S. Catha[illegible] 1741

Rationale diuino rum officiorum

Vide pag: 137. Lib. 8ui. Innocen: [illegible] 1503 29. Januarij

In hoc volumine = Quodlibet [illegible] 1495.

¶ Rubrice rationalis diuinorum officiorum.

¶ Rubrice secundi libri.

¶ Rubrice tertij libri.

¶ Rubrice quarti libri.

¶ Rubrice quinti libri

¶ Rubrice sexti libri.

Finis

¶ Incipit rationale diuinoꝝ officioꝝ editum per Reuerē dissimum in christo patrem ⁊ dominum: dominū Guilielmum duranti: dei ⁊ apostolice sedis gratia presulem. Mimatē. qui cōposuit speculum iuris ⁊ patrum pontificale.

Quecunqȝ in ecclesiasticis officijs: rebus ac ornamētis consistunt diuinis plena sunt signis: atqȝ mysterijs: ac singula sunt celesti dulcedine redundantia: si tamen diligentem habeāt inspectorē: q norit mel de petra suggere: oleūqȝ de durissimo saxo. Quis tamen nouit ordinem celi: ⁊ rationem ipsius ponet in terra. Scrutator quippe maiestatis opprimetur a gloria. Siquidem puteus altus est ⁊ in quo aquā hauriā nō habeo: nisi porrigat ille q dat omnibus affluenter: ⁊ nō improperat: vt inter medium montium transeuntem hauriā aquā in gaudio de fontibus saluatoris. Licet igitur nō omniū que a maioribus tradita sunt ratio reddi possit. ff. de legi. l. nō oium. xxiij. q. iiij. Nabuchodonosor. in prin. q tamē quod in his rōne caret extirpandum est. lxviij. di. cor chri. xv. di. oia: idcirco ego Guilielmus duranti sancte Mimatēsis ecclesie sola dei patiētia dictus epus pulsans pulsabo ad hostiū si forte clauis Dauid aperire digneē. vt me introducat rex in cellā vinariā in qua mihi supernū demōstret exēplar quod Moysi fuit in mōte mōstratū: quatenus de singulis que in ecclesiasticis officijs rebus aut ornamētis cōsistunt: quid significēt ⁊ figurēt co valeā reuelāte clare ⁊ aperte disserere ⁊ rōnes ponere: q linguas infantiū facit disertas: cuius spiritus vbi vult spirat diuidēs singulis put vult: ex de renū. nisi ad laudē ⁊ gloriā trinitatis. ¶ Sane hic sacramēta pro signis accipimus seu figuris: que siquidē figure nō sunt virtutes: sed virtutū signa: quibus tanqȝ scripturis vtentes docētur. Signoꝝ sūt alia sunt naturalia: alia positiua: de quo ⁊ quid sit sacramētum dicetur in quarta parte sub septima particula canonis super verbo mysteriū fidei. ¶ Sacerdotes igitur ⁊ prelati ecclesie quibus datū est nosse mysteria: prout in Luca habeē ⁊ sacramētoꝝ portatores ⁊ dispēsatores existūt. xliij. di. dispēsatio. sacramēta intelligere ⁊ virtutibus: que per illa significantur: fulgere debēt: vt ex eoꝝ luce ceteri similiter illuminentur: alioqn ceci sunt ⁊ duces cecoꝝ. extra de renū. nisi Iuxta illud ppheticum. Obscurentur oculi eoꝝ ne videāt. xxxvij. di. §. itaqȝ. Sed proh dolor ipsi hodie vt plurimū de his que vsu quotidiano in ecclesiasticis cōtractant rebus ⁊ pferunt officijs: quid significēt. ⁊ quare instituta sint modicum apprehēdunt: adeo vt impletū esse ad litterā illud ppheticū videaē: ⁊ erit sicut populus: sic sacerdos Isa. xxiiij. Ferentes siquidē panes ppositionis ad mēsam dñi atqȝ mysteria que neqȝ intelligūt: neqȝ vidēt: tantū inde nimiꝝ iusto dei iudicio habituri: quātū ⁊ iumēta panes ad vsum portātia alioꝝ. De q ignorātia rōnez reddituri sūt in die vindicte ⁊ ire: quādoquidē cedri paradisi tremebūt: quid ergo faciet virga deserti: cis eni per pphetā dicit. Ipsi vero nō cognouerunt vias meas qbus iuraui in ira mea si introibūt in requiem meā. ¶ Siquidē liberaliū atqȝ quarūlibet artiū pfessores nude forte ⁊ incolorate in illis plerūqȝ cōtenta satagunt causis ⁊ rōnibus vestire fulcire: atqȝ colorare. Pictores quoqȝ ac quilibet mechanici seu opifices in quibuslibet opeꝝ suoꝝ varietatibus: studēt verisimiles rōnes ⁊ causas reddere: ⁊ in promptu habere. Sed ⁊ fm ipsas mundanas leges turpe est patritio ⁊ causas tractāti ignorare ius in quo versatur. ff. de ori. iu. l. ij. § post hos. Et licet sacerdotibus scientia sit valde necessaria ad doctrinā. extra de here. cū ex iniuncto. xxxviij. di. sedule. nō est tamen simplicibus sacerdotibus etiā a scolasticis detrahendū. xxxiij. di. Quis. iuxta illud. Dūs nō detrahes. vnde fm Augu. nō irridebūt si forte aduerterint aliquos antistites ⁊ ministros ecclesie: vel cū barbarismis ⁊ solecismis deum inuocare. vel eadem verba que pronūciant nō intelligere: perturbateqȝ distinguere: nō quia talia corrigenda nō sunt: sed quia sunt pie a sciētibus toleranda. Que autem sacerdotes scire debeant in secunda parte sub tractatu de sacerdote dicetur. Porro nō videē q ea que in ecclesiasticis fiunt rebus atqȝ officijs figuraliter fiant: tū quia figure recesserūt: ⁊ est tēpus hodie veritatis: tū quia nō debemus iudaizare. extra de sacra vnc. in fi. Sed licet re pa figure: quaꝝ hodie: veritas apparuit: recesserint: tamen adhuc multiplex veritas latet: quaꝝ nō videmus: pter qd vtitur ecclesia figuris: verbi gratia per vestimenta candida intelligimus aliquo mō decorē animaꝝ nostraꝝ. s. gloriā immortalitatis nostre: quā videre nō possumus manifeste. xxx. q. v. femine. ⁊ in missa a prefatione in antea christi passio representaē: vt tenacius ⁊ fidelius memorie teneatur. de cō. di. ij. liquido. ¶ Notandū autē est q eoꝝ que in lege cōtinētur alia sunt moralia: alia mystica. vj. distin. his. §. ita. Moralia sunt que mores informāt. ⁊ sic intelligēda sūt prout ipsa verba sonant. vt diliges deū: honora patrē: nō occides ⁊ huiusmodi. Mystica sunt figuralia: que aliud significant preter id qd littera sonat. Hoꝝ autem alia sunt sacramentalia: alia cerimonialia. Sacramētalia sunt de qbus ratio reddi pōt: quare ad litterā sic precepta fuerunt: vt de circuncisione ⁊ de obseruantia sabbati ⁊ hmōi. Cerimonialia sunt de quibus ratio reddi nō pōt: quare precepta fuerunt: vt nō arabis in boue ⁊ asino: nō feres vestem lino lanaqȝ cōtextam: nō seres agrum diuerso semine ⁊ hmōi. Siquidem quantū ad moralia lex nō recipit mutationem: sed quātū ad sacramētalia ⁊ cerimonialia mutata est quo ad superficiem littere. Mysticus tamē eoꝝ intellectus mutatus nō est: vnde nō dicitur lex mutata: quis trāslato in nos sacerdotio sit translata. extra. de cōsti. translato. ¶ Sciendū quoqȝ est q in diuinis scripturis est sensus historicus: allegoricus tropologicus ⁊ anagogicus. Unde fm Boetiū. Ois diuina auctoritas aut est ex historiali: aut allegorico: aut ex vtroqȝ cōposita intellectu. Et fm Hierony. debemus diuinā scripturam trifariā scrutari. Primo iuxta litterā. Secundo iuxta allegoriam. s. spūalem intelligentiam. Tertio fm futuroꝝ beatitudinem. Historia est significatio vocum ad res. videlicet quādo res quelibet quō fm litterā gesta sit plano sermone refertur: vt quō populus israeliticus ex egypto saluatus tabernaculū domino fecisse narraē. Et dicitē historia ab historin qd est gesticulari. inde histriones. i. gesticulatores vocantur quasi historiones. Allegoria est quādo aliud sonat in littera: ⁊ aliud in spiritu: vt quādo per vnū factum aliud intelligitur: q si illud sit visibile est simpliciter allegoria: si inuisibile ⁊ celeste tunc dicit anagoge. Est etiā allegoria quādo p alienum sermonē alienus status designatur: vt cum christi presentia vel ecclesie sacramēta verbis vel mysticis rebus designantur. verbi gratia vt ibi Egredietur virga de radice Iesse. quod aperte sonat. Nascetur virgo Maria de stirpe Dauid. qui fuit filius Iesse. Mysticis vero rebus: vt populus ab egyptiaca seruitute per agni sanguinem liberatus: significat ecclesiam passione christi a demoniaca seruitute ereptam. Et dicitur allegoria ab aleon grece qd est alienum ⁊ goro qd est sensus quasi alienus sensus. Tropologia est cōuersio ad mores: seu moralis locutio: ad correctionem ⁊ moꝝ institutionem mystice vel aperte respiciens. Mystice vt ibi omni tempore vestimenta tua sint candida: ⁊ oleum de capite tuo non deficiat. idest opera tua sint munda: ⁊ charitas de mente tua nunquam decidat. ⁊ ibi. Oportet vt Dauid interficiat in nobis goliam. idest humilitas superbiam. Aperte vt ibi. Frange esurienti panem tuum. ⁊ ibi non diligamus lingua vel verbo sed opere ⁊ veritate. Dicitur autem tropologia a tropos: quod est conuersio. ⁊ logos: qd est sermo: quasi conuersus sermo. Anagoge dicitur ab ana quod est sursum: ⁊ goge quod est ductio: quasi sursū ductio: vnde sensus ana-

gogicus dicitur qui a visibilibus ad inuisibilia ducit: vt lux prima die facta significat rem inuisibilem. idest angelicam naturam in principio factam. Anagoge ergo est sensus locutionem ad superiora siue celestia ducens scilicet ad trinitatem et ad ordines angelorum: et de premio futuro et de futura vita que in celis est apertis vel mysticis sermonibus disputans. Aperte vt ibi. Beati mundo corde qm ipsi deum videbunt: mystice vt ibi. Beati q lauant stolas suas etc. vt illis sit ptas in ligno vite: et p portas intrent ciuitatem: qd pariter sonat. Beati qui mundant cogitationes suas: vt illis sit potestas videndi deum q est via veritas et vita: et p doctrinam .i. exemplo patrum intrent in regnum celorum. Similiter hierusalem intelligitur historice ciuitas illa terrestris quam pegrini petunt: allegorice ecclesia militans: tropologice quelibet fidelis aia: anagogice celestis hierusalem siue patria. De his et alia exempla videri pnt in lectionibus que dicuntur in sabbato sancto. put ibi in sexta pte dicetur. In hoc autem opere plerumque circa idem diuersi sensus adhibentur: et de vno sensu ad aliu transitur: quemadmodum lector sedulus liquido poterit inueri. Sicut enim nemo phibetur diuersis exceptionibus vel defensionibus vti. ff. de excep. nemo et de pscrip. auditis. 13. q. 2. §. j. Sic et nec diuersis in laude dei expositionibus salua fide. ¶ Considerari autem oportet q in diuino cultu multiplicis ritus varietas reperitur. Unaquaque fere namque ecclesia, pprias habet obseruantias: et in suo sensu abundat. 76. di. vtinam: nec censetur repbensibile vel absurdum deum et sanctos eius varijs concentibus seu modulationibus atque diuersis obseruantijs venerari: cum et ipsa ecclesia triumphans sm pphetam circundata sit varietate: et ipsorum ecclesiasticorum sacrorum administratione de iure consuetudinis varietas toleretur. Unde sm Aug. 11. di. ecclesiasticarum. ecclesiasticarum institutionum in diuino officio quasdam scripturis accepimus. quasdam pro aplica traditione sine scripturis confirmatas p successores: quasdam et quarum tamen institutio ignoratur consuetudine roboratas approbat vsus quibus per ritus seu obseruantia debetur. Non igitur lectoris moueatur animus si fortassis in hoc opusculo legerit q in sua non nouerit ecclesia obseruari aut non inuenerit qcqd ibi seruatur. Non enim vniuscuiusque loci specialia sed cões atque vsitatiores ritus hic psequimur: q cõem non particularem doctrinam tradere laboramus: nec sit nobis possibile quorumlibet locorum specialia pscrutari. Decreuimus itaque pro aie nre salute atque legentium vtilitate secreta diuinorum officiorum mysteria hic claro stilo put erit possibile exarare atque dirigere: et que viris ecclesiasticis pro quotidiano vsus intelligentia necessaria visa sunt enucleare et medullitus explicare quemadmodum et pro illis q circa iudicia versantur secularia: olim in speculo iudiciali fideliter egisse dignoscimur in statu dissimili constituti. Uerum tamen sedulo pensandum est q circa ipsa diuina officia plures sunt vsuales obseruantie que nec ad moralem nec ad mysticum ex institutione referantur intellectum: sed nonnulle pp necessitatem: quedam pp congruitatem: quedam pp veteris et noue legis differentiam: quedam pp earum conuenientiam: et quedam pp maiorem ipsorum officiorum celebritatem et reuerentiam inolure esse cognoscuntur. 12. di. oia. Unde sicut ait btus Aug. talia diuersorum locorum diuersis moribus innumerabiliter variantur: ita vt vix aut nunquam oio inuenire possint cause quas in eis constituendis homines sunt secuti. Sane liber iste rationalis vocabulo describitur. Nam quemadmodum in rationali iudicij qd legalis pontifex ferebat in pectore: scriptum erat: manifestatio et veritas: sic et hic rationes varietatum in diuinis officijs et earum veritas describuntur et manifestantur: quas in scrinio pectoris sui ecclesiarum prelati et sacerdotes debent fideliter conseruare. 39. di. §. ecce. Et sicut in illo erat lapis in cuius splendore filij israel deum sibi fore propitium agnoscebant: sic et deuotus lector ex huius lectionis splendore in diuinorum officiorum mysterijs eruditus agnoscit deum nobis fore ppitium nisi forte eius indignationem culpe offendiculo improuide incurramus. Illud quoque quatuor coloribus auroque contextum erat: et hic vt premissum est rationes varietatum in ecclesiasticis rebus atque officijs quatuor sensibus. vz. historico: allegorico: tropologico: et anagogico fide media colorantur. Distinguitur autem in octo ptes quas seriatim fauente dño psequimur. In quarum prima agetur de ecclesia et ecclesiasticis locis et ornamentis: et de consecrationibus et de sacris. In secunda de ecclesie ministris et eorum officijs. In 3ª de sacerdotibus et alijs indumentis. In 4ª de missa et de singulis que in ea aguntur. In 5ª de alijs diuinis officijs in genere. In 6ª spaliter de singulis dñicis et ferijs et festiuitatibus ad dñm ptinentibus. In septima de festiuitatibus sanctorum et de festo et officio dedicationis ecclesie ac mortuorum. In octaua de computo et calendario.

¶ Incipit liber primus de ecclesia et ecclesiasticis locis et ornamentis: et de consecrationibus et sacramentis.

¶ In hac ergo prima huius opis pte de quibusdam gnalibus tractare pridimus. vz. De ecclesia et eius ptibus. De altari. De picturis et imaginibus et ornamentis ecclie. De campanis. De cimiterio: et alijs sacris locis. De ecclie dedicatione. De altaris consecratione. De consecrationibus et vnctionibus. De sacris ecclasticis.

¶ De ecclesia et eius partibus. Rubrica.

PRius est vt de ecclesia et eius ptibus videamus. Notandum est igitur q ecclesiarum alia est corporalis in qua. vz. diuina officia celebrantur. Alia spualis que est fidelium collectio: de cõ. di. j. ecclesia siue populus p ministros conuocatus et in vnum congregatus ab eo q vnanimes habitare facit in domo. Sicut enim corporalis ex congregatis lapidibus construitur: sic et spiritualis ex diuersis hominibus congregatur. Ecclesia igitur grece dicitur conuocatio latine: q omnes ad se vocat: quod nomen magis pprie conuenit ecclesie spuali q corporali: qm homines non lapides conuocantur: sepe tamen nomen signati attribuitur significanti. Ecclesia autem materialis spiritualem designat: vt dicetur vbi de eius consecratione agetur. Rursus ecclesia grece dicitur catholica .i. vniuersalis. 11. di. catholica: q p totum mundum est constituta seu diffusa: q vniuersi in deum credentes in vna debent esse congregatione: vel quia in ea est gnalis doctrina ad institutionem omnium fidelium. Sinagoga quoque grece congregatio dicitur qd pprium nomen iudeorum pplus tenuit: ipsorum enim pprie sinagoga dici solet: quamuis et ecclesia dicta sit: apli tamen nunquam sinagogam dixerunt. sed semper ecclesiam forte discernendi causa. Dicitur etiam pñs ecclesia syon. eo q ab hac pegrinatione longe posita, pmissionem rerum celestium speculatur: et ideo syon .i. speculatio nomen accepit. Pro futura pro patria et pace hierusalem vocatur: nam hierusalem pacis visio interpretatur. Dicitur et ecclesia domus dei sic dicta a dogmate: qd grece dicitur tectum: quasi dans manere vnanimes in se. Dicitur etiam quandoque kiriaca .i. dñicalis: quandoque basilica: qd verbum grece sonat latine regia seu regalis regi .s. basilio. carnalium enim regum pallacia sic dicta sunt: nra autem domus orationis domus regia dicitur: q in ea regi regum seruitur: quandoque templum quasi tectum amplum in quo regi deo sacrificia offeruntur. 26. q. 2. § illud: et quandoque dei tabernaculum: de cõ. di. 4. nec quemquam: q in pnti vita pegrina est: et in itinere ad patriam pgit: vt iam dicetur: vel dicitur tabernaculum: quasi taberna dei, put sub ecclesie dedicatione dicetur. Quare recte dictum est tabernaculum vel archa testimonij sub altari dicetur: quandoque pro martyrium qn in honorem alicuius martyris fit: quandoque capella: put in 2ª pte sub tractatu de sacerdote dicetur: et quandoque cenobium: quandoque sacrarium: quandoque sacellum: quandoque domus orationis: quandoque monasterium: et quandoque oratorium. Gnaliter tamen quilibet locus ad orandum statutus oratorium dici pôt. Rursus ecclesia quandoque dicitur corpus xpi. 26. q. 2. § et illud: quandoque et virgo vocatur: iuxta illud. Emulor enim vos etc. quandoque sponsa quam xps desponsauit sibi in fide. De qua in euangelio. Qui habet sponsam sponsus est. 7. q. j. sicut quandoque mater: q quotidie in baptismo spuales filios deo parit. 12. q. 2. qui abstulerit: quandoque filia iuxta illud pphete. Pro patribus tuis nati sunt tibi filij. 66. di. quorum. Interdum quandoque ponitur vidua: q pp pssuras nigrescit: et vt Rachel non consolatur quandoque meretrix figuratur pp ecclesiam de gentibus congregatam: et q nulli claudit gremium redeundi ad se: quandoque vocatur ciuitas p-

ptēr cōionē scōꝝ ciuiū: murata ꝓꝑ munitionē scripturaꝝ:
qbꝰ heretici arcēt: hñs lapides ⁊ ligna diuīsi gñis: qꝛ diuer
sa sunt merita singuloꝝ: put iā dicet. Quicqd aūt sinago
ga ꝑ legē accepit: hoc nūc eccl̄ia a xp̄o: cuiꝰ spōsa est ꝑ grām
recepit: ⁊ in melius cōmutauit. ℂ Sane nō ē noua oratorij
siue ecclesie institutio. Precepit nāqꝫ dn̄s moysi ī mōte synai
vt faceret tabnaculū de cortinis mirifice fabricatis: diuisū
eni erat īterposito velo in duas ptes: cuiꝰ ps p̄or scā vbi ppl̄s
sacrificabat: interior ꝟo scā scōꝝ vbi sacerdotes ⁊ leuite mi-
nistrabant dicebat. vt dicet in ꝓhemio q̄rte ptis: qđ post q̄
vetustate ꝯsumptū ē: iussit dn̄s fieri tēplū: qđ Salomō edi-
ficauit ope mirifico duas hñs ptes vt ⁊ tabnaculo. 3. Reg.
viij. ab vtroqꝫ ꝟo. s. a tabnaculo ⁊ a tēplo nr̄a mālis eccl̄ia
formā sumpsit. In cuiꝰ pte anteriori ppl̄s audit ⁊ orat. In
sanctuario ꝟo clerus orat: ꝑdicat: iubilat: ⁊ mīstrat. Taber
naculū aūt qꝛ in itinere factū q̄ñqꝫ gerit typū mūdi q trāsit
⁊ ꝯcupiscētia eiꝰ. Vñ ꝯstat ex quattuor cortinaꝝ colori-
bus: sicut ⁊ mūdus cōpactꝰ est ex q̄ttuor elemētis. Deꝰ igit
in tabernaculo: deꝰ est in h mūdo velut in tēplo xp̄i sanguie
rubricato: ex p̄ꝫ ꝟo tabernaculū typū gerit ecclesie militā-
tis: q nō hꝫ hic manētē ciuitatē: s futurā inqrit: ideoqꝫ dr̄ ta-
bernaculū: tabnacula. n. militāciū sunt: deꝰ. n. in tabnacu-
lo deus ē in fidelibꝰ suo noīe ꝯgregatis. Pars p̄ma taber
naculi in qua ppl̄s sacrificabat: vita ē actiua in q ppl̄s in ꝓ-
ximi dilectione laborat: ps altera in q leuite mīstrabāt vita
est ꝯtēplatiua: in q dilectiōi ⁊ ꝯtēplatiōi dei religiosoꝝ vi-
roꝝ sincera ꝯuersatio vacat: tabnaculū vert in tēplū. qꝛ
de militia curritꝰ ad triūphū. ℂ Est aūt ecclesia sic edificā-
da. Parato nāqꝫ fundamēti loco iuxta illud. Bñ fundata
est domꝰ dn̄i sup firmā petrā: dꝫ ep̄s vel sacerdos de eiꝰ licen
tia ibi aquā aspgere bn̄dictā: ad abigēdas īde demonū fan
tasias. ⁊ primariū lapidē cui impssa sit crux in fūdamēto po
nere: de ꝯse. di. j. nemo. Dꝫ quoqꝫ sic fundari vt caput recte
īspiciat v̄sus orientē de quo dicet in ꝓhemio q̄rte ptis. vꝫ.
versus ortū solis equinoctialē ad denotandū q eccl̄ia que in
terris militat tempare se dꝫ eq̄nimiter in ꝓspis ⁊ in aduer
sis: ⁊ nō v̄sus solstitialē vt faciūt qdā. ℂ Ceterꝫ si muri hie
rusalē que edificat vt ciuitas edificari ꝑ iudeos iubent: sꝫ
ꝓphetā: q̄to magis ⁊ nos muros ecclesie nr̄e edificare debemꝰ
Si qdē eccl̄ia mālis in q ppl̄s ad laudādū deū ꝯuenit san-
ctā significat eccl̄iā q ī celis viuis ex lapidibꝰ ꝯstruit. xxj. q.
vj. s hoc dixmꝰ. Hec ē domꝰ dn̄i firmiter edificata: cuiꝰ fun
damentū est angularis lapis xp̄s: sup quo fundamēto posi-
tū est fundamētū aploꝝ ⁊ ꝓphetaꝝ sicut scriptū est. Fūda-
mēta eius in mōtibꝰ scis. Supedificati parietes, iudei sunt
⁊ gētiles de q̄ttuor mūdi ptibꝰ ad xp̄z venientes: ⁊ q ꝑ ip̄z cre
diderunt seu credūt ⁊ credēt. Fideles aūt ad vitā ꝑdestinati
sunt lapides in structura huiꝰ muri q semꝑ vsqꝫ in finē hu-
ius mūdi edificabit. Lapis ꝟo sup lapidē ponit qñ magri
ecclesie minores in ꝓpriū studiū assumūt ad docēdū ⁊ ad cor-
rigendū ⁊ stabiliēdū. In scā ꝟo eccl̄ia hꝫ lapides sup se ad
ferēdū ꝓ edificio q̄cūqꝫ laborē fraternū portat. Grossiores
ꝟo lapides ⁊ politi seu quadrati q ponunt foris extrinsecus
in quoꝝ medio minores lapides iacēt: sunt viri ꝑfectiores
q suis meritis ⁊ orōnibꝰ ꝯtinēt īfirmiores in scā ecclesia. Ce
mentū aūt sine quo muri stabilitas esse nō pōt sit ex calce:
sabulo ⁊ aq: calx charitas feruēs est que sibi ꝯiūgit sabulū
i. terrenū cpꝰ: qꝛ vera charitas solicitudinē maximā hꝫ mi
nistrandi ꝓ viduis: senibꝰ: pupillis: debilibꝰ. xxxvij. di. desola
tio: ⁊ iō student opari manibꝰ vt hēant vn̄ eis bn̄ faciāt: vt
aūt calx ⁊ terra ad edificiū muri valeāt aq cōmixtiōe ꝯglu
tinant. Sigdē aq spūs ē: sicut. n. sine cemēto lapides muri
nō sibi iungunt ad muri stabilitatē: sic nec hoies ad muri edi
ficiū celestis hierusalē pñt sibi sine charitate iūgi: quā spūs
scūs opat. Oēs muri lapides politi sunt ⁊ quadrati. i. san-
cti mūdi ⁊ firmi: q. vꝫ. ꝑ manus sūmi artificis disponunt
in ecclesia pmāsuri: quoꝝ qdā ferunt ⁊ nō ferunt vt simpli-
ciores in ecclesia: alij ferunt ⁊ ferūt vt medij: alij tn̄ ferūt ⁊
nō feruntur nisi a solo xp̄o q est singulare fundamētū vt ꝑfecti
Oēs qdē vna charitas more cemēti ꝯiungit: duꝫ viui lapi-
des pacis ꝯpage colligant. Xp̄s nr̄ murus fuit in ꝯuersatio-
ne: ⁊ antemurale in passione. ℂ Sane iudeis muros hieru
salē edificātibꝰ aderāt inimici volētes illoꝝ opus impedire
ita q sicut in esdra legit adeo ab hostibꝰ infestabant q vna
manu ponebāt lapides ī muro: ⁊ alia manu ꝯ hostes pugna
bant: ⁊ nobis muros ecclesie edificātibꝰ adsunt ī circuitu ini
mici. s. vita siue ꝑuersi hoīs opa nr̄a impedire volētes. Vñ
muros. i. v̄tutes edificādo hostes impugnemꝰ: ⁊ iuxta mo-
rem iudaici ppl̄i teneamꝰ arma nr̄a. i. scutū fidei: loricā iu-
sticie: galeā salutis: ⁊ gladiū v̄bi dei in manibꝰ nr̄is vt nos
ꝯ illos defendamus: ⁊ opilio seu sacerdos sit nobiscum vice
xp̄i: q doceat nos ꝑ lectionē ⁊ muniat p orōnē. ℂ Decoro ex
qbus tabernaculū in ve. test. fieret: ostēdit dn̄s dicēs ī Exo.
ad Moysen. Sume p̄mitias. i. p̄ciosa queqꝫ a ppl̄o israel: s
ab eo tm̄ q vltro obtulerit auꝝ ⁊ argentū ⁊ es: iacintū ⁊ pur
purā coccūqꝫ bistinctū. i. serā iacintini purpurei ⁊ cocci-
nei coloris: ⁊ byssini qđ est genus lini egyptiaci molle ⁊ can
didū: pilosqꝫ capraꝝ: ⁊ pelles arietum rubricatas: quas par
thicas dicimus: qꝛ parthi sic colorari eas excogitauerūt: ⁊
pelles iacinthinas ⁊ ligna sethin. Est aūt sethin nomē mō-
tis ⁊ arboris que similis est albe spine in folijs: ⁊ est leuissimū
lignū ⁊ imputribile: ⁊ icremabile: oleūqꝫ ad luminaria ⁊ aro
mata vnguēta ⁊ tymiama boni odoris ⁊ lapides onichinos
ita q sardonices ⁊ gēme sanctuariū facient mihi vt habi-
tem in medio hoꝝ ne sit eis labor recurrere ad montē hunc.
Recipient magr̄ in historijs ꝓseqt sup exo. ℂ Dispositio aūt
ecclesie mālis modum humani corpis tenet. Cācellus nāqꝫ
sīue locus vbi altare est caput repn̄tat: crux ex vtraqꝫ parte
brachia ⁊ manꝰ: reliqua ps ab occidente qcqd corpi supesse
videt: sacrificiū altaris votū significat cordis. Sꝫ ⁊ sm: Ri
cardū de sancto Victore: dispositio ecclesie triplicē statū in
ecclesia saluandoꝝ significat: sanctuariū tn̄ significat ordi-
nem virginū: chorus ꝯtinentiū: corpꝰ ꝯiugatoꝝ: strictius ē
eni sanctuariū q̄ȝ chorus: ⁊ chorus q̄ corpus: qꝛ pauciores
sunt virgines q̄ ꝯtinentes: ⁊ isti q̄ ꝯiugati: sanctior quoqꝫ
est locus sanctuarij q̄ȝ chorus: ⁊ chorus q̄ corpꝰ: qꝛ dignior
est ordo virginū q̄ ꝯtinentiuꝫ: ⁊ illoꝝ q̄ȝ ꝯiugatoꝝ. Adhuc
ecclesia ex quattuor parietibꝰ ꝯsistit. i. ex doctrina quattuor
euāgelistaꝝ longa lataqꝫ surgit in altū. i. in alta virtutum:
longitudo cuius lōganimitas est: que patiēter aduersa tol-
lerat donec ad patriā ꝑueniat: latitudo charitas est q dilatio
ne mētis amicos in deo ⁊ inimicos diligit ꝓꝑ deū: altitudo
ꝟo spes est future retributionis: que ꝓspa ⁊ aduersa ꝯtēnit
donec videat bona dn̄i in terra viuentiū. ℂ Rursus in tēplo
dei seu gr̄e est fundamētū fides: que ē de re non visa: tectum
charitas. que opit multitudinē peccatoꝝ: ostiū obediētia:
de qua dn̄s inqt. Si vis ad vitā igredi sua mandata: paui-
mentū humilitas de qua ps. Adhesit pauimēto aīa mea: q̄t-
tuor laterales pietes sunt q̄ttuor p̄ncipales v̄tutes: iusticia
fortitudo: prudētia: ⁊ tēꝑantia: hec sunt in apoc. q̄ttuor sunt
latera ciuitatis eq̄lia fenestre sūt hospitalitas cū hilaritate:
⁊ mīa cū largitate. De hac domo dn̄s ait: veniemꝰ ad eum ⁊
māsionē apud eū faciemꝰ: quedā tn̄ ecclesie in modū crucis
formant ad notandū nos mūdo crucifigi seu crucifixū seq
debere: iuxta illud: q vult venire post me abneget semetip̄m
⁊ tollat crucē suā ⁊ sequat me. Nōnulle ētiam in modū circuli
rotūde formant que significāt ecclesiā dilatatā esse ꝑ circu-
lum orbis: vñ illud. Et in fi. or. ter. ver. eoꝝ: seu q de circulo
orbis ꝑueniemus ad circulū corone eternitatis. Sane cho-
rus clericoꝝ est cōsensio cantantiū vel multitudo in sacris
collecta: dictus est aūt chorus a chorea vel corona: olim eni
in modū corone circa aras stabāt: ⁊ ita psalmos cōcorditer
ꝯcinebant: s Flauianus ⁊ Theodorus alternatim psallere
ꝯstituerūt edocti ab ignatio q sup hoc fuit diuinitꝰ edoctꝰ.
Duo ḡ chori psallētiū designāt angelos ⁊ spūs iustoꝝ quasi
reciproca volūtate laudantiū: ⁊ in se ad bonā opationē inui-

cem exhortantiuz. Alij chorū dixerunt a concordia que in cha-
ritate consistit: quia charitatē nō hñs conuenienter cātare nō pōt.
Quid aūt chorus iste significet: et quare in illo maiores sedēt
posteriores: dicet in quarta parte sub introitu: et sub titulo de
accessu pōtificis ad altare. Et nota quia cū vnꝰ cātat dr̄ grece
monodia: latine bicinū. Cuz vero duo cātant bicinū appel-
lat: cū multi chorus. Exedra est absida siue volta: quedā se-
parata modicū a tēplo vel palatio sic dicta. xiij. q. ij. quapiē-
dum: quia ex̄ heret muro: grece aūt sydon vocat: et significat fi-
deles laycos xp̄o et ecclesie inherētes. Cripte siue specus subter-
ranee quę in quibusdā fiūt ecclesijs sunt heremitice cultores signãs
secretioris vite. Atriū ecclesie significat xp̄m per quē in celestē
hierusalē patet ingressus: qd̄ et porticus dr̄ sic dicta a porta: vel
quia sit aperta. xvij. q. iiij. siqs cū. et c. siqs in atrio. ¶ Turres ec-
clesie p̄dicatores sunt et plati ecclesie qui sunt munimē et defen-
sio eius: vñ spōsus ad spōsaz in cāticis amoris sic loqt: collū
tuū sicut turris Dauid edificata cū propugnaculis. Pinna culū
turris vitā vel mētē plati quę ad alta tēdit reprñtat. Gallus sup
ecclesiā positꝰ p̄dicatores designat. Gallus. n. pfūde noctis
puigil horas eiꝰ cātu diuidit: dormiētes excitat: diē appropi-
quantē p̄cinit: sed prius seipm alarū verbere ad cantandū excitat
Nec singula mysterio nō carent. Nox. n. est hoc seculū: dormiē-
tes sunt filij huiꝰ noctis in peccatis iacētes. Gallus p̄dicato-
res qui distincte p̄dicāt et dormiētes excitant vt abijciāt opa te-
nebrarū clamātes ve dormiētibꝰ. Exurge qui dormis: lucē veri-
tatem p̄nūciāt dū diē iudicij et futurā gloriā p̄dicāt et pruden-
ter anteꝙ alijs virtutes p̄dicēt se a sōno peccati excitātes: corpꝰ
suū castigāt. iij. q. vij. ꝙ. idē testat: apls: verūd castigo corpꝰ
meū et c. Qui et sicut et gallus ꝯ vētū se vertūt qñ increpādo et ar-
guendo ꝯ rebelles fortiter resistūt: ne lupo veniēte fugisse ar-
guant: et c. de renū. nisi cū p̄dē. Virga ferrea in qua gallus se-
det rectū reprñtat p̄dicātis fmonē: vt nō loquat ex spū hoīs:
sed dei iuxta illud. Si qs loqt quasi fmones dei et c. q vero virga
ipsa est supra crucē seu sūmitatē ecclesie posita innuit fmonez
scripturarū ꝯsumatū esse et ꝯfirmatū: vñ dñs in passiōe ait.
ꝯsumatū est: et titulus eiꝰ sup cū indelebilr scriptꝰ est. Conꝰ. i.
sūmitas tēpli eminēs et rotūda supra quā crux ponit pp sui
rotūditatē: significat quod pfecte et inuiolate catholica fides p̄di-
canda sit et tenēda: quā nisi quisqꝫ integraz inuiolatāqꝫ fuauerit
absqꝫ dubio in eternū pibit. Fenestre ecclesie vitree sūt scri-
pture diuine quę vētū et pluuiā repellūt. i. nociua phibēt. et dū
claritatē veri solis. i. dei in ecclesiā. i. in corda fideliū trāsmit-
tunt: ibabitātes illumināt: hec intus latiores sunt. quia mysticus
sensus amplior ē et p̄cedit lr̄alē: vt ꝯse. di. 4. nullus aūt. Itē
per fenestras quoqꝫ sensus corpis significant: qui ex̄ stricti eē de-
bent ne vanitates hauriāt: et intus patere ad dona spūalia li-
berius capiēda. Per cācellos vero qui sūt añ fenestras, ꝓphetas
vel alios doctores obscuros intelligimꝰ ecclesie militātis: in qui-
bus ob duo charitatis p̄cepta: qñqꝫ due colūne duplicant:
sēm quod apli bini ad p̄dicandū mittunt. Ostiū eccle ē xp̄s: vñ
in euāgelio. Ego sum ostiū dicit dñs: apli et porte sunt: dictū
ē aūt ostiū ab obsistēdo his quę foris sunt: vel ab obsidēdo hos
qui foris sunt: vel ab offendēdo aditū. Valua vero dr̄ a voluēdo
porta a portādo: quia per eā portant quecūqꝫ offerunt. Colūne vero
ecclesie epi et doctores sunt qui tēplū dei per doctrinā sicut et euan-
geliste thronū dei spūalr sustinēt: hi nāqꝫ pro sonoritate diui-
ni eloquij argētee colūne dñr iuxta illud in cāticis cāticorū.
Colūnas fecit argēteas: vñ et Moyses in ingressu tabnaculi
posuit. quinqꝫ colūnas et añ oraculū. i. scā scōrū. 4. qd̄ exponet
in septa parte sub ti. de tpe aduētꝰ. Licz aūt colūne plures sint: tñ se-
ptem esse dñr: iuxta illud. Sapia edificauit sibi domū: et ex-
cidit colūnas septē: quia epi esse debēt septiformi gr̄a spūs sci
repleti et c. Ja. n. et Jo. vt ait apls videbant colūne. Bases
colūnarū sunt aplici epi vlis ecclesie machinā supportantes
capita colūnarū sunt mētes epōrū et doctorū: sicut enim capite
mēbra: sic mēte verba nr̄a dirigunt et opera: capitella quoqꝫ sūt
verba sacre scripture quorū meditatiōi subdimur et obfuan-
ne. Pauimentū ecclesie est fidei nr̄e fundamētū. In ecclia

vero spūali pauimentū sunt paupes xp̄i. s. paupes spū: qui se in
oibꝰ humiliāt: ꝙre pp humilitatē pauimēto assimilant. Rur-
sus pauimētuz qd̄ pedibꝰ calcat: vulgus est cuiꝰ laboribꝰ ec-
clesia sustentat. Trabes que domū ꝯiūgunt sunt p̄ncipes vel
p̄dicatores seculi: qui ecclesie muniūt vnitatē hi verbo illi facto.
¶ Reclinatoria in ecclesia signāt ꝯtēplatiuos in quibꝰ deꝰ sine
offensa quiescit: quia sūmā diuinitatē et eterne vite claritatem
ꝯtēplant auro ꝯpant: vñ in cāticis dr̄. Reclinatoriū fecit
aureū. ¶ Tigna in ecclesia sunt p̄dicatores qui eā spūalr sub-
leuant. Laquearia et siue celature sunt p̄dicatores: quia eaz or-
nant vel roborāt: de quibꝰ quia per vicia nō putrescūt: spōsa gl̄iat
in eisdē cāticis dicēs. Tigna domorū nr̄arū cedrina laquea-
ria cypressina: deꝰ eni ecclesiā sibi ꝯstruit viuis ex lapidibꝰ et li-
gnis imputribilibꝰ iuxta illud. Ferculū sibi fecit rex Salo-
mon de lignis libani. i. xp̄s de scis castitate cādidatis: de hoc
alr sub ti. de picturis dicet. Cācellus. i. caput ecclesie humi-
lior reliquo corpe ecclesie mysticat quāta humilitas debeat eē
in clero seu plato: iuxta illud. Quāto maiores humilia te in
oibꝰ. Cācelli vero quibꝰ altare a choro diuidit: separationem cele-
stiū significāt a terrenis: de cancello seu peribulo chorū circū-
cunte dicet sub ti. de picturis. ¶ Stallus ad sedendū in cho-
ro designat quod aliquñ corpus recreandū ē: quia qd̄ caret alterna
reqe durabile nō ē. ¶ Pulpitū in ecclesia est vita pfectorū: et
dr̄ quasi publicū siue i loco publico ꝯstitutū. Itēque legit. ij.
paralipomenon. vj. quod Salomō fecit basim eneā ponēs eā i me-
dio basilice: stetitqꝫ sup eā: et extēdens manū suaz loquebat
pplo dei. Esdras quoqꝫ fecit gradū ligneū ad loquēdum: in
quo stans sup vniuersuz pplz eminebat. Analogiū et dr̄: quia
in eo verbū dei legit et enūciat: logos. n. grece verbū vel rō: dr̄
qd̄ dr̄ et ambo ab ambiēdo: quia intrātē ambit et cingit: de quo
in 4ª parte sub ti. de euāgelio dicet. ¶ Horologiū per qd̄ hore le-
gunt. i. colligunt: significat diligētiā quā sacerdotes in di-
cendis canonicis horis debito tpe hr̄e debēt: iuxta illud. Se-
pties in die laudē dixi tibi. ¶ Tegule tecti que hymbrem a
domo pellūt sunt milites qui ecclesiā a paganis et ab hostibus
protegunt. Coclee quarū exēplar a tēplo salomonis sumit sūt
vie muris intruolute latēter per quas latēter archanā cogni-
tionē singulorū accipimus: quā soli qui ad celestia gradiūtur
cognoscūt. ¶ De gradibꝰ per quos ad altare ascendit in se. ti.
dicet. ¶ Sacrariū siue locꝰ in quo sacra reponunt siue in quo
sacerdos sacras vestes induit: vterū sacratissime marie signifi-
cat: in quo xp̄s se sacra veste carnis induit. Sacerdos a loco
in quo vestes induit ad publicū pcedit. quia xp̄s ex vtero virgi-
nis pcedēs in mūdū venit. ¶ Locus epi in ecclesia altior est
sicut in 2ª parte sub trac. de epō dicet. ¶ Prope altare et quod
xp̄m significat collocat piscina seu lauacrū. i. xp̄i mia i qua
manꝰ lauant ad notandū quod in baptismo et pnia quę per illam
significant a peccatorū sordibus diluimur: qd̄ in veteri testa-
mento actū est. Legit eni Exo. xxx. et xl. quod moyses fecit labiū eneū
cū basi sua in tabnaculo in quo Aaron sacerdos et filij laua-
rent accessuri ad altare vt in eo offerēt tymiama. ¶ Lumen
qd̄ in ecclia accēdit xp̄m significat: iuxta illud. Ego suz lux
mūdi: et Jo. erat lux vera et c. vel luminaria eccle significāt
aplos et ceteros doctores quorū doctrina fulget ecclia: vt sol
et luna de quibꝰ dñs ait. Vos estis lux mūdi. i. bonorū operū exē-
pla: vñ ipse admonēs eos ait. Luceat lux vestra corā hoibus
Illuminat aūt ecclia ex precepto dñi: vñ Exo. xxvij. legit.
Precipe filijs aaron vt offerant oleū de arboribꝰ oliuarū pu-
rissimū: vt ardeat lucerna semp in tabnaculo testimonij: de
quo in 2ª parte de acolito dicet. Fecit quoqꝫ moyses lucernas
septē: que sunt septē dona spūs sancti: que in nocte huius se-
culi tenebras nr̄e cecitatis illustrant: que sup candelabra po-
nunt: quia requieuit supra xp̄m spūs sapiētie et intellectꝰ: spūs
ꝯsilij et fortitudinis: spūs scie et pietatis: spūs timoris dñi: quibꝰ
p̄dicauit captiuis intelligētiā. Pluralitas in ecclesia lucer-
narū pluralitatē designat in fidelibꝰ grāꝝ. ¶ Crux triūpha-
lis in plerisqꝫ locis in medio ecclesie ponit ad notandū quod de
medio corde redēptorē nr̄m diligimꝰ: qui iuxta Salomonē

corpus suū media charitate ꝯstrauit: ppter filias hierusalem. ⁊ vt oēs signū victorie videntes dicant. Aue salus totiꝰ seculi: arbor salutifera: ⁊ ne vnq̄ȝ a nobis dilectio dei obliuioni tradat̄: q̄ vt seruū redimeret tradidit vnicū filiū: sed crucifixū intuemur. Crux aūt in altū dirigit̄: per quod xp̄i victoria designat̄. De hoc dicet̄ vbi de ecclesie cōsecratione agēt̄. Quare ecclesia intus ⁊ nō extra ornet̄ sub tractatu de picturis dicet̄. ¶ Claustrū sicut ait Ricardus ep̄s cremonēn̄. in mitrali ab excubiis ⁊ custodiis leuitaꝝ circa tabnaculum: vel ab atrio sacerdotū vel a portico salomonis ad tēplum sumpsit exordiū. Precepit. n. dn̄s moysi ne leuitas cū plebeia multitudine numeraret: sꝫ ꝯstitueret eos sup tabnaculum testimonij ad portandū ⁊ custodiendū: ppter qḋ dn̄i preceptū dum diuina paguntur mysteria: clerici debent in ecclesia stare a laicis segregati: vnde statuit ꝯciliū maguntinē. extra de vi. ⁊ ho. cle. c. j. q̄ pars illa que cācellis diuidit̄ ab altari psallentibꝰ tm̄ pateat clericis. Porro sicut templū triūphante designat ecclesiā: sic claustꝝ celeste significat paradisum: vbi erit cor vnū: ⁊ idē in dei dilectione ⁊ voluntate. vbi oīa cōiter possidebunt̄: q: que q̄s minus hēbit in se. in alio se gaudebit hr̄e: q: deꝰ erit oīa in oībꝰ. Ideoq̄ regulares vitā. numiter in claustro degētes ad seruitiū dei surgunt ⁊ secularia relinquentes in oībꝰ vitā cōem ducūt: Diuersitas aūt officinaꝝ ⁊ officioꝝ in claustro: diuersitas est mānsionū cū diuersitate p̄mioꝝ in regno: q̄m in domo patris mei mānsiōes multe sunt: dicit dn̄s: de pe. di. ij. c. domo. Moralr̄ vo claustꝝ ē aie ꝯtēplatio: vbi se recipit dū a turba cogitationū carnaliū sepat̄: ⁊ sola celestia meditat̄. xviij. di. oēs. In hoc claustro sunt quattuor latera. s. ꝯtēptꝰ sui: ꝯtēptꝰ mūdi: amor pximi: ⁊ amor dei: vnūquodq̄ȝ aūt latus suū hꝫ ordinē colūnarum. Cōtēptus sui hꝫ mētis humiliatonē: carnis afflictionem: humilē sermonē ⁊ similia. Basis oium colūnaꝝ est patientia. In hoc claustro diuersitas officinarū ē diuersitas virtutū. Capitulū est cordis secretū: de hoc aliter tñ dicetur in 5ª pte sub ti. de p̄ma. Refectoriū dilectio sancte meditationis. Cellariū sacra scriptura: dormitoriū mūda ꝯsciā: oratoriū vita immaculata: ortus arboꝝ ⁊ herbaꝝ ꝯgeries virtutū: puteus aquaꝝ viuentiū irrogatio donoꝝ que hic sitiȝ mitigāt: ⁊ in futuro penitꝰ extinguēt. Sedes aūt ep̄ales que iuxta beati petri dispōnē sunt in singulis ciuitatibus antiquitus ꝯsecrate: put dicet̄ in ꝓhemio scdē ptis: nō in memoriam ꝯfessoꝝ: sed ad honorē aploꝝ: ac martyꝝ: ac p̄cipue bt̄e Marie virginis veteꝝ deuotio dedicauit. Cetep iō in ecclā ꝯuenimus: vt ibi delictoꝝ veniā postulemus: ⁊ diuinis laudibus insistamꝰ: vt dicet̄ in ꝓhemio. v. ptis: ⁊ vt ibi bona sīue mala iudicia audiamus: ⁊ dei cognitionē discamus ⁊ accipiamus: ⁊ vt dn̄icū corpus ibi māducemus. In ꝯuētu ecclesie mulieres ⁊ viri seorsuȝ habitant: qḋ s̄m Bedā a veteri ꝯsuetudine deriuatū accepimꝰ: ⁊ inde fuit q̄ ioseph ⁊ Maria puer̄ dereliquerūt: q̄m alter illū quē secū nō cernebat cū altero esse putabat. Causa aūt diuisionis est: q: caro viri ⁊ mulieris si ppius accesserint ad libidinē accēdunt̄: vñ cuȝ ibi peccata deflere debeamus necesse est: tūc coꝝ fomēta ⁊ delectationes carnales vitari. Masculi aūt in australi: femie autē in boreali siue in aqlonari pte manēt: vt ostēdat̄ firmiores sanctos debere stare ꝯtra maiores huius seculi tētatōes ⁊ īfirmiores vo ꝯtra minores seu minus fortiores firmioreq̄ȝ sexum in apriori loco ꝯsistere deberet: q̄m s̄m aplm̄. Fidelis est deus qui nō patiet̄ vos tentari supra id quod potestis sustinere. Ad hoc ēt ptinet q̄ Jo. vidit angelū fortē qui posuit suū pedē dextrū sup mare: nam ⁊ fortiora mēbra maioribus piculis exponunt̄: s̄m alios vo viri in pte anteriori: mulieres in posteriori pte manēt. q: vir caput est mulieris: ideoq̄ȝ dux eius. Mulier quoq̄ȝ velata capite esse dꝫ in ecclesia. 33. q. 5. mulier: q: nō est imago dei: ⁊ q: p illā p̄uaricatio icohata est: ideoq̄ȝ in ecclesia pp reuerentiā sacerdotis qui est xp̄i vicarius coram eo tanq̄ȝ corā iudice ppter reatꝰ originē habeat caput velatū nō liberū: nec ppter eandeȝ reuerentiā habeat potestatē loquēdi in ecclesia corā eo. Oliȝ aūt viri ⁊ mulieres comā sibi nutrientes assistebāt in ecclesia nudo capite crinibꝰ glorientes: qḋ inhonestū erat. Qualis locutio i ecclia hn̄da sit: aplsꝰ ondit dicēs. Loquentes vobismetipsis in psalmis: ⁊ hymnis: ⁊ cāticis spūalibꝰ: vñ ibi a verbis supfluis abstinendū est: ex̄ de ce. mis. dolentes: iuxta illud Chrisostomi. In aulā regiā ingressuros habitu ⁊ incessu te cōponas: angelicam dn̄i assumit: q: domus dei plena est virtutibꝰ incorporeis. Et dn̄s ad Moysen ⁊ angelus ad Josue: solue calciamentū de pedibꝰ tuis: locꝰ eni in quo stas scūs est. ¶ Ultimo notandū est q̄ ecclia ꝯsecrata reos sanguis ad se ꝯfugiētes q in illa: vel ꝯ illā nō deliquerūt defendit: ne vitā pdāt: aut mēbra. xvij. q. iiij. reos: extra de imu. ec. inter. Uñ legit̄ q̄ ioab in tabernaculū fugit ⁊ cornu altaris apphēdit. Idē ēt p̄uilegiū hꝫ nō ꝯsecrata: in qua diuina officia celebrant̄: ex̄ de imu. eccle. ecclesia. Corpus aūt xp̄i a talibꝰ sumptū eos non defendit: nec ꝯfugiētes ad illud: tñ q: hoc p̄uilegiū ecclesie ꝯcessum est: quare nō est ad alia ptrahendū: tñ q: illud ē cibus aie nō corporis: de ꝯse. di. ij. nō iste: vnde aiam liberat ⁊ nō corpus. Ecclesie tribꝰ de causis de loco ad locū mutant̄: de ꝯse. di. j. tribus. ⁊ c. se. Primo ppter necessitatem ꝑsecutoꝝ. Secūdo ppter difficultatē locoꝝ: puta ppter aeris intemperiē. Tertio cum maloꝝ societate grauantur: ⁊ tūc cuȝ ꝯsilio pape vel ep̄i. ¶ Quare ecclesiā ingrediēs signo crucis se muniat dicetur in prohemio quinte partis.

¶ De altari. Rubrica.

Altare in ecclesia ppter tria fit: put sub eius dedicatione dicet̄. ¶ Sciendum aūt est q̄ Noe primus: deinde isaac abraham ⁊ iacob altaria edificasse legunt̄ que non aliud q̄ȝ lapides erecti intelliguntur sup quos sacrificia mactabāt: que supposito igne cremabāt. Moyses ēt fecit altare de lignis sethim. ⁊ idē altare thymiamatis: qḋ vestiuit auro purissimo: put legit̄ Exo. xxv. ⁊ xxvij. ⁊ xxix. c. vbi ēt ponit̄ forma ipsius altaris. Salomō quoq̄ȝ sicut legitur. iij. Regū. vij. c. ppe fi. altare aureū fabricauit. Ab his q̄dē antiqs patribꝰ altaria modernoꝝ sumpserūt exordiuȝ que in cornua quattuor erigunt̄: quoꝝ quedā vnius sunt lapidis: quedā ex pluribꝰ cōponunt̄. Nempe altaria ⁊ are aliquotiens indifferēter inueniunt̄: interest tñ. Naȝ altare q̄si alta res vel alta ara dr̄ in quo sacerdotes incēsum adolebāt: ara q̄si area. i. plana vel ab ardore dr̄: q: in ea sacrificia ardebant. Et nota q̄ multiplex in scripturis legit̄ altare. vȝ. supius ⁊ inferius: interius ⁊ exterius quoꝝ ēt quodlibet est duplex. Altare supius est deus trinitatis: de quo legit̄. Nō ascēdes ad altare meū p gradus: est ⁊ altare supius ecclesia triūphans: de quo dr̄. Tūc imponent sup altare tuū vitulos Altar̄ aūt inferius est ecclesia militās: de quo legit̄. Si altare lapideū feceris mihi. nō edificabis illud de sectis lapidibus. Est ēt altare inferius mensa tēpli: de qua dr̄. Cōstituite diē solēnē in ꝯdensis vsq̄ȝ ad cornu altaris: ⁊. iij. Regum vij. dr̄ q̄ Salomon fecit altare aureū. Altare vo interius est cor mūdū: put infra dicet̄. Est ēt altare interius fides incarnatiōis: de qua iubet̄ in Exo. altare de terra facietis mihi Altare aūt exterius est ara crucis: hoc ē altare holocausti super quo cremabat̄ sacrificiū vespertinū: vnde i canone misse dr̄. Jube hec in sublime altare tuū pferri ⁊c̄. Altare etiaȝ exterius sunt ecclesiastica sacra: de qbus dictuȝ est. Altaria tua dn̄e virtutū ⁊c̄. ¶ Rursus altare ē mortificatio nr̄a seu cor nostrū in quo carnales motꝰ feruore spūs sancti ꝯsumuntur. Scdō altare ēt significat ecclesiā spūalē: quattuor eius cornua significāt quattuor mundi plagas p q̄s ecclesia dilatat̄: Tertio significat xp̄m sine quo munꝰ nullū acceptabile patri offert̄: vñ ecclesia solet orōnes ad patrē dirigere p xp̄ȝ Quarto significat corpꝰ dn̄i: put in sexta pte sub ti. de parasceue dicet̄. Quinto significat mēsam in qua cū discipulis ꝯuiuatus est xp̄s. Sanc legit̄ in Exo. q̄ in archa testamenti siue testimonij reposita est testificatio. i. tabule in qbus scri-

ptum erat testimoniū: lʒ et quedā reposita ibi testimonia di ci possīt: 7 h in testificatiōe q legē nālē in cordib⁹ scriptā susci tauerat in scriptis. Reposita est et ibi vrna aurea plena mā na in testificationē q panē dedisset filijs israel de celo: 7 virga aaron: i testimoniū q ōis ptās a dño deo ē: 7 deuteronomi⁹ in testimoniū pacti: quo dixerāt: oīa que dixerit nobis dñs faciemus: 7 ob hoc dicta ē archa testimonij vel testamēti: ob hoc aūt dictū ē tabnaculū testimōij. Sup archā ṗo factū est ppiciatoriū: de quo dicet̄ in ṗhemio q̄rte ptis: cui⁹ rei imi tationē in qbusdā ecclesijs sup altare collocat̄ archa seu ta bernaculū in q̄ corp⁹ dñi 7 relique ponūtur. Pcepit et dñs fie ri cādelabꝝ ductile ex auro purissimo. Exo. 25. Legit̄ 7 .iij. Regū. c. 8. q i archa federis aliud nō ē nisi due tabule lapi dee q̄s posuerat i ea moyses in oreb qñ pepigit dñs fedus cū filijs israel cum egrederēt̄ de terra egypti. ¶ Et nota q tpe silvestri pape ɔstātin⁹ impator ɔstruxit basilicā lateranen. in q̄ posuit archā testamēti: quā Tit⁹ impator apportauerat de hierusalē 7 cādelabꝝ aureū cū .vij. i lucernis: in qua archa sunt hec: anuli 7 vectes aurei: tabule testimonij 7 virga aarō: māna: panes ordeacei. vrna aurea: vestis icō sutilis 7 arūdo: vestimētū sci Jo. baptiste. 7 forfices cū qbus tōsus fuit scūs Jo. euā. ¶ Sane hō hʒ altare mēsam cāde labꝝ 7 archā: tēplū dei est: oʒ sigdē cū altare hēre vbi recte of ferat: 7 recte diuidat. Altare est cor nr̄m in quo debemus of ferre: vñ in exo. pcepit dñs: in altare offeres holocausta: qr ō corde debēt pcedere opa igne charitatis accensa: holocausta dicit̄ ab olon qd est totū: 7 cauma qd est incendiū: vñ holocau sta q̄si ex toto incēsa. In isto igr̄ altari debemus recte offerre 7 recte diuidere: recte offerimus qñ bonū qd cogitam⁹ ad p fectionē pducim⁹: s nō recte diuidim⁹ si nō discernit illud fa ciamus: qr sepe putat hō facere bonū 7 facit malum: 7 sepe ex vna pte facit bonū: 7 ex alia pte facit malū: 7 ita ipe edificat 7 destruit: s tūc recte diuidimus qñ bonū qd facimus nō no bis: s soli deo attribuimus. Mēsam q̄ʒ oʒ hoiēʒ hēre vt inde panes verbi dei sumat: p mēsam sacrā scripturā intelligim⁹ de qua psalmista. Parasti in ɔspectu meo mēsam aduersus eos q tribulāt me. i. dedisti mihi scripturā ɔ̄ temptationē demo niacā: opʒ hāc hēamus. i. mēte reponamus: vt panes verbi dei inde sumamus. Pro defectu hui⁹ panis dicit hieremias. Paruuli pecierūt panē: 7 nō erat qui frangeret eis. Opʒ et eum hēre cādelabꝝ vt bonis opib⁹ luceat. Cādelabꝝ exteri⁹ illuminās est opus bonū qd alios p bonū exēplū accēdit. de quo dr̄. Nemo accēdit lucernā: 7 ponit eam sub modio: s su pra cādelabꝝ. Lucerna iuxta verbū dñi est bona intētio: qr xp̄s dicit. Lucerna est oculus tuus: oculus ṗo est intētio. Nō debemus ergo ponere lucernā sub modio: s supra cādelabrū q̄si si habemus bonā intētionē nō debemus abscōdere sʒ bo nū opus: alijs in lumē 7 exēplū manifestare. ¶ Opʒ eū etiā hēre archā q̄ dr̄ ab arcendo: archa g pōt dici disciplina vel re gularis vita p quā crimina a nobis arcent̄. In archa autē sunt virga: tabula: 7 māna: qr in regulari vita dʒ esse virga correctionis: vt caro castiget̄: 7 tabula dilectionis: vt deus diligat̄. In talibus eni scripta sunt mādata que ptinēt ad dilectionē dei: dʒ et ibi esse māna diuine ɔ̄solationis: vt q̄ suā uis est de⁹ gustem⁹ 7 videamus: qr bona est negociatio eius iuxta illud ṗuer. de muliere forti. Gustauit 7 vidit: qr bona est. Ut g dei tēplū simus hēm⁹ in nobis altare p oblationeʒ ne appareamus in ɔspectu dei vacui: iuxta illud eccle. Non apparebis in ɔspectu dei tui vacu⁹: de ɔse. di. i. oēs: mēsam p refectionē ne deficiam⁹ in via q̄si ieiuni: iuxta illud euāge lij. Si dimisero eos ieiunos deficiēt in via: candelabꝝ p bo nam opationē ne simus ociosi: iuxta illud eccl. Multā mali tiā docuit ociositas: ext̄ de renū. nisi. §. vez: archā ne simus fi lij filij belial. i. absq̄ iugo indisciplinati: disciplina eni ne cessaria est: iuxta illud psal. Apprehēdite disciplinam ne q̄n irascat̄ dñs 7c. 7 de his et 7 alijs altaris ornamētis in secūn ti ti. dicet̄. ¶ Hoc altare ille edificat q cor suū vera humilita te alijsq̄ virtutib⁹ exornat: vñ Greg. q virtutes sine humili

tate ɔgregat quasi q puluerē in ventum portat. Per altare enim cor nr̄m intelligitur: vt dicetur vbi de altaris dedica tione agit̄ qd est in medio corpis: sicut altare i medio eccle sie. De altari iubetur a dño in leuitico. Ignis in altari meo semp ardebit: ignis est charitas: altare est cor mūdū. ignis semp ardebit in altari: qr charitas semper feruebit in corde nr̄o. Vñ Salomō in canticis canticoꝝ. Aque multe non po tuerūt extinguere charitatē: qr. n. semp ardet extingui non pōt: vos g fm pphetā agite diē leticie in ɔfrequētationibus seu in ɔdēsis vsq̄ ad cornu altaris: qr relique cogitationū diē festū agent tibi. De hac apls excellentiorē viā nobis demon strat: excellentiorē viā dixit charitatē: qr ipsa est sup oēs vir tutes: 7 qcūq̄ ipsam hʒ oēs virtutes hʒ: hoc est verbū abbre uiatum qd facit dñs sup terrā: qr adeo breue est: vt dicatur: habe charitatē 7 fac qcq̄d vis. ex his nāq̄ duob⁹ mandatis tota lex pēdet 7 pphete. Vel p altare vniuscuiusq̄ aīam intel ligimus que edificat̄ dño ex lapidib⁹ viuis. s. ex virtutibus varijs 7 diuersis. ¶ Porro lineamina alba qbus opit̄ al tare: carnē sive humilitatē saluatoris designant: que multo labore candidātur: sicut 7 xp̄i caro ex terra. i. ex matre orta p multas tribulationes ad resurrectionē: 7 ad candorē 7 le ticiam imortalitatis puenit: de qua filius exultat patri di cens. Cōscidisti saccū meū: 7 circundedisti me leticia: altare g vestitur est animē imortali 7 incorruptibili corpori ɔiūgi. Rursus albis 7 mūdis pānis opitur altare qñ cor mūdum bonis opib⁹ adornat̄: vñ apoc. iij. vestimētis albis induaris ne appareat ɔfusio nuditatis tue. 7 Salomō. Omni tpe ve stimenta tua sint cādida. i. opa sint mūda. Medicū. n. pro desset accēderi ad altare summā dignitatē 7 infimā vitā hēre vnde Ber. Monstruosa res est sedes pma: 7 vita ima, gra dus sūmus 7 stat⁹ infimus: ingēs auctoritas 7 animi insta bilitas 7c. Pallis vero serica super altare posita sunt diuer sarꝝ virtutū ornamēta: qbus aīa decorata est. Vestimēta q̄ʒ qb⁹ altare ornat̄ sunt sci: vt dicet̄ in ṗi. sc. Principiū 7 finis misse fiunt in dextera pte altaris: mediū in sinistra: put in q̄rta pte sub ti. de mutatiōe sacerdotis dicet̄. Antiq altaria ɔcaua faciebāt: pp illud qd legit̄ Ezech. xliij. q in altari dei fossa erat: 7 h fm Gre. ne holocausta supposita ventus despge ret: dr̄ et iij. c. xl. q altare erat reflexū intrinsecus p circuitū. ¶ Cetere gradus qb⁹ ad altare ascēdit̄ spūalr̄ demonstrant aplos 7 martyres xp̄i: quos qr pro eius amore sanguinē suū fuderūt spōsa in cāticis amoris vocat ascēsum purpureum. Exprimūtur q̄ʒ .xv. v̄tutes que signātur p .xv. gradus qb⁹ ascēdebatur in tēplū Salomōis: 7 a pp̄ha in .xv. psalmis ɔtinue demonstrātur quas beāt vir ascēsiōes in corde suo disposuit: hāc scalā vidit iacob: sūmitas eius celos tāgebat 88. di. c. j. Per hos gradus cōpetētes virtutū gradus intel ligunt̄: qbus ad altare. i. xp̄m ascēditur: iuxta illud ps̄. Et ambulabūt de virtute in virtutē: de pe. di. ij. dū scāʒ: in pri. Et iob p singulos gradus meos pnūciabo illū: legit̄ i Exo. Nō ascendes ad altare meū p gradus ne reueletur turpitu do tua. nōdū eni forte antiq femoralib⁹ vtebātur. In ɔcilio tolerano. xxvj. q. vj. qcūq̄: cauetur q clericus cū doloris i al terius pnicié altare vel imaginē exuēs vestib⁹: vel lugubri veste vel spinis accigēs vel ecclie luminaria extinguēs depo natur. Sʒ si ecclia sua iure suo idebite spoliatur h cū merore facere lʒ: vel fm quosdā quēadmodū: 7 in die passiōis dñi i signū tristicie altaria denudātur: qd tñ hodie ɔciliuʒ repro bat lugdunen. ext̄ de offi. or. si canonici. Denique altaris que p somnia: 7 p inanes quasi reuelationes hominū cōstruun tur reprobantur omnino: de con. di. j. placet.

¶ De picturis 7 cortinis 7 ornamentis ecclesie. Rrica.

Picture 7 ornamēta in ecclia sunt laicoꝝ lectiones 7 scriptu re: vñ Gre. de cō. di. iij. pictū. Aliud est pi cturam adorare: aliud p picture historiam qd sit adorandū adiscere: nā qd legētibus scriptura: hoc idiotis cernētibus pstat p

ctura: q in ipsa ignorātes vident qd sequi debeāt: in ipsa le
gunt q lr̄as nesciūt. Sane caldei ignē adorāt ꝛ cogūt alios
idē facere alia idola cōburentes. Pagani ꝟo imagines seu
icones: ꝛ idola adorāt: qȝ saraceni nō faciūt: q imagines:
nec hñt: nec videre volūt moti ex ꝟbo illo. Nō facies tibi oēz
silitudinē eoꝝ q in celo: vel in terra: vel in aq̄s. vel sub terra
sunt Exo. xx. c. ex aliis auctib⁹ que statī sequūtur nos valde
sup h increpātes: s nos illas nō adoram⁹: nec deos appella
mus: nec spem salutis in eis ponim⁹: q̄ h esset idolatrare: s
ob memoriā ꝛ recordationē reꝝ olī gestaꝝ eas veneramur.
Vñ versus. Effigiē xp̄i q trāsis pronus honora. Non tñ effi
giē: s qd designat adora. Esse deū rōne caret cui cōtulit esse
Mālle lapis efficiale man⁹. Nec de⁹ est nec hō: pñs quā cer
nis imago. Sȝ de⁹ ē ꝛ hō quē sacra figurat imago: ꝛ alibi.
Nā de⁹ ē qd imago docet: s nō de⁹ ipsa. Hāc videas: s mente
colas qd noscis in ipsa. Greci ēt vtunt imaginib⁹ pingētes
illas vt di solū ab vmbilico supra ꝛ nō iferi⁹: vt ois stulte co
gitationis occasio tollat: nullā ēt faciūt sculptilē imaginē
ꝓ eo qd legitur exo. xx. c. nō facies sculptile neq̄ imagines.
Itē leui. xxvj. c. nō facies idolū neq̄ sculptile. Itē deu. iiij.
c. ne forte decepti faciatis vobis sculptā silitudinē: itē
nō facietis vobis deos aureos ꝛ argēteos. Itē ꝓpha. Simu
lacra gētiū argētū ꝛ auꝝ opa manuū hoīuȝ. Siles il. fi. q fa
ci. ea. ꝛ oēs q ꝯfi. i eis ꝯfundātur oēs q ado. sculpti. ꝛ q glo.
in si. su. Itē moyses ait ꝓplo israeli: ne forte errore deceptus
adores ea q creauit dñs de⁹ tu⁹. Hinc ēt est q serpētē eneū
quē moyses erexerat ezechias rex ꝯfregit: q̄ ꝓpls ille cōtra
legis ꝑceptū thuris adolebat incēsum. Ex his aūt silib⁹ au
ctoritatib⁹ reprobatur nimius imaginū vsus. Ait enī aplś
ꝑmo corin. Scimus. n. q̄ idolū nihil est in mūdo: ꝛ nullus
deus nisi vnus. Possent nāq̄ simplices ꝛ infirmi ꝑ nimiū
ꝛ indiscretū vsum facile ad idolatriā trahi. vnde sapientie
xiiij. c. idolis nationū nō erit respect⁹: q̄m creature dei in
odiū facte sunt: ꝛ in tētationē aiē hoīuȝ: ꝛ in muscipulā pedi
bus insipientiū. Moderate ꝟo vti picturis ad repūtandum
mala vitāda: ꝛ bona imitanda reprehēsibile nō est: vñ dñs ad
ezechielē ingredere ꝛ vide abhoiationes pessimas q̄s isti fa
ciūt: ꝛ igressus vidit oēm silitudinē reptiliū ꝛ aialiū ꝛ abho
minationē: ꝛ vniuersa idola dom⁹ israel depicta in pariete.
Nēpe Gre. hexponēs in pastorali ti. ij. c. xx. dicit dū exterio
rum reꝝ intrinsecus spēs attrahunt quasi in corde depingi
tur q̄cq̄d fictis imaginib⁹ deliberādo cogitat: rursus ad eū
dem ezechielē dr̄: sume tibi laterē ꝛ pones eū corā te: ꝛ descri
bes in eo ciuitatē hierusalē: ei autē qd dictū est q imagines
sunt laicoꝝ lr̄e: obuiat illud euāgeliū. Hñt inq̄t moysen ꝛ ꝓ
phetas audiāt eos: vt docēt dicet i 4ª pte sub. 4. particula ca
no. sup verbo seruitutis: ꝯci. agathen. de ꝯse. di. iij. placuit:
inhibet picturas in ecclesijs fieri: ꝛ qd colit ꝛ adorat in pa
rietib⁹ depingi: s Gre. de ꝯse. di iij. platū: dicit q picturas
nō lȝ frāgere ea occasione q adorari non debēt: pictura nāq̄
plus vr̄ mouere aium q̄ scriptura. Per picturā q̄dē res ge
sta añ oculos ponit: de cō. di. ij. semel. s ꝑ scripturā res gesta
q̄si ꝑ auditū q min⁹ mouet aium ad memoriā reuocat. Hic
ēt est q in ecclesia nō tātā reuerentiā exhibemus libris q̄tā
imaginib⁹ ꝛ picturis. ¶ Picturaꝝ siue imaginū alie sunt
supra ecclesiā vt gallus vel aq̄la: alie ext̄ ecclesiā. s. foris i fron
te ecclesie: vt bos ꝛ leo: alie intra vt icone statue ꝛ diuersa scul
pturaꝝ ꝛ picturaꝝ gña: que vel in vestib⁹ vel in parietibus
vel in vitrealib⁹ depingūtur: de quoꝝ aliq̄b⁹ sub tractatu de
ecclijs: dictū est q a tabnaculo moysi ꝛ tēplo salomōis sūptuȝ
est: scripsit enī moyses: scripsit ꝛ pīxit salomō: ꝛ pietes cela
turis ꝛ picturis ornauit. ¶ Sciēdū aūt ē q saluatoris ima
go trib⁹ modis ꝯuenientī⁹ in ecclia depigit. vȝ. aut residēs i
throno: aut pēdēs in crucis patibulo: aut vt residēs in mrīs
gremio: q̄ ꝟo Jo. baptista xp̄m digito demōstrauit dicēs.
Ecce agnus dei: iō q̄dā depingebāt xp̄m sub spē agni: q̄ tñ
vmbra trāsiuit: ꝛ xp̄s verus est hō. dicit Adrianus papa de
ꝯse. di. iij. sexta: q ipm̄ in forma hūana depingere debem⁹:

nō enī agnus dei in cruce ꝑncipalr̄ depingi dȝ: s hoie depi
cto nō obest agnū in pte inferiori vel posteriori depingi: cuȝ
ipse sit verus agnus q tollit peccata mūdi. His q̄dē ꝛ aliis
diuersis modis saluatoris imago depingit: ꝓp diuersas si
gnificationes: nā picta in ꝑsepio rememorat natiuitatē: de
picta i matris gremio puerilē etatē: depicta vel sculpta i cru
ce passionē. ꝛ q̄nq̄ in ipsa cruce sol ꝛ luna q̄si eclypsim patiē
tia depingunt: depicta ꝟo in scalaꝝ ascēsu ascēsionē: picta
vt residēs in throno seu in solio excelso pñtē indicat maiesta
tem ꝛ potētiā. q. d. data est ei oīs ptās in celo ꝛ in terra: iuxta
illud. vidi dñm. s. s. e. ꝛ e. i. dei filiū sup angelos regnātē: iuꝛ
ta illud. Qui sedes sup cherubin. Q̄nq̄ ꝟo depingit sic vi
derunt eū moyses ꝛ aaron nadab: ꝛ abyu. s. supra mōtem ꝛ
sub pedib⁹ ei⁹ q̄si op⁹ saphirinū: ꝛ q̄si celū serenū. Et q̄m sicut
ait lucas: tūc videbūt filiū hoīs venientē in nube cum ptāte
magna ꝛ maiestate: iō ei q̄nq̄ circūcirca pingunt angeli q
ei semp seruiūt ꝛ assistūt: ꝛ depingūtur cū sex alis fm̄ Jsa.
vj. Seraphin stabāt: iuxta illū sex ale vni: ꝛ sex ale alteri: ꝛ
duab⁹ velabāt faciē eius duab⁹ pedes: ꝛ duab⁹ volabāt. De
pinguntur ēt angeli tanq̄ in etate iuuenili florētes: nunq̄
enim senescūt: q̄nq̄ ēt circūpingit archāgelus michael dra
conem subpeditās: iuxta illud Jo. apoc. xij. Factū est preliū
in celo. Michael cū dracone pugnabat: que pugna est dissi
dium angeloꝝ: ꝯfirmatio bonoꝝ: ꝛ ruina maloꝝ: aut in ꝑ
senti ecclesia ꝑsecutio fideliū: q̄nq̄ ēt circūpingunt. xxiiij. se
niores fm̄ visionē ipsius Jo. In vestib⁹ albis ꝛ coronis au
reis ꝑ quos significant veteris ꝛ noue legis doctores: q sunt
xij. ꝓpter fidē trinitatis quā nūciant ꝑ quattuor mundi cli
mata: aut. xxiiij. ꝓp opa ꝛ obseruantiā euāgelistaꝝ: sꝫ lampa
des addunt dona spūs sci representant: sꝫ mare vitreum ba
ptismus innuit. Q̄nq̄ etiā circūpingūtur quattuor aialia
fm̄ visionē Ezechielis ꝛ eiusdē Jo. Facies hoīs: ꝛ facies leo
nis a dextris: facies bouis a sinistris: ꝛ facies aq̄le desup ipsoꝝ
quattuor: hi sunt quattuor euāgeliste. Unde pingunt cum
libris in pedib⁹: q̄ que verbis ꝛ scriptura docuerūt: mente ꝛ
ope cōpleuerūt. Matheus figurā form̄ humanā. Marc⁹
figurā tenet leonis: hi ponuntur a dextris: q̄ xp̄i natiuitas
ꝛ resurrectio fuerūt oium leticia generalis: vnde in ps. 29.
Et ad matutinū leticia. Lucas ꝟo vitulus ē eo q a Zacha
ria sacerdote inchoauit: ꝛ xp̄i passionē ꝛ hostiaꝫ spūalius
pertractauit. Vitulus qd est animal sacerdotū sacrificiis ap
tum. Cōparat ēt vitulo ꝓp duo cornua quasi duo ꝯtinēs te
stamēta: ꝛ ꝓp quattuor pedū vngulas quasi quattuor euan
gelistaꝝ sententias. Per hūc quoq̄ figurat xp̄s qui fuit pro
nobis vitulus imolat⁹: ideoq̄ ponit a sinistris: q̄ mors xp̄i
fuit aplis tristis. De hoc ꝛ qualr̄ beatus Marchus depigi
dȝ in septima pte sub ti. de euāgelistis dicet. Joānes autē
figurat aq̄la: q̄m ad excelsa ꝑuolat cū ait. In ꝑncipio erat
verbū. Hic quoq̄ significat xp̄m: cuius iuuēt⁹ vt aq̄la reno
uat: q̄ resurgēs a mortuis floret: ꝛ in celū ingredit: h tamē
nō iuxta: s supesse depingitur: q̄m ascēsionē designat ꝛ ꝟbū
apud deū ꝓnūciat. Sȝ cū quodlibet ipsoꝝ aialiū haberet
quattuor facies ꝛ quattuor alas: qualr̄ possent depingi di
cetur in septima pte sub ti. de euangelistis: vbi ēt latius de
hoc aget. Q̄nq̄ ēt circūpigunt vel poti⁹ subpingūtur apli
qui fuerūt testes eius ꝟbo ꝛ ope vsq̄ ad vltimū terre. Et pin
guntur criniti q̄si nazarei. i. sancti. Lex eniȝ fuit nazareoꝝ
vt a tpe sue separationis a cōi vita hoīuȝ nouacula nō trāsi
ret sup caput eoꝝ. Pingūtur ēt q̄nq̄ sub forma. xij. ouiū: q̄
tanq̄ bidētes occisi sunt ꝓpter dñm: s ꝛ. xij. tribus israel:
q̄nq̄ sub forma. xij. ouiū pingūtur. Q̄nq̄ tñ plures vel pau
ciores oues circa sedē maiestatis pingūtur: s tūc aliud figu
rant. iuxta illud Math. xxv. c. in fine. Cū venerit filius ho
minis in maiestate sua: tunc sedebit sup sedē maiestatis sue
statuens oues a dextris ꝛ edos a sinistris qualr̄ Bartholo
meus ꝛ andreas apli depingi debēt in septima parte sub eo
rum festis dicetur ¶ Et aduerte q̄ patriarche ꝛ ꝓphete
pingūtur cū rotulis in manib⁹: q̄dā ꝟo apli cum libris: ꝛ

⁊ qdam cũ rotulis. Nempe qꝛ ante xp̄i aduentũ fides figuratiue ostẽdebat. ⁊ quo ad multa in se implicita erat: ad qḋ ostendendum patriarche ⁊ ꝓphete pingunt cuꝫ rotulis. ꝑ quos q̄si q̄dã ipfecta cognitio designat. qꝛ ṽo ap̄li a xp̄o perfecte edocti sunt. idõ libris ꝑ quos designat ꝯgrue pfecta cognitio vel p̄nt. Sed qꝛ q̄dã illoꝝ qḋ didicerũt ad doctrinaꝫ aliorꝫ in scriptis redegerũt. idõ illi ꝯgrue tāq̄ doctores cuꝫ libris in manibus depingunt. sicut paulus: euangeliste: petrus. iacobꝰ. ⁊ iu as. Alij ṽo q nihil stabile seu ab ecclesia approbatũ scripserũt nõ cũ libris sꝫ cũ rotulis in signũ sue predicationis pinguntur. vñ ap̄lus ad eph̄. ⁊c. de here. cuꝫ ex inũcto Dñs quosdã dedit apostolos: quosdã prophetas: alios euangelistas: alios pastores ⁊ doctores in opꝰ ministeriũ. sꝫ ⁊ diuina maiestas depingitur. qñqꝫ cuꝫ libro clauso in manibus. qꝛ nemo inẽtꝰ est dignꝰ aperire illũ nisi leo de tribu iuda: ⁊ qñqꝫ cũ libro aperto. vt in illo qsqꝫ legat ꝙ ipse est lux mũdi ⁊ via veritas: ac vita: ⁊ liber vite. quare aũt paulus ad dexterã ⁊ petrus ad sinistrã saluatoris depingũtur: dicet in. 7. p̄te sub ti. de euãgelistis. Joãnes ṽo baptista qñqꝫ depingit vt heremita. Martyres cum aculeis. vt Laurẽtꝰ i craticula. Stephanꝰ cũ lapidibꝰ. ⁊ qñqꝫ cũ palmis q̄ victoriã signãt. iuxͣ illḋ Justus vt palma florebit: vt sicut palma viret sic eoꝝ memoria seruet. Hic ẽ ꝙ q de hierosolimis veniũt palmas i mãibꝰ ferunt i signũ ꝙ illi rege militarũt q hierosolimis cũ palmis honorifice receptus est: ⁊ postmodũ ibidẽ cũ diabolo pugnãs victor extitit: ⁊ celi palaciũ cũ angelis triũphãs introiuit. ℣. Justi cũ palma florebũt: ⁊ sicut stelle fulgebũt. Cõfessores pingunt cũ suis insignijs: vt ep̄i mitrati. abbates capuciati: ⁊ qñqꝫ cuꝫ lilijs q̄ castitatẽ designãt: doctores cũ libris in manibꝰ: ṽgines sꝫ euãgeliũ cũ lãpadibꝰ. Paulus cũ libro ⁊ ense: cũ libro qꝛ doctor fuit: ꝓp ꝯuersionẽ suã: cũ ẽse qꝛ miles. vñ ṽsus. Mucro furor pauli: liber ẽ ꝯuersio sauli. Generalr aũt scõꝝ pariũ imagines qñqꝫ in parietibꝰ eccl̄ie: qñqꝫ i posteriori altaris tabula: qñqꝫ in vestibꝰ sacris ⁊ alijs varijs locis pingunt vt illoꝝ actꝰ sanctitatẽ iugiter nõ idiscreta vł iniusta meditemur. vñ i exo. diuina voce p̄cipit vt i aaron pectore rõnale iudicij vittis ligãtibꝰ iprimat q̄tenꝰ sacerdotale cor nequaq̄ fluxe cogitatiões possideãt: sꝫ rõ sola ꝯstrigat: in quo certã rõnali vigilãter ſm gre. iz. patriarcaꝝ noia describi iubentur. Nempe ascriptos patres sp̄ i pectore ferre ẽ antiquoꝝ vitã sine itermissiõe cogitare. Tũc aũt sacerdos irrep̄hensibiliter gradit: cũ exẽpla patꝝ p̄cedẽtiũ idesinẽter intuet: cũ sc̄toꝝ vestigia sine cessatiõe ꝯsiderat: ⁊ illicitas cogitatiões deprimit ne ex rõnis limitẽ opis pedẽ tenẽat. ¶ Cõsiderãdũ quoqꝫ ẽ ꝙ ibi sp̄ coronatꝰ depingit. q. d. egredimini filie hierusalẽ ⁊ videte regẽ salomonẽ in diademate quo coronauit cuꝫ mater sua. Fuit eni xp̄s coronatꝰ triplr. Primo a matre corona misericordie in die ꝯceptiõis: q̄ corona duplex ẽ ꝓp naturalis ⁊ gratuita: ideoqꝫ ⁊ diadema vocat qḋ ẽ duplex corona. Scḋo a nouerca corona miserie in die passionis. Tertio a patre corona glie in die resurrectionis. vñ glo. ⁊. b. c. c. d. Demũ corõabit a familia corõa potẽtie i die vltie reuelationis. vẽiet. n. cũ senatoribꝰ terre: iudicãs orbẽ terre in equitate. Sic ⁊ oẽs sancti plgunt coronati. q. d. filie ierusalẽ. venite ⁊ videte martyres cũ coronis aureis qbꝰ corõauit eos dñs. ⁊ in libro sapiẽtie: iusti accipient regnũ decoris ⁊ dyadema speciei de manu dñi. Corona aũt hmõi d̄pigit in forma scuti rotũdi: qꝛ sc̄i dei ꝓtectiõe diuina fruunt. vñ cãtãt gratulabũdi: dñe vt scu. bo. vo. tu. co. nos: verũtñ xp̄i corona ꝑ crucis figurã a scõrũ coronis distiguit: qꝛ ꝑ crucis vexillũ sibi carnis glorificationẽ: ⁊ nobis meruit a captiuitate liberationẽ ⁊ vite fruitionẽ. Cũ ṽo aliqs p̄latꝰ aut scũs viuẽs pingit nõ i formã scuti rotũdi: sꝫ q̄drati corona ipsa d̄pingatur vt q̄tuor cardinalibꝰ ṽtutibꝰ vigere mõstret. put in legenda bti Gre. hr. ¶ Rursus qñqꝫ i eccleſijs paradisus d̄pingitur. vt aspiciẽtes ad delectationẽ p̄mioꝝ alliciat: ⁊ qñqꝫ infernꝰ: vt eos formidine penaꝝ a vicijs deterreat: qñqꝫ flores ⁊ arbores cũ fructibꝰ: ad rep̄ntãdũ fructus bonoꝝ opeꝝ ex ṽtutũ radicibꝰ ꝓcedẽtiũ. ¶ Picturaꝝ ãt varietas ṽtutuꝫ varietatẽ designat. Alij eniꝫ dat ꝑ sp̄m sermo sapientie: alij scie ⁊c. ṽtutes ṽo in mulieris sp̄ẽ depingunt qꝛ mulcent ⁊ nutriũt. Rursus ꝑ celaturas q̄ ⁊ laquearia nominant: que sunt ad decorẽ domꝰ sim: licitores xp̄i famuli intelligunt: q ecclesiã nõ doctrina sꝫ solis ṽtutibꝰ ornãt. Ceteꝝ sculpture ꝓminẽtes de parietibꝰ egredientes eẽ vident: qꝛ cuꝫ ṽtutes fidelibꝰ in tãtã ꝯsuetudinẽ deueniũt: vt eis naturalr iñte videant multiphariis eaꝝ operatiõibꝰ exercent. ¶ Sinagoga ṽo q̄liter d̄pingat dicet in quarta p̄te sub titulo de reuerentia. Qualr palliũ romanoꝝ põtificuꝫ pingat in tertia p̄te sub titulo de pallio dicet. Annꝰ ṽo ⁊ duodecim signa ⁊ mẽses q̄liter depingant dicet in p̄n. 8. p̄tis vbi ⁊ de mẽse agitur. Sꝫ ⁊ diuerse historie tã noui q̄ ve. testi ꝑ volũtate pictoruꝫ depingunt. nã pictoribꝰ atq; poetis q̄libet audendi sp̄ fuit equa ptãs. ¶ Porro ornamẽta ecclesie in tribus consistunt. s. in ornatu ecclesie chori ⁊ altaris. Ornatꝰ ecclesie cõsistit in cortinis ⁊ aulcis ⁊ pallijs sericis ⁊ purpureis ⁊ similibus. Ornatꝰ chori i dorsalibꝰ tapetis substratorijs ⁊ bãcalibus: dorsalia sunt p̄ni in choro pẽdẽtes a dorso clericorum. Substratoria q̄ pedibꝰ substernunt. Tapeta ẽt sunt panni q pedibꝰ substernunt q̄si stratio pedũ: ⁊ p̄cipue pedibꝰ choꝝ q mũdana pedibꝰ calcare debẽt. Bãchalia sunt p̄ni q sup sedes vel bãcas in choro ponunt. Altaris ṽo ornatꝰ ꝯsistit in capsis: in pallijs: in philaterijs: in cãdelabris: in crucibus: in aurifrisio: in vexillis: in codicibꝰ: in velaminibꝰ: ⁊ in cortinis. ¶ Et nota ꝙ capsa in qua hostie ꝯsecrate suãtur significat corpꝰ virginis gl'ose de qua dr̄ in p̄s. Surge dñe in requieꝫ ⁊c. que qñqꝫ est de ligno: qñq; de ebore cãdido: qñq; de argẽto: qñq; de auro: ⁊ qñq; de cristallo: ⁊ ſm varias suas ꝓprietates: varias ipsiꝰ corpis xp̄i exprimit dignitates. Rursus capsa ipsa ꝯtinẽs hostias siue ꝯsecratas siue nõ ꝯsecratas memoriã designat humanã: oꝫ nãq; hõ iugiter recordari acceptoꝝ bñficioꝝ dei tñ tp̄aliũ que ꝑ hostias non ꝯsecratas q̄ sp̄ualiũ que ꝑ ꝯsecratas designant: qḋ figuratũ est in vaſis in qua deꝰ iussit mãna reponi: qḋ lꝫ tp̄ale esset p̄figurabat tñ illud nr̄m sacrificiũ sp̄uale p̄cipiẽs vt esset in memoriale sempiternũ in futuras gñationes: sicut legit exo. Capse aũt posite sup altare qḋ est xp̄s: sunt ap̄li ⁊ martyres: palle ⁊ vestes sũt ꝯfessores ⁊ virgines vel oẽs sc̄i: de qbꝰ ait dñs ad ꝓphetã. His sicut vestimẽto vestieris: ⁊ de hoc dem̄ ẽt i. p̄cedẽti. Aliud aũt est philateriũ: aliud philoteria. Philateriũ est cartula in qua decem p̄cepta legis scribunt: hmõi cartulã solebãt pharisei añ se in signũ religiõis portare: vñ in euãgelio. Dilatant philateria sua ⁊c. ⁊ sic sumit. 26. q. 5. nõ opꝫ: ⁊ dr̄ philaterium a philare qḋ est custodire: ⁊ thorat qḋ est lex. Philoteria ṽo est vasculũ de argento vel auro vel cristallo: vel ebore: vel hmõi: in quo scõꝝ cineres vel reliquie recõdunt. Cũ. n. diu diu fideles cinerisios vocaret ꝓ eo ꝙ cineres ipsos seruabãt: ꝯtra eius derisionẽ statutũ fuit in ecclesia vt honorifice: ⁊ in p̄ciosis vasculis ſuarent: quod nomẽ est cõprehẽsum a philare qḋ est seruare: ⁊ teron qḋ est extremitas: qꝛ ibi aliqd de extremitate corporis scõꝝ: puta dens vel digitꝰ vel aliqd tale seruat. ¶ Sup altare ẽt in quibusdam ecclesijs collocat tabernaculũ: de quo sub ti. de altari dictuꝫ est. ¶ In cornibꝰ altaris duo sunt candelabra ꝯstituta ad significandũ gaudiũ duoꝝ ꝑploꝝ de xp̄i natiuitate letantiũ: que candelabra mediante cruce faculas ferũt accẽsas: angelus enim inquit pastoribus. Annuncio vobis gaudiũ magnum quod erit omni ꝑplo: qꝛ natꝰ est no. ho. salua. mũdi. Hic est verus isaac q risus interp̄tat. Lumẽ eniꝫ candelabri fides est ꝑpli. Nam ad iudaicũ ꝑplm inqt propheta surge illumiare hierusalẽ: qꝛ venit lumẽ tu. ⁊. g. d. su. te. or. est. Ad ꝑplm ṽo gentilẽ dicit ap̄ls. Eratis aliqñ tenebre: nũc aũt lux in dño. Nam ⁊ in ortu christi noua stella. Magis apparuit ſm vaticiniũ Balaã. Orietur inqt stella ex iacob ⁊ cõsurget virga ex israel. De hoc etiam dictum

est in ti. de altari. ¶ Emunctoria siue forcipes ad emungen
dum lichinia sunt verba diuina: quibus litteras legis am
putamus: ⁊ lucentē spiritum reuelamus: iuxta illud. Vetu
stissima veterum comederis ⁊ nouis superuenientibus vete
ra abiicietis. Vasa in quibus emuncta lichinia extingun
tur: sunt corda fidelium que obseruantiā legalem ad litterā
admittunt. Rursus forcipes quoꝝ gemino dente componi
tur ignis: sunt predicatores qui nos consonis vtriusq̧ testa
menti paginis instruūt: ⁊ moribus cōponentes ad charita
tem accendūt. ¶ Secundo Reg. i. vasa equalis amplitudinis i
fundo: ⁊ in ore ad calefaciendū facta: sunt illi doctores q the
saurum cordis non celant: sed ex eo pferunt noua ⁊ vetera
Lucernam quoq̧ non ponūt sub modio: sed super candela
brum: vt hi qui sunt in domo domini lumen ⁊ calorem acci
piant. s. s. ¶ Crux quoq̧ super altare ponenda est: ⁊ eam in
de tollit baiulus crucis in quo recolit: q2 crucem de xpi hu
meris sublatam tulit Simon cireneus. Inter duo candela
bra crux in altari media collocatur: quoniā inter duos pplos
christus in ecclesia mediator extitit. Ipse enim est lapis an
gularis qui fecit vtraq̧ vnum: ad quem pastores a iudea ⁊
magi ab oriente venerunt. De hoc aliter dicetur in pemio
quarte partis sub ti. de accessu sacerdotis ad altare. ¶ Rur
sus altaris frons aurifrisio ornatur: iuxta illud Exo. 26. ⁊
28. c. Construes mihi altare: faciesq̧ illi coronam per gyrū
seu circuitum altā quatuor digitis. Nempe altare quādoq̧ si
gnificat cor hominis in quo sacrificiū vere fidei per contri
tionem offerri debet: ⁊ tūc aurifrisium cōceptum bone opera
tionis significat quo frontē nostram ornare debemus vt ce
teris luceamus. Quādoq̧ altare significat christū: ⁊ tūc per
aurifrisium congrue ornamentū charitatis designatur. Si
cut enim aurum preminet omnibus metallis sic ⁊ charitas
ceteris virtutibus. xxvj. di. duo. Vnde apls ad corin. j. Ma
ior hoꝝ est charitas. Frontē enim nostraꝫ sic aurifrisio cha
ritatis debemus ornare vt parati simus pro xpo aias pone
re. Vexilla etiā sup altare eriguntur: vt triūphus xpi iugiter
in ecclesia memoret: per quē ⁊ nos de inimico triumphare
speramus. ¶ Codex etiā euangelicus super illud adaptatur
eo q euangeliū ab ipso. s. xpo sit editum: ⁊ ipse phibeat testi
monium: qui quare exterius ordinetur dicetur in tertia pte sub
ti. de legalibus indumentis. ¶ Deniq̧ vasa ⁊ vtensilia in do
mo domini a moyse ⁊ salomone originē habuerūt que i ve.
testa. plura ⁊ diuersa fuerūt: put in Exo. legitur diuersa ha
bentia significata: de qbus hic breuitatis causa nō agimus
¶ Sane oia que ad ornatū ptinent tpe quadragesime remo
ueri vel tegi debēt: qd fit fm alios in dnica de passione: q̄
extūc diuinitas fuit abscōsa ⁊ velata in xpo: dimisit eniꝫ se
capi ⁊ flagellari vt hō tanq̧ non haberet in se virtutē diuinita
tis: vñ in euāgelio dici hui⁹ dñr. Iesus aūt abscondit se ⁊ exi
uit de tēplo: tūc ergo cooperiuntur cruces. i. virtus sue diuini
tatis. Alij hoc faciūt a prima dnica quadragesime: q2 extūc
ecclesia incipit de eius passione agere: vnde eo tpe crux p ec
clesiam nō nisi coopta portari dz: ⁊ fm morē quorūdam loco
rum duo etiā velamina seu cortine: tūc tenentur: quoꝝ vnū
ponitur p circuitū chori: aliud suspenditur inter altare ⁊ choꝝ
ne appareāt que sunt intra scā scōꝝ. Q2 sanctuarium ⁊ crux
tūc velantur: significat litterā legis. i. eius carnalem obser
uantiam: siue q in ve. testa. ante xpi passionē intelligentia
sacraꝝ scripturaꝝ velata opta ⁊ obscura erat. Et qui tempo
re illo fuerūt: velamen. i. obscuram scientiaꝫ ante oculos ha
buerunt: significat etiam rumpheam illam que fuit ante ia
nuam paradisi. Et qm huius carnalis obseruantia ⁊ obscu
ritas ⁊ rūphea in xpi passione sublata sunt: ideo cortine vel
velamina huiusmodi in parasceue remouentur. Sꝫ ⁊ q2 etiā
in ve. te. fuerūt aialia ruminantia ⁊ vngulas scindentia vt
boues arantes. i. scripturaꝝ mysteria discernentes ⁊ spūalr
intelligentes: ideo in qdragesima post velū ingrediuntur sacer
dotes pauci qb⁹ datū est nosse mysteriū regni dei. ¶ Circa h
aūt notandum est q triplex genus veli suspēditur in ecclesiis

vz. qd sacra opit: qd sacrariū a clero diuidit: ⁊ qd cleꝝ a po
pulo secernit. Primū ē nota nre legis. Scdm nota nre digni
tatis: q2 idigni sum⁹: imo ipotētes celestia intueri. Tertium
est cohertio nostre voluptatis carnalis. Primum. vz. cor
tine que ab vtroq̧ altaris latere extenduntur sacerdote se
cretum intrāte: put in qrta pte sub ti. de secreta dicetur: si
gnificatū est in h q sicut legitur exo. 34. Moyses posuit vela
men sup faciē suā: q2 filij israel claritatē vult⁹ ei⁹ sustinere
nō poterant. ⁊ sicut dicit apls h velamen adhuc hodie ē sup
corda iudeoꝝ. Scdm. vz. cortina que in qdragesima in offi
cio misse añ altare extēditur: significatū est in h q velum in
fra tabernaculuꝫ erat suspēsuꝫ: qd diuidebat sancta sancto
rum a sanctis. vt dicetur in phemio qrte ptis p qd archa po
pulo velabatur: ⁊ erat miro ope ptextum: ⁊ pulchra varietate
distinctū qd in passiōe dñi scissuꝫ est: ⁊ illi⁹ exemplo hodie cor
tine varia pulchritudine texuntur. De pmisso velo ⁊ quales
debent eē cortine hr exo. 26. ⁊. 36. c. Tertium idē tunc habu
it originē: q2 i pmitiua ecclia pibol⁹. i. pies qui circuit cho
rū nō eleuabatur nisi vsq̧ ad appodiationē qd adhuc i qbus
dam ecclesijs obseruatur: qd ideo fiebat vt ppls vidēs cleꝝ
psallentē inde bonū sumere exemplū. Verūtñ h tpe qñ com
muniter suspenditur siue interponitur velū aut mur⁹ inter clerū ⁊
pplm ne mutuo se ɔspicere possint: qsi ipso scō dicatur. Auer
te oculos tuos ne videant vanitatē ⁊c. In parasceue pro ōe
tollitur velū: q2 in passiōe dñi velū templi scissuꝫ est. ⁊ per eaꝫ
reuelata ē nobis legis spūalis intelligētia: que antea latebat
vt premissum est: ⁊ aperta est celestis regni ianua: ⁊ est data
nobis fortitudo vt vinci nisi velim⁹ carnali a concupiscētia
nequeamus. Verumtamen velum quod diuidit sanctuari
um a clero retrahitur vel eleuatur in vespera cuiuslibet sab
bati quadregesime quando officium diei dominice inchoa
tur vt clerus possit in sanctuarium intueri: quia dominica
recolit resurrectionem. hoc etiam ideo fit in sex diebus domi
nicis: quia nulla fuit etas in qua non fuerit gaudium eter
num. Gaudium quidem figuratuꝫ quod celo velatur quod
per velum illud significatur. ideo est q diebus dominicis nō
ieiunamus: ⁊ h propter gloriam dominice resurrectionis.
Nam prima dominica significat gaudiuꝫ quod habuerūt
primi parentes in paradiso ante peccatuꝫ. Secunda domi
nica figurat gaudium quod pauci habuerunt in archa noe
alijs omnibus diluuio submersis. Tertia quod habuerunt
filij israel alijs sub ioseph fame afflictis. Quarta quod ha
buerunt sub Salo. in pace viuentes. Quinta quod habue
runt redeuntes de captiuitate babilonie. Sexta quod disci
puli habuerunt a resurrectione vsq̧ ad ascensionem: quan
do cum eis presentialiter fuit sponsus. in festiuitatibus eti
am nouem lectionum quadragesime velum ipsum eleuatur
vel retrahitur. Sed hoc non habetur de primaria institu
tione ecclesie; quia tunc nullum festum celebrabatur in qua
dragesima solemniter. Sed si aliquod festum occurrebat q̄
cunq̧ die occurreret in sabbato ⁊ in dominica de eo comme
moratio fiebat: prout in canone Martini pape. hr. 33. q. 4.
non oꝫ. et. i. ⁊. c. non licet. ⁊ in burcardo. li. 13. ⁊ h totum pro
pter temporis illius tristitiam. Postea vsus in contrariuꝫ
obtinuit: vt. vz. festum. 9. lectionum in suo die solēniter cele
bretur ⁊ nihilominus ieiunetur. ¶ Rursus cortine in festiui
tatibus extēduntur in ecclesijs pp ornatū vt p visibiles orna
tus ad inuisibiles moueamur. q̄ sunt qñq̧ varijs coloribus
colorate vt pmissuꝫ est. vt ex diuersitate coloꝝ ipsoꝝ notetur
q hō q est dei templum ornatus esse debet varietate seu di
uersitate virtutum. Cortina alba significat vite munditiā:
rubea charitatem: viridis contemplationeꝫ: nigra carnis
mortificationem: liuida tribulationem. Adhuc super corti
nas candidas suspenduntur, quandoq̧ panni varij colo
ris ad notandum q cor nostrum purgatum esse debet a
vicijs ⁊ in eo debent esse cortine virtutum et varietas
bonorum operum. ¶ Porro in festo natiuitatis domini
quedam ecclesie nullos suspendunt pannos. quedam vi.

les: ꝛ quedam bonos: que nullos suspendunt nᵉ̃m figurant
rubore: ꝛ sꝫ.n. maxim̃ũ sit nobis gaudiuꝫ de nato saluatore:
non tñ debemus esse sine rubore: ꝑ eo ꝗ tm̃ fuit nr̃m peccm̃ ꝗ
dei filius seipꝫ ꝑꝑ nos exinaniuit formã serui accipiẽs: ꝛ ꝑ-
preterea ẽt in ipsi⁹ obitu nõ cum leticia solẽnizamus: ſʒ acerri
mum ieiuniũ facim⁹: cũ tñ in alioꝝ scõꝝ obitu leti solẽnize
mus: ꝛ aliq̃ntulũ laut⁹ in cibo ꝛ potu nobis idulgeamus ꝑut
in 6ª pte sub par asceue dicet. Rubor ꝗppe nobis est ꝗ dñs
mortuus est ꝑꝑ pctã nr̃a. Sci ꝟo nõ ꝑꝑ pctã nr̃a: ſʒ ꝑꝑ xp̃m
passi sunt. Qui viles suspẽdũt figurãt ꝗ dñs seruilẽ induit
formã: ꝛ ꝗ vilib⁹ pãnis eo die īuolut⁹ fuit. Qui bonos: gau
diũ de rege nato bẽtĩ attẽdũt: ꝛ q̃les eẽ debeam⁹ in receptiõe
tãti hospitis ostẽdũt. ¶ In qbusdã ecclesijs altare i pascha
ꝑciosis ornat palleis ꝛ supponunt velamina triuꝫ coloꝝ ru-
beũ subalbũ ꝛ nigrũ: que tria tpa designãt. Prima lectiõe
ꝛ rñsorio finitis remouet velamẽ nigrũ: qḋ tp̃s añ legem si
gnificat. Scd̃a lectiõe: ꝛ rñsorio finitis remouet subalbuꝫ:
qḋ tp̃s sub lege designat. Tertia finita remouetur rubeum:
qḋ tp̃s gr̃e significat in quo ꝑ xp̃i passionẽ ad scã scõꝝ: ꝛ ad
eternã gloriã nobis adit⁹ pꝫ. De pãnis ꝟo ꝛ vestimẽtis alta
ris i tractatu de altari dictũ ẽ. In ꝑcipuis festiuitatib⁹ the
sauri ecclesie in publicum educunt ꝑꝑ tria: ꝑmo ꝑꝑ ꝯsidera
tionẽ cautele: vt. vꝫ. appeat ꝗ caut⁹ fuerit in ſuãdo q illum
ſuare tenet: scd̃o ꝑꝑ solẽnitatis venerationẽ. 3º ꝑꝑ oblatiõis
memoriã. vꝫ. in memoriã illoꝝ q prius ea ecclesie obtulerũt.
Qḋ aũt ecclesia ít⁹ ꝛ nõ ex̃ festiue ornat: mysterialr̃ innuit ꝗ
ois gloria ei⁹ ab intus est: ꝟ de sa. vnc. lꝫ eni exteri⁹ despicabi
lis sit: in aĩa tñ que sedes dei ẽ radiat: iuxta illud. Nigra sũ
ſʒ formosa ꝛc. ꝛ dñs ꝑ ꝓphetã. Exeni hereditas. m. ꝑcla. ẽ. mi.
ꝓpterea ẽt ꝯsiderãs hoc ait. Dñe dilexi decorem domus tue:
quã spũalr̃ fides spes ꝛ charitas exornãt. Ecclia quoq̃ mã-
lis: ꝛ ẽt spũalis mũdari dꝫ: de quo i. vij. pte sub ti. de pascha
ꝛ de. v. feria cene dicet. In nõnullis ecclesijs oua strutionũ
ꝛ hmõi que admirationẽ iducũt: ꝛ q̃ raro vident ꝯsueuerũt
suspẽdi: vt ꝑ hꝰ pp̃ls ad ecclesiã trahat: ꝛ magis afficiatur.
Rursus aiũt qdaꝫ ꝗ strutio tanq̃ auis obliuiosa derelinqt
in sabulo oua sua: demũ quadaꝫ stella visa recordat ꝛ redit
ad illa aspectu suo fouens ea: oua ꝗ in ecclesijs suspẽdunt ad
notãdum ꝗ hõ ꝑꝑ peccatũ a deo derelict⁹ si tandẽ diuino lu
mine illustrat⁹ recordat⁹ delictoꝝ suoꝝ penituerit: ꝛ ad ipꝫ
redierit ꝑ aspectũ luminis illi⁹ fouet: ꝑ quẽ ẽt modũ dr̃ i Lu.
ꝗ respexit dñs petrũ postq̃ negauit xp̃m. l. di. fidelior suspẽ
dunt ẽt vt in illis vnusq̃sq̃ ꝯtẽplet ꝗ hõ facile deuꝫ obliui-
scitur nisi ꝑ stellã. i. s. s. grẽꝫ influentẽ illustrat⁹ ad eũ redire
ꝑ bona oꝑa recordetur. ¶ Sane in ꝑmitiua ecclia sacrificiũ
fiebat in vasis ligneis ꝛ vestib⁹ cõib⁹: tũc. n. erãt lignei cali
ces ꝛ aurei sacerdotes: nũc ꝟo ecõtra est. Sꝫ zepherinus pa
pa istituit ꝗ in vitreis fieret: q2 ꝟo illa fragilia erãt: iõ Ur-
banus papa: ꝛ ẽt ꝯciliuꝫ remensẽ. de ꝯse. di. j. vt calix. ꝛ de
ecle. mis. c. si. statuit: ꝗ in argẽteis vel aureis vasis sacrisi-
cetur: vel ꝑꝑ paupertatẽ in stagneis q nõ eruginant: nõ tñ in
ligneis vel ex auricalco. Nõ ꝗ dꝫ esse de vitro ꝑꝑ ꝑiculũ ef-
fusionis: nõ de ligno: q2 cum sit porosum ꝛ spõgiosum corp⁹.
sanguinẽ absorberet: nõ de ere vel auricalco: qm̃ ob vini vir
tutẽ erugitẽ vel vomitũ ꝓuocaret. ¶ Et nota ꝗ calicis nomẽ
a ve. ꝛ no. test. originẽ traxit. Hiere. xli. calix aureus babilõ
inebriãs oẽꝫ terrã. Et Dauid. Calix in manu dñi vini meri
plen⁹ mixto: ꝛ alibi. Calicẽ salutaris accipiã ꝛ nomẽ dñi in
uocabo. Itẽ in euãgelio. Potestis bibere calicẽ illũ. q. e. bi.
sum. Itẽ accipiẽs calicẽ grãs egit. Calix aureus significat
thesauros sapie in xp̃o abscõditos: argẽteus mũdiciã culpe.
Stagne⁹ innuit silitudinẽ culpe ꝛ pene. Stagnũ. n. est mediũ
inter argẽtũ ꝛ plũbũ: ꝛ caro xp̃i lꝫ nõ fuerit plũbũ. i. pecca-
trix fuit tñ carni filis peccatrici: ꝛ lꝫ nõ fuerit argẽtũ. i. passi
bilis ꝑꝑ suã culpã: fuit tñ passibilis ꝑꝑ nostrã culpã: q2 lan
guores nr̃os ipse tulit: ꝛ ꝺo. n. ip. p. ¶ De calice ꝛ patena di
cetur de ꝯsecratiõib⁹ ꝛ vnctionibus. ¶ Nec ꝑ hꝰ a tenui reli-
gione dẽtus: dicat ꝗ dñs ꝑcepit moysi vt cũcta vasa tabna-

culi in oẽs vsus ꝛ cerimonias ex ere faceret: vt legitur Exo.
xxvij. ꝛ. xxxviij. c. Qḋq3 hmõi ꝑciosa vasa ꝛ ornamẽta pote
rãt venũdari ꝛ dari paupib⁹: filis est iude ꝛ mulieri vnguẽ
tarie ꝯtrius: hoc. n. agim⁹ nõ ꝗ deũ minus vilia ornamenta
delectẽt q̃ aurea: sed q2 eũ hoies ꝗ diligũt deo libẽter offe-
runt: ꝑ diuinã latriã suã vincũt auariciã. Preterea hec di-
uine pietatis officia moralia sunt ꝛ future gl̃ie significati-
ua. Uñ ẽt in veteri lege: ex auro ꝛ iacinto: purpura: cocco: bi
sincto: ꝛ bisso retorta: ꝛ alijs ꝑciosis suphumerale fieri ꝑci-
pitur: vt q̃ta sacerdos virtutũ diuersitate clarescere debeat
demõstret: ꝛ altare ꝛ ꝓpiciatoriũ: ac cãdelabꝝ: ꝛ alia vasa:
ꝛ ornamẽta altaris ex auro fieri ꝛ argẽto Exo. xxv. ꝛ. xxx. ꝛ
xxxviij. c. Tabnaculũ q̃ꝫ ex diuersis ꝑciosis fieri ꝑceptũ est:
ꝑut dictũ est sub ti. de ecclia. Legalis. n. põtifex alias diuer
sis ꝑciosis vtebat ornamẽtis ꝑut dicet in 3ª pte sub ti. de le
galib⁹ indumẽtis. De hoc ẽt sub ti. de ecclie dedicatiõe ꝑpe
ꝑncipiũ dicet. Porro ꝓhibitũ est in cõcilio aurelian. c. di.
ad nuptiaꝝ: ne diuina mysteria ꝑstent ad nuptiaꝝ ornatũ:
ne ipꝝ hoꝝ tactu vel põpa secularis luxurie polluant: quo
nimiꝝ ostẽdit ꝗ ex veste cuiuscũq̃ ꝑsone fieri nõ dꝫ casula:
vel aliqs ali⁹ sacris mysterijs deputãdus ornat⁹. ¶ Stepha
nus q̃ꝫ papa statuit. c. di. vestimẽta: ne vestimẽtis ecclesie i
alios vsib⁹ qs fruat: qḋq3 nisi a sacratis hoib⁹ tãgantur: ne vl
tio q̃ Balthasar regẽ babilõie ꝑcussit sup hꝰ trãsgredientes ve
niat. Clemẽs ẽt papa statuit. c. di. nemo: ne mortui sepelian
tur vel inoluant seu operiãtur: vel ẽt ferētꝝ cũ palla. i. pãnis
altaris: aut cũ mappa q̃ calix inoluit: seu cũ q̃ sacerdos ma
nus post ꝯsecrationẽ tergit. Qñ ꝟo palle. i. corpalia ꝛ vela.
i. ornamẽta altaris seu cortine sup altare pẽdẽtes sordidate
fuerit: diaconi cũ ministris humilib⁹ illa lauẽt itra sacrariuꝫ
ꝛ nõ ex̃. Pro velis aũt lauãdis que ad cultuꝫ altaris ptinẽt
noua peluis hẽat. Palle ꝟo. i. corpalia in alia peluí lauent
Uela q̃ꝫ ianuaꝝ. i. cortine q̃ extẽdũtur in ecclesijs in festis:
ꝛ q̃dragesima in alia peluí lauẽtur. Vincẽ ꝗ statutũ ẽ in cõ
cilio Ilerdiñ. de ꝯse. di. 4. ois: ꝗ ad corpale lauãdum ꝛ ad
pallas altaris: ꝑpa hẽant vasa foris in qb⁹ nihil aliud la-
uet. Sꝫ s̃m eũdẽ clemẽtẽ. c. di. altaria: si altaris palla. i. ve-
stimẽta altaris vel cathedra in qua sedet sacerdos sacris ve
stib⁹ indut⁹: vel cãdelabꝝ vel velũ. i. pãnus vel cortina super
altare pẽdẽs fuerit vetustate ꝯsũpta cremet: ꝛ cineres vel
in baptisterio vel in pariete: aut in fossis pauimentoꝝ vnde
non sit transitus iactentur. Et nota ꝗ ecclesiastica ornamẽ-
ta benedicantur: vt dicetur sub titulo de consecrationibus
ꝛ vnctionibus.

¶ De campanis. Rubrica.

CAmpane sunt vasa enea in nola ci-
uitate campanie primo i-
uenta. Maiora itaq̃ vasa campane a cãpania
regione: minora vero nole a nola ciuitate dicun
tur. ¶ Pulsatur aũt ꝛ benedicatur cãpana: vt
per illius tactũ ꝛ sonitum fideles inuicem inuitẽtur ad pre-
mium: ꝛ crescat in eis deuotio fidei: fruges: mentes: ꝛ corpo
ra credentium seruẽtur procul pellantur hostiles exercitus ꝛ
omnes insidie inimici: fragor ꝛ grandinũ procella turbinũ
impetus tempestatũ: ꝛ fulgurum temperẽtur: infestaq̃ toni-
trua ꝛ ventoꝝ flamina suspendãtur: spiritus ꝓcellarum ꝛ
aeree potestates prosternãtur: ꝛ vt hoc audientes confugiãt
ad sancte matris ecclesie gremiũ ante sancte crucis vexillũ
cui flectitur omne genu ꝛc. sicut hec singula in benedictioni
bus campane habentur. ¶ Sciendum autẽ est ꝗ campane
quarum sonoritate conuenit populus ad ecclesiam ad audi-
endum: ꝛ clerus ad annunciandum mane misericordiã do-
mini ꝛ virtutem eius per noctem: extra de homi. Joãnes. j.
di. ius militare: significant tubas argenteas quibus in ve-
teri lege populus ad sacrificãduꝫ accersiebatur: de qbus di-
cetur in septa parte sub pentb. quemadmodũ enim vigiles
in castris tubis: sic ꝛ ecclesiarum ministri cãpanaꝝ sonitu
se excitãt: vt ꝯtra insidiantẽ dyabolũ ꝑnoctẽt. Signa igit

nr̄a enĩ ea sonoriora sunt tubis veteris legis: q2 tūc not⁹ erat deus in iudea tm̄: nūc ṽo in oi terra. Sūt ēt durabiliora: si/ gnificāt. n. p̄dicationē no. test. fore ãplius duraturā tubis ꝛ sacrificijs veteris legis: q2 vsq3 ad mūdi finē. Si gdē cāpa/ ne p̄dicatores significāt q fideles ad silitudinē cāpane ad fi dē vocare debēt: qd̄ significatū ē in eo q dn̄s pcepit moysi vt faceret vestē summo pōtifici hn̄tē. lxxij. tintinabula q̄ sonarēt cū pōtifex in scā scōꝝ igrederet. xliij. dis. sit rector. Ipm̄ ḡ vas os p̄dicatoris designat iuxta illud apl̄i. Fact⁹ sū3 velut es sonās siue cymbalū tinnēs. Duricia metalli: fortitudinē ṽ signat in mēte p̄dicatoris: vn̄ dn̄s: dedi frōtē tuā duriorem frōtib⁹ eoꝝ. Plectꝝ seu ferrū qd̄ itert⁹ ex vtraq3 pte feriens sonū reddit doctoris linguam q̄ scia ornaẗ: ꝛ q̄ vtrūq3 testm̄ resonare facit figurat. Prelat⁹ ḡ absq3 scia p̄dicationis: erit q̄si cāpana sine plectro: iuxta illud Gre. Sacerdos si p̄dica tionis ē isci⁹: quā clamoris vocē daturus ē pco mut⁹: ē etenī q̄si canis mut⁹ latrare nō valēs. Ipa ṽo pcussio denotat q p̄dicator p̄mū d3 p correctionē i se vitia ferire: ꝛ postmodu3 ad aliena exprobrāda accedē: ne ɔ̄ doctrinā apl̄i alijs p̄dicās ipse reprob⁹ iueniaẗ. iij. q. vij. qd̄ testaẗ: vn̄ ps̄. p̄dicatori āt dicit de⁹: q̄re tu enarras iusticias meas ꝛ assumis. t. meū p os tuū. Sane nāq3 passionis exēplo plerūq3 accēdit: q̄s eru ditione sermonis mouere neq̄t. vo. q. j. §. q vo. Uinculum ṽo quo plectꝝ vasi ɔiūgiẗ seu ligaẗ ē moderatio q̄ ligua regaẗ q̄ ad tractū cordis. i. ad auctē scripture linguā monet p̄dica toris. Lignū in quo cāpana pēdet lignū dn̄ice crucis signi ficat: qd̄ iō q̄nq3 a supioꝛib⁹ ɔtineẗ: q2 crux ab ātiqs pꝛib⁹ nūciaẗ. Infira qb⁹ ipm̄ lignū alligatū seu affixū ē oracula sunt pphetaꝝ. Ligatura ṽo ferrea q̄ cāpana ligno ɔiūgiẗ charitatē denotat p quā p̄dicator idissolubilr cruci affixus gloriaẗ. d. Mihi absit gl̄iari nisi i cruce. d. n. Cauilla ligno affixa q̄ mediāte cāpana pulsaẗ: rectā p̄dicatoris mētē signi ficat: q̄ diuinis mādatis iherēs illa fideliū aurib⁹ p frequēte3 pulsationē iculcat. Funis aūt ab illa pēdēs qua cāpana pul saẗ: est humilitas seu vita p̄dicatoris: funis ēt ipsa vite nr̄e mēsurā ondit. Ad hec cū funis initiū hēat a ligno in quo campana pēdet: p qd̄ crux dn̄ica intelligiẗ: recte sacrā scriptu rā a ligno scē crucis descēdentē designat: sicut ēt funis ex tri bus ē funiculis: ita ꝛ scriptura ex trinitate ɔsistit. s. ex histo ria: ex allegoria: ꝛ ex moralitate: funis ḡ descēdēs a ligno in manu sacerdotis est scriptura a mysterio crucis descēdens in ore p̄dicatoris. Rursus iō funis vsq3 ad man⁹ qb⁹ ɔtineẗ extēdiẗ: q2 scriptura vsq3 ad opa trāsire d3. Funis quoq3 ele uatio ꝛ depssio i pulsando: denotat q sacra scriptura aliqn̄ loquit de altis: aliqn̄ de inferioꝛib⁹: seu q p̄dicator aliqn̄ pp aliqs alta dicit. 8. q. j. o3. pliq. di. §. si. q̄nq3 pp alios ɔdescē dit: iuxta illud apl̄i: siue extēdim⁹ pp deū: siue ɔdescēdimus pp vos. Ad hoc sacerdos deorsū funē trahit dū ad actiuā vi tam a ɔtēplatiōe descēdit: ipse ṽo sursum trahiẗ dū scriptu ra docēte in ɔtēplatiōe erigiẗ. Deorsum ēt trahit dū scriptu ram ad lr̄a3 q̄ occidit intelligit. sursu3 trahiẗ dū spūalr eā ex ponit. Rursus sm̄ Gre. deorsu3 trahit: ꝛ sursu3 trahiẗ: du3 in ea se metiẗ q̄rū. v3. in imis iaceat ꝛ q̄rū ad bona faciēda pficiat. S3 ꝛ qn̄ ex tractu funis cāpana resonat ppl̄s ad ex positionē sacre scripture adunaẗ: p̄dicator audiẗ: ꝛ ppl̄s in vnitate fidei ꝛ charitatis vniẗ. Sacerdos itaq3 qui se reco gnoscit p̄dicationis debitore3 nō se subtrahat a mouēdis si gnis q̄m̄ ꝛ filij aaron clāgebant tubis. Funē ḡ mouet q fra tres aut ppl̄3 ex officio ɔuocat. Anulus in fine chorde p quē in plerisq3 locis corda trahiẗ: est corona p̄mij seu pseuerātia in finē: vel ē ipa diuina scriptura. Petro sauinianus papa statuit vt hore dici p ecclesias pulsenẗ. ¶ Et nota q ad diuia officia p. xij. dici horas cāpane cōiter duodecies pulsanẗ. v3 in prima hora semel: ꝛ in vltima silr semel: q2 ab vno deo oia ꝛ idem vnus erit oia in oib⁹. In 3ᵃ pulsaẗ ter p 2ᵃ tertia quarta horis que subiūs cātātur. Silr ꝛ vi. ter p trib⁹. v3. p. 5. 6. ꝛ. 7. horis. Silr in. 9. ter pro trib⁹. Ad vē̄ ṽo que ē. 9. hora nō solū semel s3 multiplr: q2 in tpe gr̄e multiplicata est p̄dicatio apl̄oꝝ. Itē in nocte ad matutinū sepe: q2 sepe exela mandū est. Exurge q dormis: ꝛ exurge a mortuis. Cōiter tn̄ ter pulsaẗ in nocturnis. Pa2io cū sglla que significat paulu3 acute p̄dicantē. Scd̄a pulsatio significat barnabā sibi asso ciatū. Tertia innuit q iudeis repellētib⁹ verbū dei apl̄i ɔuer terunt se ad gētes: q̄s in fide trinitatis. 4. euāgelioꝝ imbue runt disciplinis: vn̄ ꝛ gdā quater pulsant. ¶ Et nota sex esse gn̄a tintinabuloꝝ qb⁹ in eccl̄ia pulsaẗ. s. squilla cymbalu3 nola: nolula: seu dupla cāpana: ꝛ signū: squilla pulsaẗ in tri clinio. i. in refectorio. Cymbalu3 in claustro. Nola in choro. Nolula seu dupla in horologio. Cāpana i cāpanili. Signū in turri. Qdlibet tn̄ hoꝝ pōt gn̄alr tintinabulū nuncupari. Uarijs ḡ designātur vocabulis: q2 p̄dicatores p illa designa ti ad multa necessarij sūt. Sane i tota septuagesima: sub q̄ q̄ dragesima ɔtineẗ in dieb⁹ pfestis nō d3 cōpulsari nec de pulsari: s3 simpulsari. i. simplr pulsari ad horas diei vel matu tinas: in ecclesijs tn̄ hn̄ ordinatis bis pulsaẗ ad p̄mā: primo ad iuocādū: 2ᵒ ad ichoādū: in tertia ter sm̄ numeꝝ horaꝝ q̄ sub illa pulsanẗ vt p̄missum est: vna ad iuocādū: alia ad cō gregandū: 3ᵃ ad inchoādū. Silr sit in. 6. ꝛ in. 9. ꝛ eodē cāpa ne: ꝛ. e. ordine pulsanẗ ad matutinas simplr. Ad missa3 ṽo ꝛ ad vē̄ duab⁹ q̄ntaxat cāpanis pulsatur. In minoꝛib⁹ ṽo ecclesijs simplr tn̄ pulsandū est iuxta p̄missa. ꝛ h̄ in ferijs. In dn̄icis vero ꝛ in solemnib⁹ dieb⁹ ɔuꝛi alqs tpib⁹ ɔpul satur: q2. n. p̄dicatores q p cāpanas figurātur tpe gr̄e crebri us habūdēt ꝛ oportune ꝛ iportune isistāt. Idcirco in festis q̄ ad gr̄a3 ptinēt cāpane tumultuoli⁹ tinniūt: ꝛ ɔlixi⁹ ɔcrepāt vt dormiētes ꝛ ebriosos excitēt ne dormiāt vltra mo3. Quid aūt significet. cōpulsatio qn̄ cātaẗ Te deū laudam⁹. i. v. pte sub ti. de nocturnis diceẗ. ¶ Uel3 aliq̄ moriēte cāpane debēt pulsari: vt ppl̄s h̄ audiēs oret p illo: p mulie gdē bis p eo q ipsa inenit alienitatē. Pa2io. n. fecit hoiē3 alienū a deo: q̄re 2ᵒ dies nō hūit bn̄dictionē. Pro viro ṽo ter pulsaẗ: q2 p̄ iuēta ē in hoie trinitas. Pa2io. n. format⁹ ē adā de terra: deīn mlier ex adā: postea hō creat⁹ ē ab vtroq3: ꝛ ita ē ibi trinitas. Si āt cleric⁹ sit: tot vicib⁹ simpulsaẗ: q̄t ordines habuit ipse. Ad vlti mū ṽo ɔpulsari d3 cū oib⁹ cāpanis: vt ita sciat ppl̄s p quo sit orādū. D3 ēt ɔpulsari qn̄ funus ad ecclesiā: ꝛ qn̄ de eccl̄ia ad tumulū deportaẗ. ¶ Cete3 cāpane in pcessionib⁹ pulsan tur vt demones timētes fugiāt: put in 4ᵃ pte sub ti. de acces su pō. ad al diceẗ. Timēt enī auditis tubis ecclesie militātis. s. cāpanis: sicut aliqs tyrān⁹ timet audiens in terra sua tubas potētis regis inimici sui. Et hec ēt est cā: q̄re eccl̄ia vidēs ɔci tari tēpestatē cāpanis pulsat. s. vt demōes tubas eterni reg cāpanas audiētes territi fugiāt: ꝛ a tēpestatis ɔcitatiōe q̄ scant: ꝛ vt ad cāpane pulsationē fideles admoneātur ꝛ ɔuo ceẗ p istāti piculo orōni isistere. ¶ Silēt āt cāpane triduo ante pascha: vt diceẗ i sexta pte sub 5ᵃ feria cene. ¶ Rursus cāpane tpe interdicti silēt: q2 sepe ob delictū subditoꝝ impe ditur lingua predicatoꝝ: iuxta illud pphete. Lingua3 tuam adherere faciā palato tuo: q2 domus. i. populus exasperans idest inobediens est: extra de renun. nisi. §. propter. H3 etia3 ecclesia organa de quibus in 4ᵃ pte sub ti. d sanctis dicetur.

¶ De cimiterio ꝛ alijs locis sacris ꝛ religiosis. Rubrica.

Nunc de cimiterio: ꝛ alijs locis sacris ac religiosis dicam⁹. Sane venerabi liū locoꝝ: alia sunt hūane necessitati deputata alia orōni dedicata. Loca hūane necessitati de putata sunt xenodochiū xenostoꝛiū qd̄ idē ē: va sochomiū nicrōtrbachonium: orphanotrophiu3: ꝛ telphotro chiū. Sic etenī pr̄es religiosi p̄ncipes hmōi istituerūt loca: i qb⁹ paupes pegrini: senes: orphani: isātes: emeriti: ifirmi: ibe cilles: ꝛ sauciꝫ recipenẗ ꝛ fouerētur. Et nota q gerūta grece dr̄ senex latine. ¶ Locoꝝ aūt orōni dicatoꝝ: alia sunt sacra: alia sunt sancta: alia religiosa. Sacra sunt que p man⁹ pōti ficū rite dedicata: ꝛ deo sanctificata sunt que varijs noibus appellanẗ: put sub ti. de ecclesia p̄missu3 est. Sācta sunt lo ca imunitatis siue pꝛiuilegiata seruitoꝛib⁹ ꝛ ministris ecc̄laꝝ de

putata: de qbus. vz. sub interminatione certe pene vel a iure
vel gspalē puilegiū interdicit: ne qs illa violare psumat: sicut
sunt atria ecclesiaȝ. xvij. q. iiij. si qs in atrio: ⁊ i qbusdā locis
claustra infra q sunt domꝰ canonicoꝝ in qbꝰ reis cuiuscūqȝ
sceleris ꝯfugiētibꝰ si se ibi receperit securitas pstat: ⁊ hȝ sta
tuta legalia. insti. de re. di. §. scē: porte ⁊ theatra ciuitatum.
Religiosa sunt vbi cadauer hoīs integꝝ vel ētiā caput tm̄ se
pelit. qꝛ nemo pōt duas sepulturas hr̄e. Corpꝰ ꝯo vel aliqd
aliud mēbꝝ absqȝ capite sepultū nō facit locū religiosū. ff. d
relt. ⁊ sump. fu. cū in diuersis: s; fm legalia istituta cadauer
iudei vel gētilis vel ifantis nondū baptizati: locū in quo se
pultū ē religiosū facit: s; religionē tm̄ xpianā: ⁊ canonicam
doctrinā solꝰ xpiani cadauer locū facit religiosuȝ. Et nota
q qcqd ē sacꝝ ē religiosuȝ: ⁊ nō ecōtra. Cetez locꝰ iste religio
sus diuersimode appellat. vz. cimiteriū: poliandꝝ siue ādro
polis qd idē ē. Itē sepulchꝝ mausoleū qd idē ē: dormitoriuȝ
tumulus: ergastulū: sarcophagus: piramis: bustuȝ: vrna: ⁊
spelūca. Cimiteriū dr̄ a cimē: qd ē dulce ⁊ sterion: qd est sta
tio: ibi. n. dulciter defunctoꝝ ossa qescunt: ⁊ saluatoris aduē
tuȝ expectāt. Vel qꝛ ibi sunt cimices. i. vermes vltra modum
fetētes. Poliādꝝ dr̄ qsi pollutū antrū pp cadauera hoīuȝ ibi
sepultoꝝ. Vel poliān ū iterptat multitudo viroꝝ a polis qd
est pluralitas ⁊ antros qd ē vir: ⁊ fm h̄ pprie dr̄ cimiteriuȝ
pp multitudinē hoīuȝ ibi sepultoꝝ. Silr ⁊ antropolis quod
idē ē. Sepulchꝝ dr̄ qsi sine pulsu: qꝛ q ibi sepelit pulsu caret
vel est locꝰ vbi ossa ꝯdunt. Mausoleū dictū est a quodā q di
ctꝰ ē mausolꝰ: q fuit diues ⁊ potēs: ⁊ ab arthemisia eiꝰ vxore
valde dilectꝰ adeo q eo defūcto ipsa gl̄iosū ei ꝯstruxit sepul
chruȝ: qd vocauit mausoleū a noīe viri sui. Exinde igit mos
inoleuit vt qlȝ speciosa sepultura mausoleū nūcupet. xcvij. di
hn̄ qdē ppe fin. Dormitoriū dr̄ a dormiēdo: qꝛ ibi corpa scōꝝ
qescūt q in dn̄o moriunt. Tumulus qsi tumēs tellꝰ: qm̄ hoīe
in terra sepulto: terra aliq̄tulū eleuat. Monumentū dr̄: qꝛ
monet mētē cuiuslȝ ispiciētis: vt recordet q cinis est ⁊ in ci
nerē reuertet. Ergastuluȝ dr̄ ab erga qd est opꝰ: vel ab erga
qd est labor: ⁊ sterion qd est statio: ibi. n. regescūt corpa coꝝ
q in dn̄o moriunt: vn̄ beati mortui q in deo mo. āmodo iam
dicit illis spūs ⁊c. Sarcophagus dr̄ a sarcos qd est caro: ⁊
phagin qd ē comedere: qꝛ ibi caro comedit. i. ꝯsumit. Pi
ramis dr̄ a pir qd est ignis: qꝛ corpa igne cremata: ⁊ in cine
rata ibi recōdebant: vel qꝛ sicut ignis a lato icipit ⁊ tēdit in
acutū: sic ⁊ piramis: ⁊ ē genꝰ altissime sepulture: tale ē rome
in quo fuerūt cineres Iulij cesaris collocati. Et corrupto vo
cabulo vulgariter vocat acus sci petri: q tm̄ iulia dici debe
ret. Simile piramidē fieri fecit Cesar iuxta turonuȝ ppe ri
pam ligeris: ⁊ reclusit ibi cineres cuiusdā militis amici sui
interfecti. Bustū ꝯo a noīe ꝯcreti nomē trapit ꝯtinētis: locus
vz in quo busta siue hūana corpa sepeliebant. Vrna dicta ē
est eo q antiqꝰ moris fuit hūana corpa rogo cōburere ⁊ ci
neres in terreis vrnis collocatos fuare. Spelūca qnqȝ dr̄ du
plex vt iā dicet. ¶ Cimiteriū initiū habuisse dr̄ ab Abrahā
q emit agrū ab ebron in quo erat duplex spelūca: vbi ipse se
pultꝰ ē ⁊ sara isaac ⁊ iacob: ⁊ adā ⁊ eua: ppea. n. emit vt sibi
⁊ suis sepultura esset. Duplex spelūca ideo ibi erat. qm̄ duo
ibi sepeliebant ꝯtigue. s. vir ⁊ vxor vel in vna viri: ⁊ in alte
ra mulieres vel vnicuiqȝ illic sepeliēdo: duplex spelūca i mo
dum cathedre fiebat: vn̄ dicit Hieronymꝰ q tres patriarche
sepulti sunt in ciuitate ebron: in spelunca duplici cū tribus
vxoribꝰ suis. Sepeliebant aūt qsi sedētes: ⁊ supior ps spelū
ce q truncū capiebat a natibꝰ supra dicebat vna spelūca: ps
ꝯo iferior q capiebat pedes crura ⁊ femora dicebat: alia spe
lunca. ¶ Sane nō debēt passim oēs intra ecclesiā sepeliri: vi
eni q locꝰ sepulture nō ꝓfit: ex de sepul. sacris. Lucifer nāqȝ
de celo fuit ꝓstratꝰ ⁊ adā de padiso eiectꝰ: ⁊ q loca hīs melio
ra sunt. Itē iacob i tabnaculo interfectꝰ est ⁊ iob i sterqlinio
triūphauit: imo obesse dr̄ si qs iniustꝰ ⁊ indignus: ⁊ pctōr i
ecclesia sepeliat. xiij. q. ij. cum grauia. Legit. n. in dialogo
beati Gregorij. li. iiij. c. lvj. Qꝛ cū qdā flagitiosus in ecclesia

beati Faustini brixiēsis sepultꝰ fuisset: eadē nocte btūs fau
stinus appuit custodi eiusdem ecclesie. di. dic epo vt ꝓijciat
hinc carnes fetētes qs hic posuit aliogn ipse die. xxx. morie
tur. Custos timuit hec dicere epō: ⁊ epūs die. xxx. subito mor
tuus ē. Legit ēt ibidē. c. lvij. de quodā alio q sepultꝰ fuit i ec
clesia q cadauer eiꝰ postea inuētū ē: ext ecclesiā ⁊ litteamia mā
serūt in loco suo: ⁊ Aug. ingt. xij. q. ij. qbꝰ. ⁊. c. sc. Quos pcīs
grauiora depmūt si in locis sacris sepelire se faciūt: restat vt
de sua ꝓsūptiōe iudicent: qꝛ eos sacra loca nō liberant: s; cul
pa temeritatis accusat. Nullū g corpꝰ dȝ in ecclia: aut ppe
altare vbi corpꝰ dn̄i ⁊ sanguis ꝯficit sepeliri: nisi corpa scōꝝ
patꝝ q dn̄r patroni. i. defensores q meritis suis totā desēdūt
patriā: ⁊ epi: ⁊ abbates: ⁊ digni ꝓsbyteri: ⁊ laici sūme scitat.
xiij. q. ij. ꝓcipiēdū: ⁊. c. nullus: s; cēteri debēt circa ecclesiā sepe
liri: puta in atrio: aut in portica: aut i exedris siue voltis ec
clesie exteriꝰ adherētibꝰ. aut in cimiterio: vt i. c. ꝓcipimꝰ: ⁊ i
eodē. c. nō exprimemꝰ: dicūt. n. qdā q locꝰ. xxx. pedū circa ec
clesiā: dȝ ad hoc ꝯsecrari: alij ꝯo solū circuitionē quaȝ facit
epūs dedicās ecclesiā ad h̄ sufficere dicūt. Aug. dicit in lib. de
cura ꝓ mortuis agēda in fine q sepelire apud martyꝝ me
morias in hoc defuncto ꝓdest vt cōmēdās eū ēt martyꝝ pa
trocinio affectꝰ ꝓ illo supplicatiōis augeat. Antiquis sole
bant hoīes in ꝓprijs domibꝰ sepeliri: s; pp cadauerꝝ fetorem
statutū fuit vt extra ciuitatē sepelirent: ⁊ quēdā locū cōem sci
ficatū ad hoc deputabāt. Nobiles ꝯo sepeliebant supra mō
tes: ⁊ in medio mōtiū: ⁊ in radicibꝰ eoꝝ. ⁊ in ꝓprijs ꝓdijs.
Cetez si qs in obsidiōe interficiat: nec possit cimiteriū hr̄i se
peliat in loco vbi pōt. Si vero negociator: vel pegrinꝰ mo
riat in equore: ⁊ fuerit terra vicina sepeliat ibi: q si portus
remotꝰ sit in aliqua isula ꝓpinqua sepeliat. Si aūt terram
nō videāt fiat ei domūcula de lignis si hr̄e pōt: ⁊ ꝓijciat in
mari. In cimiterio aūt xpianoꝝ nō nisi xpianus baptiza
tus sepeliri dȝ: de hoc in. c. ex pte de sepul. nec tm̄ ois: qm̄ nul
lus ex maleficio interfectꝰ: si maleficiū sit mortale pctm̄ vt si
sit interfectꝰ in adulterio vel latrocinio: vel in ludis gētiliū:
ex de torne. c. ⁊ nullus: ⁊ laici sūme sanctitatis. xiij. q. ij. dō
vbi qs iuenit mortuus ibi sepeliat pp dubiū cause morti eiꝰ
Si vero qs subito morit in ludis ꝯsuetis: vt in ludo pile se
peliri pōt in cimiterio: qꝛ nemini nocere intēdebat. Sed qꝛ
mūdialibꝰ occupabat: dicūt qdā q sepeliri dȝ sine psalmis:
⁊ sine ceteris mortuoꝝ exequijs. Sȝ ⁊ si qs impetēs aliuȝ in
rixa vel tumultu impenitēs moriat: nec sacerdotē petijt: nō
dȝ sepeliri in cimiterio: vt qdā dicūt: sicut nec is q manu ꝓ
pria mortē sibi ꝯsciuit. xxiij. q. v. si nō lȝ: ⁊. c. cū hō: de pe. di.
iij. iudas. Secus si vim ad tutelam sui vel suoꝝ repellebat ⁊
alias in pnia manebat. Si vero nō ppter aliquā manifestā
cām: s; solo iudicio dei qs subito morit: pōt in cimiterio sepe
liri. Iustus eni in quacūqȝ hora morit saluat ꝓsertim si da
bat operaȝ alicui licite rei. Defensori iusticie ⁊ pugnanti in
ꝓlio iusto occisis cimiterium ⁊ officiū libere conceduntur.
Interfecti tm̄ in ecclesiā non ponent: ne pauimentū sangui
ne poluat. Sed ⁊ si aliqs rediens de lupanari vel de aliquo
loco vbi fornicatꝰ sit in vis occidat vel aliquo casu inconsi
tens moriat nō sepelit in cōi cimiterio: ⁊ hoc si legitime ꝓ
bari pōt eū fornicatū fuisse: nec ꝯstet eū postea ꝯfessuȝ vel cō
tritū fuisse: de pe. di. v. c. j. aliogn sepeliri dȝ. Rursus mulier
moriēs in ptu nō dȝ in ecclesiā poni vt qdā dicūt: ne pauimē
tum ecclesie sanguine poluat: s; ext ecclesiā ei dicat obsequiū
⁊ in cimiterio sepeliat: qd nō placet: aliogn pena ꝯteret. ē sibi
in culpā. v. di. baptizari. Vn̄ licite in ecclesiā fert: ita tm̄ q
ecclesia a maculis corpis ne poluat diligēter caueat. Par
tus tm̄ de ventre ipsiꝰ extractus mortuus ⁊ nō baptizatꝰ ext
cimiteriū sepeliat. Sūt tm̄ q dicūt q ptus dȝ vna cū mulie
re in cimiterio sepeliri: eo q pars viscez esse censetur de ꝯse.
di. iiij. si qcqd. Sane vir ⁊ vxor i eodē sepulchro ponēdi sūt
xiij. q. ij. vnaqueqȝ: ex de sepul. de vxore: exēplo abrahe ⁊ sare
vbi spālem non elegerunt sepulturam: vnde ⁊ thobias pce
pit filio vt cū mater illius cōplexuisset dies suos locaret eam

in eodē sepulchro cū eo. xiij. q. ij. ebron. Itē quilibet in sepul
chro parentū tumulādus est nisi ex deuotione alibi elegerit
sepeliri. c. q. fere: z. xiij q. ij. c. fi. Ceterū in ꝯsilio maguntinē
si de ꝯse. di. xl. c. fi. statutū ē q suspensi q pro suis peccatis pe
nam extremā ꝑsoluūt ex quo ꝯfessi sunt vel ꝯfiteri desidera-
uerunt z cōicauerūt in cimiterijs sepeliri pñt z oblatiōes z
misse fieri, p eis di. vlt. c. fi. ¶ Qualr humanū corpus sepe-
liendum sit dicet in 7ª pte sub ti. de officio mortuoꝝ.

¶ De ecclesie dedicatione. Rubrica.

Quia de ecclesia z altari in superioribus
mētio facta ē ꝯñs est vt aliq̄ de
illoꝝ dedicatione subijciam⁹ dicētes. Primo vñ
ꝯsecratio ecclie ortū habuit. Scdo p quos. Ter
tio q̄re. Quarto qualr ecclia dedicet z qd signi-
ficet tā ipsa dedicatio q̄ singula que in ea aguntur. De officio
ꝟo festi dedicationis ecclesie in 7ª pte dicet. Primo igit di
cendū est vñ dedicatio ecclie initiū habuit. Sup quo notan
dum ē q moyses dño ꝑcipiēti fecit tēplū z sacrauit illud cū
mēsa z altari ei⁹ z ceteris vasis z vtēsilib⁹ ad diuinū cultū
explendū: z nō solū diuinis ꝑcib⁹ ea sacrauit: verūēt sci olei
vnctione dño iubēte liniuit de ꝯse. di. j. §. j. Legit eni dñm
ꝑcepisse ipsi moysi vt crisma ꝯficeret quo vngeret tabnacu-
lum in dedicatiōe z archā testamēti. Salomō quoqꝫ filius
Dauid iubēte dño ꝯfecit tēplū cū altari z reliq̄ ad diuinuz
cultū pagēdū ꝯsecrauit: sicut in li. regū hr̄. iij. Re. c. vj. Na
buchdonosor ēt rex vocauit oēs satrapas optimates z tyran
nos ad dedicationē statue auree quā fecerat. Iudei ergo sic
legit in Burcardo in. iiij. c. loca in qb⁹ dño sacrificabāt di-
uinis hēbant supplicationib⁹ ꝯsecrata: nec in alijs quā deo
dedicatis locis munera dño offerebāt. Si igit illi q vmbre
legis deseruiebāt h facieāt: q̄to magis nos qb⁹ veritas pate
facta est: z grā z veritas p iesum xp̄m data ē: tēpla dño edifi
care: z, put melius possum⁹ ornare: atqꝫ ea diuinis ꝑcib⁹ z
scis vnctionib⁹ cū altarib⁹ z vasis: vestib⁹ quoqꝫ z reliqs ad
diuinū cultū implēdū vtēsilib⁹ deuote z solēniter ex institu
tione Felicis pape. iij. sacrare debem⁹. Rursus cū in syria i
ciuitate Baruth iudei quādā imaginē crucifixi pedib⁹ cō
culcarent i z lat⁹ ei⁹ ꝑforarent: mox inde sanguis z aq̄ exiuit
Iudei aūt hoc viso mirati sunt: z isirmi coꝝ hoc sanguie de-
liniti ab oib⁹ infirmitatib⁹ suis liberati sunt: pp qđ oēs xp̄i
fide suscepta baptizati sunt: z synagogas coꝝ in ecclias cō
secrauerūt: z ide mos ioleuit vt ecclie ꝯsecrarent: cū prius tm̄
altaria ꝯsecrarent. ipp h ēt miraculū ordiauit ecclesia fieri
memoriā dñice passiōis. 5. kal. decēbris: z eadē rōne ꝯsecra
ta ē ecclia in honore saluatoris: vbi qdā ampulla cū illo san
guine resuat z solēne festū tūc agit. ¶ Scdo notādū q sol⁹
pōtifex pōt ecclesias: z altaria dedicare. xxvj. q. v. ministrare
de ꝯse. di. j. nemo. ex̄ de cō. ec. q in dubijs: qm̄ gerit imagi-
nem z figurā sūmi pōtificis xp̄i spūalr dedicātis: sine quo
nihil possum⁹ in ecclia stabilire: vñ ipse ait. Sine me nihil
potestis facere: z pō. Nisi do. c. do. zc. vñ ꝯciliū carthaginē.
xxvj. q. vj. c. iij. ꝓhibet hoc facere sacerdotē: nec pōt h alicui
iferioris ordis demādari ex̄. c. aq̄. Sane ecclesia vt sacri edo
cent canones de cō. di. j. nemo. ex̄ de cō. ec. vel al. cū sicut: de-
dicāda nō est nisi prius dotata sit z ex licite acq̄sitis. j. q. j. non
ē putāda: legit. n. q dū qdā eps ecclesiā de vsuris z rapinis
ꝯstructā ꝯsecraret: vidit post altare diabolū stātē in cathe
dra in habitu pōtificali q dixit ep̄o. Cessa ecclesiā ꝯsecrare: ad
meā. n. iurisdictionē ꝑtinet cū sit ex vsuris z rapinis facta.
Ēo ꝟo z clero territis z inde fugiētib⁹ dyabolus cōtinuo
ipsam ecclesiā cū grādi strepitu destruxit. Rursus eccla q̄ p
questu cupiditatis ꝯstructa ē. c. di. sicqs basilicam: ꝯsecrāda
nō ē: z cui dos sufficiēs assignata nō ē ex̄. c. cū sit: z in q̄ pa-
ganus vel ifidelis sepult⁹ ē. ca. di. ecclia. j. z. ij. donec ide fue
rit eiect⁹ z ecclia abrasis prius parietib⁹ vel tignis recōcilia
ta. Idē ēt ē de excōicato: ex̄ de sepul. sacris. Si ꝟo mulier p̄
gnans illic sepulta sit ea nō eiecta poterit ꝯsecrari: lz pt⁹ ba-
ptizat⁹ ñ sit. ff. de. re. ispi. l. j. §. j. ff. de sta. ho. q i vtero: de cō

di. iiij. si ad mēsis: z. c. se. quācūqꝫ qdā alr scripserit sapiētes: z
pt ēt ꝯsecrari dieb⁹ dñicis z pus ē ex̄. c. c. ij. z plures ep̄i: z plura
altaria pñt sil ab eodē i vna eccla ꝯsecrari: ex̄. c. cū sis. ¶ Ter
tio dicēdū ē q̄re ecclia dedicat: z qdā pp. v. cās. Primo vt dyabol⁹
z ei⁹ ptās inde penit⁹ expellat: vñ refert Gre. i dialogoꝝ li. iij. c.
30. q cū qdā ecclia arrianoꝝ fidelibus reddita ꝯsecraret. z
reliq̄e sci Sebastiani z btē Agathe illuc dlate fuissent ppls
ibi ꝯgregat⁹ porcū repēte iter pedes huc illucqꝫ discurrē sen
serūt: q fores ecclie repetēs a nullo videri potuit: oēsqꝫ in ad
miratiōez cōmouit. Qđ idcirco dñs ondit vt cūcti patefiēt
q de loco eodē imūdus habitator exiret. Seqnti aūt nocte ma
gn⁹ i eiusdē ecclie tectis strepit⁹ fact⁹ ē: ac si i eis aliqs errādo
discurrēt. 2ª ꝟo nocte grauior son⁹ increuit. 3ª q̄z nocte tāt⁹ stre
pit⁹ isonuit: ac si oīs illa ecclia a fūdamētis fuisset euēsa: statiqꝫ
recessit: nec vlteri⁹ apō illā antiq hostis inqetudo apparuit. 2º
vt ad eā ꝯfugiētes saluēt, put legit i canone Gre. xxiij. q. v.
re⁹. Et ob h Ioab in tabnaculū fugit z altaris cornua apphē
dit. 3º vt ibi orōnes exaudiant: vñ i orōne ad missā di. Eccē
de vt oēs q huc deꝑcaturi ꝯueniūt ex q̄cūqꝫ tribulatiōe ꝯso
latiōis tue bñficia ꝯseq̄nt. Sic ēt orauit Salomō i tēpli de
dicatiōe, put legit. iij. Re. 8. c. 4º vt ibi deo laudes soluāt p-
ut sub ti. de ecclia dcm̄ ē. 5º vt ibi sacra ecclia stica ministrent: i
vñ ipsa ecclia dr tabnaculū q̄si tabna dei i q̄ sacra dīna ꝯti-
nent z ministrāt. ¶ 4º dicēdū ē q̄lr ecclia ꝯsecrat. Et qdē oib⁹ d̄
ecclia eiectī solo dyacono ibi remanēte recluso. Eps cū clero
añ fores ecclie aquā ñ sine sale bñdicit: z itrisec⁹ ardēt. xij. lu
minaria añ. xij. cruces i ecclie parietib⁹ depictas: postmodū cū
clero z pplo isequēte ter circuēundo ecclā exteri⁹ cū fasciculo
isopi parietes cū aq̄ iā bñdicta aspgit: z q̄lz vice ad ianuā ecclie
veniēs pcutit sup limiare cū baculo pastorali. d. Tollite por.
pri. ve. zc. Dyacon⁹ de iñ rñdet. Quis ē iste rex glie. Cui pō-
tifex. dñs fortis zc. 3ª ꝟo vice reserato hostio igr edit pōtifex
ecclā cū paucis ex ministris clero z pplo foris manēte. d. Pax
huic domui: z dic letanias: dein i pauimēto ecclie fiat crux
de cinē z sabulo vbi lris grecis: z latis totū describit alpha
betū. Et iterū aliā aquā scificat cū sale z cinē: z vino z altare
ꝯsecrat. Deiñ, xij. cruces i parietib⁹ depictas crismate inungūt.
Sane q̄cūqꝫ h visibilr fiūt: de⁹ p inuisibilē ꝟtutē i aīa opat q̄
ꝟi dei tēplū ē: vbi fides fac fūdamētū. spes erigit: charitas
ꝯsumat: ipsa. n. ecclesia ex viuis m̄lt lapib⁹ adunata dei
tēplū ē: qz m̄lta tēpla vnū tēplū: q̄z vn⁹ ē ver⁹ de⁹ z vna fides
Dom⁹ igit dedicāda ē aīa scificāda. ¶ Et ē notādū q ꝯsecra
tio duo efficit nā ipsaz ecclesiā m̄lr deo approbat: z nostrā
s. tā ecclie q̄ fidel aie despōsationē isinuat. Dom⁹ nāqꝫ ñ ꝯse
crata ē sic puella viro alicui destinata: ñ tn̄ dotata: nec ma-
trimoniali ꝯmertio i vniōe carnis vnita. Sz i ꝯsecratiōe dota
tur z trāsit i, ppriā Iesu xp̄i spōsā quā sacrilegiū ē p adulte
riū vlteri⁹ violari. Desinit. n. lupanar eē demonū: vt pz in
ꝯse. illi⁹ tēpli: qđ āte a pātheon vocabat. Primo itaqꝫ dicēdū ē de
aq̄ bñdictiōe sup q̄ dñs dic. Nisi qs renat⁹ fuerit ex aq̄ z spū
scō ñ intrabit i regnū celoꝝ. Aq̄. n. q lauādis corpib⁹ idonea
ē tātā diuinit⁹ ꝟtutē accipe meruit q sic corpꝰ lauat a sordi
bus ita z aīas mūdat a pctis. Mādi festū qdē ē q hec aq̄ cui⁹
aspsiōe ecclia ꝯsecrat baptismū signat: qz q̄dāmō ipsa ecclia
baptizat. Ipa ꝟo eccla illā vtiqꝫ ecclesiā designat q i ea ꝯtinet
s. fideliū multitudinē: vñ ēt ecclia vocat eo q ecclā ꝯtineat
ꝯtinēs. vz. p ꝯtēto. ¶ Querēdū aūt ē: q̄re huic aq̄ sal admi
sceat: cū saluator nr̄ d baptismo loq̄ns nullā de sale fecerit
mētiōez. Nō. n. dixit nisi qs renat⁹ fuerit ex aq̄ sal sa vt sale mi
xta vl aliqd hmōi: s dixit: nisi qs renat⁹ fuerit ex aq̄ z spū scō
zc. Et idipz d oleo z crismate q̄ritur. Sz notādū q sal i dino
elogo scrip. p sapia ponit. iuxta illud. Sermo vester sit sale cō
dit⁹. Et dñs inqt discipulis suis. Habete sal in vobis z pa-
cem inter vos. Itēqꝫ vos estis sal terre q si sal ifatuatū fuerit
in quo ꝯdiet. iij. q. vij. §. itē in euāgelio. Pincēt ē q sz legē
nulla hostia sine sale offerebat: s in omni sacrificio ponebat
ex qbus omnibus cōuincit q sal pro sapientia ponitur. Est
enim sapiētia condimentū omnium virtutū sicut sal omniū.

ciboꝝ. Hinc ergo est q nullus baptizatur priusq̄ sale cibet̄: et
infantes: vt q actu habere nō pñt habeāt saltē significatiōe
sacri: nec sine sale benedicit̄ aqua. De alterius aque benedi
ctione in sequēti tractatu dicet̄. ¶ Trina aūt interi⁹ ⁊ exte
rius cū ysopo ⁊ aqua benedicta aspsio trinā baptizādi imer
sionē significat. Et fit pp tria. Primo pp demonū expulsio
nem. Nā aqua bn̄dicta ꝓprie de sui virtute hz demones ex
pellere. Vn̄ in exorcismo eius dr̄ vt fiat aq̄ exorcizata ad effu
gandā oēm inimici potestatē ⁊ ipm inimicū eradicare ⁊c.
Scd̄o pp ipsius ecclesie purgationē ⁊ expiationem: oia nāq
terrena pp pctm̄ corrupta sunt ⁊ fedata. Hinc ē q in le
ge oia pene mundabant̄ p aquā. Tertio pp remouendā oēm
maledictionē ⁊ introducēdā bn̄dictionē. Terra enī ab initio
cū fructu suo maledictionē accepit: eo q ex eius fructu dece
ptio facta fuit. Aqua ꝟo nulli maledictioni subiacuit. Hinc
est q dn̄s piscem comedit: s carnē non legit̄ noiatiz comedis
se: nisi de agno pascali. ⁊ hoc pp legis pceptū: in exēplū. s. ab
stinendi aliqn̄ a licitis ⁊ aliqn̄ eadē comedēdi. Rursus asp
sio in circuitu facta: signat q dn̄s curaz suoꝝ hn̄s mittit an
gelū suū in circuitu timentiū se. Tria ꝟo histoīa q interiz de
cātant̄ est hilaritas triū ordinū fidē suscipientiū. s. Noe Da
niel ⁊ Iob. Et qm̄ ad hāc inuocationē gr̄a: fidei: spei: ⁊ chari
tatis infundit̄: iō ad pedē ⁊ ad mediū ⁊ ad ptē parietis su
periorē aspgit̄. De interiori ēt aspsione iā dicet̄. De virtute
ysopi in sequēti ti. dicet̄. ¶ Triplex ꝟo circuit⁹ quē eps asp
gendo facit triplicē circuitū quē xp̄s fecit pp ecclesie sanctifi
cationē designat. Primus fuit quo venit de celo in mundū
Scd̄s quo de mūdo descēdit in limbū. Tertius quo de limbo
rediens ⁊ resurgēs ascēdit in celū. Triplex quoq circuitus
ostēdit q ecclesia illa ad honorē sancte trinitatis dedicatur.
Ostēdit ēt triplicē statū saluādoꝝ de ecclesia q sunt virgines
ptinētes ⁊ piugati: qd̄ ēt dispō ipius ecclesie mālis ostendit
ꝓut sub ti. de ecclia dictū est. ¶ Porro trina ad superlimina
re ostij pcussio signat triplex ius qd̄ xp̄s hz in ecclia sua pp
quod sibi dz apiri. Est enī sua creatione: redēptione ⁊ glori
ficationis ꝓmissione. Nā pōtifex xp̄m virga eius potestatē
figurat. Rursus p triplicē pcussionē ianue cū virga pastora
li: pdicatio euāgelica intelligit̄. Quid enī est v̄ga pastoralis
nisi sermo diuinus? Iuxta illud Ysaie. Percutiet terrā vir
ga. i. sermone oris sui ⁊c. Virga igit̄ ianuas pcutere est au
res audientiū pdicationis voce pulsare. Aures enī porte sūt
p quas ad corda audientiū sancte pdicationis ꝟba itrodu
cimus: vn̄ ps̄. Qui exaltas me de portis mortis vt annūciē
oēs laudes tuas in portis filie syon. Quid enī sunt porte fi
lie syon nisi aures ⁊ audit⁹ fideliū? Tertio triplex cū virga
pcussio ⁊ ianuaꝝ aptio significat q p pdicationē pastorum
ifideles venient ad fidei ꝯsensum. Per illā enī porte iusticie
aperiunt̄: ⁊ illas igressi fidem ꝯfitent̄. Vn̄ ps̄. Apite mihi
portas iusticie ⁊ igressus in eas ꝯfitebor dn̄o: hec porta dn̄i
iusti itrabūt p eā. Percutit igit̄ eps in superliminari. s. rōnis
dicēs. Supplico vos pncipes. i. demones seu potius homines:
tollite. i. auferte portas. i. ignorātias vias. i. a cordib⁹ vris.
Interrogatio ꝟo diaconi iclusi rn̄dētis i psonā ppli. Quis
est iste rex glie: est ignorātia ppli nesciētis qs est q dz itrare
Apto ostio euacuatio est pcti. Recte ḡ eps ter pcutit: q2 nūc
rus iste notissimus ⁊ sacratissimus ē: ⁊ in omni dedicatiōe
eps ter ianuas pcutere dz: q2 sine inuocatione trinitatis nul
lum fit in ecclesia sacr̄m. Trina ꝟo pclamatio. Tollite por
tas ⁊c. significat triplicē ptātē xp̄i. vz. quā hz i celo: in mū
do: ⁊ in iferno: vn̄ in hymno ascēsionis dr̄: vt trina reꝝ ma
china: celestiū: terrestriū: ⁊ inferoꝝ ꝯdita flectat genu iam
subdita. Cōsequēter ostio apto itrat eps ad notandū q si de
bite vtat̄ officio suo nil ei resistere pōt. Iuxta illud. Dn̄e qs
resistet potētatui tuo. Ingredit̄ aūt cū duob⁹ vel trib⁹ vt in
ore duoꝝ vel triū testiū stet oē ꝯsecratiōis ꝟbū. Vel q2 pau
cis pn̄tib⁹ dn̄s se trāsfigurās p ecclesia orauit. Et ingrediēs
dicit. Pax huic domui ⁊ oib⁹ habitātib⁹ in ea: q2 xp̄s mun
dum igrediēs pacē inter deū ⁊ hoiem fecit. Venit. n. vt nos

deo pr̄i recōciliaret. Post h̄ cū dr̄ letania ꝓstratus orat pro
scificatione dom⁹. Nā ⁊ xp̄s humiliat⁹ ante passionē p di
scipulis ⁊ credituris oib⁹ orabat. d. Pater scifica eos i noie
tuo. Postq̄ ꝟo surrexit orat sine salutatiōe: qm̄ nō dic: dn̄s
vobiscū: cū ecclia nōdū sit q̄si baptizata. ⁊ q2 cathecumini
tn̄ nō sunt digni vt eis fiat applausus: cū nōdū sint scifica
ti: est tn̄ p eis orādū. Cler⁹ orās ⁊ letaniā ꝯcinēs aplos rep
sentat: q p ecclie ⁊ aiaꝝ scificatione ad deū intercedebāt. In
pauimēto ecclie scribit̄ alphabetū hoc mō. Fit enī crux de ci
nere ⁊ sabulo ex trāsuerso ecclie sup quā crucē pulueris scri
bit̄ alphabetū in modū crucis lr̄is grecis ⁊ latinis: nō aūt
hebraicis: q2 iudei recesserunt a fide: ⁊ scribit̄ cū baculo pa
storali. Sane alphabetū sup crucē scriptū tria repn̄tat. Pri
mo qdē scriptura ex grecis ⁊ latinis lr̄is in modū crucis fa
cta repn̄tat ꝯiunctionē seu vnionē in fidē vtriusq ppli iu
dei. vz. ⁊ gētilis p crucē xp̄i factā. Iuxta illud. Iacob cācel
latis manib⁹ filijs bn̄dixit. Ipa ꝟo crux siue ꝯfusio ex trans
uerso ecclie dicit̄⁹. vz. vn⁹ a sinistro angulo oriētis i dextꝝ
occidētis: ⁊ alter a dextro oriētis in sinistꝝ occidēt: ꝯsigni
ficat q pplus ille q prius erat dexter fact⁹ ē sinister: ⁊ q erat in
capite fact⁹ ē in cauda ⁊ econuerso: ⁊ h̄ pp crucis ꝯtrarie. Xp̄s
enī ab oriēte trāsiēs reliq̄t iudeos i sinistra: q2 ifideles: ⁊ ve
nit ad gētes qb⁹ lz i occidēte fuissēt dat eē in dextra: ⁊ tādez
a gētib⁹ in dextra oriētis postris visitabit iudeos in sinistro
angulo occidētis q̄s ꝯstat deteriores eē q̄ prius iuenerit gēti
les. Iō aūt in obliquū ⁊ in modū crucis: ⁊ nō in directū he
lr̄e scribunt̄: q2 ad hāc sanctā itelligētiā ptigere nō valetq
crucis mysteriū nō recipit ⁊ xp̄i passiōe nō se credit eē saluā
duz. In maliuolā aiaz nō itroibit sapia: ⁊ vbi xp̄s fūdamē
tuz nō ē supedificari nō pōt. i. q. i. cū paulus. Scd̄o scriptu
ra alphabeti repn̄tat paginā vtriusq testamēti qd̄ p crucē
xp̄i adimpletū ē. In passiōe nāq ei⁹ velū tēpli scissum ē: q2
tūc scripture apte sūt ⁊ reuelata sunt scā scōꝝ. Vn̄ ipse mo
riēs dixit. Cōsumatū ē. In his qdē paucis lr̄is ois scia pti
net: ⁊ tūc crux ex trāsuerso ducit̄: q2 vnū testm̄ in alio pti
net: rota. n. erit in rota. Tertio repn̄tat articulos fidei. Ec
clesie enī pauimētū ē nr̄e fidei fundamētū. Elemēta ibi scri
pta sūt fidei articuli qb⁹ rudes atq neophiti i vtroq pplo i
ecclia erudiunt̄: q se debēt puluerē ⁊ cinerē repn̄tare: iuxta
illud qd̄ dixit Abraā Gen. xviij. Loquar ad dn̄m meū cū sīz
puluis ⁊ cinis. Scriptura ḡ alphabeti i pauimēto ē simplex
doctria fidei i corde hūano. Sābuca seu baculus quo alpha
betū scribit̄ mōstrat aploꝝ doctrinā vel doctoꝝ misteriū q̄
facta ē ꝯuersio gētiū ⁊ pficiēda iudeoꝝ. Cōsequēter eps ad
altare accedēs icipit stans: de⁹ in adiu. me. itē: q2 tūc demū
icipit qd̄ ē in h̄ officio pncipale: ⁊ dr̄ versus. Glia pr̄i ⁊c. q2
hec bn̄dictio fit ad exhibēdā gloriā trinitati: nō tn̄ dr̄ alla:
ꝓut i sc. ti. dicet̄: ⁊ ꝯsecrat altare. In q̄ qdē ꝯsecratiōe: alia
aq̄ bn̄dicit̄ ꝓut in se. ti. dicet̄ ex q̄ postq̄ altare septies aspsū
fuerit aspgit̄ ēt ter interi⁹ tota ecclia sic prius absq aliq̄ dr̄ia
maioꝝ lapidū vel minoꝝ: qm̄ apud deū nō ē acceptio psona
ruz: ex̄ de iudeis: nouit. §. i. de sta. mo. ea q̄ in pncipio. Ideo
iteri⁹: ad notādū q2 exterior ablutio sine iteriore nil ꝓdest ext̄
de sacra vnc. c. i. Iō ter: qm̄ vt pmissū ē aspsio illa significat
aspsionē ⁊ mundationē baptismi q dat̄ bn̄ficio trinitatis.
Iuxta illud. Ite docete oēs gētes baptizātes eos in noie pa
tris ⁊ filij ⁊ spūs sci: q2. n. ecclia non pōt in aq̄ imergi: sicut
imergit̄ baptizādus: iō ter aspgit̄ aq̄ q̄si loco trine imersio
nis. Rursus aspgit̄ ꝓcedēdo ab oriēte i occidētē ⁊ p mediū
semel i formā crucis: q2 xp̄s totā iudeā aut oēs gētes bapti
zare pcepit in noie trinitatis: cui baptismo tribuit efficaciā
i misterio passionis: icipiēs a iudeis de qb⁹ ort⁹ ē: ⁊ residuū
aque ad basim altaris fundit̄ ꝓut in sc. ti. dicet̄. Quidā tn̄
aliā aquā nō bn̄dicūt: s cū prius bn̄dicta totū officiū implēt
Interi aūt cātat chorus psalmū illū. Exurgat de⁹ ⁊ dis. in.
ei⁹ ⁊c. ⁊ illuz. Qui habitat in adiu. ⁊c. in qb⁹ fit mentio de
ecclesia ⁊ ei⁹ ꝯsecratiōe: vt pz ibi. Qui habitare facit vnius
moris in domo. Eps ꝟo dicit. Domus mea domus orōnis vo

cabit: q2 ei⁹ officiū est facere vt ecclesia dom⁹ dei sit non negociatōis. j. q. 3. ex multis. Sane crismato altari. 12. cruces in parietib⁹ ecclesie depicte chrismant. Depingunt aūt ipe cruces. Primo ꝓꝓ demonū terrorē vt. s. demones q inde expulsi sunt videntes signū crucis terreant z illuc ingredi non ꝓsumāt. Scḋo ꝓꝓ triūphi ostēsionē. Cruces nāqꝫ sunt vexilla xp̄i z signa triūphi sui. Merito ḡ vt ostēdat q locus ille xp̄i dñio subiugat⁹ ē ibidē cruces depigunt. Nā z apud imperialē magnificētiaȝ obseruat vt aliqua ciuitate sibi tradita īperiale vexillū in ea erigat. Et in hmōi figuratione dī Gen. 28. Q: iacob lapidē quē supposuerat capiti suo erexit in titulum. vȝ. in ti. ꝓconialē: memorialē z triūphalem. Tertio vt earꝫ inspectores xp̄i passionē qua suā ecclesiā ꝯsecrauit: z passionis fidē ad memoriā reducāt. Uñ in cāticis. Pone me vt signaculū sup brachiū zc̄. Duodeci ꝟo luminaria añ cruces ipsas posita significāt. 12. ap̄los q ꝑ fidē crucifixi totū mūduȝ illuminauerūt: z quoꝝ doctrina tenebre sunt. Uñ dicit Bernardus. Tota ꝓphia ꝟacsti fide crucifixi: z Ap̄ls. Nihil me iudico scire inter vos nisi iesum xp̄m z hūc crucifixuȝ. Cruces igit ꝑ qtuor ecclesie parietes illuminant z crismate iunguut: qm ap̄li crucis mysteriū ꝑdicātes: fide passiōis xp̄i qtuor mūdi climata illuminauerūt ad cognitionē ꝯ itiā mauerūt ad amorē: vn perūt ad ꝯsciētie nitorē qḋ ꝑ oleuȝ: z ad bone fame odorē qḋ ꝑ balsamū ꝯsignat. Adhuc post crismationē altaris ip̄m altare z ecclesia ornant: lāpades accēdunt. Missa dī in qua pōtifex alijs vestib⁹ vtit q̄ fuerit in ꝯspersione vsus ꝑut in se. ti. dicet. ¶ Postremo notandū est q ecclesia dī in sanguine alicuius ꝯsecrari: vñ f3 Pelagiū z Nicolaū in martyrio ap̄loꝝ Petri z Pauli ecclesia romana ꝯsecrata est. 21. di. Quis. 16. di. sacro. Cōsecrat itaqꝫ ecclesia vt ꝑmissum est: z altare ꝑut in ti. se. z cimiteriuȝ ac alia: ꝑut sub ti. de cō. dicet. Et quāq̄ legat in veteri testō tēpluȝ ter fuisse ꝯsecratū. Primo in Septēbri de cō. di. j. c. j. Scḋo in Martio sub dario ar. j. q. j. ꝓphetizauit. Tertio in decēbri sub Juda machabeo de pon. di. j. solēnitates. Ecclesia tñ semel ꝯsecrata nō est iteꝝ recōsecrāda. c. di. ecclesijs: rō sacra. non ite. c. j z. ij. de apostā. c. j. nisi fuerit ꝯtecrata: qḋ ꝯtingit triplicitet. Primo si fuerit combusta: ita q parietes vel coꝝ maior pars fuerint decrustati: vt dicto. c. ecclesijs. ff. de ꝯtra. emp. l. demū: leuitici. c. 14. ꝓpe fi. Si eni solūmō tectuȝ vel aliq̄ eius ps pietib⁹ integris manētib⁹: vel saltē in modica pte destructis cōbusta fuerit recōsecrāda nō est: ex̄ de cō. ec. vel al. lineis. Scḋo si tota ecclesia aut ei⁹ maior ps sil fundit⁹ corruerit z ex toto siue ex eisdē: siue ex alijs fuerit lapidibus repata. c. di. de fabrica. Cōsecratio etenī ecclesie maxime in exteriori vnctione: z in lapidū ꝯiunctione z dispōne ꝯsistit vt in di. c. ecclesijs. Si ꝟo nō nl's successiue pietes ōēs ruerint z reparati fuerint eadē cēset ecclesia. idcqꝫ nō recōsecranda: s dūtaxat cū aqua exorcizata z misse solēnitate est recōciliāda de cō. di. j. de fabrica: z. c. si motū. ff. de le. j. q in reꝝ: quā q̄ eā recōsecrādā qdā scripserint sapientes. Tertio recōsecranda est ecclesia: si dubiū sit veꝝ aliqñ fuerit ꝯsecrata eo q sup hoc nulla scriptura vel pictura aut sculptura nullusqꝫ ēt vnicus testis de visu vel ēt de auditu: q vt qdā dicūt sufficeret: ex̄ra de cō. di. j. ecclesie. z. c. solēnitates. 23. q. ij. sane. 22. q. 5. hoc videt. de con. di. 4. ꝑuulos. Altare quoqꝫ semel ꝯsecratū reconsecrandū nō est nisi illud exsecrari ꝯtigat de ꝯse. di. j. si motū. ex̄tra. c. c. j z. c. q in dubijs: qḋ fit ꝑmo si mensa. i. supior tabula in qua fit ꝑncipalr ꝯsecratio mota vel in sui forma mutata vel enormiter pura vltra medietatē fracta sit. Enormitas tñ hmōi iure. vȝ. dȝ ad ep̄i arbitriuȝ referri. Idē quoqꝫ maxime est si tota altaris structura mota z reparata fuerit. Ecclesia tñ ꝓꝓ altaria vel structure motionem vel fractionē recōsecrāda nō est ex̄tra. e. c. j. q2 alia ē altaris ꝯsecratio z alia ecclesie. Sic ecōuerso si ecclesia totaliter destructa altare non ledit ecclesia ipsa reparata solum z nō altare recōciliat: q̄uis tūc decens sit illud aqua exorcizata lauari de ꝯse. di. j. si motū. Consecrato tñ maiori altari nihilominus alia minora altaria ecclesie ꝯsecranda sunt ex̄. c. cū sit: q̄uis qdā dixerūt sufficere in illi⁹ ꝯsecratiōe alia digito demōstrari: arg. ff. de acqr. pos. q in eo. §. si vēditionē C. de na. li. aut. itē si qs. Si ꝟo altare modicā exteri⁹ patiat lesionē nō ob hoc est recōsecrādū ex̄tra. e. c. j. Scḋo recōsecratur altare si altaris sigilluȝ. i. puus lapis cū quo sepulcbꝫ siue foramē in quo relige recōdunt claudit seu sigillat motuȝ aut fractū sit: ex̄tra. e. c. lignis. Et fit foramē ipȝ qñqꝫ in summitate stipitis: z tūc qñqꝫ aliud sigillū non apponit: s ꝑncipalis mensa supposita loco sigilli habet. Qñqꝫ ꝟo fit in pte posteriori z qñqꝫ in anteriori: in quo ēt foramie in testimoniū ꝯsecrationis caute icludi solēt lre ꝯsecrātis ep̄i ꝯtinētes nomen ei⁹ z alioꝝ ep̄oꝝ in ꝯsecratione pñtiuȝ z in cui⁹ sci honorem ꝯsecrat altare z ēt ipsa ecclesia qñ sil ꝯsecrat vtrūqꝫ annum quoqꝫ z diē ꝯsecrationis. Tertio recōsecrat altare si iūctura qua sigillū foramini: vel ēt qua mēsa stipiti vbi aliud sigillū q̄ mēsa ipsa nō est mota adheret vel aliqs ex lapidibus ipsius iuncture seu stipitis mēsa vel sigillū tangēs mot⁹ vel fractus sit. In ꝯiunctione etenīȝ sigilli z foraminis atqꝫ mēse z stipitis seu structure iferioris ꝑcipue ꝯsecratio intelligit. ¶ Quarto recōsecrat altare si ei vel ꝯiūctioni mense z structure inferioris tñ fiat augmentuȝ q pristinā formam amittat: qm forma est esse rei. ar. ꝑ. q. ij. h⁹ ius. 32. q. ij. q vñ ē ff. de no. op. nū. l. j. §. si qs edificiū: ꝓꝓ modicū tñ additamētum nō exsecrat: s trāc sacꝝ trabit ad se nō sacꝝ: ex̄tra. c. q in dubijs: dū tñ ꝯiunctio mēse z structure iferioris nō multuȝ imutet. ¶ Quinto altare sicut z ecclesia ꝓꝓ dubiū recōsecratur. c. di. ecclia. ¶ Sexto altare viaticum si lapis de ligno in quo isert⁹ est q quodāmō sigilluȝ repñtat remoueat: z in eodem vel in alio ligno iteꝝ reponat nōnulli recōsecrandū: alij ꝟo solūmō recōciliandū autumāt. Q̄uis aūt z sepe iussu ep̄i de loco ad locū trāsferat: z ꝑ viam portet ꝓꝓ qḋ portatile vel viaticū appellat: ea. di. ꝯcedimus: ex̄tra de pri. in his: nō tñ ob hoc recōsecrat aut recōciliat. ¶ Quid si calix ꝯsecrat⁹ deaurat nunqd est recōsecrandus. Videt q sic: qm nouus calix esse videt: nouū enim opus videtur facere qui pristinam operis faciem imutat. ff. de no. ope. nun. l. j. §. opus nouuȝ z reficit qui rei iaȝ facte remediū facit. ff. de iti. ac. priua. l. in. §. penul. ff. de vsufructu. l. vsufructuarius: ex̄tra de iudeis: ꝯsuluit. Siqdem ꝯsecratio in supficie consistit. z hinc est q ecclesiā muris decrustatis reconsecrandā esse ꝑdixi. Cōtrarium tñ veꝝ est: q2 nec ꝓpter muroꝝ dealbationē: aut ꝓpter picturā: aut ꝓpter modicū additamentū ecclesia recōsecranda est vt iam dixi. Cū enim ꝓpter hoc calicis forma nō mutetur idē calix manet: quare recōsecrandus non est: sicut z ecclesiā reparatā: qm eadē manet recōsecrandā nō esse ꝑmissū est. Si ꝟo forma prior imutaret secus esset qm forma dat ēē rei vt dixi: honestū tñ est q tam ꝓpter pollutā manuū contactum: tam etiaȝ ꝓpter ꝓphane materie appositionē calix aqua exorcizata lauet priusq̄ ibi sacrosanctū corpus z sanguis dñi imolet: de ꝯse. di. j. si motū. ¶ Premisso de ꝯsecratione aliqua de reconciliatione dicamus. ¶ Circa quod notandū est q templū spūale qḋ est hō qñqꝫ polluit. 32. q. 4. i eo. z. q. vit. nō solū. Uñ in leuic. 15. Uir qui fluxum seminis patit imundus erit. 43. di. sit rector ꝓpe fi. z idem in muliere fluxum sanguinis menstrui vel alterius patiēte vt ibidē in eodem: z dist. 5. Adeius. Et ideo ibi pollutus ecclesiam ingredi ꝓhibebat donec aqua lauaret z purificaret: z numeri. xi. c. Qui cadauer mortui tetigerit imūdus est. Uñ aspgatur aqua: z sic mūdabit zc̄. Et ꝓpheta aspges me dñe ysopo z mū. ¶ Materiale ēt templū qḋ est ecclia testante papa gre. z leui. c. 15. polluit. Unde ꝓpheta polluerūt templū sanctuȝ tuū zc̄. Et hoc silr hodie aqua lauat z recōciliat: ex̄. c. ꝓposuisti. z. c. ꝯsuluisti. z. c. vlt. z fi. Fit eni reconciliatio cū misse celebratione z aque cū vino sale z cinere solēniter bñdicte aspsiōe. c. di. de fabrica. z. c. ꝓposuisti. Nēpe ꝑ salē discretio ꝑ aquā ppls ex̄ de cele. mis. cū marthe. §. quesiuisti ad fi. per vinū diuinitas: ꝑ cinerē passionis xp̄i memoria: ꝑ vinū aq-

īmixtiōnio deitatis ⁊ humanitatis significat. Hec ꝙ simul ponunt ad notandū ꝙ ꝑꝑl's discreta memoria passionis xpi mūdat' xpo adunat. Fit et ꝑ epm nūsi sit ecclesia ꝯsecrata: ⁊ quā ꝙ ipse alteri coepo possit lic totū .s. aque benedictionē ⁊ reconciliationē: vel solū aque benedictionē: vel et tm̄ reconciliationē aqua ꝓus ꝑ ipm benedicta cōmittere: simplici tm̄ sacerdoti neutꝝ cōmitti valet: extra. e. c. aqua. ⁊ c. ꝯsuluisti: nisi forte hoc ex ꝓuilegio sibi cōpetat spāli. Si ꝟo ecclesia ꝯsecrata nō sit dz statim fz ꝯstitutionē Gre. 9. cx. e. c. si. aqua exorcizata lauari: quā lotionē qdam fieri posse astruūt: iussu tm̄ epi ꝑ simplicē sacerdotē cū fieri habeat cū aqua exorcizata que fieri pōt ꝑ quēlibet sacerdotē. Nōnulli ꝟo expimie auctoritatis viri scripserūt qd ⁊ tutius est hoc dūtaxat ꝑ epm fieri: nec ꝑ eū sacerdoti posse cōmitti: nam canones de cō. di. j. si motū. ⁊ c. de fabrica: aquā exorcizatā vocant aquā cum vino ⁊ cinere solēniter bñdictam: qd qdem verꝫ est de ecclesia non ꝯsecrata: ad ꝯsecrandū tm̄ deo dedicata: cx de imu. ec. ecclesia. Secus eni est in simplici oratorio, qd nec sacer nec religiosus locus est: vtpote qd vnusqsqꝫ pro velle vt placet ordinat saltē ad orandū: de cō. di. i. vnicuiqꝫ: extra de ceñ. c. fi. lz forte nō sine diocesani licētia ad celebrādū ⁊ ꝓ velle ad aliū vsum deputat locū ipꝫ: in auc. col. v. vt nullus fabri. ora. do. §. i. in auc. col. 9. de ecclesia. ti. §. siqs in sua domo. ⁊ §. si ꝟo est aūt ecclia recōciliāda in ꝑmisso casu. Jtē ꝑꝑ adulteriuꝫ ibi cōmissum ⁊ ꝑꝑ fornicationē. c. di. si motū: ⁊ generalr cuiuscūqꝫ femine: cx de adul. significasti. s. maris ⁊ femine clerici vel laici: heretici vel pagani: nālirer siue innālr: studiose ⁊ peccādi libidine ibi emisso fuerit polluta et siuit ibi vxorem cognoscat: qm̄ lz talis ꝯcubit' sit alias legitimus ⁊ cōcessus non tm̄ quolibet tꝑe siue loco: cx. e. c. si. quā ꝙ: multi in hoc ꝯtriū sentiāt sapientes. Sec' aūt esse dicimus siqs forte ibi in somnis polluat: nā tūc anim' magis ꝑtulisse ꝙ fecisse dolendus est. zi. di. qm̄: ⁊ nō in cuiuscūqꝫ bruti aīalis semine ibi emisso cū rōne careat neqꝫ peccat. vi. di. testamētū

¶ Reconciliat et ꝑꝑ homicidiū. ff. si quis. pau. fe. di. l. j. 15. q. j. §. ex eo: siue cū sanguinis effusione siue sine ibi quocūqꝫ mō studiose ꝯmissum: ꝑꝑ quālibet violētā ⁊ iniuriosam humani sanguinis effusionē. c. di. si motū: siue ex vulnere siue absqꝫ vulnere ex naso vel ore: nam in ve. test. Leui. 14. ⁊ 15. c. ꝓhibitū fuit sanguinē in templū fundi ⁊ semen emitti: ⁊ talia agentē ⁊ patientē illud ingredi. Si aūt absqꝫ violētia vel iniuria ex naso vel ore vel cicatrice vel iminutione aut et ex emorroidis vel mēstruis vel alr nālirer i ecclesia fluxerit aut forte ludo vel casu fortuito exeat. c. di. ecclesijs cx. e. c. si. aut si quodcūqꝫ aīal ibi occidat: vel qs subito ꝑ se ibi morit aut lapide vel ligno cadente: aut fulgure occidit: ꝑꝑ hec qdem ecclesia non recōciliat: nec et si alibi vulneratus ad ecclesiā cōfugiens illic sanguine multo effuso morit: qm̄ tūc nō fuit homicidiū in ecclesia ꝑpetratū. 15. q. j. §. itaqꝫ. Si ꝟo ecōuerso in ecclesia vulneratus ex morit vel et ex sanguis ex vulnere fluxerit secus est: et si itra ecclesiaꝫ ex vulnere sanguis minime fluxerat: qm̄ ict' vulnerꝫ attēdunt. ff. ad. l. aql. iteꝫ mela. §. s. si plures. ff. ad. l. cor. de sic. vltimū: cx de cle. ꝑcu. c. z. s ⁊ si supra tectū ecclesie sanguis effūdit: aut semē humanū emittit: q2 ꝑ hec ex ecclesiā cōmittit nō recōciliat. Ceterꝫ si furtuꝫ aut rapina i ecclia cōmittit de ꝯsuetudine q i talib' attēdit recōciliat: cx de ce. mis. ꝑnitiosus. Jdēqꝫ in qlibet violētia absqꝫ sanguinis effusiōe ibi cōmissa fieri debere quidam affirmant cū illa fornicationi equiparetur in iure. xvij. q. iiij. sicut qui ecclesiam: vt si ad eam cōfugiens inde per violentiā extrahat. xvij. q. iiij. re. extra de imū. ec. iter. vel ibi effractio cōmittat: vel etiā si preter sanguinis effusionē rixa tumultuose agat: vel si quis fracto osse vel liuore secuto absqꝫ sanguine ibi grauiter verberet: vel ad mortē vel ad mutilationē ibi presentialiter cōdemnatus inde extrahit vt ad locū executionis ducatur. extra de reli. do. decet ⁊ de imu. ec. cū in ecclesia. ⁊ de appella. quā frōte. Sed cū casus isti nō sunt in iure expꝛessi necesse nō est ecclesiā per epm solemniter recōciliari. Honestū tamē fore putamus per sacerdotē cū aqua exorcizata epi iussu lauari. Jdēqꝫ dicēdū videt si ecclesia diu absqꝫ tecto ⁊ ianuis plena forte letamine aliisqꝫ spurcitijs aīalib' ⁊ nāli hominū vsui quasi diuersoꝝ locus passim patuerit nec esset forte malū eam in tali casu solēniter per epm recōciliari. Si aūt aliqs extra ecclesiā occisus mox intra ecclesiam infert: occisor vero vel alius mortuū fore nō credens corpori adhuc calido plagā īfligit: ex quo sanguis fluit: recōciliāda est: tū ꝓpter horrorē ⁊ abbominationē: tū ꝓpter violētiā ⁊ peccādi volūtatē: qꝛuis eni hō mortuus nō sit hō: human' tamē sanguis eius ꝑ violentiā est ibi effusus: nā ⁊ ipsi cadaueri violētia horror ⁊ iniuria irrogant. ff. de sepu. vio. l. iij. §. nō ꝓpe. ⁊ §. aduersus. ⁊ l. sepulchri. ff. de re. ne corpora extra de iudeis. sicut iudei. Secus aūt est si naturaliter mortuus in corporis obsequiū ⁊ honorē in ecclesia dimembret: vel cui secteretur: vt si forte pars ibi: ⁊ pars alibi sepeliat. Recōciliatur etiā ecclesia in qua infidelis vel etiā publice excommunicatus sepultus est: ⁊ tūc parietes sūt abradendi de cō. di. j. ecclesiam. j. ⁊ ij. Sane in premissis casibus in quibus ecclesia recōciliatur reqritur vt factū recōciliationē inducēs publicum saltē ꝑ famā existat: extra de adul. significasti: ⁊ de accu. inquisitōis. §. si. Scandalū eni ⁊ horror atqꝫ abbominatio de turpitudine ⁊ peccato atqꝫ violentia in sacro loco siue in ecclesia cōmissis: vbi delictoꝝ venia postulat vbi esse debet tutela refugij. vbi immolat salutaris hostia ꝓ peccatis. Leui. xiiij. c. vbi etiā cōfugientes saluant ⁊ deo laudes exsoluūtur recōciliationē inducūt: ⁊ etiā ꝓpositum ⁊ volūtas mortaliter ibi peccāntis: extra. c. consuluisti. extra. de sen. ex. cum voluntate. xvij. q. j. §. si ergo. Si vero occultū sit recōciliari necesse nō est: qm̄ ecclesia cū sancta sit coinquinari nō pōt extra de coha. cle. vestra. xv. q. vi. c. si. xxxiij. q. j. §. j. imo ipsius loci sanctitas infamiā loci abolet: qꝛuis in hoc qdaꝫ contrariū sentiant vt saltē occulte ita vt delinquētes nō ꝓdantur sit recōciliāda. Fit eni recōciliatio ad exēplū ⁊ terrorem vt vꝫ vidētes ecclesiā que in nullo peccauit ꝓpter peccatū alterius lauari ⁊ purificari: existimēt ꝗtū ꝓpter suoꝝ delictorum expiationē sit laborādū. ff. ad. l. iul. rep. l. j. ¶ Cimiterium quoqꝫ in quo paganus vel īfidelis aut excōicatus sepultus ē: recōciliādū est: extra. c. ꝯsuluisti. de cō. di. j. ecclesiā. j. ⁊ ij. extra de sepul. sacris ossib' tamē sepultis: si ab ossib' fideliū discerni poterūt: inde prius abiectis. Reconciliat et in ꝑmissis casib' in qbus ecclesia recōciliat. Cimiteriuꝫ enim eisdeꝫ priuilegijs qbus ⁊ ecclesia gaudet, put sub ti. de vnc. dicet: nā ex quo benedictū est sacer locus est. ff. de re. diui. sacra in fi. ⁊ reconciliat ꝑ epm sicut ecclesia ꝑ aspsionēꝫ aque solēniter cū vino ⁊ cinere bñdicte. extra eo. ꝯsuluisti. ¶ Illud autē notandum est ꝙ in quacūqꝫ ꝑte ecclesie vel cimiterij violētia vel pollutio cōmittat vtrūqꝫ ⁊ et quelibet eoꝝ ptes ꝓpter ꝯnexitatē violate intelligunt: extra de ꝯsti. trāslato. Hoc hodie in ꝑte correctū est ꝑ dñm Bonifaciū de cō. eccle. ci. tin. vj. Et si enim ꝯsecrationes ecclesie altaris ⁊ cimiterij sint diuerse: oīnꝫ tm̄ vna ⁊ eadē ē immunitas. 17. q. 4. sicut antiquitus: ⁊ c. siqs: ⁊ c. Miror. que non est ad alterū eoꝝ tm̄ vel ad alterius angulū restringenda: qd verꝫ est si ecclesia ⁊ cimiteriū sunt ꝯiuncta. Si enim vnū a reliquo distet bene pōt vnum sine reliquo violari. Si igitur altero eoꝝ violato seu polluto et aliud violatū ⁊ pollutum est: pari ratione altero tantū eoꝝ reconciliato vtrūqꝫ intelligit reconciliatū ar. extra. c. ꝯsuluisti. extra. c. de imu. ecc. in ꝑtica: qm̄ nihil tam naturale est ꝙ vnūqdqꝫ eo genere dissolui quo ligatum est: ⁊ par est ius ligandi atqꝫ soluēdi. ff. de re. iu. nihil. extra. c. c. i. ⁊ sic violato vel polluto cimiterio sufficit ecclesiā recōciliari. Nōnulli tm̄ simplr asserūt ꝑ vnius violationē nequaꝙ alterum violari: ⁊ ꝑ ꝯñs qdlibet eoꝝ debere spāliter recōciliari qbus tm̄ pontificalis libri obuiat auctoritas in qua spālis forma recōciliationis cimiterij nō habet. Deniqꝫ si ecclesia vel cimiteriū aut aliud quodcūqꝫ per epm excōicatū cōsecretur seu benedicatur tali recōciliatione nō eget: quoniā fa-

cramenta talibus in forma ecclesie collata vera sunt. 9. q. i. ordinationes. i. q. i. multi ꝓpe fi. extra de sacra. non ite. c. i. z. 2. z de coha. cle. vr̄a. vt dicet in ꝓhemio 3. ptis. Verū cū sicut ꝓmissum est excōicari funus cimiteriū z ecclesiā ꝓphanet multo quidē magis exteriora sacramenta z bn̄dictiones que ꝑ manus z os excōicati trāseūt z proficiscunt̄ quātū ad eoꝝ merita pertinet ꝯtaminari: z corā deo fetere videntur. i. q. i. ꝙ. q̄ aūt sacrā. z. c. se. z. c. odit dns. z. c. illi. offerūt. extra de scisma. c. i. idō honestū est q̄ recōcilientur prius q̄ fideles talibus sacris vtant̄: prout sacroꝝ canonū lectio edocet euidenter. 81. di. si qui sunt. Ait. n. dn̄s per prophetam Maledicam benedictiōibus vr̄is. de. conse. di. i. altaria. i. z. 2.

¶ De altaris consecratione. Rubrica.

Non solum ecclesia veruz ēt altare ꝯsecratur ꝟ cō. di. i. altaria. i. z. 2. z h̄ ꝑꝑ tria. Primo ad sacramentum deo ibi offerēdū. Ge. 8. Edificauit noe altare dn̄o z tollēs de cūctis volucribus z pe. mūdis obtulit sup altare. h̄ aūt sacramētū est corp⁹ z sanguis xp̄i qd̄ in memoriā passiōis dn̄ice imolamus. Juxta illd̄. Hoc facite in meā cōmemorationē. Scdo ad nomē dei ibi inuocādū. Vn̄ gen̄. 12. Edificauit abraā altare deo q apparuit ei: z inuocauit ibi nomē dn̄i. Hec aūt inuocatio que fit supra altare, ꝓprie d̄r missa Tertio ad cātādū. eccles. 47. Dedit illi ꝯ inimicos potentiā z stare fecit ꝯtra altare cantores: z in sono eoꝝ fecit dulces modulos. Sane hoc modo z ordine ꝯsecratio altaris fit. Jn primis nāq̄ pontifex incipit. De⁹ in adiutoriū meū int̄ede. postmodū bn̄dicit aquā deinde in q̄tuor cornubus altaris ꝯfigurat. 4. cruces cum aqua benedicta. Cōsequēter circuit altare septies z septies mēsam altaris cū aspersorio de ysopo aqua bn̄dicta aspgit. Ecclesia quoq̄ iterū aspergit̄ z aque residuū ad basiz altaris funditur Deinde in q̄tuor angulis sepulchri in quo reliquie recōdi debent quatuor cū crismate fiunt cruces: z ponunt̄ reliquie in capsella cū trib⁹ granis thuris z sicre conduntur in sepulchro. deinde supponit̄ eis tabula cuz signo crucis facte in medio ꝯfirmata. postmodū lapis q mēsa d̄r super altare adaptat̄: z adaptatus vngit̄ cū oleo in q̄nq̄ locis: z eodem modo inungit̄ postea crismate sicut de oleo dictū est. Cōfirmatur ēt altare in fronte cruce crismatis z adoletur incensuz in q̄nq̄ locis. Post h̄ altare tegit̄ z mūdis pānis īduit̄ z demū sup illud sacrificiū celebrat̄. Nūc seriatiz singula ꝓmissa ꝓsequamur. ¶ Primo igit notandum ē q̄ altare crismatis vnctione z benedictiōe interueniente ꝯsecrat̄ z lapideū solū. de. cō. di. i. altaria. i. z. 2. Unde pontifex sās incipit. Deus in adiu. me. inten. q̄ ipse dn̄s ait Sine me nihil potestis facere. z q̄ hec dedicatio significat baptizandos q p̄cepta fide ad pugnā se pparāt: z qui adhuc sunt inter suspiria z certamina nec ꝯstituti. idō nō d̄r alla. q. n. baptizati nō sunt laudib⁹ angeloꝝ digni non sunt. vn̄ Tho. pe. Et i plateis ei⁹ alla cātabit̄. Post cōpletā ꝟo ecclie vel altaris ꝯsecratiōez cātat̄ alleluia: q̄si exclusa demonū fantasia de⁹ ibi laudabit̄. Nā z xp̄s ad arā crucis accedēs ad eternitatis gl̄iam manifestādā mortem soluit. iz alleluia dūtaxat post resurrectiōez cātauit. ¶ Scdo circa aque bn̄dictiōez notādū est q̄ hmōi aq̄ exorcizatio fit ad fugandus īde inimicū. Jn qua bn̄dictiōe q̄tuor necessaria sunt. vz. aq̄ vinū sal z cinis. Et h̄ ꝑꝑ tria. ¶ Primo q̄z quatuor sunt que inimicū expellunt Primū est lachrymaruz effusio que per aquā. Scdm̄ est sp̄ūalis exultatio que ꝑ vinū. Tertiū naturalis discretio que per sal. Quartū ꝓfūda humilitas: que per cinerē significat̄. Aqua igit̄ ē ꝑnia vinū mētis exultatio: sal sapiētia sicut in p̄cedēti tit. ꝓbatū ē cinis penitētie hūilitas. Vn̄ d̄ niniuitis d̄r q̄ rex ipse surrexit de solio suo: z indut⁹ ē sacco z sedit in cinere. Hinc z dauid inq̄t. Quia cinerē tāq̄ panē mādu cabā zc. Hic z

Abraam: loquar inquit ad dn̄m meū cum sim puluis z cinis. Scdo mō aqua est ppl̄s seu humanitas: q̄ aque multe ppl̄i multi: vinū deitas: sal doctrina diuine legis que est sal federis: cinis qui ꝯsumat memoriā dn̄ice passiōis. Vinū aque mixtū xp̄s deus z hō. Per fidē eniz dn̄ice passiōis que per doctrinā diuine legis h̄etur: Populus per aquam signatus ꝑ fidei vnionē ꝯiūgit̄ capiti suo deo z hoi. ¶ Tertio mō pōt dici q̄ hec aqua benedicta sp̄m scm̄ significat sine cui⁹ flatiōe nihil vnq̄ sanctificat̄: z sine cui⁹ gr̄a nō fit remissio peccatoꝝ. q̄ sp̄us scūs aq̄ vocetur ipsa veritas ostēdit dicēs: Qui credit in me flumina de vētre eius fluēt aq̄ viue: qd̄ euāgelista exponēs dixit. h̄ aūt dixit de sp̄ū sancto quē accepturi erāt credētes in eū. ¶ Et nota ordinē sacri. ex terius aq̄: inter⁹ sp̄ū ecclesia ꝯsecrat̄. Hoc est. n. qd̄ dn̄s ait. Nisi qs renat⁹ fuerit ex aq̄ z sp̄ū scō zc. Ecce aq̄. Ecce sp̄ūs: Jn baptismatis. n. sacro nec aq̄ sine sp̄ū: nec sp̄ūs ē sine aq̄ qd̄ quidē ipse sp̄ūs sanctificabat: qui in ꝑma mūdi creatione ferebat̄ sup aq̄s. Hac ergo aq̄ z ipsum altare z totū interius tēplū q̄n illd̄ simul z altare dedicant̄ aspergit̄. Licet igitur sp̄ūs z aq̄ ad baptismi z ꝯsecrationis ecclesie ꝑfectiōez sufficerēt: tn̄ sci patres qui h̄ ꝯstruxerūt voluerūt nobis satisfacere nō solū in his que ad ꝯuenīē: verū ēt in his que ad scificationē ꝑtinēt sacri. idōq̄ apposuerūt salē vinū oleuz cinerē z crisma. Nō. n. crisma vel oleū habuit Philipp⁹ q̄n eunuchū baptizauit. Act. 8. c. Alteꝝ ergo hoꝝ deesse non dz z simul cōmisceri debēt q̄ ppl̄s dei qui est ecclesia sine his simul iūctis neq̄ scificat̄: neq̄ a peccatis soluit̄. De h̄ ēt tangetur sub ti. de ꝯse. De aqua qdē manifestū ē: q̄ nisi qs renatus fuerit zc. De sale ēt q̄ sine fidei ꝯdimēto qd̄ in sale significat̄ nemo vnq̄ saluari poterit quātūcūq̄ aqua baptismatis aspergat̄. De vino quoq̄ per qd̄ sp̄ūalis diuine legis intelligētia d̄signat̄. Vn̄ dn̄s in nuptijs aquā in vinū ꝯuertit. Siqs ꝟo aspersus nō fuerit. i. q̄cūq̄z de eo nō biberit: vel propinātibus non crediderit ad vite eterne beatitudinez non perueniet. Cineris etiam asꝑsio per quā penitētie humilitas intelligit̄ tā necessaria est vt sine ea nō fiat in adultis remissio peccatoꝝ. ꝑ ipsam. n. venit̄ ad baptismū z ipsa est singulare refugiū peccatoribus post baptismuz. Vn̄ z nō īmerito baptismus vocat̄ dicente dn̄o in euangelio de Jo. q̄ venit in vniuersaz regionē galilee ꝑdicans baptismū penitētie in remissionē peccatoꝝ. ¶ Et nota q̄tuor ēē genera aque benedicte de qua in q̄rta pte dicetur sub ti. de aque benedicte aspersiōe. His oīb⁹ ꝑmissis pontifex. 4. cruces cū aqua ipsa in quattuor cornibus altaris z vnaz in medio facit. Quatuor cruces repn̄tāt q̄druplicē charitatē quā hi qui ad altare accedūt habere debēt. s. vt diligāt deū: se ip̄os amicos z inimicos De qb⁹ q̄tuor cornub⁹ charitatis d̄r Ge. 27. Dilataberis ad orientē z occidētē septētrionē z meridiez. z idō q̄tuor cruces ī q̄tuor cornub⁹ fiunt ad designādū q̄ xp̄s ꝑ crucē q̄tuor mūdi ptes saluauit. Secundo fiūt ad significādū q̄ q̄tuor modis crucē dn̄i portare debem⁹. s. i corde ꝑ meditationē: ī ore ꝑ ꝯfessionē: ī corpe ꝑ carnis mortificationē z ī facie ꝑ assiduā ipressiōez. Crux ī medio altaris significat passionem quam christ⁹ in medio terre subijt per quam operatus est salutem in medio terre. i. in hierusalez. ¶ Deīde septies altare pontifex circuit. Primo ad significādū q̄ ipse dz ꝓ oīb⁹ curā ipēdere z vigilātiā haber̄ q̄ ꝑ circuitū d̄signat̄. Vn̄ tūc cātat̄. Jnuenerūt me vigiles qui circuibāt ciuitatē. dz. n. sollicite vigilare sup greges sibi cōmissos Nā vt ait gilbert⁹. Ridiculosa res ē speculator cec⁹: ꝓcursor claudus: ꝑlat⁹ negligēs: doctor ī sipidus: z preco mut⁹. ¶ Scdo septem⁹ circuit⁹ circa altare significat septē meditationes q̄s circa septēplicē ꝟtutē humilitatis xp̄i habere debem⁹ z ꝑ ipsas circuire frequenter. Prima ꝟo⁹ est q̄ de diuite fact⁹ est paup. Scda q̄ in ꝓsepio posit⁹. Tertia q̄ parentib⁹ subdit⁹. Quarta q̄ sub manu serui caput iclinauit. Quita q̄ discipulū furē z ꝓditorem

sustinuit. Septa ꝙ ante iniquū iudicē mansuet⁹ stetit. Se
prima ꝙ ꝓ crucifigentib⁹ clementer orauit. ¶ Tertio per se
ptē circuit⁹ septē vie xpī significant: pͥma fuit de celo in vte
rū. scđa de vtero in ꝑsepiū tertia de ꝑsepio in mūdū. qrta d
mūdo in patibulū. qnta de patibulo in sepulchꝝ. septa d se
pulchro in limbū. septia de limbo in celuz. ¶ Cōsequenter
eps aspgit altare. Quid aūt altare in tēplo significet apls
dicit. Tēplū. n. dei scm̄ est qđ estis vos. Si ergo tēplū dei su
mus altare habem⁹. Altare nr̄m est cor nr̄m. h. n. est cor in
hoīe qđ altare i tēplo. In h altari fit sacrificiū laudis ⁊ iu
bilatiōis Iux illđ ps. Sacrificiū deo spūs ꝯtribulat⁹ ⁊c.
In h altari fit cōmemoratio corꝑis ⁊ sanguinis xpī. Hinc
ꝑces ad celū ascēdūt qꝛ ad cor respicit de⁹. 4. q. 5. si qđ. Hec
igit altare aq̄ aspergit: qñ corda hoīuz per euāgelicā predi
catione a peccatis mūdant. Nā ⁊ pdicatio aq̄ est Iuxta il
lud. Oēs sitiētes veīte ad aq̄s. Hac igit aq̄. i. pdicatōe euā
gelica: ⁊ sci spūs scificatōe: ⁊ altare cordis ⁊ tot⁹ hō mūdat
⁊ scificat. Cōsecrat ēt altare cordis ꝑ ꝯceptū timoris vt ini
ciet ad bonū: ⁊ ꝑ effectū timoris vt ꝯfirmet in meli⁹. nā ini
tiū sapiētie timor dñi. Septies aūt altare aspergit aqua ad
notādū ꝙ in baptismo septē dōa spūs sci tribuunt. Per h
ēt figurat ꝙ habere debem⁹ memoriā dñice passiōis. Septē
nāq3 aq̄ aspersiōes sunt. 7. sanguinis xpī effusiōes. pͥma fu
it i circūcisiōe. scđa in orone qñ sudor ei⁹ fuit sicut gutte san
guis. tertia in corꝑis flagellatione. qrta in capitis corone.
qnta in manuū ꝑforatiōe. septa in pedū cruci affixiōe. septi
ma in lateris apertiōe. Quidā ꝓ ter aspergūt: qꝛ in san
cte trinitatis noīe baptizat. vl qꝛ ecclesia a peccatis cogita
tiōis locutiōis: ⁊ opis emūdat. vñ ⁊ tūc miser. mei di. Fi
unt isup hmōi aspersiōes ⁊ cū aspersorio d isopo fcō: ꝑ quā
herbā: q̄ humilis est: xpī humilitas ꝯgrue designat: qm̄ ꝑ
dicte sanguinis effusiōes facte fuerūt cū isopo humilitatis
xpī: ⁊ in extiguibilis charitatis: quo aspersu ecclesia caroli
ca mūdat. Hec ēt herba naturalr crescit in petra: ⁊ humili
tas nature creuit in xpo petra. Nā iuxta aplm. Petra aūt
erat xps. Calide ēt nature est: ⁊ xpī humilitas corda frigi
da ad exercēdū opa charitatis accēdit. Itē ei⁹ radices supa
penetrāt: ⁊ hūilitas duritias abstinētie ꝯfrigat. Valz ad pe
ct⁹ ⁊ ꝯ tumorē: ⁊ hic supbie tumorē sanat. Itē illa nascitur
⁊ renascit ⁊ radicat in terra. Vñ ⁊ si ꝑ eā tota fideliū mul
titudo itelligi possit: ꝑcipue tñ illi ꝑ isopū figurant: qui i
xpī fide radicari ⁊ fundari ab ei⁹ amore euelli ⁊ separi non
pñt: ꝑ quos qd meli⁹ ep̄s ⁊ pꝛsbiteros itelligere possum⁹
qui quāto maiorē in ecclesia obtinēt dignitatē tāto firmius
xpī fidei iherere debēt. Per hos siquidez aspergit aq̄. per
hos ⁊ ab his baptizant xpī fideles: his datū est ꝑficere ba
ptismatis sacra. Dū ꝓ altare aq̄ aspgit eps cātat. Dom⁹
mea dom⁹ orōnis ē ⁊c. Et itez narrabo nomē tuū fratribus
meis: Et qꝛ sine deo nullū op⁹ ꝑficit: in ꝯsumatiōe orat vt
exaudiant igrediētes: ibi bñficia petituri. ¶ Cōsequenter
qñ ecclesia st ⁊ altare ꝯsecrant tota ecclesia aq̄ illa aspergi
tur: put i pcedēti titulo tactū fuit: quo fcō pōtifex ad alta
re cū ps. accedit ⁊ residuū aq̄ ifundit ad basim altaris sicut
in ve. testa. residuū sanguis fundebat ad crepidinē: qđ idē
est qđ basis. ꝑ qđ significat ꝙ residuū qđ excedit vires hūa
nas in tāto sacro deo cōmēdat q ē sūm⁹ sacerdos cui⁹ ē alio
rū sacerdotū supplere defectū. ¶ Sepulchꝝ ꝓ sive foramē
in quo relige recōdi debēt significat vrnā aureā plenā mā
na q in archa testimōij posita erat: put sub ti. d altari dcm̄
ē Sigdē sepulchꝝ hmōi qđ a qbusdā ꝯfessio nūcupat ē cor
nr̄m qđ q̄tuor crucib⁹ de crismate factis ꝯsecrat: qꝛ quatu
or sunt ꝟtutes in libro sapiētie descripte. s. prudētia: forti
tudo: tēperātia: ⁊ iustitia: qbus cor nr̄m qñ iungit i duz ad
suscipiēda secretoꝝ celestiū mysteria per donū sci spūs ꝑpa
rat. Fit aūt sepulchꝝ hoc qñq3 ex supiori pte altaris: ⁊ qñ
q3 ex latere anteriori. Sane sine scōꝝ reliquijs aut vbi ille
haberi nō pñt: sine corꝑe christi nō fit cōsecratio altaris fi
xi: de cōse. di. i. de fabrica. ⁊. ca. placuit sed viatici vel pote
statis sic c. di. cōcedimus. Reliquie siquidē sunt exemplo
virtutūq3 testa. auctoritates passiōis martyꝝ: ⁊ vita cōfesso
rum: que nobis sunt ad imitationē relicta. Hec in capsa re
cōdimus cū ad imitandū ea in corde retinemus: qđ si audi
mus ⁊ intelligim⁹: ⁊ opa nō facim⁹ magis ē ad dānationē
q3 ad salutē: qꝛ nō auditores legis iusti sunt apud deū s3 fa
ctores eoꝝ. vñ apls. d. Imitatores mei estote sic ⁊ ego xpī.
Solēnis ꝓ reliquiaꝝ deportatio fit ad imitationē eius. ꝙ
sicut legit i Exo. In archa testi erāt duo circuli aurei ꝑ q̄
lignū penetrātes. 36. di. h. ecce. ⁊ ꝑ eos vectes d lignis sethi
deaurati imittebantur: quibus archa ferebatur: ⁊ p̄ius sꝫ
pontifex intret ecclesiam circuit eam cuz reliquijs vt sint il
lius ecclesie protectores. Legitur quoq3. 3. Reg. 8. c. ꝙ in tē
pli dedicatione congregati sunt omnes maiores natu isra
el cum principibus tribuum ⁊ duces familiarum ad regez
Salomonē in hierusalē: vt deferrent archam federis dñi.
veneruntq3 cuncti senes de israel. sacerdotes aūt intulerunt
archaz federis dñi in locuz suū: in oraculū tēpli: in sanctū
sanctorum subter alas cherubin. Siquidē cherubin expā
debant alas sup locū arche ⁊ ꝑtegebant illaz ⁊ vectes eius
Rex aūt Salomō ⁊ oīs multitudo israel. que ad eū conue
nerat gradiebatur cum illo ante archaz. In cuius quidem
rei testimonium prelati magnates ⁊ ppli ꝓuincie hodie cū
veniunt ad ecclesiaꝝ dedicationem: ⁊ sequuntur ꝑcessiona
liter cōsecrantem: ⁊ reliquie per sacerdotes sub papilione
seu vmbraculo solēniter deportantur. Deinde pōtifex ꝑus
q̄ ecclesiam cum illis ingrediatur sermonē facit ad popu
lum. Nam ⁊ Salomō archa deportata conuertit faciez su
am ⁊ benedixit omni ecclesie israel: ⁊ pro omnibus in eccle
sia orauit. Omnis eniz ecclesia israel stabat: ⁊ ait Salomō
Benedictus dñs deus israel ⁊c. prout legitur ibidem. Re
conduntur aūt reliquie scōꝝ cū tribus granis thuris in ca
psula: qꝛ exemplu scōꝝ cū fide trinitatis. i. patris ⁊ filij ⁊
spūs sancti debemus in memoriam retinere. Nā debemus
credere vnū deū vnā fidem ⁊ vnū baptisma. qꝛ iustus ex fi
de viuit. sine qua: sicut dicit apostolus: impossibile ē place
re deo. Supponitur ⁊ aptatur ipsi sepulchro quedā tabula
signo crucis ex crismate roborata. Siquidē ꝑ crisma intelli
gitur spūs sancti donū: quo tabula. i. charitas sup iungi
tur: qꝛ cor nr̄m ad obseruanda secreta celestia spūs sci gra
tia roboratur. Tabula ergo hoc signo roborata reliquijs sup
ponitur: qꝛ per exempla sanctoꝝ charitas accenditur: que
operit multitudinē peccatoꝝ: sicut ⁊ tabula religas operit.
vñ apls: Charitas dei diffusa est i cordib⁹ nr̄is ꝑ spiritū san
ctum qui datus est nobis. Hec aūt tabula sive lapis ꝑtinet
sive dr̄ sigillum sepulchri: sicut ait Alexander papa. 3. extra
de cō. ec. vel al. c. i. Postea ꝓ lapis qui mēsa altaris dici
tur super altare adaptat: per quē perfectionē ⁊ soliditatē
noticie dei possum⁹ itelligere: que nō ꝑꝑ duritiē: sed ꝑꝑ so
liditatē fidei lapidea dz, de ꝯsc. di. i. altaria. sicut dñs ait
Petro. Tu es. pe. ⁊ sup hanc petrā. s. hāc fidei firmitatem
edificabo ecclesiā meā. l. di. fideliōr. Sicut. n. mēsa confir
matio ⁊ perfectio altaris est: ita notitia dei ꝯfirmatio ⁊ ꝑ
fectio est eiuz bonoꝝ. Vñ dr̄ in sapientia ad deum. Nosce
re enim te cōfirmata iustitia est. ⁊ noscere iustitiam tuaz ⁊
virtutem tuam radix est imortalitatis. Et dominus per hie
re. In hoc glorietur qui gloriatur scire ⁊ noscere me. Vel
per ipsum lapidez xps intelligitur. De quo dicit apls. Ip
so summo angulari lapide xpo Iesu. per lapidē qdē xpī hūa
nitas designat. De quo in Daniele legitur ꝙ lapis absci
sus est de monte sine manibus. qꝛ xps de beata virgine que
propter eminentiam virtutum mons dr̄: sine virili semine
mirabiliter est natus. ⁊ factus in montem magnū totū re
pleuit orbem terraꝝ. De quo etiaz per psal. dr̄. Lapidē quē
reprobauerunt edificātes h f. c. in. c. an. qm̄ xps quē edificā
tes. i. iudei reprobauerunt dicentes: Nolumus hūc regna

re super nos hic sa. est in. c. an. qz sicut ait apls Exaltauit il
lum deus z dedit illi nomen zc. Uel per lapidem charitas
intelligitur: vt premissum est. qui dz esse magnus z latus:
qm̄ latum est mandatum charitatis: qd̄ etiaz ad inimicos
extenditur iuxta preceptum dn̄i. Diligite inquit inimicos
vestros. Nō ergo vnguntur altaria nisi lapidea: qz xp̄s p al
tare significatus est lapis excrescens in mōtem vt dictū ē:
ipse est mons pinguis oleo letitie pre consortibus suis vnct⁹.
Uerūtamē ī Exo. legitur dn̄m precepisse fieri altaria de li
gnis sethim que sunt iputribilia: z altare lateran lignenz
est. Salomō quoqz fecit altare aureum: put legitur. 3. Re
gum. 8 c. sed illa facta sunt in figura. Et in comitatu puin
cie in castro sancte Marie de mari est altare terreum quod
ibi fecerūt maria Magdalena z Martha z maria Iaco
bi z Maria salome. ¶ Post h aspersio altari: z cū aqua ba
ptizato restat vt oleo z crismate liniatur. Eps. n. supinfun
dit oleum z crisma z cātat: Erexit iacob lapidē in ti. fūdēs
oleū desuper. Illa. n. ecclesia fuit titulus aliaruz: qz de syō
exiuit lex z verbum dn̄i de hierusalez. Facies primo super
illo quinqz cruces ex oleo infirmoruz sm ordinem romanū.
sm quasdam vo alias ecclesias de vtroqz oleo: vnā in me
dio z quatuor in cornubus: postea eodez modo totidem ex
crism ate. ¶ Sane per oleuz spūs sci gr̄a intelligitur: de quo
dicit Isa. pphcta. Cōputrescet iugum a facie olei: qz sicut
eps oleū īfundit sup altare: ita xp̄s qui est sum⁹ pōtifex ef
fundit gr̄az sup altare nr̄m qd̄ est cor nr̄m qz ipse est distri
butor oiuz gr̄az per spm̄ scm̄ sicut dicit apls. Alij datur ser
mo sapiētie alij sermo scientie: alij fides alij gr̄a sanitatum
zc. Et sic p oleū eps purificat mēsā altaris: ita z spūs scūs
purificat cor nostrū ab oibus vicijs z peccatis. ¶ Christus
quoqz oleo fuit vnctus: nō quidem visibili sed inuisibili. i.
gratia spūs sci. Un̄ Dauid: Unxit te deus de⁹ tuus oleo le
titie pre consortibus tuis. i. plusqz oēs scōs q fuerūt participes
grē ei⁹. i. xp̄i. Unde vnctio expressius puenit xp̄o qz alijs qz
pre omnibus alijs vnxit eum deus ad habendum plenitu
dinem bonorum: idqz interpretatur vnctus. Unctio quoqz ex
oleo misericordiam significat: iuxta illud euangelij. Unge
caput tuū: z faciem tuam laua: qz sicut oleum in liquorib⁹
ita z misericordia in bonis operibus superior est. quecun
qz enim liquorē oleo superinfundas illud semper desup na
tat. De misericordia vero scriptum est. Suauis dominus
vniuersis z miseratiōes e. s. o. o. ei⁹. z misericordia superexal
tat iudicium. Hoc igitur oleo liniatur altare cordis nostri
vt semper misericordes: memores aspersionis aque z regene
rationis baptismi effectum non amittamus ¶ Quinqz cru
ces de oleo significant qz memoriā quinqz passionuz xp̄i qs
p nobis in cruce sustinuit semp habere debem⁹. Ipse nam
qz qnqz plagas sustinuit. s. in manib⁹. in pedib⁹: z in latere
Designāt etiam qnqz passiōes misericordie que nobis sunt
necessarie. Necesse. n. est vt hō misereatur xp̄o: passiōi ei⁹ cōpa
tiendo. Un̄ Iob in persona christi. Miseremini mei. mise.
mei zc. Oportet etiam vt hō misereatur pximo cuius mala
videt. vn̄ in ecclesiastico. Miseratio hoīs circa proximū su
um. z sibiipsi z h tripliciter. s. p cōmissis plangendo illa.
Un̄ dicit. Nullus est qui agat penitētiā sup pctō suo. d. qd
feci. Pro omissis. vn̄ Isa. Ue mihi. qz tacui. i. qz nō suz lo
cutus. q. d. qz omisi bonū qd̄ facere potui: z pro bonis min⁹
pure factis. vn̄ Luc. Cum bona omnia fecerimus dicam⁹
qz serui inutiles sum⁹ zc. q. d. bona fecimus nō bn̄ nō pure
z iō inutiliter fecimus: sicut faciēs elemosinā ad vanā glori
am bonū facit sed nō bene nō pure. De hac triplici misera
tiōe dr̄ Eccle. Miserere aie tue placēs deo qz vera cōpassio
mentis dz eē cū exhibitiōe operis. iō bis fiunt cruces: pmo
de oleo: postmoduz de crismate. vn̄ ps. Beatus qui misere
tur z cō. qui mente miseretur z cōmodat opere. Et qm̄ non
sufficit hr̄e cōpassionem in mente cū hōi operis exhibitiōe
absqz odore hōe fame. iuxta illud euāgelij. sic luceant opera
vestra vt glorificetur deus: z iō fiunt cruces de crismate qd̄
cōstat ex balsamo z oleo. Balsamū qdem pp bonum odorez
significat bonā famaz: oleū pp claritatem nitorē cōscie quē
hr̄e debemus. Iuxta illd̄ apli Gloria nostra hec ē. testimo
niū cōscie nostre. ex̄ de sac. vnc. c. i. Tūc aūt balsamū oleo te
cte cōiungitur qn̄ bonus odor misericordie auditur. ¶ Rursus
per quinqz cruces d oleo z crismate qnqz sensus corporis no
stri intelligunt qui duplicant z in denariū surgūt: qz quā
doqz in sensus corporis bn̄ vtēdo z nosmetipsos custodim⁹
z alios exemplo z doctrina nostra in bono ope cōfirmam⁹.
vn̄ ille bonus negociator gloriabatur dicens. Ecce a. ia quin
qz superlucratus sum. Dum aūt fiunt ille premisse iunctio
nes cantatur: Unxit te de⁹ deus tuus: qd̄ de christo dictū est.
¶ Ter ergo altare inungitur: bis oleo. tertio chrismate: qm̄ ec
clesia fide: spe: z charitate: que maior est ceteris insignitur: z
dum crisma infunditur cantatur. Ecce odor filij mei sic odor
a. p. Hic ager est ecclesia que floribus vernat: virtutib⁹ splē
det: operibus flagrat. vbi sunt rose martyz: lilia virginū:
viole cōfessoz: z viror incipientiū. ¶ Post vnctionē adoletur
incensum qd̄ deuotionē orationis significat. Qui. n. habet
septē dona spiritus sci z assimulatus est deo deuotaz pōt illi
offerre oratiouē cuius hz similitudinē. ¶ In quinqz locis
adoletur. vz. in quatuor angulis: z in medio: qz sic qnqz sen
sus corporis exercere debem⁹: vt fama boni opis nostri vsqz
ad pximos extendatur. De qua dicit apls. Christi bonus
odor sumus in oi loco: ex̄ de sac. vnc. c. i. Et in euangelio: sic
luceat lux vestra zc. Ad hoc incensi frequentatio est cōtinua
xp̄i sacerdotis atqz pōtificis pro nobis apud deuz patrē in
terpellatio. Crucē cū icenso facere est eius passionē pr̄i osten
dere: z ipsuz p nobis interpellare. ¶ Incēsuz copiose in me
dio z in angulis cōburere est exfonea per hierosolimam z in
vniuersali ecclesia multiplicare. Cōsequēter altare cū signo
crucis cōfirmatur dicēdo. Cōfirma hoc deus zc. que cōfirma
tio ex crismate a pōtifice in frōte lapidis facta significat cō
firmatiōez que quotidie fit a spū scō per charitatē in alta
ri cordis vt nulla tribulatio cor nr̄m a charitate dei valeat
separare. vnde dicebat apostolus. Quis separabit nos a cha
ritate xp̄i: tribulatio an angustia zc. Et subiungit: glia pa
tri: z laus trinitati cātetur. ¶ Ultia altaris bn̄dictio signifi
cat illā finalē benedictiōez: qn̄ dicetur: Uenite bn̄dicti patris
mei zc. ¶ Deide altare linteo candido extergitur ad notan
dū qz cor nr̄m castitate vite mūdare debem⁹. ¶ Deinde bn̄
dicuntur vasa vestes z linthcamina diuino cultui deputan
da. Nā z moyses p. 40. dies edoctus est a dn̄o facere linthea
mina z ornamēta in tēplo necessaria. Nēpe vtēsilia bn̄dice
re est opa nr̄a ad deū referre. Post hoc altare albis z mūdis
pānis vestitur: de quo sub ti. de altari dictū ē. ¶ Postremo or
natur ecclesia z accēduntur luminaria. tūc. n. opa iustoz splen
descēt: tūc fulgebūt iusti z tāqz scintille in arūdineto discur
rent. Et ide sup altare hoc ordine cōsecrato missa celebratur z
sacrificiū altissimo offertur. Illd̄ vz de quo pphcta ait. Sa
crificiū deo spūs cōtribu. zc. put dicetur in phemio quarte pti.
Nō. n. dz fieri cōsecratio sine missa sm Gelasiū papā: d cō.
di. i. oēs. qz tūc reuelatur sacrm̄ qd̄ ēt angelis ab initio fuit.
abscōditū. Et attēde qm̄ i asptiōe basilice pōtifex lineis dū
taxat z miorib⁹ vtitur idumētis: sz in missa vestib⁹ ornatur pōti
ficalib⁹ z pciosis: recolēs qz legalis pōtifex i lineis sanctua
riū expiabat z p⁹ lot⁹ i pōtificalib⁹ i holocaustū arietē offe
rebat. Sz qi in eisdē lineis hircū emittebat post expiatiōez:
iō ēt in cōsecratiōe fontiū z imersiōe cathecuminoz vbi pec
cata eoz trāsferuntur qdā vtuntur simplicib⁹ z lineis idumētis.

¶ De consecrationibus z vnctionibus. Rubrica.

LEgitur dn̄m pcepisse Moysi vt cōfi
ceret crisma quo vnguēto vn
geret tabernaculū in dedicatiōe z archā testimē
tiqz cū vasis: z quo filij sacerdotes z reges in
ungerentur. de cōse. di. i. §. i. Moyses tā nō legitur fuisse vnctus

nisi vnctione spirituali sicut et xp̄s. Voluit itaq; xp̄s nos
vnctiõe mãli inungi vt in illa ꝯsequamur spũalē: et iō pia
mr̄ ecclesia diuersas exhibet vnctiões. De qb⁹ h̄ aliq̃ ꝑstrin
gamus dicētes. Primo qd hmõi significant vnctiões. Scdo
ex qb⁹ fiant. Tertio de vnctiõe baptizandoꝝ. Quarto d̄ vn
ctiõe baptizatoꝝ que p ep̄m fit in frõte. Quito de vnctione
ordinãdoꝝ. Sexto de vnctiõe ꝯsecrãdoꝝ ep̄oꝝ et ꝑncipum.
Septio de vnctiõe ecclesie: altaris: calicis et alioꝝ misterio
rũ ecclasticoꝝ. Octauo d̄ extrema vnctiõe. Nono d̄ ꝯsecra
tiõe et bñdictiõe cimiterij: v. sltũ: et alioꝝ ornamētoꝝ ecclesia
sticoꝝ. Decio de ꝯsecratiõe et bñdictiõe ꝑ̄ginũ. ¶ Circa pri
mum igit̄ notãdũ est q̄ due sunt spēs vnctiõis: ex͂ d̄ sa. vnc.
c.i. exterior que mãlis siue corporalis et visibilis est. et interior q̄
spũalis et inuisibilis est. exteriori visibilr̄ vngit̄ corp⁹. et inte
riori inuisibilr̄ vngit̄ cor. De pma Jacob⁹ apls ait: Infirma
tur qs ex vobis: iducat p̄sbyteros ecclesie et orēt sup eũ: vn
gētes cũ oleo in noie dñi et oro fidei saluabit ifirmũ. De 2a
Ja. apls ait: Et vos vnctiõez. i. vnctio quã ab eo accepistis
maneat in vob vt nõ necesse habeat vt aliqs doceat vos: s3
sicut vnctio ei⁹ docet vos de oib⁹. ¶ Vnctio exterior signũ ē
interioris. Interior ꝟo nõ solũ ē signũ. i. signatũ s3 ēt sacr3:
q2 si digne sumit̄ vel agit vel auget absq; dubio: qd̄ d̄signat
puta salutē. iux͂ illud. Sup illos man⁹ iponēt et bñ hebunt.
¶ Circa scdm sciēdũ q̄ ad exhibēdũ exteriorē et visibilē vn
ctiõez duplex oleũ bñdicit̄: ex͂ de sac. vnc. c. i. v3 oleũ scm̄ vl
cathecuminoꝝ quo cathecumini vngunt̄. et oleũ ifirmorũ
de quo ifirmi vngunt̄. De qua vnctiõe logt̄ dicta auctori
tas. Infirmat̄ qs ex vobis 7c. ¶ Qualr̄ aũt fiũt bñdictio
nes vtriusq; olei et crismatis i. 6. pte sub qnta feria cene do
mini. d. ¶ S3 q̃rit̄ q̃re ifirmi et cathecumini oleo īūgūt̄.
Rñdeo vt ex visibilib⁹ inuisibilia facili⁹ capiant̄: sicut. n. ole
um fugãdo ifirmitatē recreat artus fessoꝝ: et de sui natura
lumē p̄stat: sic credēdũ q̄ vnctio olei ꝯsecrati qd̄ est signũ fi
dei: peccata fugãdo sanitatē aie ꝯfert et lumē ei p̄stat. Sig
dē oleũ visibile in signo: oleũ inuisibile in sacro: et oleũ spũale
int⁹ est. De oleo infirmoꝝ auctoritatē accepim⁹ ab aplis. de
oleo cathecuminoꝝ ab aplicis: et l3 deus potuit oleũ spũale si
ne corpali tribuere: q2 tñ apli p ifirmis: aplici p cathecumi
nis hac arte vsi sunt nõ sine peccato omitti põt qd̄ coꝝ au
ctoritas ꝯsecrauit: put subti. de altari dēm ē: sicut et antiq
tus iusti sine circũcisiõe placuere deo. s3 post̄q̃ eis p̄ceptũ fu
it⁹ vt circũciderent̄: hoc omittētes peccato subiacebant̄. 35.
di. ab exordio. ¶ Tertio dicēdũ est de vnctiõe baptizãdoꝝ.
Et qdē in nouo testo ex͂ de sac. vnc. nõ solũ. reges et sacerdo
tes vngunt̄: sicut iam dicet̄. verũ ēt q2 xp̄s in sanguine suo
fecit nos deo nr̄o regnũ et sacerdotes. i. regales sacerdotes.
iuxta qd̄ Petrus apls ait. Vos estis gen⁹ electũ. i. electi ex
generib⁹ diuẏ. regale sacerdotiũ. i. bñ vos regētes oēs xp̄ia
ni bis añ baptismũ vngunt̄: s3 oleo bñdicto. pmo in pecto
re: deinde inter scapulas: et bis post baptismũ s3 crismate sa
cro. pmo in vertice: deide p ep̄m in frõte. Et s̄m August. 4.
di. ecclesiasticaꝝ. pmentes vnctões introducte sunt poti⁹ vsu
q̄ p aliquã scripturã. In pectore qdē in quo est loc⁹ cordis
baptizãdus vngit̄ oleo. Ratio vt per spũs sci donũ abijciat
errorē et ignorãtiã et suscipiat fidē rectã: q2 iustus ex fide vi
uit et corde credit̄ ad iusticiã. Inter scapulas ꝟo vt p spũs
sancti gr̄am excutiat negligētiã et torporē: et exerceat bonaz
opationē: q2 fides sine opibus mortua est: vt per fidei sacr3
sit mũditia cogitationũ. In pectore vt per operis exercitiũ
sit fortitudo laboꝝ. in scapulis q̃ten⁹ fides p dilectionē s̄m
aplm operet̄. Oleũ igit̄ a corde ad scapulas trãsfert̄ q̄ñ fi
des que mēte ꝯcipit̄ opere ꝑficit̄: q2 iuxta hoc fides ē facer̄
qd̄ dicis. In ꝟtice ꝟo q baptizat̄ crismate a sacerdote iun
git̄. vt sit parat⁹ oi poscēti de fide reddere rõnez: q2 p caput
mēs intelligit̄: Juxta qd̄ legit̄. Oculi. i. intellect⁹ sapiētis i
capite. i. i mēte ei⁹. cui⁹. s. mētis supior ps ē rõ: et iferior sen
sualitas. Vñ bñ per verticē que est superior ps capitis intel

ligit̄ rõ q̄ est supior ps mentis. De hoc ēt i. 6. pte sub sabba
to sancto vbi agit̄ de ꝯfirmatiõe dicet̄. ¶ Idõ aũt añ baptis
mu3 vngit̄ oleo bñdicto et post baptismũ crismate sacro: q2
crisma solũ cõpetit xp̄iano. Christ⁹. n. a crismate dr̄. vel po
tius a xp̄o dr̄ crisma nõ s̄m nois formã: s3 s̄m fidei rõnem.
A christo vero xp̄iani dñt tãq̄ vncti deriuent̄ ab vncto. s.
a christo: vt oēs ꝯcurrãt in odorē vnguēti illius. s. xp̄i cui⁹
nomen oleũ est effusum: sed s̄m vi3 nois xp̄iani a crismate
dicunt̄ s̄m Jsido. de hoc dicet̄ in ꝓhemio secunde partis.
¶ Rursus s̄m august. de ꝯse. di. 4. pma vnctio ex oleo ostē
dit nos ad auditũ plene fidei ꝑparatos: et ad bonu3 christi
odorē vocatos: et ad renũciandũ diabolo esse commonitos.
Secunda vnctio in pectore: et inter scapulas fit s̄m Raba
nu3. c. di. deinde. vt per fidē vndiq; muniamur: et ad bona
opa ꝑficienda per dei gr̄am roboremur. Rēpe per pectus fi
dei virtus: per scapulas vero in qbus onus portat̄ hois ro
bur et operatio recte intelligitur. iuxta illud. 26. q. vl. alli
gant. Alligant onera importabilia et iponunt humeris ho
minũ 7c. Vngit̄ ergo i pectore et inter scapulas vt mēte et ac
tu opera diaboli postponat: et vt sit capax ad intelligendu3
ꝟbũ dei. et robustus ad portãdũ iugũ ipsius et onus legis.
¶ Vnctio ꝟo que fit in ꝟtice. i. sũmitate capitis sup cere
brũ fit s̄m ipsu3. c. di. postq̃. et di. 5. nouisse. vt celestis regni
pńceps fiat inunctus: et q2 baptizati aia capiti. i. xp̄o despõ
sat̄: et ꝑpea fit cũ crismate ex oleo et balsamo ꝯfecto vt scia
mus q̄ spũs scũs ei dat̄ qui inuisibilr̄ opat̄: oleũ nanq; fes
sa mēbra fouet et lumē p̄stat vt p̄missu3 ē. Balsamu3 vero
redolere facit. Sigdē fessa sunt aie mēbra q̄ñ penitet se con
tra deũ egisse. spũs scũs venit ad illã illuminãs ei⁹ intelligē
tiã et demõstrãs ei pctã sibi eē dimissa vel dimittēda et pac
stãs illi bona opa q̄ in alijs bonũ ispirãt odorē qd̄ fragrãtē
balsamũ d̄signat̄. Itē q2 sedes supbie que semp iuxta ipsi⁹
nois ꝯsonãtiã3 supiora appetit in ꝟtice esse vr̄: iō rite fit ibi
hec vnctio sub forma crucis et sub noie humilitatis. Hanc
vnctiõez siluester papa fieri istituit p p̄sbyteros pp occasio
nez mortis. Vñ credibile ē q̄ ante ei⁹ tp̄s vtraq; vnctio. s.
et ꝟticis et frõtis ep̄o reseruabat̄. Cũ. n. gremiu3 dilataret̄
ecclie: nec oib⁹ ep̄i valerēt p ꝯfirmationē occurrere: iō ne si
ne crismatis vnctiõe perirent: istituit vt a sacerdotib⁹ i ꝟti
ce supra cerebꝝ vbi est sedes sapiētie vngerent̄ ad robur et
augmētũ gr̄e. Vñ si postea decesserint dixit. Sicardus i mi
trali q̄ ꝓ rata gr̄e augmētũ ꝯsequent̄ et glorie. Verũtñ et si
ne vnctiõe credim⁹ solo baptismo saluari et sine man⁹ ipost
tiõe spũ scm̄ dari: cui deus dare voluerit. put in actib⁹ apo
stoloꝝ legit̄. Arnaldiste tñ ꝑfidi heretici asserũt q̄ nũq̄ ꝑ ba
ptismũ aq̄ hoies spũ scm̄ accipiũt nec samaritani baptiza
ti illũ receperũt donec man⁹ ipositionez acceperũt. ¶ Sane
vtraq; vnctio fit s̄m Rabanũ de ꝯse. di. 4. postea. i modu3
crucis vt ab eo tpe diabol⁹ in vase suo p̄stino cognoscēs si
gnũ sue interēptiõis. i. scē crucis q̄ interēpt⁹ est: iã sibi deicepe
illud sciat alienũ. i. a se alienatũ. ¶ Fit quoq; s̄m eu3. c. di.
deide. vnctio in pectore cũ inuocatiõe trinitatis: vt nulle reli
qe latētis inimici in eo resideãt. s3 in fide scē trinitatis mēs
ei⁹ ꝯfortet̄: et suscipiat et hēat intelligētiã mãdatoꝝ dei. Quis
q; ergo fidelis bis iungit̄ ꝑus oleo postea silr̄ bis crismate.
Primo in baptismo in ꝟtice. Scdo post baptismũ in frõte. s.
in ꝯfirmatiõe: q2 ēt spũs scũs bis fuit apostolis dat⁹ vt di
cet̄ in sexta pte sub sabbato scõ. ¶ Quarto loco dicēdũ eēt
de vnctiõe que fit p ep̄m in frõte baptizati: s3 de hoc dicet̄ i
sexta pte sub sabbato sancto. ¶ Quito loco circa vnctiõez
ordinãdoꝝ notãdũ est q̄ man⁹ p̄sbyteri ab ep̄o iungunt̄ vt
cognoscat hoc sacro se p spũ scm̄ suscipere ꝟtutē et gr̄a3 con
secrãdi. Vñ ep̄s eos iungēs dic̄. Cõsecrare et scificare digne
ris dñe man⁹ istas p istã vnctionē et nr̄am bñdictiõez vt q̄
cũq; ꝯsecrauerit ꝯsecrent̄: et q̄cũq; bñdixerint bñdicant̄ i
noie dñi. 16. q. i. §. hoc ide. et ex͂ de sa. vnc. c. i. Ideoq; viri duo
ti osculant̄ man⁹ sacerdotũ statim post ordinationē coꝝ. etc

dentes per hoc oꝛonū illoꝝ ⁊ bonoꝝ participes fieri. Et vnguntur oleo sacro vt opera misericordie ꝓ viribꝰ ad oēs debeant exercere. Per manꝰ.n.opa. per oleū misericordia designat. Unde samaritanus ille appropiās vulnerato: vinū super infudit ⁊ oleū vulneribꝰ eiꝰ. Unguntur ēt oleo vt hūiles sint ad offerēdū deo hostiā ꝓ peccat: ⁊ large ad cetera officia pietatis nō aride ⁊ curue ad retinēdū. i.q.i. sic vt geri. Utrūq.n. vz grā curatōis ⁊ charitas dilectōis ꝑ oleū designat. Rursus iō īpositio manus cū oleo sup caput ordinandi fit. qꝛ per manꝰ opꝰ. per digitos dōa spūs scī: ⁊ ꝑ caput mēs intelligit. Manꝰ ergo īponit qꝛ dōis spūs scī libūtus ad opera xpi mittit. ¶ Sexto circa epōꝝ ⁊ pncipū vnctiōez sciēdū ē q epōꝝ vnctio a veteri testō sumpsit originē: extra de sac. vnc. c.i. Naz leui. 21. c. di. Pōtifex sup cuiꝰ caput fusu ē vnctiōis oleū: ⁊ cuiꝰ manꝰ sunt in sacerdotio cōsecrate. Sancte epūs vngit crismate: qd sicut ꝑmilium est cōficitur ex oleo ⁊ balsamo. ⁊ vngit illo iā in corpore q̄ in corde: vt interius nitorez ꝯsciē quātū ad deū: qd per oleū: ⁊ exterius habeat odorē fame quo ad ꝓximū qd per balsamū dsignat. De nitore ꝯscientie dicat apls. Gloria nra hec est. testimoniū ꝯscientie nre: Nam ois gloria filie regis ab intus. s. ꝓcedit. De odore bone fame idem apls ait: Christi bonꝰ odor. i. exēplū ⁊ imitatio sumꝰ i oi loco. ⁊ aliqs sumꝰ odor vite in vitā. 23.q.3. nabuchodonosoꝛ. in pn. qsi diceret i sumꝰ exēplū dilectiōis ⁊ bone opinionis ducētis in vitā eternā. aliqs odor mortis in mortē. i. inuidie ⁊ male opinionis ducētis in mortē eternā. Debet.n. epūs in se bonū habere testimoniū ⁊ ab his que sunt intus: ⁊ ab his que sunt foris vt cortina. i. fidelis. cortinā. i. infidelē trahat. s. ad fidē. ⁊ qui audit addiscēdo ⁊ credēdo dicat veni. s. ꝑdicādo ⁊c. Hoc vnguēto ⁊ manus epi ꝯsecrant. per caput.n. mēs intelligitur. Iuxta illud euāgelij: Unge. i. humilia caput tuū: ⁊ faciem tuā. i. ꝯsciam laua lachrymis. Per manus opera designantur. iuxta illud i canticis ⁊c. Manꝰ mee. i. bona opa distillauerūt myrrhā. i. dederūt alijs bonū exēplū. Caput igit vngit balsamo charitatis. Primo vt epūs diligat deū ex toto corde: ⁊ ex tota mēte ⁊ ex tota aīa sua: ⁊ ēt xpi exēplo ꝓximū suum sicut. i. ad id qd seipsum. Oleū.n. in capite ē charitas i mēte: ſm Gre. Scdo caput vngit ꝑꝑ auctoritatē ⁊ dignitatē. qm nō solū epūs sed etiā rex ꝯstituit. Tertio vt ostēdat illius. s. christi cuiꝰ eius vicarius representare personā: de quo dr per ꝓphetā. Sicut vnguētū in capite ⁊c. Caput.n. viri est xps. Caput christi deus q de se dicit. Spūs dñi sup me eo q vnxerit me ⁊ euāgelizare pauperibꝰ misit me. Christus.n. caput nrm vnctus est oleo inuisibili. ipse ꝓ vniuersa īterpellat ecclesia. epūs ꝓ sibi cōmissa. Manus vero vngunt ꝑꝑ ministeriū ⁊ officiuz. Manꝰ qdē que opa signant vngūtur oleo. i. crismate pietatis ⁊ misericordie. Primo vt epūs operetur bonū ad oēs: maxime aūt ad domesticos fidei: nemini claudant. oibus aperiant. iuxta illud. Manus aperuit inopi ⁊ brachiū extendit ad pauperē. manꝰ arida manꝰ auara: manꝰ tenacitate ꝯtracta aperiri nō pōt. Ungat igit vt sanet ⁊ apiat: ⁊ vt indigētibꝰ elemosynas largiat. Scdo vt ostēdat accipe ptātē bñdicēdi ⁊ ꝯsecrādi. Un cū eas ꝯsecrator iungit ꝯsecrare igr ⁊ scificare dñe digneris manꝰ istas ⁊c. vt supra. Tertio vt mūde sint ad offerēdū hostias ꝓ peccatis. ¶ Et nota q lz manus epi iuncte fuerit oleo cū ipsi ꝑ ordinaret: iterū crismate iungunt cū in epm ꝯsecrat: extra de sac. vnc. c. vno. Sigdē per manꝰ opa. ꝑ oleū spūs sancti vel grē copia. per balsamū qd oleo admiscet in crismate odor bone fame designat Eccl. 24. qsi balsamū nō mixtū odor meꝰ. Quia ergo in operibus epōꝝ ⁊ alioꝝ superiorū plus q̄ in alijs inferioribus munus spiritus sancti apparet ⁊ odor fame sentiri debet: iuxta illud. 2. ad Corin. 2. Christi bonꝰ odor sumus deo. nā ⁊ in celesti hierarchia superiores angeli inferioribus donis ⁊ grā eminēt. 88. di. ad hoc. icar, cū in eoꝝ ꝯsecratiōe manus alias oleo inuncte crismate rō-

nabiliter inunguntur. Pollex ēt crismate ꝯfirmatur: vt pollicis impositio cūctis ꝓficiat ad salutē. Nempe in ve. te. nō solū vngebatur sacerdos. verū ēt rex ⁊ ꝓpheta: sicut in libris regū habetur. Unde dñs precepit Helie. Uade ⁊ reuertere in domū tuā per desertū in damascū: cūq; perueneris illuc vnges Azahel in regē super syriam. ⁊ Iesu filiū namsi vnges regem sup israel. Heliseū aūt filiū saphat qui est d abel vnges ꝓphetā ꝓ te. Samuel quoq; vnxit dauid in regem. Sed postq̄ Iesus nazarenus quē vnxit deus spū sancto: sicut in actibꝰ aploꝝ legit: vnctus est oleo pre ꝯsortibus suis qui ſm aplm est caput ecclesie que est corpus ipiꝰ: pncipis vnctio a capite ad brachiū est trāslata: vt pnceps a tpe xpi nō vngat in capite sed in brachio siue in humero vel in armo in quibus principatꝰ ꝯgrue designat. Iuxta qd legit: Factus est pncipatꝰ sup humerū eius ⁊c. Ad qd ēt signādū Samuel fecit poni armū añ Saul cui dederat locū in capite mense ante eos qui fuerūt inuitati. In capite ꝓ pontificis sacramētalis ē dilinitio obseruata: qꝛ personā capitis. s. xpi q est caput ecclesie in pontificali officio repñtat. ¶ Differt aūt inter pōtificis ⁊ pncipis vnctiōez. qꝛ caput pōtificis crismate ꝯsecrat. brachiū ꝓ pncipis oleo delinit: vt ostendatur quāta sit differētia inter auctoritatē pōtificis ⁊ principis potestatē. ¶ Et nota q sicut in euāgelio legit: qdā pr̄fa milias vocauit seruos suos ⁊ dedit illis decē mnas. Siquidez vocatio serui est canōica electio epi que fit ſm vocatiōez dñi vocātis Aaron: extra de elec. trāsmis. Mna dat eis quādo is q sibi manꝰ ipsuit dat ei textū euāgelij dicēs: Uade ꝑdica: ⁊ ipse cū pmo igredit ciuitatē suā pfert euāgeliū i pectore suo iuxta morē quarūdā ecclesiaꝝ ꝯsidēs qsi negociator mnā suā. In qbusdā ēt ecclesijs cū archieps dat illi virgā ⁊ dic: Uade ꝑdica: ⁊ ille statī bñdicit pplz. in quo signatur q moyses cū ꝓga missus est in egyptuz. ¶ Rursus epi in die sue ꝯsecratiōis ꝯsueuerunt equitare equos albis pannis coopertos repñtātes illud qd legit in apoc. 19. c. Exercitus q sunt in celo sequunt illū in equis albis. Siqdē exercitus q sunt in celo sunt boni ⁊ iusti viri ⁊ pclari qui quotidie sequūtur ꝓ celestibus deum in oibus bonis operibus: qui iō dicunt esse in celo: qꝛ sola celestia diligūt ⁊ querunt. vnde apls. Nostra ꝯuersatio in celis est. Hi exercitus. i. bōi ⁊ iusti viri ⁊ pclari sequunt Iesuz qñ. s. expugnāt in se vicia per correctionē: ⁊ in ꝓximis per admonitionē. Un iacobus. Qui ꝯuerti fecerit peccatorē ab errore vie sue liberabit animam suam in morte ⁊c. Isti exercitus sunt in equis albis ⁊ in corporibus castis. Corpora bonoꝝ dicuntur equi: qꝛ sicut equi diriguntur secundum voluntatē sessoris: ita iustorum corpora reguntur ſm voluntatem christi. Isti equi debent esse albi siue albis operti. i. corpora iustorum ⁊ prelatoꝝ debent esse casta ⁊ munda: Si enī casta nō fuerint christum sequi nō poterunt. Et petrus: Christus passus est pro nobis: vobis relinquens exemplum vt sequamini vestigia eius ⁊c. Sed ⁊ clerici sancte romane ecclesie ex ꝯcessiōe Cōstantini imperatoris. 96. di. ꝯstantinus. equitāt equos decoratos linteaminibus candidissimi coloris. Qua die debeat epūs ꝯsecrari: ⁊ quare codex euāgelij pōitur super humeros ꝯsecrandi dicetur in secunda parte sub ti. de episcopo. ¶ Septimo loco dicendum est de vnctiōe ecclesie altaris calicis ⁊ alioꝝ ministerioꝝ ecclesie que ſm morē dum dedicātur inunguntur: extra de sacra vnc. c. vno. nō solū ex mandato legis diuine: sed etiam q moyses tabernaculuz ⁊ omnia vasa ministerij sanguine aspersit ⁊ omnia pene in sanguine mundabantur. verum etiam exemplo beati Siluestri qui quando ꝯsecrabat altare illud crismate perungebat. Precepit enim dominus moysi vt faceret oleum vnctiōis de quo vngeret tabernaculum testimonij mēsam archam testamēti candelabrū ⁊ supplectilia. Exo. 30. ⁊. 40. c. ⁊ alia vt premissum est. Que vnctiōes fiūt in rebus inunctis vt maior reuerentia exhibeatur: ⁊ amplior eis gratia infundatur. De

bis vnctionibus in suis locis dictum est τ dicet. ¶ Verū
vnctionis sacr̄m aliud qd̄ efficiat τ figurat tam in nouo q̄
in ve. te. extra de sa. vnc. Vn̄ nō iudaizat ecclesia cū vnctio
nis celebrat sacr̄m: sicut aliq antiq mentiunt qui neq scri
pturas: neq dei nouere virtutes de vnctionibus ecclesie τ al
taris in suis ti. dictū est. ¶ Patena siqdē ꝯsecrat τ inūgi
tur ad administrationem corpis xpi: qui in ara crucis pro
omniū salute imolari elegit. Nam τ omnipotēs deus ꝯsp
sam similaginē in patenis aureis: τ argēteis ad altare suū
deferri iussit. ¶ Calix quoq ꝯsecrat τ iungit: vt grā spūs
sancti pficiat nouū sepulchꝝ corpis τ sanguinis xpi: τ ipse
dignet illū sua virtute pfundere qui calicē Melchisedech
famuli sui pfudit. ¶ Octauo de extrema vnctione que. s.
ex institutione Felicis pape qrti: τ ex precepto Jacobi apli
dat laborantibus in extremis dicendū est. De qua dicūt qui
dam q illa nō est ita pprie sacr̄m: sicut crismatio que fit in
fronte vel alia: qr sicut asserūt iterari pōt cū fit orō sup ho
minem qd in sacris non ꝯtingit: de ꝯse. di. iiij. ostendit: τ
nota. de ꝯse. di. v. c. j. ¶ Sane hec vnctio per solū sacerdotē
fieri pōt: si plures adesse nō pñt: extra de verb. sig. questiuit:
per quā qdem venialia remittunt: iuxta illud Jacobi. In
firmat quis ex vobis vt supra. Fit aūt vnctio hec in diuer
sis ptibus corporis: siue mēbris ppter causas que ex oroni
bus que tūc dicunt colligunt: τ spāliter in illis in quibus
qnq sensus hois vigent vt qcqd per illos infirmus deliqt
per huius vnctionis virtutē aboleat. ¶ De qbusdā ordina
rie legit q inungēdus dz esse ad minus. 18. annoꝝ: τ q egro
tans semel dūtaxat dz in anno inungi: lz plures egrotet:
τ q nullus inungendus est nisi qui prius cōpos mētis exi
stens verbis aut signis illud postulauerit. 26. q. vi. is qui
τ. c. se. extra de sen. excō. a nobis: τ q non debēt scapule in
ungi: qr in baptismo fuerūt inuncte: τ ammodo ministerio
carent: τ q ꝯfirmatus nō debet iungi in frōte: sz in tempibus: τ
nec pñbyteri manus vngi debēt iterius: sz exterius: qr in or
dinatione eius interius inuncte fuerunt: τ q ab epo semel
inunctus nō dz ppter eius reuerentiā vlterius p pñbyterū
inungi: extra de tempo. or. cum in distribuēdis: de ꝯse. dis.
iiij. c. si. τ q si eger iunctus ꝯualescit loca inuncta lauent. τ
aqua lotionis in ignē pijciat. Si vero decedat nō lauet cor
pus ppter recentē vnctionē: τ q si eger in extremis laborat
cito vngat ne inunctus decedat. v. di. baptizari. Quidā
ēt penitentes τ morituri ciliciū induūt: τ sternunt in cine
re: vt dicet in sexta pte: sub quarta feria in capite ieiunioꝝ.
¶ Nono qd cimiteriū qd eisdem gaudet priuilegijs cū ec
clesia ꝯsecrat τ bñdicitur. 18. q. iiij. siqs ꝯtumax. τ. c. se. ex
tra de ꝯse. ecclesiaꝝ: ꝯsuluisti: τ de imu. ec. in rubrica. τ. c.
cum ecclesia: sicut dñs bñdixit per manus seruoꝝ suorum
Abrahe isaac τ iacob terrā a filijs effron causa sepulture cō
paratam. Benedicit aūt vt vlterius desinat illic imundo
rum spirituū habitatio esse: τ fidelium corpora ibi vsq in
diē iudicij regescat in pace: nisi paganoꝝ: vel infidelium
vel ēt excōicatoꝝ corpora ibi fuerint humata donec inde
fuerint eiecta: de ꝯse. di. j. ecclesiam. j. τ. ij. extra de sepul. sa
cris. ¶ Illud ēt notandum q palle altaris vestimenta sa
cerdotalia: τ huiusmōi ecclesiastica ornamēta benedicēda
sunt Legimus enim de ꝯse. dist. j. §. j. Moysen ex precepto
dñi tabernaculū diuinis precibus sacrasse cū mensa: τ al
tari τ vasis τ vtēsilibus ad diuinū cultū explendū. Si er
go iudei qui legis: τ futuroꝝ vmbre seruiebant hoc agebāt
hebreoꝝ. viij. τ. x. c. q̄to magis nos qbus veritas per xpm
patefacta est hoc agere debemus: τ hoc per epos sacratos:
τ nō p corepiscopos. 58. di. quis. Unde legit Exo. penulti
mo. c. cūcta vasa ministerio benedixit moyses: τ si sacre ve
sti pecia vel filum adiungatur nō ideo benedictionē itera
ri debere iuris testimonio cōprobatur. ar. insti. de re. di. §.
cum ex aliena. τ. §. qui tamē. extra de cō. eccle. quod in du
bijs. Quare aūt res huiusmodi: τ similes benedicantur ex

coꝝ benedictionibus colligit euidenter. De vestibus vero
sacris dicet in pheemio tertie ptis. Et attēde qr benedictio
seu ꝯsecratio ecclesie: τ vestiū: τ ornamētoꝝ ecclesiasticoꝝ
non fit eo q illa sint grē susceptiua cum sint inanimata: sed
hoc noscit introductū: qr sicut τ hoies: sic τ illa per benedi
ctionem τ ꝯsecrationē diuino cultui abilitant: τ idonea τ
maioris reuerentie efficiunt. Personis vero per vnctionez
τ benedictionē maior gratia infunditur. Quidā autem in
ornamentoꝝ benedictione manus suspendunt: de quo di
cetur in secunda parte sub titulo de dyacono. ¶ Decimo es
set de consecratione virginum dicendum: sed de hoc in p
hemio secunde partis agetur.

¶ De ecclesiasticis sacramentis. Rubrica.

Irca ecclesiastica sacra notā-
dum est q sm Greg. j. q. j. multi. Sacr̄m ē in
aliqua celebratione cū res gesta ita fit: vt ali-
quid significate rei accipiamus qd sancte di
gne accipiendū est. Mysteriū vero est qd occulte τ inuisibi
liter opat spūs sanctus: ita q operando significat: τ sancti
ficando benedicit. Mysteriū enim est in sacramētis: mini
sterium dr in ornamentis. Sed τ sm Aug. de ꝯse. dis. ij. sa
crificium. τ. c. signū: sacr̄m est inuisibilis grē: visibilis for
ma Itē sacrificiū visibile: inuisibile sacr̄m. Itē idez signū
est res preter speciē quā ingerit sensibus aliqd aliud ex se fa
ciens in cognitionē venire. Dicit etiā sacr̄z sacre rei signū
vel sacrum secretū. De hoc etiā in quarta parte sub sexta pti
cula canonis dicet sub verbo mysteriū fidei: τ sub titulo de
oblatione. ¶ Sane quedā sunt sacr̄a necessitatis tm̄: que
dam dignitatis τ necessitatis: quedā ordinis τ necessitatis:
quedā dignitatis τ voluntatis: quedā vero voluntatis tm̄.
Sacramentū necessitatis tm̄ est baptismus qui in summa
necessitate a quocūq: dūmō in forma ecclesie collatus ꝓfi
cit ad salutem: de sum. tri. c. j. §. pe. xxx. di. §. ver. Et dr ne
cessitatis: qr sine eo nemo saluari pōt si ex ꝯtemptu deserat.
De hoc sacramento in sexta pte sub sabbato sancto dicet.
Sacramentum dignitatis τ necessitatis est ꝯfirmatio: di
gnitatis qr a solo epo ꝯfert: extra de ꝯfirmatione: quāto
de sacra. vnc. c. j. necessitatis: qr ex ꝯtemptu illud dimittēs
nō saluat vt in p̄dicto. c. quāto. De hoc etiā sub dicto sab
bato dicet. Sacramēta vero ordinis τ necessitatis sunt: pe
nitentia: eucharistia: τ extrema vnctio: ordinis qr tm̄ a ri
te ordinatis sm claues ecclesie dari debent: nisi in necessita
te in qua quis pōt etiā laico ꝯfiteri: necessitatis: qr si ex con
temptu illa dimittens saluari nō pōt. De penitentia vide
in sexta parte sub titulo de qnta feria cene dñi. Et diximus
in repertorio nostro sub titulo de pe. τ remis. De eucharistia
in quarta parte sub canone dicet. De extrema vnctiōe in
precedenti titulo dictū est. Sacramentū vero dignitatis τ
voluntatis est ordo: dignitatis: qr a solis episcopis ꝯfert:
vel quis nō nisi dignus τ digne ad illum assumendus est:
extra de sum. trini. c. j. in fi. voluntatis: quia sine illo quis
saluari pōt: extra de episcopo qui re. epi. c. j. τ. j. q. j. §. sz no
tandum. τ. §. ecce cum. De hoc dicetur in pheemio secunde
partis. Sacr̄m voluntatis tm̄ est matrimoniū: τ dicit vo
luntatis: quia sine illo quis saluari pōt: Non enim expe
dit homini ad regna celoꝝ tendere volēti nubere. 23. q. 4.
tunc saluabitur. ¶ Circa qd notandum est q sm canones
23. q. 4. nō oportet: ex. de fer. capellanus: solēnitas nuptia
rum faciēda: nō est a septuagesima q est tempus tristicie
vsq in octauam pasce: nec tribus hebdomadis ante festū
sancti Joannis. Sed sm consuetudinez ecclesie generalis
matrimoniū publice ꝯtrahitur in ecclesia a crastina domi
nice in albis: videlicet ab octaua die pasce: vsq ad primū
diem rogationū. Et in prima die rogationū in mane clau
ditur hec solēnitas: τ durat prohibitio vsq ad octauā diē
post penthecostē inclusiue: τ sic loquitur Clemens papa in

sua epistola decretali. ex de fer. capellanus. A prima quoq3 dñica aduētus vsq3 ad epiphaniā nō debēt nuptie celebrari: vt in predicto. c. nō opz. xxxiij. q. iiij. nec etiā fierent vsq3 ad octauaz epiphanie: nisi qz dñs nuptias cum sui pñtia: cum etiā miraculo decorauit. Unde tūc cantat. Hodie celesti sponso iuncta est ecclesia. Quidā tñ dicunt sanctius eē q2 hec ꝓhibitio vsq3 ad octauā ipsius festi extendat: sicut ꝛ officiū ꝯuersionis aque in vinū in nuptiis. In premissis ergo tꝑibus matrimonia nō ꝯtrahuntur: qm̄ ipsa tēpora sunt orōni deputata. Et ideo dz tūc thō a lecto vxorio sequestrari. Generalr enī tꝑe quo abstineat a nuptiis: abstinendum est ēt a ꝯiugali amplexu. 33. q. 4. per totum: nisi forte ob fragilitatē humanitatis vir ab vxore poscat ꝯiugale debitum: vel ecōuerso: qm̄ poscenti soluendū est: qz fm aplm vir nō habet potestatē corporis sui: s3 mulier: ꝛ econuerso: ex tra de conuer. ꝯiu. quoddam. Licet aūt solēnitas nuptiaꝝ premissis tꝑibus interdicta sit: quocūq3 tamen tꝑe matrimoniuz legitime per verba de presenti ꝯtractum est tenet. Qd̄ ꝓo statutuz fuit in canone trigesimatertia. q. iiij. non opz: q2 tribus septimanis ꝑcedentibus festū beati Joānis baptiste nuptie nō celebrarentur: ideo factum fuit vt liberius orationi vacet. Instituerat enī ecclesia prius duas quadragesimas preter maiorē: vnam ante natale dñi: que cōiter vocatur sancti martini: ꝛ durabat vsq3 ad natale. Aliā scilicet quadraginta dieꝝ ante festum beati Joānis baptiste in qbus vacādū erat orōnibus ꝛ elemosynis ꝛ ieiuniis. Sed ꝑpter hominū fragilitatē ille due ad vnam sunt redacte: ꝛ iterum illa diuisa est in tres hebdomadas aduentus ꝛ tres ante natiuitatem sancti Joānis in qbus est ieiunādum: ꝛ a nuptiis est abstinendum. Porro fm beatum Isidoꝝ eadem questione: femine dum maritant ideo velātur vt nouerint se semꝑ viris suis subditas esse. Et quia Rebecca videns Isaac se velauit. ¶ Item ideo nubentes post benedictionem vitta vno inuicem vinculo copulant: ne compagem. i. fidem vnitatis coniugalis disrumpant. Eadem vero vitta candida purpureoq3 colore permiscetur: qz candor est mundicia vite: purpura ad sanguinis posteritatē adhibetur: vt hoc signo ꝛ continentia ꝛ lex continendi ab vtrisq3 ad tēpus admoneat: ꝛ post hoc ad reddendū debitū nō negetur. ¶ Item q2 in primis annulus a sponso sponse datur fit nimirum ꝑpter mutue dilectionis signum: vel ꝑpter id magis vt pignore. i. signo coꝝ corda iungant. Unde ꝛ in quarto digito: ideo annulus inserit: quia in eo vena quedam vt fert sanguinis ad cor vsq3 ꝑueniat. Item ꝓtheus quidam sapiens primum ob amoris signū ferreum annulum fecit: ꝛ inibi adamantē inclusit: ꝛ inde subarrare sponsas instituit: qz sicut ferrum omnia domat: sic amor omnia vincit: qm̄ nihil amoris furore vehementius: in authen. de nup. Et sicut adamas est infrangibilis: sic ꝛ amor est insupabilis. Fortis est enim vt mors dilectio. Ideoq3 in digito annulari in quem vena ꝓcedit a corde illum portare instituit. Postmodū ꝓo pro ferreis sunt aurei constituti: ꝛ pro adamante gēmis ornati: qz sicut aurum cetera metalla: sic amor vniuersa bona ꝓcellit: ꝛ sicut aurum gemma decorat: sic ꝯiugalis amor ceteris virtutibus adornatur. Nuptie aūt fm Amb. e. q. nec illud: dicte sunt a nubendo. Ille enim que nubūt caput ꝑpter verecundiam obnubere nō loqui solent. Unde ꝛ Rebecca viso Isaac cui desponsari debebat caput obnubē cepit. 32. q. ij. honoratur si. Uerecundia nāq3 debet precedere nuptias quo fm ꝯiugiū plus verecūdia cōmendet: ꝛ magis expetita debet videri a viro q̄ ipsa virum expetiisse. S3 fm Hiero. e. q. cōnubia. Cōnubia legitima peccato carent: nō tamen tēpore illo quo act9 ꝯiugales gerunt: presentia spūs sancti datur etiā si ꝓphete esse videat qui officio generationis obsequit. ¶ Notandū etiā est q2 triplex spirituale sacramentū in carnali matrimonio ꝯsumato designat. Primū sacramentū est vnio spiritualis anime ad deum: ꝛ per fideꝫ: dilectionem: ꝛ charitatem: siue vnio voluntatis. s. charitas que cōsistit in spiritu inter deum ꝛ iustam animaz: extra de biga. debitum: vnde apls. Qui adheret deo vnus spiritus est cū illo. Hoc sacramentū significat per ꝯiunctionē animoꝝ habitaz in prima desponsatione carnalis matrimonij. Secūdum est vnio humane nature ad deum que facta est in vtero virginali per icarnationē verbi dei: siue nature ꝯformitas que ꝯsistit in carne inter xp̄m ꝛ sanctam ecclesiam: de ꝯse. dis. ij. in xp̄o patre. Ad qd̄ pertinet illud. Uerbuz caro factum est ꝛc. Hoc sacramentū designat in matrimonio carnali ꝑ ꝯiunctioneꝫ corpoꝝ ꝯsumato: non q2 ipsa ꝯiunctio in qua spūs sanctus nō adest illud designet: sed per ipsum actū cōsumatum significat. Tertiū sacramentū est ecclesie vnitas ex oibus gentib9 collectas ꝛ vni viro. s. xp̄o subiecta. 26. di. acutius. Hoc sacrm̄ significat in eo qui vnicā tm̄: ꝛ virginem habuit vxorē facto postmodū clerico ꝛ ordinato. Ubi ꝓo quis ad bigamiā siue ad scd̄m matrimoniū transit: tūc ab vnitate recedit: qz carnem suam in plures diuidit. ꝛ sic huius tertij sacramēti signatio in eo nō cadit: quare ꝓmoueri nō pōt: nam ꝓmot9 vnitatem significare nō pōt. Preterea ꝑ secundū matrimoniū recedit a ꝑoris ꝯiunctiōe matrimonij. Ecclesia ꝓo ex quo se xp̄o ꝯiunxit nunq̄ ab eo discessit: nec ab ea xp̄s. Bigamus ḡ talē vnitatē significare non pōt. Unde merito ꝑpter huius sacramēti defectum ꝓmoueri nō pōt. extra de secun. nup. c. j. ꝛ c. vir. ꝛ. 31. q. j. de his. Illud etiā nota q2 sicut statutum est in ꝯcilio cartha. 25. di. sponsus. ꝛ. 23. di. sponsa. Sponsus ꝛ sponsa benedicendi a parētibus vel a paranymphis offerant ecclesie sacerdoti. Accepta aūt benedictione eadē nocte pro reuerētia bñdictiōis in virginitate ꝑmaneant. Ceteꝝ nuptie bñdicende sunt a sacerdote cū precib9 ꝛ oblatiōib9 ex institutione Euaristi pape. 30. q. v. c. j. Uerūtamen vir ꝛ mulier ad bigamiā transiēs matrimoniū ꝯtrahendo nō debet a presbytero benedici. extra de se. nup. c. j. ꝛ c. vij. 31. q. j. de his q qz cum alia vice benedicti sint: coꝝ benedictio iterari non dz. Non ergo debēt nuptie benedici: nisi vbi virgo cū virgine ꝯtrahit ꝑpter rationem que ponit in ꝓhemio secūde partis: ꝛ imo presbyter qui benedictionē cū secūda vxore celebrauerit: officio ꝛ bñficio suspensus est ad sedem aplicam mittēdus: quod quidē ad exhortationē ꝯtinentie noscat introductum: fm quorūdam locoꝝ ꝯsuetudinē si quis cōtrahat cum secūda virgine benedictio iterat: ꝛ hoc si dñs papa sciat ꝛ tolleret: aliogn nō valet. Dicūt etiā qdā q2 si aliq virgines cōtrahentes non fuerint benedicti: facti bigami iteꝝ ꝯtrahendo poterūt benedici: s3 etsi cōtrahētes fuerint benedicti: l3 se nō cognouerint carnalr nō ideo iteꝝ cōtrahentes benedicent. De benedictione virginū dicet in ꝓhemio scd̄e partis. ¶ Notandū aūt est q2 vnū sacrm̄ dignius ē alio quattuor modis. s. rōne efficacie vt baptismus: rōne sanctitatis vt eucharistia. de ꝯse. di. ij. nihil. ratione significationis vt ꝯiugiū: qdā tamē nō approbāt istū modum: ꝛ rōne ꝯferentis vt ꝯfirmatio ꝛ ordo. ¶ S3 querit quare instituta sunt sacramēta. qz sine illis potuisset deus humano generi vitam eternā: ꝛ gratiaz donasse. ¶ Rñdeo ꝑpter tria. Primo ꝑpter humiliationē vt dum homo ex dei precepto se rebus insensibilibus: ꝛ se īferiorib9 reuerēter subijciat: ex hac obediētia magis apud deū mereat. Secūdo propter eruditionem: vt per id qd̄ foris in spē visibili cernitur ad inuisibilem virtuteꝫ que interius est agnoscendā mens erudiatur. Tertio ꝑpter exercitationem: qz cum homo ociosus esse nō debeat: preponitur ei vtilis ꝛ salubris exercitatio in sacramentis: qua vanam ꝛ noxiam declinet occupationem. Iuxta illud. Semper aliquid boni operis facito vt diabolus inueniat te occupatum: de consecra. distin. v. nunq̄. non ergo debent omitti prout in precedenti titulo dictum est.

¶ Incipit lib. ii. de ministris et ordinibus ecclesiasticis et de eorum officiis.

In hac secunda parte de ministris et ordinibus ecclesiasticis eorumque officiis tractare proponimus: premittentes quod tres sunt secte famose, videlicet gentilium hebreorum et christianorum. Prima est erroris. Secunda veritatis. Tertia veritatis et salutis. In prima naufragamur. In secunda a periculo eripimur. In tertia saluamur. Prima secta dicitur a secando: quia secat idest seperat nos a deo. Secunda et tertia a sectando et tenendo: quoniam illuminant saluant et liberant. Christianorum persone tam seculares quam ecclesiastice: de aliis duabus sectis sumpte sunt: hebrea videlicet et gentili. Sicut enim apud nos duo sunt genera personarum .s. laicales et ecclesiastice. 12. q. i. duo: sic et apud gentiles et hebreos. Apud gentiles quidem seculares persone erant hec: monarchas .s. imperator romanus. patritii qui et senatores dicebantur: ad quorum arbitrium vniuersa ordinabantur: reges duces: comites: presides: prefecti: sufffecti: tribuni militum: tribuni plebis: pretores: centuriones: decuriones: quaterniones duumviri: questores: ediles: et aule ianitores. Inter poetas vero erant aduocati: carminum relatores: carminum scriptores: comedi: tragedi: et historiographi. Uates autem quasi vi mentis dictus est: modo sacerdotem: modo prophetam: a modo poetam significat secundum Isidorum. In ritu templorum erant apud gentiles: archiflamines: protoflamines: flamines: et sacerdotes: vt iam dicetur. Erant quoque apud eos virorum et mulierum religiosi conuentus. Apud hebreos quoque eadem erat diuersitas personarum: alie namque erant seculares: alie diuino cultui. vz. in templo dedicate. In templo erant summus sacerdos: vt melchisedech. minores sacerdotes: leuite: natinei: luminum extinctores: exorciste ianitores et editui seu cantores. Super populum hebreorum regendum erat dux populi Moyses. et sub eo quos ipse instruxerat ad consilium Jetro soceri sui: erant et ciliarche et acontarche. pentacontarche: et decacontarche .i. millenarii centenarii quinquagenarii et decani. Cilios .n. interpretatur mille: et archos princeps. inde ciliarcha .i. princeps super mille. centum. inde centarchus qui super centum potestatem habebat. Pentacontarchus dicitur qui preest quinquaginta. penta .n. quinque sonat. Decanus quasi decem. deca .n. decem sonat. Apud christianos quoque similis diuersitas reperitur. ¶ Et nota quod christiani a christo dicti sunt. Christus vero a chrismate: de quo dictum est in parte prima sub ti. de consecratione. ¶ Nomen christianorum primum in antiochia inuentum est. Antea enim omnes vocabantur discipuli vel fratres donec apostoli in antiochia concilium fecerunt. ii. q. 3. ad mensam. Et dicuntur christiani orthodoxi .i. recte glorificantes et vt credunt viuentes: nam orthos grece di recte latine. et doxa gloria. Dicitur ergo christus a chrismate quasi vnctus. Ipse autem vnctus est eternaliter a deo pre consortibus suis: prout legitur in actibus apostolorum: et hoc nomen est oleum effusum. hinc est quod in veteri testamento sacerdotes et reges christi nuncupabantur: quia vncti erant vnctione temporali. Iuxta illud. Nolite tangere christos meos. Hoc autem nomen christus non est proprium nomen saluatoris: sed est communis nuncupatio potestatis: est .n. commune nomen dignitatis. Sed hoc nomen Iesus proprium est vocabulum persone saluatoris quo ab angelo Gabriele in conceptione vocatus est: euangelista testante: Uocabis inquit nomen eius iesum. et ab hominibus in circumcisione. ¶ Et nota quod iesus hebraice dicitur messias: grece christus: vel sother: vel sophir. latine vnctus: vt promissum est: vel saluator: eo quod ipse saluum faciet populum suum a peccatis eorum. Potestatem .n. habet dimittendi peccata: sicut ipse dicit: vel saluatoris qui ipse nobis salutem dedit. Si .n. precepta eius seruauerimus vitam eternam possidebimus. Hoc autem nomen Jesus porphirius phs greca et latina lingua peritus scribebat latine Ihesus. grece vero per h quam greca pro i longa sonat. Unde et quidam proferunt eysus: latini vero per e longam. Rectius ergo videtur sic esse pingendum yhs per grecam abbreuiationem quam Ihesus per latinam aspirationem. Sed et hoc nomen xps cum sit grecum: grece scribitur abbreuiatione sic. xpo. Nam greci ponunt x pro chi. p vero pro r. et c pro s. Si autem scribitur per s a latina terminatione finitur. ergo si longo sermone scribitur: sic per aspirationem pingatur xps. ¶ Circa nomina autem christi notandum est quod quedam ex ipsis dicuntur de christo relatiue seu quasi relatiue. vt pastor: sponsus et mediator: quedam non relatiue vt homo: quedam translatiue: vt agnus ouis vitulus serpens aries leo vermis. et quedam cum sint institutione relatiua: sunt et herogatiua priuilegii appropriata vt christus. Ihesus autem est proprie proprium nomen eius vt promissum est. Uocatur etiam christus alpha et o. idest principium et finis: et hebraice emanuel. quod est nobiscum deus interpretatum. Nobiscum .n. est per presentiam maiestatis: per participationem veritatis: et per vinculum charitatis: et per adimpletionem voluntatis. Uocatur preterea via veritas et vita. Joannis. 14. Uia in exemplo vel precepto: veritas in promisso: vita in premio. Sabaoth vero idest deus exercituum. adonay quod est domine: athanathos idest immortalis. kyrios idest dominus. Theon. idest deus. Panthocrathon idest pater disponens vel perfectus. Homoyson idest vnius essentie. Nomina sunt dei non tantum persone christi. de conse. di. 2. ego. Uocatur preterea christus secundum Isaiam admirabilis consiliarius deus fortis: pater futuri seculi: princeps pacis. Admirabilis in incarnatione. Consiliarius in integra rerum cognitione. deus in rerum creatione: fortis in rerum dispositione: pater futuri seculi in meritorum retributione. princeps pacis dicitur vel quia fuit mediator dei et hominum. vel etiam hominum et angelorum. vel quia confert illis pacem que exuperat omnem sensum cuius pacis non erit finis. Uocatur etiam christus ineffabili nomine tetragramaton idest quatuor litterarum: que sunt ioth: he: vau: heth: que sunt apud nos. i. e. v. he. est ergo nomen iehe quod dicitur ineffabile. non quia non valeat fari. sed quia non est deus hoc nomine nisi in orduis inuocandus. vel quia eius sententia sufficienter nequeat explicari. Cuius interpretatio est talis. ioth principium. he iste. vau. passionis. heth vite: quasi iste est principium vite passionis. Genitiuus more grecorum ponitur pro ablatiuo passionis pro passione. i. per passionem. Quomodo autem vita nostra ab ipsius morte dependeat non possumus intueri. De hoc dicetur in tertia parte sub titulo de indumentis legalibus. Hoc autem nomen deus appropriatur patri et filio et spiritui sancto: prout in simbolo athanasii legitur. Quamuis etiam quandoque ad alias personas extendatur. Iuxta illud. Diis non detrahes. extra de hereticis. cum ex iniuncto. 2. q. i. ex sacerdotibus. Et alibi. Applica illud ad deos. Et apostolus. Nam et si sunt qui dicantur dii siue in celo siue in terra nobis tamen vnus deus pater: ex quo omnia: et idem. Si nostrum euangelium est opertum in his qui pereunt est opertum in quibus deus huius seculi excecauit mentes infidelium. ¶ Rursus Jesus dictus est nazarenus a quodam vico galilee: deus dictus est propter vnicam cum patre substantiam: dominus vero dicitur propter seruientem creaturam. deus et homo dicitur. quia verbum et caro. verbum dicitur: quia pater per eum omnia condidit siue iussit. imago dicitur propter parem similitudinem patris. ¶ Siquidem apud christianos seculares persone laici dicuntur. laos .n. grece dicitur populus latine. Clericales sunt que in ecclesia deseruiunt vel ipsam regunt: a cleros quod est sors prout iam dicetur. Hi autem subdiuiduntur in monachos. idest in singulariter degentes. 16. q. i. si cupis. Nam monos grece dicitur singularis latine: et alios religiosos. Sunt autem quattuor genera monachorum: alii sunt cenobite: qui videlicet in communi monasteriis regule et vita obedientie maiorum deseruiunt: alii sunt anachorite: qui videlicet

cer edificant solitudines. ⁊ quis in cõmuni: vita positi: pri
uate tamen contemplationi vacãt: alii sunt heremite: qui
videlicet solitarie in desertis degunt: alii sunt gyrouagi. i.
vagabundi ⁊ circumcelliones. 23. q. 5. c. i. ¶ Religio vero
dicta est: quia per eam vni deo religamur ad diuinum cul
tum vinculo seruiendi: ⁊ in clericos seculares qui vsurpa
to nomine seculares dicuntur. extra. de offic. ordi. licet. ad
differentiam regularium: qui proprio carent. quod nõ con
tingit in istis. Nam ⁊ sm augustinum. 8. q. i. legi. Bonus
monachus vix bonum clericum facit. ¶ Sed ecclesiastica
rum personarum duo sunt genera. Nam aliud est digni
tatis: aliud ordinis. Dignitatis vt papa: patriarcha: pri
mas: archiepiscopus siue metropolitanus: quod idem est:
episcopus: archidyaconus: ⁊ archipresbiter: ⁊ prepositus.
Quãuis omnes qui presint prepositi generaliter rite vocen
tur. extra de verborum significatione. quis. In choro ve
ro persone sunt decanus: subdecanus: cantor siue precentor:
succentor: thesaurarius siue sacrista: archiacola ⁊ huiusmo
di. Dignitates autem vt ⁊ ordines a lege originem ⁊ exem
plum traxerunt. Iuxta illud. Constitues eos principes su
per omnem terram. quamuis quidam dicunt dignitates a
gentilitate sumpsisse initium. Ordinis autem person. sunt
sacerdos: dyaconus ⁊ ceteri quos inferius prosequimur.
¶ Qualiter a veteri ritu tam gentilium quam hebreorum ad
cultum presentis ecclesie translatio personarum facta sit. ⁊
qualiter ab illis persone dignitatum in ecclesia originem
habuerunt breuiter videamus: ⁊ quidem dominus papa
qui pater vel custos patrum est vicem gerit summi pontifi
cis. Romanus imperator monarche similitudinem gerit.
Senatoria ⁊ patritiorum dignitas manet in ecclesia in quat
tuor patriarchis ⁊ in ecclesia romana in cardinalibus. 86.
di. constantinus. Primates qui tribus archiepis preesse ha
bent regem exprimunt qui tribus ducibus preest. Metro
politani seu archiepi ducibus cõparantur: qui pluribus co
mitibus presunt sicut illi pluribus epis. Pelagius tamen
papa dicit. 6. q. 3. scitote. q vna prouincia habet regem ⁊
metropolitanum. Episcopi comitum similitudinẽ gerunt.
Corepiscopi quorum presẽs sublata est. 68. di. quis. ⁊. c. corepis
copi: presidum ⁊ prefectorum. Prepositi vero tribunos militũ
imitantur Archipresbyteri tribunos plebis. Cãcellarii. Pre
tores. Archidiaconi. Centuriones. Decani. Decuriones.
Presbyteri Curati. aduocatos. ¶ Persone quoque ordinũ
ab illis originẽ habuerũt. nam presbyteri vices gerunt ede
lium: dyaconi quaternionum: subdyacõi duũ virorum: excrop
tisse questores imitantur. ostiarii aule ianitores. lectores. car
minũ relatores: acoliti carminũ scriptores. Sãc episcopa
lis ordo sm isidorum. 21. di. cleros. quadripartitus est videli
cet i patriarchis: archiepis: metropolitanis atque epis. Apo
stolica autem fides sicut ait Anacletus papa. 22. di. sacro.
caput ⁊ cardo est aliarum: quemadmodum sicut ostium cardine regitur. sic
illius auctoritate oẽs ecclesie reguntur: ⁊ inde dicti sunt car
dinales: per quod tota ecclesia sicut ostiũ per cardinẽ guber
natur. Illius autem prelatus papa idest pater patrum vo
catur ⁊ vniuersalis: quia vniuerse ecclesie principatur: ⁊ apli
cus. quia principis aplorum vice fungitur: ⁊ summus põtifex. quia
caput est oium pontificũ a quo illi tamquam a capite mẽbra descẽ
dunt. ⁊ de cuius plenitudine oẽs accipiũt. quos ipse vocat
in partem sollicitudinis non in plenitudinem potestatis.
extra de vsu pal. ad honorẽ. Hic est melchisedech cuius sa
cerdotium nõ est ceteris cõparatũ. Patriarcha vero gre
ca lingua summus patrum interpretatur quia primũ. i. aplicum teni
net locũ. 21 di. cleros. ⁊ ideo quia summo honore fungitur tali no
mine censetur: sicut romanus constãtinopolitanus: antiochenus
alexãdrinus: hierosolomitanus. Dicitur etiam patriarcha quasi
pater arche. i. ecclesie. vel prius patrum princeps. Archos. n. gre
ce princeps interpretatur latine. Hic est Moyses qui aarõ in
pontificem oleo sacrauit. Archiepiscopus a greco vocabu

lo dr eo q sit summus seu princeps epõrum. Tenet. n. vicẽ apo
stolicã: ⁊ presidet tam metropolitanis quam ceteris epis. Me
tropolitani seu metropolite a mensura ciuitatũ vocantur.
Singulis. n. prouinciis preeminẽt quorum auctoritati ⁊ do
ctrine ceteri sacerdotes subiecti sunt. sine quibus nihil religios
epis agere licet. Sollicitudo. n. totius prouincie ei cõmissa
est. Unde pelagius papa ait. 5. q. 3. scitote. Scitote certũ esse
prouinciam que habet decẽ aut vndecim ciuitates ⁊ vnum
regem: ⁊ totidẽ minores potestates sub se: ⁊ vnum metro
politanũ aliosque suffraganeos decẽ vel vndecim iudices epi
scopos. Ad quorum iudiciũ omnes cause episcoporum ⁊ reliquo
rum sacerdotũ ac ciuitatũ referantur. Omnes aũt superi
us designati ordines epõrum ⁊ superiorum vno eodẽque vocabu
lo epi nominantur. Sed priuato noie quidã vtuntur propter distin
ctionẽ potẽtie quã singulariter acceperũt. Episcopatus voca
bulũ vnde dictũ sit subtus. de episcopo dicetur. Porro sm Ana
cletum papã. 99. di. prouincie. Primates ⁊ patriarche di
uersorum noium sed eiusdẽ forme atque officii sunt. Et iõ quidam
primates vsurpãt sibi nomẽ patriarche. vt aquilegieñ. ⁊
gradeñ. Primatia aũt dicta est a primitiis conuersionis ad
fidẽ. ¶ In concilio quoque affricano eadẽ di. prima statutũ ẽ ne
prime sedis episcopus princeps sacerdotũ aut summus sacer
dos aut aliquid huiusmoi: sed tñ prime sedis episcopus appel
letur. Pelagius etiam papa statuit eadem di. nullus. vt nullus
patriarcharum vniuersalitatis vocabulo vnquam vtatur: nec
aliquis in suis epistolis vniuersalẽ nominet illũ. quia si vnus
patriarcha vniuersalis dicitur patriarcharum nomen cete
ris derogatur ⁊ subtrahitur. Ad hoc summorum pontificũ pre
sulum atque reliquorum sacerdotũ institutio in veteri testamẽ
to sumpsit exordiũ: ⁊ in nouo est plenius consumata. 16. dist.
§. i. Sũmi nanque atque minores sacerdotes a deo per moysen
instituti sunt vt perpetuus esset cultus tabernaculi per succes
sores eorum a filiis israel. exo. 27. Dauid aũt ministeria domus
dei amplians ianitores instituit ⁊ cantores. Salomõ exor
cistas inuenit sicut sub titulo de sacerdote dicetur. Hec om
nia ecclesia in nouo testõ imitata est vt iam dictũ est. Habet
n. ianitores quos hostiarios appellamus: pro cantoribus pro
lectores simul ⁊ cãtores instituit. exorcistas etiam noie ⁊ officio an
tiquo manente recepit pro filiis aaron. Qui infra summũ põ
tificẽ sacerdotiũ administrãtes consecrati sunt: inter quos q
dam discretio est exorta vt alii appellentur simpliciter sacerdo
tes: alii archipresbyteri: alii epi: alii archiepi seu metropolitani
alii primates: alii patriarche: alii summi põtifices vt premissum est.
que discretio maxime a gẽtibus introducta est qui suos flamines
alios simpliciter flamines: alios archiflamines: alios protoflami
nes. i. primates appellabãt. hi in capite pileũ hebãt in quo
erat breuis virga que a carnibus sacrificiorum aues arcebãt. Pile
um autem ipsum desuper aliquid lane habebat que cum per
estum ferre non possent filum tantum in capite ferre cepe
runt. vnde a filo quo vtebantur flamines dicti sunt quasi
filamines. Uerum festiuis diebus filo deposito pro sacerdo
tii eminentia pileum imponebant. Maiorum quoque ⁊ mi
norum sacerdotũ discretio in nouo testamento ab ipso chri
sto sumpsit exordium qui apostolos pro maioribus: discipu
los pro minoribus sacerdotibus instituit. Petrum vero in
summum sacerdotem elegit. Apostoli etiam eandem formã
secuti in singulis ciuitatibus episcopos ⁊ presbiteros ordi
nauerũt prout sub titulo de sacerdote dicetur. Leuitas ve
ro ab apostolis legimus ordinatos. Unde Cyprianus ait.
93. di. dominus. Meminisse debent dyaconi quoniam epi
scopos ⁊ prepositos dominus elegit. Dyaconos autem post
ascensionem domini in celum apostoli sibi constituerunt:
subdyaconos ⁊ acolitos tẽpore procedente ecclesia sibi con
stituit. Et sicut canon Clementis pape testatur. 81. distin.
in quibus. Beatus Petrus episcopos primates vel patri
archas in illis ciuitatibus poni precepit in quibus olim apud
ethnicos siue gentiles erant flamines eorum atque prime le

gis doctores: in quibus pro olim apud eos erant eorum archiflamines: quos minores reputabant quam dictos primates eorum archiepiscopos institui precepit: et in singulis reliquis ciuitatibus singulos epos. Anacletus quoque papa eadem di. epi instituit presbyteros per castella et villas poni et ordinari. Ceterum in Leuitico legitur voce superna ad Moysen dictum esse. Loquere ad aaron: homo de semine tuo per familias qui habuerit maculam non offerat panes deo suo: nec accedat ad ministerium eius: si cecus fuerit: si claudus si paruo: vel grandi: vel torto naso: si fracto pede: si manchus: si gibbus: si lippus: si albuginem habens in oculo: si iugem scabiem: si impetiginem in corpore si ponderosus: si languidus: quia indignum est dare deo quod dedignatur homo. 71. di. hinc et eni. et c. se. in quo instruimur quales a clericatu sint repellendi. Dicuntur autem clerici a cleros grece quod est sors seu hereditas latine: quasi sint de sorte domini vel quasi dominus eorum sors sit. Iuxta illud prophete. Dominus pars hereditatis mee et c. xij. q. j. clericus. et c. quia extra de pbe. cum secundum. Ex quo patet quod nihil extra deum habere debent: sed solum decimas primitias et oblationes: que sunt hereditates domini: accipiant: siue quasi sint sorte electi. In veteri namque testamento: et apud gentiles et clerici et sacerdotes sorte et libris eligebantur: et in nouo testamento Mathias sorte electus est. Primus autem clericus factus est petrus. Iginius papa decimus a beato petro composuit clerum: et distribuit gradus. ¶ Circa coronam clericorum tria attendenda sunt. s. capitis: abrasio: capillorum: detruncatio: et forme circulatio. Ad capitis abrasionem tria sequuntur. s. mundicie: conseruatio: deformatio: et denudatio: mundicie conseruatio: quia ex capillis sordes in capite aggregantur. Deformatio: quia capilli ad ornatum sunt: significat ergo tonsura mundam et non formabilem vitam. i. quod clerici debent habere mundiciam mentis interius: et non formabilem vitam. i. non exquisitum habitum exterius secundum Dionysium in ecclesiastica hierarchia. Rasura quoque et tonsura capillorum est depositio omnium temporalium. Clerici enim victu et vestitu contenti omnia communia habere debent. xij. q. j. clericus. et c. dilectissimis. Unde contra apostolos. Comam non nutriant: sed caput desuper in modum spere radant. 23. di. prohibite. Denudatio autem ipsa superioris partis capitis nullum debere esse medium inter nos et deum demonstrat vt reuelata facie gloriam domini libere contemplemur. ¶ Rursus radimus caput relictis inferius in modum corone capillis: quia caput mentem signat: capilli pro seculares cogitationes. Sicut ergo caput mundatur superius a capillis: ita mens nostra dum superiora. i. celestia cogitat a secularibus cogitationibus mundari debet: sed pars inferior capillos habet: quia non est prohibitum aliquando de secularibus cogitare sine quibus vita presens duci non potest. j. q. j. si quis obitocerit. Circa detruncationem capillorum notandum est: quia illa significat quod clerici omnes superfluas cogitationes debent a mente abscindere. ¶ Abtonso igitur capite et patentibus auribus incedere debent: ne capilli crescendo aures operiant: et oculos impediant. 23. di. non liceat: quoniam prouidendum est ne seculares cogitationes aures: et mentis oculos impediendo nos ad secularia trahant. Unde capillos super aures tondeamus: vt quinque capitis sensus expeditos ad dei seruitium habeamus. ¶ Bene igitur ad Ezechielem di. 44. c. Sacerdotes caput suum non radant: neque comam nutriant: sed tondentes attondeant capita sua. Siquidem vt ait Gre. in pastorali. libro. ij. c. 18. Capilli in capite exteriores sunt cogitationes in mente: qui dum super cerebrum insensibiliter oriuntur curas vite presentis exprimunt: que quia ex negligenti sensu importune aliquando procedunt: quasi non nobis sentientibus procedunt. Quia ergo sacerdotes qui sunt sacri fidelium duces sollicitudines exteriores habere: nec tamen eis vehementer incumbere debent: recte caput radere: et comam prohibentur nutrire: vt cogitationes cordis de vita subditorum: nec a se funditus amputent: nec rursus ad crescendum nimis relaxent. Et bene subditur. Tondentes attondeant capita sua: vt videlicet cure temporalis sollicitudines: et quantum necesse est prouideant: et tamen rescindantur citius ne immoderatius excrescant. Dum ergo per administrationem exteriorem prouidentia corporum vita protegitur: et rursum per moderatam cordis intentionem non impeditur: capilli in capite sacerdotis reseruantur: vt cutem cooperiant: et resecantur ne oculos claudant. ¶ Circa forme circulationem seu coronam: sciendum est quod fit propter multa. Primo in signum quod xps rex noster seipsum in ara crucis oblaturus spineam coronam portauit. Unde et nos qui per eandem passionem saluari desideramus: dominice passionis signum. i. formam spinee corone: quam ipse vt spinas peccatorum nostrorum auferret in passione portauit in capite in verticibus nostris portamus: vt sicut ille pro nobis sic et nos pro illo irrisiones et opprobria paratos esse libenter sufferre monstremus.

¶ Secundo circulus capillorum: virtutem equalitatis vndique rationi consentientem designat: tunc enim temporales res bene cogitantur si conueniant rationi. ¶ Tertio circularis figura fit: quia hec figura non habet principium: neque finem: per quod datur intelligi quod clerici sunt ministri dei qui non habuit principium neque habebit finem. ¶ Quarto hec figura nullum habet angulum: per quod significatur quod clerici non debent habere sordes in vita: quoniam vbi angulus. ibi sordes: vt dicit Bernardus. Et quod debent habere veritatem in doctrina: quoniam veritas angulos non amat. vt dicit Hierony. ¶ Quinto quia hec figura omnium figurarum est pulcherrima. Unde in hac deus celestes creaturas fecit: per quod significatur quod clerici debent habere pulchritudinem interius in mente: et exterius in conuersatione. ¶ Sexto quia hec figura est omnium simplicissima. Nam secundum Aug. nulla figura ex vna linea tantum consistit nisi sola circularis: que vnica linea clauditur. per quod significatur quod clerici debent habere simplicitatem columbinam. Iuxta illud. Et simplices sicut columbe. vj. q. j. ex merito. ¶ Septimo corona clericos esse specialiter regnum dei demonstrat. Ipsi namque secundum Hiero. xij. q. j. duo sunt: sunt reges et sacerdotes. i. regales sacerdotes: et sunt reges. i. se et alios in virtutibus regentes: et ita in deo regnum habent. ¶ Sane rasura capitis clericorum fit: sicut ait Beda in historiis anglorum in memoriam eius: quia cum beatus petrus in antiochia predicaret: abraserunt summitatem capitis eius in contumeliam nominis xpiani: et dominice passionis: quod quidem hodie toti clero in honorem traditur. Fuerunt tamen qui dicerent quod tonsure ecclesiastice vsus a nazareis qui omnia veteris legis custodiunt exortus est. 24. q. iij. ver. nazarei. Hi enim prius crine seruato denuo post magne vite continentiam caput radebant: et capillos in ignem sacrificij mittebant: vt perfectionem deuotionis suo domino consecrarent: quorum exemplo ab apostolis introductum est: vt et nazarei ac sancti dei crine pretonso innouentur: quamuis olim christiani a iudeis quasi in opprobrium nazarei vocarentur pro eo quod saluator noster a vico quodam galilee nazarenus appellatus est. Potest etiam dici quod vsus tonsure a lege occasionem traxit. Sacerdos namque legis tyaram. i. pilleum ex bysso in modum medie sphere in capite: rex pro corona gestabat. pars vero capitis rasa tyaram: circulus crinium designat coronam ad notandum quod instituit eos deus genus electum in regalem sacerdotem. ¶ Rursus lex coronam quattuor digitorum super mensam et desuper aureolam fieri iubebat. Ceterum ad Ezechielem dominus dicit. Sume gladium acutum: et educ per caput tuum et barbam: longitudo namque capillorum multitudinem significat peccatorum. Hinc igitur clerici barbas sibi radere informantur. Rasio namque pilorum barbe qui ex superfluis stomachi prouenire dicuntur humoribus designat quod vitia et peccata: que in nobis superflua sunt: resecare debemus. Radimus enim barbas vt per innocentiam et humilitatem puri videamur: et angelis qui semper in iuuenili etate florent coequemur. ¶ In ieiunijs tamen quandoque capillos crescere permittimus: quia cogitationes que contra deum non sunt: vt est ecclesiam edificare: agrum colere: et similia

que tempore abstinentie fieri solent: ꝓhiberi non debent.
Cōciliū carthagiñ. statuitq; de vi. ⁊ ho. cle. clerici. xxxiij.
di. siqd: vt clerici neq; comā nutriant: neq; barbā. ¶ Ordi-
nant aūt clerici vt deo fuiāt: nec de cetero fuiāt mūdo: nec
glie mūdi. Debent ḡ offerre corpa sua hostiaꝫ viuentē san-
ctam deo placentē. Uñ apl's ad Romanos. Cōfundantur
oēs qui gloriant in sculitia. i. in gloria mūdi que nō ē ꝟa
gloria: ꝫ imago glorie. Quare aūt ordinandis manus im
ponat: dicet in tractatu de dyacono. ¶ Ordinant in quat
tuor tpibus: itō q: sacerdotes: ⁊ aliȷ clerici locum in ecclesia
obtinēt: quem leuite in pp'lo israel obtinuerūt: quos sicut
in libro numeroꝝ legit: dñs pro ꝓmogenitis recepit ⁊ eos
in egypto dum primogenita egyptioꝝ interficerent custo
diuit: primogenita ꝟo quasi quedā primitie sunt. Uñ q̄si
primitias dño offerimus: cū aliquos ad sacros ordines cō
secramus. Cōueniēs igit est vt in primitiis tēpoꝝ. s. i quat
tuor tpibus primitias dominū offeramus. Rursus ideo in
quattuor tpib⁹ vt quattuor virtutib⁹ exornent: ⁊ sub quat
tuor euangeliis seruire xp̄o ⁊ ecclesie moneant. In vere vt
virtutib⁹ floreāt. In estate vt fruct⁹ afferāt. In autūno vt
fruct⁹ bonoꝝ opeꝝ metant. In hyeme vt collectos cōseruēt
in horreo: ⁊ eis fruant in dño. Et vide in sexta pte sub sab-
bato post dñicā. xvij. Jō aūt potius in sabbatis quattuor
tēpoꝝ q̄ in quartis vel sextis feriis fiūt ordinatōes: q: illa
dies spiritui scō ꝯsecrata est: cuius dona in ordinib⁹ recipi
unt: preceptū. n. est priori pp'lo sabbatū celebrare ad hoc vt
esset figura sanctificationis spūs sancti. Unde exo. xvj. c.
Requies sabbati sanctificata est dño. Et iteꝝ. Custodite sab-
batū meū: sanctū est enim vobis: erit signū inter me ⁊ vos
in gñationib⁹ vr̄is. Exo. xi. ⁊ 35. c. Preterea nunq̄ legim⁹
in Gen̄. sanctificationē fieri p oēs priores dies: ꝫ de sabba
to solū dictū est: sanctificauit deus diē sabbati. Fiūt etiaꝫ
in sabbato in signū q ordinandi debent hīc sabbatū tēpo-
ris: ⁊ tandē trāsire ad sabbatū eternitatis. Ordinatio aūt
que fit in sabbato sequētis diei est: figurat enī sacerdotes
ordinatos esse ministros diuersoꝝ dñicoꝝ sacroꝝ. Jdeoq;
fit hora nona: q: iā illud tps ad dñicum diē. s. resurrectōis
intelligit ptinere. 75. dist. q: ptibus extra de tēpo. or. lr̄as.
Ordinādi. n. ad xp̄i similitudinē sabbato resurrexisse intel-
ligunt. Cōgrue igit in hac die. s. dñica celebrant ministe-
ria sacerdotaliū bñdictionuꝫ in qua sunt collata crismata
grāꝝ: in ea enīꝫ dñs resurrexit: in ea apl'is insufflauit di-
cens. Accipite spm̄ sanctū quoꝝ re. pec. re. eis. In hac pro-
missus spūs sanctus aduenit. Recte ḡ ad eaꝫ bñdictiones
sacerdotales dirigimus: vt cū aplis hilariter cantare pos
simus. Ueni sancte spūs reple tuoꝝ corda fideliū. s. ordina
toꝝ. Fiunt ēt ordinationes in sabbato mediane hebdoma
de quadragesime qua cantat sitiētes. 85. di. c. si. 73. c. p̄nci
pali. xvj. q. j. in parochijs: ⁊ ēt in sabbato scō: verūtñ vsq;
ad tēpora Simplicii pape romani pontifices dicunt semp
in decēbri ordines celebrasse vt dicet in sexta pte sub sabba
to post. xvij. dñicā. Unde ⁊ tūc officia plena inueniunt: qḋ
in aliis nō ꝯtingit. In sabbato ꝟo ante pētho. ordines sa
cri nō ꝯferunt: q: in sequēti: tunc septimana recepta spūs
sancti grā celebrant. Solus aūt romanus pontifex potest
subdyaconos facere in dieb⁹ dñicis: extra de tē. or. c. j. Aliȷ
prelati pñt in dieb⁹ dñicis solū minores ꝯferre ⁊ virgines
ꝯsecrare. Si autē vrgēte necessitate in die dñica ordinatio
fiat: q: forte pfici nō potuit in sabbato: dꝫ hoc fieri ieiunio
ꝯtinuato tam ab or dinādo q̄ ab ordinatore: q: tūc pp cōti
nuationem ieiunij fingit vna dies: extra de tē. or. lr̄is. 75.
di. q patrib⁹. ⁊ c. se. ¶ Ceteꝝ in qbusdaꝫ locis hñtes festa
suaꝝ ecclesiaꝝ in sabbatis quattuor tēpoꝝ trāsferre dicun
tur ieiuniū in precedentē septimanaꝫ ob honorē suaꝝ festi
uitatū: ꝫ dicimus nec hoc eis licere: nec tūc posse ordines ce
lebrari. Melius igit esset festiuitates ipsas trāsferri: de ꝗ
dicetur in sexta parte sub quarta feria tertie hebdomade

aduētus. Qua die ⁊ hora fiat epoꝝ ꝯsecratio sub ti. de epo
dicet. ¶ Illud ēt ꝯsiderādū est q sacerdotes ⁊ dyaconi tm̄
nominant ab ap'lo in epistolaꝝ eo q ipsi precipue in ministe
rio altaris necessarij sunt. Ceteri ꝟo ordines postea adiecti
sunt pro vtilitate ministerij: q: ꝓpter multitudinē creden-
tium rite per illos nō poterat adimpleri. Unde ⁊ ḟm Am-
bro. illoꝝ ordinatio precipue circa altaria celebrat: ⁊ ꝓ eis
eps ante altare ꝓsternit. Aliȷ vero nequaq̄ ad altare ordi
nant: eo q nec ad altaris ministeria statuunt: sed alia offi
cia implēt: siue cantando: siue legendo: siue alia seruitia fa
ciendo: oēs tñ querūt faciē prelati. i. ꝑsētiā dñi vt valeāt in
primogenitis hereditate ad instar Jacob qui sibi fratris
primogenita vendicauit. Et attende q in qbusdaꝫ ecclesiis
imediate post collationē cuiuslibet ordinis cantat respōso-
rium vel tractus: ꝓut apparet in libro pontificali per nos
edito: ⁊ bene ad denotandū q ordinati in lectiōe iam lecta
instructi ad sollicitudinē ⁊ laborem: que per rñsoriū: ⁊ tra-
ctum significatur vocant. Quia ꝟo de virginū ꝯsecratio-
ne mentio facta est. Uidendū est primo qbus diebus bene
dicantur. Scdo qd significent que in eaꝝ benedictiōe agū
tur. Benedicunt aūt in dñicis dieb⁹: ⁊ in diebus epipha-
niarum: ⁊ in albis paschalibus: ⁊ in festis apl'oꝝ: vt spūs
sanctus sup eas simplices vt columbas descendere videat
⁊ vt per ap'los qui morem virginitatis ecclesie primo tradi
derūt quasi per paranymphos sponse dño ꝯsecrent. ¶ Se
quitur videre quid significent que in earum benedictione
agunt: ⁊ licꝫ omnis anima deo desponsetur per fidem: vnde
Osee. ij. Sponsabo te mihi in fide: virgines tamen specia
lius xp̄o desponsari dicuntur: q: eaꝝ caro carni christi fa-
miliarius se ꝯformat: ꝓ eo q illa sicut nec caro christi cor-
ruptionem nō sensit. Et inde est q virgines sequunt agnū
quocūq; ierit. Apocalipsis. xiiij. Stant virgines benedicen
de sub papilione vel aliquo alio loco stant incluse que archi-
presbytero vel alio ante euangeliū alta voce cantante. Pru-
dentes virgines ⁊c. cum cereis ardentibus in manib⁹ nu-
dis capitibus exeunt obuiaꝫ epo ⁊ ecclesiam ingrediūtur:
Siquidem cereos accensos ferunt in manibus. Juxta il-
lud Luce. xij. Sint lumbi vestri prec. ⁊ lucer. ar. in manibus
vestris: vt ostendant se imitari prudentes virgines que or
nauerunt lampades suas: ⁊ exierūt obuiam sponso: spon-
sus nāq; earum est christus: quem pontifex eius vicarius
repñtat. Lucernas qdem ardētes in manib⁹ tenere: est p bo
na opa exemplū ꝓximis monstrare. Juxta illud Luc. 25.
Luceat lux vr̄a corā hoib⁹ vt videāt opa vr̄a bona ⁊c. Egres
sus ꝟo eaꝝ de papilione: ⁊ ingressus in ecclesiā designat q
p suscipiendā benedictionē: ⁊ a xp̄o desponsationē: de ergā
stulo: ⁊ erūnis ac tenebris pñtis vite fallacijs ad celestis re
gni libertatē gaudiū ac claritatē: ⁊ ad supni regis thala-
mum trāsducunt. Uñ in cāticis. Ueni electa mea: ⁊ ponā
in te thronū meū. Nudis capitibus obuiam veniūt: ⁊ pon
tifex cantando dicit illis: venite: ⁊ ipse silr cantando respō
dent: ⁊ nunc sequit ad representandū qḋ in canticis legit.
Surge amica mea sponsa mea ostende mihi faciem tuam:
⁊ sonet vox tua in auribus meis. Rursus denudatio capi-
tum depositionē ⁊ abrenunciationē mundanoꝝ ꝯgrue de-
signat. Nudato etiam capite ecclesiam ingrediunt: ad no
tandum q velut formose: ⁊ sponso placide in ipsius spons
tabernaculū introducunt. Juxta illud in cāticis. Nigra
sum ꝫ formosa: ⁊ introduxit me rex in tabernaculū suum.
Ter aūt dr̄ eis: venite: ad notandū q ad hoc tripl'r debēt ve-
nire. s. p abdicationē ꝓprietatis: ⁊ p votū castitatis: ⁊ per
ꝓfessionē obediētie. Debēt qdē venire. ꝓ p abdicationē ꝓprie
tat de ꝯuersatiōe mūdana: de suitute egyptiaca: d carcere
de laqueis: ⁊ de tenb⁹: vñ ps. Cadēt i retiaculo ei⁹ petōres
Et sap. xiiij. Creature dei facte sunt i tētationē aie hoium: ⁊
in muscipulā pedib⁹ insipiētiū. Secūdo debent venire p vo-
tuꝫ castitatis de delectatiōe carnali: ⁊ de imūdicia: ⁊ de la-

co topicato de quo siqd aia sumit: ⁊ p penitentiā non reuertit morit morte eterna. Tertio p sponsionē obedientie de ppria voluntate: sicut de corruptioe ⁊ clibano accēso: ⁊ de babylonica fornace: ⁊ ideo cū pueris qui erāt in fornace illa dicūt Et nūc sequimur in toto corde: ⁊ timemus te: ⁊ querimus faciem tuā. Daniel. iij. para ante Psal. Benedi. de quolibet aūt istoꝝ exeundū est firmo cordis ꝓposito solēniori voto: ⁊ totius vite pseuerātia. Et he sunt quasi tres diete. Exo. iij. Viā triū dieꝝ ibimus in solitudine. Quas tres dietas pretermisse tres vacationes triplr facte designāt. Quia vero post susceptū taꝫ laudabile ꝓpositū restant insidie ⁊ temptatiōes demonū: atqꝫ acerrima cōtra mūduꝫ: carnē ⁊ demōca certamina: ⁊ insup regularis obseruātie difficultas: que muliebris infirmitas sufficiēter per se sustinere nō posset: ideo diuinū auxiliū: ⁊ sanctoꝝ suffragia p letaniā que subijcit implorant. Cōsequēter deponūt vestes veteres: ⁊ induunt nouas benedictas: ad notandum q in hoc ꝓposito vetus hō exuit: ⁊ nouus induit̄ q sicut legit̄ Ephe. iiij. Creatus ē in iustitia ⁊ sanctitate veritatis: ⁊ debent esse vestes munde ⁊ candide ad significandū: q qr deo filio desponsant: debent de cetero se mūdas ⁊ sanctas absqꝫ macula preseruare vel pseruare. Iuxta illud apli. Despondi eni vos vni viro virginem castam exhibere xpo: hoc eni candor seu mūdicia vestis ostēdit. Vñ ecclesiastes. ix. c. Omni tpe vestimenta tua sint candida: ⁊ hoc est sumptū a beata Cecilia que exterius veste fulgebat: intus castitate nitebat: ⁊ ab angelis qui in xpi resurrectioe visi sunt in vestib' albis: vel si sit niger habitus significat carnis mortificationē: qr eni xps sponsus suus mortuus ē pro ipsis: debēt ⁊ ipsi cōmori pro illo. Vñ Gal. v. Qui xpi sunt carnē suam crucifixerunt cū vitijs ⁊ ↄcupiscētijs. Et Roꝫ. vj. Si cōplantati facti sumus similitudini mortis xpi: simul ⁊ resurrectionis erimus. Rursus nigredo habitus est ↄtēptus virilis amplexus. ¶ Subsequenter indute vestibus benedictis versus epm veniūt quasi ad ipꝫ actu dicant. Regnū mundi ⁊ oēm ornatū seculi ↄtempsimus pp amorē dñi nr̄i Iesu xpi ⁊c. Vela quoqꝫ sup scapulas ⁊ pectora depēdentia ex institutione Sotheris pape cū signo crucis eaꝝ capitib' imponunt. Primo ad significandū q p xpo debēt mundū humilr corde: ⁊ ope ↄtēnere ⁊ sensus velare: ac memoria passiōis xpi munire: ne ad mūdana lasciuiēdo excant: vel illa ad illaꝝ sensus intrent. Iuxta illud Gal. v. mihi mundus crucifixus est: ⁊ ego mūdo. ¶ Scdo velant: qr nō sunt imago dei. xxxiij. q. v. mulierē ¶ Tertio vt ostēdant subiecte. ¶ Quarto ne illicite cūctis viris appareāt. ¶ Quinto ne spēs eaꝝ occasio īspectorib' sit peccādi. qr ps̄: ait. Dñe delectasti me in factura tua: ⁊ creature dei facte sunt in temptatione vt pmittitur ē. Veluꝫ g est signū pudoris: ⁊ futuri honoris. ¶ Deinde qr xpo despōsant qui est alpha ⁊ o. i. pncipiū ⁊ finis: iō dat eis annulus q est rotūdus pncipio ⁊ fine carēs. Et ponit̄ i quarto digito ex quo vena quedā sanguis ad cor ptendit: vt sciat se sponsum suū xpm toto corde debere diligere: ⁊ ei insepabilr adherere. ¶ Postremo vero corone capitib' eaꝝ iponunt. Iuxta illud i cāticis. Veni spōsa xpi ⁊ accipe coronā ⁊c. ad notandū q qn̄ virgo p ↄsecratione sūmo regi despōsat̄ regina efficit̄. i. se ⁊ alios in virtutib' regens. Vñ puer. j. Vt addatur grā capiti tuo ⁊ torques collo tuo. In qua coronatione pōtifex cātat illud canticū letitie. Veni electa mea ⁊c. tanq̄ celestis spōsi paranymphus: ⁊ hinc ē q illaꝝ amici ⁊ ↄsanguinei in hac ↄsecratiōe letant̄. Leo papa pmus instituit in ↄcilio calcedon. qd ipse celebrauit: solas virgines debere velari. ¶ Quia vero in premissis de velo mētio facta est. Idō notandū est q velū aliud est ↄuersiōis: aliud ↄsecrationis: aliud pfessiōis: aliud ordinatiōis ⁊ aliud plātiōis. Velū ↄuersiōis aliquā de seculari vita ad religionē transiens assumit. ⁊ tūc si p annū inter velatas steterit vlterius exire nō poterit: ex de regul. vidua. ⁊ c. statuim'. Velū cōsecrationis a solis epis solis virginib': ⁊ solū in festiuis ⁊ dñicis dieb' dat̄. Vrgēte tñ necessitate: sicut ⁊ baptism' omi die dari posset. xx. q. i. deuotis: nō dat̄ et nisi in. xxv. anno illud recipiētis: nisi forte dispēsatiue. 77. di. placuit. Velū aūt pfessiōis suscipit̄ a virgine qū ↄtinentiā pfitet̄: non tñ ante. xij. annuꝫ. c. q. j. ⁊. q. ij. puella: qñ nec añ illud tpe bñdicit̄. ex de regu. cū vir. Dat̄ velū hmōi cū bñdictione solēni: ⁊ cuꝫ letania: ex co. ex pte. Hoc velū nullus epus dat viduis vel corruptis. vt in. c. deuotis in fine: s ipm met de altari vt dicūt qdā assumūt. 28. q. j. viduas: ex de regul. virum. Sane virgo ⁊ nō vidua iō ab epo velat̄: qr virgo in hac despōsatiōe typū gerit ecclesie: que pura ⁊ virgo vni nupsit viro. i. xpo. Et in signū huius rei velat̄ ab epō: qr a xpo recipit̄ in ↄiugiū. In cuius psona dictuꝫ est: annullo suo subarrauit me dñs. Sꝫ vidua nō gerit in tali sacro typuꝫ ecclesie: sicut virgo: cū nō sit integra mēte ⁊ corpe sicut illa. Vñ nō sic ↄiūgit̄ xpo vt repñtet ecclesie ↄiunctionē: quare nō velat̄. Preterea sacerdos ꝓhibet̄ scdis nuptijs interesse ⁊ sup scdo nubētes bñdictionē infundere. ex de secun. nup. c. j. put dictū est in prima pte sub ti. de sacris: s hec vidua. quasi scdo nubit: pmo hoi: postea in pfessione xpo: idqꝫ ei quasi celebrāti secūdas nuptias nō porrigit̄ velū ↄsecrationis: nec etiā pfessionis: s ipsa illud suscipit de altari. Aliqū tñ qdam q lꝫ nō ab epo: pōt tñ a sacerdote velo pfessionis vel ↄuersionis velari: extra de regul. vidua. xx. q. j. deuotā extra qd met' causa. c. j. a quo seu a cuius ministro habitū seu vestē religiosam assumit. xx. q. j. vidua. ex q cle. vel vo. ↄsuluit. In libro tñ pontificali sm ordinē romanū habet̄ bñdictio vidue ↄtinentiā pfitentis ⁊ veli eius. Nā ⁊ dñs sareptanā viduaꝫ p heliā pphetā ↄsolatus est. Et vidim' in vrbe epm hostien. inter virgines bñdicere duas viduas montales. Velū ordinationis olim dyaconisse in quadragesimo anno dabat̄ vt posset legere euangeliū in nocturnis xxj. q. j. sanctimoniales. xxvij. q. j. dyaconissam: in cōcilio laudicen. 32. di. c. fi. statutū est vt mulieres que apud grecos presbyteri appellant̄: apud nos vero vidue aut seniores vniuire aut matricurie appellant̄ in ecclesia tanq̄ ordinatas ↄstitui nō debere. Velum prelationis olim abbatissis in quadragesimo anno dabatur. xx. q. ij. iuuēculas. xxxij. q. j. quō. ¶ Illud aūt sciendū est q sacrosancta mater ecclesia gradus ⁊ ordines habet distinctos. Et romanus pontifex celebrater missarum solēnia agens sex habens secuꝫ ordines clericoruꝫ. s. epos: presbyteros: dyaconos: subdyaconos: acolitos: ⁊ cantores ipso numeri sacro perfectionē huiusmodi officij manifestans. Senarius nāqꝫ numerus pfectus est: vt in pꝓhemio tertie partis dicet̄. Sꝫ ⁊ sex ordines ministroꝝ fuisse in veteri legimus. t. videlꝫ ponti fices: sacerdotes: leuitas: nathineos: ianitores: ⁊ psallentes: quos ex maiori parte distinxit. Artaxerses in epistola quā esdre scribe direxit dicēs. Notū facimus de sacerdotib' vniuersis ⁊ leuitis cantorib' ⁊ ianitorib' ⁊ nathineis ⁊ ministris domus dei huius vt vectigal tributū: ⁊ annona nullatenus imponant̄. Ordines vero ecclesiasticos Siluester papa enūerat. 23. di. a subdyacono. ij. q. vij. clericus: dicens pontifici pbr̄ pibytero dyacon': dyacono subdyacon': subdyacono acolit': acolito exorcista: exorciste lector: ⁊ lectori ostiarius: ostiario abbas: abbati monachus: in omni loco obsequium representent. Beatus quoqꝫ Isidorus. xxj. di. cleros: ait dicit: gñaliter clerici nūcupant̄ oēs qui in ecclesia xpo deseruiūt: quoꝝ gradus: ⁊ nomina sūt hec: ostiarius: psalmista lector: exorcista ⁊c. mentionē enim faciēs post alia de cantore. Et hi oēs gaudent priuilegio clericali. Verūtamen quidam perfidi heretici sacrm ordinis cōdemnātes falso mētiunt̄ q ecclesia xpi nō habebat personas quas exorcistas ceroferarios: lectores: vel dyaconos appellaret: sed solum exorcistas demonum qui aduersabantur Paulo: nec ea que xps fecit: vel apls dixit: pro taꝫ vilibus significationibus

bus que infra sequunt fecit z dixit: sz altiora z preciosiora que romana nescit ecclesia demonstrauit. ¶ Hoꝝ autē ordi/num quidam sunt nō sacri. z quidam sacri. Nō sacri seu mino res ordines sunt hi: cantoratus: psalmistatus: ostiariatus: lectoratus. exorcistatus: acolitatus. Sacri vero seu maiores sunt isti: subdyaconatus: dyaconatus: presbyteratus: episcopalis ordo. ¶ Cōiter autē asserit septē ordines fore: quoꝝ ostiariatus est primus z sacerdos vltimus propter septiformē spūs sancti graz cuius munere sua officia psequunt. ¶ Si autē velis ad singulos ordines singula dona referre a timore incipiēs illum ostiario deputabis: z deinde singula singulis referēs sapiētiam pbytero adaptabis. Hec sunt septē mulieres in quibus spūs scūs hz hospitiū: z vnaquaqz illaꝝ suū parat puiuiū. ¶ Rursus spūaliter ostiarius est quicūqz spūaliter alios in ecclesiā introducit. i. q fidē predicādo docet: lector est qlibet mores docēdo: exorcista orādo: acolitus illuminādo: subdyaconus humilitatē mōstrando: dyaconus alios exhortādo: sacerdos seipsuz hostiā sanctā deo offerēdo: eps sacra ministrando: de quolibet tñ seriatim specialiter psequamur.

¶ De cantore. Rubrica.

Nonnulli cecitate ignorantie ducti cantoratū de minoribus esse autumāt ordinibus: z pro eo qz etiam pmissuz est in quibusdā canonibus inter minores ordines fit mētio de cātore: fallunt tñ: qm nomē est officij z nō ordo: qui autē in veteri testō cantores dicti sunt: hodie lectores vel psalmiste vocant. ¶ Cātor itaqz vocat qui vocē modulat in cantu. xxj. di. cleros: cuius duo sunt in arte musice genera: precētor. s. z succētor: precentor vocē pmittit in cantu: succētor canēdo subsequenter rñdet. Cōcentor vero dr q psonat: vnde qui nō psonat nō pcinit nec pcentor erit. Sane dauid pphetaꝝ eximius cultū dei volens solemnius ampliare cātores instituit: qui corā archa federis dñi musicis instrumentis z modulatis vocibus decātarent: inter quos pcipui fuerūt hemā: asaph: z ethan: sz omniū pmus heman cuius vicē nūc in ecclesia pmicerius obtinet: vel pcētor qui cantoribus est platus: vnde legit in paralipomenō. Isti sūt quos cōstituit dauid sup cātores domus dñi: stantes iuxta ordinē suū in ministerio: de filijs caath: hemā cātor filius iohel: z a dextris suis asaph filius barachie: ad sinistram autē ethan filius cusi. ¶ Porro debēt cantores cantare cōsonis vocibus z suaui modulatiōe pcinere quatenus animos audientiū ad deuotionē dei valeant excitare. Uerū sm Greg. xcj. di. in sancta. Plerūqz in sacro ministerio dū blanda vox querit pgrua vita negligit: z cantor deū moribus stimulat: cum vocibus populū delectat. Et Aug. lib. pfes. Cum me magis mouet cantus qz res que canit penaliter peccasse pfiteor: z tunc me audisse cantantez: ideoqz in ecclesia Romana altaris ministri cātare nō debent: solūqz euangelice lectionis officium intra missaꝝ solēnia exsoluāt. Et apls ait. Cantantes z psallentes in cordibus vestris domino. Et Hiero. xcij. di. c. j. Nō audiāt inquit adolescētuli, audiāt hi qbus est officiū in ecclesia psallendi: deo nō voce tantū: sed corde esse cantandū: nec in tragediaꝝ modū guttur: z fauces medicamine liniende sunt: vt in ecclesia theatrales moduli z cantica audiant. Cantantes igit in corde z in charitate cantent in choro: qm magis deuotiōe cordis qz iubilatione vocis cantandū est. xxxviij. di. eduliorū nō tenentes in manibus cymbala vel aliqd huiusmodi. put in veteri testamēto fiebat. ¶ Ceteꝝ pp carnales non propter spūales cantandi vsus in ecclesia institutus est: vt qui verbis nō cōpungunt suauitate modulaminis moueant: Unde Aug. in lib. pfes. Cōsuetudine canēdi pbat ecclesia vt p oblectamenta auriū ifirmior animus ad effectū pietatis assurgat. Antiq pridie quo cātandū erat cibis aliqs abstinebant propter causam vocis: prcipue qz leguminibus psallētibus aptis. Unde z cantores vulgo fabarij dicti sunt. ¶ Cantores autē q sunt dei laudatores repñtāt predicatores: alios ad dei laudē excitantes: coꝝ nāqz simphonia plebem admonet in vnitate cultus vnius dei pseuerare. Per cantoris quoqz officiū patersamilias intelligit: qui de thesauro suo noua z vetera profert. Nec est pretereundū qz cantores tenēt baculos in choro: ad repñtandū illud: qd in lege precipiebat: vt vtactiter edentes agnū: baculos in manibus haberēt: significantes qz q ad patriā festināt esu celestis agni z baculis. i. scripturarū sentētijs indigent ptra demones: per baculos eni cantoꝝ sentētias scripturaꝝ vel doctrinas predicatoꝝ intelligimus. Unde cum legit euangeliū deponunt: qz p euangelicam predicationem legales deposuimus obseruātias. De choro dictū est in prima pte sub tractatu de ecclesia: de cantu vero in fi. pteme quinte partis dicetur.

¶ De psalmista. Rubrica.

Psalmistatus qñqz tōsuratus vocat sicut cōstitutio. ino. iij. ex. de re. iudi. cū inter. euidēter ostēdit: qñqz et clericatus. Unde in alia eiusdē ino. epla: extra de eta. z qua. cū pringat: dr qz abbas bñdictus sacerdos pōt in suo monasterio clericalē dare tonsuraz per quam ordo clericalis pfert: qui ordo sic collatus psalmistatus vocat. In canone quoqz leonis pape. xxxiij. di. seruatis z sic inter cetera pținet: seriatim z apte psequamur qz sancta romana ecclesia in gradibus clericoꝝ ait clericos ostiarios lectores zc. at noie clericoꝝ psalmistas ibi intelligi indubitatum est. Uocat et qñqz cātoratus. Unde in tholetano cōcilio. xxij. dis. si psalmista: ita legit psalmista. i. cantor pōt absqz pscientia epi sola iussione pbyteri officiū suscipe cantandi dicente sibi pbytero: vide qd ore cantas corde credas z quod corde credis operibus cōprobes. Sane qz i plerisqz sacris canonibus. z pcipue. 93. di. a dyacono. 77. dis. c. i. q. z. iij. facta de alijs ordinibus mētione: nihil de hoc ordine tāgit: ex eo pringit: qm alij oēs cū solēnitate z a solis epis dātur: iste vero etiā a sacerdote pferri pōt. Ideoqz hunc nō ordinem: sed officiū fore plurimi asseuerāt: quāqz in eo ab episcopo collato quis clericale priuilegiū assequat. xxj. di. cleros in prin. Dictus est autē psalmista a psalmis dicendis siue ab officio canendi: put sub lectore dicetur. Ad ipm nāqz ptinet sm Isidoꝝ. xxv. di. pfectis: officiū canēdi dicere benedictiones. i. bñdicamus dño: laudes. i. alleluia: vel xps vincit: vel xps regnat zc. sacrificiū. i. offertoriū: rñsoria. i. officiū misse: z quicqd ad canendi peritiam spectat.

¶ De ostiario. Rubrica.

Ostiarii sm Isidoꝝ. xxj. dis. cleros. dicti sunt eo qz ostijs tēpli presint. Ipsi enim z claues ecclesie tenētes oia intus extra quoqz custodiūt: atqz inter bonos z malos habentes iudiciū fideles recipiūt: infideles respuūt z excōicatos repellūt. ¶ Ostiarij idē sunt qz ianitores qui in ve. te. ad custodiam tēpli electi sunt: ne ingrederet in illud immundum in omni re. i. aliqd in omnibus rebus. Stabāt enim put legitur in paralipomenō in quattuor tēpli ptibus: videlicet in oriente: in occidente: aquilone: z austro. Portas templi singulas ita obseruātes: vt nec in pūcto discēderēt a ministerio. Leuite enim quibus numerus ianitoꝝ creditus erat ei cibos parabāt. Hi autē imitant edituos q apud gentiles erāt: z idē custodiebāt. Sane iuxta decretū tholetani pcilij. xxiij. di. ostiarius. Ostiarius cū ordinat postqz ab archidiacono istructus fuerit qualr in domo dei debeat puersari ad suggestionē archidyaconi tradat ei episcopus claues ecclesie de altario dicēs. Sic age sic viue quasi redditurus deo rationē pro his rebus que his clauibus recluduntur. Clauiū ergo traditio: z verba pmissa sunt huius sacramēti substātialia: cetera sunt solēnitatis. Hoc officiū ipiemus dum p fidē in ecclesiā aliquem itroducimus vel docemus. Christus hoc officiū impleuit quando dixit. Attolite

potens p̃ncipes vr̃as ⁊ eleuamini porte eternales ⁊c̃. Et q̃n ementes ⁊ vendentes de templo eiecit. xvj. q. vij. sed hec diximus: quod in ecclesia spiritualiter agit. Unde in euangelio dicit. Ego sum ostium.

¶ De lectore. Rubrica.

Lector ſm Isidoꝝ. xxj. di. cleros a legēdo: psalmista a psalmis canēdis vocati sunt. Lectores eni p̄dicat. i. legit hic recitat pp̄lis qd sequat: psalmista p̄o canit vt excitet ad cōpunctionē aīos audientiū: lʒ qdā lectores ita miserabilr p̄nūcient. s. alte: ⁊ p̄ vocē sonorā vt quosdam ad luctum lamētationēq; cōpellant. Lectores ēt p̄nūciatores vocant p̄o eo qd porro hoc a lōge p̄nūciant: tāta eni ⁊ tā clara vʒ esse eoꝝ vox: vt q̄uis lōge positoꝝ aures impleat. Ad lectores quoq; ꝑtinet lectiōes ⁊ legēdas in matutinis p̄nūciare: ⁊ ea que p̄phete vaticinati sunt: ⁊ ap̄li dixerūt pp̄lis predicare. i. legere. Ad hoc enim ordinant vt libros dei distincte ⁊ apte ad intelligendū legant sicut in ve. testa. accepimus esdram fecisse: neemie. viij. Ad eius quoq; ꝑtinet officiū panē ⁊ oēs nouos fruct⁹ bn̄dicere. Lectores aūt idem sunt q̄ carminū relatores q erāt apud gētiles. Martinus papa. xxij. di. lectores: statuit vt nulli liceat in pp̄lo psallere aut legere nisi qui ab ep̄o fuerint ordinati lectores. Sane iuxta decretū tolletani ꝯcilij. xxiij. di. lector. lector cū ordinat faciat de illo verbū ep̄s ad plebē indicās eius fidē atq; ingeniū: post hoc spectante plebe tradat ei codicē in quo lecturus est dicēs. Accipe ⁊ esto relator v̄bi dei habiturus si fidelr ⁊ vtilr impleueris officiū partē cū eis qui verbū dei ministrauerint. Codicis ergo traditio ⁊ verba p̄missa sunt de substātia huius ordinis: cetera sunt solēnitates. ¶ Hoc officium implemus dum male viuentes in ecclesia corrigimus: ⁊ aliquē bonis morib⁹ instruimus. ¶ Xp̄s hoc officiū impleuit quando in medio senioꝝ libꝝ Isaie p̄phete aperiens legit distincte ad intelligendum dicens. Sp̄us domini sup me eo q̄ vnxit me ⁊c̃. extra de sa. vnc. c. vno.

¶ De exorcista. Rubrica.

Exorcista ſm Isidoꝝ. xxj. dist. cleros grece: latine adiurās siue increpans vocat. Inuocat eni sup cathecuminos seu sup eos qui hn̄t spm̄ imundū nomē dn̄i iesu adiurans per illud vt egrediat ab eis: de quo in. vj. parte sub sabbato scō dicet. Decet igit vt mūdum habeat spiritū qui debet imūdis spiritibus imperare. Ad eum itaq; pertinet exorcismos memoriter retinere: manus sup energuminos ⁊ cathecuminos exorcizando imponere. xxv. di. perlectis. Et ſm cōciliū carth. de cōse. di. v. energuminis ipsis energuminis in domo dei assistētibus victum quotidianum oportuno tp̄e ministrare. ¶ Refert Iosephus regem salomonē modos exorcismi. i. cōiurationes adinuenisse: quibus imundi sp̄us ab hoīe obsesso per Eleazar exorcistam pellebant ita vt reuerti vlterius nō auderent. Huic officio mancipati exorciste vocati sunt: de quibus in euangelio legit. Si ego in beelzebub eiicio demonia: filij vestri exorciste: videlicet in quo eiiciūt: ⁊ immittant questores q erant apud gentiles. ¶ Sane iuxta decretū tholetani ꝯcilij. xxiij. di. exorciste. Exorcista cū ordinat accipiat de manu ep̄i libꝝ in quo scripti sunt exorcismi siue adiurationes dicente sibi ep̄o. Accipe ⁊ cōmenda memorie ⁊ habeto potestatē imponendi manus sup energuminum siue baptizatum siue cathecuminū. Libri ergo acceptio ⁊ verba p̄missa sunt de substantia huius ordinis: cetera sunt solemnitatis. Energumini sunt qui a demonibus obsessi sunt vel lunatici siue morbum caducū patientes: sic dicti ab erge qd est labor ⁊ mene qd est defectus ⁊ noys qd est mens: q. s. defectū mētis in defectu lune maxime patiunt. Cathecumini dn̄r in fidei articulis an̄ baptismū istructi. Hoc officiū iplem⁹ dū p̄ nr̄as ōrones viciū dyaboli de hoīe expellimus. Xp̄s h officiū exercuit qñ de maria magdalena septē demōia eiecit.

¶ De accolito. Rubrica.

Accoliti grece: latine ceroferarij vel accensores luminū nūcupant. Hi ab aaron ⁊ filijs ei⁹ ministerij sui sumpserunt exēpliū. Iuxta illud Exo. Precipe filijs aaron vt offerāt oleū de arborib⁹ oliuaꝝ purissimū ⁊ piloq; ꝯtusum: vt ardeat lucerna semꝑ in tabnaculo testimonij: ⁊ collocabūt eā aaron ⁊ filij eius vt vsq; mane luceat corā dn̄o. Quod ergo tūc sacerdotes agebāt hoc nūc accoliti faciūt in ministerio lucernaꝝ: qm̄ p̄parāt luminaria in sacrario. Multa quippe nō solū in nouo: verū ēt in veteri testō legimo sayce sup addita legim⁹ ⁊ mutata: ex̄ de ꝯsan. ⁊ affi. non dʒ. Uñ dauid in lib. paralipomenō dixisse phibet: nō erit officiū leuitaꝝ vt portēt vltra tabnaculū: ⁊ oia vasa ei⁹ ad ministrandū. Accoliti aūt ſm Isidoꝝ. 8i. di. cleros. ⁊ ʒ. di. accolitus: cereos ferūt accēsos: dū legit euangeliū aut offert sacrificiū; nō vt tenebras aeris: ſ cordis illuminēt ⁊ cuʒ sol forte eodē tp̄e rutilet: ⁊ vt p̄ximis opa lucis ostēdant atq; ad signū leticie demōstrandū: vt sub typo luminis corporalis illa lux ostendat: de qua in euāgelio legit. Erat lux vera que illuminat oēʒ hoīeʒ venientē in hūc mūduʒ. Ipsi ēt p̄parant pro eucharistia suggesta. i. vinū ⁊ aquaʒ seu vasa in qbus ponit aqua ⁊ vinū. ʒ5. di. perlectis. ¶ Accoliti imitantur carminū scriptores qui erāt apud gētiles seu veri⁹ emūctores siue luminū extinctores: q lucernas emūgebāt ⁊ luminaria ꝯcinabant: vt nadab ⁊ abiu. Sane iuxta decretum ꝯcilij tholetani. ʒi. di. accolit⁹. Accolit⁹ cū ordinat ab ep̄o qdem docetur qualr in officio suo agere dʒ: ſ ab archidyacono accipiat ceroferarium. i. candelabꝝ cum cereo: vt sciat se ad accendenda ecclēie luminaria. i. cereos dum euāgeliuʒ legit mancipari: accipiat ⁊ vrceolū vacuū ad suggerendū idest administrandū vinū in eucharistiā. i. in calicē i quo est eucharistia sanguinis xp̄i. Premissa igit v̄ba ⁊ vtensilia sunt huiusmodi ordinis substātialia: cetera sunt de solēnitate. ¶ Hoc officiū implemus: dum ignem verbi celestis quo fratres ad cognoscēdū deū illuminent ⁊ inflāmentur p̄dicādo ministramus: ⁊ dū lucē boni opis alijs ministramus. Dn̄s aūt hoc officiū se hr̄e testat cū dicit. Ego suʒ lux mūdi: q sequit me nō ambulat i tenebris: ſ hēbit lumē vite.

¶ De subdyacono. Rubrica.

Premisimus de non sacris ⁊ minorib⁹ ordinibus. Nūc de sacris ⁊ maioribus qui antonomasice sacri dicunt subijciamus. Et p̄mo de subdyacono. Ordo enim subdyaconat⁹ sacer hodie ſʒ Innocētiū tertiū reputat: ex̄ de eta. ⁊ quali. ordi. a multis: Si qdeʒ subdyaconi nathineoꝝ vices in ecclesia repn̄tant. De qbus in esdra legit q̄ dauid dederat nathineos ad ministeria leuitaꝝ. Unde grece hypodiaconi dicūtur: q officijs ⁊ preceptis leuitaꝝ subiacēt ⁊ eis ministrāt ex quoꝝ ordine fuit ille nathanael quem dn̄s in euangelio cōmendauit dicens. Ecce vere israhelita in quo dolus non est. Nathinei aūt hebraice: dicunt latine in humilitate domino seruientes vel deo oblati. ¶ Subdyacones debent ſʒ Isidoꝝ. xxv. di. perlectis: oblationes in templo domini a fidelibus suscipere: ⁊ leuitis superponendas altarib⁹ deferre: calicem ⁊ patenaʒ ad altare xp̄i deferre: leuitis tradere eisq; ministrare: vrceolum quoq; cum vino ⁊ aquamanile ⁊ manutergiū tenere: ep̄o: p̄sbytero: ⁊ leuitis: pro lauandis ante altare manib⁹ aquā prebere: corpalia: ⁊ substratoria lauare: de qbus recte placuit patrib⁹. xi. di. lex. ⁊ c. eo: vt qui mystica sacramenta cōtractant: legē ꝯtinentie debeāt obseruare: sicut scriptū est in p̄pheta. Mūdamini q fertis vasa dn̄i. Tenēt aūt locū duū viroꝝ qui erāt apud gētiles. Sane iuxta decretum concilij tholetani. ⁊ʒ. di. subdyaconus. Subdyaconus cū ordinat: q̄ manus impositionē ꝯse

cratoriam non accipit: patenam de manu epi vacuā: et calicē vacuū accipiat dicēte sibi epo. Uide cuius ministeriū tibi tradit. De manu vero archidiaconi pro eo q in eis adiutoriū cōsecrat accipiat vrceū. s. cū vino et aq̄ mantile. i. bacile et manutergium. Premissa igit vba et vtensilia sunt huiꝰ sacri sub alia: cetera sunt de solēnitate. ¶ Queritur autē quare subdyaconꝰ legit lectiones ad missam: cū nō reperiat hoc sibi cōpetere: vel ex noie vel ministerio sibi ꝯcesso. Rñdeo: in primitiua ecclesia dyaconꝰ nō legebat euāgeliū: qꝛ hō statutū nō erat: postq̄ vero illud statutū fuit ꝯceptū est et vt subdyaconꝰ q dyacono subest eplāz siue lectionē legat. Subdyaconꝰ aūt vtit amictu alba et balteo sicut et ostiarius: exorcista: et acoliꝰ: et isup tunica: et sudario: tunicā strictam: portat: vt se iusticia q̄si lorica induat: sudario vt sordes a vasis extergat de quo in pte sequēti sub ti. de tunica et manipulo dicet. Hoc officio vtit q tante mundicie est q ipsiꝰ exēplo et ꝯsilio ceteri a sordibꝰ criminū lauent. ¶ Xps hoc officiū exercuit qñ in cana galilee de aqua vinū fecit: et qñ cena facta mittens aquā in peluim pedes discipuloꝝ lauit. Canon adriani pape. lxiij. di. valētinianꝰ in fine videt innuere q imperator hz ordinē subdyaconatꝰ hēre vbi dicit. Adiutor et defensor tuus vt meū ordinē decet semꝑ existā: s nō est ita: gerit tñ illud officiū: qñ in die ordinationis sue receptꝰ ē in canonicum a canonicis sancti petri ministrat dño pape in missa in officio subdyaconatꝰ parando calicez et huiusmodi faciendo. Quidā etiam dicūt vt no. ff. de rez di. l. sancta: q sit presbyter. Iuxta illud. Cuius merito quis nos sacerdotes appellat. Imperator etiam pontifex dicꝰ est, put in tractatu de episcopo dicetur.

¶ De dyacono. Rubrica.

Dyaconi grece dicunt; hebraice leuite: latine pro ministri siue assūpti siue offerētes sz Isidoꝝ. xi. di. lex. xi. di. de ros. ¶ Dyaconoꝝ qdē ordo in li. nūeroꝝ a tribu leui filij Jacob sumpsisse legat exordiū: et inde leuite. i. assumpti vocabant: qñ assumpti sunt ad auxiliū sacerdotum vt eleazar et ithamar. Dñs enim ad moysen locutꝰ est dicēs. Applica tribū leui et facei stare in ꝯspectu aaron sacerdotis et ministrēt ei vt excubēt et obseruēt quicqd ad cultū ptinet multitudinis corā tabnaculo testimonij et custodiāt vasa tabernaculi seruiētes in misterio. sicut eni in sacerdote ꝯsecratio ita in dyacono ministerij dispēsatio habet vt iam dicet. A quinquagesimo aūt anno iussi sunt leuite vasa custodire: et a. xxv. annis et supra iussi sunt in tabernaculo deseruire: tanq̄ etatis ad onera portāda robuste: q possent archā federis: mēsaz ꝓpositionis et vasa tabernaculi deportare: ꝙ qd̄ et in nouo testō recolit cū dyaconibꝰ supra sinistrū humerꝝ stola imponit: et in dieꝰ ieiunioꝝ sup eūdē humerum casula cōplicat: qꝛ quicqd laboris in hac vita sufferimus tanq̄ in sinistra portamꝰ: donec a sinistra trāseamꝰ in dextrā: in qua requiē habeamus. Hinc ēt dyacōi cardinales mēsam lateranē. altaris humeris suis in die cene ad sacrarium deportāt: et in sabbato sancto ad altare reportāt. Ipsi quoq semꝑ summū pontificē velut archā federis deportāt. Nō ergo dyaconus dalmaticā: nec subdiaconus tunicellā in diebꝰ ieiunioꝝ in officio misse portant ꝑꝑ rōnē in tertia pte sub ti. de dyacono: et i sexta pte sub ti. de septuagesima scriptā: s casulas seu planetas sup humerꝝ sinistrꝝ cōplicatas gestant: nō replicatas a dextris et a sinistris: sicut facit sacerdos: s ab anteriori pte sup brachia eleuatas. Subdiaconus tñ epistolā lecturus illā deponit: qua lecta eam resumit: et diaconꝰ euangeliū lecturus illā exuit et eā decēter plicatam sup sinistrū humerꝝ imponit et sub brachio dextro ligat: ita q ab humero sinistro ad latus dextrū ad modū stole descēdat: sicq circūcinctus eā tenet donec dicat illa vltima oratio post cōionē: tūc eniz illā induit sicut prius. Missa vero finita eā subdyaconus q̄ dyaconus illā deponit. ¶ Sane hec diuino plena sunt mysterio: planetas vero replicatas his tpibꝰ portant. Primo ꝑꝑ iā supra positā rōnē. Secūdo eas portāt ad ostēdendū q ipsi ad tantā ꝑfectionez in illis tenent ad quātā sacerdos in alijs diebꝰ: et ad notādū q ex charitate que p planetā significat ministrāt: et nō ex timore ꝓut in veteri lege fiebat: que erat lex timoris: et non amoris sicut noua ꝑsertim tpe ieiunij qd̄ sine charitate factum meritoriū nō est. Ferūt aūt illas ab anteriori pte eleuatas vt liberius valeāt ministrare: et ad ostendēdū q ipsi iuxta aplm ad hebreos que retro sunt obliuiscētes ad anteriora ferunt: portāt ēt illas sup brachia eleuatas ad significādū q ope debēt charitatē ostēdere quā gerūt in mēte: p manꝰ enim et brachia charitas ꝯgrue designat: nō aūt replicatas a dextris et a sinistris ꝓut facit sacerdos ad insinuādā dissimilitudinē ꝑtātis et officioꝝ suoꝝ. Subdyaconus tñ epistolam lecturus tanq̄ officio suo functurus illā deponit: ipse nāq ex officio suo veterē legez repñtat. Uū et epistole qñq de veteri lege sumunt sub qua nō ex amore vt ꝑmissum est s ex timore seruiebat: qꝛ q̄ illud durauit q̄diu lex durauit ideo ad hoc figurandū donec epla finiat nō tenet planetaz que amorem designat. ¶ Dyaconus vero euangelium legens eam non deponit: sed iuxta modum stole stare suo officio cōpetentis illam sibi coaptat: quia eius officiuz est doctrinam euangelicam que est lex amoris predicare: et hoc ex amore qui facit iugum domini suaue quod iugum ex quo omnia mundana premūtur per stolam super sinistrum humerum significatur. Cingatur autez planeta idest charitate ab humero sinistro in latus dextrum vt sit ei suaue iugū domini in prosperis et in aduersis que per leuam et dextraz designantur tanq̄ armatus in humeris contra aduersa et succinctus in latere contra mundi suauia seu prospera.

¶ Rursus dyaconus duplex gerit officium. s. predicandi populo: vnde lecturus euangeliuz dicit populo. Dominus vobiscum: et ministrandi sacerdoti. Nempe ꝓpter predicādi officium casulam sup humerum portat: quia predicator in presenti vita opera populi portare debet qd̄ a legali sacerdote tractum ē: qui dum sacrificabat: summitates balthei super humeruz reflectebat: pro eo vero q sacerdoti ministrat et qꝛ ꝓpter instātes necessitates ire atq redire hz dexteram habere debet expeditam et liberam. Unde in tholetano cōcilio. xxv. di. vnum ita legitur. Unum orariuz opz leuitā gestare in sinistro humero: ꝓpter qd̄ orat. i. pro eo qd̄ predicat. Preterea subdyaconus et dyaconus lecturi deponunt casulas quasi ꝓfitentes nō esse vestem ꝓpriam: sed ob breuitatem temporis recipere cōmodatam. ¶ Deniq circa finem misse dyaconus planetam induit: ad notanduz q nō sufficit opus ex charitate inchoare nisi et in charitate perficiatur. Tertio ēt dici potest q dyaconus casulam induēs innuit se esse predicatorem qui in dilectione feruēat: et vite cōtemplatiue inhiet: dum vero se illa precingit: et humero duplicatam imponit: opus predicationis: orationis et lectionis intromittit: et proximo in necessitatibus subuenit quam reflectit in dexteram cum omnia refert ad summum bonum. Et sic dum casulam induit Mariam: dum precingit representat in ministerio Martham. Quarto duz dyaconus ieiunioꝝ tempore casulam super humeruz replicat quasi gladiuz cōtra hostem vibrat: vt dicet in ꝓhemio. iiij. partis. In nouo vero testamēto ordo iste ab aplis sumpsit initiū qui septem viros boni testimonij plenos spiritu sancto dyaconos elegerūt vt iam dicetur: vnde et sancti patres decreuerūt. xciij. di. dyaconi. et c. se. vt i matrice ecclesia septem dyaconi circa altare pontifici in celebratione misse assistant: hi in apocalipsi dicūtur septem angeli tuba canentes: quia illorum est alta mysteria de superna inspiratiōe foris resonare. Hi sunt septem cādelabra aurea qui christi lucem euangelij alijs ostēdere debēt. Hi dicūtur septem tonitrua: qꝛ terribilr cōminari debent q omnis arbor q non

facit fructum bonum ꝛc. extra de deci. quãuis in fi. 93. di. dyaconi. ꝛ. c. fi. In preconis more balã admonēt ad orãdū ꝛ genua flectēdū. Ad eos quidē pertinet assistere sacerdotibus ꝛ ministrare in oibus que aguntᷣ in sacramētis xp̄i in baptismo. s. in chrismate in patena: ꝛ in calice. oblationes. i. hostias īferre ꝛ disponere in altare. cōponere ēt. i. ornare mēsam dñi. i. altare atq; vestire: crucē ferre puta in pcessionibus: ꝛ p̄dicare. i. legere euangeliū ꝛ apostolū. i. eplaꝫ puta subdyacono ōficiēte 25. di. pͥectis: extra ō de ci. quãuis fi. Nã sicut lectoribus vetus testm̄: ita dyaconis nouū p̄dicare. i. legere preceptū est. Sicut enim dñs donec euãgeliū predicauit minister fuit. Juxta illud: Nō veni ministrari sed ministrare. ita nulli magis cōuenit euangeliū legerᷣ q̄ dyacono qui minister interpretatur. Unde cū ordinatᷣ ideo stolã per quã xp̄i iugū significatur accipit: q2 euangeliū: quod ipso iugo cōtinetᷣ lectur⁹ est. Ad ipsuꝫ quoq; pertinet officiū preconū idest dicere letanias ꝛ recitatio nominū eoruꝫ qui ordinandi vel ēt baptizandi sunt. Ipse p̄monet aures adhibere ad deū cum dicit. Humiliate capita vestra deo: vel humiliate vos ad bñdictiōem. Ipse hortatur clamare dicendo kyrieleyson in rogatiōibus. ipse donat pacē. s. subdyacono: vel salutē cuꝫ dicit: dñs vobiscū. ꝛ annunciat festiuitates. ¶ Hec siquidē ꝛ alia plura ad eius pertinent officiū que in canonibus Hic. 23. di. dyaconi. ꝛ. c. legim⁹. plenius cōtinentur. Debent ēt tanq̄ oculi ep̄i cuncta circumlustrare ꝛ ep̄o referrᷣ. 23. di. dyacōi ecclesie. ꝛ. c. se. vsq; ad. §. cōpagis: nō tn̄ debent baptiçare nec dominicū corpus dispensare nisi in necessitate. s. ep̄o vel presbytero absentibus ꝛ iubentibus. nec possunt calicē benedicere. Nō debent etiam inter sacerdotes vel corã eis vel supra ipsos nisi coꝝ iussu sedere. possunt tn̄ in conuentu presbiteroꝝ rogari predicare. ¶ Diacones tenent loca quaternionū qui apud gentiles erant. ¶ Sane sicut in canone. 23. di. dyaconus. legitᷣ. dyaconus cum ordinatᷣ solus ep̄s qui euꝫ benedicit man⁹ suas super caput illius īponit: q2 nō ad sacerdotiū: sed ad ministeriū idest ad dyaconatū ɔsecratur. i. ordinatur. In actibus tamen apostoloꝝ ita legitur. Hos statuerunt ante ɔspectum apostoloꝝ ꝛ orantes imposuerunt manus super eos. In quo ostenditur non solū ep̄m verum etiam p̄sbyteros tunc astantes debere manum super dyaconū dum ordinatur imponere: Nunquid. n. plus potest precari solus ep̄s q̄ plures apostoli: imponentes. n. manū non dant sanctū spiritū sed orant vt super eos veniat. Cum igitur vsus oluꝫ donoꝝ nō sit in vno sed in plurib⁹ merito plures manus īponunt vt vnusquisq; dnꝫ deprecetur vt partē de spiritu suo tribuat ordinando ad instar moysi de cuius spiritu dñs dedit septuaginta viris. Ideo aūt fit manus impositio super ordinandos: q2 per manū opa: per digitos spiritus sancti dona: per caput vero mentē intelligimus. Recte ergo manus imponitᷣ: q2 donis spiritus sancti in mētem imbuti ad opera xp̄i mittuntᷣ. De manus īpositione sub ti. de ep̄o dicetᷣ. Sed cuꝫ dyacono manus īpōatᷣ: extra de sacra. nō ite. c. fi. queritᷣ quare qñ postea fit presbyter ei manus imponitᷣ iterato. Rñdeo q2 per ɔsecrationē transit de ope ad opus. i. de ministerio ad dei īmolationē qd̄ sicut nec illud nisi gratia dei adiuti agere nō valem⁹. Suspēsio vero manuum fit dum orō super caput effunditᷣ ordinãdi. extra de sacra. non ite. ca. fina. ¶ Et nota q̄ñ tunc ꝛ super ɔfirmatos in frōtibus ꝛ cum sal ꝛ aqua palle altaris vestes sacerdotales ꝛ hmōi benedicuntᷣ: adeo hec manuū suspensio fit q2 virtus quedaꝫ manibus ɔsecratis inest: que quasi suscitatur dum benedictio cum hmōi manuū suspensiōe super res effunditur benedicēdas. Un̄ apostolus monens discipulū inquit: Moneo te vt resuscites gratiã dei que ē in te per īpositionē manuū meaꝝ. 2. ad thimo. i. ca. Et sicut corde per effectū: sic corpe per suspensiōeꝫ manuū deuotio excitetur. nō eniꝫ solū in rebus aīaris: veꝝ etiã in rebus inaīatis virtus consistit. Unde nōnulli asserunt q̄ virtutē templi si qs illud ex deuotione ingreditur venialia in eo delentur. Rursus suspēsio hmōi in ɔiuratione exorcismoꝝ pertinere fit: quasi sacerdos ipso corpis actu: fugãdo diabolo p̄ntie ɔsecrationis manuuꝫ cōminetur. Tertio pōt dici q̄ dispensatio sacramētoꝝ soli deo p̄ncipaliter: ministris vero ecclesie ministerialiter cōpetit: ipsi enim nihil a se sed a p̄ncipali habēt agente. Quia ergo in sacramētoꝝ dispēsatione vestium vel aque ꝛ hmōi bñdictiōe seu ɔsecratiōe aliq̄ spūalis sanctificatio ɔfertur: quã ministri de suis meritis nō ɔfisi debēt ab ipso deo corde ꝛ opere postulare: cōgrueꝫ est hec per eleuationē seu suspensiōeꝫ manuū per quas opa intelliguntᷣ exp̄mi. Un̄ treñ. 3. Leuem⁹ corda nostra cum manibus. ¶ Diaconus dalmatica vtitᷣ vt discat occultoꝝ rationē sublimiū indagare. Unde in qbusdam ecclesijs ea nō nisi in festis vtitur q2 discipuli sublimia nō intellexerūt nisi postq̄ dñs est glorificatus: ꝛ vtitᷣ ea sine alba tpe oblationis ꝛ lotiōis tm̄: sicut statuit Zoçimus papa 93. di. dyaconus sedeat. Ad hoc dyacono cū ordinatᷣ traditur sub certis verbis stola ꝛ codex euangelij que res ꝛ v̄ba sunt huius sacramēti substãtia: cetera sunt de solēnitate. Ideo aūt stolã accipit q2 euãgeliū qd̄ per xp̄i iugū figuratᷣ lectur⁹ est. Hoc officio vtitur qui corp⁹ ꝛ sanguinē xp̄i discrete dispēsat: ꝛ qui ad orãdū ꝛ vigilãdū sui exemplo alios hortatur. Christus vero hoc officiū exercuit qñ post cenã sacramētū corpis ꝛ sanguinis sui ꝓp̄rijs manibus discipulis dispensauit: ꝛ iteꝝ qñ ap̄los hortatus est ad orandum dicens: vigilate ꝛ orate ꝛc. ꝛ quando euangelium predicauit.

¶ De sacerdote. Rubrica.

SAcerdotalis ordinis institutio a veteri lege exordiū sumpsit dñs nãq; legitᷣ precepisse moysi: applica inquit fratrē tuū aaron ad te cū filijs suis de medio filioꝝ israel vt sacerdotio mihi fungatᷣ. Unxit ergo moyses aarō in maiorē sacerdotē: filios ꝓo illius in minores. Un̄ ꝓpheta inqᵗ: moyses ꝛ aarō in sacerdotib⁹ ei⁹. i. p̄mi ꝛ sūmi inter sacerdotes fuerunt. Ipse tn̄ moyses prior fuit q̄ aarō ordine ꝛ maior ad ministratiōe. 22. di. sacro in glo. hinc est q̄ moyses illū instruebat ꝛ tanq̄ minorē redarguebat de pe. di. 3. inter hec. sꝫ quo ad ɔsecrationē sacerdotalē pares fuerūt. Moyses aūt nō offerebat hostias: sꝫ solum vota ꝓ ꝓplo. 36. di si qs vult. 88. di. decreuit. Ante legē ēt sacerdotes fuisse legūtᷣ. Unde melchisedech iustus sacerdos dei altissimi legitᷣ extitisse: cui decimas ex oib⁹ spolijs abraã tanq̄ sacerdoti ꝑsoluit. Erant aūt multi minores sacerdotes quos cananeos communiter appellabãt: ꝛ vnus erat sūmus sacerdos quē vocabãt spālr acabarcū. Sꝫ ꝛ dauid. 24. sūmos sacerdotes instituit: sedecīꝫ de eleaçar ꝛ octo de ithamar: qb⁹ tn̄ oibus vnū prefecit quē statuit p̄ncipē sacerdotū ꝛ singulis ꝑ sortē vicis sue diuisit ebdomadas: qua ꝓ octaua peruēit Abie de cui⁹ genere Zacharias pater Jo. baptiste discēdit. ¶ In no. quoq; test. xp̄s maiores ꝛ minores sacerdotes ɔstituit. videlicet. 12. apostolos ꝛ septuagintaduos discipulos ꝑ apostolos electos quos premittebat binos in oēm ciuitatē ꝛ locuꝫ quo erat ipse venturus. 21. di. in nouo. Sicut. n. deus ꝑ moysen sūmos pōtifices regēdis populis in lege prefecit: ꝛ ad coꝝ societates ꝛ opis adiumētū sequētis ordinis viros ꝛ scdē dignitatis elegit. Nam in eleaçaro ꝛ ithamar filijs aarō paterne trãsfudit plenitudinis abūdãtiã: vt ad hostias salutares ꝛ frequētioris officij sacramēta ministerium sufficeret sacerdotū. Et sicut in heremo per. 70. viroꝝ prudētiū mētes moysi spm̄ ꝓpagauit: qb⁹ ille vsus in ꝓplo innumerabiles multitudīes facile gubernaret: sic ꝛ xp̄s apostolis suis discipulos addidit qb⁹ illi totū orbē sanctis p̄dicatoribus repleuerūt: sicut hec ꝛ alia in pōtificali sub ordinatiōe sacerdotis habentᷣ. Apostoloꝝ itaq; vices maiores

obtinēt sacerdotes. i. epi qui dicunt sūmi. i. q. 7. accusatio. de cōse. di. 5. manus. ⁊. c. de his: discipulorum vero minores i. presbyteri. Petrum aūt quasi in sūmū sacerdotē elegit ei pre oībus claues regni celorum tradēs ⁊ ipsum pre ceteris ponēs caput ⁊ fidei fundamētū igens Tu es petr⁹ ⁊ sup hāc pet. edi. ec. me. zi. di. i nouo. Iuxta illud pphete: Pro prībus tuis nati sunt tibi filij ⁊c. 68. di. quorum. Apli vero epos presbyteros ⁊ leuitas ordinauerūt: sicut in phemio huius ptis dictū est. Sacerdotes ergo sunt successores. 70. virorum qb⁹ dñs moysi spm ppagauit. ⁊. 70. discipulorum: sic epi sūt vicarij moysi ⁊ aplorum. ¶ Ceterum fm isidorum. zi. dist. cleros. Presbyter grece latine senior interpretatur: nō mō p etate vel decrepita senectute. sed pp honorē ⁊ dignitatē quā acceperunt. Senectus. n. venerabilis est ⁊ cani sunt sensus hois: extra de transla: quāto. z. q. 6. anterior. Vñ ⁊ dñs inqt ad moysen. Cōgrega mihi. 70. viros de seniorib⁹ israel quos tu nosti q senes sint ppli ⁊ magri. Presbyter ergo fm hie. 93. di. legim⁹ ad si. nomē ē etatis. eps pro dignitatis. Porro sicut in libro numerorum legitur: Moysi pcipit vt eligat presbyteros. i. seniores. 88. di. porro. vnde in puer. dr Gloria senū est canicies. Nec pro canicies sapiētiā designat de qua scriptū est. Canicies hoium prudētia est. Cūq nōgētis ⁊ eo ampli⁹ annis ab adā vsq ad abrahā vixisse hoies legam⁹ nullus alius prim⁹ appellat⁹ ē presbyter. i. senior nisi abrahā qui multo paucioib⁹ annis vixisse puincitur. Nō ergo ppter decrepitā etatē: sed pp sapientiā presbyteri noiantur. Hinc est q illi duo iudices qui falso iudicauerūt susanam presbyteri vocati sunt: qui aūt presbyteri nunc nuncupantur olim principes populi: vt chore. dathā: ⁊ abiron. vl magistratus aut magistri templi: vt nicodem⁹ ⁊ gamaliel dicebantur. ¶ Dicit aūt presbyter quasi alijs viuendi pbēs iter: vel prebēs beatū iter. vz. pplo de exilio mundi ad patriam paradisi: de presbytero ēt sub ti. de epo dicet. ¶ Sacerdos vero antistes dictus est qr ante stat ⁊ supra se nullū in ecclesia hz. zi. di. cleros. Dicitur quoq sacerdos a sacrificādo: qr psecrat ⁊ sanctificat. Unde ēt dr sacerdos quasi sacra dans vel sacer dux vt ait beda ⁊ gre. in pastorali li. z. 18. c. Sacerdos ēt dicitur iustitie cultor. Iuxta illud Lu⁹ merito qs nos sacerdotes appellat. ff. de iusti. ⁊ iu. l. i. In plerisq locis sacerdotes cappellani vocant. Nā antiquitus reges frācie ad bella pcedentes cappā beati martini secum portabant que sub quodā tētorio seruabat: qd ab ipsa cappa dictū est capella: ⁊ clerici in quorum custodia ipsa capella erat ide capellani dicebant: ⁊ psequēter ab illis ad cūctos sacerdotes nomē illud in quibusdā regiōibus est transfusum. Sunt ēt qui dicunt q antiquus in expeditiōib⁹ in tentorio fiebāt domuncule de pellibus caprarum supertecte in qb⁹ misse celebrabātur ⁊ ide capelle nomē tractū est. Sacerdotes vero gentiliū flamines dicebant: sicut in phemio huius partis dictū est. Presbyteri vices gerūt eduliū q apud gentiles fuisse noscunt. ¶ Sane fm canonicā traditionem presbyter cū ordinat epo cū benedicēte ⁊ manū bñdictoriam supra caput ei⁹ tenēte: ⁊ oēs presbyteri qui presentes sunt manus suas iuxta manus epi teneant supra caput illi⁹ spiritum sanctū inuocantes: que manus impositio operum sancti spiritus exercitationē significat. Nam per caput mens accipitur: per digitos sancti spiritus dona. per manus opera figuramus. Quare aūt fit man⁹ impositio cū sacra fuerit cū in dyaconū ordinaret dictū ē sub ti. de dyacono. Unguntur ēt manus presbyteri oleo in sui ordinatiōe de qua in. i. parte sub ti. de vnc. dictū est. ¶ Sacerdotes vicem gerunt xpi dum pro peccatis obsecrant ⁊ per penitētiā recōciliant peccatores. Mediatores. n. sunt inter deū ⁊ hoies p. vt in sequēti. ti. plenius ostendet. Hi stolā super vtrūq humerum accipiūt vt ex hoc se per arma iustitie eē munitos intelligant: put in se. pte sub ti. de stola dicet. Accipiūt quoq d manu pontificis calicē cū vino ⁊ patenā cū hostia: quatenus his instrumentis ptātē se accepisse cognoscant: placabiles hostias ⁊ corpus ⁊ sanguinē xpi offerēdi. Unde eps hec tribuens dicit accipite ptātē offerre sacrificiū deo missamq celebrādi: tam p viuis q p defunctis in noie dñi. Hoc ordine nullus in ecclesia celsior est. Epis tñ quedā superaddita est ptās sicut in pximo ti. dicet: ⁊ in hui⁹ ptis phemio tactū est. ne sic eadē ptās passim penes oēs sit obediētia soluatur ⁊ scādalū generet. 89. di. ad hec. ¶ Nō aūt vacat a misterio q ordinator ordinatū in sacerdotem cōicans osculatur: dyaconus vero vel subdyaconus ordinati cōicantes osculant manum ordinatoris. Ratio diuersitatis est primo vt p hoc ordinū notet distinctio: put in. 4. pte sub tit. de cōicatione sacri dicet. Secundo qr pōtifex osculādo sacerdotē dnotat q ille ad equalitatē ordinis recipit: qrū ad sacramētū eucharistie psecrādū: qd est sacramētū amoris q per osculū significat. Dyaconus vero ⁊ subdyacon⁹ nō recipiunt ad talē equalitatē sed ad imitationē bone operationis. que ex charitate pcedit: qd fm gre. per manus osculū designat. ¶ Sancti qui in presbyterum ordinat tradunt sub certis verbis stola ⁊ casula calix cū patena ⁊ ēt iniungitur. que res ⁊ verba sunt hmōi sacramēti substātia: Cetera vero pcedētia ⁊ sequētia de solēnitate sunt. ¶ Porro sic ait beatus aug. 28. di. de ipsis sacerdotes scire debēt librum sacrorum sicut missale: lectionariū: antiphanariū: baptisteriū: cōputum: canōes penitētiales: psalteriū omelias per circulū anni diebus dñicis ⁊ festiuis aptas: ex qbus oībus si vnū defuerit sacerdotis nomē vix in eo pstabit. Magnus ēt dyonisius. c. di. oēs. i. q. 1. ii. Substātia sūmi sacerdotij sunt eloquia diuinitus tradita. i. vera disciplina seu scia diuinarum scripturarum. Et ppheta: qr tu sciam repulisti ⁊ ego te repellā ne sacerdotio mihi fungaris: nō debēt eni discere que ex officio alios debent docere. 37. di. ccce. i. q. 7. pueniētib⁹. ¶ De prmissis pro libris ⁊ omelijs in phemio. 6. ptis dicetur. Itē qui sint canōes penitētiales ⁊ vtrum sacerdos penitētias i illis diffinitas valeat moderari: ⁊ que sacerdotes scire opz: diximus in aureo reptorio nro sub ti. de pe. ⁊ re. de cōputo in finali pte dicem⁹. Hoc officiū xps exercuit qñ post cenā panē ⁊ vinū in corpus ⁊ sanguinē suū diuina virtute pueriit dicēs aplis. Accipite ⁊ comedite hoc est corp⁹ meū ⁊c. Excellentius quoq hoc officio vsus est cū p peccatis humani generis seipsum in ara crucis obtulit prī idem eps sacerdos ⁊ hostia: ⁊ adhuc gloriosius implet dū sedēs ad dexteram patris interpellat pro nobis.

¶ De episcopo. Rubrica.

PRopter ea que spālr officio episcopali incūbunt epatus inter ordines in sacris canōibus cōmunerant. zi. dist. cleros in pn. extra de pur. can. quo. ⁊ de cō. ec. vel al. c. pen. Epi aūt nomē plus sonat oneris q honoris. Nam eps grece supintēdēs interptat latine speculatoris officiū gerens. zi. di. cleros. Nā ppositi⁹ in ecclesia speculator dict⁹ est. Iux qd dñs inquit p pphete. Fili hominis speculatorē dedi te domui israel vt plebi sibi cōmisse nō negligēter icūbat: sed vitā ⁊ mores eorum ⁊ cūcta diligenter pspiciat. ¶ Quia ergo eps speculator est io ex istitutōe clemētis primi cathedra siue loc⁹ eius in ecclesia altior ēvt supintendat ⁊ populū custodiat omnesq cōspiciat ⁊ illum cuncti: sicut vinitori altior locus est pro vinea custodiēda. ob hoc inquit aplus. qui epatū desiderat bonū opus desiderat. 8 q. i. qui epatum. nō dixit honorē sed opus quoniam episcopus nō tam vt presit q vt psit eligit. ¶ Rursus sab distionū epi spiritualem iurisditionem annexam pontificali dignitati designat: quoniam exercere diffiniendo nō debet nisi p tribunali sedens qd pbatur ex verbis dñi dicentis i euāgelio. Super cathedrā moysi sederūt scribe ⁊ pharisei que dixerit facite ⁊c. 19. di. fm. z. q. 7. §. si. Per scabellum vero temporalis potestas significatur que subiecta de

bet esse spirituali: sicut pbat gelasius papa extra de maio. ⁊ obe. solite. 96. di. duo. ⁊. c. se. ⁊ Inn. 3. in sua epistola decretali. ⁊ a spirituali per disciplinā correctiões pculcatur qñ a vero exorbitat per peccatū: extra de iudi. nouit. 63. di. valētinianus. Uñ ps. donec ponā inimicos tuos. scā. pedū tuoꝝ. Pōtifex vero pnceps sacerdotū est quasi pons ⁊ via sequentiū sac⁹. 21. di. cleros. ipse ⁊ summus sacerdos. ipse ⁊ pontifex maximus nuncupat⁊ vt pmissum est: ipse nā qz efficit sacerdotes atqz leuitas: ipse officia ⁊ ecclesiasticos ordines distribuit ⁊ disponit ⁊ pordinator est in cūctis. ipse qd vnusqsqz facere debeat ostēdit. Antea aūt pōtifices ⁊ reges erant put tactū est in prima pte sub ti. de cō. Maioruz.n. hec erat psuetudo vt rex ⁊ sacerdos pōtifex eēt. Uñ ⁊ romani iperatores pōtifices dicebant. Dicit ēt psul qñ in pcilio pasid. t: extra de tē. ordi. qz translatione. Dicit ēt antistes qz ante alios stās preeminet pplo: vel ab anti. qd ē p qñ hereticis pdicit vt pastor lupis. Ordo epalis vnde p cessit dictū est in pohemio hui⁹ partis. ¶ Sane pseratio epalis in qua spūs sanctus digne sumēti dat semp in die dñica ⁊ hora tertia fit. 75. di. c. i. qm ipsi epi vicē aplorꝝ obtinent qbus in ptib. ⁊ hora tertia spirit⁹ sanctus dat⁹ est. nō tñ pōt qs in epum psecrari die illa qua in pibrꝝ ordinatur: sed ⁊ iuxta canonū statuta. 78. di. si forte: eps cuz ordinatur cōprouinciales epi puenire debēt cū metropolitano ⁊ duo epi ponant ⁊ teneāt euāgelioꝝ codicē sup caput ⁊ ceruicē eius siue sup humeros vno sup eū fundēte bñdictionez: reliqui vero oēs epi qui assunt manib⁹ suis caput ei⁹ tāgant. 23. di. epis. Si qdē tenet liber sup caput eius. pmo vt dñs sit in eū euāgeliū in corde ipsius. scdo vt per hoc intelligat cui labori ⁊ honeri subiciat: qz oē qd hic eminet. i. ois pla⁹ plus merorib⁹ afficit quā honorib⁹ gaudeat. 22. di. vēꝝ. tertio ad notādū qz pōdus euāgelice pdicatiōis cū circūqnaqz ferre piget nō debet. qrto ad monēdū illū vt magis solito iugo subiaceat ⁊ obediat euāgelio. ¶ Triū aūt eporū ad minus cōputato metropolitano pñtia reqrit rōe ⁊ exēplo. Ratiōe ne tm̄ beneficiū videat furtiue pstitū vt p illo pariter pces ad deū effundāt. Exēplo qz ⁊ iacob⁹ frater dñi a petro iacobo ⁊ Joanne aplis ordinat⁹ est eps hierosolymitanus. 66. di. porro. ¶ Man⁹ ho ipositio sumpsit exordiū ab isaac qui dū iacob bñdixit imposuit sibi manū ⁊ moyses iosue cū eū pplo prefecit ⁊ dñs apostolis cum eos principes mūdi pstituit. Sed ⁊ ipsi apostoli per man⁹ impositionē spiritū sanctū dederunt. De manus ipositione dictum est sub ti. de dyacono. ¶ Ceterꝝ circa epi ordinatiōez sciendū est qz ipse sabbato hora vespertina examinat ō moribus ⁊ statu pterite vite vbi ter bñdictio petit vt sancta trinitas in ordinatiōe pesse mōstretur. Mane ho sequēti examinatur de futura puersatiōe ⁊ fidei ⁊ pmitiue ecclesie instrutiōe pp suspectos in fide moribus ⁊ pditiōe: ⁊ vngitur caput eius ⁊ manus de quo dictū est in pma pte sub titulo de cō. Deinde vngunt manus eius ⁊ dat ei mitra in capite in signū qz benedictionē oīuz gentiū dedit illi ⁊ testm̄ suum pfirmauit super caput ei⁹. Dant ēt ei baculus ⁊ annulus: de quibus in sequēti pte dicet. Sigula aūt cū pprijs verbis tradunt: ⁊ fiunt que verba ⁊ capitis ⁊ manuum vnctio ⁊ pollicū pfirmatio baculi ⁊ annuli atqz euangelij traditio sunt huius substātia sacramēti. Cetera solēnitat9 sunt. De euāgelio ⁊ baculi traditiōe ⁊ qz pseratus equū albū seu albis coopertū equitat dictū est in pdicto titu. de psc. Cōsecratur aūt eps inter eplam ⁊ euangeliū extra de elec. qz sicut. nec pōt die sue psecratiōis ordines celebrare: qz ipse tūc nō celebrat sed pcelebrat pncipaliter celebrāti. Papa tñ qui ante hymnū angelicū cōsecrat hec posset qz ipse missaꝝ solēnia perficit psecrat⁹. Differt aūt inter epos ⁊ sacerdotes qz licet sex sint que cōiter ad oēs ptinēt sacerdotes: vz cathetiçare: baptizare: pdicare. pficere: soluere ac ligare: tamen ad pontificē nouē spālr spectant. s. clericos ordinare: virgines benedicere: pōtifices psecrare: manus imponere: basilicas dedicare: degradādos deponere: synodos celebrare: crisma pficere: vestes ⁊ vasa sacrare. Sūt ⁊ alia que ad officiū epale pertinent: puta in fronte crismare: benedictionem solemnem ante pacem dare: ⁊ similia. 25. di. perlectis. 68. di. qūis. Uerūtamē ⁊ maiores ⁊ minores sacerdotes cōiter in quibusdam vicem gerunt summi pontificis. i. xpi. dum vz pro peccatis obsecrāt ⁊ per penitentiā recōcilient peccatores. Uñ aplus. deus erat in xpo mundū sibi recōcilians ⁊ posuit in nobis verbū recōciliatōis. obsecramus ergo pro xpo recōciliamini deo. Mediatores. n. sunt sacerdotes inter deum ⁊ hoies: dum ⁊ pcepta dei populo deferunt predicando; ⁊ vota deo porrigunt supplicando. quo circa tales debent existere vt ⁊ deo grati ⁊ hoibus sint accepti. Nā vt ait alexander papa. i. q. i. xpi sacerdotes qñto digniores fuerint tāto facilius in necessitatibus ppli p quibus clamant exaudiunt. Et sicut apls dicit. Mediator nō est vnius. ⁊ discordes recōciliare non pōt qui simul vtriusqz societatis ⁊ amicicie vinculo nō est pcors. Si. n. is qui displicet ad intercedendum mittitur irati animus ad deteriora prouocatur. 49. di. §. i. Eps quoqz ⁊ sacerdos noie presbyteri intelliguntur sicut patet ex his que ad tytū apostolus scripsit qui eundem ⁊ epm ⁊ presbyterum nominauit. Qz autem idem sit eps ⁊ presbyter multis modis cōprobatur. Presbyteri a filijs Aaron in veteri testamento sumpserunt exordium. Episcopi vero ab ipso aaron. qui vero vocabantur sacerdotes nunc presbyteri dicunt: qui tunc principes sacerdotum: nunc epi nominantur. Hodie autem ideo diuersa sunt vocabula vt episcopus non dicat presbyter vel econtra: quoniam antiquitus quando pietati studebant presbyteri in omni loco ordinabantur: ⁊ apd iudeos qui populo preerant presbyteri dicebantur: hoc nomen honoris accipientes. Uocabantur etiā epi ab illo opere qd implere videbantur eo qz considerare habebant que cuncqz ad pietatis cultum fuerant constituta. Hinc etiam Hiero. sic ait. 95. di. olim. Olim idem presbyter qui ⁊ eps. ⁊ anteqz dyaboli instinctu studia hec dissentiōes in religione fierent ⁊ diceretur in populis: ego sum pauli ⁊ ego sum apollo: ⁊ ego cephe. cōmuni presbyterorū concilio ecclesie gubernabantur: postqz autem vnusquisqz eos quos baptizauerat suos esse putabat non xpi. in toto orbe decretū est vt vn⁹ de presbyteris superponeretur. Episcopi ergo nouerint se magis consuetudine qz dispensatione dominice veritatis presbyteris esse maiores. August. vero. 2. q 7. quāqz. dicit qz quāqz secundum vocabula que vsus obtinuit episcopus sit presbytero maior. Augu. tamen minor Hieronymo est. Hoc officium christus exercuit quando manus suꝑ capita discipulorum leuans eis benedixit dicens. Accipite spiritum sanctum. quorū remiseritis peccata remittuntur eis ⁊c.

¶ Incipit liber tertius de indumentis seu ornamentis ecclesie sacerdotum atqz pontificum ⁊ aliorum ministrorum. Rubrica.

In quotidiano vsu nō est vestibus sacris vtendum ad notandum qz sicut mutationem habitus sm litteram facimus: ita ⁊ sm spiritum agamus. Nō ergo cuz vestibus cōmunis vite vsu pollutis in sancta sanctoꝝ ingrediamur. sed cū psciētia munda ⁊ vestibus mundis ⁊ sacris dei sacramenta tractemus ō cō. di. i. c. i. Uñ Stephanus papa de con. dist. i. vestimēta. ste

tuit sacris vestibus nõ nisi in ecclesiasticis ꝛ deo dignis of
ficijs vti. ꝛ Ezech. 44. Nõ sanctificabūt pplm in vestib⁹
suis. Habet ergo religio diuina alterũ habitũ in ecclesiasti
cis officijs: aliuz in cõi vsu: vt cuncto pplo xpiano exéplū
pbeat bone ↄuersatiõis: quatenus loti ꝑus sordes noui xpo
fiant hoies. Exuit. n. tũc sacerdos veteré hoiez cũ actib⁹ su
is: ꝛ induit nouũ qui fz deũ creatus est. Per vestes quoqz q
bus in sacris vtimur tñ: nõ oia sacra fore pplo reuelanda
itelligim⁹. 42. di. i mãdatis. §. fi. xi. q. 3. nolite. Et nota q
tpe Ludouici iperatoris filij karoli magni: epi ꝛ clerici cin
gula auro texta: exqsitas vestes ꝛ alia secularia ornaméta
deposuerũt. Sacre aũt vestes a veteri lege videnť assumpte.
Pcepit. n. dñs Moysi vt faceret Aarõ sacerdoti ꝛ filijs ei⁹
vestes sanctas in gloriã ꝛ decorem. vt loti ꝛ sacris vestib⁹
induti fungerétur officio in sacris. exo. 28. 31. 35. ꝛ. 40. c.
Docuit. n. dñs Moysen per. 40. dies facere põtificalia ꝛ
sacerdotalia vestiméta sacerdotib⁹ ꝛ leuitis suis. ornamen
ta quoqz ꝛ libamina: sz ꝛ maria tepuit ꝛ fecit illa in vsuz
ministerij tabernaculi federis. Et ecclesiastici. 47. dedit ce
lebratiõib⁹ decus ꝛc. Quedã tñ ab aplis sumunť. sed tã il
le q̃ iste virtutes designãt vel ministerium incarnationis.
¶ Sane põtifex celebratur⁹ exuit vestes quotidianas ꝛ
induit mũdas ꝛ sacras. Et pmo sandalia calciat vt sit me
mor dñice icarnatõis. Scdo sibi iponit amictũ vt mor⁹ ꝛ
cogitat⁹ fauces ꝛ liguã cohibeat: vt fiat cor mũdũ spũ re
ctũ pcipiés in visceribus inouarĩ. Tertio albã talarez: vt
hẽat mũdiciã carnis pseuerãté. Quarto cingulũ vt ipetus
luxurie refrenet. Quinto stolã in signũ obediẽtie. Sexto tu
nicã iacinctinã. i. celesté ↄuersationé. Septimo sup iduit
dalmaticã. i. sanctã religioné: ꝛ carnis mortificationem.
Octauo cyrothecas vt declinet vanã gloriã. Nono annu
luz vt diligat spõsam. i. ecclesiã sicut se. Decio casulam. i. cha
ritaté. Vndecio sudariũ vt qcqd fragilitate vel ignorãtia
peccat penitẽtia tergat. Duodecimo palliũ supponit vt osté
dat se imitatorez xpi q lãguores nostros tulit. Decimotertio
mitrã vt sic agat q coronã mereať pcipere eternã. Decimo
quarto baculũ. i. auctoritaté prãtis ꝛ doctrine. Et postea
tapeta calcat vt terrã despicere ꝛ amare celestia discat. Oi
bus aũt pmissis vestibus iduiť a ministris: qr ei vt vestes
induat spũales angeli suffragant: vel qr vicarius est chri
sti cui angeli ministrãt ꝛ oia seruiũt. Rursus põtifex versus
aquiloné suspiciés quis versus orienté seu versus altare sistit
magis accõmodũ respicere possit: tã q̃ aduocatus ꝛ pugil
cũ hoste pugnaturus antiquo: vestib⁹ sacris q̃si armis idui
tur iuxta aplm vt iã dicetur. Pmo sandalia p ocreis hz:
ne qd macule vel pulueris affectionũ iheret. Scdo amict⁹
p galea caput ptegit. Tertio alba p lorica totuz corp⁹ coo
perit. Quarto cingulũ p arcu: subcingulũ p pharetra as
sumit: ꝛ est subcigulũ illud qd dependet a cingulo quo sto
la pontificis cũ ipso cingulo colligať. Quito stola collũ cir
cũdat quasi hastã ꝯ hosté vibrans. Sexto manipulo p cla
ua vtiť. Septio casula q̃si clypeo tegiť i manu libro p gla
dio armať. De singulis ét alr diceť ifra. ¶ Hec itaqz sunt
arma qb⁹ põtifex vel sacerdos armari dz ꝯ spũales nequi
tias pugnatur⁹. Nã vt inqt apls: Arma militie nostre nõ
sunt carnalia: sz ad destructioné munitionũ potẽtia. Et in
alia epla ad eph. 6. capi. Induite vos inqt armatura dei
vt possitis stare aduersus isidias diaboli. State ergo succĩ
cti lũbos vestros in veritate ꝛ induti lorica iusticie: ꝛ calciati
pedes in pparatiõe euãgelij pacis: in oib⁹ suméntes scutũ fi
dei in quo possitis oia tela neqssimi ignea extinguere: ꝛ ga
leã salutis assumere: ꝛ gladiũ spũs qd est verbũ dei. Hec qui
dez armatura est pmissa septuplex vestis sacerdotalis signi
ficatiua septéplicis virtutis sacerdotis: ꝛ repsentatiua xpi
vestiũ qb⁹ idut⁹ fuit tpe passiõis put ifra diceť. ¶ Proui
deat ergo diligenť ipse ꝛ attẽdat studiose sacerdos vt signũ
sine significato nõ ferat. i. vt vesté sine virtute non portet: ne
forte similis sit sepulchro a foris dealbato: intus vero oi spur
citia pleno. Quisqs. n. sacerdos indumentis ornať ꝛ hone
stis moribus nõ iduiť quãto venerabilior apparet hoib⁹:
tãto reddiť idignior apud deũ. Põtificalé itaqz gloriã nõ
iam honor ↄmẽdat vestiũ: sz plẽdor animaꝝ: qm ꝛ illa que
quõdã carnalib⁹ blandiebanť obtutib⁹ ea poti⁹ que in ip
sis erãt intelligẽda poscebãt: vt qcqd illa velamina ifulgore
auri: in nitore gẽmaꝝ ꝛ in multimodi opis varietate signa
bãt: hoc iã in morib⁹ actibusqz clarescat. cuz ꝛ apd veteres
reuerẽtiã ipsa significationũ spés obtineret ꝛ apd nos cer
tiora sunt experiméta reꝝ q̃ enigmata figuraꝝ. put hec ꝛ
alia in põtificali vbi agiť de epi ↄsecratõe leguntur. Sic ita
qz munitus ad certamé ꝯ spũalia neqtie in celestib⁹: ꝛ p se
dãda in subditos iudicis ira ad altare pcedit: ꝛ per cõfes
sioné diaboli renũciat dñio ꝛ seipsuz accusat. ppls vero qua
si p suo pugile oratur⁹ in pfestis dieb⁹ terre psterniť. duz
aũt ille orationes ꝛ alia recitat: q̃si totis viribus ꝯ dia
bolũ pugnat. Dũ dyaconus in ieiunijs añ euãgeliũ casulã
super humeꝝ replicat q̃si gladiũ ꝯ hosté vibrat. Dũ episto
la legiť voce pconis iperatoris edicta danť. Cãtus sunt tu
bicine pcentores. choꝝ regentes sunt duces exercitũ ad pu
gnã instruẽtes qb⁹ lacessẽtib⁹ alij subueniũt. Cantus aũt
sequẽtie est plausus seu laus victorie. Dũ euãgeliũ legiť ho
stis q̃si gladio vulnerať aut exercit⁹ post victoriã dispersus
adunať. Eps pdicãs est imperator victores laudãs: Obla
tiones sunt spolia que victorib⁹ diuiduntur. Cantus offerto
rij est triũph⁹ qui debeť iperatori. Pax aũt in fine dať vt
ppli quies hoste pstrato insinueť. Et deinde ppls data licẽ
tia petite missa est cũ gaudio de victoria ꝛ pace obtenta ad
ppria reddit. ¶ Celebraturus itaqz missam eps aut psby
ter idumẽtis suo ordini ↄgruẽtibus se exornet ꝛ vestiũ cul
tui actiõis quoqz ↄueniãt ornamenta. c. di. rõis. ¶ Circa
qd notãdũ est q sex sunt idumẽta sacerdotib⁹ ꝛ epis cõia:
qr ꝛ sex sunt in qb⁹ cõis presbyteroꝝ ꝛ epoꝝ ptãs cõsistit.
Nouẽ vero sunt ornaméta põtificib⁹ spãlia: qr ꝛ nouẽ sunt
in qb⁹ spãlis epoꝝ potestas ↄsistit. Per hunc ergo cõium ꝛ
spãlium indumentoꝝ numeꝝ cõitas ꝛ spãlitas potestatuz
inter epos ꝛ sacerdotes significatur: de quo in pte pceden
ti dictũ est sub ti. de epo. Hoc etenim tam in nouo q̃ in vete
ri testaméto legiť ↄstitutũ: vt pontifices preter cões vestes
habeãt speciales: sed ibi quattuor erant cões: ꝛ quattuor
spãles put diceť sub ti. de legalib⁹ idumẽtis qd siqdẽ ratio
mystica postulabat. nã ille vestes sunt carnalib⁹ ꝛ mũdanis
qm q̃ternarius numer⁹ ↄuẽit carni pp q̃tuor humores ꝛ
mundo pp q̃tuor elemẽta. Hec aũt spũalibus: ꝛ pfectis da
ta sunt. Nã senari⁹ numer⁹ qui pfect⁹ est: qr reddiť ex suis
ptib⁹ aggregatis: pfectis ↄuenit. Vñ ꝛ sexto die pfecit de⁹
celũ ꝛ terrã ꝛ oẽz ornatũ eoꝝ. sz ꝛ cũ in plenitudine tpis se
xta venisset etate sexto die sub hora sexta redemit gen⁹ hu
manum. Senarius ergo numer⁹ pfect⁹ est: qr suo ordie nu
merat⁹ pficiť. Nã cũ vnũ duo ꝛ tres dicunť: senari⁹ nume
rus ipleť. vel qr in trib⁹ ptib⁹ diuidiť. i. in sexta tertia ꝛ di
midia. vz. in vno duob⁹ ꝛ trib⁹. Nouenari⁹ ét spũalib⁹ cõ
uenit: qr nouẽ sunt ordines angeloꝝ qui scdz pphetã p no
uẽ gẽmaꝝ spés designanť. ¶ Quindecim ergo sunt orna
menta põtificis: quindecim virtutũ grad⁹ ipso numero desi
gnantia: quos per quindecim cantica graduuz psalmista
distinxit. Vestes enim sacerdotales virtutes significant:
quibus debent sacerdotes ornari: secundum illud prophe
ticum: Sacerdotes tui induantur iusticiam ꝛ sancti tui
exultent. Que talares dicuntur quia talus finis est corpo
ris: per qd ostẽditur q nõ sufficit op⁹ bonũ icohare nisi stu
deať pseuerãter fine cõpleri: put sub ti: de tunica diceť. Sic
ergo nr̃ põtifex plura q̃ octo iduit vestiméta q̃uis Aaron
nõ nisi octo habuisse legať: cui moderni succedũt: qd idẽ
qm opz iusticiã nr̃az magis abũdare q̃ scribaꝝ ꝛ phariseoꝝ
vt intrare possim⁹ in regnuz celoꝝ. Põt ét dici q nr̃ põtifex

dcto habere a capite vsq̃ ad pedes: exceptis vestimentis pedū ⁊ manuū. s. amictū: albā: cingulū ⁊ stolā: duas tunicas: casulā ⁊ palliū. vestimentū. n. pedū potius ptinet ad usum q̃ ad Aaron: q2 nostris dcm̄ est. cūtes in o͠es gētes ⁊c. ❡ Deniq3 pter pmissas vestes sacris ordinib⁹ ⁊ ministeriis deputatas: est ⁊ alia q̃dā vestis linea q̃ supprelliciū dr̄. quo q̄bus libet scī ministris altaris ⁊ sacrorū vacātes sup vestes cōes vti debēt: put in sequēti ti. dicet. Suppelliciū aūt pp sui candorē mūdiciā seu puritatē castitatis designat. Iuxta illō. Oi tpe vestimēta. i. opa tua sint cādida: ⁊ mūda: pp nomē vero suū carnis mortificationē figurat. Dictū est. n. superpelliciū eo q̃ antiquus sup tunicas pellicias de pellib⁹ mortuorū aialium factas induebat: qḋ adhuc in q̄busdā ecclesijs obseruat repñtantes q̃ Adā post peccatū talib⁹ vestitus est pelliceis. Tertio dnotat innocētiā: ⁊ iō ante oēs alias vestes sacras sepe induit: q2 diuino cultui deputati innocētiā vite cūctis frāꝝ actibus superponere debēt. Iux̄ illō psal. Innocētes ⁊ recti adheserūt mihi. Quarto pp sui latitudinē ɔgrue charitatē designat. Vñ sup pr banas ⁊ cōmunes vestes induit ad notādū q̃ charitas operit multitudinē peccatoꝝ. Quinto pp sui formā q2 in modū crucis formaſ passionē dñi figurat. q̃ q̃ illō gerētes crucifigi debent cū vitiis ⁊ ɔcupiscentiis. Fiunt aūt superpellicie in q̄busdā locis de chrismalib⁹ lineis: que ponunt sup infantulos baptizatos: exēplo Moysi qui de purpura ⁊ bysso: ⁊ aliis a pplo in tabernaculo oblatis fecit vestes q̄bus Aarō ⁊ filij eius induerenſ qñ ministrabāt in sancti Exo. 39 ca. Est ēt ⁊ alia vestis que pluuiale vel cappa vocaſ que credit a legali tunica mutuata. Vñ sicut illa tintinabulis sic ista fimbriis isigit. q̃ sunt labores ⁊ hui⁹ mūdi sollicitudines. Hz ēt caputiū qḋ ē supnū gaudiū. Prolixa ē vsq̃ ad pedes p qḋ pseuerātia vsq̃ i finē significaſ. In anteriori pte apta ē: ad dnotādū q̃ scē ɔuersātib⁹ vita p3 eterna seu q̃ coꝝ vita patere d3 aliis in exēplū. q. q. 3 nō sunt in fi. Rursus per cappā gloriosa corpoꝝ imortalitas intelligit. vnde illā nō nisi in maiorib⁹ festiuitatibus induimus: aspiciētes in futurā resurrectionē qñ electi deposita carne binas stolas accipient: v3 requiē aīaꝝ ⁊ gloriā corpoꝝ. Que cappa recte interius patula est nisi ⁊ sola necessaria fibula icōsutaq2 corpa spūalia facta nullis aiaꝝ obturabūt angustus fimbriis ēt subornaſ: q2 tūc nr̄e nihil deerit ipfectioni: sed qḋ nūc ex parte cognoscim⁹ tūc cognoscemus sicut ⁊ cogniti sumus. ❡ Quidā aūt heretici garriūt nusq̃ reperi in nouo testō q̃ xp̄s vel discipuli eius pmissis vestibus induerētur repbendētes nos temere q2 talibus ornamur: qm̄ sicut Jo. xiii. Dñs surgens de cena posuit vestimēta sua ⁊ postea alia nūq̃ accepit nisi sua. Nos vo vt dicūt plura alia q̃ vestimus reuestim⁹ in missa: in qua cenā ipsaꝝ imitamur. ⁊ dñs ab his q volūt ambulare in stolis nos cauere pcepit dicēs. Cauete a scribis qui volūt ambulare in stolis. dicūt. n. q̃ hoc facimus vt iustiores ⁊ excellētiores pplis appeam⁹ ɔ illō: Vos estis qui iustificastis vos corā hoib⁹ deus autē nouit corda vestra: q2 qḋ hoibus altū est: abhominatio est apd deū. Error aūt iste ex pmissis apertissime ɔfutaſ. Legit quoq̃ Ezech 42. ⁊. 44. Cū igredienſ sanctuariū meum ⁊ accedēt ad mēsam meā vt mihi ministrēt ⁊ custodiāt ceremonias meas vestib⁹ lineis induenſ. nec ascēdet super eos quicq̃ laneū. Cū egredienſ atriū exteri⁹ ad pplm exuent se vestimētis suis in q̄bus ministrauerūt ⁊ nō sanctificabunt pplm in vestimētis suis. ❡ Et nota q̃ ostiarij: lectores: exorciste ⁊ accoliti vestib⁹ albis vtunſ: v3 superpellicio amicto ⁊ alba ⁊ baltheo: vt angelos dei ministros p castitatis mūdiciā imitenſ: ⁊ eis in carne gloriosa effecta spūali q̃si in albis vestibus socienſ. Inde est q̃ pōti⁹ lineis vestibus vtunſ: q2 sicut linū multo labore ad candorē pducitur sic necesse est p multas tribulatiōes ad regni gl'iā puenire. ❡ In ɔcilio magun. q. q. i. ep̄s pb̄r: statutū ē q̃ ep̄s in ordīatiōe sua recipiat orariū baculū ⁊ ānulū: pb̄r orarium ⁊ planetā: dyaconus orariū ⁊ dalmaticā: subdyaconus patenā ⁊ calicē: ⁊ cū degradanſ ea pdunt. Et in ɔcilio tolletano 9. di. Dyaconus in ɔuentu: statutū est q̃ dyaconus tpe oblatiōis tm̄. s. qñ legit euāgeliū vtaſ alba. i. dalmatica. ❡ Notandū quoq̃ est q̃ veste euāgelici sacerdotis aliud designāt in capite. s. in christo aliudq̃ figurāt in mēbris: quāq̃ ⁊ caput ⁊ mēbra sacerdotis noie nuncupanſ. ad caput dicit psalmigraphus. Tu es sacerdos in eternū scd̄m ordinē melchisedech. Ad mēbra vo dicit aplš. Vos estis genus electū regale sacerdotiū. Exponēda ergo sunt eorum mysteria. Primo s̄m q̃ mēbris. ɔsequenter s̄m q̃ capiti. s. christo ɔueniūt: put in quolibet caplo distinguet. ❡ De ornamētis aūt ⁊ palliis ⁊ vestib⁹ ecclesie vel altaris in prima pte dcm̄ est: vbi agitur de picturis. Porro sex indumēta sacerdotib⁹ ⁊ ep̄is cōia sunt hec: amictus: alba: zona seu cingulū: stola: manipul⁹ planeta. ❡ Nouē vo pōtificibus spālia sunt hec: caligę: sandalia: succinctoriū: tunica: dalmatica: cyrothece: mitra: annulus: baculus pastoralis. De q̄bus oibus singulariꝫ ɔsequimur: ⁊ ēt de sudario ⁊ de pallio ⁊ de coloribus q̄b⁹ ecclesia in ecclesiasticis vtit indumētis: ⁊ de legalibus indumentis sue veteris testi.

❡ De amictu. Rubrica.

Rimo de sex ornamētis ep̄is ⁊ sacerdotibus cōibus est s̄m pmissa dicendū. Lotis itaq̃ manibus ep̄s seu sacerdos celebraturus assumit amictū: quo caput tegit quē pōtifex leg. ephot siue suphūcrale ⁊ iō setis h3: ⁊ nūc ēt superhumerale vocari pōt: significās salutē que per fidē tribuit. De hoc apl̄s ad eph. 6. Galeā salutꝭ assumite. Significat ēt castitatē cordis ⁊ corpis q2 ⁊ renes ⁊ pectus ambit ⁊ tegit. ⁊ oibus sacris vestibus suppōnit sed oibus supeminet q2 castitas ēt debet esse intus in pectore ⁊ foris nitere ope. vñ in renibus stringit q2 ibi pcipue luxuria dominaſ. Per amictū quoq̃ sup humeros q2 circūquaq̃ diffundit: opeꝝ fortitudo designaſ. Humeri nāq̃ fortes sunt ad opa pagenda. Iuxta illud patriarche Jacob. Supposuit humeꝝ ad portādū: ⁊ factus est tributꝭ seruiens. Duo vasculi siue due chordule q̄bus amictus añ pectus ligaſ: significāt intētionē ⁊ finē q̄bus isormandū est op⁹ ne fiat in fermēto malicie ⁊ nequitie. s3 in azimis sinceritatis ⁊ vitatis. Sacerdos igit nō d3 ociosus existere: s3 bonis operibus isudare: s3 illō apli ad thi. Labora sicut bonus miles iesu xp̄i. Laudanda tñ quorūdā locoꝝ h3 consuetudo vt linea camisia alba aut superpelliciū super cōes vestes induaſ priusq̃ amictus iponaſ per qḋ fides que pmo adesse debet significaſ. Porro amictus super os planete reuoluit: de quo sub tit. de planeta dicet. amictu quoq̃ collū stringit per qḋ vocis castigatio intelligit: qm̄ per collū in quo vox est vsus loquēdi exprimit. Stringit ergo collū ne inde ad linguā mendaciū trāsire possit. Leuiter tñ cū eo pectus ⁊ fauces stringūtur prout sub ti. de cingulo dicet. Illo ēt caput operimus ne circunquaq̃ libere ɔspiciendo illicita cogitemus. Pectus seu cor eo tegit q2 anim⁹ sacerdotis ad ea que incūbūt d3 totus eē intētus: nec debet tūc ad vanitates vel ad aliq̃ mūdana libere meditanda dissolui. Porro amictus quo sacerdos caput obnubilat scd̄m q̃ capiti. s. xp̄o ɔuenit significat id qḋ in apoca. describit videlicet angelū dei fortē descendisse de celo amictū nube. Et in Isa. Ecce dñs ascendit super nubē cādidā. Veniens ēt ad saluationem mundi saluator mundi dei filius angelus magni ɔsilij amictus est nube dum diuinitatē abscōdit in carne. Nā caput viri xp̄s caput xp̄i deus. extra de sac. vn. capi. vno. Hoc ergo carnis tegumentū significat sacerdotis amictus qḋ per illam sindonem expressius significatur: q̄ summus pontifex caput obducit: de qua sub tit. de succintorio dicetur: ⁊ pulchra quidem quod per calciamentum pe

dum hoc ipsum per amictum capitis designatur: quia divinitas in carne latuit et per carnē innotuit. Nā cum notus esset in iudea deus et in israel magnū nomen eius: in Idumeā extendit calciamentū suū et ad cōspectū gentiū revelavit iusticiā suā. Amictus etiā repñtat operimentū quo iudei velabāt faciē xpi dicētes Mathei. 26. Prophetiza nobis xpe quis est qui te percussit.

¶ De alba. Rubrica.

Post amictum camisiā sive albam sacerdos induit: que mēbris corporis cōvenientēr aptata nihil superfluū aut dissolutū in vita sacerdotis aut in eius mēbris eē debere demōstrat. hec ob spēm cādoris mundiciā demōstrat scdz qd legitur: Omni tpe vestimenta tua sint cādida. Fit aūt de bysso vel lino pp qd scriptū est: byssinū sunt iustificatiōes sanctorū. Est aūt byssus linū egyptiacū. Sicut. n. linū vel byssus cādorē quē ex nā nō hz multis tōsionibus attritū acqrit p artē sic et hoīs caro mūdiciā quā nō obtinet per naturā: per exercitia bonorū operū multis castigatiōibus macerata sortit per gratiā. Sacerdos ergo scdm apłm: castiget corpus suū et in servitutē redigat: ne forte cū aliis pdicaverit ipse reprobus fiat. Habet aūt alba capuciū qd est pfessio castitatis. Habz etiā ligulā que significat linguā sacerdotalē que ligat prumacēs et absolvit penitētes. ¶ Rursus hec vestis que i veteri sacerdotio linea vł poderis grece seu tūica talaris dicebat: stricta fuisse describit pp spm servitutis iudeorū in timore. In novo tpe larga est pp spiritum adoptionis in libertate qua nos xps liberavit. Qd aūt aurifrisiū et grāmata diversis in locis ac variis operibus ad decorē hz: illd insinuat qd pphera dicit in ps. Astitit regina a dextris tuis in vestitu deaur. etc. ¶ Rursus alba cingulo stringit vt ois voluptas carnalis astricta intelligat dicēte dño. Sint lumbi vestri pcincti. Manice quoq tam albe qz etiā tunicelle cōvenientēr debēt eē stricte nō nimis laxe vt labant et brachia nudent: hñtes in sumitatibus aurifrisia ad designanduz aureos torqs: q brachia nuda beati Martini missaz celebrātis miraculose decēter opuerūt: prut in sexta pte sub eius festo dicet. Per albā etiā qua corpus a sursuz vsq ad dorsuz tegit: spes que ex grā pvenit ecclesie desursum et ex meritis ecclesie deorsum figurat. De hac apłs ad Ro. 8. Spe salvi facti sumus. Quia vero vsq ad talos descēdit pseverantiā designat prut tactū est ppe finē in phemio huius ptis. Porro scdm q capiti. s. xpo pvenit alba: que est lineū vestimētuz lōgissime distās a tūicis pelliceis: que ex mortuis aialibus fiūt: quibus Adā vestitus est post peccatū: novitatē vite significat quā xps et habuit et docuit et tribuit in baptismo de q dicit apłs. Exuite veterē hoiez cū actibus suis: et induite novū qui scdm deū creatus est. Nā in trāsfiguratiōe resplēduit facies eius sicut sol et vestimēta eius facta sunt alba sicut nix: semper. n. vestimēta xpi mūda fuerūt et cādida: qz peccatū nō fecit: nec inventus est dolus in ore eius. Hec etiam vestis representat albam vestē in qua herodes illusit christo. Luc. 23.

¶ De zona seu cingulo. Rubrica.

Debet autem alba circa lūbos sacerdotis seu pōtificis zona seu cingulo: qd in lege et apd grecos baltēū dicebat pcingi: ne defluēdo gressuz ipediat: vt castitas sacerdotis per albā significata nullis icentivorū stimulis dissolvat. Cingulū nāq cōtinentiā significat. Unde sint lūbi vestri pcincti et lu. ar. i ma. ve. In lumbis qdē luxuria dominat sicut dñs loquēs de diabolo manifestat. virtus eius in lūbis eius et fortitudo eius in umbilico ventris illius de pe. dist. q. si. n. inquit ad fi. Sane in sinistro latere pōtificis ex cingulo duplex dependet succītoriū: qz duo sunt qbus castitas roborat: et sine qbus difficile pservatur. s. oratio et ieiuniū. Unde dominus ait. Hoc genus demoniorū nō eiicitur nisi in oratiōe et ieiunio. Debent ergo lūbi per cōtinentiā pcingi et per abstinētiā succingi. Unde apłs. State succincti lumbos vestros in veritate. Verū succintoriū qd alias perizoma vel succingulum vocat inter indumēta legalia fuisse nō legitur: qz et si legales sacerdotes accincti tpe sacrificii abstinere deberent. alio tñ tpe licite vacabant amplexibus. hodie autem additur cingulum: quia moderni ministri ingem habere debēt continentiā: et ideo non solum cingi sed etiam succingi debent. ideo autem duplex est succinctorium vt duplex castitas denotetur. vz. mentis que per cinguluz et corporis que per succinguluz significatur. a pte sinistra dependet: quia potior est castitas mētis qz corporis: et dextra pars potior est qz sinistra. Unde grego. Lumbis precingimur cum carnis luxuriā per carnis cōtinentiā coarctamus. Cingulū quoq cōvenienter temperantiā designat. de subcingulo etiā dictum est in phemio huius partis. Et adverte q pectus et fauces leniter cū amictu stringunt: qz motus i nostra pñte nō sunt. Helias prius clausit celum qñ petiit q nō plueret qz animū qñ desiderabat vindictam de morte pphetarū. lingua etiā in humido sedet et in madido et facile lubricatur: vnde pnceps apostolorū ad vocem ancille magistrū suum negavit: sed renes fortiter cingulo stringunt vt castigetur corpus et in servituteꝫ redigatur et impetus luxurie refrenetur. Porro scdm q capiti. s. xpo convenit zona sacerdotalis significat illud qd Joā. apostolus ait Cōversus vidi similez filio hoīs pcinctū ad mamillas zōa aurea: p zonā auream perfecta xpi charitas designat: quā dicit apostolus supereminentē sciencie charitatē christi ferventē in corde radiantem in opere. cuius succintoriū illd significat qd Isaias. ii. c. de xpo loquēs predixit. Erit iusticia cīgulū lūborū eius et fides cinctoriū renuū eius. Nā iustus dñs iusticiā dilexit: equitatē vidit vultus eius. Et fidelis dñs in ver. su. et s. i omni. ope. suis. due sūmitates ipsius due sunt partes nāles iusticie quā xps fecit et docuit. s. qd tibi nō vis fieri alteri nō feceris: sed qcūq vultis vt faciāt nobis hoies et vos eadē facite illis. Cīgulū ergo iusticiā significat cuius duo sunt brachia sese cōstrigētia. s. declinare a malo et operari bonum. Representat etiam flagellum quo pilatus cecidit Jesum Johā. 19.

¶ De stola. Rubrica.

Post cingulū sacerdos orariū sive stolā que leve dñi iugū significat. 23. di. ecclesiastica. sive q ē iugū pcepto: dñi sup collū sibi ipōit vt iugum dñi se suscipisse demōstret. Quā cū osculo sibi iponit et deponit ad notādū assensum et desideriū quo se subiicit huic iugo. Illa aūt a collo per añriora descēdēs dextrū et sinistrū lat9 adornat: qz per arma iusticie a dextris et a sinistris. i. in psperis et in adversis sacerdos dz esse munitus: quaten9 nec adversis frāgat nec psperis elevet. Uñ et cū sacerdos in ordinatiōe stolā accipit dicit illi eps. Accipe iugū dei. iugū. n. eius suave est et onus eius leve. suave i psperis: leve in adversis. ¶ Stola qppe vsq ad genua qū curvant pтendit: vt nos mites corde et humiles insinuet. Significat. n. patiētiā de qua scriptū est. Patiētia vobis necessaria est vt reportetis pmissiōes. Et iterū in patiētia vestra possi. a. ve. Hinc est ergo q stola cū zona seu cingulo a dextris et sinistris qbusdā nexibus colligat: qz virtutes virtutibus sociantur et iuvantur: ne aliquo moveant tētationis ipulsu: et ad designādū q taz in psperis qz in adversis dz xpi iugum patienter ferri: faciēte glutino charitatis. A qbusdā vero pōtificibus additur pmissis verbis stola innocentie induat te dominus quod stolam respicit primitivā que fuit innocentie significativa. ¶ Rursus stola ab humero sinistro sacerdotis in dextrum dum ordinatur reflectitur

tur: quia cum obedientia incipiat ab actiua per dilectionē proximi: trāsit in contemplatiuā vitā per dilectionē dei. Longitudo aūt stole perseuerantiā significat. Duo brachia stole dependētia significant prudētiā ⁊ tēperātiā. Unde apls ad timo. 3. Sobrie iuste ⁊ pie viuamus ⁊c. Sꝫ ⁊ fm decretuꝫ bracharēsis con. 25. di. ecclesiasticarū sacerdos de vno eodēq orario crucē pariter ⁊ vtrūq humeꝝ pmēs signū crucis in suo pectore pparare: vt qui īperturbatꝰ precipit inter psp̄era ⁊ aduersa psistere virtutū semꝑ ornamēto vtroq ex cuiuspꝰ appareat humero. Si qs aūt aliter egerit excōicatōni debite subiacebit: nisi forte qs dixerit hoc decretū per cōtrariā generalis ecclesie psuetudinē abrogatū. Nā nō vbiq partes stole reducunē ante pectꝰ in modū crucis. Crucē aūt gerit in pectore: dū xp̄i passionē cuiꝰ minister est imitatur in mēte. ¶ Orariū itaq iugū simul ⁊ onꝰ ē: iugū sacerdotibꝰ onus dyaconibꝰ. Unde fit vt sacerdotibꝰ circa collū ⁊ dyaconibꝰ super sinistꝝ hūeꝝ ponaē. Sicut enim iugum collo portaē: sic ⁊ hūeris onera feruntē. Lege in leuitico ⁊ videbis solos leuitas ferēdis oneribꝰ destinatos. In dyacono ēt stola iugū significat: put in pre. 2. dictuꝫ ē vbi de dyacono agiē. ¶ Adhuc stola sinistro hūero dyacōi imponiē: qꝛ debet tēporalia spūalibꝰ deseruire; vel qꝛ dexteraꝫ dyaconi oportet esse liberā vt expeditꝰ ad ministeriū sacerdotis discurrat: de quo ē ibi dictū. ¶ Ad lūbos stola succingiē vt sit fortis ⁊ expeditior cōtra pugnas libidinū. quādoq tū solū super sinistꝝ brachiū pars anterior stole cōplicatur: qd tractū ē a legalibꝰ sacerdotibꝰ qui dū sacrificabāt sūmitates baltbei sup hūeꝝ reflectebāt. In episcopo q vero vel sacerdote ab vtraq pte eq̄liter dependet aūtꝰ. qꝛ xp̄s cuius typū gerūt: qui equanimiter se habuit in psperis ⁊ in aduersis: que per leuā ⁊ dexterā significant habitatores terre ad celestia ducere desiderabat: qd semꝑ ante oculos mentis sue gerebat. Dictū ē aūt orariū qꝛ quāuis sine aliis indumentis sacerdotalibꝰ baptizare: psignare ⁊ alia plura orādo facere liceat: sine orario tñ nisi magna necessitate cogēte nihil hoꝝ facere licet. ¶ In cōcilio tribur. in bucardo lib. 6. c. presbyteri: legiē vt presbyteri nō vadant nisi stola vel orario vestiti. ¶ Notandū aūt ē q antiquus stola erat vestis cādida pertingens vsq ad vestigia: qua patriarche vtebātur ante legem quam primogeniti cū bñdictione patris acciperent īduebāt ⁊ dño victimas vt pōtifices offerebant. Sꝫ postq̄ alba cepit portari mutata ē in torquē. per primaꝫ stolā innocētia intelligiē que fuit in pmo hoīe. Sꝫ cū eā perdidit pp peccatū oportuit eā recuperare p vitulū saginatū: qꝛ igiē superē vt qui per iobediētiā cecidimꝰ per obediētiā resurgamꝰ; recte pro veste innocētie recuperāda subimꝰ torquē obediētie. Nā per stolā qua nūc vtimur obediētiā accipimus euangelii crucifixi. Porro fm q capitu. s. xp̄o pgruit stola que super amictū collo sacerdotis icūbit obediētiaꝫ ⁊ seruitutē significat quā dñs oiuꝫ ppter suoꝝ salutē subiit. Nā cū in forma dei esset nō rapinā arbitratꝰ ē eē se. e. deo: sꝫ exinaniuit. s. semetipsum formā serui accipiēs factꝰ obediens vsq ad mortē: mortē aūt crucis. Causaꝫ qppe mortalitatis nec traxit origine nec cōmisit in ope. ¶ Stola etiaꝫ significat ligaturā qua iesus ligatꝰ fuit ad colūnaꝫ. Statutū ē in canōibꝰ. 24. di. nō oportet. ⁊ duobꝰ ca. se. ne subdyaconi lectores ⁊ psalmiste orariis siue stolis vtanē.

¶ De manipulo. Rubrica.

Quia vero mentibꝰ bene cōpositis diuino cultui mancipatis sepe subrepit accidia que quodā torpore īgerit animū dormiētē. p̄s. Dormitauit aīa mea pre tedio. nō in sinistra manu ministri ad altaris ministeriū accedētis quedā apponiē manipula que fanum vel manipulꝰ vel sudariū appellaē: q ten9 sudorē mentis abstergat ⁊ soporē cordis excutiat: vt bōis operibꝰ inuigilet depulso tedio vel torpore. Per manipulū. n. bona opa vel vigilantia designantur: de qua dñs ait: Uigilate qꝛ nescitis qua hora filiꝰ hoīs venturꝰ sit. Un̄ sponsa dicit in canticis. Ego dormio ⁊ cor meū vigilat. Per sudariū ēt penitētia designaē q labes quotidiānas excessus ⁊ tediū mūdāe puersationis extergiē de quo dr̄. Dormitauit anima mea pre tedio: tedet enim aīaꝫ peccatoruꝫ conscientie ⁊ infirmitatis tempore. Significat etiam futuroꝝ bonoꝝ retributionem. Unde in quibusdam locis quotiens in festis: albis vtunē manipulos portant: ex eo q in illa vita vnusquisq propriam mercedē accipiet. Et venientes venient cū ex. p. r. ma. suos. Itē qꝛ manipulus penitentiam designat: inde. est q sudariū subdyaconi magis fanone sacerdotali formaē: qꝛ vbi maior excessus maior exigitur penitentie fructus. De sudario etiam infra dicetur. ¶ Sane ministri manipulū in brachio sinistro ferunt ad notandū q strictī debent esse ad terrena: sed ad celestia expediti. Antiq aūt nō erāt astricti ad hoc qꝛ deinde etiā pro tēporalibꝰ seruiebant ⁊ ad significandū nos in hac vita que per sinistꝝ significatur pati tedium superflui humoris. i. delectationis ⁊ alia superflua mentis. Ad huc manipulus in sinistra fidē in hac vita designat. Manipuli vsus sūptus ē non ab Aaron. sꝫ ab antiquis patribꝰ: qꝛ sicut legiē in martilogio bede: Arsenius sudariū semper ferebat in sinu vel manu ad tergēdū effluentiam lachrimaꝝ. Habebāt quoq sancti patres dum sacra tractabāt ⁊ sacramēta pficiebant mapellas. i. paruas mappas ⁊ mantilia in manibꝰ nunc pro tergēdis manibꝰ nūc pro operiendis ⁊ nūc pro reuerenter tractandis sacramentis. Porro fm q capitu. s. christo conuenit q sacerdos manipulū portat in leua: designat q xp̄s brauium obtinebat in via. Per manipulū enim premiū designatur. Iuxta quod legiē. Uenientes aūt venient cum exul. por. ma. su. Per leuam vita presens accipitur Iuxta illud. Leua eius sub capite meo ⁊ dextera ipsius am. me. Xp̄s aūt simul fruebatur ⁊ merebatur. fruebatur in patria: ⁊ merebaē i via. Nam simul ⁊ brauium comprehendebat ⁊ stadiū percurrebat qꝛ simul erat in patria ⁊ in via: nemo ingr ascēdit in celū nisi qui descendit de celo filius hominis qui ē in celo. Manipulus etiam representat funem quo iesus cōprehēsus a iudeis ligatus fuit. Unde Io. 18. Cōprehēderunt ⁊ ligauerunt eū. Manipulus tamen post indutam planetaꝫ consueuit romano pontifici imitti quod etiam a pluribus obseruatur: de quo in quarta parte sub tit. de confessiōe dicetur. ¶ Notandum autem q dyaconus ⁊ subdiaconꝰ pōtifici induenti ⁊ exuenti se sacris vestibus sine manipulis seruiūt Primo vt expeditꝰ ⁊ liberiꝰ administrent. Secundo ad notandū q in tali obsequio non debet fructū querere temporalem qui quādoq per manipulū significaē. Iuxta illud p̄s. Uenientes aūt ⁊c. Rursus dum pontifex se induit vel exuit dyaconus stat a dextris ⁊ subdyaconꝰ a sinistris: qꝛ dyaconus ex ordine suo ad fortiora ⁊ perfectiora q̄ per dexteram significaē assumitur q̄ subdyaconus.

¶ De casula seu planeta. Rubrica.

Postremo super oēs vestes induiē casula q̄ q̄si parua casa dr̄ ⁊ a greci plāeta vocaē a planō qd ē errore: q̄ā errabūdus eius limbꝰ super brachia eleuaē significans charitateꝫ sine qua sacerdos ē sicut es sonans aut cymbalū tinniens. sicut enim charitas operit multitudinem peccatoꝝ ⁊ omnis legis ⁊ propheraꝝ mandata continet dicente aplo. Plenitudo legis est charitas. sic ⁊ hec vestis cūcta planat ⁊ alia omnia indumenta intra se claudit ⁊ continet. De charitate dicit apostolus: adhuc excellentiorem viam vobis ostendo. si linguis hominū loquar ⁊ angeloꝝ: charitatem aūt non habeam nihil sum: ⁊ itē: si fidem habeam vt montes transferam charitateꝫ aūt non habeam nihil sum. de conse. di. 4. solent. hec siquidem est vestis nuptialis de q̄ dñs ingt in euāgelio. Amice

quomodo huc intrasti non habens vestem nuptialem: sine hac aūt nunq̄ sacerdos dz suū officiū exercere q2 semp eū decet in vinculo charitatis pmanere: p hoc aūt q amict9 sup os planete reuoluit̄ innuit̄ q bonū op9 dz ad charitatē referri. Nā finis pcepti est charitas de corde puro z psciā bona z fide nō ficta. q pro casula in extēsiōe manuū in añriorē z posteriorē ptē diuidit̄: significat duo brachia charitatis ad deū. s. z ad pximū. Diliges inqt deū tuū zc. In his duob9 mādat̄ tota lex pēdet z pphete. Rurs9 latitudo plāete latitudinē significat charitat̄ q ē vsq3 ad inimicos extēdit̄. vñ: Latū mādatū tuū nimis. Duc quoq3 plicature: sinistre. vz. z dextre: sunt duo pcepta charitat̄. s. amor dei z pximi. Duplicat̄ ēt añ pect9 per qd cor. z iter hūeros per quos opa exprimunt̄. z in eis vestimētū duplex in ipz efficit̄. q2 sic debem9 bōa opera foris ostēdere pximis vt eadem it9 in corde corā dño integra seruem9. Charitatē. n. dbemus hre in corde z ope z it9 z forl. Rursus añ pect9 duplicat̄. qm per charitatē bōa volūtas z scā cogitatio generat̄. Duplicat̄ ēt iter hūeros. q2 per illā aduersa a pximis z ab aduersariis supportant̄. Ad brachia ātēleuat̄ dū bōa opa charitat̄ opamur. Ad dextrā dū opamur bonū ad domesticos fidei Ad sinistrā dū extēdit̄ ēt ad inimicos. Adhuc triplicat̄ in brachiis. in dextro qdē cū fidelib9 monachis clericis z laicis subuenim9. in sinistro dū ifidelibus. s. malis xpianis iudeis z paganis necessaria ministram9. p casulaz quoq3 recte opa iustitie dsignant̄. Iuxta illd. Sacerdotes tui ind. iust. Sane sacerdos suū agēs officiū nō dz casulā exuere. q2 pcipiēte dño leui. xxi. c. nō lz ei egredi de scis. s. rebus vel pceptis. Porro fm q capiti. s. xpo puenit casula magni sacerdot̄ est eccl'ia vl'is de q dicit apl's. quotquot in xpo baptizati estis xp̄z induistis. H ē illd Aarō vestimētū c9 i orā dscēdit vnguētū. sz a capite dscēdit i barbā z a barba descēdit in orā. qm de plenitudine spūs ei9 nos oēs accepim9. pmo apli. deinde ceteri. q aūt casula vnica z integra z vndiq3 clausa est: significat fidei vnitatē z integritatē. verūtñ in extēsiōe manuū in añriorē z posteriorē ptē quodāmō diuidit̄ designās antiquā ecclīā que passionē xpi pcessit. z nouā que xpi passionē subseqt̄. nā z q pibāt z q seqbantur clamabāt dicētes osanna filio dauid bñ. q ve. i no. do. Hec ēt vestis repñsentat purpureū vestimētū quo milites circūdederūt Iesum. Ioā. 19 cap.

¶ De caligis z sandaliis. Rubrica.

Superius de sex ornamētis tā3 sacerdotib9 q̄ epis cōib9 dcm̄ ē. nūc aūt de nouē pōtificū spūalib9 dicēdū restat z pmo de caligis z sandaliis videamus. Uestimētū aūt pedū nō habuit originē ab aarō. q dū ap̄t in iudea pūersabat̄ i iōq3 necesse nō habuit. sz ab aplis qbus dictū est. Euntes docete oēs gētes. nisi forte qs dixerit q calige z sandalia in locū femialiū successerūt. ¶ Celebraturi igit̄ pōtifices pedes interea dū dicuntur qnq3 psalmi in pparatiōe euāgelii paci caligi z sandaliis calciant̄ quoz pulchritudinē ammirabat̄ ppha dicēs. Q speciosi pedes euāgelizātiū pacē: euāgelizātiū bōa. Unde apl's ad ephe. Calciati pedes calciamētis pratū. z in euangelio legit̄ dñz misisse discipulos suos sandaliis calciatos: calciatos vtiq3 in pparatiōe euāgelii pacis. Il. n. calciati non erāt qñ sup serpētes z scorpiōes calcare potuissent. Cogitent igit̄ epi cur ita calciari sunt: imitent̄ eoz exēpla quorū imitant̄ calciamēta. Siqdē p pedes pueniēter affect9 itelligūt̄. Debēt nāq3 hēre affcūs z dsideria calciata ne puluere terrenoz seu tpaliū maculent̄. Per hmōi quoq3 calciamētū phibitio pedū pgrue itelligit̄ ne. vz. ad illicita festinēt: q2 pro affect9 facili9 ificiunt̄ z maculant̄ tpe psperitatis: qd p dxtrā: q̄ tpe aduersitatis: qd p sinistrā itelligit̄ i iō vt maiori piculo citi9 occurrēdū ostēdat̄ a dxtro pede pōtifex icipit calciari: pus tñ q̄ sandalia pedib9 iponant̄ caligis induuntur vsq3 ad genua ptensis ibiq3 constrictis: q2 pdicator pedib9 suis rectos dz facere gressus suos z genua debilia roborare: nā qui fecerit z docuerit hic magn9 vocabit̄ in regno celoz. Calige quoq3 iacinctini. i. aerei seu celestis coloris: denotāt q celestes dz hēre pedes. i. affect9 z firmos ne claudicet: sz dicat pfortamini pusilanimes. Et cōsequēter sandalia pedib9 iponunt̄ que sic vocant̄ ab herba vel sandarico colore quo depingunt̄. Hñt aūt desubt9 integrā solcā: desup pro corcū fenestratū: q2 gressus pdicatoris z subt9 debēt eē muniti ne poluant̄ terrenis. Iux illd dñicū: Excutite puluerē de pedib9 vris: z sursum apti q̄ren9 ad cognoscēda mysteria seu celestia reuelent̄. Iux illd pphēticū. Reuela oculos meos z cō. mi. d le. tua. In hoc quoq3 q desup apta sunt: q corda semp ad deū erecta hēre z oculos mētis ad ea que sursuz sunt apire debem9 significat̄. Q ēt subt9 solida sunt significat q mētē in terrenis obtusaz hre debem9: nec debem9 q̄rere bñdictionē Esau que in terris ēt sed Iacob que est in cel. ¶ Rursus q sandalia i qbusdā locis aperta z in qbusdā integra seu clausa sunt: designat q euangelica predicatio nec omnibus reuelari nec omnibus abscōdi debet. Iuxta illud. Uobis datū ē nosse mysteriū regni dei. ceteris aūt in parabolis: Nolite scm̄ dare cāib9: neq3 margaritas spargere añ porcos. ii. q. 3. nolite. ¶ Sādalia quoq3 iterius qñq3 ex corio albo fiūt: q2 necesse est intētiōem cādidā z psciam purā corā deo hēre. z exteri9 nigra apparere: q2 pdicatoz vita pp tribulatiōes hui9 mundi nigra z despecta secularib9 vr̄. Qñq3 ēt rubeū ad dotū martirii designādū: z qñq3 diuersis colorib9 variatū in quo virtutum varietas qb9 ornat9 eē dz significat̄. Lingula pro a corio separata sup pedē psurgēs. linguas eoz q pdicatori bonū phibēt testimoniū significat: qui tñ quodāmō a spūalium puersatiōe separati sunt. Scdo lingula ipsa spūaliū lingua est que pdicatorē in op9 pdicatiōis introduxit. Tertio ēt ipsi9 pdicatoris linguaz designat. linea pro ab ipsa ligula vsq3 ad finē sandalii p mediū ei9 pcedēs euāgelicā pfectiōez designat. linee pro ab vtroq3 latere pcedētes que in fine sandalii ad ipsam lineā mediā referunt̄ ibiq3 terminant̄ legē figurāt pphēticā que in euāgelio recapitulat̄ z in eo determinatur. Superior quoq3 pars sandalioz per quā pes introducitur variis psuit̄ funiculis: ne duo ei9 cornua destuant seu ab inuicē separent̄ seu abinuicē disiungant̄ i ad notandū q predicator seipsuz variis alligare dz virtutib9 aut scripture sniis: ne ipsius itrinseca ab his q exterius lucent corā altissimo disiungant̄. Ipsa quoq3 sandaliorum ligatura significat q prelatus qui huc illucq3 discurrere habz gressus mentis firmare debet cū in turbis versat̄. Quia pro corrigie huc atq3 illuc manib9 ducunt̄ vt sandalia firmentur z ligentur: significat q predicator sic firmo gressu incedere debet vt nulli onerosus existat: z ne in via ministrando deficiat. Nā frustra velociter currit q puscq3 ad metā puenit deficit: de pe. di. 3. icassum. Mystice. n. sandalia cursum predicatoris significant. Quandoq3 tñ sandalia non ligantur quia xpi incarnatio aliqñ humanis sensibus apta est: vt est pannis inuolui z in presepio poni. Aliqñ vero corrigie sandaliis supererogant̄: q2 scriptū ē: Qdcūq3 supererogaueris ego cū rediero reddā tibi. Pōt ēt dici q calige significant illā lotionē de qua dñs ait. Qui lot9 est nō indiget nisi vt pedes lauet. sz q2 nō suffic mūdicia cordis absq3 patiētia psecutiōis. iō sequunt̄ cētones rubei qui martyriū figurāt. Qui aūt in corde mūdiciā z in voluntate si opus fuerit habuerit patiētiā securus accedet ad pdicationez quā sandalia designant aplica. Porro fm q capiti. s. xpo conueniūt sandalia aliud designant. Pōtifex. n. in altaris officio capitis sui. s. xpi cuius est membz repñtās psonam: dum pedib9 assumit sandalia: illud incarnationis dñice calciamentū isinuat: de quo dñs ait in ps. In idumeam extendam calciamentum meum. i. in gentibus notam

faciam incarnationem meā. Venit. n. ad nos calciata di
uinitas vt p nobis dei filius sacerdotio fungeretur. Per
lingulas aūt qbus pedibus ipsa sandalia cōstringunt: il-
lud idē accepimus qd per calciamēti corrigiā Jo. bapti. si
gnificauit cū ait. Cui⁹ nō sum dignus corrigiā calciamen
ti soluere: vnionē. vz. ineffabilē ꝛ copulam carnalē isolubi
lem qb⁹ ꝓbis diuinitas nr̄e se carni piunxit. ¶ Sane me
diātibus caligis pedes sandaliis piūgunt qm aīa me diā
te carne diuinitati est vnita: sicut. n. pes corp⁹ sustētat. ita
diuinitas mūdū gubernat. Vñ ps. Adorate scabellū pedū
eius qm̄ scīm est. Verꝫ sm decretū Greg. 93. di. ꝙ. cōpagis.
ꝛ duob⁹ ca. se. Dyaconi nō debēt vti cōpagis. in sandaliis
neqꝫ manipulis. i. calciamētis cpalibus absqꝫ idulgētia se
dis aplice spāli. Olim. n. vtebanť qr coꝑerat discurrere p
comitatū. Hodie ergo nec ipsi nec sacerdotes vtunť sed epi
solū vt per varietatē sandalioꝝ noteť varietas officiorū.
Preterea epi būt per plebes discurrere: sacerdotes ꝓo dñi
hostias imolare. Clerici aūt romane ecclesie ex pcessiōe Cō
stantini iperatoris vti possent calciamentis cū vdonib⁹. i.
candido lintcamine. 96. di. Cōstantinus.

¶ De succintorio ꝛ orali. Rubrica.

De succintorio nil aliud dici
mus q̄ꝫ q sub
zona ꝛ cigulo in pꝛhemio huius ptis dcm̄ est
Sane romanus pōtifex post albā ꝛ cingulū
assumit oralē quādā. vz. sindonē qd capiti qsi
in modū veli iponit. ꝛ replicat sup hūeros ꝛ an̄ pect⁹ lega
lis pōtificꝫ ordinē seqns q post tunicā strictā ꝛ zona idu bat
ephot. i. superhūerale cui⁹ locū mō tꝫ amictus. ¶ Assumit et
crucē quādā carbenulis isertā quā a collo suspēsam sibi sta
tuit an̄ pectus. qm̄ ꝛ legalis pōtifex laminā aureā gerebat
in frōte. p qua pōtifex iste crucē gerit in pectore. ꝛ ne signo
cruci aurea lamina cessit. nā mysteriū qd in qttuor lr̄is au
rilamina ptinebat in qttuor ptibus forma crucis explica
tur. Juxta qd inqt apls. Vt cōphēdatis cū oib⁹ sanctis q̄ sit
latitudo ꝛ lōgitudo q̄ sublimitas ꝛ pfūdū: sacrm ergo qd
ille tūc p laminā pferebat in frōte: hoc iste iā recōdit in mē
te. Nā corde credit ad iustitiā ore aūt pfessio fit ad salutē.
ꝛ sm Hiero. auro legior sanguis euangelii pciosior est. Cru
cem quoqꝫ statuit sibi an̄ pectus ad designādū qd ait apls.
Glorificate ꝛ portate deū in corpe vestro. Jmponēdo aūt si
bi ꝛ deponēdo crucē illā osculat ad denotadū q xpi passio
nem que p illā significat credit ꝛ pfitet. ad quā repsen
tādā in officio misse se parat.

¶ De tunica. Rubrica.

Post appositam stolā ponti
fex induit
tunicā que alibi subtile. in lege ꝓo poderis. i.
talaris dicebat significātē pseuerātiā. Unde
Joseph inter frēs suos talare vestē describitur
habuisse. Cū. n. cetere ꝟtutes in stadio currāt pseuerantia
tm̄ brauiū accipit. qm̄ qui pseuerarit vsqꝫ in fi. h sal. erit.
de pe. di. 2. apls. ꝛ. c. multi. Vñ pcipit esto fidelis vsqꝫ ad
mortē ꝛ dabo tibi coronā vite. ¶ Rursus iō post albā tūica
idut sequē sicut p albā castigatio corpis: ita p tunicā ꝟtutes
anime itelligunt: qs semp dꝫ hēre pfect⁹. Porro tunica nō
cingit. qm̄ sm sui formā iter nō ipedit: sic ꝛ ꝟtutes p illaꝫ
designate liberū iter ad ꝓtēplationē dei pbēt. sꝫ alba cingit
put sub cingulo dcm̄ est. ¶ In vete. testa. erāt due tunice.
vz. bissina ꝛ iacinthina. exo. 39. c. ꝛ hodie et qdā pōtifices
duabus vtunt ad notandū q ppriū est eoꝝ hēre sciētiam
duoꝝ testōꝝ: vt sciāt de thesauro dñi pferre noua ꝛ vete. si
ue vt se ostendāt dyaconos ꝛ sacerdotes. Preterea vnaqꝫ
eaꝝ typū ppriū gerit. qm̄ alba q̄ bissina siue linea est casti
tatē significat vt sub ti. de alba dcm̄ est. Bissina et tunica si se
rica est que originē traducit ex ꝟmibus qui sine coitu creā
tur castitatē ꝛ hūilitatē demōstrat. Scda tunica q̄ iacinthi
na esse dꝫ sicut ꝛ olim erat coloris lapidis iacinthi q aeris
serenitatē imitat: scōs significat celestia cogitātes ꝛ imitā
tes siue celestē cogitationē ꝛ pueersationē. sic. n. lapis ille co
lorē cū aere mutat: nam in sereno aere seren⁹. ꝛ in obscuro
pallid⁹ ē: sic spālr doct cꝫ gaudet cū gaudētib⁹ ꝛ flet cū flē
tib⁹. Si āt illa alteri⁹ coloris fuerit fit ꝛ alteri⁹ significatio
nis. Ceterꝫ pōtifex vnā tūicā sub alia iduit: ad dnotādū q
sicut coopta tunica a pplo non vr̄: sꝫ tm̄ a clericis scit: ita ꝛ
rō sublimiū ꝛ ꝟtutes q̄s pfectus semp hēre dꝫ que per illā
significant patere nō debēt oibus: sꝫ maiorib⁹ ꝛ perfectis.
¶ Porro sm q capit. i. xpo pueniit hec vestis que in vete
ri sacerdotio iacinthini erat coloris ꝛ hēbat pro fimbriis
mala punica cū tintinabulis aureis ab iferiori parte de
pendentia vt pontifex totus vocalis icederet: put dicet sub
titu. de legalibus idumētis. celestē xpi doctrinā insinuat.
cui⁹ notitiā habuerūt oēs qbus dr per pphetā. In mōtē
excelsum ascende tu qui euangelizas syō. Precipue tamē
hanc tunicā habuit euangelice doctrine sapientie
dei iesus xps. ꝛ dedit illā aplis suis. Oia inqt que audiui
a patre meo nota feci vobis. Hoc ergo significauit illa tuni
ca dñi quā milites scindere noluerūt eo q eēt inconsutilis
desup ptexta per totū. 16. q. 7. sicut dñi. dānū forte magnū
extimātes: in quo significatū est q̄ dānosum sit q doctri
nam euāgelicā hereticis scindere moliant. Subdyacon⁹
quoqꝫ vtitur tunica de qua in sequēti tractatu dicetur.

¶ De dalmatica. Rubrica.

Pontifex imediate sup tunicā dal
maticā vestit sm institu
tionē Siluestri pape que ab icōsutili domi
ni tunica ꝛ apostolorum colobio creditur mu
tuata. Est autē colobium vestis sine manicis
prout in cuculla monacale apparet. sed Siluester papa in
dalmaticā vertit latas manicas addendo ꝛ in sacrificiis
altaris portandam instituit. nnogesima tertia distin
ctione. c. dyaconi ita. ¶ Dicta est aūt dalmatica eo q in dal
matia ꝛ post oīa alia idumēta sacerdotalia fit repta. Hec
sui forma significat largitatē eo q largas habet manicas
ꝛ ꝓtensas. Unde sm aplm oportet epm nō esse turpis lu
cri cupidū: sed hospitalē. 47. di. 88. di. psequens. Non er
go manū habeat ad dādū collectam ꝛ ad recipiendū por
rectam: sed illud efficiat qd propheta suadet. Frange esu
rienti panē tuū. ꝛ egē. vag. itro. in domū tuā ꝛc. Ex hoc
forte dyacōi spāliter vtuntur dalmaticis. qi principaliter
electi sunt ab aplis vt mensis ex officio ministrent. ¶ Ce
terum dalmatica dyaconi ampliores hꝫ manicas q̄ tuni
cella subdyaconi que alicubi subtile vocat qr ipse amplio
rem habere debet charitatē q̄ subdyaconus pp maius do
nū. pōtificis et dalmatica latiores habet manicas q̄ dya
coni ad notādū q ipse magis est expedit⁹ nihil hñs qd ip
sius manus restrigat. qr p celestib⁹ oīa debet largiri. Cha
ritas. n. eius extendi debet et vsqꝫ ad inimicos. Nēpe tu
nicella subdyaconi: dalmatica dyaconi: ꝛ casula presbyte
ri succedūt in locū tunice iacinthine que erat coloris cele
stis. i. aerei ad notādū q oēs ministri altaris celestē debēt
habere pueersationē: lꝫ sꝫ maius ꝛ minus qd notat latitu
do vel strictura manicaꝝ dalmatice ꝛ tunicelle vt pmis
sum est. Quia igit sacerdos magis dꝫ eē ad celestia expedi
t⁹: iō hec ornamēta nō gerit: nec aliō brachia strigēs. Eps
aūt simul vtit ꝛ dalmatica ꝛ tunicella ꝛ oiuꝫ ornamētis:
vt ostēdat se pfecte oēs hēre ordines tāq̄ qui eos aliis pfert.
Minores sacerdotes eos nō pferūt. ꝛ iō illa nō portāt: qb⁹
suffic vnū qd celestē significet pueersationē. Preterea pōti
fex in ornamētis atqꝫ in officio magis expresse gerit simili
tudinē saluatoris q̄ simplex sacerdos: ꝛ magis sibi pueniūt
ornamētoꝝ significatiōes plurimus vtit ornamētis. Dꝫ
aūt dalmatica hēre duas lineas coccineas hic idē an̄ ꝛ re
tro a summo vsqꝫ ad deorsum vt pōtifex ondat hēre feruorē

charitatis ad deū ⁊ proximū in prosperis ⁊ aduersis. Iux
ta veteris ⁊ noui testi preceptū qđ est. Diliges dn̄m de. tu. ex
to. cor. tu. ⁊ proximū tuū sicut teipsum. Vn̄ Ioā. Carissimi
nō mādatū nouū scribo vobis. sꝫ mādatū vetus qđ ab ini
tio habuistis. Et iterū mādatū nouū scribo vobis ⁊c. Quā
doqꝫ linee purpuree sunt significātes fidē sanguinis xp̄i in
vtroqꝫ ppl̄o necessariā. In sinistro quoqꝫ latere dalmati
ca fimbrias solet hēre: sollicitudines actiue vite significan
tes quas ep̄s pro subditis suis dꝫ habere. iuxta qđ dicit apo
stolus. Preter illa que extrinsecus sunt instātia. mea quoti
diana sollicitudo oīuꝫ ecclesiaꝝ. Per dextrū vero lat⁹ qđ fim
brijs caret notatꝰ cōtēplatio celestiū sine sollicitudinib⁹ ⁊ ce
ra a multiplicitate pturbationū. Adhuc ꝗdaꝫ dalmatice
quīdecī hn̄t fimbrias añ ⁊ retro. qꝛ quīdecim psalmi in ve.
testa. q̄si quīdecim ranū gradus excūt de tramite charitatꝭ
⁊ quīdecim sil'r in nouo testa. excrescūt de ope charitatꝭ: vbi
gr̄a: Charitas paciens est: benigna ē ⁊c. vsqꝫ charitas nū
q̄ excidit. Aliq̄ vero hn̄t vigintiocto añ ⁊ totidē retro: vbi
septiformis spūs est octies repetit⁹ q replet octo maneries
laudātiū deū. s. reges ⁊ pplos: pncipes ⁊ iudices iuuenes ⁊
vgines: seniores ⁊ iuniores. Rursus in dalmatica varie
tas est sine scissura: qꝛ lꝫ varia religiōis opa apud deū agā
turtñ in votis nō discrepāt. Itē apta ē a laterib⁹ sub ascel
lis insinuās illi qui eā induit: vt xp̄i qui in latere lancea p
foratus est vestigia imitet̄. ¶ Adhuc dalmatica formaꝫ
crucis pretendit. vn̄ p eā xp̄i passio figurat̄: idcꝫ in misse of
ficio portat̄ vbi xp̄i passio repn̄tat̄. Significat ēt dalma
tica sanctā religionē ⁊ carnis mortificationē atqꝫ sublimi
um rōnē. Alba dalmatica sanctā ⁊ imaculatā significat vi
tam. Rubea martyꝝ. Alba vero ope polimitico variata no
tat mūdicias ⁊ vtutū varietatē. ⁊ est aurifrisio adornata.
Iuxta illđ. Astitit regina a dex. tu. invest. de. ¶ Porro sꝫ
q capitu. s. xp̄o ꝯuenit dalmatica sui forma latā ⁊ largam
xp̄i misericordiā significat: quaꝫ ipse pre ceteris ⁊ docuit ⁊
īpēdit. Estote inq̄t misericordes sicut ⁊ pr̄ vester misericors
est. Beati nāqꝫ misericordes qm̄ ipsi misericordiā ꝯsequē
tur. Hic est ergo samaritanus ille, p̄ximꝰ nr̄ qui fecit nobis
cuꝫ misericordiā: sup infundēs vulnerib⁹ nostris vinum ⁊
oleū. Nā per viscera misericordie dn̄i dei nr̄i visitauit nos
oriēs ex alto qui nō ex operib⁹ iustitie nostre que fecim⁹ nos.
sed sm̄ misericordiā. s. n. s. p peccatorib⁹ venit vt de peccatꝭ
veniā indulgeret. Misericordiā inq̄t volo ⁊ nō sacrificiū.
Legit̄ in canone Greg. 23. dist. cōis. q in p̄mitiua ecclesia
nō licebat ep̄o vel dyacono vti dalmatica absqꝫ indulgētia
sedis ap̄l'ice speciali. ¶ Sane dalmatice tpe aduentus dn̄i
a dyaconib⁹ intermittunt̄. qm̄ qn̄ aliqua claritas sacri or
dinis ad tps intermittit̄ clarius resplendet ⁊ auidius su
mitur qñ resumit̄ in aīs deuotoꝝ. qꝛ qđ rarū est magis ap
petit̄: 93. di. legimus. ad fi. ¶ Rursus in aduentu dyacon⁹
nō vtit̄ dalmatica nec subdyaconus tunica. qꝛ lex quā sub
dyaconus significat ante incarnationē dn̄i euāgelij orna
tu carebat ⁊ charitas euāgelij quā dyacon⁹ significat non
dū apparuerat. vel qꝛ nōdū venerat qui vestē inocētie ⁊ im
mortalitatis nos īduere debebat: iđ vestes letitie dimittū
tur. Vtunt̄ aūt tūc casulis de quo in scđa pte sub ti. de dya
cono dictū est. In ieiunijs tamen penthe. potest dyaconus
dalmatica vti.

¶ De cirothecis. Rubrica.

Via plerūqꝫ bonū opus qđ faciūt inani fauore corrūpūt. iđ statim postīdu tam dalmaticā pōtifex iuxta ritū apl'oꝝ ma nus ꝑgit cirothecis ne nesciat sinistra sua qđ faciat ei⁹ dextera. Per cirothecā ergo cautela
ꝯgrue d̄signat̄ que sic facit op⁹ in publico q intētionē ꝯtinet
in occulto. Nā ⁊ si dn̄s dixerit: Luceat lux vr̄a corā hoib⁹
vt videāt opa vr̄a bona ⁊ glorificēt prēm vestꝝ qui in celis
est. Ad qđ ēt designādū cirothecā circulū desup hꝫ aureū.

ipse tamen precipit. Attendite ne iustitiam vr̄am faciatis
corā hoibus vt videamini ab eis: alioqn mercedē nō hebi
tis apud prēm vr̄um qui in celis est. Manus ergo qñqꝫ ve
lantur cirothecis ⁊ qñqꝫ denudant̄: qꝛ bona opa interdum
ad vitādū vanā gloriā occultant̄: ⁊ īterdū ad edificādū p
ximos ppalant̄. Sūt aūt incōsutiles: qm̄ actiōes pōtificꝭ
fidei recte debēt esse ꝯcordes. Per cirothecas quoqꝫ in ma
nibus exēpla sanctoꝝ que in opib⁹ hūda sunt intelligunt̄ q
opa ab oī ignamēto mūdata sunt: ne modicū fermēti to
tam massaꝫ corrūpat. Per ipsas vero cirothecas albas ca
stitas ⁊ mundicia denotat̄: vt man⁹. i. opa actiōes sint mūde
⁊ ab oī sorde imunes. Porro sm̄ q capitu. s. xp̄o ꝯueniūt ci
rothece sunt edoꝝ pellicule q̄s mātibus Iacob rebecca cir
cūdedit vt pilose man⁹ similitudinē maioris fratris exprime
rent. Sane pellis edi est similitudo peccati quā rebecca mr̄. i.
spūs sancti gr̄a manib⁹ veri Iacob. i. opib⁹ xp̄i circūdedit
vt similitudinē maioris. i. prioris ade sedis exprimeret. Xp̄s.
n. similitudinē peccati sine peccato suscepit: vt icarnatōis my
sterū diabolo celaret̄. Nā ad similitudinē peccatoꝝ esuriit ⁊
sitiuit: voluit ⁊ expauit: dormiuit ⁊ laborauit: Vn̄ cuꝫ ieiu
nasset. 40. dieb⁹. ⁊. 40. noctibus: ac postea esuriisꝫ accedēs
ad illū diabolus cū ad similitudinē p̄oris ade temptare tētauit.
sed qui p̄mū vicerat eisdē modis victus est a secundo.

¶ De mitra. Rubrica.

Postquam ep̄s planetā induit mi tra loco tiaræ] seu cyda re seu ifule capiti ei⁹ iponit̄. Iuxta illđ. Glia ⁊ ho. co. e. do. Sꝫ ⁊ papa coronā frigiū loꝝ sup humerale clamidē purpureā ⁊ tunicā coccineā
nam hꝫ ex ꝯcessiōe ꝯstātini iperatoris. 96. di. ꝯstātin⁹. Mi
tra aūt sciaꝫ vtriusqꝫ testi designat. Duo nāqꝫ illi⁹ cornua
duo sunt testā anterius nouū posteri⁹ vetus: que duo epis
copus memoriter dꝫ scire. 23. q. ep̄s. ⁊ illis tāq̄ duplici cor
nu fidei inimicos ferit̄. Videri dꝫ qdē subditis ep̄s cornu
tus sicut ⁊ moyses de mōte synai descēdēs ⁊ duas tabulas
testimonij tenēs apparebat cornut⁹ Aarō ⁊ filijs israel ex
ꝯsortio sermonis dei: put legit̄ exo. 34. c. Quidā aūt here
tici mitrā ⁊ ei⁹ cornua ⁊ ep̄m illā ferentē ꝯdēnant iducētes
in fomentū sui erroris qđ Io. ait in apo. Vidi aliā bestiaꝫ
ascēdentē de terra ⁊ hēbat cornua duo silia agno. ⁊ loq̄bat̄
sicut draco. Due vero fimbrie posteri⁹ depēdētes spūs ⁊ lr̄a
sunt. Per duas quoqꝫ fimbrias seu ligulas notat̄ q pas⁹
esse dꝫ tā in mystico q̄ in historico sacre scripture intellectu.
In quaꝝ sūmitatib⁹ sunt fimbrie rubei coloris denotantes
eius ꝓmptitudinē ad fidei ⁊ sacre scripture defensionē: ēt
vsqꝫ ad sanguinis effusionē. 25. q. i. sunt qdaꝫ: que sup sca
pulas pendent ad notandū q id qđ predicat ore: ostende
re dꝫ ope: qꝛ. n. scapulis nulla pars altior est ad op⁹ siue ad
onus ferendū: iđ recte per eas op⁹ intelligit̄. Circulus aute⁹
qui posteriorē ⁊ anteriorē mitre ptē cōplectit̄: idicat q oīs
scriba doct⁹ i regno celoꝝ de thesauro suo noua ⁊ vetera p
ferre dꝫ. Caueat ergo diligēter ep̄s ne pri⁹ velit eē magister
q̄ nouerit eē discipulus. 10. dist. miserum. extra. de elect. cū
in magistrum. de renuncia. post translationem. ⁊. c. nisi ne
si cecus cecum duxerit ambo in foueam cadant. Scriptuꝫ
est. n. per prophetam. Tu sciam repulisti ⁊ ego te repellam
ne sacerdotio fungaris mihi. 3⁊. di. omnes. ⁊ in p̄dicto. c.
nisi. Non incōpetenter ēt mitra que in altū de sui forma p
ducit̄: altitudinē sapiētie designat. Debet enim episcop⁹
sic subditos scientia excellere vt ipsius comparatione cete
ri merito grex dicantur. 25. di. §. nunc autem. i. q. i. vilissi
mus ⁊. q. 7. conuenientibus. Due pēdule ex posteriori par
te duplicem desi gnant memoriam. Prima est actuū diui
noꝝ. ne celebrādo eā ꝯtemnēs puniat̄. Vnde ⁊ in veteri te
stamento sacrificiū oblatur⁹ ambiebat̄ tintinabulis. vt p
eorum sonitum reciperetur dignus. vel repelleret̄ indign⁹
ab angelo ad custodiā tēpli posito. 43. di. c. i. Scđa est pec

catoꝝ suoꝝ vt de illis cōpungaꝛ de pe. di. 3. iudas. Mitra et q̄ quoq̄ linea est et alba castitatis candorē mūdiciāq̄ significat. Un̄ hoc ornamētū multū capiti necessariū erat in quo q̄nq̄ sensus corporis vigēt. q̄bus corruptis facile castitas violaꝛ. ¶ Sunt et nōnulli dicētes q̄ mitra pōtificꝫ spineā coronā significat. et inde est q̄ dyacon⁹ i officio misse in quo pōtifex xp̄m in passiōe figurat mitrā illi iponit et depōit. q̄ ipse ex officio suo hꝫ euāgeliū legere: in quo xp̄s spinis legiꝛ coronat⁹. Duo cornua sunt duo charitatis p̄cepta. Pontifex igiꝛ mitrā accipit intelligēs q̄ q̄nq̄ sensus a mundi illecebris custodire dꝫ vt duoꝝ testōꝝ p̄cepta seruet: et duo charitatis p̄cepta ipleat vt coronā p̄cipe mereaꝛ eternā. ¶ Ceteri vero sacerdotes et clerici generalr̄ caput p̄tegūt nullo ornamēto. lꝫ in festis sint in toto alio corpore subornati. tū q̄ nōdū est plenū gaudiū nostꝝ. gaudem⁹ enī nō in re p̄ntiū: sꝫ in spe futuroꝝ. tū q̄ ad hoc tēdimus vt deū nuda facie ptēplemur. ¶ Sane mitra aurifrisiata vtēdū est a pasca vsq̄ ad aduētū. et a natiuitate dn̄i vsq̄ ad septuagesimā in oīb⁹ festis duplicib⁹: et nouē lectionū tot⁹ anni. nisi in festo inocētiū put diceꝛ sub ti. de coloribus. et in dn̄icꝫ p̄dictoꝝ tēpoꝝ et generaliter q̄ncūq̄ Gloria in excelsis et Te deū laudam⁹ dicunꝛ. Cuꝫ. n. illa dicanꝛ in festiuis diebus in q̄b⁹ p̄uatē et gaudiū generale vt spūale capitis vel mēbroꝝ ad memoriā reducim⁹ vt diceꝛ in p̄hemio septime ptis. merito tūc mitra aurofrisiata vtimur q̄ auꝝ et gēmaꝝ nitor gaudiū rep̄ntant. In dieb⁹ vō ieiunioꝝ nō est ea vtēdū vt seq̄tur. q̄ cū dies illi ordinati sint ad delenda peccata que tūc sunt ad memoriā reducēda nō sunt tūc agēda vel ferenda que gaudiū sed que poti⁹ hūilitatē et afflictionē designāt. In aliis vero t̄pibus regulr̄ nō aurifrisiata sed simplici vtēdū ē. vꝫ. ab aduētu vsq̄ ad natiuitatem nisi q̄ dn̄s papa vtiꝛ aurifrisiata in dn̄ica gaudete. et septuagesima vsq̄ ad pasca. et in dn̄ica letare hierusalē p̄ut diceꝛ sub tit. de colorib⁹. et et in q̄rta feria cene dn̄i in officio misse tm̄. et in sabbato sancto in officio misse. Itē in festis triū lectionū illius t̄pis et in oībus vigiliis in q̄b⁹ ieiuniū celebraꝛ. et in quattuor t̄pib⁹ et in rogatiōibus. dn̄s tñ papa vtiꝛ in festo scī Marci in missa tm̄. Itē in offō d̄functoꝝ. ¶ Illō quoq̄ notādū est q̄ roman⁹ pōtifex in signū ipērii vtiꝛ regno. i. corona iperiali. et in signū pōtificis vtitur mitra. sed mitra semp̄ vtiꝛ et vbiq̄. regno vō nō semp̄ nec vbiq̄ q̄ pōtificis auctoritas et prior est et dignior et diffusior q̄ imperialis ptās. Sacerdotiū. n. i pplo dei regnū p̄cessit cū Aarō p̄mus pōtifex Saulē p̄mū regem p̄cesserit. et Noe nēbroth. q̄ sicut legiꝛ p̄ncipiū regni nēbroth extitit babilōis. 6. di. qui his ita. Noe vō edificauit altare domino et holocausta obtulit sup illud. regno q̄dē nō vtiꝛ nisi certis dieb⁹ et locis. et nūq̄ intra ecclesiā sed extra. Porro sꝫ q̄ capiti. i. xp̄o p̄uenit: mitra pōtificis illud significat q̄ō p̄pheta loquēs de filio dicit ad patrē. Gloria et honore coronasti eū dn̄e. et cō. et cē. Hoc est itaq̄ nomē q̄ō est super oē nomē. vt in noīe Iesu oē genu flectaꝛ celestiū terrestriū et cē. Nā et in aurea lamina frontis pōtificalis sculptū erat nomen dn̄i tetragramaton: c⁹ mysteriū dclarabimus in ti. de leg. a. indumētis. Per mitrā ergo capitis xp̄i sūmā illā glorificentiā intelligim⁹ que p̄p diuinitatē debeꝛ hūanitati nā p̄p pedē adoraꝛ scabellū. Adorate inq̄t scabellū pedum ei⁹ q̄m sanctū est. ¶ Et nota q̄ sicut ait Zacharias papa d̄ p̄se. di. i. nullus. ep̄s ad altare oratur⁹ accedēs seu altario assistens vel oṝones ad deū effundēs mitrā deponit et baculum. q̄ apl̄s p̄hibet viros capite velato in ecclesia orare vt reuelata facie gloriā dn̄i p̄templenꝛ. Cū vō ad ppl̄m se conuertit vt illi p̄dicet insignia cōminatiōis sue resumit. vn̄ et Moyses cōm ppl̄i apud deum p̄hab⁹: cōm vō dei ad ppl̄m gladiū allegabat. 45. di. disciplina ad fi. ¶ Ultimo nota q̄ quidam ep̄i solēniter bn̄dicūt in missa. et altare thurificant deposita mitra. Alij vero cū mitra in capite. Primi ea rōne mouenꝛ q̄ solēniter benedicēdo vice dei funguntꝛ. et deus per eoꝝ mysteriū bn̄dicat. Nume. 6. in fine. vbi di. Inuocabūt nomē meū sup filios israel: et ego bn̄dicā eis. Altaris vō thurificatio significat oṝones. Apoc. 8. Ascendit fumus incensoꝝ de oṝonib⁹ sanctoꝝ. Quia ergo in oṝonibus cōm plebis ad deū agit: idō cū reuerentia mitra vꝫ deposita illud agere debet. Scdi vō attēdūt q̄ benedictio et thurificatio nō sūt essentialia ad p̄secratiōe corporis xp̄i sed ad solēnitatē pertinēt: et idō ea cū mitra agūt vt per hoc a simplicibus sacerdotib⁹ discernanꛝ. Quis. n. plus habeat ep̄s q̄ simplex sacerdos in his que ad solēnitatē p̄tinēt vt in ornamentis et aliis: nō tm̄ in his que ad p̄secrationē ipsam spectant. Sed hec rō minus sufficiens vꝛ q̄m sm̄ hoc mitra in missa nō dponereꝛ nisi q̄n verba ad quoꝝ p̄lationem fit specierum transubstantiatio p̄feruntur.

¶ De annulo. Rubrica.

Annulus est fidei sacr̄m quo christ⁹ sponsam suā sanctā ecclesiam subarrauit vt ipsa de se dicere valeat. Annulo suo subarrauit me dn̄s me⁹ ihs xp̄s. c⁹ custodes et pedagogi sunt ep̄i et p̄lati annulos p̄ signo in testimoniū hui⁹ rei ferētes. de q̄bus spōsa dicit in cāticis. Inuenerūt me vigiles q̄ custodiūt ciuitatē. Hunc annulū dedit p̄r filio reuertēti sm̄ illō euāgelij. Date annulum i manu ei⁹. ex quo euāgelio ānuli vsus crediꝛ accept⁹. Annulus ergo pōtificis integritatē significat fidei vt. vꝫ. ecclesiā dei spōsā sibi creditā sicut se diligat et sobriā et castā celesti spōso custodiat iuxta illō: Despōdi. n. vos vni viro. v. ca. ex. xp̄o. et se meminerit nō dn̄ꝫ sed pastorē. 6. q. i. sicut alterius. De hoc spōso et spōsa Iōānes euangelista dicit. Qui hꝫ spōsā spōsus ē: amic⁹ aūt spōsi q̄ stat et audit eum gaudio gaudet p̄p vocē spōsi. Ep̄s ergo vicari⁹ et amic⁹ spōsi q̄ si vicari⁹ est et ipse quodāmō spōsus est. ¶ Rursus antiq̄ lr̄as annulo sigillabāt. Un̄ ep̄s ānulū portat. q̄m secreta mysteria et ecclesie sacr̄a perfidis sigillaꝛ et hūilibus reuelare dꝫ. ¶ Porro sm̄ q̄ capiti. s. xp̄o p̄uenit annulus digiti: donū significat scī spūs. Digitus. n. articularis atq̄ distict⁹ spūm scm̄ isinuat. sm̄ illō. digit⁹ dei est hic. et alibi. Si ego in digito dei eijcio dmōia: filij vr̄i i quo eijciūt. ¶ Annul⁹ aūt aure⁹ et rotūdus p̄fectionē donoꝝ ei⁹ significat quā sine mēsura xp̄s accepit. q̄m in eo plenitudo diuinitatis corporalr̄ habitat. Nā q̄ dsursū venit sup oēs ē: cui de⁹ nō dedit spm̄ ad mēsurā dicēs. Sup quē videris spiritū scm̄ dscēdētē et manētē sup eū: Hic ē q̄ baptizat: nā requieuit sup eū spūs sapiētie et intellect⁹. Ipse vō de plenitudine sua sm̄ differētes donationes distribuit: alij sm̄ apl̄m dās smonē scie: alij grāꝫ sanitatū: alij opatione v̄tutū et cē. q̄ō et visibilis pōtifex imitaꝛ alios in ecclia p̄stituēs sacerdotes alios dyaconos alios sbdyaconos et hmōi. n̄ igiꝛ abre in ep̄i digito gēmat⁹ fulget ānulus: p̄ c⁹ mysteriū danꝛ fulgida carismata grāꝝ. De annulo sponse satis dcm̄ est in prima parte sub tit. de ecclesie sacramentis.

¶ De baculo pastorali. Rubrica.

Baculus pastoralis correctionē pastoralē significat p̄p q̄ō a consecratore dꝛ p̄secrato. Accipe baculū pastoral' officij vt sis i corrigēdis vitiis pie seuiēs. De quo dicit apostolus. In virga veniam ad vos. Uirga igitur pastoralis ptās intelligiꝛ sacerdotal' quā xp̄s eis p̄tulit q̄n aplos ad p̄dicādū misit p̄cipiēs eis vt baculos tollerēt. Et moyses cū v̄ga missus ē i egyptū. d̄ h̄ i p̄ma pte dcm̄ ē i ti. d̄ p̄secratōib⁹: bacul⁹ ergo a lege et euāgelio sumiꝛ: q̄ et v̄ga pastoral' et sambuca et pedū et ferula nūcupaꝛ. Moyses. n. ex mādato dn̄i v̄gam habuit: q̄ terribilia fecit in celo et in mari: quia cibum de celo: potum de petra produxit: et gregem ad terram fluentem lacte et melle minauit. Adhuc per baculum doctrine auctoritas intelligitur. Hac enim

infirmi sustētant. indocti corripiunt. errātes ad penitentiā trahunt. Unde z pedū vocat qd ē lignū recuruū quo pastores pedes retrahūt aialiū. Sane qñqz baculus ex osse z ligno pficit: que cristallina z deaurata sperula piūgunt: os superi⁹ recuruat: lignū īferi⁹ ferro acuit modice tn̄ recōditur. Sigdē os est duritia legis: lignū māsuetudo euāgelij: que duo coniuncta sunt sperula diuinitatis Jesu xpi. Uel os seueritas: lignū pōtificis est lenitas qs iugat in iudicio per charitatē. Nā seueritas vel misericordia multū diluitur si vna sine altera teneat. 45. di. disciplia. ad qd significandū ferꝫ obtundit: qz iudiciuz misericordia temperat: baculus recuruat cū penitentes ad penitentiā reuocant. Aliqñdo in curuatura caput serpentis: qz ad deū cōuersis vita eterna promittit. Aliqñ etiam in curuatura scribitur. Cū irat⁹ fuer͂ misericordie recordaberis ne ob culpā gregis ira turbet in pastore oculū rōnis. 6. q. i. ex merito. Aliquando in sperula scribit. homo. vt pōtifex se hoiez memoret. z de potestate collata nō eleuet. Aliqñ etiā iuxta ferꝫ scribit. Parce. vt in disciplina subditis parcat: z misericors a misericordia misericordiā cōsequat. Qz vero baculus est acut⁹ in fine: rect⁹ in medio z retort⁹ in sūmo: designat q pontifex dꝫ pūgere pigros: regere debiles sui recentudie z colligere vagos. 47. di. §. nec. 48 di. disciplia. z ca. ois. Uñ versus. Collige: sustēta: stimula: vaga: morbida. lēta. Et reddendo singula singulis versus iste prīncipia premissa. vel sic. Attrahe per primū: medio rege: pūge per imū. Roman⁹ autē pontifex pastorali virga nō vtitur: tum propter historiā: tū pp mysticā rōnem. extra de sac. vn. caplo vnico. in fine. Historia est qm beat⁹ petrus apostolus Marcialē discipulū suū quē dñs inter discipulos ɔstituit cū dixerit. Nisi efficiamini sicut paruulus iste nō intra. zc. misit cū quibusdā aliis ad pdicandū germanis. quo in via ad viginti dietas defuncto Fr̄ōto collega ei⁹ rediit ad nunciandū hoc petro. Cui petr⁹. Accipe hūc baculū z tāgens illuz dic. Surge in noīe dñi z predica. Ille vero in quadragesimo die a tempore mortis illi⁹ tetigit eū z surrexit z pdicauit z ita petr⁹ baculū a se remouit z subditis tradit nec recuperauit. Innocenti⁹ vero papa tertius scripsit in ecclesie speculo q beat⁹ petrus misit baculū suū Euchario primo treueroꝝ episcopo: quē vna cū Ualerio z materno ad predicādū euāgeliū genti theutonice destinauit: cui successit in epatū Maternus qui per baculū petri de morte fuerat suscitat⁹: quē baculū vsqz hodie cū magna veneratiōe treuereñ. ecclesia. seruat. z iō papa in illa diocesi vtit baculo z nō alibi. Mystica vero est ratio: qz baculus in sūmitate est curu⁹ q̄si ad attrahendū: qd in romano pōtifice necesse nō est. qz null⁹ ab eo finaliter diuertere pōt. Preterea per baculū designat cohertio. quā qz ceteri pōtifices ab hoīe recipiūt. ideo a suis superiorib⁹ baculos recipiūt z habēt. Roman⁹ vero pontifex qz potestatē a solo deo accipit baculū non hꝫ. ¶ Porro fm q capiti. s. xpo conuenit virga pontificis: potētē xpi significat: de qua psalmista. Uirga recta sine directiōis virga regni tui. qz dilexisti iusticiā z odisti iniqtatē: pp quod alibi dicit. Reges eos in virga ferrea: duricia ferri vigorē significat eqtatis. quia christ⁹ tanqȝ vas figuli peccatores ɔfringet: Uerꝫ potestas christi non solū est virga. sed baculus: qz non soluz corripit sed etiā sustentat. Unde ps. Uirga tua z baculus tu⁹ ipsa me consolata sunt.

¶ De sudario. Rubrica.

Expeditis nouem specialibus pontificū ornamētis aliq de quibusdā aliis z primo de sudario videam⁹: qd est tine⁹ pān⁹ quē ministrans epo semper paratuz habet quo ille sudorē z oēm superfluū corporis tergat humorē: significans studiū quo hūanas ɔtagiones in hac vita extergimus per exēpla sanctoꝝ patꝫ. qbus ad patientiaz corroboramur. Sicut. n. sudor est in corpore: sic etiam tediū est in aīa qñqz ex conscientia peccatoꝝ pueniens ɔstrepitus frōtē. Habeam⁹ igit sudariū ex lino multis tunsionib⁹ castigato z mūdato per qd mūdanos extergam⁹ affect⁹. z etiā cū dauid z iob tristiciā abiiciēdo nos tergam⁹. In quibusdam ecclesijs diacon⁹ sudariū habens illud in dextro cornu altaris depōnit. vt si forte qcqȝ sordidū accesserit illo tergatur. z sudariū sacerdotis mūdissimum maneat. ¶ Manipuli quoqz pene eadē ē significatio: put ibi dcīn est.

¶ De pallio. Rubrica.

Consequenter aliqua de pallio subiciam⁹: qd patriarcharꝫ pmatū z metropolitanoꝫ est propriū: vt per illud a ceteris episcopis discernant. q priuilegiatā obtinēt dignitatē: quare sub premissis z cōib⁹ vel spālib⁹ ornamētis minime ɔtinētur. Sigdē per palliū simul vtrūqz z superhūerale z rōnale legalis pōtificis intelligim⁹. qz. n. super vtrūqz pōtificis humeꝫ iacet superhūerale sine lōgeon dr̄. qz vero inde descēdens in ipso pōtificis pectore iungit: rōnale vocat. habebat enim superhūerale z rōnale que cathenulis aureis simul iūgebant. Sūt tn̄ q dicūt q rōnali nullū hodie ornamētuz succedit. de quo subti. de lega. indu. dicet. Alij dicunt q palliū pro aurea lamina institutū est: cuius pbabili⁹ videat q aurifrisia mitre vicē lamine gerāt. ¶ Sane palliū quo maiores vtunt significat disciplinā q seipsos ad exēplū subditoꝝ: z etiā ipsos subditos regere z ɔstringere debēt. per hāc acqrit torques aurea quā legitie certātes accipiūt de qua dicit Salomō in pabolis. Audi fili mi disciplinaz pr̄is tui z ne dimittas legē matr͂ tue. vt addat gr̄a capiti tuo z torques collo tuo. Sicut aūt torqs seu brauiū nō dabatur nisi legitie certanti. iuxt illd apli. Multi qdē currūt sꝫ vn⁹ accipit brauiū: ita z ad honorē pallij nemo ascēdit⁹: est nisi qui in singulis honoꝝ gradib⁹ legitie pius dsudauerit. Nā z officia secularia nō ɔferūt pncipalē locū igressis vestibulū actiōis. 59. di. si officia. sꝫ ex aiatis per plurimos grad⁹ z in grad⁹ ceteros āncellat quē labor ɔplixior z stipēdia lōgiora fecerūt āñ ire. C. d offi. ma. offi. nemo ff. d mu. z ho. gradatiꝫ. Sup cūcta iduinēta fert vt ceteri hoc videntes ad legitimū certamē hortent. ¶ Pōtifex vero palliū dū sibi ipōit z detrahit osculat ad notādū sūmū legitie certādi desideriū z brauiū ɔmerēdi. Est aūt palliū de cādida lana ɔtextū hñs circulū hūeros ɔstrigētē z duas lineas ab vtraqz pte. vꝫ āñ z retro pēdētes. A sinistris ē duplex: a dextris simplex. hꝫ qttuor cruces purpureas. s. āñ z retro. a dextris z a sinistris. Insigunt i pallio tres ac⁹ i z qdā sunt q p metropolis sine pallio agi ñ pñt quo etiā ni si certē dieb⁹ vti nō valet: q oia metallib⁹ sunt ibuta mysterijs z diuinis grauida sacris. Nā vt scriptura testat. In thesauri sapiētie significatio disciplie. In lana qppe aspitas: i cādore bēignitas dsignat. Nā ecclīastica disciplina ɔ rebelles z obstinatos seueritatē exercet. sꝫ erga penitētes z hūiles exhibꝫ pietatē: pp qd de lana nō cuiuslibꝫ aialis sꝫ ouis dūtaxat efficit q ē aial māsuetū. vñ pphera. Tāqꝫ ouis ad occisiōez duct⁹ ē z sic agn⁹ corā tōdēte se nō apuit os suuz. Hic ē q illi⁹ semiuiui vulnerib⁹ quē Samaritan⁹ duxit in stabulū z vinū adhibet z oleū. vt p vinū mordeant vulnera: p oleū foueant: qtenus q sanādis vulnerib⁹ pest i vino morsuz seueritat adhibeat: i oleo mollicē pietat. Hoc nimirꝫ z p archaz tabernaculi dsignat. 45. di. disciplia i qcū tabulis vīga cōtinet z māna: qm i mēte rectoꝝ cū scripture scia vīga dꝫ eē directiōis z māna dulcedinis: vt seueritas imoderate non seuiat z pietas pl⁹ qȝ expedit nō idulgeat. Itē fit d vili mā. s. lana vt hēat pciū nō a se sꝫ ab eo qd significat i se. vt non oculis sꝫ mēti spectabile sit. vt nō ad ornādū sꝫ ad significādū indui itelligat. ¶ Circulus pallij per quē hūeri ɔstrigūtur ē timor dñi p quē opa exercent: ne vl ad illicita dsluāt vel ad superflua relapsent: qm disciplina sinistram cohibꝫ

ab illicitꝭ formidĩe pene. dextraȝ ꝓo tẽpat a ſupfluis iuſtitie amore. beat⁹ ergo vir qui ſemper eſt pauidus. Nam iuxta ſniam Salomonis. Timor dñi peccatũ expellit. Qui ꝓo ſi ne timore exiſtit iuſtificari nõ poterit. Jõ.n. circulus pal lij ſub collo hũeros ↄſtringit ad notãdũ ꝙ illũ ferẽs dȝ cẽ idẽ ope ⁊ ſermõe. ¶ Duas vero lineas quaꝝ vna poſt dor ſum ⁊ altera progreditur ante pectus: huius vite curas ⁊ ſollicitudines ſignificare putamus: qb⁹ ⁊ cor ⁊ humeri põ tificis ſic ſepiſſime grauant̃ ⁊ ĩpediuntur: vt a ꝓprio ſtatu cũ auertãt: ⁊ vana qdã ⁊ tranſitoria cogitare ⁊ portare cõ pellãt. Hic eſt ꝙ palliũ añ ⁊ retro a dextris ⁊ a ſiniſtris añ pectus ⁊ ſup hũeros frequẽter aptat̃ vt his poſt habitis in ſeipſum ſepe redire itelligatur. Actiuã quoqȝ ⁊ ↄtẽplatiuã vitã ſignificant: quas ita dȝ exercere ꝓlat⁹ vt exẽplo moyſi nũc in mõtẽ aſcẽdat. ⁊ ibi philoſofet̃ cũ dño: ⁊ nũc ad ca ſtra deſcẽdat ⁊ ibi neceſſitatib⁹ ꝓuideat ꝓplo: ꝓuiſurus attẽtius vt cũ ſepe ſe dederit alijs: interdũ ſe ſibi reſtituat. Jtemus ⁊ cũ Martha circa frequẽs miniſteriũ ſatagat. et cũ Maria ꝟba audiat ſaluatoris. extra de renũ. niſi ad ſi. 88. di. decreuit. Utraqȝ tñ linea grauat inferius. qꝛ corp⁹ qð corrũpitur aggrauat aiam. ⁊ deprimit terrena ĩhabita tio ſenſum multa cogitantẽ. ¶ Palliũ duplex ẽ in ſiniſtra ſicut ⁊ rõnale. ſȝ ſimplex in dextra. qꝛ vita pñs que ꝑ ſini ſtrã accipit̃ multis ẽ ſubiecta moleſtijs. ⁊ in ea duplicitate carere nõ poſſumus. qꝛ nũc ꝓſperis extollimur. nũc aduer ſis frãgimur: nũc terrena petimus: nũc celeſtibus adhere mus: nũc carni: nũc menti ſeruimus: ſed vita futura que ꝑ dextrã ſignificat̃ in vna ſemꝑ ẽ collecta quiete qð ꝟitas ipſa deſignauit cũ itulit Martha martha ſollicita es: ⁊ turbaris erga plurima. Porro vnũ ẽ neceſſariuȝ. Maria optimã partẽ elegit que nõ auferet̃ ab ea. ¶ Rurſus palli um duplex ẽ in ſiniſtra: qꝛtenꝰ ad tollẽdas vite pñtis mole ſtias ꝓlat⁹ fortis exiſtat. ſimplex in dextra qꝛtenꝰ ad obtinẽ dam vite future qetẽ toto ſuſpiret affcũ. Juxͣ ꝟbũ pſalmi ſte dicẽtis. Unã peti a dño. hãc reqram vt inhabitẽ in do mo dñi oĩb⁹ di. vite. mee. Jllic n. nulla ẽ duplicitas ſiue ru ga. ſȝ ꝓſperitas ſine aduerſitate. gaudiũ ſine triſticia. ⁊ fe licitas ſine miſeria. ¶ Quatuor cruces purpuree ſunt qꝛtu or ꝟtutes pollitice. ſ. iuſticia. fortitudo. tẽperantia. ⁊ prudẽ tia. que niſi in crucis xp̃i ſanguine purpurent̃ falſum ſibi nomen ꝟtutis vſurpant. ⁊ ad verã beatitudinis gloriã nõ ꝑducunt. Unde dñs inqͭ aplis. Niſi abũdauerit iuſticia veſtra pluſqȝ ſcri. ⁊ pha. nõ itrabitis in regnũ celoꝝ. Hec eſt purpura regis tincta canalib⁹ quã Salomõ cõmemo rat in cãticis canticoꝝ. Js ergo qui pallij gl̃ia decoratur ſi cupit eſſe qð dr̃ in anteriori parte dȝ hẽre iuſticiã vt red dat vnicuiqȝ qð ſuuȝ ẽ. prudẽtiã in poſteriori vt caueat qð cuiqȝ nociuũ ẽ: fortitudinẽ a ſiniſtris. vt cũ aduerſa nõ de primãt. tẽperãtiã a dextris vt cũ ꝓſpa nõ extollãt. ¶ Tres ſũt acus in pallio iſigant̃. ſ. añ pect⁹ ⁊ ſup ſiniſtꝝ humeꝝ: ⁊ poſt tergũ nõ ad pungẽdũ. i. nõ ꝑꝑ hui⁹ vite pũctiões. ſȝ ad plancitã palliũqȝ iũgẽdũ lucẽte. vñ qdã an ſuie antiq⁹ in planetis poſite erãt qb⁹ ac⁹ iſerebant̃. ⁊ palliuȝ ſimul cum planeta firmabãt: ne a ſuo loco palliũ moueret̃. Poſſum⁹ tñ ꝑ tres acus fidẽ ſpeȝ ⁊ charitatẽ itelligere ſine qb⁹ palliũ ab ep̃o rite teneri nõ põt. Rurſus tres acus cõpaſſionẽ ꝓ ximi: adminiſtrationẽ officij: diſtrictionẽqȝ iudicij ſignifi cãt. quaꝝ p̃ma pũgit aiaȝ per dolorẽ. ſcða per laborẽ. tertia per terrorẽ. p̃ma pũgebat aplm̃ cũ dicebat: qs infirmat̃ ⁊ ego nõ ĩfirmor: qs ſcandalizatur ⁊ ego non vror extra de re nun. niſi. Secunda cum aiebat. preter illa que extrinſecus ſunt: inſtãtia mea quotidiana: ſollicitudo oĩuȝ eccleſiaꝝ. Tertia pũgebat Job dicentẽ ſi iuſt⁹ vix ſaluabit̃: impi⁹ ⁊ peccator vbi apparebũt. Sup dextrũ hũerꝝ nõ infigit̃ ac⁹: qꝛ ĩ eterna qete nullus ẽ afflictiõis acule⁹ null⁹ ſtimulus pũctiõis. Abſterget. n. de⁹ oẽm lachrimã ab oculis ſancto rum: ⁊ iam nõ erit am. neqȝ luc. neqȝ vl. do. que prio. trãſie

runt. Acus vero aurea eſſe debet ſed inferius ẽ acuta ſup ri⁹ rotũda lapidẽ cõtinẽs ꝓcioſuȝ: qꝛ nimiꝝ bon⁹ paſtor ꝓ pter curã ouiũ in terris affligat̃. ſȝ in celis coronabit̃ vbi illã precioſam margaritã habebit de q̃ dñs inqͭ in euãge lio. Simile ẽ regnũ celoꝝ homini qrenti bonas ⁊c. inuẽta vna preci: ſa margarita dedit oĩa ſua ⁊ cõparauit eã. in pal lio ⁊ cũ ipſo ↄfert̃ põtificalis officij plenitudo. hĩc ẽ ꝙ añ qȝ metropolitan⁹ pallio decoret̃ nõ dȝ conciliũ ↄuocare: cri ſma ↄficere: clericos in ſua ꝓuincia ordinare: põtifices cõ ſecrare. vel eccleſias dedicare: nec ſe archiep̃ȝ noĩare extra de elec. ꝙ ſicut in ſi. de poſt. hoc. z. ad ſi. Aiũt tñ qdã ꝙ ex tra ꝓuinciã ſuã inuitat⁹ poſſet ordines tãqȝ ſimplex ep̃s ſi ne pallio celebrare. Sũt ẽt q dicũt ꝙ ep̃s etiaȝ u ſit talis ꝙ palllio vtat̃ nõ poteſt dare licẽtiã alieno archiepiſcopo vtẽ di pallio in diocẽſi ſua: niſi dict⁹ ep̃s palliat⁹ exemptus exi ſtat. nec ẽt archiepiſcop⁹ in ꝓuincia ſua niſi forte inuitat⁹ ꝓuilegiũ habeat ꝙ poſſit vti pallio extra ſuã ꝓuinciã ſi fue rit inuitat⁹. ſed hec poti⁹ iuris ⁊ rigoris ſunt qȝ curialita tis: neqȝ ſubtiliter iuẽti alið videtur in epiſcopo palliato exẽpto qȝ in nõ exempto. ſed vn⁹ metropolitan⁹ nõ põt cũ altri⁹ pallio celebrare. neqȝ pari rõne ſepeliri ſȝ cũ ꝓprio tñ extra ð vſu palij. ad hoc. palliat⁹ tñ ad aliã eccleſiã trãſ lat⁹ cũ pallio ſcðo loco ſibi ↄceſſo ſepelitur. Jtẽ palliat⁹ ad aliã trãſlatus eccleſiaȝ nõ põt ibi vti pallio in p̃ma eccleſia obtento: qꝛ nõ ſolũ dat̃ cõtemplatiõe ꝑſone vez ẽt loci. ex tra de poſtu. hõc. z. ad ſi. Hinc ẽ ꝙ nõ põt vti eo extra ꝓui. ciam ſibi decretã. extra de vſu palij cũ nuꝑ. ⁊. c. ex tuarũ. Sed ⁊ ſi qs renunciet archiepiſcopatui neqͭ vlteri⁹ pallio vti. eꝫ de renũ. c. ad ſupplicationẽ. nec ẽt põt qs pallio niſi itra eccleſiã ⁊ in diuinis officijs vti. vñ ſi forte ꝓceſſionalr̃ vel ad ꝓdicãdũ vl̃ ad aliqð hmõi cũ eccleſiã exire cõtigerit cũ pallio nõ exhibit extra. c. c. i. c. di. palliũ ⁊. t. ſemꝑ. Siqui dem regulariter vſus palij interdicit̃ niſi in ſolẽnib⁹ dieb⁹ ⁊ q in cuiuſcũqȝ eccleſie ꝓuilegijs ↄtinet̃. extra eo. penul. ⁊ vl. puta in feſtiuitatib⁹ natalis dñi. ſancti Stephani. ſci Jo. circũciſiõis. epiphãie. ramiſpalmaꝝ. cene dñi. ſabba ti ſancti. in trib⁹ dieb⁹ reſurrectõis: aſcẽſiõis: pẽthecoſtes. ſci Jo. baptiſte. oĩuȝ apl̃oꝝ: in qꝛtuor feſtiuitatib⁹ beate ma rie. ⁊ ſancti michaelis. ⁊ oĩuȝ ſcõꝝ. ſancti martini q ẽ par aplis. in feſtiuitatib⁹ ꝓncipalib⁹ eccleſie pallio decorare in dedicatiõib⁹ eccleſiaꝝ. ↄſecratiõib⁹ ep̃oꝝ. ordinatiõib⁹ cle ricoꝝ ⁊ ãniuerſario ↄſecratiõis palliati. ð cõ. i. di. i. porro. qdã ẽt addũt dies dñicos q̃ ad reſurrectõeȝ ꝑtinẽt qð tñ in vſu nõ ẽ. Poſſȝ ẽt dici ꝙ vbicũqȝ in ſua ꝓuicia corp⁹ alicu ius ſci geſcit metropolitan⁹ in feſto eiuſdẽ ſci ⁊ ẽt i ꝓncipa li feſto cuiuſlibȝ loci ſue ꝓuicie ad locũ illũ dclinãs poterit pallio ⁊ ſandalijs vti. Jn exequijs ꝓ dfunctoꝝ vl̃ i hñdi ctiõib⁹ nubẽtiũ vti nõ lȝ. niſi hi ꝓuilegio ↄtineat̃ exp̃ſſuȝ. eꝫ. c. c. ſi. Ep̃s hoſti. q papã ↄſecrat pallio vtit̃ ex iſtitutiõe Marci pape. ⁊ ẽt qdã ep̃i ex ꝓuilegio ſpãli vt aniciẽ. ⁊ qui qȝ eccliẽſ. eꝫ ð p̃ſũ. cũ i iuuẽtute. Poſtrẽo ſciẽdũ ẽ ꝙ romãi põtifices q beatũ ſiluestꝝ ꝓceſſerũt ðpingunt̃ tãqȝ gerẽtes lineas palij circa hũeros iuolutas. nã legalis ſacerdos dñi ſacrificabat ſũmitates baltei ſup hũeros reflectebat i quo ſignificat̃ ꝙ illoꝝ iuriſdictio ⁊ ↄtãs ꝑ palliũ ſignificata iuo luta ⁊ iplicata nõ libã fuit. Jſte ꝟo ⁊ ei⁹ ſucceſſores liberaȝ ⁊ explicatã habuerũt. qre linee ipe i eis explicite ⁊ extẽſe añ ⁊ retro ðpẽdẽtes ðpigunt̃ Põt ẽt dici ꝙ linee ipeqȝ vt ꝓmiſ ſuȝ ẽ ſollicitudies ⁊ curã ſignificãt iõ a tpe ſiluestri pape ex plicite ðpẽdẽt ꝑꝑ ↄceſſa ſibi ⁊ ſucceſſorib⁹ tẽpalia q̃ abſqȝ ſol licitudie ⁊ cura neqũt poſſideri. 96. di. ↄſtãtin⁹ deniqȝ bru no dixit ꝙ ſũm⁹ põtifex ꝓter p̃miſſa ornamẽta ⁊ regnũ por tat ⁊ purpura vtit̃ ꝓut ſub ti. ð mitra dcm̃ ẽ. nõ ꝓ ſignifi catiõe. ſȝ qꝛ ↄſtãtin⁹ iperator oli beato ſiluestro oĩa rõai iperij iſignia tradidit i ꝓdcõ. c. ↄſtãtin⁹. vñ ⁊ i magnis ꝓceſſiõib⁹ oĩa ille appar⁹ romão põtifici exhibet̃ q quõdã iperatorib⁹ fieri ſolebat. ⁊ cũ dyademate imperiali papa ipe coronat̃.

¶ De quattuor coloribus quibus ecclesia in ecclesiasticis utitur indumentis.

Quattuor sunt ꝑncipales colores quibus s̄m ꝓprietates dierū sacras vestes ecclesia distinguit: albus: rubeus: niger: et viridis. Nā et in legalibus indumentis quattuor colores fuisse legunt: bissus: purpura: iacintus et coccus de quibus in se. ti. dicet. Ecclesia et romana violaceo et crocco colore vtit: vt infra dicet. Albis indumentis vtendū est in festiuitatib⁹ sanctoꝝ ꝯfessoꝝ et virginū qui martyres nō sunt: ꝓꝑ integritatē et inocētiā: naz cādidi sci sunt nazarei ei⁹: et ambulabūt mecū in albis. virgines eni sunt et sequunt agnū quocūq; ierit. Propter eādē cām vtendum est albis in solēnitatib⁹ angeloꝝ de quoꝝ nitore dñs loquit ad luciferū. Ubi eras cū me laudarēt astra matutina. Itē in oīb⁹ festis dei scē genetricis marie. In festo oīuz sanctoꝝ. qdā tñ tūc rubeis vtunt vt infra dicet. In ꝑncipali festo sancti Joānis euāgeliste. In ꝯuersione sci pauli. In cathedra petri. i. de his et ifra dicet. Itē a vigilia natiuitatis dñi vsq; ad octauā epiphanie inclusiue vt dicet in ꝓhemio septimie ꝑtis exceptis festiuitatib⁹ martyꝝ intermedijs. In natiuitate saluatoris et et ꝑcursoris: quia vterq; nat⁹ est mūdus. i. carēs originali peccato. Ascēdit. n. dñs nubē leuē. i. assumpsit carnē a peccatis imunez. et intrauit egyptū. i. venit in mūdū. Juxta illō q angel⁹ inquit ad virginez. Spūs sanctus superueniet in te et vir. al. ob. tibi etc. Joānes aūt et si fuerit in peccato ꝯcept⁹. fuit tñ in vtero sanctificat⁹ s̄m illud ꝓpheticū. Ante q̄ exires de vulua sanctificaui te. Et angelus inqt ad Zachariā Spū scō replebit adhuc ex vtero mr̄is sue. Itē in epiphania ꝓꝑ splēdorē stelle que magos duxit s̄m illō ꝓpheticū. Ambulabūt gētes in lumine tuo et reges in splēdore ort⁹ tui. In ypopāti ꝓꝑ puritatē marie: que iuxta cāticū symeonis obtulit lumē ad reuelationē gētiū etc. In cena dñi ꝓꝑ ꝯsecrōnem crismatis qd ad mūdationē aīe ꝯsecrat. Nā et euāgelica lectio mūdiciā ꝑncipalr in illa solēnitate cōmēdat: q lotus est inqt nō indiget nisi vt pedes lauet sed est mundus tot⁹. Et iteꝝ si nō lauero te nō hēbis ꝑtē mecū. Itē i sabbato scō in officio misse vsq; ad octauā ascēsiōis inclusiue: qñ cūq; officiū de tpe agit ꝑter dies rogationū: et ꝑter q̄ in festis martyꝝ intermedijs, put infra dicet. In resurrectiōe ꝓꝑ angelū testē resurrectiōis nūciū: qui apparuit stola cādida coopertus: de quo dicit Matheus q erat aspect⁹ eius sicut fulgur et vestimēta ei⁹ sicut nix. et q2 pueri tūc renati albas hñt vestes. In ascēsiōe ꝓꝑ nubē lucidā in qua christus ascēdit. Nā et duo viri astiterūt iux illos in vestib⁹ albis: qui et dixerūt. Uiri galilei qd hic stat etc. ¶ Illō aūt notādū est q lz in ꝯsecratiōe pōtificis talibus sit indumētis vtēdū qlia s̄m diei ꝓprietatē ꝯueniūt: in dedicatiōe tñ ecclesie semꝑ ē vtēdū albis quocūq; dieꝝ dedicatio celebret: qñ in ꝯsecratiōe pōtificis cātat missa de die. sz in dedicatiōe basilice de dedicatiōe missa cātat. Nā et ecclesia virgineo noīe nūcupat. Jux illō apli. Despōdi. n. vos vni viro virginē castā exhibere xp̄o. De qua spōsus ait in cāticis. Tota pulchra es amica. m. et ma. nō est in te: veni de libano etc. Ipa: tñ q ꝯsecrat dz eē albis ornat⁹: ad notādū q oi tpe vestimēta ei⁹ debēt eē cādida. i. vita ei⁹ imaculata. Itē ꝑ octauas ꝑdictoꝝ festoꝝ octauas hñtiū vtēdū ē colore albo qñ d ipsis agit octaua. ¶ Rubeis aūt vtēdū ē indumētis in solēnitatib⁹ aploꝝ euāgelistaꝝ et martyꝝ ꝓꝑ sāguinē passionis quē ꝓ xp̄o fuderūt. Nā ipsi sunt q venerūt ex magna tribulatiōe etc. ꝑter q̄ in festo inocētiū. vt iā dicet. Itē in festo crucis in q̄ xp̄s sanguinē fudit ꝓ nobis. Uñ ꝓpheta. Quare rubeū ē indumētū tuū sicut calcātiū in torculari. Sz scdz alios meli⁹ ē tūc albis vti: qñ nō passiōis sz inuētiōis vel exaltatiōis est festū. Itē a vigilia penthecostes i missa vsq; ad sabbatū post ipsuz festū iclusiue et hec ꝓꝑ spūs sancti feruorē: q sup aplos in igneis linguis apparuit. naz apparuerūt illi dispertite lin. tāq; ignis etc. Uñ ꝓpheta. De celo misit ignē in ossib⁹ meis. Licet aūt in aploꝝ petri et pauli martyrio rubeis sit vtēdū: i ꝯuersiōe tñ pauli et in cathedra petri vtēdū ē albis. sicut et lz i natiuitate sci Joānis baptiste sit albis vtēdū. in decollatiōe tñ ipsi⁹ vtēdū est rubeis. cū aūt illi⁹ festiuitas celebrat: q simul ē martyr et virgo martyriū virginitati ꝑfert: q2 signū ē ꝑfectissime charitatis iuxta qd veritas ait. Maiorē charitatē nemo hz vt. a. su. po. ꝓ. a. suis. Quapropter et in oī cōmemoratiōe scōꝝ qdā rubeis indumētis vtunt alij: ꝟo vt ecclesia romana cādidis cū nō tñ in eadē lz de eadē solēnitate dicat ecclesia q sancti s̄m apoc. Joānis. Stabūt in ꝯspectu agni amicti stolis albis et palme in māib⁹ eoꝝ. Hinc spōsa dicit in cāticis. Dilect⁹ me⁹ cādidus et rubicūdus elect⁹ ex milibus. cādidus in ꝯfessorib⁹ et in ꝟginib⁹. rubicūd⁹ in martyrib⁹ ac aplis. hi līqdē et illi sunt flores rosaꝝ et lilia ꝯualliū. Rursus qui in festo oīuz scōꝝ rubeis vtunt ex eo mouent. q2 festū illō ꝑmo in honorē martyꝝ tñ institutū fuit. Sz rūderi pōt q imo et in honorē beate ꝟginis: et hodie ex istōne Greg. 7. festat ecclia die illa et ꝓ ꝯfessorib⁹ et ꝟgib⁹, put in. 7. ꝑte sub isto festo dicet. Itē ꝑ octauas ꝑmissoꝝ festoꝝ octauas hñtiū vtēdū ē colore rubeo qñ agit de octaua. Nigris vtēdū ē feria sexta in parasceue. et in dieb⁹ afflictiōis et abstinētie ꝓ peccatis. et et in rogatiōib⁹ sicut sub illo tractatu in sexta ꝑte dicet. et in ꝓcessiōib⁹ quas rōan⁹ pōtifex nudis pedib⁹ facit et in missis ꝓ defunctis: et ab aduētu vsq; ad vigiliā natiuitatis. et a septuagesima vsq; ad sabbatū pasce: Spōsa q ꝓpterea dicit in cāticis. nigra suz sz formosa fi. hieru. sicut tabernacula cedar sicut pellis salomōis. nolite me cōsiderare q fusca sim. q2 decolorauit me sol. In festo aūt scōꝝ inocētiū qdā nigris alij ꝟo rubeis indumētis vtēdū eē ꝯtēdūt. illi ꝓpter tristiciā. q2 vox in rama audita ē plorat⁹ et vlulat⁹ mult⁹ rachel plorās filios suos etc. nā et ꝓꝑ eādē cām cantica letitie subticent: et sine aurifrisio mitra defert. isti ꝓꝑ martyriū qd ꝑncipalr ꝯmemorās inqt ecclia Sub throno dei sci oēs clamāt Uindica sanguinē nr̄z qui effusus ē dñe de⁹ nr̄. Sic et in letare hyerusalez ꝓꝑ leticiā quā aurea rosa designat roman⁹ pōtifex portat mitrā aurifrisio isignitā. sed ꝓꝑ abstinētiā nigris vtit indumētis. Sz ecclia romana tunc vtit violaceo colore: qñ illō occurrit ī dñicā: sz in octaua rubeo. ¶ Restat ergo q in dieb⁹ ferialib⁹ et cōib⁹ viridib⁹ sit indumētis vtēdū: q2 viridis color medi⁹ ē inter albedinē et nigredinē et rubedinē. et spālr inter octauā epiphanie et septuagesimā: et inter penthecostē et aduētū: qñ dñicale agit officiū d color exprimit vbi dr̄ cipus cū nardo nard⁹ et croc⁹. Ad hos quattuor colores ceteri referūt. s. ad rubeū colorē coccine⁹: ad nigꝝ violace⁹: q aliter cocc⁹ vocat: ad albū bissin⁹: ad viridez croce⁹. quāq; nōnulli rosās ad martyres. crocū ad cōfessores: et liliū ad ꝟgines referāt. De colorib⁹ et in fine sequētis tractat⁹ dicet. Uiolaceo aūt colore vti in dieb⁹ qb⁹ ē vsus nigri coloris nō ē icōueniēs. Uñ ecclia romana vtitur colore violaceo s ꝑma dñica aduēt⁹ vsq; ad missam vigilie natiuitatis dñi iclusiue: et a septuagesima vsq; ad officiū misse vigilie pasce exclusiue i qñcūq; i ꝑdcis tpib⁹ officiū de tpe agitur exceptis quinta feria cene dñi i et sexta feria in parasceue. In festiuitatibus ꝟo sanctoꝝ i que in septuagesima et in aduentu occurrunt nō est nigris vel violaceis vtendū. Et ē intelligēdū q in sabbato sancto in toto officio qd agit ante missam: vtendū ē violaceo colore: hoc excepto q dyaconus qui benedicit cereum indutus dalmatica: et subdyaconus ministrans indutus tunicella: albis vtunt quia benedictio illa sicut et missa ad resurrectionem pertinet: sed benedictione cerei expleta dyaconus remota dalmatica assumit planetā violacei coloris: et eā cū vsq; dū icboatur officiū misse. subdyaconus ꝟo nō mutat vestes. Quidam etiaz in dominica ramispalmaꝝ vtuntur albis

in pcessione ꝛ in ramoꝝ bñdictiõe. dũ legitur euangeliũ. ꝛ dum cantat: gloria laus. pp leticiã festiuitatis ꝑpo facte que in pmissis pmemorat. sed ecclesia romana tũc semper vtitur violaceo colore. ꝛ in pcessiõe que fit in purificatiõe añ missam, p eo ꝙ officiũ illud est de antiqua expectatione Symeonis ꝛ sapit vetus testũ. Unde ecclesia romana violaceo colore in quattuor tpibus septẽbris ꝛ in vigiliis sanctoꝝ in qb᷒ ẽ ieiuniũ quã missa est d vigilia. Et in dieb᷒ rogationum ꝛ in missa que dr in die sancti Marci de officio letanie. cũ. n. ieiuniamus carnẽ nr̃am crucifigẽtes maceram᷒: vt sic facta liuida ꝑpi liuoribus pformet cui᷒ liuore sanati sumus. ad qd designãdũ tũc colore violaceo vtimur q palli dus ꝛ quasi liuidus est. Ceteꝝ velamina triũ coloꝝ ponunt in altari in festo pascali, put dcm̃ est in parte prima sub tractatu de picturis ꝛc.

¶ De indumẽtis legalibus seu veteris testi. Rubrica.

Uoniam minus plene rem significatã humana fragilitas apprehẽdit si penit᷒ rẽ significãtẽ ignoret. idcirco de indumẽtis legalibus ad huius cecitatis ignorantiã ppellendã. pmo sꝫ hystoriã. scdo sm allegoriã. tertio ꝟo sm tropologiam aliqd dicem᷒. Primo igit sm hystoriã notãdũ est ꝙ quattuor erãt legalia indumẽta sm mosaycã legẽ tam minorib᷒ sacerdotib᷒ ꝙ̃ principi sacerdotũ cõia. de qb᷒ legit exo. 28. c. Primũ dicebatur manascasim. qd grece bracce. latine ꝟo feminalia linea dici põt: de bysso retorta pfectũ: quo vtebant: p eo ꝙ legit in exo. 20. c. in fine. Nõ ascẽdes ad altare meũ p gradus ne reueletur turpitudo tua. ꝛ ezech. 44. Feminalia linea erũt in lumbis eoꝝ. Scdm carbemone siue linea ꝙ nos subucu lam vel albã: sed Moyses abaneth appellauit: hebrei vero discedẽtes a babilonijs emissanem vocauerũt eratqꝫ bissinũ ꝛ duplex. Tertiũ balthe᷒. i. zona vel cingulũ latus quasi digitis quattuor sic reticulatus vt quasi pellis vipere videret. cõtextus de bisso cocco purpura ꝛ iacincto. per que quattuor elementa significant. Quartũ est thiara qd hebrei. nãphie. nos aũt infulã vel mitrã appellamus ꝛ a thidari põtificali in plurimũ differẽs quasi formã rotunde cassidis repñtans. ¶ Sup hec quattuor cõia: quattuor pprus indumẽtis põtifex vtebat. Primũ erat tunica iacinctina quã hebreus dicit methil: grece dr poderis: latine talaris que habebat p fimbriam malogranata cũ octuaginta tintinabulis aureis inter sealari mõ disposita: vt audiret son᷒ cũ põtifex ingrederet sanctuariũ ne forte moreret. Scdꝫ erat ephot. i. sughumerale: de quattuor pdictis colorib᷒ auroqꝫ pfectũ: sine manicas ad modũ collobij: hñs aperturã in pectore quãdã ad magnitudinẽ palmi in q lõgeõ eiusdẽ mẽsure inserebat. In cuius pte superiori. vꝫ. sup humeros infibulati erãt auro duo lapides onichini qb᷒ duodecim noia filioꝝ israel erãt insculpta. sex in vno ꝛ sex in altero De aũt samuel ꝛ dauid indutũ legunt ephot: illd erat lineũ ꝛ, ppriẽ qdẽ ephotar dicebat. Tertia hebraice dicebat hoen. grece lõgeon. latine ꝟo rõnale vocatur qd põtifex ferebat in pectore. Dictũ est aũt rõnale indicium qꝫ ibi erãt lapides in cui᷒ splẽdore sibi deũ eẽ ppiciũ cognoscebãt. Erat aũt rõnale quadrãgulũ duplex in modũ vnius palmi: de quattuor pdcis colorib᷒ auroqꝫ pfectũ hñs duodecim lapides per quattuor ordines. In pmo sardiũ: topasiũ ꝛ smaragdũ. In scdo carbũculum. saphirũ ꝛ iaspidem. In tertio liguriũ: achatẽ: ꝛ amatistũ. In quarto crisolitum: onichinũ ꝛ berillũ: in qb᷒ erãt scripta duodecim noia filiorũ israel. in singulis singula iuxta ordinem sue natiuitatis. Erãt ẽt in eo scripta hec duo noia parim ꝛ thumim. i. veritas ꝛ disciplina. Inserebat aũt lõgeon superhumerali a parte superiori p duos annulos ꝛ duas catbenulas aureas immissas duob᷒ vncinis qui sub duob᷒ pdictis onichinis ꝛ superhũerali ptinebant infixi. ab inferiori ꝟo pte per duos annulos aureos cũ duobus iñcturis siue catbenis iacinthinis colligabat ephot. Quartũ ꝛ vltimũ erat capitis ornamẽtũ. vꝫ. thiara seu tidaris in acutũ pcedẽs hñs circulum aureũ cũ malogranatis ꝛ florib᷒: ex q supra frõtem pẽdebat aurea lamina quã petalũ dicũt ad modũ lune dimidie in q scriptũ erat anoth adõai. i. scm̃ nomẽ dñi. tetragrãmatõ. i. quattuor lr̃aꝝ: vt infra dicet. Ne ꝟo cũ mouebat põtifex moueret ꝛ lamina ligabat vitta seu iñctura iacinthina cõspicua que summitates posteri᷒ diffundebat. Noster ergo pontifex, p feminalib᷒ hꝫ sandalia: p linea albã: p balthco cingulũ: p poderi tunicã: pro ephot amictũ vel stolã: p lõgeõ palliũ: p tidari seu thiara mitrã. pro lamina crucẽ: ꝛ que dã ex his diuersã hñt formã ab illis sꝫ eãdẽ figurã. ¶ Secũdo dicam᷒ d: ypo dictoꝝ legaliũ idumẽtoꝝ sꝫ allegoriã. Sãc his vestib᷒ ornat᷒ põtifex tot᷒ orbis pferebat imaginẽ. Feminalia nãqꝫ bissina terrã pgrue figurabãt: qꝛ bissus de terra procedit. Est enim bissus linum egyptiacum. Balthei cum vittis ꝛ vasculis circumuolutionem oceani designabant. Tunica iacinthina ipso colore aera preferebat. Per tintinabula sonitus tonitruorum. Per malogranata corruscatiões fulguꝝ signabant. Ita quattuor minoris sacerdotis ꝛ quattuor sũmi põtificis idumẽta: quattuor microcosmi ꝛ quattuor macrocosmi ptes ipso numero designabãt. i. quattuor hñores ꝛ quattuor elemẽta. Ephot sui varietate celũ sidereũ oñdebat. Quia aũt auro erat intextũ colorib᷒: figurabat ꝙ calor vitalis penetrat vniuersa. duo lapides onichini solẽ ꝛ lunã vl duo hemisperia designabãt. In rõnali ꝟo duodecim gẽme pectorales: duodecim signa in zodiaco pferebãt. Rõnale qdẽ erat in medio: qꝛ rõe plena sunt vniuersa terrena ꝛ celestib᷒ herẽt. imo rõ terrenoꝝ ꝛ tempoꝝ caloris ꝛ frigoris ꝛ duplex inter vtrũqꝫ tẽperies d celi cursu ꝛ rõe descẽdit. Per annulos catbenulas ꝛ vncinos elementoꝝ hũoꝝ ꝛ tẽpoꝝ colligamẽta significabant. Tidaris celũ empireũ. lamina supposita deũ pfigurabat oib᷒ psidẽtem. Hãc qdẽ allegoriã libri sapiẽtie. c. 18. pfirmat auctoritas dicẽs. In veste. n. poderis quã hebat: tot᷒ erat orbis terraꝝ ꝛ parentũ magnalia in quattuor lapidũ ordinib᷒ erant sculpta ꝛ magnificẽtia tua in diademate capitis illi᷒ erat scripta. ¶ Tertio subiciẽda est expositio idumẽtoꝝ legalium sꝫ tropologiã. his siqdẽ idumẽtis legalis sacerdos hoc ordine iduebat. lotis nãqꝫ pri᷒ manib᷒ ꝛ pedib᷒ pri᷒ induebat manastasim. i. feminalia. significãs ꝙ sacerdos mũdatis opib᷒ ꝛ affectib᷒ lachrymis pñie dꝫ assumere ptinẽtiã hostiã imaculatã scꝫ deo placẽtẽ. Noster in pontifex qꝛ iugẽ dꝫ hẽre ptinẽtiã nõ induit in sacrificio feminalia sꝫ sandalia: ac si dicat. Qui lot᷒ est nõ idiget nisi vt pedes lauet: sꝫ e mũd᷒ tot᷒. Per man᷒. n. opa dsignant sm illd. Bñdict᷒ dñs de᷒ q do. ma. me. ad p. ꝛ di. m. ad bellũ. Per pedes significant affect᷒ sm illd. Excutite puluerẽ de pedibus vestris. Et est notãdũ ꝙ ipsemet sacerdos sibi femialia induebat p q virginalis ptinẽtia significabat: iꝗ quasi res ẽ psilij nõ pcepti. 28. q. i. sic. n. 34. q. 5. q sint. iõ ipsemet sibi iponebat iuxt illd apli ad Cori. 13. c. De virgib᷒ pceptũ dñi nõ hẽo psiliũ aũt do. Et dñs i euãgelio. Qui põt cape capiat. Hoc idumẽtũ alternatiꝫ iduebãt sacerdotes quasi ad iugẽ ptinẽtiaꝫ nõ ita tenebant sic ministri noui test. idqꝫ sꝫ quosdã huic idumẽto nullũ hodie rñdet. Scdo iduebat carbemõe. i. lineaꝫ significãs ꝙ sacerdos dꝫ iduere inocẽtiã vt qd sibi nõ vult fieri alijs ne faciat. linũ. n. pp cãdorẽ significat inocẽtiã sꝫ illd. Oi tpe vestimẽta tua sint cãdida. Tertio cigebat se balthco significãs castitatẽ quo circa lũbos dꝫ accingi vt restrigat carnis pcupiscẽtiã. Uñ ꝟitas ait: Sint lũbi vestri p. ꝛ lu. ar. i ma. ve. Baltheũ aũt qd pfectũ erat ex quattuor partib᷒ ꝛ supi᷒ dcm̃ ẽ: significabat ꝙ oẽs mor᷒ sue gẽtes ex quattuor hũorib᷒ siue ex quattuor elemẽtis dꝫ refrenat. puer. vlt. Et cingulũ tradidit Cananeo. ꝛ Isa. 9. c. Erit iusticia cigulũ lũboꝝ ei᷒. p iusticiã. n. refrenãt hmõi mor᷒ bestiales. pẽdebat aũt vsqꝫ ad pedes: qꝛ vsqꝫ ad finẽ vite debebat eẽ mũdus.

Quarto induebat tunicā podere .i. talarem: significans ꝙ
pontifex debet induere ꝑseuerātiā: q2 qui ꝑseuerauerit vſ
qȝ in fi. hic saluus erit. Per talū .n. .i. per extremitatē ꝑseue
rātia designatur: ſȝ illud. Ipſa cõteret caput tuū ⁊ tu i. ca.
eius. Dependebant aūt ꝑ fimbrias malogranata cū tintina
bulis aureis. ꝑ malogranatū itelligiť opatio. ꝑ tintinabulū
aureū accipiť ꝑdicatio. que duo debēt in sacerdote ꝯiungi
ne sine illis ingrediēs sanctuariū in ꝯspectu dñi moriať.
cepit .n. ihūs facere ⁊ docere sacerdotibus relinquēs exēplū
vt sequanť vestigia ei⁹ q peccatū non fecit vt sit honestas in
ꝯuersatiōe. nec inuet⁹ est dolus in ore eius: vt sit ꝟitas in
ꝑdicatiōe. ꝑ tintinabula quoqȝ itelligiť vox ꝑdicatoris ne.
vȝ. sacerdos ꝑ silētiū iudiciū supni iſpectoris offēdat. ꝑ ma
logranata exemplū bōe vite vł volūtas martyrii. q2 huiōi
granis reficiunť ifirmi. Sacerdos aūt ſm gre. 43. di. sit re
ctor. igrediēs moriť vł egrediēs moriť si deo sonit⁹ nō au
diať: q2 irā circa se occulti iudic[is] exigit si sine ꝑdicatōis so
nitu icedit. apte ergo tintinabula vestimēt[is] illis ꝺscribunť
iserta. ꝑ vestimēta etenī sacerdotis qđ aliud ꝙ̄ recta opa re
cipe debemus iuxta illud ꝓphete. Sacerdotes tui induan
tur iusticiā. vestimentis itaqȝ illius tintinabula inherent
vt vite viā cū lingue sonitu ipſa quoqȝ sacerdotis opa cla
ment. Itē tintinabulis malapunica ꝯiūguť quid ꝑ ma
lapunica nisi fidei vnitas designať: nā sicut in malopuni
co vno exterius cortice multa iterī⁹ grana vniunť sic innu
meros sce ecclesie ꝓplos vnitas fidei ꝯtegit quos intus di
uersitas meritoꝝ re. Quinto induebat ephot .i. suphumerale si
gnificāś ꝙ pontifex dȝ induere ꝑatientiā vt in patiētia sua
possideat aīam suā. humeris .n. onera portamus ſm illud: i
supposuit humeꝝ suum ad supportādū ⁊ fact⁹ est tributis
ſuiēs. hebat aūt duas oras ꝯiūctas i vtroqȝ latere sūmita
tū: significās ꝙ pōtifex dȝ hēre arma iusticie a dext[ri]s ⁊ sini
str[is] vt nō erigať ꝓsperis. nec deprimať aduersis. hēbat ⁊
duos lapides onichinos insertos humeris in qb⁹ sculpta
erāt 12. noia filioꝝ israel sex i vno ⁊ sex in alio. ꝑ duos oni
chinos significanť veritas ⁊ sinceritas: ꝟitas per clarita
tē, sinceritas ꝑ soliditatē. ꝑ filios israel significanť sancta
desideria ⁊ iusta opa ſm illud. Maledict⁹ hō qui nō relīq
rit semen in israel. ꝑ senariū significať ꝑfectio. eo ꝙ dñs se
ptē die ꝑfecit celū ⁊ terrā: ⁊ oēm ornatū coꝝ. ꝙ ergo sex no
mina filioꝝ israel sculpta erāt sex i vno lapide ⁊ sex i alio:
significabat ꝙ desideria sacerdotis ⁊ opa ꝑfici debēt nō in
fermēto malicie ⁊ neqcie. ſȝ in. a. sin. ⁊ ꝟi. vt sinceritas in
formet intētiōē ⁊ ꝟitas finē. Gregori⁹ ait in pastorali. 13.
ca. ꝙ suphūerale ex auro iacincto purpura coccoqȝ bistin
cto ⁊ bysso retorta fieri ꝑcipiť vt quāta sacerdos clarescere
ꝟtutū diuersitate debeat demōstreť: i sacerdotis ꝗppe ha
bitu ante oia auꝝ fulget vt in eo itellect⁹ sapientie ꝑncipa
liter emicat. cui iacinct⁹ aereo colore splēdēs adiūgiť vt oē
per qđ itelligēdo penetrat nō ad fauores ifimos: ſȝ ad amo
rē celestiū surgat: ne dū suis icautus laudib⁹ capiť: ipso ēt
ꝟitatis intellectu euacueť auro quoqȝ ⁊ iacincto purpura ꝑ
misceť vt sacerdotale cor cū sūma que ꝑdicat sperat i seme
tipso suggestiōe a vitioꝝ reprimat eisqȝ velut ex regia ꝑtāte
ꝯdicat auro aūt iacinto bysso ac purpure: bistinct⁹ cocc⁹
adiungiť: vt aū interni iudicis oculos oiūȝ ꝟtutū bona ex
charitate decoreť ⁊ cūcta que corā hoibus rutilāt hec in
ꝯspectu occulti iudicis flāma intimi amoris accēdat: q. s.
charitas q2 deū simul ⁊ ꝓximū diligat ꝗsi ex duplici tictu
ra fulgescit. ſȝ cū mens ad charitatis ꝑcepta tendiť: restat
vt ꝑ abstinētiā caro macereť. vñ in bisticto cocco torta bys
sus adiūgiť. de terra .n. byssus nitēti specie oriť: ⁊ qđ ꝑ bys
sum nisi cādēs decore mūdicie corpalis castitas designať:
que. vȝ. torta pulchritudini suphūeralis innectitur: q2 tūc
castimōia ad ꝑfectū mūdicie cādorē duciť cū ꝑ abstinētiā
caro fatigať. cūqȝ iter ꝟtutes ceteras ēt afflicte carnis me
ritū ꝓficit ꝗsi id diuersa suphūerali ſpē byssus torta cāde
scat. Sexto induebat lōgeon .i. rōale significās ꝙ pontifex
dȝ induere discretionē ꝑ quā discernat iter lucē ⁊ tenebras
inter dexterā ⁊ sinistrā: q2 nō est ꝯuentio lucis ad tenebras
neqȝ xp̄i ad belial. de pe. di. i. §. hoc idē. erat aūt rōnale qua
drāgulū significās ꝙ dȝ discernere iter ꝗtuor. s. inter veꝝ
⁊ falsum: ne deuiet in credēdis iter bonū ⁊ malū ne deuiet
in agēdis. Erat ⁊ duplex: q2 dȝ discerneť ꝓ duob⁹ ꝓ se. vȝ.
⁊ ꝓplo: ne ⁊ si cecus cecū duxerit ambo in foueā cadāt. hē
bat ⁊ ꝗtuor ordines lapidū significās ꝙ pōtifex dȝ habere
ꝗtuor ꝟtutes ꝑncipales. s. iusticiā: fortitudinē: prudētiaȝ
⁊ tēperātiaȝ. In singulis aūt ordinib⁹ hēbat tres lapides
significās ꝙ pōtifex in ꝑmo dȝ habere fideȝ spem ⁊ chari
tatē. in scdo modestiaȝ: māsuetudinē ⁊ benignitatē. in ter
tio pacē ⁊ misericordiā ⁊ largitatē. in q̄rto vigilantiā solli
citudinē ⁊ lōganimitatē. ꝑ lapides .n. figuranť ꝟtutes ſȝ
illud: Ali⁹ edificat auꝝ ⁊ argentū ⁊ lapides ꝑciosos. hēbat
⁊ duas cathenulas auri purissimi sibi inuicē coherētes q̄
duobus iserebanť vncinis significās ꝙ pōtifex dȝ hēre du
os charitatis affect⁹ ad deū. s. ⁊ ad ꝓximū de qbus ꝑcipiť
diliges deū tuū ex toto corde tuo ⁊ ꝓximū tuū sicut teipȝ. si
cut .n. auꝝ ꝑeminet vniuersis metallis ita charitas ꝑcellit
vniuersas ꝟtutes de qua dicit aplš Maior hoꝝ est chari
tas. duo vncini sunt itētio ⁊ finis qbus cathenule inserun
tur: vt sź deū ⁊ ꝓximū diligat ex corde puro ⁊ ꝯsciā bona
⁊ fide nō ficta. sź deū ꝙ̄ ꝓximū diligat ꝑ beatitudinē: te
um ꝑ seipȝ diligat: ⁊ ꝓximū ꝑ deū. portabat aūt Aarō
rōnale iudicii in quo descripta erant duodeciȝ noia ꝓphe
taꝝ. put dictū est in ꝑma pte sub ti. de picturis qđ ſȝ Gre.
in pastorali libro iii. c. 12. hiñ rōale iudicii vocať q2 rector dȝ
subtili semꝑ examine bona malaqȝ discernere. ⁊ que vel q
bus qñ ⁊ q̄liter ꝯgruat studiose cogitať. nihilqȝ ꝓpriū q̄re
re sed sua cōmoda ꝓpinquoꝝ bōa deputare. vñ in exo. scri
ptū est. pones aūt in rōnali iudicii doctrinā ⁊ ꝟitatē q̄ erūt
in pectore Aaron qñ ingrediť corā dño ⁊ gestabit iudiciuȝ
filioꝝ israel in pectore suo in ꝯspectu dñi semꝑ. Sacerdotē
ꝗppe iudiciū filioꝝ israel in pectore suo corā ꝯspectu dñi ge
stare est subiectoꝝ cāś ꝓ sola interni iudicis intētiōe discu
tere. Quidā aūt dixerūt ꝙ rōali nullū rñdet hodie ornamē
tum qm̄ nō hēmus copiā lapidū ꝑciosoꝝ: sed ad instar illi
us defert pōtifex in ꝯsecratiōe sua textū euāgelii aū pectus
corā toto ꝓplo. ibi .n. scriꝑtū erat doctrina ⁊ ꝟitas ⁊ ipe dȝ
habere in corde veritatē euangelii ⁊ in ore doctrinam ꝗtū
ad manifestationē: ⁊ hec pōt esse cā quare in qbusdaȝ eccle
siis postes codic[es] euāgelici ex auro ⁊ argēto ⁊ lapidib⁹ ꝑcio
sis ornantur. Est etiaȝ ⁊ alia rō q2 in illo rutilat auꝝ sapiē
tie. argentū eloquētie ⁊ miraculoꝝ lapides ꝑciosi. 39. dist.
§. hinc ēt. Hec sunt spōse murenule auree argēto vermicula
te. Septimū ⁊ supremū capitis ornamentū erat thidaris
vel thiara. quā vitio pōtifex assumebat significās humili
tatem de qua dñs ait. Omnis qui se exaltat humiliabiť: ⁊
qui se humiliat exaltabitur. Hāc aūt gestabat in capite
significans ꝙ pōtifex dȝ gerere humilitatē in mēte exēplo
capitis nostri dicentis. Discite a me q2 mitis sum ⁊ hūilis
corde. Per caput .n. mēs intelligiť ſm illud. Unge caput
tuū ⁊ faciē tuā laua. ¶ Rursus thiara in minoribus sacer
dotibus significat ꝯtinētiā gneqȝ sensuū: in maioribus ꝓo
ꝯtemplationē. debēt .n. eē ꝯtēplatiui. De thidari depende
bat a frōte lamina aurea significās sapiētiā. vel figurabat
signū crucis qđ fit in offō ꝯfirmatōis in qua scriptū erat
nomen dñi tetragramatō. i. quattuor litteraꝝ que sunt he
ioth eth ⁊ vau. i. ꝑncipiū vite passiōis iste, put dictū est in
ꝓhemio scde partis. ac si apertius diceretur. Ille cui⁹ pō
tifex iste gerit ꝑsonā. s. xp̄s est principiū. i. auctor. vite pas
siōis. i. vite restaurate per passionē: q2 mortē nostrā moriē
do destruxit ⁊ vitam nostrā resurgēdo reparauit. Erant tan
tem hec indumēta ꝓ maiori parte ꝯtexta opere polimito. i.
vario ꝑ varietatē virtutis de qua dicit psalmigraphus.

Astitit regina a dextris tuis in ve. deau. cir. va. z ex. qrtu/or preciosis coloribus. s. purpura: cocco: bysso z iacincto. Per purpurā regie dignitatis significatur pōtificalis po/testas: que via regia dz incedere ne declinet ad dexteraz vel deuiet ad sinistrā: ne liget dignos aut soluat idignos. Per purpurā quoqz aqua significat qz in pchis marinis habi/tant hmes qui cā egerunt. Per coccū coloris ignei signifi/cat pōtificalis doctrina que sicut ignis lucere debet z vre/re pp qd z bistinctus fuisse narrat: lucere quidē dz per pro/missionē vt ois qui reliquerit domū patrē z matrē zc. cen/tu plū accipiet z vitā eternā possidebit. vrere dz per cōmi/nationē: vt ois arbor que nō fecerit fructū bonū excidet z in ignē mittetur. Hinc est q sūm⁹ pōtifex cappa rubea ex/terius semper apparet indutus: cū interius sit indutus cā/dida veste: qz et interius candere debet per innocentiā z cha/ritatem: z exterius rubere per cōpassionē: vt videlicet ostē/dat se semp paratū ponere aiam p ouibus suis qz psonam gerit illius qui p ouibus vniuersis rubz fecit indumētuz suum. Ex pcessiōe vero Cōstantini imperatoris. 96. di. cō/stantinus. fert pōt clamidē purpureā atqz tunicā coccine/am z oia iperialia idumēta. s. sceptra. signa z ornamenta. Crux quocūqz ierit eū pcedit ad significādū magis q cui q alteri ouenire: iuxta illud apli. Mihi aūt absit gloriari nisi in cruce dñi zc. vt se crucifixum imitari debere cogno/scat. Rursus coccus bistinctus in veste pōtificali est chari/tas que quasi bis tingit dum dilectiōe dei z pximi colora/tur. Per byssum vero cādoris eximij significat pclaritas fame que dz esse recta vt pōtifex bonū hēat testimoniuz: sm aplm. z ab his qui sunt intus z ab his qui sunt foris. Per iacinctū qui est coloris aerei: significat serenitas con/scientie quā intra se pontifex dz habere sm q dicit aplus. Gloria nostra hec est testimonium cōscientie nostre.

¶ Liber quartus de missa z singulis que in missa agun/tur.

Inter cuncta ecclesie sacra illud con/stat esse pcipuū qd in misse officio supra mēsaz sacratis/simi celebratur altaris: illd ecclesie repñtans ouiuiū in quo filio reuertenti pr occi/dit vitulū saginatū panē vi/te z vinū qd miscuit sapien/tia pponēs. Hoc aūt officiū ipse christus instituit cum nouum condidit testamen/tum disponens hēdib⁹ suis regnū sicut pr suus sibi disposuit vt sup mēsaz ei⁹ edāt z bi/bāt in regno qd cœlis ōsecrauit. Cenātib⁹. n. illis accepit ihus panē z grās agēs bñdixit ac fregit ddiqz discipulis suis dicens. Accipite z comedite. hoc est cor. meū. qd p vo. tra. hoc fa. in meā cōme. Hac igit institutiōe formati cepe/runt apli sacrosanctū frequentare mysteriū pp cām quam xps expresserat: z formā seruātes i verbis: z materiā tenē/tes in rebus: sicut apls corinthijs ptestatur dicens. ego ac/cepi a dño qd z tradidi vobis: qm do. ihs in qua no. tra. acce. panē zc. Quia igitur misse officiū ceteris diuinis of/ficijs dignius z solēni⁹ est: ideo de illo prius q de alijs of/ficijs est in hac qrta parte dicendū in qua aliqbus additis z detractis speculū Innocētij pape tertij psequamur. Sa/ne vt pmissum est missam instituit dñs ihs sacerdos sz or/dinē melchisedech qn panē z vinū in corpus z sanguinez suū trāsmutauit dicens. Hoc est corp⁹ meū. hic est sanguis meus: subiūgens: hoc facite in meā cōmemorationē. Apli sūt hāc missam adauxerūt dicentes in missa nō solū pba pmissa verū et dñicam orationē supaddentes. Unde beat⁹ petrus sic missam primus dr celebrasse in ptibus orientali/bus vbi post dñi passionē quattuor annis cathedrā tenuit sacerdotalē. Deinde pō accepit cathedrā antiochie vbi tres orationes ad missaz adiecit. In pmordio ergo na scētis ec/clesie missa aliter dicebat quā mō sicut in sexta pte sub tit. de parasceue dicet. sequenti vero tpe epla tm z euangelio recitatis missa celebrabat. subsequēter Celestin⁹ papa in/stituit introitū ad missam cantari put sub introitu dicet. Cetera diuersis tpibus ab alijs papis z a gelasio celestino z Gre. z alijs: diuersis tpibus legunt adiecta put xpiane religiōis cultu crescēte visa sunt decenti⁹ ouenire. de hoc di/cetur in phemio sexte ptis: in canōe de ōse. di. i. Jacobus. legitur q Jacob⁹ frater dñi eps hierosolymitanus z Ba/silius eps cesariensis addiderunt nobis in scripturis ordi/nem celebrādi missam. Itē iste Jacobus alphei dr pmus missam inter aplos celebrasse. nā pp excellentiā sanctitat eius apli hūc sibi fecerūt honorē vt post dñi ascensionē pri/mus inter eos missam hierosolymis celebraret etiam pus/q esset in epm ordinatus: vel forte ideo dr primus celebrat se qz primus in pontificalibus eā dixisse perhibet: z sic pe/trus postmodū primus missam in antiochia celebrauit: z Marchus in alexandria. Quidā aūt perfidi heretici rep/hendūt nos: qz euāgelia per pticulas lacerata in missis le/gimus: z qz primitiue misse. vz. vltra dñicam orationē ali/quid supaddimus. scriptū. n. est. Si qs apposuerit ad h ap/ponet sup illū de⁹ plagas scriptas in libro isto: z qz sup no/uū testm z pcepta aplox alias istitutiōes z nouā doctrinā doctox instituimus z seruamus ɔ illud qd xps ait. hīi irri/tum fecistis mādatū dei vt vestrā tradiționē seruetis. z ali/bi. ois plantatio quā nō plātauit pater meus celestis eradi/cabitur: z aplus: doctrinis varijs z peregrinis nolite ab/duci. 12. di. de his. Itē fundamentū aliud nemo pōt pone/re pter id qd positū est qd ē xps. Dicūt et q ecclesia xpi nec missam nec matutinas cantauit. nec xps nec apli eā insti/tuerūt. nec in tpe aplox cantata fuit. nec nomē misse tūc in mūdo audiebat. nec scriptū inueniebat. sed id qd missam pñtat ab euāgelistis cena vocat: nec ecclesia in pncipio nec aplicū musicali organo nec alta nec dulci voce eā cantabāt reprehendētes nos qz hec agimus: z qz nocturnos z alias canonicas horas dicimus. falso ɔ nos inducētes illd amos pphete. Cōuertā festiuitates vestras in luctū z omnia cā/tica vestra in planctū: z illud ppheticū. Audiūt sermones z nō faciūt eos qz in canticū oris sui vertūt eos. z auaritiā sequit cor eox. z est illis quasi carmen musicū cū suaui dul/ciqz sono canitur. Illox tn error aptissime ɔfutat ex his que in phemio. v. ptis dicent. Rursus in primitiua eccle/sia diuina mysteria hebraice celebrabant: sed tpe adriani primi iperatoris grece in orientali ecclesia xpianox primo celebrari ceperunt. porro misse officiū tā puida regit ordi/natiōe dispositū vt que per xpm z in xpm ex quo de celo d/scēdit vsqz dū in celū ascēdit gesta sunt magna ex pte cō ti/neat z eā tā pbis q signis admirabili qdā spē repñtet. ips aūt officiū in. 4. ɔsistit. vz. in psonis in operib⁹ in pbis z in reb⁹. Persona x tres sunt ordines. s. celebrātes: ministran/tes z circūstantes. Opex quoqz tres sunt spēs. vz. gestus: act⁹ z motus. Verbox et tres sunt diuersitates. s. orōnes: modulatiōes z lectiones. Rex sint tres sunt manerīes. s. or/namēta: instrūa z elemēta. siqdē hec oia plena sunt diuinis mysterijs sicut in phemio libri dictū fuit: ¶ Sane olim tē/plū erat in duas ptes interposito velo diuisum. ps prior vo/cabat sancta: interior pō sancta scōx. quicqd ergo in officio misse añ secreta agit qsi in ede pori ē. qd aūt in secreta agit intra sancta sanctox est. Erāt igit intra scā scōx ara incē/si. archa testi. tabula sup archā put in pma pte sub ti. d ec/clesia z de altari dictū est. z in exo. hētur. z supra tabulam duo cherubin glorie mutuo vultu sese respicientia Huc intra/bat solus pōtifex semel in āno hñs noia patx in rōali z su/perhumerali scripta ferēs sanguinē z carbones quos oēs cū

timiamate in turibulo odorans ponebat donec fumus eũ obũbraret. deinde tabulã ⁊ aram sanguine aspgebat. post exibat ad ppl̃m: ⁊ vestes lauabat. non. n. iudicabatur mũdus ante vesperã post imolationẽ vituli rufi. hec olim signa fuerunt sed recesserũt postq̃ significata venerũt. Siquidẽ prior edes significat p̃ntẽ ecclesiã. sancta sanctoꝝ celũ. pontifex xp̃m. sanguis passionẽ. carbones charitatẽ xp̃i: thuribulũ carnẽ ipsius. thus crematũ p̃ces odoriferas ara cultores celi: archa xp̃m ſm humanitatẽ: tabula deũ patrẽ. duo cherubin duo testamẽta. que sese adinuicẽ respiciunt quia ꝯcordant: vestis que lauaꝰ hoiẽ: vespera hoĩs vestẽ significat. ꝯferas ergo que olim fiebant ⁊ que xp̃s egit: ⁊ respice quomõ minister ecclesie illa in officio misse repñtat ⁊ agit. quid ẽt hec significent sub canõe misse in ꝑncipijs cuiuslibet particule illius tãgeꝰ: per archã quoq; xp̃i humilitas intelligaꝰ a qua nobis per ipsiꝰ misericordiã oẽ bonũ aduenit. Et nota q̃ sicut in exo. ca. 25. ⁊ 37. legiꝰ. Factũ est sup archã ꝓpitiatoriũ aureũ: id est tabula aurea eiusdẽ lõgitudinis ⁊ latitudinis cuius ⁊ archa vt eã tegere sufficeret. Et hoc dicebaꝰ oraculũ: q2 dñs de loco illo responsa dabat orãtibus. ¶ Dicebatur etiam ꝓpitiatoriũ: q2 exinde loquens dñs ꝓpitiabatur pplo. vel q2 dic ꝓpitiatõis videbant gloriã dñi semꝑ ibi descendere. ⁊ inde tabernaculũ siue locus super posteriori pte altaris collocatus: in quo xp̃s ꝓpitiatio nostra: id est hostia ꝯsecrata seruaꝰ hodie propitiatorium nũcupaꝰ ⁊c. Ex vtraq; vero pte oraculi. s. in duobus angulis anterioribus positi sunt duo cherubin aurei qui sunt ſm Josephũ duo alia volatilia hũana figurã que a nullo hoĩe est inspecta. hec dicit Moyses se in dei sede cõspexisse figurata. Unus cherub alteꝝ inspiciebat: versis tñ vultibꝰ in ꝓpitiatoriũ. duabusq; alis ex opposito expãsis ⁊ mutuo se tangentibus vel obũbrãt oraculũ siue tegebant ꝓpitiatoriũ. Siquidẽ per ꝓpitiatoriũ incarnatus dñs figuratur: de quo Joannes: Ipse est ꝓpitiatio pro peccatis nostris. Duo cherubin duo sunt testamẽta. s. nouũ ⁊ vetus. dum ergo illa nõ discrepant: sed mysteriũ incarnationis xp̃i ꝯcorditer narrãt: illud ꝓphetando istõ asseuerando: in ꝓpitiatoriũ vultũ sue intentiõis dirigũt ⁊ se mutuo respiciunt. ¶ Rursus tria sunt ecclesie sacrificia que in veteri testamento per ꝓpitiatoriũ: thuribulũ ⁊ altare significata sunt: vz sacrificiũ penitentie iustitie ⁊ eucharistie. De primo Sacrificiũ deo spũs contribulatus ⁊c. De scdo. Tunc acceptabis sacrificiũ iustitie. De tertio Tibi sacrificabo hostiã laudis. Super altare. s. corporis caro mactaꝰ per contritionẽ. intra thuribulũ. s. cordis thus adoletur per deuotionem. ad ꝓpitiatoriũ. s. dei patris sanguis inferꝰ ꝓ redemptione. Hec quidẽ tria sacrificia sacerdos offert in missa: primũ in ꝯfessione: scdm in ꝑfatione. tertiũ in actiõe. Nã hec tria sunt que ſm ꝓphetã deus respicit in hoĩe ⁊ requirit ab hoĩe: diligeꝰ misericordiã: faceꝰ iudiciũ: ⁊ sollicite ambulare cũ deo. Diligat ergo misericordiã qui vult offerrẽ sacrificiũ penitentie. faciat iudiciũ qui vult offerre sacrificium iustitie. cũ deo sollicitus ambulet qui vult offerre sacrificium eucharistie. Hinc est qd̃ ait beatus Bernardus. Fratres mei imolantes hostiã laudis iungamꝰ ꝟbũ ꝟbis: sensum sensui: affectũ affectui: exaltationẽ exaltatiõi: maturitatẽ maturitati: humilitatẽ hũilitati: libertatẽ libertati. Celebraturus ergo missam offerat altissimo sacrificiũ illõ de quo psalmista ait. Sacrificiũ deo spũs ꝯtribulatꝰ. ⁊ alibi. Immola deo sacrificiũ laudis ⁊ apl's. Exhibete mihi corpora vestra hostiã viuentẽ sanctã deo placẽtẽ: vt sit rõnabile obsequiũ vestꝝ: mortificãtes in altari cordis mẽbra vestra que sunt sup terrã. vz imũdiciã libidinẽ: ꝯcupiscentiã malã ⁊ auaritiã: quatenus mũdo corde ⁊ casto corpe sacrificetis deo vosmetipsos. ¶ In sacramẽto aũt corporis xp̃i ſz Aug. de ꝯse. di. 2. vtꝝ. nil a bono magis nil a malo minus ꝑficitur sacerdote: dũmõ ille cũ ceteris in archa cõsistat ⁊ formam obseruet traditam a columba: q2 nõ in merito sacerdotis sed in ꝟbo ꝯficitur creatoris. Aurũ. n. eque verũ ẽ in archa foris sicut in thesauro regis. i. q. i. §. ex his. Unde ⁊ Ciprianus pontifex ꝯfecturos vnius ⁊ verissimi sacerdotis quis ipse verax nõ esset: qd̃ dedit tñ veꝝ fuit si nõ suũ dedit sed dei. i. in forma ecclesie. i. q. i. dñs. ⁊ ca. dictũ. nõ ergo sacerdotis iniquitas ĩpedit effectũ sacri: sicut nec medici ĩfirmitas virtutẽ ĩpedit medicine. Quis igitur opus operans aliqñ sit imũdũ: opꝰ tñ operatũ semꝑ est mũdũ: ⁊ sicut oĩa sũt mũda mũdis: sic oĩa sũt ĩmũda imũdis. i. q. i. oĩa. ⁊ ca. multi. malꝰ ẽ cũ vitã accipit mortẽ icurrit. sicc̃ bonꝰ cum mortẽ sustinet vitã acqrit. Nã q mãducat ĩdigne iudiciũ sibi mãducat. qd̃ vero de talibꝰ ꝓpheta ait. Maledicã bñdictionibus vestris. ⁊ Grego. Benedictio coꝝ vertiꝰ in maledictionem ⁊ oratio in peccatũ: de p̃cisis ab ecclesia non tolleratꝭ seu notorijs intelligiꝰ: quoꝝ benedictio dz quãtũ ad ipsos maledictio reputari: qñ ſm August. i. q. i. q̃ quidem mali inquãtũ in eis est dicunꝰ sacra polluere: cũ tamẽ illa ꝑmaneant impolluta. sunt enim bonis ad p̃miũ reprobis ad iudicium. vnde Aug. i. q. i. si fuerit: spũalis virtꝰ sacramenti vt lux pura ab illuminãdis excipitur ad salutẽ sed per imũdos ministros quasi per canale trãsiẽs nõ coinquinatur. Arnaldiste tñ ꝑfidi heretici dicũt nusq̃ legi q̃ imũdis ⁊ luxuriosis ministris xp̃s spõsam suã ecclesiã tradere custodiendã: vel potestatẽ sacroꝝ ministerioꝝ pageꝰ vel claues regni vel potestatẽ ligãdi vel soluendi. q2 illi soli. vt ait Greg. ⁊ iusti in hac carne positi: potestatem habẽt ligandi atq; soluẽdi: sicut apl'i qui vitã vel fidẽ illoꝝ cũ eorum doctrina tenent. vnde vt dicũt a talibꝰ sacramẽta prestita nec valent nec proficiunt ad salutem. Legitur eniz in libro numeri. Quicquid tetigerit immũdus ĩmundũ faciet. ⁊ xp̃s. Non põt arbor mala fructꝰ bonos facere. ⁊ Dauid peccatori autem dixit deus q̃re tu enarras iu. m. ⁊ tu. a. t. m. per os tuũ. Et apl's. Oĩa munda mũdis coinquinatis aũt ⁊ infidelibus nihil est mũdũ. Et Greg. in pastorali libro. i. ca. x. ⁊ 99. dis. §. i. dũ is qui displicet ad intercedẽdũ mittiꝰ irati aius ad deteriora ꝓuocaꝰ. Itẽ ibidem libro tertio. c. iz. Necesse est vt mũda debeat esse manus que diluere sordes curat. ne tacta queq; ipsa sordida deterius ignet. ¶ Celebraꝰ aũt missa hora tertia sexta ⁊ nona. In tertia q2 ſm Marchũ hora illa xp̃s crucẽ ascẽdit: ⁊ linguis iudeorũ crucifixus est clamãtiũ. Crucifige. Et q2 illa hora spiritus sanctus sup apl'os in linguis igneis descẽdit: de ꝯse. di. i. nocte. In sexta q2 illa hora ſm Matheũ vere crucifixus ⁊ imolatus est. Et in nona: q2 hora illa in cruce pendẽs emisit spm̃. Thelesphorus papa d ꝯse. di. i. nocte. statuit vt missa añ horã tertiã nõ dicaꝰ: qd̃ de publicis ⁊ ppl'aribus missis intelligendũ est: q2 sicut ait Aug. de ꝯse. dist. i. ⁊ hec non deberent in publico fieri ne populus a publicis que hora tertia dicuntur retrahatur. Cantatur aũt diebus dominicis ⁊ festiuis hora tertia. in ꝓfestis hora sexta. in quadragesima hora nona. de cõ. di. i. solẽt. ⁊. §. in ieiunijs. ⁊ etiam ex institutiõe Pelagij pape ⁊ alioꝝ in diebꝰ ieiunioꝝ nõ tñ omnium. In sabbatis ꝓ ieiunioꝝ quattuor tempoꝝ sero põt celebrari propter ordines sacros qui ad dñicã sequentem pertinere noscuntur. Sed q2 missa in ieiunio dici dz: iõ ne minus ieiunent post vesperas inchoaꝰ. ⁊ sic vsq; ad noctem ieiuniũ ꝓtelaꝰ. 75. disti. qd̃ a patribus. 66. di. dilectionis. de quo in sexta pte sub sabbato pascali dicetꝰ. q̃ vero missa qñq; sũmo mane cantatur ex consuetudine non ex ordine est. Leo tñ papa de cõ. di. i. necesse: diluculo siue prima dici parte ad missam intrabat. nescio an necessitate an rõe an sola vsus apl'ici potestate, vel de peculiari missa intelligendũ est. qui aũt necessitate ꝓueniũt tertiã aut offerant post sextam aut nonam in amore diuino ne. vz. eis dies absq; sacrificio ꝓtereat excusari p̃nt cũ discipulis qui euellebãt spicas in sabbato: de cõ. di. v. discipulos. ⁊ cũ dauid

qui comedebat panes ꝓpositionis de con. di. v. tribus. xdi qꝫ in missa fit memoria passionis: mortis: sepulture: resur rectionis ⁊ ascensiõis: iõ cantatur tot variis horis. In ter tia in memoriã passionis ⁊ ascensiõis: post sextã in memori am mortis: post nonã i memoriã sepulture: in mane in me moriã forte resurrectionis. Asserunt ẽt quidã dñm in medi tulio horarũ crucifixũ. ⁊ iõ nunc hãc nũc illã horã positã. vñ ecclesia inter vnã horã ⁊ alterã celebrat missam. in die aũt natalis dñi prima missa de nocte cãtaꝛ ꝓut sub ipso festo diceꝛ. Ceterũ si in quadragesima occurrũt duo officia a quos dies duplices vocam⁹: missa de festo dꝫ in tertia ⁊ absqꝫ ge nu flexione. officiũ vero de ieiunio dꝫ in nona. ⁊ cũ genu fle xione tpe ẽt aduentus dꝫ missa in sanctorũ festiuitatib⁹ ho ra tertia celebrari. verũ nullus dꝫ eadẽ die plures missas re gulariter celebrare. de ꝯse. di. i. sufficit. extra de cele. mis. te neuerunt. qꝛ xp̃s semel passus fuit. ⁊ valde felix est qui ẽt vnã digne põt celebrare. nec põt quis duas missas cũ vno vel vnã cũ duobus sacrificiis celebrare. c. dicti. tribus. sãb tñ canone pñt plures hostie confici. naꝫ ⁊ pñr pter dꝫ semp hostiã ꝓ infirmis hẽre paratã. c. di. pñbr ter. põt quoqꝫ sacer dos vnã missaꝫ cũ sacrificio ⁊ aliã siccã celebrare. missa sic ca dr qñ si sacerdos nõ põt ꝯficere: qꝛ forte iaꝫ celebrauit vel ob aliã cãm: põt accepta stola eplam ⁊ euãgeliũ legere ⁊ dicere orationẽ dñicã: ⁊ dare bñdictionẽ. qnimo siex de uotione nõ ex supstitione velit totũ officiũ misse sine sacri ficio dicere: accipiat oẽs vestes sacerdotales ⁊ missam suo ordine celebret vsqꝫ ad finẽ offerende: dimittens secreta q̃ ad sacrificiũ ptinẽt. ꝑfationẽ vero dicere põt. lꝫ in eadẽ vide antur angeli iuocari ad ꝯfectionẽ corporis ⁊ sanguinis xp̃i. De canõe vero nihil dicat sꝫ orationẽ dñicã nõ ꝑtermittat ⁊ que ibi sequunꝛ sub silentio dicẽda nõ dicat: calicẽ vl ho stiam nõ hẽat: nec de his que sup calicẽ seu eucharistiã di cunꝛ vel fiunt aliqd dicat vel faciat. põt ẽt dicere. pax dñi sit semp ⁊c. ⁊ exinde misse officiũ suo ordine ꝑagat. melius est tñ alia omittere. Verũ qdaꝫ incipiũt missam de die cele brantes illã suo ordine vsqꝫ ad offerendã. postea incipiunt aliã missam ⁊ eã cantãt vsqꝫ ad eundẽ locũ: ⁊ idẽ faciũt plu ries si volũt: ⁊ incepta missa viuorũ incipiũt qñqꝫ missam mortuorũ eam ꝓsequentes vsqꝫ ad eundẽ locũ: ⁊ exinde ꝓ cedẽtes dicũt tot secretellas quot missas inceperũt: semel tñ canonẽ dicẽtes ⁊ ꝯsecrantes: ⁊ in fine tot oꝛones dicũt quot officia misse inceperunt. sed hoc tanqꝫ detestabile re probamus: põt tñ sacerdos qñqꝫ plures missas vna die ce lebrare. extra de cele. mis. c. 3. Primo in festo natalis dñi si cut i septia pte sub illo festo diceꝛ. Scdõ vbi necessitas exi git. puta si qs moriaꝛ vt ibi: ⁊ de ꝯse. di. i. sufficit Conciliũ tñ carthaginẽ. c. di. sacra. dicit qꝫ si epus vel alius post ter tiã obierit ꝯmemoratio solis oꝛonib⁹ faciẽda est sine missa. Tertio cã honestatis vt si aliq̃ magna ꝑsona superueniẽs ve lit missam audire. extra. c. c. i. ⁊. 2. Quarto fm quosdaꝫ cã vtilitatis puta pp ꝑegrinos pp hospites pp cõmeantes pp infirmos pp sponsos ⁊ pp raritatẽ clericorũ ⁊ pp paupta tem ecclesiarũ sacerdotes ꝓprios nõ hñtiũ. Quinto vt dixit Ricardus epus cremõ. i mitrali cũ due festiuitates occurrũt pñt ẽt tres celebrari. tñ qꝛ hoc fit licite in natali. tũ qꝛ xp̃i passio triptita est. passus. n. est linguis insultantiũ. mani bus verberãtiũ ⁊ clauis crucifigentiũ. Ipse ẽt ẽ apertiar chis gestibus imolatus. a pñbris verbis sacrificatus. a pa tre ⁊ a seipso realiter oblatus. Sexto pari rõe si in die ieiu nij occurrit aliqd solẽne festũ põt vnã de festo ⁊ aliã de ieiu nio celebrare si ali⁹ pñbr ter nõ assit. Legiꝛ ẽt qꝫ leo papa se pe septies ⁊ aliqñ nonies in eadem die missam celebrauit. ¶ Sacerdos tñ aliã missam in eadẽ die celebraturus in vl tima tñ ꝑfusionẽ sumat: qꝛ qñ si in prima sumeret ieiun⁹ nõ eẽt: ⁊ sic alia missa ipediret. co. ti. ex pte. alias aũt quotiẽs celebrat totiens corpus xp̃i ⁊ ẽt ꝑfusionẽ samat. de ꝯse. dis. 2. comꝑtum⁹. ⁊. c. trib⁹. Sꝫ nũqd pransas ꝯficit. rñdeo sic: licet hoc facere non debeat. non. n. ieiuniũ est de substan tia ꝓut in canone innuit Aug. in. d. c. liquido. alr dñs nõ cõ fecisset. magister tñ Hug. dicit ꝯ. Sane priscis tẽporibus heresibus pullulantibus ⁊ trinitatẽ ipugnãtibus ex insti tutione Alcuini magistri karoli. rogatu Bonifacij archi epi magũtini statuentis prima feria missa de trinitate di ceba. scda feria de sapientia. tertia feria de spũ sancto. qr ta de charitate. qnta feria de angelis. Sexta de cruce. septi ma de beata virgine. cã vero illa cessante illud cessauit ⁊ dñi cali offõ ordinato statutũ fuit qꝫ prima feria suũ hẽret offi ciũ. s. de trinitate. scda de angelis qꝛ tunc pmo creati sunt in bonis gratuitis. tũc. n. lux diuisa fuit a tenebris. i. bõi angeli a malis: qꝛ tũc ceciderunt mali: boni vo confirmati sunt. In pma vero feria creati fuerũt angeli in bonis natu ralib⁹. Cantaꝛ ẽt in scda feria ꝓ defunctis vt illis adhibea mus suffragia angelorũ. ⁊ qꝛ vt dicũt quidaꝫ in pma feria refrigeriũ hñt illi qui sunt ipurgatorio. ⁊ statim in secun da feria redeũt ad penas ⁊ laborẽ: iõ vt eorũ subueniaꝛ la boribus missa pro illis in scda feria celebraꝛ. i tertia feria ꝓ peccatis. in qrta ꝓ pace: in qnta ꝓ tribulatiõe. vel in ter tia feria dꝫ repeti introitus misse de dñica. Institutũ ẽt fu it vt in qrta feria ieiunareꝛ. ⁊ illa silr die dꝫ missa de dñi ca dici nisi festiuitas ipediat. In qnta feria dꝫ silr repeti officiũ dñice introitus epla ⁊ euãgeliũ. qꝛ dies iouis diciꝛ cognata dñice dici ꝓut diceꝛ sub ti. de accessu pñti. ad alta re. In sexta feria de cruce. illa enim dies appropriaꝛ xp̃o ⁊ cruci: qꝛ ipse in ea mori ⁊ crucifigi voluit pro salute gene ris humani. In septima feria de btã virgine. qd initiũ ha buit: qm oliꝫ in qdã ecclesia ciuitatis ꝯstãtinopolis erat ima go btẽ virgis corã qua depẽdebat velũ qd totã velabat ima ginẽ. sꝫ hoc velũ i sexta feria post vespas recedebat ab ima gine nullo mouẽte solo dei miraculo qsi deferreꝛ in celũ vt ad plenũ posset imago a pplo ꝓspici. Celebratis vero vespe ris in sabbato descẽdebat ipsum velũ añ eãdẽ iconam siue imaginẽ ⁊ ibi manebat vsqꝫ ad sextã feriã. Hoc viso mira culo sancitũ ẽ vt semp illa feria de btã virgine cãtareꝛ. Alia ẽt rõ est qꝛ dño crucifixo ⁊ mortuo ⁊ discipulis fugiẽtibus ⁊ de resurrectiõe desperãtib⁹ in ea sola tota fides in sabba to illo remãsit. de ꝯse. di. 3. sabbato. Sciebat. n. quomõ po tauerat cuꝫ sine labore ⁊ pepererat sine dolore ⁊ iõ certa erat qꝫ filius dei esset: ⁊ a mortuis tertia die resurgere debebat ⁊ hẽ rõ qre dies sabbati magis qꝫ alia dies btẽ marie ap ꝓpriaꝛ: Tertia rõ ẽ qꝛ dies sabbati ẽ ianua ⁊ introit⁹ ad dñi cã diẽ. vñ cũ sum⁹ in sabbato sum⁹ iuxͣ dñicã. dies aũt dñica ẽ dies requei ⁊ significat vitã eternã. vñ cũ sum⁹ in grã dñi nostri sum⁹ qsi in ianua padisi: qꝛ igiꝛ ipsa est nobis porta ad regnũ celorũ qd ꝑ diẽ dñicã figuraꝛ. iõ de illa solẽniza mus in septia feria que diẽ dñicã pcedit. Quarto vt solẽni tas matris solẽnitati filij ꝯiungeꝛ. Quinto vt festiuitas aga tur in die in qua de⁹ ab oĩ ope requieuit. ¶ Notãduꝫ est ẽt qꝫ in misse officio vbi xp̃i passio repñtatur trib⁹ linguarũ ge neribus vtimur. s. greca hebrea ⁊ latina ad significanduꝫ qꝫ his tribus linguis scriptus est titulus crucis xp̃i. Ioã. 19. ⁊ ad designandũ qꝫ oĩs lingua que ꝑ hãc triplicẽ intelli giꝛ deũ laudaꝛ ⁊ ꝯfiteri dꝫ: qꝛ dñs noster iesus xp̃s in glĩa est dei pr̃is. Licet. n. multa sint genera linguarũ: iste tñ pn cipales sunt. hebrea pp legẽ ⁊ qꝛ ẽ aliarũ mr̃. greca pp sapi entiã. latina pp nobilitatẽ ⁊ dñiũ romani ipij. Verba lati na sunt eple. euãgelia. oꝛones ⁊ cãtus. Greca sunt kirie. xp̃e. ⁊ ymas. Hebraica sunt alleluia: amẽ: sabaoth ⁊ osan na. vñ ⁊ in missa romani põtificis in pcipais solẽnitatib⁹ legiꝛ euãgeliũ ⁊ epla: nõ solũ i latino verũ ẽt i greco: ad dẽ gnãdũ ꝯiunctionẽ vtriusqꝫ ppli sub vna fide: siue qꝫ ecclia ꝯstat nõ solũ ex latinis verũ ẽt ex grecis. ⁊ vide in sexta pte sub ti. de parasceue. ¶ Sꝫ qriꝛ verũ sacerdos min⁹ qꝫ duo bus ꝑsentib⁹ dꝫ celebrare missaꝫ. Et vr qꝫ nõ. statuit nãqꝫ Gerber papa d cõ. di. i. quoqꝫ. vt nullus missarũ solẽniat

lebrare presumat nisi duobus p̄ntibus sibiq̄ r̄ndentibus ipse tertius habeat. cū .n. ipse p̄sl'r pter dicat. dn̄s vobiscū. et in secreta dicit orate p me: pueniens ut ipsi⁹ salutatiōi a pluribus r̄ndeat. Uerū aliud est necessitatis articulus in quo pōt vno solo presente celebrare. et aliud religiōis p̄ceptus. Hic quoq̄ credendū est et sacris auctoritatibus cōprobat q̄ angeli dei comites assistūt orantib⁹. Iuxta illud ppheticum. In cōspectu angelorū psallā tibi. Et angelus ad Tobiā. Qū orabas cū lachrymis ego obtuli orationē dn̄o: sz et in canone misse ptinet. Supplices te rogamus oīpotens deus iube hec pferri per man⁹ sancti angeli tui in sublime altare tuū. Preterea quilibet hō hz suū ppriū angelū ad custodiā. vñ dn̄s in euāgelio loquēs d' puulis ait. Angeli eorū semp vident faciē patris. Illos igit̄ hēmus in oīone p̄ncipes quos hēbimus in glorificatiōe cōsortes. Solus tñ p̄sbyter nō pōt diuinū officiū absq̄ ministri suffragio celebrare put in cōstitutione alexandri cauet. extra de fi. p̄s. ppo/suit. Canon quoq̄ tolletaneñ. cōcilij. iz. q. i. illud statuit vt vbi epis vel loci siue cleri copia suffragat̄ habeat q̄sq̄ deo sacrificās post se vicini solaminis adiutorē. vt si aliquo casu ille qui ad officia īpleturus accedit turbat⁹ vel ad terrā illisus fuerit a tergo semp hēat qui eius vicē intrepide assequatur. Si qdē copia epis. suffragat̄: si nō sit guerra loci. si ecclesia sit diues cleri. si sit sibi copia clericorū. Generalr autē dicendū est q̄ illa est legitima missa in qua sunt sacerdos r̄ndens offerens atq̄ cōicans sicut ipsa precū cōpositio euidenti rōne demōstrat. Introitus ad chorū pphetarū respicit q̄m s'z Aug. Moyses minister fuit ve. testa. pphete ministri noui. kyriel. ad eos respiciē pphetas qui circa dn̄i aduentū erāt. de quibus fuerūt Zacharias et Joānes baptista filius eius. Gloria in excelsis ad cetū respicit angelorū gaudiū natiuitatis dn̄i pastorib⁹ annūciātiū. Prīa collecta respicit ad hoc q̄ dn̄s circa annū. iz. agebat. s. qñ ascēdens hierosolymā sedebat inter doctores audiēs et interrogans. Epl'a ad Joānis p̄dicationē ptinet. R̄nsoriū ad beniuolētiā aplorū respicit s. qño a dn̄o vocati secuti sunt eū. Allel'. ad leticiā mētis eorū pertinet quā habebāt de pmissionibus eius vel de miraculis que per eū vel per nomē ei⁹ fiebant. Euangeliū respicit tp̄s a sua p̄dicatiōe vsq̄ ad p̄dicatū ip̄s. Qd̄ ṽo deinceps in misse offō agit̄ ad illd̄ respicit tp̄s qd̄ est a dn̄ica qñ pueri hebreorū obuiauerūt ei vsq̄ ad diē ascēsiōis eius siue pen. Oio ṽo secrete vsq̄: nobis quoq̄ peccatorib⁹: designat illā orationē quā ih̄s i mōte oliueti exercebat. qd̄ aūt postea agit̄ significat tp̄s illd̄ quo dn̄s in sepulchro iacuit. Qñ ṽo panis in vinū mittit̄ aiaz dei ad corp⁹ redire demōstrat̄. Salutatio sequēs significat salutatiōes postea discipulis a x̄po factas. Fractio oblate signat fractionē panis factā a dn̄o discipulis in emau: hec plenius in suis locis dicent̄. de missa p mortuis et ipsorū officio in. 7. pte dicet̄ Adhuc missa nō nisi in sacratis deo locis. i. in tabernaculis diuinis p̄cib⁹ a pōtificib⁹ dedicatis absq̄ magna necessitate dici dz. nō ergo in pphanis domibus absq̄ epi licētia: q2 sancitū est missaz nō cantare vl' nō audire q̄ in locis in qb⁹ hoc fieri nō opz. de cōsc. dist. i. clericos. et c. sc. vñ scriptū est de cō. dist. i. sic. et c. z. sc. et c. cōcedimus. et c. vnicuiq̄. vide ne offeras holocausta tua in oī loco quē videris: sz in oī loco quē elegerit dn̄s de⁹ tu⁹: de hoc dicet̄ in phe. v. ptis: pōt aūt esse necessitas vt dicat̄ in naui vel in exercitu sub papilliōe siue sub diuo si illd̄ hēri nō possit: sz tūc cū tabula seu altari viatico. c. di. c. si. Presbyter aūt nō dz missam celebrare sine licentia epi in altari in quo ep̄s ea die celebrauit. ca. di cōcedim⁹. ex̄ de p̄ui. in his. Sixt⁹ tñ papa statuit missam nō nisi sup altare celebrari. Felix papa prim⁹ statuit supra memorias martyrū missas celebrari. Bonifaci⁹ papa scd's statuit vt in misse celebratiōe clerici a laycis sint diuisi. Martin⁹ papa statuit missā alta voce cātari. Uigili⁹ papa statuit cū i ecclie oriētali pte dici. ¶ Illud quoq̄ notādū ē q̄ in missa representatur pugna et victoria sacerdotis cōtra hostē antiquū. pcessus ad hāc pugnā ponit̄ sub ti. de accus. pon. ad al. in fi. Arma ṽo et pugna sacerdotis posita sunt i phemio tertie ptis. ¶ Rursus missam q̄si quoddā iudiciū imitat̄. vnde et canon actio vocatur. de cō. di. i. necesse. Est .n. actio cā in iudiciū deducta: de v'b. sig. for⁹. in missa qdē cā nostra agit̄. oratoriū ē p̄toriū. deus iudex: diabolus accusator: ministri testes. sacerdos aduocatus et defensor: hic est moyses q cām populi ad dn̄m allegabat: cui⁹ patrocinio delatoris fallacia cōfutat̄: nostra innocētia cōprobat̄ et absoluit̄: et iudicis ira placatur: et per misericordiā culpa remittit̄. 45. di. disciplia. extra de re iudica. cū vterini. Ceterū missa dz̄ mysteriū quod pferi et sacrificiū qd̄ offertur. Misse aūt officiū in duas principaliter diuidit̄ ptes vz in missam cathecuminorū. et missam fideliū. Missa cathecuminorū est ab introitu vsq̄ post offertoriū: que missa ab emittendo dr̄. q̄m qñ sacerdos incipit cōsecrare eucharistiā. cathecumini foris de ecclesia mittuntur. Unde antiquitus pfecto euangelio dyaconus supra pulpitū acclamare solebat. siqs cathecumin⁹ īadest. exeat foras put dicet̄ in sexta pte sub quarta feria q̄rte dn̄ice quadragesime. qd̄ id̄ fiebat q̄m cathecumini lz sint in fide instructi nōdū tñ sunt renati siue baptizati: et id̄ nōdū sunt de corpore ecclesie: sicut nec iudei nec gētiles: quare sacris altaris mysteriis interesse nō debēt que nō nisi baptizatis fidelibus cōmittunt̄: nec thesauri ecclesie sunt inimicis ostendendi: vñ de q̄buldā qui cathecuminorū: et nōdū renatorū typum seu figurā gerebant scriptū est Iesus aūt nō credebat se illis sciens qd̄ in hoīe esset: hinc ēt in canōe cartagiñ. cōcilij de con. di. i. ep̄s. dr̄ q̄ nec gētilis nec hereticus nec iudeus phibeat̄ ecclesiā īgredi et audire v'bū dei vsq̄ in finē misse cathecuminorū: nec ēt incestuosi. 35. q. z. de incest. et c. sc. Missa ṽo fideliū est ab offertorio vsq̄ ad post cōionē: et dr̄ missa illa a dimittēdo: q2 ea expleta ad ppria quisq̄ fidelis dimittit̄: missa ergo aliqñ est nomē collectiuum: q2 qñq̄ missa vocat̄ qd̄ est ab introitu vsq̄ ad offertorium. qñq̄ qd̄ est ab introitu vsq̄ ad ite missa est: et hoc verius: q2 tūc hostia mittit̄: qñq̄ qd̄ vsitatius est dr̄ missa totum officiū ab introitu vsq̄ ad ite missa est: siue inuocatio nominis dei que fit a sacerdote super altare q̄si trāsmissa. eo q̄ ppl's fidelis per mysteriū sacerdotis: qui vice mediatoris inter deū et hoīes. i. x̄pi fungit̄: p̄ces supplicatiōes ac vota altissimo transmittit: qñq̄ tñ offm̄ qd̄ sub silentio dr̄ i qñq̄ solū v'ba illa qbus dn̄icū cōficit̄ corpus. Aliqñ missa ē nomen ppriū q2 significat x̄pm qui missus ē a p̄re in hūc mūdum: significat ēt angelū qui mittit̄ vt per eius manus hostia offerat̄ in sublime altare dn̄i. Ipsum ergo sacrificiuz .i. hostia vocatur missa quasi transmissa prius siquidem a p̄re nobis vt. s. eēt nobiscū: postea a nobis p̄ri vt intercedat et fit p nobis apud ipsuz. ¶ Itē trāsmissa p̄mo nobis a patre diuino: qui per icarnatiōez x̄pi filij sui: qui fuit missus celestis et postea patri a nobis per passionē ei⁹ filij in sacro trāsmissa nobis p̄mo a p̄re per sanctificationē qua nobiscū eē icipit. postea p̄ri a nobis per oblationē qua p nobis apd̄ p̄rem intercedit: hec .n. missio seu legatio sola sufficiēs et idonea est ad soluēdas inter deū et hoīes inimicicias et offensas. Cū ergo dyaconus in fine misse dicit: ite missa est: idē est si dicat: redite ad ppria vel sequimini x̄pm: q2 missa siue oblata est hostia salutaris p vobis ad deū patrē placādū. pōt ēt et aliter missa diuidi in q̄tuor ptes s'm aplm. i. ad thimo. z. et hētur ēt in canōe cōci. tolerañ. s. i obsecrationes. postulatiōes: et laudes: siue grāz actiōes: quorū v'borū expositio in. 5. ptes sub tertia ponit̄. Pars pria ptēdit̄ ab introitu vsq̄ ad offertoriū: et dr̄ obsecrationes. i. p̄cationes que. s. fiunt priusq̄ species icipiant b̄ndici Scd'a vsq̄ ad finē dn̄ice oīonis ibi. vz. libera nos q̄sum⁹ dn̄e rc. Tertia vsq̄ ad cōionē. vz. s'm Aug. oīones q̄s ep̄s dic̄ post cōionē.

Quarta vsq; in finem. s. fm Augu. quando post ite missa est: vel benedicamus dño ppls rñdet: deo grãs: sz alios vero: pma pars pcendit ab introitu vsq; ad: te igit: scd'a vsq; ad: oremus pceptis salutari. ⁊c. tertia vsq; ad collectas: qr ta vsq; ad: ite missa est. ¶ Rursus: qr qnq; fuerũt sanguinis xpi effusiões: iõ misse officiũ ab offertorio in antea in qnq; subdiuiditur partes: vt ibi dicet ⁊c. Sed ⁊ qr in sola cruce ẽt quarta sui sanguinis effusio: iõ ⁊ solus canõ subdiuidit in qnq; ptes: pma vsq;: qui pridie: scd'a vsq; ad memento: tertia vsq; ad pceptis: qrta vsq; ad embolismum: quinta ad collectas. ⁊c.

¶ De quinq; psalmis quos põtifex celebraturus dicit.

Celebraturus pontifex missarũ solẽnia quosdam psalmos ⁊ orones ex istitutiõe Celestini primi pmittit: quos iterim dũ caligas ⁊ sandalus ceruaf dicit fm exhortatioñe psalmiste dicẽtis. Preoccupem⁹ faciẽ eius in con. ⁊ in psal. iu. ei. Hi psalmi sunt quinq; vz. Quã dilecta tabernacula tua. Bñ dixisti. Inclina. Credidi. ⁊ De pfundis: vt qcqd imũduz qnq; sensuũ transgressiõe cõmisit qnq; psalmoꝝ oratõe detergat. Quedã. n. ptinent in quolibet ipsoꝝ que recte puenint celebraturis altaris mysteriũ ⁊ eucharistie sacrm. Orationes vero quas dicit manifeste pertinẽt ad ipetrandũ cordis ⁊ corporis mũdiciã ⁊ munimẽ. ¶ Rursus iã dicit. Quã dilecta taber. ⁊ alios psalmos vt in xpõ cuius ty pum gerit futurũ plenitudo notet. ¶ Et nota qr religiosus fm ordines sue pfessionis discalciatus incedens: missaz celebraturus se calciat ex precepto apli dicentis ad ephe. State calciati pedes in preparatione euãgelij pacis. Nempe p calciamenta que fiunt de pellib⁹ aialiũ mortuoꝝ ⁊ calcant terrã ⁊ sunt clausa de subter ⁊ apta desuper: significat qr sacerdos dz esse mortuus mũdo ⁊ dz cor hẽre clausum ad terrena: ⁊ ipsa tãq; lubrica calcaf ⁊ vilipẽdere: ⁊ apertũ ad respiciendũ ⁊ desiderandum celestia.

¶ De capitis compositione ⁊ manuuz lotione.

Caligis ⁊ sandalus ipositis põtifex ⁊ sacerdos caput pectinat: manus ⁊ faciẽ lauat. Nã ⁊ legal' sacerdos sacrificatur⁹ lotis pus manib⁹ ⁊ pedibus iducbat manastasim cui⁹ loco hodie sandalia hñtur p ut dictũ est in tertia pte sub ti. de legalib⁹ indumẽtis. Pectinat igif caput ⁊ faciez lauat: pmo ex exẽplo marie que futurã xpi passionẽ figurans vnxit oleo caput eius: etenĩz in misse officio xpi passio repñtaf. Scdo ex mãdato dicenf. Luc. 3. Tu aũt cũ ieiunas vnge caput tuũ ac faciẽ tuã laua: p hoc significãs qr in sanctis operib⁹ nostris oẽz fictionẽ: ⁊ simulationez a nobis amouere debem⁹. Tertio pectinaf caput: nã per capillos supflue cogitationes ⁊ cura terrene sollicitudinis: per caput mens ⁊ itẽtio que cũctis aic actib⁹ sicut caput ceteris mẽbris supereminet significanf. Cõgrue igitur pectine capilli cõplananf ⁊ ordinanf ⁊ euulsi separantur: ad notãdũ qr tũc spãlr mores cõponere ⁊ superfluas cogitatões a se repellere dz: iuxta illõ ppheticũ. Auferte malum cogitationũ vestraꝝ: atq; mens ipsi⁹ pcuia discretiõe separari: gerari: ⁊ purgari a terrenis sollicitudinib⁹ ⁊ virtutibus ornari dz. Pectẽn. n. pp ordinarã in iscissionib⁹ diuisionẽ discretionẽ significat qua itẽtio aic adornaf sic capilli capitis pectine adornanf. Man⁹ quoq; lauat pp reuerentiã tãti sacri qrenus ad illud pertractãdũ mũdissim⁹ accedat. Unde grego. in pastorali libro. i. c. 12. Necesse ẽ vt mũda studeat esse manus q̃ diluere sordes curat. Corporaliter igif lauat man⁹ vt spũalr mundet actus: Juxta illõ ps. Lauabo iter innocentes manus meas ⁊c. ne qñ illotẽ manibus ad mensam puenire videat: nõ qr lotũ manuũ diuina sacra pramiet sz tiqs idigne mãducat ⁊ bibit iudi. sibi mãducat ⁊ bibit. Uñ in euãgelio mathei. Nõ lotis manibus manducare nõ coinquinat hominem: que vero de ore procedunt ⁊ de corde exeunt vz cogitationes male: homicidia ⁊ adulteria ⁊ hmõi: hec sunt que inquinant hoiem. Sollicite ergo satagendũ est vt nõ tam exteriora manuũ q̃ interiora mentiũ inquinamẽta purgent. Manuũ aũt lotio a lege sumpsit exordiũ vt pmissuz est. Legif ẽt Exo. 30. ⁊ 38. ⁊ 40. c. qr moyses fecit labiũ eneũ de speculis mulieꝝ: in quo lauabant se sacerdotes in igressu tabernaculi testimonij: ⁊ qñ accessuri erãt ad altare. Sigdẽ in labio eneo sonoro significaf pfessio: in altari aureo mẽtis amaritudo: in speculis mulieꝝ vite sanctoꝝ psideratio. Sacerdos ergo priusq̃ ad altaf veniat p pfessionẽ siue lachrymis penitẽtie se abluat: per mentis amaritudinẽ se purget: per psiderationẽ vite sanctoꝝ se iformet. De pmo Isa. qrto. Mũdamini qui fertis vasa dñi: de scdo: pma Corin. 6. Expurgate ve. fer. ⁊ cetera. De tertio hebre. 12. Ihites ipositã nubẽ depõam⁹ oẽ pondus: ⁊ circũstãs nos peccatũ vt sit in numero incedentium audacter dicẽtiũ. Judica me dñe qm. c. in ino. ⁊c. ⁊ infra Laua. in. ino. m. m. ⁊. cir. a. tuũ dñe. Deinde man⁹ lotas manutergio tergit: qr post lachrymas pteritõis peccata abhorrere ⁊ abolere per opa satisfactiõis dz. Linũ qdez per laborẽ ad candorez pducif: ⁊ penitẽtes p satisfactionez ad ppetuã glorificationẽ pducunf. Cultũ igif manuuz ⁊ faciei ornamẽta nã sunt voluptatis oblectamenta: sed in figuram a dño sacerdotibus legis iniuncta.

¶ De aque benedicte aspersione. Rubrica.

Sacerdos in dñicis dieb⁹ celebratur⁹ alba ⁊ stola parat⁹ priusq̃ planetã iduat vt liberi⁹ vacare possit aquã ex institutiõe Alexãdri pape pmi bñdicit: altare ecclĩã ⁊ pplm aq̃ bñdicta cõspergit vt ois spũuz imũdoꝝ spurcicia tã de habitaculis q̃ de cordibus fideliũ ppellat. Hec. n. fit⁹ aque exorcizate incisi ⁊ etiam qr nou⁹ xpianoꝝ ppls baptismatꝭ sacro renatus ẽt ministerio aque lota renatoꝝ corpa iuuit sicut sanguis agni a pisco pplo ad repellendũ pcussorẽ in postibus ponebaf: vñ i canone alexãdri ita legif. Aquã sale aspersam pplis bñdicimus: vt ea cũcti aspsi sanctificenf ⁊ purificenf: qd ⁊ oibus sacerdotib⁹ faciẽdũ ẽẽ mãdam⁹: nã si cinis vitule aspsus ppl'z sanctificabat atq; mũdabat. s. a venialib⁹: multo magis aq̃ sale aspsa diuinisq; pcib⁹ sacrata pplm scificat atq; mundat a venialib⁹: ⁊ si sale aspsa p heliseũ sterilitas aq̃ sanata est: q̃to magis diuinis pcib⁹ sacrat⁹ sal sterilitatẽ reꝝ aufert humanaꝝ ⁊ coinquinatos sanctificat ⁊ purgat ⁊ cetera bona multiplicat ⁊ isidias dyaboli auertit: ⁊ a fantasmatis versucias hoies defendit. ¶ Rursus tunc sacerdos iust⁹ tabernaculũ aspgit dũ dei misericordiã petit. Cyprianus quoq; papa atq; iõ hoies aq̃ bñdicta aspgunf: qr valet ad scificationẽ: vñ scriptura p Ezechielẽ dicit. Aspgaz sup vos aquã mũdã ⁊ mũdabimini ab oib⁹ immũdiciis vestris. ⁊ dabo vobis cor nouũ ⁊ spm nouũ in vobis. Item in numeri: q tetigerit cadauer hois siue humane aie mortuũ. i. a morte cadẽs ⁊ pp hoc octo dieb⁹ fuerit imũdus aspgaf ex hac aq̃ die tertia. ⁊. 7. ⁊ sic mũdabif a peccato: si eni aspsus die tertia nõ fuerit septia nõ poterit emũdari. Itez q ex hac cõmixtiõe aspsus ñ fuerit polluet tabernaculũ. i. aiã q̃ pollut⁹ nõ itrabit cũ aliis tabernaculũ. i. scipsum qui est ps tabernaculi dñi. i. eccle: ⁊ pibit ex isrnel. Itẽ qui aq̃ expiatõis nõ est aspsus imũdus erit ⁊ manebit spurcicia ei⁹ sup eũ: ⁊ itez: purificabis leuitas circũspgẽs eos aq̃ purificatiõis: ⁊ itez: aq̃ aspsiõis purificatio ẽ: ex qb⁹ appz aspersionẽ aq̃ istar salutaris lauacri obtinere. Quidã tñ pmissa referũt ad aquã baptismi: aq̃ igif in memoriã baptismi oi dñica bñdicif vt dicef in. 6. pte sub ascẽsiõe: preterq̃ i pasce: pẽthe. qr in sabbatis dñicas illas pcedẽtib⁹ bñdictis fontibus añ crismatis ifusionẽ aq̃ recipif ⁊ ad aspgendũ nos ⁊ domos reseruaf sicut in canone cautũ hẽtur: ex aq̃ ergo bñ

dicta nos ꝛ loca in significationez baptismi aspergimus: nec aspergimur vt rebaptizemur: sed vt gr̄az diuini nois cū memoria baptismatis inuocemus: ꝛ lʒ in dictis duabus dn̄icis aspergat altare: non tñ tūc cantat antiphona: asperges me dn̄e ꝛc. qꝛ tūc poti⁹ lugēdū nobis ē cū recolim⁹ nos eē a xp̄o inūdatos ꝑ sue suppliciū passionis: iuxta illud in treñ. 3. Memoria memor ero ꝛ tabe. in me aīa mea. In dominicis ergo diebus añ missaꝫ ꝛ maius altaꝛ tm̄: ꝛ tot⁹ populus aspergunt: q̄uis in nocturnis ꝛ vesperis oīa altaria vel saltē ꝑcipua thurificent: circa qḋ ꝯsiderandū ꝙ hm̄oi asꝑsio alia rōne fit sup ppl̄m ꝛ sup altaria: qꝛ. n. ꝯclusit de⁹ oēs sub peccato saltē veniali qꝛ septies ī die cadit iustus: ideirco ipse ppl̄s ecclesiā ingrediēs diuinis īsistere intendens ipsa aq̄ sanctificata aspergit: que valet ad quotidiana delenda: sicut ꝛ cinis vitule in veteri testa. ꝟm qḋ qui imūd⁹ erat ꝓhibebat ecclesiam īgredi donec aq̄ lauaret: altare. n. aspgit ꝑꝑ reuerentiā sacramēti qḋ ibidē ꝯsecrandū est vt īde diuz malignoꝝ spūuz p̄ntia arceat: ꝛ quēadmodū xp̄s per altare qḋ eē dʒ lapideū significat ꝟʒ illud apl̄i Petra aūt erat xp̄s: ꝛ fides nostra de vno xp̄o ꝛ nō de plurib⁹ ē: ideirco vt signū signato rn̄deat vnico altari asperso vniuersus aspergit ppl̄s: qꝛ ipse solus est qui tollit peccata mūdi: thurificatio ꝟo qñqꝫ rep̄ntat diffusionē diuersaꝝ gratiaꝝ spūaliū: ꝛ qm̄ gratia nō solū in capite vꝫ ēt in aliis subiectis capiti inuenit: iō ꝯuenienter post primū scd̄ario alia altaria: per que diuersi gradus sanctoꝝ intelligunt thurificari solent: rursus th⁹ in thuribulo cor igne orōnis accēsum significat: qꝛ vero solū orō nostra ad deū ꝛ xp̄ʒ mediatorē nr̄m debet p̄ncipal̄r applicari: iō ꝛ altare ꝛ crucifix⁹ thurificari solent. In paschali aūt tp̄e ad aspergendū cātamus: vidi aquā: qḋ sumit de ezech. c. 47 cui dn̄s ciuitatem ostēdit edificatā sup montē ꝟgentē ad austrū: in qua erat mirabile tēplū: ciuitas ecclesia est de qua dr̄: non pōt abscondi ciuitas supra mōtē posita: tēplū est corp⁹ xp̄i: de quo dr̄. Soluite tēplū hoc ꝛ post triduū edi. il: ud. aq̄ de tēplo egrediēs fons est baptismi de latere xp̄i ꝓcedens. Sed cū fuerit in leuo lāceatus cur hic dr̄ a latere dextro? rn̄deo duo sunt latera xp̄i. s. dextrū ꝛ leuū: dextrū est diuinitas: ꝛ leuū humanitas: a latere igit dextro exiuit aqua qꝛ de diuina xp̄i natura spūs sancti aq̄ inuisibilis ꝓcedit qui aq̄ inuisibili que de latere leuo. i. hūanitate lanceata ꝓfluxit saluandi virtutē tribuit. Recte igit hec in ꝓcessiōe pascali cātamus in laudē fluminis hui⁹ cuius inundatōe per mortē xp̄i reuiximus. Vel ꝟo post octauā penth. cantat in dn̄icis ad aspgēdū antiphona. Aspges me dn̄e ꝛc. que a pasca vsqꝫ tunc intermittit: qꝛ de fide passiōis ꝛ humilitate baptismi ꝓpheta ꝓdixit. Porro aq̄ cū benedicit sal admiscet qḋ ab Eliseo sumpsit exordiū ꝛ fit hoc ad notādū ꝙ ppl̄us ꝑ aquā intellectus vt sanctificari possit per sacerdotis offm̄ ꝟbo dei imbuit: quod per salē significat. ¶ Fit ter crux super aquā ꝛ salez: qꝛ docet ppl̄s sancte trinitati gr̄as ꝓ sua cruciatiōe atqꝫ redēptiōe referre. ¶ Per aquā quoqꝫ cōfessio: per salē amaritudo significat. ¶ Ex aq̄ mixta gemin⁹ pt⁹ ꝓcedit. s. diuisio seu separatio delictoꝝ: ꝛ ortus fructuʒ ac bonoꝝ operꝝ. ¶ Sʒ quare p̄us bn̄dicit sal q̄ aq̄? Rn̄deo ꝑ sal intelligit amaritudo p̄nie: per aquā baptism⁹: qꝛ ergo cordis ꝯtritio dʒ p̄cedere absolutionē: ꝛ p̄nia baptismum: iō p̄us bn̄dicit sal q̄ aq̄. ¶ Et nota q̄tuor eē gn̄a aque bn̄dicte. Pria in q̄ fit iudiciū purgatiōis que in vsu nō ē. Secūda aq̄ que sanctificat in dedicatiōe ecclesie ꝛ altaris de q̄bus in p̄ma pte dcm̄ est sub ti. de cō. ec. ꝛ al. Tertia est qua in ecclesia aspergimur: de qua h̄ agitur. Quarta aq̄ baptismi de qua dicet in sexta pte sub sabbato scd̄o: ꝛ hac solebāt hoies a sp̄ga p̄usq̄ crismarent: ꝛ adhuc fit in qbusdā locis: ꝫ hodie interdictū est: putabant. n. se iterꝝ a peccatis huius aq̄ asꝑsione mūdari: cū tñ ꝯstet nullū bis baptizari posse. Et vero maius dignum trahit ad se minus dignum: ideo si aqua non benedicta admisceatur benedicte efficitur benedicta.

¶ De officio seu introitu misse. Rubrica.

INitroitu prima ps misse incipit. Sciēduʒ ē āt ꝙ sci p̄res ꝛ ꝓphete añ xp̄i aduentuʒ suspirātes: ꝛ p̄conizantes p̄miserunt desideria. opa. laudes ꝛ preces: que singula figurant in missa Introitus nāqꝫ. s. ipsa antiphona vaticinia ꝓphetaꝝ ꝛ scōꝝ patruʒ desideriū cū preconus filij dei aduentū ꝛ icarnationeʒ dei expectātiū exprimit. In cui⁹ rei signū ī p̄ma dn̄ica aduentus cātat ecc̄lia introitū. Ad te leuaui. Chor⁹ igit psallentium clericoꝝ: q significat choꝝ ꝓphetaꝝ ꝛ multitudinē scōꝝ: xp̄i aduentū expectātiū: aiam suā dilatat: ꝛ introitū in iubilo cātat: qm̄ ꝓphete: p̄triarche: reges: ꝛ sacerdotes: oēsqꝫ fideles aduentū xp̄i cū desiderio expectabāt clamantes ꝛ iplorantes. Emitte agnū dn̄e dn̄atorē terre ꝛc. Itez veni dn̄e ꝛ noli tardare ꝛc. Hinc ēt ille Simeon iust⁹ ꝛ senex bn̄dixit dicēs: Nūc dimittis seruū tuū dn̄e ꝛc. Quia viderūt oculi mei: ꝛ apl̄s. multi reges: ꝛ ꝓphete voluerūt vidērꝫ que vos videtis ꝛ nō viderūt ꝛc. Ex coꝝ ergo ꝑsona cantat introitus per quos xp̄s introiuit in mūdū: iuxta illud apl̄i. Et cū introduxit p̄mogenitū in orbē terre ꝛ adorēt eū oēs angeli dei: Sequit versicul⁹ psalmisticus siue p̄s: q versionē ad opationē notat. Dicitur ēt versus qꝛ per eū reuertimur ad introitū significans opa ꝛ vaticinia. Cōsequenter ex institutōe Damasi pape dr̄ gloria patri ꝛc. qḋ significat laudē qꝛ post opationē dāda ē gloria. Dicit ēt gloria vt ostēdatur patrem ꝛ filium ꝛ spiritum sanctum habere equalem gloriam ꝛ coeternam maiestatem in principio ꝛ nūc ꝛ semꝑ ꝛ in secula seculoꝝ. i. in p̄terito p̄senti ꝛ futuro tp̄e. Interpositio aūt glorie īter p̄maʒ cātationē introit⁹ ꝛ ipsius repetitionē d̄signat captationē beniuolētie. vt. n. qḋ expectabāt facilius obtinerent ad totā trinitatē cordis ꝛ vocis glorificationē clamabant dicētes. Ostende nobis dn̄e misericordiā tuā: ꝛ sal. tu. da no. qui sedes sup cherubin apparē coram effra. b. ꝛ ma. quoꝝ tandem clamorem spiritus sanctus exaudiēs vnxit eū oleo letitie pre consortibus suis: ꝛ ad euangelizandū pauperibus destinauit: sicut ip̄e dei filius per ꝓphetā testat dicens. Spūs dn̄i super me ꝑꝑ qḋ vnxit me euangelizare pauperibus misit me. Deinde antiphona ipsa seu introit⁹ repetit: vt desideriū antiquoꝝ patruʒ seu iteratio ꝛ multiplicatio suspirioꝝ ꝛ clamoris ipsorum euidentius exprimat. Unde ꝓpheta. mando remanda expecta respecta: modicū ibi ꝛ modicū ibi: si moraʒ fecerit expecta eū: qꝛ veniēs veniet ꝛ nō tardabit: Hoc aūt desideriū antiquoꝝ non semꝑ rep̄resentat introitus intellectu littere sed iubilo cantilene. Vel ꝟo ī diebus ꝓfestis bis introitus cantat in laudē diuine ꝛ humane nature que in ꝑsona filij sunt vnite. In qbusdaʒ ꝟo ecclesijs ꝛ p̄cipuis festiuitatibus triplicat in laudē ꝛ honorē trinitatis q̄si ei tripudiemus: in cui⁹ memoriā missam cantamus: ꝛ dr̄ semel cū gloria patri ad laudem icarnationis. Qñqꝫ autem icohatur voce demissa ad notandū humilitatē: subsequēter alta voce repetit que vocis exaltatio significat excitationem a somno peccati quā vox suppressa demonstrat. Iuxta illud apostoli. Hora est iam nos de somno surgere. Potest etiaʒ ꝛ sl̄r dici ꝓut de inuitatorio in sexta pte sub tit. de nocturnis dicet: semper tñ integre repetitur vt perfectio letitie denotet. Quedā vero ecclesie dicūt introitū p̄mo perfecte: qꝛ ecclesia deū laude perfecta laudat: scd̄o imperfecte: qꝛ imꝑfecta est oīs laus vie. tertio ꝑfecte qꝛ perfecta est laus p̄rie. Dicit aūt introitus eo ꝙ dum ille canitur sacerdos ministraturus ad altare intrat: seu qꝛ per illā antiphonā ad officiū intrat: qui ēt vocat officiū q̄si efficiū ꝓut dicet in ꝓhemio. 5. partis. ¶ Celestin⁹ papa statuit vt psalmi Dauid centū quinquaginta ad introitū misse añ sacrificium anti-

phonatim canerentur: qd antea non fiebat: sed epla pauli tm et euāgeliū legebant: et postea missa celebrabat: de illis ergo psalmis excepti sunt oēs introitus regulares: gradualia offertoria: et cōiones que cū modulatiōe primo ceperūt ad missam in ecclesia romana cātari. Gre. n. introitū misse cū cātu ordinauit: et vnū vsum de illo psalmo qui cātabatur retinuit. Irregulares vo introit⁹ sunt qui scdz varietates solēnitatū instituti sunt vt Puer nat⁹ ē nobis zc. et Spūs dñi repleuit zc. et ibi sunt vsus: pter qꝫ illi Viri galilei: et Nūc scio vere qui zc. et alij qdā scdm aliqs ecclesias. ¶ Et est notandū q qñ introitus de psalmo sumit si primus vsus psalmi sit introitus: aliqs de sequētib⁹ vsib⁹ eiusdē psalmi erit vsus illi⁹ introit⁹: sicut pz in introitu tertie ferie prime ebdomade qdragesime que icipit. Dñe refugiū: versus. n. est. Priusqꝫ mōtes fierent: Si vo non primus vsus psalmi sed aliqs alius de sequētibus sit introit⁹: tūc prim⁹ vsus psalmi erit vsus ipsius introitus: vt ecce in natali est introitus: Dñs dixit ad me zc. versus vo est. Quare fremuerūt gentes: et in festo inocētiū introitus est. Ex ore isantiū zc. vsus est. Dñe dñs nr zc. et sic de alijs: qd fit ad significādū vnionem: et cōnexitatē capitis et mēbroꝝ. ¶ Rursus vsus qñ qꝫ est duplex qñqꝫ vnus qñqꝫ dimidius de quo dicet in sexta pte sub sabbato tertie ebdomade qdragesime. ¶ Cū āt introit⁹ cātat nō sedet: qm ad opus et pconiū xpi introit⁹ refertur vt pdestinati ad vez cultū dei veniant. In qbusdaz ecclesijs trophi dicunt p psalmis ex institutiōe Gregorij pape ad maius gaudiū de xpi aduētu repñtandū. Est aūt pprie trophus qdā vsiculus qui in pcipuis festiuitatib⁹ cātat imediate an introitū qsi quoddā pambulū: et cōtinuatio ipsi⁹ introitus vt vbi gra. In festo natiuitat an introitū illū. Puer nat⁹ est zc. pcedit trophus iste. Ecce adest de quo pphete cecinerūt dicētes. Puer natus zc. Habuit aūt troph⁹ originē a lege. Legit .n. numeri. io. q dū eleuaret archa cātabat. Exurge dñe. cū vo deportabat cātabatur. Reuertere dñe ad multitudinē exercit⁹: et dr troph⁹ a trophos qd est conuersio: qm qdā ibi solēt fieri cōuersiōes ad introitū: vnde qñqꝫ prius dr versus et post eleyson: et ideo etiam trophus dr zōa: qꝫ cōuertit ab vmbilico ad vmbilicū cū circumeūdo. Pōt et aliter dici qm introit⁹ est laus ecclesie de iudeis cōuersis. Vñ tria cōtinet vz antiphonā vsus et gloriā: et hoc pp tres ordies fideliū qui fuerūt hebraice lingue. s. patriarche pphete et apli. Introit⁹ siue antiphona est patriarchaꝝ: versus pphetaꝝ: gloria vero aploꝝ: antiphone repetitio est pdicatiōis ydētitas et cōfirmatio quasi qd longe prius patriarcha gestib⁹ figurauit pphetia predixit: apls euangelizauit. Ad quā et cōuersionē notādā solēnes trophi alicui inserunt qui sunt laudes ad introitū cōuertibiles. Nam trophos grece dr conuersio latine vt premissum est.

¶ De accessu sacerdotis ac pontificis ad altare et de processione. Rubrica.

Dum introitus canit pontifex seu sacerdos parat⁹ et sacris indumētis ordinat⁹: de sacra ede egredit et ad altare accedit significās q xps expectatio gētiū carne sacrosancta assumpta ex vginis carne icorrupta de secreto habitaculo celoꝝ egressus est in mūdū vel de secreta ede vz de virginali vtero egressus est tāqꝫ spōsus de thalamo suo. Porro cps siue sacerdos egrediēs pcedit iter duos vz iter vnū psbyteꝝ et dyaconū quē ātecedit subdyacon⁹ euangelij codicem clausuz gerēs. Illū pcedūt duo cero ferarij quos et pcedit ferēs thuribulū cū icēso. Demū cps vel sacerdos ad altare pueniens mitrā deponit: cōfessionē facit: codicē aperit et osculat apertū. Sacerdos itaqꝫ seu cps illū magnū representat sacerdotē. s. xpm de quo ait apls: xps assistēs pontifex futuroꝝ bonoꝝ zc. sacerdos et leuita illū pducētes legem et pphetiā designant scdm illud qd ipse dñs pposuit in parabola sauciati: qꝫ sacerdos quidā descendit eadē via. et viso illo ptertransijt et leuita. Moyses quoqꝫ et Helyas in figura legis et pphetie apparuerūt in monte cū xpo loquentes. Sacerdos ergo et leuita deducunt xpm: qꝫ lex et pphetia xpm annunciauerūt et pmiserūt. Vñ moyses inqt: pphetā suscitabit vobis deus de fratribus vestris: ipsum tanqꝫ me audietis. Itē ysayas Ecce veniet pphēta magnus et ipse renouabit Hierusalē. Vel cps seu sacerdos inter duos existens significat xpm inter duo testamēta: ipse. n. a duobus testamētis mūdo per pphetas: et apostolos predicat. Quia vo ille in mundū venturus pmisit pphetas sapientes et scribas: in locū scribaꝝ pmittit pōtifex seu sacerdos subdyaconū portātē scripturas qui sapiēs sit dñica disponere vasa. Qñqꝫ vero archidyaconus et sacerdos pōtificē deducūt quē imediate dyaconus et subdyaconus ātecedūt qui significant aplos et discipulos: quos xps misit an faciem suā: et adhuc quotidie mittunt pdicatores et plati ecclesie pparare viā dño spūaliter ante faciē suā. Adhuc subdyaconus ātecedens significat Joannē baptistā qui pcessit in spū et virtute helye: pparare dño plebē pfectaz: et fert an pontificē codicē euangelij: qꝫ Jo. ante xpm pdicatiōez euangelicā inchoauit dicens: penitentiā agite appropinquabit. n. regnū celoꝝ. Dyaconus vo representat pphetas q annunciauerūt futurā ex euāgelio vitā. Ceteꝝ cps ideo sequit euangeliū ad notandū q dz semp illd imitari et in mente habere: et an illū portat qꝫ per doctrinā euāgelij ad xpm vitā preparat. Potest et dici q per subdyaconū librū ferētē et per dyaconū euāgelij pcone sanctos noui testi: per librū vero euangelij nouū intelligimus testa. per ceroferarios vero et thuriferariū sanctos: qui pcesserunt nouū testa. et per duo cādelebra cū cereis ardētib⁹ legē et pphetiā que xpm mūdi lucē nūciabant cōmemoramus. Sine igne. n. nō dz sacrificari: extra d cele. mis. c. si. iuxta illd leui. 6. c. Ignis in altari meo semp ardebit. Quid lumen hmōi significet et de candelabris dictū est in prima pte sub ti. de pictur. ¶ Cerei ferunt sup cādelabra que fundamētuz designāt vt super fundamentū luceat corā hoib⁹ lux predicatoꝝ. Pulchre ergo cādelabra dyaconus et subdyacon⁹ an euangeliū precedūt: qꝫ lex et pphete legē grē pcesserūt. In qbusdā ecclesijs sūt tres cerei quoꝝ medi⁹ significat illū q ait vbicūqꝫ fuerint duo vel tres zc. In alijs. 7. qꝫ grā septiformis tota ecclesia illumiat. De hoc aūt sub euāgelio dicet. Thuriferari⁹ vo ceroferarios et alios ātecedit ad notādū q thuris significatio scis vtriusqꝫ testi cōis ē. Per thuribulū aūt cor hūanū cōpetenter notat: qd dz eē apertū supi⁹ ad suscipiēdū et clausuz iferi⁹ ad retinēdū: hñs ignē charitatis et th⁹ deuotiōis siue suauissime orōnis: seu bonoꝝ exēploꝝ sursum tēdētiū qd p fumū ide resultātē notat: sicut. n. th⁹ in igne thuribuli suauit redolet et sursum ascēdit: ita op⁹ bonū vel orō ex charitate vltra oīa thimiamata fragat. Adhuc thuribulū cū icēso corp⁹ xpi suauitat odore plenū: carbones spm scm: th⁹ bōi opis odorē dsignāt: de hoc et dicet in quarta pte sub ti. de laudib⁹ matutinis: et infra sub ti. d thurificatione. ¶ Postqꝫ ad altare vērū ē cerei q pcesserāt postponunt vt ostēdat doctores fuisse an natiuitatē et post illuminātes. Cādelabra vo manib⁹ p accolitos tenent donec kyriel incipiat: ad notandū q doctor ope dz exercere qd docet: qꝫ nō dz rudē pplm deserere donec sciat pfiteri Dñe miserere. Illo vo icepto deponunt qñqꝫ in pauimēto: tū qꝫ post acta bona opa hūiliare: et eē puluerē recognoscere nos debem⁹: tū qꝫ doctores in bono ope et in pdicatiōe se terram eē cognoscere debēt. Sz dū offm ichoat sublcuari debent qꝫ qlsqꝫ et pcipue plat⁹ se erigere p bōa opa dz: vt ceteri hoc videtes glorificēt prēz q in celis ē. Adhuc pōtifex ad altare pueniēs mitrā deponit put dictū ē in tertia pte sub tit. de mitra. deide cōfessionē dicit. ¶ In tertia vo duz cōfessio fit

subdyaconus tenet librū euangelioꝝ clausum ante faciem eius a parte sinistra. Stat quidē ad sinistrā qm̄ ipse tenet in aliquibus locū ꝓpheraꝝ quos sepe in ecclia legit: tenet librū ante oculos pōtificis vt ille iugē memoriā habeat euāgelice ꝑdicatiōis: qui clausus tenet: qm̄ lex euāgelica clausa in ꝓphetis mistice ptinet. Cōfessiōe aūt facta sacerdos librū aperit ⁊ osculat̄ put sub ti. de osculo altaris dicetur. ¶ Sane fm Innocentiū papā .3. romanus pōtifex dum stationalis solēnitas celebrat̄ cū sex ordinib⁹ clericoꝝ: d q bus in ꝓhemio scōe ptis dcm̄ est: a sacrario siue a loco vbi se induit ⁊ parauit ꝓcessionalr ꝓgredit̄ ad altar̄: d̄signās q xp̄s exiuit a patre ⁊ venit in mūdū. Hic.n. ꝓcessiōis ordo generatiōis xp̄i seriem repn̄tat quā Mathe⁹ euāgelista describit: in qua sex inueniunt̄ ordines ꝑsonaꝝ a qb⁹ fm carnē xp̄s originē traxit ⁊ in mūdū ꝓcessit: vz patriarche ꝓphete reges ꝑncipes pastores ⁊ duces. Abrahā patriarcha. Dauid ꝓpheta. Salomon rex. Salmon ꝑnceps. Iudas pastor. Zorobabel dux. Duo dyaconi pontificē deducētes: significāt Abrahā ⁊ Dauid. qbus incarnatiōis christi facta est repromissio: Nā illi repromissum est in semine tuo bn̄dicent̄ oēs gētes: isti vero pollicitū est De fructu vētris tui po.s.s.t. pp qd̄ euāgelista figuraliter hos duos i generatione xp̄i premisit inquiens. Liber generatiōis domini nostri Iesu xp̄i filij dauid filij abrahā. Isti sunt due columne q̄s verus ille pōtifex in vestibulo tēpli posuit añ ostium quas ambit funiculus duodecim cubitoꝝ.i. quos fides duodecim aplōꝝ amplectit̄: de qua p medio christi ostium credētibus aperit̄. Quattuor sūt ministri sup pontificem mapulā ferūt in sūmitatibus q̄ttuor baculoꝝ colligatam ⁊ inde ipsi ministri mapularij nūcupant̄: mapula illa que diuersis figurata est imaginib⁹ sacrā designat scripturam que multis ⁊ varijs est isignita mysterijs. Hec q̄ttuor baculis sup pōtificē portat̄ extēsa qꝛ sacra scriptura q̄ttuor modis sup xp̄m fert̄ exposita vz historice: allegorice: anagogice: ⁊ tropologice: put dictū est in ꝓhemio libri: hic est flumina padisi qui q̄ttuor in capita diuisus ꝓgredit̄: hec est mēsa ꝓpositiōis que q̄ttuor pedib⁹ eleuata subsistit. Super pontificē ergo portat̄ extēsa vt eu venisse monstret quē lex scripserat ⁊ ꝓphete. Nā ipsemet xp̄s incipiēs a Moyse ⁊ ꝓphetis interpretabat̄ in oib⁹ scripturis que de ipso erāt pp qd̄ dr̄ alibi: si crederetis Moysi: crederetis ⁊ mihi. d me.n. ille scripsit. Quattuor ministri mapulā ferentes q̄ttuor sunt euāgeliste sacrā scripturā declarātes ⁊ fidē exaltātes. Hinc est q in sūmitatib⁹ baculoꝝ eoꝝ imagines collocantur: ⁊ ꝑferunt̄ duo lumina cū icēso: qꝛ lex ⁊ ꝓphe cum psalmis xp̄i ꝓnūciauerūt aduētū xp̄o attestante q ait. Necesse est impleri oia illa que in lege moysi ⁊ ꝓphetis ⁊ psalmis de me scripta sunt. In maiorib⁹ aūt solēnitatib⁹ septē candelabra corā pōtifice deferunt̄ per qd̄ illud ostēdit̄ qd̄ Ioannes in Apoc. describit. Cōuersus inqt vidi septē cādelabra aurea: ⁊ i medio illoꝝ silem filio hoīs vestitū podere: vt ille per hoc aduenisse mōstret̄: sup quē requieuit spūs gratie septiformis. fm illud Isa. vaticiniū. Egredie̅t virga de radice iesse: ⁊ flos de radice ei⁹ ascēdet ⁊ requiescet sup eū spūs dn̄i ⁊c. In qbusdā et basilicis circa mediū chori manipulus stuppe appēdit̄ cui pōtifex trāsiens ignē apponit vt i ɔspectu ppli cito incineret̄: per hoc scd̄m aduētū cōmemorās in quo xp̄s viuos ⁊ mortuos ⁊ seculū per ignē iudicabit. Nā ignis in ɔspectu ei⁹ semꝑ ardebit ⁊ in circuitu ei⁹ tēpestas valida: ne vz qa male secur⁹ existat: qm̄ qui in ꝑmo aduētu blādit̄ per scd̄m exterret: qui.n. iudicādus venit in ꝑmo: iudicatur⁹ veniet in scd̄o. Hoc et fit vt pōtifex ignē apponēs ɔsideret q ipse dz in cinerē redigi ⁊ ornatus eius in fauillā ɔuerti: ⁊ q quēadmodū stuppa facile comburit̄: sic et facile ⁊ q̄si in momēto p̄ns trāsit mūdus ⁊ cōcupiscētia ei⁹: qꝛ fm Iacobū aplm vita nostra vapor est ⁊ ad modicū parēs ne forte qui gloriosus icedit in regali gloria delectet̄ nā oīs caro fenū ⁊ oīs gloria eius quasi flos feni. Cū aūt iam pōtifex appropinquat altari primicerius scole cantoꝝ accedens dextrū ipsius humerū corā astātibus osculat̄: qꝛ cū xp̄s nasceret̄ in mūdo angelus ille cū quo facta est celestis milicie multitudo laudātiū deū natiuitatem eius pastorib⁹ patefecit: de quo dicit ꝓpheta. Puer nat⁹ est nobis ⁊ fili⁹ dat⁹ est nobis: ⁊ fact⁹ est ꝑncipat⁹ sup humerum eius. ¶ Porro tres sacerdotes qui pōtifici venienti corā altare reuerēter occurrūt ⁊ iclinātes os ei⁹ osculant̄ ⁊ pect⁹: significāt illos tres magos q venerūt hierosolimam dicētes: vbi ē qui nat⁹ est rex iudeoꝝ: ⁊ ꝓcidētes adorauerunt eum: ⁊ q apertis.t.s.o.e.m.a.t.⁊ myrrā. Per geminū quidem osculū geminā in xp̄o ɔsitent̄ naturā: diuinā.s. ⁊ humanā: diuinā q̄si latētē in pectore: humanā q̄si patētē i ore: q̄s et per oblata munera magi mistice figurarūt. Osculum.n. signū est reuerentie put sub tit. de pacis osculo dicetur. ¶ Disponit̄ aūt ista ꝓcessio velut castroꝝ acies ordinata. Nā maiores ⁊ fortiores quasi custodes exercit⁹ ꝑueniūt ⁊ sequunt̄: minores aūt q̄si debiliores in medio colligūtur: ꝑcedunt.n. ep̄i ⁊ ꝑsbyteri: subsequunt̄ pōtifex ⁊ dyacōi: in medio colligunt̄ subdyaconi ⁊ acolitī: clerici ꝓ q̄si tubicines exercitū ꝑcedūt: vt cū ad ꝑlia ɔ̄ demones exeūt ⁊ inuitent: de quo ꝑlio apls dicit. Nō est nobis colluctatio aduersus carnē ⁊ sanguinē: sz aduersus spūalia neqcie in celestib⁹. Vn̄ buccinate in neomenia tuba in die insignis solēnitatis vestre. ¶ Premisim⁹ de ꝓcessiōe sūmi pōtificꝭ: inde et occasiōe sūpta ⁊ de alijs ꝓcessiōib⁹ aliq̄ subiciamus. Circa qd̄ generalr notādū est q sicut in missa legatio xp̄i pro nobis figurat̄: ⁊ in ꝓcessiōibus nr̄is reuersio nr̄a ad patriā nostrā denotant̄: quaꝝ solēnitas egressum ppli de egypto pene in oibus imitat̄. Sicut.n. ppls ille per Moysen ereptus est de manib⁹ pharaonis: sic ppls dei per xp̄m liberat̄ d ore leōis. Et sic tabule testamēti de mōte sinay accepte sunt a Moyse ⁊ corā pplo portate. Exo.34.⁊.35.c. sic liber euangelij sumit̄ de altari ⁊ portat̄. Illos ꝓ colūna ignis ꝑcedebat: ⁊ nos lumē cādele ꝑcedit: añ turmas illoꝝ signa ferebant̄: añ nos cruces ⁊ vexilla portant̄. Ibi ꝓdigia fiebāt ⁊ apud nos miracula nō cessant. Illic leuite tabernaculū federꝭ portabāt ⁊ nr̄i dyacōes ⁊ sbdyacōes plenaria ⁊ capsas ferunt. Ibi archa dn̄i a sacerdotib⁹ portabat̄: ⁊ apd̄ nos scrinia aut feretra cū reliquijs a ꝑsbyteris deportant̄. Apud illos Aarō sūm⁹ sacerdos sequebat̄ ornatus: ⁊ apud nos ep̄s ifulat⁹. Apd̄ eos moyses cum virga: apud nos rex cū sceptro vel ep̄s cū gābuca. Ibi clāgor tubaꝝ: hic strepit⁹ cāpanaꝝ. Ibi ppls armat̄: hic cler⁹ sacris vestib⁹ ⁊ ppls virtutib⁹ adornat̄. Ibi ppls aspgebat̄ sanguie: hic aq̄ bn̄dicta cū sale. Illis obuiat amalech sanguinē sitiēs: nobis turba demonū nr̄e vite semꝑ isidians. Illis su⁹ Iosue victor extitit: ⁊ nr̄ Iesus victoriā nobis obtinuit. Cū aūt ad aliquā ecclesiā ꝓcessionalr tēdim⁹: tunc q̄si ad terrā ꝓmissiōis accedim⁹. Cū ꝓ ecclesiā cātantes itram⁹ i q̄si gaudētes ad patriā ꝑuenim⁹. Cū circa ecclesiam feretra cū cāpanaꝝ pulsatiōe portam⁹ i q̄si cū arca cū sono tubaꝝ: ⁊ cū clāgore ppli hiericho circuim⁹. Hiericho corruit ⁊ destruit̄ cū in nobis ɔcupiscentia vincit̄. Cū ꝓ de choro ad aliqd̄ altare im⁹ ibiq ꝫ statiōnē facim⁹: significat q aie ad xp̄m tēdūt ⁊ ptinent̄ in ɔsortijs angeloꝝ. ¶ Scd̄o et dauid ⁊ salomō nos ad ꝓcessiōes iformauerūt cum Dauid archā dei in tabernaculū ⁊ Salomō in tēplū cū hymnis ⁊ cāticꝭ portauerūt ⁊ sub alis cherubi locauerūt. Sic xp̄i hūanitas ascēdēs celū igredit̄: ⁊ ab angelis ꝑhēniter adorat̄: quē fidelis aia comitat̄. ¶ Tertio et in ꝓcessionibus memoram⁹ q xp̄s de sinu p̄ris venit in mūdū: de ꝑsepe ad tēplū: ⁊ de bethania in hierusalē: ⁊ de hierusalē i mōtē optātes vbi de mūdo reuertamur ad patriā: ⁊ de vna ecclesia ad aliā.s. de militāte ad triūphātē: sequētes crucē.i. vestigia crucifixi: ⁊ nos vicijs ⁊ ɔcupiscētijs crucifigētes.

Sequentes etiam vestigia sanctoꝝ: precepta euangelicoꝝ ⁊ induti vestes sacras. s. loricā iusticie: cingulū ꝯtinentie: scutū fidei: ⁊ galeā salutis eterne. Deinde sacerdos celebraturus q̄si ꝯ spūalia neqcie in celestibus pugnaturus: sacris vestibus q̄si armis induit̄: put dc̄m est in ꝓhemio tertie pt̄.
¶ In nōnullis aūt ecclesijs sic ꝓcessio ordinat̄. Procedūt nāq̄ septē accoliti cū luminarijs significātes oēs qui per septiformē spūs sancti grām lumē scie fidelibus ministrauerunt: illos sequunt̄ septē subdyaconi cū planarijs: significantes illoꝝ qui per eādē grāz plenitudinē diuinitatis in xp̄o habitarā corporalr̄ docuerūt. Et post eos septē dyaconi repn̄tantes vniuersalr̄ oēs: qui per eandē grām spūalez intelligētiā vz euāgelicā de xp̄o habuerūt. Et post eos .12. priores figurātes oēs qui fide sancte trinitatis vel triū vel q̄tuor virtutū operibus choruscarūt: quos comitant̄ tres accoliti cū thuribulis ⁊ icēso significātes tres magos qui xp̄o munera obtulerūt. Deinde seqt̄ vnus subdyaconus codicem euāgelij baiulans: qui significat legē: qui iō pōntificem p̄cedit: qꝛ lex cōtinēs in se passiōis euāgelice sacramētum p̄cessit xp̄i aduentū: ⁊ portat illū clausum ad notādū q̄ illud fuit in lege obscuꝝ: p̄usq̄ agnus septem libri sigilla aperiret. Deinde pontifex a duob⁹ q̄si in curru vehit̄ quē turba comitat̄ orādo: in quo designat̄ q̄ ppl's sequitur xp̄m in celū: in quo comitatu decē sunt ordines. s. hostiarij: lectores: exorciste: accoliti: subdyaconi: dyacōi: p̄sbyteri: cātores: laici: mares: ⁊ mulieres: qꝛ curr⁹ dei decē milib⁹ multiplex milibus dī ad insinuādū coꝝ ꝓfectiones. Sꝫ dyaconos: subdyaconos ⁊ accolitos p̄sertim secū paratos adducunt: iuxta illud. Ecce ego mitto ad vos ꝓphetas: sapientes ⁊ scribas. Prophete sunt dyaconi: sapiētes subdyaconi: scribe accoliti. His siqdē vicari⁹ ⁊ ipse xp̄s in publicuz deducit̄ in modū adolescētule ꝓ rimpamistriaꝝ. Cū aūt ꝓductū cātores ⁊ duo chori suscipiūt gratulādo cātātes introitū cū gloria in excelsis. Nempe cantores siue clerici in albis exultātes: angeli sunt qui xp̄m ascēdentē cū gloria ⁊ laudibus in altissimis acceperūt. Duo chori qui laudes cōcinunt: sunt duo populi: iudaicus vz ⁊ gentilis: qui xp̄o venienti cū laudibus occurrūt. Ipsa āt ꝓcessio est via ad celestem patriā. Aq̄ bn̄dicta p̄cedēs: mūdicia vite est. Luminaria misericordie opa: iuxta illud Sint lumbi vestri p̄cincti ⁊ lu. ar. i. ma ve. ⁊c̄. Siquidē pōntifex seu sacerdos q̄si medius collocat̄ inter clerū ⁊ crucē p̄cedentē: ⁊ ppl'm subsequentē tanq̄ mediatoris dei ⁊ hoīum vices gerēs. Preterea maiores in choro ⁊ in ꝓcessione posteriores sunt qꝛ salus fit descendēn. Vn̄ Zacheus p̄nceps publicanoꝝ: qꝛ pusill⁹ erat cū ascēdisset arborē sicomoꝝ vt videret iesuz trāseuntē: ait ei Iesus zachee descēde qꝛ hodie opꝫ me manere in domo tua: at ille descēdit ⁊ excepit illū gaudēs in domū suaꝫ: iudei āt o i sublimi stātes erāt ⁊ maiores coꝝ p̄mas cathedras in synagogis hn̄t. ¶ Crux ergo q̄si regale vexillū ⁊ triūphale signū in ꝓcessiōibus p̄mittit̄. Primo vt fugiāt qui oderūt eum a facie eius: est. n. signū victorie xp̄i. Iuxta illud. Vexilla regis ꝓdeūt ⁊c̄. quo demones victi sunt: vnde illo visu timēt ⁊ fugiūt: ⁊ pp̄ h̄ in qbusdaꝫ locis tēpestatib⁹ aeris opponit̄: vt demōes fugiāt ⁊ ab aeris cōcitatiōe desistāt. Nēpe sancte crucis mysteriū ē nr̄m signū ⁊ vexillū. Unde. Isa. 11. Stat in signū ppl'oꝝ ipsum gentes deprecabunt̄: ⁊ erit sepulchꝝ ei⁹ gloriosum. Scd̄o crucis vexillū p̄mittit̄ i. qꝛ sicut ait apl'us ad Gala. Absit nobis gloriari nisi in cruce dn̄i nr̄i Iesu xp̄i ꝑ quē mund⁹ nobis ⁊ nos mūdo crucifigi debem⁹ d' h̄ et sub ti. d' euāgelio dicet̄. Nōnq̄ et vexilla p̄mittunt̄: vt dicet̄ in sexta pte ti. de rogatiōibus. ¶ Sane vt p̄missum est dū sit ꝓcessio cāpane pulsant̄. Nā sicut rex terren⁹ i exercitu suo regalia hꝫ isignia. s. tubas ⁊ vexilla: sic ⁊ rex etern⁹ xp̄s in eccl'ia sua militāti cāpanas ꝓ tubis ⁊ cruces ꝓ vexillis hꝫ: de quo in pte p̄ma sub ti. de cāpanis dc̄m ē. Adhuc cāpanaꝝ strepit⁹ ꝓphetas xp̄i p̄nunciauit se aduētū figurat: pāni ⁊ alia substernunt̄ in loco vn̄ trāsit: ⁊ ad cātādū ꝓcessio stat̄ vꝫ. Iuxta illd̄ Thobie penultimo. Platee tue sternent̄ auro mūdo ⁊ cādido ⁊ in vicis ei⁹ cātabit̄ alleluia. ¶ Illud aūt sciēdū est q̄ q̄tuor sunt solēnes ꝓcessiōes. s. in purificatiōe beate v̄ginis Marie: in ramis palmaꝝ: in pascha de qb⁹ in suis loci dicet̄: ⁊ q̄rta q̄ fit in ascēsiōe dn̄i ad repn̄tationē illi⁹ vltime ꝓcessionis quā discipuli post dn̄z i die ascēsiōis ei⁹ i celū. fecerūt veniētes simul cū eo ad mōtē oliueti. Vn̄ assumpt⁹ ē vidētib⁹ illis in cui⁹ ꝓcessionis repn̄tationē fit ꝓcessio in dn̄icis diebus. Sciēdū est. n. q̄ primitiua ecclesia obseruabat diē dominicā solēnē vt ⁊ mō: ⁊ fiebat i ea ꝓcessio in memoriā resurrectiōis: ⁊ obseruabat et q̄ntā feriā: ⁊ fiebat in ea ꝓcessio in memoriā dn̄ice ascēsiōis: sꝫ multiplicatis sanctoꝝ festiuitatib⁹ sublata est solēnitas q̄nte ferie ⁊ ei⁹ ꝓcessio per Agapitū papā in dn̄icā trāslata est: vt a ppl'o tūc ad ecclesiam ꝯueniēte simul ⁊ solēniter valeat celebrari: ⁊ pp̄ hec dies iouis dī vulgariter cognata dici dn̄ice: qꝛ vz antiquit⁹ par solēnitas fuit vtriq̄. In dieb⁹ igit̄ dn̄icis ꝓcessionē faciētes resurrectionē dn̄icā memoram⁹: ⁊ ꝓcessionē per discipulos post dn̄m factā repn̄tamus: nō q̄ illi eā in dn̄ica die fecerint vt p̄missum est. Nēpe egrediēdo ecclesiā ⁊ regrediēdo ad eā q̄si de hierusalē redimus ad hierusale ꝑut illi fecerūt: ⁊ sequimur crucē sicut illi crucifixū: ⁊ lꝫ illi sine Ihesu redierūt: nos tn̄ cū cruce redim⁹ pro eo q̄ ipse dixit. Vobiscū sum vsq̄ ad ꝯsumationē seculi: q̄ ꝓcessio añq̄ tertia dicat̄ faciēda ē ꝑut i sexta pte sub ascēsiōe dicet̄. ¶ Nō est et p̄termittēdū q̄ in dn̄icalib⁹ ꝓcessiōib⁹ de nouo dūtaxat testa. cātare ⁊ v̄ginē salutare ⁊ aliqd q̄d ad ei⁹ laudem ꝓprie ptineat cātare debem⁹: ex quo et ꝯsuetudo īoleuit vt in claustris oratoriū virginis ꝯstruat̄: quā in statiōe p̄mo ex p̄stina ꝯsuetudine salutamus. Lꝫ. n. dicat̄ q̄ xp̄s resurgēs p̄us Magdalene appuerit: veri⁹ tn̄ creditur q̄ matri sue añ oēs appuerit: sꝫ ad euāgelistas hoc dicere nō ptinebat: quoꝝ offm̄ fuit testes resurrectiōis iducere: nec decuit ad testificādū ꝓ filio matrē iducere. Si. n. v'ba extraneaꝝ feminaꝝ visa sunt icredulis delirāmēta: quāto nō magis merito ꝓ filij amore crederēt delirasse: ⁊ sic rōana sentit̄ vt ecclia q̄ in p̄ma die post resurrectionē. s. i pascha apd̄ beatā Mariā maiorē celebrat stationē q̄si ꝓponēs hierusalē. i. v̄ginē q̄ vidit pacē pre alijs in p̄ncipio leticie sue: quo circa sicut p̄ma die ad misericordiā suā apud sanctā Mariā maiorē p̄currim⁹: sic ⁊ ad ei⁹ honorē in dn̄icalib⁹ ꝓcessiōib⁹ p̄ma statio dputat̄ vt eā laudib⁹ extollētes: ⁊ ad ei⁹ oratoriū festināntes cū spōso dicere videamur: Vadā ad montē mirre ⁊ ad collē thuris: mōs qdē ē ipsa beata v̄go: ad quā fili⁹ resurgēs vadit apparēdo ⁊ nos adorādo. Sꝫ nō est necesse q̄ si dicat̄: qꝛ nunq̄ disparuit: ⁊ q̄ semel mecu⁹ est ⁊c̄. Sed iō sic pōit̄ pp̄ rudes ⁊ sensib⁹ tm̄ ⁊ nō intellectui. Postremo notādū est q̄ in qbusdā ecclesijs post ꝓcessionē oēs clerici ante crucifixū veniūt iclināntes illi ⁊ dicētes. Aue rex nr̄ hn̄di ei⁹: sꝫ ⁊ q̄ pluuialia aut al's solēnes vestes portarūt añ altare illas deponūt: p̄mo ad repn̄tandū q̄ filij hebreoꝝ sternebāt vestimēta sua in via añ xp̄m in ꝓcessiōe sibi hierusalē venienti facta. Scd̄o ad ostendendū q̄ diuino vacaturi officio oīa mundana a mentibus abijcere debēt.

¶ De confessione. Rubrica.

PRius q̄ sacerdos vel ep̄s grad⁹ altaris ascēdat: ⁊ añq̄ sacꝝ ordinet̄ officiū ad se ipsum reuertēs iclinat se añ altare significās xp̄i exinanitionē q̄ iclinauit celos ⁊ descēdit cū se formā serui accipiēs exinaniuit: ⁊ ꝯsiderās q̄ sicut dicit Salomō: iustus in p̄ncipio sermonis accusator est sui: ꝯfitet̄ et de illa ꝓphetica ꝯsolatione: Dixi ꝯfitebor ⁊ tu re. ⁊c̄. de pe. di. i. dixi: de peccatis suis cū astātib⁹ generalr̄ ꝯfitet̄ psal. illū p̄mittēs ex istitutione Celestini pape. i. rite ad hec ꝯueniēte. Iudica me de⁹ ⁊c̄.

vt discerer⁹ a gente non sancta: ꝛ ab hoīe liberatus iniquo ad altare dei dignus introeat. Petit .ii. liberari a tētatiōe ꝛ illuminari a gratia vt p3 in ipso psalmo. Petit et̄ a deo vt det ei qđ offerat. s. filiū suū quē nisi ei daret puer Abrahe re dit nō hēret qđ offerret. Fit ergo ꝯfessio vt purior sit ꝛ sine macula ingrediat̄ in qua notādū est q2 nō vt qdā minus ꝓuide faciūt in spē: ne cauterizent̄ ꝯscie auditoꝝ: s3 in ge nere ꝯsitenda sunt peccata qm̄ ista ꝯfessio nō est occulta s3 manifesta. Et nota q cū in tēplo Salomonis dedicato sa cerdotes dicerēt: ꝯfitemini dn̄o qm̄ bon⁹. q. in se. in̄t. c. ne bula impleuit domū dn̄i ꝛ obūbrauit facies sacerdotū ita q se inuicē videre nō poterāt. Et ait Salomō Dixit dn̄s q habitaret in nebula. dixit. i. opere demōstrauit: q2 in mō te Sinay apparuit in nebula. israhel in nube ꝓcessit ꝛ ante Moysen in cauerna positū trāsiuit in nebulā. ¶ Percu timus aūt pect⁹ cū peccata ꝯfitemur: exēplo publicani qui pectus suū percutiebat dicēs. Dn̄e ꝓpicius esto mihi pecca tori: in tunsiōe qdē pectoris tria sunt: ict⁹: son⁹: ꝛ tactus: per que significant̄ tria que sunt in vera penitentia necessa ria: v3 cordis ꝯtritio: oris ꝯfessio ꝛ opis satisfactio: q2 ī tri bus peccam⁹. s. corde: ore: ꝛ ope. Deinde ꝓ circūstātib⁹ orat: īdulgētiā peccatoꝝ iplorās: nā xp̄s de secreto pr̄is ī mūdū3 veniēs: ꝛ de vtero virginali ꝓcedēs: patrib⁹ suspiria multi plicātib⁹ ꝓ nobis passur⁹ hierusalē introiuit: ī mōte sc̄e ieiu nauit: clām suā ꝯ hoīem dolosum ꝛ iniquū deo ꝯmittens: ꝛ pr̄i ꝯfessionē fecit dicēs. Cōfiteor tibi pr̄ celi ꝛc. ipse quo q3 nobis īdulgēs ꝓprio corpe peccata nr̄a portauit. Sane pōtifici facturo ꝯfessionē subdyacon⁹ manipulū corā alta ri imittit. Primo ad notādū q ꝯcessa tpalia per manū alie nā: puta subdyaconi vel alteri⁹ ꝛ nō ꝑ ꝓpriā recipere ꝛ ad ministrare d3. Scd̄o ad designādū q nō sufficit oris cōfes sio nisi ꝛ boni opis fruct⁹ ꝑ ꝓplm significat⁹ sequat̄. Ter tio vt videēs se in iferioris misterij ornamēto ornari aīo hūi liet. ¶ Rursus iō pōtifex post acceptā casulā ꝛ nō an̄ māi pulū recipit: q2 xp̄s cui⁹ typū gerit: nō pri⁹ māipulos opeꝝ q ꝑ māipulū ipsum designant̄ obtulit: q̄ celestē hēret ꝯuer satiōnē: q̄ ꝑ casulā figurat̄ ꝓut in pte tertia sub dalmatica dcm̄ est. Sacerdos vo ꝯ an̄ induat casulā manipulū su mit: q2 celestē ꝯuersatiōnē adipisci negt: nisi pri⁹ sanctoꝝ opeꝝ manipulos portet. Adhuc pōtifex pōsq̄ ad altar̄ ꝑue nit māipulū recipit ad notādū q tc̄ ōmū bonoꝝ opeꝝ eterni ꝓmiū ꝑcipiem⁹: cū ad eterni tribunal iudicij ꝑuenie mus. Sacerdos aūt dū facit ꝯfessionē ꝛ et̄ sepe in misse of ficio man⁹ iūgit: q̄ manuū iūctiōes deuotionē significant. Et q2 illa ī aliquo ē maior ī aliquo ē mior: iō cert⁹ manuū iūctionū n̄ ē nūer⁹ determiat⁹. ¶ Rurs⁹ sacerdotij manuū iūctio significat oīu3 bonoꝝ a deo fluētiū ī ipso vnitatē ꝛ cō iūctiōe3. Et q2 ifinita bōa ifinitij ꝛ ideterminatij modi pn̄t a do ꝓcedere: iō manuū iūctiōu3 sacerdotij nūer⁹ determiat⁹ nō ē. ¶ Inclinatiōes vo sacerdotij in offō misse fm̄ more3 qrūdā ecclīaꝝ sub certo nūero ꝯstrigunt̄: q2 regulariť oc to vicib⁹ ꝓfunde corā altari ꝛ tredecim vicib⁹ mediocriter sup altare iclinat. Octo⁹ ꝓfundas iclinatiōes an̄ altare fa cit ad referēdas grās ipsi xp̄o de octo pncipalib⁹ q̄ egit an̄ sui imolationē quā sacerdos in offō figurat altarij. Primū fuit āmirabili3 icarnatio. Scd̄3 fuit discipuloꝝ gratuita vocatio. Tertiū ōmōis ī tētatiōib⁹ supatio. Quartū mira culoꝝ opatio. Quītū ifirmoꝝ sanatio. ¶ Sextū mortuorū resuscitatio. Septimū oīu3 qōnū ei ꝓpositaꝝ ꝑ suā sapien tiā determiatio. Octauū salutarij ꝓploꝝ istructio: ꝛ q̄cūq3 an̄ sui imolationē egit: ad hec octo s3 Bernardū reduci vi dent̄. Tredecī3 vo iclinatiōes mediocriter fac̄ sup altare q2 xp̄s tredeci3 fec̄ in ara crucij sumēdo arā crucij ꝓ toto tpe sue passiōis qđ icepit ī hora captiōis. Primū fuit iude ꝓ ditoris discreta redargutio dicēs. Juda osculo filiū hoīs tradis. Scd̄m fuit ipsi⁹ captiōis sui ꝓbitio dicēs eis queꝝ qritis: q rn̄derūt: Jesu3 nazarenū: qb⁹ rn̄dit: Ego sū. Ter tium falsis testibus ꝛ regibus mansueta responsio. Quar tum sputoꝝ ꝛ vboꝝ sine murmuratiōe tolleratio. Quin tu3 in his que vidit ꝛ audiuit nulla sibi vel alqs data per turbatio. Sextū discipulis cū ter negantij culpe ꝯdonatio. Alia vo septē enumerat Ambrosi⁹ ab eo in ligno crucij fcā dicēs: Actor pietatis in cruce pēdēs officia diuidebat: ꝑse cutionē aplīs: pacē discipulis: corp⁹ iudeis: spiritū patri: paranimphū vgini: padisum latroni: ꝛ īfernum peccatori. ¶ Oscula quoq3 sub certo numero fiunt prout dicet̄ in q̄r ta particula canonis.

¶ De incenso benedicendo ꝛ in thuribulum mittendo.

Post factam ꝯfessionē ꝛ datam absolutionē ponti fex vel sacerdos ꝓuisq3 dicat. De⁹ tu cōuersus ꝛc. icēsu3 cū bn̄dictiōe in thuribulo apponit repn̄tās q legalis sacerdos ferēs sanguinē ꝛ carbones cū tymiamate in thuribulo eiās ponebat donec fum⁹ eū obūbraret: prout dcm̄ ē in prohemio h⁹ ꝑtij. Per hoc et̄ illō insinuās q angelus venit ꝛ an̄ altare stetit hn̄s thuribulū aureū in manu sua: qđ ipleuit de igne altarij: ꝛ data sunt ei icēsa multa vt daret de oꝛonib⁹ scōꝝ. ¶ Sane angelus est xp̄s: thuribulū aureū corp⁹ imaculatū: altare ecclīa: ignis charitas: icēsu3 oratio: scd̄m illō ꝓphetiē. Dirigat̄ oꝛo mea sicut icēsum in ꝯspectu tuo. Venit ergo angelus. i. xp̄s qui stetit an̄ altare. i. in ꝯspectu ecclīe hn̄s thuribulū aureū. i. corpus imaculatū: plenū igne. i. chari tate ꝛ data sunt ei. s. a fidelib⁹ icēsa multa. i. oꝛones: vt da ret. i. repn̄taret eas pr̄i de oꝛonib⁹ scōꝝ. ¶ Et nota q2 nō dic̄ oꝛones: xp̄s. n. nō oēs oꝛones exaudit: s3 dic̄ de oꝛonib⁹: de illis v3 q̄ ptinēt ad salutē. Vn̄ cū paul⁹ ter dn̄m rogasset vt ab eo stimulū carnis auferret: rn̄dit ei dn̄s. Sufficit tibi grā mea. Nā vt⁹ in ifirmitate ꝑficit̄. Ep̄s ergo vel sacer dos thus in thuribulo apponit: q2 xp̄s oꝛones ispirat ī aīo vt ꝑ ipsum offerat̄ icēsu3 in odorē suauitatij: sacerdos aūt minister incēsum repn̄tat ep̄o vel dyacon⁹ sacerdotij q2 lex il lud ꝓciosum tymiama ꝯfecit qđ in odorē suauitatis altissi mo offerret: de quo dn̄s subdit in Exo. 30. c. Tale ꝯfectiōe3 nō facietij in vsus vr̄os: q2 scm̄ est dn̄o ꝛ hō q̄cūq3 fecerit si mile vt odore illi⁹ ꝑfruat̄ ꝑibit d̄ ꝓplīs suis. Et ex hoc vo fuerūt q dicerēt q si oblato thure ꝛ bn̄dcō sup altare thuri bulū descēdat ab altari ad clericos vel laicos tūc aliud ibi th⁹ sine bn̄dictiōe apponēdū ē: ꝛ oib⁹ tā clericij quā laicij of ferēdū tāq̄ illō spectet ad latriā: istō ad duliā. Meli⁹ tn̄ s3 spm̄ q̄ fm̄ lr̄am intelligit̄: na3 lr̄a occidit: spūs viuificat: ꝛ ꝑꝑ ꝓmissoꝝ et̄ cā3 odor thuris bn̄dicti nō dat̄ in ecclīa spō so ꝛ spōse. Per ꝯcremationē vel ꝯsecrationē vo thuris: si gnificat̄ q sacerdos oꝛonē feruētē ꝛ deuotā d3 hēre. Thus n. ꝓtutē h3 ascēdēdi ex fumi leuitate: ꝯsolidādi fm̄ q̄litate ꝯstrīgēdi ex glutinitate: ꝯfortādi ex aromaticitate: sic oꝛo ascēdit in dei memoriā aiam ꝯsolidat quātū ad culpā pte ritā ipetrādo medelā ꝛ ꝯstrīgit quo ad ꝯmittēdi licētiā: cō fortat quo ad pn̄tē ipetrādo tutelā: de quo et̄ dcm̄ est sub ti tu. de accessu pō. ad al. ꝛ dicet̄ sub ti. d̄ thurificatōe. ¶ Na uicula vo in qua incēsum reponit̄ designat q per oꝛonem quā icēsum significat: de hui⁹ mūdi mari magno ꝛ spacio so ad celestē patriā satagam⁹ nauigare. Vn̄ in ꝓuerbiis: Facta est quasi nauis institoris portans de longe panē3 su um. Potest et̄ dici per thuribulū cor hoīs: per ignē feruor deuotiōis: per incēsu3 oꝛones offerunt̄ que per angelu3 ad deū ꝑferunt̄ signat̄. Uascula qbus ignis recipitur sunt fi lij q corda parꝝ pietate ꝛ fluētis imitant̄: ꝛ flāmā celestis sacrificij quā in proximoꝝ mētib⁹ aspiciūt in suis accēde re satagūt. ¶ Instrumēta vo qbus ignis ad altare portat̄ sunt ꝓdicatores qui exēplis scōꝝ charitatis ignē portant ꝛ in corda fidelium trāsferunt que corda patrum in filios conuertunt. Thuribulum autem quid significet dicet̄ sub titu. de thurificatione.

¶ De osculo altaris ꝛ libri. Rubrica.

Post immissum in thuribulo incēsuȝ sacerdos seu eps dicto: Deus tu ꝯuersus ꝛc. facꝫ oscu latur altare: vt notet pacificatio cū iudeis ꝛ ad designādū ꝙ xps ad nos veniēs sanctā sibi copulauit ecclesiā iuxta illō Epitalamicū. osculet me osculo oris sui. In osculo siquidē os ori ꝯiungit: ꝛ in xpo non solū humanitas est vnita diuinitati: verū ēt spōsa copulata est sponso: iuxta illud ꝑpheticū. Quasi spōsaȝ decorauit me corona ꝛ qsi spōsaȝ ornauit me mōilib⁹. ¶ Rursus qñ ꝑpheralis versus introitus a cātore icipit: sacerdos ad altare ascēdēs illud osculat: qꝛ ꝑpheraꝝ testimonio xps venit in mundū: ꝛ ad passionē altaris. Quotiēs aūt in offō misse osculet altare: ꝛ in qua parte eius oscula fiāt: ꝛ quare manibus sup illud depositis: ꝛ quare signo crucis in locis osculādis prius ipressio dicet sub ꝗrta pticula canōis. In hoc aūt loco altare significat pplm iudaicū: codex ꝟo euangelij siue euangeliū ppl'ȝ gentilē: qui per euāgeliū credidit: iō ergo eps vel sacerdos euāgeliū ꝛ altare osculat: qꝛ xps vtriqꝫ dedit pacē: qñ lapis angularis fact⁹ fecit vtraqꝫ vnū. Potest ēt dici ꝙ subdyacon⁹ libꝝ euangelij qui clausus portabatur offert epo vel sacerdoti: ille vero ad altare ꝑueniens illū aperit: ad īsinuandū illud qđ in apo. describitur ꝙ nemo dignus est aperire librū qui intus erat script⁹: ꝛ foris sigillis septē signatus: nisi leō de tribu iuda clauis David: qui librū apuit: ꝛ septē ei⁹ signacula soluit. Per altare vero ecclesia signat. Iuxta illō exo. Si altare lapideuȝ feceris mihi nō edificabis illud de sectis lapidibus. Per sectionē lapidū in altari diuisionē fideliuȝ reprobat ecclesia: ne vȝ per errores ꝛ scismata diuidant. Liber ergo aperit cū eps ad altare ꝑuenit: qm vbi xps primitiuā apostoloꝝ ꝯgregauit ecclesiā: docēs ꝛ ꝑdicās scripture mysteria reuelauit dicēs. Vobis datū est nosse mysteriuȝ regni dei: ceteris aūt in parabolis. Vñ post resurrectionē apuit illis sensum vt intelligerent scripturas. Rectius igit facit eps cū ipsemet aperit libꝝ euangelioꝝ: licet ꝛ xps per ministros suos patefecit mysteria scripturaꝝ. Libro vero apto illū osculat a parte sinistra ad designādū ꝙ ꝑdicatores recōciliauerunt ꝛ obtulerūt gētes xpo: qbus ipse per se nō ꝑdicauit: lȝ ꝛ ipse per se pacē in euāgelio ꝑdicauerit dicēs Pacē meā do vobis ꝛc. Quia vero ipse ēt in cruce pendēs pacē fecit: iō mox trāsfertur⁹ ad dextrū cornu altaris signat se signo crucis: qꝛ vt ait apls ad ephesi: xps pax nr̄a vera: ꝙ fecit vtraqꝫ vnū: duos ac diuersos parietes. i. ꝑplos copulās. Post hoc codex euangelij super altare clausus ponit qđ ꝗ tū ad hoc significat hierusalē: put sub euāgelio dicet. Deinde romanus pontifex ꝛ ēt alij qdā ꝯuersus osculat dyaconū: vt ostēdat pacē illā in aduētu xpi venisse quā ꝑphete ꝑmiserāt. Unde David: Orietur in diebus eius iustitia ꝛ abundātia pacis donec au. l. Et alius ꝑpheta: Pax erit in terra nostra cū venerit. Et iō xpo nascente, vox itonuit angeloꝝ. Et in terra pax hoībus bone volūtatis. Osculū n. qñqꝫ pacē significat: prout dicet sub ti. de osculo pacis. Dyaconus vero statim se inclinās osculat pectus eius: designans ꝙ inspiratōe diuina ꝑphete pacē predixere futuram. Nā ꝛ Ioannes sup pectus dn̄i recūbens euāgelij fluenta de ipso sacro dñici pectoris fonte potauit. 93. dist. legimus. In nōnullis vero ecclesijs eps primū osculat ministros: postea altare: deinde euāgeliū: qm christus primum recōciliauit sibi aplos postea iudeos: deinde gētiles. In quibusdā ēt locis offert osculū pacis cātoribus: qsi retrorsum implens illud: pacē meā do vobis: pacem relinquo vobis. Dat quidē ꝑñtibus: relinquit absentib⁹: nec ante osculum pacis cantores dicunt gloria patri: qꝛ fides trinitatis nō ante claruit: ꝗ se dn̄s inclinauit: ꝛ nos recōciliauit ꝛ trinitatē per aplos predicari mādauit. Et iō osculo dato: eps innuit eis vt dicant gloria patri ꝛ filio ꝛ spiritui sancto: sicut erat in ꝑncipio. Ecce quid cantor annunciat scilicet ꝙ corda patꝝ ꝯuertant in filios. Abrahā tres vidit ꝛ vnū adorauit. Sic opȝ nos filios eius credere trinitatē in vnitate. ¶ Post datā ergo pacē cātor dat sancte trinitati gloriam qsi diceret referimus gloriaȝ deo patri ꝛ filio ꝛ spiritui sancto: qꝛ pacē qnā ꝑphetauit per sanctos suos ꝑphetas nobis in nouissimis tpibus dignatus est ostendere. Quādo vero dicit: sicut erat in ꝑncipio: dyaconi ad altare ꝑcedunt: ꝛ iterꝫ reuertunt ad epm: in quo figurat ꝙ ideo apostoli se morti tradiderūt vt xpi corpi adunarent. Prius aūt steterūt cū epo añ altare iclinati: sȝ cū ꝟsus ipe incipit se erigūt qꝛ chorus scōꝝ martyꝝ añ nouissimaȝ tribulationē in ꝯualle lachrymaꝝ manent. Postea ꝟo martyrio coronati erecti stabūt liberati ꝛ securi añ dn̄m semꝑ. Osculo aūt dato rursus dyaconi cū pontifice orant: qsi dicant. Dn̄e doce nos orare. In qbusdā ēt ecclesijs dyaconi bini ꝛ bini latera altaris altrinsec⁹ sine alternatiȝ osculātur: eo ꝙ dn̄s aplos binos misit ad ꝑdicādū dicēs eis. In quācūqꝫ domū intraueritis dicite pax huic domui: qui reuersi sunt ad christū sicut dyacones reuertunt ad epm.

¶ De thurificatione. Rubrica.

Post datum osculū eps seu sacerdos accipiēs de manu dyaconi thuribulū facꝫ incēsat altare: qꝛ xps corpus assumēs de genere ꝑpheraꝝ fact⁹ ex semine david ꝟm carnē suis orōnib⁹ fouet ecclesiā ꝟm ꝙ orat in euāgelio pr̄ sancte ego pro eis rogo: ꝛ nō pro eis tm̄: sed pro illis q credituri sunt per ꝟbū eorū. Qđ aūt dyacon⁹ postea thuribulū accipit vt incenset epm vel sacerdotē moralr īstruit ꝙ si digne volum⁹ icēsum orōnis offerre thuribulū icarnatiōis debemus tenere: tn̄ sine fide mediatoris hoīes deo placere nō pñt: sȝ iuxta ꝟbū ꝑmissiōis ipsi⁹ siqđ petierint in orōne credētes accipient. Per thuribulū. n. ꝟbū accipit incarnatū: nā sic in thuribulo ꝑs supior ꝛ iferior tribus cathenulis vniunt: ita in xpo tres sunt vniones qb⁹ diuinitas ꝛ hūanitas vniunt. vnio carnis ad aiam: vnio diuinitatis ad carnē vnio diuinitatis ad aiaȝ. Quidā. n. ꝗrtā vnionē assignāt vȝ diuinitatis ad ꝯpositū simul ex aia ꝛ carne: vñ ꝛ qđā thuribula ꝗttuor cathenulas hñt: de hoc ēt thuribulo Moyses ingt spāliter ad Aaron. Tolle thuribulum ꝛ hausto igne de altari mitte icēsuȝ desuꝑ. Est ꝛ alia in thuribulo ꝯsideratio put in ti. de accessu pō. ad al. tactū ē. ¶ Rursus iō thurificato altari eps vel sacerdos thurificat ad significādū ꝙ sicut xps est altare ꝛ hostia: sic ē pōtifex ꝛ sacerdos cui ē orōnis sacrificiū offerēdū: qꝛ ꝟo adorat nō solū iquātū deus sȝ ēt iquātū hō: iō i qbusdā ecclesijs pōtifice thurificato altare a dyacono circūcirca thurificat: vñ ps. Circundabo altare tuū dn̄e. Sane thuribulū aureū significat sapiētiā: qꝛ oēs thesauri sapiētie dei in eo fuerūt abscōditi. Vñ stetit angel⁹ iuxͣ altare. h. t. a. in. m. s. i. xps resurgens carnē habuit in pr̄ate. Argētū significat xpi carnē ab oī labe mūdā ꝛ mūdicia renitētē: cupreū fragilē ꝛ mortalē: ferreū resurgētē fortitudinē. Si ꝗttuor hȝ cathenulas demōstrat eū ex ꝗttuor elemētis ꝯstare: vel ꝗttuor ꝟtutib⁹. s. in iusticia: prudētia: fortitudie: ꝛ tēꝑantia decorari. Quita q pars diuidit aiaȝ ꝯsignat q sci i morte a carne i illo triduo sepauit. Si ꝟo tres hȝ cathenulas figurat aiaȝ carnē ꝛ ꝟbuȝ in vna ꝯuenire ꝑsona. Quarta q pres sepat ptās ē q aīaȝ suā posuit ꝑ ouib⁹ suis. Si vna tm̄ cathenula sustētat designat ꝙ sol⁹ de ꝟgie gñat: qđqꝫ sol⁹ ē iter mortuos liber. Circul⁹ cui h oia inectunt ē deitas q nullo termio claudit: ꝛ a q h oia ꝯtient ꝛ opant: ꝑter mysticā ēt rōnē ob h icēlat altare vt oīs ab eo nequicia dmonū ꝑpellat. Fum⁹. n. icēsi valere credit ad dmōes effugādos: vñ cū thobias iterrogasset angelū quot remedia hērēt ea q de pisce īsserat obfuari.

Respondit cordis eius particulam si super carbones po-
nas: fumus eius omne demoniorū genus extricat. ¶ So-
ther papa. xxiij. dist. sacratas: statuit ne moniales incen᷑ suꝫ
circa altaria ferant.

¶ Qualiter episcopus vel sacerdos ⁊ ministri ad altare sta-
re debent. Rubrica.

Thurificatione peracta ep̄s vel sacerdos ad de-
xtrā altaris ptē se transferri ibi vna cū ministris
plane officiū ⁊ kyrieleison. d. qui trāsitus de medio altari
in dextrā ptē significat xp̄i trāsitū de passione per resurre-
ctionē ad vitā eternā. Itē a leua trāsiens in dextrā imitat᷑
xp̄m ingredientē mūdū: leuā. n. tetigit xp̄s qñ ipsalem assū
psit vitā: ad dextrā iuit qñ carnē assumptā ad dei dextram
eleuauit. ¶ Rursus per hoc ꝙ accedēs ad altare prius dex-
tram illius ptē petit innuit ꝙ emanuel in lege ꝓmissus pri-
us venit ad iudeos ꝙ̄ ad gētiles. Iudei. n. tunc ꝑ legē in
dextra pte fuerunt: gētiles ꝓ quo qñ in sinistra: qꝛ idola cole-
bant. Sacerdos ergo sacris vestibꝰ ornatus xp̄m carne no-
stre hūanitatis vestitū significat: veniēs ad altare xp̄m d̄
celis venisse ad ppl̄m vt eū saluaret designat: deinde in dex-
tram trāsiens designat ꝙ xp̄s in mundū veniens venit ad
iudeos de qbꝰ voluit nasci. Beata. n. maria iudea fuit: de
hoc transitu dicet᷑ sub ti. de mutatione sacerdotis ⁊ ordie.
Et nota ꝙ lꝫ dn̄o pape celebrāti vel missam audiēti legat᷑
a capellanis suis introitꝰ ⁊ kyriel. ⁊ gloria in excelsis ⁊ cre-
do ⁊ sanctus ⁊ agnus dei: non tn̄ graduale vel alleluia vel
tractus vel offertoriū vel post cōio: pro eo ꝙ illa instructoria
sunt ⁊ introductoria qbꝰ ipse nō eget. Illud aūt notādū est
ꝙ sacerdos stat erectus ante altare ad notādū ꝙ xp̄s venit
suos regere inuictibili doctrina: ⁊ respicit versus orientem
qꝛ xp̄s non suā sed pr̄is voluntatē ꝯfiuit: nec respicit retror
sum: tū qꝛ xp̄s semꝑ patris faciē intuet᷑: iuxta illud: Scio
vn̄ venio ⁊ quo vado: tū qꝛ nemo mittēs manū ad aratrū
⁊ respiciēs retro. a. est. r. dei. extra de voto magne: imo ad
ppl̄m deorsum vertit repñtans ꝙ dn̄s ait ad Moysen: Vi-
debis posteriora mea: faciē aūt meā videre nō poteris. Exo. xxxiij.
c. Episcopi tn̄ ⁊ supiores celebrātes nō añ altare sed remo-
ti ab illo ad dextrū eiꝰ latus vsq; post dictū offertorium ma-
nent: qđ fit primo ad repñtādū ꝙ ex latere xp̄i qui per alta-
re significat᷑ initiū nr̄e redēptiōis fuit. ¶ Scđo fit hoc nō
solū ad maiorē solēnitatē vt per hoc a minoribus sacerdoti-
bus decernant᷑: verū ēt fit hoc qꝛ ipsi in missa repñtant non
solū xp̄i dignitatē ⁊ excellentiā aut eius oblationē verū eti-
am humilitatē ⁊ obediētiā in ipsa sui oblatione ⁊ ꝯsecra-
tione: Siquidē xp̄s quātū ad sui dignitatē ē pr̄i eq̄lis ⁊ se-
det a dextris dei pr̄is: put in symbolo legit᷑: qđ repñtat pla-
tus stans añ oblationē ad dextrū latus altaris. In sui ve-
ro oblatiōe xp̄s pro nobis factus est hostia: ⁊ iō p̄latus eiꝰ
vices gerens: ex tūc ipsi altari qđ arā crucis isinuat dꝫ to-
taliter iherere. ¶ Tertio qm̄ p̄latoꝝ actus eē debēt subdiꝗ
ad doctrinā: ıō vsq; tūc manet ab altari sepatus: ⁊ ex tūc
manꝰ lauādū ⁊ thurificādū ⁊ sacrificādū ad altare accedit
vt ostēdat ꝙcūq; in missa p̄cedūt solēnitates ⁊ laudes eē: d̄
ꝯsecratiōe dist. ij. panis est. Sꝫ tūc deīde ad ēentialia seu
substātialia pagēda accedit. Quarto in hoc repñtat ꝙ le-
galis pontifex itrās in sancta sanctoꝝ carbones ferebat ⁊
sanguinē, put tactū est in ꝓhemio huiꝰ partis. Quinto fit
hoc ad repñtandū qđ ait ꝓpheta: dixit dn̄s dn̄o meo sede
a dextris meis. Donec ponā inimicos tuos scabellū peduꝫ
tuoꝝ. Sacerdos qdē xp̄m repñtans sedet a dextris altaris
deū patrē in h̄ loco signantis donec ad ꝯsecrandū hostiaꝫ
accedat: per quā fracta sunt tartara: ⁊ inimici d̄mones de-
uicti ⁊ q̄si scabellū pedū positi. Ministri ꝟo. s. diaconꝰ ⁊ sb̄-
dyaconus retro illū ad altare stātes: qui tn̄ in veniēdo pre-
cesserūt: signāt martyres qui in veteri testō fuerūt ꝙ post
dn̄i natiuitatē digne coronant᷑: ⁊ ad quamcūq; altaris ptē
ille transierit ipsum retrostātes sequunt᷑: vt. s. se clament ip-
sum esse qđ dn̄s admonuit dicēs: qui mihi ministrat me se-
quat᷑: ⁊ vbi ego sum ⁊c̄. Intēdētes semꝑ atque sollicite in
illū ad notandū ꝙ fideles quāuis adhuc in hac vita posi-
ti tn̄ eternitati ꝓpi semꝑ intēdūt. ¶ In qbusdā ēt ecclesijs
illo se vertente: ad ppl̄m illi sil̄r se ꝯuertūt: ⁊ illo se ꝯuertēte ad
altare se sil̄r ꝯuertūt. Nā xp̄s ab oratione ad p̄dicationē: ⁊ ali-
qñ vero ecōuerso dum viueret se ꝯuertit: qđ designat ꝯuersio
ad ppl̄ꝫ ⁊ ꝯuersio ad altare. In quo qdēꝫ imitandus est a
p̄dicantibus qui per ministros ipos ꝯgrue d̄signant᷑. Ana-
cletus papa de con. di. i. ep̄s: statuit ꝙ ep̄s deo sacrificans
secū testes hēat dyaconos qui oculi eiꝰ dicunt᷑ ⁊ subdyaco-
nos reliquosq; ministros: qui sacris induti vestibus in frō-
te. i. añ ⁊ atergo ⁊ presbyter a regione. i. a pte dextra leua-
q; ꝯtrito corde: ⁊ humiliato spū ac prono stent vultu custo-
dientes eū a maliuolis hoībus: ⁊ ꝯsensum p̄stantes sacri-
ficio. Et ꝟꝫ Luciū papā de cō. dist. i. iubemꝰ: eū nō d̄serāt
qꝛ ꝑꝑ maliuolos oportet illū habere bonū testimonium ab
his qui foris sunt. Statutū est etiā vt celebrās missam hē-
at a tergo vicini solaminis adiutorē: put dictū est in ꝓhe-
mio huiꝰ ptis. Etiō in quibusdā ecclesijs aliq dyaconi stāt
post ep̄m q̄si orantes vt eū sequant᷑ vsq; ad mortē ⁊ cum eo
trāseant ad vitā eternā. Maior tn̄ ꝑs in dextra pte morat᷑
altaris ⁊ minor in sinistra qꝛ vtrūq; petit ecclesia. s. ⁊ tēpo-
ralē benedictionē ⁊ eternā: vt ibi sic trāseamus per bōa tē-
poralia vt nō amittamꝰ eterna. ¶ Ceteꝝ dicti ministri re-
tro stātes iclinari ante facies suas vsq; in finē dn̄ice orōis
perseuerāt: significātes illos ap̄los qui in passione domini
in magna tribulatiōe oppressi nō audebāt se erigere vt chri-
sti discipulos se eē ꝯfiterētur: Stabant tn̄ in facie fidei: sꝫ
postea erigunt᷑ sicut dicet᷑ sub. iiij. particula canonis super
ꝟbo: nobis quoq;: signātes ēt choꝝ sanctoꝝ martyꝝ in cō
valle lachrimaꝝ añ nouissimā tribulatiōēꝫ monētū postea
eriguntur. qꝛ illi postea martyrio coronati stāt erecti. i. ab oī
tribulatiōe liberati. Adhuc stantes facie iclinati signant
mulieres que de cenaculo ad monumētū vulnibꝰ d̄clinatis
currebāt in christi amore ardētes. ¶ Sane sacerdos mini-
ster int᷑ moras puluinar molle missali supōit ad notādū ꝙ
deuotū ⁊ molle cor ⁊ qđ facile diuinaꝫ ipressionē recipiat:
supponi debet iugo dn̄i ⁊ celestiū preceptoꝝ. Iuxta illud sa-
pientis. Suscipiat verba mea cor tuū ⁊c̄. vt in eo Spūs do-
mini requiescat. De hoc etiam sub euāgelio dicetur.

¶ De kyrieleison. Rubrica.

Translato in dexteram altaris pontifice seu sacerdote: deinde
qꝛ xp̄s plenitudinis: ⁊ annꝰ benignitatis aduēit
sicut p̄dictū fuit a ꝓs. Tu exurgēs dn̄e misereberis sion: qꝛ
venit t̄ps. m. eius: ꝯgrue chorꝰ laudat ⁊ inuocat trinitatem
triplicando kyrieleison. Iō aūt post introitū dr̄ kyriclei-
son: qꝛ ante omnē orationē sacerdotū necesse est misericor-
diam domini implorare. Siquidem kyrieleison grece in-
terpretatur dn̄e miserere. Naꝫ kyrie sonat domine: leyson
misereꝛ: ⁊ inde christeleison. i. xp̄e miserere. Vel kyri xp̄e: ei
deꝰ ei miserere: son nobis: inde kyrieleison. i. o xp̄e deꝰ mi-
serere nobis. Vn̄ ꝓpheta miserere nobis ⁊c̄. n. expectamꝰ.
Dicitur autē nonies: primo vt ordo decimus ex hominibꝰ
reparatus: nouē associetur ordinibus angelorum: scđo
vt ecclesia ꝑueniat ad societatē nouē ordinum angelorum.
tertio contra nouē genera peccatorum. Est enim peccatum
originale: veniale ⁊ mortale. Itē peccatum cogitationis: lo-
cutionis: ⁊ perpetrationis: Itē peccatum fragilitatis: sim-
plicitatis: ⁊ malignitatis: fragilitatis: per ipotentiaꝫ: sim-
plicitatis per ignorantiam: malignitatis per inuidiam.
Hoc ē peccatum in patrē: peccatum in filium: peccatum in
spiritum sanctum. Adhuc ideo dicitur ter ad patrem ky-
rieleison: ter ad filium chrysteleison: ⁊ ter ad spiritum san-
ctuꝫ kyrieleison: sꝫ ad patrē: ⁊ spiritū sanctū sub eodē nu-

vocabulo:qꝛ pater ⁊ spiritus sanctus sunt eiusdem tantuz
nature. ad filium vero sub alio:qꝛ filius ⁊ſi sit eiuſdē natu
re cū illꝰ.est tn̄ ⁊ alterius:vt gemine gigas substantie. Pro
pterea:iō dicit ter quātū ad patrē:ter quātū ad filium:ter
quātū ad spm̄ scm̄:vt noteꝭ pr̄ in filio ⁊ filius in pr̄e:⁊ spi
ritꝰ scūs in vtroqꝫ. De hoc dicetꝭ in gn̄ra pte sub ti. de pma
sꝫ i medio mutatꝭ kyrie. i xp̄e. vt noteꝭ duas eē naturas in
xp̄o. ¶ Rursus kyrieleison ter triplicatū:significat preces
patrū veteris testamenti multiplicatas:ad hoc vt grā sum
me trinitatis per aduentū xp̄i eos ꝓsociaret noue agmini
bus angeloꝝ. Est aūt magna istoꝝ ꝟboꝝ efficacia. Legitꝭ
n. q dum beatus Basilius kyrieleison clamasset porte ti/
cine siue papieñ. ecclesie sunt apte. ¶ Rursus cū beatꝰ Be
minianus kyrieleison clamaret gnqꝫ reges couersi dn̄r in
fugam:vn̄ forte significat aliud ꝙ dn̄e miserere: qḋ tamē
nos ignoramus. ¶ In quibusdā ecclesijs statim post vltimū
kyrieꝭ. subijciūt imas:qḋ verbū grecū sonat latine nobis.
Et sensus ē kyrieleison imas.i. potētia diuina misereꝭ no/
bis. Beatus gre. instituit kyrieꝭ nouies ⁊ a clero im publi
ce in missa cātari: qḋ prius apud grecos simul a clero ⁊ po
pulo cantabatꝭ. Siluester vero papa illud de grecꝭ assūpsit.

¶ De gloria in excelsis: Rubrica.

Dicto kyrieꝭ. mox sacerdos vel pontifex
ex institutiōe Telesphori pape in
choat hymnū. Gloria i excelsis deo : quē ange
li audiri sunt decantare:sicut legitꝭ in euange
lio Luce. qui angeloꝝ hymnꝰ ꝓhibet testimo
nium tēporali xp̄i natiuitati. Sacerdos pmus ⁊ solus illū
inchoādo ꝓnūciat q angelū magni ꝯcilij representat. Nā
ortū saluatoris solus angelus cuiꝰ ꝑsonā ipe gerit pmo nū
ciauit:vnde Luc.2. Ecce euāgelizo vobis gaudiū magnuz
qḋ erit oī ꝓplo qꝛ hodie natus est ⁊c. ⁊ illū ichoādo stat an
te mediū altaris in hoc cōmemorans q dū mediū silentiū
tenerent oia natus est in medio.i. ꝓ hoibꝰ messias quem ꝓ
phete ꝓdixerant:repn̄tās ēt q angelus xp̄i natiuitatē pa
storibus annūciās stetit in medio coꝝ ⁊ icipiēs eleuat ma
nus ꝓꝑ cās scriptas in sc.ti. Ad fi. Itē icipiens ꝟtit se ad
oriētē:tū qꝛ angelꝰ ab oriēte venit in bethleē:tū qꝛ ad orien
tē dn̄z adorare solemꝰ. Tertio ichoās stat añ mediū altarꝭ
ad notādū q xp̄s mediator fuit iter nos ⁊ deū.io.dis.qsi:
ꝑ cuius mediationē deo pacificati sumus. Chorus ꝟo ꝯci
nendo r̄ndēs gerit ꝑsonā multitudinis de qua in euange
lio seqꝭ. Subito facta est cū angelo multitudo ce.mi. lau.
de. ⁊ di. gloria in altissimis deo ⁊ in terra pax ho.bo. vo. de
ꝯsc. di.i. necte. Hymnus aūt iste nō tm̄ est angeloꝝ sederi/
um hoiuz ꝯgratulātiū : ex eo q mulier illa que dragmā ꝑ
diderat decimā:iam lucernā accenderat vt dragmā ꝑditā
īueniret: ⁊ pastor dimissis nonagita nouē ouibꝰ in deserto
iam venerat vt quereret centesimā ouē amissam. Ante na
tiuitatē.n. xp̄i tres erāt inimicitiaꝝ parietes:pmus iter de
um ⁊ hoies. Scds iter angelū ⁊ hoiez:Tertius inter hoiez
⁊ hoiez. Homo nāqꝫ per inobediētiaz creatorē offenderat
⁊ per suū casuz restaurationē angeloꝝ ipediuerat: atqꝫ per
varios ritus se ab hoie sepauerat. Iudeꝰ nāqꝫ cerimōias
excolebat:gentilis idolatriā exercebat:sꝫ veniēs pax nr̄a
fecit vtraqꝫ vnū ⁊ hmōi parietes destruxit. Abstulit eniz
peccatū ⁊ recōciliauit hoiem deo:repauit casum ⁊ reconci
liauit hoiem angelo:destruxit varios ritus: ⁊ reconcilia
uit hoiem hoi. Restaurauit ergo sm̄ apl̄m ephesi.i. que in
celis ⁊ que in terris sunt: ⁊ ob hoc illa celestis milicie mul
titudo psallebat. Gloria in excelsis deo.i. in angelis q nū
ꝙ peccauerūt nec discordiā cum deo habuerūt. Et in terra
pax a xp̄o facta hoibus vꝫ iudeis ⁊ gētilibꝰ bone volūtatꝭ
qui vsqꝫ ad xp̄i natiuitatē ꝓꝑ peccata sua cū deo ⁊ cū ange
lis discordiā habuerūt. Hinc ē q angelus legꝭ ⁊ con/
gaudet pastoribus:qꝛ pax ē iter angelos ⁊ hoies reforma/
ta:nascitur deus hō:qꝛ pax est iter deū ⁊ hoiem restaura/
ta:nascitur in presepio bouis ⁊ asini:qꝛ pax est inter hoies
⁊ hoies reparata. Per bouē.n. iudaicus:per asinū gentilis
ꝓpl̄s figuratꝭ:sꝫ illud nō arabis in boue ⁊ asino : iudeo.s.
⁊ gētili.16.q.7. in noua. Et iterū:cognouit bos possessorē su
um: ⁊ asinus ꝓsepe dn̄i sui: iō ergo canitꝭ hymnꝰ iste: quia
quē venerantꝭ angeli in celis: hoies venerantꝭ in terris:per
hoc q dī Gloria in excelsis ⁊c. repn̄tatꝭ mesticia antiquoꝝ
patꝝ ex tedio expectādi icarnationē dn̄i. Isa.28. Expecta
te deū ⁊c. Et iō ēt cantatꝭ alleluia:qꝛ hēbant spez liberatio
nis:vnde ꝓs. Sperauerūt ⁊ liberasti eos. In hoc quoque
hymno notatꝭ spes ecclesie qua cū angelis sperat se canere:
vn̄ iā illoꝝ canticū assumit. Seqꝭ laudamꝰ te.s. in narra
bilia opera tua ꝓdicādo:que ꝟba ⁊ sequētia a Beato Hi
lario pictauēsi. asseruntꝭ apposita fuisse: ⁊ ꝓcedē ita solū an
tiquitus dicebātur in missa. Inno.m̄ tertius dicit illa a
Thelesphoro papa addita fore. Alij ꝟo a Simaco papa.
¶ Simacꝰ papa ꝯstituit tam in dn̄ica die quā in natali/
cys martyꝝ. Gloria in excelsis ad missam cantari: qꝛ sā
ctos per dn̄icā resurrectionē gloria angeloꝝ sociatos eē re
colitur. Cantatꝭ ēt in festis aploꝝ ⁊ ꝯfessoꝝ in quoꝝ hono
rem qcūqꝫ ecclesia dedicata est: ⁊ generalr̄ in festis que no
bis celeste solēnitatē representant. In diebus ꝟo luctꝰ ⁊
ieiunioꝝ nō dī:preterꝙ in duobus sabbatis spālibus mi
nisterijs ornatis. Iuxta illud. Cantate dn̄o canticū nouū
ꝓut dictū est in ꝓhemio huiꝰ parꝭ. Dictus quoqꝫ Theleś
phorus papa ꝓcepit illū cantari ad missam nocturnā na
talis dn̄i quā ⁊ ipse istituit. Quidā dicūt nō eē cantādum
in missa nisi in hora tertia:qꝛ tūc spūs sanctus sup aplos
descendit ⁊ eos gloria ⁊ exultatiōe repleuit. Inno. tertius
statuit vt qn̄ in diebus ꝓfestis celebratꝭ in honorē beateꝭ
ginis vel spūs sancti vel sancte crucis:nec hymnꝰ angeli
cus nec symbolū dicatꝭ nec ēt Te deū laudamus in laudi
bus matutinis. In aduentu ꝟo vel in septuagesima non
canitꝭ ꝓut ibi in septia pte ⁊ sub ti. de septē diebꝰ post pa
sca dicetꝭ. Eps tn̄ bethlemitanꝰ ex abusu oī die ⁊ oī missa
⁊ pro defunctis: Gloria in excelsis decātat pro eo q hym
nus ille Luca testante:primo in bethlemitana regiōe cā
tatus est.

¶ De salutatione ad populum. Rubrica.

Angelico hymno finito sacerdos
ad ppl̄m se voluens illuz
salutat dicēs:dn̄s vobiscum: qḋ sumptuz est
ex libro ruth.2. Sic.n. legitur booz salutasse
messores suos: ⁊ ꝓpheta in paralypomenō
asa regē ⁊ q cū eo erāt: ⁊ angelus salutās gedeonez dixit.
dn̄s tecū:booz ydē figurā saluatoris expꝛiꝭ q ruth moa
bitē duxit vxorē Et hec salutatio significat salutatiōem
quā xp̄s fecit aplis post resurrectionē de quo in gn̄ra pte
sub ti. de pma dicetꝭ. In oibꝰ ergo misse oꝛonibꝰ sacerdos
ꝓmittit:dn̄s vobiscū:nisi in oꝛonibꝰ q ꝓcedūt ꝓphetias vl
ēt oꝛones sup ppl̄m in qdragesima: ⁊ nisi in oꝛonibꝰ que i
mediate sequuntꝭ post pmā oꝛonē: ⁊ in illis q dicantꝭ in pa
sceue:sꝫ tūc missa nō dī lꝫ sacerdos ꝯmunicet. Cū.n. per
dictā salutationē optetꝭ dn̄z eē cū ꝓplo q ē in eo ꝑ spm̄ grē
septiformis:iō ecclia ordinauit septies tm̄ in missa ppl̄m
salutari vt iā dicetꝭ. Idēqꝫ in ꝓmissis oꝛonibꝰ tm̄ dī. Pre
mittitꝭ tm̄ alijs exortatio ad hūiliationē ꝑ flectamꝰ genua:
vel ꝑ hūiliate capita vr̄a deo: qꝛ oꝛo q faciēda ē cū ieiunio
ad malignū spm̄ eyciēdū nō omnīnū valet si cū hūilitate fiat.
¶ Rursus in diebꝰ ieiunioꝝ repn̄tat eccl̄ia tps babyloni
ce captiuitatis. Merito ergo sacerdos tūc ppl̄z repore ab
sentē nō salutat:nec se ad illū ꝯuertit:sꝫ absolute icipiēs.
Oremꝰ: isinuat ꝓ illo fore orandū: ⁊ qꝛ oꝛo dꝫ fieri cū effe
ctu mox subijcitꝭ flectamꝰ genua: vel hūiliate capita vr̄a
deo Representat etiā tps dn̄ice passionis quod precipue
post cenam cum discipulis factam icepit: qꝛ ergo tempore
illo dominus discipulos non salutauit: sed eos ad oradū

pluries excitauit: ideo sacerdos tunc populum non salutat: sed ei orare insinuat. Sed et quia tempore illo xps in oratione genua flexit: ideo mox ad genu a flectendum inuitat. Dicit autem flectamus genua in persona vniuersitatis omnium fidelium quasi omnium sindicus seipsum includens: et ideo loquitur in prima persona excitans se et omnes ad orandum humiliter et deuote: sed mox subijcit leuate in persona alterius scilicet xpi cuius typum gerit in officio misse: et tunc loquitur in secunda persona et in dissimili casu quasi ipse xps dicat surgite quia vestram humilitatem et deuotionem video: et tunc vice omnium loquitur nunc orat: quod significat collecte que dicuntur post flectamus et post humiliate: dicitur in quarta parte sub quarta feria in capite ieiuniorum. Alijs vero diebus ecclesia tempus exultationis et plenitudinis que precipue fuit post xpi resurrectionem representat: et tunc sacerdos populum salutat representans vt premissum est quod dominus post resurrectionem discipulos salutauit. Sacerdos ergo orationibus premittit dominus vobiscum: vt populum reddat attentum quod mens eius ad deum dirigatur et ei per intentionem sedulam coniungatur: et est sensus dominus vobiscum idest in vobis maneat et vos premio vite eterne remuneret et petitionibus vestris effectum tribuat seu gratiam dei impertetis persueratis in illa. Chorus vero et populus respondent: et cum spiritu tuo: quod sumptum est ex epistola secunda ad thimotheum. vi. vbi dicitur: dominus Jesus xps cum spiritu tuo: huiusmodi etenim mutue salutationes notant quod sacerdotis: et populi vnus debet esse affectus: et est sensus: tu pro nobis facturus es preces ad dominum: et quia dominus deus preces illas tantum approbat et exaudit que ex bono corde procedunt: oramus et nos similiter pro te vt ille sine quo nullum est bonum sit cum spiritu tuo: vt qui tecum est in ore sit et in corde: et in te maneat: et secundum hoc cessat beitatio quorundam quare populus respondet: et cum spiritu tuo: cum sacerdos dicendo dominus vobiscum optauerit dominum esse cum illis: non solum in spiritu verum etiam in corpore: nam et idipsum populus per hanc responsionem optat vt premissum est. Potest etiam dici quod hac responsione populus se refert solum ad actionem imolationis: ad quam sacerdos procedit in qua per spiritum totaliter eleuatur et ab omni terrenitate prorsus abstractus esse debet. Postquam vero choruus respondit ipse ad altare reuoluitur scilicet ad orientem: vt dicitur in prohemio. v. partis: et quasi pax de sua bonitate confidens vniuersalem ad se colligit ecclesiam dicens: quasi omnium sindicus oremus: quasi si dicat orate omnes simul mecum vt quod postulamus citius impetremus: quia impossibile est multitudinem non exaudiri: et sic orationem dicit: dicendo ergo oremus hortatur alios ad orandum: quia et ipse monuit xps discipulos orare dicens: orate ne intretis in temptationem et postea orat: quia postea xps orauit: ipse enim fecit et docuit: quod autem dicit oremus ab antiquis habemus: qui premisso oremus subiungebant cotinuo orationem: dicit autem: oremus stans ante medium altaris: propter rationes positas in principio precedentis ti. oratio autem quam dicit significat indulgentiam quam dominus repromisit: et deinde transit ad dexteram partem altaris vt dicetur sub ti. se. Oratione finita chorus respondet amen: quod est hebraicum verbum. q. d. fiat nobis sicut orasti: seu feliciter acta sit oratio tua: et est sumptum amen ex apoca. io. Ambro exponit. amen. i. verum est quod sermo sonat affectus sententiar: de con. di. ii. reuera in fi. 38. di. sedulo. 5. q. 5. et hauctem: quandoque ponitur pro vere vt ibi amen amen dico vobis: extra de iureiur. et si xps: prout sub ti. de oratione dicetur i et nota quod premissa salutatio scilicet dominus vobiscum ad minores: et imperfectiores: et simplices pertinet sacerdotes: episcopus vel eius superior: qui perfectus esse debet: et expressam xpi similitudinem gerit vt se vicarium xpi ostendat oraturus prima vice vtitur verbo domini dicentis Jo. xx. pax vobis: que fuit prima vox domini ad discipulos quociens post resurrectionem apparuit: quasi diceret in presenti detur vobis pax temporis et in futuro pax eternitatis. De vtraque Jo. xiiij. Pacem relinquo vobis: pacem meam do vobis. Hoc etiam verbo vsus est dispensator Joseph ad fratres eius. Postea vero ad instar ceterorum sacerdotum dicit: dominus vobiscum: vt se esse vnum ex ipsis ostendat. 95. di. olim. et c. se. in fi. Et est aduertendum quod tunc demum pax vobis dicitur quando gloria in excelsis cantatur: et hoc ideo vt correspondeat ei quod ibi dicitur: et in terra pax hominibus etc. Preterea hec salutatio a xpo tempore gaudij et letitie scilicet resurrectionis ad discipulos facta illi cantico letitie correspondere debet. Sunt etiam qui dicunt quod pontifex solenniter celebrans in diebus quibus gloria in excelsis dicitur representat xpm post resurrectionem seu resurrectionis gaudium: quo tempore sepe xps dicta salutatione ad discipulos vsus est: ideoque xpm imitando primis diebus. h. d. In missis vero quas alijs diebus vel temporibus dicit: vel etiam que ab inferioribus dicuntur: xpi passio figuratur et planctus atque afflictio conformatur. Et ideo in illis pax vobis non dicitur: ne gaudium cum dolore misceatur. Potest et dici quod per xpm facta est pax inter deum et hominem: et inter angelos et homines: quod manifestauit angelus quando in xpi natiuitate cantauit. Gloria in excelsis deo et in terra pax hominibus. Pacem vero inter deum et homines manifestauit xps quando post resurrectionem dixit apostolis pax vobis: hec representantur in missa. Primum per quelibet sacerdotem qui potest cantare Gloria in excelsis angelum representans. Secundum per episcopum qui solus dicit pax vobis: representans xpm qui in persona ecclesie dixit apostolis pax vobis: vtrumque autem dicit episcopus solenniter celebrans quia vtrumque scilicet xpm et angelum representat. Ipse enim specialior est xpi vicarius quam simplex sacerdos: ideo quando omittit officium angeli scilicet temporibus quibus cantica letitie subticentur scilicet Te deum laudamus et Gloria in excelsis: omittit similiter ad hunc officium xpi non dicens pax vobis: sed dominus vobiscum: sicut simplex sacerdos. Non enim per episcopum qui representat xpm et angelum vna pax sine altera nunciatur. Idem etiam est in Ite missa est: quod non dicit nisi Gloria in excelsis dicatur. ¶ Sane dyaconus non dicit dominus vobiscum per horas eo quod non ita gerit typum xpi: qui per hoc hac salutatione vsus est sicut sacerdos gerit in persona xpi vtitur: legens tamen euangelium hoc dicit: quia tunc vtitur officio predicatoris: et pronunciat doctrinam ab ipso xpo immediate prolatam: et etiam cereum pascalem benedicens quia tunc xpi resurrectionem representat. Sunt tamen quidam qui dicunt quod in diuinis officijs que dicere tenentur licite possunt hoc dicere cum prohibitum non legatur: quibus generalis vsus ecclesie contradicit vt se inferiores sacerdotibus cognoscant. ¶ Notandum autem est quod septem vicibus populus salutatur in missa: quatenus exclusis septem vitijs capitalibus suscipiat gratiam septiformem. Misterium enim misse ad septem dona spiritus sancti refertur. Primo in ipso misse exordio ante collectam. Secundo ante euangelium. Tertio post euangelium siue dicto symbolo scilicet ante offertorium. Quarto ante prefationem cum dicit sacerdos Per omnia secula seculorum: et consequenter dominus vobiscum. Quinto ante pacis osculum: cum dicit Pax domini sit semper vobiscum. Sexto ante primam post communionem. Septimo finito finali post communionem vel orationem. In prima salutatione spiritus sapientie intelligitur: quia sapientia intrauit in hunc mundum vt saluaret nos. In secunda spiritus intellectus. ideo enim predicauit vt doceret nos. In tertia spiritus consilij: hoc enim secreto dei consilio se passioni obtulit vt redimeret nos. In quarta spiritus fortitudinis: quia pendens in cruce dyabolum expugnauit vt redimeret nos. In quinta spiritus scientie: quia resurgens discipulos salutauit et eis sensum aperuit vt erudiret nos. In sexta spiritus pietatis quia sola pietate humanam naturam super astra leuauit vt exaltaret nos. In septima spiritus timoris quia angeli tremebunt cum venerit ad iudicium vt glorificet nos. ¶ Ceterum in qualibet salutatione mutatur officium misse: et de vno officio ad aliud transitur. quare merito salutatio premittitur. cum enim ad operarios nouiter ingredimur eos salutare solemus: et secundum hoc octo officia sunt in missa. ¶ Rursus salutatur etiam in octauo vt quidam volunt scilicet post offertorium ante secretellam. nam voluens se ad populum dicturus Orate fratres etc. debet dicere sub silentio Dominus vobiscum. Verum licet eis quos salutamus faciem regulariter representemus tamen in quinque dumtaxat ex premissis salutationibus sacerdos ad populum se conuertit: nam in illa salutatione que fit ante euangelium se non conuertit: quia iam intentus est ad verba dei annunciandum: nec etiam in illa que fit ante prefationem: quia iam intentus est ad sacrificium altaris tractandum: nec etiam in illa que fit ante pacis osculum: quia iam tenet corpus xpi in manibus: et habet cor sursum ad deum. Et omnino intentus est ad reuerenter illud tractandum.

Nemo enim mittens manum ad aratrum et respiciens retro aptus est regno dei extra de vo. magne. ¶ Ceterum quia ad pplm cū dñs vobiscum facta cōuersio significat quinque apparitiones quas xps fecit discipulis suis in die resurrectiōis. Prima fuit Marie magdalene Iohā. xx. et Math. vlti. Scda eidē et alijs mulierib⁹ redeūtib⁹ de sepulchro qñ dixit eis: auete. Math. vlti. Tertia Petro. Quarta duob⁹ discipulis euntibus in Emaus. Quinta in domo decē discipulis absente Thoma Jo. xx. Sed quia alter istarū manifesta non fuit. qñ. vz. primo apparuit Marie magdalene. vel fm alios qñ apparuit Petro quia nescit qñ aut vbi: nō sacerdos añ secretellā dicturus Orate fratres: pdicit sub silentio dñs vobiscū: sz patēter dič orate tč. qz patēter dixit aplus: Orate ne intretis ītētationē. Fuerūt ēt et alie apparitiōes de qb⁹ nil ad psens. ¶ Nā est ēt omittēdū q sacerdos semper voluit se ad pplm ad dextrā et per eādē se ad altare reuoluit q̄si ipso facto dicēs. Dextera dñi fecit virtutē: dextera do. ex. m. dex. do. fe. vir. Scdo ad dsignādū q in sepulchro dñico angelus a dextris sedebat. Tertio vt per hoc sacerdos innuat se rectā et obtētā hēre itētionē p se et pplo ad celestē patriā: z q p dextrā significat iuxta illō in cāticis. Dextra ei⁹ amplexabit me. Quarto qz prius salutādo pplm et cōuersus dicēdo orem⁹ hortat tam se q pplm ad orādū: et oio dz fieri pro eternis que p dextrā significant. vñ xps sedere di ad dextrā patris merito a pre dextra sit vtercs: gerit quippe sacerdos typum xpi qui pfect⁹ ē in salutatiōib⁹ et orōnib⁹ q ad dextrā fiūt. Uerūtñ postq̄ dixit orate p me fres tč. se reuoluit ad sinistrā: iuxta illud psalmiste. Circuiui et imolaui in tabernaculo ei⁹ ho. vo. tč. pparās se ad imolādū quēdā circuitū facit. se igit cōuertit tūc ad sinistrā q imperfectior et īfirmior ē ad notandū ipfectionē cuiuslibet sacerdotis pter xpm. Hic est q premissa vba dicēdo obsecrat tāq̄ ipfect⁹ et peccator et idigens alioȝ auxiliū ipēdi sibi ab alijs sine bñficiū orōnis. Scdo quoque reuoluit tūc a sinistra vt per hoc significet tristitiā ꝯ passiōe xpi ad quā representādā statiz ītēdit. tristicia. n. recte per sinistrā significat: iuxta illō apli: a dextris et a sinistris per gloriā et ignobilitatē: per īfamiā et bonā famā. Debēt ēt fieri ille volutiōes et reuolutiōes ante mediū altaris: iuxta illō: in medio ecclie aperuit os suū tč. In quo et illō cōmemorat q redēptor nr iuxta salomonē corp⁹ suū media charitate ꝯstrauit pp filias ihrlm. et attēdite qz qdā dicto dñs vobiscū ad altare reuoluti dicūt orem⁹ stātes añ mediū altaris: per hoc insinuātes se in loco manifesto et ppla ꝯuenīēti orare. s. ante mediū altaris. q̄ ppls dz de medio cordis orōnes ad deū effundere. Alij vo ad dextrū cornu altaris vbi orationē pferre debēt dicūt orem⁹ vt sic iter īsinuatōēz et orōnē nullū actū aliū iterponāt: et vt ibi pcedat orādi insinuatio vbi mox subsequi ipsa oratio et orantis populi esse debet intentio.

¶ De oratione seu collecta. Rubrica.

Salutatione pmissa subdiciunt orōnes qz. n. omnis nra orōia a deo ichoata circulariter in ipsum terminari dz: nō misse offm icipit ab orōne et terminat in grāȝ actiōe. Unde vidēdū est qs dz orōnes dicere. Qualr et p qb⁹ sit orādū. Quid sit orōr et qñ et vbi et versus quā pte orōnes dicēde sint. De mutatiōe sacerdotis ab vna pte altaris ad alterā: vñ orōnes dicant et vnde originē habuerūt: qualr vba eoȝ intelligant. Qualr orōnes terminent. Quare vocent collecte. Que et quot orationes dicēde sunt et de incētorib⁹ eaȝ. Quomō pōtifex vel sacerdos illas dicēs stat dz. ¶ Circa pmū notādū ē q ea qb⁹ ppls imediate ordinat ad deū: z sacerdotes tm̄ dicūt q sunt mediatores īter deū et pplm: quoȝ qdā dicunt publice spectātia ad totū pplm in cui⁹ psona ipse solus ea deo pponit sicut sunt orōnes et grāȝ actiōes: qdā pūatiz que ad officiū ei⁹ tm̄ spectāt vt ꝯsecratiōes et hmōi orōnes qs ipse p pplo facit. non tamen in persona populi orans. et in omnib⁹ premittit dominus vobiscum: vt mens populi deo coniungat et quia populus in his que ad deum pertinent sacerdotem ducem habet: ideo in fine cuiuslibet sue orationis populus consentit rñdens amen vt iam dicet. pp quod et ois oratio alte terminatur etiā si priuatiz fiat. ¶ Sane orandū ē breuibus vbis nō in multilogo vt iam dicet. xz. dist. oia. 43. dist. sit rector. ppe fi. vnde et greci pax et frequenter orant sed in lachrymis et in puritate cordis nō in voce clamosa. sed in mentis intētione et lachrymaȝ compunctione: sic in conspectu diuine maiestatis et angeloȝ oportet nos esse: vt mens nostra voci concordet: iuxta illud psalmi. Exaudiuit dñs vocem fletus mei. Et iterum. Sacrificiū deo spūs contribulatus tč. Debet ēt oio esse deuota: nam oiuz creatori cū deuotione est supplicandum. Dū aūt sacerdos alte dicit orōnem: alij non debent verbis orare. sed illā orōnē attendere et ad eam rñdere amen. Pro qbus sit orandum dicet in sexta parte sub ti. de pascate. ¶ Quid sit orō et qua hora et quibus hore canonice dicende sunt: et versus quam partem orādum est dicet in prohemio. 5. partis. qd significet oratio que dicitur ante eplam dicetur sub ti. de cessione epi. Sane sacerdos dum orat ad dextram consistit altaris iuxta illud eccli. 50. Deprecabitur aarō sup cornu altaris et placabit supercū in generatiōibus suis. in hoc illō signans qd fuerat pphetatū. Deus ab austro veniet: xps enī iudeos docuit ad quos a pre missus fuit. qz dextra iudeos: gentiles sinistra figurat. et qm̄ leticia per dextrā. tristitia vero per sinistram designatur: idcirco ad dextrā pte altaris primum accedit vt gaudiū dñice natiuitatis ostendat. deinde dictur⁹ euangeliū ad sinistram cōuertit vt tristitiā passionis insinuat. sed iterum redit ad dextrā vt gaudiū resurrectiōis annunciet de hoc aliter dicet sub ti. de mutatiōe sacerdotis. Roman⁹ vero pōtifex oraturus ad sedē post altare vel alius eps ad latus altaris ascendit: et stans collectam pnunciat quā in libro legit aperto: et deinde sedet: qz sicut euangelista testatur: venit iesus in nazareth vbi nutritus fuerat: et intrauit fm consuetudinem die sabbati in synagogam et surrexit legere et traditus est ei liber Isaie prophete quē vt aperuit inuenit locū vbi scriptum erat: Spūs dñi super me pptr qd vnxit me: et cū plicuisset librum reddidit ministro et sedit. Rursus pōtifex ad latus altaris vsq ad dcm offertorium morat: vt dcm̄ ē sub ti. qualr eps vl sacerdos. ¶ Sequitur videre vñ oratio dicat: et vnde orōnes originē habuerunt. Et quidem dicitur oratio ab orādo eo q per eā a pplo hōs corporis et sic orando perunt: licet. n. dñs sciat quibus egemus: orare tamen debemus put dicetur sub orōne dominica. orat. n. sacerdos p bonis vt assint: et pro malis vt absint Designant aūt orōnes in apoc. per fumū aromatū qui ascēdet in ꝯspectu dñi manu angeli. Christus enī verus hō ppter nos passioni deditus: cuius illa vox ē: holocausta enī p delicto non postulasti tūc dixi ecce venio: semper pro nobis orabat: qz fm aplm Exauditus est in oibus p sua reuerentia. ¶ Qualiter verba orōnum intelligenda sint videamus. Et quidem qd in quibusdā codicibus continetur p sit huic vel illi sancto talis oblatio ad gloriam et honorem sic intelligi debet q adhoc psit vt illi magis ac magis in sedelibus glorificet aut etiā honoret in terris: extra de celebr. mis. cum marthe. ppe finē. Cū enī ipsi sint perfecte beati oia eis in celis ad votū succedūt. vnde nō egent nostris orationibus: imo iniuriam facit martyri qui orat p martyre. lz plerique repute͂t non indignū sanctorum gloriam posse vsq in diem iudicij augmentari: et ideo ecclesiam interim rite pro posse augmentationem glorificatiōis eorum optare. Qz autem post finem orationis subiungitur per dominum nostrum iesum xpm: illud significat qd ipse in euāgelio dicit. Quicquid pecieritis patrē meū in noie meo fiet vobis. Orat enim sacerdos ad deum patrem vt per filium suū

dominus noster est equaliter sicut pater: oratio perficiat in hoc. Hinc. n. est q oīs orō generaliter ad patrē dirigit̄ ꝛ terminatur in noīe filij. Nō. n. per aliā viā ad nos eterna dei bñficia a pñe decurrere q̄ per eū qui est mediator dei ꝛ hoīuꝫ hō xp̄s ihs. io. di. qm̄ sicut per mediātē crystallū mittit̄ ignis in escam superpositā a sole longinquo. Et sumptū est hoc de epl̄a ad romanos vbi dr̄: Gloriemur in deo per dn̄m nostꝝ ihꝫ. nemo. n. vadit ad patrē nisi per me. Et ipse alibi dicit. Si qd petieritis patrē in noīe meo dabit vobis. ¶ Et nota q ihs est ꝑpriū nomē put dictū est in ꝓhemio scde partis. Quod vero sequit̄. qui tecū viuit ꝛ regnat in vnitate spūs sci ꝛc. ita potest itelligi in vnitate spūs sancti: hoc est vna cū spū scō. nā pater ꝛ filius ꝛ spūs scūs sunt vnū. Uel in vnitate spūs sancti hoc est in spiritu sancto: qui est vnitas pris ꝛ filij: ꝛ amor ꝛ cōnexio vtriusqꝫ. Possunt et̄ sic exponi pmissa ꝟba p dn̄ꝫ nr̄m ꝛc. vt sit sensus: O pr̄ exaudi p filiū tuū q h̄ vult ꝛ pōt: vult q2 viuit. pōt q2 regnat viuit inq̄ꝫ ꝛ regnat tecū in vnitate spūs sci. nō qdē viuit ꝛ regnat vt tyrān⁹ spū iniqtatis: sꝫ viuit ꝛ regnat de⁹ spū benignitatis. ¶ Qd vero seqt̄ Per oia secu. sec. vel ꝯsecutiue vl̄ antonomatice itelligi pōt. Cōsecutiue sicut generatiōes generationum quasi dicat: per oia secula seculoꝝ sibi inuicē succedētiuꝫ. dicūt̄. n. secula q2 sequunt̄: nā aliqs descēdentibus alia sequunt̄. Antonomatice sicut cātica cāticoꝝ ꝛ est sensus sicut ante oia secula filius cuꝫ patre in vnitate spūs sancti in deitate vixit ꝛ fuit: ita ꝛ in p̄senti seculo ꝛ in futuro: vbi iusti cū sanctis angelis permanebūt: ꝛ iniusti cū dyabol cruciabunt̄ crediē equalr̄ viuere cū patre ꝛ spū sancto: ꝛ nullo fine ꝯcludi: ꝛ seqt̄ amen: qd verbū optātis vel affirmātis ostendit affectū vel ꝯsensum vt p̄missum est. populus. n. assentiens voci sacerdotis qui dixit per oia secula seculoꝝ: assentit q seculū per eū creatum est. Unde in fine psalmoꝝ vbi nos dicim⁹ fiat fiat. hebreus dicit amē amē. Et xp̄s in euāgelio sepe dicit amē amen. i. vere dico vobis. Respicit ergo ad formā orōnis vt qd oratur optetur: vl̄ ad modū ꝯclusionis vt qd ꝯcluditur affirmetur. verbi gratia cū sacerdos orās dicit: Da nobis q̄sumus dn̄e salutē mētis ꝛ corporis: pplus r̄ndet amen. idest fiat: ꝛ cū sacerdos concludit: qui tecū viuit ꝛ regnat in vnitate spūs sancti deus per oia sec. secu. ppl̄s affirmando r̄ndet amen. i. verū est. vel amē iterp̄tat̄ veritas vt in apo. hoc dicit: amē testis fidelis. de hoc dictū est in p̄cedenti tractatu. ¶ Circa terminationē collectaꝝ notādū est q in eis q̄nq3 dirigit̄ sermo ad patrē: q̄nq3 ad filiū: q̄nq3 ad spm̄ scm̄: ꝛ q̄nq3 ad totā trinitatē. Si sermo ad soiū patrē dirigit̄ nō habita mentiōe de filio neqꝫ de spiritu sancto. tunc dr̄ in fine Per dn̄m nostꝝ iesuꝫ xp̄m filiū tuū qui tecuꝫ vi. ꝛ regnat in vnitate spūs sancti deus per oia secula secu. sine. per eundē. ꝛ eiusdēꝫ: vt in illa orōne. Protector in te sperantiū ꝛc. Si vero fiat mētio de filio vel de spū sancto refert an ante finalem parteꝫ orōnis an in fine ipsius fiat mentio de filio. Si vero dirigitur ad patrē habita mētiōe de filio ante finē tunc dr̄ in fine p eundem dn̄ꝫ nr̄m ꝛc. vt in illa orōne. Deus qui de beate marie ꝟginis ꝛc. Si in fine tunc subijcit̄ imediate. qui tecū. sine per eūdeꝫ. ꝛ eiusdē: vt in illa collecta sancti Stephani. Omnipotens sempiterne deus qui primitias martyꝝ. Et in illa. Deus qui salutis eterne. Uel dn̄m nostrum iesum xp̄ꝫ. sine per: vt in illa collecta. Deus qui nos redēptiōis: que dicitur in vigilia natalis: ꝛ in illa. Illumina q̄sum⁹: que dr̄ in epiphania: vel iesus xp̄s dn̄s noster: vt in illa: De⁹ qui ad eternam: que di feria tertia post pasca: ꝛ in secreta illa. Ipsi tibi: que dr̄ in cena dn̄i. Si vero in orōne que ad pr̄eꝫ dirigit̄ fit mētio de spū sancto. dr̄ in fine. per dn̄m nostꝝ: sꝫ tūc dr̄ ibi. i vnitate eiusdeꝫ spūs sci. de⁹ vt in illa: De⁹ q corda fideliū. ꝛ in illa. Assit nobis q̄sumus ꝟtus spūs sancti ꝛc. Qz si fiat ibi mentio p̄mo de spū sancto ꝛ postea de filio: tūc subijcit̄ in fine imediate. qui tecū: vt in illa oratiōe. Mentes nostras quesumus dn̄e paraclitus: ꝛ in illa. Ure igne ꝛc. ¶ Rursus qn̄ ad patrē dirigimus sermonē orā do vt ipse det nobis spūm viuificandi vel hmōi tunc di. per dn̄m. sine. per eundē vel eiusdē: vt in illa oratione que dicitur in bn̄dictione cineꝝ. Deus qui humiliatiōe ꝛc. ꝛ in illa que dr̄ in bn̄dictiōe fontis. Omnipotens sempiterne de⁹ respice ꝛc. si aūt sermo ad filiū dirigat̄ vt in illa oratiōe. Excita dn̄e potentiā tuā ꝛ veni. ꝛ sil̄r in alijs collectē de aduētu dn̄i ꝛ in illa. Deus qui ꝟginalē aulaꝫ: ꝛ tūc dr̄ in fine. q vi. ꝛ regnas cū deo p̄re in vnitate spūs sancti deus ꝛc. Et si fiat ibi mētio de patre tūc dr̄ q cū deo p̄re ꝛc. vt in illa orōne canonis. Dn̄e ihesu xp̄e fili dei ꝛc. Si vero sermo dirigitur ad spm̄ sanctū dicūt qdā q tūc di in fine. qui cuꝫ patre ꝛ filio viuit ꝛ regnat deus ꝛc. Uerūtamē oīs orō dirigitur ad patreꝫ vel ad filiū ꝛ nulla ad spm̄ scm̄: q2 spūs scūs ē donuꝫ: ꝛ a dono nō petit̄ donū: sed poti⁹ a largitore doni. Petitur ergo a patre ꝛ filio: ꝛ ad eos sermo dirigit̄ tanq̄ꝫ ad donatoreꝫ: ꝛ nō a spū scō qui est donū. ꝛ p̄cedit ab vtroqꝫ procedit. Si aūt ad totā trinitatem sermo dirigitur tunc dr̄ in fine. per dn̄m. sine per eundē ꝛ eiusdē: vt in illa orōne canonis. Suscipe sancta trinitas: ꝛ in illa que dr̄ in fine misse. Placeat tibi scā trinitas. in qbus di. per xp̄m dn̄m. qd succedit in orōnibus in locuꝫ. per dn̄m nostrum. causa breuitas. Idemqꝫ est in oratione que ad deuꝫ patrem dirigitur de eo mentio fiat: vt in illa. Omnipotēs sempiterne deus qui dedisti famulis tuis: tunc dicūt qdam. qui viuis ꝛ regnas deus per oia secula seculorum. Alij vero itelligētes q oratio ipsa ad deū filiū dirigatur. dicūt tūc. qui viuis ꝛ regnas in vnitate spūs sancti deus per omnia secula seculorum. ꝛ in illa orōne. Fideliū deus oīuꝫ conditor. tota nāqꝫ trinitas conditor ꝛ redēptor est. licet xp̄s ꝑprie sit redemptor. Potest et̄ dici q orō que ad trinitatē dirigit̄ ꝯcludit̄ fine aliq̄ personaꝝ distinctiōe: sic. qui vi. ꝛ re. deus per oia sec. secu. Uel ꝯuertat orās sermoneꝫ ad se vel ad pplm̄. d. quod ipse p̄stare dignetur: ꝛ sic etiaꝫ cōcludit̄ in orōnibus bn̄dictionalibus. Sane in oratiōe in qua sermo dirigitur ad caput ecclesie. vr̄ dbere dici. qui viuis ꝛ regnas. cū xp̄s sit caput ecclesie: extra de sacra vnctione. c. i. sed non est ita. Tota nāqꝫ trinitas est caput ecclesie: nō tñ dici debet. p dn̄ꝫ nostrū. In exorcismis vero ad expellendum demonem aliter dicitur: quoniam in aque benedictione dicitur. per eū qui venturus est iudicare viuos ꝛ mortuos: ꝛ seculum per ignem. Similiter ꝛ in cathecismis dicitur. qui venturus est ꝛc. q̄ cito enim diabolus audit christum eē venturum iudicare seculū p ignē fugit. timēs iudiciū ignis: q2 scit se post diē iudicij eterno igne ꝯmēdū. Eadē quoqꝫ rōne di p̄t magr̄ Gilbert⁹: q orōnes i exequijs mortuoꝝ dbēt sic nō finiri. cōis tñ vsus ecclesie ꝫ vt dicat̄. p dn̄m nr̄m ꝛc. in illa tñ orōne. Fideliū de⁹ oīuꝫ ꝯditor. dꝫ dici q viuis ꝛ regnas ꝛc. vt p̄missuꝫ ē. Et aduerte q orōnes in laudib⁹ in missa ꝛ in vesperis: sub eodē ꝛ solēniori tono dnr̄ p eo q ille hore solēni⁹ ꝛ festiui⁹ in ecclia dicunt̄. in alijs ꝟo horis ꝛ officijs alius ton⁹ min⁹ solēnis seruat̄: nō q2 min⁹ solēniter dicunt̄: tñ q2 ille ad aliū referri pn̄t signatū. Oīb⁹ aūt orōnib⁹ p̄ter q̄ exorcismis p̄mittit̄. orem⁹. nō tñ semp. dn̄s vobiscū. vt dictū ē in p̄cedēti ti. ¶ Seqt̄ videre q̄re orōnes q̄ circa principiū misse dicunt̄: collecte vocant̄. Et qdē iō q2 sacerdos qui fungit̄ legatiōe ad deū p pplo. in eis petitiōes oīuꝫ in vnū colligit ꝛ ꝯcludit: vt eas ad dn̄ꝫ referat. ꝑprie tñ dicuntur collecte q̄ sup collectū pplm̄ dicunt̄: puta in ꝓcessiōib⁹: vl̄ dū colligit̄ ppl̄s ad stationē faciēdā: vt de vna eccl̄ia procedant ad alterā. lꝟ. di. qm̄. de ꝯse. di. i. ꝯuenit. In vrbe nāqꝫ qlibet ecclesia statiōalis hꝫ aliquā ecclesiā sibi vicinā in qua colligitur populus die stationis: ꝛ ibi dicitur collecta super populum collectum: ꝛ inde omnes simul ad ecclesiā in qua fit statio accedūt. Unde in concilio agathen: de cōse. dist. i. conuenit in fine: dr̄ q plebs collecta oratione ad

vesperam dimittatur ab epo cū benedictione. 7 est sumptū
h nomē de leuitico vbi scenophegia que est vltimū festorū
legaliū collecta vocatur: p eo q in fructuū collectōe fiebat
7 figurabat futurā operū nostrorū collectionē cuz dicit. Ec
ce ho 7 oia opera eius cū eo. ¶ Orationū varij fuerūt do
ctores quarū numerus 7 varietas in tm excrescebat: q octa
uum affricanū ↄciliū ↄstituit vt nulle preces vel orationes
vel misse vel pfationes vel cōmendationes vel manuū iposi
tiones dicant: nisi in ↄcilio fuerit approbate. Ergo gelasi⁹ pa
pa toni a se q ab aliis cōpositas preces di ordinasse. Bea
tus gregorius seclusis his que nimia vel icōgrua videban
tur. rōnabilia coadunauit: ↄgrua multa nihilominus per
se necessaria supaddens. ¶ Cetery gdā modū 7 ordinē exce
dentes in tm orationes multiplicant: vt auditoribus tan
tuz tediū generēt 7 fastidiū: quasi deus vt hō vboy multi
tudine flecti possit: vt pmissum est de cō. di. 5. nō mediocri
ter. cū contra Jsaias dicat. Cū multiplicaueritis oratiōes
vestras nō exaudiā: 7 dñs in euangelio dicat. Cū oratis no
lite multū loq sicut ethnici faciūt. Putant. n. in multiloqo
exaudiri: Vn cū ei dixissent apli. Dñe doce nos orare: com
pendiosam eos orōnē docuit. Pater noster 7c. Huiusmedi
ergo orōnis formā sequētes sacerdotes in missa septenariū
orōnis numerū nō excedūt. Naz xps septē petitōib⁹ oia cor
pori 7 aie necessaria comprehēdit in illis: put sub eo dicet.
q vero numero deus gaudet ipari. gdā obseruāt vt impa
res dicāt in missa orōnes: vz vel vnaz tm sicut vna epistola
vel vnū euangeliū dicunt: 7 iste numerus est ordinari⁹: vl
tres vel quinq vel septē. Vnā ad designādū fidei vnitatez
vel vnitatis pacem. Tres ad significandū mysteriū trinita
tis: 7 q xps ter in passione orauit dicēs. Pater si fieri pōt
trāseat a me calix iste: Quinq ad designādū qnq plagas
xpi: seu in quinq partitā xpi passionē. Septē ad designan
dū spm grē septiformis seu septē dona spūs sci. deus. n. di
uisionē 7 discordiā detestat. Unde cū ceteroy diey opibus
bñdiceret opibus tm scdē diei bñdixisse nō legit: eo q bina
rius numerus pmo ab vnitate recedebat. 7 ab eo ceteri di
uisibiles numeri originē sortiunt 7 ipar numerus mūdus
est. 32. q. i. nuptie. ¶ Et nota q in summis festis tm nō dici
tur vna collecta: nisi forte eadē die aliud festum occurrat.
¶ Sciendū quoq est q totidē collecte 7 eodē ordine dici de
bent in secretis post cōionez. quot pcesserunt ante eplam in
exordio misse. nec plures nec pauciores. finis namq debet
suo pncipio: 7 qlibet post cōionē collecte 7 secretelle pceden
tibus ↄuenire. Cauendū est et q si collecta p defunctis in
termisceat in missa que di pro viuis: nō finalis sz penulti
ma vel antepenultima dicat: q finis dz ad suū pncipiū re
torqueri: de cō. di. i. epis. Semper. n. faciēda est memoria p
defunctis: put dicet sub. io. particula secrete sup vbo. Me
mēto et dñe 7c. q et viuoy 7 et sanctoy in quoy honore ce
lebrant qui vita glie viuūt auxilio egēt. Sed in missa p d
funcis intermisceri nō dz collecta p viuis: et vt gdā dicunt
illa cōis. De⁹ q viuoy dñaris 7c. ab Aug. ↄposita. ad notā
dū q defuncti iuuare nequeūt viuētes in hac vita: nec etiā
iplorat eternā vitā: sz ipsi iuuari valeāt ab vtrisq. Jn mis
sa tm p defunctis pōt vt gdā dicūt esse penultima collecta
de sanctis 7 ecōuerso. Innocē. papa prim⁹ ↄposuit qttuor
collectas p mēse septēbri. Innocēti⁹ vo papa terti⁹ cōpo
suit illā. a cūctis nos qsum⁹ dñe mētis 7 corpis dfende 7c.
Jn ecclia lateranē. nūq di orō: sz in missa 7 in oibus horis
loco orōnis alta voce pnūciat orō dñica: que i no. testa. pri
ma orō fuit. Nā 7 in pmitiua ecclia sic fiebat. ¶ Sane pō
tifex seu sacerdos dū orare seu orōnē dicere icipit man⁹ ele
uat 7 extēdit. iuxta illō Manus missas erigite 7 genua de
bilia roborate: 7 romano pōtifici 7 et aliis epis in multis ec
clesijs ministri astātes eleuatas man⁹ sustētāt que manuū
eleuatio a lege sūpsit exordiū. Legit. n. Exo. 16. c. 7. 36. dis.
si gs. q cū israel pugnaret aduersus amalech i dserto moy
ses ascendit super verticem collis. Cumq leuaret man⁹ vin
cebat israel. si vero paululū remisisset: amalech populū supe
rabat. Aaron aūt 7 Hur sustētabāt manus eius ex vtraq
parte: Legitur et. 3. Re. ca. 8. q salomō stetit ante altare dñi
in ↄspectu ecclesie israel: 7 expādit man⁹ suas in celuz orās
pro pplo: 7 Gen. 4. Leuo manū meā ad dñm deū excelsuz.
Eleuatio aūt ipsa repraesentat q xps eleuatis manibus fe
rebat in celū. vel eleuat manus ad istar saluatoris in cruce
pēdētis. Vñ illud. Eleuatio manuū mearū sacrificiū vespti
num. Extētio vero manuū iō fit. Nā xps cū expādisset ma
nus in cruce pro persecutoribus orauit dicēs. Pater mi di
mitte illis q nesciūt qd faciūt. moraliter istruens: q xps
semp paratus est recipere penitētes. Juxta illud qd ipse p
misit: Ois q vēit ad me nō eiciā foras. Quidā tm pfidi heri
ci derident hmōi manuū extētionē pp illud Jsa. Cū exten
deritis manus vestras auertam oculos meos a vobis.

¶ De epistola. Rubrica.

ORatione finita di epistola q significat doctrinā
aploy: elegāter aūt illā pcedit orō: q le
gitur Luce. io. ca. Rogate dñm messis
vt mittat operarios suos in messem suaz.
¶ Sane epla grece latine supmissio vl
supererogatio di ab epi qd est supra. 7
stolon missio. missa. n. est ab aplis supra legem moysi super
psalmos 7 pphetas supra euāgeliū. sicut 7 pphetie supra
legē: vnde 7 littere de vna psona ad aliā misse appellātur.
eple. s. supra misse qsi misse supra seu preter id qd refert nū
cius viua voce: sicut 7 apls supra id qd dixerat ephesijs 7 co
rinthijs 7 alijs epistolas mittebat. Legi debet epistola sm
magistrum petrum antiosidorēn. in dextra pte ecclesie: q xps
pmo venit ad iudeos qui dicebantur in dextra esse. Meli⁹
tm sit in medio ecclesie pro eo q Joannes fuit medius inter
apostolos 7 prophetas vt iā dicet. Di quoq epistola in lo
co inferiori. euāgeliū in superiori: 7 supposito pāno de quo
sub euangelio dicet. Pmittit aūt epla euangelio. Epla
namq designat officium qd Joannes ante xpz exercuit q
precivit ante faciem dñi parare vias eius: sicut ipse testatur
Ego vox clamantis in deserto parate viā dñi. Joannes er
go quasi subdyaconus 7 subminister illius qui de se dicit.
Non veni ministrari sed ministrare. Unde sicut pdicatio
Joannis precessit predicationē xpi: ita epistola euangeliū
pcedit. Gerit quoq epistola figuram legis 7 pphetie: que
xpi aduentū pcesserunt: sicut ipsa euangeliū precedit. Pre
cessit quidem lex euangeliū: sicut vmbra lucez: sicut timor
charitatē 7 initiū perfectionē. ¶ Sane subdyaconum epi
stolam lecturum vnus tantum comitatur accol. eius: q pre
dicationem Joānis pauci secuti sunt: qsi lex neminem ad
perfectionem ducit: sz dyaconum euangelium lecturū: tam
subdyaconi q accoliti 7 ceteri comitantur: q predicationē
euangelii que perfectionem facit plurimi susceperunt. Di
ci et potest q per subdyaconi ad legendū pcessum: duplex
xpi manifestatio per duplicē eius aduentū significat: quo
rum pmus vnū tm habuit precursorē. s. Joannem qui per
subdyaconū precedētē significat. Scds duos habebit. vz.
Enoch 7 Heliā qui per duos vel per plures pcedētes dyaco
num figurant. Facies aūt eplam legētis respicere dz alta
re qd xpm significat: q Joānis pdicatio se 7 alios dirige
bat in xpz: de cuius vultu iudiciū 7 eqtas pcedūt extra vt
eccle. hñ. vt nrum. Js vo qui pcedit subdyaconū euntē le
gere nō vertit faciē ad legentē: q Joānes nō ad se audien
tes: sz potius ad xpm dirigebat: sed qui dyaconū euntez le
gere pcedebant nūc respiciūt ad euāgeliū 7 ad faciē recitā
tis. Primo vt ex mutua vtriusq ispectione amor 7 chari
tas xpi notet qui in euangelio pdicat. Scdo vt se et conte
stes euāgelice doctrine ostēdāt: sicut legit in Jsa. Vos estis
testes mei dicit dñs. Q2 vo Joānes fuit limes pcedētiuz 7

subsequentium: medius inter apostolos et prophetas. Nā lex et pphete vsqꝫ ad Joannē: et ex eo regnū dei euangelizaꝛ: ideo epl'a nec semꝑ legiꝛ de pphetis nec semꝑ de apostolis: sed interdū sumiꝛ de veteri testō: interdū de nouo. Joannes.n. cuius vocē representat epl'a cū antiqs xp̄m pdixit futurū dicens. Qui post me venit ante me fact⁹ est: et cū modernis xp̄m ostēdit presentē dicens. Ecce agnus dei: ecce qui tollit peccata mundi. Interdū ergo sumiꝛ de aplis: qꝛ licet eoꝝ doctrina nō precessit euāgeliū: tñ ad vitā actiuā referꝛ sicut lex et pphetia. et interdū de veteri testō: raro tamen: qꝛ velū tēpli scissum: nec ponēdū est añ oculos velū. Epl'a tñ nō legiꝛ ōnqꝫ libris Moysi qꝛ i illis tēporalia pmittebanꝛ. In cuius signū lectiōes de illis sumpte terminanꝛ in grauē accentū: vt iam dicꝛ. ¶ Cōsiderādū autē est qꝫ qñ lectio vel epl'a de libris moysi vel salomonis sumitur: nomen eoꝝ reticeꝛ: vt dicꝛ in phemio sexte ptis. Itē in epistolis que sumunꝛ de pphetis vel de actibus aploꝝ siue de apocalipsi poniꝛ in principio hec oratio. In diebus illis: et in fine dr: ait dñs oipotens: eo qꝫ in libris illis hoc sepe scriptū inueniꝛ. Eadem et rōne dr in epistolis Jacobi et petri. Charissimi et in epistolis pauli. Fratres: et In xp̄o ihu dño nostro. In epl'a tñ ad hebreos dicūt qdam nō debere apponi. Fratres: eo qꝫ apls suspectus erat hebreis: sꝫ melius est vt apponaꝛ iqñ qdam boni erant inter eos vt ipse eos in quodā loco eiusdem epistole vocat fres. Propter premissam et cām dicꝛ in euangelio. In illo tpe: proprie tamen loquendo nulla epistola est de veteri testō: sed ille lectiones vocanꝛ. Porro licet in epistolis que de apoc. legūtur dicaꝛ. Lectio libri apocalipsis beati Joannis apostoli: in qbusdā tamen ecclesijs et epistolis taceꝛ illud verbū beati. Certū est.n. qꝫ beatus Joannes precipue fuit inter oēs apostolos a xp̄o dilectus: Dilectio aūt dei bonos nos efficit: qꝛ beatus quē elegisti et assumpsisti. Hac ergo ꝯsideratione cum sicut ceteros sanctos superuacuū est beatitudis titulo sanctū ostendere: et solem quodāmodo facibus adiuuare. 6. q. c. oia: cum ipse velut titulus per se patens effectū beatitudinis. s. dilectionē dei euidenter pre ceteris sit sortitus. ¶ Ceteꝝ nullus debet epistolam solēniter in ecclia legere nisi sit subdyacon⁹: qui si forte defuerit dicaꝛ a dyacono: de quo dcm̄ est in scd'a pte sub ti. de subdyacono et de dyacono: vel et a sacerdote. Meli⁹.n. est vt sacerdos etiam missam cātans illā legat qꝫ si ab accolyto vel alio īferioris ordinis legaꝛ. Circa hoc aūt notandū est qꝫ ppli instructio fit per vbū dei qd quidem a deo per eius ministros ad populum puenit: et iō ea que ad plebis instructionē ptinent nō a sacerdote sed a ministris dnr. Ministeriū tñ vbi dei triplex est. Primū auctoritatis: qd cōpetit xp̄o qui minister dr: ad Romanos. 20. Erat.n. sub pñte docens. Scdꝫ manifeste veritatis: qd cōpetit pdicatoribus noui testamēti: de quo dicꝛ in scd'a Corinth. 3. Qui et idoneos fecit ministros. Tertiū figurationis: qd cōpetit pdicatorib⁹ veteris testamēti: iōqꝫ doctrinā xp̄i pponit dyaconus. Doctrina vo pdicatoꝝ veteris testamenti pponiꝛ per subdyaconos: nec obstat qꝫ aliqñ per eos legiꝛ loco eple aliqd de ipso veteri testō: qꝛ pdicatores noui testamēti et vetus predicant. Ceteꝝ doctrina predicatoꝝ veteris testamēti nō semꝑ legitur: sed illis dieb⁹ qb⁹ pcipue ꝯfiguratio noui et veteris testamenti dsignaꝛ: vt in ieiunijs qttuor tēpoꝝ: et qñ aliqua celebranꝛ: que in veteri lege figurata sunt sicut passio: natiuitas: baptism⁹ et aliqd hmōi: et qm vtraqꝫ doctrina ordinat ad xp̄m et eoꝝ qui pcibant: et eoꝝ qui sequebanꝛ nō doctrina xp̄i postponiꝛ quasi finis. Cū aūt dr epistola: genua non flectimus: cū ad nouū ptineant testm̄: inimo sedemus: qꝛ doctrina in silētio et qete audienda est. Usus etiā sedendi a veteri testō assumiꝛ sicut in esdra legiꝛ. Milites tñ stare ꝯsueuerūt qñ epistole pauli leguntꝛ in honorē eius qꝛ miles fuit: vñ in signū militie sue depingiꝛ cum ense in manu: vel ideo qꝛ ipse suā predicationē euangeliū nominauit. ¶ Et est sciendū qꝫ nūqꝫ in quadragesima legiꝛ epistola pauli: nisi tñ i cena dñi: que ad nouū ptinet testamētū. ¶ Sanc lectiones apostolicas et euāgelicas: qs primo añ sacrificiū dici debere statuit nō oino certū est. Crediꝛ tñ qꝫ primi successores apostoloꝝ eo qꝫ in illis eadē sacrificia celebrari iubenꝛ. ¶ Queriꝛ aūt quare pphetias voce inferius deflexa: euangeliū vo ac epistolā vocē exaltando finimus. Rñdeo per pphetiā que est de veteri testamento synagoga que inclinata est et cecidit intelligiꝛ: ideoqꝫ inclinādo vocē et quasi cadendo pphetia finiꝛ. Hinc et est qꝫ synagoga depingiꝛ quasi fracta hasta vexilli: per euangeliū vo et epistolā ecclesia militās representaꝛ que exaltata est: et iō illa cū exaltatiōe vocis finiūtur. Preterea in veteri testa. temporalia et caduca pmittebanꝛ: in cuius figura lectiōes in grauē accentū terminanꝛ. In nouo vo testamēto spūalia et eterna in cuius rei signū euāgeliū et epistola in accentum terminanꝛ acutū. Quedam tñ lectiones de ve. te. sumpte que in officio misse pro epistolis sepe leguntꝛ in acutum terminātur accentū: et sub tono epistolari leguntur: cū.n. tunc in locū epistole succedant: merito et quo ad hoc: et quo ad nomen illarum debēt imitari formam.

¶ De reuerētia post lectam epistolā faciēda. Rubrica.

POst lectam epistolam subdyaconus cum accolyto ad sacerdotē accedit illud īsinuās qꝫ Joannes cū audisset in vinculis opa xp̄i misit duos ex discipulis suis nō credētes xp̄m eē messiam vt īterrogarēt illum. Tu es qui vēturus es an alium expectamus. Et rñdēs ihs ait illis: Eūtes annūciate Joāni que vidistis et audistis. Ceci vidēt zc. vt dicꝛ in. 6. pte sub tertia dñica aduētus. Quis vo illi per visa miracula cognouerūt hūc esse de quo eoꝝ magister predixerat. Qui post me venit añ me factus est: cuius nō sum dignus soluere calciamēta sua: ideo pronus ad pedes calciamentum romani pōtificis subdyaconus osculatur. Preterea qꝛ dextra dñi fecit virtutem: ideo subdyaconus in quibusdā ecclesijs osculaꝛ dextrā sacerdotis. Adhuc lecta epistola subdyaconus librū clausum epō representat: ipse vero supra illum manū pōit quā subdyaconus osculaꝛ. Nempe episcopus xp̄m figurat: cui clausus liber representaꝛ ad designādum qꝫ solus christus potuit aperire librū et soluere signacula eius in quo et ipse christus: et ei⁹ mysteria clausa erāt donec cepit ab ipso christo per predicatiōē euāgelij aperiri. Christus autem legem in qua clausus tenebatur opere impleuit: qui nō venit legem soluere sed adimplere: quod significat manus impositio super librū. Manus.n. opus significat. Ipsa quoqꝫ manus positio significat desideriū et promissionem credēdi et opere complendi que lecta sunt: Quia vo nemo accipit benedictionē in lege promissam: nisi qui cū amore: qui per osculū designaꝛ: opere pficit quod sermone alios facere docet: ideo ad hoc designādū subdyacon⁹ bñdictionē accepturus manū epi osculatur. ¶ Rursus qꝛ pōtifex vt premissum est xp̄m representat: subdyaconus et ceteri debēt ei actus suos humiliter subdere: et ab ipso bñdictiōis grām postulare. Unde in euāgelio: Cum oia bñfeceritis dicite. Serui inutiles sum⁹: quod debuim⁹ facere fecimus: et subsequēter eps vl' sacerdos subdyacono bñdicit qꝛ et xp̄s cōmēdauit Joānē dicēs: Quid existis videre in deserto pphetā: et dico vobis plusqꝫ pphetā: Amē amē dico vobis: Inter natos mulierū zc. Subdyacon⁹ ꝗ post finē: dyaconus vero ante pncipiū lectiōis ad sacerdotes accedit et exhibet reuerētiā: qꝛ lex finē accepit in xp̄o: sꝫ euāgeliū originē sumpsit ab ipso: nā lex et pphete vsqꝫ ad Joānē: euāgeliū xp̄i et eple post Joānem. In missa vo pro defunctis subdyaconus lecta epistola non venit ad osculū manus: tum quia ibi cessat ratio supradicta: tum quia in

illa missa quelibet solemnitates subtrahuntur.

¶ De sessione sacerdotis vel epi ꝛ ministroꝝ. Rubrica.

Oratione finita sacerdos seu epūs sedet. ¶ Et est notādū q in misse officio tribus vicibus sedet: vʒ dū epistola legitur: de quo infra. de mutatiōe sacerdotis dicetur: ꝛ dum responsoriū ꝛ alleluia cantantur: significans tres dies quibus dn̄s sedit hierosolymis in tēplo in medio doctoꝝ audiens ꝛ interrogans illos. Sedens aūt stat ꝯuersus ad ppl̄m vt ostendat potestatē sibi a deo esse datā q possit speculari ꝛ superintēdere qui stant in ecclesia humiliter qui supbe: aie.n.ei commisse sunt: ꝛ de illis ē ratiōnē redditurus deo. Sedet etiā in loco eminētiori vt q̄si vinitor custodiat vineā suā ꝛ populo supintendat: nā ꝛ dn̄s in alta poloꝝ sedēs custodit ciuitatem suā. ¶ Porro oratio que dicitur ante epl̄am ꝓusq̄ sacerdos sedeat specialiter significat tp̄s illud quo christus in celū ascensurus apl̄is benedixit. Sessio vero que sequitur significat christi sessionē post ascensionē ad dextrā patris: sedes quippe victoris ē. Vn̄ sessio sacerdotis victoriam christi designat: vt dicet sub ti. de mutatiōe sacerdotis. Sessio ministroꝝ significat sessionē ipsoꝝ qbus dicit̄ Sedebitis vos sup sedes iudicātes .xii. trib⁹ israel. s. illos qui in celestibus iā regnāt. Qui vo in choro laborāt illos qui adhuc in mūdo pegrinant̄. Vn̄ lectores ꝛ cantores ad officiū surgētes negociū dei agūt: quibus dr̄ negociamini dum venio. Quidā ergo ministroꝝ cū epo sedēt: p quos xp̄i mēbra in pace iā quiescentia ibi intelligunt̄ de qbus apostolus. Cōsedere fecit nos in celestibus in xp̄o: aut illi qui iudicabunt .xii. tribus israel: alij vo stāt per quos christi mēbra adhuc in certamine posita intelligunt̄. Nempe pontifice sedēte in qbusdā ecclesijs candelabra mutant̄ de locis suis ꝛ collocant̄ in ordinē vnius linee a primo vsq; ad altare: ad notandū q de plenitudine xp̄i oēs accepimus in spūs vnitate: sed grāꝝ varietate: diuisiones. n. sunt grāꝝ idē aūt spūs de ꝯse. di. 4. cū oi. Spūs. n. a primo cereostato seu cādelabro. i. a christo pcedens ꝛ vsq; ad altare. i. electoꝝ corda perueniens alternatim in mēbris dona variat grāꝝ. Et momento q accolyti deponūt candelabra in terram: q̄m post peracta pdicatiōis officia per humilitatem agnoscūt q sunt puluis ꝛ cinis: sicut dixit Abrahā. Loquar dn̄o cū sim puluis ꝛ cinis. In romano ordinario legit̄ vt pontifex nō sedeat donec post p̄mā orōnem dicatur amen. Non ergo dʒ sedere vsq; ad lectionē: q̄m pcedens officium gratulationi de aduentu ꝛ operibus christi deputat̄. Epūs n. xp̄m venientē ꝛ operātē significat: ceteri ꝑsonas qui pibant ꝛ qui sequebantur ꝛ qui obuiabant representant.

¶ De graduali. Rubrica.

Post epistolā cantat̄ graduale seu rn̄sorium qd̄ ptinet ad opera actiue vite vt notet̄ nos operibus rn̄dere eis que in lectiōe audiuim⁹. s. predicationē Rursus q Joānes predicabat penitentiā dicēs. Penitentiā agite: appropinquabit. n. regnū celoꝝ. Et iteꝝ. Facite dignos fructus penitentie. Merito post epl̄am graduale sequit̄: qd̄ penitentie lamētū insinuat pp qd̄ in diebus pēthecostes de officio tollit̄: vt iā dicetur. Tertio iō post epistolā sequit̄ graduale: q2 post pdicationē Joānis discipuli secuti sunt xp̄m sicut Joānes euāgelista describit. Stabat inquit Joannes ꝛ ex discipulis eius duo: ꝛ respiciēs iesum ambulantē dixit. Ecce agnus dei: ꝛ audierunt duo discipuli eū loq̄ntē: ꝛ secuti sunt Jesum. Ad hoc cantus epl̄am comitat̄: q2 predicatiōes predicatoꝝ secuta sunt gaudiū ecclesie ꝛ dei laudes ꝛ preconia ꝯ credentiū ꝯuersione: q2 per graduale ꝯuersio de iudeis: per ꝓsum ꝯuersio de gentibus: per alleluia vtriusq; in fide letitia: per sequentiā ꝛ canticum victorie figuratur. Alia rō ponetur sub ti. de tractu. ¶ In qbusdā tn̄ ecclesijs graduale ante epl̄am cantatur ad notandū q predicator ꝓus opere ꝛ postea vbo debet docere. Dicitur aūt graduale vel gradale a gradibus. s. humilitatis significans ascēsus nostros de virtute in virtutē: sicut filij israel de mansiōe in mansionem pcesserūt: vt tādē videat̄ deus deoꝝ in syon. Vnde in deutro. Terra nostra monstruosa est. Nec terra est celestis hierusalē que per cogitationes celestiū habet̄. Cōuenit. n. graduali illi qui nec dum ascēdit de virtute in virtutē: sʒ adhuc in ꝯualle positus lachrymaꝝ: iā tn̄ ascēsiones in corde disposuit. Rectius ergo faciunt qui graduale non festiuis ꝛ modularis vocib⁹ efferūt: sʒ quasi cantū grauē asperum simpliciter potius ꝛ lamētabiliter canūt: tn̄ respōsorium per qd̄ ēt predicatio noui te. figuratur: alterius lectione ꝛ epl̄a: que significat predicationē veteris testa. canitur: vt si quis forte cordis auribus obturatis depressa ammonitione veteris testa. non excitatur: saltē excitata modulatiōe noui demulceat̄. Verūtn̄ ꝛ lector ꝛ cātor officiū suū impleturi gradū ascendūt: q2 doctor pfectione vite vulgū trāscēdere debet. 4. dist. statuimus. Potest ēt dici q per epl̄am Joānis: per graduale aploꝝ predicatio intelligat̄: per alleluia deuotio ꝛ letitia. ¶ Rursus per lectionē vetus: p cantum vo nouū intelligitur testa. Sic ergo cant⁹ suauior est lectione: sicut nouū testa. suauius est veteri. Secūdo dr̄ graduale a gradib⁹ altaris eo q in festiuis diebus in gradib⁹ cantatur sicut ꝛ alleluia: ad notādū premissos ꝯtutū gradus. In pfestis vero diebus in medio chori ante gradus altaris cantat̄ ad designādū q in corde qd̄ est in medio corporis premissos gradus fundare debem⁹. Tertio dī graduale q̄m apostoli post dn̄m gradiebātur vt iam dicet̄. ¶ Responsoriū vo dr̄ q2 versui vel epl̄e correspōdere dʒ: vt si in epl̄a agat̄ de gaudio ꝛ in rn̄sorio similit̄: si ibi ē tristitia ꝛ hic sit: ne possit nobis improperari qd̄ dn̄s dicit. Cantauimus vobis ꝛ nō saltastis: lamentauimus ꝛ non plorastis. Vnde apl̄s. Gaudere cū gaudentib⁹ ꝛ flere cū flentib⁹. Dicitur ēt rn̄soriū q2 choro rn̄dente illud incipiētibus cātatur: pp qd̄ significat vitam actiuā in qua sancti se adinuicem hortant̄ vt ad eternā ꝑueniant vitam. Potest etiā rn̄sorium ad rn̄sionē aploꝝ referri q̄m xp̄o vocante ꝛ dicēte. Venite post me: ipsi non tm̄ vbo sed opere rn̄derunt: q2 relictis oib⁹ secuti sunt eū: ꝛ gradiebant̄ post dn̄m discipuli post magistꝝ: de hoc dicet̄ in pꝛhemio quinte ptis. Significat aūt graduale seu rn̄soriū laborantes in hac vita: ꝛ iō non dī infra octauas pasce ꝛ penthecostes: p q̄s octaue nostre resurrectionis designantur: q̄n oīs laboris expertes erimus. Absterget deus oēm lachrymā ab oculis scōꝝ suoꝝ. Itaq; in graduale seminam⁹: in alleluia metemus. Versus rn̄sorij sic vocatur: q̄m de eo fit reuersio ad ipsum rn̄sorium ꝓut sub ti. de alleluia dicet̄. ¶ Rursus graduale bonum opus ꝛ vitā presentē in qua seminamus ꝛ a dn̄o peregrinamur significat: versus vero adiutoriū designat. Versus ergo post graduale canit̄ q2 adiutoriū nobis ē necessariū q̄diu in hoc ergastulo detinemur. Graduale plane incipitur ne nimis ꝟsus ascēdāt: in quo designant̄ q religiōem pp eius austeritatē ingredi metuūt: ꝟsus vero alte in quo designātur qui ieiunādo: orādo: ꝛ alia bona faciēdo ascendūt nō timentes carnē quā cū vitijs ꝛ ꝯcupiscētijs mortificant. Ad hoc q̄ncq; vn⁹ solus ꝟsum cātat ad monēduꝫ q quisq; secū fragilitatē suā tractet. Et quāq̄ graduū tenor ꝟsus alte nō incohetur. In quo ēt significātur hi qui ꝯsideratiōe ꝓprie fragilitatis qcqd agūt humiliter agūt: finito tn̄ ꝟsu vox fiducialiter exaltatur: in quo designatur q de misericordia dei ꝯfisi fiducialr oi sue actiōi insistūt. Cantat̄ aūt graduale a pfectis ꝓut in ti. sequēti dicetur. Porro rn̄soriū qd̄ in missa cātatur: nec pfecte nec imperfecte repetit̄: nec ei gloria patri subiūgitur: qd̄ tamen in respōsorio alia3

fit horaꝝ. Circa qđ attendendum est ꝙ alie canonice hore instituite sunt ad referendū deo laudes p diuersis bñficijs in illis horis ab eo receptis: hinc est ꝙ lectio in illis p'mo dr̄ in qua bñficiū vel ps eius in illa hora datū d'signat: post ea cantat rñsoriū: in quo laus bñficio correspondet: qz ergo laus reperi dz iux illđ apli. Gaudete in dño iterū dico gaudete. i. laudē deo dicite: iđ hmōi rñsorium repetitur. Sz ꝛ qz benefactori suo tenetur: deo ꝓ nihil aliud possum' nisi gloriam ꝛ honorē offerre: iđ in fine rñsoꝝ ꝛ cuiuscūqꝫ nocturni: vbi in lectionibus aliqđ beneficiū totū vel pars ei' est repetitū: referimus gloriā ꝛ gratiā trinitati. Responsorium aūt qđ in missa cantatur gratiā designat vt premissum est rñsionē aploꝝ christo eos vocante oia relinquentium. Quia ergo illi nihil retinuerunt p quo iterū eos vocari oporteret: ideo rñsoriū illud nullo modo repetitur: sz nec cū Gloria patri finitur: qz non ad gloriā sed ad luctū vocati sunt: dicēte dño in luca. Sicut misit me pater ꝛ ego mitto vos. ¶ Et nota ꝙ Greg. Ambro. ꝛ Gelasius cōposuerūt gradualia tractus ꝛ alleluia: ꝛ ad missam ea cātari statuerunt. Ceteꝝ qñqꝫ solū responsorium cantatur in missa: qñqꝫ solū alleluia: qñqꝫ rñsoriuz cū alleluia: qñqꝫ cuz tractu. qñqꝫ alleluia cū tractu: de quo dicetur in sexta pte sub ti. d. septez diebus post pasca.

¶ De alleluia. Rubrica.

Quia post luctū sequitur ꝯsolatio. Nam beati qui lugent qm̄ ipsi ꝯsolabuntur: iđ post graduale cātatur alleluia: qđ est letitie canticū ꝛ auditū ab angelis decantari: sicut legit in apocalipsi. ¶ Rursus qz ascensus de virtute in virtutē quos per graduale diximus significari sepe tediosi essent nisi gaudiū haberent admixtuz: sicut filijs israel multa incōuenientia acciderunt qñ de mansione in mansionē ꝓcesserunt: iđ post graduale cantatur alleluia. Thobie penul. Platee eius sternent' auro mūdo ꝛ cādido: ꝛ in vicis eius cātabitur alleluia. Est aūt alleluia la' angelicū sententia quidem breuis magnū ꝯtinens iubilū siue incitās ad iubiluz. Jubilat. n. ecclesia sciens ꝙ grādis restat via vsqꝫ ad montē dei oreb. qđ interpretatur mēsa timens ꝙ fideles obdormiātin fide ꝛ faciāt virtutū ꝯstellationem. i. lasciuiāt in temporalibus. Est aūt alleluia hebraicū nomē: vocabulū siqdē significās potius ꝙ̄ exprimēs ineffabile gaudium ab hac vita pegrināntiū: gaudiū. vz. angeloꝝ ꝛ hominum in eterna felicitate letantiū: qđ nec oculus vidit nec auris audiuit nec in cor hoīs ascendit. Cuius ꝟbi expositio sm̄ Innocentiū. z. ex. iix. psal. habetur: cui cū alleluia ꝑmittatur in ti. statim psalmus exponēdo ti. incipit Laudate pueri dñm: vñ sm̄ cū alleluia interꝑtatur laudate pueri dñm. Aug. ꝟo sic expōit al. i. saluū le. i. me. lu. i. fac. ia. i. dñe. Hieronymus sic alle. i. cātate. lu. i. laudē. ia. i. ad dñz. Greg. sic. alle. i. pater. lu. filius. ia. spūs scūs: vel alle. i. lux. lu. i. vita. ia. i. sal'. Magister petr' antiosidorēn. sic al. i. altissim' le. i. leuat' ē i cruce. lu. i. lugebāt apli. ia. i. surrexit. Petr' comestor dixit sup apo. ꝛ Aug. i glosa psalterij ꝙ alleluia ē ꝟbum iperatiui modi: ꝛ sonat alleluia. i. laudate. ia. idest vniuersalē: vel ia. i. inuisibilē. s. deū: quasi laus inuisibilis dei. Et qm̄ alleluia future beatitudinis qsi ꝓpriū est vocabulū merito magis eo tēpore. s. pascali frequētatur: quo xp̄s resurgēs eiusdē beatitudinis spem nobis tribuit ꝛ ꝓmissum: put ibi dicetur. Quod. n. alqs tēporibus cantaretur ad missaz olim ecclesie romane ꝯsuetudo nō erat: sed a beato Grego. ꝯstitutū: imo potius restitutū est. Nā cū prius tpe damasi pape fuisset eadē ꝯsuetudo defecerat. Hieronymus dicit ꝙ alleluia dicatur in missa tractū esse de ecclesia hierosolymitoꝝ. Canimus igitur alleluia post graduale cāticū vz letitie post luctū penitētie: sīmo oportet nitentes exprimere magnitudinē ꝯsolatiōis: que reposita est lugētibus Juxta illud: Beati qui lugēt qm̄ ipsi ꝯsolabūtur: iubilantes potius ꝙ̄ canētes vnāqꝫ breuem digni sermonis syllabam in plures neumas ꝓtrahimus: vt iocundo auditu mens attonita repleatur ꝛ rapiatur illuc vbi semꝑ erit vita sine morte: ꝛ dies sine nocte. Est ēt alleluia modicū in ſmone ꝛ multū in neuma: qz gaudiū illud magis est ꝙ̄ possit explicari sermone. Neuma. n. seu iubilus qui fit in fine exprimit gaudiū ꝛ amorē credētiuz: ꝛ quāta letitia ꝛ laus secuta sit per predicationē ꝛ fidē auditā. Juxta illđ. Audiuit ꝛ letata est syon ꝛc. ꝛ in cāticis. Exultauimus ꝛ letabimur in te. Quid sit neuma dicet in ꝓhemio qnte partis. Quando aūt dr̄ sequentia nō dr̄ neuma post alleluia ꝑut sub tit. de sequētia dicetur. Pōt ēt alleluia referri ad exultationē eoꝝ qui de miraculis xp̄i gaudebāt: laudātes dñz ꝛ dicentes. Quia vidimus hodie mirabilia ꝛ qz visitauit dñs plebem suā. Tunc. n. cātabatur in iubilo alleluia: qz oīs plebs vt vidit dedit laudē deo ꝛ gaudebat de vniuersis q̄ gloriose fiebant ab eo. Hinc est ꝙ a septuagesima vsqꝫ ad pasca non cantatur alleluia: qz tpe tristitie nō dz decantari carmē letitie: put ibi in ꝓhemio sexte ptis dicetur. Porro ꝙ alleluia interposito ꝟsu repetitur: ꝛ sic bis in missa dicitur: designat eterne vite gaudiū: ꝛ ꝙ interiecta letitia sancti geminā glorificatiōis stolā accipiēt aie vz ꝛ corporis. Nam sm̄ stolam mētis seu aie exultabunt sancti in gloria letabuntur in cubilibus suis: sm̄ stolā carnis fulgebunt ꝛ tanꝙ̄ scintille in arun. d. de hoc dicetur in sexta pte sub sabbato in albis. Versus ergo nihil sinistrū aut triste sed totū iocūdū ꝛ dulce debet sonare: qles sunt illi. Dñs regnauit decorē indut'. Dominus regnauit exultet terra ꝛc. Jubilate deo omnis terra ꝛc. Justus vt palma florebit ꝛc. qm̄ absterget deus oēm lachrymā ab oculis sanctoꝝ: ꝛ iam non erit luctus neqꝫ. c. q. p. e. ¶ Versus quoqꝫ dr̄ a reuertēdo eo ꝙ per eū reuertimur ad alleluia qui post alleluia sequitur: qz significat operationē que laudi ꝯiungi dz: qz non bene deū laudat qui bene operari cessat. Per hoc vero ꝙ alleluia cū neuma repetit laus ꝛ gaudiū ineffabile patrie significatur. In nōnullis ecclesijs alleluia cātat a pueris: graduale a magnis vt notet ꝙ deus ex ore infantiuz perficit laudē. ꝛ psalmista. Laudate pueri dñm cui' psalmi titulus est alleluia. Illi. n. qui pueri sunt laudi xp̄i conueniūt: fortes vero in fide ꝛ in tolerādo aduersa que pugnare possunt ꝯ amalechitas graduale debēt cātare. ¶ Circa hoc notandū est ꝙ cantoꝝ alij sunt qui in choro cātus voce magna distribuūt: hi sunt rectores ecclesie qui deuz laudant ꝛ alios ꝟbo ꝛ exemplo ad laudādū inuitāt: alij sunt pueri qui graduale in gradibus cantant: hi sunt actiui de virtute in virtutem in charitatis gradibus ascēdētes: qui dum graduale inchoāt alios ad cōpunctionē inuitant. Dū ꝟsuz ꝯcinūt ad se redeūtes suas cogitationes accēdunt ꝛ dum illū finiūt se bonū certamen certasse ꝛ cursum in fine one consummasse. Alij sunt perfecti viri: qui in alijs ecclesijs alleluia vel tractus in pulpitis ꝯcinūt: hi sunt ꝯtēplatiui carnē affligētes ꝛ mētē excedentes: quoꝝ conuersatio est in celis: non est hic hoīuz sed angeloꝝ. ¶ Sequentiā vero nō illi soli decātant sed chori cōiter iubilant: qm̄ iubil' eternus ꝛ ineffabilis angelis erit cōis ꝛ hoīb'. Deberet etiam alleluia in gradibus ꝛ versus eciam decantari: ꝛ qm̄ vitā ꝯtemplatiuā significat: debet legi in altiori loco ꝙ̄ rñsoriū: qđ actiuā designat. ¶ Rursus in qbusdā ecclesijs cātans alleluia sumit aliquid in manu vt insinuet se deū non solū voce. sz ēt opere collaudare: seu man' ducit iuxta psalmistā. Omnes gentes plaudite manibus iubilate ꝛc. In plerisqꝫ ēt ecclesijs alleluia de trinitate cantant in dominicis diebus. s. Benedictus: vel qualis pater: vt fidem hilariter profitentes ad spem ꝑueniant. ¶ Ex ꝑtende ꝙ alleluia dominicalia a penthecoste vsqꝫ ad aduentum sepe omittimus: quoniam aliter ꝛ aliter in alijs ꝛ in alijs gradualibus disponuntur. Ea igitur diligens cantor attendat ꝛ

diligenter vniuersitatibus efficiorum assignet.

¶ De tractu. Rubrica.

A Dominica septuagesime vsq; ad vigiliā pasce. s. i diebus ⁊ officiis luctus: q2 tūc nō canit carmen leticie: loco alleluia qđ significat exultationē habitā de spe eternoꝝ: di tractus ex instituto ne Thelesphori pape. Dicit aūt tractus a trahēdo: q2 tractim ⁊ cū asperitate vocū ⁊ plixitate ꝟboꝝ canit: eo q2 miseriam ⁊ laborē p̄sentis incolat⁹ insinuāt: de quo psalmista. Heu mihi q2 incolatus me⁹ plongatus ꝛc̄. In tractibus n. repñtatur longa sanctoꝝ patꝝ expectatio: ⁊ iudeoꝝ captiuoꝝ meror ⁊ afflictio: qui tpe babylonice captiuitat[is] sedentes supe flumina babylonis: ⁊ flētes in salicibus sua organa suspēderūt: qđ tps ecclesia repñtat a septuagesima cantica leticie subticēdo ⁊ tractus dicēdo. Tm̄ aūt intercessit inter alleluia ⁊ tractū⁹: quātū inter leticiā ⁊ tribulationē. Itē tm̄ iterē inter rñsoriū cui oēs rñdent ⁊ tractū: cui nemo: quātū inter actiuā ⁊ ɔtēplatiuā vitā. Est aūt tract⁹ medi⁹ inter rñsoriū ⁊ alleluia: vt dicet in. 6. parte sub ti. de septē diebus post pasca. Porro tract⁹ q2 gemitū ⁊ cāticū lachrymabile exprimit: lachrymas scōꝝ: siue in actiua: siue in cōtēplatiua vita repñtat. Vñ tract⁹ dr: q2 sancti suspirantes ab imo pectoris gemitū trahūt: q2 licet gaudeant vt monet alleluia: tñ hic in valle lachrimaꝝ cōmorātes hñt irriguū superius ⁊ inferius: qđ tract⁹ mysticat: gemit. n. flebiliter pro dilectiōe superne beatitudinis: ⁊ sup flumina babylonis sedētes: patrie sue memores: interim lachrymas fūdūt pro suis ⁊ alioꝝ excessibus: dū ex vicinitate babylonici fluuij seipsos vidēt sepe aspersos: ⁊ alios penit⁹ inter fouea ipsi⁹ fluuij rapiditate ferri deorsum. Sz q2 hic ploratus qñq; ē respectu supni gaudij: qñq; respcū nostre miserie: iō tract⁹ sitr qñq; est de leticia, p superiori irriguo: vt De ꝓfundis ⁊ alijs huiōi: de vtroq; irriguo tractat Grego. in. 3. lib. dialogoꝝ. c. 34. ¶ Et est aduertendū quia post duos tractus tribulationis seqt̄ tractus leticie, pūt sub dñica septuagesime ⁊ dñicis sequentibus videri pōt: ⁊ hoc iō quia post duos dies sepulture dñi occurrit tertius resurrectionis. ¶ Rursus gaudiū scōꝝ non est hic plenū ⁊ ɔtinuū: sed sepe interrumpitur: ideo ecclesia qñq; interponit tractū: vt in tempore septuagesimali: ⁊ cū in sabbato pascali post alleluia sequitur tractus: quia hoc gaudiū nō expedit sine fletu: in sabbato tñ in albis duplicatur alleluia: quia eterna vita pfectū erit gaudiū: glorificata carne cū aīa: ⁊ cōpleta resurrectiōe sanctoꝝ cū resurrectiōe xp̄i. ¶ Sane in dñica septuagesime vsq; ad quartā feriā cineꝝ dicunt tract⁹ solū in dominicis diebus: eo q2 ppls tūc melius puenit in ecclesia qui indiget edoceri qualiter captiuitatē diabolicā per babylonicā significatā dz deplorare. Tract⁹. n. ipse babylonice captiuitatis repñtant: sz post dictā feriā que ē caput ieiunio rum magis frequentant: q2 tūc magis est ipse meroris ⁊ afflictionis: vt pote ordinatū ad excutiēdū iugū diabolice captiuitatis: per merorē ɔtritiōis ⁊ hūilitatē ɔfessiōis: atq; aspirarē satisfactionis: que p̄cipue in ieiunio vigent. Sed ⁊ lz dñica dicta resurrectionem figuret: tñ in dñicis septuagesime cantica leticie subticentur: ⁊ tract⁹ dicunt: q2 iudei toto septuagenario babylōice captiuitatis ɔtinue afflicti fuerūt: ⁊ nos in isti⁹ vite septuagenario q̄ p septenarium: ⁊ per ɔsequēs p septuagenariū ducit: ɔtinue dolores ⁊ miserias experimur: donec ad octauā ꝑte ⁊ pfecte ⁊ non figurate resurrectiōis: per xp̄i misericordiā veniamus. ¶ Postremo ɔsiderādū est q2 ꝟsus sequentiaꝝ bini ⁊ bini sub eodē cantu dicunt: qđ ɔtingit: q2 vt plurimū bini ⁊ bini p rithmos sub parib⁹ syllabis cōponunt: qđ in versib⁹ tractuū nō reperit: q ex sacra scriptura vt plurimū sumunt: iōq; in tātū nequeūt cōbinari. Rursus ille sub vno cantu cōbinant: ad notandū q2 exultatio vere charitatis in vno perficitur: sequentia enim exultationem: combinatio charitatē designat. Versus vero tractuū: q2 merorem significant singulariter decantant: iuxta illud psalmi. Singulariter sum ego donec transeam. Hiero. xi. q. i. qñ. Solus sedebam q2 amaritudine plenus erā. ¶ Non est ēt omittendū q2 lz regulr graduale vl alleluia imediate sequat epl'am: ne nos musicus ille reprehendat dicens: Cātauim⁹ ⁊ nō saltastis: lamentauim⁹ ⁊ nō plāxistis. Alleluia. n. cantat pro saltatione: graduale, p planctu subiungat penitētie. Hoc tamē fallit in sabbatis q̄tuor tēpoꝝ: ⁊ in q̄rta ⁊ in sexta feria maioris hebdomade: ⁊ in qbus tract⁹ imediate sequitur epl'am: ⁊ hoc iō q2 in illis dieb⁹ musicus ille nobis aufertur. Nam in dicta quarta feria vendit: in sexta crucifigitur: qđ in dictis sabbatis quo ad aliqd repñtatur: ⁊ iō ad maiorē luctū insinuandū tract⁹ in illis imediate epl'am cōmitatur. Qđ autem tractus maiorē insinuet luctū q̄ graduale: per hoc innuit q2 nunq̄ cū alleluia cantat: nisi ob specialem cām in sabbato pascali.

¶ De prosa seu sequentia. Rubrica.

P Ost alleluia prosa seu sequentia di qđ est sitr canticū exultatiōis: ad notandū geminā glorificationis stolā: quā sancti accipient, put iā premissum est. Cantat aūt sequentia ab oīb⁹ simul in choro vt notet ɔcordia charitatis: illa. n. la⁹ deo placet: vñ in canticis. Vulnerasti cor meū soror mea sponsa mea in vno oculoꝝ tuoꝝ: iō dicit in vno vt notet concordia ⁊ volūtas vniformis: q2 laus sic facta est cib⁹ delicatissimus deo: hec est tunica illa incōsutilis: quā deus non patitur scindi. 16. q. 9. sicut: de hoc dictū est sub ti. de alleluia: ⁊ dicet in ꝓhemio quinte partis vbi de antiphonis agit. ¶ Nocherius abbas sancti galli in theutonia primo sequentias pro neumis ipsi⁹ alleluia cōposuit. ⁊ Nicolaus papa ad missas cātari concessit. Sed ⁊ Hermānus petract⁹ theutonicus inuentor astrolabij ɔposuit sequentias illas. Rex oīs: ⁊ sancti spūs ints ꝛc̄. ⁊ Aue maria gratia: ⁊ antiphonā. Alma redēptoris mater. ⁊ Symon bariona. Petr⁹ vero cōpostellanus eps fecit illā. Salue regina misericordie vita dulcedo ⁊ spes nostra salue: ad te clamamus. Quidā ꝟo rex francie robertus noie cōposuit sequentiā illā. Veni sancte spirit⁹: ⁊ hymnū. Chorus noue hierusalē. Antiqt⁹ enim mos erat vt semp alleluia cātaret cū neuma: sz postea dict⁹ papa instituit loco illius neume in precipuis solēnitatibus sequētias dici. Quādo ergo nō dicat alleluia non debet sequētia dici: qm̄ loco neume eius dicitur: ⁊ idem significat qđ neuma. s. eterne vite gaudiū ⁊ dilitias: que nullo ꝟbo exprimi pñt: ⁊ ideo per neuma que est vox nō significatiua intelligunt. Et inde est q2 quedā sequētie antique solēt ꝟba noua ⁊ incognita hēre ⁊ insirata: tum q2 celi gaudiū secretū atq; incognitū mortalib⁹ est: tū q2 nobis incognitus est modus laudādi deū in patria: tū q2 iubilus cordis in pñti vita incognit⁹ est ad plenū: tū q2 oīa noua sunt pulchritudine decorata: vt in ꝓhemio dicetur. Hedie ꝟo sequētie cū voce significatiua dicunt ad notandum q2 in illa magna festiuitate vite eterne iubilus plene sciet. Sequentie ꝟo eterne vite mysticāt laudes. Iuxta illō. Beati q habitant in domo tua dñe: in secula seculoꝝ laudabūt te. Habent. n. verba laudiflua ⁊ dulcē atq; suauē cantū: q2 ibi oīa erūt plena ⁊ melodia celestis organi habūdabit dulcifluā leticia: q2 sicut letantiū oium habitatio erit ibi. ¶ Rursus qm̄ laudes eternitatis verbis humanis plene nō resonantur: iō qdā ecclesie mystice neumatizāt sequētias sine ꝟbis aut saltē aliquos ꝟsus eaꝝ: nulla. n. erit significatio ꝟboꝝ necessaria vbi singuloꝝ corda patebūt singulis intuētib⁹ libꝝ vite: ⁊ vbi idē erit testis accusator ⁊ iudex. xi. q. 3. cop. ¶ Et nota fm Isidorum q2 ɔsacta ɔducta ratio a lege metri resoluta sic dicta ex eo q2 sit ɔfusa: sequentia vero dicta

est q̄ neumam iubili sequitur: ⁊ hic in euangelio dicit̃: se quentia sequente in numero singulari.

¶ De mutatione sacerdotis. Rubrica.

HActenus dū epistola lecta fuerit ⁊ choro graduale psallente sacerdos tacitus ad dexterã ptẽ sedebit altaris illud insinuãs q̄ Joãne p̄dicante xp̄s quodam mõ tacebat q̄ nõ p̄dicabat aperte: sed dicturus euangeliũ surgit: q̄ vt euangelista tradit postq̄ Joannes traditus est: venit ihs in galileã predicans euãgeliũ regni dei: ⁊ qm̄ sedes victorie est: sessio sacerdotis victoriã xp̄i re cte significat qui post ieiuniũ vicit diabolũ: nã reliqt eũ tẽ tator ⁊ accesserũt angeli ⁊ mĩstrabãt ei. Post dictã ergo se quentiã surgẽs sacerdos: ⁊ ad sinistrã altaris ptẽ accedẽs p̄nũciat euãgeliũ significãs q̄ xp̄s nõ venit vocare iustos sed peccatores iuxta qd̄ ipse in euãgelio dixit. Quia nõ in digẽt qui sani sunt medico: sz qui male hñt. z.q.i. multi. per dexterã. n. iusti: per sinistrã aũt peccatores significant̃: ꝓꝓ qd̄ dñs in iudicio statuet quidẽ oues a dextris hedos ve ro a sinistris: de hoc dictũ est sub ti. de oratione. Quidã tñ dixerũt q̄ ideo sacerdos in p̄ncipio misse ↄsistit ad dexterã. Cũ vero p̄nũciat euãgeliũ ↄuertit̃ ad sinistrã: ⁊ circa finẽ iterũ redit ad dexterã: q̄ cultus dei primo fuit in p̄plo iudeo ⁊ iudea tũc erat a dextra: deinde iudeis non credentibus ⁊ verbum dei tãq̄ indignis respuẽtibus: cultus dei trãstulit ad gentes ad quas apli transierũt ⁊ tunc iudea fuit a sini stra pte: ⁊ circa finẽ reuertet̃ iterũ ad iudeos ad p̄dicatiõez enoch ⁊ helie qui ↄuertẽt corda patrũ in filios: qm̄ in die bus illis saluabitur iuda ⁊ reliquie israel salue fient: q̄ .n. primo dixerat in viã gentiũ ne abieritis: postea precepit di cens. Ite in orbẽ vniuersũ. Quia ergo p̄dicatio ↄuenit et ad illos qui in sinistra pte fuerũt dũ siccato gedeonis velle re ros areã irrigauit merito in pte sinistra legit̃ euangeliũ sicut in sequẽti. n. dicet̃. Unde ꝟsus. Est rõ cur pars altaris dextera misse Principiũ fineq̄ tz mediũq̄ sinistra. De xtera iudeos gentiles leua figurat. Cepit ab his deferr̃ ad hos refert̃ ad illos Nostra fides: ⁊ erũt oẽs in fine fideles. Sz cũ sacerdos qui p̄nunciat euãgeliũ repn̄tet p̄sonã xp̄i: qui non predicauit gentib⁹ sed iudeis: iuxta qd̄ ipse dicit in euangelio. Non sum missus nisi ad oues qui perierunt domus israel. Uerũ illud recte dicat̃ prudens auditor ad uertat. De hoc dictũ est sub titu. qualr̃ ep̄s vel sacerdos. Ad quãcũq̄ ꝟo altaris ptẽ ille se transferat ministri eum retro sequuntur p̄ut dictum est ibidez.

¶ De euangelio. Rubrica.

SUpra proxime tactum est qualr̃ sacer dos nõ solẽniter celebrans ipse met euãgeliũ dicit. Uerũ qñ ep̄s vel sacerdos ce lebrat cũ ministris cũcta solẽnius pagunt̃ tũc .n. in qbusdam ecclesijs vt rome dyaconus dex tra manu põtificis osculata codicẽ euãgelij sumit d̃ altari ⁊ illũ subdyacono ad ferẽdũ tradẽs: postea bñdictionẽ postu lat ab ep̄o vl̃ a sacerdote ⁊ ei bñdicit̃. In alijs tñ ecclesijs pri us benedictionẽ postulat q̄ codicẽ accipiat de altari. Data itaq̄ bñdictione p̄cedit dyaconus ad pulpitũ per dexterã ptem chori: quẽ p̄cedit dyaconus cũ textu euangelij: ⁊ illũ p̄cedit thuribulũ cũ icẽso: ⁊ añ thuriferariũ ceroferarij cũ facul is accensis: añ illos in qbusdã ecclesijs crucis vexillũ sicq̄ pulpitũ ascẽdit ⁊ euãgeliũ incipit: quo dicto ad ep̄z vl̃ sacerdotẽ simul redeũt que singula p̄sequemur. ¶ Notan dum est aũt q̄ in quibusdã ecclesijs in precipuis festiuita tibus dyaconus p̄ficisci volẽs ad legẽdũ euãgeliuz incipit antiphonã: que est in nocturnis sup bñdict⁹: ⁊ dũ ipse acce dit ad pulpitũ illa cãtatur ⁊ finitur a choro: vt notet̃ cha ritas: ⁊ cãtatur sine neuma ad notandũ q̄ deus nõ p̄cepit nos hẽre nisi simplicẽ charitatẽ. ¶ Sane iã figura muta tur: nã dyacon⁹ qui pri⁹ repñtabat p̄phetã iaz representat Joãnem euangelistã in q̄m lex ⁊ p̄phete vsq̄ ad Joãnem ⁊ ex eo regnũ celoꝝ euãgelizatur. Jdõ aũt euãgeliuz legitur vt velut xp̄s post legẽ p̄phetias ⁊ psalmos etc suo predica uit: ita post ep̄am rñsoriũ ⁊ alleluia per illud p̄p̄lo predica tio eius annũcietur. Et dr̃ euãgeliũ qũ bon⁹ nũci⁹ ab eu qd̄ est bonũ ⁊ angelus qd̄ est nũci⁹. Est. n. euãgeliũ xp̄i ⁊ aplo rum predicatio: nũciat qdẽ vitã post mortẽ: requiez post labo rem: regnũ post seruitiũ. ¶ Est aũt sciẽdũ q̄ sicut caput pree minet ceteris corporis mẽbris: ⁊ illi cetera mẽbra seruiũt: sic ⁊ euãgeliũ p̄ncipale ẽ oiũ que ad officiũ misse dicũtur: ⁊ to ti p̄eminet offõ misse ⁊ q̄cũq̄ ibi cãtãtur ⁊ legũtur illi ↄsen tiũt in itellectuali rõne p̄ut in sexta pte sub ṫi. sup dñica di cetur. ¶ Dyacon⁹ ergo p̄mo dexterã manũ põtificis oscula tur nihil dicẽs: q̄ p̄dicator euãgelizare dz p̄ gloria eterna de qua spõsa dic̃ in cãticis. Dextera illi⁹ amplexabitur me. Nã ⁊ angelus qui resurrectiõis xp̄i gloriã venerat nũcia re sedebat in dextera stola cãdida coopert⁹. In alijs tñ eccle sijs nõ osculatur sed solũ iclinãs bñdictionẽ poscit. Uerũ subdyacon⁹ vel dyacon⁹ nõ man⁹ sed pedes romani ponti ficis osculatur: vt sũmo põtifici sũmã exhibeat reuerẽtiã: ⁊ oñdat eũ eẽ illi⁹ vicariũ cui⁹ pedes osculabatur mulier il la que fuerat in ciuitate peccatrix. Adorãdũ est. n. scabellũ pedũ ei⁹: q̄ sanctũ est: cuius et resurgẽtis a mortuis pedes mulieres tenẽtes adorauerũt. Generalr̃. n. nemo dz manũ sũmi põtificis osculari: nisi cũ de manib⁹ ei⁹ aliqd accipit vel cũ ad manus ei⁹ aliqd tribuit vt ostẽdatur q̄ ex vtroq̄ debem⁹ ei grãs agere qui sicut semp dat p̄pria sic nũq̄ re cipit aliena. Quas oblatiões roman⁹ põtifex recipiat sub ti. de oblationib⁹ dicetur. ¶ Subsequẽter dyaconus textũ euãgelij sumit de altari: q̄ de syon exibit lex ⁊ ꝟbũ dñi de hierusalem: nõ vtiq̄ mosayca lex quõdã exiuerat de mõte synai: sz euãgelica: de qua p̄pheta ait. Ecce dies veniũt di cit dñs ⁊ ↄsumabo testũ nouũ supra domũ isrl̃ ⁊ supra do mũ iuda. Sumitur et liber de altari qm̄ apli de altari euã geliũ acceperũt cũ p̄dicãtes passionẽ xp̄i euãgelizabãt. Ul altar̃ in h̃ loco significat iudeos a qb⁹ trãsfertur regnũ dei ⁊ datur gẽti faciẽti fructũ ei⁹. Et ex eo q̄ liber sumitur de altari notatur q̄ euãgeliũ est ꝟbũ dei qd̄ p̄ altare significa tur s̄m illõ Exo. 20. Altare de terra facietis mihi. Et p̄pter p̄missas rõnes qdã volẽtes dicere finita missa euãgelium sci Joãnis vel aliõ iprimũt p̄mo signũ crucis sup altare ⁊ postea in frõte. Sumit aũt vt qdã volũt de dextra pte altaris q̄ ecclesia de iudeis aq̃ nr̃m sumpsit exordium antiquus fu it a dextris: ⁊ ponit eũ in manu sinistra dexterã supponens iux̃ illõ. Leua eius sub capite meo ⁊ dextera eius amplexa bitur me: ⁊ hoc ꝑꝑ triplicẽ cãz. Primo q̄ euãgelista docet ce lestia que p̄ dexterã terrenis que p̄ sinistrã intelligũtur suppo ni. Scdõ iclinatur liber sup sinistrũ hũerũ ad notãdũ q̄ xp̄i p̄dicatio de gẽtili p̄p̄lo trãsibit ad iudaicuz. Jsa. 20. c. In dieb⁹ illis saluabitur iuda. Tertio q̄ in vita tpali q̄ p̄ il lã significatur: necesse ẽ euãgeliũ p̄dicare. Et text⁹ euãgelij in qbusdã ecclesijs ornatur exteri⁹ argẽto ⁊ lapidib⁹ p̄ut dcm̄ ẽ in pte. 3. sub ti. de legalib⁹ idumentis. Liber aũt ipse ob aduẽtu sacerdotis ad altare donec euãgeliũ legatur sup altare remãsit: qd̄ quãtũ ad h̃ significat hierusalẽ: qm̄ euã gelica doctrina p̄mũ in hierusalẽ fcã est ⁊ ibi p̄mãsit ab ad uẽtu dñi donec publicaretur gẽtilib⁹. Jux̃ illõ. De syõ exi bit lex ⁊c. vt sup̄. Hierusalẽ. n. ẽ loc⁹ passiõis q̄ p̄ altare eti am significatur. ¶ Cõseq̄nter bñdictionẽ postulat q̄ null⁹ dz p̄dicare nisi mittatur. Jux̃ illõ apli. Quõ p̄dicabũt ni si mittãtur: et̃ de here. cũ ex inũcto ⁊ dñs ingt aplis. Ro gate dñm messis vt mittat operarios in messez suã. 25. dis. in nouo. Jsaias aũt cũ audisset vocẽ dñi dicẽtis. Quẽ mit taz ⁊ qs ibit ex vobis. Rñdit. Ecce ego suz mitte me: dixit q̄ dñs. Uade ⁊ dic p̄p̄lo huic: audite audiẽtes ⁊c. 8. q. i. sci endũ. ¶ Rursus hmõi bñdictionẽ prefigurauit Moyses q̄ ascẽdẽs in mõtẽ accepit tabulas ⁊ bñdictionẽ ⁊ p̄p̄lo mã

data proposuit: ꝛ dñs etiã benedixit ordini dyaconali cui
dedit spũm scm̃ ꝛ misit ad ꝓdicãdũ per vniuersum orbez.
Põtifex ergo vel sacerdos visibilr bñdicit dyacono qui le
cturꝰ est euãgeliũ qđ nõ fecerat subdyacono lecturo epl̃am
q2 xp̃s inuisibilis manens legẽ ꝛ ꝓphetas que per epl̃am si
gnificant̃ inuisibiliter misit: sz postq̄ in terris visus ꝛ cuz
hoibus conuersatꝰ est aplos ꝛ euãgelistas visibiliter misit: ꝛ
docuit. Euntes inquit ꝓdicate dicẽtes. Appropinquabit regnuz
celoꝝ. Illi aũt regressi circuibãt castella euãgelizãtes ꝛ cu
rãtes vbiq3: ꝛ mittit eũ ad legẽdũ euãgeliũ ad notãdũ q
xp̃s misit aplos ad ꝓdicãdũ regnũ dei. ¶ Dyaconꝰ aũt ea
que sibi in bñdictiõe dicunt̃ ꝯsiderãs: scꝫ corde puro ꝛ ore mũ
dũ ꝛ ope castũ studeat exhibere quatenꝰ sacrosanctũ euãgeliũ
possit digne ꝓferre q2 puteꝰ aquaꝝ viuentiũ. i. euãgelica ꝓ
dicatio nõ fluit impetu. i. libere nisi de libano. i. corde casto: ꝛ
ore cãdido. Nõ. n. est speciosa lauꝰ in ore peccatoris: imo pec
catori dixit deus. Quare tu enarras iusticias ꝛ assumis te
stamentũ meũ ꝑ os tuũ. 3. q. 8. §. qđ testat̃: ꝛ iõ signo cruci
munit̃: deinde licẽtia ꝛ bñdictiõe obtẽtis ꝛ insup cruce im
pressa vt securius incedat ꝓcedit ad pulpitũ cũ silentio incli
nato capite: nihil in quibusdã ecclesijs ferẽs ꝓp illud qđ dñs
ipse ꝓcepit aplis quos misit ad ꝓdicãdũ regnum dei. Ni
hil inquit tuleritis in via ꝛ neminẽ salutaueritis. In alijs
tñ ecclesijs dyaconꝰ fert librũ vt iã dicet̃. Sz perueniẽs ad
ambonẽ salutat quasi intrãs domũ cui offert pacẽ vt infra dicet̃
ꝛ transit per dexterã pte chori ad sinistraz: ꝛ liber euãgeliũ
de dextra ad sinistrã trãsfert̃ ꝛ ibi legit̃ q2 de ꝓpõ exhibit lex
ꝛ ꝟbũ vt supra. Iudea. n. respuẽte ꝟbũ dei apli trãsierunt
de iudeis ad gẽtes: ꝛ postea ꝓdicatũ est gẽtibꝰ q ꝑ sinistram
intelligunt̃. Vñ apl̃s ad hebre. dicit. Vobis oportebat ꝓus
ꝓdicare ꝟbũ dei: sed quia repulistis illud ꝛ indignos vos iu
dicastis: ecce cõuertimur ad gẽtes etc̃ de renũ. n. isi. de hoc su
pra in ti. ꝓlo. In ecclesia romana ꝛ in quibusdã alijs sub
dyaconꝰ per vnã viã ꝛ dyaconꝰ per aliã in pulpitũ ascendit:
quasi ille docẽdo ꝛ iste discẽdo in augmẽtũ scie ꝓcedit ꝛ quia
ministrator ꝑ meritũ opis ꝛ ꝓdicator ꝑ meritũ oris i augmẽ
tũ iusticie ꝓgredit̃. Vñ psalmista. Iusticia tua sicut mõtes
dei: per eãdẽ tñ viã descẽdẽtes ad põtificẽ reuertunt̃: q2 per
finalẽ ꝑseuerãtiã ꝑtingũt ad ꝓmiũ sicut dñs ait. Qui ꝑse
uerauerit vsq3 in finẽ ꝛc̃: de peni. dis. 2. apl̃s ꝛ c. multi. Et
q2 ꝓdicatio sine ope nõ sufficit. Cepit. n. ihs facere ꝛ doceri
iõ ꝓdicator per eãdẽ viã reuertit̃ ꝑ quã accesserat ministra
tor. Preterea iõ lecturꝰ euãgeliũ ab vna pte ꝓgredit̃ ꝛ ascẽ
dit: ꝛ ab altera regredit̃: ꝛ descẽdit iuxta illud euãgelij. Per
aliã viã reuersi sunt i regionẽ suã: quia apli ꝑus ꝓdicauerũt
iudeis ꝛ postea gẽtibꝰ scꝫ illud apli. Quia repulistis ꝟbũ dei
ꝛ idignos vos fe. ꝛc̃. Sane dyaconũ subdyaconꝰ antecedit:
q2 Ioannes ꝛ eiꝰ ꝓdicatio xp̃z ꝛ eiꝰ predicationẽ ꝓcessit: por
tans in quibusdã ecclesijs puluinar qđ libro supponat. Per
puluinar qdẽ qđ sesso supponit̃ ad quietẽ significat̃ vite sola
tiũ sine tẽporalia: quasi dicat. Si vobis seminamus spũalia
nõ est miꝝ si a vobis metimꝰ carnalia. 12. q. 1. §. i. Naz scdm
aplm primo ad corinth. Qui altari seruiũt cũ altari ꝑtici
pant extra de ꝓbe. cũ scdm: dignus est. n. operarius mercede
sua. Math. 10. ꝛ dñs ꝓcepit in lege. Nõ claudes os bouis
triturãtis extra de pzebẽ. extirpãde. ¶ Rursus puluinar
supponit̃ euãgelio ad notãdũ q suaue est iugũ dñi sincon
euãgelij illud portare volẽtibꝰ. Vñ in matheo. Iugũ meuz
suaue ꝛ onꝰ meũ leue: huic iugo q subdit̃ oia subiecta hz scꝫ
Augustinũ: puluinar ergo suauitas ꝛ dulcedo in mãdatis
dei. Vñ ꝓpheta. Parasti in dulcedine tua pauperi deus:
ꝛ iterũ: q dulcia faucibꝰ meis eloquia tua dñe. In ecclia tñ
romana dyaconꝰ ꝓcedit vt doctor: subdyaconꝰ sequit̃ vt au
ditor: ille ꝓcedit vt ꝓdicet: iste sequit̃ vt ministret. Post lectiõez
vero subdyaconꝰ quasi sufficiẽter edoctꝰ ꝓcedit referẽs euãge
liũ quia mercedẽ euãgelij de sua ministratiõe reportat scdm illud
qđ dñs ipse ꝓmisit in euãgelio. Qui recipit ꝓphetã in noie
ꝓphete mercedem ꝓphete recipiet: quem ideo ꝓmittit dya
conꝰ ad pontificẽ vt ostendat se fructũ ꝓdicationis referre de
quo dñs iusserat: posui vos vt eatis ꝛ fructũ afferatis ꝛ fru
ctꝰ vester maneat. Ad hec subdyaconꝰ librũ ꝛ puluinar re
portans significat q ꝓdicator bono ope debet vitã suã deo
offerre. Unde apl̃s ad corinth. 9. Oẽ quodcũq3 facitis aut
verbo aut opere in noie domini Iesu xp̃i facite. 27. q. vl
ti. nõ obseruetis. Premittit quoq3 eps ante euangeliũ thu
ribulũ cũ incenso: quia xp̃i opera ꝓcesserunt eius doctrinã
iuxta illud. Cepit Iesus facere ꝛ docere. Thuribulũ autẽ
cuz thure significat orationem cũ deuotione quam tũc ma
xime debent habere fideles in audiendo diuinũ sermonez.
¶ Rursus dyaconꝰ ideo premittit thuribulum quia predi
cator debet odorẽ bone opinionis ex se mittere. Iuxta illud
apostoli. Christi bonꝰ odor sumus in oi loco: nam cuius vi
ta despicitur restat vt eius ꝓdicatio cõtẽnatur: extra de sa
cra vnc. c. i. Tertio thuribulũ ꝓcedit vt ipsius dyaconi orõ
sicut incensum in conspectu domini dirigatur. Aũt thuri
bulum ꝟo ꝓmittit duos ceroferarios cuz faculis accensis.
Primo quia dz desiderium ꝛ gaudiũ in cordibus audito
rum accendere quatenꝰ ꝛ libenter audiãt ꝛ gratãter obedi
ant. In quibusdã tñ ecclesijs thuribulũ cereos ꝓcedit: quo
niã orõnes ꝛ opa ꝛ virtutes de orõne famã lucẽ ꝛ signa ꝓce
dunt: iuxta illud Luce. Luceat lux vestra: ꝛ illud. Et virtus
exibat de illo ꝛ sanabat oẽs. Scđo sacerdos vel eps ꝓmittit
ante dyaconũ duos accolytos portãtes cereos ꝛ incensum:
ad notandũ q xp̃s ꝓmittebat binos nũcios an faciẽ suam
in oẽm ciuitatem ꝛ locũ quo ipse erat venturꝰ ꝓferẽtes coru
scationes miraculoꝝ ꝛ odorẽ ꝟtutũ vnde reuersi dixerũt.
Domine in tuo noie etiã demõia subijciunt̃ nobis. Facies. n.
xp̃i cõuenienter hic intelligunt̃ apli q normaz doctrine sue
ꝑplis dñdebãt: ꝓp qđ ipsis aiebat. Qui vos recipit me re
cipit. Tertio iõ librũ euãgelij ꝓcedũt thuribulum ꝛ cãdela
bra quia doctrinã xp̃i virtus ꝛ fama ꝓibat euangelista te
stãte. Exiuit iesus in ꝟtute spũs in galileã: ꝛ fama exiuit d
illo in vniuersam regionẽ: ꝛ ipse docebat in synagogis eo
rũ. Quarto ꝓp eãm in scđa pte sub ti. de accolyto scriptaz.
Rursus duo cerei illuminati doctores ecclesie ꝑ quos eccle
sia illuminat̃: qui debẽt hẽre notitiã vtriusq3 testamẽti de
signãt. Dicetꝰ q ipsi cerei plerũq3 quibusdã diuersoꝝ colorũ
lineis decorant̃ ad notãdũ q ꝑ doctores ipsos sacra scriptu
ra diuersis sensibꝰ exponit̃ put dcm̃ ẽ in ꝑncipio libri. Si
ꝟo linee ipse auree vel argẽtee sunt: designant q in ipsis do
ctoribꝰ est auꝝ sapiẽtie ꝛ argẽtũ eloquẽtie. Vel cerei ipsi de
signant duo testamẽta qbꝰ genꝰ humanũ illuminat̃: vel le
gẽ ꝛ ꝓphetas q in quibusdã ecclesijs dũ euãgeliũ legit̃ in pa
uimẽto ponunt̃: quia legis vmbra ꝛ ꝓphetaꝝ enigmata ꝑ
lumẽ euãgelij et ab hũilibꝰ intelligunt̃: q2 ꝓp euangelicaz
doctrinã lex ꝛ ꝓphetia penitꝰ euanuerũt in littera. In q
busdã tñ ecclesijs i diebꝰ ꝓfestis vnꝰ puer cũ vno tñ cereo
dyaconũ ꝓcedit: ꝑ qđ significat̃ q ꝓmũ xp̃i aduentũ q hũi
lis fuit ꝛ occultꝰ ꝓcessit tñ vnꝰ ꝓcursor. s. Ioãnes baptista
qui fuit lucerna ꝟbi. In diebꝰ ꝟo festiuis duo cerei ꝓce
dũt: q2 in scđo aduẽtu q solẽnis erit ꝛ manifestꝰ: duo ꝓmit
tent̃ ꝓcones. s. helyas: ꝛ enoch qui interficient̃ ab antixp̃o in
hierusalẽ qđ significat̃ ꝑ extinctionẽ cereoꝝ. De cãdelabris
ꝛ et cereis aliter dcm̃ est in ꝓma pte sub ti. de picturis. An
cedit quoq3 crux ꝓmo ad notãdũ q dyaconꝰ dz ꝓdicat̃ cru
cifixũ. Scđo q q cũ inueit̃ ꝑ fidẽ sanat̃ a morsu serpẽtis an
tiq. ipse est. n. serpẽs in palo. Tertio crux ꝓcedit euãgeliuz
in signũ q ꝓdicator seq dz crucifixũ. Vñ dñs inqt petro.
Sequere me. Io. 21. c. Post hec dyaconꝰ sup ambonẽ ascẽ
dit: dr̃ aũt ambo ambonis pulpitũ vbi legit̃ euãgelium ab
ambio ambis: q2 locꝰ ille gradibꝰ ambit̃. Sũt. n. in quibus
dam ecclesijs duo paria graduũ siue duo ascensus in illaz
per mediũ chori: vnus a sinistris. vz. ꝟsus orientez quo fit
ascensus: alter a dextris. vz. ꝟsus occidentẽ quo fit descen

sus vt premissum est. Uel ascendit ab australi pte: naz xp̄s a bethel. i. bethleē que est austr̄ venit in hierusalē. Uñ dicitur. Deus ab austro veniet. Ascendit ergo sup ambonē ad notādū q xp̄s ambit oēs qui custodiūt v̄bū euangelij: z vt possit ambiri: z sic melius ab hoībus intelligi. Jtē ascendit vt in edito z alta voce annūciat euāgeliū tanq̄ vbiq z ab oībus audiendū iuxta illud ꝓphericū. Sup montem excelsum ascende tu q euangelizas syon: exalta in fortitudine vocē tuā: z dñs ingt in euāgelio. Qd̄ dico vobis in tenebris dicite in luce: z qd̄ in aure auditis: p̄dicate sup tecta: extra de here. cū ex iniūcto: vt imitemur dñm qui in montem ascendit vt euāgeliū p̄dicaret: z aperiens os suū docebat discipulos dicēs. Beati pauperes spū zc̄. Lex etiā in monte data est. Euangeliū ergo in alto: z in eminēti loco legitur: q2 doctrina euāgelica dilatata fuit vbiq terraz: vnde. Jn oēz terrā exiuit son⁹ eoꝝ zc̄. 19. di. ita. Epistola ṽo i loco inferiori: quia lex z ꝓphete qui per illam figurantur clausi fuerūt in iudea: vñ notus in iudea deus zc̄. Preterea per ep̄lam p̄dicatio ve. test. que humilior: per euāgeliuz no. test. que excellior est intelligit: doctrina. n. xp̄i vel lex euāgelica excellit ap̄licā: z apostolica legalē doctrinaz. Unde ap̄ls ad heb. 7. lex neminē ad pfectionē ducit: euāgelium aūt dat salutē omni credenti. Jn missa aūt p defunctis nō in illo loco eminētiori: sz iuxta altare euāgeliū z epistola leguntur: ad notādū q quātū spectat ad defunctos talis nō sunt p̄dicationes que viuis publice fiunt. Jpsis aūt cum sint absētes fieri nequeūt publice vel occulte: sz magis sunt p ipsis orationes per q̄s ad xp̄m qui per altare significat̄ appropinquātes eis possum⁹ releuationē aliquā obtinere. Legit̄ ēt de more euāgeliū sup aquilā iuxta illud. Et volauit sup pēnas vētoꝝ: z aqla ipsa seu loc⁹ in quo legit̄ in diebus festiuis aliquo pāno lineo vel serico coopit̄ ad significandū mollitiē cordiū xp̄ianoꝝ. Uñ dñs p ꝓpheraz. Ecce cor carneū dabo vobis: z scribā legē meā i cordib⁹ vestris. Locus ṽo in quo ep̄la legit̄ nō cooperit̄ ad significādū duritiā cordiū iudeoꝝ. Lectur⁹ aūt euāgeliū trāsit ad partem sinistrā: put iā z supra sub ti. de mutatiōe sacerdotis dictū est: z opponit faciē suā aqloni: iuxta illud. Jsa. 43. Dicam aqloni da. z austro noli ꝓhibere: vt ostendat nos doctrina euāgelij debere armari: z p̄dicationē xp̄i ꝯ illū spālr dirigi qui ait. Ponā sedē meaz ab aqlone: z silis ero altissimo: nā z s̄m ꝓpherā. Ab aqlōe pādet̄ oē malū sup habitatores terre. ¶ Rursus ṽsus aqlonē euāgeliū legit̄ iuxta illō qd̄ legit̄ i cātic. 4. aqlo surgat. i. diabol⁹ fugiat z auster veniat i. sp̄us sanct⁹ accedat. Recte. n. ꝯ diabolū euangeliū legit̄ vt illū sua v̄tute expellat: q̄ꝛ diabol⁹ nihil tm̄ quātū euāgeliū odit. Siqdē aqlo vētus frigidus diabolū significat: qui flatu tētationū corda hoīuz a dei timoꝛ ꝯgelat z refrigerat. Cū ergo fides in euāgelio ꝯtineat̄: q̄ē armatura nostra ꝯ diabolū: iuxta illō. Cui resistite fortes in fide: merito legit̄ ꝯ illū. Quādoq ēt ṽsus meridiē legit̄: q2 doctrina xp̄i: que p̄mo fuit inter iudeos: z nūc iter gētiles: ad eos in fide redibit. Vi ṽo qui cū in veniēdo p̄cesserunt respiciunt ad euāgeliū: z ad faciē recitantis put sub ep̄la dictū ē. Deinde lectur⁹ euangeliū salutat ppl̄m vt illū ad audienduz v̄bū dei attētum reddat dicēs: dñs vobiscū: ostēdēs ēt per hoc se orare vt dñs sit cū eis: z obseruās qd̄ dñs iussit. Jn quācūq domū intrauerit̄ p̄mū dicite. Pax huic domui chorus vero z ppl̄s quasi redditus attētus ad illū z ad quamcūq p̄tē in qua euāgeliū legit̄ se vertūt ꝯtoibus ꝓpositum est. Jte in mundū vniuersum p̄dicare euāgeliū oi creature i. homini p quo facta est oīs creatura: vel qui hꝫ aliqd̄ ꝯcipiū cū oi creatura: z rñdēt: z cū spiritu tuo: supple vt digne possis euāgeliū legere: ac si dicāt: tecū sit ad dicendū: z sic mutuo se salutāt: put sub p̄fatiōe dicet̄. ¶ Sane euangeliū stādo z nō sedēdo auditur: sicut statuit Anastasi⁹ papa de ꝯs. di. i. ap̄lica: vt ad p̄liū p xp̄i fide seruāda ꝓmptitudo notetur. Unde luce. 22. Qui non habet gladiū vendat tunicā z emat illū. Et q2 ipsius doctrina ad amorē celestiū dirigit mētes nostras. Ad hmōi ēt ꝓmptitudinē desigrādā quidā dū euangeliū legit̄ clamides deponūt z etiā ad notādā q oīa tp̄alia dimittenda sunt pp xp̄m. Juxta illud euāgelij. Ecce nos reliqm⁹ oīa: z secuti sumus te. Et ex quo stādū est apparet q nec iacere nec appodiari debemus euangeliū audiendo. Reclinatoria ergo tunc relinquūtur ad notandū q nō debem⁹ ꝯfidere in p̄ncipib⁹: nec sustētari in terrenis q2 vanitas vanitatū z oīa vanitas dixit Ecclesiastes. Subaudit̄ cōparatione dei in quē curā nostram iactare debemus. Et s̄m ipsum Anastasiū stātes curui manere debem⁹: vt humilitatē: que a dño docet̄ ēt corpore demonstremus. Audit̄ ēt capite nudato p̄mo vt attētio adesse mōstretur: ob quā ēt cām qdā tūc mentonē z genas manutenēt: scd̄o vt q̄nq sensus patuli sint ad audiēdū: tertio ad notandū q oīa que sub velamine z figura in lege ac ꝓphetis ꝯtinebant̄ sunt in euāgelio manifestata Jn xp̄i. n. passione velū tēpli scissum est zc̄. Deponunt̄ ēt tūc baculi z arma. Primo ne imitemur iudeos in ꝯspectu crucifixi arundinea z arma ferētes. Scd̄o ad notādū q xp̄o p̄dicāte oēs legales obseruātie: que p baculos significant̄ deposite sunt. Tertio depositio baculoꝝ z armoꝝ hūilitatē notat: z xp̄iane pfectiōis eē nō se vindicare: sz dño reseruare vindictā. Juxta illud. Mihi vindictā z ego retribuam dicit dñs: z mathe. v. Qui te pcusserit in vna maxilla p̄be z ei alteram 23. q. i. §. i. Auditur ēt euāgeliū in silētio: q2 oīa soluta sunt in euāgelio q̄ in lege: z ꝓphetis ꝓmissa erāt. Pōtifex vero seu sacerdos dū euāgeliū legit̄ faciē vertit ad illū ad notandū q xp̄s p̄dicatores euāgelij semp ad adiuuādū respicit: stans sup scabellū ad designādū q p hmōi p̄dicationē oīa aduersa ptās debellat̄ z xp̄i pedib⁹ submittit̄ z sic implet̄ qd̄ in ps̄ di. Donec ponā inimicos tuos sca. pe. tu. Dyacon⁹ vero statim postq̄ sibi rñsum ē: z cū spū tuo: vt cūctos reddat dociles z beniuolos ad audiēdū v̄bū euāgelij. i. bonū nunciū nūciātē regnū dei. subdit: Sequētia sci euāgelij: thurificans lib̄ꝝ z signās signo crucis. Et ēt in qbusdā locis osculat̄ lib̄ꝝ q̄si dicat: hic est liber seu euāgeliū dei: hic ē liber crucifixi quez p̄dico: hic ē liber pacifici p quē recōciliationez accepim⁹. Uñ ap̄ls. i. ad corinth. i. Predicam⁹ vobis xp̄m crucifixū. Per incēsū aūt fumū bona p̄dicatiōis opinio intelligit̄. Deīde signat se in frōte i ore pit̄r z in pectore seu in corde ne diabol⁹ qui bōis opib⁹ isidiat̄ tollat ei p erubescētiā deuotionē de corde vel s̄monē de ore ac si dicat. Ego xp̄i crucē nō erubesco sz eā ore p̄dico: z corde credo: q2 corde credit̄ ad iusticiā ore aūt ꝯfessio fit ad salutē. Predicam⁹ ingt ap̄ls xp̄m iesum z hūc crucifixū: iudeis qdē scādalū: gētibus aūt stultitiam. Et ap̄ls ad gala. 6. Mihi aūt absit gloriari nisi in cruce dñi nr̄i Jesu xp̄i. Dñs ēt in euangelio ait. Qui me erubuerit: z sermōes meos: hūc fili⁹ hoīs erubescet cū venerit in maiestate sua z patris: z scōꝝ angeloꝝ. Uñ in daniele legit̄. Nō est ꝯfusio ꝯfitētib⁹ te. Quidā aūt signāt se tm̄ in frōte z in pectore q̄si in vtroq supliminari. Cler⁹ ṽo z ppl̄s audito titulo euāgelij. s. seq̄ntia zc̄. siue bono nūcio v̄tētes se ad orientē siue ad altare vt deū q est ver⁹ oriens glorificēt: q2 misit eis v̄bū salutis sic̄ legit̄ in actib⁹ ap̄loꝝ: z glorificauerūt deū dicentes: g̃ z gētib⁹ de⁹ pniam dedit z vitā: cū reuerētia z honore rñdent: gloria tibi dñe. Proposito itaq euāgelio ad legēdū: in quo agit̄ de gloria z de nr̄a liberatiōe. s. q̄liter xp̄s dyabolū deuicit: z nos ab ipsius seruitute liberauit: z victor ad gloriā patris ascendit: ipsi auditores euangelij letantes in laudē sui saluatoris cōclamāt dicentes. Gloria tibi dñe: q̄si dicāt gloria tua: q̄ nobis in euangelio p̄dicat̄ nobiscū: sint sine ꝑmaneat: z semper crescat: z hec dicēdo signo crucis in frōte: in ore z in pectore se silr ꝯ diabolū muniūt ne eos ipediat in audiendo. Jn fronte quia ibi est locus pudoris z verecundie. Uñ per

hec q crucem fronti imprimunt: ostendunt se non erubesce
re credere crucifixū cuius liber legit: z eū hre deū z dnm.
Per hoc q in ore signāt significāt crucē dni audacter pdi
care. Per hoc q in pectore ostēdūt se libēter cōpati p noie
xpi: qua et cōne gdā qndiu euāgeliū legit cū vtroq pollice
sū pect⁹ signū crucis figurāt. ¶ Rursus nos i ore signam⁹
ad designādū q de pbis euāgelij dz eē locutio nra. In pe
ctore pro ad designādū q pba euāgelij debēt nos pcutet in
pectore z in mēte. Mox pro post factū signū cruci pfus dia
conū audituri euāgeliū se puertūt. De cruci mysterio dicet
in phemio gnte ptis. ¶ Porro alicubi subdyacon⁹ dū legi
tur euāgeliū sinistrā manū libro supponit ad notādū q il
li qui sub tpe legis fuerūt quoz finis seu vltim⁹ fuit Joā
nes quē significat subdiacon⁹: z si aliq bōa agebāt: illa tn
debilia z infima erāt q p sinistrā significant qz si lex ad gra
tiā disponeret tn gfaz nō pbebat. Cōuenienter ergo sinistra
man⁹ libro euāgelij supponit. In quo xpi fides pdicat si
ne q p opa legis nemo saluat. ¶ Rursus p sinistrā manū
tpalia: p libz euāgelij spūalia ɔgrue designant. Man⁹ er
go sinistra libro suppōit ad notādū q sicut aia sine corpore
nō viuit ita nec spūalia diu sine tpalib⁹ subsistere pnt. Ter
minat aūt euāgeliū exaltando vocē in fine put sub epla di
ctū est: z mox illo finito munit se dyacon⁹ signo crucis: ne
diabolus susceptū semē euāgelij de vase signato surripiat.
Et deinde euāgeliū osculat ad notādū se ex charitate: z amo
re euāgelizasse. Auditores pro se pfus orientē puertūt quasi
ad hierusalē gfas agētes: qz inde venit ad nos euāgeliuz.
Juxta illō qō dns dixit in euāgelio aplis. Vos eritis mi
hi testes hoz in oēs gētes icipientes ad hierusalē: z signo
crucis se i pectore muniūt ɔ diabolū: ne semē pbi dei suffo
cet in cis: vn luce. 8. Volucres celi comederunt illud. Et ne
sermonē dni i capiat de pectorib⁹ coz: qsi dicat de⁹ nos faci
at in doctrina xpi pseuerat: z vt significet se hēre in corde
qō exprimit ore. Qō et aptius designat in qbusdā ecclesijs
in qb⁹ finito euāgelio dr: amē: z bn: qsi dicāt vez est: qō in
euāgelio dcm est: qō est ɔ quosdā hereticos q lecto euange
lio qsi ɔdicentes dicūt falsum est. Vel amē. q.d. fiat nobis
qō dns in euāgelio pollicet. Juxta illō. Neemie. 8. Bndi
xit esdras dno deo magno. Et rndic oīs ppls amen amen.
Et eleuātes man⁹ suas icuruati sūt z adorauerūt pni i ter
raz. In alijs pro ecclesijs: dr deo gratias: sic fit post aliquaz
lectionē vel caplm. Quidā et litteram dicūt. Bndict⁹ qui
venit in noie dni: qō est finis euangelij mathei: qō legit in
festo beati Stephani: z in dnica palmaz. In qbusdā lo
cis cerei: qui significāt doctores p quos ecclesia illuminat
post lectū euangeliū extinguunt: qm xpo in eis loqnte pns
ecclesiā illuminare: eo aūt tacēte. i. spū sancto abeis recedē
te hoc nequeūt. Preterea euāgelij pdicatiōe finita: lex z p
phetie cessabūt. In nōnullis tn ecclesijs dū euāgeliū legit
candelabra cū cereis deponunt ad terrā ad notādū legem
z pphetiā inferiorē euāgelio esse. Cōsequēter subdyacon⁹
codicē euangelij refert: dyacon⁹ pro vacu⁹ redit: vt osten
dat se pdicatione finita ɔtēplationi vacare. Veniens aūt
pus ad legēdū euāgeliū libz in qbusdā ecclesijs ferebat ad
notandū q ipse nō solū debebat docere: sz z facere. Redit
et ad epm seu sacerdotē: vnde venit ad notanduz q omnis
doctrina a deo est: z ad ipsuz reuertit. Vn salomon: vnde
exeu t flumina reuertunt. Textus quoq euāgelij sup pul
uinar reponit: qz ecclesia vt audiuit euāgeliū illud suaui
ter corde suscepit: z letata est. Juxta illō. Audiuit: z letata
est syon: z ait. Anima mea liquefacta est vt dilectus locut⁹
est. Liber quoq euangelij: z thuribulū ad pōtificē reportā
tur: qz ad eū oia bona referenda sunt a quo cūcta pcedūt:
Ipse. n. est finis ɔsumās: sz nō ɔsumēs alpha z o primus
z nouissimus initiū: z finis. Naz z apli pdicatione pacta
ad xpm reuersi sunt referētes ei gfas de miraculis z pdica
tiōis pfectu. ¶ Eps vero thus adorat: z euangeliū oscula
tur. Primo ad notandum qz qō eps inspirauit z docuit h
approbat z acceptat. Deus. n. nihil accipit nisi qō efficit
nec remunerat nisi qō donat: qz sicut cūcta: que facit bona
sunt: sic nulla sunt bona nisi que fecit. Nā vidit de⁹ cūcta
que fecerat z erant valde bona. Scdo apertū codicez osculat
ad significādū q scire dz: z nuda ac apta sibi esse debent q
cunq sunt in lege: vn luce. 8. Vobis datū est nosse mysteri
um regni dei: z malachie. 2. Labia sacerdotis custodiant
scientiā: z legē reqrūt supple subditi de ore ei⁹: ex de here.
cū ex iniūcto. Tertio qz ipse solus intrat in sancta sanctoz
put in phemio huius ptis dictū est. Quarto qz hmōi os
culū significat affectū amoris ad euāgeliū q pcipue in epo
vigere dz adeo vt parat⁹ sit mortē p eo subire. 25. q. i. vio
latores. Quinto subdyacon⁹ libz apertū plato seu sacerdoti
offert ad osculandū ad notādū: ipsuz debere delectari in fi
de fideliū: que in fusa est in eis: z pate facta per euāgelij pre
dicationē: que prius in lege fuerat clausa. Postea in qbus
dā ecclesijs liber clausus illis: qui sunt in choro oñdit p eo
q post pmissa pba vobis datū est zc. seqt in aplo: ceteris aūt
in parabolis. Et est aduertēdū q postq dyacon⁹ lecto euā
gelio libz osculatus est ad notādū se ex charitate z amore
euāgelizasse: tūc de mū fert euāgeliū epo: qui xpz significat
ad osculandū. i. ad pdicationē acceptādā: z nō aū ad figu
randū q deus illā dūtaxat ad pdicationē acceptat: q sit ex
amore z charitate. Verūtn in missa p defunctis euāgeliū
nō fert pontifici ad osculandū: tū qz tūc pmisse rōnes ces
sant: tūz qz in missa illa oīs solēnitas subtrahit: ne festiue
solēnitates cū defunctorū meroribus misceantur. Legens tn
euāgeliū in missa pro defunctis libz in qbusdā ecclesijs os
culatur: qz quicūq illō pnūciat dz charitatis amore in il
lum tēdere cui⁹ doctrinā euangelicā recitauit: qui amor p
osculū designat. Et aduertēdū q statim post libri osculuz:
sacerdos minister pōtificē q xpm designat icēsat ad ostēdē
dū q sacerdotis maxie officiū est orōnis ignitū sacrificiuz
qō per icēsum significat xpo offerre nō solū in expiationē
delicti: vez et in gratiaz actionē put in Leuit: habet. Po
test et sub epilogo dici: qz q liber euāgelij p subdyaconum
portat: q subdyacon⁹ pulpitū ascēdit: q aperto libro ppl̄z sa
lutat: z oēs rñdent: q titulū euangelij pmittit: q alta voce
z distincte: z ɔ aqlonē legat: q oīs ppls audiat: z oculos ad
libz dirigat: z in silentio ac stando audiat: z in fine ad celū
man⁹ leuās orat dicens amē. Hec inquā oīa z singula ex le
ge sumunt. Legit. n. in pncipio Neemie q ɔgregato pplo
ad plateā q est ante portā aqz: Esdras scriba attulit librū
legis moysi: z stetit sup gradū ligneū quē fecerat ad loquē
dum z apuit libz corā oī pplo. ¶ Porro leuite silentiuz fa
ciebāt in pplo ad audiēdū legē bndicētes deo magno z oīs
ppls stans in gradu suo rndit. Amē. Et legerūt in libro le
gis dei distincte: z apte ad itelligendū. Oīs pro ppls eleuā
tes man⁹ suas adorauerūt proni ad terrā. Illud quoq pter
eūdū non est q euangelijs: que in ecclesijs legunt generalr
due pfatiōes pmittunt: pmaē. Initiū sci euāgelij: scda se
quentia sancti euangelij. Siqdē pma pfatio pmittit pnci
pio cuiuslibet euāgelij qrtuor euāgelistaz. s. euangelio Joā
nis. In pncipio erat vbū: z euāgelio mathei. Liber gña
tiōis: euāgelio luce. Fuit in dieb⁹ herodis: z euāgelio mar
ci. Principiū euāgelij Jesu xpi: qō in qbusdā ecclesijs legi
tur in pma dnica de aduētu: vt ibi dicit: z tūc nō subijcit
illis. In illo tpe: qz in ipsis pncipijs agit: z determinatur
certū tps: vn eēt nugatio: z superfluū eēt pba illa. Scda vero
pfatio pmittit oib⁹ alijs euāgelijs. Et dr sequētia: qz verba
ipsa que legēda sunt sequunt post initiū seu post ea: que pre
cedūt euāgelio: vn sumpta sunt: vn cū dr: sequētia supplen
dum est: sunt pba sancti euāgelij zc. vel sequētia est nume
ri singularis: z tūc cū dr: sequentia sancti euangelij sz Jo
annem: supplet hec est. ¶ Sane in euāgelijs qb⁹ ipsa scda
pfatio ppōit subijcit qnq. In illo tpe: z qnq nō subijcit.

Si quidem sint in illo tpe: dicuntur qn ex eorum verbis certum est de tpe: vt pmissum est: et tunc incipiunt per aliquam determinationem regie vel alterius ptatis: vt illud. Anno quintodecimo tiberii: vel per simplicem rei geste narrationem certum tps determinantem: vt illud: cum esset desponsata: et illud. Postquam consumati sunt: et illud. Cum natus esset Jesus: et illud. Factum est autem cum baptizaretur: et illud. Cum autem esset annorum duodecim: et illud. Postquam impleti sunt dies: et illud. Vesperi autem sabbati et illud. Elisabet impletum est rc. Reliquis vero euangeliis subiicitur: In illo tpe: et est sensus. In illo tpe. s. gratie de quo dicit apls Ecce nunc tps acceptabile rc. de pe. di. i. ecce. ¶ Non est etiam omittendum quod euangelium legitur in ecclesia quandoque secundum historiam. vt illud quod dicitur in die pasce. Maria magdalena et Maria iacobi rc. et illud: quod cantatur in natali ad secundam missam de pastoribus. Quandoque secundum allegoriam: vt illud quod legitur in assumptione beate Marie: in quo mentio fit de Maria et Martha: vbi dicitur. Intrauit Jesus in quoddam castellum rc. prout ibi in septima pte dicetur. Quandoque secundum rem: vt illud de sancta trinitate. Quandoque secundum personam. vt illud quod cantatur in festo sci Tome apli vbi dicitur. Thomas vnus de duodecim. Quandoque secundum pte vt illud: quod dicitur in festo sancte Crucis de Nicodemo: vbi dicitur: sic oportet exaltari filium hominis rc. In quo verbo xps passionem suam significat et exaltationem corporis sui in cruce. Et ideo euangelium in quo hec clausula continetur legitur in festo sancte crucis: et in festo michaelis archangeli: propter illum versum. Angeli eorum semper vident faciem patris mei: qui in celis est. Item etiam secundum partem: vt illud. Liber generationis rc. Et hoc propter vltimum versum in quo fit mentio de xpo. Quandoque secundum totum vt illud quod legitur in circumsione dni. Postquam consummati sunt dies octo rc. Quandoque secundum tempus: vt illud quod dicitur in prima die quadragesime. s. propter ieiunium. Quandoque propter letanias vt illud. Si quis petierit rc. quod in letaniis dicitur in quo fit mentio de ouo pane et pisce. Et quandoque propter locum vt illud quod legitur in dnica sexagesime. s. Exiit qui seminat rc. Sane mulier etiam abatissa non debet legere euangelium. Licet. n. beata virgo dignior et excellentior fuerit aplis vniuersis: dns tamen non commisit ei claues regni celorum. extra de pe. et re. noua. hic est quod abatissa non pot proprias moniales benedicere vel earum confessiones in criminibus audire vel euangelium legere vel publice pdicare. In matutino tamen potest: sed non publice euangelium dicere. 7. q. i. dyaconissam. ¶ Et nota quod quattuor sunt euangelia de beata Maria: vt dicetur in sexta parte sub festo assumptionis.

¶ De symbolo. Rubrica.

EUangelio lecto mox cantatur alta voce symbolum illud. s. credo in vnum deum: quia. n. corde creditur ad iustitiam: ore autem confessio fit ad salutem ideo ecclesia vt ondat quod euangelii verbum seu pdicationem fide et corde recipit mox fidei simbolum ore decantat. Symbolum ergo post euangelium fidem post pdicationem ostendit. Unde Joan. Hec eo loquente multi crediderunt in eum. Nam secundum aplm ad romanos decimo. Fides est ex auditu: auditus autem per verbum dei. Dicitur autem alta voce: vt omnes illud dicant et addiscant. Omnis n. xpianus tenetur publice fidem catholicam confiteri: propter qui in fronte signatur. In prima vero et in completorio sub silentio dicitur: ne musce morientes perdant suauitatem vnguenti, prout in secunda pte sub ti. de prima tangetur. ¶ Rursus ideo in missa patenter dicitur ad notandum quod hodie fides catholica libere pdicatur et docetur. In prima vero sub silentio dicitur ad notandum quod in primitiua ecclesia presertim tpe passionis xpi pdicatores: et fidei professores siluerunt: et in completorio ad notandum quod similiter in fine seculorum antixpi persecutione inualescente illorum ora claudentur. ¶ Sane sacerdos seu eps illud incipit ad designandum quod omne bonum a xpo procedit. Nam omne datum optimum: et omne donum perfectum desursum est. ii. a. p. ix. i. q. i. quam pio. Ne autem musicus ille cetus dicat. Cantauimus vobis: et non saltastis: chorus euangelice doctrine consona voce rndet: et solenni tripudio fidem catholicam profitetur dicens. Patrem omnipotentem rc. quamuis in missa pape quandoque aliter obseruetur: prout iam dicetur. Ad hoc sacerdos illud incipiens manet erectus ante medium altaris manibus extensis sursum eleuatis quas postquam inceperit iungit. Siquidem sacerdos xpm representans erectus manet: ad notandum quod xps semper paratus est cunctis spiritualia bona largiri: et ante altaris medium innuens quod non est personarum acceptor: sed quantum in ipso est omnibus equaliter influit: nec angulum diligit neque sinum: manibus quoque extensis ad designandum quod paratus est abundanter bona meritis illa largiri: sursum tamen eleuatis quasi ipso facto ostendens quod que sursum sunt querere atque a deo misericordiam poscere: et in eo solo sperare debemus. Deinde postquam inceperit manus iungit: quia ei soli de preceptis bonis gratias agere: et nos humiliare debemus. Et quoniam simbolum verbum est euangelicum quo ad sensum: ideo stando illud audire sicut: et euangelium: et illo dicto signum crucis facere debemus. Symbolum autem grece latine sonat indicium vel signum vel collatio: indicium quia regulam fidei plenam indicat: et perscrutatum quia simul in vnum fidei continet articulos. ¶ Et nota quod triplex est symbolum: Primum est symbolum aplorum quod vocatur symbolum minus: quod videlicet ex institutione Damasi pape dicitur tacite per ferias in singulis canonicis horis. Et illud dicitur a sin quod est con. et bolos quod est sententia: quia compositum fuit ex diuersis verbis aplorum: sicut pueri in festiuis conuenientes afferre solent bolos. i. frustra carnium et panes: que in vnum collecta symbolum vocantur. i. collectio minutiarum. 43. dist. non oportet. Traditur. n. quod postquam apostoli spm paraclitum acceperunt: cum iam forent ad predicandum euangelium profecturi conferentes in vnum super articulis fidei statuerunt: vt sicut omnes erant in vna fide concordes: sic omnes vnam fidem concorditer predicarent: et ideo simbolum minus componentes vnusquisque bolum. i. particulam vnam apposuit. Unde secundum apostolorum cathalogum siue numerum duodecim particulas dinoscitur continere. Petrus namque apposuit. Credo in deum patrem omnipotentem creatorem celi et terre. Andreas. Et in iesum xpm filium eius vnicum dnm nostrum. Jacobus. Qui conceptus est de spu sancto natus ex maria virgine. Joannes. Passus sub pontio pilato crucifixus mortuus et sepultus. Philippus. Descendit ad inferos tertia die resurrexit a mortuis. Bartholomeus. Ascendit ad celos sedet ad dexteram dei patris omnipotentis. Thomas. Inde venturus est iudicare viuos et mortuos. Matheus. Credo in spm sanctum. Jacobus. Sanctam ecclesiam catholicam sanctorum communionem. Simon. Remissionem peccatorum. Thadeus. Carnis resurrectionem. Mathias. Et vitam eternam. Secundum symbolum est. Quicunque vult saluus esse rc. Ab athanasio patriarcha alexandrino in ciuitate treueri compositum. Hoc tamen potest dici tertium: nam nicenum de quo sequitur fuit prius in prima nicena synodo compilatum. Tertium est nicenum. 15. di. c. i. s. Credo in vnum deum: quod Damasus papa ex edicto vniuersalis synodi apud constantinopolim celebrate instituit in missa cantare patenter: quamquam et Marcus papa primus statuisset illud alta voce cantari: et vocatur symbolum maius. A grecis ergo vsus cantandi ad missam symbolum creditur peruenisse: quod similiter duodecim clausulas continet. Prima est. Credo in vnum deum rc. Secunda Et in vnum dnm iesum xpm. Tertia. Qui propter nos homines rc. Et cum dicitur ibi. Et homo factus est: debemus genua flectere: quia xpm hominem factum et pro nobis crucifixum adoramus: Quarta. Crucifixus etiam pro nobis. Quinta. Et resurrexit tertia die secundum scripturas. i. eo modo eo die et eo tempore quo predictum est in scripturis. Sexta. Ascendit in celum. Septima. Et iterum venturus est rc. Octaua. Et in spm sanctum dnm. Nona. Et vnam sanctam catholicam ecclesiam. Decima. Confiteor vnum baptisma. Undecima. Et expecto resurrectionem mortuorum. Duodecima. Et vitam venturi seculi amen. ¶ Et est notandum quod in predictis niceno et constantinopolitano conciliis non leguntur verba illa: secundum scripturas: neque illa: filioque procedit: et quoniam apud grecos in fine ipsius symboli sub anathemate dicitur prohiberi ne quo

de fide trinitatis aliud docere vel aliter predicare ꝙ ibi cō tinetur p̄sumat: ſ ꝛ calcedonēſe ꝯciliū apud eos celebratū anathematizare p̄cepit eos qui alterā fidē auſi eſſent cōpo nere: ꝓferre: ſcribere: docere: vel aliud ſymbolū tradere ꝙ p̄miſſum eſt: iō ipſi greci nos anathematizatos aſſerūt pro eo ꝙ ibi addim⁹ ꝟba ipſa. Sed min⁹ b̄ñdicunt: tū q̄ illud nō fuit canō late ſnīe: ſed cōminatiǵ q̄dā: tū q̄ īferior poteſ tiorē ligare nō pōt. xi. di. īferior Romana. n. eccl̄ia nō ſub eſt ꝯcilijs ſed poti⁹ ꝯcilia ſubſiſtunt ſibi: extra de elec. ſigni ficaſti. Preterea ꝟba illa: ſ̄m ſcripturas: ſūpta ſunt ex ex poſitione fidei eiuſdē ꝯcilij ꝯſtantinopol. ꝛ ſic nihil vr̄ ad ditū nec errorē aliquē ſapiūt: ſane vt ſupra ſunt expoſita in tellecta. Itē per ꝟba illa: filioq̄: nō docemus aliud: vel ali ter de trinitate p̄dicam⁹: imo idē. Cū. n. fili⁹ idē ſit cū p̄re i ſubſtātia: ergo qḋ a p̄re ꝓcedit ꝛ a filio ꝓcedit: ꝛ ſic nihil addim⁹ ſed potius declaram⁹: nec alterā fidē cōponimus: ꝓferimus: ſcribimus: vel aliud ſymbolū tradimus: nec in aliquo ꝯ p̄dictū facimus anathema. Mirū tñ eſt quo auſu ipſi greci ſp̄m ſcm̄ a filio ꝓcedere negare p̄ſumunt: cum ꝛ hoc in ꝯcilio ephesino apud eos edito ꝯtineaſ expſſe: de con ſe. di. 5. c. viti. ꝛ penul. ſ ipſi ſe erraſſe videntes quoſdā pre latos de ſuis ad generale ꝯciliū lugdun̄. ſub Grego. papa io. celebratū miſerūt q in dicto ꝯcilio publice nobis viden tibus ſuo ꝛ oiuz p̄latoꝝ ꝛ īpatoris romani noīe ꝓfeſſi ſunt ꝙ ſpūs ſcūs eternalr̄ ex p̄re ꝛ filio: nō tāq̄ ex duob⁹ p̄nci pijs ſ tāq̄ ex vno p̄ncipio: nō duab⁹ ſpiratiōib⁹ ſ vnica ſpiratōe ꝓcedit ex̄ de ſum. trini. ꝛ fide catholi. put in eiuſ dē gregorij ꝯſtitutiōe habeſ: corā toto ꝯcilio ter grece ꝛ ter latine ſymbolū cū dictis ꝟbis: ſ̄z ſcripturas ꝛ filioq̄: ſiſr decātādo. Cantaſ aūt hoc ſymbolū mai⁹ in ſolēnitatib⁹ eo rū dūtaxat qui illō cōpoſuerūt: ꝛ in illis de qb⁹ aliq̄ mētio fit in ipſo: vz in oib⁹ dieb⁹ dn̄icis: In feſtiuitatib⁹ dn̄i. ſ. in natali: epiphania: cena dn̄i. paſca. aſcēſiōe: pēthecoſte. ꝛ trāſfiguratiōe: ꝛ in feſto de trinitate: ꝛ in oib⁹ feſtiuitati bus beate Marie: ſcē crucis: angeloꝝ ꝛ apl̄oꝝ de qb⁹ fit mē tio ibi. Et aplicā eccl̄iā. In ſolēnitatib⁹ aūt Luce ꝛ mar ci euāgeliſtaꝝ dicūt qdā nō debere cantari: q̄ illi apl̄i non fuerūt. Itē dici dz in dedicatiōib⁹ eccl̄iaꝝ ꝛ in cōmemo ratione oiuz ſcōꝝ quāq̄ ꝛ ipſa ſit dedicatōis feſtiuitas. Et dr̄ ēt īfra octauā natalis dn̄i excepta die inocētiū in q̄ cāti ca letitie ſubticenſ. In octaua tñ cātaſ ꝓut in ſexta parte ſub illo feſto diceſ. Cātaſ ēt īfra octauas epiphanie paſce aſcenſiōis penthecoſtes apl̄oꝝ Petri ꝛ Pauli: ꝛ aſſūptio nis beate Marie. Licet. n. in natiuitatib⁹ ſcōꝝ Iohānis baptiſte ꝛ ſancti Laurētij ſymbolū nō cāteſ: in octauis tñ eoꝝ cātaſ eo ꝙ īfra octauas apl̄oꝝ: ꝛ aſſumptionis occur rūt: ꝛ ob hoc ēt in octaua ſancti Ioānis baptiſte p̄ſatio de apl̄is ꝛ in octaua beati Laurētij p̄fatio de aſſumptiōe can taſ. In qbuſdā tñ eccl̄ijs dr̄ ſymbolū in feſto beati Ioā nis baptiſte: ꝛ nō icōpetenter: q̄ in ſymbolo de ꝓphetis fit mētio: ibi. Qui locut⁹ eſt ꝑ ꝓphetas: ꝛ q̄ ip̄e nō ſolū fuit ꝓ pheta: ſ plus q̄ ꝓpheta. De eo quoq̄ ſcriptū ē. Fuit homo miſſus a deo ꝛc. ꝛ ita fuit apl̄s. De ipſo ēt ait Io. os aure um in ſermōe qui legiſ in feſto decollatiōis Io. par ange lis apl̄oꝝ vox. Ipſe ēt p̄mo baptizauit ꝛ baptiſmū p̄dica uit: ꝛ in ſimbolo fit mētio de baptiſmo. Poꝝ qdem oiuz fit cōmemoratio in ſimbolo. Quorūdā tñ obſcure vt epipha nie: eſt tñ illud ꝓfeſtū dn̄i: ꝛ eſt ēt feſtū illud baptiſmatis: de quo in ſimbolo ꝯtineſ ibi. Cōfiteor vnū baptiſma ꝛc. ꝛ ce ne dn̄i: ſed illa ē ſolēnitas eucharīſtie ad quā reſpicit illō. Sanctoꝝ cōionē: ꝛ angeloꝝ: ſ illi noīe celi debēt intelligi de quo in ſymbolo dr̄ ibi. Creatorē vel factorē celi ꝛ terr̄ ꝛc. Quibuſdā tñ vr̄ tūc non eſſe cātādū eo ꝙ angeli nunq̄ ha buerūt fidē ſ ſpē: nec credūt ſ ſciūt: q̄m plenā ſciam h̄nt. Fit ēt cōmemoratio l obſcure dedicatiōis eccl̄iaꝝ: ſ ad illā reſpicit illō. Sanctā eccl̄iā catholicā: tūc. n. ſcificaſ: ꝛ vt ita dicā catholizaſ eccl̄ia q̄n dedicaſ. Ad octauas ꝟo re ſpicit reſurrectio mortuoꝝ de qua dr̄ ibi. Et expecto reſur rectionē mortuoꝝ. In feſto ſancte agnetis ſimbolū nō cā tatur: q̄ l in eccl̄ia celebreſ: nō eſt tñ feſtū octaue ꝓut in ſeptima pte ſub ipſo feſto diceſ. ¶ Porro qdaz nō abſurde ſimbolū cātāt ſingulis dieb⁹ a die reſurrectiōis vſq̄ ad fe ſtum aſcenſiōis: ſicut in oibus diebus dn̄icis: ꝛ ēt in ſolēni tate btē Marie magdalene dicētes illā fuiſſe apl̄oꝝ apl̄am: eo ꝙ ipſa p̄ma reſurrectōis gaudiū apl̄is renūciauit: ꝛ in feſto bt̄i Martini q̄ de eo cātaſ. Martin⁹ par apl̄is. Qui dā ēt dicūt illō in p̄ncipali feſto cuiuſlibet eccl̄ie ſeu orato rij: nō tñ in octauis illoꝝ ſi eas celebrēt. Verūtñ de qbuſdā mētio fit in ſimbolo in quoꝝ cōmemoratiōe ſymbolū nō cā tatur vt paſſiōis ꝛ ſepulture: q̄m illoꝝ dieꝝ officiū alioꝝ regnoꝝ regulā nō ſectaſ. Nō dr̄ ēt q̄n in ꝓfeſtis celebraſ ad honorē beate ꝟginis vel ſancte crucis vel ſci ſpūs: ex̄ de cele. miſ. ꝯſilium. ¶ In qbuſdā locis cātato ſimbolo vel cū cantaſ populus cātat kyrieleiſon: q̄ſi poſtq̄ xp̄s ꝛ apoſto li docuerūt fideles: fide recepta laudes deo dederūt: quas forſitan rep̄ñtat ſuauiſſimi ſimboli melodia. ¶ Illud autē ſciendum eſt ꝙ xp̄s non venit p̄dicare gētibus: ſed iudeis. Iuxta illud euangelij. Non ſum miſſus niſi ad oues q̄ pe rierunt domus iſrael. Unde p̄cepit apoſtolis. In viam gē tium ne abieritis: ꝛ in ciuitates ſamaritanorum ne intra ueritis: donec poſt reſurrectionem p̄cepit eis dicēs. Eun tes in mundū vniuerſum predicate euangeliuz omni crea ture. Et iccirco romano pontifice ſolēniter celebrante ſym bolum fidei non cantores in choro: ſed ſubdiaconi ad alta re decantant ꝛ generaliter ipſi ad vniuerſa reſpondent: vſ q̄ dum ipſe pontifex dicit. Pax domini ſit ſemꝑ vobiſcū: quoniam vſq̄ poſt chriſti reſurrectionē ſola iudeoꝝ eccl̄ia: que per ſubdyaconuz qui ſurſum ad altare ꝯſiſtit deſigna tur: corde credidit ad iuſtitiam: ꝛ ore ꝯfeſſa eſt ad ſaluteꝫ: extra de ſacra. c. i. ſ ex tūc cantores i choro reſpōdent ꝛ vni uerſa decantant: quia poſt reſurrectioneꝫ eccleſia gentium quam cantores qui deorſum in choro ſubſiſtunt deſignant fidem xp̄i recepit ꝛ laudū p̄conia perſonuit ſaluatori. In ter euangeliū tñ ꝛ ſacrificiū chor⁹ ꝯcinit offertorium: q̄ſi inter paſſionē ꝛ p̄dicationē gētilitas fidei votū deo offerēs cātauit: q̄n mulier cananea de finib⁹ tyri ꝛ ſydonis egreſ ſa clamauit: ꝛ dixit Miſerere mei domine fili Dauid. Fi lia mea male a demonio vexaſ: cui⁹ tādē fidē cōmēdās do minus ait. O mulier magna eſt fides tua: fiat tibi ſicut pe tiſti. ¶ Poſtremo ſimbolū apoſtoloꝝ tanq̄ breue ꝛ oīa cō tinēs ſub cōpēdio exponam⁹. Credo in deū p̄rem oipotētē creatorē celi ꝛ terre ꝛc. ¶ Nota ꝙ aliud eſt vt ait Aug. cre dere deo: aliō eſt credere deū: ꝛ credere in deū. Credere deo eſt credere vera eſſe que loquiſ: qḋ ēt mali faciūt ꝛ nos cre dimus homini ꝛ non in hoīe. Credere deum eſt credere ꝙ ipſe ſit deus: qḋ ēt demones faciūt. Credere in deuz eſt cre dendo amare: ꝛ credēdo in eū ire: credēdo ei adherere: qḋ ſo li boni faciūt: ergo qui dicit credo in deū mentiſ ſi non di ligit deū niſi dixerit ꝙ i ꝑſona eccleſie loquitur: dicēs aūt deū ſingulariter: deoꝝ fugit pluralitatē: vnde notabiliter in maiori ſimbolo additū eſt hoc verbū: vnū. Iuxta illud Audi iſrael dn̄s deus tuus vnus eſt. Et apl̄s: vnus ē deus vna fides: vnū baptiſma. Dicēs ꝟo patreꝫ incipit ꝑſonas diſtinguere: de qbus Iſa. Quis appendet tribus digitis molē terre. Et alibi: Seraphin clamabāt ſanctus ſanctus ſanctus: ꝛ dn̄s Baptizate oēs gētes: in noīe p̄ris: ꝛ filij: ꝛ ſpūs ſancti. Et iacob⁹. Tres ſunt q teſtimoniū dāt in celo: pater ꝟbū ꝛ ſpūs ſcūs. Pater eſt p̄ma nō tp̄e ſ auctorita te in trinitate ꝑſona. Qḋ ſeqſ oipotētē: nomē eſt eēntiale: iōq̄ illud ad ſubſtātiuū deū vel ad relatiuū p̄rem non ſine rōne referimus dicētes. Credo in deū patrē oipotētē: vl̄ cre do i p̄reꝫ oipotētē. Siſr ꝛ qḋ ſeqſ. Creatorē celi ꝛ terr̄: vbi ꝯfutaſ hereticꝰ q aliū celi aliū terre aſſerit creatorē: aliū cele ſtiū: aliū terreſtriū: aliū corpoꝝ: aliū aīaꝝ: ꝯ q̄s ait moiſes.

In principio creauit deus celū ⁊ terraꝫ. Et dauid. In pn cipio tu dñe terrā fundasti: ⁊ opa manuum tuaꝝ sunt celi. Et apls. In ipo ↄdita sunt vniuersa in celo ⁊ in terra. Sequit. Et in Jesum xpm filiū eius vnicuꝫ dñm nr̄m. Ecce altera in trinitate psona. hic est Jesus qui saluū fac̄ pplm suū a peccatis eoꝝ: hic est xps oleo letitie pre ↄsortib⁹ vnct⁹: hic est.n. vnicus patris fili⁹: de quo dauid: filius meus es tu ego hodie genui te. Et aplus. Misit deus filiū suū natū de muliere factū sub lege: hic ē dñs noster qui nos creauit: qui nos seruos alienos precio sanguinis emit. Seqr̄ q cōceptus ē de spū sancto nat⁹ ex maria ꝟgine. Ecce primuꝫ xpi sacr̄m.s. incarnatio: acsi dicat. Qui cū sit deus fact⁹ est homo: nō ex virili semine: sꝫ ↄceptus operatiōe spūs sci: natus ex Maria ꝟgine. Vñ Jsa. Ecce virgo ↄcipiet ⁊ pariet filiū ⁊ vocabit nomē eius emanuel. Et angelus in euāgelio. Aue maria gr̄a plena dñs tecū: ⁊ illa. Spūs scūs superueniet in te: ⁊ virt⁹ altissimi obūbrabit tibi. Quidā tn̄ hec ꝟba. Qui ↄceptus est de spū scō: iūgūt cū pcedentib⁹. Sequitur Passus sub pontio pilato crucifixus mortuus ⁊ sepultus. Ecce scdm sacr̄m: s̄m humanitatē xpi.s. passio: cuius tps describitur sub pontio pilato: forma subdiuiditur crucifixus: finis ↄcludit: mortuus ⁊ sepult⁹: vñ plangēs dicit ex ore dauid ⁊ Hieremie. Foderunt manus meas ⁊ pedes meos: ⁊ dinumerauerūt oīa ossa mea. De morte ait ꝓpheta: domus dñi fuit exit⁹ mortis. De sepulchro ait Jsa: Sepulchrū ei⁹ erit gloriosum. Hec sunt in euāgelio manifesta. ¶ Sequit Descēdit ad inferos: tertia die resurrexit a mortuis. Ecce tertiū sacr̄m.s. resurrectio: sed de descensu ad iferna ꝑmittit ex quo mortui liberant: vñ in Osee: de manu mort̄ liberabo eos: de morte redimā eos: ero mors tua o mors morsus tuus ero inferne. Hic est euangelicus fortis qui fortē ligauit ⁊ eius vasa diripuit: hic est qui dicit in psalmo. Ego dormiui ⁊ soporat⁹ sum ⁊ exurrexi: quoniaꝫ dñs suscepit me. q pr̄i dicēti: Exurge gloria mea exurge cū psalmis ⁊ cithara: breui sermone rñdet: Exurgaꝫ diluculo: cui⁹ resurrectiōi mulieres: ⁊ viri phibēt testimonium in euāgelio. Qđ āt dr̄ i maiori symbolo. Resurrexit tertia die scdm scripturas: exponit.i. eo mō eo ordine ⁊ eo tpe quo pdictū est a scripturis. ¶ Seqr̄. Ascēdit ad celos sedet ad dextrā dei prīs oīpotētis. Ecce qrtū sacr̄m.s. ascensio. Ascēdit.n. sicut ait Dauid sup cherubin ⁊ volauit sup pēnas ventoꝝ ⁊ parauit in celo sedem suā ⁊ regnū eius oībus dñabit. Cui ait pr̄: Sede a dextris meis donec ponaꝫ inimicos tuos scabellū pedū tuoꝝ. Et vt ascensiōi de visu quoqꝫ testimoniū nō deesset: ait Lucas. Vidētib⁹ discipulis eleuat⁹ est ⁊ nubes suscepit eū ab oculis eoꝝ. ¶ Sequitur Inde vētur⁹ est iudicare viuos ⁊ mortuos. Ecce qntū qđ nondū apertū est sacr̄m i veniet.n. rex manifeste cui pr̄ iudiciū dedit. Et sicut ait Dauid: Parauit in iudicio thronū suū ⁊ iudicabit orbē terre in equitate: iudicabit pplos in iustitia. Et alibi Deus manifeste veniet de⁹ nr̄ ⁊ nō silebit. Et Lucas. Jta veniet sicut vidistis eū eūtē in celū: Et Michcas. Judiciū dñi cū pplo suo. ¶ Seqr̄. Credo i spiritū scm. Ecce tertia in trinitate psona.s. spūs scūs: de q Moyses: Spūs dñi ferebat sup aqs. Et ps. Flauit spūs ei⁹ ⁊ fluent aque. Et dñs in euāgelio. Spūs qui a pr̄e pcedit docebit vos oīa. Jlle.n. docet: ille scificat: ille viuit: ille peccata remittit: per hunc resurrectionē in gl̄ia: p hūc ↄsequimur vitā eternā. Vñ seqr̄. Sanctā ecclesiā catholicā. Et pñt h ꝟba ⁊ sequētia sic itelligi ⁊ ↄiūgi. Credo in spūm scm scāꝫ ecclesiā catholicā.i. credo p spm scm sanctā ecclesiā fideliuꝫ scificari. Jtē credo i spm scm scōꝝ cōionē.i. p spm sanctū scōs in viculo charitatis vniri. Et credo in spm scm remissionē peccatoꝝ.i. p spm scm peccata remitti. Et credo i spūꝫ scm carnis resurrexionē ⁊ vitā eternā.i. per spm scm gloriam carnē ↄsecuturā ⁊ aiam vitā eternā: vel sic: Credo sanctā ecclīā catholicā: nō ita dicimus vt asserit Aug. de ↄse. dist. 4. primā in fine: credere in ecclesiam sicut in deū: sed in ecclesiā sanctā catholicā credim⁹ i deū in ecclesia ↄuersantes ⁊ in deū credim⁹: ⁊ q sequunt mos ide firmissime cōfessi qui ꝓfitemur.s. sanctoꝝ cōionē: remissioneꝫ peccatoꝝ: carnis resurrectionē ⁊ vitā eternā: vñ sic ↄiūges. Credo i scā ecclīā catholicā scōꝝ cōionē.i. p fidē quā habeo existens in sancta ⁊ vniuersali ecclesia assequor scōꝝ cōionē.i. ↄcordiā ⁊ vnionē. Sicut.n. est vn⁹ pastor: sic vnū ouile: sicut vnus deus sic vna fides: ⁊ vnū baptisma: vel ꝑcipio scōꝝ cōionē i. panē bñdictiōis de quo dr̄. Crede ⁊ māducasti de ↄse. di. 2. vt qd. Silr ⁊ que sequunt. Credo in sanctā ecclesiā peccatoꝝ remissionē.i. per fidē quā habeo existēs in scā ⁊ vniuersali ecclesia: ↄsequor remissioneꝫ peccatoꝝ ⁊ lepre curationē: de qua dr̄ in lege ⁊ euāgelio. Maria soror aarō cū septē dieb⁹ fuerat extra castra est a lepra mūdata.l. dis. §. ex. Naamā syr⁹ septies lot⁹ in iordane ē a lep̄ curat⁹: sic ⁊ dñs decē leprosos mūdauit sꝫ vn⁹ tn̄ dedit gl̄iā deo De magdalena dr̄: qr dimissa sūt ei peccata multa: qr dilexit multū. Paralitico quoqꝫ ait dñs. Fili remittunt tibi peccata tua. ¶ Seqr̄ Credo in scāꝫ ecclesiā catholicā carnis resurrectionē.i. p fidē quā habeo existēs in ecclesia: ↄsequor carnis resurrectionē: de q Job. Credo q redēptor me⁹ viuit ⁊ in nouissima die de terra surrecturus sum: ⁊ in carne mea videbo deū saluatorē meū: vñ in euāgelio. De⁹ abrahā de⁹ Jsaac ⁊ Jacob nō est de⁹ mortuoꝝ sꝫ viuoꝝ. Et apls: Oēs quidē resurgem⁹: sꝫ nō oēs imutabimur. Silr ↄiūgēdū ē qđ sequit: Credo in sanctā ecclesiā catholicā vitā eternā.i. per fidē quā habeo existēs in ecclesia: ↄsequar vitā eternā: hec ē terra viuētiū: de qua Dauid. Credo videre bōa dñi in terra viuētiū. Est aūt vita eterna videre deū patrē ⁊ quē misit Jesuꝫ xpm: de hoc ēt sub sabbato scō: in sexta parte vbi agitur de baptismo dicetur.

¶ De predicatione. Rubrica.

Quoniam vt ꝑmissuꝫ est euāgeliuꝫ pdicatio ē ⁊ symbolū fidei ꝓfessio: iō post illa fit pplo pdicatio quasi euāgelici ꝟbi ⁊ symboli siue noui ⁊ veteris testamēti expositio: q mod⁹: sumptus ē ex libro Neemie i pncipio vbi legit. Et legerūt leuite i libro leg̃ dei. Neemias aūt sacerdos ⁊ Esdras scriba itꝑtabant pplo vniuersa. Preterea monebant antiqt⁹ q in s̄mo odio erāt vt ad ↄcordiā venirēt ⁊ ꝑuiscq̄ cōicarent: ⁊ mūdi eēnt priusq̄ corā suo saluatore: cui nota sunt secreta cordiū apparerent: ex quo siqdē pdicādi vsus in eccl̄ia inoleuit. Jnde ēt est q oīo dñica: que ad primā: ⁊ in alijs horis voce dimissa dicitur ad missam alta voce ⁊ patēter dicat i qr in ea hmōi s̄rna monitio ↄtinet cōiter tn̄ post pdicationē symbolū decātatur: qr fidē pdicatā se tenere ecclesia ꝓfitet. ¶ Vez cum pdicādi offm̄ ꝑuilegiatū sit: nullus pdicare dꝫ nisi cui committit: aut cui ex officio sibi iniūcto icūbit. Juxͣ illd apostoli. Quō pdicabūt nisi mittant: ex de hereticis: cū ex iniūcto: ⁊ iō pdicaturus licentiā petit dicēs. Jube domine. Debet aūt predicator loco eminētiori eē sicut ⁊ euāgeliū legēs: pp rōnes sub tit. de euāgelio scriptas. Nā ⁊ ihs vidēs turbas ascēdit i mōtē ⁊ apiēs os suū docebat eos. Math. 5. Et esdras fecit gradū ligneū ad loquēdū: vt dictū ē i prima pte sub ti. de ecclesia vbi de pulpito agit. Debet tn̄ humiliter ꝓferre que docet: nec s̄m Grego. 46. di. habꝫ in filiū claris morib⁹ pdicet que in cordib⁹ audiētiū sacris sermonib⁹ isecret. Et s̄m Ambro. pdicatio xpiana nō idiget pōpa nec cultu sermonis. Dꝫ quoqꝫ s̄m Greg. pdicator eē discret⁹ in silētio: vtilis in ꝟbo ne aut tacēda ꝓferat aut ꝓferēda reticescat. 43. di. sit rector. Sūt tn̄ nōnulli hui⁹ doctrine obliti: qui sicut ait Beda. 2. q. 7. secuti sunt: auditores suos in pcipiciuꝫ mergūt qb⁹ nō salutaria q corrigāt sꝫ q illos delectēt erronea pdicāt. Alii ꝟo s̄z Greg. 49. di. hinc ⁊. n. 8. q. i. oportet. 4. dist. §. si. dum estimari cheres

noluntꝫ sepe ex imoderata subtilitate: se in quibusdã ingsti-
tiõibus plusq̃ expediat exercent secreta mysteria sua pdi
catiõe nõ intelligentib⁹ reserãdo. Oportet.n. cũ qui docet ꝛ
istruit ꝓ igenio discentiũ semetipsum aptare ꝛ ꝓ ibi ordinẽ
ꝓ audiẽtiũ capacitate dirigere: qñ q docet ea que ab audi
torib⁹ itelligi nequeũt: nõ ad eoꝝ vtilitatẽ sꝫ ad sui ostẽta-
tionẽ fac̃: vt plura scire videaṫ: vl̃ adulatõe vteis placeat
qb⁹ secreta reuelat. Iuxͣ qd̃ aplõs ait: xp̃s me misit pdicare
nõ i sapiẽtia ꝟbi. ¶ In ꝯcilio cartagiñ. d̃ ꝯs̃. di.i. sacerdo
te stãtutũ est: vt sacerdote ꝟbũ.s. pdicãdõis in ecclesia faciẽ
te: qui egressus d̃ auditorio fuerit vꝫ ꝯtẽnẽs excõmuniceṫ.
¶ Post predicationẽ fit confessio ꝛ indulgentia pro com-
missis ꝛ omissis ꝯcediṫ: vt si ꝯsciẽtijs emundatis: iuxta
illud ꝓpheticum: ꝛ scopebã spiritũ meũ: accedant singuli
ad cõiõis sacr̃m: qd̃ moꝝ i missa: vel sacramẽtaliter: vl̃ spi
ritualiter recepturi sunt: que spiritualis cõio fit per fidem
operantem per dilectionẽ: iuxta illud Aug. Crede ꝛ mãdu
casti: de conse. disti. ij. vt quid.

¶ Scd̃a pars misse de offertorio. Rubrica.

S Ecunda pars misse in offertorio si-
ue in dñs vobiscũ icipit:
que in q̃ttuor subdiuidiṫ particulas. Prima dĩ
secretella. Scd̃a prefatio Tertia canõ. Quar-
ta oratio dñica cũ sua p̃fatione.s. preceptis sa
lutarib⁹. Põt ẽt qcq̃d ab hoc loco vsq̃ i finẽ misse dĩ secre
ta vocari: que secreta in quinq̃ diuidiṫ ptes. Prĩa ẽ ab of
fertorio vsq̃ ad prefationẽ: ꝛ hoc spẽaliter diciṫ secreta. Se
cunda di p̃fatio. Tertia canon. Quarta oõ dñica. Quin
ta est embolismus Quia etenim fuit dñici sanguinis effu
sio. Prima in circũcisione. Secũda in sudore. Tertia in fla
gellatione Quarta in crucifixione. Quinta in mortui lan
ceatione. ¶ Sane ordo ꝯueniens est vt post predicationẽ
sequaṫ fides in corde: laus in ore: fructus in opere. Predi-
catio quidẽ est in euãgelio: fides in simbolo: la⁹ in offerto-
rio: fructus in sacrificio: quã ꝓꝓ offerenda cantaṫ: quia sa
crificiũ laudis offerṫ: vñ ps̃. Circuiui ꝛ imolaui in taber-
naculo eius: hostiã vociferationis cãtabo ꝛ psalmũ dicam
dño: ꝛ in paralip. Cũ offerrent holocausta ceperũt laudes
canere dño organis ꝛ in diuersis: que dauid rex ꝓpauerat
ꝯcrepare. Offertoriũ quidem inter euangeliũ ꝛ sacrificiũ
caniṫ: ꝓut in ti: de simbolo dictum est. ¶ Sacerdos autẽ
dicturus oremus: premittit dñs vobiscũ: q̃si diceret nisi dñs
sit vobiscũ orare nõ possumus ad salutẽ nostrã. Subicit er
go oremus monens pplm̃ orare: vt fidẽ in simbolo recitatã
credat: ꝛ in ea stabilis ꝑmãeat: qꝛ ꝛ xp̃s discipulis suis di
xit. Orate ꝛc̃. Luce. xxij. monens ẽt vnũquẽq̃ ad se redire:
ꝯsciẽtiã suã discutere: ꝛ seipsum in holocaustũ iustũ deo
offerre. Prius ergo q̃ chor⁹ cãtet offertoriũ salutatur a sa-
cerdote vt possit deuote cantare: ꝛ moꝝ postq̃ ille dixit ore-
mus: chorus cantat canticũ offerentiũ: siue offertoriũ: ꝛ
ppl̃s offert: vt notetur q̃ post impletionẽ mandatoꝝ offe-
rimus nos ipsos: sicut sub ti. de oblatione diceṫ: ac si vnus
quisq̃ offerẽs dicat Credo: ꝛ fidẽ quã in symbolo ꝓfessus
sum opere cõpleo ꝛ orationi sacerdotis ꝯsentio: vñ ꝛ sacer-
dos statim offert dona ꝯsecrãda. ¶ Et attẽde q̃ offertorioꝝ
versus cũ multa diligẽtia ab antiqs patrib⁹ iuenti: hodie
in plerisq̃ locis omittũtur: tum breuitatis cã: vt tam mini
stri q̃ ppl̃s oblationibus orõni ꝛ sacro altaris liberi⁹ va-
cent: tum ẽt qꝛ sicut ait Aug. ix. di. oĩa: ipsam xp̃ianã reli-
gionẽ paucissimis ꝛ manifestissimis celebrationũ sacris
misericordia dei voluit esse liberã. Et ẽm hyeronymũ: de
consc. di. 5. non mediocriter. Melior est quinq̃ psalmoꝝ
cũ cordis hilaritate decantatio q̃ totius psalterij cũ anxie
tate modulatio: ꝓ hoꝝ ꝛ enim multitudine deus flecti nõ
potest. Solũ ergo in offertorio qd̃ dĩ in missa pro defunctꝭ
versus ipsi hodie dicunṫ: qꝛ officiũ illud non sequiṫ i mul
tis normã alterius officij. ¶ Porro a patribus introductũ
est vt offertoriũ caneṫ: qꝛ vt p̃missũ est: qñ offerebãt in tu
bis clangebant: hilarẽ nãq̃ datorẽ diligit deus. 23. q. 6.
§. ex his. Inductũ est ẽt ex eo q̃ Salomon in dedicatiõe tẽ
pli ꝛ altaris inumerabilẽ multitudinẽ holocaustoꝝ obtu-
lit cũ magna solẽnitate: ꝛ a moyse cui descẽdẽti de mõte ꝛ
pplm̃ salutanti ꝛ orãti occurrit ppl̃s ꝛ munera obtulit. Cã
tatur ẽt offertoriũ: dũ offertur ad memorandũ iocũditatẽ
israhelitici ppl̃i offerẽtis donaria ad edificiũ taberna cu-
li: vel potius ad designãdũ clamorẽ mulieris de qua legiṫ
in Apo. xij. ca. Mulier.i. ecclesia amicta sole.i. xp̃o quẽ in-
duit in baptismo: hñs lunã sub pedibus.i. oĩa mutabilia
calcãs ꝛ in capite coronã duodecim stellaꝝ.i. choꝝ duode-
cim apostoloꝝ: ꝛ hñs in vtero supple ea que in sui initio ge
sta sunt: clamat ꝑturiẽs ꝛ cruciaṫ vt pariat. Clamorẽ ergo
eius parturientis vel salubrẽ dñi cruciatũ imitaṫ offerenda:
per suũ grauẽ ꝛ grandisonũ cantũ: que neumis distenta ꝛ
ꝟsibus secundata: quãtũuis longa iubilatione: qd̃ signifi
cat nõ satis exprimere valet. Quis tñ offertoriũ cãtare isti
tuerit ignoraṫ. Traxit nomẽ offertoriũ a ferta qd̃ ẽ oblatio
que in altari offerṫ: ꝛ a põtificib⁹ ꝯsecraṫ: inde offertoriũ
dĩ quasi p̃fertũ: oblatio ꝟo vocaṫ qꝛ offerṫ. Diciṫ ẽt offerto
riũ qꝛ dũ offerenda cãtaṫ: sacerdos accipit oblationes vel
hostias a ministris: de qbus sub ti. de oblatõe diceṫ. ¶ Ad
uertendũ aũt est q̃ lꝫ sacerdos p̃mittat Oremus nõ tñ im-
mediate orat imo thurificat: oblatiões recipit ꝛ alia agit:
q̃si ipso facto dicat: nõ cessat orare qui nõ cessat bñ agere.
Dum ergo offertoriũ caniṫ ꝛ incẽsum portaṫ instante me-
moria dñice passionis silentiũ obseruãt vsq̃ dũ alta voce
dicit. Per oĩa secu. secu. Illud insinuãs: q̃ Iesus post su-
scitationẽ lazari nõ palã ambulabat apd̃ iudeos cũ cogi-
tarent eũ interficere: sed abijt in ciuitatẽ que dĩ effrẽ: ꝛ ibi
morabatur cũ discipulis. Collegerũt.n. põtifices ꝛ phari-
sei ꝯciliũ: ꝛ vn⁹ ex ipsis cayphas noie dixit. Expedit vt vn⁹
hõ moriaṫ pro ppl̃o: ꝛ non tota gens pereat. Et ab illo die
cogitauerũt eũ interficere: de hoc dicetur sub ti. de ordinatio-
ne sacerdotis.

¶ De manuum ablutione. Rubrica.

P Riusquã sacerdos offerat manus
iterũ lauat q̃uis ꝓus dũ
vestib⁹ sacerdotalib⁹ se ornaret lauisset ꝓut dictũ est sub tit.
de capitis coopertiõe. Et ẽt post scd̃am thuri-
ficationẽ iterũ lauat: vt sic magis ac mag⁹ mũ
datus offerat hostiã imaculatã sanctã: deoq̃ placẽtẽ. Moꝫ
ꝛ ps̃: cũ mũdatus eẽt petebat ampli⁹ emũdari dicẽs. Am-
plius laua me ab iniqtate mea ꝛ a peccato ꝛc̃. Lauat autẽ
semꝑ ad dextrũ cornu altaris: nã dextra ꝓsperitatẽ: sinistra
aduersitatẽ significat: qꝛ igiṫ pluries peccaṫ in ꝓsperis q̃
in aduersis. Iuxta illd̃ ps̃. Cadẽt a latere tuo.s. sinistro mil
le: ꝛ decẽ milia a dextris tuis: merito magis lauandũ ẽ ad
dextrã quã ad sinistrã. Sacerdos itaq̃ hostiã oblatur⁹ la
uat man⁹ ad significãdũ q̃ lauare ac mũdare dꝫ ꝯsciam la
chrymis pnie ꝛ ꝯpũctiõis. Iuxta illd̃. Lauabo ꝑ singulas
noctes lectũ meũ lachrymis meis stratũ meum rigabo. Et
iõ tũc dicit Lauabo inter inocẽtes man⁹ meas.i. opa: ꝛ Isa.
Lauamini ꝛ mũdi estote. Nã ꝛ xp̃s ꝓusq̃ verũ ꝛ vnicũ sa-
crificiũ in ara crucis offerret in resuscitatiõe lazari lachry-
mas misericordie effudit euãgelista testãte. Ihs inqt ifremuit
spũ turbauit semetipsũ ꝛ lachrymat⁹ ẽ. Lauat ẽt manus
ne re⁹ sit corporis ꝛ sanguinis dñi. Iuxta illd̃. Mũde sunt
man⁹ mee a sanguine hui⁹: ꝛ vt mundi sint a terreno pane
iam in populi oblatione recepto: vel a terreno desiderio.

¶ De pallis corporalibus. Rubrica.

I Nteri ꝟo dũ sacerdos manus abluit
dyacon⁹ corꝑalẽ pallã suꝑ altarẽ
dispõit: in quo ãmoneṫ ministri ꝛ ppl̃s: vt sint
ab oĩ carnali cupiditate mũdi: sicut ipa palla mũ
data ẽ a nãli viriditate ꝛ humore: mundicia

quoq3 corporalis significat mundiciā ppli fidelis. De hac palla in canone ita dr: de cō. di. i. cꝫ pſulto: cꝫ pſulto. n. om niū pſtituimus vt sacrificiū altaris nō in serico pāno aut in tincto qſq̄ celebraꝰ ꝑsumat: ſʒ in puro linteo ab ēpo pſe crato: terreno. ſ. lineo. i. de terra ꝓcreato atq3 ptexto: ſicē cor pus dñi nostri iesu xpi in sindone linea mūda sepultū fuit: ꝛ xp̄s verā carnē passibilē ꝛ mortalē de terreno ꝟginis cor pore assumpsit: de lino igiꝰ cādido nō intincto ex institutio ne sixti pape ꝛ eusebij fit corporale. Significat autē corpo rale passionis iētionē seu corpꝰ xp̄i: qꝛ sicut linū multo la bore ac multis tūsionibus acqrit cādorē: ita xp̄i caro mul to certamine ad resurrectiōis gloriā puenit: Significat et ecclesiā: per quā corpꝰ xp̄i intelligiꝰ: que multis passiōibꝰ ꝛ ꝑssuris ad candorē eterne vite pducit. Tertio significat ip sum xp̄m. Cum. n. sic complicet vt nec initiū nec finis eiꝰ appareat: sic eiꝰ diuinitas initio caret nec finē habebit. Et sicut oblata piungiꝰ corpali ꝛ poniꝰ in altari: sic xp̄i caro iuncta diuinitati affigiꝰ cruci. Et nota ꝙ in qbusdā eccle sijs palla corporalis: q̄ calici suppōiꝰ: in lōgū altaris extē ditur: q̄ q̄ttuor in lōgū ꝛ tres hʒ plicaturas in latū. Siqdē in lōgū altaris extenditur: qꝛ vt aiūt qdaʒ linteamē quo xp̄i corpus iuolutū fuit per illā figurā extensum in lōgitudine sepulchri iuentū est. Quattuor eiꝰ plicature in lōgū q̄ttuor designant cardinales ꝟtutes. ſ. iustitiā: prudentiā: tēpera tiā: ꝛ fortitudinē: per quas in ate nobis passiōes reprimun tur. Tres ꝟo plicature in latū: tres theologicas ꝟtutes. ſ. fidē: spē ꝛ charitatē: per quas deo vnimur figurāt. ¶ Pōt quoq3 ꝛ aliō in his figurari. ¶ Duplex. n. ē palla q̄ dr cor porale. vna. ſ. quā dyaconꝰ sup altare extēdit: altera quam super calicem plicatā iponit: significantes duo linteamina qbus ioseph corpꝰ xp̄i iuoluit. Extēsa repn̄tat sindonē qua corpꝰ fuit in sepulchro iuolutū: ꝛ inde corpale vocaꝰ: plica ta super calicē posita sudariū quo caput eiꝰ fuit separatim iuolutū. Siqdē extēsa q̄ corpale vocaꝰ significat fidē: plica ta q̄ sudariū vocaꝰ intellectū: hoc. n. mysteriū credi dʒ ſʒ cō prehēdi non valet: vt fides habeat meritū cui humana rō nō ꝑbet experimētū de pe. di. 4. in domo. Scdo quoq3 cor porale siue sindon subtilis significat xp̄i hūilitatē in pas sione: sudariū ꝟo laborē. Tertio corpale significat linteum quo xp̄s erat ꝑcinctus: sudariū laborē in ꝑsecutionibꝰ. Ad huc palla sup calicē posita aliquā. ſ. supiorē eius ptē nō to tū tegit: in quo daꝰ intelligi ꝙ sudariū aliquā ptē capitis xp̄i tegebat: ꝛ aliquā nō: sicutꝰ mos est iudeis facere q̄dā tn̄ ecclesie nō hn̄t nisi vnū corporale: ꝓ eo ꝙ in euāgelio legiꝰ ꝙ ioseph corpꝰ iesu iuoluit in sindōe mūda: nō. n. dixit in sindonibꝰ in plurali: ꝛ hoc ad significādū sacri vnitatē: ꝛ significat sindonē: qua xp̄i corpꝰ fuit iuolutū. ¶ Corpale aūt iō remanet sup altare vsq3 post sumptionē corpis ꝛ san guinis: ꝛ eleuationē calicis de altari: qꝛ linteamen ꝛ suda rium in sepulchro vsq3 post dñi resurrectionē remāserunt: Preterea corpale remanēs ꝑ sui albedinē ostēdit mundi tiam mentis quā semꝑ hēre dʒ corpus dñi sumēs. ¶ So ther papa. 23. di. sacratas: statuit ne femie sacrate vł mo niales sacra vasa: puta calicē vel patenā vel sacras pallas ꝛ corporale pringant. Ipse tn̄ hmōi ornamēta altarꝰ ꝛ mi nistroꝝ facere pn̄t: exēplo marie q̄ talia fecit ꝛ tepuit i vsuʒ misterij tabernaculi federis. Cōiter tn̄ palla vocaꝰ mūda mappa sup quā distēdiꝰ corpale. Et dr palla eo ꝙ palliat vel ascōdit i se mysteriū supradictū. Dʒ aūt altare duplici mappa opiri: ad duplicē stolā mētis. ſ. ꝛ corpis d̄signādā.

¶ De oblatione sacerdotis ꝛ de officio ministrorum circa illā: ꝛ de patena: ꝛ d̄ oblatōibꝰ ppli ꝛ clericoꝝ. Rubrica.

Potis igitur manibus dyaconꝰ vel sacerdos: mini ster extensis, manibus mediante mūda tobal lia: accipit manus episcopi: quasi iuuans illū de faldistorio ad surgendū: quod quidem fit non ad adiuuādum sed potius ad prouocandum illum. ſ. christum quem significat: ꝙ surgat ꝛ pro populo oret. Iu xta illud. Exurge domine adiuua nos. Et iterum. Exurge qui dormis: ꝛ sic mediante munda tobalia ad notandum ꝙ mediante mundicia manuum. i. opetum nostrorum excitaꝰ dn̄s ad adiuuādū omnes nos apō patrē. Si aūt hoc ad ipsum pōtificē xp̄i vicariū referaꝰ: tūc dici dꝫ ē ꝙ ipē ꝓuocatꝰ adiuuaꝰ ꝑ mūdiciā manuū coꝝ ꝓ qbꝰ orat: vt eiꝰ orō efficax habeaꝰ. ¶ Rursus xp̄s oia bōa opa ecclie ꝑn cipalr opaꝰ: sicē legiꝰ in Isa. Oia bōa opa nr̄a opatꝰ es in nobis dn̄e: cuiꝰ locū gerit ep̄s. Minister ꝟo iō q̄ eiꝰ famulꝰ ꝛ eiꝰ coadiutor i xp̄ū cooꝑrāns ecclesie gerit: q̄ in suis opi bꝰ xp̄i opāris ministra ē ꝛ adiutrix: sicē dicit apl's. Coadiuto res. n. dei sumꝰ: q̄ tobalā. i. deuotā reuerētiā adhibet: qm̄ fm̄ apłm. Nō sumꝰ sufficiētes aliqd cogitare a nobis qua si ex nobis: ſʒ sufficiētia nr̄a ex deo ē. Deinde ep̄s vł sacerdos igrediꝰ sanctuariū puenies ad altare pſecratū: hic est xp̄s q̄ cenaculū grāde stratū ē igressus cū discipulis cenaturꝰ: ꝛ eis corpꝰ suū traditurꝰ: vbi mysticā oblationē accepit a ministris isinuās illō qō Ioānes euāgelista ōscribit: Iohā nes igr an̄ sex dies pasce venit in bethaniā: vbi lazarꝰ mor tuꝰ fuerat quē suscitauit iesus: ꝛ fecerūt ei cenā: i q̄ martha ministrabat. ¶ Procedit aūt ad altare absq3 mitra ꝛ bacu lo: ꝛ cū vestibꝰ sacris: put in suis locis dcm̄ ē. Cōsidera ꝗ or dinē: nā euāgeliū ꝑcedit: fides in simbolo seqꝰ deinde mune ra offeruntur: necē ē. n. ꝑmū audire: q̄mo igr apl's credēt sine ꝑdicāte: deinde q̄ nisi recte crediderit munꝰ deo acceptabi le offerꝰ nō poterit: qꝛ sine fide ipossibile ē deo placeꝰ. ¶ Hic ꝗ de triplici oblatiōis genere dicēdū est. vʒ. de oblatiōibꝰ sacerdotis: ministroꝝ ꝛ ppl'i. Sacerdos itaq3 ꝑmo offert sei psum. Offerēda ēt sunt q̄ sunt dei deo. i. sic hn̄tes silitudi nē dei ipressam. Deinde q̄ sunt sacrificio necessaria. ſ. panē vinū ꝛ aquā ꝛ alia sacrificio apta. ¶ Et nota ꝙ in ve. te. po nebanꝰ sup mēsam tabernaculi. 12. panes azimi de simila mūdi valde: ꝛ ponebanꝰ seni alterisecꝰ: ꝛ singulis suppōe baꝰ patena aurea: ꝛ sup patenā pugillꝰ thuris. Panes āt isti dei sunt sacerdotales: qꝛ soli sacerdotes eos de altari sb latos cōmedebant: vł fm̄ Iosephū qꝛ dn̄s ꝑceperat ꝙ soli sacerdotes illos formarēt: ꝛ coquerēt: ꝛ ponerēt in mēsa ꝛ tollerēt: ipsi tn̄ h̄ nō obseruauerūt. Et ex his pāciꝰ ꝙ sacer dotes d̄beāt hostias facere ꝑ seipsos. Dicebanꝰ ēt panes ꝓ pōnis qꝛ politi erāt sup mēsaʒ ꝓpōis corā dn̄o: i memoriā sempiternā duodeci tribuū filioꝝ israel. Exo. 25. c. vł por ro positi. i. lōgo tpe positi. ſ. ꝑ totā ebdomadā. Nā in diluc lo sabbati recētes ꝛ calidi iponebanꝰ mēse: ꝛ erāt ibi imori vsq3 ad seqūes sabbatū: ꝛ tūc sbtrahebanꝰ: vel erāt ibi in eternū ꝑ successionē ponēdi i mēsa. ¶ Ostia āt formaꝰ ro tūda: qꝛ dn̄i ē terra ꝛ plenitudo eiꝰ: orbis terraꝝ ꝛ vniuersi q̄ habitāt i eo. 8. di. quo iur: vt ipsa sui forma significet illū q̄ ꝑncipio caret ꝛ fine: q̄uis ipē sit alpha ꝛ o ꝑncipiū ꝑnci piās atq3 finis. apo. i. c. ¶ Rursus cū figura rotūda forme tur a pūcto ad pūctū: ꝑ h̄ innuiꝰ ꝙ ab ipso sunt oia: ꝛ ad ip sum oia retorq̄nꝰ: vn̄. ps. Ueritas tua in circuitu tuo. De hac figura dcm̄ ē i ꝓhemio scde ptis: ō h̄ ēt diceꝰ i septa ꝑ ticula canōis sup ꝟbo. Accepit panē. ¶ Ceteꝝ duo sunt q̄ offeranꝰ donū. vʒ. ꝛ sacrificiū. Donū dr qcqd auro vł arge to vł q̄libʒ alia spē offerꝰ. Aliō tn̄ ē donū ꝛ aliō munꝰ, put diceꝰ sb ꝑma pticula canōis sup ꝟbo: h̄ dōa. Sacrificiuʒ ē victim ꝛ q̄cūq3 i ara cremanꝰ seu ponunꝰ q̄si sacꝝ scm̄ vł sa grumna qꝛ prece mystica pſecratur pro nobis in memoriaʒ dominice passionis: quidā autē peruersi heretici nobis ad presumptionem magnam reputant: quia sacrificamus ꝛ consecrationem hostie sacrificium appellamus: cum scri ptura ex ꝑsona domini dicat. Nolo sacrificium: ꝛ isa. Ne offeratis vltra sacrificium frustra. Et in euangelio. Mise ricordiam volo ꝛ non sacrificiū. David. Si voluisses sacri ficium ꝛc. De hoc ꝛ quid sit sacrm̄ dictū est in ꝑma parte

sub ti. de ecclesiasticis sacris. Et aūt qđ deo daẜ: aut dedicatur: aut ꝯsecraẜ. Qđ dedicaẜ dicēdo daẜ: vnde ⁊ appellatur. Errant igiẜ qui ꝯsecratōez dedicationē significare putant: imolatio ab antiqꝭ dicta est: qđ in mola altari superposita victia redderetẜ: mactari. n. post imolationē est: nūc aūt imolatio pani ⁊ calici ꝯuenit: libatio ꝓo tm̄ calicis oblatio est. Juxta illud: ⁊ libauit de sanguine vue. ⁊ illud poeticū. Nūc pateras libate ioui. Libare. n. ꝓprie est effundere: ⁊ antiquitus qđ in liqda materia offerebaẜ vt vinum ⁊ oleū libamē dicebaẜ: qđ ꝓo in sicco vt silia panis ⁊ thus: oblatio nominabaẜ. Hostie apud veteres dicebātur sacrificia: que fiebant ꝑusq̄ ꝯ hostes ꝓgredēr: victima ꝓo sacrificia que post victoriā deuictis hostib⁹ imolabāt de quo sub. 6. particula canonis diceẜ super ꝟbo. Qui pridie ⁊ erāt victime maiora sacrificia q̄ hostie: vł victima dicebaẜ qꝛ vincta ducebaẜ ad aras: Holocaustū illđ est vbi totū qđ offerebaẜ: puta agn⁹ vel vitul⁹ in altari igne consumiẜ. Olō. n. grece dī totū: caustos icēsio. Cerimōie apđ latinos dr̄ sacra oīa: que apđ grecos cegia vocanẜ: ꝓprie tm̄ cerimonie a carendo dicunẜ: eo ꝗ bis que in sacris offerunẜ in suo vsu carēt hoīes: alij appellāt cerimonias obseruātias iudeoꝝ in abstinētia quarūdā escaꝝ ſm veterē legē a carēdo: qꝛ carent reb⁹ qbus abstinēt. Panis aūt ⁊ calicis sacrm̄ eucharistia dī: put diceẜ sub dicto ꝟbo: q pdic. ¶ Porro circa oblationē sacerdotis ministri sua officia exequunẜ: dyaconus. n. corporale sup altare explicat ⁊ disponit: in quo ostēdiẜ ꝗ euāgeliū xp̄z seu corpus xp̄i intimo totū ipsi⁹ humanitatē plene ꝺscribit. Corporale. n. hoc corpus xp̄i significat: put in ꝓcedēti ti. dictū ē. Deīde subdyacon⁹ in ꝓmis calicē ꝓparat: panē ⁊ vinū in illo disponens a sacerdote postmodū ꝯsecrāda: qꝛ nimiꝝ lex que per subdyaconū hic ꝯgrue designaẜ: hm̄oi oblatōis mysteriū presignauit dicens: ꝗ melchisedech sacerdos obtulit abrahe panē. s. de frumēto ⁊ vinū de racemis a xp̄o postmodū exhibēda: ⁊ in veritate ꝯsecrāda: sicut in genesi ꝓhētur: ⁊ dicetur sub septa ꝑticula canonis sup ꝟbo: Accepit panē. Oblatio panis ⁊ vini significat pia desideria fideliū seu pro imolatiōe seu ꝓ hostia viua. ¶ Rursus in pane corp⁹ xp̄i: in vino sanguis ei⁹: in aq̄ ppl's repn̄taẜ. Et dī panis a pan qđ est totū: qm̄ hic ⁊ in futuro ē tota vita nr̄a: vinū dī a vite cui dn̄s in euāgelio se ꝯparat. Aq̄ ꝓo ab eq̄litate dī: qꝛ per hoc sacrm̄ angelis eq̄ri debem⁹. Lꝫ aūt due sint spēs: nō tm̄ sunt duo sacrificia: vnitas. n. ꝟbi vnitatē efficit sacrificii: hoc est. n. illđ palliū qđ nec filij contexerūt quo xp̄iani xp̄i ebrietatē. i. passionē sub sacrificio tegūt. Deinde subdyacon⁹ ferēs in manu sinistra calicē ⁊ desup corporale ⁊ illū dyacono offerēs significat ꝗ dn̄s subdyacon⁹ fuit qm̄ librū aperuit: ⁊ dyacon⁹ qm̄ dixit: nō veni ministrari sed ministraẜ. Dyacon⁹ ꝓo patenā cū hostia de manu subdyaconi recipit inter pollices ⁊ idices vtriusq; man⁹ interposito tm̄ manipulo inter ipos pollices ⁊ patenā. Nēpe manus subdyacōi opa sunt legis patena latitudo cordis: manipulus opa euāgelii: pollex vigor ꝟtutis: idex discretio. Fuit igiẜ hoc ad significandū ꝗ opa legis ⁊ latitudo cordis ad opa charitatꝭ nō sufficiūt ad salutē: nisi opib⁹ euāgelicis quoꝝ dyacon⁹ annūciator est cū vigore virtutis ⁊ discretiōe mētis adhibitis adiuuenẜ atq; ꝑficianẜ. Supponunẜ aūt idices pollicib⁹ ad notandū ꝗ virtutis vigor exercēdus nō ē absq; discretiōe que aurigaꝝ est mater ⁊ fundamētū virtutū: extra de of. cu. c. i. ¶ Subsequēter dyaconus ipse patenā cū hostia ex istitutiōe ꝯcilij anchiritani. l. di. ꝑsbyteros. 25. di. ꝑlectis: pōtifici repn̄tat: ad notādū ꝗ per euāgelicā traditionē quā dyacon⁹ figurat ad altare i. ad solēnē ritū ꝯuenit ecclesia: qꝛ lex que ꝑ subdyaconum signatur: hoc nostre salutis sacrificium solūmodo presignauit vt ꝓmissuꝫ est: ⁊ pōtifex seu sacerdos hostiā collocat sup altare: calicē ꝓo cū vino ipse dyacon⁹ tenet ⁊ collocat in altari. Circa qđ notādū ē ꝗ hostia significat corp⁹ xp̄i nō sanguinē: sacerdos xp̄m: solus ergo sacerdos absq; cuiusq; adiutorio illā offert dicēs. Suscipe sancte pater. ⁊c. qꝛ xp̄s seipsum in ara crucis obtulit deo patri: ⁊ illā in altari sup corpale q̄si supra sindonē mūdā dispōit: inuēs ꝗ ipsemet xp̄s hoc sacrm̄ istituit ⁊ ecclesie tradidit obseruādum dicēs: hoc est corp⁹ meū ⁊c. hoc facite in meā ꝯmemorationē ⁊c. Disponit aūt ⁊ collocat hostiā cū signo crucis: qꝛ sicut xp̄i oblatio in cruce fcā fuit: sic ⁊ oblatio sacerdotꝭ que in illi⁹ memoriā fit cū signo crucꝭ fieri dꝫ. Collocat et illā directe sup crucē in ꝯsecratōe altaris cū chrismate factam: qꝛ ⁊ xp̄s carnē suā cruci affixit. Vel qꝛ vinū in calice sanguinē xp̄i designat: ⁊ iđ solus dyacon⁹ absq; sacerdote qui xp̄m designat calicē tꝫ: ad notādū ꝗ in xp̄i imolatione sanguis fuit a corpe separat⁹: nō tm̄ solus sꝫ vna cū sacerdote illū offert: ⁊ sup palliā corporalē collocat seu potius sacerdos illo mediāte: qđ ex eo pꝫ: qꝛ nō dicit offero i singulari: sicut dī in hostie oblatione: sꝫ dicit Offerim⁹ tibi dn̄e ⁊c. Ex quo et clare ꝯuinciẜ ꝗ ambo pariter debēt ipa ꝟba ꝓferre. Dyacon⁹ ergo calicē vna cū sacerdote offert: qꝛ nō solū xp̄s seipsum deo patri obtulit: verū et per euāgeliā suum cui⁹ dyacon⁹ est figura ⁊ baiulus: hui⁹ sacrificij ritum istituit ⁊ ecclesie cōmēdauit: quā istitutionē: ⁊ ꝯmēdatōeꝫ ipse dyacon⁹ tāq̄ ꝓdicator euāgelij enūciare ⁊ manifestare dꝫ ex suo officio ab ista militāte ecclīa obseruādā. Jdeoq; participari dꝫ sacerdoti in calice offerēdo: nō tm̄ in ꝯsecrādo qꝛ illud solū⁹ est officiū sacerdotis. Solus tm̄ ep̄s vel sacerdos aquā vino cōmiscet in calice qđ nulli iferiori facere lꝫ: qꝛ solus xp̄s ꝑplos sanguine suo redemit. Preterea admixtio hui⁹ vnionē ppl'i cū xp̄o designat vt seqẜ que fieri non pōt nisi per grām xp̄i cui⁹ typū gerūt pōtifex ⁊ sacerdos. Commisceẜ aūt aq̄ vino in calice ex istitutiōe alexādri pape. i. Primo ad notādū ꝗ nūq̄ salus ppl'i eē potuit sine sanguinis xp̄i effusione: nec et sanguinis effusio sine ppl'i salute: quia xp̄s pplm̄ sibi recōciliauit in morte. Scriptuꝫ est. n. ꝗ aq̄ multe sunt ppl'i multi: xp̄s aūt sanguinē suū fudit pro populo sicut ipse testaẜ. Hic ē sanguis me⁹ no. te. qui ꝓ multis effundeẜ in remissionē peccatoꝝ. Scđo ad notādū ꝗ de latere xp̄i simul exiuit ⁊ sanguis ⁊ aq̄ q̄ten⁹ nec xp̄s sit sine ppl'o nec ppl's sine xp̄o. Cū ergo aq̄ vino misceẜ: tūc xp̄o populus adunaẜ: đ cō. di. 2. cū oē ꝑpe si. Hoc quoq; mysterium lex mosayca ꝓsignauit: sicut apl's exponit dicēs: bibebāt de spūali ꝯsequēti eos petra: petra aūt erat xp̄s: de ꝯse. di. 2. reuera. Quapropter sacerdos in calice aquā fundit vt sicut aq̄ nō sepaẜ a vino: sic ppl's nūq̄ sepeẜ a xp̄o. Tertio ꝯmisceẜ vt diuinitas ⁊ hūanitas in vna ꝑsona ꝯiūcte eē intelliganẜ: de ꝯse. di. 2. c. 3. 4. ⁊ 5. Nā ꝑ vinū diuinitas: ꝑ aquā hūanitas itelligiẜ: q̄ ꝗ in altarꝭ offō aquā sine vino: vł econuerso ei ministret: q̄tū i se ē diuinitatē ab hūanitate sepat: de h diceẜ i ꝑticula canōis sup ꝟbo: h ē corp⁹ meū: ⁊ sup ꝟbo: hic ē calix. Sane sacerdos vł minister mistus⁹ vinū ⁊ aquaꝫ in calicē pri⁹ effūdit modicū in terrā nō solū vt meat⁹ siue loc⁹ vasis ꝑ quē fluere dꝫ mūdeẜ ⁊ si qđ ē in sup'ficie vini vł aq̄ emitaẜ: verū et ad ostēdēdū ꝗ sanguis ⁊ aq̄ de latere xp̄i vsq; i terrā fluxerūt: ad qđ mysteriū se ꝓparat pagēdū. Cōsiderādū et ē qꝛ aq̄ bn̄diciẜ qn̄ vino admisceẜ: vinū ꝓo nō: ⁊ h iđ: vt dicūt qdā ꝓmo qꝛ vinū suā bn̄dictionē expectat: sꝫ h rō nō vꝫ sufficiēs: imo qꝛ tūc totū vinū ē: qm̄ in bn̄dictiōe vini sub noīe calicis tā vinū q̄ aq̄ simul bn̄dicunẜ. Vn̄ pōt scđo mō dici ꝗ vinū i h loco xp̄z significat q nulla eget bn̄dictiōe: aq̄ pplm̄ q in hac vita neq' eē sine peccato ꝑꝑ qđ idiget bn̄dictiōe dei vt reddaẜ dign⁹ ad ꝓmissam vnionē cū xp̄o. Ad h igiẜ significādū aq̄ bn̄diciẜ qn̄ vino admisceẜ. Tertio et vinū nō bn̄diciẜ qꝛ subdyacon⁹ q non pōt bn̄dicere dꝫ illđ ex offō suo i calicē mittere vt ꝓmissū ē. Quarto qꝛ populus per aquā significatus vniẜ xp̄o solum ꝑ bn̄dictionē grē ipsi⁹ xp̄i quē sacerdos bn̄dicens figurat.

¶ Est aũt plus de vino q̃ de aq̃ ponẽdũ arbitrio sacerdot ita tñ q aq̃ a vino absorbeat: ꝛ vini saporẽ retineat:extra de celebra. mis. pnicsiosus: ꝛ hoc in signũ q ecclesia dz icor porari xp̃o nõ xp̃s ecclesie: vñ augu. Nõ tu mutabis me in te sicut cibũ carnis tue: sed mutaberis in me: de hoc ẽt dice tur sup dict. ꝓbo. Hic est calix: ꝛ in. 6. pte sub. 5. feria cene dñi ppe fi. Predictus ẽt alexander papa statuit oblatiõez ex azimo ꝛ in modica fieri quãtitate dicẽs. Nec oblatio q̃ to rarior tãto ꝑciosior. ¶ Nõ est ẽt obmittẽdũ q in missis ꝑuatis ministrans sacerdoti ampullã cũ vino: manũ ei⁹ nõ osculat: sz ministrans ampullã cũ aq̃ sic: qꝛ vinũ xp̃z: aq̃ genus humanũ: osculũ ꝓ pacẽ inter deũ ꝛ hoiem significat reformatã Regulariter tñ cũ celebrãti aliqd porrigit vel ab eo recipit man⁹ osculũ interponit: ad designãduz q oẽ seruitiũ oisq3 reuerẽtia deo exhibita cui⁹ vices celebrãs gerit pcedere dz ex feruore charitatis ꝛ amoris: q p man⁹ osculũ designat: de h ẽt sub euãgelio dcm̃ est: ꝛ sub ti. de pacis osculo dicet. Calix aũt ponit rome ad dextꝝ latus oblate: ꝛ bñ q̃si sanguinẽ suscepturꝰ q de latere xp̃i noscit pfluxisse: ꝛ ad designãdũ sanguinẽ ꝛ aquã de dextro xp̃i latere emanasse: ꝑterea nisi a latere stet recta pa crucis que fit cõiter sup hostiã ꝛ calicẽ nõ pducit solũmõ super hostiã qd tñ fieri debet. Crux. n. ipsa icoari dz sup hostiã: ꝛ pfici sup calicẽ put ex diuersis locis ꝛ verbis ipsi⁹ canonis colligit euidẽter: de hoc dicet in. 8. pticula canonis sup ꝓbo: hostiã sanctã. Cõiter tñ alibi ponit hostia iter sacerdotẽ ꝛ calicẽ. Primo ad notãdũ q xp̃s est mediator dei ꝛ hoiuz. ie. di. q̃si ꝛ fm̃ hoc sacerdos deũ patrẽ: hostia xp̃m: aq̃ in calice ppl̃m significat: q nõ nisi xp̃o mediãte ad resurrectiõis gaudiũ possum⁹ puenire. Scdo ppinqor est sacerdoti hostia q̃ calix: qꝛ prius a xp̃o ꝯsecrata legit q̃ sanguis: ꝛ aplis prius data: sed hec rõ facit poti⁹ p dictis romanis: q cruces incipiunt sup hostiã: ꝛ deinde eas sup calicẽ pducũt. Porro cũ sacerdos accipit patenã cũ hostia: vt ceolũ cũ aq̃: calicẽ cum vino: thuribulũ cũ incẽso: efficit sup ea crucis signaculuz: vt per crucis ꝟtutẽ ois conatus dyabolice malignitatꝭ effugiat: ne ꝯ̃ sacerdotẽ vel sacrificiũ aliquo mõ preualeat. ¶ Et nota q in ampullis in qb⁹ vinũ ꝛ aq̃ ꝯtinet p sacrificio spũaliter ꝯsiderãdũ est q in pua substãtia icõpacbẽsibilia cõtinent futura sacra. Dicit aũt ampulla q̃si ampla bulla significãs cor humanũ qd ampluz dz esse latitudine charitatis. ¶ Rursus ampulle. i. vasa ad offerẽdũ vinuz sunt ꝑdicatores mordaciter icrepãtes: vel qlibet spũs sancti gra inebriati: ꝛ alios inebriãtes. Idrie ꝓo. i. aqrica vasa sunt doctores aq̃ sapiẽtie saturari potari ꝛ vitalib⁹ aqs repleri. ¶ Rursus adhuc pmissa alio ordie prosequamur. In qbusdã ecclesijs subdyaconus portat calicẽ in sinistra patenã in dextra ꝛ desup corporale: vn⁹ cãtor oblatã cũ fanone: ꝛ vinũ cũ ampulla: alter ꝓo ꝑber aquã vino miscendã: vltimo dyaconus fundens aquã in calice offert ꝑsbytero seu epo. Nempe subdyaconus est xp̃s: calix passio: patena crux: sinistra ꝑsens vita, dextra futura: corpale ecclesia: vnus cãtor iudaicũ ppl̃m figurat: alter gentilez: ampulla deuotionẽ: oblata corp⁹: vinũ sanguinẽ: aq̃ ecclesiã: archidyaconus xp̃m: ꝑsbyter seu epõ deũ patrẽ. Subdyaconus ergo calicẽ portat in sinistra: qꝛ xp̃s de torrẽte bibit in via. i. passionẽ sustinuit in pñti vita: patenaz in dextra: qꝛ per crucẽ peruenit ad gloriã: pp hoc. n. exaltauit illũ deus desuper corpale: qꝛ eius passionẽ ecclesia nõ desinit imitari. Corporale. n. cãdidat: ꝛ ecclesia p multas tribulatiões xp̃o cõformat. Subdyaconus ẽt nr̃. s. xp̃s patenã cũ calice portauit: q̃si crucẽ in passione baiulauit. Prim⁹ cãtor offert oblatã cũ fanone ꝛ vinũ cũ ãpulla: qꝛ primitiua ecclesia de iudeis suscepit fidẽ passionis in deuotione mentis. Oblatã ergo nõ nudis manib⁹ sed cũ fanone cãdido. i. cũ manipula alba ꝛ mũda offert: ad notãdum q xp̃i corpus ab his tãtum digne suscipit: qui carnẽ suã cũ vicijs ꝛ ꝯcupiscẽtijs crucifigũt. Alius aũt cãtor offert aquã quã dyaconus miscet vino ꝛ offert ꝑsbytero seu epo: hec est gẽtilitas que suã obtulit multitudinẽ: quã xp̃s i passiõe obtulit deo pri. Pôtest. n. nõ icõpetẽter dici q altare mẽsaz dñi in q̃ cum discipulis suis ꝯuiuabat: ara crucẽ: calix sepulchꝝ vel passionem xp̃i. de quo in pma pte sub tit. de picturis dcm̃: ꝛ patena que a patẽdo dr̃ cor latũ ꝛ amplũ significat: sup hãc patenam. i. sup latitudinẽ charitatis sacrificiũ iustitie dz offerri: vt holocaustũ aie pigue fiat. Hãc cordis latitudinez hebant apli cũ petrus dicebat. Et si oportuerit me mori tecũ nõ te negabo. Silr ꝛ oẽs apli xp̃o dixerũt. Sz latitudo cordis ab eis aufugit ꝛ latuit: cũ oẽs magistro relicto fugerunt ꝛ latuerũt. Ad qd significãdũ post susceptã ide oblatã sacerdos abscõdit sub corpali patenã: vel saltẽ eã ab altari remotã subdyacon⁹ retro ꝯtect inuolutã. Per hoc ẽ discipuloꝝ fuga vel latibulũ vel isidelitatis excecatio designatur: qui dũ verꝰ sacrificiũ offerret xp̃o relicto fugerũt ꝛ latuerũt: sicut eis ipse ꝑdixerat. Oẽs inqt vos scãdalũ patiemini in me in hac nocte. Scriptũ est. n. pcutiã pastorẽ ꝛ dispgent oues gregis: postq̃ aũt surrexero ꝑcedã vos in galileã. Aliquãta pticula patene ñ abscõdit vt oñdat q beata ꝟgo ꝛ btũs Ioãnes euãgelista nõ fugierũt nec latuerũt de hoc dr̃ sub ti. de scis. Et iõ sacerdos dicitur⁹: pax dñi: q̃si dñice resurrectiõis annũciatur⁹ eulogiũ resumit patenã: qꝛ cũ eẽt sero die illa vna sabbatoꝝ ꝛ fores eẽnt clause vbi erãt discipuli ꝯgregati: pp metũ iudeoꝝ venit iesus ꝛ stãs in medio dixit eis Pax vobis: resumẽs oues q̃ trepidãtes aufugerãt. Rursus patena que pp sui formã diuinitatẽ q̃ initio caret ꝛ fine significat: vsq3 ad dñicã orõnẽ absconsa tenet: ad designãdũ q diuinitas nobis abscõsa ꝛ velata ẽ in hoc mũdo: sz q̃n in orõne dñica dr̃. Panẽ nr̃m: manifestat ad ostẽdẽdũ q q̃n ad panẽ nr̃m: q in celis ẽ puenicm⁹: tũc diuinitas que in hoc mũdo abscõsa ꝛ velata ẽ manifestabit se nobis ꝛ videbim⁹ ipsuz sicuti est. De hoc dicet sub ti. de resumptiõe patene In qbusdã tñ locis patena discooperta tenet: ad designãdũ q sacerdos orat p eternis: que p xp̃i ꝑdicationẽ nobis reuelant. Per patenã. n. que rotunda est eternitas: que ꝑncipio caret ꝛ fine: ꝯgrue designat. ¶ Sane subdyacon⁹ tenet patenã a pte posteriori eleuataz q̃si diceret. Imitamini me qui posterioꝝ oblit⁹ ad añteriora me extẽdo: inuẽs ẽt q referre debem⁹ oia opa nr̃a ad xp̃z ꝛ ad coronã eternã. Patena quoq3 seorsuz a calice reuoluta s. ps supior subt⁹ posita significat lapidẽ a sepulchro ꝯmotũ ꝛ reuolutũ. Et nota q dyacon⁹ tradit patenã subdyacono tenẽdã inuẽs q xp̃s ꝯtulit discipulis suis ꝑtãtẽ ꝑdicandi regnũ dĩ. Circa hoc ẽt videbit sub ti. d resũptiõe patene. ¶ Circa oblationẽ ppl̃i notãduz ẽ q ppl̃s offerre dz. Iuxta illõ epo. Nõ appebis in ꝯspectu dei tui vacu⁹: de cõs. di. i. ois. Per oblata quoq3 munera possum⁹ ꝯmemorare copiosaz victimã: q̃ oblata ẽ a pplo cũ rex salomõ tẽplũ ꝛ altare dño sacraret. Exẽplo. n. illi⁹ plebs fidel offert se ꝛ dõa deo: sz i ve. te. ꝯuenicbat ppl̃s i hierusalẽ qbusdã magnis solẽnitatib⁹. s. pasca: pẽthecoste: ꝛ i festo scenofegiaꝝ vt orarẽt in tẽplo ꝛ tũc tenebant offerre. Et nota q in ve. te. ppl̃s offerebat sacrificiũ legale ꝛ volũtariũ p peccato: p graꝝ actiõe dõa vota ꝛ holocausta. ¶ Sacrificiũ legale sunt decie ꝛ pmicie vl ea q̃ lex iussit offerri: deut. 12. c. Volũtariũ ẽ qd spõte p peccato ꝛ p legis trãsgressiõe offerebat. Dõa sunt q̃ in tẽpli ornatũ offerebant: vota q̃ p piculis ifirmitatũ vl belli. De holocausto pmissum ẽ: vñ dr̃ i paralipome: q obtulerũt ꝑncipes p vot: p spõtanei: p peccato: p regno: p sanctuario: p iuda. Rit⁹ igit synagoge trãsiuit in religionẽ ecclesie ꝛ sacrificia carnal ppl̃i mutata sũt i obseruãtiã ppl̃i spũal. Nã sic ppl̃s ille moysi ꝯscẽdẽti i mõte diuersa dõa ad faciẽdũ tabernaculũ offerebat: sic epo i pulpito veniẽti xp̃iani deuotas offerũt oblatiões. Alius offert auꝝ imitatus magos: qui auꝝ dño obtulerũt. Ali⁹ argẽtuz: secut⁹ illos qui

pecuniã in gazophilatio posuerũt. Alius ṽo aliqd de sua substãtia: vt associet illis qui per paulũ z barnabã necessaria pauperibus trãsmiserũt: nec est curãdũ que q̃titas vel spẽs offerat: s; poti⁹ mẽs attẽdit offerẽtis: vñ ꝓuer. 3. Honora dñz deũ tuũ de tua substãtia: z thobie. 4. Ex tua substãtia fac elemosynã: z magi obtulerũt xp̃o nato aurũ thus z mirrã. math. 2. Juxta illd ps. Tibi offerẽt reges munera: nec s; Gre. offerẽs a munerib⁹: s; munera ab offerẽte placẽt. Offerũt quoq; legale sacrificiũ in decimis z p̃miciis: volũtariũ in spõtaneis oblationibus: ꝓ peccato võ penitẽtias redimũt: ꝓ grãꝝ actiõe võ ꝓ collatis a deo aliq̃ gr̃a grẽs offerũt. Dona võ in edificia ecclesiaꝝ vel vestis aliqd offerũt: vota võ qd in piculis vouerũt exoluũt. Holocaustũ offerũt qui seculũ dereliquũt: z sua pauperibus distribuũt. ❡ Offerẽs aũt manũ sacerdotis osculat per qd fides cũ ope designat: de quo ẽt iam p̃missum est. ❡ Offerẽs ṽo panẽ z vinũ significat discipulos qui p̃ueniũt parat necessaria ad pascha. ❡ Ueꝝ clerici z mõachi et administratões h̃ntes nõ offerũt nisi in officio mortuorũ z in noua celebratiõe sacerdotis: z in qbusdaz p̃cipuis solẽnitatibus: de cõ. di. i. alia: cũ. n. ipsi de oblatiõibus viuãt: z ipsi ac sua deo oblati sunt nõ tenent offerre. Uiri aũ mulieres offerũt. Ipsi. n. fortes in xp̃o designant. s. martyres q in p̃mitiua ecclia plures ꝯtumelias passi xp̃o victimã obtulerũt võ occubuerũt. Deinde mulieres q̃ fragilitates designãt. s. ꝯfessores: q tpe pacis dño laudis hostias obtulerũt. Preterea vir caput est mulieris: z iõ a capite ratio est reddẽda. ff. de edẽdo: argẽtari⁹. ❡ Subdyaconi aũt vel acoliti recipiũt oblationes que ad manũ epi deferuntur: ad notãdũ q ipse nõ sua s; aliena manu dz tpalia ministrare. ❡ Sane roman⁹ põtifex nullã oblationẽ manibus tãgit nisi illã q̃ ꝓ defunctis: quã iõ mãib⁹ accipit: vt sigillet errorẽ dogmatizantiũ elemosynas nõ ꝓdesse d̃functis: z nisi oblationẽ pãis quã tãgit: vñ pp reuerẽtiã sacrificij qd ex pane ꝯficit: cuiz qi est vicari⁹ ei⁹ qui de se dicit: Ego sum panis viu⁹. Ceteras ṽo oblatiões ad pedes accipit pp illud qd in actib⁹ aploꝝ h̃etur: qm offerebãt precia eoꝝ que vẽdebant z ponebãt aũ pedes aploꝝ: z q2 oia sua sunt ꝓut sub euãgelio tactũ est. Et sacerdos oblatões manu tãgit repñtans illd leui. i. z. 4. Ponetq; man⁹ sup caput hostie z acceptabilis erit atq; in expiationẽ ꝓficiens. Et nota q ꝓ defunctis offert panis z vinũ. Juxta illud thobi. 4. Panẽ tuũ z vinũ tuũ super sepulturã iusti cõstitue. i. distribue. Et pecunia siue argẽtũ exẽplo iude machabei qui misit offerri. 12. milia dragmas argẽti ꝓ peccatis mortuoꝝ. 2. machabe. 12. Et p̃cia eoꝝ ponebant ante pedes aploꝝ vt p̃missum est. Et lumẽ ad illuminandũ illos qui in tenebris purgatorij sedẽt q̃n offerẽs ipso sacerdote dicat. Lux eterna luceat eis dñe zc. ❡ Sane moyses videns q ppl̃s multa obtulisset: iussit p̃conis voce cãtari ne quis vltra offerret exo. 35. z. 36. c. Nullus tñ sacerdotũ nr̃i tpis talia facere visus ẽ. In nõnullis locis pochiani in die natalis dñi offerũt sacerdotib⁹ panes quos kalendarios vocant: pp illud qd legit leui. 22. Offerẽtis panes duos sacerdoti qui cedũt in vsuz eius. Et vocabitis hũc diez celeberrimũ atq; sanctissimũ zc. Susceptis itaq; a pplo oblationib⁹ z choro offertoriũ cãtante eps vel sacerdos ad altare reuertit: q̃m xp̃s susceptis fideliũ votis cãtantib⁹ turbis Osanna in excelsis in ꝓximo imolãdus intrauit in tẽplũ.

❡ De secunda thurificatiõe. Rubrica.

Oblatione mystica de q̃ premissum est suscepta statĩ adolet icensum: per qd illud innuit qd statim subscribit a Joãne in euãgelio de quo p̃missum est ꝓpe p̃ncipiũ p̃cedẽs ti. Maria ergo. s. Magdalena accepit librã vnguẽti nardi pistici preciosi z vnxit pedes iesu: z īpleta est dom⁹ ex odore vnguenti: z sacerdos in modũ crucis sup̃ducit z circũducit icensum sup̃ sacrificiũ z altare: vt z crucis signaculo z thuris icẽso dyabolice fraudis malignitas expellat z effugiat. Qd ṽo tertio sup̃ducit z circũducit incẽsum: designat: q maria ter exhibuit z adhibuit vnguẽtũ circa corp⁹ iesu. Prio. n. vnxit pedes illi⁹ in domo simonis pharisei. Scdo cũ in domo symonis leprosi sup̃ caput eius vnguentũ effudit. Tertio cũ emit aromata vt veniens vngeret ihesuz iã positũ in monumẽto: volũtas. n. reputat ꝓ facto. 17. q. i. z si ergo: cũ per ipsam nõ steterit quo min⁹ expleuerit qd icepit. Qd ṽo postmodũ vndiq; totũ incensatur altare: designat q post sacrũ illud totã respsit ecclesiã sicut dñs ipse testatur. Amen amẽ dico vobis: vbicũq; p̃dicatũ fuerit euãgeliũ hoc in toto mũdo dicet q z hec fecit in memoriã ei⁹. Põt ẽt dici q altare thurificat in figuraz angeli q stetit iuxta aram tẽpli h̃ns thuribuluz in manu sua: de quo fumus aromatũ in ꝯspectu dñi ascẽdebat. Christus. n. magni ꝯsilij angel⁹ carnẽ imaculatã igne sancti spũs plenaz ꝓ nobis in ara crucis obtulit dño in suauitatẽ odoris. Fumus aromatũ sunt oõnes scõꝝ que p ardorẽ charitatis ex passione dñi ꝓpagate ad deũ patrẽ ascẽdũt z nos ad coronã trinitatis ꝓducũt: iõq; sacerdos thurificat in modũ crucis z corone: si semel thurificat recolit vnicã passionẽ: si aũt semel coronat vnit⁹ denarij retributionẽ. Si ṽo ter: eternitatis in passiõe operationẽ z triũ ordinuz glorificationẽ: z iõ thurificãs ait. Dirigat oro mea sicut icensum in ꝯspectu tuo. z. c. m. m. sa. ve. Moraliter aũt icẽsum deuotiõis adolendũ est in thuribulo cordis igne charitatis vt odorẽ suauitatis emittat. vt. vz. tã nos q̃ oblatio nostra sim⁹ bonus odor deo: de quo dicit scriptura fungi sacerdotio z habere laudẽ in noie ipsius. z. o. il. in. d. l. o. s. Hoc. n. icẽsum sacerdos accipit. i. xp̃s acceptat z incẽsat ex eo sacrificiũ z altare. Põt ẽt dici qd thuribulũ qd oblationi sacerdos sup̃ponit significat xp̃m per quẽ petit vt sibi ꝓpicietur deus. Sane oibus defert incẽsum vt ostẽdatur q oia a sacerdote facta ptinẽt ad oẽs: vñ psalmista. Dirigat dñe oõ mea: sicut incensum in ꝯspectu tuo: nisi in missa ꝓ defunctis vt dicetur i. 7. pte sub ti. de officio mortuoꝝ. In ꝯcilio rothomagẽ. i bu. cardo libro. 3. c. vt tpe ita legit. In tpe quo legit euãgeliũ finito euãgelio sup̃ oblationẽ incẽsum in mortẽ vz redẽptoris nostri ponat decreuim⁹. Leo ẽt papa statuit incẽsum sup̃ oblatã poni. Quidã tñ heretici garriũt nõ esse in missa thurificãdũ: qm xp̃s in cena terrenũ incẽsum nõ fumigauit: z Jsa. Incẽsum est abhominatio mihi. Quare altare z crucifixus thurificant dictũ est sub ti. de aque b̃ndictiõe asꝑsiõe. Post thurificationez iterũ digitos lauat: nec deinceps vsq; post cõiõnẽ cũ eis cũ qb⁹ sacrã hostiã tractare h; aliqd tãgat sed post eius eleuationẽ eos iungat: vt dicet sub. 8. pticula canõis. Minister quoq; epi trahit z super brachia ei⁹ informat planetã z alia indumẽta: nã z legalis sacerdos dum sacrificabat fimitates balthei super humerum reflectebat.

❡ De iclinatiõe sacerdotis z osculatiõe altaris ac oõne.

Purificationis expleto mysterio sacerdos se iclinãdo dic. Suscipe scã trinitas zc. qd sumit de tertio danielis: vt. vz. hostiã offerat ex pinguedine charitatis vt sit dign⁹ ad sacrificiũ imolãdũ. Sacerdotis iclinatio xp̃i h̃ũilitatẽ significat q exinaniuit semetipsum formã serui accipiẽs fact⁹ obediẽs vsq; ad mortẽ mortẽ aũt crucis: q ẽt iclinãs se ad pedes discipuloꝝ post sacr̃m in cena traditũ orauit ad p̃rẽ. Postea ṽo se erigẽs osculat altare ad notãdũ q p passionem xp̃i ppl̃s liberat⁹ est z deo patri recõciliat⁹: vnde apl̃s ad ephe. 3. Faciẽs pacẽ vt recõciliet ambos deo in vno corpe. Cõsequẽter sacr̃m incepturus orat p̃mũ ꝓ se. deinde ꝓ pplo.

Conuertens enim se ad illuz sub silentio dicit: Dñs vobiscū: sicut dictū est sub ti. de salutatione: ⁊ mox voce aliquantulū eleuata vt oratio oīuz auxilieť ei quasi nō ꝑsumens ꝙ solus possit tm̄ mysteriū exeq̄ monet illū dicens. Orate ꝑ me fratres ⁊c. ⁊ ego ꝓ vobis: in quo significať illud qđ xp̄s discipulis suis dixit Lu. xx. Orate ne intretis in tēratōez ⁊ ibidem. Ego ꝓ te oraui petre. Monet aūt orare vt sacrificiū fiat deo acceptabile: ⁊ ppl̄s dz sibi secrete orare rn̄dēs: Memor sit dñs oīs sacrificij tui ⁊ holocaustū tuū pingue fiat: vel rn̄det. Suscipiat dñs sacrificiū ⁊c. vel dicat. Spiritus sanctus superueniat in te: vel illō. Mittat tibi dñs auxilium de scō: vel imola deo sa. lau. Debemus. n. inuicem orare sm̄ apl̄m vt saluemur. Orauit. n. xp̄s ꝑmū ꝓ se: pr̄ inq̄ venit hora: clarifica filiū tuū: vt filius tuꝰ clarificet te: deinde ꝓ po. dicēs. Pater scē serua eos quos dedisti mihi: vt sint vnū sicut ⁊ nos: extra de sū. tri. c. ij. Dicturꝰ ergo Orate ꝓ me fratres se vertit ad ppl̄m: q2 ipsum distincte alloqturꝰ: sed dicturus. Oremus: post Dominꝰ vobiscū: se ad altare cōuertit: q2 tūc nō distincte: sed per modū ꝯceptiōis ad aliqd excitat ad scū orādū seu gratias referendū. Monito itaq̄ ppl̄o sacerdos statim reuoluitur ad altare per sinistram partē: put sub tit. de salutatiōe ad ppl̄m dictū est: ⁊ tūc tñdē dicit orationē: quā intermiserat ab offertorio citra qñ dixit. Oremus: ad notādū ꝙ xp̄s iterū redut hierosolymam ad domū oratōis quā ad tp̄s deseruerat cū secesserat in effren. Sic. n. legiť in euāgelio. Cū venisset Jhs hierosolimam intrauit in tēplū: ⁊ eiecit emētes: ⁊ vēdentes de tēplo dicēs. Domus mea: domus orationis vocabiť. Instat enim sacerdos oīonibꝰ ne indignꝰ inueniať: vt Oza: qui tetigit temere archā dñi: ⁊ ꝑcussus est a domino: nec legitur aliud fecisse nisi vxorē ꝓpriā cognouisse in nocte ꝑcedenti. Bethsamite quoq̄ q2 temere voluerūt archā dñi tangere: occisi sunt de ppl̄o. lxx. de plebe q̄nquagīta milia: ꝑciosa archa est calix dñi. Orat aūt voce demissa: ꝑmo ne vilescat officium misse: ⁊ iō oratio ipsa q2 secrete dicitur a q̄busdaz secretella: ad differentiā maioris secrete: a q̄busdaz ꝓ sacra vocatur: de quo ⁊ de huiōi silentio sub tit. de secreta dicet: vt dictum est sub ti. de offertorio. Scđo orat in silētio vt deuotius oret nec cogitet quōcius vox ⁊ corꝑis cōpositio placeant ppl̄o: q2 ⁊ dñs elongatus est a discipulis quātū cōtinet iactus lapidis vt oraret. Tertio in hoc ꝙ secrete orat significat secretas ꝑces xp̄i dicētis. Pater mi si fieri pōt trāseat a me calix iste. Math. xxvi. Quarto hoc silentiū recolit sacr̄m in sacrificijs patrū abscōditum vt in Abel Isaac in agno pascali in vitula rufa in hirco emissorio. Quinto in hoc repn̄tatur silentiū qđ dominus habuit in passione: q2 tāq̄ ouis ad occisionē ductꝰ ē: qđ ⁊ martyres imitati sunt. Unde nō murmur resonat nō querimonia ⁊c. Sexto ideo orationes que post oblatiōes sequunť in silētio: ⁊ secrete dicuntur: q2 iudei statim post suscitationē lazari voluerunt occidere Jesuz: ille ꝓ eo abscondit se in ciuitatē effren in solitudine: ⁊ tacuit a p̄dicatiōe ⁊ miraculorū opatiōe vsq̄ in sabbatū in ramis palmarū quo vēit in domū symōis leprosi: ⁊ tūc p̄dicauit apte: ad qđ designādū sacerdos in fine secrete eleuat iterū vocē dicēs palā: ⁊ alta voce. Per oīa secu. secu. qđ expositū est sub tit. de orōne. Scđo iō dr̄ alte: Per oīa: ad notandū ꝙ post resurrectionē xp̄s p̄dicauit aperte. Tertio q2 est p̄ncipiū sequētis orōnis vt iā diceť. Quia ꝓ eo q̄rit assensuz ppl̄i: ⁊ ꝯfirmationē: q2 ipse est q̄si legatus populi: iō ppl̄s assentiens voci eiꝰ dicit Amen: q2 seculū ꝑ ipsum creatū est. ¶ Adhuc dicturꝰ ꝑ oīa secula seculorū deponit manus sub altare: Primo ad notādū ꝙ oēm cogitatuz tp̄alez deponit ⁊ se totaľr deo cōmittit imolationi dūtaxat tota mēte intēdēs. Scđo manus deponit: cū. n. nūc ad cordis eleuationē: ⁊ ad grār actiōez inuitet: ⁊ eleuationē cordis per ꝯtēplationē ꝑdere debeat exercitiū bone opatōis quā manuū depositio significat: De qua opatōe postea grās referimus ei qui in nobis incipit opus bonū vt perficiat sicut dicit apostolus: idcirco tunc manus deponit.

¶ De prefatione. Rubrica.

Ante prefationē describitur in libris q̄dam figura representans ex pte anterioři lr̄az v. ex parte vō posteriori litterā. d. q̄ due littere ꝯiūcte ꝑ: vere dignū: ponunť lr̄a. vz. ꝓ dictione. Sane per litterā. v. que inferius clausa: ⁊ superius aperta est hūs initium a linea lōgiori: humanitas siue hūana xp̄i nā que in virgine p̄ncipiū habuit sed fine carebit: ꝑ. d. vero circulariter clausum diuinitas seu diuina nā que nec p̄ncipiū nec finē hz figurať. Tractus aūt in medio vtranq̄ copulās pte: crux est ꝑ quā diuinis sociant ⁊ vniuntur humana. Ideo ergo hec figura in ꝑfatiōis p̄ncipio poniť q2 ꝑ mysteriū vnionis: ⁊ dñice passiōis pacificātur hoīes angelis: ⁊ sociātur hūana diuinis i ꝑconio saluatoris. In ꝑfatōibus. n. oībus ꝯueniūt hoīes: ⁊ angeli ad ꝯcinēdum ꝑconia regni vn̄ ⁊ alta ⁊ delectabili voce cantantur: q2 vicis angelorū ꝑconia repn̄tanť. Et cātanť corā altari ⁊ a solo sacerdote. Juxta illud apoc. xiiij. ⁊ cātabūt q̄si cāticū nouū an̄ sedē: ⁊ nemo poterat dicere cāticū nisi ⁊c. Siqdē hec oīo vocať ꝑfatio: q2 ꝑcedit sacrificiū p̄ncipale. Et. n. quasi ꝑlocutio. i. ad misteriū ꝑparatio: ꝑlocutio. vz. totiꝰ orōnis secuture: a c igiť vsq̄ ad Agnus dei. In hac. n. ꝑloquitur sacerdos grates ⁊ laudes deo vt meliꝰ ad ꝯsecrādū corpus xp̄i valeat ꝑuenire. Vocať et ꝑparatio q2 ꝑpat fideliū mētes ad futurā reuerētiā ꝯsecratōis. Dr̄ et hymnꝰ āgelicꝰ q2 āgelicis laudibꝰ est plenꝰ. Uerūm̄ sacrificiū vocať in secretella oblatio: sz a Dñs vobiscū: qđ sequiť post illā sequitur vsq̄ ad Scūs vocatur hymnꝰ. Sane in ꝓximo ti. dcm̄ est in fine secretelle dr̄ alta voce: ꝑ oīa secu. secu. qđ siqdē est finis illius orōnis: ⁊ initiū ꝑfatōis: per qđ sacerdos insinuat ꝙ xp̄s est lapis angularis qui fecit vtraq̄ vnū: iudeos cōminens ⁊ gentiles. vt sit vnū ouile ⁊ vnꝰ pastor. Dicturꝰ ergo sacerdos rē attētōe dignissimā: salutat ppl̄z dicēs: dñs vobiscū: optās nos tales existere cū qbꝰ dñs maneť digneť ⁊ illud nobiscū celebrare ꝯuiuiū: ad qđ mulier attulit alabastruz vnguēti nardi pistici ꝑciosi: ⁊ effudit illud sup caput dñi recūbētis: ⁊ ppl̄s rn̄det: ⁊ cū spū tuo: ⁊ hic mutuo ꝓ se orāt. Nā ⁊ in ve. te. oēs sacerdotes orabāt dū ꝯsumaretur sacrificiuz ionatha inchoāte ⁊ ceteris rn̄dētibꝰ. Postea sacerdos consolitās subiūgit Sursum corda. s. i celestibꝰ nō in terrenis. ⁊ eleuat manꝰ ꝓp rōnes sub ti. de orōne scriptas ad fi. Chorus rn̄det: Hēmꝰ ad dñm. i. hr̄e debemꝰ: vn̄ in canōe cypriani: de ꝯse. di. i. qñ pape ita dr̄: iō sacerdos an̄ orōnē canōis ꝑfatiōe ꝑmissa parat frm̄ mētes dicēdo. Sursum corda: vt dū plebs rn̄det: hēmꝰ ad dñm admoneať nihil se q̄ dñz cogitare debere. Rursus iō chorꝰ subiūgit: hēmꝰ ad dñm: vt ecclesia vere sic mulier vnguētaria sursum ad illā verbi diuinitatē cor eleuet: ⁊ illō caput eq̄le deo p̄ri fide ꝯtingēs vnguēto catholice ꝓfessiōis perungat: cuiꝰ sane ꝑconiū sacerdos ꝓseqť dicens Grās agamꝰ dño deo nr̄o: q2 ꝓ oībus bn̄ficijs q̄ nobis ꝯtulit grās referre debemꝰ. Chorꝰ rn̄det. Dignū ⁊ iustū est: q2 sm̄ grās oīpotenti deo referre debemꝰ. Seqť: per xp̄m dñm nr̄m: supplēdū est: ꝯfidētes ⁊ credentes ꝙ per xp̄z maiestatē eiꝰ laudāt angeli: adorāt dñatōes tremūt ptātes. Hoc sacre ꝯfessiōis ꝑconiū ita recte concludit ecclesia: vt cū angelis: ⁊ hoībꝰ decātet hūc dn̄ori pectoris hymnū. Scūs scūs dñs deus sabaoth: pleni sunt celi ⁊c. de quo infra diceť. ¶ Pōt et ꝑfatiōis offm̄ ad illud referri q2 Jhs ascēdit in cenaculū magnū stratū in quo multa locutꝰ ē cū discipulis suis ⁊ grās agēs hymnū illū retulit deo p̄ri: de quo. d. Math. ⁊ hymno dicto exierūt in mōtē oliueti. Ergo per Dñs vobiscū: oratio quā discipulis fecit accipitur: per Sursum corda ascensus ad cenaculum: iteruz per sursum corda ad ꝯfitendū filio surgimus: ⁊ angelorūz

ministerium impleremus: qui vota nostra suscipiant: ⁊ ad deum pferant. Per gr͂as agamus: xp̄o recolimus gr͂arum actionē: ⁊ inuitamus pplm̄ ad agendū gr͂as deo pr̄i per filium: p quē redimimur: ⁊ cū āgel ad laudādū admittimur. Monet ergo sacerdos pplm̄ sursum. i. supra semetipsum habere vel eleuare corda ad dn̄m: iuxta exhortationē apl̄i dicētis. Que sursum sunt q̄rite nō que sup terrā. Nā qui in terrenis sunt nihil dignū deo offerre pn̄t: vbi. n. est thesaurus tuus ibi est ⁊ cor tuū. Multi quidē dn̄ ore loquunt̄ celestia corde meditant̄ terrena: qbus dn̄s improperat p pphetam. Populus hic labiis me honorat: cor aūt eoꝝ longe est a me. Chorus xo r̄ndens pfitet̄ se sacerdotis monita suscepisse. d. Habemus ad dn̄m: vn̄ diligenter puideat ne cor habēs deorsum ad seculum sp̄ui scō dānabiliter mētiat̄. Sacerdos ēt postq̄ affectos reddidit ⁊ deuotos: hortat̄ vt gr͂as agamus dn̄o deo nr̄o: qm̄ ipse est deus. i. creator: ipse est dn̄s. i. redēptor: ipse est noster. s. saluator. Tūc. n. erit verissime noster cū erit oia in oibus. i. sufficientia singuloꝝ. ¶ Rursus qz ppl̄s pfessus est se intētū eē ad dn̄m: adō pb̄yter subiūgit Gratias agamus. Chorus xo sacerdotis v̄bū approbans: ⁊ affirmās r̄ndet. Dignū ⁊ iustū est. Dignū quidē quātum ad deū: qz ipse est dn̄s deus noster. Iustū quātū ad nos qz nos sumus ppl̄s eius ⁊ oues pascue eius. Dignū quoqz ⁊ iustū est quātū ad vtrūqz: vt. s. ppl̄s simul cū sacerdote gratias agat deo a quo oia bona suscepimus. ¶ Subsequēter subiūgit sacerdos. Vere dignū ⁊c. Et fm̄ magistꝝ petrum antisiodorēn. h incipit p̄fatio. i. plog⁹ vel plocutio sequētis canonis: captans dn̄i beniuolētiā dicēs. Vere dignū ⁊ iustū est equū ⁊ salutare: dignū qz bonus est: iustū qz beneficus: equū qz misericors: salutare qz salus: vel dignū qz nos mera voluntate fecisti: iustū qz nos pura misericordia redemisti: equū qz gratuite nos iustificas: salutare. i. salute plenum: qz ppetuo nos glorificas. Nos tibi semp ⁊ vbiqz gratias agere dn̄e sancte pater oipotēs eterne de⁹: vbiqz. n. est dn̄s sanctus: vbiqz est pater oipotēs: ⁊ semp est eternus deus. Vnde ps̄. In oi loco dn̄atōis eius bn̄dic aia mea dn̄o. ⁊ iterū Bn̄dicā dn̄m in oi tpe semper laus eius in ore meo. Sequit̄: per xp̄m dn̄m nostrum. Aduocatū. n. habem⁹ fm̄ apl̄m apud patrē iesum xp̄m dn̄m nostrū q interpellat p nobis: ⁊ ipse est ppiciatio p peccatis nr̄is q exaudit̄ in oibus pro sua reuerētia. Per eū ergo quasi per mediatorē laudes offerim⁹: per eū quasi aduocatū gratias exhibemus. Per quē maiestatē tuā ⁊c. Maiestas dr̄ q̄si maior stans vel maior potestas: qz maior est eius potestas q̄ hoium: laudāt angeli: adorant dn̄ationes: tremūt ptātes: vtiqz per illum laudant: adorant: ⁊ tremunt per quē oia facta sunt: per quē simul cū patre omnes spirituū ordines sunt creati. Nam dixit deus. Fiat lux: ⁊ facta est lux. Verbo dixit: ⁊ xbo fec̄ qz verbo dn̄i celi firmati sunt: ⁊ oia per ipsum facta sunt ⁊ sine ipso factū est nihil. Choros angeloꝝ noiat qz angeli huic officio nō dubitant̄ adesse. ¶ Et est notādū q ecclesia angelis est assimilanda ad hoc vt placeat deo. ¶ Rursus per hoc qd̄ dr̄. Dn̄e sancte pater oipotens eterne deus per xp̄m dn̄m nr̄m: quē laudāt angeli adorant ⁊c. intelligit̄ q ecclesia: ⁊ angeli laudāt deū: nō solū in quātū deū: verum ēt in quantū hoiem. Dicit̄ ergo laudant. Vnde psalmista. Laudate eū oēs angeli eius: adorate ⁊c. vnde Esdras Exercit⁹ celi te adorat. Tremūt vnde Iob. Colūne celi contremiscūt ⁊ pauent aduentum eius. Tremere vero dicuntur non metu seruitudinis cum sint perfecte beati: sed administratōis affectu: vel obedientie famulatu: cum fm̄ apostolū omnes sint administratorij sp̄us in ministeriū destinati. Tremunt quoqz ptātes: nō q ordines angeloꝝ corporales sint: sed iō dr̄ vt intelligamus oia celestia terrestria ⁊ ifernalia an̄ cōspectū diuine maiestatis tremere atqz timere: sicut ⁊ nos tremere an̄ dn̄os nr̄os solem⁹. ¶ Seq̄t̄: celi celoꝝ: p celos hic throni accipiunt̄: qz dn̄s ait. Celū mihi sedes est: ⁊ dicunt̄ celi laudare deum: qz laudis materiam prebent: vnde propheta. Celi celoꝝ ⁊ aque que sup celos sunt laudēt nomen dn̄i. Celi quidē diuine iussiōi obediūt: qz se ostēdere serenos ⁊ turbulosos ptāte nō hn̄t. ¶ Cherubi quoqz ⁊ seraphi. Ad intelligentiā coꝝ que hic dicunt̄ notandū est nouē esse ordines angeloꝝ. vz. angeli: archangeli: throni: dn̄ationes: virtutes: pncipat⁹: ptātes: cherubi: ⁊ seraphi. ¶ Angeli quo q grece dicuntur nūcij latine. s. excelsi ⁊ celestes eo q deo ius ad annūciādū ⁊ expleādū dn̄i volūtatē mittunt̄. Angeloꝝ aūt vocabulū officij nomē est nō nāe: sp̄us. n. sunt semper: sz cū mittunt̄ angeli vocant̄. Quib⁹ iō pictoꝝ licentia pennas facit: vt celerē eoꝝ in cūcta discursum significet: sicut ⁊ iuxta fabulas poetaꝝ vēti pennas hēre dicunt̄ pp velocitatē. s. iuxta illd̄. Qui ambulat sup pēnas vētoꝝ. ¶ Archangeli ergo grece summi nūcij interpretant̄: qui. n. parua vel minima annūciāt angeli sunt: qui sūma archangeli nūcupātur. Archāgeli ergo dicunt̄ eo q inter angelos tenēat principatū: nā archos grece latine pnceps interp̄tat̄. Sunt. n. duces ⁊ pncipes sub quoꝝ ordie vnicuiqz angeloꝝ sunt officia deputata. Quidā aūt archāgeloꝝ puatis nominib⁹ appellant̄ vt p vocabula ipsa in ope suo qd valeāt d̄signet̄: Gabriel nāqz hebraice interptat̄ latine fortitudo dei: vbi n. ipsa potētia diuina vel fortitudo māifestat̄: Gabriel mittitur: vn̄ ipse annūciauit xp̄m nasciturū: qui diabolū deuincit ⁊ humiliter ad d̄bellādas aereas ptātes venit. Michael interp̄tat̄ qs vt deus: qn̄. n. aliqd mire xtutis in mūdo fit: hic archangelus mittit̄: ⁊ ex ipso ope nomē est ei: qz nemo valet facere: qd̄ facere pōt de⁹: vn̄ ipse missus est in egyptū ad imittendas illas plagas famosas. Quidā eā dixerunt q Michael est nomen vni⁹ angeli. Raphael interptat̄ curatio vel medicina dei: vbicunqz. n. curandi vel medicandi opus necessarium est Raphael archangelus mittitur. vnde ad tobiam missus est vt eum a cecitate liberaret. De Gabriele Michaele ⁊ Raphaele dicetur in septima parte sub festo michaelis. Vriel interp̄tat̄ ignis dei sicut legimus apparuisse ignē in rubo: legim⁹ ēt ignē missum d̄sup ⁊ implesse qd̄ p̄ceptū est: hec sunt noia psonalia angeloꝝ q̄ nec a seipsis nec a deo iposita sunt: sed ab hoib⁹: ⁊ nescit̄ a qbus: nec alia psonalia inueniunt̄ in scriptura: Alia xo sunt noia ordinum. ¶ Ceteꝝ throni: dn̄ationes. v̄tutes: pncipatus: ⁊ ptātes: quibus vniuersam celestē societatē apl̄s cōplectit̄ ordines angeloꝝ ⁊ dignitates intelligunt̄ vt iam dicet̄. Sed p hac ipsa distributiōe officioꝝ alij throni: alij dn̄atiōes: alij virtutes: alij pncipatus: alij potestates: dicunt̄ p certis dignitatibus qbus ab inuicē distīguunt̄. Throni sunt agmina angeloꝝ q latine sedes interp̄tātur: ⁊ vocati sunt throni: qz illic cōditor p̄sidet: ⁊ p eos iudicia sua dispōit. ¶ Dominationes sunt hi qui in virtutib⁹ ⁊ pncipat⁹ p̄eminēt: qui p eo q ceteris angeloꝝ dn̄ant̄ agminib⁹ dn̄atiōes vocant̄. Noiantur ergo hic ad notādū q eis magis assimilari debem⁹ qz vsum dn̄andi docent. Est. n. dn̄atio facere dei voluntatē. ¶ Virtutes angelice q̄dā misteria p̄hibentur p q̄s in mūdo signa ⁊ miracula fiunt pp qd̄ ⁊ virtutes dicūtur. ¶ Principat⁹ sunt qui angeloꝝ agminib⁹ p̄sunt q p eo q subditos āgelos ad explēdū misteriū diuinum disponūt pncipatus vocabulū acceperūt: nā alij sunt qui administrāt alij qui assistūt: sicut ⁊ p Danielē dr̄. Millia milliū ministrabāt ei: ⁊ decies millies cētena millia assistebāt ei. ¶ Potestates sunt qb⁹ virtutes aduerse subiecte sunt: ⁊ inde potestatū noie nūcupant̄ qz maligni sp̄us coꝝ ptāte coherceant̄ ne tm̄ noceant quātū cupiūt: noiantur ergo hic ad notādū q ptātē diaboli arcere debem⁹. ¶ Cherubin aūt ⁊ ipsi sublimes celoꝝ ptātes ⁊ angelica ministeria p̄hibētur: qui ex hebreo in latino scientie multitudo seu plenitudo interp̄tantur. Sunt. n. sublimiora agmina angeloꝝ q p eo q viciniꝰ sunt positi: diuina sciētia ceteris ampli⁹ sunt pleni. Ipsi sunt illa duo aialia sup ppiciatoriū arche ficta ex metal

le propter significandum aplorum pñtiam in quorum medio medius ostendit deus. Seraphin vero multitudo est angelorum qui ex hebreo in latinū ardētes vel incēdētes interpretantur: eo q̄ ceteris ardent et accēdunt in charitate: et q̄ inter eos et deū nulli angeli p̄sistūt: et iō quāto vicinius corā eo p̄sistūt tāto magis claritate diuini lumīs īflāmant: vñ et ipsi sicut in Ysa. legit: Velāt faciē et pedes sedētis in throno dei. Et iccirco cetera angelorum turba videre plene dei esentiā nō valet: qm̄ seraphin cōtegit sm̄ Ysaiā. Nominantur ergo hic cherubin et seraphin: q̄ sicut illi toti in dei dilectione ardere debemꝰ. Reperit aūt hoc nomē seraphi neutrum: et masculinū: sed neutralr̄ terminat vt in hoc loco beata seraphi. Masculini vero terminat in .m. vñ pphēta. Seraphin clamabant alter ad alterū. Hiero. dicit q̄ cherubin et seraphi singularis sunt nūeri et generis masculini: cuiꝰ terminatio pluralis ē p .n. nō q̄ in misteriis dei sit sexꝰ: sz vocabula diuersis generibus iuxta lingue pp̄ietatē appellant. Greca vero pluralitudo neutro genere p in scribit. Josephꝰ dicit cherubin et seraphin eē duo aīalia volatilia: pnt dictū est in p̄hemio huius ptis. Premissa aūt ordinū noīa preter cherubin et seraphin: et preter noīa angelorum latina sunt. ¶ Verum cū nouē sint ordines angelorum sicut dctm̄ est. Qui postq̄ decimꝰ cadēs p̄ suꝑbiā versus est in diabolū in p̄seuerātia eterne beatitudinis solidati sunt. Querit q̄re tribꝰ exclusis sex tm̄ in p̄fatiōe cōi ponunt in q̄ p celos throni accipiuntur vt dictū est. Videt .n. ex hoc illi cū ceteris maiestatem diuinā nō glorificāt et adorāt: sz q̄ absit hoc. Nā virtutes celorum oēs ordīes cōp̄hēdūt vt testat Gregoriꝰ in omelia illiꝰ euāgelii. Erūt signa i sole et luna: vñ psalmista. Verbo domini celi firmati sunt et spū oris eiꝰ oēs virtus eorum. Et itez. Dñs virtutū ipse ē rex glie: vel forte lz occulta tm̄ circa hoc p̄uisum ē eōe. Dionisiꝰ qppe tres eē tradidit hierarchias siue ordines angelorum trinos in singulis ponēs vt similitudo trinitatis in eis insinuet ipressa: et dī hierarchia a hierar qd ē sacer: et archos qd est p̄nceps: q̄si sacer p̄ncipatꝰ. Sūt enim tres ordines suꝑiores et p̄ncipales: tres inferiores: tres medii. Suꝑiores sunt cherubi seraphi et throni. Medii sunt dñatiōes p̄ncipatꝰ et ptātes. Inferiores sunt virtutes archāgeli et angeli: de quorum singulis mediꝰ ordo i p̄fatiōe subtrahit: ad notādū q̄ cōparatiōe trinitatis eterne cuiꝰ maiestas in ea p̄cipue cōmēdat: ois alia trinitas diminuta reperit et ip̄fecta: nā qs in nubibꝰ eq̄bit dño: qs siīs erit dño i filiis dei. De suꝑiorībꝰ subtrahit cherubin: de mediis p̄ncipatꝰ et de iferiorībꝰ archāgeli. Hāc qppe eternā et idiuiduā trinitatē Laudāt angeli adorāt dñatiōes tremūt ptātes: cū quibus et nr̄as voces zc. ¶ Deus oipotēs duas rōnales edidit creaturas: angelicā. vz. et humanā: q̄ laudibꝰ diuinis insisterēt et ei grāz redderēt actiōes: q̄s dū pari voto p̄celebrāt tā q̄ suꝑiores cū iferiorībꝰ corde in celesti cythara sociant: de quo dicit Joānes. Et audiui voces cytharedorum cytharizantiū in cytharis suis: et cātabāt q̄si canticū nouū: ideo ergo dicit. Socia exultatiōe p̄celebrāt: q̄m oēs p̄dicti ordies et ēt hūana creatura maiestatē dei patris p xp̄m: socia exultatiōe equaliter p̄celebrāt: supplici p̄fessione: q̄si nō suꝑbā p̄sumptiōe sed humili laude dicētes. Sanctꝰ scūs scūs zc. ¶ Porro gelasius papa tractus et hymnos cōposuit et prefationes cantu quidem et non climato sermone dictauit. ¶ Et est notandū q̄ lz olim inumere essent p̄fatiōes: hodie decē tm̄ sunt canonizate. Vñ pelagiꝰ papa de p̄se. di. i. inuenimus: inqt. Inuenimꝰ has nouē p̄fatiōes in sacra cathalogo tm̄modo recipiēdas: vnā in resurrectiōe et in albis pascalibꝰ .i. septimana pascali: aliā I die ascēsiōis dñi: tertiā in die pēthecostes: q̄rtā i natali dñi: q̄ntā in epiphania domini: sextā de aplīs: septimā de sancta trinitate: octauā de cruce: nonā de ieiunio i q̄dragesima tm̄modo dicēda q̄ dicit in .6. pte sub q̄rta feria cinerum. Vrbanꝰ quoq̄ papa .70. distinctio. sanctorum addidit decimam de beata virgine Maria illam. vz. Equum et salutare: que et vnigenitum tuum sancti spiritus zc.

¶ De sanctus. Rubrica.

Ecclesia sperans se sociari angelis et archāgelis: de q̄bus in p̄fatiōe mētio facta ē: statī post illā p̄formar se angelico cātui canēs hymnū illū. Sāctus scūs quez sixtus papa p̄mus istituit decātari. Dicit .n. cantus puerorum quē cantauerūt dño eūtenti se illis in decima luna qui q̄si reseruatꝰ fuit vsq̄ ad q̄rtādecimā lunaz in bethania. Cū ergo sacerdos finit laudē siue p̄fatiōnē totus chorus qui rep̄ntat ecclesiā simul canit dctm̄ euāgelicū hymnū: vt vna et equalis gloria et laꝰ et honor decantet patri et filio et spūi sancto. ¶ Notādū aūt est q̄ hymnꝰ iste p tim angelorum et ptim hoīuz verba cōplectit: prima .n. ps laudem p̄tinet angelorum: vltima hoīum. Legitur .n. Ysa. 6. c. q̄ seraphin clamabāt alter ad alterū et dicebāt. Scūs sanctꝰ scūs dñs deus exercituū. plena est omnis terra gloria eiꝰ. ¶ Legit quoq̄ in euangelio Mathei. 21. c. et Marci. 11. c. q̄ qui p̄ibant et qui sequebant clamabāt dicētes. Osanna filio dauid: bñdictus qui venit in noīe dñi. Siqdē vox angelorum .s. osanna in altissimis trinitatis et vnitatis in deo cōmēdat archanū: vox hoīuz .s. osanna filio dauid diuinitatis et hūanitatis in xp̄o p̄sonat sacrm̄. Merito aūt cātica āgelorum in ecclesia cātamꝰ: q̄ p hoc sacrificiū terrena celestibꝰ iūgi nō dubitamꝰ: et iō cū eis in excelsis saluari clamamus. ¶ Illud .n. aduertendū q̄ ter dī sanctus vt notet trinitas seu distinctio p̄sonarum: sz semel tm̄ dī: dñs deus sabaoth: vt notet diuine ësīe vnitas: de p̄se. di. 2. ego: q̄ vnitas adoratur vt sic trinitatis et vnitatis mysterio cōprobetur. Itē dī ter in singulari numero sanctꝰ: et nō dī pluraliter sancti vt vna sanctitas in his tribꝰ p̄sonis et vna eternitas itelligatur. Hoc nō solū seraphi clamabāt sub excelso dei solio sm̄ pphētā: sed et q̄ttuor aīalia sm̄ Apoc. in circuitu sedis requiē nō hēbant die ac nocte dicētia. Sanctꝰ scūs scūs dñs deꝰ oipotēs. Dicit aūt deus sanctꝰ .i. sanctificans nō aūt sanctificatus: vñ sancti estote: q̄ ego sanctꝰ sum dñs deus vester. Dicit pater sanctus dicēte filio. Pater sanctifica eos in veritate: quos dedisti mihi: q̄ tu sanctꝰ es. Dicit filius sanctus angelo p̄testāte. Qđ nascet inquit ex te sanctū vocabit filius dei. Dicit sanctus spūs sanctus xp̄o dicente. Accipite spūm sanctū: quorum remiseritis peccata remissa erunt. Dr̄ quoq̄ dominꝰ deus sabaoth .i. dominus exercituū. vz. āgelorum et hoīuz quorum terribilis est vt castrorum acies ordinata: de quo in psalmo dicit ab angelis. Quis est iste rex glorie dñs virtutū zc. tot .n. exercitus hz deus in terra quot sunt ordies in ecclesia: tot habz in celis quot ordies sunt in angelis. Noīe ergo celorum et terre: angeli et hoīes diuini pleni grā hic p̄hibent: vl̄ ad lrāz celi et terra grā diuina replent: q̄ deitas est vbiq̄: vñ pphēta. Si ascēdero in celū tu illic es: si descēdero ad ifernū ades. Sabaoth ergo dñs exercituū siue militariū virtutū siue victoriarum interpretat: vel oipotēs vt ipse sit dñs deꝰ et ipse oipotēs: qui exercitꝰ angelorum atq̄ hoīuz dispōit. Et iō subdit. Pleni sunt celi et terra gloria tua: hoc est vt eiꝰ glīa celi et terra gubernent: et q in celis: et qui in terra sunt glorificēt et honorent nomē sanctū eiꝰ: celi aūt pleni sunt glīa iā: terra vero spe. Tūc vero in re plena erit cū adimplebit illud: fiat voluntas tua sicut in celo et i terra. Dū aūt dicimꝰ. Pleni sunt celi et terra glīa tua agimꝰ grās creatori de oībꝰ bñficiis. Dū vero dicimꝰ. Bñdictꝰ q venit zc. agimꝰ grās spāliter d bñficio redēptiōis. Quia .n. necessariū est ad eternā salutē incarnatiōis mysteriū p̄fiteri recte subiūgit. bñdictꝰ q venit in noīe dñi. Ego ingressus in noīe p̄ris mei: nomē p̄ris ē filius: de quo dicit pphēta. Ecce nomē dñi venit de lōginquo. Dū ergo scūs icboat iclinari stare debemꝰ: q̄ tūc icarnatiōez maiestatēq̄ diuinā p āgelorum hoīumq̄ cātū recognitā venerari

tenur. ¶ Rursus dicendo. Bñdict⁹ ⁊c. ⁊ cū hec finit de euāgelio dbemus signū seu vexillū crucis nobis facere seu iponere: q2 xp̄s ꝑ crucē triūphauit ⁊ nos triūphare facit: Nā.n. xp̄s venit ad hierusalē descēdit de mōte oliueti: tūc filij israel clamauerūt dicētes. Bñdictus q venit in nomine dn̄i: q2 aduētus xp̄i in hierusalē significat futurā resurrectōe3: qñ ipse veniet iudicare viuos ⁊ mortuos: ⁊ apparebit nobis in eadē carne in q̄ ꝓ nobis passus ē: ⁊ tūc in noīe Jesu oē genu flectet celestiū terrestriū ⁊ infernoꝝ vñ ⁊ extūc qdā icipiunt genu flectere ⁊ deuote orare. ¶ Seqt: Osanna: qd est ꝟbū hebreū: ⁊ significat: salua obsecro: supplēdū ē ꝑplm tuū vel totū mūdū: cōpositū qdē ꝟbū est ex osi qd interpretat saluifica: ⁊ anna qd est apud hebreos interiectio obsecrantis motū animi significās sub depcātis affectu. Integre ergo dr̄ osianna: qd nos corrupta i vocali lr̄a ⁊ elisa dicimus osanna: qd facimus ex ignorātia: aut scienter synalīphātes vocalē elidim⁹ put i metris fieri ꝯsueuit. Dr̄ aūt bis osanna in excelsis: pp duas ptes salutis: que sūt stola mētis: ⁊ stola carnis qb⁹: sci beatificant i glia: vt. v3. aīa ⁊ corpore saluati iter angelos deputemur in excelsis. i. alt3. s. in celo. Repit aūt hic ꝟsiculus in psalmo centesimodecio septimo: q. n. turbe dixerūt: Osanna: hoc est qd hic dr̄. O dn̄e saluū me fac: ⁊ eisdē ꝟbis ibi subiūgit. Bñdictus qui venit in noīe dn̄i. ¶ Sane in hoc āgeloꝝ ⁊ hoīu3 ꝯcētu qñ q3 organa ꝯcrepāt qd a dauid ⁊ a salomone introductū ē: q istituerunt hymnos in sacrificio dn̄i organis ⁊ alijs istrumentis musicis ꝯcrepari ⁊ laudes a ꝑplo ꝓclamari. Verū tñ q̄to cor est mai⁹ corpe tāto dn̄o deuoti⁹ corde q̄ corpe cōfitemur: de hoc dr̄ in fine ꝓhemij quarte ptis. ¶ Ex nūc aūt verbis ⁊ gestib⁹ xp̄i passio repn̄tatur. Nā dyacon⁹ ⁊ subdyacon⁹ vadūt post dorsum ep̄i seu sacerdot in quo fuga aploꝝ in xp̄i passione significat: put in ti. de oblatōe dictū ē. Si qui vero stant retro altare ꝓspiciētes in ep̄m: significāt mulieres que a longe stātes ei⁹ passionē viderūt. Oēs aūt: ⁊ q retro stant: ⁊ qui faciē ep̄i inspiciūt iclinant se maiestatem diuinā ⁊ icarnationē dn̄i venerātes: que ꝑ cātū angeloꝝ: ⁊ hoīu3 introducta sunt. Ordo.n. angeloꝝ. v. scūs sanct⁹ dn̄s deus sabaoth: maiestatē introduxit diuinā. Ordo ꝟbo hominū dicēs. Bñdict⁹ qui venit in noīe dn̄i: aduentū significauit in carne: ipsa quoq3 iclinatio mestitiā significat discipuloꝝ de morte xp̄i q nō audebāt se erigere ⁊ ꝯfiteri se eē discipulos ei⁹: ideoq3 stant iclinati donec dicat: libera nos a malo Vanū.n. erat eis añ lucē surgere. i. añ resurrectiōem d xp̄o gloriari: ꝑ quā sūt ab eīb⁹ tribulatōib⁹ liberati. Vñ ⁊ hec petitio in dominica oratione septia est: qui numerus est vniuersitatis: de hoc dictum est sub titulo qualiter episcopus vel sacerdos.

¶ De secreta vel canone misse. Rubrica.

Postacclamatum preconium sequit secretū silētiū: in quo ⁊ misse canō deuote dr̄: ⁊ sacrū mysteriū pagit: qd fit ꝑ solū sacerdotē: qm̄ fm̄ Matheū xp̄s solus orauit. Et s3 quosdā hi icipit missa: qm̄ cetera sunt de solēnitate: de cō. di. 2. ꝑemis est. Canō aūt misse ⁊ oblatio: vt dcm̄ est in ti. d ꝑfatiōe: ⁊ actio ⁊ canō ⁊ sacrificiu3 ⁊ secreta vocat. Actio dr̄ pp sacra mysteria q̄ in eo agunt: ⁊ q2 tūc cū deo agit cā nr̄a vt dcm̄ est in ꝓhemio hui⁹ ptis: vñ q2 in. c. illo cōicantes ⁊c. ⁊ in illo. Hāc igit oblationē: certis dieb⁹ vltra ordinaria canōis seu actiōis ꝟba q̄dā addunt ⁊ dicunt: idō in missalib⁹ in varijs locis sup illas additōes scribit talis titulus seu Rubrica. Infra actione3: eo q ille ifra seu q̄si in medio ipi⁹ actiōis siue canonis dici d3. Canon ꝟo dr̄ q re gulis pars cōpotis⁹ est: a sanctis.n. patrib⁹ aliq̄ ꝟba mystica sunt ibi istituta. Canon aūt grece dr̄ regula latine. Dicitur ēt canō: q2 regulr̄ xp̄s ver⁹ sacerdos in eo repn̄tat: seu q2 ꝑ hūc regulr̄ fit ꝯsecratio sacri. Sacrificiū aūt dr̄ a sua parte digniori: de quo dictū est sub ti. de oblatione. Secreta dr̄ q̄si nobis occulta: q2 hūana rō nequaq̄ tm̄ mysteriū plenarie cape pōt: ad qd significādū merito secreta voce celebrat. ¶ Ad hec ēt significādū sacerdos secreta3 intrās q̄si velat qbusdā cortinis que sunt in laterib⁹ altaris put ifra dicet in q̄rta pticula canonis sup ꝟbo Hāc igit. Dr̄ etiam secreta: q2 secrete ⁊ sub silētio dr̄. Christus.n. ad ꝯsecrationē corpis sui vētur⁹ secrete: ⁊ sol⁹ orabat ab hora cene vsq3 dū suspēsus est in cruce q̄s oōes secrete significāt. Priscis quoq3 tpib⁹ antiqui pres sb silētio sacrificabāt ⁊ cōicabāt qd ēt in sabbato sancto obseruam⁹. Preterea vt Joannes euāgelista describit post q̄ xp̄s honorifice fuit recept⁹ ⁊ magnificatus a turbis cū psalmis ⁊ laudib⁹ abijt ⁊ abscōdit se: nō vtiq3 trepidātis formidine: s3 dispēsatōis offō: q2 nōdū venerat hora ei⁹ que postq̄ aduenit spōtane⁹ ad passōe3 accessit Illud q̄ Christi latibulū hoc secretū silētiū repsentat in quo sola dirigit ad dn̄3 intēta deuotio. Tūc.n. sacerdos itrare d3 i cubiculū cordis: ⁊ hostio sensuū corpis clauso deū prem orare: q exauditor est clamoris cordis nō voci. Vñ anna typū gerēs ecclesie nō petitiōe clamosa: s3 tacita deuotōe qd petiuit ipetrauit: de qua in libro Reg. legit q loquebat i corde suo ⁊ labia ei⁹ tm̄ mouebant: s3 vox penit⁹ nō audiebat. Vñ ⁊ Moysi dn̄s lqt. Quid clamas ad me: cū tm̄ ipse taceret. Propheta ēt dicit. Dicite i cordib⁹ vestris ⁊ in cubilib⁹ vestris cōpūgimini. ¶ Pōt tm̄ dici q pma secretella repn̄tat tp̄s illud qñ xp̄s venit hierosolymā ad diē festū nō manifeste: hec aūt secreta tp̄s illud quo recept⁹ fuit in hierusalē cū hymnis ⁊ ramis: ⁊ sexta feria sequēti crucifixus fuit: pfatio ꝟo illud qñ xp̄s in cenaculo hymnū retulit: ⁊ illo dicto exiuerūt in mōtē oliueti: sursu3 corda ascēsiōe3. Scd̄o idō secreta in silētio dr̄ ne sacerdos clamādo his que agunt min⁹ itēdat. Tertio ne vox sacerdotis nimio clamore deficiat. Quarto ne sacrosc̄a ꝟba vilescāt. Fert.n. q cū antiqtus publice ⁊ alta voce canō diceret: oēs pene per vsum illū sciebāt ⁊ in plateis ⁊ in vicis decātabāt. Vñ cū qdā pastores illū in agro cātarēt ⁊ panē sup lapidē posuissent: ad ꝟboꝝ ipsoꝝ ꝓlatiōnē panis in carnē ꝯuersus ē: ipsi tm̄ diuino iudicio igne celit⁹ misso ꝑcussi sunt: pp qd sancti pres statuerūt ꝟba ista sub silētio dici ihibētes sub anathemate ne ꝓferant nisi a sacerdotib⁹ sup altare ⁊ in missa ⁊ cū vestib⁹ sacris. Quedā ēt oōnes que añ pfationē sub silentio dicunt secrete vocant: de q̄ ⁊ de silētio sub ti. de inclinatōe sacerdotis dcm̄ est: Cōsecrātis ergo mēs vt pmissu3 est: ad id solū d3 eē itēta: nā eos qui adorāt in spū ⁊ veritate adorare op3. Ne ꝟo musce venientes ꝑdāt suauitatē vnguēti. i. ne iportune cogitatiōes tollāt deuotionē orātis. Flabello spūs abigant. i. ispiratiōe grē repellant: q̄ten⁹ auster adueniēs: ⁊ spūs scūs accedēs: perflet ortū. i. mētē fecūdet: vt aromata fluāt. i. vt fructus abūdēt. ¶ Ad qd ēt significādū estiuo tpe māle flabellū dū secreta dr̄ adhibet. Hac ēt rōe t3 ne musce venientes ꝑdāt suauitatem vnguēti: dici pōt q canō dici d3 expedite nō morose: ⁊ ne audientib⁹ tediū generet. Vñ in Exo. dr̄. Fac festināter qd de imolatiōe agni dictū ē. Et ꝓbat ēt ibi. Et comedet festināter: s3 nec nimis ēt festināter q2 nō d3 sacrificiū sine sale. i. discretiōe ⁊ deuotione offerri. D3 ēt in libro legi ne vllus error ꝯtingere possit. Porro sacerdos missam celebrās repn̄tat ea q̄ eli3 pōtifex iter scā scōꝝ egit: ⁊ q̄ xp̄s egit que3 ille pfigurauit. Siquide3 ea que fiūt a pncipio secrete vsq3 in finē: passionē dn̄i sepulturā ⁊ resurrectionē dn̄icā repn̄tāt. Recolit.n. ibi memoria eoꝝ que gesta sunt ꝑ hebdomadā añ paschalē a decima luna pmi mēsis qñ Jesus abijt hierosolymā vsq3 ad septimā decimā qñ resurrexit a mortuis: pp qd in plerisq3 sacrarijs iter pfationē ⁊ canonē imago crucifixi ꝯpingit: vt nō solū intellect⁹ lr̄e: vey ēt aspect⁹ picture memoria3 dn̄ice passiōis ispiret. Et forte diuina factū ē ꝓuidētia: l3 hūana non sit idustria ꝓcuratū: vt ab ea lr̄a canō iciperet. s. a. T. que

hebraice thau dicitur: que in sui forma signū z mysterium crucis ostēdit z exprimit: dicēte dño per ezechielē. Signa thau in frōtib⁹ viro℞ dolētiū z gemētiū sup abhoiatiōib⁹ hierusalē: qm̄ p xp̄i passionē hec oia in cruce impleta sunt z efficaciā hñt. In qbusdā etiā codicib⁹ z maiestas pr̄is z etiā imago depigit̄ crucifixi: vt sacerdos q̄si p̄ntē videat quē inuocat z quē alloq̄t̄ dicēs. Te igit̄ ꝛc̄. z passio que hic re p̄ntat̄ cordis oculis ingerat̄. Sacerdos aūt osculat̄ pedes ip sius maiestatis z se signat i frōte: innuēs q̄ reuerēter ad my steriū passionis accedit. Quidā tñ p̄us osculant̄ pedes ma iestatis: z postea crucifixi fm̄ seriē canōis. Aliq̄ cō q̄z p filium puenit̄ ad patrē: deinde dicēs. Te igit̄: se iclinat vt ibi dicit̄. Secreta ergo passionē rep̄ntat: passio icipit ibi: vñ z memores ꝛc̄. crucifixio ibi. Hostiā purā: hostiā: sanctā: hostiam: imaculatā: oīo ÷o a xp̄o in cruce icepta ibi. Supplices te rogam⁹ ꝛc̄. Epi seu sacerdotis iclinatio tūc facta añ altare significat emissionē sp̄ūs capite inclinato. Eleuatio vocis cū dī. Nobis quoq̄: significat exclamationē cēturionis dicētis. Uere fili⁹ dei erat iste. Due cruces supra corp⁹ z calicē facte docent xp̄z pro duob⁹ pp̄lis crucifixū: oblata in calice significat corp⁹ xp̄i. Uinū in calice sanguinē ei⁹. Subdyacon⁹ recedēs a facie epi icipiētis Pater nr̄: significat mulieres sepulto dño recedētes a monumento. Patena significat feminaꝝ corda in obsequio sepulture xp̄i latitudine charitatis patētia: put sub ti. de oblatiōe dcm̄ est: de his p sua loca dicet̄. Tradit̄ aūt q̄ gelasi⁹ papa qnquagesimus p̄rim⁹ a beato Petro canonē p̄ncipalr̄ ordinauit. Nō n. secreta tota simul ab vno cōposita ē: put dicet̄ in tertia pticula sup ÷bo Cōicātes. Et lʒ aliq̄ ÷ba sint ab aliquibus quos tñ ignoram⁹ addita q̄ in euāgelij textu nō ptinentur vt dicet̄ in septa pticula sup ÷bo. Eleuatis oculis: nulli tñ subtrahere vel addere lʒ: nisi forte q̄nq̄ co℞ noia p q̄b⁹ nominatim sacrificiū offert̄ sic īseri⁹ in decia pticula ondet̄. ¶ Notādū ÷o est q̄ qdā sedēt in canōe misse: significātes aplos q sedebāt tristes de nece dñi in cenaculo. Alij stant significātes moysen q extēsis manib⁹ orabat: z aaron z hur illius man⁹ sustētabāt: de quo sub ti. de oōne dcm̄ ē. Quidā ÷o vt aliq ex ministris nec sedēt nec stant: sʒ in vestib⁹ sacris stāt capite iclinati put dcm̄ est sub ti. de sanctis: z sub ti. q̄liter sacerdos z mistri ad altare debent stare.

¶ De expositiōe canōis qui incipit. Te igitur. Rubrica.

Expositioni canonis hic vacare puidim⁹. Uerūtamē qcqd exponēdo conamur exprimere vix vllius apparet eē momēti. Deficit nāq̄ lingua: fmo disparet: supat̄ igeniū: opprimit̄ itellect⁹: pulsabo tñ ad ostiū vt amic⁹ accomodet mihi tres panes: oportuni. i. oportuna: q maxie in hoc puiuio necessarii erūt. vʒ. fidem q petit z accipit virā: spē q q̄rit z iuenit viā: z charitatē que pulsat z aperit vitatē. ¶ Canon aūt vndecim ptinet ptes. Scd̄a icipit ibi: Memēto dñe. Tertia ibi: cōicantes. Quarta ibi Hanc igit̄. Quinta ibi: Quā oblationē. Sexta ibi: Qui p̄die. Septia ibi: Simili mō. Octaua ibi: Uñ z memores. Nōa ibi: Supplices te rogam⁹. Decia ibi: Memēto. Undecima ibi: Nobis quoq̄. ¶ Alij dicūt q̄ ptinet duodeciʒ ptes. Scd̄a ps ibi: In p̄mis. Tertia ibi: Memēto. Quarta ibi: Cōicātes. Quīta ibi: Hāc igit̄. Sexta ibi: Qui p̄die. Septia ibi: Uñ z memores Octaua ibi: Sup̄ q̄ ppitio. Nona ibi: Memēto. Decia ibi: Nobis quoq̄. Undecima ibi: Per quē hec oīa. Duodecia ibi: Orem⁹ p̄cepti salu. mo. ¶ Sed fm̄ alios sex tātū ptinet ptes. Scd̄a incipit ibi: In p̄mis. Tertia ibi: Cōicantes. Quarta ibi: Hāc igit̄. Quīta ibi: Supplices te rogam⁹. Sexta ibi. Orem⁹ p̄cept̄. ¶ Sūt ēt q dicūt q̄ q̄nq̄ tm̄ sunt ptes: vñ z q̄nq̄es pcludit̄ p xp̄m dñm nr̄m: eo q̄ per q̄ncupartitā dñi passionem oīo fideliū exaudit̄: de hoc dcm̄ est in fine p̄hemij huius ptis. ¶ Incipit ergo canō: z ei⁹ p̄ma pticula. Te igit̄.

Et exponit̄ igitur. i. certe: sacerdos. n. hec dicēs alloq̄t̄ deū tanq̄ p̄ntem: vel igit̄ istud ptinuat ad p̄cedētia: q̄si diceret. Tu es scūs de⁹ igit̄ clemētissime pr̄. i. clarissima mēte abūdantissime: vel. i. misericordissime: vel. i. mentē clarificans Mens. n. clarescit cū deū ppitiū sentit: que ÷ba dicēdo sacerdos se añ altare iclinat significās q̄ xp̄s ⁹iclinauit se dū pspexit in monumētū: Rursus hec sacerdotis iclinatio in p̄ncipio canōis hūilitatē xp̄i ad passionē: z q̄ sacerdos ipse cū reuerētia ad mysteriū crucis accedit significat. ¶ Et in his ÷bis notat̄ q̄ sicut legalis sacerdos vultū aduersus ppitiatoriū hēbat put dcm̄ ē in p̄hemio hui⁹ ptis: sic z nr̄ ad dei clemētiā cor dʒ habere: z sicut pōtifex intrabat in sancta sanctoꝝ semel in anno ferens sanguinē hirci aut vituli: sic z xp̄s per ppriū sanguinē introiuit semel in sca eterna redēptiōe iuēta: sic z minister ecclesie intrat cū sanguine in sancta scōꝝ quoties in mente memoriā sanguinis xp̄i gerens secrete ichoat mysteriū: q nō solū mente: sʒ ēt crucis signaculo: de quo iā dicet̄: xp̄i recitat passionē. ¶ Seq̄tur. Supplices. i. humiles: vti accepta hēas. i. vt accipias seu vt grata hēas: z hic osculat̄ altare in reuerētiā passiōis p hec opari se ostēdēs. ¶ Hanc eodem die qua laudes a turbis xp̄o sunt acclamate. vʒ. decima luna p̄mi mēsis q̄n fm̄ legē typic⁹ agnus in domos hebreoꝝ iferebat̄: ver⁹ agnus Jesus xp̄s igressus est hierosolymā z multis isidijs q̄rebatur ad mortē. Traditus aūt ē a trib⁹. s. a deo puebis: vnde aplus. Proprio filio suo nō pepcit dn̄s: sʒ p nobis oibus tradidit illū a iudas: vñ i Matheo. Querebat iudas oportunitatē vt eū traderet iudeis: z a iudeis pilato: vt i Joanne. Gens tua z pontifices tui tradiderūt te mihi. P̄ia traditio fuit ex gr̄a: q̄ dilexit nos: z tradidit se ipsum p nob. Scd̄a ex auaritia: q̄ pstituerūt ei triginta argēteos. Tertia fuit ex iuidia. Sciebat. n. pilat⁹ q̄ p iuidiā tradidissēt eū. Deus ergo tradidit ex dono: iudas p munere: iude⁹ i sacrificiū illibatū. ¶ Ad qd̄ dsignādū sacerdos fac̄ tres cruces sup oblatā z calicē cū dicit. Hec dona: hec munera: hec sancta sacrificia illibata. q. d. offerim⁹ tibi clemētissime pater hec dona: a q̄b munera: hec sancta sacrificia: cōmemorātes illam traditionē quā deus fecit ex dono: iudas p munere: iudeus in sacrificiū illibatū: singuli tñ ad mortē: mortē autē crucis. Scd̄o ēt fiūt tres cruces in reuerētiā ei⁹ q est trinus de⁹: cui⁹ potētia fit puersio panis z vini. Tertio in figurā triplicis vnionis i acceptatōe saluatoꝝ. Quarto in memoriā trine crucifixiōis. P̄ia fuit in volūtate pseq̄tiuʒ de qua Joā. xj. Collegerūt ergo pōtifices z pharisei pcilium ꝛc̄. Scd̄a fuit in voce clamātiū: de qua mar. xv. At illi magis clamabāt crucifige eū. Tertia fuit in crucifixiōe manuum z pedū: de qua Luce. Crucifixerūt eū. Quīto in tribus crucibus tp̄s añ legē qd̄ trib⁹ distīguit̄ interuallis: in im⁹ s. ab Adā ad Noe: inde ad Abrahā: z inde ad Moysen. In q̄bus trib⁹ tp̄ib⁹ iusti xp̄m suis sacrificijs p̄figurauerūt: vt abel in agno: melchisedech in pane z vino: z Abrahā in filio. Uerū p p̄missa tria ÷ba nō aliud atq̄ aliud dī: sʒ res vna p sui magnitudie diuersa appellatōe laudat̄: donū qdem dantis: mun⁹ accipiētis: sacrificiū offerētis. Pr̄ dedit: filius obtulit: sp̄ūs scūs recepit: vñ apls. Christ⁹ p sp̄ūm scm̄ semetipsum obtulit deo imaculatū: singuli tñ dederūt z obtulerūt: z acceperūt: sʒ ad distictionē pater dr̄ dedisse pp auctoritatē: fili⁹ obtulisse pp humilitatē: sp̄ūs scūs accepisse pp benignitatē. Eadē. n. sacrificia dona sunt simul z munera: dona sunt a nobis ad sustētationē a deo collata: munera sunt a nobis deo vt laudet̄ oblata. Nā z que sacris offerunt̄ altarib⁹ z mūera nūcupāt̄ z dōa: vñ z dñs igt i euāgelio. Si offers mun⁹ tuū añ altare: vade p̄us reconciliari fratri tuo. Et daniel dixit ad balthasar. Munera tua tibi sint: z dona tua alteri da. i4. q. 5. scriptū: z alibi. Respexit dñs ad Abel z ad munera ei⁹. Sacrificia dicunt̄: q̄ sacrificant̄ z offerunt̄ p peccatis nr̄is vt nos sacros efficiant.

Unde apostolus inquit de pontifice vt offerat dona ⁊ sacrificia pro peccatis. Sermonū igitur iculcatio pie deuotionis est excitatio ⁊ ineffabilis cōmendatio sacri: qd sacrm digne eucharistia appellat̄ put dicet̄ in .6. ptic. sup ꝟbo. Qui pdic q̄ pateret: ꝓprie aūt munus hoi: donū deo dat̄. Nā munera dicunt̄ que māib⁹ dant̄ vel accipiunt̄ Rursus dicuntur dona quo ad panē in quo est farina ⁊ aq̄: munera quo ad vinū i quo ē vinū ⁊ aq̄. Nec scā sunt sacrificia quo ad vtrāq; fm Aug. Dona referimus cū nos metipsos deo offerimus: ⁊ donam⁹ mūera cū eius bñficioꝝ memores sumus: sacrificia illibata cū ei humilitatē ⁊ laudes ipēdim⁹ de hoc vide: de cō. di. 2. in canōe cōperimus. ¶ Et nota q̄ sō dr pluraliter dona: munera: sacrificia: qz panis ⁊ vinū pusq̄ ꝯsecrent̄ ⁊ diuerse sunt spēs substānaꝝ: ⁊ diuerse substantie spēꝝ: sz vbi ꝯsecratio celestis accesserit spēs quidē remanent: sz substātie ꝯuertunt̄: itaq; diuersa sunt ꝯtinētia: sz vnicū est ꝯtentū: nā idē sub vtraq; ꝯtinet̄: lz nō i idē vtraq; substātia ꝯuertat̄: sicut ifra planius: ⁊ plenius ostēdetur. Dicunt̄ ēt sancta: ⁊ illibata: qz panis ⁊ vinū sanctificantur in sacrosanctū corp⁹: ⁊ imaculatū sanguinē xp̄i. Nō. n. dicunt̄ illibata q̄si nōdū gustata: sz poti⁹ dicunt̄ illibata. i. imaculata: que sine macula cordis ⁊ corporis ozof ferr q̄tenus ⁊ cor ab iniqtate ⁊ corp⁹ ab imūdicia purget̄ añ q̄ offerant̄: qm̄ vt ait apls de cō. di. 2. qui celare. c. scdm. Quicūq; mādūcauerit panē ⁊ biberit calicē dñi idigne reus erit corpis ⁊ sanguinis dñi. Probet aūt seipsum hō: ⁊ sic de pane illo edat ⁊ de calice bibat: qui. n. manducat ⁊ bibit idigne: iudiciū sibi māducat ⁊ bibit. Dicunt̄ ergo illibata. i. sine labe: sicut agnus paschalis imaculat⁹ q̄ significat xp̄z qui est sine macula. i. ruga. vel illibata id ē icorrupta: nō qz substāntia panis ⁊ vini corrūpi nō possit: sz quia corp⁹ ⁊ sanguis filij dei in qua ꝯuertūt ꝟboꝝ spēs iā n ā substātiate sunt corrūpi nō pñt. Un̄ psalmista. Nō dabis sanctū tuū videre corruptionē. Tertio dr̄ illibata ad notādū q̄ nullus extrane⁹ ad fidē dz approximare illis vt dicetur in tertia pticula sup ꝟbo. Cōicātes. ¶ Tria aūt sunt ecclesie sacrificia ꝑ tria que fiebāt i ve. te. figurata put dcm̄ est in ꝓhemio hui⁹ ptis. ¶ Seqt̄ in pmis q̄ tibi offerim⁹ ⁊c. Sane legalis pōtifex igrediēs in scā scōꝝ orabat vt dcm̄ ē in ꝓhemio hui⁹ ptis: ⁊ xp̄s añ passionē orauit se glorificari discipulosq; ꝯseruari: ⁊ nūc ēt sedēs ad dextrā pr̄is interpellat ꝓnobis: sic ⁊ nr̄ ⁊ mister sequēs aaron ⁊ xp̄m ꝓ tota supplicat ecclesia que cōsistit in p̄latis ⁊ subditis ⁊c. Licet aūt vn⁹ tm̄ sacrificiū offerat: tñ pluralr dicit offerim⁹: qz sacerdos nō tm̄ in sua: sed in toti⁹ ecclesie ꝑsona sacrificat. Quapropter in sacro corpis xp̄i nil a bono mai⁹: nil a malo min⁹ ꝑficit̄ sacerdote put dcm̄ est in ꝓhemio hui⁹ ptis. ¶ Uerꝫ nobis hic inestigādū occurrit qb⁹ ⁊ ꝓ qb⁹ ⁊ qualr ⁊ quare debeam⁹ sacrificiū altaris offerre. Et qdē hec q̄tuor ex ipo canone colligere possum⁹ euidēter: qb⁹ soli deo: vz īdiuidue trinitati: ꝓ qb⁹ ꝓ ecclīa sancta catholica vz ꝓ oibus orthodoxis: qualr in vnitate fidei: vz in cōione scōꝝ: quare ꝓ bñficijs corꝑalib⁹: spūalib⁹: ⁊ eternis: sed oib⁹ ꝑ ꝑ deū. Primū notat̄ ibi. Tibi reddūt vota sua eterno deo viuo ⁊ ꝟo. Scdz ibi. Pro ecclesia tua sacra catholica. Tertiū ibi. Cōicantes ⁊ memo. ⁊c. Quartū ibi. Pro redēptiōe aiarum suaꝝ: ꝓ spe. sa. ⁊ icol. sue. Sacrificiū ergo laudis offertur: ⁊ generalr pro cūctis ⁊ spālr ꝓ qbusdam . s. ꝓ p̄latis qui sunt iuxta aplm in sublimitate ꝯstituti ⁊ ꝓ subdit̄ viris ⁊ mulierib⁹: ꝓ sacerdotib⁹ ⁊ astātib⁹: ꝓ nobis ⁊ nr̄is. De p̄latis ⁊ subditis ibi. Una cuz famulo tuo papa nr̄o ⁊ oibus orthodoxis. De viris ⁊ mulierib⁹: ibi Memento dñe famuloꝝ fa. tua. De sacerdotib⁹ ⁊ astātib⁹ ibi. Omium circūstātiū ⁊ q tibi offerūt hoc sacrificiū. De nobis ⁊ nr̄is ibi. Pro se suisq; oib⁹. Sic ergo exponēda ē lr̄a q̄ tibi offerimus in pmis. i. pncipalr ꝓ ecclesia tua scā catholica. i. vbi toto terraꝝ orbe diffusa: sz fidei sacris vnita: quā. i. vt eaz pacificare digneris vt habeat pacē ab hereticis ⁊ scismaticis: ⁊ adunare que dispersa est inter ꝑfidos ⁊ paganos. Uel hic dr̄ q̄ orandū est ꝓ discordantib⁹ ab inicem: quā ⁊ custodire digneris a vicijs ⁊ demonib⁹: ⁊ regere in ꝓsperis ⁊ aduersis. Idipsum tñ vr̄ esse pacificare qd adunare: custodire qd regere. Tūc. n. pacificat cū fideliū mētes adunant̄ vt per spūm scm̄ charitate diffusa multitudinis credētiū sint cor vnū ⁊ aia vna: cū de sum. tri. c. 2. Tunc custodit cū inter mūdi ꝑicula regit: vt de scō mittēs auxiliū cā de syon tueatur. Licet. n. in apo. septē scribat ecclesijs vna tm̄ in cāticis est colūba: nā sap. edi. si. do. ⁊ excidit co. septē. Una igit̄ est ecclesia septē ordinib⁹ distributa: vel septē carismatib⁹ insignita: quā ipse pacificat ⁊ adunat: ille custodit ⁊ regit q̄ ꝓpter ipsius regimē ⁊ munimē ꝓposuit vniuersis vt oēs ab vno sicut corp⁹ a capite gubernent̄ ꝓ quo statim orat̄ cū dicitur. Una cū famulo tuo papa nr̄o: que verba Clemēs papa addidit. Nam vt igt̄ Pelagi⁹ papa ꝯstat ab vniuerso orbe separatos eē q̄ q̄libet dissensiōe inter sacra mysteria apostolici pontificis memoriam fz ꝯsuetudinē nō frequētant: qui vero nō sunt de romana dioceti ꝓ suo quoq; debēt orare pōtifice quatenus vnitatē spūs in vinculo pacis obseruet: vnde debēt dicere verba sequētia. s. ⁊ antistite nr̄o. Antistes tm̄ ipse celebrans nō dz ea dicere. Qd vero addūt qdā de antistite ⁊ rege noua traditio est vbi orādū eē pro p̄latis ostēditur: orādū ēt esse pro pncipe apostolus docet. i. ad Thimo. 2. c. Obsecro ingt pmo oiuz fieri obsecratiōes orōes: ⁊ postulationes: ⁊ grāꝝ actiōes ꝓ oib⁹ hoib⁹ pro regibus ⁊ oib⁹ qui in sublimitate sunt ꝯstituti: vt qetā ⁊ trāqllam vitam agam⁹ in oi pietate ⁊ castitate: de cō. dist. 4. de hymnis: ad finē. Sicut. n. due sunt vite celestis. vz. ⁊ terrena: vna qua spūs viuit ex dō: ⁊ altera qua caro viuit ex spiritu: ita due sunt ptātes ecclesiastica. vz. ⁊ mūdana vna que moderat̄ spūalia: ⁊ altera que moderatur carnalia ista per clericos: ⁊ illa per laicos. 16. di. duo. Post vtrāq; potestatē orandum est ꝓ oibus orthodoxis qui vtrāq; fidē catholicā. vz. ⁊ apostolicam venerant̄ ⁊ colūt: ⁊ sic heretici ⁊ scismatici excluduntur. Orthodoxi. n. quasi gloriantes dicunt̄: q. vz. deū recte fidei confessione glorificant.

¶ De scda pte canonis. s. memento domine. Rubrica.

MEmento dñe famuloꝝ famularūq; tuaꝝ ⁊ oiuz circūstantiuz ⁊c. Scda ps in qua ēt ostendit̄ orādū esse pro subditis. Et ex hac iūctura ꝟboꝝ euidēter cōuincit̄ q̄ in hoc loco debeat sacerdos spālr viuos quos voluerit memorare: qm̄ subsequēti. Memēto de functoꝝ: poterit agere memoriā spālem. Hinc ēt euidenter apparet q̄ scm̄ sit ⁊ salubre missaꝝ interesse mysterijs: cū sacrificium eucharistie ꝓ circūstātib⁹ spālr offerat̄. ¶ Uerꝫ cū deus nihil ignoret: nec aliqui⁹ valeat obliuisci: qd est qd petimus vt deus meminerit nr̄i? Porro deus dicitur scire quos approbat: vñ nouit dñs q sunt ei⁹: ⁊ dr̄ nescire quos reꝓbat vñ Nō noui vos. Rursus dr̄ obliuisci malorū cū malus ad bonū reuertit̄: vñ si ipius egerit pniam oiuz iniquitatū ei⁹ nō recordabor. Et dr̄ obliuisci bonoꝝ cū bon⁹ ad malū ꝯuertit̄: vnde si iustus a iustitia sua auerterit se. oēs iustitie eius nō recordabor. Deus ēt q̄nq; recordatur ad miserēdū: vñ. Memēto mei de⁹ meus: qz ventus est vita mea: q̄nq; ad puniēdū. vñ. Memento dñe filioꝝ edom in die hierusalē. Petim⁹ ergo nō vt nostri meminerit: sed vt nr̄i misereat̄ fz illō. Reminiscere miserationum tuaꝝ dñe: ⁊ misericordiaꝝ tuaꝝ q̄ a seculo sunt. ¶ Sequit̄: Quoruz tibi fides cognita est ⁊ nota deuotio ⁊ cetera: quasi q ꝓpicieris fidelibus ⁊ deuotis: q solus vides in cōsciētijs: q̄ recte credant ⁊ deuote te diligāt vtpote reꝝ scrutator ⁊ cordiū deus: scientiaꝝ dñs occultoꝝ oiuz ꝑscrutator in cuius ꝯspectu nulla creatura est inuisibilis. Pro qb⁹ tibi offerim⁹ vel q tibi offerūt hoc sacrificiū laudis ⁊ cetera: q̄si diceret.

Memento domine non solum coꝝ pro quibus offerimus
sed etiã sacerdotũ qui offerũt hoc sacrificiũ laudis ꝛc. Cum
n. sacerdos offert ꝑ pplo nihilominꝰ ꝛ pro se. Uel idõ dicit.
Pro quibus tibi offerimus vel qui tibi offerũt: qꝛ nõ solũ of-
ferunt sacerdotes: sꝫ ꝛ vniuersi fideles: nã ꝛ qd spũaliter ad-
implet ministerio sacerdotũ: hoc vniuersaliter agit voto fide
liũ vel ꝑ quibus offerimꝰ. s. actu: vel qui tibi offerũt. s. deuo
tione. Dr̃ aũt sacrificiũ laudis: sꝫ illud apli. Quicqd face-
re debetis oia in laudẽ dei facite: vt deus laudet in vobis.
Scdo sacrificiũ laudis dr̃ qꝛ Christus gratias agens illd
instituit: put dicet in sexta particula sup ꝟbo gratias agens.
Tertio ideo qꝛ cũ deo qcqꝫ offerimꝰ sua sibi reddimꝰ nõ no
stra largimur: vñ si esuriero nõ dicã tibi meus est. n. orbis
terre ꝛ plenitudo eiꝰ: ergo imola deo sacrificiũ laudis ꝛ red
de altissimo vota tua. Quarto qꝛ deum laudare debemꝰ nõ
solũ qꝛ passus est pro nobis: sꝫ etiã qꝛ nobiscũ est quotidie vs
qꝫ ad ꝯsumationẽ vite: vel qꝛ nõ solũ se dedit ꝑ nobis in ꝑci
um: sed etiã qꝛ dedit se nobis in cibũ: vt per ꝑciuꝫ redimeret
nos a morte: per cibũ aleret nos ad vitã: vñ. Qui mãducat
me viuit ꝑꝑ me: pro se est egressis est. i. expositio eiꝰ qd sequit
s. ꝑ redẽptiõe aiaꝝ nr̃aꝝ: pro spe salutis ꝛ inco. sue. ¶ Se-
quitur suisqꝫ oibusqꝫ ꝛc. vꝫ. ꝯsanguineis vel affinibus fa
miliaribꝰ vel amicis: lꝫ. n. diligere teneamur etiã inimicos
sm̃ illud. Diligite inimicos vestros: seruare tñ debemꝰ or-
dinem charitatis qui incipit a seipso. 23. q. 5. si nõ lꝫ: de pe-
ni. 3. sane cauẽdum: extra de vsu pallei: in fine sm̃ illd. In
troduxit me rex in cellã vinariã ꝛ ordinauit in me charita
tem: nã ꝛ apls ait. Dum tps habemus operemur bonuꝫ ad
omnes: maxime aũt ad domesticos fidei. Pro redẽptione
aiaꝝ suaꝝ ꝛc. quasi nõ ꝑ tpali lucro vel appetitu terreno-
ruꝫ: sed ꝑ spe salutis ꝛ incolumitatis sue. i. pro salute vel in
columitate sperãda: spe. n. salui facti sumus: pro salute qui
dem mentis ꝛ incolumitate corpis: nã vtraqꝫ sanitas ẽ ab
illo qui dicit. Salus ppli ego sum. Uel vtraqꝫ sanitas ꝑ-
uenit ex redẽptione aie. i. de remissione peccati: sic ẽ ꝯ de rea
tu peccati ꝑcedit ifirmitas vtriusqꝫ iuxta sententiã verita-
tis. Ecce sanus factus es iam noli peccare ne deterius
aliqd tibi ꝯtingat: extra de pe. ꝛ re. cũ infirmitas: in ꝑnci-
pio. ¶ Porro tria sunt hoĩs bona corpalia: spũalia: ꝛ eter
na: vꝫ infima media ꝛ suprema: ꝑ quibus sacerdos dicit se
offerre: pro corpalibus. i. pro incolumitate: pro spũalibus
i. pro redẽptione: pro eternis. i. pro salute. Nã ꝛ dñs docet
nos ꝑ his tribus orare vꝫ pro eternis: vnde. Adueniat re-
gnum tuũ: pro spũalibus: vnde. Fiat voluntas tua sicut i ce
lo ꝛ in terra: pro corpalibꝰ: vnde. Panẽ nr̃m quotidianuꝫ
da nobis hodie. Offerimꝰ. n. sacrificiũ pro eternis vt den
tur nobis in ꝑmiũ: pro spũalibꝰ vt dent nobis in meritũ:
ꝑ corpalibꝰ vt dent nobis ad amminiculũ: vt ꝑ hec ꝛ ista
ꝑueniamꝰ ad illa. ¶ Uerꝫ cũ dicat apls qꝫ virtus in infir
mitate perficit: extra de sacra vn. c. i. ꝛ itẽ cũ ifirmor tũc
fortior sum: Quid est qꝫ pro corpali icolumitate sacrificiuꝫ
laudis offerimus: nisi vt nobis ꝯserta vel reddita sanitate
grãꝝ actiones in ecclesia referamus. ¶ Seqt. Tibiqꝫ red
dunt vota ꝛc. Uota sua dicunt que volũtarie promittunt
qꝛ volenter ꝛ libẽter deo vouere ꝛ votũ reddere debemꝰ: ex
de voto: magne. Uerꝫ cũ nr̃a donemus: ꝛ aliena reddamꝰ.
Quo vota si sua sunt reddunt: ꝛ non potiꝰ donãt: vel si red
dunt quõ sua ꝛ nõ potiꝰ aliena? Sane votũ ꝛ hoĩs ꝛ dei ẽ:
sꝫ dei ꝑꝑ auctoritatẽ grãe: hoĩs ꝑꝑ libertatẽ arbitrij: ꝑꝑ qd
dicit apls. Non autem ego sed grã dei mecũ: vel vouere ho
minis ẽ: reddere vero dei.

¶ De tertia parte canõis. Rubrica.

Communicantes tertia pars.

Ciritius papa addidit hec verba. Cõicantes
ꝛ memoriã venerãtes. ¶ Sane põtifex vt lex
iubebat thuribulũ viuis carbonibꝰ plenũ in-
tra sancta sanctorum secuꝫ portabat sicut in prohemio hu
ius ptis dictũ est: ꝛ xp̃s carnis sue thuribulũ oĩ ꝟtute ple
num tulit ad astra: sic ꝛ sacerdos nr̃ xp̃i vicẽ tenens vacuꝰ
a peccatis ꝛ plenus ꝟtutũ odoribꝰ ad sacrificiũ altaris ac
cedere dꝫ. Cõicantes ꝛ memoriam venerãtes. Cõicare idẽ
est qd ꝑticipare: qꝛ scõꝝ ꝛ ãgeloꝝ pascuis cõicare debemꝰ.
Quattuor autẽ modis in ecclesia cõicat: put dicet in. 6.
particula sup ꝟbo qui ꝑdie. Memoriã venerari idẽ est qd me
moriã honorabilr colere qꝫ beata Maria virgo per aduen
tũ spũs sancti genitrix facta est filij dei Jesu xp̃i dñi nr̃i:
qui deus ꝛ homo est. ¶ Illud aũt notãdũ est qꝫ secreta nõ
tota simul ab vno: sed particulariꝫ a pluribꝰ ex eo ꝑpenditur
fuisse cõposita: qꝛ ter in ea sanctoꝝ cõmemoratio reperit: lꝫ
hoc ipsum ꝑuenerit ad laudẽ ꝛ gloriaꝫ trinitatis. In scda
quippe cõmemoratione supplent q de ꝑmitiuis sanctis dees-
se videbant in ꝑmoreꝝ in ea cõmemoratiõe que fit añ cõ
secrationẽ corpis xp̃i postulat sanctoꝝ suffragiũ: in ea vero
que fit post ꝯsecrationẽ corpis xp̃i sanctoꝝ ꝯsortiũ iplorat
qꝛ nimiꝝ añqꝫ corpꝰ xp̃i qd est vniuersalis ecclesia ꝯsecret
i. añqꝫ regnũ adueniat: necessariũ est nobis in via sanctoꝝ
suffragiũ: vt meritis coꝝ ꝛ ꝑcibus diuine ꝑtectõis muni a
mur auxilio: sꝫ vbi corpꝰ xp̃i fuerit ꝯsecratũ. i. vbi regnuꝫ
aduenerit: assequemur in ꝑmia sanctoꝝ ꝯsortiũ vt societa-
tem ꝛ ptẽ cũ sanctis aplis ꝛ martyribus hẽamus. In via
quippe cõicamus cũ sanctis per fidẽ quã ipsi hic habuerũt:
ꝛ nos habemꝰ in pr̃ia vo ꝑticipabimꝰ cũ sanctis ꝑ spẽ quã
ipsi habẽt ꝛ nos habebimꝰ. Nos. n. fidẽ habemꝰ ꝛ spẽ: ꝛ il
li spẽ hñt ꝛ rem: nos ꝑcurrimus stadiũ: illi possidẽt brauiũ:
nos pugnamꝰ in via: illi triũphant in pr̃ia. Cõicamꝰ
igit ꝛ memoriã veneramur aploꝝ ac martyꝝ: ꝛ ꝑcipue glo
riose ꝟginis dei genitricis Marie: vt coꝝ suffragio de fide
ꝑducamur ad spem: de stadio ꝑueniamꝰ ad brauiũ: de via
ad patriã trãseamꝰ. In ꝑmis aũt noiat nomẽ bte Marie:
qꝛ ipsa eum qui oblaturus est: ꝛ qui ꝑ se hostia est genuit ꝛ
in celis obtinet ꝑncipatũ. Noiant ꝛ duodecim apli: ꝛ duo
decim martyres qui oẽs huiꝰ sacrificij testes fuerunt: ꝛ pas
sionẽ xp̃i ꝟbis ꝛ effusiõis sanguinis testimonio ꝑbauerũt.
In hac igit cõmemoratiõe scõꝝ illd obseruat ecclia qd an
tiquꝰ agere ꝯsueuit: vt in orõnibꝰ suis recolat patꝝ memo-
riã quatenꝰ coꝝ meritis suffragãtibꝰ faciliꝰ obtineat qd iplo
rat. Sic ꝛ Moyses ꝑ peccãte pplo intercedẽs patrũ memo-
riam iposuit dicẽs. Recordare Abrahã Isaac ꝛ Jacob ser
uoꝝ ꝛc. Exo. 32. Sic ꝛ Azarias orasse legit i fornace. Ne qꝫ
sumꝰ auferas misericordiã tuã a nobis dñe deus nr̃: ꝑpter
Abrahã dilectũ tuũ ꝛ Isaac seruũ tuũ: ꝛ israel sctm̃ tuuꝫ.
Et qm̃ ex vnitate ecclesie nõ est locꝰ offerẽdi sacrificiũ vni-
tatis: idõ scõꝝ memorie cõicamꝰ in sacrificio quẽ inꝰ in cõio-
ne scõꝝ sacrificiũ offeramꝰ: nã sicut vnꝰ pãis ex multis gra-
nis: ꝛ vnũ corpꝰ ex multis mẽbris: sic ex multis fidelibus
vna ꝯstat ecclesia. Scriptũ ẽ. n. alienigena nõ vescet ex eis
quã sancta sunt: ꝛ idõ solũ illũ ad esum eius agni recipimꝰ
qui nr̃e ꝯsortiꝰ est domui. vꝫ. oẽm domesticũ fidei: a ꝑncipe
vsqꝫ ad plebeiũ: a pplo vsqꝫ ad publicanũ. Scripserũt aũt
qdã qꝫ qꝛ sacerdos legalis scripta habebat in lõgeon noĩa
duodecim tribuũ seu patꝝ. Exo. 30. ideo in huiꝰ rei memo-
riã ꝑsbyter noiat memoriã beate ꝟginis ꝛ aploꝝ ꝛ quorũ-
dã martyꝝ. ¶ Sꝫ cũ ecclesia iter scõs magnifice memoriã
ꝯfessoꝝ veneret: quare in canone nõ fit de illis cõmemoratio
Rñderi põt qꝫ canon ꝑus fuit editꝰ qꝫ memoriã scõꝝ ꝯfes-
soꝝ ecclesia celebraret. Nã oẽs fere sci q in canone cõmemo
rant: ꝑcessere siluestꝝ ꝑter ioãnẽ ꝛ paulũ ꝛ marcellinũ ꝛ pe
trũ q ꝑpio successerũt. Ecclesia ꝟo post tps bti Siluestri ce-
pit memoriã scõꝝ ꝯfessoꝝ venerari. Canon aũt ex eo ꝯuin-
cit ꝑcessisse qꝫ aploꝝ cathalogꝰ nõ ita reperit in illo dispo
tus: sicut i emẽdatioribꝰ codicibꝰ siue euãgelijs inueniẽ. In
ꝑoribꝰ. n. editiõibꝰ vt dicit Hieronymꝰ nõ solũ euãgelistaꝝ
mutatꝰ ẽ ordo: sꝫ etiã ꝟboꝝ ꝛ sententiaꝝ erat ꝯfusa ꝑmixtio.

Potest etiam dici q ideo in canone solū fit mentio de mar-
tyribus: qꝛ cū hoc sacr̄m sit sacr̄z amoris in ipsius sacri mi-
nisterio dꝫ solū memoria fieri de illis in qbus spālī⁹ appa-
ruit signū veri amoris. In aplīs apparuit per tēpalīū abie-
ctionē: in martyrib⁹ p corpoꝝ tormētis expositionē. De pri-
mo Mathei. 19. Ecce nos reliquimus oīa ⁊c. De scđo Sap.
3. Et si coram hoīb⁹ tormēta passi sunt ⁊c. Rursus iō nō fit
mentio de ꝯfessoribus: qꝛ illi nō sunt passi sicut xp̄s: cuius
passionis est memoriale hoc sacr̄m. Grego. 3. addidit hec v̄-
ba. s. illa que in qbusdā ecclesijs dñr. s. Quoꝝ solēnitas ho-
die in ꝯspectu tue maiestatis celebrat̄ dñe de⁹ noster in to-
to orbe terraꝝ. Terminat̄ aūt hec pticula per eūdē dñm no-
strū. sicut. n. per filiū oīa facta sunt ita ⁊ per ipm hūt oīa cē
reparata ⁊ terminata: ⁊ tꝫ quosdā nō dꝫ hic rñderi Amē:
neqꝫ vsqꝫ ad fractionē hostie: qꝛ angeloꝝ chor⁹ sancto minī-
sterio assistens rñdet Amen: hoc tamen non vbiqꝫ seruat̄.
de hoc dicetur in. 4. particula.

¶ De quarta parte canonis. Rubrica.

HAnc igitur oblationem. Quarta pars: ⁊ hoc dicēdo sa-
cerdos in qbusdā ecclesijs ꝓfunde se inclinat.
¶ Sane legalis pontifex orans fumo thymi-
mat̄ obūbrabat̄ ⁊ tegebat̄ ne pateret alicui dū
cremaret incēsum: sic in ꝓhemio hui⁹ ptis dictū est. Et xp̄s
dum patrē interpellat ꝓ nobis: angeloꝝ ꝯtransit intuitū: qꝛ
intelligi nō pōt quātū p̄ria sumpte carnis impetret apud pa-
trem ꝓ nobis. Sacerdos quoqꝫ dū vicē xp̄i gerit quodam
modo tegit̄ ⁊ latet: qꝛ nec cogitari nec narrari pōt quanta
virtus ⁊ potētia sit in v̄bis eius: ⁊ in hoc mysterio qđ latet
hoīes ⁊ angelos. Ad qđ rep̄ñtandū in qbusdaꝫ ecclesijs sa-
cerdos secretā itrās qbusdā cortinis que sunt in vtroqꝫ late-
re altaris que tūc ꝯtēdunt̄: qꝯ tegit̄ ⁊ velat̄. ¶ Seruitut[is]
nr̄e. i. mee ⁊ cūctoꝝ que tibi seruiunt ⁊ famulant̄. Et nota
q due sūt fuitut[is] spēs: vna q̄ soli creatori ōbet̄: q̄ dī latria:
altera q̄ creature ipēdit̄ q̄ vocat̄ dulia Quasdā. n. creaturas
possum⁹ inter oīa venerari. Vtrāqꝫ spēꝫ dñs determinat di-
cens: Reddite que sunt cesaris cesari: ⁊ q̄ sunt dei deo. Vñ
versus. Latria fit dño debet̄ dulia seruo. Ad corp⁹ xp̄i ferē
ꝓdulia fere. Latria ḡ est fuitiū siue cult⁹ soli deo creatori de-
bitus: quē debemus sup oīa reuereri. Ad eā qdē ptinent tē-
pla ⁊ altaria: sacerdotia: sacrificia: festiuitates: cerimōie ⁊
hmōi: que soli deo sunt exhibēda. Iuxta illđ. Dñm deum
tuū adorabis: ⁊ illi soli fuies. i. soli deo seruitutē adoratio-
nis ipendes. Non. n. sanctis ⁊ angelis ad honorē dei: sꝫ po-
tius deo ad honorē scōꝝ ⁊ angeloꝝ dedicant̄ tēpla: ⁊ alta-
ria ꝯsecrant̄: ⁊ sacrificia offerunt̄: nec ipsis adoratiōis ser-
uitus: sed soli deo ipēdit̄: vt dicet̄ in ꝓhemio septie partis:
ne si secus fiat nō theosebie cult⁹ exhibeat̄: sꝫ idolatrie cri-
men icurrat̄ seruiēdo creature māgꝫ creatori: ⁊ mutādo glo-
riā icorruptibilis dei i silitudinem corruptibilis hoīs. Si
igit̄ nec hoīes nec angeli adorādi sunt: attēdāt qd agūt qui
sub p̄textu cuiusdā religiōis seu pietatis diuersas adorāt
imagines: nō. n. lꝫ aliqđ manu factū adorare, put ꝓbatuꝫ
est in ꝑte ꝓma sub ti. de picturis. Vna qdeꝫ tm̄ dei p̄ris est
imago: quā vna cū patre adoratiōe venerari dbem⁹. s. vni-
genitū dei filiū Iesum xp̄z qui ē splēdor glīe: ⁊ figura sub-
stantie eius: cuius nō solū deitatē: sꝫ ēt humanitatē adora-
re debemus: Iuxta illđ Adorate scabellū pedū ei⁹ qm̄ san-
ctū est. Ceteras v̄o imagines ⁊ creaturas sacras ⁊ sanctas
i. angelos hoīes ⁊ sacra: nō latria sed dulia possum⁹ vene-
rari: De adoratiōe angeloꝝ legit̄ q Abrahā oculis eleuat̄
in ꝯualle mābre tres vidit: ⁊ vnū adorauit ex āgelis. Loth
quoqꝫ duob⁹ angelis itrantib⁹ ciuitatē occurrēs adorauit
petēs vt in domū suā hospitio declinarēt. De adoratiōe ho-
minū legit̄ q Iacob vidēs esau venientē p̄cessit vtrāqꝫ rur-
mā: ⁊ pronus in terrā septies adorauit. Filij quoqꝫ Iacob
adorauerūt ioseph in egypto. De adoratiōe sacroꝝ dicit ec-
clesia: Crucem tuā adoramus dñe. Et alibi legit̄: Christia-
ni sacras imagines pie venerant̄ ⁊ adorāt. ¶ Seqt̄. Dies
quoqꝫ nostros: Et nota q leo papa adiunxit infra actionē:
Hāc igit̄ oblationē vsqꝫ placat⁹ accipias. Beat⁹ aūt Gre.
has tres petitiōes in canone dī addidisse. Prima est: dies-
qꝫ nostros in tua pace disponas: supple: per eū qui ꝓ nobis
est traditus in man⁹ eoꝝ qui pacē oderūt. Scđa: ab eterna
dānatiōe nos eripi: supple: per euꝫ q pro nobis tēpali morte
dānat⁹ ē. Tertia: ⁊ i electoꝝ iubeas grege nūerari: supple:
per eum qui pro nob damnatus ē cū iniqs. ¶ In pace tua
⁊c. Et nota q ē pax peccatoꝝ pax iustoꝝ que dī pax pectoris
siue spūalis: pax tēpalis: ⁊ pax eternitatis. De pace peccato-
rū dixit psalmista. Zelaui sup iniquos pacem peccatoꝝ vi-
dens. Et de pace iustoꝝ dicit aplūs: Fruct⁹ spūs ē: charitas:
gaudiū: pax: patiētia: Hāc reliqt dñs aplīs dicēs: Pacem
relinquo vobis. De pace tēpis inqt ꝓpheta. Orit̄ in dieb⁹
eius iusticia ⁊ abūdātia pacis. De pace eternitatis dñs di-
xit apostolis. Pacē meā do vobis nō quō mundus dat ego
do vobis. Pro hac triplici pace ter oram⁹ in missa. Primo
in hac oīone Hanc igit̄ vbi: diesqꝫ nr̄os in tua pace dispo-
ne. Scđo in oīone: libera nos: vbi: Da ꝓpitius pacē in die-
bus nr̄is. Tertio in pax dñi: vbi: Da nobis pacē: vt de pa-
ce tēpis per pacē pectoris trāseam⁹ ad pacē eternitatis. Ob
hoc ēt sacerdos in missa ter osculat̄ altare. vꝫ. in p̄nc. cano-
nis. d. Vti accepta ⁊c. ⁊ in oīone: Supplices: ⁊ post oīoēꝫ.
Dñe iesu xp̄e qui dixisti aplīs: lꝫ qdā nouies osculent̄ i vt i
sui adiutoriū ad hoc ipetrādū nouē choros vel ordines ange-
loꝝ in qbus oēs sancti locati vel locādi sunt inuocent ⁊ indu-
cant quos qlibet sacerdos gradatim suscepit. ¶ Circa hu-
iusmodi altaris oscula notādū ē q sacerdos ea facit trib⁹
tēpib⁹ in missa: iuxta tria qb⁹ idiget: ⁊ alia tria ab eo i alta-
ri agenda. Prio. n. facit qdā oscula añ collocationē hostie
⁊ calicis. s. qñ p̄mo ad altare accedit: qñ ad p̄mā collectam
dicitur⁹ ē: dñs vobiscū: ⁊ iterꝫ post euāgeliū dicitur⁹: dñs vo-
biscū: que oscula facit vt fiat dign⁹ minister in sacrificando
Scđo facit alia post collocationē calicis ⁊ hostie p⁹ usqꝫ cōi-
cet. s. dicitur⁹. Orate fres ⁊c. ⁊ qñ in canone dicit: Vti acce-
pta: ⁊ qñ dicit Ex hac altaris ꝑticipatiōe: ⁊ finita oīone il-
la: Dñe iesu christe qui dixisti aplīs: que facit vt sit iust⁹ in
xp̄i corpe recipiēdo. Tertio v̄o facit alia postq̄ cōicauit. s.
dicturus: dñs vobiscū: ante post cōionē: ⁊ cōpleta oratione:
Placeat tibi sancta ⁊c. que facit vt sufficiēs inueniat̄ gra-
tias dño deo ꝓ receptis referēdo. Vtꝫ oscula que fiunt an-
te collocationē hostie ⁊ calicis: ⁊ ea que fiūt post cōionēꝫ fi-
unt sup altare. vꝫ. in medio ei⁹. Cū. n. sacerdotis dignitas
⁊ auctoritas in sacrificādo: nec nō sufficiētia ad referēdas
grās de acceptis sit solū a deo a quo nr̄a sufficiētia est: iccir-
co añ calicis ⁊ hostie locationē: ⁊ postq̄ cōicauit osculatur
mediū altaris: per qđ ꝑꝑ virtutē ꝯsecratiōis ⁊ vnctionis ibi
in missa altaris facte maxie rep̄ñtat̄ de⁹ in quo vniunt̄ ex-
tremis. Oscula v̄o que fiūt post calicis ⁊ hostie collocatiōeꝫ
anteq̄ cōicet fiūt a sinistris calicis ꝓpe hostiā. Ad h. n. q
sacerdos sit iust⁹ in sacrificādo reqrit̄ nō solū actio diuina
verꝫ ēt sua. vñ Aug. Qui fecit te sine te: nō iustificabit te si-
ne te. Reqrit̄ ergo dispositio ex pte sua qđ fit si nō resistit di-
uinis monitib⁹: sꝫ iustio qꝛ fit ex pte dei: iōqꝫ oscula que fi-
unt añ cōionē nō directe fiūt in medio altaris. ¶ Rursus
illđ qđ est ex nobis in iustificatiōe nr̄a est qđ diminutuꝫ
⁊ mediū respectu ei⁹ qđ ex deo est: merito q fiūt a sinistris
pte calicis: que est ꝑs diminuta ⁊ obliqua respectu dextre.
Fiunt tm̄ iuxta hostiā: tūꝫ qꝛ in iustificatiōe plura ⁊ nobi-
liora sunt a deo seu a xp̄o: tū qꝛ ēt illud qđ a nobis est pot⁹
hēt rōneꝫ mali q̄ boni nisi quodāmō eēt a deo per grām
p̄uenienteꝫ elicitū regulatū ⁊ acceptum. Pōt ēt scđo dici q
iō qñ calix ⁊ hostia nō sunt sup altare: oscula fiūt i medio
altaris. vꝫ. directe sup locū crucis ex crismate in ipsi⁹ ꝯse-
cratiōe scē: qꝛ xp̄s stās in medio discipuloꝝ suoꝝ dixit eis.

Pax vobis: que pax per ipsa oscula designatur. Tertio ad designādū q sicut dr in canticis Christus ascensum in cruce purpureū. i. sanguine rubricatū media charitate ꝯstrauit: que charitas per osculū designat: que et media dr: qr cōis oib⁹: p oibus. n. voluit pati ex charitate. ¶ Porro si tunc oscula ipsa manibus sup altare depositis. Primo ad notandū q charitas per osculū designata opibus dz initiari sz Greg. Operatur magna si est: si aūt renuit operari amor nō est. Scdo ad notādū q in altaris sacrificio sacerdos oiūz tpaliū curā deponere: ⁊ solū ipsi sacrificio affixā mētē debet habere. Tertio ad designandū q ad hec opera eius nō sufficit q solū dei misericordia obtinet. Adhuc nō nulli in locis ipsis osculandis signū crucis cū trib⁹ extēsis digitis pus i primunt: tū qr oia i fide trinitat⁊ agēda sunt tū qr regulariter qcqd dei applicandū est dz prius crucis signaculo isigniri. ¶ Et quāq altaris mēsa ꝯsecrata fuerit: ⁊ alia multa crucis signa in ipō misse officio pcesserint: nō tū hec superfluū: tum qr nō rōne ipsius loci: sed rōne opis in loco ipso fiēda fiunt: tū qr quātūcūq altaris mensa fuerit ꝯsecrata: nescit tū qd in loco ipso maligno spūi pmittatur a deo. Alis et multa signa pus faciā nō rōne loci: sz rōne ꝯsecrationis corporis ⁊ sanguis xpi facta fuerūt. Aliq tū in penultimo ⁊ finali: dñs vobiscū: nec osculant altar: nec in illo ipmūt signū crucis: sed se solū ante faciē suā signāt ⁊ benedicū qr per altaris osculū qd in fine misse fit itelligit sacerdos oia pcedentia approbare: ⁊ eis toto mentis affcū assentire: tū qr per corpis dñi pñtiā ois imūdus spiritus de loco ipso credēdus est aufugisse. De osculo et altaris ⁊ libri sub ti. de altaris osculo dictum est.

¶ De quinta canonis parte. Rubrica.

Quam oblationē ⁊c̄. Quīta pars qua sacerdos accedit ad dñici corporis ꝯsecrationē. v. Quā oblationē. i. terrenā materiā ad corp⁹ tui filij destinatā: tu de⁹ ōsūmus in oib⁹. i. tota cognitiōe: tota mēte: ⁊ toto itellectu: digneris facere bñdictā ⁊c̄. Sane qrta feria Judas vn⁹ ex duodecim a dyabolo supplātat⁹ imane sacrilegium ppetrauit: dñ filiū dei. 30. argēteis vēdidit phariseis in recōpēsationē dāni qd icurrerat pp effusionē vnguēti. Quare igr hoc vnguētū non venijt trecētis denarijs: ⁊ datū est egenis? Dixit aūt h nō qr de egenis ptinebat ad eū: sz quia fur erat ⁊ loculos hñs ea que mittebant asportabat. Quilibet aūt argēteus valebat. 10. denarios vsuales: ⁊ ita dānū vnguēti qd valuerat trecētos denarios triginta cōpensauit argēteis. Si vero dicam⁹ argēteos fuisse dnarios vsuales: dicem⁹ q iudas vēdidit Christū qsi vile mācipiū triginta denarijs qui sunt decia trecētoꝝ denarioꝝ quos valuerat vnguētū: pp qd dñs despectiue loqt p pphetā. Appēderūt igr mercedē meā triginta argēteos pciū appreciati quo apꝑciatus sum ab eis. Ad designādū ergo pcij quātitatē quo xps vendit⁹ est: sacerdos hic facit tres cruces cōiter sup oblatā ⁊ calicē cū dicit: benedictā ascriptā ⁊ ratā: nā ⁊ trecēta pariter ⁊ triginta multiplicationē suscipiūt a trinario: postmodū aūt ad designādū venditionē ⁊ emptionē duas cruces iprimit sigillatim: vnā sup oblatā: ⁊ alterā sup calicē cū dicit: Ut nobis corp⁹ ⁊ sanguis fiat. q. d. Jlla venditio fuerat maledicta: ꝯscripta: irrita: iniq: ⁊ detestabilis sz tu de⁹ hāc oblationē digneris facere bñdictā: ascriptā: ratam: rōnabilē: ⁊ acceptabilē. Judas. n. dilexit maledictionē ⁊ veniet ei: ⁊ noluit bñdictionē ⁊ elōgata e ab eo: sz tu de⁹ hāc oblationē digneris facere bñdictā p quā nos in celestibus bñdicas. Judas dlet⁹ e in libro viuētiū: ⁊ cū iustis nō scribet. Sz tu de⁹ hanc oblationē digneris facere ascriptā per quā nos iter electos ascribas. Judas laqueo se suspendit: ⁊ epatū ei⁹ accepit alter. Sz tu de⁹ digner⁊ hāc oblationē facere ratā p quā ratū sit nře salutis pmissum: vel ratā quo ad ꝯfirmationē in oib⁹ bonis ne sicut chaim offeram⁹ qui se non deo sz dyabolo obtulit sacrificiū. Jtē iudas exiuit ꝯdēnat⁹: ⁊ orō ei⁹ facta est in peccatū. Sz tu de⁹ hāc oblationē facere digneris rōnabilē. i. rōne plenā per quā rōnabile fiat nostre seruitutis obsequiū. Judas quoq reddidit malū p bono ⁊ odiū p dilectōe retribuit. Sz tu deus hāc oblationē facere digneris acceptabilē: per quā nos tibi reddas acceptos. ¶ Scdo fiūt tres cruces cōiter sup oblatam ⁊ calicē: qr xps tria cōiter egit circa panē ⁊ vinū: vz accepit bñdixit ⁊ dedit. Postmodū spāliter facit vnam crucem sup oblatā: qr dixit: comedite: hoc est corp⁹ meū: ⁊ alteram sup calicē: qr dixit. Bibite: hic est sanguis me⁹: ⁊ sm hūc sensū recte subiūgit. Qui pdic q pateret ⁊c̄. ¶ Tertio fiūt tres cruces: qr iudas vēdidit xpz ad crucifigēdū trib⁹ s. sacerdotib⁹ ⁊ scribis ⁊ phariseis. Ad notādū g cōit tres ēptores facit sacerdos tres cruces cōit sup oblatā ⁊ calicē dū dic: bñdictā ascriptā ⁊ ratā. Ad notādū po discrete vēditorē ⁊ vēditū: vel tradētē ⁊ traditū: facit duas cruces discrete sup oblatā ⁊ calicē cū dicit Ut fiat corp⁹ ⁊ sanguis. ¶ Quarto tres pme cruces notāt qd factū e ex ꝑnte crucifixi. Vl significāt tres dies qb⁹ xps pdicauit post dñicā in ramis palmaꝝ: vl triduū quo i sepulchro qeuit: vl tria loca corpis in qb⁹ passus est. i. man⁹ pedes ⁊ lat⁹. Due vero sequētes significant diuinā ⁊ humanā naturā: vel q christus in aīa ⁊ corpe passus est. Et fiūt qnq in figurā q xps qnq vulnera habuit: vel in quinq crucibus tps legis exprimitus qd quinq libris distinguit: ⁊ in quolibet xpi passio denotat: que lex qnq ꝑsonis regebat. s. iudice: rege: pncipe: pphera: sacerdote: qb⁹ xps assimulat. ¶ Possūt quoq pmissa verba scdo modo sic exponi: petimus vt de⁹ hanc oblationē faciat: bñdcā ascriptā ⁊ ratā. i. vt eā ꝯsecret: approbet ⁊ ꝯfirmet in rōnabilē hostiā ⁊ acceptabile sacrificium: ita vt nobis. i. ad nřā salutē panis fiat corp⁹: ⁊ vinū sanguis dilectissimi filij tui dñi nři Jesu xpi. Porro qdez dilectus est filius: sicut ipse pater de celo testat⁹ e dicēs. Hic est fili⁹ me⁹ dilect⁹ ⁊c̄. ⁊ nos eū diligere debem⁹: qr ipse prior dilexit nos: ⁊ p nobis est passus. Tertio modo sic. Quesumus vt tu de⁹ hanc oblationē facere digneris bñdictā. i. vt a te spāliter bñdicatur. Vñ ꝑtute patris nostri sit bñdictus fruct⁹ ꝑginis Marie: ascriptā. i. talē que de memoria tua nulla possit obliuione deleri: ratā. i. talē que de bñplacito tuo nulla possit obliuione ꝯuelli: rōnabilē. i. talē q tue diuine rōni ꝯueniat. Refert. n. iter rōnabile ⁊ rōale: rōnabile dr qd de rōne pcedit: rōnale po dr qd vtitur rōne: vñ ⁊ liber iste rōnale vocat: qr eoꝝ que in ecclesiasticis officijs agunt rōnes ꝯtinet: acceptabilē. i. vt p eā tibi deo accepto mur. Quarto mō sic. Digner⁊ facere bñdictā. i. spūi scō replere: ascriptā. i. diuinitati ascribere: ratā. i. in veritate vt ad salutē sufficiat solidare: rōnabilē. i. in nřa fide: acceptabilē. i. in nřa deuotiōe. Quīto mō sic: quā oblationē tu de⁹ oipotēs digneris facere in oib⁹ bñdictā: hoc est trāsferre in eā hostiā que est oimode bñdicta: ascripta: rata: rōnabilis ⁊ acceptabilis. Bñdicta dr hostia salutaris. i. ab oī cā maledictiōis imunis tā originali q actuali: tā criminali q veniali: sicut Elizabet igt ad ꝑginē: Bñdict⁹ fructus vētris tui: ascripta dr. i. figur⁊ ⁊ scriptur⁊ veterib⁹ designata: tā i agno paschali q in māna celesti: tā in Jsaac imolādo q in abel imolato: qm vt inqt Joannes: Hic est agn⁹ q occisus est ab origine mūdi. Rata dr qsi nō trāsitoria: sicut vet⁹ lex q cessit vbi noua successit: sz que pmanet i eternū sm ordinē melchisedech. Rōnabilis dr qsi nō pecualis: sicut erat legalis que sanguine thauroꝝ ⁊ hircoꝝ nō poterat a peccato mūdare: sz que sanguine ꝓprio ꝯscientias emundat ab operibus mortuis. Acceptabilis dr qsi nō illa de qua dic pphets. Sacrificiū ⁊ oblationē noluisti: sicut domin⁹ ait. Non accipiā de domo tua vitulos neq de gregib⁹ tuis hircos: sz illa de q dic psalmista: Tibi sacrificabo hostiā laudis. Vñ dñs ait. Sacrificiū laudis honorificabit me. Et

fm hanc dispōez recte subiungit̄ vt fiat corpus ⁊ sanguis dilectissimi filii tui dñi ⁊c̄. Patri.n. dilect⁹ est filius. Iuxta illud. Hic est filius me⁹ dilect⁹ ⁊c̄. ⁊ nos cū diligere debemus: qz ipse ꝑor dilexit nos ⁊ passus est ꝑ nobis. Aug. ꝟo sic exponit Benedictā per quā bñdicimur: ascriptā ꝑ quā in celo oēs ascribimur: ratā per quaz in visceribꝰ xp̄i.i. de corpe xp̄i qd̄ est ecclesia cēsemur: rōnabilē per quā a bestiali sensu exuimur: acceptabilē vt q nobis ipsis displicemus per hāc acceptabiles ei⁹ vnico filio simus: subiungens q̄ sacerdos euāgelista ꝟ ꝟba assumens dicit. Qui pdie q̄ pateretur ⁊c̄. Ambros⁹ dicit q̄ hec ꝟba. Quā oblationē ascriptam rōnabilē ⁊c̄. sunt ꝟba euangelistē vsq̄ ibi: Accipite ⁊ manducate ⁊ bibite ex hoc oēs. Aliꝟo dicūt q̄ alexāder papa primus addidit canoni verba illa: Qui pridie: vsq̄: Hoc est corpus meum.

¶ De sexta particula canonis. Rubrica.

Qui pridie q̄ pateret̄ ⁊c̄. Sexta ps ⁊ hec verba dr̄ Alexander papa ꝑmus addidisse vt ꝑmissum est. Quō aūt ab hoc loco agitur repn̄tat id qd̄ xp̄s in cena fecit: ⁊ ē sensus hoꝝ ꝟboꝝ. Qui pdie q̄ pateretur.i. vna die añq̄ ipse passus est pro nobis: voluit tradere discipulis suis corpis ⁊ sanguinis sui mysteriū vt illi traderēt nobis. Quintadecia nāq̄ die ꝑmi mēsis q tunc extitit feria sexta: passus est xp̄s: ⁊ ꝑcedente nocte. vz. decimaquarta luna ꝑmi mensis ad vesperā: vt leges scripturarū ipleret: post typicū pascha corpis: ⁊ sanguinis sui sacr̄z istituit: ⁊ ecclesie tradidit frequētādū. Sic.n. fuerat ꝑfiguratum in Exo.io. die mēsis ꝑmi tollat vnusq̄sq̄ agnū per familias ⁊ domos suas: ⁊ seruabit eū vsq̄ ad q̄rtādecimā diē mensis hui⁹: imolabitq̄ eū vniuersa multitudo filiorū israel ad vesperā ⁊ sumēt de sanguie agni ac ponēt sup vtrāq̄ postē ⁊ isuper liminaribꝰ domoꝝ in qbus comedēt illū: ⁊ post pauca. Est n. phase.i. trāsitus dñi. ¶ Illud aūt notandū est q̄ sicut manna datū fuit hebreis post trāsitū maris rubri iam submersis egyptijs: sic eucharistia dat̄ xp̄ianis post ablutionē baptismi iam deletis pctis: vt ꝑ baptismum emūdemur a malo: per eucharistiā ꝯfirmemur i bono. Sicut.n. manna ppl̄m illū ꝑ vastitatē iuie solitudinis ad terrā ꝑmissionis ꝑduxit: sic eucharistia ppl̄m istū ꝑ incolatum vite presentis ad patriā paradisi perducit: sic dcā qz non aliud inuenitur vocabuluz quo digne istē sacr̄m valeat appellari nisi q̄ grece meli⁹ dr̄ eucharistia qd̄ latine exponitur fm Isi. bona grā: vel fz alios dator grē: viaticū quoq̄ recte appellatur qz reficiēs in via deducit ad patriā. Sicut.n. filijs israel a transitu maris rubri māna nō defuit donec venirent ad terrā ꝑmissiōis: ita ⁊ fidelibus renatis per baptismū rubricatū ⁊ sctificatū sanguine xp̄i nō deficiet eucharistia donec veniet finis hui⁹ seculi. Sz nec tūc nisi quo ad hoc qz vlteri⁹ non sumet̄ sub spē sed videbim⁹ deum facie ad faciē. Hostia ꝟo fm hebreos dr̄ ab hostio: qm̄ ad hostiū tabernaculi offerebat̄. Sz fz gētiles dr̄ ab hoste: qz deuictis hostibꝰ fiebat hostia.i. sacrificiū: ⁊ victima pro vicēdis: de quo dictū est sub ti. de oblatōe. Dr̄ quoq̄ hostia imolatio: qz ibi xp̄s sacr̄ aīr imolat̄: q semel in ꝟitate ꝑ peccatis imolat⁹ est in cruce: qd̄ tractū ē a mola q̄ fieri solebat de quodā genere frumēti: qd̄ far seu ador dr̄: qd̄ ergo i māna ꝑcessit in eucharistia ꝯsumat̄: nā quātūlibet q̄sq̄ ꝑtem accipiat totā ꝑcipit eucharistiaz sic euenit de māna: qz nec q plus collegerat habuit ampli⁹: nec q min⁹ ꝑauerat reperit minus. Hāc ergo ꝑfigurabat panis ille celestis de quo sapiēs ꝑtestat̄. Panē de celo ꝑstitit sine labore eē dlectamētū in se hñtē ⁊ ois saporis suauitatē: qd̄ de se xp̄s exponēs: Ego igr̄ sum panis viu⁹ q de celo descēdi: si qs manducauerit ex hoc pane viuet i eternū Et panis quē ego dabo caro mea est pro mūdi vita. ¶ Et ē notādū q̄ in ecclesia cōicat̄ corpus xp̄i sumendo: pacem dando: panem benedictum ⁊ bñdictionē suscipiēdo: vt dicet̄ sub ti. de pacis osculo. Qui aūt vult cōicare dz timorē fidē ⁊ dilectionē hr̄e: de cō. dist. z. timorē. ¶ Seq̄t: accepit panez ⁊c̄. Hūc sacrifica ritum melchisedech legit̄ celebrasse ꝑmus offerēo panē ⁊ vinum. Erat.n. sacerdos dei altissimi. Vñ dauid ingt ad xp̄m Tu es sacerdos in eternū fm ordinē melchisedech ⁊c̄. Sacrificiuz igit̄ euāgelicū ꝑcessit legale nō solū dignitate sz ēt tpe sicut apl̄s plenī⁹ ostēdit in epl̄a ad hebreos: Iō ꝟo panem ⁊ vinū in sacrificiū corpis ⁊ sanguinis sui xp̄s istituit: vt in sumptiōe corpis ⁊ sanguinis xp̄i doceat̄ esse ꝑfecta refectio: qz sicut ꝑ ceterꝭ cibis ⁊ potibꝰ corpalibꝰ pāis cor hoīs ꝯfirmat: ⁊ vinū cor hoīs letificat: ita ⁊ corp⁹ ⁊ sāguis xp̄i pre ceteris cibis ⁊ potibꝰ spūalibꝰ iteriorē hoīem reficiūt ⁊ satiant: vñ Poculū tuuz iebriās q̄ ꝑclaꝝ est. In his.n. duobꝰ plena ꝯsistit ⁊ ꝑfecta refectio: sicut ipse testat̄: Caro mea ꝟe est cibꝰ ⁊ sanguis me⁹ ꝟe ē pot⁹. De hoc ēt dicet̄ in se prima ꝑticula sup ꝟbo: Hic est calix. Ceterum panis dz eē de frumēto vinūq̄ de vite: qz xp̄s semetipm̄ ꝯꝑauit frumēto cū ait: Nisi granū frumēti cadēs in terrā mortuū fuerit ipsum solū manet. Et viti cū dixit: Ego sum vitis ꝟa. Ipse ēt fuit racem⁹ torculari crucis ꝑssus. Vñ Isa.63. Vestimēta tua sicut calcātiū i torculari. Porro nec racem⁹ vue nec granū frumēti dz offerri nisi vel expssum in vinū vel redactū in panē: de cō. di. z. cū oē: qz xp̄s ⁊ panē se dic̄ ⁊ frumēto se ꝯparat. In canōe tn̄ aplo͡ꝝ in bucardo libro. 5. c. si qs: ita canit̄. Si qs ep̄s vel ꝑsbyter ꝑter ordiationē domini alia q̄dā in sacrificio offerat sup altare.i. mel aut lac aut pro vino sicerā aut ꝯfecta q̄dā aut volatilia aut aialia aliq̄ aut legūīnā ꝯstitutionē faciēs dpōat̄ de hoc dcm̄ ē sub ti. de oblatōe sacerdotꝭ. Nō dz ēt in pane ipo pōi sal: quāuis q̄dā hr̄tici ꝯ faciāt ꝑꝑ illō qd̄ scriptū est. Quicq̄d obtuleris sacrificij sale ꝯdies: ⁊ illud. Nō auferes sal federis dñi dei tui de sacrificio tuo ⁊ illō. In oī oblatōe tua offeres sal. Et in euāgelio: Ois victima salit̄ sq̄ de sale discretiōis nō male itelligunt̄. Panis aūt h formā i modū dnarij: tū qz pāis vite pro denarijs tradit⁹ ē: tū qz idē denari⁹ i vinea laborātibꝰ i ꝑmiū dādus ē: ⁊ in forma rotūda vt dcm̄ ē sub ti. de oblatōe. In hoc.n. pane sepe scribit̄ nomē ⁊ imago iꝑatorꝭ nr̄i.i.q.i. qd̄ q̄dā i fine: qz ꝑ eū in imagine dei reformamur ⁊ noīa nr̄a in libro vite scribant̄. Nonnulli ēt ibi agnū figurāt: tū qz is q imolat̄ ver⁹ ē agn⁹: tū ēt ꝑꝑ illō qd̄ legitur Exo.29. Hec q̄dē facies i altari: offeres agnos iugiter ⁊ vinū ad libādū in agno Panis quoq̄ nō fermētat⁹ sz azim⁹ in sacrificiuz dz offerri: tū rōne scītū rōne mysterij. Scriptū nāq̄ ē i Exo. ꝑma ⁊ decimaq̄rta die ꝑmi mēsis ad vesperā comedetꝭ azima vsq̄ ad diē. zi. eiusdē mēsis ad vesperaz Itē septē dieb⁹ fermētatū nō iuenit̄ i domibꝰ vestrꝭ. Itē q comederit fermētatū ꝑibit aia ei⁹ de cetu isrl̄. Itē oē fermētatū nō comedet̄. Itē i cūctis habitaculis vestris cōederis azima. ¶ Cū ergo xp̄s dei q̄rtadecia ꝑmi mēsis ad vesperā cenauerit cū discipulis: ⁊ agnū pascalē cōederit: ⁊ vtriq̄ ritu legali cū azimis panibꝰ ⁊ lactucis agrestibꝰ: ꝯstat q̄ ea hora fermētatū nō iueniebat̄ i domibꝰ hebreoꝝ: ⁊ ita panem azimū i corp⁹ suū absq̄ dubio ꝯsecrauit. Cū.n. fermētum corruptionē significet. Vñ fm apl̄m: Modicū fermētum totā massam corrūpit: vt nihil corruptū vel corrūpēs: sz totū sinceꝝ atq̄ sincerās in hec sacro mōstret̄: nō fermētatū sz azimū ꝯsecram⁹. Iux illō apl̄i. Pasca nr̄m imolat⁹ est xp̄s: itaq̄ epulemur n̄ i fermēto veteri: sz i azimis sinceritatis: ⁊ ꝟitatis. Greci tn̄ i suo ꝑsistētes errore ō fermētato cōficiūt: latinos azimitas vocātes cū ipsi veri⁹ fermētarij valeāt nūcupari. Dicūt.n. i pasceue lunā.i4. extitisse i q̄ ver⁹ agn⁹ ē imolat⁹: vt legē ipleret̄ figura q̄.i4. luna ꝑmi mēsis pascalē agnū iusserat imolari. Dñs igit̄ eo die se passuꝝ eē ꝑuoscēs i ꝑcedēti vespera necessitate duct⁹ anticipauit cōedere pascha: ⁊ qz tūc licite poterat cōedere fermētatū: iō ⁊ ipi corp⁹ dñi de fermētato ꝯficiūt. Dicūt ēt q̄ cuz beata virgo

Maria pregnans fuerit de spū sancto recte per fermentatum significatur dñi incarnatio ꝓp virginei vteri tumorē Sed rñderi pōt ꝙ nō offerimus in sacrificiū ꝟginis vterꝫ: nec ille est ad trāssubstātiādū necessarius: sꝫ fides ⁊ dei verbum. ¶ Sed nūqd ꝯficit qui fermētatū vel azimū simul ⁊ fermētatū hodie apud nos sacrificat: ⁊ vr̄ ꝙ nō cū xp̄s azimum ꝯsecrauerit qn̄ sacr̄m instituit vt dcm̄ est. Preterea vt iā dicitur ecclesia a beatis petro ⁊ paulo huūc sacrificij ritum accepit. ¶ Quidā tn̄ ꝯdicūt ꝑsertim si negligētia vel ignorantia hoc facit: extra de cele. mis. c. fi. Nā ⁊ legitur in leuitico. Offeretis panes fermētatos cū hostia grāꝝ: que offeretur ꝓ pacificis. Itē in pētharetico legit: Offeretis panes primitiaꝝ de duabus decimis fermētate simille ⁊ mult cū fermētato sacrificātib⁹ ecclesia cōicat. ¶ Seqt: Eleuatis oculis in celū ⁊c̄. Per hoc ꝙ xp̄s oculos in celū leuauit insinuat nobis se hr̄e a patre qd hꝫ: quꝙ in ꝑncipio nr̄oꝝ operꝫ debem⁹ dirigere mētis oculos ad dn̄ꝫ tāq̄ ad doctorē oīuꝫ operꝫ bonoꝫ. Itē per hoc ꝙ oculos ad celū leuauit: ⁊ patri grās egit: docuit nos ꝙ semꝑ patri supplicare debemus vt hoc tā magnū sacr̄m per manus nostras ꝑficere dignetur. ¶ Hic aūt tria ꝯmemorant que nullus euāgelistaꝝ describit. vꝫ. Eleuatis oculis in celū ⁊c̄. vsqꝫ discipulis suis. Itē eterni testamenti. Itē mysteriū fidei: qs ergo tāte audacie extitit vt h̄ de corde suo ꝯtauerit interponere: extra de cele. mis. cū marthe. ¶ Sane formā istāꝝ verboꝝ ab ipso xp̄o acceperunt apl̄i: ⁊ ab ipsis ecclesia. Multa qdē tam de ꝟbis q̄ de sacris officiis ꝓp breuitatē ꝑtermiserūt euangeliste que tn̄ apl̄i suppleuerūt: vt est qd apl̄s ait in ep̄la ad Corinth. Uisus est plusq̄ qngētis fratrib⁹ simul: deinde visus est ⁊ Jacobo: deinde apl̄is oībus: nouissime aūt tāq̄ abortiuo visus est ⁊ mihi. Nam ⁊ inter ipsos euāgelistas qdā omittuntur ab vno q̄ supplent ab alio: vn̄ cū tres euāgeliste cōmemorent: h̄ est corpus meū: solus Lucas adiecit: qd ꝓ vobis tradetur. Et cū Mathe⁹ ⁊ March⁹ dicāt ꝓ multis: Lucas dicit ꝓ vobis sed Mathe⁹ addidit i remissionē peccatoꝝ. ¶ Seqt: Grās agēs ⁊c̄. Hic colligit vn̄ sacrificiū laudis dicat. Dr̄. n. sic: qꝛ xp̄s grās agēs ⁊c̄. illud instituit. Grās āt agebat nō ꝓ se: sed pro nobis. i. pro reparatione oīuꝫ sic futura: de hoc est in scd̄a ꝑticula sup ꝟbo: pro qb⁹ bn̄dixit ⁊c̄. Benedixisti. n. bn̄dictione celesti ⁊ ꝟtute verbi: qua ꝯuertitur panis in substātiā corꝑis xp̄i. s. hoc est corp⁹ meuꝫ. Et in ꝓlatōe hui⁹ ꝟbi fit crux sup panē: que significat ꝙ xp̄s passus est ēt in nā: tot⁹. n. passus est: ⁊ s̄m aiaꝫ ⁊ s̄m corp⁹: vt dicetur in. ij. ꝑticula super verbo: ⁊ pactas: vt totum hominē redimeret. Quia. n. xp̄s accepit panē ⁊ calicē in sanctas ac venerabiles manus suas vtrūqꝫ bn̄dixit: idō sacerdos xp̄i exēplo panē ⁊ calicē in man⁹ accipiens vtrūqꝫ ꝑ se crucis signaculo bn̄dixit: que due cruces innuūt xp̄s ceme ⁊ xp̄s grēꝭ in qua duo parietes in angulari lapide ꝯiunguntur: vel ꝙ gigas gemine substātie crucifigit. Cū aūt ad ꝓlationem ꝟboꝝ istoꝝ: Hoc est corp⁹ meuꝫ. Hic est sanguis meus: sacerdos ꝯficiat: de ꝯse. di. z. panis est: credibile indicat ꝙ ⁊ xp̄s eadē ꝟba dicendo ꝯfecit. Uerꝫ cū dn̄s pri⁹ fregerit q̄ ꝯsecrauerit: vr̄ ꝙ ecclesia que ꝑus ꝯsecrat q̄ frāgat aliter agat q̄ xp̄s egerit: ⁊ sic peccat: qn̄ eius actio nr̄a debet esse instructio. iz. q. i. exemplū. Super hoc dixerunt qdā ꝙ xp̄s post bn̄dictōēꝫ ⁊ ꝯuersionē fregit: nā tūc ꝯfecit cum bn̄dixit: l'raꝫ h̄ ordie ꝯstruētes. Accepit panē ⁊ bn̄dixit sub audiendū est dicēs: Hoc est corp⁹ meū: ⁊ tūc fregit ⁊ dedit ⁊ ait. Accipite ⁊ comedite: ⁊ iterauit: hoc ē corp⁹ meū: Pri⁹ ergo protulit hec ꝟba vt eis vim ꝯficiēdi tribueret: deinde protulit eadē vt apl̄os formā ꝯficiēdi doceret. Alij dixerūt ꝙ ēt xp̄s ꝑus fregit q̄ ꝯsecrauerit: nā ꝑus bn̄dixit ⁊ postea fregit: ⁊ demū protulit ꝟba illa: h̄ ē corp⁹ meū ⁊c̄. ⁊ tūc dedit: ⁊ s̄m h̄ ⁊ sacr̄m ꝯfecit: ⁊ formā instituit post bn̄dictionem cū dixit: Hoc est corp⁹ meū: intelligētes illā bn̄dictionē fuisse vel aliqd signū qd sup panēꝫ impressit vel aliqd qd sup

panēꝫ expressit: qbus illud videtur obsistere ꝙ prius fregit q̄ dixit: Hoc est corpus meū: nec est ēt credibile ꝙ prius dederit q̄ ꝯsecrerit. Sane dici potest ꝙ xp̄s ꝟtute diuina nobis occulta ꝑmo confecit ⁊ postea formam expressit sub q̄ posteri benedicunt. Ipse nāqꝫ ꝟtute propria bn̄dixit: nos ꝟo ex illa ꝟtute quā īdidit verbis. Cum ergo sacerdos illa xp̄i verba pronūciat: hoc est corp⁹ meū: ⁊ hic est sanguis me⁹: panis ⁊ vinū in carnē ⁊ sanguinē ꝯuertunt illa verbi ꝟtute qua ꝟbū caro factū est ⁊ habitauit in nobis: quia dixit ⁊ facta sunt: mādauit ⁊ creata sunt: qua feminaꝫ mutauit in statuā: ⁊ virgā ꝯuertit in colubrē: qua fontes mutauit i sanguinē: ⁊ aquā cōuertit in vinū. Nā si ꝟbū Helie potuit ignē de celo deponere: nōne ꝟbū xp̄i poterit panē in carneꝫ mutare? certe maius est de nihilo creare qd nō est: q̄ qd est in aliud trāsmutare: de cō. di. z. re ꝟa. ⁊. c. panis: ⁊ icōparabilr̄ maius est ꝙ de⁹ ita fact⁹ est hō ꝙ nō desijt eē de⁹: q̄ ꝙ panis ita fit caro ꝙ desinit eē panis Illud ꝑ icarnatōēꝫ semel fcm̄ est: illud per ꝯsecratioēnē iugiter fit. Ad prolationem ergo ꝟboꝝ panis diuinit⁹ trāssubstātiat in carnē: diuina. n. ⁊ materialis hui⁹ sacrificij substātia ē ꝟbū: qd accedens ad elemētū ꝑficit sacr̄m: sicut ꝟbū carni vnitū effecit hoīeꝫ xp̄m. ¶ Notandū est aūt ꝙ in corꝑe xp̄i vndecim miracula ꝯsiderantur: de qbus expressa rōe di rō nō pōt: licet similitudinarie rōnes ad hoc deseruiant. ¶ Primum est: qꝛ panis ⁊ vinū trāssubstantiant in corpus ⁊ sanguinem de quo iam rōes posite sunt. Alia ēt ratio huic deseruit: qꝛ ⁊ cibus ⁊ pot⁹ corꝑalis fit caro ⁊ sanguis mediāte natura: multo ergo forti⁹ ipsa nā. s. deus imediate facere pōt ꝙ panis ꝯuertat in corp⁹ suū ⁊ vinū in sanguinē. ¶ Scd̄m est ꝙ quotidie panis trāssubstantiat in corp⁹ ⁊ nullum fit augmentū in deo: rō huic deseruit: qꝛ etsi scio aliqd secretū qd pluribus manifesto: lꝫ illud oēs illi me reuelante sciant: tn̄ in me solo siue in mente mea nullū ꝓp hoc fit augmentum. ¶ Tertiū qꝛ quotidie sumit ⁊ comedit: nec aliqua fit ei⁹ diminutio: rō qꝛ etsi de lumine meo lumina mille sumant nil deperit in meo: nā ⁊ vidua sareptena ꝯmedebat ⁊ nunq̄ diminuebatur farina de hydria: nec oleum de lechito. ¶ Quartū est qꝛ īdiuisibile, diuidit: ⁊ in q̄libet ꝑte eucharistie tot⁹ ⁊ integer remanet: rō in speculo in quo aliqd repn̄tatur: ⁊ si diuidat per ꝑtes in q̄libet ꝑte idē repn̄tat: vt dicetur in sequenti ꝑticula super ꝟbo: Simili mō. ¶ Quintū qꝛ a criminosis sumptū nō coīquinatur: rō qꝛ nec sol trāsiēs sup loca fetida coīquinatur. i9. di. scd̄m. ¶ Sextū qꝛ corpus Christi qd est cibus vite: peccatorib⁹ est mortale: vt dcm̄ est in ꝓhemio hui⁹ partis: rō qꝛ ⁊ īfirmis ⁊ debilib⁹ corpore bona cibaria vt capones: ⁊ bona vina sunt nociua. ¶ Septimum qꝛ sumptū a sacerdote ⁊ quolibet alio: ex clauso i celū rapit: de cō. di. z. qꝛ corpus in ꝑn. vt iā dicet sup verbo: Accipite: rō qꝛ de corꝑe ꝟginis incorrupte xp̄s exiuit: qui ēt de monumēto clauso surrexit cū sit res simplicissima ⁊ ostio clauso in locū vbi erāt discipuli intrauit. ¶ Octauūꝫ cum sit corpus imensum ꝙ in tā parua hostia stat: rō quia ⁊ pupilla oculi que minima est magnū mōtē apprehēdit. ¶ Nonū qꝛ idē corp⁹ totū simul in diuersis locis ꝯsistit ⁊ a diuersis ꝑcipitur: ⁊ vt̄r rō qꝛ ⁊ ꝟbū hoīs semel ꝓlatū iuxta vocis nāꝫ totū simul est in aurib⁹ diuersoꝝ. Preterea q̄ fecit corp⁹ ⁊ locū: vtrūqꝫ facit in altero eē vt vult. Rursus luna ⁊ sol ⁊ lumē in diuersis locis a diuersis vident. ¶ Decimū qꝛ pane trāssubstātiato remanēt accn̄tia panis. s. ra ci⁹ color ⁊ sapor: rō ꝑ similitudinē deficit h̄: vt dicet sup ꝟbo: Fregit. ¶ Undecimū qꝛ sub spē panis ē: ⁊ sumit corpus ⁊ sanguis Christi: imo tot⁹ Christ⁹. Silr̄ sub spē vini est ⁊ sumit vtrūqꝫ: ⁊ tn̄ nō ē ibi duplex sumptio corporis ⁊ sanguinis xp̄i: ratio qꝛ lꝫ in vno prādio comedā ante potū ⁊ post: nō tamē dicor bis prādere: ⁊ de hoc dicetur sub 7. ꝑticula super verbo: similimodo. Ueruntamē sicut ait leo papa: de co. dis. z. in quibus. Quid queris nature ordinem in christi

corpore cum preter naturam sit ipse natus xp̄s ex virgine.
¶ Et nota ꝙ quedaꝫ matrona singulis diebus dominicis
offerre bat panes beato Gregorio qui cū post missaꝝ solem-
nia corpꝰ dn̄i illi offerret ⁊ diceret: corpꝰ dn̄i nr̄i Jesu xp̄i
custodiat te in vi. eter. illa lascius subrisit: ipse vero mox dex-
tram ab eiꝰ ore ꝯuertens partē illā dn̄ici corporis super al-
tare deposuit: deinde corā ꝑplo matronā interrogauit ob quā
causaꝫ ridere p̄sūpserit. At illa igr̄: q2 panē quē ꝓprijs ma
nibus feceram tu corpus dn̄i appellabas. Tūc gregorius ꝓ
mulieris icredulitate se in oratione ꝓstrauit: ⁊ surgēs parti-
culā illam panis ad instar digiti carnē factuꝫ reperit: ⁊ sic
matronā ad fidē ꝯuertit. Orauit iteꝝ ⁊ carnē illā in panē
ꝯuersam vidit ⁊ matrone sumēdā tradidit. ¶ Legit̄ quoqꝫ
ꝙ cū hugo de sancto victore doctor excellentissimꝰ vltima
infirmitate laboraret corpꝰ dn̄i istāter peciit sibi dari: cūqꝫ
nullū cibū retinet̄ possꝫ fratres eiꝰ turbationē timētes sim
plicē sibi hostiā attulerūt qd ille per spm̄ agnoscēs ait: Mi-
sereat̄ vestri deus fr̄es cur me deludere vultis. Iste. n. quē
portat̄ dn̄s meꝰ n̄ ē. At illi attoniti mox corpꝰ dn̄i attulerūt
sed ipse se vidēs nō posse recipere eleuat̄ in celum manibꝰ
sic orauit. Ascendat filiꝰ ad patrē ⁊ spūs ad eū qui fecit il-
lum: eccle. vlti. Et inter hec verba spm̄ emisit ⁊ corpꝰ dn̄i ide
disparuit. ¶ Quinqꝫ aūt ex causis sacr̄m corporis ⁊ sanguinis
sui xp̄s sub alia spē sumēdū istituit. Prima est ad augēduꝫ
meritū: q2 ibi aliud cernit̄: ⁊ aliud eē credit̄: vt fides ha-
beat meritū cui humana rō nō p̄bet experimētū: de pe. di.
4. in domo. Secūda est ad fouēdū sensum ne abhorreat aius
qd cerneret oculus: q2 nō ꝯsueuimꝰ carnē crudā comedere
vel sanguinē humanū bibere: de cō. di. 2. panis est. Fouet̄
enim sensus in vno: dū vꝫ solita ꝑcipit: ⁊ edificat̄ fides in
altero dū in eo qd videt quale sit illd qd nō videt agnoscit.
Tertia est ad vitādū ridiculū ne isultaret paganꝰ cū illud
ageret xp̄ianꝰ: vt ita veritas assit ⁊ ridiculū desit. Quarta
q2 nō possit mortalis hō intueri claritatē que est in corpe xp̄i
qd experti sunt discipuli in trāsfiguratōe: preterea panis cō
firmat: ⁊ vinū letificat cor hōis. Quinta non sumit̄ sub spē
agni ne iudaizare videamur ⁊ de more legali agnū offerē-
tes. ¶ Seq̄t fregit: q̄ri solet qd xp̄s in mensa fregit ⁊ qd sa-
cerdos nūc in altari frāgit: ⁊ fuerūt q dixerūt ꝙ sicut post ꝯse-
crationē vera panis remanēt accidētia: sic ⁊ ꝟa panis sub
stātia: q2 sicut subiectū nō pōt subsistere sine accn̄tibꝰ sic ac-
cidētia nō pn̄t subsistere sine subo: q2 accn̄tis eē nō est ali-
ud ꝙ ieē: sꝫ panis ⁊ vini substātijs ꝑmanētibꝰ ad ꝓlatio-
nē illoꝝ ꝟboꝝ corpꝰ ⁊ sanguis xp̄i veraciter icipiūt eē sub
illis ita ꝙ sub eisdē accidētibꝰ vtrūqꝫ ꝓe suscipit̄. s. pāis ⁊
caro vinū ⁊ sanguis: quoꝝ alteꝝ ꝓbat sensus: reliquū cre-
dit fides. Hi dicūt ꝙ substātia panis frāgitur ac atterit̄:
inducentes ad hoc illud apl̄i: panis quē frāgimꝰ. Et lucas.
Una sabbati cū venissemꝰ ad frāgēdū panes ⁊c̄. Et sꝫ eos
dū sacr̄m a mure corrodit̄ et ipsa panis substātia comedit̄
sub qua corpꝰ xp̄i mox eē desinit cū corrodi icipit: de cō. di.
2. qui bn̄: sup ꝟbo: hē corpꝰ. Inno. 3. dixit i speculo eccl̄ie
ꝙ forma panis frangitur: ⁊ atteritur: sꝫ corpus xp̄i sumit̄
⁊ comeditur: ea que notant corruptionē referens ad formā
panis: ea vero que notant acceptionē ad corpus xp̄i. Berē-
garius quippe: q2 suspectus habebatur de heresi corā Ni-
colao papa cōfessus est panē ⁊ vinū que in altari ponunt̄
post ꝯsecrationē non solū sacramētū: sed etiā in veritate ve-
rum corpus ⁊ sanguinē xp̄i esse: ⁊ sensualiter nō solū sacra-
mentū: sed etiā in veritate manibus sacerdotū tractari: frā-
gi: ⁊ fideliū dentibus atteri: non aūt corpus xp̄i vel in par-
tes diuiditur: vel dentibus lacerat̄ cū sit imortale ⁊ impas-
sibile. Sed in qua re fiat fractio vel attritio: beatus Aug.
de cōse. disti. 2. qui manducat: ostendit dicēs. Quādo xp̄s
manducatur reficit nō deficit: nec quādo manducamꝰ par-
tem de illo facimus. Et qdē in sacramento sic fit: nā ⁊ xp̄s
carnalem sensum discipuloꝝ redarguit qui putabant car-
nem eius sicut aliam carnem diuidendaꝫ in partes ⁊ mor-
sibus lacerandam. Dicitur autē forma panis non ꝙ sit: sꝫ
ꝙ fuit: sicut dicebatur symō leprosus non ꝙ talis existeret
sed q2 talis extiterat. Si vero queratur quid a mure come
ditur dum sacramentū corroditur: vel qd incineratur dū
sacramentū crematur. Respondet ipse Innoc. ꝙ sicut mi-
raculose substātia panis cōuertit̄ in corpus dn̄i cum icipit
esse sub sacramēto: sic quodāmodo miraculose reuertit̄ cuꝫ
ipsum ibi desinit esse: nō ꝙ illa panis substātia reuertatur
que trāsiuit in carnē: sed eius loco aliud miraculose creatur
q̄uis huiusmodi accn̄tia sine subiecto possint sic eē sic edi.
¶ Dedit. Queri solet quale corpus xp̄s in cena dedit: mor-
tale aut imortale passibile aut ipassibile ac cetera q̄ ad hāc
pertinent q̄ōnem. Et lꝫ simplicitate fidei sufficiat dicere ꝙ
tale dedit quale voluit. Et rursus quale dederit ipse nouit.
Fuerunt tn̄ qui dicerent ꝙ sicut veraciter ipse idē erat qui
dabat ⁊ qui dabat̄: ita i eo qd dabat erat passibilis ⁊ mor-
talis ⁊ in eo qd dabat̄ erat imortalis ⁊ ipassibilis sicut vis-
biliter gestabat: ⁊ iuisibilr̄ gestabatur: inuisibiliter iquam
quantū ad formā corporis nō aūt ad speciēꝫ sacramenti.
Naꝫ in eo qd gestabat qd erat hoc apparebat: in eo ꝟo qd
gestabatur: qd erat ipse non videbat̄: q2 forma panis ⁊ vi-
ni velabat formā carnis ⁊ sanguinis. Hic est ille verus da-
uid: qui corā Achis rege geth suis manibus ferebat̄. Ab-
igitur: imortalis dabatur: icorruptibiliter edebatur. Hi ꝑ-
fecto ꝯcedunt ꝙ si pars aliqua sacramenti per triduū mor-
tis xp̄i reseruata fuisset: idē corpus simul: ⁊ iacebat mortu-
um in sepulchro ⁊ manebat viuū sub sacramēto: i ara cru-
cis patiebatur ⁊ sub forma panis nō ledebatur. Sed quo-
niā icredibile iudicatur: vt sm̄ eandem naturam simul es-
set mortalis: ⁊ imortalis qd tn̄ congruebat ei sm̄ eandē per
sonam: Fuerunt alij: qui dixerunt ꝙ xp̄s mortalis vtiqꝫ fu-
it nō necessitate sed voluntate: in eo quippe ꝙ imunis erat
ab oī culpa liber erat ab oi pena: vt nil morti deberet: ꝓ eo
ꝙ nil peccati haberet. Sustinuit tamē spōte mortalitatem:
q2 mortem sustinere volebat: qm̄ sine mortalitatē nō suscepis-
set oīno mori non potuisset: vt ergo ꝓbaret ꝙ mortalis erat
non necessitate: sed voluntate: quādo voluit mortalitatem
deposuit: ⁊ quando voluit mortalitateꝫ recepit. Legitur in
euangelio ꝙ cū iudei duxissent Jhesum vsqꝫ ad superciliū
montis ⁊ eum precipitare vellent: ille trāsiens per mediuꝫ
illoꝝ ibat. Cum ergo esset ducēdus teneri se sicut passibilē
tollerabat: sed cum esset ꝑcipitandus: sicut ipassibilis per
medium illorum transibat. Potest tamen salua fide con-
cedi: ꝙ tunc tale dedit quale tūc habuit mortale. vꝫ. ⁊ pas-
sibile: nō ꝙ posset pati sub sacramēto. s. nūc: sꝫ ꝙ sub sacra-
mento poterat pati. s. tunc. Nunc aūt sumit̄ a nobis imor-
tale ⁊ impassibile: nec tamen maiorem nunc habet efficaci-
am sicut nec maiorem potentiā. Cū ergo passibilis edebat̄
⁊ tamen non ledebat̄: non erat humane nature: sed diuine
potētie q̄ valebat qcq̄d omnino volebat. ¶ Discipul' suis:
Dubitari solet vtrum iudas cum alijs accepit eucharisti-
am. Lucas. n. ostendit iudaꝫ interfuisse cuꝫ alijs: qui stati
post calicis traditionē traditoreꝫ cōmemorat dicens. Hic
est calix noui testamenti in sanguine meo qui pro vobis ef
fundetur: Uerūtn̄ etiam: ecce manꝰ tradentis me mecum
est in mensa: quotquot autem interfuerunt eucharistiam ac
ceperunt Marco testante qui ait. Et biberunt ex eo omnes
Juxta quod christus ipse preceperat teste matheo. Bibite
ex hoc omnes. Econtra iudas non interfuisse probatur.
Nam sm̄ Matheum statim dixit Jesus bibentibus cali-
cem: non bibam amplius de hoc genimine vitis vsqꝫ in di-
em illum cum illud bibam vobiscum nouum in regno pa-
tris mei. Judas ergo non aderat: quia cum eo non erat bi-
biturꝰ i regno. In h̄ casu forte tenēdū ē illd qd Jo. isinuat
q2 cū iudas accepisset bucellā exiuit ꝯtinuo: erat. n. nox. xp̄s
āt post alios cibos tradidit eucharistiā. Luca testāte q ait.

Similiter z calicē postq̄ cenauit. Patet ergo q̄ iudas p̄ri
us exiuit q̄ xp̄s traderet eucharistiā: q̄ ergo lucas post ca
licē cōmemorat traditorē per recapitulationē intelligi dictū
pōt: q̄ sepe in sacra scriptura qd̄ prius factū fuerat posteri⁹
enarraf sicut matheus biduo añ pasca ɔmemorat alabastȝ
vnguēti: qd̄ fm Jo. añ sex dies pasche mulier in domo sy-
monis leprosi effudit: Sed ɔcesso q̄ iudas acceperit eucha
ristiā: qd̄ plerīq ɔcedūt: quare medic⁹ salutaris medicinā
dedit egroto quā ei mortiferā eē sciebat: qm̄ q mādūcat idi-
gne iudicium sibi mādūcat zc̄. Rñdeo forte vt suo doceret
exēplo q̄ sacerdos nō dȝ ulli cōionē negaf cui⁹ crimē z si sit
sibi notū: nō tñ est eccl'ie manifestū: ne forte nō sit correctoꝛ
sȝ ꝓditoꝛ. Vñ legif in canōe de cō. di. z. nō ꝓhibeat: Non
ꝓhibeat dispēsatoꝛ. i. sacerdos: pingues terre. i. peccatores:
mēsa z dñi. i. corp⁹ z sanguinē xp̄i mādūcare: sȝ mōeat exa
ctorem timere. Sȝ cū minus malū sit reddi suspectū de cri
mine q̄ cōmittere crimē: z de duob⁹ malis cū alterȝ vrget
min⁹ tñ sit eligēdū. iȝ. di. duo. z. c. nerui: vf q̄ discret⁹ sacer
dos negaf dȝ eucharistiā criminoso: q̄ten⁹ min⁹ malū lu r
rat vt mai⁹ vitet. i. vt reddaf suspect⁹ ne mādūcet idigne.
Sane cū nemo debeat vnū mortale cōmittere ne ꝓxim⁹ ali
ud mortale cōmittat: eligēdū est poti⁹ sacerdotē non ꝓdere
peccatorē q̄ vt ille nō peccet: sȝ ille poti⁹ dȝ eligere vt absti
nēdo reddaf suspect⁹ q̄ q̄ cōicādo mādūcet idigne. i4. dis.
c. i. ¶ Sed q̄rif an xp̄s ad bonū an ad malū eucharistiam
iude tradiderit. Et qdē nō vf ad bonū dedisse ne sua sit itē
tiōe fraudat⁹ q teste ꝓpheta fecit vniuersa q̄ voluit: iudas.
n. nō ad bonū sȝ ad malū accepit: sȝ nec ad malū dedisse vf
q̄ xp̄s nō est actoꝛ maloꝝ: sȝ vitoꝛ. Rñdef q̄ si hec ꝓpositio
ad: cū dr̄ dedit ad malū itētionē denotet vel effectū: falsa ē
ꝓpositio. Si aūt ɔsecutionē innuat vl' effectū vera ē. Sane
q̄ xp̄s buccellā intinctā iude porrexit. ɔstitutū est ab eccl'ia ne
eucharistia deƒ intincta: de cō. dist. z. cū oē. Nec dȝ intelligi q̄
sub buccella panis itīcta xp̄s eucharistiā dederat traditori:
sȝ per buccellā itīctā atq̄ porrectā suū deniq̄ traditorē expsi
sit. ¶ Seqf. Accipite z manducate. Quis vnq̄ crederet q̄
panis in carnē z vinū in sanguinē ɔuerti potuisset nisi ip
se saluatoꝛ h̄ diceret. Qui panē z vinū z cetera insibilib⁹
creauit: voluit ergo per nos panē z vinū sibi offerri: z ab ip
so diuinit⁹ ɔsecrari: vt fidelis pplr̄s credat verȝ eē mysteriū
qd̄ ipse tradidit discipulis suis dicēs. Accipite z mādūca
te: silr̄ z de calice dixit. ¶ Sane nō ē intelligēdū q̄ sumptuȝ
corp⁹ d̄ manu dñi sibi discipl'i mīstrarēt: sȝ q ɔsecrauit idē
z mīstrauit: ac si diceret. Cōedite: hāc vtrāq̄ hui⁹ sacri co
mestionē isinuāt: Duplr̄. n. corp⁹ xp̄i comedif: q̄ duplr̄ in-
telligif. s. verȝ qd̄ de ꝟgie traxit z in cruce pepēdit z mysti
cū qd̄ est eccl'ia xp̄i spū vegetata. De ꝟo corpe dñs ait: hoc ē
corp⁹ meū qd̄ ꝓ vobis tradef. De mystico dicit apl's. Vn⁹
panis z vnū corp⁹ multi sum⁹. Verȝ corp⁹ xp̄i comedif sa-
cramētalr̄. i. sub spē. Mysticū aūt comedif spūalr̄. i. sb̄ spē
panis in fide cordis. De cōmestiōe sacralī dicit dñs. Acci-
pite z comedite: hoc est corp⁹ meū: qd̄ ꝓ vobis tradef: h̄ fa
cite in meā ɔmemorationē. Hoc nō tā boni q̄ mali xp̄i cor
pus mādūcāt: sȝ bōi ad salutē: mali ꝟo ad iudiciū. Nisi. n.
z mali xp̄i corp⁹ cōederēt nō dixissȝ apl's ad corīth. q̄. Qui
mādūcat idigne iudiciū sibi mādūcat nō diiudicans corp⁹
dñi. Ille āt idigne sumit q sacralr̄ z nō spūalr̄ sumit. Nā
z iudas cū aliis tradif eucharistiā accepisse: vt iā dcm̄ est.
De spūali comestiōe dñs ait. Nisi mādūcaueritis carnē filii
hoīs z biberitis ei⁹ sanguinē nō hēbitis vitaȝ in vobis: h̄
mō corp⁹ xp̄i comedūt soli boni: vñ q mādūcat meā carnē
z bibit meū sanguinē in me manet z ego i eo. Nā q manet
in charitate in deo manet: z de⁹ in eo: vt qd̄ paras dentes z
vētrē crede z mādūcasti: de cō. di. z. vt qd̄: q credit in xp̄m
cōedit ipȝ: q̄si icorpaf xp̄o ꝑfidē. i. mēbꝛ ei⁹ efficif: vel vni-
tate corpis ei⁹ firmi⁹ solidaf. Alibi. n. qd̄ mādūcaf icorpa-
tur: z q mādūcat icorpat: h̄ aūt qd̄ mādūcaf icorpat: z qui
mādūcat icorporaf. Vtrūq̄ modū edendi xp̄s isinuat vbi
dic. Spūs est q viuificat: caro non ꝓdest q̄cq̄: q̄ caro xp̄i
nisi spūalr̄ comedaf nō ad salutē: sȝ ad iudiciū mādūcaf.
¶ Sȝ qd̄ fit de corpe xp̄i postq̄ sumptū fuit z ɔmestū. Rñ
deri pōt q̄ si pñtia q̄rif corpalis in celo q̄raf vbi xp̄s est in
dextera dei sedēs: de cō. di. z. trib⁹. Ad tp̄s tñ pñtiā adhi
buit corpalē vt ad spūalē pñtiā iuitaret. Vñ cū sacrȝ tene-
tur gustaf z comedif: xp̄s corpalr̄ adest in visu z in sapore
z quādiu corpalis sensus afficif corpalis pñtia nō auferf.
Post q̄ vo in pcipiēdo sensus deficit corpalis: deinceps nō ē
q̄rēda pñtia corpalis: sȝ spūalis est retinēda: q̄ dispēsatio
ne cōpleta xp̄s de ore trāsit ad cor. Meli⁹ est. n. vt ꝓcedat
in mētē q̄ descēdat in vētrē: cib⁹ est nō carnis sȝ aie: venit
vt comedaf nō vt ɔsumef: vt gustef nō vt icorpef: ore co-
medif: sȝ stomacho nō digerif: reficit aiaȝ: sȝ nō effluit in
secessuȝ. Illud ꝟo qd̄ dñs ait. Oē qd̄ in os intrat in ventrem
vadit: z i secessum emittif: nō de spūali: sȝ de carnali cibo
dcm̄ ē. Qz si forte secessus aut vomit⁹ post solā eucharistie p
ceptionē euenerit ex accidētib⁹ huerib⁹ generaf: cū interdū
huores absq̄ cuiuslibet cibi mā vl' effluāt i secessū vl' emit
tanf ad vomitū: ita q̄ quātū ad nos seruat pola corrupti-
bilis cibi silitudinē: sȝ quātū ad se ñ amittit iuiolabilis cor
poris ꝟitatē: spēs q̄nq̄ corrodif z maculaf: sȝ ꝟitas nūq̄
corrūpif aut ignaf: sed q̄n tale quid videris noli timere si-
bi: sȝ esto sollicit⁹ tibi ne tu forte ledaris si male credideris.
¶ Seqf: hoc est corp⁹ meū. Cū ad ꝓlationē istoꝝ ꝟboꝝ: h̄
est corp⁹ meū panis mutaf in corp⁹: z ad ꝓlationē illoꝝ ꝟ-
boꝝ. Hic est sanguis me⁹: vinū mutaf in sanguinē: de con.
di. z. panis est: z p̄us ꝓferanf ista ꝟba q̄ illa: vf q̄ panis
p̄us mutaf in corp⁹ q̄ vinū in sanguinē. Et ita vf q̄ ɔñs q̄
corp⁹ sine sanguie ē: vel sanguis ē sine corpe. Propterea dr̄
a qbusdā q̄ cū totū est dcm̄ totū est fcm̄ nolētes vel nō volē
tes ipsi⁹ ɔuersiōis determiare momētū. Alii ꝟo dicūt q̄ lȝ
ad ꝓlationē p̄cedētiū ꝟboꝝ panis añs mutef i corp⁹: z ad
ꝓlationē sequētiū vinū postea mutef in sanguinē: nūq̄ tñ
corp⁹ ē sine sanguie: vel sanguis sine corpe: de cō. di. z. ɔpe
rim⁹: sic neutȝ est sine aia: sȝ sub forma panis sanguis exi-
stit in corpe per mutationē panis in corp⁹: z ecōuerso nō q̄
panis. i. corp⁹ in sanguinē: vel vinū mutef in corp⁹: sȝ neu-
trū pōt existere sine reliquo: de hoc iaȝ dicef. ¶ Sȝ q̄rif qd̄
demōstrauit xp̄s qñ dixit hoc ē corp⁹ meū: p hoc ꝓnomen
hoc: nō. n. vf q̄ panē: q̄ panis nō erat corp⁹ xp̄i: nec ē corp⁹
pus: q̄ nōdū illa ꝟba ꝓtulerat ad quoꝝ ꝓlationē panem
mutaui i corp⁹. Sup h̄ dicūt qdā q̄ p h̄ ꝓnomē nihil de
mōstraf: sȝ illō mālr̄ ponif. Sȝ fm hec q̄nō p dictiones
nihil significantē fit trāssubstātiatio. Preterea dñs verba
tuit illa voce significatiue: z nos vtimur materialiter ergo
non facimus qd̄ ipse fecit. Alii dicunt q̄ ea vis data est ip
sis verbis q̄ ad ipsoꝝ ꝓlationē fit transubstātiatio. Itē
ideo sacerdos ea non profert significatiue: q̄ non posset sic
ea proferre. Mentiretur: nisi diceret: hoc est corpus meum:
Verȝ p̄missē qōis laqueo facile se absoluit qui dicit q̄ xp̄s
tunc ɔfecit quādo benedixit: de quo dcm̄ ē supra verbo: b̄ndi-
xit. Nā si eopponaf de sacerdote q tūc ɔsecrat cū illa ꝟba ꝓ
nūciat. Rñdef q̄ sacerdos nil demōstrat cū illis verbis nō
vraf enunciatiue sed recitatiue: quēadmodū z cū ait. Ego
sum vitis ꝟa: ego sū lux mūdi: z innumera talia: ¶ Rursus
q̄rif qd̄ dmōstrauit cū dixit. Mādūcate ex h̄ oēs: lȝ in nul
lo q̄ntuoꝛ euāgelistaꝝ hoc legaf de corpe sȝ tm̄ de sanguie in
uenif dcm̄. Bibite ex hoc oēs. Cū. n. iā panē fregisset: de-
mōstrauit aliqd̄ fragmētoꝝ illud nō debebant oēs come-
dere: sed singulis debebat singula distribuere: de conse. di.
z. singuli: z. c. se. si demōstrauit corpus non poterant ex il-
lo: sed illud comedere q̄ corpus xp̄i non manducaf p ptes
sed integrum. Sane frequenter in sacra scriptura videtur
agi de vno: sed agif de diuersis: vt est illud: benedixit fregit
z dedit: benedixit panem: fregit formam: z dedit corpus.

Eodemmodo cum dixit: Mandūcate ex hoc oēs: p̄nomen ostendit integrū corpus: ꝛ p̄positio innuit formaȝ diuisam: vt iste sit sensus. Comedite corp⁹ integrū sub forma diuisa. Nā sola forma per ptes diuidit̄: ꝛ totū corpus integꝝ mādūcatur. Simili mō potest intelligi qd̄ subiūxit. Hoc ē corp⁹ meum. i. illud qd̄ p̄tedeo sub hac forma. ¶ Querit̄ ēt si additio vel subtractio vel trāspositio vel interpositio vel mutatio fiat i illa forma v̄boꝝ quā xp̄s expressit: vtꝝ effectū ꝯsecrationis ipediat: vt si dicat̄ addēdo: hoc est corp⁹ meū: qd̄ assumpsi de virgine vel subtrahēdo: hoc ē corp⁹ nō dicēdo meuȝ: aut trāsponēdo vt dicēdo: corp⁹ meū hoc est: vel interponēdo vt: hoc est vtiq̄ corpus meū: siue mutādo vt: hoc est corpus Jhesu. Sane grauiter peccat q̄ q̄dlibet hoꝝ quōlibet attētauerit: p̄sertim si formaȝ itēdat mutare vel heresim introducere: de cō. di. 4. retulerūt: q2 forma v̄boꝝ quā xp̄s expressit: per oia dȝ illibata seruari: q̄uis fm̄ pħm: noia ꝛ verba trāsposita idē significēt: ex̄ de rescrip. neq̄ vtile per similevi ciet̄: ꝛ nō verbū ex verbo: sed sensum ex sensu trāsferedū ex̄ de verbo. sig. p̄terea. ¶ Quid si inter ꝓlationē forme pānis ꝛ vini interponat̄ spaciū 2 qdē nihilominꝰ fit trāssubstātiatio: de hoc tñ dubiū nō est fȝ illos: q̄ duas asserunt esse formas vt iā dicet̄: de hoc nota. de ꝯsecratio. di. 4. si nō sctificat̄. ¶ Sȝ cū ad ꝓlationē istoꝝ verboꝝ. Hoc ē corp⁹ meū: panis mutet̄ in carnē: de ꝯse. di. 2. panis: ꝛ ad ꝓlationē illoꝝ. Hic est sanguis me⁹: vinū mutet̄ i sanguinē: vt q̄ panis sine vino vel vinū sine pane valeat ꝯsecrari: vt p̄missū est: ꝛ ita si post ꝓlationē istoꝝ: ꝛ añ ꝓlationē illoꝝ ipedimētum accidat sacerdoti quominꝰ ꝓcedere valeat: vt q̄ pānis sit mutat⁹ in carnē vino in sanguinē nō mutato. Nūquid ergo hoc casu ali⁹ sacerdos totū repetet a p̄ncipio: ꝛ sic sup panē iterabit̄ ꝯsecratio: an vero ab eodē loco tm̄ icipiet in quo sacerdos ille dimisit: ꝛ sic diuidit̄ misteriū vnitatis: ex̄ de cele. qd̄ sic. Sup h̄ ita legit̄ in ꝯcilio tholetano. 5. q. i. nihil. Cēsuim⁹ ꝯuenire vt cū a sacerdotib⁹ missaꝝ tpe sacra mysteria ꝯsecrant̄: si egritudinis accidit cuiuslibet icruētus: quo ceptū nequeat ꝯsecrationis explere mysteriū: sit liberꝫ ep̄o vel p̄sbytero alteri ꝯsecrationē exeq̄ cepti officiū: vt p̄cedētib⁹ suppleat q̄ defecerūt libēter ali⁹ p cōplemēto succedēt: d hoc ēt dicet̄ in. 7. ꝑticula sup verbo noui ꝛ eterni ad finem. Vtꝝ cū inter theologos de tpe ꝯsecrationis sit diuersa sentētia q̄busdā dicēntib⁹ q̄ cū totū est dem̄ totū est sacrū: alijs asserentibus q̄ panis ante mutat̄ in corp⁹: ꝛ postea vinū mutat̄ in sanguinē: vt dem̄ ē: iō plerīq̄ tuti⁹ icedētes affirmāt q̄ ali⁹ sacerdos repetere dȝ ꝯsecrationē atq̄ p̄ficere: qm̄ nō dī iteratū qd̄ nescitur eē factū: ex̄ de sacra: nō ite. c. i. tñ ne vlla fiat iteratio vel diuisio sacri: ne aliqs scrupulus erroris vel dubitatiōis remaneat ꝯsulti⁹ iudicat̄: vt illa talis oblata studiosissime ꝓ infirmis recōdat̄: ꝛ sup alijs spēbus panis ꝛ vini tot⁹ canō repetat̄ ꝛ p̄missa hostia ꝯsecrata in fine misse a ministro vel alio sumatur. ¶ Sȝ si vinū inueniri nō possit vel aliquo casu itercedēte defuerit. Querit̄ vtꝝ necessitate cogēte vel casu itercedēte: sola panis mā possit in eucharistiā ꝯsecrari: sicut ꝛ sub sola panis spēbȝ eucharistia reseruari: Sūt sane q̄ dicūt q̄ cū verbū ꝛ elemētuȝ ꝯficiant sacrm̄: nec forma verboꝝ nec mā rerū q̄s xp̄s expressit mutari siue dimidiari pōt: q2 sicut vinū sine pane sic pānis sine vino minime ꝯsecrat̄: vñ siue aq̄ ꝓ vino mitrat̄ in calicē siue ordeū ꝓ frumēto formet̄ in panē: sicut in neutꝝ perfecit neutꝝ cū alio trāssubstātiat̄ in carnē aut mutat̄ i sanguinē. Nā si panis sine vino vel vinū sine pane mutari posset in carnē aut sanguineȝ: in his regionib⁹ in q̄bus alterutꝝ inueniri nō pōt: licite possꝫ alterꝫ sine altero ꝯsecrari: minus. n. ignorātia q̄ necessitas vel negligētia q̄ difficultas excusat. Alij ꝓ eo dicūt q̄ cū xp̄s p̄us ꝯuerterit panē in carnē ꝛ postea mutauerit vinū in sanguinē sicut euangelice lectiōis textus ostēdit: ꝛ sine vino panē: ꝛ sine pane vinum ꝯsecrari ꝯtigit. Grauiter tñ offēdit q̄ negligēter vel ignorāter alterutram speciēȝ pretermittit. Grauius qui scienter aut spōte maxime si formā intendit mutare vel heresim introducere. Quid ergo faciēdū est sacerdoti si vinū post ꝯsecrationē cōperiat p̄termissum. Rñdeo si hoc studiose cā introducēdi heresim factū est nō est sacrm̄ corpis. Si vero per obliuionē vel negligētiā nihilominꝰ facta est ꝯsecratio corpis vt p̄missum est: de cō. di. 4. retulerūt. Tūc. n. vt dicūt aliq̄ vinū apponere dȝ ꝛ sup illū solū verba ad ꝯsecranduȝ sanguinē repetet̄. s. ab illo loco: simili mō ꝛc̄. vsq̄ in finē omissis tñ crucib⁹ duab⁹ que fiūt sigillariȝ sup panē. Alij dicūt q̄ vino apposito in calice panē ꝯsecratum dȝ imittere sicq̄ absq̄ alia repetitiōe sumere sacrificiū: sicut fit in die parasceue. Alijs vr̄ q̄ nō dȝ vinum apponi ne scandalū generetur. Sed qd̄ p̄mi dicūt verius est: mā vtili⁹ scādalū nasci p̄mittitur q̄ veritas relinquat̄: ex̄ de re. iu. qui scādalizauerit. Si. n. hec veritas p̄termittat̄. s. q̄ vinū nō apponat̄ nō pōt vere dici hoc sacrm̄ cōmixtio corporis ꝛ sanguinis: nec corpus xp̄i sine sanguine sumi dȝ: de ꝯse. di. 2. cōperimus: vel hostia seruet̄: ꝛ sup alijs spēbus canō repetatur vt p̄missuȝ ē: Verūtñ si sacerdos aqua gustata ieiuniuȝ soluerit illa die nō iteret sacrm̄. Si aūt ante verba trāssubstantiationis. s. hic est calix ꝛc̄. aduerterit vinū forte p̄termissum vel etiam vtrūq̄. s. vinū ꝛ aquaȝ: tunc illa apponat in calice ꝛ in ꝯsecratiōe ꝓcedat reincipiēs ab illo loco. Hāc igit̄ oblationeȝ ꝛc̄. Si vero vinū sine aqua apponat̄: nō iō minus est sacrȝ vt dicet̄ in sequēti ꝑticula sup verbo noui ꝛ eterni testamēti. De si aliqd̄ de sanguine stillauerit: de hoc dicetur ēt sup v̄bo q̄ ꝓ multis. Vtꝝ cū sacerdū vni pontifici multi sacerdotes cōcelebrāt: p̄ut dicetur in sexta ꝑte sub q̄nta feria cene dñi vbi agitur de oleo infirmoꝝ: sit forte nō simul oēs ꝯsecratoria v̄ba ꝓnūcient: queritur an ille solus ꝯficiat q̄ p̄mus illa ꝓnunciat. ꝛ an ceteri iterēt sacrm̄. Si. n. hoc ꝯcedatur poterit ꝯtingere q̄ ille nō ꝯficit qui p̄ncipalr̄ celebrat: ꝛ ille ꝯficit q̄ secūdario celebrabit: ꝛ sic pis celebrāt intētio defraudat̄. Sane dici pōt q2 siue p̄us siue posteri⁹ ꝓferāt sacerdotes: referri dȝ coꝝ itētio ad illās ꝓlatōis ep̄i cui p̄ncipalr̄ ꝯcelebrāt ꝯcelebrāt ꝛ tūc oēs simul ꝯsecrāt ꝛ ꝯficiūt. Quāq̄ nōnulli ꝯsentiāt q̄ q̄ p̄m⁹ ꝓnūciat ille ꝯsecrat nec alioꝝ d̄fraudat̄ itētio: q2 fcm̄ est: ꝛ qd̄ itēderāt. Consueuerāt āt p̄sbyteri cardinales romanū circūstare pōtificē: ꝛ cū eo pit̄er celebrare: ꝛ ꝯsumato sacrificio de manu ei⁹ cōionē accipere significātes ap̄los q̄ cū dño pit̄er discūbētes sacrā de manu ei⁹ eucharistiā acceperūt: ꝛ in eo q̄ ꝯcelebrāt ostēdūt ap̄lm̄ tūc a dño ritū hui⁹ sacrificij didicisse. ¶ Sane dcis v̄bis ill̄: h̄ ē corp⁹ meū: sacerdos eleuat corp⁹ xp̄i. Primo vt cūcti astātes illō videāt: ꝛ petāt qd̄ ꝓficit ad salutē. Juxͣ illud. Ego si exaltat⁹ fuero a terra ꝛc̄. Scdō ad notanduȝ q̄ ñ ē aliō dignū sacrificiū: imo ē sup oēs hostias. Tertio exaltatio eucharistie in manu sacerdot̄ signat xp̄ȝ verꝫ panē q ꝓp̄has in scriptur̄ exaltatū: q̄. s. ei⁹ icarnationē ꝓphetizabāt. Vñ Jsa. Ecce v̄go ꝯcipiet: ꝛ hūc cibum fore ceteris excellentiorē. Silr̄ ꝛ de potu. Quarto significat resurrectionē. Quito hostia eleuat̄ vt ꝑp̄ls nō p̄ueniēs cōsecrationē: sȝ ex h̄ cognoscens illā sacrā eē ꝛ xp̄ȝ sup altare venisse reuerēter ad terrā ꝓsternant̄. Juxta illō ad philippēses. Jn noie Jhū oē genu flectat̄ ꝛc̄. ꝛ illum corde ꝛ ore adorēt. Juxta illō ap̄li ad romanos. Corde credit̄ ad iusticiā ore aūt ꝯfessio fit ad salutē. Alia ratio ponet̄ ꝓpe finēȝ. ū. ꝑticule canonis. Licet igitur fides sufficiat ad salutem iuxta illud augusti. de con. di. 2. vt q̄di crede ꝛ manducasti: nō tñ supflua est eleuatio tñ pp cās p̄missas: tū q2 ibi tp̄s ꝛ loc⁹ agēdi op⁹ se offerūt: fides sine opib⁹ fm̄ Ja. mortua ē: pp easdē quoq̄ cās calic̄ eleuatio: lȝ sanguis videri nō possit supflua nō ē. Vtꝝ āt calix coopt⁹ dēat eleuari dicet̄ in sequēti ꝑticula sup v̄bo: q ꝓ vob: ꝛ tā corp⁹ q̄ calix cū vtraq̄ manu eleuātur pp maiorē reuerētiā ꝛ securitatē. Extēde strigit pollices ꝛ idices: p̄ut dicet̄ sup v̄bo vñ ꝛ memores.

¶ In eleuatione autem vtriusq; squilla pulsatur: nã z in ve. test. leuite tpe sacrificij tubas clãgebãt argẽteas vt eaz sonitu ppls pmonit⁹ foret adorãdũ dñz ppat⁹. Et pp cãz cã dez sqlla pulsaꝛ dũ corpus xp̃i ad ↄfirmũ portaꝛ. Mulaẽt capellã dñi pape b aintãs sqllã fert ob reuerẽtiã reliquiaꝝ quas portat: tũc ẽt cerei accenduntꝛ: pp causaz in scda par te sub ti. de acolyto scriptam.

¶ De septima particula canonis. Rubrica.

Simili mõ zc. Septia ps: lz sub vtraq; spẽ sumaꝛ vtrũq. s. corp⁹: z sanguis: vtraq; tñ species cõsecratur: z neutra superfluit de cõ. di. z. cõperim⁹: vt oñdaꝛ q xp̃s hũanã nãz assumpsit. s. corp⁹ z aiaz vt vtrũ redimeret. Panis. n. referꝛ ad carnẽ z vinũ ad aiaz: qꝛ vinũ sanguinẽ opaꝛ in quo sedes ẽ aie. z3. q. z. moyses. Vñ legitur in leui. Aia carnis in sanguine ẽ. moyses quoq; testaꝛ q caro p corpe: sanguis aũt offerꝛ p aia: quo circa panis z vinũ in sacrificio offerũtur: qđ valet ad tuitionẽ corpis z aie: nec ñ sub spẽ panis sanguis sumaꝛ cũ corpe z sic sub altera tñ spẽ sumaꝛ ad alteri⁹ tñ puteꝛ puenirꝛ salutem: z quãuis sub spẽ panis sanguis sumaꝛ cũ corpore: z sub spẽ vini sumaꝛ corpus cũ sanguie sm Inno. z. nec sanguis sub specie panis: nec corpus sub specie vini bibitur aut comeditur: qꝛ sicut nec sanguis comeditur nec corpus bibitur: ita neutrum sub specie panis bibitur: aut sub specie vini comediꝛ. Et si ↄcessibile videaꝛ q corpus bibendo z sanguis comedẽdo sumaꝛ. Est ergo sm cũ modus sumendi carnẽ z sanguinẽ quo neutrũ mãducaꝛ aut bibiꝛ. Et iđ recte statuiꝛ in canone: de cõ. di. z. cõperim⁹ q corpus christi sacerdos sine eius sanguine nõ sumat: vñ in qbusdaz locis post sumptionẽ corporis z sanguinis xp̃i aliqđ de ipso sanguine reseruaꝛ in calice z sup isundiꝛ vinũ puꝝ vt alij cõicantes inde sumãt: nõ. n. cẽt decẽs tñ sanguinẽ ↄficere nec calix capax inueniꝛ. Utrũ aũt p ↄtactũ sanguis vinũ appositũ efficiaꝛ sacrm: dicet sup ꝟbo hic ẽ calix. ¶ Seqꝛ Postq̃ cenatũ est zc. 14. luna pmi mẽsis ad vesperã xp̃s sm legẽ typicũ pasca cũ aplis celebrauit: de quo cũ dixiss; Desiderio desideraui hoc pasca mãducare vobiscũ añq̃ patiar: cur hoc diceret statim oñdit: vt. s. veteri pasce finẽ imponẽs noui pasce substitueret sacrm. Accipiẽs. n. panẽ bñ. dixit ac fregit dedit q; discipulis suis dicẽs. Accipite z comedite hoc est corpus meũ: qđ p vobis tradeꝛ. Silr z calicẽ postq̃ cẽauit dicẽs. Bibite ex h oẽs. Hic est sanguis no. testa. qui p. v. z pro m. e. in remis. pec. hoc facite in meã cõme. Hac igiꝛ institutione formati celebram⁹ iugiter p misteriũ qđ semel offerebaꝛ in pciũ: nã vbi ꝟitas venit figura cessauit. Christus. n. post cenã corp⁹ z sanguinẽ suũ dedit apostolis vt hoc sacrm velut vltimũ testatoris mãdatũ artius memorie cõmendareꝛ: de ↄse. di. z. liqdo: vñ nouissimũ cõdens heredib⁹ testm̃ dixit. Uos estis q pmansistis mecũ in tẽtationibus meis: z ego dispono vobis regnũ: sicut pr̃ meus mihi disposuit: vt edatis z bibatis sup mẽsam meaz in regno meo. Et lz apli eucharistiã nõ ieiuni acceperũt nõ iđ calũniãdũ ẽ q pãsi debeãt sacꝝ recipe sicut faciebant illi quos apls arguit dicẽs. Cõuenientib⁹ vobis in vnũ: iã non est dñicã cenã mãducare: vnusqsq; n. psumit cenã suaz ad mãducãdũ: z alius qdẽ esurit: ali⁹ ebrius est. Itẽ ex hoc ꝟbo: postq̃ cenatũ est: vr̃ q sacerdos cõicare dz pusq̃ transeat ad calicis ↄsecrationeꝫ. Sz de hoc diceꝛ sub tit. de cõicatione sacerdotis. ¶ Sequiꝛ. Accipiẽs z hũc pclaꝝ calicẽ zc. poniꝛ ↄtinẽs p ↄtẽto. Nã z vnus z idẽ: z tũc z nunc: z hic z alibi sacrificaꝛ ab oibus: totus est in celo: tot⁹ in altari simul z sedet ad dexterã pris z manet sub spẽ sacri sicut tactũ est in. 6. pticula super ꝟbo eleuatis oculis. ¶ Qꝛ autẽ vinũ in calice ↄsecrauerit pꝫ ex eo qđ ipse subiũgit. Nõ bibã amodo ex hoc geniminie vitis zc. Et siũt iste ↄsecratões cũ signo crucis: vt dcm̃ est in. 6. pticula sup ꝟbo bñdixit: qꝛ virtute crucis z verborũ fit transsubstantiatio naturarum. Hec aũt sunt ꝟba. Hic est calix mei sanguinis. i. continens sanguinẽ meũ: vel sanguinis significans passionẽ. ¶ Et nota q passio dꝛ calix vel a calida potiõe vel qꝛ mensurate sumiꝛ. Uidẽs. n. deus q non sinit nos affligi plusq̃ portare possum⁹. De calice dcm̃ est in pte pma sub ti. de picturis: hic aũt papa eleuato calice sacerdos illũ deponẽs nõ describitur ad notãdũ q glibet aploꝝ sic calicem accepit qđ vnicuiq; dñs ministrauit. ¶ Seqꝛ noui z eterni testamenti zc. Subaudi ↄfirmatio: noui dicit qꝛ nos inouat p fidem xp̃i: eterni dicit qꝛ lex noua nõ ẽ trãsitoria sicut antiq̃: ex đ cele. mis. cũ marthe. Uet⁹. n. testm̃ qđ hircoꝝ z vituloꝝ fuit sanguine đdicatũ: pmittebat hei rpalia z trãsitoria: nouũ ꝟo qđ xp̃i sanguine fuit ↄsecratũ pmittit eterna: z iđ testamẽtũ. s. illđ fuit vet⁹ z trãsitoriũ h aũt nouũ ẽ z eternũ. De nouo hetur Luce. zz. Dispono vobis regnũ zc. vt sup: vel inde pbaꝛ eternũ. i. ppetuũ. vñ asseriꝛ nouũ. i. vltimũ. Nouissimũ. n. hois testm̃ imobile pseuerat qꝛ testatori morte firmaꝛ. Iuxta illđ apli. Testm̃ in mortuis ↄfirmatũ ẽ: alioqn nõ vꝫ dũ viuit q testatus est. ¶ Porro testm̃ nõ solũ dꝛ scriptura sz z pmissio: vt diceꝛ in pꝓhemio. 6. ptis: z sm hũc modũ dꝛ. Hic est sanguis noui z eterni testamẽti. i. ↄfirmatio noue z eterne pmissiõis sicut dñs ipse pmittit Qui mãducat corp⁹ meũ: z bibit meũ sanguineꝫ hꝫ vitam eternã: vñ nec pmũ testm̃ vt inqt aplus: sine sanguine đdicatũ est. Lecto. n. vniuerso legis mãdato: moyses accipiẽs sanguinẽ hircoꝝ aut vituloꝝ ipsum libꝝ z oẽm ppłm aspsit dicẽs. Hic ẽ sanguis testi qđ mãdauit ad vos de⁹. Ecce q̃ pprie moyses ꝟba pcepit qb⁹ xp̃s vsus ẽ i cena. ¶ Queritꝛ: vtꝝ aq̃ cũ vino ↄuertaꝛ in sanguinẽ. De quo ẽt iã infra diceꝛ. Si. n. ↄuertiꝛ: ergo aq̃ ẽ sacrm sanguinis: imo vr̃ q ppli. Naz aq̃ multe ppli multi. Et ob h aq̃ misceꝛ vino vt xp̃o ppls adunetꝛ. Nã z de latere xp̃i sanguis exiuit z aq̃ p ut tactũ est sub ti. de oblatiõe. Si ꝟo nõ ↄuertiꝛ queriꝛ vbi post ↄsecrationẽ existat: z quõ sepaꝛ a vino cui fuerat in vinũ cõmixta: Si aũt post ↄsecrationẽ aq̃ pura pmãserit sm h nõ bibit solũ sanguinẽ sacerdos i h sacro: z sic pceptionẽ iterꝝ eodẽ die cõicare nõ dꝫ ac si pura aquã bibisset. Nã iccirco sacerdos postq̃ psudit eodẽ die iterꝝ nõ sacrificat: qꝛ vinũ purificatõis fuit. An forte diceꝛ q sic vinũ mutaꝛ in sacꝝ redẽptiõis: sic z aq̃ trãsit in sacꝝ ablutiõis que de lateꝛ xp̃i pariter effluxerũt: qs hoc audeat diffiniꝛ. ¶ Nã z illđ inqriꝛ vtꝝ xp̃s resurgẽs a mortuis sanguinẽ illũ resũpsit quẽ in cruce effudit. Si. n. capill⁹ đ capite nr̃o nõ peribit q̃to magis sanguis ille nõ perijt: q fuit de ꝟitate nãe: z tñ ille i plerisq; eccłijs dr̃ ↄseruari. Quid ẽt circũcisione pputij vel de pcisiõe vmbilici diceꝛ an in xp̃i resurrectione redijt ad ꝟitatẽ hũane nãe z ad locũ glorificatũ. Sz meli⁹ ẽ totũ deo ↄmittere q̃ aliđ temere diffinire. Crediꝛ tñ pputiũ i lateran. basilica ↄseruari: lz a qbsdã dicaꝛ q illđ fuit i hierusalẽ đlatũ ab ãgelo karolo magno qui trãstulit illđ z posuit aqsgrani honorifice i eccłia bte Marie: sz post a karolo caluo positũ ẽ i eccłia. s. saluatoris apđ crosiũ: sz si h verũ ẽ mirãdũ ẽ. Cũ. n. caro illa de ꝟitate hũane nãe fuerit crediꝛ q xp̃o resurgẽte ad locũ suũ glorificatũ redijt. Aliq tñ dixerũt q h vetꝝ ẽẽ possꝫ iux opinionẽ coꝝ q dicũt id solũ ẽẽ de ꝟitate nãe hũane z resurgere qđ ab Adã traductũ ẽ. Illđ aũt oino nephas ẽ opinari qđ qdã dicere psumpserũt vꝫ aquã in fleuma ↄuerti. Nã z đ latere xp̃i nõ aquã sz aq̃ticũ hũorẽ. i. fleuma mẽtiunꝛ exisse: ex đ cele. mis. in q̃dã. Duo nãq; pcipue ecclesie sacra de xp̃i lateꝛ fluxerũt: vꝫ sacrm redẽptiõis in sanguie z sacrm regeneratiõis in aq̃. Nõ. n. baptizamur i fleumate sz i aq̃: iux illđ euãgelij. Nisi qs renat⁹ fuerit ex aq̃ z spũ scõ nõ intrabit i regnũ celoꝝ. Quibusdã tñ nõ vr̃ absurdũ q aq̃ cũ vino trãseat i sanguinẽ ea vꝫ. rõe q aq̃ p admixtionẽ trãsit i vinũ: z vinũ p ↄsecrationẽ trãsit i sanguinẽ vt i. c. marthe: z nota: đ cõ. di. z.

c.i.⁊.c.non op3. Aqua nã q̃ transit in vinũ cũ multo vino modicũ infunditur aq̃: alioq̃n tota vini substãtia ꝓꝑ guttã aq̃ mutaret̃ vt quoddã fiat ex illus ↄfusum: qḋ nec tñ aqua nec vinũ: ⁊ tota fontis vel fluminis aq̃ ꝓꝑ modicũ vini stil lam in ↄfusionis spẽm mutaret̃: nec panis ille posset in eucharistiã ↄsecrari: q̃ fact⁹ est ꝺ frumẽto cui forte cõmixtũ fuerit vnũ granũ ordei vel auene. Sic ergo si plus appona tur aque q̃ vini erit irritũ sacr̃m: op3 q̃dẽ vt tñ vini pona tur ibi q̃ aq̃ cõmixtũ saporẽ3 vini retineat: ex̃ de cele. mis. c. penul. de hoc dicet̃ in. 6. parte sub q̃nta feria cene dñi ad finẽ Si aũt post calicis ↄsecrationẽ aliꝺ vinũ mittat̃ in ca lice illud q̃dẽ nõ trãsit in sanguinẽ: nec sanguini cõmisceat̃ sed accidentib⁹ prioris vini cõmixtũ corpori qḋ sub eis la tet vndiq̃ circũfundit̃ nõ madidãs circũfusum: ex̃ de cele. mis. cũ marthe. Ipsa tñ accidẽtia vinũ appositũ videntur afficere: qḋ inde ↄficit̃: q2 si aq̃ pura fuerit apposita vini sapo rẽ3 assumit. Quidã aũt voluerũt astruere q̃ sicut aqua pu ra per aq̃ bñdicte ↄtactũ efficitur bñdicta: sic ⁊ vinũ ꝑ sacri ↄtactũ efficit̃ ↄsecratũ: ⁊ trãsit in sanguinẽ: quoꝝ assertio ni minime rõ suffragat̃: ex̃ de cõ. cc. vel altra: qḋ in dubiis: de quo ẽt dicet̃ sub. 5. feria cene dñi. Sꝫ nũq̃d irritũ est qḋ gerit̃ si forte aq̃ ꝑtermittat̃: ⁊ vr̃ q̃ sic ex his que subdit. de oblatiõe sacra sunt. Cautũ quoq̃ est in canone cypriani: de ↄse. di. 2. sic in scificãdo: q̃ nõ põt calix dñi esse aq̃ sola nec vinũ solũ nisi vtrũq̃ misceat̃. Et sicut calix dñi nõ est aq̃ sola neq̃ vinũ solũ: sic nec corp⁹ dñi põt eẽ farina sola nisi vtrũq̃ fuerit adunatũ: ⁊ panis vni⁹ ↄpage solidatũ: ⁊ hoc q̃dã ↄstãter affirmãt: asserẽtes q̃ sicut aq̃ sine vino ↄsecra ri nõ põt sic nec vinũ sine aq̃ trãssubstãtiari valeat: q2 ꝺ la tere xp̃i simul vtrũq̃ manauit. Alii ṽo ↄcedũt q̃ si quis nõ intẽdẽs heresim introducere obliuiõe vel ignorãtia ꝑtermi serit aquã: nõ fit irritũ sacr̃m. Illã tñ ꝑ obliuionẽ ꝑtermit tens venialiter peccat: ꝑ negligẽtiã mortalr̃: ⁊ grauiter ẽ pu niẽdus: ⁊ semꝑ põt apponi añ trãssubstãtiationẽ: ⁊ q̃ ꝑdi cit̃ vinũ solũ nõ posse offerri intelligunt nisi fiat simplr̃ vel ignoranter: vel nõ põt. i. nõ d3. Nã ⁊ grecoꝝ ecclesia dr̃ nõ apponere aquã in sacr̃m: ait. n. cyprianus: de ↄse. di. 2. scri ptura. Si qs de añcessorib⁹ vel ignorãter vel simpliciter nõ obseruauerit qḋ nos dñs facere exẽplo ⁊ magisterio docu it: põt simplicitati ei⁹ de indulgẽtia dñi venia ↄcedi: nobis vero nõ põt ignosci q̃ nũc a dño istructi sum⁹ vt calicẽ dñi cũ vino mixto. i. vinũ cũ aq̃ in calice mixtũ fm̃ q̃ dñs ob tulit offeram⁹. Ex q̃b⁹ ṽbis apte colligit̃ q̃ vinũ aque mi xtũ xp̃s in cena discipulis tradidit. Si ṽo vinũ ꝑtermitta tur: de hoc dicẽ est in sexta ꝑticula sup ṽbo: hoc est corpus. Porro l3 diligenti studio vinũ optimũ ꝓ sacrificio sit q̃rẽ dũ: vitiũ tñ vini nõ maculat mũditiã3 sacri: quocirca siue nouum vinum quod mustum appellatur siue etiam acidũ qḋ appellat̃ acetũ offert̃: sacramentum ↄficit̃: ⁊ diuinitus ↄsecrat̃: vitãdũ est tñ ne tale vinũ mixtũ vel coctũ vł rosa tũ vel spãtũ in calice ponat̃. Sũt tñ q̃ dicũt acetũ nõ eẽ vi nũ cũ ꝓpriã mutauerit nãt3: nã vinũ ẽ calidũ illꝺ frigidũ: ⁊ iꝺ ex eo ↄfici nõ posse sicut nec ex agresta: qḋ ↄcedi põt in acceto ex alio q̃ ex vino fcõ. Nã si ex vino factũ fuerit sec⁹: cũ eadẽ ꝓprie sit vsia. i. substãtia. ff. de ↄbẽ. ẽpt. in vẽditio nib⁹: de cõ. di. 2. ..ego. C. de sum. tri. inter claras. §. oẽs ṽo. Juli⁹ quoq̃ papa: de cõ. di. 2. cũ oẽ. ⁊. c. ꝑcedẽti dixit q̃ cu3 lacte ↄfici nõ põt. Botrus aũt vue in necessitate ↄprimi ⁊ inde ↄfici põt: s3 de ipso botro nõ cõpresso nõ põt cõicari. Nõ põt ẽt ↄfici cũ aq̃ cũ qua panis in musto intinct⁹ lauat̃: ¶ Illꝺ aũt notãdũ ẽ q̃ si vinũ in calice ↄgelatũ fuerit: d3 tandiu exalare sacerdos donec glacies soluatur: q̃ si sic sol ui nequiuerit adhibeat igne3. Si aũt musca vel aranea vel aliq̃d tale ceciderit i calicẽ: ꝓici d3 vinũ illꝺ in piscinã3: ⁊ aliud vinũ: ⁊ aq̃ apponi. Si ṽo post trãssubstãtiationẽ3 ibi ceciderit vel sanguinẽ tetigerit: sanguis sumat̃: ⁊ illud prius in aliquo calice sepe ⁊ vino ꝑfundat̃: ⁊ ꝺtro diligen tius ⁊ cautius fieri põt abluat̃: ⁊ demũ sup piscinam cre met̃: q2 vix posset absq̃ horrore ⁊ vomitu sumi. Ablutionẽ vero ipsam sacerdos post ↄsecrationẽ3 vel minister sumat. S3 ⁊ si q̃s statĩ xp̃i corꝑe sumpto nauseã patit̃ ⁊ vomit⁹ silr̃ sup piscinã cõburat̃ ⁊ puluis in piscinã mittat̃. Si tñ ali qua hostie ꝑticula videat̃ ibi: vel si corp⁹ xp̃i infirmo datũ reiicit̃ illud reuerenter suscipiat̃: ⁊ ꝑ ritũ cũ vino in cali ce sumat̃ si itẽ ꝑ nequeat recipi: ⁊ si horror fiet illꝺ sumere ꝓ reliquiis custodiat̃. Non est igit̃ dãda eucharistia egro to vomẽti: s3 credẽti ⁊ mãducanti: de ↄse. di. 2. vt q̃d. Sed ⁊ si q̃s adeo egrot⁹ ẽ vt masticare nõ possit: tunc tñ sumat aquã a xp̃i corꝑe tactã: minimã tñ ꝑticulã sumẽs totum su mit vt ꝑmissum ẽ. ¶ Non est ẽt dãda ebrio insano: heretico: epilentico: ⁊ silib⁹: nisi infirmitate cessante. 26. q. vi. i. is qui: leproso tñ dari põt ⁊ muto ⁊ egroto cõpori sue mentis post ↄfessionẽ ⁊ absolutionẽ a peccatis. ¶ Qualis aũt pnĩa iponẽda sit ei qui ꝓꝑ ebrietatẽ vel voracitatẽ vel infirmita tem eucharistiã euomit: in canone bede habet̃: de ↄse. dis. 2. si q̃s per totũ. Et nota q̃ is qui cõicauit si cõmode: ⁊ abs q̃ violẽtia nature põt: d3 abstinere a sputo: alioq̃n post ho rã ↄuenientẽ spuere põt saltẽ in loco vbi sputũ3 neq̃at pedi bus ↄculcari. Siq̃dẽ hõ spũalis oĩa iudicat ⁊ ipse a nemi ne iudicat̃: ⁊ oĩa mũda sunt mũdis: q̃ si sup lignũ vel lapi dẽ vel terrã eucharistia vel aliq̃d de sanguine ceciderit: san guis lingua lambẽdus est: ⁊ deinde radendus: ⁊ extergen dus est ipse loc⁹ ⁊ puluis in sacrario siue cũ reliquiis repo nendus. Si ṽo sup corꝑale ceciderit sugat̃ sicut diligenti⁹ fieri poterit: ⁊ lauet̃ ter in calice: ⁊ aq̃ lotiõis post missã3 su mat̃: deinde corꝑale recõdẽdũ est: ⁊ loco reliquiaꝝ seruãdũ est. Si ṽo palla altaris intincta fuerit eodẽ mõ ipsa ꝑticu la intincta incisa est ꝓ reliquiis seruãda. Si aũt sup casula3 vel albã deguttet: silr̃ fiat. Si sup q̃cũq̃ ꝓphanũ vesti mẽtũ ↄburẽda ẽ ꝑ silla ⁊ cinis in loco sacro reponẽdus vt dicũt. Pi⁹ tñ papa statuit: ꝺ cõs. di. 2. si ꝑ negligẽtiã: vt si aliq̃d ꝺ sanguie stillauerit i terra ligua lãbat̃. Si ṽo fuerit tabula: loc⁹ corradat̃ ne ↄculcet̃: ⁊ rasura igne ↄsũet̃: ⁊ ci nis itra altar̃ ↄdat̃: ⁊ si sup altar̃ stillauerit sorbeat minister stillã q̃tũ poterit. Si sup linteũ altaris minister lauet linthea mia q̃ stillã tetigerũt trib⁹ vicib⁹ calice subẽposito ⁊ aq̃ ab lutiõis sumat̃ in calice: ⁊ iux̃ altare recõdat̃. Ibidẽ ẽt seq̃t̃ q̃lis pnĩa sacerdoti cui hec ↄtingerẽt sit ꝑ vsq̃ celebret ipo nẽda. Et nota q̃ si añ trãssubstãtiationẽ effusa fuerit pars mutet̃ palle sub silẽtio ⁊ celebrãs suũ offm̃ exeq̃tur: si totũ effusum sit tũc ꝑmissa ↄfessiõe minister denuo reincipiat offm̃ ab illo loco. Hãc igit̃ oblationẽ ⁊c̃. Si ṽo post trãssubstan tiationẽ ps effusa est: tũc silr̃ offm̃ exequat̃. Si totũ3 ita q̃ nihil hauserit qḋ valde enorme est tũc põat hostiã sup ꝓpi tiatoriũ: ⁊ minister denuo põit viuũ ⁊ aquã ⁊ reincipiat. Hãc igit̃ oblationẽ ⁊c̃. ↄfessiõe tñ ꝑmissa ⁊ hostia seruata sumat̃ postmõ3 a ministro i fine misse vł seruet̃ ꝓ ĩfirmis. Rursus ↄci liũ aurelian̄. de cõ. di. 2. statuit q̃ qui nõ bñ custodierit sa crificiũ vt mus vel aliꝺ aĩal illꝺ comederet. 40. dies peni teat. Qui aũt ꝑdiderit illꝺ in ecclesia vel ꝑs ei⁹ ceciderit ⁊ in uẽta nõ fuerit. 30. dies peniteat. In eodẽ ẽt capl̃o ita seq̃tur in burcardo. li. 5. Vñ scriptũ est ꝑfũdẽs aliq̃d sup altare ꝺ calice q̃ñ offert̃ sex dies peniteat: aut si habũdãti⁹. 7. dies pe niteat. Qui aũt ꝑfundit calicẽ dũ misse solẽnitas celebrat̃ 40. dies penitebit. Si ṽo missa celebrata ꝑsbyter neglexe rit accipe sacrificiũ silr̃. 40. dies peniteat: Et q̃ pollutus no cturno tp̃e accepit sacrificiũ. 7. dies pẽiteat. Qui negligẽ tiã erga sacrificiũ fecerit vt a ṽmib⁹ ↄsumptũ ad nihilu3 deuenerit tres q̃dragesimas cũ pane ⁊ aq̃ peniteat. Si inte g2 inuẽtũ fuerit: ⁊ in eo ṽmis: cõburat̃ ⁊ cinis sup altare recõdatur. Et q̃ neglexerit q̃ternis dieb⁹ suã negligẽtiã sol uat. Si cũ amissiõe saporis sacrificiũ decoloratur. 20. dies ieiunio expleant̃. Qui vero cõglutinatũ3 miserit. 7. dies peniteat: si sacrificium fuerit sordida vetustate ꝑditũ igne

comburendus est: et cinis iuxta altare sepeliendus: sicut le
gitur in burcardo. li. 5. c. omne. ¶ Item etiam notandum est quod
si a naso sacerdotis celebrantis sanguis exierit vel nausea su
peruenerit recipiatur in aliquo vasculo ne sancta contaminentur:
et ter terso naso vel ore abluto recipiat sublitterio ubi dimi
sit. Si vero infirmitas superuenerit innitatur super crepidinem siue
extra altaris: vel sedeat donec conualescat: et sic incipiat ubi dimi
sit: sed si nullo modo potest consumat misterium alius sacerdos para
tus incipiat ubi ille dimisit: prout decisum est in. 6. pericula super
verbo. Hoc est corpus meum: sed si incertum est: ubi ille dimisit: tunc
quia periculosum esset verba sacri iterare vel pretermittere: posita
oblata illa super precisatorium mittet denuo ut premissum est.
¶ Sequitur: mysterium fidei etc. Ideo dicitur mysterium fidei: quia aliud
videtur: et aliud intelligitur: hoc credere iubemur: discutere non au
demus: fides enim non est nisi de occultis. Iuxta illud. Fides non
habet meritum etc. ut supra Greg. de con. di. 2. quid sit ad fidem: dicit
quod ideo dicitur mysterium fidei: quia credere debemus quod ibi salus nostra con
sistit: vel quia sine fide non fit hoc sacramentum. i. sine ea illud intelligi
plene non potest. Dicitur autem mysterium: quia secretam et reconditam habet
dispensationem. i. q. i. multi. Mysterium autem grece dicitur secretum
latine et secundum Inno. 3. de cele. miss. cum marthe: nullus euange
lista dixit hec verba. Ex his autem et aliis scripture verbis quidam
dixerunt in sacro altaris veritatem corporis et sanguinis christi non es
se sed imaginem tantum et speciem et figuram: pro eo quod scriptura memo
rat aliquotiens id quod in altari suscipitur esse sacramentum et mysterium
et exemplum. Sed hi profecto laqueum erroris incurrunt. De quo etiam
tactum est in. 6. pericula super verbo fregit. Nunquid enim ideo sacramentum al
taris veritas non est: quia figura est? Absit dicere: si tamen hoc esset: ergo
nec mors christi veritas est: quia figura est: resurrectio christi veritas
non est: quia figura est: nam mortem et resurrectionem christi: figuram et
imaginem et similitudinem esse manifeste declarat apostolus. d. Chri
stus mortuus est pro delictis nostris et resurrexit propter iustificatio
nem nostram. Et petrus apostolus. Christus passus est pro nobis vobis
relinquens exemplum ut sequamini vestigia eius. Ergo mors christi
exemplum fuit ut peccato moriamur: et resurrectio eius exemplum
fuit ut iusticie viuamus: si enim veritas non fuit ergo christus vere mor
tuus non fuit: et vere non surrexit: sed mors eius et resurrectio eius
vera non fuit: sed absit hoc. Nam propheta deo predixit. Vere languores
nostros ipse tulit et dolores nostros ipse portauit. Altaris ergo sacramentum
est veritas et figura. Tria quippe sunt in hoc sacro discreta vz.
forma visibilis: veritas corporis et virtus spiritualis: de con. di. 2. cor
pus: forma panis et vini: veritas carnis et sanguinis: virtus cha
ritatis et vnitatis. Primum oculo cernitur: secundum animo creditur:
tertium corde percipitur. Primum est sacramentum et non res: secundum est sacramentum
et res: tertium vero res et non sacramentum. Sed primum est sacramentum gemi
ne rei: tertium est res gemini sacri: secundum autem est sacramentum vnius
et res alterius. Nam forma panis vtriusque christi carnem significat
s. veram et mysticam: sed veram carnem et continet et significat: mysticam
vero significat sed non continet. Sicut enim vnus panis ex multis gra
nis conficitur: et vinum ex diuersis racemis confluit: sic et corpus christi
ex multis membris componitur: et vnitas eucharistica ex diuer
sis personis consistit. s. in predestinatis: vocatis iustificatis: et glo
rificatis. Nam quos deus predestinauit hos et vocauit: et quos
vocauit hos et iustificauit. Unde et apostolus. Unus panis vnum
corpus multi sumus. In cuius rei typum facta est archa domini de li
gnis sethim que sunt imputribilia et albe spine similia. Patet ergo
quod substantia corporis et sanguinis christi est sacramentum et res: sed alterius
sacri est res: et alterius rei est sacramentum. Est enim res primi quia figura
tur et continetur a primo. vz. a forma visibili etc. Et est sacramentum ter
tii: quia significat et efficit tertium. i. vnitatem ecclesiasticam. Dici
tur ergo hic mysterium fidei: quia aliud ibi cernitur et aliud ibi cre
ditur. Cernitur enim species panis et vini: et creditur veritas car
nis et sanguinis. Quod autem hic dicitur mysterium fidei alibi dicitur
spiritus et vita. Spiritus enim est mysterium secundum illud. Littera occidit
spiritus autem viuificat: et fides est vita secundum illud. Iustus ex fide vi
uit. Hinc ergo dominus ait. Verba que locutus sum vobis spiritus et vi
ta sunt. Verum cum consecratio perficiat sacramentum et post consecrationem

non sit in altari panis aut vinum: queritur quis panis est corporis
aut quod vinum est sanguinis sacramentum. Nam si dicatur quod panis qui
fuit vel vinum quod extitit: profecto nec ille corporis nec illud est san
guinis sacramentum: quia panis non transiuit in corpus et vinum in sanguinem.
Si vero dicatur quod species illa que remansit. Illa quidem nec extitit ex
granis: nec confluxit ex racemis: quoniam ex his non prouenit acci
dens sed substantia. Quam ergo similitudinem assignabimus inter sacramentum rei
et rem sacri. Nam si sacra non haberent similitudinem rerum quarum sunt sacra
proprie sacra non dicerentur: sicut sacramentum baptismi quod est ablutio
carnis exterior similitudinem habet significati quod est ablutio mentis
interior. Sane sacramentum istud in eo gerit similitudinem corporis in quo
panis similitudinem representat: species ergo panis sacramentum est corporis
non solum ratione rei significate verum etiam ratione contente. ¶ Queritur etiam
utrum species panis et veritas corporis vnum sint sacramentum: an diuersa.
Et videtur diuersa. Cum enim diuersa sint signa videtur quod diuersa sint sa
cramenta. Preterea scriptum est: perficiant in nobis quesumus domine
tua sacra quod continent quod verba sub. ri. de oratione nouissima expo
nentur. Sed videtur contra quod sint solum vnum. Cum enim eandem rem sacra signifi
cent: videtur quod idem sint sacramentum. Preterea legitur: presta ut hoc tui cor
poris et sanguinis sacramentum non sit nobis reatus ad penam. Super hoc
dicunt quidam quod forma panis et vini sunt vnum sacramentum non propter vnum
significatum: sed propter vnum contentum. Species autem panis et veritas
corporis sunt vnum sacramentum: non propter vnum contentum: sed propter vnum signifi
catum. Ubi debent concedere quod sicut diuerse res propter idem et vnum si
gnificatum idem sunt sacramentum: sic eadem res propter diuersa significa
ta diuersa sunt sacra: quibus obiicitur quod si species panis et veritas cor
poris idem sunt sacramentum: cum species panis sacramentum sit corporis ergo veri
tas corporis idem est sacramentum: et ita idem est sacramentum sui. Sed hoc non proce
dit: quia species panis et est quoddam sacramentum quod est veritas corporis: et
est quoddam quod non est illa: quoniam sunt duo sacra diuersa. Alii ve
ro dicunt quod siue diuersa sint significata siue diuersa significan
tia semper diuersa sunt sacra quos oportet concedere quod in altari
sunt ad minus quatuor sacra. vz. species panis et species vini veri
tas carnis et veritas sanguinis. Preterea cum panis et vini di
uersa sint accidentia: ut sapor et odor: pondus et color: quantitas
et figura: videtur quod singula per se sint varia sacra: quod enim ratione potius
vnum quam aliud dicendum est sacramentum. Sed cuius rei sacramentum est odor
aut sapor? Ad hoc potest non incongrue responderi quod omnia simul accep
ta sunt vnum eucharistie sacramentum eo quod nullum per se solum signifi
cet: sed omnia simul panis speciem representant: que corpus christi continet et si
gnificat. Signorum autem alia sunt naturalia alia positiua. Naturalia
sunt que secundum naturam significant quorum quedam sunt que per antecedens
signant consequens: ut rubor vespertino significatur serenitas matu
tina: alia sunt que per consequens significant antecedens: ut fumo vel
cinere significatur ignis fuisse. Positiua sunt illa que secundum impositi
onem significant. Quorum alia sunt signa rei sacre ut serpens
eneus erectus in heremo: alia sunt signa rei non sacre: ut ar
cus triumphalis erectus in biuio. Porro signorum rei sacre alia
sunt sacra: ut baptismus: alia non sacra: ut agnus pascalis.
Sacra sunt signa no. t. non sacra veteris: quia enim vtraque sint
signa rei sacre. i. rem sacram significantia: non tamen vtraque sunt sa
cra. i. iustificantia: sed nonnulli dixerunt sacra legalia iustifica
re: hec enim est differentia inter legalia et euangelica sacra quia illa
significabant tantum: hec autem iustificant et significant. Verum quando
que large quandoque stricte sacramentum accipitur. Large secundum quod omne signum
rei sacre siue sit sacrum siue non sacrum dicitur sacrum: vnde signa legalia
sacra dicuntur. Stricte secundum quod sacramentum solummodo signum dicitur sacramentum
de con. di. 2. sacrificium. et c. signum et c. species. i. q. i. multi. Sa
cramentum autem dicitur actiue et passiue quasi sacrum signans: vel sacrum si
gnatum. Nam nomine sacri quandoque signum rei quandoque res signi varie nun
cupatur: secundum quod sacramentum accipitur pro signo rei: Sacramentum dicitur a
sacro et signo quasi sacrum signum: sed secundum quod sacramentum accipitur pro re si
gni: sacramentum dicitur a sacro et secreto quasi sacrum secretum. Species ergo
panis dicitur sacramentum actiue. i. sacrum signans: veritas autem ecclesie di
citur sacramentum passiue. i. sacrum signatum. Corpus vero dominicum vtroque
modo dicitur sacramentum. i. et sacrum signans et sacrum signatum. Sacramentum vero
consistit in tribus. s. in rebus: in factis: in verbis: secundum proprietatem:

similitudinem ꝛ interpretationem. Leo nãq; ſm proprieta
tem ſignat dyabolũ. vñ Aduerſarius veſter dyabolus tan
ꝙ leo rugiẽs circuit querẽs quẽ deuoret. Seminare ſm ſili
tudinem ſignificat pdicare: vñ exijt qui ſeminat ſeminare
ſemẽ ſuũ: ꝛ aliud cecidit in terrã bonã ꝛ aliud ſup petrã ꝛ
aliud inter ſpinas. Emanuel ſm interpretationẽ ſignificat
xp̄m. Vñ ꝛ vocabit nomẽ ei⁹ emanuel: qḋ interptat nobiſ
cum deus. Res vt aq̄ baptiſmi: factũ vt ſignaculũ crucis:
verbũ ꝛ inuocatio trinitatis. Singula reperiunt in h excel-
lentiſſimo ſacro: res .i. corpus ꝛ ſanguis: factũ .i. eſca ꝛ po
tus: v̄bũ hoc eſt corpus meũ: hic eſt ſanguis meus. ¶ Seq
tur. Qui p vobis ꝛ p multis effundet in remiſſionẽ pecca-
toꝝ ꝛc̄. Pro ſolis pdeſtinatis effuſus eſt quãtũ ad efficaciã
ſed p cunctis hoibus quãtũ ad ſufficiẽtiã. Effuſio q̄ppe ſan
guinis iuſti p iniuſtis: tã fuit diues ad p̄ciũ vt ſi vniuerſi-
tas crederet in redẽptorẽ nullũ oiovinculũ dyaboli retineret
verbũ .n. effuſionis abũdantia notat. 16. q. i. reuertimini.
¶ Peccatum aũt duob⁹ modis remittit. vz. quo ad meri
tum culpe: ꝛ hoc p ſanguis fidẽ qua iuſtificamur a culpa:
ꝛ quo ad debitum pene: ꝛ hoc per ſanguis p̄ciũ quo redem
pti ſum⁹ a pena. Oẽs .n. ſ̄ oues errauim⁹ vnuſqſq; in viã
ſuã declinauit: ꝛ dñs poſuit i eo iniq̄tatẽ oium nr̄z. Vñ vul
nerat⁹ eſt pp iniq̄tates nr̄as. attrit⁹ ẽ pp ſcelera nr̄a: diſci-
plina pacis noſtre ſup eũ: ꝛ liuore eius ſanati ſum⁹. Vere
languores nr̄os ipſe tulit ꝛc̄. Quia ergo iuſtus iniuſte puni
tus eſt: iniuſti iuſte ſunt liberati. Aſſumpſit .n. in ſe penam
p oib⁹ vt daret ſemp grãm vniuerſis. Hic aũt ſacerdos ele
uat calicẽ: vt illũ pplo oſtẽdat: necẽ ſupflua h eleuatio: vt
deſſi eſt in fine pricule p̄cedẽtis. Et eſt notãduz q ꝗdã eccl̄ie
duas hñt pallas corpales: ꝛ ibi eleuat calix coopt⁹ cũ alte
ra carꝫ. In quo oñdit hoc ſacrm occultiſſimũ fore: ꝛ diffi-
cillimũ ad intelligendũ q̄ꝝ tp̄e inſtitutionis hui⁹ ſacri ſan
guis xp̄i inuiſibilis erat q2 inter venas ei⁹ exiſtebat. Alie ve-
ro eccleſie vnã tm̄ hñt pallã ꝛ ibi eleuat diſcoopt⁹ abſq; ve-
lamie. Primo ad deſignãdũ q poſt inſtitutionẽ hui⁹ ſacri ſan
guis xp̄i fact⁹ fuit viſibilis p ipſi⁹ effuſionẽ in cruce: vñ hic
dr̄. Hic eſt ſanguis me⁹ ꝛc̄. In eo .n. q calix nõ eſt coopt⁹ cũ
palla ſup qua eſt hoſtia ꝯſecrata deſignat q ſanguis xp̄i
a corpe effuſus eſt: ꝛ ſepat⁹ eſt. Scḋo q2 hoſtia eſt ſup pallã
corpalẽ: nec bono mõ poſſet alibi poni. Tertio q2 pp vẽti fla
tum piculoſum eſt coopertũ cũ palla leuare. ¶ Et nota q ſa-
cerdos actus xp̄i repñtans dũ dicit. Accipiẽs calicẽ: parũ
eleuat calicẽ: deide .d. bñdixit: vt ſine piculo calicẽ bñdicat
illũ in altari deponit. Subſequenter ẽt .d. accipite: paꝝ tz
eleuatũ vſq; dũ i altũ eleuet vt illũ pplo oñdat. ¶ Seqt:
hec quotieſcũq; feceritis ꝛc̄. Hec clauſula q2 ꝯſecrationez
tã corpis ꝙ ſanguinis reſpicit poſt dpoſitũ calicez dz dici.
Sane in pceptiõe corpis xp̄i ꝛ ſanguinis magna eſt nobis
adhibẽda diſcretio. Cauendũ eſt .n. ne ſi nimiũ differatur
mortis piculũ icurrat dño ꝓteſtãte niſi mãducaueritis car-
nẽ filij hois ꝛ bi. ei⁹ ſanguinẽ nõ bẽbitis vitã in vobis. Si
ꝓ q̄s idigne ſuſcipit ſꝫ ap̄lm iudiciũ .ſ. dãnatiõis ſibi mã
ducat ꝛ bibit: de cõ. di. z. q ſcelerate: ꝛ. c. ſe. Jõq; ſm eũdẽ
ap̄lm pbet ſeipſum hõ: ꝛ ſic de pane illo edat ꝛ de calice bi-
bat ꝛc̄. Dicet ergo qſq; cõicãdũ eẽ quotidie. Ali⁹ ꝓ dicet
eõ. Faciat igit vnuſqſq; qḋ pie crediderit faciẽdũ: nõ .n. li
tigauerũt ad inuicẽ nec alter alteri ſe ꝓpoſuit zache⁹ .ſ. ꝛ ille
centurio cũ alter eoꝝ gaudẽs xp̄m in domo ſua ſuſcepit: ꝛ
alter dixit. Dñe non ſum dign⁹ vt itres ſub tectũ meũ: ꝛ h
eſt: qḋ Auguſtin⁹ ait duodecĩa di. illa: de cõ. diſt. z. quotĩ
die: alij quotidie cõicãt corpi ꝛ ſanguĩ dñi: alij certis die
bus accipiũt: qḋ liberã hz obſeruãtiã: de hoc ſub ti. de oſcu
lo pacis dicet. ¶ Et nota q lꝫ xp̄s ſemel credẽtes ſua mor
te redemerit: eccleſia tñ h ſacrꝫ quotidie neceſſario repetit
ob tres p̄cipue cauſas. Primo q2 in vinea laborãtes co quot
tidie reficiunt. Scḋo vt neophiti p illḋ icorporentur xp̄o.
Tertio vt memoria paſſiõis xp̄i quotidie mẽtib⁹ fidelium
ad imitanduz infigatur: quotidie .n. egemus: idq; panis
quotidianus vocat. Quotidianũ ergo ſacrificiũ vt pbat
paſcaſius papa: de ꝯſe. di. z. iterat: ẽ cõmemoratio nõ ite-
ratio paſſiõis. Et iõ ſeqt. In mei memoriã facietis .i. in h
ſacro vobis quotidie mortis ꝛ paſſiõis xp̄i memoria reno
uabit: de ꝯſe. diſ. z. corp⁹. ꝛ. c. iterat: Vñ .i. ad corinth. io.
Quotienſcũq; mãducaueritis panem hũc ꝛ ca. bi. mor. do.
an. donec veniet: pp qḋ ipſe dicebat ap̄lis. Hoc facite i meã
cõmemorationẽ. Hãc vltimã nobis memoriã dñs dere
liquit ꝓut dictũ eſt ſup v̄bo. Poſtq cenatũ eſt. ¶ Et nota q
hẽmus triplex memoriale dñice paſſiõis. Primũ ꝗtũ ad
viſuz in imagib⁹ ꝛ picturis: ꝛ p̄pca crucifixi imago dpigit
in libro ꝛ in eccleſijs Scḋm ꝗtũ ad auditũ .ſ. paſſio xp̄i p̄-
dicatꝰ. Tertiũ ꝗtũ ad guſtũ .ſ. ſacrꝫ altaris in quo xp̄i paſ
ſio pariter exprimit: ꝛ pp hoc pmiſit: ꝛ memoriã ꝛc. Et ſeq
tur: vñ ꝛ memores. Qui aũt calicẽ diſcoopertũ eleuãt illũ in
h loco cũ palla corpali cooperiũt inuẽtes q ſepulto dño aduo
luto lapide clauſum eſt oſtiũ monumenti: vt .d. Mar. ꝛc̄.
¶ De octaua parte canonis. Rubrica.

Unde ꝛ memores ꝛc̄. Octaua ps: q2 dñs ipſe ꝛ p̄cepterat in .c. Similimõ: ꝛ hoc in ſui memoriã faciem⁹. Jccirco in hac parte tria ſibi cõmemorãda ꝓponit eccl̄ia .ſ. tã beatã paſſionẽ: nec nõ ꝛ ab iferis reſurrectionez: ſꝫ ꝛ
i celos glorioſam aſcẽſionẽ: quoꝝ p̄mũ .i. paſſio excitat cha
ritatẽ: ſcḋm .i. reſurrectio corroborat fidẽ: tertiũ .i. aſcenſio
letificat ſpẽ. Quid .n. in nobis magis charitatẽ accẽdit ꝙ
q ꝓprio filio ſuo non pepercit deus? Quid magis in nobis
fidẽ ꝯfirmat ꝙ q xp̄s reſurrexit a mortuis? Sicut .n. i adã
oẽs moriunt: ita ꝛ in xp̄o oẽs viuificabunt. Quid magꝭ in
nobis amplificat ſpẽ ꝙ q xp̄s aſcẽdẽs in altũ capti. dux.
cap. ḋ do. ho. vt vbi ipſe ẽ illic ſit ꝛ miſter ei⁹. Sacerdos igi
tur hoc repñtãs dicẽdo: tã bẽ paſſiõis: man⁹ in mediũ cru-
cis extẽdit vt habitu corpis manuũ xp̄i extẽſionẽ in cruce
repñtet: qḋ tñ alij faciũt qñ dicũt. Hãc igit oblatõez repñ
tantes crucifixionẽ ſtatim ſecuturã. Et q2 xp̄s ꝓlixi⁹ orãs
fact⁹ eſt in agonia: iõ agoniã illã habitu oculoꝝ ꝛ facie q̄-
dãmõ repñtat. Dicẽs ãt: nec nõ ꝛ ab iferis reſurrectionẽ: il
las ad ſe vt pri⁹ reducẽs eas paꝝ erigit: vñ in cantico aba-
cuc: altitudo man⁹ ſuas leuauit: ꝛ hoc in ſignũ qḋ xp̄s lui-
ct⁹ leo ſurrexit a mortuis. Jtẽ dicẽs. Sꝫ ꝛ in celos glorio-
ſe aſcẽſiõis: eas erigit eqlr vſq; ad hũeros in ſignuz q xp̄s
eleuatis manib⁹ ferebat in celũ ꝛ ſedet ad dexterã dei p̄ris.
Qḋ igit dr: vñ ꝛ memores ꝛc̄. ſic ẽ itelligẽdũ q̄ſi .d. nos eſſe
ſacerdotes ꝯfitemur: ꝛ plebẽ tuaz memorẽ eẽ teſtamur xp̄i
filij tui ꝛc̄. ſacerdotes q̄dẽ mẽores ꝛ iſtructi eẽ dñt: q2 ipſi
miſſã celebrãt: ꝛ ſacrificiũ xp̄i exẽplo offerũt. Plebs ẽt ſan
cta memorẽ dz: q2 xp̄s nõ ſolũ p ſacerdotib⁹: ṽꝝ ẽt p ple
be paſſus ẽ q ſcã dixi q2 fide ꝛ baptiſmo xp̄i p̄cepto ſctificata
ẽ. Jtẽ ex nũc ſtringunt digiti .ſ. pollices ꝛ idices nec diſtingu̾
tur niſi qñ oz hoſtiã tãgi vel ſigna fieri: qḋ fit p̄mo ob reue-
rẽtiã ſacri: ne .vz. aliqd tãgãt poſt tactum corpis xp̄i. Scḋo
videlicet in ſignũ q in h ſacro ſcḋs accedit p̄mo .i. fili⁹ p̄ri
obedit. Et iõ ſubdicit: vñ ꝛ mores tã bẽ paſſionis: reſurre-
ctiõis: ꝛ aſcẽſiõis ꝛc̄. Tertio digiti q corp⁹ xp̄i tetigerũt iũ-
gunt ad oñdẽdũ q fideles illḋ fide ꝛ deuotiõe tangẽtes de
bẽt eẽ charitate ꝯiũcti: ꝛ ſicẽ digiti in tãgẽdo ꝛ ſignãdo ab i
uicẽ ad orã diuidunt: ſic ꝛ fideliũ operatiões in hac vita cuꝫ
expedit ſepant: qm̄ qñq; p ꝯtẽplationẽ ad ſpũalia eleuant
ꝛ qñq; p mũdãis neceſſitatib⁹ tpalia admiſtrãt. Quarto di
gitoꝝ ꝯiũctio idicat q corpus ꝛ ſãguis dñi nr̄i ſacro ꝛ mẽs
ꝛ corp⁹ ſacerdotis iſep abilr eẽ dñt affixa. Quito ſtrigunt
ne puluis ſeu pticula hoſtie illis forte adherẽs cadat. Q2
ꝓ eccl̄ia dixit ſe memorẽ dñice paſſiõis: iõ ſtatĩ acerbiorẽ
ſpẽm ipſi⁹ paſſiõis cõmemorat recolẽs i q̄nq; crucib⁹ q̄nq;
plagas. Sicut .n. ſubſeq̄ns expoſitio declarabit ab hic vſq;
dũ corporale deſuper calicẽ remouet dñice paſſiõis ordo me

moratur. Nam vbi dicit sacerdos hostiam puram: hostiā sanctam: hostiam imaculatā: panē sanctū vite eterne: ⁊ calicē salutis ppetue: quinariū crucis signaculū ip̄rimit sup oblatā ⁊ calicē significans .v. xp̄i plagas. vz. duas manuū duūq̄ pedū ⁊ vnā lateris: vel qnq̄ cruces significāt q̄ xp̄s .v. seculaa redemit. Tres aūt cruces cōiter facit sacerdos sup oblatā ⁊ calicē qsi in trib⁹ v̄bis vtrūq̄ pite itelligit. Nō q̄.n. in crucis signaculo panis separet a calice: nisi cū separati noiant in canone: ⁊ qn̄ hostia collocat a ministro in latere calicis recta ps crucis solūmō sup panē: trāsuersa vero vsq̄ ad calicē dz p̄tēdi qsi erecta pars crucis corp⁹ xp̄i sustinuit trāsuersa vero brachia distendit: due vero cruces separatī scī aīam xp̄i separatā a corpe significāt. Et cū iaz plene ⁊ pfecte sit pfecratio celebrata: nā mā panis ⁊ vini iam trāsit in substantiā carnis ⁊ sanguis: nec vlteri⁹ pōt deteriorari vel meliorari: ⁊ sacerdos vtat⁹ vtit suis nō xp̄i sermōib⁹: vt dē cōs. di. z. panis est: qrit q̄re sup eucharistiā adhuc bñdictionis signū ip̄rimitur aut aliquod pfecrationis v̄bū pferī. Preterea q̄dā subiūgunt in canōe inuenta q̄ nō dū sit trāssubstantiatio pfumata. Sup hoc dicūt qdā: de pse. di. z. verū q̄ scriptura nō attēdit h̄ hmōi angustias tpis: sz sacerdos cū nō possit simul multa pferre ⁊ agere: ita loqt ⁊ agit ac si tps staret: ⁊ essent adhuc facienda que in pncipio sermonis nō dū erāt facta: ⁊ v̄ba ⁊ signa nō ad tps sue platiōis: sed ad pceptionē loquentis sunt referenda. Innoc. papa. 3. dixit q̄ canone aliud v̄ba significāt: ⁊ aliud signa p̄tendūt: tā q̄ v̄ba pncipalr spectāt ad eucharistiā pfecrādā: z insignia vero pncipaliter ptinent ad historiā recolēdā: nā v̄bis vtimur ad cōsecrādū panē ⁊ vinū in corp⁹ ⁊ sanguinē iesu xp̄i: signis vtimur ad recolēdū ea q̄ per hebdomadā añ pascalē gesta sunt circa xp̄m. Patet ḡ q̄ q̄ntū ad ordinē eucharistie pfecrāde c. illud: qui p̄die q̄ pateret ⁊c. in fi. canōis subiūgi debuisset: q̄z in eo pfecratio psumat. sz qsi ipedisset ordinē historie recolēde: q̄z qd̄ fuit gestū in medio poneret in fine: puidus canōis ordinator: vt ordinē seruaret historie: q̄si q̄dā necessitate cōpulsus capl̄m illud. Qui p̄die ⁊c. q̄si cor canōis in medio collocauit: vt que sequunt intelligātur p̄cedere fm illā figurā q̄ sepe fit: vt que narratiōe succedūt intellectu p̄cedāt: vel pot⁹ vt tā l̄re q̄ historie su⁹ ordo seruet. Dicat itaq̄ q̄ ptinēt signa ad historiā passiōis recolēdā: q̄z significant qnq̄ sensus q̄ tūc re vera patiebant in xp̄o: vel qnq̄ eius plagas: vt dcm̄ est: sz v̄ba nō ptinēt ad eucharistiā pfecrādā: imo ptinēt ad eucharistiā pfecratā hoc mō nos serui. vz. sacerdotes: sz ⁊ plebs tua scā. s. pplo xp̄ian⁹. Nō qd̄ populus agit voto sacerdotes pagunt ministerio. Offerrim⁹ p̄clare maiestati tue. i. pre ceteris clare. Nā ⁊ iusti fulgebunt sicut sol in regno patris eoz̄ q̄to clari⁹ maiestas diuina p̄fulget. De tuis donis. i. de frugibus segetū: ⁊ hec q̄ntū ad panē q̄ est pfecrat⁹ in carne. Ac datis. i. de frugib⁹ arboz̄ ⁊ hoc quātū ad vinū qd̄ est pfecratū in sanguinē. De his inquaz ⁊ illis offerim⁹ hostiā purā: hostiā sanctā: hostiā imaculatā. i. eucharistiā imunē ab oī culpa originali: veniali: ⁊ criminali. Vñ dicat hostia dictū est in septa pticula sup verbo Qui p̄die. Vel purā q̄ntū ad cognitionē q̄si puro corde: sanctā quātū ad locutionē: imaculatā quātū ad opationē: q̄z peccatū nō fecit: nec dolus inuēt⁹ est in ore ei⁹: supple h̄ est panē scm̄. i. sanctificātē: supple datorē vite eterne quantū ad stolā carnis: ⁊ calicē salutis ppetue quātū ad stolā aīe fm illud. Ego sum panis viuus qui de celo d̄scēdi. Si quis mādūcauerit ex hoc pane vi. in eter. Pōt et scd̄o mō hec v̄ba exponi: vt. vz. xp̄s dicat hostia pura: q̄z pcept⁹ ē sine peccato: dicat panis vite eterne: q̄z est refectio angeloz̄: ⁊ calix salutis perpetue: q̄z refectio est hoīuz. Vel tertio mō hostiā purā: q̄z xp̄s oblat⁹ ē vt nos liberaret de feditate originalis peccati. Sāctā q̄z vulnerat⁹ ē vt sup fluerēt sacra q̄b⁹ ecclia scificat. Immaculatā: q̄z mortu⁹ ē vt nos liberaret a morte eterna. Panē vite eterne: q̄z est nr̄m viaticū. q. via. Et calicem salutis perpetue: q̄z est refectio angeloz̄ inebrians in patria. Vel sic q̄rto mō: de tuis donis ac datis. Dona sunt in re eterna: data in opa tpalia. Offerimus hostiā purā. s. corpis: hostiā sanctā. s. sanguinē: hostiā imaculatā quo ad vtrūq̄. Vel purā. i. ab aliis separatā: sanctā. i. sanctificatā: imaculatā. i. a maculis emūdatā: hostiā de corde puro pscia bona ⁊ fide nō ficta. ¶ Seqt: sup q̄ ⁊c. Cū aūt oī euenit p hostia trāssubstātiāda cāq̄ iā trāssubstātiatā p̄ri obtulerit nūc orat p ipsi⁹ acceptatione: vt cā ad istar antiq̄z sacrificioz̄ acceptet ppitio: supple nob ac sereno vultu id ē respectu placabili dignet respicere nō q̄ vult⁹ ei⁹ mutet aliqñ: sed tūc de⁹ vultū suū sup nos illuminat ⁊ serenat: cū misericordiā suā sup nos exhibet ⁊ declarat fm illo ps. Illuminet vultū suū sup nos ⁊ misereat nr̄i. Itē p hoc q̄ dicit: dignetis respicere notat q̄ sacerdos nr̄ vultū hz v̄sus ad ppiciatoriū: de q̄ in pꝓhemio h⁹ ptis dcm̄ ē: ⁊ tūc aspgat ini⁹ tabernaculū dn̄i p dei misericordiā q̄rit ei⁹ ppiciationē: vt habeat de⁹ illa mūera accepta sic hūit munera abel iusti. Vñ seqt Sicuti accepta hēre dignat⁹ es mūera abel ⁊c. Hec aūt ad uerbiū sicuti silitudinē inuit nō exp̄mit q̄titatē. Multo gp pe accepti⁹ ē h̄ sacrificiū deo q̄ qd̄ obtulit abel qd̄ obtulit abrā: qd̄ obtulit melchisedech: volz. n. āpli⁹ tes q̄ membra veritas q̄ figura. Ipaz ḡ silitudinē magis q̄ q̄titatē obtem⁹ attēdet offerēdo igit hsca sum⁹ abel si recte qdē offerētes recte nihilominus diuidamus: qd̄ q̄z cayn nō egit peccauit sua nā q̄z recte cui debebat obtulit deo: sz retinēs sibi scipsuz: ⁊ corsuū subtrahēs deo male diuisit: abel aūt acceptū deo intus in corde obtulit holocaustū: q̄z nō se sibi retinuit: sz deo totū se subdiuidit: ⁊ ip̄edit. Et iō legit in gen. Respexit deus ad Abel ⁊ ad munera eius. Ad caym vero ⁊ ad munera eius nō respexit. 14. q. 5. scriptū. Pri⁹ respexit ad abel: ⁊ postea ad munera eius: q̄z nō offerēs a munerib⁹: sed munera ab offerēte placuerant. Silr ⁊ abrahā egregi⁹ fide totū pus se offerebat altissimo: ⁊ ppca cū sua duceret offerēda placidas ei hostias offerebat: qd̄ vt nos scientes imitaremur p̄fnes ab illo de⁹ exegit affect⁹. Tolle igr filiū tuū vnigenitū quē diligis Isaac ⁊ offer eū in holocaustū sup vnū moniū quem mōstrauero tibi. Sicq̄ exemplū ⁊ obedientie inuictimo nobis ondit. Melchisedech q̄q̄ nisi se pus acceptū deo sacrificiū obtulisset futuroz̄ cās minime p̄uidisset: quaz̄ inuitu mysticū pāis ⁊ vini p̄m⁹ obtulit sacrificiū: erat. n. sacerdos dei altissimi. Vident igit isti tres p̄tes ⁊c. ⁊c. q̄z illi ⁊ eorum sacra spāli⁹ ceteris h̄ sacr̄z p̄signauerūt. Quid. n. p munus abel offerētis de p̄mogenitis gregis: nisi xp̄s p̄mogenitus i mult̄ frīb⁹ exp̄mit q malitiose occisus ē a pplo iudeorū: sic ille inuidiose a frē suo? Nā fm apoc. Ipse ē agn⁹ dei q occisus ē ab origine mūdi. Quid p sacrificiū abrahe dilectū ⁊ vnicū filiū offerētis nisi xp̄i passio designat: vt de q̄ dic aplo. Proprio filio suo nō pepcit de⁹: sz p no. om. tradi. il. Hic ē igr fili⁹ me⁹ dilect⁹ i quo mihi pplacui. Oblatio q̄q̄ melchisedech tā ppe nouū sacrificiū p̄signauit vt ide p̄dictū sit. Tu es sacerdos in eternū fm ordinē. melchi. qui fz aplm assimilat⁹ p oia filio dei manet sacerdos in ppetuū. Abel dr̄ puer nō tā a pueritia q̄ a puritate: sz illo Ecce puer me⁹ dilect⁹ quē elegi: posui sup eū spm̄ meū. Abrahā dr̄ p̄triarcha nō tā isrāelitice pleb̄ q̄ ppli xp̄iani: illi⁹ p carnē h⁹ p fidē: fm illō. Nō vltra vocabit nomē tuū abrā: sz appellaberis abrahā q̄z pīez mltaz̄ gētiū psitui te melchisedech: interp̄tat⁹ ē rex iustitie: ⁊ ide rex salē. i. pacis pp illō qd̄ legit: oriet̄ tur i dieb⁹ ei⁹ iustitia ⁊ abūdātia pacis donec auferat luna. Scm̄ sacrificiū imaculatā hostiā: h̄ addidit i canōe leo papa p̄mus.

¶ De nona pticula canōis. Rubrica.

Supplices te rogamus ⁊c. Nona pōn: pōtifex vt lex iubebat ⁊ i pꝓhemio h⁹ ptis dcm̄ ē: aspgebat tabulā ⁊ arā ⁊ exteri⁹ facz sanguie pacifico: ⁊ xp̄s totiēs aspgit pīez sanguie quotiens eū placat

per carnem assumptam: atam asꝑgit ꝙdiu numerum re staurat angeloꝝ. Exterius sacꝝ asꝑgit dñ hoies sꝫificat ꝛ p̄ri qui in terris sunt recōciliat. Sacerdos eosdē asꝑgit: q: hoc sacrificiū placat deū ꝛ veniā īpetrat ꝛ sic ēt sup hos asꝑgat: nā qui nos emūdat augmētat numeꝝ ciuiū supnoꝝ. Asꝑgit ēt intꝰ tabernaculū. put in p̄cedēti particula dictū est. Dū sūt hic noiat sublime altare ꝯmemorat scā scōrum.

¶ Sane hymno dcō post cenā exiuit Jesus in mōtē oliueti trās torrētē cedron ꝛ ꝓgressus pusillū cecidit in faciē suam orās: ꝛ dixit. Pater si fieri pōt trāsfer calicē hūc a me. Sꝫ ꝛ scdō ꝛ tertio abijt ꝛ orauit eūdē ꝯmonē dicēs: ꝛ factꝰ in agonia ꝓlixꝰ orabat: ꝛ factꝰ est sudor eiꝰ sicē gutte sanguis decurrētis in terrā. Tūc venit ad discipulos suos dicens. Surgite eamus: ecce appropinquat q me tradet. Traditor autem dedit eis signū dicēs quem osculatꝰ fuero ipse est tenete eū. Et ꝯfestim accedēs osculatꝰ est eū. Q̄ia ergo Jhs ꝓcidit orās ꝛ dicēs: pater si fieri ꝛc̄. iō sacerdos se iclinans orat ꝛ dic̄. Supplices te rogamꝰ ꝛc̄. vel sacerdotis inclinatio significat emissionē spūs xp̄i. put dcm̄ est in ꝓhemio canonis. De iclinatiōibꝰ dcm̄ est sub ti. de ꝯfessiōe. Itē dicēs vt quotquot ex hac altaris ꝛc̄. osculatꝫ semel altare ꝑ qd̄ repn̄tatꝫ osculū ꝓditoris postq̄ dn̄s ab ōrone surrexit. Quidā ter osculantꝫ agētes grās trinitati q̄ ꝑ passionē dn̄i genus recōciliauit humanū. Aliq̄ bis ad notādū geminā in xp̄o nām. seu ipsum in aīa ꝛ corpe passum. Q̄ia vero in agonia ꝓlixꝰ orabat tertio dicēs eundē sermonem: iō sacerdos fac tres cruces. P̄umā sup oblatā dicēdo sacrosanctū filij tui corpꝰ: ꝛ scdā super calicē dicēdo ꝛ sanguinē: tertiā signādo seipsum in facie dū dicit. Oi bn̄dictiōe celesti: scꝫ. te ꝓpter sudorē corpis crucē iprimēs super corpꝰ: ꝛ ꝓpter guttas sanguis crucē iprimēs super sanguinē: ꝛ q: ꝓcidit in faciē suā orās: iō iprimit sibi crucē i facie. Uꝫ poti' crux que fit supra corpꝰ designat vincula qbꝰ est ligatū corpꝰ: illa que fit sup sanguinē designat flagella qbꝰ allisus est ꝛ sanguis eductꝰ. De vinculis legitꝫ. Ministri iudeoꝝ ꝯp̄hēderunt ꝛ ligauerūt: ꝛ vinciētes dn̄ iesū ꝛ tradiderūt pōtio pilato. De flagellis legitꝫ. Apprehēdit pilatꝰ iesum ꝛ flagellauit: cuius liuore sanati sumꝰ. Per tertiā vero crucē q̄ fit in facie recolitꝫ illud: q expuebāt in faciē eiꝰ: ꝛ palmas in faciē eiꝰ dabāt: ꝛ velātes faciē eiꝰ dicebāt ꝓphetiza nobis xp̄e qs est q te ꝑcussit. Tertio crux que fit sup̄ corpꝰ martyriū xp̄i: q̄ fit supra sanguinē martyriū scōꝝ designat. Quarto prime due cruces significant q xp̄s ꝓ duobꝰ ꝓplis passus est. Tertia q̄ fit in facie q in corpore suo passus ē. Alij vero non faciūt ꝓmissas duas cruces. Considerari ēt oꝫ q sacerdos dicēdo supplices ꝛc̄. stat iclinatꝰ cācellatis manibꝰ añ pectꝰ ad designādū q ōronis hūilitas per iclinationē designata: tūc demū ꝛ nō alias exaudiri digna est: si ex fide ꝓcedat pectoris. i. mētis. Fide dico per dilectionē operāte que operatio per manꝰ itelligitꝫ. Quia vero q̄dā sunt opera vite actiue q̄dā vero vite ꝯtēplatiue: sꝫ opera vite actiue quodāmō cancellatim ad opera ꝯtēplatiue vite sicut sinistra ad dextram ꝯparantꝫ eo q opera actiue sicē supposita seu iferiora ad opera ꝯtēplatiue disponūt: ꝛ opera ꝯtēplatiue sicut superposita ꝛ altiora illa perficiūt ꝛ ꝯfirmāt: ꝛ iō in ipsa manuū cācellatiōe dextra superponitꝫ sinistre. Rursus orat cācellatis manibꝰ añ pectꝰ q̄si ipso scō dicat. Obsecro te per crucē ꝛ passionē tuā vt iubeas hec perferri ꝛc̄. Cācellatio. n. manuū passionē xp̄i figurat ꝛ dextra per quā resurrectio: leue: per quā passio designatꝫ superponitꝫ vt per hoc xp̄i resurrectio a mortuis isinuetꝫ. Uel in nōnullis ecclesijs dyaconꝰ ifra actionē lauat manꝰ significās ꝓmo q pilatꝰ se lauit cum se mūdū a xp̄i sanguie ꝓclamauit: vel scdō q n̄ra sordida opera xp̄i passiōe mūdantꝫ. Tertio q nullꝰ nisi mūdꝰ ad ꝑcipiēda fidei sacra ꝓcedat. ¶ Seqꝫ iube h̄ perferri ꝛc̄. tante sunt ꝓfunditatis hec v̄ba vt intellectꝰ humanꝰ vix ea sufficiat penetrare. Uñ btūs Grego. de cō. di. z. q̄d sit sanguis ꝛ in fine dialogi: tāti sacramenti interpres de illis tā q̄ de re ieffabili pene ieffabiliter loquēs qs iquit fideliū habere dubiū possit in ipsa imolatiōis hora ad sacerdotis vocem celos aperiri: in illo iesu xp̄i mysterio angeloꝝ choros adesse: sūmis ima sociari: terrena celestibꝰ iūgi: vnūq ex inuisibilibꝰ atq visibilibꝰ fieri. Itē ēt alibi dicit. Uno eodēq tēpore ac momēto in celū. i. celestē nām rapitꝫ misterio angeloꝝ ꝯsociādū corpori xp̄i. s. mystico: ꝛ añ oculos sacerdotis in altari vr̄. ¶ Saluo tn̄ occulto celestis oraculi sacro: possent hec v̄ba lꝫ simpliciꝰ tn̄ securiꝰ sic exponi. Iube. i. fac h̄ s. vota fideliū. i. supplicatiōes ꝛ ꝓces: ꝑferri. i. p̄ntari i per manꝰ scī angeli tui. i. per misteriū angeloꝝ qui sunt administratorij spūs: ꝛ vota n̄ra corā deo offerūt. Iuxta illō qd̄ ait raphael angelus ad thobiā. Thobie. iz. Qñ orabas cū lachrymis ego obtuli ōronē tuā dn̄o. Ex hoc ergo euidēter apparet q angelus sacris mysterijs adesse credēdus est: nō vt ꝯsecret: q: hoc nō pōt: sꝫ vt ōrones sacerdotis ꝛ ꝓpli deo rep̄ntet: sꝫ illō Apo. Ascēdit fumꝰ aromatū in ꝯspectu dn̄i de manu angeli que sunt ōrones scōꝝ. In sublime altare tuū supple: hoc est in ꝯspectu diuine maiestatis tue. i. in ꝯtemplatione maiestatis ꝛ curie tue celestis: nā ipse deꝰ dr̄ altare sublime. Exo. zo. Non ascēdas ad altare meū per gradꝰ. i. in trinitate nō facies gradus. ¶ Porro sicut beatꝰ Augu. determinat nō dr̄ angelꝰ offerre ōrones deo q̄si tunc primo deꝰ nouerit q̄d velimꝰ: q: deus oīa nouit añq̄ fiāt: sꝫ q: necesse hꝫ rōnalis creatura tꝑales cās ad eternitatē referre siue petēdo q̄d erga se fiat: siue ꝯsulēdo q̄d faciat: aut q̄d deo iubēte iplēdū eē cognouerit: hoc nobis vel euidēter vel latēter reportet. ¶ Pōt ēt scdō mō ꝓmissa v̄ba sic exponi. Oipotēs deꝰ iube hec. s. panē ꝛ vinū: ꝑferri. i. transmutari: in sublime altare tuū. i. i corpꝰ ꝛ sanguinē filij tui sup choros angeloꝝ exaltati: q: corpꝰ dn̄i dcm̄ ē altare: iuxta illō. Altare de terra facietis mihi: per manꝰ angeli tui. i. per ministeriū sacerdotis. Nō. n. s̄m Aug. deposcit ob aliō illic deferēda misteꝛ itelligatꝫ q illa fiāt. i. trāssubstātientꝫ i eo sacerdotio. i. in eiꝰ misterio v̄tute spūs sci. Sꝫ cū iā trāssubstantiate sint exponi possent tertio mō sic. Iube hec. i. corpꝰ xp̄i mysticū: s. ecclesiā xp̄i militātē ꝑferri. i. associari: i sublime altare tuū. i. in ecclesiā triūphātē q̄ dr̄ altare s̄m illō Leui. Ignis in altari meo semp ardebit. i. feruor charitatꝫ in ecclesia triūphāti: ꝛ hoc per manꝰ angeli tui. i. per operatiōē ꝛ v̄tutē xp̄i filij tui q est magni ꝯsilij angelus. Isa. 9. Ipse n. corpꝰ suū mysticū deo patri ꝯiūgit ꝛ ecclesie triūphāti. Quarto mō hic angelus magni ꝯsilij: ꝯsiliariꝰ ille cuiꝰ ꝯsilio p̄r mūdū creauit ꝛ recreauit sublime altare in ꝯspectu dei est xp̄s crucifixus sedēs in dextra p̄ris. Igitꝫ angelus fert hec sacra in sublime altare in ꝯspectu dei: dū cicatrices ostēdēs iterpellat apō p̄rem ꝓ nobis hec sacra ꝯficiētibus. Hac vero sunt illa que petit in sublime altare ꝑferri determinat dn̄s dicēs: vt quotquot ꝛc̄. per hec. n. demōstratꝫ corpꝰ christi mysticum: quod christus quotidie ad se trahit per membra: vnde Hieronymus patrē vocabis me ꝛ post me ingredi non cessabis.

¶ De decima parte canonis. Rubrica.

MEmento etiam domine ꝛc̄. Decima pars hec ꝯiūctio ēt ꝯtinuat sequētia ꝓxie p̄cedētibꝰ vel dici pōt q superfluit. Nā in antiqs codicibus p̄cedebat imediate q̄dā ōro icipiens. Memēto mei q̄so dn̄e ꝛc̄. in qua sacerdos ꝓ se orabat vt digne posset offerre: cui etiā recte seq̄batꝫ. Memento ēt dn̄e famul. ꝛc̄. Sꝫ q: in multis modernis codicibꝰ ōro ille nō iuenitꝫ: iō s̄m illos istud ēt superfluit: vel qd̄ meliꝰ est respicit aliud Memēto qd̄ p̄cedit in quo rogauit ꝓ viuis: hic aūt orat ꝓ defunctis. Orat ēt pia mr̄ ecclesia nō solū ꝓ viuis: verū ēt ꝓ defunctis ꝛ eos deo p̄ri sacre oblatiōis itercessiōe ꝯmēdat: certissime credēs q sanguis ille p̄ciosus q ꝓ multis effusus

est in remissionem peccatorum non solum ad salutem viuē
tium: verū etiā ad absolutionē valeat defunctorū: ideoq; Ga
bilonē. pcilliū: de ɔsc. di. i. visum: statuit vt in oib⁹ missis uz
solēnijs loco cōpetēti. vz. in hoc loco fieret: vel in dieb⁹ non
solēnib⁹: nn dñica. n. die ob resurrectionē dñicā aie requiē
credunt habere: ecclesia p defunctis dñz deprecetur. Ju
xta illud Augustini. Nō sunt pretermittende supplicatiōes
p spiritib⁹ mortuoꝝ q̄s faciēdas p oib⁹ in xp̄iana catholi
ca societate laudamus. Et q: q̄nq; desunt defunctis paren
tes: filij cognati ꝛ amici qui supplicatiōes p eis effundāt:
vna ꝛ pia mater. s. tota ecclesia oēs d̄fūctos sub generali cō
memoratiōe suscipit tacitis illoꝝ noib⁹ ꝛ eis exhibet cōro
nē. Jnno. quoq; papa statuit ca. di. de noibus: vt añ cōse
cratiōnē hostie nō recitent noia d̄functoꝝ: possent. n. popu
lo recitari: sed deo quē nihil latet necesse nō est: qui cū signo
fidei nos precesserūt. s. ad dñm. 13. q. 2. q̄ pposterū in fi. nō q
ibi sit fides aut spes vbi spēs est: ꝛ res: nā fides euacuatur:
charitas nūq̄ excidit: sed signū fidei p caracterē fidei xp̄ia
nitatis accipit: de pe. di. 2. charitas: quo fideles ab īfide
libus discernunt: sm illud Audiui nūerū signatoꝝ. 144.
milia signati ex oi tribu filioꝝ israel: ꝛ dormiunt in somno
pacis sm illud. Jn pace in id ipsum dormiā ꝛ requiescam.
Frequenter. n. sacra scriptura defunctos dormiētes appel
lat: p eo q: sicut dormientes euigilāt ita mortui resurgent
pp qd̄ dicit apls. Nolo vos ignorare de dormientibus vt
nō contristemini sicut ꝛ ceteri qui spem non hñt. Et dñs in
quit in euāgelio. Lazar⁹ amic⁹ nr̄ dormit. Jpsis dñe ꝛ om
nib⁹ in xp̄o quiescētib⁹: in hoc loco sacerdos quoꝝ maluerit
defunctoꝝ dz agere memoriā spālē. Finita est. n. memoria
mortis dñi: ꝛ iō seqt. Mors nr̄a xp̄s precessit ꝛ nos ei⁹ vesti
gia sequimur. ¶ Jn xp̄o quiescētib⁹. Sz nōne q decesserunt cū
fide ꝛ dormiūt in somno pacis: de qb⁹ pmissum est: quiescūt
in xp̄o: ꝛ sic vr̄ hoc superfluere. Sed q: sacerdos post vba illa
in somno pacis fecerat spālē memoriā p aliqb⁹: iō subiūcit
p ipsis dñe: ꝛ mox nō icōpetenter supponit clausulā gene
ralē: ꝛ oibus in xp̄o quiescētib⁹: de qb⁹ pmiserat. Hic aūt vo
cant quiescētes in xp̄o qui in charitate mortui sunt hñtes tñ
aliq̄ purgabilia eo q nō plene satisfecerāt p peccatis cōfes
sis pp qd̄ ad locū purgatorij descēderūt vbi existētes suffra
gio idigēt ecclesie militātis: tñq̄ nōdū hñtes in re pacē ꝛ re
frigeriū glorie: lz habeāt in certa ꝛ ifallibili spe. locū refri
gerij: in quo nō est ardor penaꝝ: lucis in quo nō est obscuri
tas tenebraꝝ: ꝛ pacis in quo nō est ɔflict⁹ pugnaꝝ. Nā ab
sterget de⁹ oēz lachrymā ab oculis eoꝝ: ꝛ iā nō erit āpli⁹
neq; luct⁹ neq; clamor: sz nec vll⁹ dolor: qm̄ priora trāsierūt:
sz delectabunt i multitudie pacis cū placebūt corā dño i re
gione viuentiū. Paradisus ḋ ergo loc⁹ refrigerij pp ardo
rē ignis purgatorij per quē aīe trāseūt. Juxt illō psal. Trā
siuim⁹ p ignē ꝛ aquā ꝛc. Loc⁹ lucis ɔ tenebras iferni: d qb⁹
Mathei. 22. Mittite eū in tenebras exteriores. Locus pa
cis pp mētis trāqllitatē que est ibi: ɔ vermē conscientie eo
rum qui salui non erunt: vnde Jsa. Uermis eoruz nō mo
rietur: nec ignis eorum extinguetur.

¶ De vndecima parte canonis. Rubrica.

Nobis quoqz ꝛc. Undecia pars
hec aūt oro prendit vsq;. Per oia secu. secu. Et h vba pferēdo
sacerdos paululū expssa voce pcusso pectore si
lentiū interrūpit repñtans ɔtritionē ꝛ ɔfessio
nem latronis in illo passiōis dñice articulo icrepātis alteꝝ
ꝛ dicentis. Nos digna factis recipim⁹: hic aūt nihil mali
gessit: ꝛ dicebat ad Jesuz Luce. 23. Dñe memēto mei duz
veneris in regnū tuū: pp qd̄ dixit illi iesus. Amē dico tibi
hodie mecū eris in paradiso. Rursus per exaltationē vocis
ꝛ pcussionē pectoris exprimit illud q centurio ꝛ qui cuz illo
erāt visis his que fiebāt timuerūt valde dicētes. Uere fili⁹
dei erat iste: ꝛ oia turba que simul aderāt ad spectaculuz il
lud percutientes pectora sua reuertebant. Noti vero eius ꝛ
mulieres que xp̄m secute fuerāt a galilea stabant a longe h
videntes quos significāt ministri. s. dyacon⁹ ꝛ subdyaconus
retro stātes: q ad hāc vocē erecti in os sacerdotis vel epi in
tuent. Percussio aūt pectoris vnica tūsio: significat q sm
apl̄m ad roma. 7. Christus semel p peccatis nr̄is mortu⁹ ē
ꝛ sic cū trib⁹ digitis. s. sine pollice ꝛ idice: vt trinitas i vni
tate uoretur. Pectoris quoq; tūsio q̄nq; ɔtritiō designat: p
ut sub ti. de ɔfessiōe dictū est. ¶ Peccatorib⁹: iō dicit. Qz si
dixerim⁹ q pctm̄ nō habem⁹ nosmetipos seducim⁹ ꝛ veritas
in nobis nō est: de peni. di. 2. si. n. igr. Lz. n. oi tpe debeam⁹
ex corde nos recognoscere peccatores. 6. di. testis: pcipue tñ
cū p remissione peccatoꝝ sacrosanctū mysteriū celebram⁹.
¶ De multitudine miserationū tuaꝝ sperātib⁹: iuxta qd̄
psalmista ingt. Scd̄m multitudinē miserationū tuaꝝ dele
iniqtatē meā. Et nota q vna tñ est dei misericordia nō ali
ud qdē q̄ ipse misericors: sed multi sunt eius effectus q mi
serationes dicunt: vñ. Reminiscere miserationū tuaꝝ dñe
ꝛ misericordiaꝝ tuaꝝ que a seculo sunt. Partē aliquā ꝛ so
cietatē dōare digneris: sz cū ipse de⁹ sit oia in oibus salus ꝛ
pmiū ꝛ gloria singuloꝝ. Juxta illud. Salus ppli ego sū:
qd est qd̄ dr̄ aliquā ꝛ societatē ꝛc. tanq̄ nō oēs sint eundē
denariū accepturi. Sane lz vnū ꝛ idē sit pmium singulo
rum. vz. ipse de⁹ in cuius cognitiōe salus eterna ɔsistit: sm
illud qd̄ ipse dicit in euāgelio. Hec est vita eterna vt cogno
scant te veꝝ deū: ꝛ hūc quē misisti Jh̄m xp̄m: tñ sz differē
tiā meritoꝝ aliq pl⁹ alij min⁹ diua visiōe fruunt: nā ꝛ stella
differt a stella i claritate pp qd̄ ipse dñs ait. Jn domo prīs
mei māsiones multe sunt de pe. di. 4. in domo: sic vn⁹ sol ē
cui⁹ lumine pticipāt vniuersi: alij plus alij min⁹ sz differē
tiā imētiū. ¶ Cū Joāne: Stephano: Mathia: barnaba.
Jn hac scd̄a cōmemoratiōe scōꝝ: magna ex pte supplent
qui de pmitiuis sanctis ee videbant in pma. Sz q̄re Joā
nes reperit ꝛ Stephan⁹ sociat⁹ Joāni pmittit Mathie ac
barnabe aplis. Sup hoc dici pōt q Joānes in pma ɔme
moratiōe disponit: ꝛ cū ceteris nūerat pp dignitatē apo
stolat⁹. Jn hac aūt cōmemoratiōe reperit ꝛ cū stephano so
ciatur pp puilegiū celibat⁹: virgies. n. sunt ꝛ sequunt agnū
quocūq; ierit: ppea ceteris pmittit. Uirginitas namq; Joā
nis inde maxie cōmēdat: q: xp̄s in cruce matrē virginē di
scipulo virgini ɔmēdauit: ꝛ ex illa hora accepit eā discipu
lus in suā. Stephani vo virgitas ex eo maxie cōprobat: q:
ipse dputat⁹ est sub aplis ad ministeriū viduaꝝ: ꝛ in eo q
feminis ē ppositus testimoniū meruit sincerissime castitatis.
Posset aūt nō euāgelista sed baptista Joānes intelligi nisi
pmitteret: cū suis sanctis aplis ac martyrib⁹: vñ ɔuincit
q apli tm̄ ac martyres subnotant: quia ꝛ Joānes bapti
sta merito posset inter martyres numerari. Enumerat er
go sacerdos scōs quoꝝ societatē petit: q: ꝛ sacerdos legalis
nomina filioꝝ israel habebat scripta: vt supra dcm̄ est. Et
aduerte q hic octo viri ꝛ septē mulieres cōputant q: p hoc
sacrificiū septē charismata grāꝝ: ꝛ octo beatitudines iūgū
tur in nobis. ¶ Seqt. Nō estimator meriti: q: nō sm exi
gentiā meritoꝝ retribuis: sz min⁹ puniēdo vel magis remu
nerādo q̄ qsq; meruit. Uñ nō sm peccata nr̄a fecit nobis:
neq; sm iniqtates nr̄as retribuit nobis: ꝛ alibi. Mēsurā
bonā ꝛ ɔfertā ꝛ coagitatā ꝛ supfluētē reddēt in sinū vestꝝ.
¶ Per xp̄m dñm nr̄m. Hic nō rñdet tamē: tñ q: angeli q
semp assistūt rñdēt put in fine tertie pticule dcm̄ est: tñ q:
hec tacite dicunt: nec rñdētes audire pñt: tñ q: vba sequē
tia. per quē oia ꝛc. istis ɔiūgunt ꝛ ab eis depēdēt ita q ni
hil interponi pōt. Hoc aūt loco bñdicunt vue put dicetur in
7. parte sub qnta feria cene dñi vbi agit de diurno officio.
Jn canōe aploꝝ i burcardo li. v. c. offerri: sic legit. Offer
ri nō liceat ad altare. s. ad bñdicendū pter nouas spicas ꝛ
vuas ꝛ oleū: ꝛ fabas: ꝛ thimiama ad incēsuz tempore quo
sancta oblatio celebrat. ¶ Seqt. Per quē h oia ꝛc. iō dicit

omnia: qꝛ per filium omnia creata sunt: vnde Joā.i. Oīa
per ipsum facta sunt: ⁊ sine ipso factū est nihil: ⁊ vidit de⁹
cuncta que fecerat ⁊ erāt valde bona. Creas igit̄ ꝯdēdo na
turā: sanctificas ꝯsecrādo māmi: viuificas trāssubstātiā
do creaturā: bñdicis accumulādo grāz: q̄ aūt dī hec oīa: ē
simplex ꝓnois demōstratio: sicut ꝑ̄s ꝟbi ꝯfusum: nā ꝑ̄ns
ꝯfusum ꝑ̄tia nō tꝫ vsum: ⁊ est sensus: h̄ oīa. s. panē ⁊ vinū
⁊ aquā semꝑ bona creas ꝭm cās canonicas ꝑmordiales: ⁊
scificas ꝭꝫ cās sacrāles: viuificas vt trāscāt in carnē ⁊ san
guinē. ⁊ bñdic̄l vt ꝯseruēt vnitatē ⁊ charitatē. ❡ Rursus
in eo q̄ dicit scificas notat̄ q̄ qđcūqꝫ scificat̄: per grāz xp̄i
scificat̄. De plenitudine ei⁹ oēs accepim⁹: vñ Jo.16. Pa
ter scifica eos i ꝟitate. i. in filio. Jn eo q̄ dicit̄ vificas: notat̄
q̄ qcqd viuificat̄ ꝑ filiū vificat̄. Jo.14. Ego sū via ꝟitas ⁊
vita. S. dī. q ꝯtēpta. Jn eo q̄ dic̄ bñdic̄l. īinuat q̄ bñdictō
celestis dat̄ nobis per fructū ꝟginis bñdictum: vl̄ creas vt
sint: scificas tibi dꝑutādo: viuificas aiando: bñdicis vt vti
lia sint ꝑ̄stas vt ꝓsint. Fiūt aūt tres cruces sup dictis ver
bis: scifi. viui. bñ. in qb⁹ ecclesia ꝑmitiua repꝑ̄ıt̄ que fidē
trinitatis suscepit De hoc tñ alr̄ iā dict̄. Sigdē sacerdos
dictur⁹: ⁊ ꝑ̄stas nobis: vel dyacon⁹ remouet corꝑale desuꝑ
calice: ad notādū q̄ qñ xp̄s emisit spūm velū tēpli scissum ē
a sūmo vsqꝫ deorsum: ⁊ apta sunt nobis que prius obscura
erāt in lege ⁊ clausa: sic dī in euāgelio de qbusdā: ⁊ erat ab
scōditū ꝟbū istud ab eis: vbi. n. sumpto aceto ꝯsumatū est:
reuelatū est: ⁊ calice discoopto accipiēs hostiā dicit. Et pꝛe
sta nobis. ❡ Dubitari aūt vidim⁹ q̄re calix: ⁊ nō hostia co
opit̄. Ad qđ q̄druplex pōt rō assignari. Pꝛio ꝑꝑ piculum:
qꝛ sanguis facili⁹ possꝫ recipe imūdiciā q̄ hostia. Scđo qꝛ
in calice ⁊ sanguie magl̄ significat̄ passio xp̄i q̄ in hostia:
vñ illđ. Pater si fieri pōt trāseat a me calix iste: ⁊ in canōe
i forma sanguis ponit̄ act⁹ effusiōis ibi. Qui ꝑ nobis effū
det̄ ⁊c. qꝛ ḡ in calice ⁊ in sanguie magl̄ significat̄ xp̄s mor
tuus q̄ in corꝑe: iō sic̄ ⁊ mortu⁹ pānis ⁊ lapidib⁹ opit̄: ita ⁊
calix pāno ⁊ sanguis calice ⁊ corꝑali coopitur. Tertio san
guis in calice coopto repꝑ̄ıtat corꝑ⁹ xp̄i in sepulchro clauso
⁊ signato: hostia ꝟo corꝑ⁹ xp̄i ex̄ sepulchꝝ. Quarto sāguis
xp̄i calice coopto repꝑ̄ıtat xp̄i corꝑ⁹ in syndone inuolutū: ho
stia ꝟo nō inuolutū. ❡ Seqt̄. Per ipsuꝫ ⁊c. Si absqꝫ alicu
ius ꝟbi vel tpis interpositōe ꝯiūgas ꝑmissa ꝟba: ꝑ xp̄m dñꝫ
nr̄m. Per quē h̄ oīa ⁊c. ⁊ facis p̄s̄cruꝫ ibi. Et ꝑ̄stas nobis
plana est lr̄a. Dic ḡ: ꝑ ipsuꝫ. i. tāq̄ per mediatorē cū coeq̄lis
q̄ ipse est coeq̄lis p̄ri. Jn ipso tāq̄ in ꝯsubstātiali: vel in ip
so. i. in mēbris ei⁹: i p̄re qppe notat̄ auctoritas ꝑꝑ ꝑncipiū
in filio sexta feria crucifix⁹ est xp̄s: hora tertia linguis iudeo
rū qđ narrat Marc⁹: hora sexta manib⁹ gētiliū qđ nar
rat Jo. circa horā aūt nonā iclinato capite tradidit spūm
Ad recolēdā igit̄ crucifixionē hora tertia scilꝫ linguis iudeo
rum clamātium ter. Crucifige crucifige cū ⁊ rursus. Tolle
tolle crucifige eum. Sacerdos facit tres cruces super obla
tā ⁊ calicē dū dicit. Sanctificas: viuificas: ⁊ bñdicis. Ad
recolēdā ꝟo crucifixiōeꝫ que post interuallū triū horaꝝ ē fa
cta manib⁹ gētiliū cū milites crucifixerūt Jesum: Sacer
dos facit iterꝫ tres cruces cū hostia sup caliceꝫ sup ꝑmissis
tribus ꝟbis. s. per ipsuꝫ: ⁊ cū ipso: ⁊ in ipso. ❡ Postmodū
aūt ad designādū diuisionē carnis ⁊ aie dñi moriētis facit
duas cruces cū ipsa oblata in ore calicis dū dicit. Est tibi
deo p̄ri oipotēti in vnitate spūs scī. Cuꝫ. n. in xp̄o tres sint
vnite substātie. vꝫ. diuinitas: corꝑ⁹: ⁊ aīa: due tñ. s. corꝑ⁹ ⁊
aīa fuerūt in morte diuise: nā diuinitas a neutra ē diuisa
⁊ sepata: ⁊ ꝑꝑea nō trib⁹ crucib⁹ sꝫ duab⁹ mors dñi dꝯsigna
tur. ❡ Cetez sacerdos faciēdo cruces: manus sup mēsaꝫ al
taris expēdit: qꝛ ⁊ Christ⁹ sup arā cruc̄l man⁹ expādit. Iux
ta illđ ꝑpheticū. Expādi man⁹ meas ad ꝑplm nō credētez
mihi. Scđo ēt ꝑmisse tres cruces cū corꝑe sup nudū caliceꝫ
facte significāt tres cruciat⁹ q̄s Christ⁹ in nuda cruce sustī
nuit. vꝫ. passionē: ꝯpassionē: ⁊ cōpassionē: passionē in cor

pore: ꝓ passionem in mente: compassionē in corde. De pas
sione corꝑis ait dñs per ꝑphetā. O vos oēs qui trāsitis per
viā: attēdite ⁊ videte si ē dolor sic̄ dolor me⁹. Foderūt. n. ma
nus meas ⁊ pedes meos ⁊ dinūerauerūt oīa ossa mea. De
passiōe mētis dñs iq̄t apl̄is. Tristis ē aīa mea vsqꝫ ad mor
tē. Cepit. n. Jh̄s tedere ⁊ pauere: cepit ꝯtristari ⁊ mest⁹ eē.
Ex cōpassiōe ꝟo cordis ꝑ crucifixorib⁹ orauit ad p̄rem di
cēs. Pr̄ ignosce illis: qꝛ nesciūt qd faciūt: si. n. cognouissēt:
nūq̄ dñm glie crucifixissent. Et iō sacerdos facit has cru
ces cū hostia sup caliceꝫ: qꝛ xp̄s sustinuit h̄mōi cruciat⁹ in
corꝑe super patibulū. Per calicē. n. passio dꝯsignat̄ vt iā di
ctū est. Tertio mō tres cruces cū hostia sup calicē fcē signi
ficāt fidē cēturiōis dicentis Math.26. Uere fili⁹ dei erat
iste: ⁊ ita cognouit eū vnū in trinitate. s. xp̄m deū ⁊ hoīeꝫ.
Due ꝟo q̄ fiūt in ora seu latere calicis designāt duo sacra q̄
de latere xp̄i ꝓfluxerūt. vꝫ. aq̄ regenerationis ⁊ sanguis re
dēptiōis. Juxta testimoniū Jo. dicētis. Un⁹ militū lācea
lat⁹ ei⁹ apuit: ⁊ cōtinuo exiuit sanguis ⁊ aq̄: ⁊ iō imediate
post has duas cruces lat⁹ calicis in qbusdā ecclesijs cū ho
stia tāgit̄: per qđ ꝑcussio lateris xp̄i cū lācea militis dꝯsigna
tur. Quarto tres ꝑmisse cruces in qbusdā ecclesijs ita fiūt
⁊ bn̄. Nā ꝑma q̄ fit sup: per ipsum: fit supra os calicis exte
ri⁹: significās q̄ de⁹ ē ex̄ oīa nō exclusus. Scđa q̄ fit sup cū
ipso: fit pax īteri⁹ sub ꝑma. vꝫ. a labro calic̄l in labrū: signi
ficās q̄ de⁹ ē super oīa nō elat⁹. Tertia q̄ fit sup: in ipso: fit
inter os calicis circa mediū ꝯcauitatis ei⁹ significans q̄ est
inter oīa nō iclusus. Quarta q̄ fit super deo p̄ri: fit a medio
oris calicis recto dyametro ꝯ faciē sacerdotis significans
q̄ oīa q̄ in misterio misse occulte agunt̄ in fine nob̄ añ ocu
los ponent̄. Quita q̄ fit sup in vnitate spūs scī: fit a latere
calicis iter ipsum calicē ⁊ sacerdotē. vꝫ. descēdēdo a sūmi
tate calic̄l ꝯ pedē significās q̄ de⁹ ē sbter oīa nō ꝯp̄ssus seu
ꝓstrat⁹: qdā tñ ō bis duab⁹ vltimis ñ faciūt nisi vltimā.
Quīto dicte tres cruces significāt tres cruciat⁹ q̄s xp̄s su
stinuit trib⁹ tꝑib⁹. vꝫ. añ mortez alapas: flagella: sputa: ⁊
h̄mōi: in morte crucifixionē: ⁊ post mortē lateris ꝑforatōez
ꝑma significat ꝑmū: scđa scđm: tertia tertiū: q̄rta ꝟo signi
ficat separationē aīe a corꝑe xp̄i: q̄nta descēsum in limbū vl̄
cruciatū in pedib⁹. Sexto q̄nqꝫ ordines signoꝝ q̄ fiūt añ sex
tū. s. añ tactū calicis cū hostia qñ. vꝫ. de duab⁹ vltimis nō
fit nisi vna: significāt q̄nqꝫ etates mūdi q̄ fuerūt añ xp̄i na
tiuitatē. Septū ꝟo. vꝫ. ipse tact⁹ significat septum tp̄s. s. a
xp̄i natiuitate vsqꝫ ad finē mūdi. Ipse. n. vnic⁹ tact⁹ signi
ficat dñm semel ascēdisse crucē: vt finē h̄ret. Ipsa aūt tes ē
cruciat⁹ q per dictas q̄nqꝫ etates oīb⁹ hoīb⁹ fiebat. ❡ Notā
dū igit̄ est q̄ sacrificiū septē vicib⁹ signat̄ in canōe. Pꝛima
vice ter vbi dī. Hec dona hec munera ⁊c. Scđa vice q̄nqes
vbi dicit̄. Quaꝫ oblationē tu de⁹ ⁊c. Tertia vice bis semel
vbi dī. Qui ꝑdie ⁊c. ibi Tibi grās agēs bñdixit ⁊c. ⁊ iterū
vbi dī. Silr̄ mō ⁊c. ibi. Jtē grās agens ⁊c. Quarta vice
q̄nqes vbi dī. Hostiā purā ⁊c. Quita vice bis vbi dī. Sa
crosanctū filii tui corꝑ⁹ ⁊c. Sexta vice ter vbi dī. Sancti
ficas viuificas ⁊c. Septia vice q̄nqes vbi dī. Per ipꝫ ⁊c.
ꝑut in ipsis locis dcm̄ est. Jnter q̄s septē vices sacrificiuꝫ
significat̄ duab⁹ vicib⁹ bis: ⁊ duab⁹ vicibus ter: ⁊ duabus
vicib⁹ q̄nqes: septia ꝟo vice bis ⁊ ter. Signat̄ ḡ simul oīb⁹
vicib⁹ iūctis q̄nqes q̄nqꝫ: q̄ sunt simul. 25. q numer⁹ per se
duct⁹ semper in seipsum reducit̄ si ducat̄ in ifinitū: quātū
liber. n. multiplicet̄ eucharistie sacrm̄ semper ē idē sacrifi
ciū. Aug. tñ. ō ꝯse. di. 2. semel. dicit q̄ si tñ semel signū cru
cis fieret sup panē ⁊ vinū sufficere posset. qꝛ semel dñs cru
cifixus est. Jn h̄ ēt sacro q̄nqꝫ sensus corꝑis. s. visus: audi
tus: gustus: odorat⁹: ⁊ tact⁹ exercent̄. s. circa colorē: saporē
odorē: fractionē: ⁊ sūptionē: vt q̄nqꝫ sensus aīe spūales ex
herēt. s. visus itelligētie: audit⁹ obediētie: odorat⁹ discretio
nis: gust⁹ dilectiōis: ⁊ tact⁹ opis: de qb⁹ repit̄ in euangelio.
Dñe q̄nqꝫ talēta tra. mi. ecce alia q̄nqꝫ superlucratus sum.

Sed ⁊ binarius ⁊ ternarius bene congruit sacro: binariꝰ
pp carnē: ⁊ sanguinē: ternariꝰ pp panē vinū ⁊ aquā. Itē
binariꝰ pp duplicē modū edēdi. s. sacrālē sub spē panis ⁊
vini: ⁊ spūalē in fide cordis. Et ternariꝰ pp tria q̄ sunt in h̄
sacro discreta. vz. forma visibilis vini ⁊ panis: veritas cor-
poris ⁊ sanguinis: ⁊ frūctꝰ spūalis vnitatis ⁊ charitatis: d̄ qui
bus, dcm̄ ē in. 6. particula sup v̄bo Mysteriū fidei: vt ita ter-
nariꝰ bisrifi. i. fides trinitatis per dilectionē dei ⁊ ꝓximi
opet. Fiūt igit̄ tres cruces: q̄ q̄ttuor hn̄t angulos sup sacri
ficiū: q: xp̄s dū ī cruce pependit q̄ttuor climata mūdi rede
mit: ⁊ septē ordibꝰ ordinant̄ ad notādū septiformē spūs sci
grāz q̄ in h̄ mysterio necessaria ē: ⁊ fere in q̄libet ordine per
nūer ipsorē signacula disponunt̄: q: corpꝰ xp̄i vnū manēs
nō scindit̄: oīs honor tn̄ q̄ dñor ⁊ glīa tn̄ q̄ deo. ¶ Sequit
Per oīa sec. sec. nō solū crucis ipressio: vez ēt vocis exp̄ssio
⁊ pectoris percussio q̄ gesta sunt iux̄ crucē isinuat: put dcm̄ ē
sup v̄bo Hoc q̄q. Q: ḡ ih̄s clamās voce magna tradidit
spm̄: iō sacerdos dicēdo. Per oīa se. s. exaltat vocē ⁊ aliquā
tulū calicē eleuat. Vel d̄r alte ad icitationē ppl̄i vt sciēs fi-
nem canōis r̄ndeat. Amē. Vel iō q: cēturio clamauit: Ve
re filiꝰ dei erat iste: q: p̄o mulieres lamētabant̄ flētes dn̄z:
iō chorꝰ q̄si lamētādo r̄ndet Amē repn̄tās fideles q dn̄z cō
trito corde lugebāt: velut quondā abel inuidi fr̄is furore oc-
cisum parētes eiꝰ lamētabant̄. ¶ Cōsequēter dyaconꝰ acce
dit ⁊ exaltatū paz p sacrificiū seu calicē cū corpe de altari
tn̄ ipse q̄ sacerdos d̄pōit: q̄ vt legit̄ Jo. 20. Venerūt ioseph
ab arimathia ⁊ nichodemꝰ ⁊ ipetratū corpꝰ Jhu a pilato
deponētes sepelierūt. Sacerdos ḡ eleuās nichodemū rep̄n
tat ipsa p̄o eleuatio xp̄i depositionē de cruce: depositio colla
tionē in sepulchro d̄mōstrat. Et aduerte q: sacerdos dicēs.
Preceptis salutaribꝰ mōiti: calicē simul ⁊ hostiā d̄ponit.
¶ Ad cuiꝰ rei euidētiā notādū ē q̄ xp̄i corpꝰ ⁊ sanguis bis
in sexta feria eleuata ⁊ d̄posita fuerūt semel in cruce leuata
de cruce ad terrā deposita: ⁊ semel de terra eleuata ⁊ ī sepul
chro collocata: p̄mū rep̄ntat̄ in p̄ma eleuatiōe ⁊ depositiōe
corpis ⁊ sanguis xp̄i q̄ fit statī post cor̄ ꝯsecrationē: alia
rep̄ntat̄ in eleuatiōe ⁊ d̄positiōe q̄ fit in h̄ loco. Cōgruit igit̄
dū h̄ v̄ba ꝓferūtur fit corpis ⁊ sanguis eleuatio ⁊ d̄positio
designātes eleuationē corpis Christi de terra ⁊ locationē
eiꝰ in sepulchro: q: ioseph q̄ illō d̄ cruce ⁊ de terra leuauit ⁊
in sepulchro locauit: mōitꝰ ⁊ istructꝰ erat p̄ceptis salutari-
bus xp̄i sicut fidelis discipulus eiꝰ: vn̄ de eo legit̄ in Mar
co. Et ipse erat expectās regnū dei. Simul aūt eleuant̄ cor
pus ⁊ sanguis iā ꝯsecrata q: ipse ioseph vt aiūt qdā simul
corpꝰ cū sanguie in sepulchro locauit. Adhuc in ipsa eleua
tiōe tenet̄ hostia cū q̄ttuor digitis. Cū. n. expectemꝰ ⁊ necel
se hēamꝰ ipetrare q̄ttuor p̄ncipalr̄ per merita passiōis xp̄i.
s. prūtē ꝯ diabolū humilitatē ꝯ mūdū castitatē ꝯ corpꝰ pro
priū ⁊ subiectionē ac dilectionē quo ad deū ⁊ ꝓximū: ideo
ad hoc rep̄ntādū merito cū q̄ttuor p̄ncipalibꝰ digit̄ hostia
tenet̄. Quedā tn̄ ecclesie in tribꝰ p̄mis peticiōibꝰ dn̄ice oro
nis tenēt calicē eleuatū: ⁊ tūc calicis eleuatio aliō significat
put ibi dicet̄. In qbusdā ēt ecclesijs dū calix parūper ab
altari eleuat̄: qdā puer stās vltimꝰ post dyaconū hn̄s cap-
pā ex trāsuerso ad designādum q̄ caput. i. iudei expectātes
messiam. i. Christū cuz iā veniret trāsuersum est in caudā.
Q: p̄o nichodemꝰ sepulto dn̄o aduoluit saxū magnū ad
ostiū monumenti: iō dyaconꝰ sup os depositi calicis corpa
le deponit: dyaconꝰ quoq: calicē cū corpali inuoluēs rep̄sen-
tat ioseph: qui corpꝰ dn̄i syndōe mūda inoluit. Rursus q:
in pace factꝰ est locꝰ eiꝰ: dyaconꝰ b̄m morē quorūdā eccl'ia
rū mensam osculat̄ altaris: ⁊ q: factus est p̄ncipatꝰ sup hu
merū eius: osculat̄ dexterū armū pōtificis vt in vtroq signi
ficet xp̄m ⁊ genisse post morē ⁊ vicisse post mortē: iuxta qd̄
ipse p̄dixit in psal. In pace in idipsum dormiā ⁊ requiescam
⁊ alibi. O mors ero mors tua: morsus tuꝰ ero inferne. Chri
stus. n. per mortē triūphauit de morte: n̄ā q: factus est obe

diens vsq ad mortem: mortē aūt crucis: icirco deus exal-
tauit illū ⁊c. Hoc ipsum ēt significat q̄ xp̄s sibi crucē super
humeros baiulauit. Scd̄o dyaconꝰ osculādo dexterā sacerdo-
tis significat q̄ vult eē p̄riceps laboris: vt sit sociꝰ eterne re
tributiōis. Tertio p hoc innuit q̄ Joseph deponēs corpꝰ il-
lud fuit osculatꝰ. In qbusdā ecclesijs sacerdos hic ēt hosti
am osculat̄ innuēs q̄ nichodemꝰ idē fecerit qd̄ Joseph: vel
potiꝰ per dn̄i passionē factā esse n̄raz reconciliationē. Post
osculū hm̄ōi dyaconꝰ retrocedit a facie sacerdotis rep̄ntās
mulieres sepulto dn̄o a monumēto recedentes.

¶ De pater noster ⁊ eius expositiōe. Rubrica.

SEcundum eos qui dicūt q̄ tertia pars
misse que dr̄ postulatiōes: icipit hic. Oremus
p̄ceptis salutaribꝰ ⁊c. ⁊ q̄ durat vsq ad colle
ctas. Hec ps ꝯtinet qnq: clausulas. Pria est
ipsa p̄fatio. s. Oremꝰ p̄ceptis qd̄ addidit beatꝰ Gre. Scd̄a
est pr̄ n̄r. Tertia libera nos q̄sumus dn̄e. Quarta pax dn̄i.
Quīta fiat ꝯmixtio. Quia ḡ Jh̄s voce magna clamabat.
In ma. tu. dn̄e cōmē. spm̄ meū: iō sacerdos ⁊ nō totꝰ ppl's
put greci faciūt eleuata facie ꝓnūciat. Oremꝰ p̄cept̄ ⁊c. n̄
n. dr̄ sub silētio sed palā: q: est de euāgelio: ad notādū q̄ rex
celoꝝ in noua lege paz loquebat̄ ⁊ sine velamie p̄dicauit.
Ad hoc iō hec dn̄ica ofo: ⁊ ēt Credo ī vnū deū alta voce di
cunt̄: vt oēs illā dicāt ⁊ addiscāt. Alia ēt rō posita ē sub ti.
de p̄dicatiōe. Sed tertia clausula. s. libera nos ⁊c. sub silen
tio dr̄ in signū q̄ xp̄s interdū a p̄dicatiōe siluit: aliter tamē ibi
dicet̄. Sed ⁊ ꝓferēs: pater n̄r ⁊c. itez sicut p̄us extendit ac
sursum eleuat manꝰ. Primo. n. dicēs. Preceptis salutari
bus ⁊c. actꝰ ioseph de qbꝰ in p̄cedēti colūna dcm̄ est: quos
p̄cepti sa. mo. ⁊ di. isti. iformatus gessit rep̄ntauit. Q: igi-
tur doctrina audiēdo: meditādo: ⁊ igete docēda est. 5. q. 4.
in loco: iō v̄ba ista d̄positis sup altare manibꝰ ꝓtulit dicēs
Pater n̄r ⁊c. xp̄m pplm orare docētē rep̄ntans: iōq: moysi
orātē exēplo manꝰ extēdit ⁊ sursū eleuat vt feruorē cordis ⁊
rectā ad deū itētionē ondat. 37. di. si qs vult. Rursꝰ dicēdo
Preceptis salutaribꝰ ⁊c. calicē simul ⁊ hostiā deponit vt p̄
missum est. ¶ Sane legalis pōtifex regressus ad pplm la-
uabat vestes: imūdus tn̄ erat vsq ad vesperā: sicut in ꝓhe
mio huiꝰ ptis dcm̄ ē. Sic ⁊ xp̄s q̄ itrauit ī scā scōꝝ redit ad
ecclesiā cōpatiēdo ⁊ auxiliando: ⁊ lauat vestes suas. i. scōs
mūdificat. ⁊ tn̄ vsq ad finē mūdi mēbris eiꝰ aliq̄ macule
adherēt. Sacerdos ēt redit ad pplm: q: dū rursus alta vo
ce multiplicat p̄ces foras exit vt: ⁊ p̄cibꝰ velut aqs vestimē
ta sua. i. pplm lauat ⁊ mūdat: ⁊ tn̄ imūdus iudicat̄: q: vsq
ad mortē erit in oī hoīe qd lauet̄. Oraturꝰ ḡ ⁊ ostēsurꝰ se
cām suā agere corā deo: ⁊ que quotidie petere debeamꝰ mo
net pplm orare dicēs. Pr̄ n̄r ⁊c. que ofo habet̄ mathei. 6.
c. Fiducialr̄. n. orare possumꝰ vt filij patrē quos ipse dn̄s
ad sic orādū iformauit ⁊ ipse vice vniuersalis ecclesie quā
rep̄ntat orat: ne tn̄ sua auctoritate ⁊ q̄si p̄sūptiue petere vi
deat̄ p̄mittit q̄si loco p̄fatiōis p̄ceptis salutaribꝰ ⁊c. Dicit
aūt p̄ceptis ⁊ diuina istitutiōe: q: dn̄s ⁊ hāc ofonē istituit
⁊ aplos sic orare p̄cepit: ⁊ ex tūc maxie ꝓstrati orare debe-
mus vsq in finē dn̄ice ofonis saltē in ꝓfestis diebus: in fe
stiuis p̄o stātes. Tres aūt articuli sequētes. s. p̄ceptis salu-
taribꝰ. Pater n̄r: ⁊ libera nos: significāt tres dies dn̄ice se
pulture: iōq: ⁊ bis dn̄taxat vtimur in pasceue. In qbusdā
eccl'ijs dū sacerdos dicit. Pater n̄r a dyacono: ⁊ dū p̄latꝰ
dat bn̄dictionē solēnē post: Pr̄ n̄r: manꝰ eiꝰ a dyacono ⁊ sa
cerdote sustētant̄: in quo rep̄ntat̄ q̄ Hur, ⁊ aaron sustenta-
bāt manꝰ Moysi orantis: de quo sub ti. de ofone dictū est.
¶ Beatꝰ Greg. ofonē dn̄icā post canonē sup hostiā censu-
it recitari asserens in registro icōgruū eē: vt sup eucharisti
am diceret̄ ofo quā scholasticꝰ cōposuerat ⁊ illa omitteret̄
quā dn̄s ipse dictauerat: ⁊ apl̄i dicere ꝯsueuerant. Et can-
tat̄ apud grecos a toto pplo: sed apud nos a solo sacerdote.

Illud aũt notandũ est: q̃ hec oro ceteras orones pp q̃tuor antecellit. s. auctoritate doctoris breuitate ſmõis: sufficiẽtia petitionũ: ⁊ fecũditate mysterioꝝ. Auctoritate doctoris qꝛ fuit ipsiꝰ saluatoris aplos orare docẽtis ore ꝓlata: ⁊ inde dr oro dñica: breuitate ſmõis: qꝛ facile dr ⁊ ꝓfert. Juxta illud. Cũ oratis nolite multũ loq ⁊c. sufficiẽtia petitionũ: qm vtriusq; vite necia ↄtinet: fecũditate mysterioꝝ: qꝛ imẽsa ↄtinet sacra. Licꝫ lꝫ sciat dñs q̃d velimꝰ: vult tñ nos orare vocalr pp multa: pmo pro excitãda deuotione: qꝛ q̃d facit flatꝰ carbõi: h̃ facit ꝓnũciatio deuotiõi: vñ ad ipm ore meo clamaui ⁊ exaltaui sub ligua mea. Scdo ꝓ alioꝝ istructiõe: vt cortina cortinã trahat: ⁊ q audit dicat veni: ex de sac. vnc. c. i. vñ. Luceat lux vr̃a corã hoib⁹. Tertio ꝓ ligue obsequio: vt q̃ ligua peccamꝰ lingua satisfaciamꝰ: vñ Sicut exhibuistis mẽbra vr̃a fuire inigrati ad inigratẽ: ita exhibete ea fuire iusticie i satisfactionẽ. 47. di. omnes Quarto ꝓ rei petẽde ↄmemoratione: qꝛ facilꝰ obtinet q̃d istãtꝰ postulat de pe. di. i. iportuna. 43. di. sit rector i fine vñ petite ⁊ accipietis: pulsate ⁊ apiet vobis. Quito ꝓ ipetrate rei custodia: qꝛ q̃d sepiꝰ regrit diligẽtꝰ custodit: vñ Tene q̃d hẽs ne aliꝰ accipiat coronã tuaꝫ. ¶ Sane in hac orone orat ꝓ bonis adipiscẽdis ⁊ ꝓ malis vitãdis. Pro bõis tpalib⁹: spũalib⁹: ⁊ eternis. Pro malis pteritis pñtib⁹ ⁊ futuris. De bonis eternis dr. Adueniat reg. tu. De bonis spũalib⁹: Fiat volũtas tua sicut i celo ⁊ in terra. De tpalib⁹. Panẽ nr̃m quoti. da no. ho. Eterna petuntur in pmiũ: spũalia i meritũ: tpalia i sustẽtaculũ. De malis pteritis: dimitte nobis debita nr̃a ⁊c. De pñtib⁹: sꝫ libera nos a malo. De futuris: ⁊ ne nos inducas ⁊c. Preterita sũt dolẽda: pñtia sũt vincẽda: futura sũt pcauẽda. ¶ Septẽ sũt orõnis dñice petitiões pter captationẽ beniuolẽtie q̃ significãt septẽ vba xpi i cruce. Primũ fuit: Pater ignosce illis scdm: ecce mulier filiꝰ tuꝰ. tertiũ: ecce mater tua. q̃rtuꝫ: hodie mecũ eris i padiso. q̃ntũ eloy eloy. sextũ: pater in manꝰ tuas. septimũ: ↄsumatũ ẽ. Uel significant septẽ vba q̃ tñ btã virgo legit de xpo dixisse. pmũ fuit discretionis: q̃mo fiet istud. scdm hũilitatis: ecce ancilla dñi. tertiũ salutationis: ecce vt facta ẽ vox salutatiõis tue in aurib⁹ meis. q̃rtũ grãꝝ actionis: magnificat aia mea dñm. q̃ntũ cõpassionis: filii vinũ nõ hñt. sextũ istructiõis: quodcũq; dixerit vobis facite. septimum ↄmemoria fili q̃d fecisti nobis sic. Pria aũt petitio ẽ: sanctificet nomẽ tuũ. Scda: adueniat regnuꝫ tuũ. Tertia: fiat volũtas tua. Quarta: panẽ nostrũ quotidianũ. Quita: ⁊ dimitte nob debita nr̃a. Sexta: ⁊ ne nos iducas i tentationẽ. Septima libera nos a malo. Et he septẽ petiones ſm aplm: septẽ postulatiões dñr: q̃ꝝ pme tres spectãt ad vitã eternã siue ad patriã: ⁊ iõ sacerdos in q̃busdã locis eleuato calice dicit eas ⁊ pfationẽ pceptis salutarib⁹ ⁊c. dicẽs pro. Sicut in celo: pax magis eleuat illũ: ⁊ dicẽs ⁊ in terra: deponit illũ. Tres vltime ad pñtem vitã siue ad viã ptinẽt: ⁊ iõ deposito calice dicit eas: media pro. s. panẽ nostrũ ⁊c. ptinet ad vtrũq;. Porro tres pme succedũt ordine tpis: sꝫ pcedũt ordine dignitatis. Tres vltime succedunt ordine dignitatis: sed pcedunt ordine tpis. Duplex igit ordo est i dñica orone notãdus: vnꝰ in ascẽdẽdo q cõuenit cũ vtutib⁹: alter in descẽdẽdo q cõcordat cũ dõis: dõa nãq; de sũmis ad ima descẽdũt: vñ. Regescet sup euꝫ spũs sapie ⁊ itellectꝰ ⁊c. Uirtutes pro de imis ad sũma ↄscẽdũt vñ. Beati paupes spũ: qm ipsoꝝ ẽ regnũ celoꝝ. Primites ⁊c. Nẽpe dñs in orone ipsa secutus est ordinẽ dignitatis q ẽ artificialis: vt de maiorib⁹ ad minora descẽderet. Sꝫ doctores in illiꝰ expõne sequũtur ordinẽ tpis q ẽ nãlis vt de minorib⁹ ad maiora. i. de tpalibus ad eterna condescendãt: quẽ modũ suabimꝰ exponẽdo. Et sic hic adaptatio septẽ petitionũ: septẽ vtutũ: septẽ donoꝝ spũs sci: ⁊ septeꝫ beatitudinũ ↄ septẽ vitia capitalia: septẽ virtutib⁹ opposita. Nã dona petitionib⁹: vtutes donis ⁊ btitudines virtutibus obtinẽtur. ¶ Septeꝫ dona sũt hec sapia: itellectꝰ cõsiliũ: fortitudo: scia: pietas: ⁊ timor de q̃bus dicit ꝓpheta. Regescet sup eũ spũs sapie ⁊ itellectꝰ: spũs ↄsilij ⁊ fortitudinis: spũs scie ⁊ pietatis: ⁊ replebit eum spũs timoris dñi. ¶ Septẽ pro vtutes sunt he: paupertas spũs: mãsuetudo: luctus: esuries iusticie: misericordia: mundicia cordis ⁊ pax. ¶ Septẽ quoq; btitudines sunt iste: regnũ celorum. possessio terre: ↄsolatio: saturitas: misericordie cõsecutio: visio dei: filiatio dei: de q̃bus ↄiũcti dñs ait. De pma. Bti paupes spũ: qm ipsoꝝ ẽ regnũ celoꝝ. De scda. Beati mites qm ipsi possidebũt terrã. De tertia. Beati q lugẽt: qm ipi ↄsolabũtur. De q̃rta. Bti q esuriũt ⁊ sitiũt iusticiã: qm ipsi saturabũtur. De q̃nta. Beati misericordes: qm ipsi misecordiã ↄsequẽtur. De sexta. Beati mũdo corde qm ipsi deum videbũt. De septima. Beati pacifici: qm filii dei vocabũtur. Septẽ pro vitia capitalia sũt inanis gl̃ia: siue supbia: ira: inuidia: accidia: auaricia: gula: luxuria: q̃ significata fuerũt i septẽ pplis q̃ trã israel ꝓmissã tenebãt: vꝫ etheus: gergezeus: amorreus: cananeus: ferezeꝰ eueus: ⁊ iebuseus. Hõ igr̃ est egrotꝰ: deꝰ medicꝰ: vitia sũt lãguores: petitiões sũt plãctꝰ: dona sũt antidota: vtutes sũt sanitates btitudines sũt felicitates ⁊ gaudia. Hec septẽ vitia ꝑ septẽ petitiões hmõi fugãtur orõnis ꝓut iferius ondẽt. ¶ Ad orõnis g ipsiꝰ expõnẽ veniamꝰ. Et nota q̃ in q̃busdã ecclesijs dũ he septẽ petitiões dñr: dyaconus stat iclinatꝰ cõranẽ expectãs i q̃ significat aplos q post mortẽ dñi ꝑ septem hebdomadas ↄfirmationẽ spũs expectauerũt. Subdiaconus pro qescit: qꝛ mlieres i sabbato q̃ ẽ dies septia siluerũt.

PAter nr̃ ⁊c. Ordinẽ tpis vt ꝓmissũ ẽ in hꝰ orõis expõne suãtes a fine eiꝰ initiũ sumamꝰ ꝓsus pncipiũ ordine retrogrado ꝓcedẽdo. Siqdẽ hõ multis malis circũdatꝰ pmo petit liberari a malo: qꝛ pro sine tẽtatiõe ñ ẽ vita hoīs sup trã: iõ liberarꝰ a malo petit vt i tẽtatiõeꝫ ñ iducat. Et qꝛ dñi i hac vita ↄsistit sꝑ est in quocũq; pcõ i nã n dixerimus: qꝛ pcm nõ habemus vitas i nobis nõ est nõ petit vt debita. i. peccata sibi dimittãtur. Cũ autem fuerit liberatus a malo: cũ vicerit tẽtationes: cũ debita fuerit ei dimissa: qꝛ q ꝑ se stare nõ põt necessariꝰ est ei spũs fortitudinis ne pmiũ expectãdo deficiat: iõq; petit vt panis q̃tidianꝰ sibi donet: deide cũ fuerit liberatꝰ a malis ⁊ roboratꝰ i bonis petit vt fiat volũtas dei sicut i celo ⁊ i terra: ⁊ qm pmissa i hac vita pfecte fieri nõ possẽt: mox petit vt regnũ adueniat: i quo nomẽ pr̃is scificet i celis vt nunq̃ d cetero possit a scificatiõis gr̃a separi. ¶ Postq̃ petitionuꝫ ↄtinuationẽ pmisimꝰ: mox ad eoꝝ expõnẽ veniamꝰ. Est notãdũ tñ ẽ q̃ illud q̃d in orone pmittit: vꝫ pr̃ nr̃ q es i celis: captatio beniuolẽtie est: vt iã dicet. Nẽpe pi grece dr̃ genitor latine: ⁊ hebraice abba: ⁊ dr̃ deꝰ pr̃ a patrãdo siue pficiẽdo: qꝛ ꝑ eũ oia facta sũt. Deꝰ aũt ⁊ gnãliter ⁊ spãliter ⁊ singulariter dr̃ pr̃. Gnãliter oiuꝫ ꝑ creationẽ. Spãliter iustoꝝ ꝑ adoptionẽ. Singulariter xpi ꝑ gnãtionem. Per creationẽ vt ibi. Flecto genua mea ad te deũ patrẽ oipotẽtẽ a quo ois pr̃nitas in celo ⁊ in terra noiat. Per adoptionẽ vt ibi. Si vos cũ sitis mali nostis bona data dare filiis vr̃is: q̃to magis pr̃ vester de celo dabit vobis spm bonuꝫ petẽtib⁹ se. Per gnãtionẽ vt ibi. Nemo nouit filiũ nisi pr̃: ⁊ patreꝫ nisi filiꝰ: ⁊ cui voluerit filiꝰ reuelare. Per h̃ q̃ dicit. Pater nr̃ q es i celis: deborat nos a duob⁹: vꝫ a supbia: ne dicamꝰ: pr̃ mi: q̃si reputãtes ꝓpriũ q̃d ẽ cõe: ⁊ ab idignitate. s. ne reddamur idigni tãto pr̃e q ↄsistit in celis. Deꝰ eni soliꝰ xpi ẽ pr̃ ꝑ nãm cui soli cõpetit dicere pr̃ mi: fideliũ aũt ẽ pr̃ ꝑ grãz: q̃b⁹ cõpetit dicere. Pater nr̃. Ille dic pr̃ mi si pole ẽ trãsfer a me calicẽ hũc. Isti dicũt pr̃ nr̃ q es i celis scificet nomẽ tuũ ⁊ ipsemet dicit. Uado ad patreꝫ meũ ⁊ ad prẽz vr̃m meũ q̃dẽ ꝑ nãm: vr̃ꝫ ꝑ gratiã. ¶ Notatur ẽ nos ꝑ hec ad duo. s. ad suãdũ grãz adoptiõis: cũ dñi

pr̄: ⁊ vnionē fraternitatis: cū ait nr̄. ¶ Rursū p h q dicit pr̄: q ē nomē piū: notat bōitas eiꝰ ⁊ eccl'ie deuotio: q̄ ipsū patrē appellat. Per h ꝓo q dr̄ nr̄: ostēdit dilatatio chari‑tatis. Per h q dicit i celis. i. scis q̄ꝝ puersatio a fece mūdi remota ē dei pietas designat. Sz igr̄ captatio beniuolētie i hac orone pmittit: sciēdū ē q beniuolētia captat a tribꝰ s. a psona cognitoris: petitoris: ⁊ assessoris: cognitor ē deꝰ petitor est hō: assessor est angelus. A psona cognitoris cuz ait pr̄: petitoris cū ait nr̄: assessoris cū ait q es i celis. i. i an‑gelis vel i scis: de qbꝰ hr̄. Celi enarrāt gloriaz dei: vn̄ spes nob attribuit vt scōs nos faciat. Uel i celis. i. i secreto ma‑iestatis diuie p qd dat fiducia obtinēdi bonū occultū: qd oculus nō vidit nec auris audiuit nec in cor hois ascēdit. Dat g̃ fiduciā sperrādi bonū: vn̄ nō dr̄ Dn̄e cui fuit timo‑re: sz pr̄ cui fuit amore. q. d. qz pr̄ es vis: qz i celis es potes g̃ libera nos a malo. ¶ Et nota q celū dr̄ a celādo: qz celat diuia secreta: vl' a celsitudine qz altiꝰ est ceteris rebꝰ. ¶ Sz liba nos a malo. Triplex ē malū a quo petimꝰ liberari: innatū: adductū: ⁊ iflictū. Primū ꝫbit. s. originale. Scdm ꝯmit‑tit. s. actuale. Tertiū sustinemꝰ. s. penale. Malū aūt vita‑mus p spm timoris. Nā vt inqt scriptura. Timor dn̄i expel‑lit pcm. Porro triplex est timor q̄ cessamꝰ a malo: seruilis: initialis ⁊ finalis. Timore seruili cessamꝰ a malo formidi‑ne pene. Timore filiali cessamꝰ a malo amore iusticie. Ini‑tiali timore cessamꝰ a malo: ptim formidine pene: ptim amo‑re iusticie. Seruilis timor ē icipiētiū. Initialis ꝓficiētiū Finalis pfectorū. Dicit g̃. Sz libera nos a malo. q. d. Da nobis spm timoris ⁊ paupratē spūs: vt p spm timoris vite‑mus mala. p paupratē spūs abdicemꝰ bona: q̄tenus exclu‑sis vitiis ⁊ cōtēptis terrenis beēmꝰ eterna. s. regnū celorū qd lucifer ⁊ pmi parētes p inanē gloriā siue supbiā amise‑rūt. Per h g̃ q se hūiliādo petit liberari a malo qd fit per donū timoris: fugat supbia q̄ opponit timori: ⁊ sic finis orō‑nis ꝯcordat cū pncipio vbi ab hūilitate ꝯ supbiā icepit vt pmissū ē. ¶ Et ne nos idu. i tēpta. s. dyabolicaz: Nota q tē‑ptat nos deꝰ: tēptat hō: tēptat dyabolus: deꝰ tēptat vt ꝓ‑bet: hō vt sciat: dyabolus vt fallat. De pmo legit. Tēptauit deꝰ Abraā. De scdo. Tēpta nos obsecro diebꝰ decē. De ter‑tio. Cur sathanas tēptauit cor tuū. ¶ Porro duobus mo‑dis tēptamur interiꝰ p delectationē: ⁊ exteriꝰ p suggestionē: interior tēptatio parꝫ efficit: exterior multū ꝓficit si nō ꝯsen‑tiat sz resistat. Scriptū ē eni. Tēptatio vos nō apphēdat nisi hūana. Rursus. Beatꝰ vir q suffert tēptationē: qz cuz ꝓbatꝰ fuerit accipiet coronā vite. Cū igr̄ citra cōsensuz tē‑ptamur: ducimur i tēptationē: cū ꝯsentimꝰ i tēptationē in‑ducimur: sicut piscis an̄ capturā ducit i rethe. cū aūt idu‑cit capit ⁊ tenet: tūc iplet qd Jacobꝰ aplꝰ ait. Tēptat āt vnusqsqꝫ a ꝯcupiscētia sua mala abstractus ⁊ illectꝰ. De‑inde ꝯcupiscentia cū ꝯcepit parit pcm: pcm ꝓo cū ꝯsuma‑tū fuerit generat mortē. Uez cū idē aplꝰ dicat: qz deꝰ est itentator maloꝝ. Quid est qd petimꝰ ne deꝰ nos iducat in tēptationē? Sed notā est q deꝰ quoddāmō tēptat ⁊ quod‑dāmō nō tēptat: tēptat vt ꝓbet: iuxta illud. Proba me de‑us ⁊ tēpta me: nō tēptat vt fallat: iuxta illud. Deus nemi‑nem tēptat. petimꝰ g̃ ne nos deus in tēptationez iducat. i. ne pmittat iduci: qz sicut dr̄. Nō est malū in ciuitate qd de‑us nō faciat. i. qd fieri nō pmittat. Scriptū est eniz: Fidel' deꝰ q n̄ patit vos tēptari supra id qd potestis: q̄si dicamus. Da nob spm pietatis ⁊ māsuetudinē spūs: vt p spm pietatis vicamꝰ tēptatiōes exercēdo nos ad pietatē: ⁊ p mānsuetudi‑nē vicamꝰ irā n̄ reddēdo malū ꝓ malo. Uicamꝰ et iuidiā q̄ opponit pietati: vt ita possideamus terrā viuentiū quā per spm pietatis ⁊ per mānsuetudinem spūs obtinebimꝰ. Nā pietas ꝓmissionem hꝫ vite q̄ nūc est ⁊ future: ⁊ beati mites: qm̄ ipsi possidebūt terrā. Un̄ psalmista. Mansueti possidebunt terram ⁊ delectabūtur in multitudine pacis. Dimitte nobis debita nostra ⁊c. Debita dicuntur peccata q̄ nos debitores pene ꝯstituūt: nō eni hic agit de dbitis pe‑cuniaꝝ sed offensaꝝ. Tria aūt sūt debita que petimus no‑bis dimitti. s. pcm in deū: pcm in ꝓximū ⁊ pcm in nos: vn̄ Peccauimꝰ cū pr̄ibꝰ nr̄is iniust. egi. iniqui. fe. vnde. Pec‑cauimus cū pr̄ibus nr̄is in deū: iniusta egimus in ꝓximū iniqtatē fecimus in nosmetipsos. Et qz peccauimus i deū iō petimus: vt ipse dimittat nobis debita nr̄a: qz peccaui‑mus i nos: iō petimꝰ: vt dimittat nobis debita nr̄a: qz pec‑cauimꝰ in ꝓximū: iō petimꝰ vt dimittat nobis debita no‑stra sicut ⁊ nos dimittimus debitoribꝰ nr̄is. Hoc pacto er‑go ⁊ ea ꝯditiōe nobis dimittūtur: si nos dimittamus de‑bitoribus: alioqn etiā dimissa reuocātur i debitū fm illud euāgelii. Serue nequā oē dbitū dimisi tibi: qm̄ rogasti me nōne g̃ oportuit ⁊ te misereri ꝯseruo tuo: sicut ⁊ ego miser‑tus sū tui ⁊ iratꝰ dn̄s eiꝰ tradidit eū tortoribꝰ q̄adusqꝫ red‑deret vniuersū debitū: sic ⁊ pr̄ meꝰ celestis faciet vobis si n̄ dimiseritis vnusqsqꝫ fr̄i suo de cordibꝰ vr̄is. Ut g̃ dn̄s cui‑dēter ostēderet q nullus ē totiꝰ orōnis fructꝰ nisi debitori‑bꝰ dimittamꝰ: i fine eiusdē euāgelii subiūxit ad oīa. Si di‑miseritis hoibꝰ pcā eoꝝ dimittet vob pr̄ vester celestis pcā vr̄a. Si āt nō dimiseritis hoibꝰ pec. eoꝝ nec pr̄ vr̄ di. vo. pe. ve. His g̃ q debitoribꝰ nō dimittunt: hec orō nō ꝓdesse vꝫ sz obesse. Nā q sic petit sibi dimitti sicut debitoribꝰ suis ip‑se dimittit: ꝓfecto si non dimittit ipse debitoribꝰ: vr̄ petere vt sibi nō dimittat: de ꝯse. dist. 2. panē. ¶ Sed q̄rit qd te‑net illi dimittē q nec satisfacere vult nec veniā postulare. Sane distinguēdū est iter ꝓfectū ⁊ iperfectū. Is q viā ꝓfe‑ctiōis arripuit ēt n̄ petēti veniā oibꝰ mōis idulgere tenet vn̄ i canone inoc. de pe. di. 5. c. fi. legit. Falsa ē pnia si peni‑tēs offenso nō satisfaciat: aut si offendēti offensus nō idul‑geat. Qui ꝓo nōdū ꝓfectiōis votū assūpsit: tenet qdē ranco‑rē cordis deponere: sz nō tenet satisfactionē dbitā ꝯdonare vn̄ i canōe fabiān. 23. q. 4. cū in lege: ita canit. Si qs ꝯtri‑sterꝰ recōciliari noluerit fr̄i suo satisfaciēte eo q ꝯtristauit acerrimis maceret iediis vsqꝫ dū gratāti aio satisfactionē recipiat. Quāquā oēs vlr teneamur diligē inimicos nr̄os bn̄ facere his q oderūt nos: ⁊ orare ꝓ ꝓsequētibꝰ ⁊ calūni‑antibꝰ nos. 90. di. si qs. Qz ꝓo sūt culpe i qbꝰ culpa ē rela‑xare vindictam. 28. di. qui sunt: ⁊ si peccatum in nos tene‑mur dimittere peccatum tamen in deum ⁊ i ꝓximum de‑bemꝰ pūire. Quisqs g̃ laborās odio vel iuidia: grauat ma‑gis hac orōne q̄ iuuet nisi iā ꝓpositū hꝫ dimittēdi. Uerū tn̄ n̄ i sua gsqꝫ sz i totiꝰ eccl'e vr̄ ꝑsona exaret: vn̄ nō dicit: di‑mitte mihi dbita mea sicut ⁊ ego dimitto debitoribꝰ meis sz dic: dimitte no. de. si. ⁊ nos di. de. no. Quidā ēt volūt ita illud itelligi. dimitte nob ⁊c. i. sic di. no. de. no. vt ⁊ nos di. de no. q. d. Da nobis donū: sciaz: luctū ⁊ fructē: q̄tenꝰ tam nr̄a q̄ aliena pcā cogscamꝰ ⁊ defleamꝰ: vt nob debita nr̄a dimittas. ⁊ ita ꝯsolationē hēbimꝰ aduersus iuidiā q̄ facit hoiez dolēt: ⁊ de alieno bono tabescē: aduersus irā q̄ ē ꝯtria sciē: qz ira ipedit aīuz ne possit cernere veꝝ. 11. q. 3. illa. ⁊c. s. per sciaz eni ⁊ luctū i pn̄ti remissiōē accipimꝰ: ⁊ i futuro ꝯsolationē hēbimꝰ. Iuxta illō qd legit. A delicto meo mū‑da me: qm̄ iniqtatē meā ego cognosco: ⁊ beati q lugēt qm̄ ipsi ꝯsolabūtur. Panē nostrū quotidianū ⁊c. Un̄ in euā‑gelio Joānis. Dn̄e semp da nobis panē hūc: panis autē grece interptat latine oia. vn̄. Oramꝰ vt oipotēs pr̄ oēm victū spūalē ⁊ carnalē ⁊ corpalē oi tēpore largiri dignet. Quinqꝫ aūt panes sūt nobis necessarii: i via q̄tuor: ⁊ qntꝰ i pr̄ia: corpalis ad sustētationē: spūalis ad iformationem. doctrinalis ad eruditionē: sacralis ad expiationem: ⁊ eter‑nal' ad fruitionē. De pmo legit. Nō in solo pane viuit hō. De scdo. Amice accōmoda mihi tres panes. De tertio veni‑te cōedite panē meū. De q̄rto. Qui panē dn̄i māducat idi‑gne: reꝰ erit corpis dn̄i. De qnto. Ego sū panis viuꝰ: q dē ce‑lo descēdi. Postq̄ eni fuerit hoi pcā dimissa: necessariꝰ est ei spūs fortitudinis: vt pmissum est: ideo dicit. Panez no‑

strum quotidianum.i.nobis quotidie necessarium: alio quin qd nrm esset nobis dare nō posset nisi prius ōtineret esse nr̃z:ℓ extra ō fide istru. iter. Da nob hodie.q.d. Da nob spūm fortitudinis qui multiplici pane roborat aiam ne deficiamus in pñti esuriendo iustiaã per quã expectētes accidiã ℓ tediū de bono plena iustitia saturabimur i futuro: fm illud. Beati qui esuriūt ℓ sitiūt iustitiã: qm ipsi saturabunt. Mathe⁹ dicit. Panē nrm supsubstãtialē: qd duobus modis pōt intelligi: velut vna sit dictio: da nobis panez nrm supsubstãtialē.i.sup oēm substãtiã.s.creatã: qui pãis est in altari: vel vt sint due dictiōes q̃si: da nobis panē nr̃z.i.xp̃m qui ē ppri⁹ cib⁹ fideliū: ℓ hoc sup panē.i. pter panez sbstãtialē.i.necessariū ad sustētationē.q.d. Da nobis vtrū qz.s.mētis ℓ corpis. Lucas dicit. Panē nrm quotidianū: qd tã de corpali q̃ de sacrali pane pōt intelligi.vz. de viatico Grec⁹ hz epyusion qd interpretat supsubstãtialē: de ɔse.di.z.in calice: in fine. Hebre⁹ pro segola qd interptat egregium vel peculiarē. Ob hoc forte lucas vidēs Matheū dixisse segola qd sonat peculiarē: dixit quotidianū. Grec⁹ aūt interpres mathei: qz vidit eū dixisse segola qd sonat egregiū: dixit epyusionē.s. supsubstãtialē. ¶ Fiat volūtas tua. Hoc rogamus vt q̃dmo angeli vel oēs sci iculpabiles deo seruiūt: ita ℓ nos absqz graui pctō illi seruiam⁹ in terra. ¶ Volūtas dei dupl̃r intelligit.s.ℓ bñplacitū dei eternū ℓ signū bñplaciti tpalis. Bñplacitū dei eternū semp iplet: vñ ℓ volūtati ei⁹ qs resistet: ℓ oia q̃cūqz voluit dñs fecit. Signa bñplaciti tpalis sunt qnqz. pceptio: phibitio: pmissio: ɔsiliū: ℓ opatio: vñ. Magna opa dñi exq̄sita in oēs voluntates ei⁹. Hec nō semp iplent sz vt iplcant orat vñ dr. Fiat volūtas tua: idest ope cōpleat qd pcipis: qd ɔsulis: qd suades: qz nō sufficit volūtas nisi assit facultas. 86.di.non satis. ¶ Sicut in celo ℓ in terra.i.sicut illi q sunt in celo volūtatē ei⁹ faciūt sic ℓ nos in terra faciam⁹: vel sicut in celo ℓ i terra.i.sic i angelis: ita ℓ in hoib⁹: vel sicut in pfectis ita ℓ in ɔuersis: vl sicut in xp̃o ita ℓ in ecclesia: vl sicut in mēte ita pīter ℓ i carne: vt caro nō ɔcupiscat aduersus spūm: fm illud. Cor meum ℓ caro mea exul.i.d. v.q. di. da nobis spūm ɔsilii vt faciam⁹ volūtatē tuã maxie misericordiã que pmit auaritiã quã⁹ misericordiã ɔseq̃mur: fm illō. Beati misericordes. q.m.cō. Sicut.n. auaritia cōsistit in acq̄rēdo ℓ retinēdo: ita misericordia ɔsistit in dãdo ℓ dimittendo: h⁹ petitōis ℓ aliaꝝ duaꝝ ipletio ichoat in via ℓ ɔsumat in pr̃ia vbi nil velle poterim⁹: nisi qd deū velle sciem⁹: tūc diligim⁹ deū ex toto corde: ℓ ex tota mēte: ℓ ex tota aia: ℓ ex corde.i. intellectu diligim⁹ filiū: toto.i. sine errore: ex mēte.i. mēoria diligim⁹ patrē tota.i. sine obliuiōe: ex aia.i. volūtate diligim⁹ spūm sctm: tota.i. sine ɔtrietate: prez potentē: filiū sapiētē: spiritū scm benignū.i.trinitatis potētiã sapiētiã ℓ bōitatē. ¶ Adueniat regnū tuū. Hoc rogam⁹ vt semp xp̃s regnet i nobis ℓ nō peccatū vt nos paratos iueniat qñ aiaz a corpe iubebit exuī. Regnū aūt dei dr ℓ militãs ecclia: qz regnat: ℓ triūphãs ecclesia: qz regnat. Itē regnū dei dr a grã fidei ℓ gloria spei. Rursus regnū dei dr ℓ intellect⁹ scripture ℓ locus pr̃ie. De regno militãtis ecclesie scriptū est. Exibunt angeli messores ℓ colligēt de regno ei⁹ oia scãdala. De regno triūphãtis ecclesie regit. Venient ℓ recūbēt cū Abrahaz Isaac ℓ Iacob in regno celoꝝ. De regno fidei dicit scriptura. Regnū dei intra vos ē. De regno spei dñs ait. Percipite regnū qd vobis paratū ē ab origine mūdi. De regno scripture legit. Auferet a vobis regnū dei: ℓ dabit gēti facienti fruct⁹ ei⁹. De regno patrie regit. Fulgebunt iusti q̃si sol in regno pr̃is eoꝝ: sꝫ et ipse xp̃s dr regnū dei: fz illō. Si ego in digito dei eicio demonia pfecto venit in vos regnū dei. Adueniat igit regnū tuū.i. adueniat regnū ad regnū militans.s. ad triūphãtē: vel regnū tuū adueniat.i. ad vidēdū te veniat: ℓ vt regnū fidei ad regnū spei trãseat: qm hec est vita eterna vt cognoscam⁹ te solū veꝝ deū: ℓ quē misisti Ihm xp̃z.q.d. Da nobis spūm intellectus quo mūdari corde intelligamus te in pñti regnare p fidē: vt i futuro videam⁹ te regnãtē in nob p spē. Tūc cognoscem⁹ sic ℓ cogniti sum⁹ vidētes nunc q̃si p speculū in enigmate: sz tūc facie ad faciē eū videbim⁹ q̃dmo videbim⁹ deū deoꝝ in syon. Nō est ɔ gulã de qua pphā. Vinū igr ℓ ebrietas aufert cor. Per intellectū.n. dñnit hō carnalr viuere. Vñ Hiero. Ama sciaz scripturaꝝ: ℓ carnis vitia nō amabis. ¶ Scificet nomē tuū. Hoc rogamus vt nos sci sim⁹ ℓ iusti ℓ recedam⁹ a malo ℓ semp faciamus bonū. Et nota q nomē pr̃is q̃tuor modis scificat in filiis: duob⁹ modis in via: ℓ duob⁹ in pr̃ia. In via p efficiētiã: ℓ pseuerãtiã: in pr̃ia p ɔsumatione ℓ effectionē. In via nãqz nomē pr̃is scificat in filiis qñ scificatōis effectū opat in eis. Vel qñ scificatio quã acceperūt in noīe pr̃is pseuerat in illis. In pr̃ia vero nomē pr̃is scificat in filiis: qz scificat ℓ ɔfirmat in eis: vt nūqz possit a filiatiōis grã separi: hic ē q̃si mobile nomē patris in filiis. Nã ℓ iudas qñqz fuit filius ℓ qñqz nō fuit: p q̃ possibilitate mouēdi dixit aplr ℓ hr̃.3.q.7.§.qd testat. Castigo corp⁹ meū ℓ in fuitutē redigo: ne forte cū aliis pdicaueri ipse reprob⁹ efficiar: ibiqz nomē pr̃is scificat in filiis: qz ibi tales sunt filii in qb⁹ pr̃ sancte⁹ appz: tūc erūt mãifesti q nūc sunt occulti fm illō. Nos isensati vitã illoꝝ estiabam⁹ isaniã: ℓ finē illoꝝ sine honore: ℓ ecce q̃dmo cōputati sūt inter filios dei ℓ inter scōs sors illoꝝ ē. Dicit ḡ scificet nomē tuū.q.d. Da nobis spūm sapie: prout dr a sapore.i. iocūditatē eternã vt gustem⁹ q̃ suauis ē dñs generãs in nob pacē.i. motū interioꝝ gerē vt caro nr̃a nō cōcupiscat aduersus spūm: qz nō ē pax ossib⁹ meis a facie peccatoꝝ meoꝝ: vt ita scificet nomē tuū.i. pr̃ in filiis q̃tēn⁹ in pñti difficile: in futuro nequaq̃ a filiatiōis grã separent: qd est manifeste ɔ luxuriã: q̃ q laborat nō iocūdat in deo: ℓ pacē mētis nō hz: fili⁹ dei nō ē: sz iumēto assimilat: qz q̃si iumētū in suo stercore ɔputrescit: gustato.n. spū dsipit oīs caro. ¶ In fine dñice orōis ponit Amē: qd ad oēs petitiones refert. Hebreus aūt pōit in fine vnū ex his trib⁹ amen sela salē q̃ sonãt hec semp pacē. De amē dcm̃ ē sub ti. de salutatiōe ad ppl̃m: lz aūt amē qñqz affectū optantis exp̃mat: hic tñ ɔclusiōis affirmationē ōndit. Vñ glosa Mathei.6. Amē significat in his oib⁹ petitiōib⁹ idubitãter a dño tribui qd petit si vltie ɔditiōis pactū fuauerim⁹: vñ subdit. Si dimiseritis ℓc. ℓ iō amē hic nō a pplo vel a clero: sz a sacerdote pferit: ℓcū.n. ipse sit mediator inter deū ℓ hoies: quia ei⁹ ē vota ppli deo offerre ℓ ipsi⁹ volūtatē pplo renūciare sicut legit exo.19. mag ɔgruit illō a sacerdote pferri a q̃ ɔuenit petita a dño fuisse ɔcessa affirmari q̃ a pplo cui hmōi renūciatio ipō mediãte fieri dz. In aliis vero orōib⁹ q̃ i officio ecclesiastico dicunt: Amē exp̃mit poti⁹ affectū optãtis q̃ ɔclusionē affirmãtis: iōqz i illis ɔgrue pfert a pplo a q̃ optat: qd in illis a sacerdote orãte postulat. Profert tñ hic sacerdos amē sub silētio. Ratio in signū q dñs vult orãtes latere q a dño exaudiri sint ne postmodū repellãt. Scdo qz si alte pferret amē quo affirmat orōnē dñicã exauditaz ēē iudicari posset psumptio: ℓ quedã ostētatio sacerdotis.

¶ Tertia ps misse de silētio post dñicã orōnē. Rubrica.

TErtia pars misse icipit in hac oratione. Libera nos que sum⁹ domine ℓc. Que oratio dr embolism⁹ vel superexcrescentia eo q nihil in ea petitur quod in pcedēti oratione dominica petitum non fuerit: nec tamen supfluit: q̃m ē repetitio ℓ expositio nouissime petitiōis illi⁹. Illa.n. dic. Liba nos a malo: ista dic. Liba nos q̃sum⁹ ℓc. Et subdit a qb⁹ malis.s. a pñtib⁹ pteritis ℓ futuris: subdit et trãsit⁹ ad orōnē p pace ibi. Intercedēte bea ℓc. Vl dr superexcrescētia qz i pmitiua ecclesia multo tpe dcã nō fuit. ¶ Et nota q duplex ē embolism⁹.vz. quotidian⁹ ℓ annu⁹: quotidian⁹ est hec orō: dcã.n. amen sit finis dñice orationis: ℓ illō referunt sacerdoti a clero dicēte: sed libera nos a malo: vt pmis

sum est: patet q hec ofo intelligit embolism⁹ nō solū quotidia nus: verū ēt dñice ofonis. Embolism⁹ ēt quotidian⁹ sunt pfationes: vt Vere dignū ꝛc. ꝛ cōicātes ꝛc. ꝛ hāc igit oblatione offerri ꝛc. te igit clementissime pr. Annu⁹ ꝟo embolismus est ꝯsecratio olei ifirmoꝝ: d qua dicit in sexta pte sub ri. de cena dñi: ꝛ bñdictio vuaꝝ ꝛ agni paschalis ꝛ hmōi: ꝛ ēt frugū ꝛ fabaꝝ ꝑmaꝝ: que ex institutiōe Eutbiciani pape super altare bñdicunt. ¶ Embolismo finito nō ꝯcluditur per dñm. Hec.n. est emboltismoꝝ: ꝛ pfationū ꝯsuetudo sed ei ꝯtinuat ofo: Da ꝓpici⁹ pacē ꝛc. Da pacē iquā pctoris: vt sim⁹ a peccato liberi. Da pacē tpis vt sim⁹ ab oi perturbatione securi: nocet.n. ifirmis perturbatio: ꝛ ecce q ap te enodat a qb⁹ malis erui deꝑcemur. Hec aūt ofo. Libera nos ꝛc. sub silētio dr: ꝓut dcm̄ ē sub ti. de pf nr̄ sub verbo. Orem⁹ ꝑceptis: qd silētiū significat sabbatū quo corp⁹ dñi i sepulchro geuit: tūc.n. null⁹ fidē ꝑdicauit. Vñ Luca testāte: Mulieres q parauerāt vnguēta sabbato qdē siluerūt sz mādatū legis: xp̄s tn̄ nō siluit: timo ipse qui sm carnē in sepulchro geuit: sm aiaz descēdit ad iferos vt fortioꝝ superueniēs superaret fortē armatū: ad qd significandū ecclesia romana dicit ipsam ofonem alta voce in die parasceue: ꝛ mediolañ. semper: ꝛ tūc momordit īfernū ducēs suos vinctos de lacu in quo nō erat aq̄ liberādo eos de malis ꝑteritis pñtib⁹ ꝛ futuris: ꝛ dans eis perpetuā pacē: iqua sunt semper ꝛ a peccato liberi ꝛ ab oi perturbatiōe securi. Vñ de hoc laca liberari se: ꝛ totā ecclesiā orat ꝑsbyter dicēs. Libera nos ꝛc. Et qz nos idigni sum⁹ veniaz de ꝑteritis ꝛ pñtib⁹ atqz futuris ꝓmereri nisi nobis donet ofone bte ꝟginis: ꝛ btōrū petri ꝛ pauli atqz andree ꝛ alioꝝ scōꝝ: iō hic eos in nr̄z patrociniū iuocam⁹. Ad ipetrādū ḡ pacis grām iploratur. nr̄ salomonis. i. viri pacifici: ꝛ michael nūci⁹ pacis: ꝛ baptista ꝑco pacis: ꝛ tres apl̄i testes pacis ꝛ nō plures: qz in ore duoꝝ vel triū testiū stat oē ꝟbū. Pau⁹ ḡ orauim⁹ vt liberaremur a malis: nūc vo ꝓ pace oram⁹. Rursus lz oēs apostoli supi⁹ fuerīt ꝓpter auctoritatē apl̄at⁹ ꝯnumerati. In hac tn̄ ofone q triduū quo dñs in sepulchro iacuit dsignat tres reperiunt: ꝛ spālr isti tres ꝓpē aliq̄s coꝝ ꝑrogatiuas. vz. ꝓpter ꝑuilegiū ꝑrogatiue dignitat q ad petꝛ: ꝓpter ꝑuilegiū ꝑdicatiōis ꝛ imēsi laboris quo ad paulū ꝛ ꝓp priuilegiū nimiū ꝯcupite crucifixionis q ad andreā. Adhuc in hac ofone est itētio iuocare nō solū aplos verū ēt oēs sanctos qui per triplicē statū distiguunt: sic ꝛ oēs qui sunt in eccl̄ia militāte: aut.n. fuerūt vel sunt in statu ꝯiugali q per petꝛ: aut in statu ꝯtinētie: aut viduali: qui per andreā qui sm crysostomū credit in viduali statu fuisse: aut in statu ꝟginali qui per paulū designat: ad quē statū ēt angeli reducunt: qz ꝟginitas ē soror angeloꝝ ꝛ de beata Maria ēt fit mētio tāq̄ de porta misericordie. ¶ Postremo nota q post secretā tria dicunt ad mysterium ꝯsecratiōis corporis dñi perficiendū. vz. Preceptis salutarib⁹: ꝛ ofo dñica ꝛ h oro. Libera nos q̄sum⁹: ꝛ h hoc ꝓpter tres dies quib⁹ dñi corp⁹ iacuit in sepulchro: siue ꝓpter triplicem legem. s. naturalē mosaycam ꝛ euangelicam.

¶ De resumptione patene. Rubrica.

Quia post passiōis tristitiā ad resurrectiōis gaudiū puenit. Iux illō. Ad vesperū dmorabit flet⁹ ꝛ ad matutinū letitia: iō subdyacon⁹ interea dū chor⁹ rñdet: sz lib. nos a malo: accedēs ad dyaconum tradit illi patenā iuolutā: dyacon⁹ ꝟo illā recipiēs eā reuelat ꝛ reuelatā repñtat ꝛ tradit sacerdoti osculando illi⁹ manum aut hūeꝝ dextrū. Sacerdos ꝟo cū ea signū scē crucis sibi facit in faciē ꝛ eādē postmodū osculat. Hi quidē tā numero q̄ obsequio sanctas illas mulieres significāt de quibus narrat euāgelista Marc⁹ q vespere sabbati q lucescit in pri. sab. ve. ma. ꝛ al. ma. vi. sepul. pñtātes patenaz. i. corporēs latitudine charitatis in obsequiū sepulture. Iuxta qd legitur q mulieres emerūt aromata: vt de. vn. ic. ꝛ valde ma. vna sab. ve. ad mo. or. iaz so. ꝛ dice. ad inui. quis re. no. la. ab o. mo. Accessus igit dyacōi qui marias significat in tradēdo patenā significat illō q marie venerūt videre sepulchꝛ: ꝛ resurrectionē xp̄i late credētes cū aplis nūciauerūt: qui dmū dño sue fidei latitudinē obtulerūt ꝛ iō de manu dyaconi patenā. i. latitudinem charitatis accipit sacerdos. i. xp̄s acceptat. Vel per subdyaconū itelligit nichodemus qui ēt late credidit ꝛ obsequiū exhibuit saluatori. De ꝟo patena prius inoluta de hic reuelata ad altare deportat: hicē Moyses d fiscella ad regiā ꝑduct⁹ domuz Exo. z. Lex qdē que latuit: sz cognitis mysteriis ab ecclesia exaltata ad xp̄m ascēdere de egypto docēs. De ꝟo sacerdos sup patenaz sibi a ministris oblatā signū crucis facit: repñtat illud qd in Matheo legit q ꝑnceps sacerdotuz ꝛ pharisei signauerūt lapidē cū custodib⁹: sz uec rō ista nec signū scē crucis necessitatis sunt. Itē q patenā oblataz recipit significat q xp̄s oēs ad se ex charitate redeūtes cū desiderio recipit: qd ēt ex eo patz q statim marie ꝯcurrāti ꝛ aliis cōparuit: de h ēt dictū est sub ti. de oblatiōe sacerdotis. Post traditā dyacono patenā subdyacon⁹ manipulū que patenā tenuerat iuolutā: plicatā nō sup palliā altaris: sz alibi dponit in quo significat illō qd legit Jo. zo. qz petr⁹ in monumētū intrās vidit sudariū qd sup caput xp̄i fuerat nō cū linthcaminib⁹ positū sed separatim in vnū locū iuolutū. Dyacon⁹ aūt manū seu humeꝝ dextꝝ sacerdotis osculat: ad notādū q iplevult eē soci⁹ in passiōe vt soci⁹ sit in regno: ex̄ de sepul. c. i. sm q dicit apl̄s. Si cōpatimur ꝛ ꝯregnabim⁹. ¶ Rursus q osculat dextꝝ illi⁹ humeꝝ significat q deū hic videre nō possum⁹ nisi per speculū ꝛ in enigmate: in futuro ꝟo videbim⁹ eū sicuti est: qz ꝟo crucifix⁹ ardēti dsiderio q̄rebat. Iux qd angelus iqt mulierib⁹. Scio qz Ihz q̄ritis crucifixū: ideirco cū patena signat crux in facie sacerdotis: in q̄ maxie vires aie vigēt: ꝛ vt hoc signo munit⁹ possit dei fruitium sine ipedimēto ꝯsumare. Statimqz sacerdos osculat patenaz: ōñdēs q xp̄s ꝯtestim ipleuit desideriū mulieꝝ. Mox eniz occurrit illis dicēs auete: q ꝓcidētes tenuerūt pedes eius ꝛ adorauerūt. Nec est dubiū qn pedes ei⁹ fuerit osculate: d h subti. de osculo pacis dicet. Osculat ēt patenaz q̄si petens a deo pacē corporis ꝛ aie. Oratur ēt ꝓ pace tpali qd sit spāliter in quibusdā ecclesijs osculū ēt hmōi charitatē significat ꝓut dicet ibidē. ¶ Rursus iō se signat cū patena ꝛ osculatur post illā: ad notādū q si p passionē filij recōciliamur deo pri: erim⁹ ꝛ hēdes regni celestis: vel signū crucis cū osculo significat gloriatione xp̄i i cruce cū charitate. Quidā ēt cū patena se signant ante pectus: per quod significat sincera affectio: que per partes corporis ꝛ cordis in sacra scriptura significatur. Quidam autem prius osculantur patenam cum dicunt. Da propitius pacem: ꝛ postea cum osculata patena in vltima clausula. s. ab omni perturbatione securi se signāt: quia per crucem ꝛ hoc sacrificiuz ꝛ odorem eius omnia in celis ꝛ in terris pacificata denunciāt. Quidā quoqz consequēter osculant sūmitatē: ꝛ pedem calicis: qd osculum precēdit intimum affectum ad monumētum seu sepulturam xp̄i: exemplo magdalene que ex affectu stabat ad monumētuz foris plorans: vt dicitur in Ioāne. Osculū quoqz pedis calicis significat osculū peduz xp̄i: de quo iam dictū est. Aliqui etiam cū patena summitatez lateris ꝛ pedem calicis tangunt: qd similiter ex affectu intimo faciunt quasi totū monumentum amplectētes quod per calicem ꝛ patenā representatur: hoc enim proprium est feruēter amantium q non satiantur dilectuz ex omni parte corporis sui tangere: ꝛ etiam res dilecti: quod maxime ostendit Magdalena que a monumento non recedebat. Tact⁹ quoqz cum patena in summitate: ꝛ latere: ꝛ pede calicis significat tres cruciatus domini: scilicet in capite: in latere: ꝛ in pedibus.

¶ De fractione hostie. Rubrica.

Finita oratione pñi issa .s. Liba nos et resumpta patena dyacon⁹ discoperit calicez idē remouēs corporale: et super calicē sedulo intuetur. Deinde sacerdos intēdēs hostiā frangere ipsam de altari leuat supponens illi patenam et super ora ei⁹ collocat: idē tollēs eā super calicē per mediū frangat dicens: Per eūdē dñm nr̃m. Et in qbusdā ecclesijs partē que post fractionē in dextra manu remāsit ponit super patenaz dicēdo: qui viuit &c. Partem ꝟo que in sinistra remāsit: iterum p mediū frāgit: et priculā que post subdiuisionē in sinistra manu remāsit: piūgit pti pus sup patenā posite dicēdo in vnitate. s. s. &c. Alterāvero priculā in dextra remanētem tz sup os calicꝭ cū duob⁹ digitꝭ. s. cuz pollice et idice: et erecto calice simul et ipsa pricula pax cū ambab⁹ manib⁹ eleuatis alta voce dicēs. Per oia. s. s. quo dcō calicē simul cū hostia dponit pferēs: pax dñi sit semp vobiscū: et hoc dicēdo pducit ter signū crucis sup calicē cū dcā hostie pricula: deinde mittit priculā illā in calicē dicēs: fiat cōmixtio cor. &c. et postea per epm dat bñdictio solēnis. De singulis igit est videndū: et pmo q̃re dyacon⁹ discoopit calicē et in eū discoopertū intuet. ¶ Circa qd dicēdū ē q os calicis in hoc loco ostiuz significat monumēti: de quo et dyacon⁹ corpale remouet: et ī eo sedulo intuet: significās q angelus dñi lapidez ab ostio monumenti reuoluit et sindonē amouit: et in sepulchro diligēter aspexit. ¶ Scdo vidēdū est quare sacerdos hostiā super patenā locat: et inde eā tollēs sup calicē frāgat. Circa qd dicēdū ē q p calicē xpi passio vel ēt eterne beatitudīs fruitio dsignat: vñ psal. Et calix me⁹ inebriās q̄ pclar⁹ ē: et itez. Inebriabunt ab vbertate dom⁹ tue &c. Per patene rotūditatē bonoꝝ opeꝝ pfectio significat: sacerdos ergo volēs hostiaz frāgere pmo eā sup patenā locat: et idē illaz tollēs sup calicē frāgat: ad significādū q nemo passiōib⁹ hui⁹ mūdi meritorie valeat exponi: vel ēt ad eterne beatitudinis fruitionem admitti: nisi pri⁹ in bonoꝝ opeꝝ pfectiōe fuerit solidatus: vñ apls ad ephe. 6. Accipite armaturā dei vt possitꝭ resistere in die mala: et in oib⁹ pfecte stare. Ad h̄ patena hostie supponit et sup calicē frāgit: ad significandū q xps ex latitudine charitatis per patene dispōnē significate se supponit passioni. Rursus sup calicē frāgit ne minutie spargantur: sz in eius ꝯcauitate caute recipiant. Alibi tñ sup patenā postea frāgit: vt ipse panis viu⁹ qui de celo descēdit fractus p nobis in ara crucꝭ rememoret alibi quoqꝫ hostia comedēda de altari tollit: mā in ve. test. sacerdos panes ppositiōis de altari sublatos comedebat: ꝓut est decꝭ sub ti. de oblatōe sacerdotis. ¶ Tertio vidēdū est q̃re hostia frangit et qdē qr in lege iubebat similago frustratim offerri: sz et redēptor nr̄ bñdixit panē et fregit: fractūqꝫ discipulis distribuit: et iō sacerdos et legez et xpm sequēs panē sacrosanctuz in tres ptes partit: vt in fractōe panis dñm agnoscamus sicut et illi duo discipuli dñm cognouerūt: qb⁹ ipse resurrectiōis die eūtib⁹ in ema⁹ apparuit. Dū .n. sicut ait prosper. de ꝯse. di. z. frāgit hostia: et sanguis in ora fideliū ifundit imolatio corporis xpi in cruce et effusio sanguis ei⁹ de latere designat. ¶ Quarto q̃re per mediū hostia frāgit. Circa qd notādū est q in duas medietates frāgit in h̄ duplicē predestinatoꝝ statū. s. eterne glie: et tpal miserieiōqꝫ vna medietas subdiuidit in duas ptes: quaꝝ vna ē pro destinatis qui purgant in purgatorio: alia pro illis qui adhuc viuūt in hoc mūdo caduco: prout infra dicet. ¶ Quito q̃re pars hostie post fractionē in manu dextra remanēs poti⁹ ponitur super patenā q̄ q̄ in manu sinistra remāsit: et qdē pars ipsa que in dextra manu remāsit designat pdestinatos qui iam sunt in gloria: et iā tenēt illā rectitudinē cui nulla intectitudo admisceri poterit: et iō merito i pte dextra tenet. Altera vo pars dsignat illos pdestinatos q adhuc sunt in temporali miseria: vbi multa obliqua et pauca recta inueniunt: q̃re merito in sinistra tenet. Illa igit que est in dextra cuz diuidēda nō sit: vt iā dicet: sup patenā ponit que vero ē in sinistra cū diuidēda sit nō deponit: sed diuidenda retinet.

¶ Sexto q̃re ps que in sinistra remāsit itez subdiuiditur. Ad qd dicēdū est q illi qui sunt in glia vniformē statuz tenent: et vna btitudine fruunt: iō ps in dextra manu retenta et sup patenā collocata: que illos vt pmissum ē signat nō frāgit: sz illi q sunt in tpali miseria: in statu et miseria sūt diuisi. Nā ali⁹ ē stat⁹ et miseria coꝝ q adhuc viuūt in corpore: et ali⁹ ē coꝝ q purgant in purgatorio igne: iō ps q̄ in sinistra tenet illos significās diuidi dz. ¶ Septio q̃re pricula post sbdiuisionē remanēs in sinistra ꝯiūgit pti sup patenā pus posite. Ad qd dicēdū ē q fm Augu. dc⁹ duas hz man⁹ s. dextrā qua miseret: et sinistrā qua pūit illos q sunt in purgatorio: in q̄rū ibi purgant tñ dē sola pūitio: et iō pricula q̄ in sinistra tenet illos figurat. Ꝟi ꝟo q sunt adhuc in pñti vita in qua est stat⁹ merēdi ꝯseq pñt misericordiā: et iō ipsi p aliā priculā que est in dextra signant. Qz g̃ de his q sunt i purgatorio nulluū est dubiū: sic d illis q sunt in padiso q̄ tū ad futurā gloriā: iō merito pricula q̄ erat in sinistra eos dsignās ꝯiūgit pti pus sup patenā posite: q̄ illos q sūt in padiso dsignat: qm isti illis idubitāter sunt ꝯiūgēdi: de h̄ tñ alr ifra dicet. Sz pricula q̄ in dextra pte remāsit et dsignat eos q sunt in vita pñti: illi pti q̄ est sup patenā nō ꝯiūgit: sz in sanguinē mittit: qz illi adhuc egēt merit passiōis xpi que merita pcesserūt ex effusiōe sanguis agni imaculati. Ex h̄ missa aūt duaꝝ ptiū ꝯiūctiōe duo resultāt q̄si in modū linee ꝯtinua ꝯnexionē vtriusqꝫ testi i xpi passiōe sacrā dsignātia: et illa ꝯsus calicē dirigēda sunt q̄si sibi icorporēt sanguinē sine q̄ corp⁹ nō est. In hac ēt ꝯiūctione reprīt q post q̄ aliq tā pñtib⁹ q̄ futuri ꝓfuri purgati fuerit ipsi deo q ē nr̄a btitudo pfectissima vnione iūgent. ¶ Octauo q̃re pmisse due ptes ex calicē sup̄ patenā reseruant: sup q̄ aūt qdā q tres ptes hostie tres stat⁹ hōꝝ figurāt. s. q sūt i celo: q i purgatorio: et q in mūdo ꝯsant vt iā dicet. Per calicē aūt fm aliquē respcū ipsa eterna fruitio vt pmissum ē figuratur. Qz g̃ tā illi q ꝯsant i h̄ seculo q̄ illi q sunt i purgatorio nō dū ad illā fruitionē admissi sunt: iō ille due ptes ex calicē reseruant dōtc sumant. Sz hec rō nō ꝯcordat p oia cū pmissis: et iō alia rō iferi⁹ assignat. Pōt ēt dici q due hostie partes iō sup patenā ponunt: qm si oēs ptes sup os calicꝭ ambab⁹ manib⁹ tenerent: multa qdē picula ꝯtigere possent: d facili .n. posset errare et ps nō mittēda in calicē mitti: vl p pter manuū tremorē oēs ptes possent in calicē cadere. Sacerdos ēt calr ipedit⁹ nō posset q̄ icūbūt libere expedire et similia. Aliq tñ oēs ptes supra os calicꝭ tenent ne forte pp illaꝝ deportationē seu trāslationē aliq̄ idē pricula cadat aut remaneat in patena: d q̄ ēt sub ti. d cōicatōe sacerdotis dicetur. ¶ Nono q̃re priculā q̄ remāsit i dextra: sacerdos sup os calicꝭ tz. Ad qd dicēdū ē q particla ipsa vt pmissū ē repñtat illos q adhuc i corpore viuētes idigent misericordia dei sine pdictis merit passionis xpi et sanguis ei⁹ effusiōis pcedentib⁹. Tenet ḡ ipsa particla sup̄ os calicꝭ respcū directo ad sanguinem vt det itelligi itentio nec nō expectatio et ꝯsideratio viuentiū q̄ ad merita et passionez xpi: et tenet cū pollice per quez vigor: fruct: et cū idice per quez mētꝭ discretio significat: ad oñdēdū q cū fidei vigore et mētis discretiōe hec ꝯsiderāda et expectāda sūt. Vl cū duob⁹ digitꝭ tenetur: ad dsignādū duplicē nām q̄ fuit i corpore xpi: d initatē s. et hūanitatē. Et ꝯiūgit sanguini: ad oñdendū q q digne et cū fide merita et passiones xpi ꝯsiderāt et expectāt ei⁹ passione et meritis iuuant. ¶ Decimo q̃re sacerdos dicturus per oia secu. secu. se erigit. Et est dicendum q cū ipse petere velit perpetuā existentiā dñi nobiscū: et omne datū optimū et oē donū perfectū d sursū sit. i. q. z. q̄ pio: merito ad deum se tunc corpore et mente erigit sperās se acceptuꝝ qd petit.

¶ Undecimo quare verba ipsa proferēs vocem suam exaltat ꝛ paꝫ calicē eleuat. Super quo dicēdū est ꝙ sacerdos xp̄i vicari⁹ hostia vt p̄missum est fracta moꝫ pacē annunciatur⁹ vocē exaltat: vt pp̄ls pacē desiderās hoc intelligēs dicat Amē. 38 di. sedulo: ꝛ calicē paꝫ ab altari eleuādo ostēdit ꝙ xp̄s qui per passionē que per calicē designaꝫ descēderat eleuat⁹ p resurrectionē a mortuis pacē postmodū discipulis timētib⁹ nūciauit dicēs eis. Pax vob. Pōt ēt dici ꝙ quemadmodū p̄missum est: pticula que sup os calicis teneꝫ repn̄tat viuētes: ꝛ credētes: ꝛ expectātes iuuari meritē passiōis: ꝛ effusiōis sanguis xp̄i. Sꝫ vt credam⁹ duo. Primū. s. xp̄z veꝫ fuisse veū ꝛ sanguinē ꝛ corp⁹ nūꝗ̄ fuisse a diuinitate separata. Scdm: xp̄m fuisse veꝫ hoiem ꝛ corp⁹ veꝫ ꝛ sanguinem veꝫ dicta nō ꝯsequimur: pp̄ hoc ꝗ calicē ꝛ dictā pticulā paꝫ simul eleuat vt ōndat ꝙ firmiter credim⁹ p̄mū: ꝛ eam stati deponit: vñ ōndat ꝙ ēt eodē mō credim⁹ scdm. ¶ Duodecimo q̄re dicta eleuatio ꝛ depositio fit cū vtraꝗ̄ manu ꝛ nō cū altera tm̄. Ad qd̄ dicēdū ꝙ hoc fit vt per hoc deꝫ intelligi ꝙ sicut p̄missa duo credit intellectu ita amat ꝛ appetit affectu ꝛ toto conatu. Fit ēt hoc mō vt securi⁹ ꝛ decētius fiat. ¶ Decimotertio q̄re moꝫ dicē altiori voce Pax dn̄i ꝛc. Et q̄rē qꝛ nō solū p signa verificā p̄ v̄ba resurrectiōis est gaudiū exprimēdū: iō sacerdos per letitiā de resurrectiōe habitā pcedēs statim deposito calice altiori voce dicē. Pax dn̄i sit semp vobiscū: repn̄tās ꝙ vna sabbatoꝫ Jh̄s postꝗ̄ surrexit a mortuis stās i medio discipuloꝫ: dixit eis. Pax vob ꝛ iteꝫ pax vob. Jo. 20. q. d. Do vob pacē pectoris in via: ꝛ pacē eternitatis i p̄ria. Idē ꝗ inuit sacerdos di. pax dn̄i. i. pax pectoris sit semp vobiscū. i. in p̄nti h̄: ꝛ pax eternitatis i futuro. Hec qdē pax est illa que tūc iustis data est qn̄ aīa xp̄i in īfernū descēdēs inde oēs fideles eduxit abstergēs oēz lachrymam ab oculis eoꝫ vt ampli⁹ nō sit eis dolor: sꝫ pax q̄ cū eo viuāt in eternū: vel illa q̄ data est corpi xp̄i qn̄ aīa ei⁹ ad corp⁹ redijt: vt sicut nūꝗ̄ aīa turbata est p corpis morte: ita nec ipsum corp⁹ vlteri⁹ de sua mutatiōe turbeꝫ: sꝫ vtraꝗ̄ pace fruaꝫ ꝛ semp de eterna beatitudine leteꝫ. ¶ Decimoquarto q̄re dicēdo pax dn̄i ꝛc. facit signū crucis sup sanguinē cū dcā hostie pticula. Ad hoc dicēdū est ꝙ tres cruces significāt triduū quo xp̄s fuit in sepulchro: vel ꝙ tres mulieres q̄rebāt xp̄m crucifixū ad ostiū monumēti vñ illō. Quē q̄ritis viuētē cū mortuis. ¶ Decimoquinto q̄re dicto Pax dn̄i ꝛc. chor⁹ rñdet: ꝛ cū sp̄u tuo: ꝛ qdē h̄ dicēdo optat pacē ipsi sacerdoti: ꝛ petit ēt pacē sibi dari: ꝛ vt dign⁹ sit illā recipere p̄dicit ter Agn⁹ dei. Uerūtn̄ pape celebrāti in ecclia scē marie maioris in vrbe: ꝛ dicēti pax dn̄i nil rñdeꝫ: pꝫ in. 6. pte sub ti. d pasca dicēꝫ. ¶ Decimasexta q̄re dcā hostie particula imitꝫ in sanguinē. Ad q̄d fit hec ꝯmixtio: p̄mo ad notādū ꝙ xp̄i corp⁹ nō fuit sine sanguine nec sanguis sine corpore. Scdo ad designādū ꝙ vnū sacrm̄ ꝯficiꝫ ex spēb⁹ panis ꝛ vini. Tertio corpis ꝛ sanguis post trinaꝫ crucē signū ꝯmixtio est aīe ad corp⁹ reditio. Oib⁹. n. in celo ꝛ in terra pacificatis v̄tus trinitatis aīaꝫ crucifixi reduxit ad carnē nec dereliqueret aīaꝫ ei⁹ in īferno nec daret carnē ei⁹ videre corruptionē. Ja pra qd̄ ip̄e dicē in psal. Ego dormiui ꝛ somnū cepi ꝛ exurrexi: qꝛ dn̄s suscepit me: significat ergo vnitatē ꝛ aīe ꝛ carnis que in resurrectione xp̄i de nouo fuit vnite. Nā vt p̄missuꝫ est panis ad carnē ꝛ vinū referꝫ ad sanguinē: qꝛ s̄m philosophū in sanguie est sedes aīe. 33. q. 2. moyses: de h̄ ēt sub ti. de oblatiōe dcm̄ est. ¶ Decimaseptima qn̄ hec missio sit faciēda: ꝛ qdē aliq īfundūt pticulā ipsam in calicem postꝗ̄ dicūt pax dn̄i ꝛc. qm̄ manifestū est pacē datā eē hoib⁹ bone volūtatis p resurrectionē quā v̄ba ipsa significāt. Alij v̄o dcō pax dn̄i ꝛc. ꝛ dcō ēt pri⁹ agn⁹ dei ꝛc. demuꝫ imitūt ipsam in sanguinē: vt eoꝫ oro efficacior sit p eo ꝙ tenētes eā in manib⁹ dn̄i dicūt agnū dei oculo corpali ꝛ mētali reuerēter intueꝫ. Tertij v̄o cū imitūt cū dicūt da nob pacē. Cū. n. ter dicaꝫ agn⁹ dei: ꝛ in p̄mis duab⁹ vicib⁹ dicatur miserere nobis in primo dꝛ miserere nobis q̄tū ad animaꝫ que maxīe fundaꝫ in sanguie: in scdo q̄ntū ad carnē pꝫ ꝙ ista duplex oro diuisim dꝛ: ꝛ iō illa ps hostie p quam caro significaꝫ: ꝛ sanguis p quē aīa intelligiꝫ nō debēt ꝯiungi: dū illis duabus vicib⁹ dꝛ agn⁹ dei sed solū in fine tertij agn⁹ dei vbi petiꝫ pax s̄m vtrūꝗ̄. s. s̄m corp⁹ ꝛ s̄ꝫ aīaꝫ. Ip se. n. lauit nos a peccatis nr̄is in sanguie suo. Quarti recitās ꝛ visitari⁹ agūt qm̄ dcō pax dn̄i: ꝛ p⁹ꝗ̄ dicūt agn⁹ dei ꝛc. imitūt: certū est aūt ꝙ agnus dei post salutationē repn̄tat illō qd̄ dn̄s fecit postꝗ̄ discipulos visitauit qn̄. vꝫ. dedit eis potestatē dimittēdi peccata: ꝛ iō sacerdos illō repn̄tās post imissionē pticule hostie in sanguie dicit agn⁹ dei q tol. pec. mū. mi. no. ad designādū ꝙ sicut ip̄e corp⁹ sanguini cōiūgit: ita nos ꝯiunctos eidē sāguini seu meritis ex ei⁹ effusione pcedētib⁹ sua pietate a peccatis emūdet. Et imittēdo dicit v̄ba illa: fiat cōmixtio corpis ꝛc. que v̄ba referēda sunt ad spēs pāis ꝛ vini qb⁹ corp⁹ xp̄i ꝛ sanguis ꝯtineꝫ. Dicūt aūt agnus dei calice iā coopto ad notāduꝫ ꝙ xp̄s in domo hostijs clausis dedit aplis potētēz dimittēdi peccata. ¶ 18. q̄re fiūt tres ptes. Ad qd̄ dicendū est ꝙ frāgiꝫ in tres ptes Pmo in memoriā trinitatis. Scdo in memoriā triplicis statꝰ xp̄i. Prim⁹ fuit in hoib⁹ manēs: scds fuit mortu⁹ in sepulchro iacēs: terti⁹ ē imortalis in celo existēs. Tertio vero in memoriā ꝛ signū ꝙ xp̄s passus fuit in triplici pte sui. i. pedibus: in manib⁹ ꝛ in latere: q̄rto in signū ꝙ tres sunt ptes mystici corpis: p̄ma est in celo siue in p̄ria. s. ecclesia triūphās: scda est in terra. s. ecclesia militās: tertia ē in purgatorio: ꝛ hec dꝛ purgās signato in typū triū ꝑsonaꝫ eūtiuꝫ in emaus. s. xp̄i ꝛ cleophe ꝛ vt qdaꝫ dicūt luce. ¶ 19. qd ptes ipse significāt vidēdū restat: ꝛ qdē p̄mo s̄m gelasiū papam ps in calice posita significat corp⁹ xp̄i qd̄ de sepulchro traxit. ps sicca comesta significat oēs fideles: ps reseruata vsꝗ̄ in finem misse s̄m antiquā ecclesie romane morē p mistꝫ vel infirmis significat oēs mortuos. Scdo ps in calice posita significat ecclesiā militātē: ps comesta triūphātē: ps reseruata eos qui sunt in purgatorio. Tertio sergi⁹ papa: de cō. di. 2. triforme ita dicit. Triforme est corp⁹ dn̄i ps oblata in calice missa corp⁹ xp̄i qd̄ iā resurrexit mōstrat: ps a sacerdote comesta ambulās adhuc sup terrā: ps in altari vsꝗ̄ ad misse finē remanēs corp⁹ xp̄i: vel scdm̄ alios corp⁹ fideliū iacēs in sepulchro: hec ps remanet in altari vsꝗ̄ ad finē misse: qꝛ vsꝗ̄ in fineꝫ seculi corpa scōꝫ in sepulchris erūt: sꝫ ꝙ ps v̄ꝫ q̄ ad finē misse reseruaꝫ nō est in vsu. Quarto ēt mō pōt h̄ mysteriū explicari: ē st. n. corp⁹ xp̄i v̄lis ecclesia. s. cū mēbris iuꝫ illud apli. Un⁹ panis ꝛ vnū corp⁹ multi sum⁹. Et inueniūꝫ in isto corpe q̄si tres ptes eꝫ qb⁹ totū ꝯsistit: vna ps ē ipsum caput. vꝫ. xp̄s qui caput est ꝛ ps corpis: altera pars sunt illi quoꝫ corpa requiescūt in tumulis: ꝛ aīe que regnant cū xp̄o: ꝛ sūt q̄si simul īfecte. Hē due ptes caput. s. ꝛ hec corporis ps altera: sicut scriptū est. Ubicūꝗ̄ fuerit corp⁹ illic ꝯgregabunꝫ ꝛ aqle. Propterea in altari sup patenaꝫ due ptes ꝯficte extra calicē reseruanꝫ q̄si extra passionē que per calicē designaꝫ: xp̄s. n. resurgēs a mortuis iā nō moriꝫ: mors illi nō dn̄abiꝫ: ꝛ q cū ipso sunt sci nō esuriēt neꝗ̄ sitiēt ampli⁹ nō cadet sup illos sol: neꝗ̄ vll⁹ estus qm̄ p̄ora trāsierūt. Tertia ps in calice poniꝫ significās scōs q adhuc in mūdo viuunt passionesꝗ̄ passuri sunt donec de hac vita migrātes ad caput suū trāseāt: vbi nec morianꝫ ampli⁹ nec vll⁹ aten⁹ patianꝫ: vñ v̄sus. Tres ptes facte de xp̄i corpe signāt. Prima suā carnē scōsꝗ̄: scda sepultos. Tertia viuētes: hec ē in sanguine tincta: Martyrꝫ calicē gustant in carne fideles. Quinto mō s̄ꝫ magrꝫ Guil. altisiodorēn. ps q̄ i sanguie mittiꝫ significat viuos: vna illaꝫ eos q sūt i purgatorio: altera illos q sūt i pa̅dīso. Orat. n. ecclia p viuis vt i bono ꝯseruenꝫ p eis q sūt i purgatorio vt citi⁹ liberenꝫ ꝛ purgenꝫ p eis q i celo sūt vt orēt p nob. Sexto ēt mō s̄ꝫ aug. ps q̄ i calicē mittiꝫ vel pōiꝫ p̄ h̄ scīs viuētib⁹ q volūt i sāguie ꝛ i pcess.

Alie vero due pro mortuis offeruntur: vna pro sanctis qui iã sunt in requie ꝛ illa est gr̃aꝝ actio: qꝛ nihil restat in eis purgandũ: altera ꝓ illis aiab⁹ que lꝫ saluãde sint tñ adhuc sunt in penis: ꝛ iõ ꝓ illa dr̃ oblatio. Sanc ꝑticula hostie ĩ calice dimissa statim calix cuꝫ palla corpali coopit̃: qꝛ xp̃i corpus de cruce depositũ latuit in sepulchro syndone inuolutũ que per ipsam pallã significat̃. ¶ Uigesimo loco videndũ est q̃re nũc solẽnis bñdictio dat̃. Et q̃dẽ hoc loco. s. ante pacẽ solẽnis ep̃alis bñdictio dat̃ ad notandũ ꝙ pacẽ nullatenus hr̃e possum⁹ nisi dñs noster Jesus xp̃s ꝑueniat nos in bñdictiõib⁹ dulcedinis que sunt bñdictiões gr̃e ipsi⁹: qꝛ ſm ps. Dñi est salus ꝛ sup ꝑplm suuꝫ benedictio sua. Cuꝫ aũt ep̃s se ad pplm bñdicendũ ꝯuertit: ppls reuerenter genu flectit: q̃si ipso facto dicat. Bñdicat nos deus de⁹ nr̃: ꝛ metuant eũ oẽs fines terre. Nã ipse est dñs qui ad illi⁹ inuocationẽ bñdic̃: vnde ps. Bñdixit filijs tuis in te. Et lꝫ h̃ solẽniter bñdicat̃ nihilomin⁹ q̃dã in fine misse ite ꝓ solẽniter bñdicunt: de q̃ bñdictõe ibi dicet̃: tñ qꝛ postq̃ dñs salutauit aplos itez dixit eis pax vobis: vt iã dcm̃ est: ꝛ dicet̃ sub ti. de pacis osculo: tñ qꝛ sicut nõ possum⁹ bñ incipere vel pacẽ acq̃rere nisi diuine bñdictiõis gr̃a ꝑueniat: ita nec in bono ꝑficere: nec in pace finaliter ꝑseuerare nisi bñdictionis sue gr̃a subsequat̃. In missa vero ꝓ defunctis põtifex solẽniter nõ bñdicit: tuꝫ qꝛ in ea oẽs solẽnitates cessant: tũ qꝛ hec solẽnis bñdictio fit nõ solũ ꝓ venialiuꝫ deletiõe: verum ẽt ꝓ ppli excitatiõe vt in dñi adiutorio ꝯfidat ꝛ bene dictũ in secula ꝯficat̃: at defuncti velut absẽtes excitari nequeunt lꝫ possint nr̃is suffragijs adiuuari: tñ qꝛ gaudium nõ dꝫ luctui admisceri. Illud aũt notandũ est ꝙ per morẽ ꝛ in more dñi fidelis aĩa bñdictionẽ pcepit. Uñ circa mortis effm̃ rite dyaconus ad eã humiliari inuitat dicẽs: Humiliate vos ad bñdictionẽ: ꝛ statim põtifex bñdicit. Quidã asserũt h̃ offm̃ nõ esse de septẽ officijs misse: eo ꝙ has bñdictiones romana nõ inenit ecclesia: vñ nec vtit̃ eis: ꝛ ideo nõ hic sꝫ in fine misse bñdicit. Sꝫ q̇cũqꝫ inuenerit: recte in hoc loco ponunt̃ vbi xp̃s ad iferos descendisse repñtatur. s. ꝓximo añ resurrectionẽ eis eductis de carcere eternã tribuit bñdictionẽ. Has bñdictões ꝑfigurauit Jacob qui filijs suis: ꝛ Moyses qui filijs isrl̃: ꝛ christus qui discipulis moriens benedixit.

¶ De agnus dei. — Rubrica.

Quia iesus statim vt salutauit apostolos vt iam ꝑmissum est: dedit eis ꝑtãtẽ remittendi peccata dicens: Quoꝝ remiseritis peccata remittunt̃: ꝛ quoꝝ retinueritis retenta sunt: idcirco chor⁹ clamat ad deũ ꝛ postulat: Agnus dei qui tol. pec. mũ. mi. no. Siquidem Joã. vidẽs iesum ambulãtẽ dixit. Ecce agnus dei: ecce qui tollit peccata mũdi. Quare aũt eũ vocauerit agnuꝫ determinat subdẽs: qui tollit. i. qui venit vt tollat peccata mundi: qꝛ pro peccatis tollendis pasca nr̃m imolat⁹ ẽ xp̃s. Nempe in ve. te. offerebat̃ agn⁹ ꝓ peccatis ppli: ꝛ in nouo testa. xp̃s obtulit seipsum deo patri: vt hũanũ genus liberaret ꝛ lauaret a peccatis in sanguine suo. Merito ergo dũ corp⁹ ꝛ sanguis dñi sumit̃ Agnus dei cantat̃: vt oẽs credamus qꝛ ipsius agni corp⁹ ꝛ sanguis tũc sumit̃ qui peccata mũdi moriendo tulit: ꝛ vitam eternã nobis resurgẽdo donauit iesus xp̃s dñs nr̃: ꝛ vt oremus ipsum nũq̃ desistere miserere nobis qui in passione misertus est nr̃i. Agn⁹ aũt grece dr̃ ab agnon qđ est piũ: qꝛ ipse ver⁹ agnus sola pietate sua se obtulit hostiam ꝓ nobis ꝛ nos redemit. Dicit̃ ẽt agnus ab inocẽtia: qꝛ agnus nec hoib⁹ nec bestijs nocet. In ꝑmissa ergo ꝑ bis agn⁹ dei qui tol. pec. mũ. mi. no. ẽ q̃dã ꝯpeccatio: vt eꝫ innocentis agni misericordia peccata irruentia ꝛ subitanea auferant̃. Tercio mõ dr̃ agnus ab agnoscendo: q̃si in magno grege solo balatu mr̃eꝫ agnoscit: sic ꝛ xp̃s in ara crucis donãs nobis ꝑus pacẽ agnouit nos cura vt iã dictum est. Agnouit etiam patrem obedientia. Juxta illđ apli ad ephe. sc̃do: fact⁹ est obediẽs vsqꝫ ad mortẽ. Agnouit ẽt matrẽ cura quã de ea habuit. Uñ illud Jo. 20. Ecce mater tua. Ob hoc ergo i altaris imolatiõe ter dr̃ agnus dei: q̃si agne q agnouisti patrẽ miserere nobis. Agne qui agnouisti matrẽ mi. nobis. Hic qui redemisti mũdũ: ꝛ qui obtulisti te pro nobis dona nobis pacẽ. Uel iõ ter dr̃ vt triforme corpus dñi intelligatur: vꝫ ambulãs in terra: q̇escẽs in sepulchro: ꝛ residẽs in celo. Põt ẽt dici ꝙ xp̃s ad tria venit: primo vt nos liberaret a miseria culpe: sc̃do vt nos redimeret a malo pene: tertio vt nobis daret de plenitudine gratie sue: q̃uantum ad prima duo bis dicitur miserere nobis. Quantum ad tertiũ dr̃ dona nobis pacẽ: que petitio pacis seq̇t̃ statiꝫ postq̃ agnus dei dcm̃ ẽ ter: ad notãdũ q eꝫ beniuolẽtia trinitatis agn⁹ missus est: vñ isa. Emitte agnũ dñe ꝛc. Nã sicut in apoc. legit̃. Christ⁹ est agn⁹ q occisus ẽ ab origine mũdi. Et attẽde qꝛ q̃dã sacerdotes dicũt Agn⁹ dei manib⁹ sup altare depositis: ostẽdẽtes in hoc ꝙ ad ea q̃ ꝓferũt tota mente itẽdũt. Intẽtio. n. ꝓprie ꝑ liguã exprimit̃ nõ ꝑ man⁹: iõ qꝫ loq̇nte ligua man⁹ q̇escũt: qꝛ qꝫ ipsam misericordiã ꝛ pacẽ ecclesie ꝓ pplo petũt: nõ aũt terrenã: qđ in manuũ dispõe significat̃. Alij ꝟo stant manib⁹ iũctis pax sup altare iclinati: ostẽdẽtes in iclinatiõe humilitatẽ q̃ i orõne necessaria ẽ: ꝛ in manuũ ꝯiũctione vnicã ꝛ nõ variã itẽtionẽ. ¶ Porro ſm antiquã ꝯsuetudinẽ scole cãtoꝝ in ecclesia romana quã adhuc ipsa scola obseruat nullaten⁹ variat̃ sꝫ trib⁹ vicibus vniformiter dr̃ xp̃e mi. no. ꝓpter tria genera peccatoꝝ q̃ petimus remitti: cogitatiõis in corde: locutiõis in ore: ꝛ actionis in ope. Uel in honorẽ trinitatis vel ꝓpter tres ordines fidelium in eccl̃ia q sunt Noe dauid ꝛ Job quos Ezechiel vidit in visiõe saluãdos: Postmodũ aũt multis ac varijs ecclesie aduersitatib⁹ igruẽtib⁹ cepit ad dñm de tribulatõe clamare: dona nobis pacẽ: ꝛ vt clamor ei⁹ facilius audiat̃ iõ in ipsa imolatiõis hora clamat: ꝛ hec varietas nõ discrepat a ꝯsuetudine veteris testa. vbi cũ sc̃do repetat̃. Parce dñe parce pplo tuo: tertio variat̃ ꝛ ne des hr̃ditatẽ tuaꝫ in opprobriũ. Dicam⁹ ꝙ miserere nobis quãtũ ad animam. Itẽ miserere quãtũ ad carnẽ: ꝛ dona nobis pacẽ quãtum ad vtrũqꝫ: vt hẽam⁹ pacẽ pectoris spũalẽ: ꝛ pacẽ corpis tpalẽ. Est. n. pax peccatoꝝ: pax iustoꝝ: pax tpis: ꝛ pax eternitatis: vñ ꝛ ter orat̃ in missa ꝓ pace: vt quo dcm̃ est sub q̃rta ꝑticula canonis sup ꝟbo. Diesqꝫ nr̃os: ꝛ qꝛ de⁹ nõ dat pacem nisi illis quoꝝ miseret̃: iõ vltiõ dr̃ dona nobis pacẽ. Ecclesia ẽt lateran. nũq̃ dicit: Dõa nobis pacẽ: sicut nec scola cantoꝝ: seq̇ẽs vt ꝑmissuꝫ est morẽ antiquũ. Uñ nec valet nec ꝟa est rõ dicentiũ ꝙ in ecclesia lateran. iõ nõ dr̃ dõa nobis pacẽ: qꝛ oẽs alie ecclesie ab illa q̃ ꝑmo fuisse dr̃ ꝯsecrata: sumere debẽt pacẽ nõ ipsa ab illis. In feria quita cene dñi: agn⁹ dei ter dr̃ cũ miserere nobis: vt ibi dicet̃. ¶ Rursuꝫ in missa ꝓ defunctis dr̃ bis Agn⁹ dei cũ Dõa nob̃ reqẽ: tertio addit̃ Sẽpiterna: nec dr̃ Dõa nob̃ pacẽ: qꝛ tũc imitamur ecc̃as saluatoris: Ultio ꝙ agn⁹ dei tñ adiũgit̃ sempiternã: sup quo notãdũ est ꝙ ꝓ fidelib⁹ defunctis triplex reqes dꝫ optari. Primo vt auferatur ab eis pena in q̃ est eis labor non requies. Secũdo vt eis gloria aie conferatur: qꝛ tunc veraciter reqescẽt in bono desiderato. s. in ipso deo Tertio vt donent̃ gloria corpis: ne illđ viteri⁹ miseras exponatur. Prĩa nõ ẽ reqes sempiterna: qꝛ pena sublata adhuc desiderãt gl̃iã. Scđa ẽt nõ ẽ totalr̃ reqes sempiterna: qꝛ ſꝫ augustinũ añ resurrectioneꝫ corpoꝝ semꝑ iest aiab⁹ q̃dã nãlis appetit⁹ resumẽdi corpa q̃ aliq̃lr corpa retardant̃ ne totalr̃ ferant̃ in deũ. Sꝫ tertia reqes cũ ꝑmissis ẽ ꝟe reqes sempiterna: qꝛ aie q̃ deũ ꝑſnialr̃ vidẽt resumptis corpib⁹ in ipsa viteri⁹ ꝛ eternalr̃ ꝛ ꝑfectissime reqescẽt: iõ qꝫ solũ in tertia vice ꝛ nõ in duab⁹ ꝑcedẽtib⁹ ꝯgruit dicere reqẽ sempiternaꝫ. Sergius papa primus ꝯstituit agn⁹ dei iter cõionem ter a clero ꝛ populo decantari.

¶ De pacis osculo. Rubrica.

Postquam dñs salutauit apostolos vt pmissum est tercium dixit eis. Pax vobis: ostendens q nō solum debem⁹ pacē hēre in ore vez ēt in pectore: ne sim⁹ ex illis qui loquunt pacē cū pximo suo: mala aūt in cordibus eoz: nōcq cū hec dixisset aplis isufflauit in illos z dixit. Accipite spūm scūm ad qd designādū vtiq sacerdos facta cōmixtiōe z finita orōe accipit in qbusdam ecclesijs pacē ab eucharistia siue ab ipso corpe dñi: vel scdm alios ab ipso sepulchro .i. calice vl altari: z mox prebet osculū ministro .s. dyacono. Qui ab ipso corpe accipiūt hoc faciūt in signū q pax spūalis a xpo data est hūano generi. Alij ēt idē signāt. Dyaconus vero dat pacē alijs: z alij inter se: in signū q oēs debēt pacē habere: qcūq filij ecclesie. Ipse vero dyacon⁹ pacē a sacerdote accipiēs reuerēter iclinat z pectus osculat ipsius: scdm morē quarūdā ecclesiaz: z planetam extēdit: vt per pacis osculū z per planete extēsionē charitas extēdēda mōstret quā per planetā in pte .3. diximus designari. Qz ergo charitas dei diffundit in cordib⁹ nrīs per spm scm qui dat⁹ est nobis: iōq pacis osculū per vniuersos fideles in ecclesia diffundit. Nā z apls admonet. Salutate vos inicē in osculo scō. ¶ Rursus q sacerdos pacē pplo tribuit pfiguratū fuit a iosue qui hostib⁹ superatis terram obtinuit quā sorte diuisit z in pace possedit: z xps resurgēs dyabolo superato: pacē z dona dedit hoīb⁹. Pōtifex vero primo dat pacē ministro qui prius erat a sinistris: sz pacē recepturus accedit ad dexterā ei⁹: per quez signat ppls gētilis qui primus in pace trāsiuit a sinistra ifidelitatis ad dexteraz fidei z eternitatis: z per hūc pax ad pplm descēdit. ¶ Cetez in primitiua ecclesia oēs q celebrationi missaz intererāt singulis diebus cōicare solebāt eo q apli oēs de calice biberunt dño dicēte. Bibite ex hoc oēs d cō. di. 2. nō iste. Offerebāt n. magnū panē z oib⁹ sufficiētē: qd adhuc greci seruare dicunt: sz excrescēte fideliū multitudine tradit istitutū: vt tantum dieb⁹ dñicis cōicarent. c. di. quotidie: de quo dictū ē sub septia particula canōis sup vbo hoīs quotiēscūq. Postmodū aūt cū nec dñica hec potuit obseruari tertia secuta est istitutio: vt ter saltē in anno qlz xpian⁹ acciperet eucharistiā. c. di. z si nō frequēti⁹: vel hodie ad min⁹ in pasca: ex de pe. z re oīs: hoc inētro remedio vt vz. p eo q singulis diebus cōicabat singulis dieb⁹ osculū pacis daret p ministerio vnitatis qd sacerdos dans ministro dicit in qbusdā locis. Sumite vinculū pacis z dilectiōis: vt apti sitis sacrosanctis misterijs qsi dicat. Sumite ex hoc oēs z diuidite inter vos: z pro cōione que singulis dieb⁹ dñicis fieri solebat i datur in dieb⁹ dñicis panis bñdict⁹ scz cōionis vicarius q z eulogia dr. Sed z loco quotidiane cōionis in qdragesima dr in fine misse oro sup pplm cui pdicit Humiliate capita vestra deo. ¶ Sane ppls in missa se osculat. Primo qz cū sicut pmissum est per imolationē hostie salutaris dimissis peccatis recōciliemur vltimo: recte pacis osculū dari decreuit ecclesia eis p peccatis imolat hostia salutaris. Primo igit osculū .i. pacis signū: sibi inicē dant: vt ostendāt se piūctos eē in corpe xpi per quē facta est pax in celo z in terra. Scdo Inno. pri⁹ qui osculū in ecclesia dari decreuit: qd ēt leo papa. z. pmo statuerat: de cō. di. 2 pacē: ita dicit. Pacē asserentis pfecta .i. pfecrata mysteria: quosdā pplis iperare: vel sibi inter se sacerdotes tradere: cū post oīa .i. post pfecrationē que apire nō debeo .i. nō possum ipax sit necessario .i. causa mysterij iducenda: per quā .i. qz per eaz cōstat pplm ad omnia que in mysterijs agunt ac in ecclesia celebrant pbuisse psensum: ac finita ee pacis pcludentis .i. determinantis signaculo demōstrat. Tertio iō se ppls inicē osculat: qz dñi sui gfaz z angeloz pcordiā per morte ei⁹ se pmeruisse gratulat. Quarto qz in osculo caro carni: z spūs spūi iūgit: z nos qui carnis ppagine de adā piūgimur ēt charitatis vinculo connectamur qui ergo se odientes osculantur Jude proditoris osculū imitant. Quinto pp preceptum aplī de quo premissum est. Rursus iō pusq cōicem⁹ pacē dam⁹: vt inter nos eē pcordiā ostēdamus: z cū illa corp⁹ dñi sumam⁹ sine qua munera nrā nō recipiunt a deo. ¶ In missa vero p defunctis pax non dat: qz fideles aie iam nō sunt nec viteri⁹ erunt in turbatiōe hui⁹ mūdi: sz qeścūt iam in dño: vnde nō est eis necessariū pacis osculū: qd est pacis z pcordie signū: z iō in missa illa nō dr oro illa. Dñe ihesu xpe qui dixisti aplis tuis pacē zc. nec sacerdos recipit pacez ab altari. De hoc dicet in .7. pte sub ri. de offo mortuoz. Hinc ē q ēt inter monachos pax nō dat: qsi mūdo mortui reputantur: de cō. di. 2. pacē. ¶ Viri quoq z mulieres nō sibi inicē osculum in ecclesia porrigūt ne forte aliqd lasciuie surrepat: qz ibi carnales fugiendi sunt amplexus: z casti ac spūales actus hñdi: pp qd ēt in ecclesia situ seēstrant locali. Odia pax pellit castū pax nutrit amorē. ¶ Sane osculū in sacra scriptura significat vnionē: charitatē: pacē: z reuerentiaz. De osculo vnionis dicit spōsa in cāticis. Osculet me osculo oris sui. De osculo charitatis Isaac inqt ad filiū. Accede ad me z da mihi osculum fili mi. De osculo pacis dicit apls. Salutate vos inicē in osculo sancto. Deus aūt pacis z dilectiōis zc. De osculo reuerentie dñs inqt ad symonez. Osculū mihi nō dedisti: hec aūt ex quo intraui nō cessauit osculari pedes meos. Et hester in signū reuerētie sūmitatē virge regie dz osculata eē. ¶ Ad designādū igit tres vniones in xpo .s. vnionē diuinitatis ad aiam: diuinitatis ad carnez: z carnis ad aiaz. Vel vnionē qua vnita est xpo hūana natura: scā ecclesia: z fidelis aia. Et sacerdos ter osculat altare vt dictū est sub qrta pticula canōis sup vbo: diesq nrōs i ad designādū triplicē pacē .s. tpalē spūalē z eternā. Eps solēniter celebrans iuxta morē quarūdā ecclesiaz ter osculatur: semel missale: z scdo dyaconū: z tertio sacerdotē. Sed z i missa ter orat p pace vt dictū ē sup vbo. Diesq nostros. ¶ Rursum ad notādū duoz testamētoz pcordiā xps duabus vicibus codicē osculat: qz rota pcinet in medio rote: z duo cherubin sese respiciūt versis vultibus in ppiciatorium. Ad notādū ēt charitatē sacerdos osculat patenaz que designat cor patēs latitudine charitatis. vñ Nonne cor nostz ardēs erat i nobis dū loqret nobis in via. In signū vero reuerētie subdyacon⁹ z dyacon⁹ pedes z man⁹ sūmi pon. osculant: pcedē subdyacon⁹ osculat post eplaz lectā: z dyaconus añ legēdū euāgeliū: manū vero subdyacon⁹ osculat offerēs ampullā cū aqua: calicēq cū vino: z dyacon⁹ offerēs patenam cū hostia z thuribulū cū icēso: vtrūq ēt de manu summi pōtificis eucharistiā: vt dicet in ti. sequēti. Illud quoq vacare nō credit a mysterio q sūm⁹ pōtifex septez modis accipit osculū: vz ad os: ad pect⁹: ad humez: ad man⁹: z ad brachia: ad genua: z ad pedes.

¶ Incipit quarta pars misse: z primo de communione sacerdotis. Rubrica.

Hic incipit qrta pars misse post pacis etenīz osculū sacerdos cōicat hoc mō. Nā sic in niceñ. pcilio .93. di. pcenit. i. legit eucharistiā pfectā per se de altari siue d patena sumit z comedit. Calicē vero cū sanguine nō ipse: sz dyacon⁹ eleuat de altari z porrigit ei. Unde in canōe hiero. c. di. diaconi sunt: inter cetera ita legitur. Sacerdotib⁹ ēt pp presumptiones nō licet de mensa calicem dñi tollere: nisi eis traditus fuerit a dyaconibus. Ideo aūt sacerdos corp⁹ xpi per se sumit z nō calicē cū sanguine: qz sumptio corporis significat corpoz nrōz restaurationē quā xps nullius ministerio perfecit: z futurā resurrectionem quam sua virtute absq omni ministro faciet. Sumptio vero sanguinis redemptionem animarum siue peccatorum significat: que fit intercessionibus aliorum. Hoc tamen z si iure cautum sit non tamen seruari videmus.

¶ Sane sacerdos ipse omnes ptes hostie comedit. In quibusdã tñ ecclesijs ipse vnã partẽ sumit: ⁊ reliquã eucharistie medietatẽ sup patenã in duas ptes diuidit q̃s ministris s. dyacono ⁊ subdyacono comedẽdas ipẽdit i sinuãs illõ q̃d lucas ɔmemorat: q2 Jesus in emaus accepit panẽ ⁊ fregit sup mẽsam. Et ẽt vt aiũt qdã comedit corã duobꝰ discipulis: sumẽsq3 reliqas dedit illis. Ipse quoq3 postmodũ ptez piscis assi ⁊ fauũ mellis mãducauit ⁊ reliqas discipulis dedit: ⁊ iõ postq̃ dyaconꝰ ⁊ subdyaconꝰ cõicarũt clerici ⁊ religiosi ad cõicãdũ accedũt: vt ipsi ptẽ sue cõionis accipiant. Postmodũ cõicat pplс: q2 ⁊ xp̃s comedit nõ solũ cũ paucis aplis: verũ ẽt a scẽsurꝰ in celũ comedit cũ multitudine discipulo2. Vñ ⁊ sũpƭio corpis ascẽsionẽ significat saluatoris.
¶ Illud aũt pretermittẽdũ nõ est q̃ vt in pceptiõe corpis ⁊ sanguis xp̃i nulla possit fallacia suboriri: s3 in vtraq3 perceptiõe veritas euidẽter appeat: sumꝰ põtifex nõ statim pticulã hostie pmittit cadere in calicẽ s3 eã post trinũ crucis signaculũ sup patenã reponit: ⁊ post osculũ pacis ad sedẽ ascendens ibiq3 ɔsistẽs: vniuersis cernẽtibꝰ maiorẽ ptẽ oblate suscipit de patena quaz subdyaconꝰ apportauerat de altari: ipsamq3 dẽtibꝰ subdiuidẽs: vnã pticulã eiꝰ sumit: ⁊ aliã in calicẽ mittit: ⁊ de sanguie cũ calamo haurit. Deide alterã pticulã tradit cũ osculo dyacono aliãq3 subdyacono sine osculo: quẽ dyaconꝰ ministrãs ei ad altare calicẽ osculat: ⁊ tũc subdyaconꝰ residuũ sanguis cũ pticula imissa in calice sumit. ¶ Romanꝰ itaq3 põtifex iõ nõ cõicat vbi frãgit: q2 nõ ad altare frãgit: ⁊ ad sedẽ cõicat: q2 xp̃s in emaꝰ cora3 duobus discipulis fregit ⁊ in hierusalẽ corã discipulis duodecim mãducauit. In emaꝰ .n. fregisse legit s3 non comedisse legit. In hierusalẽ vero fregisse nõ legit: s3 legit cõedisse fm Inno. 3. Ascẽdẽs igit sedẽ ibi cõicat. Siqdẽ fm aplm xp̃s caput est ecclesie: caput aũt in corpe sublimiꝰ ⁊ excellẽtiꝰ ob sui pfectionẽ ceteris mẽbris collocat. Per calicẽ vero s3 quẽdã respectũ eterna beatitudo seu ipsiꝰ fruitio designat: q2 in ecclesia militãte sũmꝰ põtifex sicut xp̃i vicariꝰ ⁊ caput oiu3 plato2 pfectiꝰ xp̃m repñtat: ɔgruũ ẽ: vt ipse non in altari: s3 in loco sublimiori cõicet oñdẽs q̃ xp̃s ẽt in sua būanitate pfectiꝰ ⁊ copiosiꝰ pticipat illa ineffabilia gaudia: vtpote in bõis potioribꝰ collocata. Cũ vero celebrat p defunctis: tũc sup altare cõicat: q2 tũc spãlr mẽbro2 xp̃i hic fideliũ decedẽtiũ gl'iã repñtat ac mẽbra xp̃i cũ ad illã gl'iã puenirũt i secũdo rẽ post xp̃3 gradũ obtinẽt: sicut mẽbra post caput. In parasceue quoq3 ad altare cõicat: tũ ob reuerẽtiã passionis xp̃i: tũ q2 tũc q̃si expectãs celebratiõe xp̃i: tñ ẽt tũc solꝰ cõicat: q2 i xp̃i passiõe oibꝰ discipulis fugiẽtibꝰ ipse solꝰ remãsit. Alij aũt plati nõ sic: s3 sup altare cõicãt: q2 nõ ita ppric xp̃m ta pat ecclie repñtãt. Ministri aũt repñtant põtifici oblataz ⁊ calicẽ: q2 discipuli obtulerũt xp̃o ptẽ piscis assi ⁊ fauũ mellis: p3 piscis assi ẽ corpꝰ dñi crucifixi q̃ fuit in ara crucis assatꝰ. Fauꝰ mellis ẽ sanguis xp̃i sup mel ⁊ fauũ dulcis sauciбꝰ aic diligẽtis: ambo ð manu pape cõicãt: q2 ⁊ apli ð manu xp̃i cõicauerũt. ¶ Ad notãdũ vero distĩctionẽ inter sacros ordines ⁊ nõ sacros. Dyaconi q ⁊ supioris ordis sunt: qu3 recipiũt eucharistiã osculũ suscipiũt ab ipso. Accolitus ⁊ q sunt iferio2 ordinũ nõ suscipiũt. Subdyaconꝰ ẽt q caractere huiõi quõdã iter nõ sacros: nũc aũt iter sacros ordines reputat in pceptiõe corporis nõ suscipit osculũ a pontifice s3 in pceptiõe sanguis suscipit osculu3 a dyacono: vt sic q nõ sacri sunt minꝰ: ⁊ qui sacri sunt ampliꝰ honorent: quãuis ⁊ in hoc mystica possit rõ assignari: Ipse aũt sumit illã eucharistie partẽ per quã pue sub ri. de fractiõe hostie dcm est: caput ecclesie. s. xp̃s itelligit: cuiꝰ typũ ipse spãliꝰ gerit: q̃d facit hoc mõ: eã nãq3 dẽtibꝰ subdiuisã particulã in ore remanẽtẽ sumit: alterã vero iter digitos residẽtẽ in calicẽ dimittit: ad notãdũ q̃ xp̃s resurgẽs q̃ s3 Sergiũ papã per ptem in calice imissam significat: ifernũ momordit ⁊ suos i de sumptos in pradisum misit: iuxta illud Osee. vltimo. c.

Ero mors tua ⁊c. Alia vero pars ex qua ministri cõicant: significat mẽbra magis ipsi xp̃o ɔformia: ⁊ iõ ipsi cõicant de illa ad oñdẽdũ mysteriũ vniõis: eucharistia. n. sacr3 est maxie vniõis. Partẽ vero in calice iiectã q̃ significat mẽbra pp xp̃m passiõibꝰ subiecta dñs papa nõ recipit: pmo q2 ipse magis q̃ aliq repñtat in offõ misse xp̃m cui mors vltra nõ dñabit: scdõ q2 ipse illo p typũ gerit in ecclia: q pp eximia3 sanctitatẽ a vita actiua semoti per ɔtẽplatiuã iã xp̃o sociãtur. S3 ministri illã sumũt q2 typũ actiue cõiter repñtãt ⁊ pcipue subdyaconꝰ eã sumit p eo q2 ipse vltio cõicat: ⁊ vltimi ẽ reliqas sumere ⁊ calicẽ purificare. Vñ ⁊ dñs reliqas dedit discipulis: vt pmissum ẽ. Põt ẽt mystice dici q̃ pars iiecta significat ptẽ corpis mystici q̃ iã regnat cũ xp̃o. Cu3 ergo dñs papa expsse repñtet xp̃m q realr ⁊ sacralr icorpatus ẽ pti ipsius mystici corpis: iõ ipse nõ recipit illã: nec ẽt dyaconꝰ q legẽ euãgelicã quã pnũciat repñtat q̃ est lex amoris: pp amorẽ. n. charitatẽ ql3 icorporat xp̃o capiti ⁊ oibꝰ partibꝰ corporis eiꝰ mystici. Subdyaconꝰ vero repñtat veterẽ legẽ quã sepe pnũciat q̃ fuit lex timoris: s3 timor nõ ẽ in charitate: imo cũ foras mittit: ⁊ iõ ipse particulã in sãguine missam sacralr: siue i signũ recipit q2 imixtio ipsiꝰ partis cũ sanguie dictã icorporationẽ figurat quã nõ faciebat lex illa: l3 eã figuraret. ¶ Hoc aũt breuiter notãdũ ẽ q̃ sacerdos añ perceptionẽ corporis ⁊ sanguis xp̃i d3 dicere orones a scis patribꝰ istitutas: deide meditari d3 in icarnationẽ ⁊ passiõe: i vtrute huiꝰ sacri dicẽs. Panẽ celestẽ accipiã ⁊c. Sed cũ stati post vba ipsa subiũgat. Dñe nõ su3 dignꝰ ⁊c. vt ɔriꝰ sibi ipsi. absit tñ hoc: s3 dicẽs. Panẽ ⁊c. seipsu3 excitat ad ɔuotionẽ: reducẽs ad memoriã q̃d ẽ: q̃d sumere d3: q2 panẽ q de celo descẽdit: ⁊ qlr sumere d3: q2 nomẽ dñi iuocãdo: vt sic cũ maiori sumat reuerẽtia ⁊ timore. Dicẽdo vero subsequẽter Dñe nõ su3 dignꝰ ⁊c. ex hũilitate suã pfitet i dignitatẽ: at excitatio ad deuotionẽ ⁊ pfessio hũilitatis ɔtraria nõ sunt. Legitimũ itaq3 cõicãdi tps est añ vltimã orõnẽ q̃ dr ad cõplẽdũ: q2 ibi in xp̃e peritio p eis ẽ q cõicãt: de ide corpꝰ ⁊ sanguinẽ dñi sumpturꝰ se cũ illis añ faciẽ cruce signat. Sic. n. pus cruces faciẽdo actiue tãq̃ minister illa scificauit. sic se eis nũc cruce signãdo passiue petit scificari. Dicto itaq3 corpꝰ dñi custodiat ⁊c. sumat eucharistiam: deide iũctis manibꝰ iclinãs sanguini dic. Quid retribuã ⁊c. Et dicẽs: Calicẽ dñi accipiã: ⁊ nõ pus accipit ⁊ eleuat calicem de altari. Postea vero dicẽs. Laudãs iuocabo dñm: se signat cũ illo: quo vsu expleto sanguinẽ sumit. ¶ Sane q2 circa maiora cautiꝰ ẽ agẽdũ: sacerdos sanguinẽ sumẽs pp maiorẽ securitatẽ ⁊ reuerẽtiam calicem cum vtraq3 manu tenere d3: s3 in sumptiõe pfusiõis sufficit altera tñ duobꝰ digitis alteriꝰ adiũctis: q̃si per hoc innuẽs iã sanguinẽ ibi nõ eẽ: S3 ⁊ sanguinẽ sumẽdo ter haurit: trinitatẽ designãs: pfusionẽ vero sumẽdo: bis: vt p hoc charitas q̃ iter duo ɔsistit significet: seu ẽt quotiẽs nouerit expedire. Rursus q eadem die debet iteru3 celebrare nõ sumat vinũ pfusiõis: vt dictũ ẽ in pohemio huiꝰ ptis. ¶ Sed cũ in canõe dicat Simili modo postq̃ cenatũ ẽ accipiẽs ⁊ hũc pclaz calicez ⁊c. vr ex hoc q̃ sacerdos stati hostia ɔsecrata illã d3 sumere pusq̃ ad calicis ɔsecrationẽ pcedat: q2 ois xp̃i actio nr̃a d3 eẽ istructio iz. q. i. exẽplũ. Sed ad h dicẽdũ ẽ q̃ ecclia instituit illã post vtrãq3 ɔsecrationẽ sumi: ad oñdẽdũ q̃ solũ hostiã recipiẽs nõ plenũ sacralr recipit sacrm. Et si. n. i hostia consecrata xp̃i sanguis sit nõ tñ ẽ ibi sacralr: eo q̃ panis corpꝰ nõ sanguinẽ: ⁊ vinũ sanguinẽ significat: ⁊ nõ corpꝰ. Quia q̃ sub altera tñ spẽ nõ ẽ cõpletũ sacrm q̃ ad sacrm vel signũ: d3 h sacrm ɔpleri pusq̃ psbyter comedat. Verũtñ cũ vinũ sine reliquo nec sit nec vnq̃ fuerit: nisi i solo triduo añ pasca: in q̃ xp̃i corpꝰ mortuũ fuit: in q̃ triduo si qs de aplis hostiã cõsecrasset sanguis ibi nõ eẽt: s3 vinũ caro ibi nõ eẽt: q2 vt pmissum ẽ nec panis sanguinẽ nec vinũ significat carnẽ: fm h nũc xp̃i sanguie itra venas eiꝰ ɔsistẽte: vnũ sine reliquo pp

vnionē seu mixtionez hmōi recipi non pōt:qm̄ non ē ra
tione sacramēti vel signi:qḋ idē est. ¶ Post sumptū sacri
ficiū nō ē spuendū. de cōse. di. z. vt qd. pnt dictū ē sub se
ptia particula canonis sup verbo. Noui ꝛ eterni: sed nec
tuebat ista sicut alius cib⁹ est masticāda: sed discrete mo
derate ac leuiter āterioꝛib⁹ dentib⁹ tenēda: ꝛ ligua mollifi
cāda: ne qua ei⁹ particula dentib⁹ adhercat: quā forte post
modū cū ītu screādo cōrigat. Post cōmunionē illico calix
de altari offert. Circa qḋ notandū ē q corp⁹ dñi remanet
sup altare: vsq3 dū tria capitula cōpleant. s. plogus dñice
oratiōis ꝛ ipsa oratio: ꝛ libera nos quesum⁹: qꝛ ꝛ dñs tri
bus dieb⁹ i sepulchro qeuit. Postea vero cōmixto dñi cor
pore cū vino simul: qa pace annūciata aufert corp⁹ dñicū
de altari: iqm̄ i tertia die aia ei⁹: que descēdit ad iferna vt li
beraret iustos ꝛ mēbra viuificaret: redijt ad corp⁹: nec am
pli⁹ iuentū ē corpus dñicū i sepulchro: qa ergo xp̄s totus
homo resurrexit simul: iō ad hoc notandū illico simul cū
oblatiōe corp⁹ dñi de altari aufert ꝛ sumit: ꝛ inde calix ꝛ
corpale d altari totalr eleuant: put dcm̄ est sub ti. d pallis
corpalib⁹. Postremo notandū ē q qsq3 q cōicare dz corpe
a carnalib⁹ escis ieiunus eē dz. Cū. n. aie spūales sint ꝛ im
mortales spūalia p̄mit⁹ alimēta vite eterne sumere debēt.

¶ De perfusione. Rubrica.

Post sumptū eucharistie sacrifi
ciū sacerdos digi
tos abluit ꝛ ꝑfundit ne qd forte incaute rema
neat seu adhereat ex cōtactu diuini sacrimō q
qcq3 imundūcx ipso cōtactu ɔtrit: sed vt pote
ri⁹ suā cōmemoret idignitatē: q se iudicat tātis sacris cele
brādis idignū. Iuxta illud qḋ dñs ait: Cū oia bn̄ feceritis
dicite serui inutiles sum⁹: sic ꝛ sacerdos legalis immundus
erat vsq3 ad vesperā post imolationē vitule rufe. vn̄ oia ve
stimēta sua lauabat. indignū qdē existeret vt manus que
corp⁹ icorruptibile cōtractarūt: corp⁹ corruptibile cōtigāt
vel ad res cōes tangēdas accedāt: donec studiose lauētur.
Et pp hoc etiā quidā missa finita exutis sacris vestib⁹ ite
rū manus lauāt. Perfusiōis aūt aqua dz i locū mūdū hōe
stū diffundi vt altitudo sacramēti reuerēter honoret. Tri
na ergo sacerdotis ablutio que fit i pricipio i medio ꝛ in fi
ne designat mūdationē cogitatiōis: locutiōis: ꝛ actionis.
vel purgationē peccati originalis: venialis: ꝛ criminalis.
siue qḋ agit ꝑ ignorantiā ꝛ negligentiā ꝛ idustriā. ad quo
rū mūdationē offert sacrificiū salutare d cōse. di. z. cū oē
in pn. Hec tn̄ ablutio referri pōt ad ablutionez baptismi:
cui⁹ formā xp̄s post resurrectionē istituit dicēs. Eūtes do
cete oēs gētes baptizantes eos in noie pris ꝛ fi. ꝛ. s. s. q cre
di. ꝛ ba. fu. sal. erit. Sane sacerdos digitos ꝑfundit: ꝛ ꝑfu
sionē sumit i dextro cornu altaris: vel saltē reuolut⁹ ad illō
Primo pp rōnez tactā sub ti. de manuū ablutiōe. Secundo
qa ipm cornu iudaicū populū ex quo humanā nāz xp̄s as
sūpsit significat. Sicut aūt ab illis naturā accepit: sic ꝛ ab
eis illi⁹ nature purgatiōez ab oib⁹ d̄fectib⁹ quos assūpsit
habuit: qm̄ ab eis occisus fuit ad quā mortē secuta ē resur
rectio: i qua oēs d̄fect⁹ dimisit ꝛ eis oppositas ꝓtutes acce
pit. Ad hoc igr̄ repn̄tandū i dextro cornu altaris: vel saltē
reuolut⁹ ad illud sacerdos ꝑfundit ꝛ ꝑfusionē sumit. Ter
tio qꝛ vt aiunt qdā hec purificatio designat ablutionē ma
nuum: quā pilatus fecit a ꝑditione sanguis iusti sup iude
os: ꝑ dextrū cornu altaris significatos. Ad hoc qdā hausta
purificatiōe idinant calicē ad ostendēdū sepulchrum esse
vacuū: qꝛ surrexit ꝛ inde produt xp̄s.

¶ De post cōmunione. Rubrica.

Antiphona q̄ postcōio a plurib⁹
nūcupat: iō sic appel
lata ē: qm̄ post cōicationē siue i signū q cōica
tio expleta ē cōcinit. In primitiua nāq3 eccle
sia oēs fideles qui3 die corpi ꝛ sangui xp̄i cōica
bant put dcm̄ ē sub ti. de cōicatiōe sacerdotis ꝛ stati post
cōmunionē cant⁹ iste fiebat: vt popul⁹ ostenderet grās ꝛ
laudes agere de xp̄i corpe ꝛ sangnie susceptis. Vez pp cir
cūstantias peccatū sequēti tēpore statutū ē: vt ter i anno
cōiōnē ꝛ sacerdos quotidie ꝑ cibus sacramentalr sumat.
put sub ri. de pacis osculo dcm̄ ē. Quis aūt spāliter itro
duxerit vsū cantādi hāc antiphonā ignorat. ¶ Hec autez
antiphōa aplox gaudiū de xp̄i resurrectione significat:
iuxta illud. Gauisi sunt discipuli viso dño ꝛ ꝑ gaudio mi
rabant. Qḋ vero reciprocādo i qbusdā ecclesijs cātat isi
nuat q discipuli resurrectiōis gaudiū sibi mutuo nuncia
bāt. Vn̄ duo discipuli cū iuenissent cōgregatos vndecim:
ꝛ eos q cū ipsis erāt dicētes. Qꝛ resurrexit dñs vere ꝛ ap
paruit symoni: narrabāt que gesta erāt i via ꝛ quō cogno
uerūt eū i fractiōe panis. Canit ēt ab oib⁹ vt notet cōitas
gaudij: et q oib⁹ discipul apparuit dñs. Est ergo cōio gra
tiax actio: iux illud. Edent paupes ꝛ saturabunt ꝛ lauda
bunt dñz. Proprie tamen nouissima oratio de qua infra
dicetur postcōmunio dici potest.

¶ De oratione nouissima ꝛ de Ite missa ē. Rubrica.

Peracto cōionis misterio pontifex seu
sacerdos osculat altare innu
ens se credere firmiter ꝛ ɔsentire his q̄ circa
sacrificiū acta sunt: ꝛ cōuersus pplm salutat
ꝛ deide redit ad dextrū cornu altaris signifi
cās q i fine mūdi post antexp̄i mortē xp̄i pdicatio siue xp̄s
rediturus ē ad iudeos q̄s iā reprobauit. Tūc. n. ɔuertent
ꝛ relique israel salue fient. Et eleuatis māib⁹ vltimā oronē
que pprie postcōio vocat exeqt. in q̄ rogat ꝛ grās agit d sa
cramēti ꝑceptiōe. dz collectas ꝑ numero secretillax. Orat
eni ꝑ his q ad hāc cōionē eucharistie accesserūt. Hec aūt
oro significat orōnez capitis nr̄i Jesu xp̄i q ꝑ nobis iter
pellat q̄tidie apud prez. Significat ēt q apostoli post ascē
sionē dn̄i i orone ꝑseuerauerūt. Finis vero illi⁹ oronis vbi
dr Per dñz nostrū iesū xp̄z ꝛc. significat q aduocatuz ha
bem⁹ i celo apud patrē. ¶ Illō aūt ɔsiderādū est q sacer
dos dictur⁹ postcōionē p̄mittit Dñs vobiscuz ꝛ Oremus
stans aūt mediū altaris: deide trāsiens ad dextrū cornu al
taris ibi ꝑnūciat oronē: q̄ finita rediēs ante altaris medi
um ibi dic. Per dñz. put tactū fuit sub ri. de salutatione.
¶ Circa qḋ notādū ē q dextrū cornu altaris significat po
pulū iudaicū. sinistrū vero gētilē. Predicatio xp̄i ꝛ euan
gelijū ei⁹ icipit a iudeis ꝛ trāsiuit ad gētiles ꝛ itex redire dz
ad iudeos. ad qḋ significandū sacerdos a dextro cornu al
taris transit ad sinistrum ꝛ econuerso. Merito ergo post
cōio que est q̄si finis misse dr in dextro cornu altaris. Quia
ꝓ altaris mediū repn̄tat fidē xp̄i ꝛ ipm deuz: in quē vter
q3 pplus vnit reducit ꝛ finit: iō ꝑ dñm nrm ꝛc. qḋ ē quasi
finis postcōionis: ibi dr Ipse enī ē q vtrūq3 pplm ad se
ptendū inducit ꝛ illuminat ꝛ iō. Dñs vobiscū ibidē dicit.
Per ipm ēt quicqd boni in orone petim⁹ iperramus ꝛ ideo
ibidem ꝑnūciatur Orem⁹. De hoc dictum est sub ti. de mu
tatione sacerdotis. ¶ Et nota q in sabbato quattuor tem
poruz mēsis septembris dr post cōio illa. ꝑficiant in nobis
q̄s dñe tua sacra qḋ ɔtinent vt q̄ nunc in spe gerim⁹ rerum
ꝟitate capiam⁹. Cui⁹ vltimā ptem Grego. exponēs: de cō
se. dist. z. spēs: ita dicit. Postulat qppe sacerdos: vt corpus
xp̄i qḋ sub spē panis ꝛ vini nūc gerit. manifesta visione si
cuti re vera est q̄nq3 capiat. Quis nō improbabiliter qui
dam exposuit hoc loco carnis ꝛ sanguinis ꝟitatē ipsax eo
rūdem efficiētiaz. i. peccatox remissionem. De hac ēt orone
dictum est sub. 7. pticula canonis sub ꝟbo. Mysterium fi
dei. ¶ Sane orone finita iterū pplm salutat dicens. Domi
nus vobiscū. Circa qḋ notandū est q xp̄s post resurrectio
nem bis legit discipulos salutasse dicens. Pax vobis: in si
gnuz duplicis pacis. vz. pectoris ꝛ eternitatis q̄ fm ꝑphe
taz est pax sup pacē de qua dñs ingt aplis. Pacē relinquo

vobis:pacē meā do vob. Hanc duplicē pacē p duplex osculū sacerdos insinuat cū. vz. prius osculat misteriū ⁊ posteriꝰ osculat altare. Prima ergo salutatio q̄ fit an̄ orōnem significat bn̄dictionē illā quā xp̄s ascēsurꝰ i celū legit cōdisse discipulis suis. Nāq3 vt Lucas cōmemorat. eduxit eos foras in bethaniā ⁊ eleuatis māibꝰ bn̄dixit eos ⁊ cū3 bn̄dixisset recessit ab eis ⁊ ferebat in celū. Unde post salutatione nouissimā quā sacerdos orōne expleta facit ad pplm q̄ significat vitā eternā: dyacon9 alta voce pnūciat. Ite missa est. repn̄tans qd̄ dcm̄ est ad aplos Hic est iesus q assūptꝰ ē a vobis i celū. ¶ Notandū est aūt q missa tribꝰ modis finit. Primo p Ite missa est: ⁊ hoc i solēnitatibꝰ quotiēs cātat Te deū laudamus. ⁊ Gl'ia i excelsis deo. put dicet in pꝛhemio. 7. ptis q.d. Redite ad ppria: q2 missa seu oblata ē deo hostia salutaris p gn̄e humano: put tactū ē in pꝛhemio huiꝰ ptis. Uł annūciat pplo q missa seu p̄ces sunt finite: qm̄ statutū est in pcilio aurelian̄. de psc. di. i. cū ad celebrādū: q nullꝰ exire dz de ecclesia dōec ānūciatū sit p minstrū. Uł ē sensus Ite missa est. i. ite post xp̄m ⁊ sequimini ipm̄. Nō est. n. in h mūdo stādū: s3 ad p̄ria3 p bona opa festinādū: qd̄ leuiter facere possumꝰ: qi missa est ad deū p̄re3 placādū hostia p quā3 fracta sūt cartara ⁊ reserat9 padisi introitꝰ. Dicēs aūt Ite missa est: dirigit vultū ad pplm: q2 ad eos quos p̄ntes licet cētiamꝰ fmonē dirigimꝰ: ⁊ eis ad quos fmonē dirigimus faciē repn̄tat solemꝰ sic fit qn̄ dr̄ Dn̄s vobiscū. vł orate fratres: put dcm̄ est sub ti. de iclinatiōe sacerdotis. S3 dicēs bn̄dicamꝰ dn̄o: vł requiescāt i pace: vł oremꝰ nō stat versus ad pplm: q2 illū distincte non alloqt s3 dirigit faciē ad oriētem ⁊ mentē ad deū. ¶ Qcō aūtē Ite missa ē dicerꝰ ⁊ ppls gratulando rn̄dent Deo grās: imitātes aplos q adorātes igressi sunt i hierusalē cū gaudio magno: ⁊ erāt i tēplo laudantes ⁊ bn̄dicentes deū. Est. n. put qdā3 asserūt: deo grās interiectio gratulatiua vł cōgratulatiua: ⁊ hoc sūptu3 est de Esd. nō fm v̄ba s3 fm sensu3: qm̄ ppls israel p iussu3 pharaonis licētiante cyro de babilonica captiuitate ad hierl'z reuersus grās egit dō. S3 ⁊ apli post ascēsionē dn̄i regressi sunt in hierl'm bn̄dicētes dn̄m: sic ⁊ nos vltia bn̄dictiōe accepta ad celestē p̄riam ibimus vbi sp erimꝰ i grā3 actione. Apli quoq3 predicātes dicebāt grās agite sine intermissione orate. Pōt etiā3 dici q sacerdos incipiēs. Gloria i excelsis deo significat angelū annūciātē pastoribꝰ ieffabile gaudiū de xp̄i natiuitate. Ite missa est designat accessu3 pastoꝝ ad locū natiuitatis xp̄i. put dicet in pꝛhemio. 7. pt. Chorꝰ rn̄dens deo grās: repn̄tat q sicut Lucas refert ibi. Pastores reuersi sunt glorificātes deū in oibꝰ que viderant ⁊ audierant. Secūdo modo missa terminat p Bn̄dicamꝰ dn̄o: vz in pfestis diebꝰ: ⁊ gn̄aliter qn̄ pmissa cātica letitie nō dn̄r per qd̄ ppls ad grā3 iuitat actiōes: qi post oia debemꝰ deo humiliari: ⁊ est sumptū de aplo vel de psalmista vel d hymno trium pueroꝝ vbi dr̄: Bn̄dicamꝰ p̄rem ⁊ filiū: ⁊ rn̄detur: Deo grās. qd̄ ad gaudiū apostoloꝝ d quo pmissu3 est referet. De hoc dicet ppe finē i pꝛhemio. 5. ptis. Et populꝰ deo grās agēdo ad ppria rediēs: significat discipulos cum grārum actiōe post passionem dn̄i in hierl'm reuertentes. Circa hoc ēt dicēdū est q i pmitiua ecclesia cū mistri ecclesie missam sine populo celebrabāt: claudebat missa p bn̄dicamus: qn̄ādo v̄o pplus erat p̄ns q2 alias nesciebat ille quādo finita ēēt dicebāt. Ite missa ē. Qi ergo in pfestis diebꝰ mistri vt plurimū quasi soli sine pplo missas dicūt: ideo iuxta morē antiquū in illis diebꝰ dicūt Benedicamꝰ. i solēnitatibꝰ v̄o q2 tūc populus pueniꝰ dicūt Ite missa ē. Prima tn̄ missa in natali dn̄i in quibusdā locis claudit p Benedicamꝰ dn̄o: eo q saluatoris natiuitas de qua in illa agitur paucis ab angelo nūciata est. s. pastoribꝰ q ministros ecclesie esse figurant: ⁊ pterea sepe qn̄ soli ministri i illa presentes sunt. Alia tamē rō scribitur in 7. pte sub ti. de aduētu: ⁊ q2 tedere nō debēt sed interesse ēt secunde misse in quota. In diebꝰ quoq3 ieiunioꝝ claudit missa per bn̄dicamus: ad notādum q si dn̄o semp bn̄dicendū sit: multo fortius hoc tpe id facere debemꝰ. Significat aūt bn̄dicamꝰ idē qd̄ bn̄dictio: de q̄ ia3 sub ti. de bn̄dictiōe dicet. Tertio finitur missa p Requiescāt in pace. s. missa p defunctis: ⁊ rn̄detur. Amē. i. fiat. Optat. n. eis reqes. Rursus finis misse finem mūdi significat. Ite missa ē vel Bn̄dicamꝰ dn̄o libertatē q̄ dabit iustis in p̄ria vbi semper deū benedicent.

¶ Quare sacerdos humerū pontificis osculat. Rubrica.

DIcto ite missa est: sacerdos q assistit epō ad altare in qbusdā ecclesijs mensā altaris ad armū dextrū pontificis osculat: ostendens hūc illū esse pontificē cui fm legis figuram dexter armꝰ separationis debebat de hostijs salutaribꝰ ⁊ pacificis. ¶ Sane per humerū exprimit pncipatꝰ: fm illud pphēticū: Factꝰ ē pncipatꝰ sup humerū eiꝰ. Principatū v̄o saluatoris v̄e expssit vox angelica pphetica: ⁊ legalis: Angelus eni3 dixit ad v̄ginem. Dabit ei dn̄s sedem dauid p̄ris eiꝰ: ⁊ regnabit in domo Jacob in eternum. ⁊ regni eiꝰ nō erit finis. pphēta dicit: sedes tua i seculū seculi v̄ga directiōis v̄ga regni tui pptere vnxit te deꝰ tuꝰ oleo letitie pre pticipibꝰ tuis. Moyses ingt in lege. Letamini simul cū eo celi ⁊ adorāt eum oēs angeli dei. Ad qd̄ designādū in ecclesia ro. tres humerū pō. osculant in signū reuerētie: videl3 subdiacōꝰ in pncipio. dyaconus in medio: ⁊ sacerdos in fine misse.

¶ De benedictione nouissima. Rubrica.

ALtari seu humero osculatis epūs vł sacerdos populū benedicit. Rite qdem post cōione3 bn̄dicit: qm̄ sicut legit Luce vl. postq̄ xp̄s in cruce orauit ⁊ cenā discipulis mādēcauit: ⁊ reliqas eis dedit eleuatis manibꝰ bn̄dixit eos. Unde statuit pciliu3 aurelian̄. de psc. di. i. cū ad celebrādas. ⁊ c. precedēti. vt ppls an̄ benedictionē epi vł vbi ipse abest sacerdotis: de ecclesia nō discedat. Hec autē3 vltima bn̄dictio sup pplm missionem spūs sancti significat: quē dn̄s ascēdēs in celū d celo misit i apostolos iuxta qd̄ ipse pmiserat eis. Accipietis ingt v̄tutem supuenientis in vos spūs sancti vt iam dictum est. sub ti. de orōne nouissima. Un̄ hec bn̄dictio per v̄bū oris ⁊ signum crucis expmit: qm̄ illa missio p sonū aeris ⁊ lingua3 ignis innotuit: iuxta illud. Factꝰ est repēte d celo sonꝰ tanq̄ aduenientis spūs vehemētis: ⁊ appaꝛuerūt illis dispartite lingue tanq̄ ignis ⁊c. Et l3 spūs sanctꝰ spāliter missus fuerit in apostolos: q2 tamē īdiuisa sunt opa trinitatis missione3 illam tota fuit trinitas opata. Idōq3 benedictionē istā facit epūs in noīe trinitatis auctē psalmiste dicētis. Benedicat nos deꝰ deꝰ noster bn̄dicat nos deꝰ. Scdō hec vltima benedictio significat illam vltimā bn̄dictionē. Uenite benedicti p̄ris mei ⁊c. Tertio illa3 quā xp̄s ascēsurus i celu3 discipulis dedit. vn̄ ea sacra sacerdos se ad oriētē v̄tit qn̄ se xp̄o ascēdenti cōmendans. Cete3 bn̄dictiōis formā legis expssit auctoritas dicēte dn̄o p moysē3: Inuocabis nomē meū3 sup oēs filios israel: ⁊ ego dn̄s bn̄dicā. Et iteru3 p prophetam. Effundā3 sup vos spm̄ grē ⁊ p̄cū. Ite aarō postq̄ sacrificauerat extēdēs manū supra pplm bn̄dixit illi. Leui. 9. Ite3 moyses ⁊ aaron expletis hostijs ⁊ holocaustis intrauerūt tabernaculu3 testimonij: ⁊ postea egressi bn̄dixerūt populo. Leui. 9. i fine. Huius modi ergo finales bn̄dictiōes a ve. test. sumunt qm̄ ⁊ iacob in fi. vite sue filijs bn̄dixit. ⁊ moyses populo ante mortē: sicut ⁊ xp̄s discipul' an̄ ascēsione3: vt p̄dcm̄ est. Et inde est q cu3 separamur comitiuā ⁊ p recessiua3 q̄rimꝰ bn̄dictiōe3. Sumūtur etiā ab eo q dn̄s precepit dari bn̄dictiones in monte garizin sup legis obseruatores. Sicut ecōuerso malediciōes i ebal sup trāsgressores a qbꝰ excōicatiōes originē habuerūt. xi. di. deniq3. Regulariter āt maior minori bn̄dicit. Un̄ abrahā a melchisedech

bñdicit̃ ꝛ nõ ecõuerſo. Nullꝰ ergo ſacerdos maioꝛ ſuo nõ i tuẽte bñdictionez dare nitat̃: imo cp̃o miſſã audiẽte ſacer dos celebrãs in cũctis illuᷓ lniam ꝛ bñdictõez expoſcit. Sa cerdos tñ miſſaz celebrãs poteſt bñdicere ẽt cp̃o pñte ꝛ per mittẽte ac bñdicere nolẽte aliter nõ: put i p̃miſſo ꝯcilio au relianẽ. canet̃. Naz ſm Hiero. 95. di. ecce: p̃sbyter populũ bñdicere põt ꝙ xp̃m nõ meruit cõſecrare illõ aũt qd̃ in car thaginẽ. ꝯci. legit̃. 26. q. 5. miſtrare: ꝙ p̃ſbytero bñdictio nez ſup plebẽ fundere nõ licz: de ſolẽni bñdictõe ſoli ep̃o cõ peteñ que fit p ꝟba iſta. Sit nomẽ bñdictum ꝛc. ẽ intelligẽ dum. ¶ Rurſus bñdictio ep̃alis fit p modũ manꝰ impoſitio nis. Uñ ꝛ ep̃s caz dicẽs tenet manũ more Aarõ ſup pplm̃ eleuataz: ꝛ exẽplo xp̃i ꝙ vt p̃miſſuz eſt corã diſcipulis man eleuatis in celũ aſcẽſurꝰ eleuatis mãibꝰ eis bñdixit. Quia ergo ſoli ep̃i manꝰ imponũt: qꝛ ſicut legit̃ in actibꝰ aploꝝ ſoli apl̃i manꝰ imponebant ꝛ nullꝰ aliꝰ diſcipulus: iõ ſolẽnẽ bene dictionẽ ſolꝰ ep̃s dat. Sane poſt bñdictionẽ ſolẽnẽ ꝙ̃ fit per ep̃m añ Agnꝰ dei: nec bñdicit ſolẽniter i fine miſſe ñ oꝫ. In miſſa tñ p ↄ̃functis nõ bñdicit̃ put ſub ti. ↄ̃ fractõe hoſtie dictũ eſt. ¶ Placeat tibi ꝛc. qꝛ Luca teſtãte actuũ. i. Dñs ie ſus poſtꝙ̃ locutꝰ ẽ diſcipulis bñdicẽs illis aſſũptꝰ ẽ i celum ꝛ ſedet ad dexterã dei. iõ ſacerdos nõ ad xp̃m ſoluz quẽ nu bes ſuſcepit ab ocul' eoꝝ: ſz ad totã trinitatẽ ſmonẽ dirigit dicẽs. Placeat tibi ꝛc. Qua oꝛõne finita oſculat̃ altare: oñ dens p h̃ ſe p̃miſſis oĩbꝰ deuote toto mẽtis ꝛ corpis aſſentire affectu: ꝙ̃ ſcd̃o recedẽs a ↄ̃ſpectu ppl̃i igredit̃ veſtiariuz. vel cortinã interponit repñtans ꝙ vt p̃miſſũ ẽ xp̃m i celũ aſcen dẽtẽ nubes ſuſcepit eũ ab oculis intuẽtiũ: ꝛ hĩc legit̃ Lu. viri motreceſſit ab eis ꝛ ferebat̃ i celũ. Si ꝟo ep̃s miſſaz ſacer dotis audiuerit ſacerdos ipõ oſculato altari ꝛ depoſitis ſa cerdotalibꝰ veſtibꝰ mox accedit ad ep̃m: ꝛ genu flectẽs corã illo oſculat̃ eiꝰ manũ. i h̃ figurãs magnã filij obediẽtiaz ꝙ p̃ri obediuit i icarnatiõe: i paſſiõe: i aſcẽſiõe: ꝛ i alqs ꝙ̃ idez ſacerdos in officio miſſe repñtauit ꝛ oſtendẽs ſe illis fidez veraz habere ꝛ ↄ̃ſentire. Pontifex ꝟo illi bñdicit. q. d. hic eſt filꝰ meꝰ benedictꝰ ꝛc. Deinde ſtati dicunt̃ hymni illi: Be nedicite ꝛ laudate: vel in totũ vel in ptez: qꝛ deo ꝓ oĩbꝰ be neficijs gr̃as agere debemꝰ quẽ in eternũ laudabimꝰ. Uñ in ↄ̃cilio agathen. de ↄ̃ſe. di. 5. ↄ̃uenit: ita legit̃. Poſt cõ cluſionẽ matutinaꝝ vel veſptinaꝝ miſſarũ. i. que dñr ma ne vl̃ circa nonã: poſt hymnos. i. poſtꝙ̃ ſacerdos dixit. Be nedicite ꝛ laudate: capitula de pſalmis dicant̃. ſ. Cõfiteã tur tibi dñe oĩa opa tua ꝛc. Et plebs collecta oꝛõne ꝛ oꝛõnis ẽ ad veſpam ab ep̃o dimittit̃ cũ bñdictiõe: p hoc aũt ꝙ di cit ad veſpam: innuit̃ ꝙ loquitur dñs de miſſis que in q̃dra geſima dñr poſt quas ſtatz veſpe decantant̃: de cõ. di. i. ſo let. Et ſic innuit ꝙ ep̃s vel p̃ſbyter nõ dꝫ tũc benedicere ꝓo nec veſpere ſint cantate: qd̃ tñ in vſu nõ eſt. Poſtremo licz p̃ter ꝓpoſitũ notãdũ eſt ꝙ benedictio menſe dupliciter im choat̃: p̃mo qꝛ maioꝛ icipiẽs dicit. Benedicite: ꝛ ceteri re ſpondent: dñs: qꝛ ſicut debemꝰ dño p gr̃arũ actiões bñdice re: ad qd̃ maioꝛ dicẽdo: bñdicite: hortatur ꝛ ſic ꝛ indigemꝰ benedici a dño ſue gr̃e infuſione quã illi optãtes poſtulant rñdendo: dñs: ſupple nos bñdicat ſue gr̃e infuſiõe. Secun do modo maioꝛ icipiẽte. Bñdicite: ceteri ſimiliter rñdẽt bñdicite: ad oñdendũ ꝙ ad dei bñdictionẽ debemꝰ mutuo nos hortari. Põt etiaz dici ꝙ in priori mõ reuerẽtia dei cõ ſiderat̃. Cũ eñi rñdet̃: dñs: ſupplẽdũ eſt: bñdicat: qꝛ nos di gni nõ ſumꝰ bñdicere. In ſecũdo vo reuerẽtia ſupioꝛis. Cũ eniz rñdet̃. Benedicite ſupplendũ eſt: vos p̃r: qꝛ mioꝛ ma ioꝛe pñte bñdicere nõ dꝫ: deinde maioꝛ ꝟſuz inchoante cete ri coadiuuãt ad dicẽdũ: ad notãdũ ꝙ inferioꝛes condiuto res ſunt ſupioꝛuz in oneribꝰ ſupportãdis. In nonnullis eccleſijs pueri bñdicunt mẽſas etiaz p̃latoꝝ: ꝓ eo ꝙ lecto ris offĩm eſt benedicere panẽ. Cõuenientꝰ tñ fit p p̃latos exẽ plo xp̃i ꝙ in emaus mẽſaz coraz duobꝰ diſcipulis bñdixit. Poſt oĩa in qbuſdaz eccleſijs bñdicit̃ a ſacerdote panis po

pulo diſtribuẽdus: exẽplo xp̃i ꝙ in deſerto qnqꝫ panes bñ dixit: ꝛ eis qnqꝫ milia hoĩuz ſaciauit: de quo ẽ ãc ſub ti. de pacis oſculo dictuz eſt: deinde ſacerdos ꝛ alij ad ꝓpria reuer tunt̃. Sacerdos qdem ad ꝓpria rediẽs eſt xp̃s ꝙ legatione peracta in gloriã p̃ris aſcendit. Et fideles etiaz reuertunt̃ dũ de carceris exilio liberati in glorie libertatẽ eripiũtur. ¶ Liber qntꝰ de diuinis officijs taz nocturnis ꝙ̃ diurnis en genere incipit. Rubrica.

In exodo

legit̃. 25. c. i fine: dñz dixiſſe ad moyſen. Oĩa fac ſꝫ exẽplar quod ti bi in monte monſtratũ eſt: quo circa nos ↄ̃formari cõ uenit illi celeſti hieruſalem ꝙ̃ dñz laudare iubet̃: ꝛ que ſicut ait apoſtolus ad gala. 4. deſurſuz eſt ꝛ mr̃ noſtra eſt preſertiz infimul laudã do deũ. Juxta illõ. Super muros tuos hieruſalez cõſtitui cuſtodes ꝙ tota die ꝛ nocte nõ ceſſabunt laudare nomẽ dñi. Et in apoc. 4. c. habet̃: ꝙ aĩalia requiem nõ habebãt dicentia. Sanctꝰ ſanctꝰ ſanctus ꝛc. verũtñ militãs eccleſia imitari plene inqt triũphantẽ: qꝛ ſicut legit̃ in libro ſapiẽtie. c. ix. Corpꝰ qd̃ corrumpit̃ ag grauat aĩam: nequimꝰ eñi infirmitate nr̃a ꝓpediẽte in ſin gulis. ix. dici horis iugiter diuinis inſiſtere laudibꝰ: qm̃ ne ceſſe hꝫ homo aliquãdo neceſſarijs corpis intendere: iuxta illõ Geneſis. c. 3. In ſudore vultꝰ tui veſceris pane tuo. ſo. di. i capite: ꝛ iõ facimꝰ qd̃ poſſumꝰ certis dici naturalis ho ris deũ laudando. Uñ eſdras ꝓpheta pplm̃ iſrahelitĩcum de babilonica captiuitate reuerſuz docuit deũ laudare qua ter in nocte ꝛ q̃ter in die: vt vnũquodqꝫ q̃tuoꝛ clemẽtoꝝ m ex qbꝰ hõ ↄ̃ſtat per ↄ̃petẽtes horas obſeqo ſe offerat creato ris: vꝫ de nocte i veſperis: i cõpletoꝛio: i nocturnis: i dilucu lo. ſ. in laudibꝰ matutinis. De die ꝟo in p̃ma i tertia i ſex ta in nona horis. Ueſptinũ igit̃ officiũ qd̃ ẽ cuiuſcũqꝫ offi cij initiũ: ad noctẽ pertinere ꝓbat̃: qd̃ ſm Jſidoꝛuz li. ethi mologiarũ dr̃ a veſp̃a ſtella ꝙ̃ ſurgit nocte oꝛiẽte. Uerũ da uid inqt: Septies in die laudẽ tibi dixi: ꝛ rurſus media no cte ſurgebam ad ↄ̃fitendũ tibi ꝛc. Quẽ ordinẽ ↄ̃ciliũ aga thenũ. extra ↄ̃ cele. miſ. c. i. approbat ꝛ ſãcta ecclia ſuat: qm̃ nocturnũ officiũ media nocte canit̃. Reliquẽ ꝟo ſeptez ca nonice hore de die dñr: vꝫ laudes matutine ꝙ̃ oliz i aurora dicebãtur: licet hodie cũ nocturnis ↄ̃iungant̃: p̃ma: tertia: ſexta: nona: veſpe: ꝛ cõpletoꝛiũ ꝙ̃ ſeptẽ hore vocant̃ cãonice ac ꝙ̃ſi regulares: extra de peni. ꝛ remiſ. ꝙ in te: qꝛ regulari ter a ſanctis p̃ribꝰ obſeruate ſũt: Nam canon grece regula dr̃ latine. Miſſe aũt oblatio ꝓpter tanti ſacri excellẽtiam qd̃ i eo ↄ̃ficit̃ ſup alias laudes ẽ: ꝛ eſt laus p ſe: nec ſub nũe ro ↄ̃prehẽdit̃ aliaꝝ: ꝓpter qd̃ ꝛ i hoc ope tractatũ p ſe obti net ſpãlem: quãuis nõnulli aſſeruerũt illã fore de officio ter tie ſiue none: ꝓ eo qꝛ i his duabꝰ horis ſolet regulariter cele brari. Sane nocturnũ officiuz t̃ps miſerie quo genꝰ huma nũ a dyabolo tenebat̃ obſeſſum repñtat: diurnũ ꝟo noſtre redẽptionis ꝛ liberatiõis p xp̃m ſolẽ iuſticie facte t̃ps ſigni ficat: ꝙ claritate ſue diuinitatis tenebras nr̃as illuminauit ꝛ a ſeruitute dyaboli nos eduxit. Qui ergo tm̃ bonuz dono ſeptiformis gr̃e ſpũs ſancti adepti ſumꝰ: merito ſepties lau dem deo cãtamꝰ. Scd̃o qꝛ dies naturalis repñtat vniuſcu iuſqꝫ etatẽ: nõ quã qlibet hõ habet ſꝫ quã ſi nõ peccaſſet hẽ ret. Que naturalis dies ſeptẽ hꝫ varietates: p̃ma ẽ ĩfantia que p matutinas laudes repñtat̃: ſcd̃a puericia ꝙ̃ p p̃mam: tertia adoleſcẽtia ꝙ̃ p tertiã: q̃rta iuuẽtus: que p ſextã: qnta ſenectꝰ ꝙ̃ p nonã: ſexta ſeniũ: ꝙ̃ per veſpas: ſeptima decrepi ta etas ſiue finis vite nr̃e: ꝙ̃ p ↄ̃pletoꝛiuz deſignat̃. In his iõ ſingulis etatibꝰ creatorẽ nr̃z ſup iudicia iuſticie ſue lau

dare debem⁹. De infantia beat⁹ nicolaus nobis ostēditur i exēplum: q̄ q̄rta ꝛ sexta ferias ꝓpter abstinētie mīma vbera nō suggebat nisi semel in die: de aliis quoq̄ etatib⁹ satis li. quet. Tertio q: s̄m salomonē septies i die cadit iustus p̄ negligentiā de pe. distin. 4. septies: īō merito septies: vt p̄ oōnis vigilantiā resurgere valeat: diuinū dz subsidiū inuocare. Quarto q: numer⁹ septenari⁹ vniuersitatis ē. ¶ Ceterū cū. iz. hore diei attribuātur i qb⁹ oib⁹ laudandus eēt dn̄s: q̄re in q̄tuor tantū diei horis in ecc̄lia psallit̄. R̄ndeo cū in singulis horis vt ꝓmissū ē diuinis iugiter isistere laudib⁹ nequeam⁹: q̄ð in aliis min⁹ fit: in p̄ma: in tertia: i sexta: in nona horis supplet̄. In eaꝝ nāq̄ q̄lz dn̄t tres psalmi: ꝛ sic i q̄tuor horis nūer⁹ psalmoꝝ r̄ndet nūero horaꝝ. Et q̄lz psalmus ꝯtinet ꝓsuū octonarios octauaꝝ resurrectiōis significantes: de qb⁹ sub ti. de ꝯpletorio dicet̄: p octonarios significē in horis psallim⁹ q: ð resurrectiōis glia exultam⁹. Rursus in q̄lz horarū ipsaꝝ dr̄ ter super psalmos glia p̄ri ꝛc. vt q̄t diei hore nobis ꝓ corpis sustētatiōe ad laborādū ꝯcesse sūt totiens ꝛ ipsis horis glia p̄ri dicat̄: vt p h̄ in dei s̄uitio omni hora nos eē monstrem⁹. Siqdem tres significatiōes q̄ sūt in hora p̄ma: indicant nos eē in dei famulatu in p̄ma scða ꝛ tertia horis: ꝛ tres que sunt i tertia nos ꝓtegūt in q̄rta quinta horis ꝛ sexta: tres q̄q̄ q̄ sunt in sexta nos muniūt ꝯ insidias dyaboli in septima octaua ꝛ nona horis. Nona ꝟo cū suis significatiōib⁹ nos ꝓtegit in decia vndecima ꝛ duodecima horis: posset ēt non incompetēter dici q̄ sub prima due hore ꝯprehēdunt̄ videlz ipsa p̄ma ꝛ scða: sub tertia similr̄ tres: scz ipsa tertia quarta ꝛ q̄nta: sub sexta similiter tres. s. ipsa sexta septima ꝛ octaua: sub nona due. s. ipa nona ꝛ decima: vespere ꝟo representant vndecimā ꝛ ꝯpletoriū duodecimā. Sz in ꝓmissis sex diei horis: videlz in prima tertia sexta nona vesperis ꝛ ꝯpletorio ideo sp̄aliter deū laudam⁹ ꝛ n̄ in scða quarta q̄nta septima octaua decima: q: ille in aliqbus p̄ aliis sunt ꝓuilegiate: put in ꝓncipio tractatus cuiuslibet cap. ostendet̄ ꝓpter qð merito in illis diuinum celebratur officiuz. ¶ Nempe in nocte xp̄s ē ꝯp̄hēsus: mane illusus: ꝛ hora p̄ma gentib⁹ tradit⁹: tertia flagellat⁹ voce crucifixus: sexta cruci affix⁹: nona mortu⁹ i vndecia de cruce deposit⁹: in duodecima sepult⁹. Itē in nocte spoliauit infernum: mane surrexit. In p̄ma hora marie apparuit i tertia de monumēto redeūtib⁹ obuiauit: sexta iacobo: nona petro: vespera duob⁹ discipulis eūtibus in emaus scripturas aperuit ꝛ se manifestauit. In cōpletorio apostolis pax vobis dixit ꝛ cum eis manducauit. Has aūt horarū laudes q̄r absoluere debeam⁹ oñdit bernard⁹ dicēs. Fratres mei immolantes hostiā laudis iniungam⁹ ꝟbis sensum: sensui affectū: affectui exultationē: exultationi maturitatē: maturitati humilitatē: ꝛ humilitati libertatē. ¶ Preterea diuine psalmodie ideo a p̄ma: tertia sexta ꝛ nona: ꝛ nō ab aliis nomen sumpserūt vt per eas dei seruitium agamus: q̄m paterfamilias cōmemorat̄ in euāgelio exisse in illis ꝯducere operarios in vineam suā que sanctam significat ecclesiam. Sunt ēt q dicunt morem cantandi tertiaz sextaz ꝛ nonam fuisse a daniele sumptū: q intellecto q̄ nabuchodonosor statuaz erexisset quā oibus adorandā p̄ceperat: intrauit domuz suā: ꝛ apertis fenestris ter in die genua flectebar ꝯtra hierl'z: qð hiero. exponēs. d. hinc hz ecclesiastica traditio q̄ ter in die genua sūt flectēda. s. i tertia sexta ꝛ nona. In eisdē quoq̄ horis beataz ꝟginē laudare debem⁹. s. in nocturnis siue matutino: quia tali hora q̄dam stella appet i celo q̄ tramontana vocat̄: cui⁹ ductu naute ꝑueniūt ad portū: ꝛ ipa beata ꝟgo est stella tramontana: q: si eam digne laudauerim⁹ nos qui sum⁹ in hoc seculo ducet ad portuz salutis. Itē in p̄ria: naz tūc appet quedā stella que diana vocat̄: quā sequit̄ sol: ꝛ ipsa beata ꝟgo ē ꝟe stella diana que vez solem. s. xp̄m nobis portauit q illuminat totū mūdum: Itē in tertia. Nam hora tertia ꝯsueuim⁹ esurire ꝛ ipsa portauit panem vez. s.

xp̄m cū quo est oīs societas. Itē in sexta: quia illa hora magis feruet ꝛ calefacit sol: ꝛ ipsa laudāda ꝛ roganda ē vt nos frigidos calefaciat i charitate p solez xp̄m quē genuit. Itē in nona: quia illa hora sol declinat ad occasum ꝛ ipsa iuuat nos ꝛ ꝓtegit cū ad occasuz. i. ad senectutē declinam⁹. Itez in vespis: quia tunc icipit dies finiri: ꝛ ipsa laudatores suos in hora mortis defendit. Itē in cōpletorio. Nā tali hora dies est completa ꝛ ipa in cōplemēto vite nostre ꝓ nobis intercedit: ꝛ in eterna tabernacula recipi facit vbi completum est gaudium electoꝝ. ¶ Officium beate Marie instituit Urban⁹ papa cātari: vt dicet̄ in titulo de tēpore aduentus. Nocturnale aūt officiū nobis ad memoriā reducit tēpus ab adā vsq̄ ad noe. Matutinale tēpus a noe vsq̄ ad abrahaz. Prima tēp̄s ab abrahā vsq̄ ad moysen. Tertia a moyse vsq̄ ad dauid. Sexta tēpus a dauid vsq̄ ad aduētū xp̄i. Nona tēpus sequens vsq̄ ad scðm aduētum q̄n ventur⁹ ē reddens vicē ꝓ abditis. Per vespas recolim⁹ sabbatum. i. requiē aiarum post exitū a corpib⁹ vsq̄ ad diē iudicij. Per cōpletoriū ꝟo recolim⁹ repletū numeꝝ ꝛ ꝯsumatū gaudiū sanctoꝝ: qð ꝯplebit̄ in die magne festiuitatis q̄n b̄ndicti ꝑcipient regnū dei. In hac igit̄ pte de officiis ecclesiasticis in gnē tractare intēdim⁹ vz de his q̄ in officio cuiuslibet ecclie dn̄r. De nocturnis. De laudib⁹ matutinis. De p̄ma. De tertia. De sexta. De nona. De vespis. De ꝯpletorio.

Est aūt offm̄ s̄m Isidorū ꝓpri⁹ vel ꝯgru⁹ act⁹ vniuscuiusq̄ ꝑsone s̄m mores ciuitatis: vel institute ꝓfessionis. Alia nāq̄ h̄nt instituta mōachorū alia cāonici: alia heremite: ꝛ sic de reliquis. Et dr̄ offm̄ s̄m hiero. in libro de officiis ab efficiēdo: q̄si efficium ab efficio officis vna littera i aliaz ꝓpter decorē s̄monis mutata. Unicuiq̄ eteni cōuenit suū efficere officium. Uel s̄m Isidorū officiū dr̄ vt quisq̄ illa agat q̄ nulli officiant sed oibus ꝓsint. ¶ Ceteꝝ in ecclesiis generalr̄ nil canēdum aut legēdum est: qð a sancta romana ecclia canonizatum ꝛ approbatū extitisse aut p patentiā nō sit. In primitiua tamē ecclesia diuersi diuersa quisq̄ ꝓ suo velle cātabant dūmodo qð cātabant ad dei laudē ptineret. Quedā tn̄ officia obseruabant̄ ab oibus ab initio cōstituta: vel ab ipso xp̄o vt oratio dominica: vel ab ap̄lis vt symbolus. Succedētib⁹ ꝟo tēporib⁹: quia ecclesia dei ꝓpter hereses scissa ē Theodosi⁹ imꝑator hereticoꝝ extirpator rogauit damasū papam vt ꝑ aliquē prudentē ꝛ catholicum virū ecclesiasticū faceret officiū ordinari. Unde idē papa p̄cepit Hiero. presbytero tunc in bethleem cū paulo eustachio ꝛ aliis ꝟginib⁹ morātis: qui pri⁹ sub septē apostolicis rome vixerat quaten⁹ offm̄ ecclesie ordinaret. Ipse nāq̄ nouerat linguas q̄tuor: hebraicā: grecā: caldaicā: ꝛ latinā: qð ille obtēperans fecit: Ordinauit itaq̄ q̄rū de psalmis in dominica: q̄rū in scða feria: ꝛ quātum in tertia feria: ꝛ sic deiceps legeret̄. Euāgelia quoq̄ ꝛ epistolas ꝛc. q̄ ð nouo ꝛ veteri testa. in ecclesia legunt̄ p̄ter cātum: magna ex pte ordinauit: cui⁹ opis exemplum idē Hiero. romā misit ꝛ a damaso papa canonizatum est ꝛ p̄ceptum a cūctis eccl'iis obseruari ꝛ appropriatum ē ipsi damaso ꝓpter auctoritatē suā quā iterposuit. C. de ve. in. eni. l. tanta. Consequēter tn̄ Beat⁹ gregori⁹ ꝛ gelasius orōnes ꝛ cātus addiderūt ꝛ lectionib⁹ ꝛ euāgeliis. Responsoria coaptauerunt. Gradualia ꝟo Tract⁹ ꝛ Alleluia Ambrosius Gelasius ꝛ Gregori⁹ ad missam cātari instituerunt. Plerīq̄ quoq̄ alij doctores ecclesie aliqua alia superaddidisse noscunt̄. Sancti enim p̄res nō simul oia ad decorem officij ptinētia: sed diuersi diuersis tēporibus ordinauerunt. Uñ ꝛ misse inceptio tres habuit varietates. Aliq̄n enim a lectione ichoabat̄ ꝓut fit hodie in sabbato sancto. postea Celestinus papa ps. ad misse introitum dici istituit. Grego. ꝟo introit⁹ cū cantu ordinauit. Legit̄ in vita beati eugenij q̄ cū adhuc officiū ambrosianuz magis q̄ gregorianum ab ecclesia seruaret̄: Adrianus papa conciliū con

vocatur: vbi statutū est q Gregorianū deberet vniuersali
ter obseruari ad q karolus imperator oēs clericos minis z
supplicijs p diuersas prouincias cogebat libros ambrosia
ni officij cōburere. Beatus vero eugeni⁹ ad cōciliū quoddā
ppter hoc cōuocatū veniēs inuenit ipm cōciliū p triduum
iā solutū: inducēs dñm papam q oēs prelatos q concilio i/
terfuerāt: z iā per tres dies recesserant reuocaret. Cōcilio
igit iterū cōgregato oiū prīuz fuit vna snīa q missale am
brosianū z gregorianū sup altare sancti petri apli ponerē
tur: plurimoz episcopoz sigillis mūita z fores eccle clau
derent: z ipsi tota nocte orationi insisterent vt dñs p aliqd
signū indicaret qd horū magis ab ecclesia frequentari vellet: sic
q per oia factū ē. Mane igit ecclesiā itrātes vtrūq missa
le sup altare apertum iuenerūt: vel vt alij asserūt missale gre
gorianū penitus dissolutū z huc illucq dispersū iuene
rūt: ambrosianū vero solūmodo apertum sup altare in eodē
loco vbi positū fuerat inuenerūt: quo signo edocti sūt diui
nit⁹ gregorianū officiū p totū mūduz dispgi: ambrosianū
vo tm̄ in sua ecclesia obseruari debere: z sic vsq hodie ser/
uatur. Siqdem tpe karoli imperatoris officiū ambrosianū
pcipue dimissum est: z gregorianū impali auctoritate plu
rimū adiuuāte diuulgatū. Ambrosi⁹ eni multa instituit iu/
xta ritū grecorū: vt dicet ifra: vbi d hymnis aget. Ut au
tē musce morientes abigant z mens orātis serenet vt di
gne cū deo loquat: z vt si mēte nō orauerit dñs i furore nō
irascat sed misereat: iō laudabili ɔsuetudine iductū ē vt
sacerdos añ canonicaz horaz pīncipia z in fine dñicam orō
nē: z añ horas beate Marie z i fi. aue maria zc. voce sub
missa pmittat. Unō in ɔcilio gerundiñ. de ɔse. di. v. id sp
statutū ē vt ēt post singulos horas dicat ne dyabol⁹ d cor
de sacerdotis rapiat si qd boni ibi seminatū est. Uñ in pri
mitiua ecclesia post quālibet horā alta voce absq alia orō
ne dicebat qd adhuc ecclesia lateran. dicit obseruare. Qui/
daz ēt in fine horaz dicūt. Dñs det nobis suā pacem. De
hac dñica orōne sub pma z sub vesperis dicet. Quia vero
dñs ait in euāgelio. Sine me nō potestis facere qcq: iō in
singulis diurnis horis sacerdos incipit. De⁹ in adiutori
um meū intēde: z singule finiūtur p Deo grās: z sic initiū
z finis referūtur ad idē. s. ad deuz q est alpha z o. i. pncipi
um z finis. xv. di. ab exordio. Dicēdo igit de⁹ in adiutoriū
meū intēde: mr ecclesia iuitat hoies. Juxta illō: venite fi
lij z audite me: qd iō introductū ē q̄m dū archa dñi ad por
tandū leuabat: dicebat Moyses: Exurgat de⁹. i. exurgere
faciat z dissipent inimici tui z fugiāt q oderūt te a facie tua
sic z sacerdos noster dicit. De⁹ i adiutorium meū itende: h
ē psta mihi auxilium in resurgēdo a peccatis: z cōtra vari
os inimicos q tuā circundāt ecclesiā: Per archā. n. intelli
gitur ecclesia q vsq in finem circūdabitur a pseqtorib⁹ si
ue apertis siue occultis: sicut archa ab inimicis circunda
batur. Orat ergo sacerdos ne inimici ɔualere valeant: ali
quos a cetu fideliū per astutiam forsitan separādo. Cū eni
persecutio iusti sit a leone. i. a dyabolo impetu. i. manifeste
seuiēte: vl a dracone. i. a dyabolo: i isidijs. i. occulte pseqnē
te oēs clamēt. De⁹ i adiutorium meū intende. 7. q. j. h. cuz
vero: pterea cū fm aplm in dei noie oia faciēda sint. z6. q.
vij. non obseruetis: merito est ab eo inchoandū. ¶ Circa
hoc notādum est q ɔtingit tribus modis peccare: vz: cor/
de z ore z opere: ideoq tribus diuersis modis hore inchoant:
vz completoriū p Conuerte nos deus, cōtra peccatuz cor
dis: matutinum per Dñe labia mea aperies cōtra pecca
tum oris. Alie vero oēs diei hore per De⁹ in adiutoriū me
um cōtra pcm̄ operis. Et qm̄ in peccato cordis z oris ē ali
quid operis: ideo i oībus horis taz diurnis q̄ nocturnis
dr. Deus in adiutorium meum itende: cōtra pcm̄ operis.
Monachi vo dicunt pmo i nocturnis. Deus i adiutoriū
meū itende. Postea dñe labia mea aperies: q sine adiuto
rio dei nec cor nec labia ad ipsi⁹ laudē aperiri valeāt. Joh.
xv. Sine me nihil potestis facere. ¶ Interea vo sacerdos
cū dicit. Deus i adiuto. meū intē. signo crucis se munit ad
effugādam illi⁹ ɔtrarie. s. quālz dyaboli ɔsuriā z potētē: val
de eni timet signū crucis: Uñ Chrysostom⁹. Ubicūq de/
mones signū crucis viderint: fugiūt timētes baculum quo
plagā acceperūt. Stephan⁹ quoq papa de ɔse. di. v. nun
qd: ait. Nunqd nō oia chrismata. i. sacra que cū chrisma
tis vnctione pstant: sacerdotalis misterij crucis figura. i.
signo pficiūtur. Nūqd baptismatis vnda sine cruce scrifi
cata petā relaxat: z vt cetera pretercam⁹: sine crucis signa
culo quis sacerdotij gradus ascēdit: Baptizādus quoq
signo crucis signat in fronte z in pectore. De ɔfundo qui
dē crucis mysterio dicet in. vj. pte sub tit. de parasceue: z
hic ēt aliqua supponam⁹. ¶ Sāe crux dñi multipliciter
fuit in veteri testō pfigurata. Legit siqdem q moyses ad
mādatū dñi eneū serpētez erexit in palo in dserto ɔ signo
quez aspiciētes qui pcussi fuerāt a serpētib⁹ illico sanabā
tur: qd ipse xps exponēs ingt in euangelio. Sicut moyses
exaltauit serpentē in deserto: ita exaltari opz filiū hois: vt
ois qui credit in ipm nō pereat: sz habeat vitā eternā. Legi
tur ēt q cū ioseph applicuisset manassen z effraim ad ia
cob statuēs maiorē ad dextrā z minorē ad sinistraz: vt eis
fm ordinē bñdiceret: Jacob man⁹ ɔmutans. i. in modum
crucis cācellās dextrā posuit sup caput effraim minoris: z
sinistrā super manasse maioris z dixit. Angel⁹ qui eruit me
de cunctis malis bñdicat pueris istis zc. Itē moyses ait.
Dic ac nocte erit vita nr̄a pendēs: z videbitis z cognosce
ris: xps eni nocte fuit in cruce pendēs: qz tenebre facte sūt
ab hora sexta vsq ad nonam. Qd etiā fuerit pēdens certū
est. ¶ Rursus legit Ezechielis. ix. Ezechiel audiuit dñm
dicētem ad viz vestitū lineis: habētez atramētuz scripto
ris ad renes: Transi p mediam ciuitatez z signa thau in
frontib⁹ viroz dolentiū z gementiū: z post hec dixit. vij.
viris. Transite per mediā ciuitatē z pcutite oēm sup quē
non videbitis thau: nemini parcet oculus vester. Itē Hie
re. Congregabo oēs gētes z erit eis in signū thau. Itē ali
bi. Et erit pncipat⁹ ei⁹ sup humerū ei⁹. Christ⁹ eniz porta
uit sup humeros crucē in qua triūphauit. Johānes quo
q vidit āgelū ascēdētē ab ortu solis hñtē signū dei viui z
clamabat voce magna q̄tuor āgelis qb⁹ datū est nocere ter
re z mari. d. Nolite nocere terr z mari neq arborib⁹ q̄usq
signem⁹ suos dei i frōtib⁹ eoz. Itē lignū missuz i marath
aq̄s dulcorauit amaras: z ad lignū missū i iordanē: ferrū
qd ceciderat enatauit: hē lignū vite i medio padisi: de q sa
piēs ɔtestat: bñdictuz lignū per qd fit iusticia: qm̄ regna
uit in ligno deus. Hoc ergo crucis signo se armat eccla in
pectore z in fronte: significās crucis mysteriū esse corde cre
dendū: z manifeste ore cōfitēdū. Per hoc. n. signū ɔfundi
tur ciuitas dyaboli z triūphat ecclesia: terribilis vt castro
rum acies ordinata. Juxta illō. Terribilis est loc⁹ iste zc.
z alibi. Uidi ciuitatē magnā sanctā hierusalem nouā zc.
Aug. tn̄ dicit. xi. di. ecclesiasticaz q nulla scriptura noui
testamēti vel veteris docet fideles crucis signaculo insigni
ri. ¶ Est aūt signū crucis trib⁹ digitis exprimēdū: qz sub i
uocatione trinitatis imprimit. De qua pphera ait. Qui ap
pēdit trib⁹ digitis molē terre. Pollex tn̄ supeminet: qm̄ to
tam fidē nr̄am ad deū vnū z trinū referim⁹: z mox p⁹ ip
saz inuocationē trinitatis pōt dici ɔ sus ille. Fac mecū dñe
signū in bonū vt videant q me oderunt z ɔfundant: qm̄
tu dñe adiuuisti z ɔso. es me. Jacobite vo asserētes: suire
z eutichiani vnā tm̄ naturā. s. diuinaz eē in xpo: z sicut vna
est persona vno tm̄ digito se signare dicunt: quoz error in
canonib⁹ extirpatur. iz. di. ca. j. z. z. z4. q. 3. qdaz. vo. euti
chiani. Uerū quidā signāt se a fronte deorsum: i quo illō ex
primit mysteriū q inclinauit deus celos z descendit i ter
ram. Descēdit quidē vt nos de terra leuaret in celū. Dein
de a dextra ad sinistram: pmo: vt eterna que per dextram

tēporalib⁹: q̄ per sinistraʒ significant̄: pferēdo designēte. Secūdo ad notandum q̄ xp̄s de iudeis transiuit ad gētes. Tertio q̄ xp̄s a dextra .i. a patre veniēs diabolum q̄ per sinistraʒ significat̄ in cruce pemit: vnde Exiui a p̄re ꝛ veni in mūdum. Alij ꝓ signū crucis a sinistra ꝓducunt in dextram fulti auctoritate illa. Egressus ei⁹ a p̄re: excursus vsq̄ ad inferos: recursus ad sedeʒ dei. Incipiūt enim se signare a pte superiori: que patrē significat: ꝛ descendūt ad inferioreʒ: que mūduʒ designat: deinde a sinistra pte que infernum: ꝓducūt ad dextrā que celuʒ significat. Nam christus descēdit de celo in mūduʒ: de mūdo ad infernuʒ: ab inferno ascēdit in celum: vbi sedet ad dextrā dei p̄ris. Secūdo hoc faciūt ad insinuandū q̄ de miseria trāsire debem⁹ in gloriā: ꝛ de vicijs q̄ ꝑ sinistraʒ ad ꝟtutes que ꝑ dextraʒ significant̄: vt legit̄ in euāgelio Math. nam ꝛ xp̄s de morte transiuit ad vitā. Tertio q̄ christus a tēpalib⁹ ad eterna ꝑ fidem crucis nos eleuat. ¶ Considerādū aūt est q̄ q̄ a sinistra ꝓducūt in dextrā seipsos ꝛ alios pariter consignāt: sed tunc super illos signū crucis a dextra in sinistrā ꝓducunt: q̄ nō consignant eos quasi ꝟtētes dorsum: sʒ quasi faciē p̄ntātes: sed ꝛ cū sup alios p̄ncipaliter signū crucis imprimūt ꝫ seipsos a sinistra in dextrā: sed alios a dextra in sinistrā consignāt. Sane regulariter in omnib⁹ euangelicis ꝟbis d̄bem⁹ facere signū crucis vt in fine euangelij: symboli: dn̄ice orōnis. Gloria in excelsis deo: scūs: agnus dei: benedict⁹ dn̄s de⁹ israel: magnificat: ꝛ nūc dimittis: ꝛ in p̄ncipio horaꝝ ꝛ in fi. misse qn̄ sacerdos dat bn̄dictionē: ꝛ etiaʒ vbicūq̄ de cruce vel crucifixo mētio fit: que etiā oia stando sicut ꝛ euāgeliū audire debem⁹. In omni etiaʒ actu nr̄o signū crucis facere debem⁹. Vn̄ Ambro. ad oēm actum incessuʒ de: man⁹ impingat i crucē. Et aduerte q̄n̄ crucis figura q̄dripartita est: vel ꝓpter q̄tuor elemēta q̄ i nobis viciata xp̄s sua passione curauit vel ꝓpter hoīes q̄s ex quattuor ptib⁹ orbis ad se trexit. Iuxta illud. Si exaltatus fuero a terra oia trahā ad me ipsuʒ: vel ꝛ hec q̄drata p̄tinet ad moralitatē: hʒ eniʒ longitudinē: latitudineʒ: sublimitatē ꝛ ꝓfundū. Profundū est acumen qd̄ terre infigitur: longitudo ē inde ad brachia: latitudo est in expansione: altitudo seu sublimitas est a brachijs vsq̄ ad caput. Profūdū significat fidē que est posita in fundamēto: altitudo spem que est reposita in celo: latitudo charitatē que ē ad sinistram ꝛ ad inimicos extēdit̄: longitudo ꝑseuerantiaʒ q̄ fine fine ꝯcludit̄: de hoc dicet̄ in sexta pte sub ti. d̄ parasceue. De signo crucis qd̄ fit in p̄ncipio ꝛ in fine euāgelij dictū est in .4. pte sub ti. de euāgelio. ¶ Post deus i adiuto. me. inten. ꝛc. stati i singulis horis subijcit̄. Gloria pa. ꝛ filio. Sicut erat ꝛc. quos duos ꝟsus btūs Hiero. scripsit inter opuscula que pape Damaso misit: ꝛ ipsi⁹ rogatu idē damasus illos in fine psalmoꝝ cātari instituit: ip̄m tn̄ versum. Gloria nicena synodus d̄r edidisse. Quis eni dn̄s loquit. Adhuc te loquēte ecce assū. iō q̄n̄ iam nos itellexerim⁹ exauditos esse: grāꝝ actiones trinitati tribuim⁹ dicētes: Gloria p̄ri ꝛc. ¶ In exequijs tn̄ mortuoꝝ nec deus in adiuto. nec gloria pa. dicim⁹: q̄ in illis saluatoris exequias imitamur: in q̄bus hec cessant: ꝑut in sequēti pte sub ti. d̄ quīta feria cene dn̄i dicet̄. Similiter post vnūquēq̄ psalmū d̄r. Gloria pa. ꝛc. q̄ ꝟsus iste tot⁹ trinitatis simplex laus est. Psalmus nāq̄ bonā opationē significat: q̄ futura merito deo gloria dāda est: q̄ ꝓ oi ope bono laudādus est ꝛ nūc ꝛ semp: sicut laudandus erat in p̄ncipio qn̄ celū ꝛ terram creauit. Sicut eni sibi soli laus ē de creatiōe celi ꝛ terre: sic ꝛ ei laus est de omni opere bono nūc ꝛ sp̄. In p̄nti sō gdem ꝟsu. Sicut erat in p̄n. ꝛc. multiplicium tēporuʒ varietas demōstratur: vʒ: in sicut erat i p̄n. p̄teritū: in ꝛ nūc p̄ns: in ꝛ semp futurū ꝛ eternū: in ꝛ i secula seculoꝝ longitudo magna: vnde Origines. Quotiēs secula seclōꝝ noiantur: fortasse lʒ nobis ignot⁹ tn̄ a dn̄o statut⁹ aliq̄s termin⁹ idicat̄. Legit̄ q̄ Ildebrandus p̄or cluniacen̄. fact⁹ papa greg. dum in minorib⁹ agēs legationis officio fungeret̄. Archiepm̄ ebredunen̄. de symonia accusatū: ꝛ accusatores omnes corruptos ita vt conuinci nō posset: miraculose cōuicit: p̄cepit eni illi vt diceret ꝟsum. Gloria pa. ꝛc. Ille vero lʒ expedite diceret. Gloria pa. ꝛ filio: tn̄ ꝛ spiritui scō ꝓferre nō poterat: q̄ppe q̄ in ip̄m scm̄ peccauerat. Reatuʒ ergo suū ꝯfessus ꝛ depositus⁹: mox expedite ꝛ spiritui scō ꝓnūciauit. ¶ Et nota q̄ gloria pa. d̄r .27. vicib⁹ i nocturnis festiuitatū: ꝑut dicet̄ in .6. parte sub tit. de feria quīta cene dn̄i: qd̄ fit i honorē .12. apostoloꝝ q̄ sunt .12. hore diei .i. christi a vero sole illuminate: ꝛ sunt .12. hore noctē .i. ecclesiaʒ illuminantes: q̄ dn̄m glorie in nocte hui⁹ seculi p̄dicauerunt. Tullius dicit q̄ gloria est frequēs de aliquo fama cum laude. Ambro. dicit q̄ gloria ē clara cum laude noticia. Augu. dicit in .5. de ci. dei de gloria seculi: q̄ gloria ē iudicium hoīm bene de hominib⁹ opinātiū. Et post gloria pa. subijcitur alleluia: de quo sub ti. de p̄ma d̄r. Hymni q̄q̄ tam ex institutione Gelasij pape q̄ ex approbatiōe ꝯciliꝝ toletani ꝛ agaten̄. d̄ ꝯse. di. i. d̄ hymnis. ꝛ di. 5. ꝯuenit. in singulis diuinis officijs cantant̄. Est aūt hymn⁹ grece: latine laus dei cum cantico: vel vox humana i laudem dei metrice composita. Canticum ꝟo est exultatio mētis habita de eternis in voceʒ hūanam ꝓrūpens: q̄ ꝟo psalmi sunt hymni: vn̄ ꝛ psalteriū dicit̄ liber hymnoꝝ: iō i q̄busdaʒ ecclesijs hymnos non cātant: qd̄ tn̄ approbandū nō est: q̄n̄ nō sine cā sunt a scis patrib⁹ instituti: ꝛ p̄terea nō eis hymnus p̄s est: vt q̄n̄ nil opando deū cū mentis exultatiōe laudam⁹: ꝓpter quā laudē excōmēdam hymn⁹ cantat̄. Psalmi ꝟo opa bona significāt: vt infra dicet̄. Illud aūt notādū est q̄ i diuinis officijs hymni p̄cedūt ps̄: in nocturnis ꝟo .s. in vespis ꝯpletorio ꝛ laudib⁹ matutinis econuerso. Dices enim ptinet ad spūales: q̄ habēt gaudium ꝯscie: nox ad penitētes q̄ hn̄t remorsuʒ ꝯscie: illos exultatio inducit in opationē q̄b⁹ dicitur. Cantate ei canticuʒ nouū bn̄ psallite ei in vociferatione. Istos ꝑ opationeʒ oportet venire ad exultationē. Ideirco in diuinis officijs hymni p̄cedūt ps̄. In nocturnis ꝟo econuerso: in vespis aūt ꝛ in p̄ma q̄ loco hymni canētur ibi dicet̄. Rursus stādo hymnos cātam⁹ i erectione corpoꝝ ostēdentes q̄ in laudādo deū corda sursuʒ erecta hr̄e debem⁹. Vt tn̄ nisi mēs consonet lingue certū est voceʒ quātūlibet clamorosam dn̄o non placere. Dia ergo est inter ps̄: hymnū ꝛ canticū. Nam in ps̄: opa: in hymno laus: i cātico mētis exultatio itelligit̄: d̄ quo dicet̄ sub ti. de laudib⁹ matutinis. De his trib⁹ dicit ap̄ls ad collo. 3. In ps̄ ꝛ hymnis ꝛ cāticis spūalib⁹ cantantes ꝛ psallentes i cordib⁹ vr̄is dn̄o. q̄ʒ. di. cantantes: ꝛ in his trib⁹ varietatib⁹ oē gen⁹ musicoꝝ accipi pōt: ꝑut iaʒ dicet̄. In nouo testa. Hilarius pictauien̄. ep̄s p̄m⁹ hymnoꝝ carmie floruit: ꝛ post euʒ Ambro. iōq̄ hymni ambrosiani dn̄r: q̄ ei⁹ tpe plurimū i ecclesia mediolan̄. cantari ceperūt. Postea ꝟo in ecclesijs occidētalib⁹ quecūq̄ carmia i dei laudē benedicunt̄ hymni vocant̄. Augu. dicit i li. cōfessionū q̄ cū Ambro. a iusticia imperatrice arriana ꝑfidia dānata ꝑsecutionē pateret̄: ꝛ intra ecclesiaʒ cū plebe catholica insidijs vrgeret̄ instituit hymnos ꝛ psalmos fm̄ moreʒ oriētaliū decātari: ne ppl̄s meroris tedio cōtabesceret q̄ ad oēs fuit postmodū deriuatū. ¶ Et aduerte q̄ in q̄busdā ecclesijs hymnus natalis dn̄i ꝛ festorū illi⁹ septimāe sub eodē cātu dn̄r. Nō est q̄n̄ sicut mēbra ad caput: sic sancti se hn̄t ad xp̄m a quo sicut a capite illuētie eterne beatitudinis participare noscuntur. Qz igit̄ hoc ichoatum extitit in ei⁹ natiuitate ꝛ cōsumatū in resurrectiōe: q̄ tunc cyrographus dānationis deletus est ꝛ reseratū celum quod tot ānis māserat clausū: idcirco eo p̄cipue tpe solēnitates scōꝝ sub cantu solēnitatis xp̄i rōnabiliter recolunt̄. Hoc autē non contigit in cantu hymnoꝝ paschalis temporis: i quo significatur

q̄ sanctoꝝ gloria in ipsis nondū totaliter est pfecta ꝓpter expectatū resurrectionis corpoꝝ suoꝝ: ⁊ ideo ipsi xp̄o nondū totaliter conformant. ¶ Antiphonē quoq; i singulis horis ex institutione btī Ambrosij dicūt̄ ꝓ eo q̄ btūs Ignati⁹ terti⁹ a btō Petro: antiochen⁹ ep̄s audisse legit̄ i tripartita historia sup quendā montē angelorū choros antiphonas canētes. Inde eni greci primo antiphonas cōposuerūt: ⁊ eas cū psalmis in choro quasi i chorea cātari ordinauerūt: q̄ mos ad vniuersas transiuit ecclesias: vt iā vbiq; antiphone ↄcantent̄. Dicunt̄ aūt antiphonē respectu ad psalmodiā cui rn̄dēt: sicut ⁊ rn̄soria respectu ad historiā: vn̄ ⁊ antiphona dr̄ quasi ante psalmū sonās. Inchoat̄.n. an̄ psalmū q̄ op⁹ significat: ipsa ꝗ̄o significat charitatis copulā seu mutuā dilectionē sine qua op⁹ nō ꝓdest ⁊ per quā op⁹ icipit meritoriū eē. Recte igit̄ f̄m ei⁹ tonū melodia psalmi informat̄: q̄ dilectio opa n̄ra informat: ⁊ f̄m h̄ dr̄ ab anti qḋ ē ꝯ ⁊ phanos qḋ est son⁹: q̄ psalm⁹ f̄m melos ei⁹ intonat̄: ⁊ man⁹ opat̄ f̄m q̄ charitatis igniculo excitat̄. Psalm⁹ aūt ātiphone intermiscet̄ q̄ fides p dilectionē opat̄. Uel ꝫ an̄ psalmū iperfecte ⁊ post pfecte dr̄ q̄ charitas i via ipfecta hr̄ seu hic initiat̄ sꝫ in p̄ria p bona opa que hic ex charitate fiūt pficit̄ iuxta illḋ. Ysa. Uiuit dn̄s cui⁹ ignis i syon ⁊ camin⁹ i hierusalē. In pcipuis tn̄ festiuitatib⁹ ēt an̄ psalmū pfecte dr̄ ad notandū q̄ in illis pfectiores i bonis opib⁹ nos exhibere debem⁹. Inchoat̄ quoq; ab vno vni⁹ chori ⁊ finit̄ a plurib⁹ vtriusq; chori. Prio q̄ charitas ab vno.s. xp̄o icipit ⁊ i mēbris ei⁹ ↄsumat̄ ab ipso sicut ipse dicit i euāgelio Ioh. Mādatū nouū do vobis ⁊c. De⁹ eni prior dilexit nos: vn̄ ⁊ nos cōiter dilectiōi ei⁹ corrn̄dere debem⁹. Scḋo ad notādū q̄ vox pdicatoꝝ q̄ semp ad vnitatē redit nos monet: vt qḋ vnusq;sq; singulariter opando acqrit alteri p dilectionez porrigat: vt si vn⁹ adiscit i scholis ⁊ alter seminat in cāpo tpe fruct⁹ doctor seminātí doctrinā porrigat ⁊ sator doctori panē. ¶ Ceterū antiphōa post psalmos cōiter ab oīb⁹ cantat̄ q̄ de dilectiōe cōe gaudiū surgit. Cātat̄ etiā a duob⁹ choris alternatī ad notādū mutuā dilectionē siue charitatē q̄ in paucioribus q̄ duob⁹ consistere neqt. Coniūgit ergo ātiphona duos choros: vt charitas p bonū opus ↄiungat duos fratres. Isidorus dicit in li. 6. ethy. q̄ antiphona grece interpͥtat̄ latine vox reciproca: q̄ duo chori siue ꝺ vno ad vnū reciprocādo vicissī melodiaꝝ cant⁹ alternāt: q̄si duo seraphin duoq; testamēta inuicē sibi ↄclamantia. Un̄ clerici ātiphonas cātantes nō ꝓtrūt vult⁹ ad altare sed se adinuicem ꝓssis vultib⁹ respiciūt: qḋ gen⁹ canēdi greci adinuenisse tradunt̄: est itaq; antiphona quedā cātilena diuinis laudib⁹ ad recreationē iserta. Nihil.n. ampli⁹ charitate recreat animos q̄ q̄ modulando cātat̄: mentis iocūditatē significat iuxta illḋ ps. Psallite sapiēter: tūc eni iocūditas sapida est cū ꝺ deo est. Tūc etiā man⁹ sub pēnis sunt Ezechielis.i. ⁊ in puer. Beat⁹ vir q inuenit sapientiā ⁊ q afluit prudentia: q̄ q h̄z iocūditatē mentis de eternis de facili afluit prudētia.i. bonis opib⁹ q̄b⁹ sibi ꝓuideri futuro. Uel f̄m moysen antiphona ē quedā vox q̄ sibi inuicē angeli colloquūtur. Sex aūt antiphone q̄ dieb⁹ ferialis an̄ ps nocturnales dicunt̄: de psalmis sumūt̄: ⁊ bonorū operū pfectionē vel sex opa mie ↄsignāt: qm̄ senari⁹ numer⁹ pfect⁹ est. Ille ꝗ̄o que dicunt̄ sup bn̄dict⁹ i laudib⁹ ⁊ sup magnificat i vespis: ꝺ euāgelijs dieꝝ in q̄b⁹ dr̄r sumūtur exceptis illis q̄ i qnta feria dicūtur ꝓut dicet̄ i sexta pte sub qnta feria scḋe dn̄ice q̄dragesime. ¶ Rursus in qbusdā ecclesijs i fine antiphōe fit neuma seu iubilus: q̄ beat⁹ populus q scit iubilationē. Est āt neuma seu iubil⁹ ieffabile gaudiū seu mētis exultatio habita de eternis. Iḋ q; in dieb⁹ ieiunioꝝ ⁊ afflictionū nō debēt fieri: sicut nec i luctu cytharizari: ⁊ fit neuma i vnica ⁊ finali lr̄a ātiphone ad notādū q̄ laus dei ieffabilis ⁊ icōphēsibilis ē: ieffabile nāq; gaudiū p neuma significatū qḋ hic pgustat̄: nec penit⁹ exprimi nec penit⁹ taceri valꝫ: q̄re merito ecclia ꝟbis omissis iubilando cū neuma q̄si i admirationē ꝓsilit: ac si dicat q̄ vox q̄ poterit ligua retexet̄ ⁊c. Uerba.n. hic nō sufficiūt: nec itellect⁹ capit: nec amor ēt dicere sinit. Quis.n. plene enarraret qḋ oculus nō vidit nec auris audiuit: nec i cor hoīs ascēdit. Neumatizādo ergo ex psili⁹ quedāmō fine v̄bis dicit̄ q̄ p ꝟba inuat q̄trū fit illḋ celi gaudiū vbi ꝟba cessabūt: ⁊ hoīes oīa sciēt. Uel q̄ pfectoꝝ tm̄ iubilus est in magnis festiuitatib⁹ nō tā maiores q̄ ēt minores exultāt: inde est q̄ i qbusdā ecclijs in q̄b⁹ neuma non dr̄: vox nō significatiua i vocē significatiuā ↄuertit̄: q̄ loco iubili ⁊ neume tropi ⁊ sequētie decātant̄: ad quas laudes ⁊ minores ⁊ maiores passim admittunt̄: ⁊ iō cōiter ab oīb⁹ ↄcantant̄. In q̄b⁹ antiphonis dicat̄ neuma seu iubilus: ⁊ quare hoc pon⁹ fit in tpe pascali: dicet̄ sub ti. de laudib⁹ matutinis. Iubilus aūt diuersa significat: ⁊ i diuersis locis i eodem rn̄sorio sepe fit: ꝓut dicet̄ in sexta pte sub natali. Itē de neuma q̄ fit p alleluia i q̄rta pte sub alleluia dcm̄ est. Itē in q̄b⁹ antiphōis dicat̄ alleluia in seq̄nti pte sub festo natalis dicet̄. ¶ Et nota q̄ neuma neume sine. p. ⁊ i feminino genere ē iubilus: de quo dcm̄ est: sꝫ pneuma: tis: grece scriptū p. p. i neutro genere est sp̄us sanct⁹: vtrūq; tn̄ ꝓ feminino sepe ponit̄ i scripturis. Sane neume q̄ i missa fiūt repn̄tāt gaudiū: q̄ pon⁹ fieri solent i e vt i kyriel. vl̄ in a vt alleluia: q̄ in alijs vocalib⁹: ad notādū gaudiū sp̄uale qḋ nobis restitutū ē in partu ꝟginis cui fcā est mutatio hui⁹ noīs Eua in aue: dicēte angelo. Aue Maria ⁊c. ⁊ ibi Mutās nomē eue. Significatio nāq; hui⁹ noīs eue mānserat vsq; ad āgeli salutationē. Illā aūt significationē ade ⁊ eue nascētes infantes exprimūt. Nā femina nascēs ꝓfert e: masculus vō a: vn̄ ꝟsus. Et dicunt e vel a: quotquot nascunt̄ ab eua. Ille ergo neume nō significāt dolorē quē nobis attulit trāsgressio ade ⁊ eue: ꝓut qdā scripserunt: sed gaudiū nobis i pmissa salutatiōe ꝟginis restitutū. ¶ Rursus ↄsiderandū est q̄ fere vbicūq; in cātu scribit̄ hierusalē neuma ꝓducit̄: vt celestis hierusalez iubilatio figuretur: exēplū habet̄ i alleluia. Te decet: qḋ cantat̄ dn̄ica. io. post penthe. Idē ēt ē quotiēs alleluia duob⁹ ꝟsib⁹ i figim⁹ vt ꝺ stola duplici gaudeam⁹: exēplū ē in alleluia. Pasca nr̄m: qḋ dicit̄ in die resurrectiōis ⁊ i alleluia Angelus dn̄i: qḋ dr̄ i sexta feria tūc sequēti. Utrūq; alleluia duos h̄z ꝟsus ꝓut gradualia antiq̄ ondūt: ⁊ sic de alijs. In qbusdā tn̄ festiuitatib⁹ qdā ꝟsiculi in nocturnis antiphōas pcedūt de quo in seq̄nti pte sub dn̄ica ꝺ trinitate dicet̄. Post antiphonas in singulis horis diurnis ⁊ nocturnis ex institōne Damasi pape: psalmi ad antiphōe simphoniā canūt̄: ⁊ significat ps: bonā ⁊ diuinā opationē. Un̄ dauid i psalterio decacordo psallā tibi. In tali eni instro psallebat iuuenis q̄ in psalterio sp̄uali sp̄u viuificato p fidē debem⁹ psallet̄ deo decē legis mādata iplendo. Ipse aūt Damasus istituit vt chori in duas partes diuisi psalmos canerēt alternatim: ⁊ dicūt psal. alternatī ad notādū alternā scōꝝ ad hn̄ opandū exhortationē. Priscis nāq; tpib⁹ ↄfuse ⁊ q̄si i chorea dicebātur: idq; sci p̄res ordinauerūt vt alternati dicerētur.i. vna ps chori vnū ꝟsū ⁊ altera alium diceret: qḋ beat⁹ Ignati⁹ pm⁹ statuisse fert̄ in ecclia antiochena: pro eo q̄ in visiōe audiuit angelos ātiphonatī psalmos psallentes: de h̄ ēt dcm̄ est in pma pte sub ti. de ecclesia. Dicūt̄ etiā alternatī ad notādū q̄ alter alteri⁹ on⁹ ferre dꝫ. Psalmos quoq; stando dicim⁹ ad ondendū q̄ stantes in bonis operib⁹ vincim⁹. Dū eni popul⁹ israel cū amalech pugnabat q̄diu moyses man⁹ leuabat ppl̄s vicebat: qn̄ vero manus dimittebat ppl̄s vincebat̄. ꝯ. 7. di. si qs vult. Eleuatio igit̄ ad stādū significat mētis nostre deuotionem: vt statu corpis mētis affectionem mōstrem⁹: vꝫ: nos paratos eē siue qd domādū carnē siue ad exercitiū opis. ¶ Lectiōes vero a sūt doctrina n̄ra i silētio ⁊ sedēdo audim⁹: q̄m doctrinā

ſedēdo ꝛ qeſcēdo recipimꝰ: vn̄ eccleſiaſticꝰ. Sapiētiā ſcribe
in tpe ocij: ꝛ q minorat actu ꝑcipiet eā. Et itērū ꝟba ſapiē
tie i ſilētio ꝛ qete diſcunt. Et ꝓpheta ait. Erit cultꝰ iuſticie
ſilētiū. 5. q. 4. i loco. Sanctos quoqꝫ ſtātes oramꝰ ſignifican
tes eos i ꝑpetua leticia fore. Juxta illō. Stātes erāt pedes
nr̄i in atrijs tuis hierl'z. ¶ Sane i diuis horis ſex pſalmi
dn̄r ꝑ quos ſex opa mie denotant quibꝰ in vinea dn̄i laborātes
īſudare debēt: que ſi pie ꝛ mūdo corde exercemꝰ a ſuturꝫ
dꝫ ab eis liberati ad libertatē vite ꝑuenimꝰ: ꝛ retributionē
diurni denarij recipiemꝰ. Verūtñ ſub tribꝰ glorificatiōi
bꝰ dn̄r ad īſinuādū fidē ſancte trinitatis ad quā diuīa ſūt
opa referēda. Jn veſpis ꝟo qnqꝫ dn̄r: put ibi dicet: ꝛ ſūt
pſalmi horarū inuariabiles put ſub ꝯpletorio dicet. ¶ Jl
lud quoqꝫ ꝑtermittēdū nō ē ꝙ vnꝰ atqꝫ idē pſalmꝰ i varijs ſo
lēnitatibꝰ cātat: ꝓ eo qꝛ ibi ꝟſus ꝑtinētes ad illas inueni
unt: ꝟbi grā. Jn natiuitate dn̄i cātamꝰ pſalmū. Eructa
uit: ꝓpter ꝟſuꝫ illuꝫ. Speciosus forma. Cantamꝰ ēt illuꝫ
in feſto virginū ꝑꝑ verſū. Adducent regi vir: ꝛc. ꝛ ēt i feſto
aploꝝ ꝑꝑ ꝟſū: ꝓ pr̄ibꝰ tuis ꝛc. Jtē pſalmꝰ. Quare fremue
runt gentes: cātat in natiuitate ꝓpter ꝟſuꝫ. Dn̄s dixit ad
me: ꝛ i paſſiōe dn̄i ꝓpter verſū. Aſtiterūt reges terre: ꝛ ſic
ꝺ alijs. Preterea vnū ꝛ idē vocabulū ſepe diuerſimode ac
cipit: ꝟbi grā. Hoc nomē tēplū ſignificat corpꝰ xp̄i: vt ibi
Soluite tēplū h̄. Aliqñ ſignificat tēplū mãle: idē ē ꝙ pſal
mū illū. Magnꝰ dn̄s ꝛc. cantamꝰ i natiuitate ꝓpter ꝟſuꝫ
illū. Suſcepimꝰ deꝰ ꝛc. intelligimꝰ eni ibi ꝺ tēplo corpis. Cā
tamꝰ etiā eūdē pſalmū in purificatōe: ꝛ ibi accipimꝰ ꝺ mã
li tēplo i q̄ fuit eadē die p̄ſentatꝰ. De pſalmodia tā noctur
na ꝙ diurna i ſuis locis dicet. ¶ Et no. ſm̄ Ric. ꝺ ꝯſe. di.
5. nō mediocriter: ꝙ melior ē qnqꝫ pſalmoꝝ cū cordis puri
tate ꝛ ſerenitate ſpūali ꝛ hilaritate ꝺcantatio ꝙ totiꝰ pſal
terij cuꝫ anxietate cordis atqꝫ triſticia modulatio. ¶ Po
ſtremo notādū ē ꝙ pſalmi graduales ſūt qndecim q ſigna
ti ſunt ꝑ qndeciꝫ gradꝰ quibꝰ aſcendebat ad templū ſalomo
nis qḋ erat i mōte. Hos qndeci gradꝰ vocāt qdā cāticum
graduū: eo ꝙ i ꝺiꝫ ꝑmiſſoꝝ qndeci graduū ſinguli pſalmi
decantabant: ꝛ ꝟbū graduū ꝛ aſuꝫ genitiui eſt. De dictis
gradibꝰ dcm̄ ē in p̄ma ꝑte ſub ti. ꝺ altari. Significati ſūt
ēt dicti qndeci pſalmi ꝑ alios qndeciꝫ gradꝰ Ezechielis: q
bꝰ viſuꝫ eſt ei aſcēdi i ciuitatē dei: de quibꝰ hr̄ de pe. di. 2. dū
ſcāꝫ: ꝛ ezechielis: 40. vbi p̄mo hr̄ de ſeptē gradibꝰ ꝛ poſtea
ꝺ octo. Nēpe qndenarꝰ nūerꝰ ꝯſtat ex nūero ſeptenario ꝛ
octonario: ſeptenarꝰ refert ad ve. te. qꝛ aliq ſeptimū dieꝫ:
ſeptimū mēſem ꝛ ſeptimū annū celebrāt: octonarꝰ ad no
uum teſtm̄ refert: ꝓpter reſurrectiōeꝫ vnicā q̄ octauo die ſa
cta ē. Quindeci ergo pſalmos pſallimꝰ oñdētes ꝙ vtriuſ
qꝫ teſtamēti p̄cepta obſeruare debemꝰ: qnqꝫ pſalmi qnqꝫ
corporis ſenſus ꝑ quos peccamꝰ ſignificāt: ꝛ iō i aliquo illoꝝ
nō dr̄. Glia pr̄i: qꝛ illa peccata q̄ ꝑ qnqꝫ ſenſus corpis cō
mittunt: nobis non deo imputare debemꝰ: ſꝫ dicit poſt il
los regem eternaꝫ: qſi i illis ꝓ ꝺfunctis oramꝰ: aċſi dicat.
Oramꝰ dn̄e ne ꝓ pctis illis q̄ cōmittunt corpis ſenſibꝰ vita
neget eterna: ſꝫ ꝑ dei miaꝫ reges ꝯcedat eterna. Jn ſequē
tibꝰ decē pſalmis nobis ꝛ nr̄is ꝓximis ꝛ ꝯgregatiōibꝰ et
ꝑlatis dei miaꝫ iploramꝰ: et Glia pr̄i ſubiūgimꝰ: qꝛ ꝙ a ca
thena peccatoꝝ abſoluimur: ꝙ te deuꝫ toto corde ꝺgrimꝰ:
ꝙ tuū ꝺcalogū obſeruamꝰ: non nobis dn̄e nō nobis: ſꝫ no
mini tuo gloriā exhibemꝰ. ¶ Rurſus numerꝰ ꝺcē ex ſepte
nario ꝛ triario ꝯſtat. Trinarꝰ ad p̄cepta p̄me tabule q̄ ad
deū ſpectāt: ſeptenarꝰ ꝟo ad p̄cepta ſecūde tabule q̄ ad ꝓ
ximū ſpectāt refert: aċſi dicat ꝙ decalogus obſuat ꝑ deū
eſt. Verſiculi ēt i ſingulis dicūt horis. Legit. n. i libro nu
meri ꝙ dū archa dn̄i q̄ eccleſiaꝫ figurabat in tabernaculo
reponebat: dicebat moyſes. Reuertere dn̄e ad multitudi
nē filioꝝ iſrael. Sane reuerſio dn̄i ad iſrael nihil aliḋ ē ꝙ
vt reuerti faciat iſrael ex toto corde ad ſe. teꝰ. n. cui oē tp̄s
p̄ñs ē nō hꝫ ad quos reuertat: ſꝫ intelligimꝰ reuertere id ē fac

nos reuerti ad te. Juxta illuꝫ ergo moreꝫ ꝟſiculi dn̄r: vt ſi
forte mētes nr̄e cogitādo vana p̄ nimio pſalmoꝝ ope de
ui auerīt: audito ꝟſu ꝯuertant ad oriētē. i. ad xp̄m q ē nr̄
oriēs: ſeu ad mētē ſm̄ ꝟſus ſignificationē: q ab ipſa reuer
ſione nomē traxit: nā dr̄ a ꝟtendo: ꝛ idē ē ꝙ dū ꝟſus dr̄ ad
oriētē ſiue ad altare nos ꝟtimꝰ. Recte q̄ ꝟſus q ſignificat
fructū boni opis alta ꝛ acuta voce dr̄: ad excitādū pigros
q in laudādo deū ꝛ intelligēdo diuia torpēt vt reuertamur
ad cor: vt: vꝫ: eo audito ois cogitatio que forte vidēdo opa
illa foras exit reducat intra nos. ¶ Rurſus ꝟſus nocturna
les ſignificant: qꝛ ab officio pſalmoꝝ ſiue a labore tūc nos ꝟ
timur ad officia lectionū ſiue ad qetem: vt q pſallēdo ſta
bat nūc ad lectionē ſedeat. Vn̄ ꝟſus dr̄ a ꝟtēdo: ꝺ h dcm̄ ē
in q̄rta pte ſub ti. ꝺ graduali. ¶ Et no. ꝙ i quibuſdā eccleſijs
in die dominica poſt p̄mū nocturnū dicit iſte ꝟſus. Me
mor fui nocte nois tui dn̄e: ꝑꝰ ſecūdū dr̄. Media nocte ſur
gebā: pꝰ terciū. Exaltare dn̄e. Primꝰ ſiqdē ꝟſus. ſ. memor
fui ꝛc. ad qḋ tēdit: de lecto ſuo ſurrexit oñdit i quo ꝟo tpe
ſurgēdū ſit notat ſcḋs. ſ. media nocte ꝛc. ꝛ ad qḋ ſurgēduꝫ
ſit oñdit qḋ ſeqt ad ꝯfitēdū noi tuo. Vez qdā nolētes mē
tiri: qꝛ nō ſurgūt i media nocte loco huiꝰ ꝟſus ponūt illū.
Qm̄ tu illumias lucernā meā dn̄e. Qꝫ tñ media nocte ſur
gēdū ſit oñdit dauid dicēs: media nocte ꝛc. ꝛ alibi. Preue
ni i maturitate ꝛ clamaui: qḋ idē ē: nā i maturitate vnica
ē dictio. Vn̄ ꝛ qdā libri hn̄t i maturitate i ꝛ ſonat i maturi
tate q̄ſi tp̄s ñ aptū opi: Alia tñ lr̄a hꝫ p̄ueni itēpeſta nocte
qꝛ tēpeſtū apḋ āriquos idē erat qḋ opportunū a tpe vl' a tē
peſtate vocabulo dcō. Vn̄ i ātiqs hiſtorijs ſepe ita legit: h
factū eſt i illa tēpeſtate. i. i illo tpe: vn̄ itēpeſtiuū vl' itēpeſtū
dicūt tp̄s iopportunū. i. nocturnis actōibꝰ nō oppetunuꝫ.
Terciꝰ aūt ꝟſus. ſ. exalare dn̄e ꝛc. manifeſte ꝑtinet ad no
uū teſtm̄. i quo ſaluator nr̄ ſꝫ hūanitatē fuit exaltatꝰ: qdā
tñ dn̄t tūc. Ego dixi dn̄e miſerere mei: qꝛ ad gr̄iaꝫ q̄ data ē
tpe noui teſti nō ꝑuenit niſi ꝑ remiſſionē pcōꝝ. ¶ Sꝫ q̄rit
q̄re ꝟſiculi i nocturnis añ lectōes dn̄r: i alijs ꝟo horis poſt
capitula. R̄ñdeo i nocturnalibꝰ lectiōibꝰ ꝑꝑ eaꝝ vniuerſi
tatē ꝛ magnitudinē ſedere ſolemꝰ. Nt igr̄ ꝑꝑ lōgā ſeſſionē
aut ꝑꝑ laſſitudinē ſiue ociū obliuiſcamur doctrine dn̄i quā
lectiōes ſignificāt cogitādo forte inania aut dormiēdo vel
cōfabulando: iō ꝟſu ꝑcedēte ad lectiōes audiēdas incita
mur. Jn alijs ꝟo horis: qꝛ nec tot nec tante ſūt lectōes nō
ē neceſſe ſedet nec ꝟſiculos p̄mitti. Vl' iō i alijs horis ꝟſus
pꝰ lectōes dn̄r ad notādū ꝙ ꝑꝑ interualla horaꝝ doctrina do
mini ñ negligit. ¶ Rurſus ꝟſus ſepe a pueris cātat ad
notādū ſuītiū nr̄ꝫ cū inocētia peſtitū dn̄o fore gratuꝫ. De
ꝟſiculis q i veſpis ſeu laudibꝰ dn̄r: ſub illis locis dicet. Et
vide qꝛ ꝟſus dꝫ notare aut ſtatū tpis aut officij. Statū tē
poris notat ꝟſus p̄me. ſ. Exurge xp̄e adiuua nos: vbi cum
dr̄: exurge innuit initiū ope. Silr̄ i ꝟſu tercie. Adiutor meuſ
eſto dn̄e ne derelinq̄s me: cū dr̄ ne ꝺrelinq̄s me notat ſtatꝰ
pugne. Silr̄ i ꝟſiculo ſexte. ſ. Dn̄s regit me ꝛ nihil mihi ꝺ
erit i loco paſcue ibi me collocauit: ſignificat ſtatꝰ ꝓfecꝰ ꝛ
ꝑfectōis. Jn ꝟſiculo none. ſ. ab occultꝪ meis mūda me dn̄e
ꝛ ab alienis parce ſuo tuo: ſtatꝰ demōſtrat frigeſcētis dile
ctiōis. Statum quoqꝫ tpis innuūt ꝟſiculi q i paſſiōe ꝛ re
ſurrectiōe cantant. Sꝫ ꝟſus veſptinalis officij ſtatū offi
cij iſinuātvt veſptina orō ꝛc. ꝛ dirigat dn̄e oro ꝛc. Ex qui
bus ꝟbis colligit ꝙ veſptina oro acceptat. Poꝰ ꝟſū ſeqt orō
dn̄ica: ꝛ pꝰ eā p̄ces ꝺ quibꝰ dicet ſub nocturnis. Lectōes qꝫ i
ſingulis horis tā nocturnis ꝙ diurnis dn̄r. Et dr̄ lcō qꝛ ñ
cātat vt pſ vl' hymnꝰ ſꝫ legit tm̄. Jllic. n. modulatio h ſo
la ꝓnūciatio q̄rit. Siqdē lectōes nocturnales ſūt doctria
nr̄a: qꝛ ꝑ eas docemur opa nr̄a retorq̄re ad deū: obtinent q̄
vicē lectionū q̄s doctores faciūt ad ignaros: ꝑ eas qꝫ ſcōꝝ
opa imitamur ꝛ eaꝝ ꝯmēoratōe ad dei laudē ꝯpūgimur:
ꝛ iō vt p̄miſſū ē ſedēdo ꝛ i ſilētio audiūt. Lectorꝰ āt lcōneꝫ
ad libꝝ accedēs ſup gradū aſcēdit: qꝛ doctos ꝑfectioni vita

vulgꝰ trāſcēdere dz. Et a pſbytero vel epo bñdictionē tan
q̄ legēdi liniā poſtulat dicēs. Jube dñe bñdicē. p qḋ p̄nci
parꝰ eccleſie q̄ nullꝰ niſi a maioꝝ iuſſus dz i eccleſia legī
deſignaꝝ: ⁊ dicit dōne ⁊ nō dñe: q̄ ſolꝰ deꝰ ꝓe dñs ē. Hicē
q̄ pſbr̄ ſeu epus nō a ſe bñdictiōēz largiꝝ: ſʒ deſcēte a do po
ſtulat illā dari dicēs. Bñdictionēz ꝑpetuā tribuat nobis
⁊c. Jn fine vō dicit. Tu aūt dñe miſerere ⁊c. q̄ tūc ſmonē
ad deū dirigit q ꝓe dñs ē. ¶ Rurſus iō i p̄ncipio ipfecte ⁊
ſincopato vocabulo ꝓnūciat: q̄ tūc ad ipfectuz: vʒ: ad ho
minē ſmonē dirigit. Juxta illḋ ꝓphete. Jmpfectū meuz
viderūt oculi tui: qḋ ēt monachi cōiter obſuāt dicētes: dō
nꝰ abbas. Hac quoqʒ ꝯſideratiōe ſamuli dñis ſuiētes al
terū genu tm̄. ſ. ſiniſtrū flectere dñt: p quā p̄tē corpalis ſer
uitꝰ ſignificaꝝ q̄ tm̄ hoibꝰ ⁊ nō ſpūalibꝰ dbetur: ſʒ i eccl̄ia
vtrūqʒ genu flectēdū ē tñ alterū tm̄: ne iudeis aſſimilemur
Nā ⁊ xp̄o oē genu flecteꝝ: ad philip. z. c. extra d imu. ec. de
cet. Salomō qdē p ꝓplo orās vtrūqʒ genu i terrā figebat
⁊ manꝰ ad celū expādebat: put legiꝝ. iij. Reg. c. 8. Eadē ēt
rōne nō ē inclinadū p̄ncipi ſeculari facie recta ſiue ſecrete
ſibi loquēdo ſiue auſcultādo: ſʒ dūtaxat ab aure ſiniſtra ca
pite flexo. Jn fine vō pfecte ⁊ ꝯplete ꝓnūciat: q̄ ad pfectū
⁊ pfecto vocabulo dignū: vʒ: ad deū dirigit ſmonē. Pre
ro epo volēti legere ⁊ dicēti. Jube dñe bñdi. nullꝰ mioꝝ bñ
dicere dz. zi. di. decide. Vñ ⁊ i qbuſdā eccl̄ys nihil ei rñde
tur: i aliqs vō rñdet vnꝰ pſbr̄: Ora p nob pie pr̄ ad dñm ⁊
tūc epo dicit. Magnificate dñm mecū. Tūc aūt epus bʒ p
fecte ꝓnūciare: iube dñe bñdi. qm̄ ad deū q pfectꝰ ē ſmonē
dirigere itelligiꝝ. ¶ Jn nōnullis vō eccl̄ys epo legere vo
lēte ſacerdos dic̄. Jube dñe bñdi. ⁊ ſic epus data bñdictiōe
legit. Cū. n. legere lectionē nō ſit ſacerdotis vl̄ epi officiuʒ
ſed lectoris: ſi nullꝰ aliꝰ epus vl̄ ſacerdos aſſit: pōt aliꝰ iferio
ris ordis tāq̄ lectorꝰ i pſona eccleſie dicē. Jube dñe bñdi.
⁊ ipſe ſacerdos vl̄ epus lectorꝰ i pſonā xp̄i ei reddit bñdictio
nē: vl̄ legat abſqʒ Jube do. bñdi. Jn qbuſdam eccl̄ys ipſe
epus dicit. Jube do. ⁊ minoꝝ cui volūtarie i h ſe ex humili
tate ſubycit bñdicit. z. q. 7. nō ſum. z. q. 5. mādaſtis. Lcō
ne finita dicit lector. Tu aūt ⁊c. qḋ neqʒ d lcōne eſt neqʒ ei
ꝯtinuaꝝ: ſʒ ille ad deū ſmonē dirigens ſe excuſat. q. d. dñe
peccaui legēdo forſan modulate: ꝓnūciās cupidie laudis
humane: vl̄ captādo vētū hūani fauoris: ⁊ audientes ſilr
forte peccauerūt varys cogitatiōibꝰ itēdētes vl̄ a lectiōe
auditū auertētes: aūt ꝑ ſed: tu dñe miſereꝝ nr̄iqʒ. vō rñ
deꝝ a cūctis. Deo grās: nō ad tu aūt ſed ad lectiōnē refertꝝ.
Eſt. n. vox eccl̄ie deo grās exoluentis ac ſi dicat. Deꝰ pauit
nos ꝟbis ſalutis q̄ ſūt cibꝰ aīe: ⁊ p hmōi bñficio deo grās
ſupple exoluimꝰ. ¶ Rurſus pluralitas lectionū pluralita
tē ſignificat p̄dicatorū: q ſūt tpe grē ſicut ⁊ paucitas in p
ſeſtis raritatē ſignificat tēpore legis. Sʒ ⁊ viciſſitudines
lectorū ſūt ſucceſſiones legatoꝝ q dū Jube do. bñdi. dicūt
liniam ꝓficiſcēdi petūt: ⁊ dū eis bñdiciꝝ linia daꝝ: in quo
linuit q̄ nullꝰ p̄dicare dbeat niſi miſſus: qūo eni p̄dicabūt
niſi mittanꝝ. Jpſa. n. lectio ē iniūcte legatiōis executio: tu
aūt dñe legati reuerſio: vbi i eo q̄ mis iploraꝝ inuiꝝ ipſum
legatōis vel p̄dicatiōis officiū nō ſine alicuiꝰ leuis culpe
puluere pagi poſſe: vñ Aug. Verbū p̄dicatiōis ſecuriꝰ au
diꝝ q̄ dicaꝝ: p̄dicatorē eni p terrā ambulat: ⁊ difficile ē ei
q per terrā ambulat pedes nullo puluere ſordidare: ⁊ p̄di
catorē cū ſe bñ predicare ſenſerit nullius ſpū elationis tri
gi. Et attēde q̄ ſicut in eccleſia duo ſunt ordines ſapiētes ⁊
iſipiētes: ſic due ſūt lectionū maneries. Jn illis eni lectio
nibꝰ q̄ ad miſſaʒ legūꝝ ſapiētes inſtruūꝝ: in his vō q̄ i no.
cte dñr inſipiētes erudiūꝝ: vñ ⁊ exponūꝝ. Et no. q̄ termi
nanꝝ lectiōes q̄tuor modis. Primo generaliter per tu āt.
Scḋo in aduētu ⁊ in natiuitate ⁊ in epiphania lectiōes d
Jſaia finiunꝝ per h dicit dñs ꝯuertimini ad me ⁊c. Qui
in natiuitate hoc dicūt mouētur ex illo ca. Jſaie qḋ tūc le
giꝝ. Primo tēpoꝛ alleuiata eſt: vbi dicaꝝ. Et i oībꝰ his nō

eſt auerſus furoꝛ meꝰ ⁊ populꝰ meꝰ non eſt ꝯuerſus: ⁊ iō
eccleſia hortaꝝ in perſona chriſti ꝓplm peccatorēz vt ꝯuer
taꝝ. Hoc idē etiā ſit ꝑ eādem cām in qbuſdā eccl̄ys qn̄ le
giꝝ de hieremia exꝓbāte duritiā peccatorū q ꝑ pniaʒ ñ
ꝯuertunꝝ. Tertio modo lectiōes que legūtur triduo ante
paſca d trenis hieremie finiūtur ꝑ hieruſalē hieru. cō. ⁊c.
put ibi dicitꝝ. Quarto lectiōes p defunctis finiūtur ſim
pliciter ſine aliq̄ ꝯmiſſorūti qbuſdaʒ tn̄ eccleſiys finiunꝝ ꝑ
beati mortui q in dño moriūtur: qḋ ſumiꝝ ex fine cuiuſdā
ſmonis quē Aug. d mortuis ꝯpilauit. ¶ Hoc ēt no. q̄ i ter
tio nocturno legiꝝ euangeliū ⁊ omelia euangelii eiuſdem
dici: q̄ terciꝰ nocturnus deſignat tēpus grē in quo euan
geliū recitatū eſt: ⁊ in quo euāgelica p̄dicatio celebratur
put in ri. d nocturnis dicetur. ¶ Nō ē etiā omittendū q̄
antiqs tēporibꝰ eliminatis herēſibꝰ q̄ veritatēz trinita
tis impugnabāt: ſancti patres ad hoc vt ſancta trinitas
magis nota eſſet ordinauerunt q̄ nona lectio ſemꝑ de tri
nitate legereꝝ: ⁊ nonū rñſoriū ſimiliter de eadē cantareꝝ: ⁊
⁊ q̄ ēt in prima feria miſſa de trinitate diceretꝝ. Quo diu
tius obſeruato ⁊ trinitate cunctis inoteſcēte eccleſia lectio
nē de trinitate omiſit. Sed rñſoriū de trinitate ⁊ etiā alle
luia in miſſa in dñicis dicbꝰ: vel ꝓpter ſolitū vſuʒ: vel ꝑꝑ
dulcē cantilenā in pleriſqʒ locis retinuit: ⁊ ita nūc impro
prie vocatur rñſoriū: q̄ lectioni p̄cedēti nō rñdet. Diurne
vō lectiōes a qbuſdā eo q̄ breues ſūt lectiūcule nūcupāꝝ ⁊
a pluribꝰ vō capitula eo q̄ vt plurimū de capitibꝰ eplarū
illorū dierū qbꝰ dñr ſumūtur. Hec ſiqdē pꝰ pſalmos ⁊ an
tiphōas in ſingulis horis dñr put ſtatutū eſt i ꝯcilio aga
then. de ꝯſe. di. 5. cōuenit: q modus abeſdra ſumptꝰ eſt: vt
p̄miſſum eſt: ⁊ ſignificāt capitula doctrinā. Ne eni ꝓpter
pſalmodiā audiētiū animꝰ ſibi faſtidiū igerat: ſicut iude
is q mānā faſtidiebāt ꝓpter qḋ deus miſit in eos ſerpētes
ignitos q eos interficiebāt: iō ſmittitur caplʒ. i. breuis le
ctio ſumpta a nouo vel ve. teſt. ꝓuocans ad deuotionēz q̄
faſtidioꝰ ꝯtraria eſt: ⁊ exhortans ad pſeuerātiā in bono iu
xta illud. Hortamur vos ne in vacuū grāz dei recipiatis.
Jn nocturnis aūt copioſiꝰ q̄ diurno officio lectionibꝰ va
camꝰ: q̄ tūc eis aures liberiꝰ accōmodamꝰ. Et dñr hmōi
capitula ſiue exhortatiōes i pleriſqʒ eccleſiys ꝑ paſtorēz ad
domeſticos ⁊ ſciētes: q̄ ſic ligna lignis adycimꝰ vt ignis
magis ardeat: ita ignitis domeſticoꝝ cordibꝰ ignita pa
ſtorū ꝟba adduciūtur vt magis ignianꝝ. Legūꝝ ēt hec le
ctiones ſine Jube do. bñdi. ⁊ abſqʒ bñdictiōe: qm̄ vt plu
rimū epus vel ſacerdos q vicē xp̄i gerūt: ⁊ quoꝝ offm̄ tanq̄
maioꝝ ē excitare pigros illa legūt: cuiꝰ ꝓpriū ē liniaʒ ⁊ bñ
dictiōēz dare ⁊ nō petere: nā maior minori bñdicit: ⁊ nō cō
Nocturnales vō lectiōes a minoribꝰ legunꝝ: iō a ſuperio
ribꝰ liniam ⁊ bñdictionē petūt. Jn his ēt diurnis lectioni
bus nō dr̄ i fi. Tu aūt: ſicut fit i nocturnalibꝰ: q̄ ſacerdos
dʒ eē pfectꝰ: ⁊ q dyabolicis ſuggeſtiōibꝰ d facili nō ſuccū
bat: ⁊ q̄ i breui ſmōe ⁊ iter familiares vix ē qn vētus hu
mani fauoris captetꝝ: prout qñqʒ fit i nocturnalibꝰ lectōi
bus: vt p̄miſſuʒ ē. Rñdetꝝ tm̄ Deo grās ꝑꝑ cāʒ i nocturna
libꝰ lectionibꝰ aſſignatā. Ad h i capitulis horaꝝ officia di
uidētes ꝑ precedētia laborē: ꝑ ſequētia p̄miū ſignificamꝰ: ⁊
iōqʒ p̄cedētia ꝯſiſtūt i pſalmis: ſeqn̄tia i hymnis ⁊ cāticis.
¶ Notādū vō ē q̄ pulcherrimꝰ mos i eccleſia inoleuit vt
q̄ter in die ⁊ q̄ter in nocte ꝑ ſingulas diurne ſiue nocturne
pſalmodie horas: lectio vna ſiue capitulū d veteri ſiue no
uo teſtō dicaꝝ. Quedā tn̄ eccl̄ie nō dicūt caplm i p̄ma nec
in ꝯpletorio. Sʒ q̄ ſm h lectiones nſe nō erunt octo: ſicut
erāt ſm eſdrā i veteri teſtō prout p̄miſſum ē: iō eccleſie ille
poſt p̄mā legūt in caplo lectionē i p̄ma p̄termiſſam. Dicit
eni aliqs Jube do. bñdi. ⁊ ſacerdos bñdicēs rñdet. Regu
laribꝰ diſciplinis ⁊c. q̄ ſequūtur. Et aū ꝯpletoriuʒ legunt
pretermittēdum i ꝯpletorio. ſ. Fratres ſobrii eſtote ⁊c. vel
legitur de dyalogo vel hmōi: de hoc ſub titulo de p̄ma di

ctur. ¶ Querit aūt quare ī nocturnalibꝰ siue ī diurnalibꝰ lectiōibus nō pnūciat auctor eaꝝ put fit ī his q̄ in missa legunt. Rn̄deo: hi q̄ sup lectionibꝰ ⁊ diuinis obseqꝫ insistūt vt sūt ministri ⁊ domestici ecclesie earū auctorē ex ipsis lectionibꝰ agnoscūt: qꝛ igit illi nocturnalibꝰ lectiōibꝰ assunt officijs nō ē necesse nomē auctoris exꝓmi lectionū. In missa vero ideo exꝓmit: qꝛ ibi ꝯueniūt bubulci: operarij ⁊ agricole: vt si q̄s eoꝝ forte p eo q̄ raro talia audiuit īcogitatas hꝫ historiā audiat eius auctorē q̄ forte nō est ei incognitꝰ: vt ex illiꝰ auctoritate firmiꝰ ī figant ꝟba lectiōis ī corde. In q̄busdā tn̄ nocturnalibꝰ lectiōibꝰ qn̄qꝫ auctor ipsaꝝ exꝓmit: puta in ꝟmonibꝰ ⁊ omelijs Gregorij ⁊ Augustini ⁊ alioꝝ de quo in ꝓhemio septie ptis dicet. ¶ Porro in ꝯcilio maguntin̄. ī burchardo libro. 8. c. laycꝰ statutū ē vt laycꝰ ī ecclesia n̄ recitet lectionē nec alleluia dicat nisi psalmos tm̄ ⁊ rn̄soria sine alleluia. Rn̄soria quoqꝫ pꝰ lectiones subijciūtur: cū enī p lectiones doctrinales ip rn̄soria ꝟo bona opa significent: rite pꝰ lectiōes rn̄soria subiungunt q̄ p bōa opera doctrine rn̄dere debemꝰ: ne cū suo pigro qui pecuniam dn̄i sui abscōdit: in tenebras exteriores mittamur. Dr̄ nāqꝫ rn̄soriū qꝛ lectioni rn̄dere id est ꝯsonare dꝫ: vt si forte lectiōes sūt d̄ actibꝰ aploꝝ rn̄soria sint de eodē: vn̄ nonū rn̄soriū rn̄der̄ solet none lectiōi q̄ oll erat de trinitate: put iaꝫ dictū est. Hoc tn̄ fallit ī rn̄sorijs d̄ historijs que pꝰ euāgeliū ī nocturnis cātant: q̄ euāgelicis lectionibꝰ nō rn̄dent: de hoc etiā dictū ē in q̄rta pte sub ti. de graduali. Dr̄ et̄ rn̄soriū qꝛ vni cātanti ceteri cōcorditer respondent iuxta illud apostoli. i. corinthi. i. Ut idipsum oēs dicamꝰ ⁊ nō sint in nobis scismata. Cantauit enī vnꝰ scꝫ xp̄s ⁊ petrꝰ ⁊ ceteri eū secuti sunt: vel qꝛ choro illud cantāti ꝟsus rn̄det ab vno. Isidorꝰ dicit q̄ italici rn̄soria tradiderunt: que inde rn̄soria cātus vocāt: qꝛ alio dsinente id alter rn̄deat. Porro rn̄soria nocturnalia spūalibꝰ cāticis cōparantur: dn̄r enī cantica: qꝛ cantant: sūt spūalia quia ex iubilatiōe spūalis mētis ꝓcedūt. Cātant ꝟo vt recitatiōe lectionū ad supne ptie ꝯcentū mētē nostrā incitēt subleuari: qd̄ et̄ insinuat. Gloria patri qd̄ in vnoquoqꝫ respōsorio cātatur. Ceterū rn̄soriū ab vno incipit vt ab alijs cocinatur p qd̄ fratris ad fratrem exhortatio ad seruiendū deo intelligit. Per versū ꝟo rn̄soriū q̄ totus ab vno canit singularis ad deū depcatio denotat. Adhuc ī rn̄soriū cātādo q̄si p tubā vocē exaltamus excitādo fratres ad altiora vsqꝫ adeo vt ad laudē sācte trinitatis ꝑueniamus dicētes. Gloria pr̄i ⁊ fi. ⁊c. Qn̄qꝫ āt rn̄soriū tres hꝫ versus: put ī septa pte sub ꝓma dn̄ica de aduētu dicet. Rn̄soriū quoqꝫ post versū impfecte recantat ad notādū q̄ si in mōte. i. in statu pfectiōis saluari nō possumꝰ: saltē in segor. i. alio via saluemur in statu. vꝫ. impfectiōis. Adhuc semiplene siue p pte repetit. ad notādū ea q̄ viuētes facimꝰ impfecta eē. Et fit ꝓmo repetitio a remotiori quo ad finē: ⁊ postea a minus remoto: ⁊ vltio. Gloria pr̄i ⁊ filio dr̄: put sub dicta dn̄ica de aduētu dicet. In festiuis ꝟo iterū totū pfecte repetit: ad notandū letitiā ⁊ pfectionē sanctoꝝ. Orationes sūt in singulis horis dicūtur p q̄s ꝓmissio ipetrāda ē: oratio nāqꝫ petitio est. Nā orare petere est: sicut exorare est impetrare. Et sꝫ grego. veraciter orare ē amaros in cōpūctione gemitꝰ ⁊ cōposita ꝟba sonare: orō āt dei misericordiaꝫ significat q̄ ꝓcedit ⁊ subsequit hoīez in bonis opibus: et iō dr̄ in pricipio misse ⁊ fine. Est āt vltia oratio dn̄i ad operios bn̄dictio. Q̄ d' orationes in fine dicūtur ab actibus sumit apostoloꝝ q̄ qn̄ dissīgebātur positis genubꝰ suis orabant. Siqdeꝫ oraturus sacerdos populū salutat dicens. Dominꝰ vobiscū: ⁊ hoc iō vt illū animet ad orandū: p ipso q̄ eiꝰ oratio sit accepta deo qꝛ deus gratiā suā sibi donet. oꝛōne āt finita iterū orat dicēs. Dn̄s vobiscū: de quo sub ti. de ꝓma dicet. ¶ Et nota q̄ oē officiū pter nocturnū orōne ⁊ bn̄dictiōe cōcludit: ad notādū q̄ nō in hoc seculo sumus necesse hēmus pꝛsbyteroꝝ orationibus muniri. Et mos est q̄n cū famulis dei familiare habemus colloquiū cū ab illis separamur bn̄dictionē ab eis poscimꝰ. In nocturnis vero hoc nō fit qꝛ ibi nō fit separatio: sꝫ matutinꝫ ⁊ matutine laudes de eo ꝯiūcti canunt. ¶ Porro lꝫ deꝰ sit vbiqꝫ: tn̄ sacerdos ī altari ⁊ ī diuinis officijs dꝫ ex institutiōe vigilij pape versus orientē orare: Uñ in ecclesijs ostiū ab occidēte habētibus missam celebrans in salutatiōe ad populū se vertit qꝛ quos salutamus facie ad faciē ꝓsentamꝰ: put ī q̄rta pte sub ti. de salutatiōe dictū est. ⁊ deiñ oraturus se ad orientē cōuertit. In ecclesijs ꝟo ostia ab oriēte habētibus: vt rome: nulla est in salutatiōe necessaria conuersio: qꝛ sacerdos ī illis celebrans semp ad populū stat cōuersus. Tēplū quoqꝫ salomōis ⁊ tabernaculū moysi legitur ab oriēte ostia habuisse. Exo. 34. c. Uersus oriēte ergo oramus: primo memores q̄ ille q̄ est splendor lucis eterne sedētes in tenebris illuminauit: q̄n visitauit nos oriens ex alto: de quo legit. Ecce vir oriēs nomē eiꝰ. Cuius ergo mētio in libro sapiētie dr̄. Opꝫ ad ortū lucis adorare: n̄ q̄ diuina maiestas localiter ī oriēte ꝯsistat q̄ potētialr ⁊ ēntialiter est vbiqꝫ. Iuxta illud. Celū ⁊ terraꝫ ego ipleo. ⁊ ꝓpha. Si ascēdero in celū tu illic es: si descēdero ad infernū ades: sꝫ qꝛ deū timētibꝰ oritur sol iustitie q̄ illuminat omnē hominē venientē in hūc mūdū. Scd̄o iō ꝟsus oriēte oramus vt animus noster se ad potiora cōuertere admoneat. Tertio qꝛ q̄ deū laudare volūt nō dn̄t ad illū vertere terga. Quarto sꝫ Ioannē damas. q̄ q̄ttuor sequētes sōenes scripsit ī q̄rto libro cañ. 5. c. vt pr̄iam nostrā nos requere ondamꝰ. Quito vt xp̄ꝫ crucifixū q̄ verus est oriēs: ⁊ ad quē oramus directe respiciamꝰ. Sexto vt venientē iudicē nos expectare mōstremꝰ. Ait. n. sic idē Damas. ibidē. Deꝰ paradisuꝫ sꝫ orientē plātauit. vn̄ hoīeꝫ trāsgressum expulit fecit ⁊ añ paradisū ex occidēte habitare fecit. antiquā igit patriā relinquētes ⁊ ad ipsaꝫ aspiciētes deū ad oriētē adoramus. Septima qꝛ dn̄s crucifixus ad oriētē respiciebat: vn̄ ⁊ nos oramus ad eū respiciētes: sꝫ ⁊ ipse ī celū assumptus ad orientē sursū ferebatur: ⁊ ita ipꝫ apostoli adorauerūt: ⁊ ita veniet: quēadmodū viderūt eū euntē in celū: ipsū igit expectātes ad oriētē adoramus. Daniel quoqꝫ ī babylonica captiuitate: ⁊ iudei similiter ꝟsus tēplū orabant. Aug. tn̄. q. di. ecclesiasticaꝫ: dicit q̄ nulla scriptura nos docuit ꝟsus oriētē orare. Adhuc stātes oramꝰ scōs put iā ꝓmissū ē vbi d̄ psalmis agit. Orādū aūt ē in ecclia q̄ ad h̄ luctra ē put ī ꝓma pte sub ti. d̄ ecclesia dcm̄ ē. Un̄ ps. 67. In ecclesijs bn̄dicite dn̄o deo d̄ fontibꝰ israel: ⁊ alibi: Adorate dn̄ꝫ ī aula scā eiꝰ: ⁊ illd̄. Introibo dn̄e in domū tuaꝫ adorabo ad tēplū scm̄ tuū in timore tuo. Itē ꝑpetuꝫ ē coraꝫ altari hoc adorabis. Itē ꝓpheta. Uenite adoremꝰ ⁊ ꝓcidamus ante deū ploremꝰ corā dn̄o q̄ fecit nos: qꝛ ipse ē dn̄s deꝰ noster deꝰ. i. creator: dn̄s. i. redēptor: nr̄. i. saluator. Sꝫ cum deꝰ sit vbiqꝫ vt ꝓmissū est quare potiꝰ ī tēplo q̄ alibi ē adorādus: Preterea legit Io. 4. ca. q̄ cū mulier samaritana solutionē q̄ōnis q̄ d̄ loco adoratiōis inter iudeos ⁊ samaritanos sepe ꝟtebat a xp̄o q̄siuisset. Prēs nr̄i ī mōte h adorauerūt: ⁊ vos dicitis q̄ hierosolymis ē locꝰ vbi adorare oꝫ. Rn̄dit illi ihs. Mulier crede mihi q̄ veniet hora q̄n neqꝫ ī mōte h neqꝫ ī hierosolymis: supplēdū ē tn̄ adorabitis pr̄eꝫ: sꝫ veri adoratores adorabūt pr̄eꝫ ī spū ⁊ ꝟitate: q̄si dicat nō pfero locū ī adorādo vbicūqꝫ adoret deꝰ adorat ī spū. i. p spūalibꝰ ⁊ ꝟitate. i. eternis. Un̄ apostolꝰ: igit tu āt cū oraueris intra cubiculū tuū ⁊ clausa ostio hora patrē tuū. Sꝫ lꝫ vbiqꝫ sit deꝰ adorādꝰ ī spālr tn̄ ī ecclesia: alioqn frustra tanta studio tātoqꝫ ipēdio tēplū dn̄o fieret nisi gratiꝰ ico adorari acceptaret. Un̄ salomō ī tēpla ꝯstructo ⁊ dedicato orauit ad dn̄m: vt q̄cunqꝫ illō ascenderet: p peccatis suis: vel p q̄cūqꝫ tribulatiōe clamās ad dn̄m: ī his q̄ iuste postularet exaudiret: quā orōnis formā legit ecclesia

in oȯne quã dicit i eccłie dedicatiõe. Assistũt.n.angeli ibi
adorãtib⁹ vt deuotas coꝝ oȯnes dño offerãt: ꝫ illud. In
ꝯspectu ãgeloꝝ psallã tibi: adorabo ad templũ scm̃ tuũ ad
ꝯfitẽdũ noi tuo dñe. Hic ãgel⁹ ad Thobiã: Ego obtuli oȯo
nẽ tuã dño. Regescũt ẽt ibi scõꝝ reliq̃e: q nobis deuote deũ
adorãtib⁹ suis p̃cib⁹ assequũtur: qḋ nos meritis nr̃is non
valem⁹. In plateis ṽo ⁊ i publico more phariseoꝝ orare
a dño ꝓhibemur. De ṽo apł̃s ad timotheũ inq̃t volo vos
orare in oi loco leuãtes puras man⁹ sine ira ad internã pti
net oȯnẽ. In oi eni loco orat q p charitatis officia ⁊ opa
bona vbiq̃ man⁹ cordis mũdas ad deũ leuat. Ceteꝝ ado-
rãdus est pr̃ ⁊ fili⁹ ⁊ spũs scũs: qm̃ oẽs ⁊ singuli sũt vn⁹ so
lus ⁊ ver⁹ de⁹. Licz eni alia ꝑsona sit pr̃: alia fili⁹: ⁊ alia spi
rit⁹ scũs: tñ pr̃is ⁊ filij ⁊ spũs sci vna ẽ diuinitas eq̃lis gl̃ia
coeterna maiestas. Una igit ⁊ eq̃lis tot⁹ idiuidue trinita
tis est oratio de qua sane põt itelligi qḋ ait dñs. Ueri ado-
ratores adorabũt pr̃em in spũ ⁊ ṽitate: nãq̃ q deũ veraci
ter adorat ipse qdem adorat pr̃ez in spũ ⁊ ṽitate. i. i filio q
ď se dicit. Ego sum via ṽitas ⁊ vita: ego sum inq̃t in pr̃e ⁊
pr̃ in me est: iõ pr̃ adorãdus est in filio ⁊ fili⁹ in pr̃e ⁊ spũs
scũs in vtroq̃. Est aũt deus adorandus de corde puro con
scia bona ⁊ fide nõ ficta. De corde puro nõ vt qdã faciũt q
in ꝓsperitate deũ gl̃ificãt: sꝫ cũ i aduersitate blasphemãt
de qb⁹ ꝓpheta. Cõfitebũtur tibi dũ benefeceris eis: si ṽo
nõ fuerint satiati murmurabũt. De ꝯscia bona: nõ vt qui
daz faciũt q ꝯ deũ grauissime peccãt ⁊ postea temere illi sa
crificãt: ď qb⁹ ꝓpheta. Peccatori dixit de⁹ q̃re tu enarras
iustitias meas: ⁊ assumis testm̃ meũ p os tuũ. 3.q.8. qḋ te
statur illud vtriq̃ testamẽtuz de quo ṽitas ait. Hic est san
guis me⁹ noui testi. De fide nõ ficta nõ vt qdã adorãt q re-
cte dicũt sꝫ praue viuũt: qb⁹ dñs iproperat dicẽs. Hic po
pulus labijs me honorat cor aũt coꝝ lõge ẽ a me: dicũt eni
⁊ nõ faciũt. Adorãdus ẽ itaq̃ de⁹ corde p deuotionẽ: ore per
ꝯfessionẽ: ⁊ ope p venerationẽ. Sũt aũt due spẽs adoratio
nis. s. latria q̃ soli deo debet: ⁊ dulia q̃ quibusdã creaturis
adhibetur: vt dictũ est in q̃rta pte sub q̃rta ꝑticula cano-
nis sup ṽbo Fratres. ¶ Rursus canonice hore in ipsis ho
ris dici dicẽde sũt: nec obstat illud psalmiste. Benedicaz
dñm in omni tpe: nec illud apostoli. Sine intermissione ora
te: qm̃ benedicere dñm in oi tpe: est illũ semꝑ digna ꝯuersa
tiõe laudare. Sine intermissiõe orare est oia i dei laude seu
gloria agere sicut idẽ apostolus ait. Siue mãducatis siue
bibitis siue aliqd aliď faciatis i gloria dei facite. 26.q.vl.
nõ obserueris. Ceteꝝ oȯnẽ salutatio p̃cedit ⁊ seq̃t ad illam
rñsio: put sub p̃ma dicet. ¶ Finaliter aũt p⁹ oȯnẽ dicit.
Benedicam⁹ dño: qḋ sumptũ est de apło vel ď psalmo vł
de hymno triũ pueroꝝ: vbi dr. Benedicam⁹ pr̃em ⁊ filiũ
⁊c. Et dr q̃nq̃ a pueris q sunt impfecte etatis ad notãduz
oĩa opa nr̃a impfecta esse iuxta illď. Impfectuz meũ vide
rũt oculi tui ⁊c. de ꝯse. di. 4. tulerũt: ⁊ q oĩs laus nr̃a pue
rilis ⁊ iperfecta est ad ꝯparationẽ dei quẽ laudam⁹: q̃cqd
eni hic dici põt min⁹ a laude dei est: ac si dicat ecclesia: lau-
dam⁹: sꝫ laudando nõ sufficim⁹: q supeminẽtia dei eloq-
tum nostrũ ⁊ itellectũ superat: q accedet homo ad cor altuz
⁊ exaltabit deus. Unde ab oib⁹ cõsequẽter dr. Deo grãs:
quasi placet sicut piũ ẽ in dei laude supari. Dicit ẽt a pue-
ris ad notãdũ q solũ pueri. i. puri a malitia digne laudãt
deũ ⁊ grãs agũt. Dr ẽt q̃nq̃z a maiorib⁹ ad significãdũ q
in eterna beatitudine cũ dño pfecti erim⁹ laudatores: q i
hac vita nõ possum⁹ esse pfecti. ¶ Rursus p⁹ suffragia dr
alia oȯo que miaz dei significat: que p̃cedit ⁊ subsequitur ho
minẽ in bonis opib⁹. Dr ẽt iterũ. Bñdicam⁹ ⁊ Deo grãs:
q sicut dñs postq̃ itez post resurrectionẽ suã salutauit di
scipulos suos bñdixit eis: ⁊ illi grãs referẽdo illũ adoraue
rũt: ita ⁊ p̃sbyter vel ali⁹ iterũ dicta oȯone dicit Bñdica-
mus dño: ⁊ est subaudiendũ: cui⁹ mẽbra sum⁹ ⁊ in quo be
nedicim⁹ ⁊ etiã benedicit. Chorus ṽo gratias agẽs dicit:
Deo grãs: qḋ sumptum est de apło: per qḋ significat q vſ
q̃ in finẽ vite nostre innocẽtiã debem⁹ seruare: ⁊ deo bene
dicere ei p beneficijs gratias exoluẽdo: vel Benedicam⁹
dño cũ deo grãs est laus finalis ⁊ exultatio ieffabilis: que
erit in gloria cũ gratiarũ actione: vel Deo grãs est de ꝯsu
mato cursu gratiarũ actio: de hoc ẽt dictũ ẽ i q̃rta pte sub
ti. de oratione nouissima. Sed vr̃ q poti⁹ deberet rñderi.
Amẽ. i. fiat seu ita fit. s. q de⁹ sit bñdict⁹: sꝫ rñdet deo grãs
vt notet q hoc ipm̃ q deũ bñdicam⁹ ab ipo deo habem⁹.
¶ Porro q̃ q̃diu viuim⁹ i lubrico positi sum⁹: ⁊ a demo
nibus ipugnamur: q̃re sp sanctoꝝ suffragijs idigem⁹:
iccirco i plerisq̃ ecclesijs i singulis horis p⁹ Benedicam⁹
suffragia scõꝝ subĳciũtur. Et no. q q totũ tẽp⁹ a natiui-
tate dñi vsq̃ ad festũ purificatõis est de infantia saluato-
ris: ideo vt qdam dicũt nõ debẽt fieri tũc cõmemoratões
p̃sertim de cruce. Iuxta illud. Nõ coques hedũ in lacte
mr̃is sue: nec etiã a dñica de passione vsq̃ in sabbatũ post
penthecos. vt ibi dicet. ¶ Hoc etiã sciẽdũ q q petr⁹ ⁊ pau
lus in vita ⁊ in morte non sunt separati put cãtat ecclesia: iõ
nec i cõmemorationib⁹ separant q̃ simul siũt ⁊ cõiter ď vtro
q̃. ¶ Ultimo notãdũ ẽ q cantãdi vsus a veteri testõ sum
ptus initiũ: sicut in esdra legit: ď quo in pte scđa sub ti. ď cã
tore: ⁊ ita in q̃rta parte sub ti. de alleluia dictũ ẽ ⁊ eccłi. c.
47. Dedit illis cõtra inimicos potentiaz ⁊ stare fecit cõ-
tra altare cantores ⁊ in sono eoꝝ dulces fecit modulos: ⁊
psalmista. Cãtate ei cãticũ nouũ bñ psallite ei in vocifera-
tione. Celebratur itaq̃ ei cantus vt ostendat hoĩes debere
referre gratias ⁊ laudes deo: dũ manib⁹ ceterisq̃ mẽbris
satagunt agere opera: quib⁹ valeant deo placere. Usuz tñ
cantandi qdam reprobant put dictuz ẽ in ꝓhemio quar
te partis. Ordinẽ cantilene in diurnis siue nocturnis ho-
ris credit beat⁹ Gregori⁹ plenaria ordinatiõe distribuis-
se: cũ multi ⁊ an̄ ⁊ postea oȯones antiphonas ⁊ rñsoria cõ
posuerint. ¶ Et nota sm̃ hugonẽ de sancto victore q tres
sunt species sonoꝝ: q tres modulos faciũt: fit eni son⁹ pul-
su flatu ⁊ voce: pulsus pertinet ad cytharaz: flat⁹ ad tubã
⁊ organum: vox ṽo ad cantum. Hec genera musicoꝝ an
tiquus popul⁹ in laudem dei exercebat: hec aũt ꝯsonantia
sonorum assignari põt cõcordie morũ: si ad pulsuz cytha-
re manuũ operatio: ad flatum organi mentis deuotio: ad
cantum vocis sermonis exhortatio referant. Bernard⁹
inq̃t. Quid ꝓdest dulcedo vocis sine dulcedie cordis: frã
gis vocem frange ⁊ voluntatem: suas consonantiam vo-
cũ: serua cõcordiaz morũ: vt per exẽplum concordes pro-
ximos per voluntatez deo: ⁊ per obediẽtiam magistro. De
organo dictũ est i quarta parte sub ti. de sanctis. ¶ Rur-
sus hoc triplex genus musicorũ ad triplicẽ differentiã be-
neficij ecclesiastici refert sm̃ Ricardum epm̃ cremonẽ. i
mitrali. Nam ipsum officiũ ecclesie cõsistit in psalmis i cã
tu ⁊ lectionibus. Primũ musicoꝝ gen⁹ est qḋ fit pulsu di-
gitorũ: vt in psalterio ⁊ similib⁹: ⁊ ad id pertinet psalmo-
dia. Iuxta illud. Laudate eũ in psalterio ⁊ cythara. Dici
tur enim psalteriũ a psallin grece qḋ est tãgere latine. Se
cũduz est qḋ fit voce. s. humana: ⁊ ad istud pertinẽt lectio
nes vñ psalmista. Bñ psallite ei in vociferatione. Et apo
stolus lectionẽ vocẽ vocauit dicẽs. Ignorantes ihesum ⁊
voces ꝓphetarũ que per sabbatũ legunt. Tertium est qḋ
fit flatu sicut in tubis: ⁊ ad istud pertinet cantus: vñ psal
mista. Laudate eum in sono tube. Sane rationabiles di-
uersoꝝ sonoꝝ ꝯcent⁹ ⁊ concordiam varietate compactam
⁊ bene ordinate ciuitatis vnitatẽ significat. Suauis vero
cantus fit ex diuersis sed non ex aduersis vocib⁹. ¶ Rur
sus cantus in ecclesia letitiam celi significat: voces vero
graues acute ⁊ superacute innuũt tribus modis predicã-
dum esse tribus ecclesie ordinibus: propter tricesimum se-
xagesimum ⁊ centesimum fructum: vel iuxta tria volumi
na salomonis significat ordinem incipiẽtium ꝓficientiũ

z perfectorū: de choro dictum est in prima parte sub titu-lo de ecclesia. ¶ Sane statutum est in concilio toletañ. et gerundeñ. de ɔsc. di. 2. institutio. z di. i. altaria. z. 12. dis. c. fi. q tam misteriū ordo q̄ psallendi z ministrādi ɔsuetudo ser-uet in oib⁹ ecclīis q̄ in ecclīa metropolitana suaf. Abba-tibus quoq; vel mōachis curā aiarū hñtib⁹ nō licz publi-ca officia aliter celebrare q̄ in ecclesia cathedrali: q̄uis Augusti-nus dicat. 12. di. illa. Q̄ neq; ɔ fidē neq; ɔ bonos mores cē ɔuincit indifferēter hñdū cē: z in ecclesiasticis sacris sit de iure ɔsuetudo suanda: de ɔsc. di. 4. de cena. extra de cele. mis. c. penulti. xi. di. catholica.

¶ De nocturnis. Rubrica.

Licet ecclesiastica offi-cia a vespra incipiāt: iuxta illud. De vespa in ve-spam celebrabitis sabbata vestra: extra de fe-riis. c. ij. q tamē ordo ɔueniēs ē vt a tenebris pcedam⁹ in lucē z nō ecōuerso: iō a noctis offō icboem⁹. Temp⁹ autē nocturnū significat vitā nr̄az i peccatis. No-cturnū offm̄ nostri captiū seruitiuz: laus matutina penitē-tie suffragiuz p quā redim⁹ ad lucis gaudiū z libertatis. Vel tps ante nocturnū significat tps ante legē moisis i q̄ oēs silebant a laudib⁹ dei. Temp⁹ nocturnū significat tps legis date moysi. Tps laudis matutine significat tps grē a resurrectiōe vsq; ad finē mūdi: in quo tpe deū laudare te-nemur de bonis nature q̄ in illa hora nobis ɔtulit creādo: de bonis grē que in illa nobis ɔtulit resurgēdo: z de bonis glorie q̄ in ea nobis dabit resuscitādo. Sāc nocturnale of-ficiū media nocte canit ppter qnq; rōnes. Primo q̄ pmo-genita egypti de nocte interfecta sunt: z pmogēita israelis saluata: vt igit̄ dñs faret nobis primogenita nostra. i. he-reditatē regni celestis quā nobis pmogenit⁹ dei fili⁹ acqsi-uit: iō ei canim⁹ offm̄ nocturnale ne sim⁹ sic Esau q p edu-lio lenticule russe pdidit pmogenita sua. 7. q. i. q̄ piculosū. Scdō q̄ dei fili⁹ fuit media nocte nat⁹ iuxta illud sapie. c. 19. Dū mediū silentiū tenerēt oia z nox zc. vsq; a regalib⁹ sedib⁹ venit iesus fi. zu. vt ergo ipsi⁹ natiuitati grati sim⁹ eū de nocte laudam⁹: z grās d ipsi⁹ natiuitate agim⁹. Ter-tio q̄ xps in nocte hac ora cape⁹ z illusus est a iudeis: z a ēt hora spoliauit isernū lai ge noctez accipiēdo. s. añ lucē ma-ne pro surrexit: media ēt nocte ad iudiciū ventur⁹ asserimr. Vñ statutū fuit vt in die vigiliaz pasche añ noctis mediū dimittere nō liceat populos expectātes xpi aduentū: vt di-cet i sexta pte sub sabbato scō. Iō hac hora deū laudam⁹ grās agētes d ipsi⁹ captiōe z patrū liberatiōe: ei⁹ ēt aduē-tum sollicite expectātes. Quarto vt noctes delictoz nr̄oz illuminarent. Vñ paulus z sylas in vinculis existētes me-dia nocte orātes hymnū cūctis audiētib⁹ dixisse memorā-tur: vbi terremotu facto repēte ianua spōte patefacta ē: z eoz vincula illico sunt soluta. Quinto ppter carnis illece-bras psallēdo z orādo edomādas: q̄ sic dr̄ ecclesiasti. 22. Vigilia honestatis domat carnes. Sciēdū aūt ē q̄ in pri-mitiua ecclīa ministri ecclīe ter de nocte interpollatim sur-gebāt ad diuinū offm̄ celebrādū: tria i h tpa ɔsignātes: vz tps añ legez: tps sub lege: z tps grē. Surgebāt eni pmo cir-ca pmū somnū qñ vulgus solet ire dormitū: scdo circa me-diaz noctē: tertio paululū ante diem: sic ordināntes offm̄ vt nocturne finite z lectiones cū suis responsorijs plecte cēnt priusq̄ lucesceret: apparēte pro aurora pulsatis cāpanis cā-tabāt: Te deū laudam⁹: z matutinas laudes. Ad pmū no-cturnaz pontifex z ministri ecclīe surgebāt: q̄ sine inuitato-rio cātabat p eo q̄ null⁹ ad hāc inuitabat. Et vocabat vi-gilia: q̄ hñit initiū a pastorib⁹ vigilias noctis sup greges suos suātib⁹. In pcipuis tamē solēnitatib⁹ populus tota nocte in dei laudib⁹ psistebat: sz illud sublatuz ē: z ieiuni-uz loco illi⁹ vigilie ordinatū: put dicet i sexta pte sub q̄rta feria tertie hebdomade de aduētu. Ad scdā noctur naz surgebāt ministri simul z ɔgregati tā mulieres q̄ viri: q̄ cum inuitatorio dicebat ad significādū angelos inuitātes pasto-res ad vidēdū regē natū. Ad tertiaz surgebāt oēs cōiter: sz postea algescēte charitate cū oēs tam ministri eccīe q̄ ppls surgere ad nocturnū officiū pigritarent: statutum ē vt oēs media nocte surgerēt iuxta illō ppbete: Media nocte sur-gebā zc. z totū noctis officiū ɔtinue cantarēt: z plures ad huc illa hora surgūt. At pro qdaz nocturnis delitijs plus q̄ dei fuitijs vacātes istitutionē huiusmōi nō suabāt: cō-sequēter statutū ē vt saltē tpe vltime nocturne oēs surgāt. Pōt ēt dici q̄ q̄tuor sūt ecclīe hostes: supiores. i. demones malignātes: iferiores: idest homies aduersantes: iteriores. i. cōcupiscētie carnales: z exteriores. i. illecebre seculares: de pmis ingt apostul⁹. Nō ē vobis colluctatio aduersus car-nē z sanguinē sz aduersus spiritualia neqtie i celestib⁹: de scdis psalmista. Supra dorsū meū fabricauerūt pcōres p-longauerūt iniqtatē suā: de tertiis apls. Caro ɔcupiscit ad-uersus spūm: spūs ēt aduersus carnē: d q̄rtis Jo. Nolite diligere mūdū neq; ea q̄ sūt in mūdo: q̄ qcqd ē i mūdo aut est ɔcupiscētia carnis aut oculoz aut supbia vite. Aduer-sus hos q̄tuor hostes rectores ecclīe dēbēt q̄tuor noctis vi-gilias sollicite custodire: nā pastores custodiebāt vigilias noctis supra gregē suū vz ɔticiniū: gallicinium: itēpestuz: z ante luciniū i qb⁹ obsesse ciuitatis custodes vigilāt alter-natiz. Primā ergo vigiliā custodire debēt ɔ fallacias pri-moz hostiū: scdaz cōtra pfutiā scdoz: tertiā ɔtra terti-as: q̄rtā ɔtra q̄rtas. Et iō nocturnū officiū in q̄tuor ē par-tes distinctū. s. i tres nocturnos z matutias laudes: qō p q̄t-tuor noctis vigilias ɔtra dcās q̄tuor hostiū ɔsecutiones antiq⁹ ecclīa decātabat. Porro i memoriā illi⁹ laudabilis ɔsuetudinis z deuotiōis āntiquoz in tpe estiuali celebrat ec-clesia nocturnū officiū in tēpore pme nocturne: z qñq; tem-pestiui⁹: qō qdā vigilias sub antiquo noie vocāt: z spāli-ter i festiuitatib⁹ beatoz iohānis baptiste petri z pauli: z assumptiōis beate marie q̄ sunt pcipue illi⁹ tēporis solēni-tates: z hoc facere icipiūt i ipso festo beati iohānis h i cre-pusculo p eo q̄ ipse fuit finis veteris testa. z initiuz noui. Romāi ēt adhuc i pcipuis festiuitatib⁹ tot⁹ āni sero dñt tres psalmos z tres lectiōes q̄s vigilias vocāt: z i noctur-nis idē repetūt: z totū offm̄ matutinū pficiūt. ¶ Rursus in memoriā dicte deuotiōis āntiquoz ter i nocte surgētium tres nocturnos dicim⁹: q z ide nomē z originē habuerūt. Et nota q̄ nocturna: ne: pōit p hora: sz nocturni: noz: p officio: vel nocturna: ne. ē collectio psalmoz q dñt añ lectio-nes i dñica vel i festis dieb⁹. Nocturne i plurali dñr tpa i qb⁹ psalmi cātant: nocturni: noz: dñr nouē psalmi z no-uē lectiōes cū suis rñsorijs i solēnitatib⁹. Sāc p nocturnas excubias dyaboli vitam⁹ isidias: z ideo nocte surgētes cur-rim⁹ cāpanis auditis ad ecclīaz velut exercit⁹ ad militiā audito clāgoi tubaz. Aulā igit̄ regiā i ecclesiā igrediētes ad altare iclinam⁹ q q̄si regē milites adoram⁹: eterni. n. re-gis milites sum⁹. Inclināntes āt trinā facim⁹ ōronē dicen-tes ter pr̄ nr̄ zc. sermonē ad prēz z filiū z ad spm̄ scm̄ dirigē-tes: cū ad prēz loqmur ad mediū altaris itētione cordis z statu corpis nos pñtam⁹: pp pñtia potētiā z nr̄az ɔsecutran-tiā: cū ad filiū loqmur ad sinistrā altaris ptez nos ɔuerti-m⁹: pp ipsi⁹ exinanitiōez z nr̄i lapsus offēsionē: cū ad spm̄ scm̄ ad altaris dextrā trāsim⁹ ppter ipsi⁹ benignitatē z no-strā grē ɔsecutionē. Quidā tñ adhuc hñt spāles ōrones: d inde qdā psalmos graduales icipiūt: de qb⁹ dcm̄ ē in phe-mio hui⁹ ptis. Sacerdos itaq; nocturnū icboās officiuz a dño qrit alpha z o: idest pncipiū z finis z bonoz largitore oiuz icipit. Et qm̄ scriptū ē Johā. 15. Sine me nihil pote-stis facere: ēt os aperiri petit añ oia fiducialr ob eo q dicit aperi os tuum z ego adimplebo illud: vt ei os apiat ad di-gne ipz laudandū dicēs. Dñe labia mea apies: z os zc. q̄ nō ē speciosa laus dei i ore peccatoris: nisi ipse in laudē dei

suspiciꝰ os apire digneť. Juxta ꝓphetã. 3. q̃ōne. 8. §. qd̓ te/
stať. Quare tu enarras iusticias meas ⁊ assumis testm̃ me
um p os tuũ: finit ẽt hoc offm̃ in ipso deo dũ dr̃. Deo grãs:
vt initiũ ⁊ finis circulariter referanť ad eũ q ẽ alpha ⁊ o:
⁊ qd̓ dr̃ Aperies ponitur tp̃s ꝓ tpe: idest aperi. Rursus pe
tit sua labia aperiri: quoniã pridez in ꝯpletorio nos deo cõ
mẽdauimꝰ: ⁊ os ⁊ pectꝰ signo crucis muniẽtes conclusimꝰ:
quare merito nũc eũ precatur vt labia clausa apiat ad lau/
dandũ. Chorus ꝟo ad notãdũ armoniã nõ mutata ꝑsona
rñdens dicit. Et os meũ annũciabit laudẽ tuam. Est enĩ ve
ra armonia vt sit credẽtiũ cor vnuz ⁊ anima vna. Act. 4. ⁊
in celi vnitate deus laudať. Qz ꝟo dyabolus dei laudẽ ab
horret: ꝓpter qd̓ deũ laudare volẽtẽ satagit impedire: nam
ꝯtemptus pharao: idest dyabolus fugit in scandala: ideo
ecclesia ne succumbat statim impetrata loquendi licẽtia orat
dicens alta voce: Deus in adiutoriũ meũ intẽde. Chorꝰ aũt
rñdet dicẽs. Dñe ad adiuuãduz me festina ⁊c. ¶ Sane pre
missis duobꝰ habitis: vz grã p quã os apiť: ⁊ dyabolo ꝑ au
xiliũ dei repulso: nihil aliud restat nisi laudare: vñ statim
ecclia laudans subiicit. Gloria pr̃i ⁊c. de quo i ꝓhemio di
ctum est. Verũ qz nõ sufficit deũ laudare nisi etiã ad laudã
dũ alios inuitemꝰ: vt q audit dicat Veni. Apo. vltimo: ꝯtra
te sacra vnc. caplo vnico: ⁊ ceteris ceteriñ az trahet Exo. 20.
idõ seqť inuitatoriũ ⁊ inuitatoriꝰ psalmꝰ. Venite exultemus.
vbi multiplex cã reddiť q̃re deo exultare ⁊ iubilare debemꝰ
dum ibi dr̃. Quoniã deꝰ magnꝰ ⁊c. ⁊ vitio assignať cã. s. ne
igrati simꝰ sicut iudei q ꝓpter suam ingratitudinẽ ⁊ mali/
tiã terram ꝓmissionis nõ intrauerũt: vñ dicať ibi. Si in
troibũt in regem meã: q̃si dicat: nõ. Inuitatoriũ maũt alta
voce dr̃: q̃si nr̃ ecclesia ꝑ istõ inuitet hoies ad ꝯfitendũ dño.
Juxta illd̓: Venite filii audite me: qd̓ notat secũdus ꝟsus.
Preoccupemꝰ ⁊c. Hinc ẽ q in qbusdam ecclijs iacentes ad
orõnez añ matutinũ añ singula altaria stari cũ audiũt can
tari. Venite exultemꝰ: ⁊ hoꝝ irrãt. Incipiẽs. n. inuitatoriuz
est q̃si preco canẽ tuba exaltãs vocẽ suam. Premittiť quo
qz inuitatorio vox humilis: sed cũ venit ad psa'mũ inuitato
riuz exaltať: qz ecclesia pmo secrete q̃si ostio clauso laudat de
uz ꝑ se: sz postea manifeste ꝓpter alios vt ardore accẽdat ꝓ
ximos. Hic ẽ est q i p̃cipuis festiuitatibꝰ inuitatoriũ q̃si voce
valde remissa iehoať. Sz cũ veniť ad ꝟsuz. Hodie si vocez
eiꝰ audieritis nolite ⁊c. exaltať ne q̃s corde forte obduratꝰ
de voce nõ audita causeť. Unde Jsa. Quasi tuba exalta vo
cez tuã. Rursus voce remissa iehoatur: ad notãduz q i pri
mitiua ecclesia populꝰ etiaz ad fidem ⁊ ad xp̃z colẽdũ inuita/
bať: sz postea vox exaltať vt ostẽdať q hodie libere inuitať i
p̃dicať ⁊ adorať. ¶ Itẽ inuitatoriũ ipm ad aliquos ꝟsus
illiꝰ psalmi: Venite reperiť integre ⁊ ad alios iperfecte: qz lz
oẽs ꝑ ip̃z inuitatoriũ ad laudes ⁊ grãs dei inuitenť: aliq tñ ꝑ
fecte ⁊ aliq ipfecte hãc inuitatõez ẽcipiũt. Dr̃ ãt sexies integre
qz illi integre inuitatõez ẽcipiũt q ꝑfecte laudes dõ referũt: ꝑfe
cte ãt laudes dõ referũt q nil qd̓ ñ sit laudis interponũt. Qz ꝟ
senariꝰ ẽ pmꝰ nũerꝰ ꝑfectꝰ qd̓ pz qz ꝯstat ex suis ptibꝰ aliq̃ti
scz vno duobꝰ ⁊ tribꝰ: idõ sexies integre reperiť. Ter ꝟo imꝑ/
fecte reperiť ꝓpter illa tria hoium genera q ad cenã inuitati
inuitatiõez nõ receperũt. s. auari: supbi ⁊ luxuriosi: vt diceť i
septa parte sub scõa dñica post pẽtcbe. vel ꝓpter nr̃az in tri
bꝰ. s. i corde i ore ⁊ in ope impꝑfectionẽ. Cetez epiphanie offi
ciũ inuitatorio caret, ꝓut ibi in septa parte diceť: ⁊ ẽt mor/
tuoꝝ offm̃ nisi funere presente: qz in illo offõ xp̃i exeqas imi
tamur: nõ eni in parasceue dr̃. Adhuc: qz nõ sufficit deũ ore
laudare nisi ⁊ mẽte laudeť: idõ post inuitatoriũ subiiciť hym/
nus. i. laus dei. Itẽ qz post inuitationẽ ꝯsequẽter multi deuz
cuz leticia laudãt. Juxta illud: Audiuit ⁊ letata est syon: idõ
post inuitatoriũ cantať cõiter hymnꝰ. Tertio dr̃ hymnꝰ i si
gnũ: qz sicut in actibꝰ aplõꝝ gentes gauise sũt: qz ad fidem
vocate sũt. Porro qz iterũ nõ sufficit laus oris ⁊ cordis nisi
⁊ opꝰ seqtur: qz fides sine operibꝰ nõ ꝓdest imo mortua est:

idõ pꝰ hymnũ sequũtur psalmi q bonã operationẽ dẽsignãt. Di
cunť ẽt antiphone q̃ significant charitatẽ sine q̃ opꝰ nõ ꝓfi
cit: ⁊ ꝟsiculi de qbꝰ i ꝓhemio dcm̃ ẽ. Post ꝟsus añ lectiões
ꝑ quas doctrinã habemꝰ dr̃ orõ dñica. Prio ad notãduz q
q eget sapiẽtia ⁊ intellectu doctrine postulet illam a deo q sm̃
beatũ Jacobum dat affluẽter cibꝰ ⁊ nõ iproperat. Secun/
do vt ipsiꝰ orõnis auxilio ꝓficiat i nobis ꝟbus intentio. Ter
tio vt ꝑ illaz dyaboli tẽtationes pellanť: ille. n. sentiẽs nos
velle lectiones legere i qbꝰ sanctoꝝ victorie cõtra ipm habi/
te leguntť: satagit nos acriꝰ ipugnare: vñ nos illa orõne mu
nimꝰ. Dr̃ aũt secrete ꝑ qd̓ secretũ regis ꝯsiliũ intelligiť: vt ꝓ
posite similitudinis ꝓseq̃mur exẽplũ ⁊ vt diligẽtius capiatur
vl qz i ea loqmur deo. Ultima tñ ps patẽter ꝯcludiť: vt pa/
teat ad qd orõ ipsa dicať. s. ne lector ꝑ fantasiaz tẽtationũ
efferať: ⁊ auditor a lectiõis intellectu ⁊ ꝓfectu fraudeť: de h
sub ti. de pma diceť. Per p̃ces ꝟo q̃ dñicã orõnẽ añ lectiões
sequũť: iplorať sanctoꝝ intercessio ad obtinẽdũ qd̓ i ipa orõ
ne postulať. Oramꝰ enĩ dñz vt mittat operarios i messez su
az: ⁊ apiat cor nostrũ in lege sua ⁊ in preceptis suis ne semẽ
ꝟbuz dei qd̓ audituri sumꝰ aut volucres comedant: aut spi
ne suffocẽt: aut i petra vbi nõ hz humorẽ arescat. Cõseque/
ter lectiones que sũt doctrina subiiciũť: ⁊ pꝰ lectiões respõ
soria q̃ bona opa significãt de qbꝰ i ꝓhemio dcm̃ ẽ. Illd̓ ãt
ꝯsiderãdũ est q i diebꝰ festiuis ⁊ dñicis tres dicimꝰ nocturͦ
nos: i ꝓfestis vnũ: siqdẽ i triũ nocturnoꝝ officijs tria tpa re
p̃ñtamꝰ. s. tps añ legẽ. tẽpꝰ sub lege: ⁊ tẽpꝰ grẽ: quoꝝ qdlibz
tribꝰ distinctiõibꝰ variať. Tp̃s añ legẽ has distinctiões hũit:
pma fuit ab adã vsqz ad noe: secũda a noe vsqz ad abrahã:
tertia ab abrahã vsqz ad moysen. Tempꝰ sub lege has disti/
ctiones hũit: pma a moyse vsqz ad dauid: secũda a dauid vs
qz ad trãsmigratiõez babylonis: tertia a trãsmigratiõe ba/
bylonis vsqz ad christũ. Tp̃s ꝟo grẽ has distictiões hũit: p/
ma distictio fuit apostolice ⁊ euãgelice p̃dicatiõis: scõa tẽ/
pus ipugnationis ꝑ hereses emergẽtes: tertia tp̃s pacis qñ
vz hereses eliminate sunt. Recte aũt tres nocturni p̃res seu
fideles vtriusqz tpis significant: qui vigilantes ꝑ dei laudẽ
ad eternaz ꝑuenient laudẽ: vñ apostolus ad corint. i. Om/
nes stabimꝰ añ tribunal iudicis: ⁊ nos q viuimꝰ ⁊ q residui
sumꝰ nõ p̃ueniemꝰ eos q dormierũt. Qz ꝟ illi bonis isisten/
tes opibꝰ hñ vigilauerũt: merito ⁊ nos vt eoꝝ meritis trini
tati placere ⁊ nouez ordinibꝰ angeloꝝ sociari possimus. In
nocturnali offõ sub antiphonaꝝ psalmoꝝ ꝟsuuz lectionũ
rñsorioꝝ nouenario deo laudes canimꝰ: antiphone ad dile
ctionẽ: psalmi ad actiõez: ꝟsus ad exercitationẽ: lectiões ad
dei cognitiõez: rñsoria ad gaudiũ ⁊ cantũ ꝑtient ãgelorũ.
Nouenarij ꝟo antiphonaꝝ psalmoꝝ: lectionũ: ⁊ rñsorioꝝ ꝓ
eodẽ accipiũtur q̃tũ ad nr̃az significatiõez: de hoc ẽt diceť i
septa pte sub festo natali ⁊ sub feria q̃nta cene dñi: ⁊ sub ti.
d̓ septẽ diebꝰ post pascha. In qbusdã tñ eccl'ijs qñ dr̃ Te
deũ laudamꝰ nonũ rñsoriũ nõ dr̃. Premissas itaqz triũ tẽ/
poꝝ nouẽ diuersitates seu distinctiões inuenimꝰ i nocturnis
solẽnitatũ scõꝝ ⁊ dñicaꝝ: i solẽnitatibꝰ. n. sanctoꝝ tres no
cturnas celebrãtes: imitamur excubias celestis hierusalez
q̃ edificať vt ciuitas: ⁊ ꝯseruať ꝑ ãgeloꝝ excubias q ter tri
nas distiguũt. i. ter tria trinitati ꝯcinunt sic ⁊ nos q i illaz
credimꝰ tres nocturnas celebramꝰ: imitamur ẽt in hoc pri
mitiue ecclesie tres iterpollatas excubias q̃ ter i nocte surge
bãt ad ꝯfitẽdũ dño: vt p̃missũ est. Siqdem canimꝰ nouez le
ctiões: nouẽ psalmos: nouẽ antiphonas: ⁊ nouẽ rñsoria: vi
delicz i vtraqz nocturna tres sint tria ad notãdũ oẽs electos
qui fuerant ante legem sub lege ⁊ sub grã associatos esse in
cognitione sancte trinitatis nouẽ ordinibꝰ angelorum: ⁊ in
celis ipsi trinitati ꝯgaudere ⁊ vsqz in finem sociabuntur.
Sicut aũt angeli priores electi fuerũt: ita ⁊ psalmi lectiões
p̃cedunt. In dominicis quoqz diebus in qbus aliud festuz
non occurrit tres nocturnos celebramus. ¶ Et dicuntur in
primo nocturno duodecim psalmi ⁊ tres antiphone quarũ

quelibet rñdet quattuor psalmis: ⁊ in plerisq; locis vnum gloria pri quattuor psalmis rñdet. Sane dñicam dië dñs sua resurrectione glorificauit ⁊ in ea angeloꝝ consortia promeruimꝰ. Unde dñica vox dñicaꝫ resurrectionë nobis ad memoriã reducit: ⁊ etiã resurrectionë omniũ fideliũ qui ab initio mũdi fuerũt: ⁊ vsq; ad finem seculi futuri sunt qz in resurrectiõe dñi omniũ electorũ resurrectio significata est. Primũ nocturnũ recolit tempꝰ ante legem .s. tps legis naturalis. Duodecimꝰ psalmꝰ illius recolit resurrectionë omnium sanctoꝝ illius temporis p̄sertim duodeciꝫ patriarcharum q tunc maxime viguerũt ⁊ vigilauerũt a qbꝰ pplꝰs domini in duodeciꝫ tribꝰ fuit ꝓpagatꝰ: q fuit dño ppl's peculiaris: sicut in tpe gr̃e duodecim apli pceteris p̄fulserunt. Quaternariꝰ psalmoꝝ numerꝰ q̃ttuor p̄ncipales seu cardinales virtutes p̄tendũt: vꝫ prudentiã: iustiũ: fortitudinë: ⁊ tëperãtiam: q̃s credimꝰ sanctos patriarchas suo tpe pre ceteris habuisse ⁊ aliõs exẽplo mõstrasse. Tres antiphone fidem sancte trinitatis siue dilectionem i ea ostëdunt. Qua ruꝫ quelibꝫ rñdet q̃ttuor psalmis: nam qlibet tenës fidem sancte trinitatis q̃ttuor premissis ꝟtutibꝰ est q̃dratꝰ. Ciuitas. n. in q̃dro posita est sicut habet apoca. c. penul. Jõ aũt q̃ttuor psalmi sub vna glia dicũt nec separant: qz q̃ttuor ꝓmisse ꝟtutes iseparabiles sũt: sed q hꝫ vnam hꝫ oẽs sicut ꝓbat Augustinꝰ. Itë in eo q sub vno gloria pri siue glificatione trinitatis quattuor psalmi copulant: ostëditur dictos patriarchas in vna fide trinitatis ocẽs q̃ttuor ꝟtutes habuisse ⁊ ceteris exẽplo mõstrasse. Uerũ qdam oẽs psalmos p̄me nocturne sub vna antiphona cãtãt ad notãdum delectationë quã habët in cognitione trinitatis. Quidã etiam ad quëlibet psalmũ dicũt gloria pri: ſꝫ per tres ãtiphonas eos distiguũt: qz qlibet tenet ex suo dono reddet laudes trinitati ex hac delectatione quã hꝫ in cognitiõe trinitatis. Et attëde qz in p̄ma distinctiõe tpis an legë vigilauerũt abel: enos: enoch: ⁊ lamech: qd in p̄mis quattuor psalmis innuitur. Beatꝰ vir. cãtat abel q tanq̃ lignũ plantatũ secꝰ decursus aq̃rũ dedit in tpe suo fructum iustitie: dũ ꝓ iusticia cõseruanda succubuit. Quare fremuerũt: cantat enos: qui domino i timore seruiuit dũ nomë dñi inuocauit. Dñe qd multiplicati sunt: cantat enoch: quë dñs suscepit dũ eũ i paradisum trãstulit. Dñe ne i furore: cãtat lamech quë dñs exaudiuit dũ ei talë filiũ dedit q genus humanũ a furore dei in archa saluauit: qz igit q̃ttuor dũtaxat psalmi dicunt ideo duo psalmi de matutinali officio subtrahunt: videlꝫ. Cuꝫ inuocarem ⁊c. Uerba mea. ⁊ ideo illi potiꝰ q̃ alij: qz p̄mꝰ semper in cõpletorio: ⁊ secundus in secũda feria ad laudes dicitur. In secũda ꝟo distinctiõe p̄mi tẽporis vigilauerũt noe: sem: heber: ⁊ thare. Dñe deꝰ meꝰ: cãtat noe: quem dñs in illa gñatione iustum inuenit: ⁊ iõ aquis p̄sequẽtibus saluum fecit. Dñe dñs noster: cãtat. Sem: quë dñs gloria ⁊ honore coronauit: dũ eũ sup f̃res pris bñdictiõe sublimauit. Confitebor tibi: cãtat heber: q mirabilia dei narrauit cũ ciuitatë gigantium dissipauit. In dño cõfido: cantat thare: q in vrbe caldeoꝝ positus in dño cõfidit: cuiꝰ ꝓ calicis ignis sulphur extitit. In tertia distinctiõe p̄mi tẽporis vigilauerũt: Abraam: Isaac: Jacob: ⁊ Joseph: qd sequẽtes psalmi declarant. Saluũ me fac: cãtat abrahã quë deus saluũ fecit: i cuiꝰ tpe sanctꝰ dsecit: qz idolatrie seruiuit. Usq; quo: cãtat isaac quë dñs i sacrificio respexit. Dixit in sipiës: cantat iacob q spes dñi fuit: vñ ibi dr̃. Exultauit iacob ⁊ letabit israel. Dñe qs habitabit: cãtat ioseph: q fuit sine macula dũ adulteriũ recusauit. Secũm ꝟo nocturnũ dñicalë siue tres psalmi q nũc dicũtur cũ tribꝰ antiphonis ⁊ tribꝰ glorificatõibꝰ recolunt resurrectionë eoꝝ q sub lege mosayca fuerũt. Et lꝫ tũc multi sancti fuerũt tñ tres ordines fuerũt. s. legislatorꝫ cũ suis imitatoribꝰ: ⁊ psalmista cum suis: ⁊ ꝓphete. Fuerũt nãq; aliq aliq̃ doctrina legis ꝯtẽti: fuerũt ẽt aliqui q cũ dauid vel ad modũ ipsiꝰ dño psalmos decãtauerũt ãte

archã eiꝰ: fuerũt ⁊ ꝓphete qbꝰ datũ fuit corrigere populũ doctris ⁊ sapiẽtia sibi a deo data ⁊ p̄dicere eis futura. Propter hos tres ordines tres psalmos dicimꝰ: ⁊ qz isti seruierũt trinitati cũ dilectione sp̃ali: ideo ad singulos dicimꝰ. Gloria pri: cũ antiphõa. Qui aũt oẽs psalmos p̄me nocturne dicũt sub vna antiphona: ⁊ oẽs secũde nocturne sub tribus hoc attëdũt: qz ⁊ si illis q fuerũt tẽpore legis naturalis reuelata fuerit aliquãtulum ꝟitas: illis tñ q fuerũt sub lege moysi magis: ⁊ inde eis maior ẽ exultatio: qd notat ãtiphonarum triplicatio. Preterea illis q fuerũt sub lege natur ꝓmissa fuit hereditas: sed his q fuerũt sub lege moysi collata. ¶ Et nota q in p̄ma distinctiõe tpe legis vigilauerũt sacerdotes: vt Aaron cũ docuit quos exp̄mit psalmista: Conserua me: quoꝝ dñs pars fuit hereditatis ⁊ calicis. In secũda iudices: vt Gedeõ: dũ iudicauit quos exp̄mit psalmista: Exaudi dñe iusticiam meã: quoꝝ iudiciũ ꝓdijt de vultu oipotẽtis. In tertia reges vt Salomon: dũ populum rexit quos isinuat psalmista. Diligã te: quos dñs ꝯstituit super gentes. In tertio vero nocturno tres psalmos dicimus recolẽtes resurrectionë oĩuꝫ illoꝝ q tpe gratie sunt i nouo testamẽto in tribꝰ mũdi partibꝰ scꝫ Asia: Africa: ⁊ Europa viguerũt ⁊ vigebunt. Et qz tempore gr̃e maxime facta ẽ reuelatio ⁊ impletio ꝟitatis: iõ psalmi illi cantant sepiꝰ cũ antiphonis hñtibꝰ alleluia ad maius gaudiũ designãdũ: pro plenius i sexta pte sub natali dicet. Hic etiam ẽ q in qbusdam ecclesijs sp̃ i omni tertio nocturno siue dominicali siue festiuali lectiones ex nouo testamẽto subijciunt scꝫ expositiones euangelioꝝ ⁊ dicit. Te deũ laudamus. Et attende quoniam in p̄ma distinctiõe temporis gr̃e vigilauerũt apostoli q exp̄munt in psalmo: Celi enarrãt: qꝫ in oẽm terram exiuit sonus eoꝝ. In secũda martyres q̃s dclarat psalmista. Exaudiat te: qꝫ dominus ꝓtexit eos i die tribulationis eoꝝ. In tertia ꝯfessores quos innuit psalmista: Dñe in virtute: qui nõ sunt fraudati volũtate labioꝝ suoꝝ. Illud q̃ interest inter duodeci psalmos p̄mi nocturni qui sine antiphonis dñr: qz nõ quilibet eoꝝ hꝫ antiphonaꝫ: ⁊ tres psalmos alioꝝ nocturnoꝝ q cũ antiphõis dñr: qd interest inter duodecim patriarchas q peregrini erãt ⁊ sperabãt hereditatem quam posteri eoꝝ possederũt: ⁊ eoꝝ posteros q terram patribus eoꝝ ꝓmissam hr̃ditauerũt. Inter illos quoq; tres psalmos tertij nocturni q dicunt cum antiphonis hñtibus alleluia: ⁊ illos secũdi nocturni q dicũt cũ antiphõis sine alleluia: illud interest qd interest inter illos qui habuerũt testam imutandũ: ⁊ eos q habẽt nõ imutãdũ: maior nãq; ẽ glorificatio noui q̃ veteris testamẽti: ⁊ de preceptis q̃ de promissis. Premissi igit tres nocturni sunt illi tres ãni ficulnee quã dñs inutilem inuenit dicẽs de illa. Dimitte me vt succidam: ⁊ rñsum est ei: adhuc dimitte eã hoc anno vt circũfodiã eã ⁊ mittã stercora. Cantamus eni in p̄ma nocturna vt recolẽtes facta patrũ q sub lege nature fuerũt nõ inutiles inueniamur. Cantamꝰ etiã in secũda ⁊ tertia: vt recolẽtes facta patrũ q sub lege mosayca: ⁊ q ẽt añ nos fuerũt sub lege gratie nõ inutiles inueniamur: ⁊ si inutiles simꝰ oꝫ q pr̃ nr̃ fodiat circa nos: dicẽs reducẽdo nobis ad memoriã mortë illorum q̃s vidimꝰ paulo añ florere. ¶ Fili vide q̃ fortis fuit ille quaꝫ nobilis q̃ diues q̃ potens: ⁊ ecce ad momẽtum trãsiuit: oꝫ etiam vt stercora ponat: peccata vꝫ ante oculos nr̃os ponẽdo: ⁊ si hoc nõ habet effectũ dicat: in proximo est q dominꝰ ad radicem arboris securim ponet: ⁊ si te inutilem inuenietꝰ ignë eternũ vbi perpetuo cobureris conijciet. Dicto de nocturnis festiuitatum ⁊ dominicarum nũc de nocturnis ferialibꝰ siue nõ solẽnium dierum pauca dicamus. Et qdem in illis dicimꝰ duodecim psalmos: vt nos deo debere seruit in duodeci noctis horis oñdamꝰ: cuilibet hore vnũ psalmũ attribuẽtes cum non possumꝰ iugiter deo seruire prout in prohemio dictum est. Olim quidem varij psalmi canebãtur: nam alij qnquaginta: alij plures: alij pauciores dice.

bant: sed angelo reuelante pſcs ꝯuenerūt: vt duodeciꝫ dicerent: q pſalmi bini ⁊ bini dñr ad notādū q ſine charitate ꝗ ad minꝰ inter duos ꝯſiſtit: laudes nr̃e vel opa nr̃a nihil ꝓſunt. In qbuſdā tñ eccleſijs in diebꝰ pfeſtis inter duos pſalmos Gl̃ia pr̃i ⁊c. interponit̃: ad notādū q xp̃s ē dei ⁊ hoīuꝫ mediator. In alijs vo eccl̃ijs duo pſalmi ſub vna gloria terminānt̃: ad notādū q laudes nr̃e tūc deo accepte ſūt ſi i charitate maneamꝰ: ⁊ ſic inter duos pſalmos nihil interponūt: qꝛ inter deū ⁊ ꝓximū in ꝗrū dilectōe charitas ꝓpe ꝯſiſtit mediū nō hñt ⁊ ſm hl duodecim pſalmis ſepies tm̃ gl̃ia pr̃i dr̃: qꝛ ſex ſūt mūdi etates. Preterea ſic hoīuꝫ a natiuitate vſq; i ſinē vite ſex etates naturalr̃ accidūt: ita i quotidiāo nocturno ſepies dr̃ Gloria pr̃i: vt recolamꝰ qꝛ vſq; in ſinē in dilectionē pſeuerare debemꝰ: pp eādē cāꝫ tūc ſex antiphōe dñr ꝗ qd ſignificēt in ꝓhemio dcm̃ ē: vl̃ pp ſex opera miſericordie ꝗ ſi obſeruauerimꝰ d̾ tenebris huiꝰ noctis vl̃ mortis ad verā lucē ⁊ vitā ꝑueniemꝰ eternā. Tres aūt lectōes ꝗ tūc dñr doctrinā electoꝝ triū tēporū ſignificāt: ⁊ cū ipſis interpoſita tertia rñſoria dñr: ad notādū q ꝗcqd electi i tribꝰ tēporibꝰ docuerūt: ⁊ ꝗcqd i tribꝰ etatibꝰ agimꝰ ad dñi trinitatē referimꝰ: ⁊ trinitatē i fide ſpe ⁊ charitate glorificamꝰ. Rñſoria. n. a rñdendo dñr ad h̾ tres lectiones dñr: qꝛ dñs poſuit tres vigilias dicēs. Si in pma ſi i ſcōa ſi i tertia vigilia venerit: ⁊ ita inuenerit: beati ſūt ſui illi. Que tres vigilie tres etates deſignāt. ſ. pueritiaꝫ: iuuētutē: ⁊ ſenectutē: in qbꝰ hñ vigilando deū laudare debemus. ¶ Et nota q pſalmodia triū nocturnoꝝ taꝫ dñicaliū ꝗ̃ ferialiū dicta vocat̃. Ambr̃ epo. c. 3. Vigiliaꝫ triuꝫ dicꝝ ibimꝰ i ſolitudie. Sane Gre. ſeptimus ꝯſtituit vt in die reſurrectiōis vſq; in ſabbatū i albis ⁊ in die pētheco. vſq; ad ſabbatū eiuſdē tres pſalmi tm̃ ad nocturnos. treſq; lectiōes dicātur. Qibꝰ vo alijs diebꝰ ꝑ totum annū ſi feſtiuitas eſt nouē lectiōes legūt̃. Alijs vo diebus. ſ. i ferijs duodecim pſalmi ⁊ tres lectiōes. In dñicis vo diebꝰ exceptis dñicis paſche ⁊ pētheco ſte: decē ⁊ octo pſalmi. ⁊ 9. lectiones dicant̃. Illi aūt q ſingulis diebꝰ ꝑter hebdomadas paſche ⁊ penthecoſtes tres tm̃ pſalmos ⁊ tres lectiones dicūt: nō ex regula ſctōꝝ patrū ſꝫ ex faſtidio hoc facere ꝯprobant̃. Nocturnis finitis campane pulſantur ⁊ Te deū laudamꝰ alta voce cantat̃: ad notādū q manifeſte ⁊ mirifice eccl̃ia tpe gr̃e laudat deū: ⁊ ad ſignādū q ſi bonis opibꝰ doctrine ſancte bene reſpōderimꝰ: ad celeſtē laudē cū angelis perueniemꝰ: cātus quoq; tunc alta voce ſactꝰ gaudiū mulieris d̾ dragma pdita inuēta ſignificat. Qd̾ vo ſine eiuſdē cantici ibi ꝑ ſingulos dies ⁊c. ⁊ alij verſus ſeqntes altiꝰ canunt̃: ſignificat ꝯgratulationē vicinaꝝ quā mulieri pp dragmā reptam fecerunt. Cōpulſatio vo cāpanarū ꝯuocationē vicinaꝝ repñtat. In qbuſdaꝫ etiā eccl̃ijs luminaria accēdunt̃: nā ⁊ mulier ipſa lucerna accēſa totā domū euertit: Hoc etiaꝫ ſignificat q eccleſia catholica ꝑ xp̃m trahit̃ de inferno. Vel ipſe hymnꝰ futurū gaudiū ⁊ letitiā repñtat: quā eccleſia regeſcens a laboribꝰ ſuis eſt i die iudicij cōſecutura. ¶ Et eſt ſciēdū q cū beatꝰ ambroſiꝰ beatum auguſtinū d̾ manicheis ꝯuerſuꝫ baptizaſſet dixit. Te deū laudamꝰ. Auguſtinꝰ vo rñdit. Te dñm ꝯfitemur: ⁊ illo dicēte. Te eternū prēm: ille rñdit. Tibi oēs āgeli ⁊c. ⁊ ſic totū illuꝫ hymnū alternatiꝫ ꝯpoſuerūt. Poſt Te deū laudamꝰ vel qñ illō nō dr̃ poſt oēs lectiōes ⁊ rñſoria dicit̃ verſus a ſacerdote ꝑ queꝫ excitat audientes vt in dei laude ꝑmaneāt. Et dr̃ voce magis d̾miſſa ad notādū q nō ꝓdeſt clamor vocis niſi aſſit clamor cordis. Vex beatꝰ Benedictꝰ aliter officiuꝫ noctis ordiauit: nō tm̃ diſſentiēs a premiſſa eccl̃ie ordinatiōe: vel illi i aliquo ꝯdicens: ſꝫ ordini ſuo quoddā peculiare ꝯſtituēs. Ipſe nāq; iſtituit ſemel dici. Deꝰ i adiutorium meū intende: ⁊ ter Dñe labia mea aperies: pp reuerētiam vnitatis ⁊ trinitatis. Deide pſalmū. Dñe qd multiplicati: eo q a ſomno ſurgēs dicit i eo. Ego dormiui ⁊ ſomnū cepi ⁊c. deide i pmo nocturno ſex pſalmos ⁊ quattuor lectiones cū totidē rñſorijs cātari iſtituit: ⁊ totidēꝫ i ſecūdo per hoc vitā ꝯtemplatiuaꝫ inuens ⁊ actiuā. Senariꝰ enim pſalmorū numerꝰ vitaꝫ deſignat actiuā: in qua ſex opa miſericordie ꝯuenit exerceri: ſi qs ad ꝯtemplatiue vite pfectioneꝫ voluerit ꝑuenire: ꝗ ꝑ ꝗtuor euangelia deſignat̃: ⁊ per ꝗtuor lectiones ſimiliter figurat̃: ꝗternariꝰ qdem numerꝰ apud monachos quadrataꝫ ſtabilitateꝫ ⁊ euāgelicaꝫ i ſanctis exprimit: ſeu quadruplicēꝫ ſenſuꝫ ſcripturaꝝ pp quadrigas aminadab. i. hiſtorialē: allegoricū: tropologicum: ⁊ anagogicū. In tertio vo nocturno tria cātica cātari iſtituit in laudem trinitatis a qua nobis vite pfectionē dari cū charitate credimꝰ ⁊ ſperamꝰ. Cantant̃ adr illa cātica cū alleluia qd̾ eſt canticum celeſtis letitie: vt ꝑ hoc totā trinitatem eſſe dignā celeſti laude oſtendat̃: ⁊ ad quā plene laudādam non ſufficit laus humana. Quattuor vo lectiones de euangelio que ſequūt̃ ſignificant q laudatores dei per ꝗtuor euāgeliſtarū doctrinā debēt eē ꝗtuor ꝟtutibꝰ iſigniti. per ꝗtuor ēt rñſoria laudātiū alacritas deſignat̃. Sꝫ ne h̾ bonū agentes illud ſibi aſcribāt ſꝫ totuꝫ dei laudi attribuant: ⁊ ſe illiꝰ ſeruos oſtendant ſubiūgit̃. Te deū lau. poſtea legit̃ euāgeliū qd̾ ſignificat dnariū. i. vitā eternaꝫ ꝗ digne deū laudantibꝰ in fine reddet̃. ad qd̾ ſeqt̃ Amē. i. fiat nob̾ qd̾ ex euāgelio credimꝰ ⁊ ſperamꝰ. hymnꝰ vero q ſequit̃. ſ. Te decet laus ⁊c. gaudiū qd̾ ſancti poſt laborem hñt de remuneratione denarij ſignificat. Monachi aūt nūꝗ̃ noueꝫ lectiōes dicūt: niſi in exequijs mortuoꝝ: vñ ⁊ in triduo ante paſcha. 9. dicūt ꝗſi exegas dñi repñtantes. Ad laudes aūt inſtituit pſalmū illū Deꝰ miſereat̃ no. pmo abſq; antiphona decantari: tum qꝛ tenebris fatiſcētibꝰ diluculo matutine laudes cantant̃. idō i eo dr̃. Illuminet vultū ſuū ſup nos: tū qꝛ hoc officiū ad dñi ptiet reſurrectionē ꝑ quā accipimꝰ miaꝫ ⁊ bñdictionē. ¶ Rurſus monachi dñicaꝫ orōnē i voce dicūt pp ſimplices: qeā nō itelligūt aut obliuiſcunt̃: ⁊ ꝓpter ꝯfuros q ſpinā odij gerētes i corde frēm odiūt: nolētes dicere. Dimitte nobis dbita nr̃a ſicut ⁊ nos dimit. debitoribus. Hoc igit̃ dicere ꝯpellūtur i publico vt purgētur ab illo vicio: etiam in fine noctis. i. i matutinis laudibꝰ quā in fine dici. i. i veſpis: vt noctē aut diē nō ptrāſeāt ſine recōciliatione frīs. In alijs aūt horis nō dicūr in voce qꝛ ſepe ꝯtingit frē frem iraſci ⁊ ꝗdam furoris ipetu cōmoueri: q licꝫ ſtatim aīum nō cohibeat expectandus tñ ē ad veniaꝫ. ſufficit eni ſi ſol nō oriat̃ ſup iracūdiā eiꝰ. Dicūt ēt ꝗtuor ſcl̾ūmō pſalmos ad veſpas: put in ſexta pte ſub ti. de tpe aduētus dicet̃. Nō vacat ēt a miſterio q mōachi ſe toto corpe ab oriente in occidēteꝫ gyrāt: ſignificātes deū vbiq; adorādū fore ꝗſi vbiq; pñtē: vl̃ qꝛ rōnabili motu ab ortu nr̃e natiuitatis vſq; ad occaſum mortis eū ſeq tenemur: ſicut ⁊ firmamentū naturalr̃ ꝟtit̃ ab oriēte i occidēteꝫ: hoc ēt ꝗdaꝫ deſignāt eccleſie i qbꝰ dicētes: Gl̃ia pr̃i: ſe iclināt ad oriētē: ⁊ ſubdētes Sicut erat ⁊c. ſe ꝟtūt in occidētē: duorio nāq; i diuinis officijs eſt ſeruāda. Qꝛ vo mōachoꝝ officiuꝫ ad nos nō ptinet ad pñs de illo ſufficiat nobis ad hoc vſq; dixiſſe. ¶ Ultimo. q monachoꝝ ordo figurā cherubin q inter angeloꝝ ordines eximior ꝓdicat̃: hīc ꝓbat̃. Nā ſic cherubi ita ⁊ monachi ſex alis velant̃ dicente ſcriptura. Sex ale vni ⁊ ſex ale alteri: due qdeꝫ i caputio ꝗ caput tegit̃ dmonſtrant̃: illud vo tunice qd̾ brachijs extēdit̃ ſiue dextra ⁊ leua: alias duas dicimꝰ eē alas: ⁊ aū ⁊ retro alias duas: ⁊ ſic illō quo corpus tegit̃ ſex alarū numerū iplere aſſerit̃. Habitꝰ quoq; eorū habitū imitat̃ ſanctoꝝ: de helia nāq; legit̃: vir pilloſus ⁊ zona pellicia accictꝰ renibꝰ: ⁊ de ipſo ⁊ de illis ſilibꝰ dicit aplus. Circuierūt i melotis ⁊ i pellibꝰ caprinis: ⁊ de Iohāne baptiſta i ngr euāgeliſta: zona pellicea circa lumbos. Adhuc cuculla monachorū ſūpta ē a collobijs aploꝝ ꝗ vt dalmatica formabātur: ⁊ i eis forma cruc s pferebat̃: qꝛ illi ſe vicijs ⁊ ꝯcupiſcētijs crucifigebāt: eiꝰ nigredo eſt mūdi ꝯtemptus: longitudo ꝑſeuerātia in bono.

Sunt non nulli qui eisdē ordinē sequentes: de quo in principio huius ptis dictū est: matutinas laudes a nocturnis diuidūt illas fore per se esse asserētes: et mane aurora rutilāte illas dicentes prout in titulo pximo dictum est. Tali nāqz hora xps victor a mortuis resurrexit. Unde marcus. Surgēs iesus mane pma sabbati vel saltē ei⁹ resurrectio in matutino notificata est. Tali ēt hora super mare ambulauit. Merito ergo in hac hora laudandus est vt ipse qui nos per suā sanctā resurrectiōem saluauit supra mare huius seculi nos ire faciat sicco vestigio sicut petrū. Hac etiaz hora mundū et angelos creauit: qui statim post creationē suā cantico laudes creatoris suo iubilauerunt. Laudes ergo matutinas rubescēte aurora dicūt. s. in quarta vigilia quā lucifer terram illustrabat. Qui et matutinas dicitur a mane quod est lumē: qz nobis mane lumē reducit ad coronā glorie obtinēdā iuxta illud. Nō sit vobis vanuz mane surgere ante lucē: qz pmisit dñs coronā vigilātibus: quid aūt significet tēpus matutine laudis dictū est in pricipio pcedētis tractatus. Dicūt aūt laudes: qz illud officiū laudē pcipue sonat diuinā quā ei facimus pro eo qz a tenebris erroris nos ad lucē seu viā veritatis reduxit et ad tēptationes dyaboli repellendas: vnde ysa. 25. Expergiscimini et laudate qui habitatis in puluere: qz ros lucis est. De hoc matutinali officio dicit pphetā. Ad te de luce vigilo de⁹. ¶ Bene matutinū et vespertinū officiū ideo canimus qā dño iuge sacrificiū offeramus. Offerebāt enim dño in veteri testa. iuge sacrificiū: idest mane et vespere: sed vespertinuz dignius erat matutino: qz pinguius vt iudei dicunt prout sub vesperis dicet. Nos aūt per matutinū officiū intelligimus legē p vespertinū saluatoris passionē qui in vespera mūdi s. in sexta etate obtulit se deo patri pro nobis. Unde eleuatio manuū mearū sacrificiū vespertinū. Rūdet aūt hoc sacrificiū illi: qz ibi psalmi ponūtur sub quinqz distinctionibus per gl̃ia patri sicut et hic. Itez ibi et hic hymn⁹ cū lectione et vsiculo. ibi etiā canticum marie et hic canticū zacharie. Quia vero officium vespertinum dignius est pp rem digniorem quā significat: ideo in maioribus solemnitatibus: et in vespertino solēni⁹ cantamus qz in matutino: respōsoriū interponētes. Isidorus dicit in lib. ethimologiaz qz officium matutinū est in lucis initio sic appellatū a stella lucifero que exurgēs mane inchoatur vt dictuz est. Hoc officiū laudū plenū est laudibus prout dictū est i pncipio precedētis tituli: ad quas sacerdos per versum quez pmittit excitat auditores qui est quandoqz. In matutinis meditabor in te. quandoqz Excelsus super oēs gētes dominus: vel aliud: et deinde diuinū iplorat auxiliū dicēs. De⁹ in adiutoriū meū intende: postmodū chorus ad idem festināns auxiliū in summa trinitate glorificat deū dicens. Domine ad adiuuādū me festina: gloria patri: deide antiphona ichoatur. Circa qd notandū est qz quedam ecclesie i dominicis que sunt a pria dominica post epiphaniā vsqz ad septuagesimā et ab octaua pēthecoste vsqz ad aduentum dñi canūt ad laudes alleluia loco antiphone pro omnib⁹ psalmis. tum qz vt pmissum est hoc officiū laudib⁹ est plenū alleluia enim laus est angelica: tum qz vt dominici dies resurrectionē dñi repñtāt. Sicut ergo in tēpore pasc. hali qd est resurrectionis alleluia multiplicatur: sic merito et in eis dz multiplicari. Et est attēdendū qz in dominicis q̄ sunt ab octaua epiphanie vsqz ad septuagesimā concinūt alleluia: iuxta cantū quartūdā antiphonarū ad natiuitatē dñi pertinentiū: in dñicis vero que sunt ab octaua penthecoste vsqz ad aduētū cātāt alleluia iuxta cantū ferialē antiphonaz que dñr ad Bñdictus: et de ipso sumuntur. Quia igitur in singulis dominicis pro varietate antiphonarum ipsarū etiā cantus in alleluia variātur: ideo iuxta breuitatem vel prolixitatē cuiuslibet antiphone iuxta cuius cantum canitur multiplicaṫ vel minuitur in singulis dominicis numerus alleluia. Adhuc ideo cert⁹ numerus in alleluia nō prefinitur quoniam deuote aic certus numerus vel modus in laudando deū phigi nō pōt. ¶ In aliis vero ecclesiis passim i oībus dominicis ad pmos tres psalmos loco antiphone q̄si ad intonandū psalmos bis concinunt alleluia: ad insinuādū qz in dei laudem ex charitatis feruore pcedunt. nec cantant illud iuxta alicui⁹ antiphone cantū: ad notādum qz iuxta apostoluz charitas nō emulatur. Ad psalmuz vo Benedicite: cantant antiphonam tres pueri cui nec iubilus nec alleluia subiicitur ppter rōnes infra scriptas. Ad psalmuz vo. Laudate dominuz ter dicunt loco antiphone alleluia: nō iuxta alicuius antiphone cantū: sed dumtaxat ad incohandū psalmuz. Ter autez dicit. pmo qz respondet tribus psalmis sub ipso psalmo. Laudate cōtentis. secūdo ppter triplicem ordinem iustoꝝ deū laudantiū. de quo infra dicet. ¶ Porro in laudib⁹ matutinis quinqz psalmi dñr: vt qnqz sensuū reparatio notetur et ppter quinqz stat⁹ ecclesie. Prim⁹ ps̄ est. Dñs regnauit in quo laudaṫ deus q firmauit orbem terre. s. in fide et resurrectiōe. iō hic ps̄ pertinet ad regnum xpi. Secūdus ē. Jubilate qui pertinet ad ɔfessores. vñ ibi dicit. Introite portas ei⁹ in ɔfessione: et recte icipit a iubilo qm̄ ɔfessio valde placet deo. Tertius est De⁹ de⁹ me⁹ etc. qui significat statum martyrū q sitiunt ad dñm. vnde dicit ibi: Sitiuit aīa mea. et quoniam tota nostra sitis et intentio eē dz in te vnitate et ad trinitatem: iō sequitur ps̄ Deus misereaṫ nostri: in quo tota trinitas notaṫ dum ibi dicit. Benedicat nos deus deus noster etc. Dicit eniz ter deus ppter pr̄em et filiuz et spm̄ sanctuz. Quartus est canticuz triū pueroꝝ. Benedicite. quod est. Danielis. caplo. 3. significans statū antichristi vt iaz dicet. et in fine hui⁹ psalmi non dicit Gloria pr̄i. Primo qz ppter ɔfessionem fidei piecti sunt tres pueri in caminum ignis. in quo facto maxime deo et trinitati derogatum est. Secūdo qz vltimus versus illius psalmi idē dicit qd gloria pr̄i: et in diuinis scripturis nihil debz superfluum esse. Tertio qz in ipso psalmo distincte tota trinitas notificaṫ et laudaṫ deus in creaturis. ¶ Rursus duz psalmus iste dicit nec sedere nec genua flectere debem⁹ sicut dī sub sabbato quattuor temporū prime ebdomade quadragesime. Quintus psalmus. Laudate dñm. in quo status ille notaṫ qñ post mortē antichristi cōuertenṫ iudei vt iam dicet. et in fine ei⁹ dicit Gloria pr̄i. ad ostendendum qz per bonaz operationem sociabimur angelis qui incessanter deū laudant. ¶ Pōt etiam dici qz in laudib⁹ octo psalmi dicūtur qz officium istud mystice recolit statū ecclesie ab initio apostolice stabilitatis vsqz ad pfectionem electoruz q in fine mundi futuri sunt. sub quo statu octo ordines ecclesie siue electoꝝ in ecclesia sancta per baptismū saluati reperiuntur: sicut in archa noe octo aie illos significantes: p eaz saluate sunt. Per diluuium enim baptism⁹. per archā vero ecclesia significaṫ. ¶ Prim⁹ ordo fuit ecclesie primitiue in iudaico populo ɔuersantis que p xpi predicationem reformata et edificata est: sicut monstrat ille pm⁹ psalm⁹. Dominus regnauit in. pmo ei⁹ vsu vbi de saluatoris regno et ipsius agiṫ potestate. In secūdo vsu agiṫ de fundatione ecclesie que tūc cepit fieri super illud fundamentū qd est xps iuxta apl̄m. de quo etiam fundamēto in ti. eiusdem ptis supra hr̄. Cantaṫ ergo hic psalm⁹ in laudib⁹. qui ptinet laudes xpi ¶ Secūdus ordo fuit primitiue ecclesie intrantis ad gentes p predicationem dñi et apostoloꝝ monētiū oēm terram. i. oēm gentem ad iubilandum deo: qd monstrat secundus psalm⁹. Jubilate deo omnis terra. ¶ Terti⁹ ordo fuit credentis gentilitatis. quā terti⁹ psalm⁹. De⁹ deus meus. demonstrat offerre gr̄as et beniuolentiā apostoloꝝ vocationi. ¶ Quartus erit resipiscētis iudaici populi p enoch

ꝛ bdiam ꝯuerſi quē ille quart⁹ pſalmus. De⁹ miſereatur
noſtri: monſtrat ad deū reuerſum poſcere miſericordiam
eius: ꝛ tunc gaudebūt ſe cognoſcere viā dei quā in gentib⁹
eſſe cognoſcent. Quintus erit eoꝝ q futuri ſunt ſub tempo
re antixpi cui⁹ figuram geſſit nabuchodonoſor q lꝫ tribu
lauerit ſanctos vtriuſqꝫ populi: nō tamē deſiſtent bñdice
re deū ad inſtar trium puerorū quos deus liberauit de ca
mino ignis ardentis q per illud qntū canticū. Benedici
te: recolunt: eoꝫ tempore iuſti purgabunt velut i cami
no ignis: non tamē vrent ſed ibi accipiēt formā auri. Vñ
Joānes. in Apoca. vidit pedes ei⁹ ſimiles auricalco ſicut i
camino ardēti: vñ rite ſequitur ille pſalm⁹. ꝛ ꝑpter tribu
lationem quā deſignat: antiphona illius ſine alleluia: ꝛ ip
ſe ſine gloria pr̄i cantat. Hymn⁹ autē ipſe tres habet diſti
ctiones. In pma inuitant ſuperiores creature ad laudem
creatoris. ſ. que ſunt ſupra celuꝫ: que in celo: ꝛ que in aere.
In ſecūda inuitant ad hoc creature terrene ꝛ q mouent i
aqs. In tertia inuitant oēs ſpūs ꝛ anime: vt cū omni crea
tura dño benedicam⁹: qꝛ ſicut tres pueri nabuchodonoſor
ꝛ caminū ignis: ſic nos dyabolū ꝛ iferni icendiū euadim⁹.
Ceterū hoc canticum bñ ꝯuenit dici dñico ꝛ cuilibet feſti
uo: qꝛ in prima die dñs vniuerſa creauit: ꝛ per ſuaꝫ reſur
rectionem poſtmodū innouauit: ideoqꝫ in ea die ꝛ in feſtis q
reſurrectionem dñicam imitant dr̄: i quo die creature ad
creatoris laudē inuitant. Hinc etiam eſt q eedem laudes
ſunt in dñicis ꝛ feſtiuitatibus ſanctorū ꝛ in tpe paſchali,
qꝛ repñtant gaudia reſurrectiōis xpi ꝛ noſtre. ¶ Sextus
ſeptim⁹ ꝛ octauus erit eoꝝ q vniuerſaliter ex trib⁹ mundi
partibus. ſ. ex Aſia Affrica ꝛ Europa ꝯuertendi ꝛ collige
di ſunt: qui poſt antixpi perſecutionē ꝛ ei⁹ morteꝫ maiore
pace fruentur vſqꝫ ad diem iudicii q nūc habeat eccleſia:
tunc eni erit ſenect⁹ i miſericordia vberi: i qua gete triplex
ordo iuſtoꝝ. ſ. coniugati: continētes ꝛ virgines: quos Job
Noe ꝛ Daniel exprimunt: ꝛ generaliter vniuerſi ſancti q
bus aureola debet: qui in trib⁹ mūdi ptibus ō tribulatio
ne euadent regnaturi cum ſponſo eccleſie celebrabunt lau
des dei que continent in ill' tribus pſalmis. ſ. Laudate do
minum de celis. Cantate domino canticū nouū: ꝛ Lauda
te dñm in ſanctis ei⁹. ¶ Queritur aūt quare hi tres pſal
mi ſub vna antiphona tetiā ſub vno gloria pr̄i dn̄r. Rñ
detur ideo qꝛ pmiſſi ſextus ſeptim⁹ ꝛ octauus ordines ele
ctorum q ex dcis tribus mūdi ptibus colligūtur ſine aliq
interuallo ſimul erunt ꝛ pariter glorificabuntur. Cōtinēt
ēt ipſi tres pſalmi triūphū de mundo: carne: ꝛ dyabolo: ꝛ
quoniā vnū ſine alio nō habet: ideo merito cōiungūtur.
¶ Querit ēt quare pmiſſi duo pſalmi. ſ. Deus deus me⁹:
ꝛ De⁹ miſereat noſtri: combinantur: ꝛ ſub vno gloria pa
tri: ꝛ ſub vna antiphona dicant. Ad quod qdruplex ē rñ
ſio. Primo qꝛ pſalmus De⁹ de⁹ me⁹: ſignificat ſitiꝫ ad de
um: in pſalmo De⁹ miſereatur noſtri: trinitas notat vt ſu
pra. Ad ſignificādū igitur ſitim ꝛ deſiderium cōtinuū ad
deū hoc fit. Secūdo ad notādum q añ ꝑſecutionem anti
xpi populus credētis gentilitatis q recolitur ꝑ pſalmum
De⁹ deus me⁹: ꝛ iudaicus ppl's reſipiſcēs q recolit ꝑ pſal
mū Deus miſereat noſtri: vnuꝫ erunt in fide: ꝛ poſtq hi
coniuncti erunt veniet antixpi tribulatio vt pmiſſum eſt.
Tertio qꝛ pm⁹ pſalmus illoꝝ ſignificat dilectioneꝫ dei: vñ
ibi dr̄. Sitiuit in te aīa mea ꝛc. Secūdus vero dilectioneꝫ
ꝓximi: vñ ibi dr̄. Ut cognoſcam⁹ i oībus gentib⁹ ſaluta
re tuum: que ita cōnexe ſunt vt vna ſine altera in xpiana
poſſeſſione nō habeat. Quarto qꝛ gr̄a quam eccleſia i pri
mo pſalmo ſitire videt: in ſecūdo collata eē monſtrat: vn
de ad grāꝝ actionē inuitat cū dr̄ ibi: Confiteantur tibi po
puli deus ꝛc. ¶ Rurſus ideo in fine ipſi⁹ pſalmi. De⁹ de⁹
meus: nō dr̄ gloria pr̄i: qꝛ in eo agitur de miſeria humani
generis: vnde ibi dr̄. Sitiuit aīa mea. Nō eni oēs pſalmi
de miſerijs: multiſqꝫ alijs aduerſitatib⁹ tractātes laudāt

illū pro illis: quod tamē deberent: ſed ſequēti pſalmo. ſ. de
us miſereat noſtri ſubdetur. Gloria pr̄i: qꝛ in eo agit de
miſericordia dei: per quaꝫ generi humano bona cōferun
tur ꝛ mala remouētur. Ceterum pdicti duo pſalmi ꝛ pſal
mus Laudate dñm: nūq variant: ad deſignandū q ſine
fide ꝛ deſiderio trinitatis: que in premiſſis duob⁹ pſalmis
vnitis exprimunt: ꝛ ſine laude dei: que per pſalmuꝫ Lau
date deſignatur nūq xpiani eē debem⁹. ¶ Queritur etiā
quare eccleſia in pſalmo illo. Jubilate: ad iubilandū nos
i uitat: ꝛ tamē ipſa nō iubilat. Ad qd dici pōt q officium
laudū dñi reſurrectionē ſignificat: que iam ꝯpleta in ca
pite. ſ. in xpo: adhuc eſt in mēbris implēda. Ad notanduꝫ
igitur q iam in parte impleta eſt nō dr̄ iubilus in fine an
tiphonarū: pſertim illarum que dn̄r ſuper pſalmos in q
bus fit mentio de reſurrectiōe: eſt eniꝫ iubilus cantus ſpe
glorie conceptus. Qꝛ vero reſurrectio adhuc in mēbris im
plenda eſt: ideo in qbuſdam antiphōis iubilus dicit. Vñ
ꝛ in tempore paſchali i verſiculis ꝛ reſponſorijs ꝛ in allelu
ia: iubilamus ꝑpter noſtrā reſurrectionē quā ſperamus:
quā qꝛ non videm⁹ nec adhuc plene exprimere poſſum⁹: iō
per vocē non ſignificatiuaꝫ iubilam⁹. In antiphonis er
go non fit iubilus ꝑpter reſurrectionē domini: que impleta
eſt: nec etiam in antiphonis laudū in quartuꝫ pſalmis
fit mentio de reſurrectiōe domini vt in tribus pmis pſal
mis: nec in fine antiphone quarti pſalmi qꝛ nabuchodo
noſor videns tres pueros in camino ignis poſitos vidit ꝛ
quartuꝫ cuꝫ eis: ſcilicet chriſtum eos ꝓtegentē. Qui enim
ſunt in tribulatione hic ſolum orant ne deficiant ꝛ poti⁹
eſt tunc locus timendi quā ſperandi: ideoqꝫ i fine antipho
ne hui⁹ pſalmi non dicitur iubil⁹: pſertim qꝛ in tribulatio
ne ſanctoruꝫ gloria dei nō apparet. Sꝫ in fine antiphone
que dicit ſuper pſalmū Laudate dñm: dicitur iubilus: qꝛ
in illo nō fit mentio de reſurrectione ſꝫ de ſpe glorie quaꝫ
expectamus ex qua eſt iubil⁹. De hoc iubilo dictuꝫ ē in ꝓ
hemio hui⁹ partis. ¶ Porro primus pſalmus laudū i do
minicis. ſ. Domin⁹ regnauit: qui eſt pſalmus letitie cōmu
tatur in ferns in pſalmū. Miſerere mei deus: qui eſt pſal
mus penitentialis. Circa quod notandū eſt q dies domi
nici ꝛ feſtiui recolūt reſurrectionē ſanctoꝝ: qui fuerūt ab
initio: ꝛ erunt vſqꝫ in fineꝫ ſeculi. Unde in dominicalib⁹
ꝛ in feſtiuis laudib⁹ recolentes regnū domini: poſt reſur
rectionem eius a morte corporis: ſiue gloriam reſurrectio
nis electorū canimus pſalmum. Domin⁹ regnauit: qui ta
men dicitur in dominicis ad pmā a ſeptuageſima vſqꝫ ad
paſcha ꝑut ibi dicetur. Dies vero feriales recolunt peregri
nationeꝫ ipſorū ſanctoꝝ ꝛ penitētiam: ꝛ iō in ferialib⁹ lau
dibus dicim⁹ pmū ps. ſ. Miſerere mei de⁹: recolētes nr̄aꝫ
reſurrectioneꝫ a morte aīaꝝ per pniam: ſiue electorū pere
grinationē ꝛ pniam ſiue cōuerſionem. Qꝛ eni iudei ad pe
tri predicationē cōpuncti corde ꝛ ꝯuerſi illū frequētabāt:
inde inoleuit vſus: vt ꝛ nos q de gentili errore cōuerſi ſu
mus: illū in officijs frequētem⁹: quaten⁹ ad cōuerſioneꝫ ꝛ
pniam ꝓuocemur: per quaꝫ reſurgere valeam⁹: de hoc ēt
pſalmo ſub pma dicet. Adhuc loco ſecūdi ps. ſ. Jubilate
q in dñicis ꝛ feſtiuis dicb⁹ dr̄ ſex ps: in ſex ferijs dn̄r: q a ſi
cut pmitiua eccleſia ſanctoꝝ predicatōe hereditateꝫ occe
pit: ꝛ poſt ad gentes intrauit: ſic ꝛ gentilitas credidit: ꝛ ſi
cut iudaicus populus ſanctorū predicatione reſipiſcet in
fi. ꝛ q ſub tempore antixpi futuri ſūt. perſecutiōeꝫ ꝛ tribu
lationē euadēt: ꝛ populi poſt ei⁹ pdicationeꝫ ex trib⁹ mūdi
partib⁹ colligent: vt pmiſſum eſt: ita ꝛ in loco pſalmi: Ju
bilate: q ſanctorum pdicationeꝫ pretēdit: dr̄ in ſecūda feria
ps. Uerba mea qui eſt vox eccleſie ad hereditatē dñi voca
te. In ſeptuageſima vero ps. Confitemini: ꝑut ibi dicetur.
Et in tertia feria ps. Judica me de⁹: qui recolit quādo pri
mitiua eccleſia intrauit ad gentes. Et in quarta feria ps.
Te decet: q cantatur in figura gentium que ab idolis con

uersē sunt ad deū. Et in quarta feria ps̄. Dn̄e refugium: qui sic intitulatur. Oratio moysi hoīs dei ꝯgruens resipiscentie iudeorum. Et in sexta feria ps̄. Dn̄e exaudi orōnē meā: quē dauid cantauit quādo filius suus eū psequebat̄: ꝑsecutionē antixp̄i significans. Et sabbato psalm⁹. Bonū est confiteri dominoꝗ sic intitulat̄: ps̄. Cantici i die sabbati. i. in die q̄etis: figurans sanctos a trib⁹ mūdi partib⁹ collectos post antixp̄i persecutionē fore in quiete mansuros et domino confiteri ꝛ psallere. Premissi ḡ sex psalmi: idō ita ordinant̄ vt in eis notari possit ordo xp̄iane ꝯuersionis. Uerū loco psalmi Benedicite sex cantica in sex ferijs dn̄r qa sicut ps̄ ille ptinet grātiarū actiōes triū puerorū: ita ꝛ in canticis ptinent̄ grārum actiones electorū. Talis enī est dr̄ia inter canticū ꝛ psalmū: qualis inter bonā operationē ꝛ grārum actionem. Moyses autē legit̄ pm⁹ istituisse cantica: quādo pharao submersus est: deinde delbora non ignobilis femina in libro iudicū: postea viri ꝛ femine. Canticum est vox būana: psalm⁹ ꝓo est qd̄ cantat̄ ad psalterium. Item psalm⁹ demonstrat opera electorū illi⁹ ordinis quē significat: acta post ꝯuersionē: canticū vero ostēdit laudē dei ꝑ eisdem operib⁹. De cāticis dr̄ in sexta parte sub sabbato scō. Rursus idō ꝑ singulos dies feriales septimāe scōs ꝛ qnt⁹ psalm⁹ mutant̄: qꝛ sex psalmi ꝛ sex cantica: q̄ per sex dies septimane cōmutant̄: ꝯcordāt in significationib⁹ octo psalmis q cātant̄ i matutino dn̄icali: seu octo ordinib⁹ electoꝝ de qb⁹ pmissuꝫ est. Non incongrue igit̄ de die in diē ordinari cēsētur: quēadmodū ꝛ psalmi dn̄ical matutī canunt̄: seu quēadmodū ordies electoꝝ qb⁹ ꝯcordant numerant̄ vt ꝑ eos electorū ordies i nouo testō de tēpore in tēp⁹ sic ordinati fuisse ostendant̄. Psalm⁹ ꝓo. De⁹ de⁹ me⁹: ꝛ Laudate: nūq̄ ꝯmutant̄ nec ꝑtermittūtur: qa nullū fuit tēpus nec erit quo aīe iustoꝝ nō sitiant ad deū fontem viuū: ꝛ quo nō laudēt dn̄m in excelsis. ¶ Ut autē hec clari⁹ pateāt notādū est ꝙ quilibet dictoꝝ sex psalmoꝝ habet in se hoc vocabulū mane vel eqpollēs. Mane aūt in sex diuidit̄. s. in mane tp̄is: i mane pectoris: i mane nr̄e redemptionis: i mane hoīs: i mane eternitatis: ꝛ i mane mūdialis prosperitatis. Mane tēporis est initiū ꝛ fundamētum fidei: de quo dictuꝫ est. Et factū est vespere ꝛ mane dies vn⁹. Mane pectoris est initiū grē cum. s. gratia incipit lucere in corde vn̄. Emitte lucē tuam: ꝛ mane exaudies vocem meā. Mane nr̄e redemptionis est matutinū tempus quo dn̄s noster surrexit vel ei⁹ resurrectio inotuit. Unde. Exit⁹ matutini ꝛ vespere delectabilis. Mane hoīs est pueritia ei⁹ vel adolescētia in q̄ viret ꝛ floret. Unde. Mane sicut herba trāseat mane flor. ꝛ trāse. vespe decidat idu ret ꝛ arescat. Sepe aūt est ꝙ hō mane pueritie trāseat. i. moriat̄ Si ꝓo ꝯtingat eum venire ad mane adolescētie in quo viret ꝛ floret sepe est ꝙ ꝛ tūc trāsit: ꝙ si forte eū ꝯtingat venir ad vesperam senectutis: tunc absq̄ dubio i mortē decidit: i durat̄ vt cadauer ꝛ arescit in puluere. Mane eternitatis est initium eterne glorie. Un̄. Auditā fac mihi mane miaꝫ tuaꝫ. i. vocē misericordie tue. s. Uenite benedicti ꝛc. Mane mundialis ꝓsperitatis est ipsa ꝓsperitas. Unde Ad annūciandū mane misericordiā tuā ꝛc. Deni⁹ ergo sollicit⁹ de aīa sua mane tēporis surgat ad orationeꝫ vt possit dicere. Mane astabo tibi ꝛ videbo: mane exaudies vocē meaꝫ quod hr̄ i pmo psalmo. Uerba mea. Uerum qꝛ oratio ei⁹ nō hꝫ affectū sine mane pectoris. i. sine grē initio: idō dicit. Emitte lucē tuā qd̄ habet̄ in scdo psalmo. Judica me de⁹ ꝛc. Sed qꝛ mane pectoris pēdet ex mane nr̄e redēptionis: ideo dicit. Exitus est matutini: qd̄ est in tertio psalmo. Te decet ꝛc. Et qꝛ habito māe pectoris qd̄ effect⁹ ē mane redēptionis: hō incipit sibi vilescere: sequit̄ mane sicut herba transeat ꝛc. qd̄ habet̄ in q̄rto psalmo. s. Dn̄e refugiū. Sed qꝛ quāto sibi q̄sq̄ magis vilescit tāto magis mane eternitatis affectat: idcirco dr̄. Auditam fac mane misericordiā tuaꝫ: qd̄ habet̄ in qnto psalmo. Dn̄e exaudi orōneꝫ meā. Et qꝛ nemo ad hoc peruenit nisi q laudat deū in aduersitate ꝛ prosperitate: ideo adiungit ad annūciādū mane misericordiā tuā ꝛc. quod habet̄ in sexto psalmo. Bonū ē ꝛc. ¶ Rursus sex psalmi qui ꝑ singulas ferias mutant̄: ꝛ cātica q̄ illis dn̄r iter se cōueniunt ꝛ ꝯgrue possunt tp̄is gratie successibus coaptari. In secūda nāq̄ feria recolit̄ statūs p̄mitiue ecclesie: q̄ scōꝝ p̄dicatōe hereditatē accepit vt dictum est: vn̄ in illo psalmo. Uerba mea: orat ecclesia pro eterna hereditate quā per xp̄m percepit: q̄re in titulo eiusdē psalmi dr̄ in fine pro ea quā ꝯsequtur hereditate: in cātico ꝓo grās agit dicēs. Confitebor tibi dn̄e qm̄ irat⁹ es mihi ꝯuersus ē furor tu⁹ ꝛ ꝯsolat⁹ es me: qd̄ ē Isa. xii. c. Re uera ira dei permāsit vsq̄ ad possessionē saluatoris: sꝫ tūc conuersus est dn̄s a furore ꝛ ꝯsolatus est ecclesiā aperiens ei ianuaꝫ celestis regni: cū oēs pri⁹ ad inferos mitterent̄. Item in psalmo sollicitudinē suaꝫ ostēdens ecclesia dicit. Mane astabo tibi ꝛ videbo ꝛc. in cātico ꝓo ꝯfidens dicit. Fortitudo mea ꝛ laus mea dn̄s. i. ipse per queꝫ sum fortis ꝛ quem laudare teneor. Ad totaꝫ igit̄ pertinet ecclesiaꝫ qd̄ dicit̄. Uerba mea ꝛc. sed specialiter ad p̄mitiuam cui per apostolos pmo facta est ꝓmissio eterne hereditatis: ꝛ tunc vexillum crucis cepit in nationib⁹ eleuari: ad qd̄ ptinet cāticuꝫ sicut ex his que p̄cedūt canticū in Isa. manifeste apparet. Dicit̄ enī in libro paulo superius. In die illa radix iesse qui stat in signū populorū: ipm gentes deprecabūtur: ꝛ erit sepulchrū ei⁹ gloriosū. Et paulo post: Eleuabit signū in nationes ꝛ ꝯgregabit profugos israel ꝛc. Saluator noster est radix iesse: ꝛ ipse stat in signū populorū quia ad eū respiciūt gentes: ꝛ ipsum deprecant̄: ei⁹ sepulchrū fuit gloriosuꝫ: lꝫ peccatis nostris exigētib⁹ ad tēp⁹ sit ignominiosum: ꝛ ipse per aplos ꝛ alios p̄mitiuos leuauit i nationes crucis signū: in quo est victoria: vt sciāt omnes in quo dyabolus est victus. Sed ante hoc ꝯgregauit ipse ꝓfugos israel: qn̄ in die pēthecostes erant viri religiosi in hierlꝫ ex oī gente vl̄ natiōe: que sub celo ē: ꝛ ex illis crediderūt vna die tria millia ꝛ alia die q̄nq̄ milia. Nā eis dicit paulus i actibus apostoloꝝ. Primum oportet iudeis loq̄ vbum dei. ¶ In tertia feria illud tēp⁹ recolim⁹ qn̄ ab impijs ecclesia persecutionē patiebat̄: a iudeis p̄mo: ꝛ postea a diuersis imperatorib⁹ romāis: ꝑsertim a tp̄e neronis vsq̄ ad tp̄a dyocletiani ꝛ maximiani iperatorū. Que autē eūc passa fuerit ecclesia idicat psalm⁹. Judica me deus ꝛ discerne cām meā de gente nō sancta: ꝛ ostendit tristitiaꝫ cū dicit. Quare tristis icedo dum affligit me inimic⁹. Sꝫ qꝛ ab hac persecutione liberata est cantat cāticū. Ego dixi: qd̄ est isa. xx. c. qd̄ cantauit ezechias post liberatiōeꝫ a sennacherib et post infirmitatem quā icurrerat ne eleuaret̄ corei⁹ i superbiam. Uel qꝛ eleuatū erat ꝓpter iopinabilē triūphuꝫ de exercitu senacherib. Sicut. n. ille liberat⁹ reddidit gloriā deo: sic ꝛ ecclesia prius tamē q̄si desperans dicit: nō aspiciam hoīem vltra ꝛ habitatorē q̄etis. i. saluatorē meū p q̄uē mihi q̄es deberet esse: imo cū videbat suos passim iterfici dicebat. Generatio mea ablata est: ꝛ iter p̄cisa est velut a tepente vita mea cū adhuc ordiret succidit me. Tamen sperās ecclesia dicit. Uiuēs supple nūc in ꝓtectiōe tua viuens. s. post in futura q̄ete ipse confitebitur tibi: sicut ꝛ hodie ego supple libāta ab hostib⁹: ꝛ ego ita ago sicut pater bonus notā facit filijs v̄itatem suam. ¶ In quarta feria recolitur illud tēpus quo ecclesia cepit exaltari super inimicos suos. s. reddita sibi pace per imꝑatorē constantinū. Unde cantat. Te decet hymn⁹ deus in syon. Syon interptatur speculatio siue contēplatio: qꝛ tempore q̄etis potuit ecclesia vacare ꝯtemplatiōi. Ad hoc etiā ptinet titulus. s. ps̄. Dauid. Canticū hieremie ꝛ ezechielis de populo transmigrationis vel v̄ba peregrinationis cum iciperet exire. Sicut enim populus ille de babylonia exire cepit recepta

licẽtia a ciro: ita ⁊ ecclesia de babylonica ꝑsecutione p con
stantinum romanũ imperatorem liberata: quã patiebaẗ sub
diuersis impatoribꝰ: hꝫ spẽ proficiẽdi i meliꝰ quousqꝫ pue
niet in celestẽ hierlm. Unde recolẽs ꝑteritã ꝑsecutionẽ di/
cit. Uerba iniquoꝝ ꝑualuerũt sup nos: ⁊ ꝓsecrũ suum dñ
dens dicit. Bñdices corone anni benignitatis tue. Coro/
na ãni benignitatis tue ẽ tꝑs gr̃e: qd̓ p circulũ dieꝝ vsqꝫ i
finẽ mũdi decurrit: in quo campi idest illi q sunt pleni u/
more superbie carẽtes vbertate gr̃e repellenẗ: ꝓpter hanc
liberationẽ cantat ecclesia cãticuꝫ anne mr̃is samuelis qd̓
cantauit liberata de persecutiõe sue emule fenẽne. s. Exul
tauit cor meũ in dño: qd̓ ẽ primi Regũ. 2. c. Cũ eni respu/
blica cepit per angelicos viros ⁊ impatores xp̃ianos mi/
nistrari: potuit ecclesia dilatare os suũ sup inimicos suos
s. iudeos: paganos: ⁊ hereticos. Unde seqtur Dilatatum
ẽ cor meũ ⁊c. ¶ Eadeꝫ quoqꝫ pace q̄ gaudẽt gẽtiles ꝯuersi:
gaudẽt ⁊ iudei ꝯuersi. Unde in ꝑsona iudaici ppl̃i canta/
mus in qnta feria. Dñe refugiũ factus es nobis. Qꝫ autẽ
iste psalmꝰ ad iudeos ptineat titulꝰ ostẽdit. s. Oratio moysi
hois dei. Ad idẽ ẽt ptinet canticum moysi: Cãtemꝰ dño: qd̓
est exodi. 15. c. in prin. Sicut eni exultauerũt iudei interẽpto
pharaone cũ exercitu suo: ita exultant hodie xp̃iani ĩ
iectis diuersis impatoribꝰ: q ecc̃iam ꝑsequebãtur in odi/
um nois christiani. ¶ In sexta feria fit cõmemoratio pas
sionis dñi. Unde cantaẗ ille psalmus. Dñe exaudi oratio
nem meaꝫ: cuiꝰ titulꝰ est psalmꝰ dauid: qñ ꝑsequebaẗ eũ fi
liꝰ eiꝰ absolon. Sicut aũt dauid habuit plures filios: sed
vnꝰ illoꝝ. s. absolon ꝑsecutꝰ ẽ eum: ita ⁊ dñs nr̃ plures hꝫ
filios: de quibꝰ nũc dicit. Nõ possunt lugere filij spõsi quo
usqꝫ cũ illis est sponsus: s vnꝰ illoꝝ. s. Iudas ꝑsecutus est
euꝫ q dr̃ Absolon q̄si abassalon. i. pax patris ꝓpter osculũ
qd̓ dedit dño quod ẽ signũ pacis. Ad idem pertinet canti/
cũ. Domine audiui auditũ tuũ ⁊c. qd̓ ẽ abacuc. 3. caplo i
ꝑncipio. In quo dicaẗ cornua in manibꝰ eiꝰ ibi abscondi
ta est fortitudo eiꝰ a. f. e. i. mors. Per cornua regna intellige
re cõsueuimus: ⁊ est sensus: Cornua in manibꝰ eiꝰ idest re/
gnum in potestate eiꝰ. Hanc autẽ potestatẽ meruit sibi da
ri: vel potiꝰ sibi datam notificari p passionem: de qua ipse
dicit. Data est mihi ois potestas in celo ⁊ in terra. Per cor
nua enim conueniẽter lcõꝫ hoc intelligũtur duo cornua cru
cis. Unñ videtur secundum hoc q potiꝰ eẽt dicẽdum manꝰ
eiꝰ in cornibꝰ q̄ cornua in manibꝰ eiꝰ. Maluit tñ sic dicer̃
abacuc ꝓpheta: vt ostẽderet q in potestate ⁊ in voluntate
eiꝰ fuit eũ crucifigi: sicut ipse dixit. Nemo tollet a me aiaꝫ
meã: sed ego habeo potestatẽ ponẽdi aiam meam ⁊ iterum
sumẽdi eã: ibi: scꝫ in cruce abscondita fuit ad tꝑs fortitu
do eiꝰ: q: reputatus est tanq̄ percussus a deo ⁊ humiliatꝰ
⁊ ante faciem eiꝰ ibit mors: quia mors per eius mortẽ de/
structa est. ¶ Et nota q hec dies ẽ qnta a secũda feria: in q̄
agitur de passione saluatoris: sicut ⁊ in dominicis noctur
nis qnto loco põitur canticũ: in quo ponit ꝯtẽptus nabu
chodonosor ⁊ victoria triũ puerorũ in camino ignis vbi
aspectꝰ q̄rti erat silis filio dei: vl̃ sicut hꝫ alia trãslatio: filio
hois: qa in passione saluatoris fcã est destructio dyaboli ⁊
victoria xp̃iani ppl̃i de tribꝰ ptibꝰ orbis collecti ꝑ eũ q est
verus filiꝰ dei ⁊ verꝰ filiꝰ hominis. In sabbato ꝟo fit cõ
memoratio victorie populi iudaici: qui erat cõiunctus ec
clesie dei in fine seculi: ⁊ cantabit cũ ecclesia psalmũ. Bo
nũ est confiteri domino ad annũciãduꝫ mane. s. ꝓsperita/
tis misericordiam tuã ⁊ ꝟitatẽ tuam p noctẽ. s. aduersita
tis: q psalmus intitulatur laus cãtici dauid in die sabba
ti: vnde conueniens ẽ: vt in die sabbati: cantet psalmꝰ ille
in quo agiẗ de ꝑsecutione iude: q ꝑsecutꝰ ẽ christuꝫ in figu
ra Absolon: qui persecutꝰ ẽ ꝑrem: ⁊ q intitulaẗ in die sab
bati. Qd̓ aũt psalmus iste ptinat ad iudaicũ populũ con
uicitur ex illo ꝟsu. In decachordo psalterio cum cantico.
Psalterium decachordũ dicaẗ lex ꝓpter decem mandata
legis. ¶ Et nota q hec psalterium qdam portant: sꝫ i eo
non psallũt: vt iudei ꝑfidi q nobis sunt i codicibꝰ testes: in
cordibus hostes: qdam portant ⁊ psallere videnẗ non tñ
psallũt vt salsi christiani q cum tristicia aliquando bona
opera operãtur. Quidã portant ⁊ in eo psallũt: vt illi q cũ
hilaritate bonũ operantur. Hoc autẽ erit in populo iudai
co cum vnũ erit cum ecclesia. Qualiter canticũ moysi Au
dite celi: qd̓ est deuterono. 32. capitulo ptineat ad sabbatũ
⁊ ad populuꝫ iudaicũ ex vbis bede hẽri potest: q dicit sup
lucam q in diebꝰ sabbati iudei ad synagogas ꝯfluebãt ad
meditanda diuine legis mãdata: postpositis mundi nego/
ciis: iuxta illud. Uacate ⁊ videte quoniã suauis ẽ dñs. In
memoriam ergo ꝑstine religionis cãticum ipsum deutero
no. i sabbato cãtatur: in quo status illiꝰ populi: quẽ habu/
it offenso vel propitio deo scribitur. ¶ Post antiphonam
seqtur capitulum p quod fit exhortatio ne deficiamꝰ i via.
Et dr̃ quãdoqꝫ benedictio ⁊ claritas apocalip. 7. c. ⁊ quan
doqꝫ. Fuistis aliquãdo tenebre ephe. 5. ⁊ quãdoqꝫ. Nox ꝑ
cessit ad romanos. 13. capitulo vbi hortamur in fide ꝑseue
rare: misericordie operibꝰ intendere: opera tenebrarũ abijce
re: ⁊ arma lucis induere: ⁊ consolamur per repromissionẽ
glorie. Et post capitulum seqtur Rñsorium. In qbusdaꝫ
tamẽ ecclesijs nõ dr̃ Rñsorium. Uidetur eni hec supflue/
re ꝓpter rñsoria i nocturnis dcã: q: hodie nocturne ⁊ lau/
des matutine vbiqꝫ ꝯiuncti canũtur. Nec tñ rõ cessat si lau
dis matutine offm̃ fit p se. In oibus tñ alijs horis pꝰ capi
tulum sequiẗ rñsoriũ. Post caplm seu rñsorium chorꝰ ex
hortatiõi assentiẽs hymnũ resonat. Post hymnum seqẗ
ꝟsus. Qz eni p canticũ zacharie qd̓ stati subsequiẗ ꝓmis/
sio notaẗ: ⁊ nos tardi sumꝰ ad credẽdũ ꝓmissionibꝰ nõ pre
mittiẗ ꝟsus alta voce: vt excitemur ad credendum dei ꝓ/
missa. Et dr̃ in qbusdã ecc̃ijs ꝟsus. Repleti sumus mane
misericordia tua: in quo recoliẗ tꝑs quo iustis recõpẽsabi
tur merces post huiꝰ seculi laborẽ. Unde dicit beda reple
ti sumꝰ mane: ꝑteritũ ponens p futuro ꝓphetali certitudi
ne: q: in mane eternitatis misericordia dñi replebimur.
Iuxta illõ. Satiabor cũ apparuerit gloria tua. In alijs
ꝟo ecclesijs dr̃ in matutis. Dñe meditabor i te. Consequẽ
ter chorus ꝟsu excitatꝰ subijcit canticũ zacharie. s. Bene
dictus: qd̓ ẽ luce. 1. c. qd̓ semp dr̃: iuxta qd̓ ait apl̃s. Seruiẽ
duꝫ ẽ deo i psalmis ⁊ hymnis ⁊ canticis. i. corde ore ⁊ ope
Siqdem p hymnũ exp̃mitur leticia quã de ꝯsecuta liber/
tate habemꝰ. Et qa xp̃s hãc nobis leticiã acqsiuit: ideirco ne
d̓ huiõi bñficio igrati eẽ videamur i laudẽ dei cãtando ꝓ/
rũpimꝰ antiphonam ichoãtes. Et qa nos liberauit: ei gra
tes referimꝰ alta voce cãtando cãticum ipm: ⁊ quaẗ: qa vi
sitauit nos existẽtes i miseria ⁊ fecit redẽptionẽ plebi sue.
Quare ẽt h̃ canticum alta voce dicaẗ in sexta pte sub qn/
ta feria cene dñi dicaẗ. Uel iõ post psalmos ⁊ lectiões ⁊ ꝟ/
sum canticũ ipsum dr̃: vt recordemur q finito tꝑe noui te/
stamẽti: qd̓ p ꝑmissos matutinales psalmos significaẗ: re
muneratio abraham ꝓmissa nobis dabiẗ: si doctris xp̃i im
buti qd̓ p lcõnẽ ⁊ ad dei fuitiũ visitati qd̓ p ꝟsum signifi/
caẗ: sine timore in sanctitate ⁊ iusticia oibꝰ diebꝰ fuiemus
deo. ¶ Rursus ideo pꝰ Bñdictꝰ: hoc loco dr̃: qa in eo agiẗ
de ꝑcursore illiꝰ q in sexta etate venit: ⁊ iste est sextꝰ psalmꝰ
i laudibꝰ. ¶ Et no. q qa hoc cãticũ ⁊ cãticũ marie. s. Ma
gnificat aia mea dñm ⁊c. euãgelia sũt: iõ astãtes cãtamꝰ.
Ceterũ hec duo cantica nõ cãtanẗ in ecclesia eo ordĩe quo
edita sunt: quẽ ordinẽ ponit magr̃ in historijs vbi agit de
ortu ꝑcursoris: Naꝫ cãticuꝫ zacharie ꝑus cantaẗ: ⁊ tamẽ
scdõ editũ est: qa ut ibi legiẗ. Et erexit cornu salutis nobis
qd̓ est factũ in resurrectiõe. Et qa loqtur ad puerũ q fuit au/
rora solis: iõ cantaẗ in laudibꝰ. Cãticũ aũt ꝟginis qa le/
giẗ ibi. Respexit humilitatẽ ancille sue: ecclesie scꝫ ipsius
marie: qd̓ qdem factũ est in sexta etate: ⁊ agiẗ de icarnatio/
ne ibi. Suscepit israel puerũ suũ: iõ canitur ad vesperas scꝫ

in sexto officio diurno. Tertio canticum symeonis qđ seqꝩ
caniꝩ in septimo officio: scʒ i ꝯpletorio: qꝛ orat se dimitti i
pace qđ erat i septia gescẽtuʒ. ¶ Rursus i trib⁹ horis tria
dicim⁹ euãgelia. s. in aurora. Bñdict⁹: qꝛ ibi vera lux nũ-
ciatur. In vespera. Magnificat: qꝛ i fine mundi ꝓut ibi
dr: deus supbos disperdet: ⁊ humiles exaltabit. In ꝯple-
torio. Nunc dimittis: qꝛ post iudiciũ sancti in pace regna
bunt. Finito cantico antiphona: que dilectiõem siue deuo
tionẽ quã in laudando deũ hr̃e debem⁹ significat: repetiꝩ.
Dum aũt ꝟsus ante ipm canticũ dr offerꝩ incẽsuʒ: vt no
teꝩ deuotio ab igne charitatis egrediens: qꝛ in oi laude esse
debet. Thuribulũ. n. est cor hoīs: ignis charitas: incensũ
oratio: fumus in altum tẽdens ẽ deuotio: que sursum ten-
dere dʒ. Iuxta illud. Dirigaꝩ oratio mea ⁊c. de hoc in q̃r-
ta pte in titulo de accessu pontificis ad altare dictuʒ est: ⁊
dicetur sub vesperis. Primo autẽ offerꝩ incẽsum circa al-
tare: naʒ ⁊ sacerdos legalis mane intrabat templuʒ vt su
per altare incensum offerret: vt dicꝩ sub titulo ð vesperis
offerꝩ itaqʒ incensum circa altare vt noteꝩ canticum toto
cordis affectu esse ꝓferendum. Et ne nobis accidat qđ cõ-
tingat zacharie: cui dum incẽsum offerret apparuit ange-
lus dicẽs qꝙ ei nasceretꝩ filí⁹: qđ qꝛ ille non credidit obmu
tuit. Credam⁹ igiꝩ ð ꝓmissionib⁹ dei ne a laude ei⁹ muti ef
ficiamur. Alia ẽt rõ sub vesperis dicꝩ. ¶ Post canticuʒ
seqtur oratio per quã est ipetranda ꝓmissio: ð qua dcm̃ est
in ꝓhemio hui⁹ partis. De laudib⁹ matutinis q̃s mona-
chi dicũt in ꝑcedenti titulo dictum est.

¶ De prima. Rubrica.

Postquaʒ de nocturnali ꝓmissuʒ est officio ꝯuenit aliqua dicere ð
diurno. Et ꝓmo de hora ꝓma in qua deuʒ lau
dare debemus: tũ qꝛ est initiũ diei ⁊ nobis de-
dit noctẽʒ cuʒ salute ⁊ sine sathane ipedimẽto transire: ꝓ-
ut in ꝯpletorio rogauim⁹ ipm: tũ qꝛ tali hora xp̃s a iudeis
pilato tradit⁹ est: ⁊ etiã angelus nũciauit mulierib⁹ ad mo
numẽtuʒ orto iaʒ sole veniẽtib⁹ eũ surrexisse: eadẽ etiaʒ ho-
ra visus est i littore maris a discipulis piscantib⁹ dicens il
lis Pueri: i habetis aliqd pulmẽti. Tum qꝛ eadeʒ hora do
min⁹ ꝯueniebat in tẽplo ⁊ populus manitabat. i. mane ex
pectabat: vel. i. ad eũ mane festinabat: tuʒ etiaʒ qꝛ scriptu
ra dicit. Primũ querite regnũ dei. Merito ergo ecclesia i
hac hora dñm laudat ⁊ eũ inuocat dicẽs. De⁹ i adiu. me. in
ten. cũ glorificatiõe sequẽti: ⁊ inde petit liberari ⁊ a ꝑsecu-
tiõe mũdi ⁊ a temtatiõib⁹ dyaboli: vt pʒ in hymno. Iam
lucis orto sidere ⁊c. ¶ Est aũt notãdũ ꝙ in ꝓma hora hym
nus ipse inuariabilis est quoniã q̃libet die ꝓmissa liberatio
ne egem⁹: sic ⁊ i ꝯpletorio hymn⁹. Te lucis ⁊c. i quo petit
ecclesia a fantasmatib⁹ liberari: qua ẽt liberatiõe semper
egem⁹: ꝓut sub ꝯpletorio dicꝩ. Quedã ẽt ecclesie nũq̃ va
riãt antiphonaʒ ad ꝓmã. Cuʒ eni de⁹ sit inuariabilis qui ẽ
alpha ⁊ o. i. ꝓncipiũ ⁊ finis: iccirco qꝛ semꝑ a nobis ꝓmi-
tias ⁊ decimas exigit: tanq̃ semꝑ soluentes ꝓmitias dici
nũq̃ variãt antiphonaʒ sed semꝑ dicunt illã de trinitate:
nisi aliqđ festuʒ accidat: qꝛ tũc fit de ipso festo. Alie tamẽ
ecclesie variant antiphonã ⁊ hymnũ ⁊ i dñicis ⁊ in ferys
⁊ in festis dei ⁊ sanctorũ. Post antiphonã sequũtur psal
mi: ⁊ ex cõtinentia ꝑcedentis hymni euidẽter appet q̃re di
caꝩ prim⁹ psalm⁹. De⁹ in noie tuo ⁊c. in quo ecclesia orat a
periculis ⁊ ab inimicis liberari: deinde se armat ꝓmo con
tra hostes cingulo castitatis: cũ dicit Beati imaculati in
via ⁊c. Secũdo galea salutis. s. spe cũ dicit Retribue ẜuo
tuo ⁊c. de quib⁹ dicꝩ sub sexta. Tertio ẽt scuto fidei cuʒ di
cit. Quicũqʒ vult saluus esse ⁊c. i quo fides nostra cõtine-
tur: vt iam dicꝩ que est scutũ ⁊ munimẽ nostrũ ⁊ victoria
cõtra carneʒ mũduʒ ⁊ dyabolũ ⁊ ei⁹ oẽs temtationes: vnð
petrus. Cui resistite fortes i fide ⁊c. Quarto sumit gladiũ
spũs quod est ꝟbum dei: duʒ dicit caplm siue lcõnẽ que ꝑ
tinet ad doctrinam: qꝛ oportet vt ꝑcedãt bona opera q̃ per
psalmos significanꝩ: ⁊ tandẽ seq̃tur doctrina de spũalib⁹
⁊ scretionibus. Iuxta illud. Cepit iesus facere ⁊ docere.
¶ Sunt ergo tres psalm. s. De⁹ in noie tuo saluũ me fac.
Beati imaculati in via. Retribue ẜuo tuo: vt in trib⁹ ho-
ris munimẽtuʒ cõtra ipugnationes interiores ⁊ exteriores
habeamus. Et dñr sub trib⁹ glorificatiõib⁹ eo ꝙ trinitas
in nostris opib⁹ glorificaꝩ. Secũdus psalmus est Beati
imaculati in via: vsqʒ. Retribue seruo tuo. Terti⁹ est. Re-
tribue seruo tuo: vsqʒ. Legeʒ pone mihi dñe viaʒ iustifica-
tionũ tuaruʒ: qui ex octonarys ꝟsuum ꝯstituunꝩ. Habet
enim vnusqsqʒ sedecim ꝟsus: quorũ duodecim significant
duodecim ꝓphetas: alii quattuor designant quattuor ma
iores. s. hieremiaʒ isaiam danielẽ ⁊ ezechielem: siue duode
cim aplos ⁊ q̃ttuor euãgelistas. Dicunꩨ ergo illi duo psal
mi ex sedecim ꝟsibus ꝯstituti: vt ostẽdatur ꝙ ea q̃ duode
cim ꝓphete ⁊ quattuor maiores: siue duodecim apostoli ⁊
quattuor euangeliste dixerunt pro posse obẜuare debem⁹.
De octonarys dicetur sub titulo ð ꝯpletorio. Sunt etiam
quodãmodo qnqʒ psalmi habito respectu ad diuisiõnẽ oc-
tonarioꝝ ꝟsuuʒ cuiuslibet pũ: significãtes ꝙ ecclesia petit
ne mors igrediaꝩ ꝑ fenestras qnqʒ sensuũ nostroꝝ: seu vt
qnqʒ sensus nostri ꝑ diẽ diuinis⁹ muniunꝩ. Prim⁹ ẽ. De⁹
i noie tuo saluũ me fac. Secũdus. Beati imaculati i via.
Tertius. In quo corrigit. Quartus. Retribue seruo tuo.
Quint⁹. Adhesit. ¶ Et ẽ sciẽdũ ꝙ a psalmo Beati imacu
lati in via vsqʒ ad psalmũ. Ad dñm cũ tribularer clamaui
ẽ vn⁹ psalm⁹ continẽs duodecim capitula: q ẜm Ambrosiũ
est paradisus pomoꝝ ⁊ apotheca spũs sancti: ideo ecclesia
ruminat illuʒ ꝑ horas velut spẽs aromaticas paradisi vt
sit spẽs aromatica deo ⁊ mũdo. ¶ Sed queriꝩ quare psal
mus ille. De⁹ in noie tuo saluũ me fac: dicaꝩ ad ꝓmã queʒ
dauid cecinit dũ iudei cũ Saul tradeꝩ volebãt. Rñdeo nõ
qꝛ ꝑ ꝫyphcos qui interpretanꝩ florentes itelligaꝩ dyabol⁹
q caducam floriditatẽ suis ostẽdit. Ipse. n. siue ꝑ se siue per
mẽbra sua isidiaꝩ nobis ⁊ nos spṽe ꝑsequiꝩ vt nos eterne
tradat morti. Ad vitãdũ ergo ei⁹ calliditatẽ: iste psalm⁹ in
ꝓma hora siue in diluculo cãtandus est: quẽ dauid canta-
bat vt ab inimicis saluareꝩ. Post illũ dr psalm⁹. Beati
imaculati in via: q plen⁹ est morib⁹: qꝛ oportet vt hi quos
deus liberauit ð vinculis ⁊ carcere inimicoꝝ morib⁹ bonis
⁊ in oi ꝯuersatione assistant. In dieb⁹ ꝟo dñicis i qb⁹ matu-
tinale dr ⁊ historia mutaꝩ: dicunꩨ ad ꝓmaʒ qnqʒ psalmi
q sunt i fine ipsius nocturni dñicalis. s. Deus deus meus
respice ⁊c. q psalmi q̃re i ꝓma dicanꩨ sub cõpletorio dicꝩ.
In qbusdaʒ tamẽ ecclesijs dicanꩨ solũ i dñicis a septua-
gesima vsqʒ ad pascha: quo etiã tẽpore dr ad ꝓmã psalm⁹
Dñs regnauit ꝓpter rõneʒ ibi scriptã. In precantis etiã
dñicis dicit ad ꝓmã psalmus. Confitemini dño ne aliqđ
ð psalterio ꝑtermittaꝩ: qn totum i septimana dicaꝩ: ⁊ qꝛ
ibi preferri in ꝟsu illo. Hec est dies quã fecit dñs ⁊c. agiꝩ
de resurrectione ad quaʒ dies dñica pertinent: ⁊ ẜm hoc in
dominicis dñr ad ꝓmam. 9 psalmi: vt cũ nouẽ ordib⁹ an-
gelorũ i resurrectiõis gaudio trinitatẽ laudare possim⁹.
In ꝓmis quiqʒ. s. Deus deus meus respice: ⁊ sequẽtibus
de xp̃i passione cantaꝩ: per psalmum. Confitemini: ⁊ tres
quotidianos: inuiꝩ ꝙ in q̃ttuor mũdi partib⁹ doctrinaʒ
quattuor euangelistarũ laudare debem⁹. In psalmo. De
us in noie tuo saluũ me fac: perim⁹ erroris depõnem: i cõ
fitemini: ex hortamur ad laudis ꝯfessionẽ: i Beati imacu
lati ad laudis operationem: i Retribue: ad mandatoꝝ retri
butionẽ. Veruʒ qꝛ fides est fundamẽtũ mãdatoꝝ ⁊ victo-
ria que vincit mũduʒ: qꝛ cetera sine fide frustranꩨ: iõ sub-
ditur symbolũ fidei. Quicũqʒ vult: qꝙ athanasi⁹ alexãdri-
nus ep̃s rogatu theodosij imꝑatoris ad eradicandã inale
scẽtem hereticorũ ꝑfidiam ⁊ fidẽ catholicã diuulgãdam

edidit: ⁊ singulis diebus diuinis officiis ecclesia cōstituit cātari ad primā: qꝛ populus tunc maxime ad ecclesiā cōuenit: vel qꝛ fides principium salutis existit. Quidā tamē ex curiositate illud omittūt in illis diebꝰ qbꝰ ī missa. Credo in vnū deū dicuntur: qdā autē dicunt ꝙ dicteꝰ athanasiꝰ fugiēs a facie cōstantini imperatoris in treueri illud cōposuit: quod nō dicit ī ecclesia ex ꝓmaria ecclesie institutōne. Et aduerte qꝛ ī hoc symbolo due principalr sunt partes. s. de trinitate ⁊ de incarnatione ꝟbi: sed de libero arbitrio ꝓmittit. ¶ Postea sequitur caplm in quo pastor oues ⁊ pater familias operarios ne in calore ⁊ labore deficiant consolat: de quo iā dicet: ⁊ dicit quādoqꝫ caplm. Gratia vobis ⁊ pax a deo: ad gal. i. ⁊ quādoqꝫ. Pacē ⁊ ꝟitatē zacharie. 8. d. ¶ Post caplm sequit rn̄sorium. Christe fili dei viui ⁊c. vt ecclesia ostendat se tenere ⁊ applaudere his que in illo dicta sunt: nihilominꝰ tamē orat p se. Unde postea subdicit ꝟsus. Exurge xp̄e. i. fac nos exurgere. Exurgere autem a vicijs nihil aliud ē ꝙ ad dominū redire. ¶ Sciēdū ē autē ꝙ ꝗdā ecclesie omittunt responsoriū illud. Christe fili dei viui: ī aduentu ⁊ in septuagesima: qꝛ licet tam patres q fuerūt ante legem ꝙ qui fuerunt sub lege sperarent p xp̄m a miserijs liberari: tn̄ qꝛ ipse in illo tp̄e nōdum venerat: iccirco cū tempora illa recolunt misericordia xp̄i minime inuocat. In festiuitatibus tn̄ scōꝝ que in illis tēporibꝰ occurrūt: illud dicūt: qꝛ ī illis tempꝰ grē repn̄tatur. Quedā tamē ecclesie nō dicunt caplm nec ēt rn̄sorium sed solū ꝟsuz. Exurge: volētes morē apostoloꝝ imitari: quos legimꝰ post ascēsionē an̄ aduētū spūs sancti in orōnibꝰ ex bōis opibus ꝑseuerasse: sicut lucas dicit ꝙ ipsi adorantes reuersi sunt in hierusalē cū gaudio magno: ⁊ erant semp bn̄dicentes ī templo ⁊ laudātes deū. Nec legimꝰ eos tūc fecisse sermonē ad pplz: sed ī die pēthecost. dato eis spū scō hora tertia ceperūt tanꝗ confirmati ad populū loqui: in quo istruimur ꝙ vsqꝫ ad horā tertiā bonis operibꝰ ⁊ orōnibꝰ vacare debemꝰ ⁊ tunc tandem alios docere: quod notat ipsa lectio seu caplm: nā psalmus ad opera: lectio ꝟo ꝑtinet ad doctrinā: ꝓpter hoc ergo lectōnē in ꝓma subtrahūt: ⁊ p ꝯsequēs: rn̄soriū quod ei respōdere debet. ¶ Rursus p ꝓmā pastoris opera intelliguntur. Unā ⁊ tunc dr̄. Respice dn̄e in ꝟuos tuos ⁊ ī opera ⁊c. qui pastor xp̄i exēplo debet ꝓua opari vt in alijs bonis alios ad opandū valeat exhortari: ideoqꝫ nō dicūt caplm quod ē exhortatio seu consolatio post psalmos per quos opa significantur: sed post ꝓmā dr̄ lectio vt dcm̄ est in ꝓhemio huiꝰ partis. ¶ Subsequēter dr̄ ꝓces: quoniā in ꝯcilio agathen. d. ꝯse. di. 5. conuenit: statutū ē vt ꝓces sine capitula de horis in singulis horis dicant. Dicunt aūt ꝓpter tria. Primo ad resecandas supfluas cogitationes. Secūdo ad iperrādam miam ꝓpter oues errātes ⁊ operarios fatiscētes. Tertio ad postulādū auxiliū ꝯtra tētationes vt possimꝰ ī dominica oratione patrē securiꝰ inuocare. Et dr̄ hoc mō. Primo nāqꝫ dn̄ica orō dr̄ in qua sūt. 7. petitiones ꝓpter septē dona spūs sancti habēda: vt iā dicet. Sꝫ qꝛ musce morientes perdunt suauitatē vnguēti ꝓcedat ipsuz kyrieleison. Oportet eni tale qd ꝓcedere qd inanes cogitatiōes repellat a mēte: vt dicēdo ipāz orōnē mens que inuisibilia loquitur sola inuisibilia cogitet. In diuinis siqdē officijs ante ipāz orationē dr̄ ter vel semel kyrieleison: ⁊ postea semel vel ter xp̄eleison: ⁊ iterū ter vel semel kyrieleison. Dr̄ ter kyrieleison: ad notandū tres status diuinitatis ⁊ diue maiestatis: q̄s aliquo mō in ecclesiis celebramꝰ. Sꝫ semel dr̄ ꝓpter vnam substantiā. Primꝰ statꝰ fuit an̄ assumptā hūanitatē quādo trinitas inuocabatur sine copulatione humane nature: ⁊ dicebat dn̄s: qꝛ dn̄s nomē illi. Secūdus fuit post assumptā humanitatē. s. qn̄ xp̄s videbat in terra: ⁊ nihilominꝰ credebat a suis deꝰ ⁊ filiꝰ dei: ꝓpter assumptā eni humanitatē q̄ vncta ē oleo sp̄uali vocat xp̄s. Un̄ in medio statu dicimꝰ christeleyson. Quādo igitur ter dicimꝰ christeleyson ostendimꝰ eū nūꝗ fuisse sepatū a substantia sancte trinitatis lꝫ fieret homo. Sed qn̄ semel: ostēdimꝰ eū fuisse solum inter hoīes: ⁊ neminē sibi p eīs silem habuisse. Tertius statꝰ fuit ex eo tempore quo voluit clarificari assumptā humanitatē plusꝙ eēt quādiu mortalis erat: qꝛ ergo in illa clarificatōe ostēsa est trinitas: ideo dicimꝰ ter kirieleyson: semel ꝟo dr̄ ꝓpter vnā substāniā. De hoꝝ ꝟboꝝ efficacia dictū ē in quarta pte sub titulo ď kirieleyson. ¶ Et no. qd p̄missi statꝰ dicunt ꝓpter nos: nō ꝓpter deū: apud quē nō ē trāsmutatio nec vicissitudis obūbratio. ¶ Post kirieleysō seqt dn̄ica orō in qua sūt septē petitōes ꝓpter bn̄da septē spūs sancti dona: p que merēmur septē ꝟtutes: ⁊ p istas a septem vicijs liberati ad octo beatitudines ꝑuenimꝰ. ¶ Et dr̄ voce ōmissa ⁊ secrete. Primo vt p hec ꝟba humilitatis ⁊ orōnis deuotio significet. Secūdo vt qn̄ ad interiora reuersi ipsas res cū magna diligentia mēte capiamꝰ quas verbis ꝓnūciamꝰ. Tertio qꝛ ī ea deo loqt q non tantū ꝟba sꝫ renes scrutat ⁊ corda. Quarto ad notādū ꝙ oratio ipa potius hꝫ efficaciā ī deuotione cordis ꝙ in clamore oris. Licꝫ eni moyses ad dn̄m nō clamaret ore: tn̄ dn̄s q magis attēdit clamorē cordis ꝙ oris: inqt ei: qd clamas ad me. Exo. 14. c. Finis tamē ipsiꝰ orōnis alte ꝓnūciat: vt ab oībꝰ confirmet ⁊ vt auxilio ꝓcū astantiū rn̄dentiū Amē a tētatione liberemur: qꝛ sicut ait augustinꝰ. Impossibile est multitudinē nō exaudiri: ꝓncipiū quoqꝫ eiꝰ publice ꝓnūciat: vt p hoc ppl̄i astantes ad orādū inuitentur. ¶ Sane dn̄ica orō dr̄ vt vita sp̄ualis aīe ipetret: ꝓpter qd imediate illa dcā subdicit. Uiuet aīa mea ⁊ laudabit te ⁊c. deide seqtur. Erraui sicut ouis que ⁊c. in quo fit ꝯfessio. Nō eni potest in deo viuere q nō ꝯfitet. Cōsequenter dicit. Credo in deū: in quo fides nostra cōtinet: sine qua īpossibile est deo placere: ⁊ per quā ꝯtra oīa aduersa armant q p dn̄icā orationem mūdant. Et dr̄ voce ōmisse: finis ꝟo alte ad notādū ꝙ corde credit ad iusticiā: ore aūt ꝯfessio fit ad salutē extra de sacra vnc. de quo in q̄rta pte dcm̄ est vbi de symbolo agit. Postea sacerdos qn̄ suspirās dic. Et ego ad te dn̄e clamaui ⁊c. Juxta illud dauid. De ꝓfūdis clamaui ad te dn̄e: quia ꝟo nō est speciosa laus in ore peccatoris: qꝛ peccatori dixit deꝰ. Quare tu enarras iusticias meas ⁊ assumis testa. meū per os tuū. 3. q. 7. §. qd istatur: id petit sibi grāz ꝯsitendi: qua repletus possit digne laudare dicēs: Repleatur os meū laude. ¶ Subsequūtur ēt postea multe preces: qbꝰ ecclīa obsecrat: orat: postulat: ⁊ grās agit iuxta doctrinā apostoli ad thimo. Obsecrat dū dicit. Dn̄e auerte faciē tuā a me ⁊c. ꝓprie aūt obsecratio est qn̄ cū adiuratiōe petitur: vt cū dr̄ per passionē tuā libera nos dn̄e. Orat dū bōa sibi dari petit: vt ibi. Cor mūdum crea in me deꝰ: ⁊ spūz rectum: postulat dum a se mala sibi ꝯtraria remoueri petit: vt ibi. Dignare dn̄e die isto sine peccato nos custodire. Gratias ꝟo agit p iā receptis: cum dicit. Bn̄dic aīa mea dn̄o: de hoc ēt sub titulo de tertia dicet. ¶ Pōt ēt ⁊ aliter dici quoniā oratio dn̄ica cum sequentibꝰ ꝓcibꝰ ⁊ cum psalmo. Miserere mei deꝰ sm̄ magnā miaz tuā: ideo dr̄ quoniā sunt intra ecclesiā nr̄am q minima ⁊ q maxia cōmittunt pro minima cōmittētibꝰ ⁊ p se ipso sacerdos orat quando kirieleyson ⁊ orōnem dn̄icā dicit: in q̄ nemo se excusare potest nisi veraciter dicat. Dimitte nobis dēbita nr̄a sicut et nos dimittimꝰ ⁊c. pro maiora ꝯmittētibꝰ: ⁊ p pniaz resurgentibꝰ dr̄ psalmus: Miserere mei deꝰ scd̄m magnā miaz tuā: q proprie pertinet ad penitētes: put dictum est sub titulo ď laudibꝰ matutis: ⁊ viuet aīa mea ⁊c. qꝛ aīa mortua fuit pꝰ mortale pctm̄. Errorē etiā suū exponit dicēs. Erraui sicut ouis que periit ⁊c. Medicinam querit vbi dicit: quere ꝟuū tuū dn̄e: qꝛ mandata tua nō sum oblitus. i. paratꝰ sum adiplere. ¶ Rursus ī his ꝓcibꝰ ecclesia orat p peccatis: ⁊ presertī p quattuor orat. s. pro imūdicia remouēda: ⁊ p mūdicia ꝯferēda: pro tristicia que ē ex morsu ꝯsciētie

remouēda: ⁊ pro leticia ꝯferenda: pro qbꝰ dicit q̄tuor par ticulas illiꝰ psalmi. Miserere mei deꝰ ſm magnā miam tu am. Pro imundicia remouēda dicit. Auerte faciē tuā a peccatis meis: ⁊ oēs iniquitates meas dele: quasi dicat noli ea eternaliter punire: ſꝫ q: possetē ꝙ homo nō curaret ea deleri: ex quo in presenti non puniret̄: iō addidit. Et oēs iniquitates meas dele: pro mūdicia ꝓ ꝯferenda dicit. Cor mūdum crea in me deꝰ. Sed q: ēt collata mūdicia hō eā sibi collatā ignorat: ⁊ adhuc ꝯsciētie morsu torquet̄: iō addidit. Ne proijcias me a facie tua: ⁊ spm̄ sctm̄ tuū ne au feras a me: deinde pro leticia ꝯferenda dicit. Redde mihi leticiam salutaris tui: ⁊ spū̄ꝫ rectū ⁊c. Sꝫ q: adhuc restāt inimici q nos ad mala trahere nitunt̄ q sunt tres. s. caro mundus ⁊ dyabolus: iccirco contra inimicos pōit tres ꝟ ſiculos. s. Eripe me dñe ab oī malo: ⁊ alios duos sequētes. Inimicis ꝟo repulsis iā laudare pōt: vñ dicit sic. Psal mum dicā noi tuo ⁊c. ⁊ q: oi tempore laudādus est adiun gitur. Et reddā vota mea ⁊c. ⁊ etiā in oi loco: ideo adiungit. Exaudi nos deꝰ salutaris noster. Adhuc q: ꝑ passionem re dempti sumus: ⁊ ꝑ eā nostra oro recipit efficaciā: ideo re ducimꝰ ad memoriā q in passione dñi legimꝰ ⁊ cantamꝰ vꝫ. Sanctꝰ deꝰ sanctꝰ fortis sanctꝰ ⁊ imortalis. Inde hor tamur aiam nr̄am ad bñdicendū sibi propter bñficia no bis collata ibi. Benedic aia mea dño ⁊c. Cōsequēter vero vt pura sit oro cōeꝫ facit ꝯfessionē: per quā a venialibꝰ mū damur: sine qbꝰ cōmunis vita facile nō ducit̄. Et q: hois ꝯfessio nil valet nisi iterꝰ cōuertatur: iō subiungit. Cōuer te nos deꝰ salutaris noster: ⁊ auerte irā tuā a nobis. Pre terea q: in ꝑncipio dicit̄: orat a peccato per diē liberari di cens. Dignare dñe die isto sine peccato nos custodire: sine quo vix potest eē ad momētū humanitatis fragilitas. Et q: necesse est vt misericordia dei sequat̄ sicut ꝑuenit: iccir co addit. Fiat misericordia tua domine sup nos ⁊c. demū orat pro diuersis gradibꝰ ecclesie: ⁊ tandē cōcludit ꝑ psal mum. Miserere mei deꝰ ſm magnā misericordiā tuā: post quē noster opilio solus orat pro oibus in collecta. Dum au tem sacerdos orat seu ꝑces hmōi dicit in diebꝰ profestis se ad terrā prosternit vt maiorē in se ⁊ alijs excitet deuotio nē: sed finito psalmo. Miserere mei deꝰ: surgit ceteris pro stratis manētibus ⁊ hāc orōneꝫ dicit: quoniā vicē gerit il liꝰ sacerdotis q in celo est: ⁊ q pro nobis quottidie interpel lat. Primo ergo iacēdo cum ceteris orat: sicut ⁊ dñs cuius vicariꝰ est ꝑusq̄ resurgeret cū peccatoribꝰ ꝯuersatꝰ: ⁊ i cru ce prostratꝰ est: postea stādo orōnē dicit: vt illiꝰ resurrectio nē recolat cuiꝰ vicē gerit. In qbusdā tamē ecclesijs oēs il lo surgēte surgūt in quo significant se spem recepisse a pec catis resurgēdi. ¶ Et nota ꝙ sola ecclesie vnitas adorādo in faciē cadit. ¶ In profestis ergo diebꝰ quādoq̄ prostra ti oramꝰ: in quo octo significant̄. Primū infirmitas cor poralis: q: de puluere sumpti sumꝰ. Secūdū infirmitas animi: q: ꝑ nos nō erigimur. Tertiū est erubescētia: quia non audemꝰ oculos i celū leuare. Quartū prudētia: q: vi demus vbi cadimꝰ. i. in terrenis affligimur. Quintum vt cordis cōtritionem significemus. Sextū q: xp̄m adoran tes cū ad terrā descendisse ⁊ carnē de terra credimꝰ induis se: ⁊ hoc etiā qdam figurant: q volētes sibi signū crucis im primere priꝰ inclinati terrā manu tangant. Septimū qꝛ reducimꝰ ad memoriā: lꝫ in paradiso angelici creati fueri mus: corpa tñ nostra propter lapsum nr̄m inter aialia bru ta iacere: ⁊ aiā corporali mole grauari. Octauum: ⁊ ipso actu confitemur nos esse peccatores ⁊ terrenis ꝯsiderijs inherere: vētrem terre ⁊ animā pauimēto infigimꝰ: ⁊ hoc est introductū ab Abraam q cadēs in terrā dñꝫ adorauit: quē prophete imitati fuerūt. Vñ origenes i omelia illius euāgelij. Erāt ioseph ⁊ Maria mirātes sup his ⁊c. ita di cit. Sācti prophete quādo angustiꝰ aliqd ꝯtemplabāt̄ ca debāt in facies suas vt peccata grauitā corporis piculꝰ pur garent̄. Quādoq̄ ēt in ꝑuatis orōnibꝰ genua flectimꝰ: vt salomon ⁊ apostolus dicens. Flecto genua mea ad pa. do. no. extra de immu. ec. decet: vt per hoc oē genu xp̄o flecti i. nuamꝰ: sed tunc nō prosti erimus sed facie erecti stamus quasi ipso actu dicentes trahe me post te. ¶ Quid dicere debemꝰ dum genua flectimꝰ: in sexta parte sub ti. de pascha dicet̄. Et q̄nq̄ stamꝰ quasi letātes ꝙ in domū dñi ibimꝰ. In pri mo qdē mō exꝑmimꝰ ꝯditionē nr̄am: in secūdo desideriū: in tertio spē. In diebꝰ ꝟo dñicis ⁊ in paschalibꝰ genuflectio nō fit: nec dr̄ per horas kirieleyson: nec oro dñica: ſꝫ stan tes oramꝰ ꝑꝑ leticiam resurrectiōis quā tunc recolimꝰ: de quo in sequenti pte sub festo pasche dicet̄: nec in diebꝰ pen the. quibꝰ recolimꝰ libertatem ꝑ aduentum spūs sci nobis datā: nec in alijs festiuis diebꝰ ꝓpter leticiam ipaꝝ festi uitatū in qbus recolimꝰ sanctā societatē angeloꝝ ⁊ scōꝝ: que iam est in leticia sempiterna: nisi ꝓ pn̄tia corporis ⁊ san guinis xp̄i. In his tamē diebꝰ stātes capite inclinato ora re debemꝰ: sicut ⁊ deuote mulieres ad monumētū fecerūt ⁊ tunc ēt hmōi flebiles ꝑces vite pn̄tis dimittimus: ad no tandū ꝙ in futura resurrectiōe vbi erit vera libertas ⁊ ꝟa societas nulla peccato exercebit̄ ꝓ miseria: de hoc dicet̄ i sexta parte sub ti. de sabbato post penthecō. In qbusdam tamē ecclesijs in oibꝰ officijs dr̄ dominica oro lꝫ stādo: nā illa est sal ⁊ ꝯdimētū sacrificij. Et sicut i veteri testō nul lum sacrificiū sine sale fiebat: ita ⁊ nullum officiū nr̄ꝫ sine illa fieri debere videt̄: de hoc ēt dcm̄ est in ꝓhemio huius ptis. ¶ Sane ꝑces hmōi myst̄ice humilitatē significāt ꝓ. ut sub ꝯpletorio dicet̄: versi ad orientem illas dicimꝰ: de q̄ dcm̄ est in ꝓhemio huiꝰ ptis. ¶ Vltio subiicit̄ oratio quā salutatio. s. Dominꝰ vobiscū: ꝑcedit ⁊ ēt sequit̄: q: sicut do minꝰ postq̄ resurrexit salutauit aplos dicens: Pax vobis ⁊ postea locutꝰ est eis: ⁊ post locutionē iterū dixit: Pax vo bis: ita ⁊ ꝑsbyter eiꝰ vicariꝰ postq̄ surrexit ab accubitu sa lutat fr̄es dicēs. Dñs vobiscum: ⁊ pro eis orat: ⁊ post orō nem iterū dicit. Dominꝰ vobiscū. q. d. Si grām dei ipetra stis in illa ꝑseuerate: ⁊ ite℞ populus dicit. Et cū spū tuo. Ac si dicat. Orasti ꝓ nobis ⁊ nos ꝓ te oramꝰ: de hoc dcm̄ ē in quarta pte sub titulo de salutatiōe ad populū. Nouissi me dr̄ Benedicamꝰ: de quo dcm̄ est in prohemio huiꝰ par tis. Postq̄ ꝟo ecclesia dixerit orōnes ad dñm: iplorat oīo nes sanctoꝝ dicens. Preciosa in ꝯspectu ⁊c. qd̄ non est de ꝑma: ideo est ꝙ qdā dicūt illō post matutinas laudes. Etiā qdaꝫ interponunt inter ꝑmā ⁊ ꝑciosa ꝑmaꝫ de beata ꝟgine: ⁊ qdaꝫ missaꝫ aiaruꝫ: ⁊ qdaꝫ religiosi hoc in caplo dicūt. Alij tn̄ dicūt oē de ꝑma ſm ea q̄ dcā sunt in prohemio vbi agit̄ de lectiōe ꝯtinuantes illud cū ꝑma: deinde sacerdos ad honorē trinitatis orat gn̄aliter pro se ⁊ pro oibꝰ dicens ter. Deꝰ in adiuto. ⁊c. vel dr̄ ter vt petat auxiliū contra insidi as dyaboli carnis ⁊ mūdi: vel in honorē trinitatis. Et iō subiicitur. Gloria pr̄i ⁊c. Nec post gloria patri sequit̄ al leluia: pro eo ꝙ locꝰ in quo hec dici ꝯsueuerūt puta caplꝫ sacer non est. Sicut enī sacer locus significat illā hūc ſm q̄ quā vox illa āgelica. s. Alleluia audit̄: ita locꝰ ille nō sacer ꝑegrinationē nr̄am repn̄tat i q̄ peccamꝰ: deinde q: dū i hac vita sumꝰ peccamꝰ: iō subiungimꝰ kirieleyson: ⁊ pr̄ nr̄: ⁊ postea Respice dñe in ſuos tuos ⁊c. vbi dr̄. Et dirige filii os eoꝝ. Filij nostri sunt cogitatiōes que de mēte nostra na scunt̄ q̄s ad opa dñi iplēda rogat dirigi: opa ꝟo manuū nr̄aꝝ sūt opa exteriora q̄ interiꝰ a cogitatiōibꝰ procedūt. Sꝫ q: oia ad vnū tēdūt: iō postea dic opꝰ singlr cū dic. Et opꝰ manuū nr̄aꝝ dirige. Et iteꝝ opilio siue pastor pro oibꝰ oui bꝰ orat gn̄alr. d. Dirigere dignet̄ dñe ⁊c. Orōne ꝟo finitā ꝯcludit̄ vt diuina grā q̄ actiōes nr̄as ꝑducit ēt ipsas ꝯseq̄t̄.

¶ De tertia. Rubrica.

Ora tertia deo laudes exol uimꝰ: q̄a in illa ſm Marcū Iesus linguis iudeorū crū.

ti adiudicatus ē: ꝛ a pilato ad colūnā ligat᷒ ē ꝛ flagellat᷒. Merito ergo hora illa oram᷒: vt sicut. s. s. ab Adam ꝑ dya boli suggestionē separat᷒ ē: ita per xp̄i crucifixionē digne mur eade hora sp̄us sc̄ūs in cordib᷒ nostris itundi. In hac etiā hora repletus spūs sanct᷒ dat᷒ est apostolis: ꝛ visi biliter dei magnalia loquebant: vnde in actib᷒ aplorum. Non sunt isti ebrij cū sit hora tertia diei: ꝑꝑ qd̄ dr̄ hym nus: Nūc sancte nobis spūs ꝛc. Dr̄ etiā psalm᷒: Legē po ne: qꝛ tunc lex noua data est aplis. Qꝛ ꝑ hō ꝑ legē dei a morbo peccati sanat. Iuxta illd̄ sapie. Nec herba nec ma lagina sanabat eos: sed tu᷒ sermo dn̄e ꝛc. Iō in qbusdā eccle sijs caplm illud dr̄. Sana me dn̄e ꝛc. Hiere. 17. ca. ꝛ rn̄so riuz. Sana aiaz meā ꝛc. Et quādoqꝫ illd̄ dr̄. Charitas dei diffusa est: roma. 5. c. ꝛ qn̄qꝫ illud. Obsecro vos fr̄es ꝑ mi sericordiaz dei: roma. 12. c. ¶ Rursus qꝛ nō pōt sanari ni si pseruet: ideo seqtur ꝟsus. Adiutor me᷒ esto ꝛc. q. d. quā uis liber ꝛ san᷒ in via tua sim ꝯstitut᷒: tamē non sufficio sine tuo adiutorio peruenire ad illā meridiē: de qua dr̄. In dica mihi vbi pascas vbi cubas in meridie: vn̄ dr̄. Adiu tor me᷒ esto dn̄e: ꝛ subiungit: ne derelinqs me. i. inceptum meū ne intermittas qꝛ sine te nihil est conat᷒ me᷒: neqꝫ de spicias me. i. ne cōtemnas qꝛ ego mortalis te eternū audeo querere: qꝛ tu es de᷒ me᷒ q me creasti ꝛ recreasti i salutaris me᷒. i. q sanes plagā peccati mei. Deide oēs ad orōnez ꝓ sternūtur: ꝛ prosequit sacerdos modū orōnis quez aplus docet dicēs. Primo oīuz fiant obsecratiōes: orōnes: postu latiōes: ꝛ grārum actiones ꝓ oib᷒: ꝛ ꝓ his q i sublimitate sunt. Obsecratio fit cū adiuratiōe ꝓ malo remouēdo. Ora tio ꝓ bono ipetrando vel ꝓ malo superādo. Postulatio ꝓ bono adipiscēdo siue cumulādo. Grariaꝝ actio ꝓ bono iā collato pseruando. Obsecratio ē ibi: Ego dixi dn̄e ꝛc. vbi petit vulnera sanari ꝛ medicinā dari. Oratio ibi. Fiat mi sericordia tua dn̄e: vel ibi. Ostende nobis dn̄e. Postulatio ibi. Cōuertere dn̄e vsqꝫquo: vbi postulam᷒ vt per dn̄i auxi liū oīa nobis aduersa remoueant. Grāꝝ actio ibi. Sacer dotes tui iduant ꝛc. ꝛ hoc ꝓ nobis oib᷒. Item orat ꝓ regi bus: ꝛ ꝓ his q sunt in sublimitate dicēs. Saluū fac regē: ꝛ orem᷒ ꝓ pontifice nr̄o: ꝛ ꝓ oib᷒ viuis dicēs. Saluuz fac pplm tuū ꝛc. Et ꝓ defunctis dicēs. Orem᷒ ꝓ fidelib᷒ dfū ctis. Seqtur etiā: Miserere mei de᷒: ꝓ his qui sunt i gra uiorib᷒ peccatis: sicut precessit dominica oratio ꝓ his q sūt in quotidianis. Post h surgit opilio siue sacerdos: ꝛ om nibus prostratis manētibus orat ꝓ vniuersis de quo dcm̄ est sub prima.

¶ De sexta. Rubrica.

Hora sexta pro nobis

crucifixus ꝛ clauis cōfixus est christus: q̄re te nebre super oēm terrā facte sunt vt sol in morte dn̄i sui lugens se quasi nigris tegeret vestib᷒: ne illum crucifigentib᷒ lumen preberet. Hac etiaz hora in die ascēsionis cū discipulis discubuit. Merito ergo eccl'ia illa hora deo laudes exhibet grās ei agens qꝛ ꝓ ipsa xp̄s pati voluit: ꝑꝑ qd̄ ipsum diligit vehemēter. Vn̄ in canti cis. Nūciate dilecto: qꝛ amore lāgueo: ꝛ ob hoc tūc dr̄ psal mus. Defecit i salutari tuo aīa mea ꝛc. Dicit ēt rn̄soriuz. Benedicā dn̄m in oi tpe: semꝑ laus ei᷒ in ore meo: supple: qꝛ dignat᷒ est pati ꝓ me. i. ꝓ salute aie mee. Hac etiā hora Adam de paradiso eiectus est. Recte ergo illa hora deū de precari debem᷒: vt vn̄ ille ꝓpter superbiā eiect᷒ est: illuc ꝑ humilitatē ꝛ bonam operationē redeam᷒. ¶ Sane offici um sexte statui temporis respondet sicut ꝛ officia aliaꝝ ho rarū. In ꝑma nāqꝫ hora est inchoatio. In tertia ꝓfectus In sexta ꝯsumatio: s'm qꝫ sol in ꝑma incipit lucere: in ter tia magis calet: in sexta est i summo feruore: qd̄ idicāt ꝟba hymnorū que i ipsis horis ꝛ ētiā in nona ꝑmittūt. Inchoa tioni rn̄dent ꝟba que dicunt ad ꝑmā in psalmo. De᷒ i no mine tuo saluū me fac: ꝛ in ꝟtute tua libera me. i. separa me a zyphaeis. In ꝑncipio nāqꝫ nostre ꝯuersiōis icipim᷒ a malo separari: vn̄ ibi merito petim᷒ q tādē loco ꝛ ꝑmio se parati sum᷒. Ad idē ꝑtinet qd̄ dicit secūdus psalm᷒. Vt i nam dirigantur vie mee: ꝛ qd̄ dicit terti᷒ psalm᷒. Retri bue seruo tuo: qd̄ exponit. i. frequenter tribue: ꝛ vbi dicit. Viuifica me ꝛc. supplendū est: q premortu᷒ erā ꝑ pctm̄: vn̄ petit per grām iustificari. Ad ꝓfectuz ꝑtinet qd̄ dr̄ in ꝑn cipio tertie. Legem pone mihi dn̄e viā iustificationū tua rū: ꝛ exqram eam sꝑ. Sibi eni posito in via petit dari legē correctionis. Ad ꝯsumationē ꝑtinet qd̄ dr̄ in ꝑncipio sexte Defecit in salutari tuo aīa mea: idest aīa mea posita i salu tari tuo defecit a terrenitate: vel defecit i salutari tuo. i. aīa mea tendēs in salutare tuū defecit in terrenitate: q̄to enī q's magis tendit in dilectiōez dei: tanto magis deficit a ter renis: ꝛ q̄si pre nimio desiderio languet. Iuxta illud. Fulci te me floribus: stipate me malis: qꝛ amore langueo. Per flo res qdēz initia bonoꝝ opeꝝ: per mala ꝓfectio accipit: que ēt alios accendens quodāmō ꝯsolat: nō tamē hic plenam recipit ꝯsolationez: sed poti᷒ affligit ex dilectione. Vn̄ seq tur. Defecerūt oculi mei in eloquium tuū: ꝛ in ꝟbuz tuū suꝑ speraui. Et in secūda pte. Quō dilexi legē tuā dn̄e. Et i ter cia. Oculi mei defecerūt in salutari tuo aia mea: q̄si exau disti ꝛc. Ad hanc ꝓfectionē ꝑtinet rn̄sorium. Bn̄dicaz do minū: ꝛ ꝟsiculus. Dn̄s regit. Nam sicut habet alia trāsla tio. Dn̄s pascit me: nihil mihi deerit i loco pascue ibi me collocauit. i. dn̄s est pastor me᷒ in quo sum tut᷒ ꝛ sufficiēs. Vn̄ seqtur. Et nihil mihi deerit: sp̄ualez enī substāciā cre dit a deo sibi ꝯferendaz: qꝛ iaz scit esse collocatū in loco pa scue vbi fideles in fide plene᷒ corroborant. Vn̄ dicit Ibi me collocauit. Quez enī dn̄s pascit i aduentu spūs sancti: eūdem regit. i. in bonis opib᷒ facit euz delectari: ꝛ ꝑ rectū iter ducit ad tutissimaz ciuitatē hierl'm: tali nihil deest: ꝛ sic apostolo q dicit. Oia in eo possū q me ꝯfortat. Dr̄ autē qn̄qꝫ caplz illd̄. Alter alteri᷒ onera portate: galatas. 6. Qn̄ qꝫ illd̄. Nolite ꝯformari huic seculo: roma. 12. ca.

¶ De nona. Rubrica.

Hora nona christ᷒ clamās emisit

spūm. Mori. n. voluit ꝓ hoīe illa hora in qua hō de paradiso expulsus est: Et in eadē hora ꝑ mulierē ꝛ lignū redemit qs ꝑ mulierē ꝛ lignū decepat hostis. Ars aūt artē falleret ꝛ medelā ferret idē ho stis vn̄ leserat In eadē quoqꝫ hora miles lat᷒ Christi ape ruit: ex quo duo nostre saluatiōis sacramēta: scꝫ aquā ba ptismi ꝛ sanguinem nostre redemptiōis nobis eduxit ꝛ ve luz tēpli scissum est: ꝛ monumēta apta sunt. Eadē hora in ferna penetrās inextricabiles tartari tenebras ꝯfringēs se rasqꝫ ei᷒ cōminuēs captiuitatē scōꝝ secū trāsuexit ad celos igneaqꝫ rūphea submota antiquū icolaz i paradiso restitu it. Eadē ēt hora cet᷒ aploꝝ ad orādū ꝯuenire ꝯsueuit: ꝛ pe trus ꝛ Ioānes ascendebant in templū cā orōnis. Petrus qꝫ eadez hora ascēdit i cenaculū oratur᷒ qn̄ rapt᷒ ē i exta sim: ꝛ lintheolū plenū reptilib᷒ de celo aū se dimitti vidit audiens: Petre macta ꝛ māduca. Merito igit ꝑꝑ has ꝓ rogatiuas hac hora deū eccl'ia laudat dicēs psalmū: Mi rabilia ꝛc. ꝛ rn̄sorium. Redime me dn̄e: orās ꝓ sua redem ptione: ne oblita eē videat q tali hora redēpta est. ¶ Illd̄ autē ꝯsiderādū ē q in hora nona iaz sol declinauit a cētro: status ergo tēporis innuit statum ꝟtutū: innuit enī feruorez ꝟtutum in quo anim᷒ ꝑus erat: ꝓpter tētatiōes eē tepefa ctū. Nā vt ait beat᷒ Greg. Vicia nos tentant: ꝟtutes nos humiliant. Cū eni vir perfect᷒ tētat ab altitudine intimi gaudij dscēdit ad ꝯsiderādū suā fragilitatē: ꝛ ad vidēduz q facilis sit ad casuz: vt pꝫ in aplo q dicebat. Ne magnitu do reuelationū extollat me ꝛc. Gaudebat enī paulus de re uelatiōe; dolebat de tentatiōe. Vn̄ ipse dicit: ꝑꝑ qd̄ ter dn̄z

rogaui ꝛc. Nisi.n.sibi molesta esset tentatio nō rogaret vt tolleret. Nō est tñ sublata:q2 p infirmitatē virt⁹ cui gau/ diū debet pficit. Has tribulatiōes ꝛ angustias notāt ali q̄ ṽsus psalmoꝝ nouē vt i p̄ria pte. Tribulatio ꝛ angustia ꝛc. Et in scd̄a. Multi q̄ psequūtur. Et in tertia. Erraui ꝛc. Ab eisdez petim⁹ liberari in r̄ñsorio: Redime me: idest fac vt effectū redēptiōis me q̄ facta est in sanguie tuo senti aꝫ in tribulationib⁹ meis: h idē est in ṽsu. Ab occultis me is mūda me.i.repelle a me malā cogitationē ꝛ cōpesce sua sorē: sꝫ Augustinū. ¶ Et no. q̄ r̄ñsoria dñicalia in tribus horis.s.tertia sexta ꝛ nona cōuenientēr r̄ndēt r̄ñsorijs feria lib⁹. Naꝫ in r̄ñsorio ferialí ad tertiaꝫ.s. Sana aiaꝫ meam ꝛc. petit sanitas vulnerū q̄ preterita pcā fecerāt ꝛ in r̄ñso rio dñicali. Inclina cor meū ꝛc. Et in ṽsu. Auerte oculos ꝛc. petit cautela de futuris quod fit ipletione diuinorum mādatorū. Itez in feriali r̄ñsorio sexte. Bñdicaꝫ dñz ꝛc. fit iugis diuie laudis pmissio. In dñicali r̄ñsorio. In eternuꝫ dñe ꝛc. fit pmissionis ipletio: ibi.n. pmittit se lau daturuꝫ: ꝛ hic laudat. ¶ In responsorio ṽo feriali none: Redime me dñe ꝛc. petit redēptiōis effect⁹: quo fit vt vis mētis.i.amor sit direct⁹ ad deū. Et in r̄ñsorio dñicali. Cla maui ꝛc. pmittit effect⁹ pdis.i.amoris.s.clamor ad deū: ex amore est n.clamor cordis. In plurib⁹ tñ ecclesijs sūt ea dē taꝫ in ferialib⁹ q̄ in dñicalib⁹. ¶ Et est notādū q̄ ṽsus q̄ dñe in tertia in sexta ꝛ in nona: neuma hñt ad designā duꝫ q̄ in nulla hora exp̄mere valem⁹ gaudiū ꝛ brauiū sem piternū. Capitulū quādoq3 dicit. Oia pbate: ꝛ bessal: qn/ to.c. ꝛ qñq3. Sicut i vno corpe multa mēbra habem⁹: Ro ma. duodecimo ca.

¶ De vesperis. Rubrica.

IN hora vespertina significat ecclesia p̄mū aduētū dñi q̄ fuit Vergēte mūdi vespe.i.vltima etate: de q̄ psallens reddit gratias deo: Iuxta illud apostoli. Nos sum⁹ i quos fines seculorū deuenerūt: de pe. di. 3. si eni in fine. Preterea xp̄s in vespe re cruce deposit⁹ fuit: eadē quoq3 hora i cena sacrū corporis ꝛ sanguinis istituit: pedes discipuloꝝ lauit: discipulis eū tib⁹ in emaus in habitu peregrini i fractiōe panis se mani festauit. Merito ergo ecclesia catholica xp̄o i hac hora gra tias agit. Est tñ duplex mūdi vespera, put in sexta pte sub epyphania dicet. ¶ Sꝫ sicut ait Sichardus ep̄s cremo/ nensis in mitr ali: offm̄ diei sequētis incipit in vesp̄is: q2 vespertina sinaxis.i.hora: p̄mū est offm̄ sm̄ eiusdē consuetu dinez in quaternario numero, put dictū est in p̄hemio hu ius ptis. Unde vespertinū offm̄ a vespere stella nominat que in p̄ncipio noctis orit. Preterea iꝫ ab initio mūdi di es p̄cederet noctē: i nocte tñ dñice resurrectiōis nox cepit p̄ cedere diez: vt dicet in sexta parte sub sabbato sancto: i p̄n ci. Dicit autē ecclesia in hac hora q̄nq3 psalmos. Primo pp q̄nq3 xp̄i vulnera: q̄ p nobis obtulit sacrificium i vespera mūdi. Secūdo ad correctionē: vt. s3: defleam⁹ ꝛ petam⁹ ve niaꝫ peccatoꝝ: q̄ in die p q̄nq3 sensus corporis cōmittunt ꝛ ad nos intrant. Iuxta illud hiere. Mors intrauit p fene/ stras nr̄as. Quis.n.est: q̄ visu nō concidat. Tertio p ipsos q̄nq3 psal. munit se ecclesia cōtra nocturnales tribulatio/ nes. Nec eni hora isinuat fletū eoꝝ qb⁹ occidit sol iusticie: ꝛ ita sunt in vespera de quo dcm̄ ē. Ad vesp̄am demorabit fletus q̄ durabit vsq3 ad matutinū.i. q̄usq3 sol fidelib⁹ oriat q̄ occiderat peccatorib⁹ sm̄ qd̄ legit. Et ad matutinū leti/ cia: ꝛ pp̄ter eosdez ē cā pcc⁹ q̄nq3 digitis tūdim⁹. Rur/ sus seculares dicunt q̄nq3 psalmos: religiosi ṽo q̄tuor: pp cōnez tangendā in sexta pte sub ti. d aduentu. ¶ Et no. q̄ vespertinū matutinūq3 offm̄ ceteris horis i numero psalmo/ rū preferūtur: eo q̄ in senaria opuꝫ distinctiōe: vespe ꝛ mane solēnius mētiuntur: ꝛ in veteri lege matutini ꝛ vespertini offi/

cū antiq̄tas cōmēdat. Quinq3 ꝫ psalmi in vespertinis heb domade officiis dñr: ꝛ cantant psalmi sꝫ mōꝫ diei: vt ec/ ce in septia die.s.in sabbato, pp̄ter resurrectionē q̄ sequitur agim⁹ de victoria: ꝛ laude dei que sequitur victoriā. Uñ in p̄mo psalmo.s. Benedict⁹ dñs: ad lr̄aꝫ agit de victoria da uid ꝯtra goliā: quātū ṽo ad sp̄ualē sensuꝫ de victoria nr̄a qua dyabolū superam⁹: q2 ergo post victoriā nil restat nisi laudare dñz per quē victoriā hēm⁹: iō sequūt q̄tuor psal mi q̄ sūt de laude. In p̄rio.n. laudē pmittit ecclesia. Exal tabo te dñe. In secūdo seipsaꝫ incitat. Lauda aia mea dñz In tertio alios inuitat. Laudate dñz. In q̄rto ꝯgratulat celesti hierusalē dicēs. Lauda hierlꝫ dñz ꝛc. ꝛ sic de alijs fe rijs ꝛ psalmis. In q̄busdā ecclesijs stati post psalmos seq/ tur hymn⁹: ꝛ post hymnū lectio siue caplꝫ: i q̄busdā ecōuer so ꝛ in q̄busdaꝫ hymnū nō cātant. Qui post psalmos ime diate hymnū cātant: cōgruū ordinē seruare vident: q̄ñ p̄ mo est in corde dilectio q̄ p antiphonā designat: deinde seq tur bona opatio quā psalm⁹ designat: postea menti exul tatio que p hymnū notat. Sꝫ q2 exultatio sepe negligētiā parit: ideo seqt lectio seu caplꝫ q̄ hoiēꝫ ad cor reuocat. Qui ṽo lectionē hymno p̄ponūt volūt hymnū loco r̄ñsorij obti neri. Uñ cū in festiuitatib⁹ r̄ñsorium post lectionez cantāt hymnū p̄termittūt. ¶ Ad maiorē tñ exultationē notandū q̄ in q̄busdā ecclesijs vtrūq3 cantat: ꝛ tunc r̄ñsoriū p̄cedit hymnū: ꝛ ad notādū q̄ tunc maxie r̄ndere debem⁹ exhorta tiōi q̄ p precedēs caplꝫ lacte: post qd̄ statiꝫ sequitur r̄ñsorium. Tñ generale est q̄ q̄ñcūq3 cantat r̄ñsoriū p̄cedere dꝫ lectio cui r̄ndere dꝫ. Qui ṽo hymnū nō cātant: illud attēdere vi dent q̄ canticū beate Marie sequitur quod excludit r̄ñsori uꝫ cui⁹ locū tenet hymn⁹. Nā si canticū zacharie i laudib⁹ matutinis excludit r̄ñsoriū multo magis cāticū beate ma rie ṽginis excludere debere vr̄ in vesp̄is. Et no. q̄ ad vespe ras dr̄ caplꝫ. Bñdict⁹ de⁹ ꝛ pater. z. ad cori. i. ꝛ ult̄. Dñs aūt dirigat. z. ad thessal. 3. ¶ Post hymnū seqt ṽsiculus vꝫ: i sabbato. Vespertina orō ꝛc. i alijs dieb⁹. Dirigat dñe ꝛ vterq3 ṽsus vespertinū t̄ps designat in quo cantat: qd̄ so nant ṽba illa q̄ in psalmo sequūt.s. Eleuatio manuū mea rū sacrificiū vespertinū. Oportet eni vt orō dirigat ad dñm qd̄ de veteri testō tractū ē vbi hr̄ q̄ hora vespertina sacerdos intrabat scm̄ tabernaculū vel tēplū vt offerret thimiama su per altare incensi: sicut mane intrabat vt offerret incēsuꝫ. Hoc thimiama significat suauitatē odoris. Hinc hꝫ p̄sue tudo: vt dū dr̄ ṽsiculus: sacerdos thurificet altare ad im plendū iuge sacrificiū: sic eni fiebat in lege i qua duo agni offerebant: vn⁹ mane ꝛ alter sero: ꝛ hic pinguior: ad notā duꝫ q̄ charitas crescit: iō ergo thurificat vt sim⁹ sp̄ bon⁹ odor deo p̄ficiēdo i scīa ꝛ doctrina: ꝛ ē ga pp̄ter pmissio nes dei debem⁹ tales eē: vt sim⁹ ei boni odoris. Ucl iō i ve sp̄is ꝛ matutinis p⁹ psalmos ꝛ lectionē: dū ṽsus dr̄: incen sat: ad notādū q̄ nemo pōt bonū odorē deo reddere: vel bo nū exēplū operandi alijs dare: quod per incensuꝫ signifi catur: nisi p̄us i dei s̄uitio operet: qd̄ p psalmos: ꝛ alios de cet: qd̄ p lectionē notat. Uñ mos inoleuit qd̄ in p̄cipuis se stiuitatibus antiphona ad Magnificat ꝛ Bñdict⁹ ter di situe toriēs canēdo, plat donec ois pp̄ls q̄ iterest icenso re pleatur odore. Et vltio dr̄ cū neuma: voce q̄dē nō significa tiua, put dcm̄ est in p̄hemio hui⁹ ptis. Sacerdos aūt qui maior est in ecclesia offōi: vt qui vicē tenet Aaron: debet in censuꝫ offerre vt sit thimiama sempiternū corā dño ꝛ sua ue flagrans odor. Iuxta illud. Dirigat dñe ad te orō mea sicut icensū in ꝯspectu tuo: de h dcm̄ est: sub laudib⁹ matu tinis. Dr̄ ergo in vesp̄is ṽsiculus exhortatiōis.s. vt excitat pigros: ad intelligēdū pmissa dei: que ptinent in cāticou lo bte Marie Magnificat aia mea ꝛc. qd̄ est Lu. j. c. Pri ma pmissio facta fuit Noe. Unde gene. Ponā arcū meū i nubib⁹ celi: ꝛ hec ipleta ē. Scd̄a abrahe ꝛ dauid. Abrahe dcm̄ est. In semine tuo benedicent oēs gentes. Dauid vo

ctū est. De fructu ventris tui ponā sup sedē tuā: ⁊ hec iple ta est in beata v̄gine qđ notat̄ i cātico suo ibi Recordatus misericordie sue: ⁊ per hec ergo certi sumꝰ q̄ dabit nobis vitā .s. paradisū: nō aūt cāticū ipm quottidie dr̄ vt frequētioꝛ dn̄ice incarnationis mēoria aīas fideliū in ope dei ⁊ in doctrina se exercētiū ad deuotionē opis icepti accēdat. Cū.n. in cātico ipso notent̄ cogitatōes: sicut i psalmo opa: si diligenter beate Marie actꝰ ⁊ dicta sepe recolimꝰ: obseruantia castitatis ⁊ v̄tue operatiōis sp ad ipsiꝰ operatōis imitationē pseuerabūt in nobis. Nec etiā nos mouebit fauoꝛ humanꝰ idebitꝰ: nō temporaliū imoderatꝰ appetitus non t̄pealis afflictio: nō de iperranda cōmissoꝝ venia desperatio. Nempe non nos mouebit idebitꝰ fauoꝛ humanꝰ qꝛ cū Beata v̄go cōmedaret̄ a beata Elizabet dicēte. Vn̄ hoc mihi vt veniat mater dn̄i mei ad me ⁊c. nō ipsa mota fuit humano fauore: sed seruans hūilitatē clamauit. Magnificat aīa mea dn̄m: ⁊ tandē adiecit: Qꝛ respexit hūilitatē ancille sue. Et no. q̄ dicit respexit hūilitatē: ⁊ nō dic̄ respexit virginitatē: innuens mentis v̄ginitatē preualere corporis integritati. Iterū iō dixit hūilitatē qꝛ deꝰ superbis resistit: eosq̄ a beatoꝝ sorte secernēs p varia penaꝝ loca pro peccatoꝝ ipietate dispergit. Non nos mouebit immoderatꝰ t̄pealiū appetitꝰ: qꝛ sicut ipse dixit iudex nr̄. Diuites dimisit inanes. ⁊ Deposuit potētes de s. ⁊c. Non t̄palis afflictio nos mouebit: qꝛ deꝰ exaltat hūiles. In hoc eni cantico exēplo humilitatis eiꝰ reformamur: ⁊ filii dei incarnatio p quā dpo. po. de se. ⁊ exal. hu. ad memoriā reducitur vt fidei nostre deuotio excitet̄. Non desperatio de cōmissoꝝ iperrāda venia: qꝛ misericordia eiꝰ a pgenie i pgenies timētibꝰ eū. Beda dicit q̄ inde inoleuit consuetudo vt in officio vesptino canet̄ cāticū beate marie v̄ginis ⁊ potiꝰ in vespertino q̄ i aliis officiis. Primo qꝛ i ipsa vespa mūdi suo singulari assensu mūdo succurrit pdito. Secūdo qꝛ per hoc sue incarnatōis in vespa mūdi facit iugis recordatio. Tertio qꝛ ipsa est stella maris que i huiꝰ mūdi vespere nobis lucere cepit: sicut vespera stella: de qua dr̄ vesptinū officiū in initio noctis lucere incipit. Quarto vt mēs nr̄a per diē variis fatigata cogitatōibꝰ iminēte getis .s. noctis t̄pe recolēdo dcā dei genitricis: qcqđ supfluū vel nociuum diuturna euagatio cōtraxerit: totū hec pcibꝰ ⁊ lachrymis ea intercedēte mundet̄. Quīto qꝛ v̄go portauit dn̄m i vespa mūdi. ¶ Rursus canit̄ i septa laude: qꝛ dn̄s i septa etate venit: sicut ⁊ cāticū symeonis i septia ppter septimā etatē qescētiū: put tactū est sub laudibꝰ matutis. Ceteꝝ h cāticū est exultatio laborātiū quoꝝ spūs exultat i dn̄o: qꝛ fecit eis magna q potens est cuiꝰ misericordia est in secula. Ob hanc exultationē repn̄tādā lāpades accēdunt̄ i vesperis: vel p hoc cantico principaliter accēdunt̄ eo q̄ d euangelio est: vel vt nos de nūero adolescētularū ⁊ qnq̄ prudētū curramꝰ cū lāpadibꝰ bonoꝝ operū in odorē vnguētoꝝ beate v̄ginis itrantes cū ea in gaudiū dn̄i nr̄i. Et qꝛ opera nr̄a nō sunt in lampadibꝰ radiantia nisi fuerint charitate informata: iō canticū clauditur ab antiphona p quā charitas designatur. ¶ Recitata antiphona in profestis diebꝰ prosternit se ecclesia in orōnē prolixiꝰ orans q̄ i aliis officiis: qꝛ specialiter orat pro his quibus occidit sol iusticie: iz ⁊ pro aliis orat ⁊ faciat ea que dicta sunt superiꝰ sub ri. de tertia vbi de pcibus agit̄. ¶ In solēnibus v̄o diebꝰ stari dr̄ collecta ⁊ quasi stantes oramꝰ. De quo: ⁊ in qbus officiū vesptinū cū hora prima conueniat ibi etiā dcm̄ est. ¶ Mortuoꝝ officiū incipit a vesperis nō tamē habet secundas vesperas: ad notādū q̄ hoc officiū finem habebit quādo aie saluandoꝝ ab oi pena liberate eterna beatitudine fruentur. Sed sancti de quoꝝ glorificatōe i aia iam certa est ecclesia: p̄mas ⁊ secūdas vesperas hn̄t: si i festo eoꝝ nouē lectiones dicant̄. Primas eni habēt pro glorificatione aie iā percepta. Secūdas pro glorificatiōe corpis quā habebūt que nunq̄ finē habebit. Si v̄o habent tantū tres lectiōes: p̄mas vesperas hn̄t tm̄ modo: nō qꝛ ⁊ ipsi duplicem stolā habituri nō sint: cū hec oibus electis pueniat sz ecclesia ad ostendendū differentiā premioꝝ: illis ⁊ istis debitoꝝ magis solēnizat p illis d quoꝝ maioribꝰ meritis sibi p miracula vl p alia documēta pstat quāuis ad plenū certa esse nō possit. Nā ⁊ stella differt i claritate a stella: vn̄ Augustinꝰ ait in smone de beato Stephāo. Cū p̄ciosa sit mors sanctoꝝ si qđ distare iter martyres pōt p̄cipuꝰ ee videtur q p̄mꝰ est. Aliqn̄ tn̄ i vespis p̄cedētibꝰ dr̄ solūmō antiphona ⁊ collecta de festo sequenti: put dicet̄ sub vigilia natalis. ¶ Postremo notādū est q̄ religiosi an̄ cōpletoriū pmittunt collationē que a sanctis pribꝰ originē traxit q dictis vesperis puenire: ⁊ de scripturis sacris conferre solebant: ad instar operarioꝝ ad recreationē adiuicē cōfabulantiū: iō q̄ tunc vitas vel collatiōes patꝝ ⁊ his silia: que potius sunt ad recreationē ⁊ delectationē legūt ⁊ eruditores si dubiū occurrerit interrogant.

¶ De completorio. Rubrica.

In hora completorii

Christus orauit prīz. Eadē quoq̄ hora sanguineas guttas sudauit: ⁊ etiam corpꝰ eiꝰ in sepulchro positū fuit: ⁊ custodes deputati. Merito igit̄ in hac hora ecclesia deo laudes ⁊ gr̄as agit. Illā etiā in memoriā eterni gaudii celebrat. Nā cōpleto electoꝝ numero in illa hora cōplebit̄ gaudiū scōꝝ in die generalis retributionis: ⁊ inde est q̄ cōpletoriū significat gaudiū. Dr̄ autē cōpletoriū: qꝛ in eo cōplet̄ cōis vsus iocundōis cibi ⁊ potꝰ ⁊ alioꝝ que necessario p corporis sustētatiōe sumuntur: ⁊ fm hoc etiā significat finē vite p̄ntis. ¶ Sane hoc officiū incipit preter morē alioꝝ officioꝝ. Cōuerte nos deꝰ ⁊c. qꝛ enī q̄si tota die psalmodie isistimꝰ ⁊ pene impossibile est qꝛ aliquē puluerē supbie cōtraxerimꝰ: ⁊ qꝛ sepe erramꝰ iuxta illud. Erraui sicut ouis que periit: ideo est q̄ nos hūiliantes dicimꝰ. Cōuerte nos deꝰ ⁊c. Preterea qlibet quātūlibet pfectꝰ ⁊ bonꝰ estimare se debet iperfectū siue isipiētē iuxta illud. Iustus accusator sui est: iō dicit sacerdos. Cōuerte nos ⁊c. in his v̄bis iudicās se puersū. Bonarū qp̄pe mentiū est ibi culpā agnoscere vbi culpa nō est. 5. di. ad eiꝰ: de pe. di. 2. si eni: in p̄n. Nā ⁊ si diximꝰ q̄ peccatū nō habemꝰ ipsi nos seducimꝰ. Hinc est q̄ ēt consequēter inuocamꝰ diuinū adiutoriū dicētes. Deꝰ i adiutoriū meū intēde: vt Cōuerte nos: referat̄ ad preterita mala tollēda: ⁊ Deꝰ in adiutoriū: ad bona opa futura faciēda: qꝛ sine dei adiutorio qcq̄ boni facere non valemꝰ. Qꝛ v̄o totū ad laudem trinitatis faciēdū est: iō seqt̄. Gloria pa. ¶ Rursus icipiētes p Cōuerte nos deꝰ salu. no. oramꝰ: vt nos a malis conuertat: ⁊ iram suā a nobis auertat: ⁊ qꝛ merita nostra non sufficiūt: eiꝰ adiutoriū postulamꝰ dicētes. Deꝰ i adiutoriū ⁊c. ¶ Dn̄r aūt q̄ttuoꝛ psalmi ad obtinēdā remissionē peccatoꝝ: q̄ cōmittimꝰ dū sumꝰ i hoc corpe ex quattuoꝛ elemētis ⁊ ex quattuoꝛ humoribꝰ vel cōplexionibus composito: extra de cele. mis. in q̄dam: seu qꝛ corpꝰ ipz ex his compositum cōtra pericula ⁊ fantasmata noctis munimꝰ ⁊ deo cōmēdamꝰ: ideoq̄ tūc dr̄. In manꝰ tuas dn̄e ⁊c. ⁊ Custodi nos ⁊c. Et incipit ecclesia a voce pfectiōis dicēs. Cū inuocarem exaudiuit me ⁊c. hoc enim perfectoꝝ est. Sed qꝛ pfecti se debent reputare imperfectos: iuxta illud. Iob extra de pur. ca. accepimꝰ: de pe. di. 2. sicut: ppe p̄n. Etiā si simplex fuero hoc ignorat aia mea: ideo seqtur i eodē psal. Miserere mei: supple dn̄e: ⁊ exaudi orōnē meā: quod ē dicere iperfectoꝝ. Postea aliis admonitis ad bonū: facit in eodē psalmo mētionē de pace eterna ibi: In pace in idipm .i. que est inuariabilis: quā pacē semp i memoria debemꝰ hr̄e: ⁊ maxīe dū corpꝰ qescere dz in lecto: mens dz qescere i deo: dz ēt qescere in spe. Vn̄ sequit̄ scōs ps. Tu ie dn̄e spe.

raui ꝛc. Sꝫ qꝛ spes nō ē sine timore: alr̄. n. presumptio eēt: idō seqꝉ tertiꝰ ꝟsus de tentatiōe. s. Qui habitat i adiutorio altissimi ꝛc. in quo deus promittit liberare ecclīaꝫ. Dyabolus enim ē q̄si fur ĩ nocte incedēs: ꝛ idō nocte iminēte dicit ecclesia illū psalmum ꝯtra nocturnales tētatiōes. Dr̄ ergo ille psalmꝰ vt a quattuor tētationibꝰ liberemur. s. a timore nocturno: a sagitta volāte i die: a negocio ꝑambulante i tenebris: ab incursu ꝛ demonio meridiano. i. ab icurrente demonio. Prima ē leuis ꝛ occulta. Secūda ē leuis ꝛ manifesta. Tertia grauis ꝛ occulta. Quarta grauis ꝛ manifesta. In q̄rto ꝟo psalmo. s. Ecce nūc bñdicite dñm ꝛc. Bñdicit ecclesia deū pro liberatione tentationū nocturnaliū ibi. In noctibꝰ extollite manꝰ vestras in sancta: ꝛ bñdicite dño. Dicit enī Augustinꝰ super hūc psalmū. Nox res tristis est: dies leta res est. Ergo ꝑ noctē intelligiꝉ aduersitas per diē prosperitas. In aduersitate bñdicēdus est dñs: sicut ꝛ i prosperitate: exēplo Iob: qui amissis filijs ꝛ rebus oibꝰ dicebat. Dñs dedit dñs abstulit ꝛc. Sit nomē dñi bñdictum. Unde ꝛ hic dr̄. Bñdicite dñm. ¶ Sꝫ queriꝉ quare dñr tm̄modo sex ꝟsus illiꝰ psalmi. In te dñe speraui nō ꝯfundar in eternū. Rñdetur idō qꝛ dñs dicēdo sextū ꝟsum vꝫ. In manꝰ tuas dñe cōmendo spūm meū: sexta etate mūdi: sextaq̄ die carne obijt vt iaꝫ diceꝉ. Recte ergo sex ꝟsus tm̄ eiusdē q̄ psalmi in cōpletorio cātamus: vt i hac sexta etate i q̄ per eū redempti sumus sicut hꝫ finis vltimi ꝟsus ibi. Redemisti me dñe deus ṽitatis: ꝯformemur dormitioni eiꝰ: vt. s. membra q̄escāt ꝛ cor vigilet. Sicut caro eiꝰ in sepulchro quieuit ꝛ diuinitas vigilauit. ¶ Notādū aūt ē q̄ in q̄busdā ecclesijs statiꝫ post psalmos dr̄ hymnꝰ: ea forte rōne: qꝛ ꝑ bonā operationē ꝑueniꝉ ad exultatiōeꝫ absq̄ oīs purgationis medio ab his q̄ purgati transeunt ab hac vita. Alia ēt rō iam diceꝉ. Et sic ꝑus dicunt hymnum q̄̄ caplm ad ostēdēdum mystice q̄ illi in q̄bꝰ completa sunt significata precedētium laudū: seu ꝯfecti q̄ ꝑ ꝯpletorium significanꝉ ꝑueniūt exhortationem q̄ per caplm significaꝉ. Nec tamē capitulū ꝑtermittūt: qꝛ hic semꝑ vtiꝉ est exhortatio ad ꝑseuerādū in bono: qꝛ nec nocet admisso subdere calcar equo. In alijs aūt ecclesijs inter psal. ꝛ hymnū interponūt antiphonaꝫ vel alleluia ꝑ antiphonā sc̄dm ordinem beati ignatij: ĩ quo in prohemio dcm̄ est. In alijs ꝟo ecclesijs statiꝫ post psal. ꝛ antiphonā vel alleluia sequitur lectio siue caplm cuꝫ rñsorio. In manꝰ tuas dñe ꝛc. vel alio: qꝛ vt dicūt: i oī offō dici dꝫ lectio. Postea adiciūt hymnū. Te lucis ꝛc. in quo optāt protegi i nocturnis tribulationibꝰ. Alij ꝟo nō dicūt lectionē prout in prohemio huiꝰ ꝑtis dcm̄ est: sꝫ statiꝫ post psal. dicunt ꝟsiculum: tū qꝛ tēpus illud dormitiōis nō aptuꝫ ē ad doctrinaꝫ: tū qꝛ post ꝯpletorium nō solū cibi ꝛ potꝰ: verū ēt doctrina q̄ ꝑ lectionē significaꝉ refrēdanō est. Vñ ē q̄ statuit beatꝰ Bñdictꝰ vt pꝰ ꝯpletoriū nemo loquaꝉ: dr̄ aūt caplm. Tu aūt in nobis es dñe. Hiere. i4. c. religiosi i hoc offō añ oīa lectionē premittunt dicētes. Fratres sobrij ꝛc. ne ordineꝫ Esdre excedere videanꝉ: reprehētantes in h̄ etiā Mariā magdalenā: de qua dñs dixit. Preuenit vngere corpꝰ meū in sepulchro. i. hoc fecit quod factura erat mortuo si licuisset: ita ꝛ hec lectio quasi vngit reddēdo alas aurētas ad vigilandūꝫ añ cōmendatiōeꝫ dormitiōis. Post hymnū subacitur ꝟsiculus. Custodi nos dñe: vel aliꝰ q̄ notat totiꝰ officij effectū. Postulaꝉ. n. dñi custodia ꝯtra noctis pericula. Et dr̄ acuta voce ꝛ cū neuma: ex q̄ excitati ꝛ memores sci ineffabilis gaudij qd̄ erit merces laboris nostri: canimus cāticum symeonis. Nūc dimittis ꝛc. qd̄ est Luc. z. c. Primo vt illiꝰ exēplo pacē inuenientes mereamur videre lumē qd̄ est christus. Secūdo ideo istud canticū canimꝰ qꝛ sicut sctūs symeon cupiēs ex hac vita i alterā trāsire illud cecinit: sic ꝛ nos dum dormire debemꝰ quasi morituri: qꝛ somnꝰ ē q̄si mortis imago illū canimꝰ ꝑ quē nos dño ꝯmēdamꝰ.

Tertio ꝑꝑ cāꝫ sub vesperis dcāꝫ. Quarto qꝛ cāticū illd̄ dcīt de vtroq̄ aduētu: vñ merito illud dicimꝰ vt ꝑmissiōibꝰ alliciamur ꝛ a vicijs q̄escamꝰ. Cōsiderādū ē aūt q̄ cū septē sint preces ceterāꝝ horāꝝ. s. ꝟsus cū glīa pr̄i: hymnꝰ: psalmus: lectio: cantꝰ: ꝑces: ꝛ oratio: i tribꝰ tm̄ horis. s. i matutinis: laudibꝰ: ꝛ vesꝑis: ꝛ in ꝯpletorio addiꝉ ꝛ octaua: vꝫ: cāticū euāgelicū: q̄m he tres hore ꝑtinent ad octauā. i. dñi resurrectionem: qꝛ mane surrexit. In vespere se discipulis manifestauit. In ꝯpletorio discipulꝭ ait Pax vobis. Ea ꝑpter in his tribꝰ horis hymnꝰ q̄ ē exēpluꝫ lenit ꝑs: seqꝉ vt ꝯtineaꝉ euāgelio g̃re. Euāgeliū g̃re huiꝰ officij ē canticū symeonis. s. Nūc dimittis: i q̄ pacē rogamꝰ eternā. vt sicut symeon transire cupiēs postq̄ vidit xp̄m dimitti rogauit: sic ꝛ nos post lumē fidei ꝑueniamꝰ ad splēdorē spei vbi erit pax eterna. ¶ Cōsequēter oro dñica ꝛ ꝑces dr̄r: q̄bus ēt ꝯtra noctis fātasmata nos munimꝰ. Subiciꝉ ēt symbolū in quo nr̄e fidei ꝯfessio ꝯtineꝉ: vt si forte nos mors ꝯtigerit in ꝯfessione fidei moriamur. Fit ēt in q̄busdā ecclesijs sicut ꝛ i ꝑma: ꝯfessio gñalis. Alterna. n. ꝯfessiōe inuicē nos mūdamꝰ. Iuxta illud. Cōfitemini alterutrū peccata vr̄a ne demꝰ regeꝫ tēporibꝰ nr̄is dōec inueniamꝰ locū dño. Precibꝰ ꝛ orone ꝯpleꝉ hoc offm̄. Iuxta illd̄ aplī. Orāte ꝑ inuicē vt saluemur. ¶ Rursus ꝑces mystice humilitatē significant q̄ in fine dꝫ eē: qꝛ sicut in ꝑncipio ipsa necessaria ē ad qd̄ significādū voce humillima h̄ seruitiū i choꝛ: ita i ꝯsumatiōe eadē humilitas mōstrāda est ꝯ supbiā in q̄ cecider sic oēs q ꝯperāꝉ iniq̄tatē. ¶ Post ꝑces opilio nr̄ siue sacerdos ꝯmēdans dño gregē suū dicit collectā. Vñ nō est ꝯgruū vt post hoc offm̄ aliqd aliud fiat nisi qd̄ ꝑtineat ad q̄etem. Et attēde q̄m ad ꝑmā ꝛ ad ꝯpletoriū aploꝝ symbolū nō dimittimꝰ: qꝛ cetera oꝑa nr̄a i eiꝰ nomie icipimꝰ ꝛ cōcludimꝰ i quē credimꝰ. Sūt ad vtrūq̄ offm̄ ꝯfessionem ꝛ Miserere mei deus: adicimꝰ: vt q̄cq̄d i nocte peccauimus aut in die dliq̄mꝰ ꝑ ꝯfessionē ꝛ pnīaꝫ diluamꝰ adiplētes illud. Cōfitemini alterutrū pcā vr̄a. Respiciētes ēt illd̄ qd̄ oli sacerdos farine assariū offerebat i die vicis sue medietatē in mane: ꝛ medietatē post meridiē. Sacrificiū aūt nr̄ꝫ ē spūs humiliatꝰ. ¶ Ultio notādū est q̄ oīa officia diurna quātū ad ꝑs: inuariabilia sunt: nocturna ꝟo variabilia preter istud: ꝑ noctē eni intelligiꝉ mūdus iste q̄ variabilis ē: ꝑ diē ꝟo ille eternꝰ q̄ est inuariabilis: de quo scriptū ē. Ordinatiōe tua ꝑseuerat dies. Et ē ꝟior lr̄a ꝑseuerat i singulari q̄ ꝑseuerāt in plurali: lꝫ aliter q̄si cōiter ꝓferaꝉ. Hoc ēt offm̄ in q̄busdā ecclesijs quātū ad hymnū inuariabile est ꝓut sub ti. ĩ ꝑma dcm̄ est: ꝛ ēt quātū ad psalmos lectionem ꝑces ꝛ collectā: ita q̄ ꝓ nulliꝰ sancti solēnitate: sicut nec officiū ꝑme variaꝉ pro eo: qꝛ in illa ĩ pace: ꝛ spālr ĩ illa ad quā suspiramꝰ agiꝉ q̄ vt ꝑmissuꝫ est inuariabilis ē: h̄ dūtaxat excepto: q̄m in dñicis diebꝰ dicūt ad ꝑmaꝫ illos q̄nq̄ psalmos. s. Deꝰ deꝰ meꝰ respice i me ꝛc. ꝛ sc̄q̄ntes psalmos. Cōfitemini: ꝓut ibi dcm̄ est. ¶ Sed q̄re illi q̄nq̄ psalmi i ꝑma ꝛ ꝟsus. In manꝰ tuas dñe ꝛc. i ꝯpletorio ponꝰ q̄ in alijs horis ponuntur. Responsio. Christus cui in his horis cantimus qui est principium ꝛ finis in cruce pendēs legitur incepisse psalmū illū. Deus deꝰ meus ꝛ oēs psalmos sequētes feriaꝫ vsq̄ ad dcm̄ ꝟsuꝫ dixisse: ꝛ ibi finiuisse ꝛ spiritū emisisse. Merito igiꝉ ꝛ nos in passionibꝰ huius seculi constituti ad ipsiꝰ imitationeꝫ in hora ꝑma que est in principio horarū dici ꝛ nō alibi dictos q̄nq̄ psalmos: ꝛ in completorio quod sm̄ aliquā considerationem est finis siue vltima horarum dici debemus dicere versum ipsum. Quod vero h̄ officiū ad vltimaꝫ dici horaꝫ pertineat hac consideratione apparet. Nam in prima dicis quattuordecenarios versus in psalmis: duos pro prima: ꝛ duos pro secunda horis: ꝛ in tertia sex: duos pro tertia: duos ꝓ q̄rta: ꝛ duos pro quita. Et in sexta sex: duos pro sexta: duos pro septima: ꝛ duos pro octaua. Et in nona sex: duos pro

nona: duos p decima: ꝛ duos p vndecima. Restat vltima
hora .s. duodecia ad quā ꝑtinet ꝯpletoriū qd notat hymn⁹
Te lucis an̄ terminū. Premissos aūt octōarios ꝯbinem⁹
ꝑ duo charitatis ꝑcepta obseruam⁹: faciun⁹ vndeci ꝯbina
tiones vt p quis hora dici in q̄ delingm⁹ vnū dn̄o legis et
charitatis binariū offeram⁹ vt p pmo beati: p scd̄a retri
bue: p tertia legē pone: p q̄rto memor esto: p qnta bonita
tem: p sexta ꝯfecit. pro septimo dilexi pro octauo iniq̄s: p
nona mirabilia: p decima clamaui: p vndecia pncipes.
Fiunt q̄ vndecim cōbinatiōes ad emēdandū vndenariū
nr̄e trāsgressiōis: ꝛ in q̄libet octonario aliqd d lege dn̄i me
morat: qꝛ p eā vinea colit ꝛ denari⁹ eternitatis acqritur.
Sunt ergo .xx. octonarij q p horas dici dn̄r pp rōnē sub
titulo d pma dcāꝫ. Et dn̄r bini ꝛ bini: ꝛ sic duplicati fiūt.
vi. Undenari⁹ .n. numer⁹ significat trāsitionē: sicut denari⁹
ꝑfectionē. Dn̄r ergo p vndeci: vt ꝑ eos q̄ in illis dn̄e trāsitio
nē mandatorū suoꝝ nobis relaxet.

¶ Incipit sexta pars de officiis dominicaꝝ specialiter: ꝛ
quarūdam feriarum ꝛ festiuitatuꝫ domini: ꝛ ieiuniorum
quattuor temporum.

IN proxima
precedēti pte de diuinis of
ficiis in generē dixim⁹: nūc
autē de spālitatib⁹ ꝛ diuer
sitatib⁹ eorūdē p ānī circu
lum ondam⁹: vꝫ: de officiis
dominicaꝝ ꝛ quarūdaꝫ fe
riarum ꝛ festiuitatū dn̄i: ꝛ
de ieiuniis quattuor temꝑo
ruꝫ: ꝛ de ꝯueniētia ipsoꝝ of
ficiorū taꝫ nocturnaliū q̄z
etiā misse: nō vni⁹ dūtaxat ecclesie sed diuersaꝝ officia ꝑse
quentes. ¶ Ad quorū euidētiaꝫ ē distinctio tpoꝝ pmittē
da. Sigdem ānus solaris q̄ttuor tpoꝝ successiōe diuidit:
scꝫ hyemis in quo semina iaciunt: veris in quo seminata
ꝑdeūt: ꝛ in spicas acuūtur: estatis in qua messes albescūt
ꝛ falce succidunt: ꝛ autūni in quo ꝑ ventilationem grana
a paleis sepata in horreis reponūtur. Sic ꝛ magn⁹ vite p
sentis an̄us durās ab initio seculi vsqꝫ ad finē mūdi: q̄t
tuor tēporū varietate mensuratur. ¶ Primuꝫ tēpus fuit
deuiationis in genere humano: videlicꝫ ab Adaꝫ vsqꝫ ad
Moysen: in quo declinauerūt hoīes a cultu dei: q vero luꝫ
ē: facti idolatre ꝛ nil illuminatiōis doctrine hn̄tes: ꝛ simul
inutiles facti sunt ꝛ nō fuit q faceret bonū vsqꝫ ad vnum:
Tunc eni homo reliquit creatorē suū: ꝛ d lapide dixit. Tu
es de⁹ meus. Hoc temp⁹ qꝛ fuit ignorantie ꝛ cecitatis bene
ꝯcordat hyemi in quo obscuritas regnat. ¶ Scd̄m temp⁹
fuit reuocatiōis siue renouatiōis: vꝫ: a Moyse vsqꝫ ad na
tiuitatē Christi quo edocti sunt hoies p legē ꝛ ꝑphetas d
aduentu christi: de euitatiōe peccati ꝛ dilectiōe vnius dei.
Tunc dn̄s dixit ad israel. Audi israel. Dn̄m deū tuū ado
rabis: ꝛ illi soli seruies: ꝛ doct⁹ ē hō mo: qd sibi n̄ vult qd deo
qd proximo facere tenet. Postmodū ob tandeꝫ cām susci
tauit ꝑphetas: vt .s. pdicatio hoiem magis ab errorib⁹ re
uocaret. Hoc temp⁹ ꝯcordat cū vere qd hꝫ aliqd luminis
sed multū obscuritatis. ¶ Tertiū temp⁹ fuit regressionis
siue recōciliatiōis ꝛ visitatiōis: vꝫ: a natiuitate Christi vs
qꝫ ad ascēsioneꝫ eiusdē p quā facta est grā hoibus ꝛ pdica
tio euāgelii: de quo dicit. Ecce nūc temp⁹ acceptabile: ecce
nūc dies salutis. Hoc est tps grē: qꝛ oriēs nos visitauit ex
alto: in quo tpe domin⁹ qui est sol iusticie mūdū sui pn̄tia
visitauit: ꝛ ꝑpria doctrine sufficiēter illustrauit. Hoc tps
ꝯcordat cū estate in qua claritas regnat. ¶ Quartū est pe
regrinationis: vꝫ: ab ascēsione dn̄i vsqꝫ ad diem iudicii: vbi
erit ꝯsumatio seculi: qd temp⁹ est habēs multū luminis qꝛ
dei misericordia reuelata sunt diuina mysteria: hꝫ tamen
aliqd obscuritatis nr̄a negligentia faciēte: ꝛ sic ꝯcordat cū
autūno q hꝫ aliqd obscuritatis: sꝫ ampli⁹ claritatis. In
pmo tpe viroꝝ fidei: flos spei: fruct⁹ charitatis: frigore in
fidelitatis exaruit. ¶ In scd̄o vinea x̄pi aliquātu⁹ viruit
ꝛ floruit. ¶ In tertio virēs ꝛ florens fruct⁹ vberrimos at
tulit. ¶ In q̄rto cadentibus foliis ꝑhetꝛ decolorari cepit.
¶ Qui suū tēpus deuiationis dictū est tēpus culpe ꝛ pene.
Naꝫ ꝑpter ipsaꝫ deuiationē homo subiect⁹ est culpe: ꝛ pp
culpā pene: vnde dicit dn̄s. Putas cū venerit fili⁹ hoīs in
ueniet fideꝫ sup terrā. Temp⁹ reuocatiōis d tps doctrine
ꝛ prophetie pp decalogū: p qd docuit deus gen⁹ humanū.
Temp⁹ recōciliationis d tps libertatis ꝛ grē atqꝫ leticie.
Temp⁹ peregrinationis d tps luctus ꝛ pene siue laboris ꝛ pe
nitentie: qd nos facim⁹ declinatiōis ꝛ negligētie. Primū
fuit desperatiōis. Secūdū respirationis. Tertiū liberatio
nis. Quartū expectationis. Hec q̄ttuor tēpora repn̄tat ec
clesia singulis annis: siue status ecclesie p hec q̄ttuor tēpo
ra variat. ¶ Tēpus hyemis ꝛ deuiatiōis in q̄ mors regna
uit repn̄tat ecclesia a septuagesima vsqꝫ ad pascha recolēs
casuꝫ ꝛ penaꝫ pmoꝝ parentū pp eoꝝ culpā: ꝛ iō cātica leti
cie: excepto Gloria patri subticent: prout subdi. de sep. di
cet. Silet eni gloria in excelsis deo: qd in testimoniū pacis
auditū est qn̄ veritas de terra orta est: ꝛ iusticia d celo pro
spexit. ¶ Tēpus veris ꝛ renouatiōis repn̄tat ecclesia i ad
uentu dn̄i p quē oia renouata sūt vsqꝫ ad natale dn̄i. Un̄
adnotādū q pres illi⁹ tēporis habuerunt aliqd lumis: sed
multū obscuritatis respectu sequētiū: minora cantica leti
cie cātat Gloria pri ꝛ alleluia: sed maiora supprimit .s. Glo
ria in excelsis. Te deū laudam⁹ ꝛc. sequētia prout ibi dice
tur. Quia eni hoc tpe peccatū regnauit: nō propter igno
rātiaꝫ vt mors pri⁹: sed pp carnis infirmitatē: ideo canit
alleluia qꝛ patres hui⁹ tēporis sub lege fuerunt: sꝫ Gloria
in excelsis: silet: qd signū est pacis ꝛ iusticie: quaꝫ lex dare
nequit. ¶ Temp⁹ estatis ꝛ recōciliatiōis siue regressionis
repn̄tat ecclesia ab octaua pasche vsqꝫ ad octauā pentcē.
qꝛ p paschalē agnū recōciliamur deo: oia cantica leticie: ꝛ
fere post omnes dictiones alleluia multiplicās ad signifi
candū habitū gaudiū de nostra resurrectione. Significat
eni temp⁹ illud statū felicitatis eterne: tūc etiā Gloria i ex
celsis cantitur: qꝛ in resurrectiōe iusticia .i. charitas pficie
tur: ꝛ plena pax dabit: duplex eni alleluia canit in albis
ꝛ in dominicis illi⁹ tēporis: ꝛ stantes tunc oram⁹. In pri
uatis ꝑo feriis. Gloria in excelsis: ꝛ duplex alleluia nō ca
nit: sꝫ sepe alleluia pter q̄ in sep. dicat prout subdi. d septē
dieb⁹ post pascha ꝛ in sequēti ti. dicet. ¶ Tempus autū
ni ꝛ peregrinationis repsentat ecclesia ab octauis pentcē
co. vsqꝫ ad aduentū dn̄i: quia nobis deo reconciliatis nō
restat nisi vt nos peregrinos reputem⁹ cū psalmista dicē
te. Aduena ego sum ꝛ peregrinus ꝛc. cantās oia leticie cā
tica: ad designandū gaudiū de his que sunt diuina myste
ria reuelata: quādoqꝫ tn̄ aliqua cantica subticet: nec mul
tiplicat alleluia: sicut fecit in tempore pcedēti: ad significā
dum declinationē a bono quā nobis negligētia nostra pa
rit: ꝛ cantat alleluia i spe resurrectiōis: ꝛ Gloria i excelsis:
pro iusticia reddita. Item quotidie dicit alleluia: sꝫ non
gloria in excelsis: vt dicet sub tempore aduentus. Cantat
etiā alleluia post graduale in signū laboris p quē ad pfaꝫ
vite trāscēdum est. ¶ Ex pmissis colligit euidenter q re
cte in principio hyemis homo quasi desperās dicit. Circū
dederūt me gemit⁹ mortis. In pncipio veris q̄si respicās
dicit. Ad te leuaui aiam. In principio estatis architectus
ecclesie Petrus renatis per baptismuꝫ: ꝛ illuminatis per
grām dicit. Quasi mō geniti infantes ꝛc. In pncipio au
tūni exultās de dei mia dicit. Dn̄e i tua misericordia spe
raui: sed attēdens miseriā i quā ex sua negligētia lapsus ē
statim subiūgit ꝑsalmum. Usqꝫquo dn̄e obliuisceris me

in finē: ꝛ gradaale. Ego dixi dn̄e miserere mei sana aiam meā q̄a peccaui tibi. ¶ Rursus hec quattuor tp̄a ꝯsiderā tur ſm quattuor ꝑncipales diei ptes q̄ sunt nox ꝑtinēs ad tēpus deuiationis. Nox eni obscura ē: ꝛ idolatrie deditā erāt. Aurora ptinēs ad tp̄s reuocatiōis. Meridies ptinens ad tp̄s recōciliatiōis siue regressiōis. Et vespera ptinet ad tē pus pegrinationis. ¶ Designant etiā p quattuor ꝑncipa les xp̄i actiones q̄ sunt natiuitas passio: resurrectio: ꝛ ad uent⁹ ad iudiciū. Ad natiuitatē ptinet circūcisio: appari tio baptism⁹: ꝛ purificatio. Ad passionē ieiuniū ꝛ tēptatio. Ad resurrectionē ascēsio in celū: ꝛ sancti sp̄us emissio. Ad aduētum ad iudicium trāsfiguratio ꝛ miraculoꝝ opatio. Itē passio ꝯparat hyemi natiuitas veri: resurrectio esta ti: aduent⁹ ad iudiciū autūno qn̄ vetustus dierū sedebit te nēs ventilabrū in domo sua ꝛ mūdabit areā suā ꝛc. ¶ Itē natiuitas xp̄i ꝯcordat tēpori reuocatiōis seu renouatiōis pp̄ ꝓphetas q cum multis modis ꝑdixerūt: passio xp̄i tp̄e deuiationis ꝓpter penā culpe ꝑorū parētum. Resurrectio xp̄i regressionis pp̄ letitiā. Aduent⁹ ad iudiciū tēpori pere grinatiōis: q̄a hmōi tp̄s durabit vsq̄ in diē iudicij: vn̄ ꝓ pheta. Aduena ego sum apd̄ te: ꝛ pegrinus sicut oēs p̄res mei. Temp⁹ ergo reuocationis siue renouatiōis que facta est p legē ꝛ ꝓphetas: durat vsq̄ ad natale dn̄i tn̄: vt pre missum est. Alij tn̄ dicunt q̄ vsq̄ ad septuagesimā: ꝛ ibi i cipit tp̄s deuiationis. Sz ſm ꝑmū dictū: querit ꝺ tēpore qd̄ est a natali dn̄i vsq̄ ad. 70. sub quo dictorū tēpoꝝ ꝯti neat. Sup quo dicūt qdā q̄ tēp⁹ qd̄ est a natali vsq̄ ad oc tauas epyphanie ptinet ad tēpus regressiōis qd̄ est temp⁹ gaudij: sicut ꝛ illud: vn̄ ꝛ in qbusdam ecclesijs tunc albis vtunt vestimētis sicut ꝛ tēpore paschali: nec tunc ieiuna tur: nec genua flectunt. Reliqua ꝑo ps. s. ab octauis epy phanie vsq̄ ad. 70. sub tēpore pegrinatiōis ꝯtinet: ꝛ licz Isaias legat die natalis dn̄i: nō iō dies ille ē ſm ipsos ꝺ tēpore reuocatiōis. Alia eni ꝯsideratiōe hoc fit ꝛ an̄ euan geliū i nocturnis ꝛ an̄ epl̄am in missa. Supponit eni tūc basis colūne: vt p vtrūq̄ testm̄ natiuitas xp̄i probet. Itē querit q̄re a tp̄e veris siue renouatiōis seu reuocatiōis in cipiūt ecclesie officia: vr̄ eni q̄ deberēt incipe a tp̄e hyemis siue deuiatiōis q̄a pri⁹ ē deuiatio q̄ a deuiatiōe reuocatio. Propterea in tp̄e deuiatiōis legit ꝑmus liber theologie: s. Genesis. Sup h̄ dicunt qdā q̄ hoc facit ecclesia ne incipi at ab errore: sed certe nō vr̄ tp̄s illud deuiatiōis eo q̄ eccle sia illo tp̄e deuiet: sz q̄ errorē ꝑorū parētū recolit vt nos ad pniam trahat: ꝛ iō hec rō non placet. Est ergo rō q̄ p ad uētuz dn̄i omnia noua facta sunt. Vn̄ apoc. Ecce noua fa cio oia: iō in honorē aduent⁹ dn̄i a tp̄e renouatiōis icipit ecclesia offm̄ suū. Preterea si inciperet ab hyeme vbis ꝑbis desperatiōis posset homo illa audiēs desꝑare. Merito er go incipit a vere: vt cū postea audierit ꝟba desperationis nō desperet q̄ p̄cessit certa ꝓmissio ꝟe liberatiōis q̄ fit in aduētu. Incipit ergo a tp̄e renouatiōis seu reuocationis i quo tenet rom. Qui aūt libri ꝛ qbus tēporib⁹ legant bre uiter est vidēdū. Et qdem i plerisq̄ locis ab aduētu dn̄i vs q̄ ad natale ei⁹ legit Isa. q quāto de xp̄o vrbani⁹ ceteris ꝓphetauit: tāto natiuitati ei⁹ legit vicini⁹: p̄ter q̄ in ieiu nijs q̄tuor tēporū que ꝓprias hn̄t lectōes. In ipsa ēt na tiuitate nō soluz de illo legit ꝛ cantat: sz etiā de causis ip sius festiuitatis: put in oib⁹ fieri solet festiuitatib⁹: qd̄ fit ad ostendenduz magnū gaudiū nobis celit⁹ datuz. ¶ In ꝑi ma ꝟo dn̄ica post natale legit in qbusdā ecclesijs ꝺ episto lis pauli ad ipsaz ptinētib⁹ natiuitatē. In octaua natalis de sermonib⁹ ꝛ de omelia euāgeliū eiusdē diei. In epypha nia de Isaia ſm Gelasiū papā. 25. di. sancta in pal. In octaua epyphanie de omelia eiusdez diei. Ab octaua epy phanie vsq̄ ad. 70. cantatur ꝺ psalmis: ꝛ legunt eple pau li: in qbus legit de labore ꝛ luctu ꝛ pugna ei⁹. In septua gesima ꝟo vsq̄ ad dn̄icā an̄ ramos palmarū legit pētha teucū. Septuagesima. n. tp̄s nr̄e captiuitatis ꝛ pene ꝛ cul pe designat: de qua mistice ad hierusalē redire debem⁹: sic p hebreos olī de babylonica captiuitate exeuntes figura tū est. Vt g̃ memores sint captiuitatis sue q sursum rēdūt legit ꝑmo de Adam q in pricipio mūdi factus est: ꝛ ꝺ eie ctione ei⁹ ꝺ paradiso: deinde de diluuio: ꝛ qūo Abraaz exi uit de terra sua: ꝛ de mundi hui⁹ laborib⁹ exēplū patiētie ꝛ sicut olim hebrei captiuati duci in babyloniā i tristitia fuerunt fere vsq̄ ad finē. 70. annoꝝ: ꝛ ꝯcessa sibi lnia repa triandi gauisi sunt: lz non plenarie: ita ꝛ nos fere vsq̄ ad finē. 70. dieꝝ. s. in septuagesima tacem⁹ voces ꝛ cantica le titie: vt ꝑmissū est: ꝛ sub ti. de tēpore aduētus dicet: quin decim tn̄ dieb⁹ an̄ pascha legit Hiere. q̄ ille apti⁹ q̄ alij de passione tractauit: ꝛ in ꝓpria passiōe dn̄i passionē pref gnauit. Ab octauis ꝟo pasche. 15. dieb⁹ vel ſm alios vsq̄ ad q̄rtam dn̄icā post pascha Apoc. legit ꝛ cantat pp̄ my steria passionis ꝛ resurrectiōis q̄ Iōāni reuelata sunt: ꝛ apl̄i ꝑdicauerūt. In apoc. eni fit mētio ꝺ ciuitate noua hie rusalē. Deinde ad ascēsionē legūtur epistole canonice ꝛ ac tus aploꝝ: ꝛ cantat de psalmis: q̄ ꝛ Dauid ꝓphetauit ꝺ passione ꝛ resurrectiōe ꝛ ascēsione: ꝛ apl̄i ꝑdicauerūt que a dn̄o didicerūt vsq̄ ad ascēsionē ei⁹ corporali p̄ntia ꝑfruē tes. Inter ascēsionē ꝟo ꝛ penthe. cantat de ipso festo: q̄ di scipuli sursuz subleuati ꝓmissa p̄ris munera expectabāt. Ab octauis penthe. vsq̄ ad kalēdas augusti legūtur libri regū ꝛ paralipomenon ꝛ cantat deus oium: q̄ sicut Sa muel: Saul: Dauid: ꝛ alij p lege dn̄i pugnauerūt: sic ꝛ nos postq̄ accepim⁹ donū sp̄us sancti in baptismo: ꝟtute debe mus pugnare ꝯtra ꝺmones formati: nati: nutriti: ꝛ arma ti. A kalēdis augusti vsq̄ ad kalēdas septēbris legit ꝛ cā tatur de sapia: q̄ i pugna maxie necessaria est sapia: vl̄ q̄a august⁹ sext⁹ est mēsis ꝛ in sexta etate q̄ deus venit: debem⁹ ꝓpter ei⁹ p̄ntiaz sapiēter viuere: q̄ inter nos audita ē sapia ipsa q̄ex ore altissimi ꝓdijt. ¶ Rursus mēsis ille calid⁹ ē ꝛ medi⁹ in anno. Per quod media hois etas designat: ꝛ in media estate vbi q̄sqz ab estu viciorū plus accendit: plus succurrere dz sapia. In septēbri legit ꝛ cantatur de Iob: Tobia: Esdra: Iudith: ꝛ Hester: q̄ hi aduersa patienter sustinuerūt: ꝛ ecclesia i fine mūdi aduersa oia p dn̄o tolera bit. A kalendis octobris vsq̄ ad nouēbrē legunt libri ma chabeoꝝ ꝛ cantat ꝺ eis: q̄ iste octauus mēsis leticiā resur rectiōis mysticat: q̄ sicut iudei finitis prelijs ꝛ restaurato tēplo in hymnis ꝛ ꝯfessionib⁹ bn̄dicebant dn̄m: sic in glo ria resurrectiōis ꝛ magne festiuitatis deuictis ꝑlijs ex abo li sci ꝛ iusti i dn̄o festinabūt ꝛ gaudebūt. Iuxta illō. Bea ti q habitant in domo tua dn̄e. A kalendis nouēbris vsq̄ ad aduētū dn̄i legit Ezechiel ꝛ daniel ꝛ duodeci ꝓphe mi nores cū rn̄sorijs. Vidi dn̄z ꝛc. Ezechi. n. vidit q̄tuor aia lia i figura q̄tuor euāgelistaꝝ q̄ natiuitatē: passionem: re surrectiōez: ꝛ ascēsionē docuerūt. Isti g̃ iō an̄ aduētū legū tur: q̄ clari⁹ xp̄i aduētū ꝑdixerūt. Deniq̄ Aureli⁹ papa i burcardo. li. 3. c. hi q. statuit vt hi q inuēti fuerit libros fa mosos ꝛ ignotos i ecclesia legere vl̄ cātare excōicent. Ex ꝑ missis g̃ liq̄t q̄ i ecclia libri noui ꝛ veteris testi legūt: qd̄ ēt i suis locis dicet: ꝛ ꝺ ordie ēt alioꝝ libroꝝ dicet sub dn̄ica. ij. p⁹ pēth. ¶ Et ē notādū q̄ testm̄ dupl̄r accipit. Nā ꝓmis sio ipa. s. id qd̄ testat seu legit dr̄ testm̄. Vn̄ nouū testm̄ dr̄ gr̄a fidelib⁹ ꝓmissa. s. fides ꝛ charitas. Vetere ꝟtutes siue vita eterna i futuro: ꝛ ꝟt⁹ i p̄nti vita: ꝛ apl̄s iō noui testi te stator ē: vt repromissiōez accipiāt q vocati sunt hr̄ditatis eterne: ex ꝺ cele. mis. cū marthe. §. cetez. Scriptura ēt q̄ il la promittūt dr̄ testm̄: vn̄ nouū testm̄ dr̄ scriptura noui te stamēti: ꝛ vet⁹ testm̄ dr̄ scriptura veteris testi: ꝺ ꝯse. di. 4. sic i sacra: i ꝑn. Et h̄ q̄si hūana silitudie dr̄r. Sicut. n. q te stm̄ ꝯdit: hr̄dē istituit: cyrographū facit: testes aduocat: ag̃ da p hr̄dē idic̄: sic ꝛ de⁹ p̄r volēs filios isrl̄ i terra ꝓmissiōis hr̄des istituet: cyrographū fec̄. i. legē ꝯdit: testes accivit. s.

Moysen ⁊ Aaron ⁊ agenda p illos edixit: ⁊ hoc est vetus te
stamentum. Sȝ q᷑ id transitoria ⁊ temporalia repromitte
bat: extra de cele. miss. c. §. ceterum: ideo xp̄s volēs xp̄ia
nos. s. fideles eterne hereditatis heredes facere: p̄sequēter
nouū testamētuȝ p̄didit. s. euangeliū: adduceauit testes. s.
apostolos: eisq̄ agenda indixit: qd̄ testamētum tādē mor
te ppria p̄secrauit. Preterea testm̄ est testatio mentis qua
q̄sq̄ qd̄ mēte cōcipit ore testat᷑: ⁊ p scripturā corroborari
iubet. 14. q. 4. §. sit illud. Unde de hac etiaȝ similitudine h
⁊ illa scriptura dicit᷑ testm̄. Ceterū ideo illa scriptura dici
tur vetus testm̄. Primo q᷑ vetera. i. terrena. s. ad veterem
hominē pertinētia p̄mittebat dicens. Si hec ⁊ illa fece
ritis bona terre comederis: ⁊ iterū: Terraȝ fluētem lacte ⁊
melle dabo vobis: ⁊ similia: vn̄ illud vetus ⁊ transitorium
fuit. Secūdo dicit᷑ vetus test. qd̄ per veterem hominē. s. p
Moysen veterē vetustate peccati ministratuȝ fuit. Tertio
q᷑ nouo superueniēte cessauit ⁊ desijt tanq̄ aliqd vetustū: vn
de apostolus: Uetera trāsierunt: ecce noua facta sunt oia.
Quarto dr̄ vetus respectu noui: q᷑ eo fuit antiquius tempo
re. Quinto q᷑ a vetustate peccati nō liberat. ¶ Hec v̄o scri
ptura nouū dr̄ testm̄ primo q᷑ noua. i. celestia. s. ad celestis
hois p̄seruationē pertinētia p̄mittit dicens. Qui agrum
aut domū ⁊c. centupliū accipiet. ⁊ vitā eternaȝ possidebit.
Secūdo dr̄ nouuȝ: q᷑ per nouū hominē. i. ab oi peccato i
munē. s. p xp̄m ministratū est. Tertio dicit᷑ nouum. i. vlti
mū: q᷑ nouissimū hominis testm̄ imobile p̄seuerat: qd̄ testa
toris obitu p̄firmatur: vt extra de cele. missa. cū Marthe.
§. ceterū: ⁊. xij. q. 4. vltima. Hinc eni dicitur eternū. i. per
petuum quasi durabile ac immutabile: de quo dcm̄ est: in q̄r
ta parte sub septima particula secreti: sup v̄bo noui ⁊ eter
ni. Christus eni iaȝ nō morit᷑ ⁊ mors illi vltra nō domina
bit᷑: de p̄secra. dist. ij. semel. Quarto dr̄ nouū respectu vete
ris: q᷑ illo magis est nouū tēpore vel q᷑ vetus lex est ꝗ quasi
radix: ipsuȝ v̄o no. testa. est quasi fruct᷒. Quinto q᷑ inno
uat: nō eni illud dicūt nisi homines renati ex vetustate per
gratiā p̄tinētes iā ad nouū testamētū: qd̄ ē regnū celoruȝ.
¶ Circa libros ecclesiastici officij sciēdum est: q᷑ ipsuȝ offi
cium p̄sistit in cātu ⁊ in lectione: d̄ cantu tres sunt libri: de
lectione sex. Sunt etiā q̄dam alij libri ecclesiastici: prout in
secūda pte in fine tractatus de sacerdote dcm̄ est. ¶ Sane
tres libri de cantu sunt antiphonari᷒ graduari᷒ ⁊ tropho
narius. Antiphonari᷒ a digniori videlicet ab antiphonis
nomē sumpsit: quas beat᷒ Ignati᷒ patriarcha audiuit p
angelos decātari: cū tn̄ ibi sint rn̄soria atq̄ v̄sus. In ple
risq̄ tn̄ locis liber iste rn̄sonariū a rn̄sorijs: que ibidē p̄ti
nent: appellatur. Graduarius dict᷒ ē a gradualib᷒: que
in eo p̄tinentur: q̄ a plerib᷒ officiarius nūcupatur ab offi
cijs seu itroitib᷒: qui ibi p̄tinent: graduale dcm̄ est: a gra
dibus: put dcm̄ est: in quarta pte sub titu. d̄ graduali. De
intitulatione graduariȷ: antiphonariȷ ⁊ lectionariȷ: in se
quenti ti. dicet᷑. ¶ Trophonari᷒ est liber p̄tinēs tropos. i.
cantus q̄ cuȝ introitu misse dicunt᷑ presertiȝ a monachis.
Uocant᷑ etiaȝ tropi: sequētie siue p̄se: ⁊ kyrieleysonȷ ⁊ neu
me. Et dicit᷑ a tropos qd̄ est puersio: de quo in eadē pte sub
ti. de introitu dcm̄ est. Quidaȝ etiaȝ hūc librū p̄sariū a p
sis appellāt. Uitalian᷒ cantū romanuȝ instituit ⁊ organo
p̄cordauit. Ceterū libri lectionū sūt isti. Prim᷒ est biblio
theca. Secūdus omeliari᷒. Terti᷒ passionari᷒. Quartus
legendari᷒. Quintus lectionarius. Sextus sermologus.
¶ Bibliotheca a greco nomē accepit ⁊ est nomē equiuocū
s. locus in quo libri reponūtur: ⁊ volumē ex omnib᷒ libris
ve. ⁊ no. test. a Hiero. p̄positūȝ. ¶ Omeliari᷒ est liber cōti
nēs sanctoꝝ omelias: ⁊ legit᷑ in dn̄icis ⁊ in natali: ⁊ in fe
stis sanctoꝝ ppria euāgelia hn̄tiuȝ: ⁊ in pascha ⁊ pentho.
cū ferialib᷒ eorūdē. Omelia autē idē est qd̄ bona laus siue
v̄bum ad populuȝ. Et nota q᷑ plures fecerūt omelias: vȝ
Augustinus: Hieronymus: Beda: Origenes: Gregorius

⁊ alij. Beda tn̄ alias nō p̄posuit nisi q̄s Augustinus p̄po
suerat: sȝ suis v̄bis easdē supplēuit: nā Augustinus v̄ba
disputationis habuit. Beda v̄o stilum sermonis ⁊ lectōis.
Quare beda vocatur venerabilis vt in septia pte sub ci᷒ fe
sto dicet᷑. Itēȝ nō omnes omelie autētice sūt: vt q̄daȝ Ori
genis q ad heresim dicit᷑ declinasse. Alique tn̄ omelie ipsi᷒
a beato Hieronymo: et sic papa Gelasio: legunt᷑ fuisse cor
recte seu approbate. 15. di. sancta in palea. Et q̄n illa i eccle
sia legunt᷑ nomē actoris ppter heresis infamiā subticet᷑: si
cut ⁊ nomē Salomonis q decept᷒ fuit a mulierib᷒ tacet᷑ in
lectionib᷒ ppter infamiā idolatrie: sed dicit᷑ lectio libri sa
pientie: sic etiam q᷑ Moyses hesitauit ad aq̄s p̄dictionis:
q᷑ dn̄m exacerbauit nō dicit᷑ lectio libri genesis Moysi le
gislatoris: sicut dr̄ lectio libri apoc. beati Iōānis apostoli.
De hoc agitur in p̄hemio q̄nte ptis: ⁊ sub sabbato pasca
li. Uolūt tamē q̄dam q᷑ in principio omeliariū ipsi᷒ dicat᷑
omelia origenis correcta seu approbata a Hiero. ⁊ in seq̄n
tibus dici debet omelia eiusdē. ¶ Passionarius ē liber cō
tinens passiones scōrum: ⁊ legitur i festis martyrū. Plu
res autem sunt passionariȷ quoruȝ q̄dam canonizati: q̄dā
v̄o reiecit papa Gelasio. 15. di. sancta: in palea: sunt apocri
fi: vt de beato Georgio: ⁊ Ciricio: ⁊ Iulita: ⁊ alij q̄dam q̄s
heretici p̄pilasse dicunt᷑: quare in ecclesia legi interdicun
tur. Antheros papa statuit martyrū gesta scribi ⁊ in eccle
sijs haberi ⁊ hoc ppter maximū presbyteroruȝ numerum
martyrio coronatū. ¶ Legendarius autem vocatur liber
ille vbi agitur de vita ⁊ obitu p̄fessoruȝ: vt Hilarij: Mar
tini ⁊ alioꝝ p̄fessorum: ⁊ legitur in festis eoruȝ dumtamen
autenticatus sit. ¶ Lectionarius est in quo lectiones epi
stolarum Pauli ⁊ alie leguntur: qui quādoq̄ epistolari᷒
dicitur ⁊ etiaȝ legendari᷒ dici potest. ¶ Sermologus est li
ber continēs sermones quos papa ⁊ alij plures sancti cō
posuerunt: ⁊ legitur in festis confessorum a natali vsq̄ ad
octauas epyphanie. In purificatione beate Marie ⁊ in
festo omnium sanctorum ⁊ in plurib᷒ alijs. ¶ Considerā
dum est quoq̄ trium scripturas p̄cipue in ecclesia frequen
tari: scilicet Dauid prophete qui fuit homicida proditor
⁊ adulter. Matthei apostoli: qui fuit publicanus ⁊ in hoc
ipso infamis: ⁊ Pauli qui fuit crudelis christi ⁊ ecclesie p
secutor: ⁊ etiā Augustini q fuit manicheus: ⁊ tēpore Theo
dosij imperatoris conuersus est: quod fit in exēplum videlicȝ
vt alij peccatores nō desperēt sed sperent: si tn̄ penituerint
posse veniaȝ p̄sequi q̄ṫ quilibet graui noxa p̄plexi sint ⁊ ōrō
nes ⁊ elemosynas eoꝝ post p̄niam posse deo p̄placere. ¶ Et
est sciendū q᷑ beat᷒ Hieronym᷒ tpe damasij pape correxit
psalterium. 70. interpretum qd̄ tunc cantabatur vbiq̄: ⁊
adhuc iuxta ordinationeȝ gre. pape: qui postremo offm̄ ec
clesiasticū ordinauit scdȝ illud: antiphonas: rn̄soria: allelu
ia: tractus ⁊ alia quedā in ecclesia decantam᷒. Subseq̄uē
ter v̄o psalterio ipso iterato corrupto: idē Hiero. illud de
nouo integre ex greco transtulit i latinū: put ipse in ipsius
psalterij p̄hemio attestat᷑: qd̄ nouū dictus Damasus roga
tu ipsi᷒ Hieronymi istituit decātari ⁊ vulgariter gallicum
appellat᷑: ⁊ quasi vbiq̄ legit᷑: ⁊ fere cōiter cū suo p̄hemio
i textu biblie habet᷑. Premissuȝ v̄o psalterium scdm̄. 70. ro
mani remāsit: ⁊ hodie illo vtuntur. Deniq̄ idē Hierony
mus attēdens q᷑ iudei nobis impauperabāt q᷑ psalterium
falsificauerim᷒: eo q᷑ a suo v̄o discordabat: tertio psalteriū
de v̄bo ad v̄bū ex hebraico trāstulit in latinū: qd̄ in plurib᷒
a gallico discrepat ac romano: pauci tn̄ illud hn̄t q̄uis ab
oib᷒ ⁊ i textu biblie deberet haberi. ¶ Et no. q᷑ q̄dā portāt
psalteriū: sȝ i corē psallūt: put dcm̄ ē in titulo de laudib᷒
matutinis. Que sint dn̄ice ⁊ dies ⁊ p̄uilegiati ⁊ p̄ncipales:
⁊ qualr̄ dies dn̄ica maior ē alijs dieb᷒: q̄b᷒ noib᷒ dies septi
mane appellet᷑: ⁊ q sint dies p̄festi: q festiuales siue solēnes
in p̄hemio. 7. ptis dicet᷑. Grego. papa. 92. di. c. fi. istituit
ne i ecclesia romana dyaconi cātare debeāt: sȝ solū euangeli

tice lectionis officia inter missaꝝ solēnia expoluant. Psalmos vero ac reliqꝫ lectiones subdyaconi: vel si necesse fuerit minores ordīes exhibeāt siue dicant.

¶ De tempore aduentus. Rubrica.

Quoniam sicut

premissū est ecclesiastica officia ab aduētu dn̄i qd̄ est tp̄s renouatōis incipiūt: merito ab hoc tēpore duximus initiū assumēdū. ¶ Notandū igit est q̄ beat⁹ petr⁹ p̄mo istituit tres septimanas integras dn̄i natale venerari in cōmemorationē aduentus xp̄i: ⁊ q̄rtā que nū q̄ p̄ficit: q̄r vigilia natalis non est de aduētu: vt infra dicet. Agit ergo aduētus dn̄i p̄ quattuor septimanas: ad significādū q̄ est quadruplex aduent⁹ filij dei: s̄ vltima nū q̄ finit: q̄r scōꝝ gloria: que dabit in vltimo aduentu. s. ad iudiciū nū q̄ terminabit. Prim⁹ aduētus est incarnē. s. in vtero virginis assumptā de quo dictū ē. Osanna filio dauid. bn̄dict⁹ q̄ venit in noīe dn̄i. Secūdus i mētem q̄ descēsus fit quotidie in cordib⁹ fideliū per sp̄m scm̄: de quo Jo. 14. c. ad eū veniemus: ⁊ apd̄ eū mā̄sionē faciem⁹: ⁊ dicit sapiēs. Dn̄e mitte sapiētiā tuā vt mecū sit. De his habet Abac. 2. Si moraꝫ fecerit expecta eū: q̄r veniēs veniet ⁊ nō tardabit. Tertius aduent⁹ est in morte cuiuslibet: d̄ quo dicit beat⁹ Jacobus. Patientes estote vsqꝫ ad aduentū dn̄i: ⁊ Math. 24. Si sciret p̄rfamilias qua hora venīret fur ⁊c. iō ⁊ vos estote parati ⁊c. ⁊ iterū. Si in p̄ma vigilia venerit. i. in iuuētute: ⁊ in secūda ⁊c. ⁊ ita inuenerit. s. in p̄nia: beati sunt serui illi. Quartus erit i maiestate q̄ erit in die iudicij. De illo legit Jsaie. 3. c. Dn̄s ad iudiciū veniet cū senioribus p̄pli sui. ¶ Et nota q̄ p̄mus aduētus liberauit aīas a dyaboli seruitute. Secūdus liberat eas a peccato. Terti⁹ a penis. Quartus corpora liberat. Verū ecclesia nō celebrat nisi duos aduent⁹. s. i carnē ⁊ ad iudiciū. Nam p̄mū ⁊ scōm reputat pro eodē: ideo enī venit in carnē vt veniat in mētem: ideoqꝫ dcm̄ est: Veniēs veniet ⁊ nō tardabit: veniens s. in carnē: veniet. s. in mētē: ⁊ iterū q̄r vterqꝫ misericordie est. Similiter terti⁹ ⁊ quart⁹ habent p̄ eodē: q̄r vterqꝫ est iusticie rōne vni⁹ effect⁹. Celebrat ergo ecclesia aduentum hmōi sub binario vt filijs suis generet timorē ⁊ amorem dei: vn̄ i ps. Eleuamini porte eternales ⁊c. Timor dn̄i sanctus q̄ permanet in eter. ⁊ amor. s. ipsi⁹ qui sit in eternum durabit. Vn̄. i. ad Chorin. 13. c. Charitas nū q̄ excidit: d̄ pe. di. 2. charitas: timorē aūt debem⁹ ei vt dn̄o: amorē vt patri. Vn̄ Malach. 2. Si ego sum pater vbi est amor: ⁊ si dn̄s vbi est timor. Celebrat ergo aduēt⁹ p̄ q̄ttuor septimanas. Jn p̄ma spāliter de p̄mo aduentu cantat ecclesia. Jn secūda ⁊ tertia de secūdo: ⁊ hoc iō q̄a antiqui p̄res p̄mum aduētum tm̄ expectauerunt. Secūdū ꝓ antiq ⁊ moderni. Jn quarta ꝓ septimana recolit ecclesia tēpus in quo dn̄s descēdit in vterū ꝟginis. Vn̄ tunc. Rorate celi desuper: ⁊ nubes pluāt iustū: apiatur terra ⁊ germinet saluatorē. Jtē tp̄s a p̄mo aduētu vsqꝫ ad secūdū recolit ecclesia iter penthec. ⁊ aduētum dn̄i: in quo cantat alleluia i spe resurrectiōis: ⁊ Gloria in excelsis deo: p̄ iusticia reddita: ⁊ dicit quotidie alleluia q̄r spes ei⁹ nō infirmat. Sꝫ Gloria in excelsis deo: ⁊ in terra pax hoib⁹ bone volūtatis: nō dicit quotidie sed tm̄ in festis: q̄r semp̄ i fide nō sp̄ in operibus laudat. Quotidie. n. offēdit: lꝫ semp̄ in fide iusticiā teneat. De hoc est dcm̄ in p̄hemio hui⁹ p̄tis: ⁊ dicet sub titulo de septē dieb⁹ post pascha. Ceterū per tres aduēt⁹ hebdomadas p̄res triū tēporꝫ accipim⁹. Primi fuerūt ante legē q̄ p̄cul a deo remoti clamabāt. Ad te leuaui. Scōi sub lege: qui doctrina legis istructi: ⁊ iō ad lumen p̄pri⁹ accedētes in introitu p̄pla syon appelāt. Tertij fuerūt p̄phete: preterꝫ illi q̄s inuenit xp̄i natiuitas: vt symeon: qb⁹ q̄r redēptor ē p̄pe d̄r in introitu. Gaudete. Asserūt etiā q̄dam q̄ in officio p̄me hebdomade agit de vocatiōe iudeoꝝ. Jn officio scōe de vocatiōe gentiū: vn̄ ibi di. Ad saluādas oēs gētes. Jn officio tertie d̄ vocatione vtriusqꝫ populi. Vn̄ ibi d̄r. Nota fit oib⁹ hoib⁹. ¶ Rursus cantat in p̄ma in p̄sona Joānis. Jn scōa p̄phetaꝝ. Jn tertia ap̄lorū. Jn q̄rta in p̄sona doctoꝝ. Tempore aduētus tacet Gloria in excelsis qd̄ p̄tinet ad natiuitatē: vt in nocte natiuitatis deuocius ⁊ auidius decantet: ad notandū hunc hymnū primo fuisse nocte illa ab angelis decantatū: q̄qꝫ maior gloria xp̄i est in ecclesia tp̄e noui testamēti q̄ fuerit in veteri. Tacetur ēt Jte missa est qd̄ p̄tinet ad resurrectionē. Merito aūt tacet vtrūqꝫ in aduētu q̄r tūc vtrūqꝫ expectat: pari ēt rōne tacet. Pax vobis: qd̄ siliter p̄tinet ad resurrectionē. Tacetur etiā. Te deum laudamus: q̄a nōdū p̄sens ē quē expectamus: ⁊ ad presentes tm̄ hoc cantico vti solemus.

¶ Et no. q̄ hec tria nō semp̄ se ꝯcomitant vt dicet in prohemio. 7. p̄tis. Sꝫ q̄re Alleluia nō tacet h̄ tempore cū sit canticum leticie: nam in aduentu est ieiuniū: nec tunc nuptie celebrant. Preterea aut est ieiuniū meroris aut exultatiōis. Si meroris oīa cātica exultationis debent taceri. Si exultationis omnia debent dici: ergo ⁊ gloria in excelsis deo. Solutio. hoc ieiunium est partim exultationis ⁊ p̄tim meroris. Exultatiōis est rōne p̄mi aduētus. s. in carnē: de quo mentio fit in hoc tp̄e. Meroris est p̄pter scōm aduentum. s. ad iudicium: de quo fit etiam ibi mentio: ⁊ iō i eo quedam cantica leticie dicuntur p̄pter aduētū misericordie ⁊ exultationis: ⁊ quedā subticētur: ⁊ ieiunat p̄pter aduētum seuere iusticie ⁊ meroris. Alleluia ergo non subticet: q̄m tēpore aduētus aliqd̄ ē leticie p̄pter spē quā habuerunt d̄ xp̄i icarnatiōe: ⁊ p̄pter nr̄am certitudinem quā hēmus p̄ p̄mum aduētū de futura glorificatiōe: sed in septuagesima nō sic: q̄r totū tp̄s illud meroris est: ⁊ ideo tunc non dicūtur cantica angelorum sed hoium: vt ibi dicet. ¶ Jn festis ꝓ nouē lectionū q̄ occurrūt i aduētu dꝫ celebrari missa d̄ festo solēnis i tertia cū glia i excel. ⁊c. Jte missa est: ⁊ deponūtur cappe nigre seu violacee: ⁊ assumūtur solēnes a ministris ⁊ sacerdote p̄ut festū reqrit. Jn hora ꝓ nona de ieiunio missa d̄r: ⁊ tūc dalmatice ⁊ subtilia siue tunicelle dimittūt: ⁊ p̄pterēea tēpori ⁊ ieiunio resumūtur sicut i tertia p̄te sub ti. d̄ dalmatica dcm̄ ē. Hoc q̄qꝫ tp̄e offm̄ beate Marie ꝟginis nō d̄r i ecclia: q̄r totū offm̄ hui⁹ tp̄is ad laudē ei⁹ p̄tinet. ¶ Et no: q̄ vrban⁹ papa secūdus q̄ fuit creat⁹. M. 88. ⁊ sedit annis. 12. mēsib⁹ quattuor in ꝯcilio apud claromō. celebrato statuit vt offm̄ bte Marie ꝟginis q̄tidie diceret: ⁊ i die sabbati solēniter fieret: in q̄ offō ōm cantio dixit ille lcōnes. O btā maria: q̄s digne: sumpte ex illo s̄mōe aug. Loquimur dilectissimi ⁊c. Hoc ēt tp̄e n̄ dꝫ fieri spāliter ꝯmēoratio alicui⁹ sancti p̄cedētiū xp̄i aduētū: q̄r omnes illi in infernū descēderūt: ⁊ iō ecclesia occidentalis p̄ eis nō solēnizat: nec ēt sequētiū: q̄r cū h̄ tp̄e ecclesia d̄ aduētu filij dei solēnizet: nō ē alioꝝ solēnitas admiscēda imo mior cedit maiori q̄r adueniēte p̄ncipe cessat magistrat⁹: iccirco cū ipse sit p̄miū ⁊ corona sanctoꝝ oium: ⁊ sit oia in oib⁹ ⁊ sufficiētia singuloꝝ: sup̄fluū foret recurrere ad alioꝝ suffragia mēdicata. C. de pala. sacra. larg. l. scientia: in p̄n. lib. 12. Generalis tm̄ ꝯmemoratio oiū sanctorū hn̄ fit: q̄m lꝫ sancti ex aduētu filij dei spāle gaudiū ⁊ p̄miū assecuti fuerit: mai⁹ tn̄ ⁊ gn̄ale gaudiū coꝝ extitit: q̄a creaturā rōnalē ex vnione ad diuinā nāꝫ viderūt ineffabiliter sublimatā: q̄r h̄ bonū cōe p̄pōderat p̄ticulari: ⁊ p̄ ꝯns gn̄ale gaudiū coꝝ gaudio spāli: q̄r illd̄ qd̄ premissū ē fuit oib⁹ scīs vtriusqꝫ testi ad gaudiū. Jccirco ꝯueniēs ē vt tēpore ipsi⁹ aduēt⁹ coꝝ gaudiū cōiter ⁊ gn̄aliter recolat: ⁊ i generali oiū scōꝝ ꝯmemoratōe singulis dieb⁹ d̄r āiphona illa. Ecce dn̄s veniet ⁊ oēs sancti eius cum eo ⁊ erit lux

magna in die illa alleluia: que ptinet ad q̄rtum aduentuz in quo apparebit gloria scōruz. Dicitur etiā cuz ipsa antiphona oro illa. Conscientias nr̄as q̄s dn̄e visitando purifica ɽc. in qua similiter pcordādo cum antiphona: fit generaliter cōmemoratio d oibus sanctis: dū dicitur, ibi: vt veniens. cū oibus scis: ꝛ tūc ptinet ad q̄rtuz aduētū. s. in maiestate. In multis tn̄ locis subtrahunt̄ ꝟba illa: cum omnib⁹ scis: ꝛ tūc ptinet ad scōm aduētuz. s. in mēte. Non fit etiā cōmemoratio de cruce sicut fit in alijs tēporib⁹ ne pri⁹ videat̄ dn̄s passus q̄ natus: ꝛ iterum: ne fiat ꝯ illud preceptū. Exodi. 23. ꝛ. 24. nō coques hedū i lacte matris sue .i. xp̄m nō crucifiges dum adhuc tener ꝛ lactans e ſt. Contra hoc p̄ceptuz fecerūt tūc iudei q christū eadē die. i. eadē sexta feria in qua: vt qdam dicunt: ↄcept⁹ ē crucifixerunt. ¶ Notandū aūt est q tempore aduent⁹ oēs antiphone dominicales in matutinis laudib⁹ terminant̄ p alleluia: ad significandū gaudiū de certitudie aduētus saluatoris habitū: vt in matutino officio he quasi predictio: ꝛ in matutinis laudib⁹ notet̄ exultatio. Item in prima secūda ꝛ tertia hebdōmada reperiūtur rn̄soria dn̄icalia: sȝ in q̄rta sūt sp̄alia: que p hebdomadā cantant̄: ꝛ sunt gndecim: q2 ille expectatur vētur⁹ q instituerat vetus testm̄ ꝛ erat ↄstituturus nouū. Quindenari⁹ eni numer⁹ ↄsistit ex septenario ꝛ octonario: at septenari⁹ ad vetus: octonari⁹ ꝟo ad nouū refert̄ testm̄. In singulis quoq̄ septimanis cantus renouatur ꝓpter gaudiū ꝓficientiū qui ꝓficiūt d virtute in virtutem: vt videant deū deorū in syon. ¶ Illud etiaz notādū est q p̄ma dominica aduent⁹ nūq̄ eē pōt ante qnto kalendas decēbris: nec ēē post tertio nonas decēbris: sed quecunq illarū septē litterarū q̄ inter dictas kalēdas ꝛ nonas includūtur rep̄sentauerit dn̄icam: ibi est p̄ma dominica aduētus: sed ꝛ i dominica ꝓximiori festo beati andree vl̄ kalendas decēbris siue ante siue retro est sēp initiū aduēt⁹ ꝛ si ip̄m festuz cadit in dominica: ibi etiaz est initiū aduētus. Aduentus continere debet. 21. diē. i. tres septimanas integras ad min⁹ p̄ter vigiliam natalis domini. Verūtn̄ cū aduentus incipiat a die dominica: si forte ↄtingat sic natale in die dn̄ica venire opꝫ tēt tēpus aduēt⁹ p quattuor hebdomadas ptelari: aliogn vigilia natalis ꝛ sabbatū quattuor temporū concurrerēt in eadē die: quod eē nō potest. 71. di. de leui: quis vtrūq̄ illoꝝ ꝓpriū habꝫ officiuz ꝛ ad diuersa tēpora ptinēt. Nam sabbatū est de aduētu sed vigilia ad tēpus gaudij ptinet cum non fit de aduētu sed de natali: ꝛ sic aduent⁹ non haberet vigintiunū diez: excepta vigilia natalis sicut dictuz est. Qd̄ vigilia ptineat ad temp⁹ gaudij: pȝ ex ipsa ordinatione gregorij qui vltimas aduentus antiphonas posuit d euāgelio. s. Completi sunt dies: ꝛ ecce cōpleta sunt oia. Qn̄ ergo natale est in dn̄ica quattuor tempora celebrant̄ in penultima hebdomada. Si autem natale venerit in secūda feria: vel deinceps vsq̄ in dn̄icaz: tunc post viginti vnū diez debit in quo fiat vigilia: ꝛ qn̄ festū venerit in secūda feria fiet officiū de vigilia i die dn̄ica: q̄ ꝓprium nō hꝫ offm̄: ꝛ tunc ꝓpter dn̄icaz cantabit̄ alleluia: sed ieiunabit̄ in sabbato p̄cedenti: tam ꝓ vigilia natalis q̄ pro ieiunio quattuor tēporū. De hoc etiaz dicet̄ sub titulo de capite ieiunioꝝ. ¶ Nō ē etiā ignorādum q lȝ in principio huc in p̄ma dominica aduēt⁹ cātetur introitus. Ad te leuaui aīaz meā de⁹: si qs tn̄ diligēter attēdat in dn̄ica p̄cedenti illā: p̄paratio aduētus dn̄i q̄ ad quedaz inchoat̄: qd̄ ostendit epistola q̄ tūc s̄m quosdā legitur. Ecce dies veniūt dicit domin⁹. Et suscitabo dauid germē iustū ɽc. ꝛ finis euangelij eiusdē diei. s. Abijt iesus trans mare tyberiadis: qd̄ est Joannis sexto caplo. Hoc idem insinuat vbi dicit̄. Hic ē vere propheta q venturus est in mūdū vt redimeret pplm̄ ɽc. Satis eniz ↄueniēs ē q in p̄cedenti dn̄ica inchoet̄ q2 nō respiraret desperās nisi certa ꝓmissio vere liberationis p̄cederet: qua audita respirans clamat. Ad te leuaui aīaz meā deus me⁹ ɽc. In quinta igitur hebdomada ante natiuitatē domini ichoat̄ preparatio aduent⁹ quo ad quedaz. Vn̄ ꝛ in antiqs gradualib⁹ ꝛ lectionarijs titulus est talis. Quinta dn̄ica añ natiuitatez domini: nam ab illa dn̄ica vsq̄ ad natiuitatez dn̄i sunt qnq̄ officia dn̄icalia: ꝛ qnq̄ ep̄le: ꝛ qnq̄ euangelia. In quarta ꝟo dn̄ica añ natiuitatē dn̄i inchoatur preparatio aduentus quo ad officiū matutinale: ꝛ quo ad multiplicem officioꝝ varietatē ꝛ inouationē: q2 ergo q̄ttuor sūt officia dominicalia ab illa dominica vsq̄ ad natiuitatez: idō in antiphonarijs nouis intitulatur quarta dn̄ica. Quadruplex autem ratio hui⁹ duplicis intitulatiōis libroꝝ ꝛ inchoationis aduētus reddi ↄsueuit. Prima q2 per lectionarium recolim⁹ aduentū dn̄i in mūdum significatū esse p qnq̄ mundi etates. Per antiphonariū ꝟo recolim⁹ aduentuz dn̄i nunciatum esse per quattuor ordines libroꝝ scilicet per legem: per prophetas: per psalmos: ꝛ per initiū euangelij narrantis dn̄i cōceptionez. Initium euangelij vocamus quicqd est in libro luce: qui historiam ante natiuitatem domini pleni⁹ ceteris ꝓsecut⁹ est: sicut de angelo a zacharia misso annūciante natiuitatē p̄cursoris: ꝛ sicut d prophetia illa. Bn̄dictus dn̄s deus israel: q2 visitauit et fecit redemptionē plebis sue. Et de gabriele archāgelo ad ꝟginem misso: ꝛ similibus. ¶ Secūda ē quia actor lectionarij nos hortatur vt purgem⁹ hospitiū nostri corporis: qd̄ per quinq̄ sensus sordidatuz est ad suscipiēdum deuz: quia in sordibus habitare despicit rex venturus. Actor vero antiphonarij nos docet purgare corpus nostrum constans ex quattuor elemētis faciētes dignaz mansionē deo regi venturo. Juxta illud. Ego ꝛ pater ad eum veniem⁹: ꝛ mānsionem apud eū faciemus. ¶ Tertia est q2 in q̄rta dominica aduētus: que ad sp̄uales: ꝛ nō in qnta dn̄ica i que ad seculares ptinet: vt dicetur in titulo seq̄nti: innouantur cantus. Spiritualiū eni est canticū nouum cantare: ꝛ nō secularium: qui cū adhuc quasi veteres sint: ꝛ mala corā adhuc recentia poti⁹ lugere q̄ gaudere debent. Renouatus q̄dem cantus gaudiū electorū significat q ꝓficiūt de virtute in virtutē: in qua videbitur deus deoꝝ in syon. ¶ Quarta est q2 in ecclesia duo sunt ordines hoīum expectantium dn̄i aduentū: ꝛ studentiū ad digne suscipiēduz deū venturum. Unus ordo in seculari conuersatiōe studet: alter i spirituali. Seculares q rebus transitorijs studēt: que qnq̄ corporis sensib⁹ administrant̄: p quinq̄ hebdomadas intelliguntur. Juxta illud euangelij Joannis. Erant viri q̄si qnq̄ milia. Siqdem qnqꝫ milia viri deuz secuti designāt eos qui in seculari adhuc habitu positi exteriorib⁹: que possident bn̄ vti nouerant: ipsi nāq̄ saturant̄ qnqꝫ panib⁹ q2 legalia instituta eis ꝓponenda sunt: q̄ p quinariū numeruz ꝓpter qnq̄ libros moysi intelliguntur. Per quattuor ꝟo septimanas spirituales intelliguntur q reb⁹ transitorijs abiectis nudi nudū sequuntur xp̄m: q per q̄ttuor euangelia ad potiorē perfectionē excitantur. Qd̄ etiaz ad istos q̄ ternarius numerus pertineat apparet in alio euangelio in quo quattuor milia hoīum: qui sunt euangelica perfectione sublimes leguntur refecti septē panibus. i. septiformi grā erudiri ꝛ repleri. Hanc distinctionē figurauit dn̄s moysi quādo in ingressu tabernaculi iussit poni septē columnas: ꝛ ante oraculū vnam: ante sancta sanctoꝝ quattuor. ꝓut legit̄ exo. 26. ꝛ. 36. c. siqdē. 5. colūne exteri⁹ posite sunt seculares q i exteriorib⁹ magis ꝯsant̄. 4. colūne añ scā sanctoꝝ sūt sp̄uales: q q̄si interi⁹ positi dn̄o deuoti⁹ obsequūtur: ꝛ vna colūna añ tabernaculū vnitatē fidei: q̄ tā isti q̄ illi colūt designat: ꝛ ꝓpter hāc cām clerici seculares in vespertinis officijs qnq̄ psalmos cātant. Monachi ꝟo ꝛ religiosi q artiorē elegerūt viā: nō nisi q̄ttuor: i q̄ se p̄fectiores ostēdūt. Qr aūt q̄dratū ē ex q̄cūq̄ pte ꝟtat̄ manet idez ꝛ firmum. Sic ꝛ p̄fect⁹ quocūq̄ loco ꝛ tpe idē imobilis manet.

¶ De prima dñica aduentus dñi. Rubrica.

PRima dominica

de aduētu que ē qrta a natali dñi: ⁊ in qua ſm quoſdā inchoatur officiū aduentꝰ ptinet ad ſpūales. Et ideo in ea innouant̄ cantꝰ: ꝓcedens ꝓo quę gnta ē ad ſeculares ſicut in precedēti.ii. dictum eſt. Ad ſpūales ptinent duo ꝟſiculi: quoꝝ vnꝰ frequētatur i veſꝑtino offō.ſ. Rorate celi deſup. Alter in matutino.ſ. vox clamantis in deſerto. In primo oñditur qd facere debeant: in ſcdo ꝗ exquīrur. Ipſi ſunt celi rorantes: ⁊ nubes pluentes: ros eſt ſubtilior ⁊ pluuia groſſior. Tunc ſunt rorantes qñ de incarnatione ſaluatoris ſubtilia dicūt: vt illud: ꝟbū caro factū eſt: ⁊ ſilia: tunc ſunt pluentes qñ groſſiora.i. intellectu faciliora dicūt: ſicut eſt ꝙ maria deſponſata ē Joſeph: ⁊ ꝙ puer natꝰ eſt in bethleē: ⁊ reclinatus in ꝑſepio: ⁊ huiuſmodi. Iſti faciunt ꝙ apiatur terra: ⁊ germinet ſaluatorē. Ad litterā terra eſt ꝟgo maria que apta quātū ad fidē cordis ſine dāno ꝟginitatis: ⁊ ꝯcepit ⁊ peperit ſaluatorem. Sz moraliter terra eſt cor humanum: qḋ viri ſpūales ſua predicatione aperiūt: vt germinet ſaluatorē.i. chriſtus i eo reformetur. Iuxta illud apoſtoli. Filioli mei quos iterum parturio: donec chriſtus reformet̄ in vobis. Iſti ſunt vox clamantis in deſerto.i. in mūdo: parate viā dñi rectas facite ſemitas eiꝰ. Vie ſunt opa: ſemite ſūt cogitatōes: quas debemꝰ parare in aduentu ſaluatoris. Hanc ꝑparationē notat oro que poſt cōionem hac die in miſſa ſequit̄. Suſcipiamꝰ dñe miſericordiā tuā i medio ⁊c. ⁊ ex eo ꝙ in fine illiꝰ orōnis dicit̄. Cōgruis honoribꝰ ꝑcedamꝰ. Viā ergo parare eſt pniam agere: ꝑdicare. Semitas rectas facere ē pꝰ mādata cōſilia obſuare. Sane huiꝰ dñice totū matutinale officiū ptinet ad ꝑmū aduentū: vt ꝑmiſſū ē. Legitur.n. in Iſa. qui de aduētu loquit̄ apertius ꝙ̄ aliqs aliꝰ ꝓpheta: vnde in ſecūdo.c. ipſius habet̄. Ecce mons ⁊c. in ꝑmo ꝟo habet̄ de nequitia iudeoꝝ. Primū rñſoriū eſt. Aſpiciens a longe: qḋ eſt de ꝑmo aduētu: ⁊ nō ſumit̄ de aliquo libro theologie: nec compilatū eſt a gregorio ordinatore matutini officij: ſed a quodā eiꝰ monacho qḋ inde apparet: qꝛ illud infra hebdomadā nō reperit̄: ſz omnia alia rñſoria ſic que ab ipſo greg. edita ſunt. Et ſi obijciatur ꝙ illo tempore nō remanēt niſi octo rñſoria iſti dominice. Rñdetur ꝙ nouē ſunt ꝯputato illo, Ecce dies veniūt: qḋ ſm ordinē greg. nonū eſt: ⁊ cantat̄ in veſꝑis ſabbati precedētis. Cātat̄ aūt hoc rñſoriū in ꝑſona Joannis Bap. vel ſponſe dicentis. Aſpiciens a longe a terra: vz: ad celū z video dei potētiam venientē: ⁊ lz ꝓprie pri potētia aſſignetur: hic tamē potētiā accipe filiū dei cui data eſt poteſtas in celo ⁊ in terra: qui ē potens dominꝰ in prelio: cui ꝓpheta. Accingere gladio tuo ſup fe. tu. po. Hic venit dum ſe viſibilē monſtrauit: ⁊ nebulā totā terrā tegentem. Hec nebula ē dei miſericordia: que ꝑſtat refrigerium cōtra eſtū viciorū. Hanc meyſes intrauit cum ad ſuſcipiēdū legē aſcendit. Hanc petrus intellexit cum in nube lucida vidēs dominū meyſen ⁊ heliam dixit. Faciamus hic tria tabernacula. Hec populū in deſertum deduxit: ⁊ ab igne ꝓtexit. Hec eſt ꝟtus altiſſimi ꝙ̄ ꝟginem obumbrauit: que totam terrā tegit: qꝛ mia dñi plena eſt terra. Hec ēt nebula eſt humanitas filij dei ꝙ̄ totum mundū ſaluat: medicina enim oīum in feſtinatione nebule, Nebula etiā poteſt dici infidelitas ſeu ignorātia.

¶ Ignorabat enim hō: deū: ſeipſum: natale ſolum: ⁊ cōcupiſcentiam eſſe peccatū. Hec nebula totā terrā tegebat quia oēs declinauerūt.ſ. in.f.ſ. Ite obuiā ei ⁊ dicite. Nunciā.n.ſ.t.e.q regnat: es in populo iſrael. Similia dixit Joannes diſcipulis. Parate viam domino ⁊ per diſcipulos ad xp̄m. Tu es q venturus es an aliū expectamꝰ. Obuiā ſponſo.ſ. per viam charitatis: ⁊ dicite nūcia nobis: quaſi dicat. Reuela nobis ꝑ tuam ꝑñtiam ſi tu es meſſias in lege ꝑmiſſus: ⁊ ſi regnaturus es in populo iſrael. Porro inſolito modo ꝑmū rñſoriū hz in qbuſdā eccleſijs tres ꝟſus ſicut ⁊ reſponſoriū primū natalis domini. Primo ad ſignificādū ꝙ iſte aduentus domini ſaluat hoīes triū tēporū.ſ. illos qui fuerūt añ legē ⁊ ſub lege ⁊ ſub tēpore gratie: ⁊ ꝓpter hoc etiam fit triplex repetitio: ꝑma a remotiori quo ad finē: ⁊ poſtea a minꝰ remoto: ⁊ poſtea a ꝓpinquiori ad oñdendū ꝙ pres ꝑmi tēporis remotiores fuerūt ab aduētu xp̄i ꝙ̄ pres ſecūdi ⁊ tertij: ⁊ pres ſecūdi temporis magis remoti ꝙ̄ pres tertij: deinde reincipitur rñſorium ad denotandū deſideriū ⁊ ad ſignificādū ꝙ debemꝰ attribuere finē ⁊ ꝑncipium boni opis ei qui eſt alpha ⁊ o. iſ. diſtin. ab exordio. Vltimo dictis ꝟſibus ſubiungitur. Gloria pri: qꝛ omne deſiderium ⁊ ſuitium ad deū trinum ē referēdū: ⁊ ibi nō fit reiteratio pris: ſed totiꝰ rñſorij: qꝛ poſt vitam ꝑſentē oīa opa ꝯſumant̄: ⁊ tunc erit dñs omnia in oibꝰ ⁊ ꝯſumatio ⁊ ſufficiētia oīum. Secūdo ideo ꝑmiſſū rñſoriū tres hz ꝟſus ⁊ vnū Gloria: ad ſignandū quattuor aduentus: de quibꝰ in ca. ꝓcedenti ꝑmiſſū eſt: ⁊ ad deſignandū quattuor tēpora.ſ. tp̄s ante legē: tp̄s legis: ꝓphetie: ⁊ gr̄e. Alloquēs eniz eccleſia oēs hoīes q fuerant añ legē: quoꝝ pauci ſecuti ſūt vnū deū dicit in ꝑmo ꝟſu. Qui ꝙ terrigene ⁊c.i. O vos oēs: mali: boni: diuites: ⁊ paupes ite obuiā ei ⁊ dicite. Indica nobis ſi tu es ipſe q regnaturus es in pplo iſrael. In ſcdo ꝟſu in ꝑſona hoīū q fuerūt ſub lege: in qua aliquid fuit imꝑfectionis: qꝛ data fuit infirmis: alloqtur ipſum legiſlatorē. Qui regis iſrael intende: quaſi diceret q pplm iſrael in lege tua regis: ⁊ ſicut paſtor ouē deducis: indica nobis ſi tu es ipſe q regnaturꝰ es in pplo iſrael. In tertio iam ex dictis ꝓphetarū certificati ḋ aduentu ſaluatoris ex deſiderio clamāt. Excita potētiam tuam ⁊ veni: q regnaturus es in pplo iſrael. In aliquo eccleſijs eſt tertius ꝟſus. Tollite portas. In q̄rto grās agens ſaluatori de aduētu ſuo q dignatꝰ eſt venire: imo toti trinitati dicit. Gloria pri. Tertio rñſoriū iō tres habet ꝟſus: qm̄ lex ⁊ pſalmodia ⁊ ꝓphetia hunc ſaluatoris aduētum ꝑnūciauerunt. Quarto tres ꝟſus ꝑres triū tēporum ſignificant. Patres qdem añ legē hunc aduētum ꝑuiderunt. Patres ſub lege deſiderauerunt. Patres gr̄e ꝑdicauerunt. Dicit ergo Joānes baptiſta vel eccleſia. Vos patres añ legem qꝗ terrigene ſi. h.t.v.v. Et paulus. Ite obuiam ei. Terrigenas vocat malos q terrena ſequūtur: filios hoīum dicit bonos diuites: ſubdit quos terrigenas appellauerat propter pauperes quos filios hoīum. Vos ꝙ̄ quiqꝫ.i. q liber terrigene malicia diuites: ⁊ filij hominū in ſpū pauperes: q eſtis ſimul in vnū z in vno ouili agni ⁊ hedi: Ite obuiam ei: vt vos mali ꝑ ingreſſum incipiatis. vos boni ꝑ progreſſū ꝓficiatis. Vos ēt patres ſub lege dicite. Qui regis iſrael intēde: q deducis velut ouem ioſeph nūcia nobis ⁊ cetera: q regis iſrael iudaicū populū ꝑ doctrinā legis dñi videtem. Qui deducis.i. de virtute ducis velut ouē.i. innocētem: ioſeph.i. populū gentilem: augmētatū ꝑ frumētum mortificatū: intēde ſup nos.i. lumē pietatis infunde: ⁊ nūcia nobis ⁊c. vos quoqꝫ patres ſub gratia dicite. Tollite portas principes veſtras: ⁊ eleuamini porte eternales: ⁊ introibit rex glorie. Qui regnaturus ⁊c. O principes ⁊ ptātes aeris huius. Et o genimina viperarum tollite.i. auferte portam mortis.i. vitia: ꝑ que dyabolus intrat ad corda. Et o porte eternales.i. virtutes ad eternitatem ducētes eleuamini ꝯ vitia: ⁊ ꝑ vos introibit ⁊ habitabit in vobis rex glorie: qui regnaturꝰ ē in poppoloi iſrl. Et no. ꝙ ad tertiū verſum nō rñdetur: nūcia nobis: qꝛ patres noui teſtamēti certificati ſūt de aduētu xp̄i: ꝑres gr̄e certi ſunt de introitu regis glorie. Verum qꝛ nunꝙ̄ ſufficit: nec ſufficiet fides incarnationis ſine fide trinitatis: iō ſuccinitur. Gloria patri ⁊ filio ⁊ ſpūi ſancto: ⁊ qꝛ q venit in humāitate vētur ꝰ ē ēt in maieſtate: iō rñſoriū denuo re

peritur. In repetitióe ꝓ̃o nebulā accipias ad lrāʒ. Iuxta illud. Ueniet in nubibꝰ celi: ⁊ sicut nubes suscepit eū: ⁊ alibi. Nubes ⁊ caligo i circuitu eiꝰ. ¶ Scd'ʒ rn̄sorīū est. Aspiciebam i visu noctis: sumptū p Gregoriū de daniele: capitulo septimo. Christū venturum ꝓpheranre qui his ꝟbis mysteriū incarnatiōis ꝟbi: qd̓ in ꝑncipio erat apud deū aperuit dicēs. Aspiciebaʒ in visu aut visione noctis. Triplex quidem est visio. s. noctis añ gratiā: dei sub grā: ⁊ lucis i gloria. In nocturna viderunt patriarche ⁊ ꝓphete q sub nube fuerunt: ⁊ hoc daniel aspiciebat in visu noctis. In diuturna viderūt apostoli quibꝰ christi humānitas apparuit. In lucida videbunt filij dei facie ad faciē. Hāc distinctionē veritas i euangelio innuit dicēs. Abraham exultauit vt videret diem meū: vidit ⁊ gauisus est. Iterū multi reges ⁊ ꝓphete voluerūt videre: que vos vidistis ⁊ nō viderunt. ¶ Sequitur. Et ecce in nubibus celi filiꝰ hoīs veniebat. Nubes celi caro ꝟbi: de qua Esaias. Ascēdit dn̄s sup nubē leuē. Et datū ē ei regnū: ⁊ honor. s. nomē qd̓ ē abeterno datū: sʒ in tpe manifestatū: ⁊ oīs ppl's tribꝰ ⁊ lingue seruient ei: Ná vt Esaias ait: curuabunt ei oia genua ⁊ iurabit oīs lingua in dn̄o. ¶ Tertiū rn̄soriū. Missus est angelus gabriel: qbus ꝟbis lucas texuit ordinē annūciationis. Quartū est. Aue maria grā plena: qbꝰ idē Lucas modū ꝯceptionis annectit. v. Spūs scūs supueniet in te ⁊ ꝟtus altissimi obūbrabit tibi. Supueniet i te inquā in te ꝑtegēdo te: ⁊ ab oī sorde purgādo: ⁊ exinde ꝟtus altissimi. s. ꝟbum dei obūbrabit tibi ex te carneʒ sumēdo: qd̓ eni ex te nascetur scm̄ vocabit filiꝰ dei. Christus. n. q nō est ꝯceptꝰ ex virili semie: merito nascit ⁊ dei filiꝰ appellat. Sequitur ꝟsus: quō i me fiet istud: iterrogatiue: ⁊ sic quō sūt due dictiones: vel admiratiue: ⁊ est vna dictio. ¶ Quintū rn̄sorium est: Saluatorē. In quo icarnatio p apostolū ꝯfirmatur. ¶ Sextū est. Ecce ꝟgo ꝯcipiet. Septimū. Ecce dies veniūt. In qbus hoc idē p ꝓphetas roborat. Octauū. Obsecro dn̄e. In quo idē p legē cōprobat. Nonū est. Audite ꝟbum. In quo idē p ꝓphetas ꝯprobat. Laudes matutine vtrūq sonāt aduētū. Non eni agit aliqñ d' vno aduētu qn ⁊ de alio nn̄sceat: sed pauca de secundo habent: ⁊ h ꝓpter repn̄tationē gaudij ne spes luxuriet in ꝑsumptiōeʒ. Siqdem ꝑma antiphona q̃ de fine iobelis sumit ē apte d' ꝑmo aduētu. Uñ ibi d' i illa die. s. qñ messias venit: montes. i. apl'i seu magni ꝑdicatores stillabūt dulcedinē. s. verbi dei: ⁊ colles sicut minores ꝑdicatores fluēt lac. s. simplicis doctrine miorībꝰ ⁊ maioribꝰ. Scd'a. s. Iocūdare prim est de Isaia: prim de zacharia. Tunc. n. iocūdata est fʒ zachariā syon. i. ecclesia Iudeis: ⁊ exultauit hierusalem. i. ecclesia de gentibꝰ. Tertia. s. Ecce dn̄s veniet: ē de secūdo aduētu. s. i maiestate. Quarta est: Oēs sitiētes. Tāc. n. oēs. i. de oī genere sitiētes. s. salutis ⁊ sciētie doctrinā venerūt fʒ Isaiam ad aquas baptismatis ⁊ doctrine. Quinta ē. Ecce veniet ꝓpheta magnꝰ: ⁊ ipse renouabit hierusaleʒ. s. dādo legeʒ ⁊ noua ꝯdēdo precepta. Hoc tēpore dicit p horas caplm illud. Egredietur ꝟga. Isa. xi. c. ⁊ illud. In diebꝰ illis. Ier. 23. c. ⁊ illud. Erit in nouissimis. Isa. 2. c. ⁊ illd̓. Ecce ꝟgo Isa. 7. c. ⁊ illd̓. Uenite ascēdamꝰ isa. 2. c. Ad missaʒ ꝟo introitus est. Ad te leuaui ⁊c. qr p aduētū dn̄i i carnē spes maxime eleuat. Sic eni deꝰ dilexit mūdū: vt filiū suū vnigenitū daret: ⁊ iterū. Proprio filio nō pepercit ⁊c. ¶ Et nota q si qdam excitent: alij tamē somno torpēt. Iō cantor incipiens: Ad te leuaui aiam meā: exaltando voceʒ ab iferiori ad supiꝰ procedit: quod propriuʒ est excitantis: qd̓ etiam notat in epl'a vbi dicit. Hora est nos iaʒ de somno surgere. ¶ Sequitur ꝟsiculꝰ. Uias tuas dn̄e demonstra mihi: qr christus veniens nobis vias suas indicauit. Uñ Isaie. Erit mons domus dn̄i ⁊c. Uenite ascēdamꝰ ad mōtē domini: ⁊ ad domū dei iacob: ⁊ docebit nos vias suas. Hec autē sunt vie ille ostēdit epl'a: que est ad Roma. 13. ca. Scientes quia hora est iā nos de somno surgere. In eo. n. qd̓ ibi d'. Nox ꝑcessit: dies autē appropinqbit: assignatur effectꝰ: qr factꝰ est dies quando natꝰ est sol: ⁊ ideo sequitur sic vt in die honeste ambulemꝰ. s. in omnibꝰ opibꝰ bonis: ⁊ induamus nos in similitudine christi: vt sic filij dei simus: qr ꝓpter h filiꝰ dei scūs est hō vt homo fieret filiꝰ dei. Orationes ꝑmū aduētū respiciūt: ⁊ possūt ēt adaptari ꝯgrue ad scd'm. Postea sequitur rn̄soriū in quo ostēditur spes que facta ē in ortu solis: vniuersi q te expectāt ⁊c. ¶ Sequitur alleluia. Ostēde ⁊c. qr tūc ostēdit dn̄s faciē suā: quā qui videt saluat. Unde cū dixisset dn̄s ceco. Quid vis vt faciā tibi Rn̄dit. Raboni vt videā: quā faciē nō poterant hoīes antea videre qr erāt i regiōe vmbre mortis: sed lux orta ē eis q possunt videre. Qd̓ autē d'. Ostēde nobis dn̄e faciē tuaʒ est sensus. Da nobis dn̄e cognitionē tuā. Facies eni dei in scripturis sanctis nō caro sed diuina cognitio itelligit: qr p faciē ꝯspectā qs cognoscit. ¶ Sequitur in qbusdaʒ ecclesijs euāgeliū Math. 21 c. cū appropinqsset ⁊c. qd̓ ad passionē ꝑtinet quo ad lrām. Ad diem ꝟo hanc quo ad allegoriā ⁊ spūalem intelligentiā. Uenit. n. tunc dn̄s hierl'ʒ per bethfage: que iterpretat domꝰ bucce. i. ad ecclesiā que parua erat: i qua xp̄s apparuit p ꝯfessionē: ⁊ p montē oliueti p quā designat eminētia mīe p quā venit filiꝰ dei in mundū: ⁊ misit discipulos suos dicens. Ite in castellū. i. i mundū: ⁊ inuenietis asinā ⁊ pullū: idest iudaicuʒ ppl'm q dure ceruicis est: ⁊ gētilē sine iugo legis. Itē per hmōi aialia ostēdit vias suas: humilia. n. sūt. Uñ i matheo. Discite a me qr mitis sum ⁊ humilis corde. Legitur ēt idō qr ibi h'. Benedictꝰ q venit in noīe dn̄i: qd̓ ꝑtinet ad ꝑmū aduentuʒ ⁊ ꝓpter alia ꝟba legit i alijs ecclesijs illud. Cū appropinquaret ihs qd̓ d' in dominica palmarū. In alijs ꝟo ecclesijs legit euāgeliū. Principiū euāgelij ihu xp̄i ⁊c. qd̓ ē marci ꝑmo caplo ꝓpter illa ꝟba. Ecce ego mittam angelū meū ante faciē tuā. ¶ Et nota q in textu euangelij nō ꝯtinetur ꝑncipiū sed initiū. Sʒ ecclesia ponit ꝑncipiū ꝓ eo q legēs euāgelium statim ꝑmisit in. t. Initium sancti euāgelij: ne idem repeti videat. In nōnullis ecclesijs etiā legit. Erūt signa. Sequitur offertoriū de spe. Ad te leuaui aiam meā: et post cōmunio de eodē ⁊ ꝓpter idē legunt euangeliū illud. Erunt signa qd̓ est luc. 21. caplo. qd̓ ꝑtinet ad scd'm aduentū vbi d'. Prope est regnum dei. Cui adaptatur epl'a: vbi d': ꝓpior est nostra salus: ⁊ qr ꝓpe ē regnū tuū dn̄e: ideo ad te leuaui dicit in itroitu cātor: idest vetus homo: vel Ioannes baptista: vt qdaʒ dicūt: dicit. Ad te leuaui. a. m. deꝰ meus: ⁊ iō vias tuas dn̄e demonstra mihi: ⁊ hoc i responsorio. Ostēde nobis dn̄e mi. tu. ⁊ hoc i alleluia: ⁊ qsi de mia certificatꝰ ꝯcludit i post cōione. Dn̄s dabit benignitatē. i. affectū bonū: ⁊ terra nr̄a. s. caro: dabit fructū. i. bōa opa.

¶ De scd'a dn̄ica aduētus dn̄i. Rubrica.

In hac secūda dominica aduētus vt ꝑmissum est: agit de secūdo aduentu: verū qr gaudere meliꝰ est q̃ flere ⁊ dilectio melior q̃ timor: iō i eo quedaʒ dicunt ꝑtinentia ad secūduʒ aduentū: ⁊ qdam ad vtrūq. Ecce eni in matutinis ꝑmū rn̄soriū est. Hierusalē cito veniet salꝰ tua tunc oēs plorabūt: modo est tpe gaudij: aliud est de ꝑmo ⁊ secūdo aduētu. Preterea ibi sunt duo ꝟsus fm quasdam ecclesias: ad idem exponēdum sicut ⁊ in alleluia: vt iā dicetur. Primꝰ est hierusaleʒ si me audieris ⁊c. ⁊ vtit dn̄s verbis moysi vt intelligatur q ipse ē q moysi loquebat. Aliqñ etiā vtit ꝟbis salomonis: vt sciamꝰ q ipse est sapientia de qua locutus est Salomon. Illud rn̄sorium sumptum ē de micheas ⁊ etiā illud qd̓ sequitur. s. bethlee: quedā tamē ecclesie illud dicūt i dominica sequēti: ⁊ est de ꝑmo aduentu: ⁊ loquitur de gn̄atione tēporali xp̄i ⁊ eterna: de temporali cuʒ

dicit Bethleē ciuitas dei summi: qꝛ ī bethleē nat⁹ ē. De eterna cū dicit. Et egressus ei⁹ sicut a pncipio dierꝫ de alijs rñsorijs pꝫ. ¶ In laudibus: pma antiphona est ō scdo aduētu. Ecce i nubib⁹ celi ꝛc. In missa pro introit⁹ patet ad vtrū qꝫ hoc modo. Ppl's syon. Ecce dñs veniet ad saluādas gētes. Isa. 30. c. In vtroqꝫ eni aduētu saluat. Seqtur. Et auditā faciet dñs vocē laudis sue. Ipe eni est turtur cui⁹ vox audita est in terra nr̄a: qꝛ attulit nouū tps. Vox ei⁹ i scdo aduētu erit. Venite bñdicti pr̄is mei ꝛc. Versus āt ptinet ad scꝫ aduētū: q regis isrl' itēde: q ōducis Ioseph. i. ō h' mūdo ducis Ioseph. i. augmētū i bono: sic ouē. i. simplicē: ꝛ qꝛ i matutinis pmū rñsoriū est. Hierusalē: ꝛ in missa introitus est Populus syon: nō in hac dñica fit statio in ecclesia: que vr̄ hierusalē. Seqtur oro. Excita dñe corda nr̄a ad preparandas vnigeniti tui vias ꝛc. que est de primo aduētu tm̄. Epistola vero est de secūdo: quecūqꝫ scripta sunt ꝛc. ad Romanos. 15. c. vt p patiētiā ꝛ ɔsolationē scripturarū spem habeamus: ꝛ sic inuitamur ad spem vt que patimur leuia fiant: rñsoriū ptinet ad vtrūqꝫ. Ad pmū qū dicit. Ex syon spēs decoris eius. Ad secūdū cū dr̄. Deus nr̄ manifeste veniet. Versus vero ad pmū tm̄. d. Cōgregate. s. o. vos angeli: illi sanctos ei⁹. i. pdicatores bonos q ordināt testm̄ ei⁹. s. nouū: super sacrificia. i. vetus testm̄. Pri⁹. n. ē qḋ aiale est sicut dicit apl's. Deinde qḋ spūale: vel qḋ dicit. Cōgregate hoc in pmitiua ecclesia maxie necessariū fuit. s. o. vos boni pdicatores: vt paulus ꝛ alij. Deinde sequit̄ alleluia qḋ in solito modo hꝫ duos versus fm quasdā ecclesias: ꝛ hoc fit: qꝛ ibi ō duplici aduentu agit̄. Prim⁹ est de pmo cū dr̄. Letat⁹ sū ꝛc. Ante pmū eni aduētū xp̄i desperabant hoīes de salute. Tunc vo letati sunt qū audierūt q fili⁹ dei hō fact⁹ erat. Secūdus versus est de scdo. Stantes erāt pedes nr̄i. i. affect⁹ nr̄i in atrijs ꝛc. Iaꝫ eni in spe ꝛ ōsiderio ibi sum⁹. Euāgeliū est luce. 21. c. s. Erunt signa i sole ꝛ luna ꝛc. ꝛ est ō secūdo aduētu tm̄: ibi eni ostēdunt̄ signa: que fiēt añ diē iudicij: qm̄ tot⁹ mūd⁹ turbatōe sua iudiciuꝫ dñi ostēdet. Ibi etiā seqt̄. His aūt fieri icipiētib⁹ respicite ꝛ leuate capita vr̄a. Ecce appropinqbit redēptio vr̄a. Ecce spes. Quedaꝫ vo ecclesie legūt euāgeliū. Cū audisset Ioānes in vinculis qḋ similiter ad scdm ptinet aduētū ex eo qḋ Ioānes qrit. Tu es q ventur⁹ es: an aliū expectam⁹. Cui dñs. Ecce ego veni ad redimēdū: ꝛ rursus veniā ad saluādum: qḋ ex signis ɔiecturare poterit: qꝛ ceci vidēt ꝛc. Offertoriū ē ō pmo aduētu. Post cōio hierlm ꝛc. que ē baruch. 4. ꝛ. 5. c. est de vtroqꝫ. In tertia vero ꝛ qrta feria ꝛ sabbato leguntur euangelia de testimonio xp̄i. s. de Ioāne ꝛ de testimonio Ioannis de xp̄o ꝛ eius aduentu. De quo ēt loquit̄ epl'a. Patientes estote: que tunc dicitur.

¶ De dñica tertia aduentus dñi. Rubrica.

Sequitur tertia dominica

in qua similiter agit̄ de secūdo aduentu. Unde in nocturnis pmū responsoriū est. Ecce apparebit dñs super nubē cādidā. i. super carnē q̄ erit candida p gloriā imortalitatis: vt mali timeant in secūdo aduētu. Nam i pmo aduentu apparuit dñs sup nubē leuē. i. imunē a peccato: ꝛ sumit̄ hoc rñsoriuꝫ de apocalipsi vbi dicit̄. Vidi ꝛ ecce nubes cādida. Versus est de vtroqꝫ aduētu. In laudib⁹ pma antiphona est de secūdo aduentu. Veniet dñs ꝛ non tardabit ꝛ illuminabit abscondita tenebrarū: secūda qōne pma multi. Oia enim manifesta erūt: qꝛ libri ɔsciētiarū apti erūt coraꝫ eo. ¶ In missa vo introit⁹ est de scdo aduentu. Gaudete in dño semp ꝛ iterū dico gaudete: ad philippen. 3. c. Apostolus enī nō loquit̄ de primo aduentu cū dicit: Domin⁹ ppe est: sed de secundo aduentu: vnde inuitat ad gaudiū spūale: per qḋ firmiter expectamus gaudia secūdi aduent⁹: vnō dicit: gaudete in domino sp. s. expectādo scdm aduentū: ꝛ repetitur gaudete: qꝛ gaudiū spūale facit nos dulciter sustinere oia aspera mūdi: vt nihil euellat nos a spe eternorū: ꝛ iō quia ita necessariū est gaudiū spūale ista repetit: vel ppter gaudiū de vtroqꝫ aduētu qḋ habēt sancti. Hui⁹ gaudij custos est modestia: ꝛ ideo seqtur modestia vestra ꝛc. Hoc gaudiū qḋ est pax oib⁹ sanctis optat ecclesia filijs suis i versu cū dicit: ꝛ pax dei: que exuperat oēm sensuꝫ. s. hoīs: qꝛ null⁹ hō habet totū vsū pacis hui⁹. Collecta. s. Aureꝫ tuam quesumus dñe: est de aduentu in mentē: Audita enī collatione ō aduentu dñi sacerdos orat vt tenebras quas patimur i corde q falso iudicamur sua visitatione illustret. Epistola. Sic nos existimet homo ꝛc. que est prime ad corinthios. 4. c. est de secūdo: alie ecclesie dicūt eplam. Gaudete i dño semper: que ē ad philippēses. 4. c. rñso. i. qui sedes sup cherubin manifestare corā effraim. i. fructificantē in bonis operib⁹ beniamī. i. filiū dextre ꝛ manasse q oblit⁹ est terrenorū hoc fiet in iudicio. Versus etiā: qui regis israel: est de primo: qui dicit ad scdm. Alleluia. Excita dñe ēt est de pmo. Euangeliū. Cum audisset Ioānes ꝛc. qḋ est matthei: 11. c. similr est: de pmo. Quidam. n. de discipulis Ioānis non credebant xp̄m esse messiaꝫ pmissuꝫ i lege: vnde misit eos ad xp̄m: vt interrogarēt eū. Tu es q ventur⁹ es: an aliū expectam⁹: vt per visa miracula xp̄m iaꝫ venisse cognoscerent quasi diceret. Ipse multo meli⁹ scire deberet quā ego: ꝛ dixit eis Iesus: ceci vident ꝛc. quasi diceret vos estis magistri: non ergo scitis hoc qḋ dr̄ in Isa. 35. Tunc saliet sicut ceru⁹ claudus: ꝛ aperientur lingue mutorū: ꝛ loqtur de tēpore messie: quasi. d. facta pbant. Offertorium etiā ē de pmo aduentu. Post cōio de scdo. Dicite pusillanimes ɔfortamini. Opꝫ. n. q pusillanimes ɔfortent̄ ad hoc vt sustineāt tribulatiōes: ꝛ sic expectent cū fiducia scdm aduentum.

¶ De qrta feria ꝛ ieiunijs qttuor tēporū. Rubrica.

In hac septimana

fiunt ieiunia qttuor temporū. Unñ hic pmo de illis. Secundo de alijs ieiunijs. Tertio de hui⁹ diei officio psequamur. In pmitiua qdē ecclesia statutū fuit q ieiūia qttuor tēporū fierēt ter i āno. Sꝫ calixt⁹ pa. 76. di. ieiūiū: ɔstituit qter i āno fieri: nā ꝛ iudei qter in āno ieiūabāt. s: añ pascha: añ pēthe. añ scenophegiā i septēbri: ꝛ añ encenia: de quib⁹ dicet̄ in phemio. 7. partis. Si eni tm̄ ter i anno i tres ptes diuiso ieiunaret̄: forte aliq remanerēt dies: de qbus pmitias nō redderem⁹. In istis enī ieiunijs pmitias tēporis exoluim⁹: vt iaꝫ dicet̄. De qbus Zacharias ait Ieiuniū quarti: quinti: septi: ꝛ decimi domui iuda: ꝛ Hierusaleꝫ dies festos vertetur in gaudium: quater ergo ieiunam⁹ in anno. Primo vt quattuor elemēta i nobis viciata. i. corp⁹ nr̄m ex eis cōstans i qttuor anni tempoꝛib⁹ castiget̄. Homo enim cōstat ex quattuor elemētis quātum ad corp⁹ ꝛ ex trib⁹ potētijs quātū ad aiaꝫ. s. rōnali: concupiscibili: ꝛ irascibili: vt ergo illa moderent̄ i nobis: quater ieiunam⁹ i anno p tres dies: vt qternari⁹ numerus ad corp⁹ ꝛ trinari⁹ ad aiam referat̄. Siqdem ann⁹ diuidit̄ in qttuor tpa: q̄ sunt ver: estas: autūnus: ꝛ hyems: q ppter sua dilectamēta a dei amore nos auertere solēt. Ver calidum est ꝛ humidū: tūc ergo ieiunam⁹ vt elemētū amoris castiget̄ i nobis ne ɔsentiat false pulchritudī veris. Ieiunam⁹ itaqꝫ ɔ luxuriā ex humore ꝛ calore nascētē. Estas calida est ꝛ sicca: tunc ergo ieiunam⁹ vt elemētum caloris i nobis castiget̄ ne ɔsentiat incēdio carnali: vel tunc ieiunam⁹ cōtra superbiaꝫ qꝛ tūc fruct⁹ terrarū q florēt ꝛ maturant̄: supbiēdi matꝫ pstant: Autūn⁹ est frigidus ꝛ sicc⁹ tūc ergo ieiunam⁹ ne aliquo languore ai arescam⁹ ꝛ ōsluam⁹ ꝛ sine pinguedie olei i tabernaculo eterno inueniamur: vl' tūc ieiunam⁹ ɔ auaritiaꝫ: qꝛ tūc messes colligim⁹ ꝛ habemus. Hyems frida ꝛ hūida est: vnde tūc ieiunam⁹ ne mēbra nr̄a fluxa atqꝫ laxa soluant̄ i ɔmessatiōib⁹ ꝛ potatōib⁹: ac per

hoc amor dei negligatur: vel tūc ieiunam⁹ cōtra pigritiā: q2 torpemus frigore. Ieiunam⁹ ergo in dictis q̄tuor tēporibus anni: vt per ieiunia p̄seruemur a vicijs: ⁊ q̄ deliq̄mus in illis purgētur. Rursus q̄n quodlʒ tēpus tres hʒ mēses iō q̄ter ieiunam⁹ in anno tres dies: vnū diē ieiunātes p̄ mense: vt sic satisfaciamus in die q̄d deliq̄mus i mēse. Scdo ēt iō ieiunamus. nā p̄mū ieiuniū fit in martio. s. in p̄ma septimana q̄dragesime vt in nob̄ v̄tutū germina oriant: ⁊ in nobis marcescant vicia que nequeūt oio extingui. Secūdū fit in estate i septimana penthecostes: q2 tūc venit sp̄ūs sanctus: ⁊ nos debem⁹ eē feruentes in sp̄ū scō. Tertiū fit i septēbri ante festū Michaelis q̄n fruct⁹ colligūtur: ⁊ nos debemus deo reddere fructū bonoꝝ operꝝ. Quartū fit in decembri q̄n herbe moriunt: q2 ⁊ nos mūdo mortificare debem⁹. Tertio iō q2 ver refert ad pueritiā. Estas ad adolescētiā. Autūnus ad maturitatē siue virilitatem. Hyems ad senectutē. ieiunam⁹ ergo i vere: vt simus pueri per inocētiā. In estate vt efficiamur iuuenes per p̄stantiā. In autūno vt maturi per modestiā. In hyeme vt senes per prudētiā ⁊ honestā vitā. Quarto iō i quattuor anni tēporibus ieiunamus vt deus nobis conseruet oia q̄ ad humanū vsū in illis tēporibus de terra nascunt. Quinto ad significandū q̄tuor q̄ facta sūt in illis quattuor tēporib⁹ s. cōceptio dn̄i in vere: natiuitas in hyeme. cōceptio Ioannis baptiste i autūno: ⁊ ei⁹ natiuitas in estate. Sexto sm̄ Hiero. ob diuersas plagas que in illis tēporib⁹ acciderūt. In quib⁹ aūt dieb⁹ ⁊ quare hec ieiunia fiant i. 8. pte sub ti. de anno solari dicet: hec ergo ieiunia vocant q̄tuor tēporꝝ: q2 i p̄missis quattuor anni tēporib⁹ fiūt. Vocātur ēt ieiunia triplicia: p̄ eo q2 fiunt tribus dieb⁹ q̄bus hoīes ieiunāt i septimana: Antiq. n. ieiunabāt eisdē ferijs: ⁊ postea superaddita sūt ieiunia ista. Vocātur ēt ieiunia p̄micia℞: q2 cū in lege p̄ceptū sit vt p̄micie ⁊ decime deo dent̄ placuit sanctis p̄ribus: vt dicit Aug. i li. de doctrina christiana: soluere decimas ⁊ p̄micias t̄pis: vn̄ p̄ p̄micijs istituerunt ieiunia quattuor tēporū ⁊ inde dicta sūt ieiunia p̄micia. p̄ decimis v̄o istituerūt ieiuniū q̄drage. ¶ Sciēdum aūt est q̄ ieiunia vernalia p̄ma istituta fuerūt i prima septimana martij. Estiualia i scd̄a iunij. Autūnalia in tertia septēbris. Hyemalia i quarta decēbris: sʒ pp̄ multa que inde surgebāt icōmoda statuit Leo papa. 76. di. huius: vt hyemale fiat in tertia septimana aduentus. Vernale in p̄ma septimana quadragesime: Estiuale i p̄ma septimana post penthec. Autūnale vero fiat scd̄ʒ veterē istitutionē. Quare ieiunia instituta sūt in dictis mēsibus ⁊ quare i eis fiūt ordinatiōes. vide i septima pte sub sabbato post dn̄icā. 17. ⁊ i p̄hemio scd̄e partis. Caue tn̄ in cōputatōe septimanaꝝ mēsis septēbris: q2 si ip̄e mensis icepit i p̄ma vel in scd̄a vel in tertia vel in quarta feria: illi dies cōputātur p̄ p̄ma septimana illius mēsis ⁊ i tertia ab illa ieiuniuʒ fiet. Si v̄o mēsis ipse icepit i q̄nta vel in sexta vel in septima feria. tūc i scd̄a dn̄ica icipies cōputare p̄mā septimanā. ⁊ in tertia post illā ieiuniū fiet: ⁊ sic dies pcedentes nihil operant̄ quantū ad cōputatiōnē septimanaꝝ. Veruntamē sʒ p̄mariā eccl̄ie istitutionē ieiunia veris dr̄ p̄ma: q2 fiebant i p̄mo mense. s. i ianuario q apd̄ romanos p̄m⁹ mēsis fuit. Ieiunia estatis dr̄ quarta: q2 fiebāt in q̄rto mense. s. in iunio. Ieiunia autūni septia: q2 fiūt in mense septimo. s. i septēbri. Ieiunia hyemis decima: q2 fiunt in decio mense. s. in decēbri: vn̄ zacharie. 8. c. ieiuniū p̄mi ⁊ ieiuniū q̄rti ⁊ ieiūiū septimi ⁊ dcimi. s. mēsis erit domui inde igaudiū. 76. d. ieiū iū q̄rti. Sʒ cū h̄ ieiūia recolāt q̄tuor āni tēpora: vt dcm̄ ē: q̄re agūtur i p̄mo mense ⁊ in quarto ⁊ in septio: ⁊ i decio cū p̄ncipia tempoꝝ nō sint in his mēsib⁹. Rn̄deo. hoc ieiuniū tractū est de veteri lege. vnde agit i illis mensib⁹ nostris sm̄ numerū mensiū illius tēporis. Iudei. n. sm̄ lunatiōes ieiunabāt. s. in p̄ma i quarta in septia ⁊ in decia: ⁊ h̄ est q̄d legit̄ ieiuniū p̄mi: ieiuniū quarti: ieiuniū septimi: ⁊ ieiuniū decimi: q2 sicut i p̄ma lunatione ē p̄ncipiū āni illoꝝ: sic ⁊ marti⁹ est p̄ncipiū anni nostri. Q̄d aūt ieiunia nostra ortū habuerūt a veteri lege apparet ex hoc q̄ a ieiunio veris vsq3 ad estiuale sūt. 14. hebdomade q2 tot generatiōes fuerūt ab Abrahā vsq3 ad David. Itē ab estiuali vsq3 ad autūnale sūt silr. 14. septiane: q2 tot generatiōes fuerūt a David vsq3 ad Ieconiā. Itē ab autūnali vsq3 ad hyemale alie. 14. q2 tot reges fuerūt a Iecōia vsq3 ad x̄p̄m: computatis regibus illis quos Matheus i suo euāgelio pretermisit.

¶ De alijs ieiunijs. Rubrica.

Quia de ieiunijs quattuor tēporū mētio facta est. Consequēs est vt de alijs ieiunijs hic aliqua perstringam⁹. Est aūt ieiuniū cōis oiuʒ mēbroꝝ satisfactio: vt. s. mēbra satisfaciāt sʒ peccatū q̄d cōmiserūt vel gesserūt: vt si gula peccauit ieiunet ⁊ sufficit q2. n. sola fuit in culpa: sola sit i pena: silr si oculus: vn̄ Iere. Oculus me⁹ depedatus est aiaʒ meā: ⁊ per fenestras oculoꝝ meoꝝ mors itrauit i aiaʒ. Et augu. Oculo nihil ē nequi⁹: ⁊ sic de alijs mēbris. Vel ieiuniū est parsimonia vict⁹ ⁊ abstinētia ciboꝝ. Aug. dicit. Maximū ⁊ perfectū ieiuniū est abstinere ab iniq̄tatib⁹ ⁊ a carnis voluptatib⁹: ⁊ delectationib⁹ h⁹ seculi: vn̄ Pi⁹ papa: de con. di. 5. nihil sit. Nihil p̄dest orare ⁊ ieiunare nisi mens ab iniq̄tate: ⁊ ab obtrectatōib⁹ ligua cohibeat: ⁊ d̄r ieiuniū a ieiuno q̄d est quoddā itestinū i hoīe q̄d sp̄ ē vacuū ⁊ subtile: sic ⁊ nos ieiunātes debem⁹ eē vacui a superfluis ⁊ a vitijs tā in corpore q̄ in mēte. ¶ Auctoritas ieiunij ē ex trib⁹: ex p̄sona: ⁊ ex loco: ⁊ ex tēpore. Ex p̄sona q2 p̄cepit deus. Ade ⁊ Eue vt abstinerent a fructu ligni scie boni ⁊ mali. Ex loco q2 i paradiso istitutū fuit ⁊ initiū hūit. 36. di. septa. Ex tp̄e q2 ab antiquo p̄ceptū ē celebrari. creato nāq3 hoīe i p̄mo mundi exordio dcm̄ fuit ei. De ligno scie boni ⁊ mali ne comedas: ⁊ q2 fuit celebratū ante legē a moyse: ⁊ sub lege ab Helia: ⁊ i tp̄e grē a x̄p̄o. Moyses enī nō comedit neq3 bibit: q̄dragita: dieb⁹: Helias q̄q3 ābulauit q̄dragin. die. ⁊ q̄dra. noctibus i fortitudine subcinericij panis: ⁊ x̄p̄s q̄dra. dieb⁹ ⁊ q̄dra. noctib⁹ ieiunauit. Fuit ēt celebratū i sex etatib⁹. Nā in ea etate q̄ fuit ab Adam vsq3 ad Noe fuit abstinētia carniū ⁊ vini. 30. di. ab exordio: a Noe v̄o in posterꝝ fuit pcessuʒ vinū ⁊ carnes: ⁊ sic de ceteris etatib⁹. Cōmēdat autē ieiuniū ex exēplis: q2 si Eua quādiu ieiunauit ⁊ abstinuit i paradyso: ⁊ v̄go p̄mansit. Adā q2 ieiuniuʒ violauit a delitijs padisi i summā miseriā corruit. Helias q2 ieiunauit i celū curru igneo raptus est. Moyses post ieiuniū cū deo locut⁹ est. Hierusalē p̄ ieiuniū liberatur a Senacherib tēpore regis Ezechie ⁊ Isaie: Iona quoq3 p̄dicāte p̄stat̄ venia niniuitis: ⁊ i sacco ⁊ cinere ⁊ ieiunio pniam agentib⁹. Ieiunam⁹ ēt exēplo aploꝝ: vt dicet sub q̄rta feria pēthe. ¶ Porro ieiuniū aliud corpis ē ⁊ carnis: aliud mētis: aliud auaritie. aliud fastidiētis: aliud dispēsatiōis: aliud deuotiōis: aliud votiue: aliud p̄missiōis: aliud suppletōis: aliud cōpassionis: aliud ispiratiōis: aliud circūspectiōis: aliud rōnabile: aliud irrationabile: aliud qualitatis: aliud quātitatis: aliud nūeri: aliud summe expectiōis: aliud alternitatis: aliud xerophagie: aliud meroris: aliud exultatiōis: aliud vanitatis siue hypocrisis: aliud v̄tutis siue charitatis: aliud idictiōis: aliud necessitatis: aliud istōnis: aliud volūtatis: aliud grauitatis. Sane ieiuniū corpis ⁊ carnis est: q̄n q̄s abstinet a cibis ne nimis pīguescat: vel vt ab infirmitate liberet̄: vel q2 comedere nō pōt: ⁊ hoc nulli⁹ est meriti. Ieiuniū mētis ē q̄n q̄s abstinet a vicijs vel etiā a cibis ne caro pīguescat lasciuijs. Ieiuniū auaricie: vt burse parcat̄. Ieiuniū fastidiētis ē q̄d fit vt appetat. Ieiuniū dispēsatiōis ē q̄d celebrat̄ i vigilijs solēniū dieꝝ ⁊ magnaꝝ festiuitatuʒ: vt natalis dn̄i

que iō dicunẗ vigilie quoniā antiq⁹ in ꝓcipuis festiuitatibus duo nocturnalia agebanẗ officia: ꝛ ppl's q ad festa venerat tota nocte in dei laudib⁹ i ecclesia vigilabat: quod adhuc rome ꝛ in plerisq; locis i magnis festiuitatib⁹ ꝓcipue sanctoꝝ patronoꝝ ecclesiaꝝ obseruaẗ. Sȝ q: lusores ꝛ cantores cōueniebant ꝛ turpibus cātilenis ꝛ saltationib⁹ ꝛ cōmessatiōib⁹ potatiōib⁹ ꝛ fornicationib⁹ intendere ceperūt ꝓpter hec ꝛ multa alia icōueniētia: que fiebāt: hmōi vigilie sunt interdicte: ꝛ instituerūt: vt loco eaꝝ fiāt ieiunia: q ieiunia adhuc retinent nomē officij: nā cōiter vigilie ꝛ non ieiunia nūcupanẗ. Si qs tamē ieiunaret ꝛ honeste i ecclesia vigilaret: vtriqȝ bñ faceret: ꝓut fit in natiuitate Joānis baptiste ꝓpter ei⁹ reuerentiā. Hec igiẗ instō dr dispensatio: q: ieiuniū poniẗ loco vigiliaꝝ: de h dcm̄ est: in gnāli pte sub ti. de nocturnis. Jeiuniū deuotionis ē ad qd qs necessario nō teneẗ qd i fer⁹ volūtariū appellaẗ. Jeiuniū vero ꝓmissionis ē: vt si qs vouet q certa die ieiunabit vel a carnib⁹ abstinebit. ¶ Et nota q vota ex discretiōis ꝓcessu cōmitte rōne emissa deo reddēda sunt: iuxta illud. Vouete ꝛ reddite deo vota vestra. Votoꝝ aūt aliud ē necessitatis: aliud spontanee volūtatis. Necessitatis est qd est fidei annexū: vt qd fit i baptismo: puta fidei catholice ꝓfessio ꝛ sathane abrenūciatio ꝛ votū obseruatiōis deceꝫ peceptoꝝ legis: ꝛ ꝯtinētie quā qs i susceptiōe sacri ordis vouet: ꝛ talia vota qsq; inuiolabiliter obsuare teneẗ. Spontaneoꝝ vero votoꝝ aliud est discretū: aliud idiscretū. Jndiscreta sūt vota pueroꝝ ꝛ puellaꝝ dū sunt i parentū potestate. Unde illa volētib⁹ irritari pñt. Si igiẗ puella īfra nubiles ānos voueret castitatem ꝑpetuā: licite nubere poterit: parentibus vel curatorib⁹ illaȝ ad hoc cogētib⁹. Jndiscretū est etiā votū mulieris i potestate viri ꝯstitētis: vnde si illo iscio vouerit pegrinari vir totū hmōi poterit reuocare: q: ipsa non habet potestatē sui corpis sed vir. Jndiscreto ēt attendiẗ qñq; circa pueros ꝛ liberos vt si forte qs vouerit ad qd ꝑficiēdū sufficere neq: vel in quo natura ita debilitareẗ q posset fieri sui ipsi⁹ homicida: vl qd sine licentia alteri⁹ cōplere neq: vel qd nō ex deliberatōe: sȝ iracūdie calore emittitur: talia poti⁹ sunt ꝯtēnēda q executione digna. Jeiuniū suppletionis ē vt si qs vitta penitētiaȝ sibi a sacerdote iniunctaȝ aliqd suppleat de suo. Jeiuniū ꝯpassionis ē: vt si sacerdos alicui dicat: ꝓ hoc peccato fac cātare duas missas ꝛ ieiuna ꝛ ego ꝓ te cātabo ꝛ tres dies ieiunabo: ꝑ hoc tñ nō dȝ aliqd recipe: q: sacerdos dȝ ꝯpati ꝓximo suo ꝛ orare pro eo: ēt ieiunare pōt dici ꝯpassio: vt si qs petit a sacerdote pniam patri suo iniunctam vt ꝓ pīe ꝑagat partem illi⁹. Quatuor eni modis fit hmōi ꝯpassio: qñq; per sacrificia: qñq; ꝑ ieiūia: qñq; ꝑ orōnes: qñq; ꝑ elemosinarū largitiōem. Jeiuniū ispirationis est: vt i btō Nicolao q adhuc infans: ꝛ manēs i cunabulis trib⁹ dieb⁹ i hebdomada a mamillis mrīs sue abstinebat: vel vt alij dicūt quarta feria ꝛ sexta: semel tñ suggebat mamillas. Jeiuniū circūspectiōis ē qñ ꝓ aliq imminēte tēpestate ꝓ periculo bestiarum: vel ꝓ cāu cuiuslibet āgustie ieiunam⁹. Jeiuniū rōnabile est quādo cibū ꝛ potū moderate sumim⁹ nec naturam debilitam⁹: vñ aplś. Rōnabile sit obsequiū vestrū: nō i cōmessatiōib⁹ ꝛ ebrietatib⁹. Jrrōnabile est: si qs velit ieiunare ꝑ duos vel ꝑ tres dies vel ꝑ totā hebdomadā: qd nō approbat de⁹: vult eni hoiem sic ieiunare: vt cogaẗ vicijs mori nō vt cogaẗ nā dissolui: vnde ꝓhibeẗ ieiuniū qd qdam faciūt a cena dñi vsq; ad pascha. Jeiuniū q̄litatis est si qs vouerit se vlteri⁹ nō comestuꝝ carnes. Jeiuniū q̄ntitatis ē si qs comedat ad pondus: vel ad mensurā: nō plus vna die q̄ altera: vel si qs voueat se nō comestuꝝ nisi tāti ponderis panē. Jeiuniū numeri est quādo qs vouet q de cetero nō comedet nisi vna vice i die: cogitās q comedere pluries i die beluarū est: ꝛ comedere bis hoium: semel angeloꝝ. Jeiuniū summe exactionis est i his q nō comedūt nisi olera: radices: ꝛ herbas: vt Joānes bap. i deserto ꝛ Maria egyptiaca in heremo: que cū duob⁹ panib⁹ tantū iordanē trāsiens: austerā vitā i heremo. 47. annis egit. Jeiuniū alternitatis est vt cū qs vno die comedit ꝛ alio die ieiunat. Jeiuniū xerophagie ē sicca comestio a xoros qd ē siccū ꝛ phagin qd est comedere: vñ Priscian⁹ in xerophago bisenos. Sicca vero comestio est: vt i fructib⁹: pomis: piris: castaneis: ꝛ ꝯsimilib⁹. Quidā tamē siccā comestionē appellāt legumia siue cruda: siue cocta: ēt si lixata comedāẗ cū coctera. Jeiuniū meroris consistit i vno. s. i abstinētia ciboꝝ: ꝛ fit ꝓpter duo. s. ꝓpter corpalē abstinētiā ꝛ spūalē sponsi: h repñtat ecclesia in trib⁹ q̄tuor temporib⁹. Jeiuniū exultationis ꝯsistit i duob⁹. s. i abstinētia ciboꝝ ꝛ mundanaꝝ rerū ꝛ fit ꝓpter vnū. s. ꝓpter iterne dulcedis ꝑgustationē. Juxta illud. Gustate ꝛ videte: hoc repñtat ecclesia i vigilia ꝛ hebdomada post penthe. vtrūq; vero repñtat in tēpore aduētus ꝓut ibi dcm̄ est. Est ergo duplex ieiuniū. s. tribulationis ꝛ gaudij siue meroris ꝛ exultatiōis: sicut hr i glosa super illo loco. Matthei. 9. c. Nūqd possunt filij sponsi lugere q̄diu fuerit sponsus cū eis. Jeiuniū vanitatis siue simulatiōis vel fictiōis est in hypocritis. Jeiuniū virtutis siue charitatis est in sanctis ꝛ ꝑfectis. Jeiuniū idictiōis ē vt i die beati Marci. Jeiuniū necessitatis est i imꝑfectis. Jeiuniū instōnis est ieiuniuȝ q̄drag. ꝛ alia a sanctis pñibus instituta: q̄ quare instituta fuerint iā dcm̄ est: ꝛ diciẗ sub ti. de capite ieiunioꝝ. Et nota q ieiuniū idictiōis necessitatis ꝛ instōnis ad idē referunẗ. Jeiunia necessaria: scȝ per ecclesiā instituta ꝛ idicta: sunt ieiunia q̄tuor tēpoꝝ ꝛ vigiliarū apostoloꝝ: natiuitatis dñi beati Joā. baptiste: oium sanctoꝝ: assumptiōis beate Marie: beati laurētij: q̄dragesime ꝛ sexte ferie: ꝓter illas q sunt iter pascha ꝛ penthe. ꝛ ꝓter q si natiuitatem dñi i ea venire ꝯtingat nisi tunc aliq voto vel religioni sint astricti. Dicūt tñ qdā q ieiuniū sexte ferie nō ē necessitatis: nisi quo ad carnes: alioqn non liceret cisterciēsibus illud mutare. Sed sm Leonē papā lȝ nō sit necessitatis sabbato a carnibus abstinere: rōnabilis tñ cōsuetudo ꝛ canon Jnno. aliter intelligẗ eo q i illo triduo p⁹ passionē dñi tota fides in sola beata virgine Maria remāsit. Generalia quoq; ꝛ spālia ieiunia ꝑ epos i synodo ꝛ cōcilijs instituta solui nō debēt. Siqdem ad necessaria ieiunia tenētur doli capaces: cū ꝛ ipsi delinquere possint: dispensari tamē pōt circa hoc cū ipuberib⁹ ꝛ ēt cū cōstitutis i maiori etate: ꝛ cū senib⁹ ꝛ ifirmis ac debilib⁹. Monialeres vero lȝ ꝓpter viroꝝ ꝓhibitiōeȝ ieiunia votiua voluntaria dimittere debeant ꝓut supra dictū ē: indicta tñ per ecclesiā nō licȝ: ꝛ si i illis sacerdos forte ꝓpter scādalū cum eis valeat dispēsare. Alr. n. idicta ieiunia redimi pecunia vel alio mō nequeūt nisi casualis necessitas subsit tunc. n. bñ pñt redimi vel cōmutari: sicut ꝛ ieiuniū festi qd ē die lune fit in sabbato. Uñ ꝛ i qbusdā locis in qbus sūt ecclesie sancti Quirini nō ieiunatur i vigilia oium sanctoꝝ: sȝ die tertia ꝑcedenti. De hoc dcm̄ ē in ꝓhemio secūde ptis. Posset ēt fieri vt qdā dicūt vt i dcis ieiunijs bis: parū tñ comedereẗ: sicut faciūt cisterciēsi. opantes q ad tollēdū scandalū ꝛ charitatē suādā aliqd ꝑgustant nec ꝓpter hoc ieiuniū ꝑ ecclesiā idictū soluere dñr. Uolūtaria vero. s. ad que aliq voto vel ꝓposito se astringūt: vl ēt q sacerdotes ꝓter indicta ꝑ peccata iponūt lȝ cōmutare ꝛ redimeẗ: ēt si nulla cā subsit dūmō vtilior sit cōpēsatio. Ceteꝝ comedere an horā comedēdi: ꝛ an missam i ieiunijs statutis ꝛ necessarijs mortale pcm̄ eē sacri canones affirmāt: i volūtarijs vero veniale. Circa vigilias apostoloꝝ notādū tñ q ieiuniū paritatis: qñ vȝ paria sunt sanctoꝝ merita pariter ieiunam⁹: sicut pȝ i vigilijs beatoꝝ Jacobi ꝛ Bartholomei ꝛ alioꝝ apostoloꝝ: q non hñt ieiunia instōnis: i qb⁹ ieiūam⁹ ꝓ eo q fuerūt apli: qñ alij apli vigilias hñt. Cū eni sint meritis pares: decet vt oēs hēant ieiunia: vñ ꝯci. hincarhoñ. dic q

oium aplo℞ vigilie sūt ieiunāde p̄ter vigilias aplo℞ Philippi ⁊ Jacobi ⁊ Joānis euāgeliste. Ecclesia tñ gallicana nō tȝ nisi de sex apostolis: ⁊ d̄ q̄tuor eo℞ ieiunijs. Petrus ⁊ Paulus hñt pariter vnū: q᷑ eadē die passi sunt. Simon ⁊ Judas habēt aliō. Mattheus hȝ tertiū. Andreas q̄rtū. In vigilijs isto℞ ieiunādū ē: vt sicut illi passi sunt ꝑ xp̄i noīe: sic ⁊ nos cū eis ꝯpatiamur: si cū eis regnare velimus De alijs ꝟo aplis istitutū non est, ꝑpter aliq̄ impedimēta. Ecce enī festū Philippi ⁊ Jacobi ē iter pascha ⁊ pētheco. qd̄ tp̄s gaudij ē ⁊ leticie: ídeoq᷑ tūc nō ē ieiuniū. Si opponit̄ d̄ ieiunijs letaniarū. Rñdet̄ q̄ necessitas iteruēit: put ibi dicet̄: vel id nō est ieiuniū necessitatis: sed volūtatis: ⁊ de eo q̄ qdam ꝑpter expectatiōez spūs scī ieiunāt ab ascēsiōe vsq̄ ad penthecostē: ꝑ eo q̄ apli dn̄r hoc tp̄e ieiunasse. Rñdet̄ q̄ nulla scriptura autētica dicit aplos tūc ieiūasse. Unde tunc ieiunādū nō est: q᷑ tp̄s illud est de tp̄e paschali. In vigilia tñ pēthecostes hñ ieiunādū est: vt ꝑ ieiuniū mūdari ⁊ purificari spm̄ scm̄ digne suscipere mereamur. Itē Jacobus zebedei frater Joānis euāgeliste occisus ē ab herode ī dieb᷒ azimo℞ q̄re ieiuniū nō hȝ: nec ēt tūc de illo festū celebrat̄: put ī septia pte sub ipsi᷒ festo dicet̄. De btō Bartholomeo cui᷒ festū celebrat̄ nono kalēdas septēbris: dr̄ q̄ fuit excoriat᷒: ⁊ seq̄nti die obijt: ⁊ sic si hēret vigiliā oporteret q̄ eēt tertia die añ: qd̄ eēt ꝯtra normā alio℞ festiuo℞ ieiunio℞. Quidā aūt celebrāt festū excoriatiōis: alq obit᷒: ⁊ merit᷒. Sed sicut in ꝯcilio bracaren. cauet̄: ī h̄ ꝯsuetudo eiusdē ecclesie ē obsuāda. Barnabas aūt nō hȝ ieiuniū: q᷑ nō ē de numero. xij. aplo℞ nec dr̄ apls nisi q᷑ cū eēt socius Pauli: missus ēt fuit ad p̄dicādū vn̄ Segregate mihi barnabā ⁊ Paulū. De beato q̄q̄ Thoma nō est ieiuniū statutū: q᷑ ei᷒ festū est ī aduētu dn̄i vbi ꝯtinuū ē ieiuniū. Matthias ēt ieiuniū instōnis nō hȝ: q᷑ frequēter festū illi᷒ solet ꝯtingere ī q̄dragesima: ⁊ sp̄ est in septuagesima: ⁊ tūc ē tp̄s ieiunij: vel q᷑ nō fuit ī p̄mitiuis aplis: sȝ post passionē dn̄i sorte ē electus ⁊ ꝑ electionē alio℞ loco Jude ꝯstitut᷒: vn̄ ꝑ pheta. Et ep̄atū ei᷒ accipiat alter. Decretalis tamē dicit q̄ hic hȝ vigiliā ⁊ ieiuniū: nec ē vis siue istud festū fiat ī p̄ma die bisextili siue ī secūda, put in. 8. pte sub anno solari dicetur. Joānes euāgelista festū hȝ tertia die p᷒ natale dn̄i: ⁊ tunc nō est ieiuniū: tū ꝑꝑ festa tūc occurrētia: tū q᷑ ip̄e die illa nō obijt imo ī die festi beati Joānis baptiste. Si tñ sieri posset bonū eēt ī oīb᷒ apostolo℞ vigilijs ieiunare. Beat᷒ laurentij᷒ sol᷒ iter martyres: ⁊ solus beatus Martin᷒ iter ꝯfessores ieiuniū habēt. Porro dicūt qdā q̄ nō soluit ieiuniū: sȝ peccat qui in ieiunijs īdictis p̄terq̄ ī q̄dragesima comedit caseū ⁊ oua. Alij ꝯtradicūt. Ex cā tñ ī aliqb᷒ locis h̄ posset ꝯcedi. 4. di. deide. De ieiuīo itaq̄ q̄dragesime Gre. ita dicit par aūt est: vt qbis dieb᷒ a carne aialiū abstinemus: ab oīb᷒ q̄q̄ q̄ semētinā tr̄hūt originē carnis ieiunemus a lacte vȝ: caseo ⁊ ouis. Quidā aūt heretici dicunt q̄ xp̄iani nūq̄ deberēt carnes caseū ⁊ oua cōmedere: q᷑ vt dicūt hoc nō legit̄ ī nouo testō: imo apli iudicarunt abstiere ab imolatis simulachro℞ ⁊ sanguie ⁊ suffocato. Et apls. Si esca scandalizauerit. f. m. non. m. c. ī eter. Et alibi. Bonū est: nō mādūcare carnē neq̄ bibere vinū ⁊c. Nō legit̄ ēt vt dicūt q̄ xp̄s ex aliq̄ n̄a co℞ q̄ mouent̄ discipulis ad mādūcādū daret nec ētiam se manducare sineret p̄ter pisces: nec ex fructu alic᷒ creatur̄ q̄ moueat se: excepto fructu apū. Electuarijs ꝟo nō alr̄ vti lȝ nisi sicut alio cibo delicato: sec᷒ ī medicis curatiuis: ꝯseruatiuā tñ vbi nullū ē signū istātis ī firmitatis recipe nō lȝ. Quidā tñ dicūt q̄ ꝑ nulla medicis: nec ēt ꝑ electuarijs ieiuniū soluit̄: nec ēt ꝑ potu ante cibū vel post. Sic. n. vr̄ iductū ex ꝯsuetudie ecclesie ieiunātis ⁊ hoc tollerātis. Senescalchi aūt vel qlibȝ alij s̄uitores vel portātes encenia nō soluūt ieiuniū si p̄gustāt cibo℞ ante dn̄os forte d̄ toxico dubitātes. Quib᷒ ēt casib᷒ mōachi ab herib᷒ seruiētes: ⁊ alij s̄uitores pn̄t carnes p̄gustare, Idē q̄ ēt de medicis p̄gustātib᷒ medicinas. Tpe ieiunio℞ p̄cio᷒se vestes dep̄onūt̄: ⁊ humiles assumūtur: ⁊ carnes tā solid᷒ q̄ liq̄de dimittunt̄. Sed cū pisces sint caro q̄re hoc tpe comedunt̄. Rn̄sio: de᷒ nō maledixit aq̄s: q̄si ꝑ aquā baptismi futura erat remissio pcō℞: h. n. elemētū dignissimū ē qd̄ sordes abluit: ⁊ sup qd̄ sp̄us dn̄i añ mūdi ꝯstōnē ferebat̄ terre ꝟo maledixit ī opib᷒ hoīs: idē ē q̄ oē gen᷒ carnis qd̄ ī terris ꝯsat̄ tā q̄drupedis q̄ aues ī ieiunijs nō lȝ comedē. Et lȝ qdā aues circa mare ꝟsent̄: ⁊ ī aquis: q̄dā ī eis vel ex eisdē nascant̄ magis tñ ad n̄āȝ terre aq̄ nutrimētū ꝑcipiūt quo ad hoc ptinere dn̄r. Adhuc cū qdam pisces sint hñtes ex vna pte formā q̄drupedis aialis ⁊ ex altera piscis vt biucrus: ī ieiūijs pn̄t comedi ex pte q̄ piscis vr̄: ex alia ꝟo minime. Adhuc pisciū vsus s̄m Greg. ita xp̄iano ꝯtingit̄: vt h̄ ei ī firmitatis solaciū nō luxurie pariat icentiuū. Denique q̄ a carne abstiet nequaq̄ sūptuosiora marina℞ belua℞ ꝯuiuia p̄paret. Uinū q̄q̄ ī ieiūio sic bibere p̄mittimur vt ebrietatē oinosugiam᷒. Un̄ ī penitētionali romāo statutū ē vt penitēs ꝑuis piscicul̄ ⁊ mediocri ceruisia tēꝑate vtat̄: ex d̄ homici. c. z. Postrēo notādū ē q̄ sicut ait Grego. ī omelia illi᷒ euāgelij. Homo qdā diues fecit cenā magnā: refectio corpis ī dieb᷒ ieiunio℞ postquā nulla alia parat̄: non prādium sed cena vocatur.

¶ De officio q̄rte ferie. Rubrica.

Unc ad huius dici officium redeam᷒. Siq̄dē ī hac q̄rta feria examinant̄ ordinādi: an sint idonei ad suscipiendos ordies vel nō q̄si ī q̄rta etate leuite a dauid ⁊ a salomōe ad tēpli misteria distributi sūt: ⁊ idē ē q̄ due lectiōes legūtur ad missā: q̄rū p̄ma q̄ legit̄ sub tono nocturnali. f. declinādo: significat vet᷒ testm̄: ⁊ scd̄a q̄ legit̄ sub cōi tono. f. ascēdēdo: significat nouū test. ad significādū ordinādos ī vtroq̄ testō debere eē istructos. Monēdi eni sunt q ad ordinez sacrū ꝯscendūt: vt hēant noticiā legis ⁊ ꝑpheta℞ qb᷒ possint alios erudire. Pria lectio ē erit ī nouissimis. Jsa. z. c. Scd̄a ē locut᷒ ē dn̄s. Jsa. 7. c. Sȝ ⁊ lex ⁊ ꝑphe ī q̄rta mūdi etate viguerūt. Doctrinā ieiunio℞ habem᷒ a veteri test. vt p̄missū est. Semel genua flectunt̄: q᷑ tā ī lege q̄ ī ꝑphetis deus vn᷒ colit̄ p̄cipit̄. Quotiēs aūt in q̄rta feria due lectiones legunt̄: totiēs ī āno ī ꝑximo sabbato possunt gn̄alr ordies celebrari: qd̄ septies ꝯtigit: vȝ: ter in q̄dragesima: ⁊ ter extra q̄dragesimā: d̄ quo dcm̄ ē ī ꝑhemio scd̄e ptis. In sextis ꝟo ferijs ieiūio℞ quattuor tēpo℞: vna dūtaxat lectio ad missā legit̄: q᷑ lex ⁊ prophetie q̄ fuerūt ī q̄rta etate in vno euāgelio ī septa etate recapitulant̄. Sāc hui᷒ q̄rte ferie euāgeliū est. Missus ē ⁊c. qd̄ ē Luce. j. c. ī quo paranimphi recitat̄ annūciatio: ꝟginis ꝯsensus: ⁊ dn̄i īcarnatio: q̄ prophetijs nubis fuerat ante declarata. Un̄ p̄cinit propheta introitū. Rorate celi desup: ⁊ nubes pluāt iustū. Jsa. 45. c. Rorate celi dicit ⁊ pluere: q᷑ descendit ꝟbū in aulā credule ꝟginis sicut pluuia ī vellus. Celos dixit ⁊ nubes angelos ⁊ ꝓphas q enarrāt gloriā dei. In prophetica lectōe: Erit ī nouissimis dieb᷒: qd̄ est Jsa. secūdo cap: agit̄ d̄ mōte dn̄i: ⁊ d̄ ꝑuo lapide creuit ī mōtē q regnabit ī domo Jacob ī eternū: vn̄ recte subdit̄ ī graduali. Tollite portas p̄ncipes vr̄as: ⁊ eleuamini porte eternales: ⁊ introibit rex glorie. Et qs ascēdit ī mōtē dn̄i aut qs stabit ī loco sancto ei᷒. In epistolari lectiōe. Locut᷒ ē dn̄s ad achaz ⁊c. que ē Jsa. 7. ca. manifeste agit̄ de btā ꝟgine Maria cui rite succinitur graduale. Prope est dn̄s: ⁊ ne qua surrepat dubitatio subditur in offertorio. Cōfortamini. Alie tñ ecclesie dicūt Aue Maria gratia plena: dn̄s tecū: bn̄dicta tu ī mu. ⁊ benedi. fru. ven. tui: qd̄ sumit̄ ex dicto euangelio. Cōioē. Ecce ꝟgo ꝯcipiet ⁊ pariet filiū ⁊ vocabit̄ nomē ei᷒ emanuel. Jsa. 7. c. In matutinali ꝟo offō in qbusdā ecclesijs: psal

media finita: dyacon⁹ z subdyacon⁹ z accoliti i albis cum cādelabris z thuribulo, pcessionalr iussu prelati ad pulpitum pergūt: vbi dyacon⁹ pnūciat euāgeliū. Missus ē angelus gabriel a deo: z ei⁹ oniculā: deide incensat altare: z postea ipse z subdiacon⁹ sedent donec vn⁹ accolit⁹ icēsauerit chorū: qd̄ qdē fit ob reuerētiā dñice annūciatiōis: q̄ i ipso euāgelio ptinet. Nempe prelat⁹ illos mittit ad notādū q̄ deus pr̄ p ,pphetas p̄misit ad pnūciādū dñi icarnatiōez futurā: z Gabrielez angelū misit ad annūciādū eā virgini Marie. Dyacon⁹ euāgeliū pnūciās est angelus ānūcians virgini q̄ cōciperet. Altaris thurificatio ē spūs sci ipsi virgini obūbratio. Ministro℞ qes siue sessio ē ipsi⁹ virginis timor z cogitatio q̄lis eēt angeli salutatio. Chori vo thurificatio est patrū illi⁹ tēpis de filii dei icarnatiōe diu desiderata exultatiū gratiarū actio z pgratulatio.

¶ De sexta feria. Rubrica.

IN sexta feria vna tm̄ lectio ad missā legit: q: actor noui z veteris testi de qb⁹ pmissū ē: vn⁹ sol⁹ de⁹ ē: z q: ex vtro q̄ testō vnū euāgeliū fcm̄ ē. Et ē eplaris lectio Egredietur virga d̄ radice iesse: q̄ ē Jsa. xj. c. z manifeste de aduētu z de bta virgine Maria itelligit: q̄ cū eēt imaculata virgo ppe fuit. Jdeo i introitu eccl̄ia pcinit. Prope esto mihi dñe: z i v̄su: beati imaculati i via: q ambulāt i lege dñi: z ad idē ptinet euāgeliū Exurgēs Maria: qd̄ ē Lu. j. c. Graduale. Ostende nobis dñe miam tuā: z offertōū. De⁹ tu: vl̄ fm alios. Audi isr̄ael. Primū respiciūt aduētū quē q: celi enarrauerūt. i. apl̄i pdicauerunt i scdo aduētu cū dño iudicaturi: secūdo ē hodierna statio ad scōs apostolos: de qb⁹ hr̄ i cātico virginis: de quo fit mētio i pmisso euāgelio vbi dr̄. Deposuit po. d̄ se. z exal. hu. i. supbos scribas z phariseos: z exal. hu. i. aplos: z in cōione. Ecce dñs veniet zacharie viii. capi.

¶ De sabbato. Rubrica.

IN die sabbati dicūt q̄ttuor lectiōes de veteri testō añ lcōnē illā. Angelus dñi: q̄ sumūtur de lege z pphetis z i qbusdam ecclesijs pmat. Clamabūt: q̄ ē isa. 19. c. scda ē Leuabit: q̄ ē eiusdē. 35. c. Tertia ē. Sup mōtē: q̄ ē eiusdē. 40. c. Quarta ē xp̄o meo: q̄ est eiusdez. 45. c. Jdeo aūt sūt q̄ttuor q: q̄ttuor sūt ordies bñdicētiū deū: vz: p̄lati clerici: religiosi: z laici: sue ppl̄s q̄s psalmista enūerat dicēs. Dom⁹ isrāel bñdicite dñm: p hoc ppl̄s. Dom⁹ aarō bñdicite dñm: p h p̄lati. Dom⁹ leui bñdicite dñz: p hoc ministri. Qui timetis dñm bñdicite dñm: p hoc religiosi itelligūtur. Prima ergo lectio ptinet ad pplm: scda ad p̄latos: tertia ad ministros: q̄rta ad oēs religiosos. Jn his. n. lectiōib⁹ iformant ordinādi vt ad exēpla sanctor℞ patrū dcōr℞ q̄ttuor ordinū eu zelo bñdicāt dñm: siue vt bñdictio illor℞ veniat sup eos. Uel iō q̄ttuor legunt: q: ieiunās debz hr̄e q̄ttuor cardinales v̄tutes. s. tēperātiā: q: ipm ieiuniū tēperātia ē Prudētiā vñ apl̄s. Rōnabile sit obsequiū vestrū. Fortitudinez: vñ puerbi. xxxi. De muliere forti. i. de ecclesia. Accīxit fortitudie lūbos suos: q: oz nos multū laborare ad h vt caro nr̄a mūda sit qd̄ cū magna fit pugna: q: valde corrupta ē: z spinas z tribulos germiat. z iō cū magna attritiōe venit ad cādorē: sicut z bissus: z iusticiā: vñ Jsa. Et erit iusticia cigulū lumbor℞ ei⁹ z fides cinctoriū renū ei⁹. de xp̄o legit i mēbris: q̄n eni fit iusticia i terra recedūt latrones: silr q̄n iusticia fit i nobis recedūt praui mor⁹ z nō supcrātib z i nobis habitēt. Si vo nō fiat iusticia nō recedūt vñ Jsa. Q: nō facim⁹ iusticiā nō recesserūt habitatores terre: vbi est iusticia ibi pax. Fides aūt ē cinctoriū renū ei⁹: q: vt dicit Grego. Despect⁹ terrenor℞ restrigit fruct⁹ carnaliū voluptatū: vñ si ieiunas a cibis corpis oz vt ieiunes a cibis demōis z comedas cibos mētis: q āt sic ieiunāt nō nocebit eis ignis tribulatōis nec ignis iniūden⁹: sicut nec trib⁹ pueris nocuit ignis fornacis babylōis: z iō seqtur lectio Daniel. 4. c. Angelus dñi. Precedit aūt ipa lectio ordinatiōez clericor℞: ad notādū q̄ nemo rite pōt ad pseccratiōez accedere nisi prius trāseat p fornacē atq: i fornace deū bñdicat. Juxta illd̄ sapie. Uasa figuli pbat fornax z hoīes iustos tentatio tribulatiōis: q: q ad sacrū accedūt misteriū pbādi sunt i camio multar℞ tribulationū z tētationū. Juxta illd̄ apl̄i. Et hi pbent p̄mo: z sic ministrēt. Propter ordinādos. n. legitur ad significādū q̄ sic viuere debent: vt nō noceat eis aliquis ignis regis babylonis. i. dyaboli: sicut ignis trib⁹ pueris nō nocuit. Et sequūt bñdictiōes. s. hymn⁹. Bñdictus es dñe zc. q: post pbatiōez coronant: z a dño bñdicent: z in fine subijcit v̄sus. Glo. pa. zc. i laudē z i honorē trinitatis: qd̄ nō fit post psal. Bñdicite: z tuz q: ibi in vltio v̄su fit mētio de pr̄e z filio z spū scō: iū q: ibi i scō triū puer℞ tota trinitas fuit dhonestata: hi vo v̄sus pcedētes ad solūs pr̄is ptinēt laudē: z i ordinādis trinitas honorat. Choro aūt licz sedere dū lectio ipa dr̄ sed nō i cantu. Aliud. n. significat ipsa lectio i legēdo: aliud i cātādo: vñ nūc stare dz eps z cler⁹: q̄si nō dhem⁹ quiescere: q scim⁹ pueros illos p deo laborasse. Dicūtur aūt i sabbatis ieiunior℞. 7. lectiōes cū euangelio cōnumeratio: eo q̄ septē sūt ordies: z qdā dicūt. 12. pro eo q̄ antiquitus rome: z adhuc i pstātinopoli fieri dr̄: legebantur grece z latine: z legebant. 12. lectiōes p. 12. lectores q̄r sex erāt greci z sex latini. Erāt tamē solūmō sex i sententia: quoniā ille sex sine euāgelio: que legebant latine legebant z grece: sicut si dixerim⁹ Amē: z postea dixerim⁹ fiat: nō iō due res erūt. Jdeo aūt legebant duplr q: Rome erant greci qb⁹ latina lingua icognita erat. Erāt et latini pmixti qb⁹ greca icognita erat: vel hoc fiebat ad notādū vtriusq: ppli vnionē. Ceterū ad orōnē: q̄ dr̄ p⁹ lcōnē. Angel⁹ dñi. s. deus qbus pueris zc. nō flectit ecclesia genua: lz i orōnib⁹ aliarū lectionū añ flecterēt: pter q̄ i octauis pētecostes: ad ostēdēdū q̄ eccl̄ia pformia ē trib⁹ pueris. Fecit. n. nabuchodonosor statuā: z cogebat oēs adorare eā sed tres pueri cum Daniele noluerūt genua flectere añ statuā: talēs debēt eē ordinandi q ante statuā. i. añ mūdi gloriā genua nō flecterant. Quare clerici ordinēt: z q̄re i sabbato dictū ē i pbemio secūde ptis. Quidā pferunt sacros ordines iter lectiōez Angelus z eplam Pauli: vt post ordinatiōez pponāt ordinatis eplam z euāgeliū ad istar boni pastoris: q mittēs filiuz monet eū qd z q̄liter actur⁹ sit. Ordinati. n. p capellas mittēdi p eplam monent: vt alios corripiētes bñdictionē quā acceperūt custodiāt: p euāgeliū vo dr̄ eis. Euntes docete oēs gentes. Nōnulli et subdyaconatu añ eplaz rōne premissa pstito ptinue postea dyaconatū z sacerdotiū pbēt: qb⁹ pestitis i voce letabūdā erūpūt dicētes. Bñdict⁹ es dñe eo q̄ hi pserttim ordies iuitant ad laudes: z pstant citra euangeliū: q: Moyses z Aaron leuitas i tabernaculi misterijs ordinauerūt: z xp̄s. 72. ordinatos ad pdicādū misit. Debz añ legi epl̄a. s. Rogam⁹ zc. q̄ est. 2. ad Thessal. 2. c. ab aliquo de ordinatis dic ipsa: q: eps debet p̄us ordinatos āmonere z postea ad maiorez āmonitiōez eplam illis tradere. Preterea ordinatus doctrinā sibi i ordinatiōe traditā per hoc se reducere i op⁹ ostēdit: ppter eādē et rōnē vn⁹ de nouiter ordinatis legit tūc euāgeliū Anno. 15. qd̄ ē Luc. 3. ca. post eplam et cantat tract⁹: q significat grauitatē: quā sacrat⁹ seu ordinat⁹ huat dz ne i supbiā elat⁹ i laqos icidat dyaboli. Cōioest. Exulta satis: q̄ est zacharie nono capi.

¶ De dñica quarta aduētus dñi. Rubrica.

IN quarta dominica aduēt⁹ p̄mū rñsoriū i nocturnis est. Canite tuba: qd̄ sūptū ē de Jobele. Antiquitus eni iudei canebāt tubis ad iuitandū hoīes ad nuptias z ad solēnitates z ad mouēdū castra. Uñ nūc pcipit dña p̄latis vt cātent tubis inuitātes gētes ad nuptias noui regis quarū dies iste. s. dies natalis dñi

in qua xp̄s desponsauit sibi humanā nām: sm̄ qḋ dr̄ i psal
mo. Et ipse tāq̄ spōsus ꝓcedēs d̄ thalamo suo. Canitꝰ igi
tur: qꝛ ꝓpe sūt nuptie: ⁊ ꝑ ꝓmissā cōm cātores hac septia
na altius soluto vocē suā exaltāt i rn̄soꝛiis ⁊ i introitib̄ꝰ: vt
si pus sopoꝛe negligentie oppssi lectienib̄ꝰ excitari nolu
mus: saltē vociferatōibus ⁊ tumultu cātuum excitemur.
Siqdem i septē annis ante annū iubileū ꝑcepit dn̄s cane
re tubis ꝓ ipsiꝰ āni iſtantis leticia. In hac autem histoꝛia
huiꝰ dn̄ice ꝑtim ex ꝓphetis parti ex euāgelio ꝯpilata cōis
vtriusqꝫ dēcātanť aduētꝰ: ⁊ ꝑfecti vocatio gētium declara
tur ꝑ xp̄i aduētū vbi i ꝑsona apostoloꝝ vel doctoꝝ dr̄. Ca
nite tuba ⁊ vocate gētes. Sanē gētilitas videns calciatā
foꝛe diuinitatē i vtero ꝟginali ꝓclamat ad eā i introitu: di
cens sm̄ qasdā ecclesias. Memēto nr̄i dn̄e i bn̄placito
p. c. hē i filio: i quo bn̄ ꝯplacuisti ex milibꝰ ꝑplis: q fuit tuꝰ
ab initio mūdi. Et iō ꝯgratulanť alteri i epla: dicēs sm̄ qs
dam ecclesias. Gaudete: que est ad philippēses. 4. Sꝫ iu
xta ꝯsiderationē vteri ꝟginalis cātat i graduali dn̄m ꝓ
pe eē: ⁊ celerē eiꝰ aduētū. In alla ꝟo. Ueni dn̄e: i offertō.
Cōfortamini: ⁊ i cōione. Ecce ꝟgo ꝯsiderat: ⁊ ꝯsolaťꝫ: ⁊ cāꝫ
ꝯcludit ꝯsolatiōis. ¶ Porro ad ostēdēdū desideriū antiquo
rū patrū i fine aduētꝰ cantanť septē āriphone: vnaqꝫ sm̄
ordinē suū sua die vsqꝫ ad natale q̄ incipiūt ab o. Pʼia est
O sapiā ⁊c. Sunt aūt septē: qꝛ diriguntur ad xp̄m: i quo re
quieuit spūs sapie ⁊ itellectꝰ: spūs ꝯsilij ⁊ foꝛtitudinis ⁊c. ꝑ
que septē dona sue icarnatiōis nobis grāꝫ ministrauit ꝓut i
ipsis septē antiphonis appet. Sūt etiā septē: q̄ cantanť in
designatōe antiquoꝝ patrū: q septenario fuiētes aduētuꝫ
dn̄i expectabāt. Unī i oībus dr̄. Ueni: vel septē sunt ꝑ se
ptē dona spūs sci: que xp̄s veniēs largitꝰ est mūdo: ⁊ ꝑ que
expectātes illuminati sunt: ⁊ sunt oēs scdi toni. Prioqꝫ
qlibet loqtur de vtroqꝫ aduētu. Scdo qꝛ signant nobis ge
minā dilectionē. s. dei ⁊ proximi. Tertio ꝑ geminam xp̄i
ad quē diriguntur naturam: vnde Gemine gygas substātie.
Quarto qꝛ ipse antiphone notāt desideriū tā antiquoꝝ pa
trū expectātiū ꝓmū saluatoꝛis aduētū q̄ modernoꝝ expe
ctātiū scdꝫ. Oēs ergo sunt scdi toni i signū qꝛ scdm expe
ctamꝰ aduētū. Et aduerte qꝛ ille: q̄ hn̄t in ꝑncipio ꝟba ꝑti
nentia ad diuinitatē: ꝑtinēt ad eos q spectāt ꝓmū: vt o sa
piētia ⁊ o adonay. Adonay autē itꝰ ꝑfať dn̄s: qꝛ dn̄atur
cuncte creature: vel qꝛ oīs creatura dn̄atōi eius subit. Ille
vero q̄ habēt ꝟba ꝑtinētia ad hūanitatē ꝑtinēt ad expectā
tes scdm: vt o radix iesse: ⁊ o clauis dauid. Sunt et q̄dam
q̄ vtriqꝫ ꝯueniūt: vt o rex gentiū. Nā dei filiꝰ dr̄ rex sm̄ di
uinitatē. Iuxta illud. Deꝰ iudiciū tuū regi da ⁊c. ⁊ ē sm̄
humanitatē. Iuxta illud. Dn̄e i ꝟtute tua letabiť rex ⁊c.
Sepiꝰ tamē sm̄ humanitatē rex dr̄: qꝛ sm̄ eā est vnctꝰ oleo
leticie pre ꝯticipibꝰ suis. ¶ Rursus ecclesia i his septē anti
phōis ostēdit multiplicitatē moꝛbi sui ⁊ ad quālibet petit
remediū sui moꝛbi. Naꝫ ante dei filij aduētū in carne era
mus ignoꝛātes siue ceci: penis eternis addicti: sui dyabo
li: malo peccati ꝯsuetudine vincti: tenebris obuoluti: exu
les a pr̄ia ⁊ expulsi. Iōqꝫ idigebamꝰ doctoꝛe: redēptoꝛe: li
beratoꝛe: eductoꝛe: illumiatoꝛe: saluatoꝛe: qꝛ igiť ignoꝛātes
eramꝰ ideo ab ipso doceri idigebamꝰ. Unī i ꝓma antipho
na clamamꝰ. O sapiā: que ex oꝛe ⁊c. ecclesiastici. 24. ⁊ sa
pientie. 8. ⁊ Isa. 40. c. Qꝛ ꝟo poꝫ ꝓdessem doceremur
⁊ nō redimeremur: iō in scda ab ipso redimi postulamus.
O adonay ⁊c. Exo. 6. ⁊. 13. ⁊. 3. ⁊. 19. ⁊. 20. c. Sed qꝛ nil pro
desset si essemꝰ doceri ⁊ redempti: ⁊ adhuc pꝰ redēptioneꝫ te
neremur captiui: iō in tertia petimꝰ liberari. O radix iesse
⁊c. Isa. 40. ⁊. 2. ⁊. 60. ca. Sꝫ qd ꝓdessꝫ captiuis si eēnt
redempti ⁊ liberati: si tamē nōdū essent ab oī vinculo abso
luti: vt. s. sub pctō essent: ⁊ vici libere quo vellēt ire nō pos
sent: ⁊ iō in q̄rta ab oībꝰ peccati vinculis educi petimꝰ. O
clauis dauid ⁊c. Apoc. 3. ⁊ Isa. 42. ⁊ Luc. 1. c. Preterea
qꝛ hi q diu fuerūt i carcere oculos hn̄t obtenebrantes nec
cloꝛe videre possunt: iō post absolutionem a carcere restat
nos illuminari vt videamꝰ quo ire debeamꝰ: ⁊ iō i q̄nta h
petimus. O oriens splendoꝛ ⁊c. zach. 6. Sapie. 7. ⁊ Ma
lach. vlt. ⁊ Luc. 1. c. Sꝫ si essemꝰ doceri ⁊ ab inimicis peni
tus liberari ⁊ illuminari: qd valeret nisi deberemꝰ ad regnū
ꝯduci ⁊ ibidē saluari: ⁊ iō i duabꝰ sequētibꝰ petimꝰ saluā
ri: o rex gentiū ⁊c. ⁊ Aggei. 2. ⁊ 1. Pe. 2. ⁊ Eph. 2. ⁊ Gen.
2. ca. In qua petimꝰ salutē gentiū. Et o emanuel ⁊c. Isa.
7. Math. 1. ⁊ Isa. 33. ⁊ Gen. penul. ca. In qua petimꝰ sa
lutē iudeoꝝ. In qbusdā ꝟo ecclesijs addunť alie due. Pri
ma in honoꝛē beate ꝟginis Marie que cōcepit: scda ꝓ
angelo: q ad ꝟginē introiuit: vl in honoꝛē sancti Thome cu
ius festū tunc accidit. Hec qdem addunť vt ꝑficiať noue
nariꝰ numerꝰ ad designādū: qꝛ ꝑ septē dona spūs sci ꝑuenie
mus ad nouem oꝛdines angeloꝝ quoꝝ qlibet desiderabat
xp̄i natiuitatē: vt impleret numerꝰ ipsoꝝ q de celo cecide
runt. Quedā ēt ecclesie cātant duodecim: q̄ exprimūt duo
decim ꝓphetas: q xp̄i aduentū ꝑdixerūt: que ēt duodecim
apl̄oꝝ testimonia roboꝛauerunt: ex quo duodecim tribus
⁊ duodeci milia signati saluanť: sꝫ nō sunt nisi septē habē
tes veniā. Oēs aūt icipiūt ꝑ o qḋ ponitꝰ admiratiue potiꝰ
q̄ vocatiue. Cantanť in vespis: qꝛ dn̄s venit in vespa mū
di: Hic est Helias: q sero carne ⁊ in mane pane vesciť: dn̄s
scꝫ nr̄: q in vltima etate mūdi carnē assumpsit ⁊ diluculo
resurgens in panē angeloꝝ trāsiuit. ¶ Et no. q hec hebdo
mada ꝓpria natiuitati p̄paratoꝛio merito nūcupať: ⁊ ea hi
storia. Clamo i foꝛtitudie cantať: que nō vt qdā simplices
autumāt ad q̄tuoꝛ tpa: sꝫ ad dn̄i ꝑtinet ꝓximā natiuita
tē. Unī cū sex matutinalibꝰ laudibꝰ decantať: qsi q̄libet il
lius ferie ꝓprias hꝫ ad laudes antiphōas: qꝛ ꝑ sex etates
antiq se ēi aduentū p̄parauerūt: ⁊ nos ꝑ sex opa miseri
coꝛdie ad sm̄ ēt ꝓparamur. Uerūtn̄ feriales antiphōas: q̄
in illa feria: i qua occurrit festū sancti Thome scripte sūt
octaua die antea qdaꝫ canere ꝯsueuerūt. Decet. n. ante na
tiuitatē dn̄i cantꝰ oēs antiphonas ⁊ fere oia rn̄soꝛia reno
uari: qꝛ sicut ꝑ plures ⁊ freq̄ntioꝛes nūcios magis ac ma
gis moueť animꝰ subditi ad sollicitudinē honoꝛifice susci
piendi ꝑlatū: sic ⁊ renouatōe cantꝰ magis ⁊ magis moue
mur ad curaꝫ nostre ꝓparatōis in susceptiōe dn̄i ⁊ vt per
quotidianā renouatiōeꝫ cantꝰ excitemur frequētiꝰ ad tur
pes ⁊ terrenas cogitatiōes purgādas: vt sic dignū habita
culū ⁊ oꝛnatū venturo regi regū ꝑria cogitatiōibꝰ p̄pare
mus. Porrō ⁊ totꝰ aduētus ꝓparatio nuncupari: vn̄ i ꝑn
cipio legiť. Abiciamꝰ opa tenebraꝝ: ⁊ iduamur arma lu
cis ⁊c. que oia sunt ꝓparatōis isignia. Intitulatur aūt in
āriqs libꝛis dn̄ica ista. Dn̄ica vacat. Prioqꝫ ostēdit q oēs
sanctꝰ vacat: ex quo Io. quo iter natos mulierū nō surre
xit maioꝛ nō est dignꝰ soluere corrigiā calciamēti: sicut dr̄
i euāgelio huiꝰ dn̄ice. i. icarnatōis mysteria denudare: ⁊ ꝓ
pter hoc dn̄s papa nō faċ stationē apd̄ aliquē sanctū. Se
cūdo dr̄ vacās: qꝛ nō hꝫ ꝓpriū offm̄ sꝫ mutuat alienū scilꝫ
Roꝛate celi ⁊c. ⁊ hoc ꝑ oꝛdines ꝓcedentis dicit̄ qbus fuit
apostolicꝰ occupatꝰ. Sepe eni in decēbꝛi ꝯsueuerunt oꝛdi
nes ab apostolicis celebꝛari. Tertio qꝛ numerū dierū ad
uentus excedit. s. 21. q̄re inter dn̄icas aduētus nō debuit cō
putari: sꝫ vacās potiꝰ appellari. Quarto: qꝛ aplicus olim
hac die dn̄ica elemosynis vacabat: ⁊ tā ipse q̄ sui circa h i
tenti nullā stationē faciebāt: ꝓpter q dcā est vacās. s. a sta
tione ⁊ indulgētia. Quedā ecclesie dicūt in hac dominica
euangeliū. Miserunt iudei: qḋ est Ioh. 1. ca. ⁊ eplam Gau
dete: q̄ est ad philip. 3. c. Alie ꝟo dicūt eplam. Sic nos ex
stimet: que est ad Chorin. 4. cap.

¶ De vigilia natiuitatis domini. Rubrica.

In vigilia natiuitatis domini ē in
troitus. Hodie scietis
qꝛ. v. d. ⁊. m. v. g. e. qḋ est trāsumptū d̄ Exo. 16.
c. Ex eo q ibi dr̄: vespere scietis: q eduxit vos

dñs de terra egypti ⁊ mane. v. g. e. ⁊ põt dici q̄ hec breuis clausula ex vna ptī ad natiuitatē: ex alia ptinet ad resurrectionē: sic hodie. s. i vita pñti sciatis q̄ veniet dñs. i. panis viuus q̄ de celo descendit: ⁊ ma. vi. gliam ei⁹. i. resurrectionis gloriā nō solū humanā: sz ēt gloriā diuinitatis eius. Sane in hac vigilia ecclesia monet ⁊ inuitat filios suos vt pati sint ad suscipiēdū dñm. Vñ in nocturnali officio primū rñsoriū est. Sāctificamini. s. filij israel. i. viri spūales q̄ videtis deū p fidē: ⁊ parati estote vt intersitis ad nuptias q̄ non erit in cena q̄ eijcietur a nuptijs. Moraliter nō obseruabit ɔsilia q̄ pcepta renuit adiplere. Seqtur i xsu. Et mane. vi. glo. ei⁹. i. aduētū glorie ei⁹: vel mane ad lrām. Et h vltima ps de exodo sumpta ē: sz pma nō est sumpta d aliquo libro. Dr̄ etiā caplm. Gaudete in dño Philippē. 4. c.

¶ Diurni ꝟo officij intentio est ostendere q̄ xp̄s nat⁹ sit: ⁊ h dicitur in epistola. Paulus suus ⁊c. que est ad Romanos pmo ca. ⁊ in euangelio. Cū eēt desponsata: qđ est mathei pmo caplo. Hec ēt dixit desponsatio legat̃ Marie: vt sciat̃ q̄ alij fuit desponsata. s. Joseph: ⁊ ab alio fuit fecūdata scz a spū scō. Quedā tñ ecclesie ad hoc vt icredulis maior certitudo sit: pmittūt ,pphetiaz: Propter syon ⁊c. q̄ ē Jsa. 42. ca. in qua oñdit̃ ipm fore nasciturū. Nat⁹ añt est vt pplz saluū faceret: ⁊ terre ingratē dileret: hodie i spe p sacra gratie: mane i re p reuelationē glorie: hec patēt i introitu ⁊ i graduali. Hodie scietis. Exo. 16. ca. ⁊ i alleluia crastina. Quidam tñ dicūt alleluia. Aue maria: ⁊ hoc quādo vigilia ē i dñica. Tunc eni dr̄ alleluia ppter resurrectiōez dñi. Jdez ēt pz in postcōione: Reuelabit̃: q̄ est Jsa. 40. ca. Sed q̄ in ei⁹ icarnatōe erat futura iudeoꝝ dispsio: iō in graduali sb̄ditur xsus. Qui regisi quo p eis orat̃. Quātus sit oñdit ps: q̄ ad introitū cantat̃. s. Dñi est terra ⁊ plenitudo ei⁹: de q̄ etiā dr̄ offerenda. Tollite portas pncipes vr̃as ⁊c. ¶ Jn vesperis aūt vigilie natalis dñi dicūt qdaz psalmos. Laudate pueri dñm: Laudate dñz oēs gentes. Lauda aīa mea dominū: Laudabo dñm deū. Laudate dñm q̄ bonus est ps ⁊ Lauda hierusalez dñm: lauda deū tuū syon: in qb⁹ inuitamur ad laudes. Alij ꝟo dicūt: Laudate pueri dñz laudate nomē domini. Qui confidūt. Jn cōuertēdo domin⁹ captiuitatē syon. Memēto dñe: ⁊ Bñdict⁹. d. d. ⁊ meritet q̄ pmus deuotos inuitat ad laudādū iugiter ⁊ pdicanduz. Scđs monet in deo ɔfidere. Jn trib⁹ sequētibus redditur cā: quare laudib⁹ sit instādum: ⁊ i domino confidēdū. s. q̄ nr̄am captiuitatē conuertit ⁊ multū magnificauit: q̄ ,pmissa compleuit: dū fructū ventris: dauid sup sedē eius instituit: q̄ inclinauit celos ⁊ descēdit: qui dmū de alto manū suam emitteret vt nos eripiat ab aquis multis ⁊ a filijs alienis. Vespere autē iste priuilegiate sunt q̄ cū cetera officia vesptina ppter superueniēs festum mutent̃ iste non mutant̃. Jn vigilijs ⁊ enim alioꝝ festoꝝ capitulū: Hymnus: Antiphona ⁊ collecta. Jn aliquibus etenī ecclesijs tātis vesperis diei officijs expletis solūmodo antiphōa ⁊ collecta de sequenti festo dicunt̃: eo q̄ domin⁹ in vesperis. i. in vltima etate mundi venit ad saluandum saltem reliquias generis humani.

¶ De officio natalis domini. Rubrica.

Quecunqz in offō natalis dñi dñt de exultatione natiuitatis sunt: q̄ sicut cantat̃ in responsorio. Descendit de celis xp̄s. i. de sinu pr̄is vt appareret visibilis. Vnō egressus ei⁹ a pr̄e. i. ab occulto ⁊ intimo patris. Seqtur introiuit scz per aurez ꝟginis. i. per fidem: que ē ex auditu sicut legitur i epl̃a ad Romanos. Vñ cum dixit ei angelus. Spūs scūs supueniet in te: ⁊ virtus altissimi obūbrabit tibi spūi sancto acgesit. Juxta illud. Jn cāticis. Pessulū ostij mei aperui dilecto meo: ostiū desiderij est: pessulū discretio: quasi p discretionē aperui desideriū meū dilecto meo: ⁊ hoc audito dixit, Ecce ancilla dñi: fiat mihi fm ꝟbum tuū. Nō sicut Eua q̄ fregit pessulū quādo voluit eē sicut de⁹. Jntroiuit dico i vterū ꝟginis quo accepit carnē nr̄az: ⁊ exiuit p portā clausam in regionē nr̄am. De hac porta dixit Ezechiel. Porta hec clausa erit in eternū: ⁊ exiuit de mūdo p portā aurē am. i. charitatē: q̄ p crucē. Maiorē. n. charitatē nemo hz quā vt. a. su. po. q. pro. a. suis. ¶ Et ē aduertēdū q̄ dñs in fine anni nasci voluit: vt ostēderet se in vltima mūdi etate venire: in sexta feria conceptus: in dñica natus: in sexta feria crucifixus fuit: ⁊ in dñica resurrexit vt q̄ hominem in sexta feria plasmatū pdiderat: i sexta feria liberaret: ⁊ qui dixerat in dñica. Fiat lux: i dñica veniēs oriēs ex alto nos illuminaret. De hoc dicet̃ sub ti. d parasceue: ⁊ in nocte natus est: vt se sub carne latētem venire signaret: vel vt se ad illuminādū noctē nr̄am venire mōstraret q̄ habitātib⁹ in regiōe vmbre mortis lux orta est eis. Vñ ab eius natali dies plongant̃ i q̄ credentes i eū ad eternitatis lucē vocātur: rōnabiliter itaq̄ nocturna officia celebrātur. Cū autē cetera festa saluatoris: scz passio: resurrectio: ascēsio: pēthecostes: ⁊ alia sint variabilia: q̄ nō celebrant̃ semp i eisdez kalēdis siue i eadem die mensis: q̄re hoc festū ē inuariabile cū semp est in eisdē kalēdis siue eadē die mensis. Rñdeo fm Augustinū. Hoc festū ptinet ad memoriā tm̃: vñ sufficit p illud memorari q̄ certa die mēsis xp̄s nat⁹ fuit: ⁊ iō semp eadē die mēsis celebrat̃: lz ipsa feria variet̃ pp mutationē lr̄e dominicalis: alia ꝟo festa ptinēt ⁊ ad memoriā ⁊ ad sacrm̃. ꝟ. gr̃a: xp̄s passus est sexta feria: vt hoiez q̄ i sexta feria ceciderat rdimeret: ⁊ sic d alijs: ⁊ iō oz q̄ sub diuersis kalēdis fiant: in eadē tñ feria. s. in dñica. Preterea sp pascha nr̄m accipit̃ dñica pma post pascha hebreoꝝ: q̄đ ē semp. 14. luna: q̄ ergo luna. 14. nō semp est eodē tpe vel eadem die mensis: imo variat̃ fm ānos solares: iō ⁊ pascha nr̄m nō sp est eodē tpe nec in eodē die mēsis: lz semp sub eadem feria. s. in dñica celebrat̃. ¶ Rursus iō pascha: pēthecosten: ⁊ alia festa variabilia sunt nec certe diei mēsis sūt annotata: ne videamur imitari iudeos: q̄ sp illa celebrant in certis kalēdis. Alcuin⁹ ꝟo dixit: q̄ iō hoc festū p singulos dies variatur: q̄ nat⁹ est nobis: qui p singulos mundi dies lauat illos: q̄ p peccatum Ade sunt maculati. ¶ Circa offm̃ nocturnale sciēdū q̄ inuitatoriū. s. xp̄s nat⁹ est nobis ⁊c. in psona angeloꝝ cantat̃ a qbus pastores vel pot⁹ ois ppl̃s ad adorādū natū dñz inuitat̃. Noue ꝟo psalmi distinguūtur p tria nocturna: vt notet̃ q̄ oēs sancti pr̄es q̄ fuerant in trib⁹ tpib⁹. s. ante legem sub lege ⁊ tpe gr̃e in nouo testō sociati sunt p aduētū xp̄i nouē ordinibus angelorū: vt sicut angeli sancte trinitati congaudēt: sic ⁊ illi cōgaudeāt. Jn pmo psalmo igit̃ de eterna xp̄i genitura ⁊ ineffabili. Jn secūdo de ei⁹ icarnatiōe. Jn tertio de laudib⁹ sponsi ⁊ sponse: cūq̄ i trib⁹ pmis lectionib⁹ p Jsa. oracula testificamur: q̄ non tā ,pphetice q̄ euāgelice icarnationē christi descripsit. Prima est. Primo tpe. Jsa. 9. ca. Secunda est. Cōsolamini cōsolamini popule me⁹ dicit de⁹ vester. Jsa. 40. ca. Tertia est. Cōsurge cōsurge. Jsa. 42. ca. Jn ipsis etiā sit ,pmissiōi aliis ostēdit̃ ,pmissiōis ipletio. Primus nocturn⁹ recolit tps añ legez seu eos q̄ fuerūt añ legē vt Abrahā Jsaac ⁊ Jacob: scđs nocturnus recolit tps legis: seu eos: q̄ sub lege fuerūt: vt dauid ⁊ ,pphetas ⁊ alios plures: ⁊ iō in antiphōis: q̄ cātant̃ in illis duob⁹ nocturnis: q̄ ad vet⁹ testm̃ ptinēt: nō dr̄ alleluia: quoniaz patres illoꝝ temporū differebant̃ ab eterno gaudio. s. a pr̄ia. Jn qua iuxta. Apochalypsim cantat̃ alleluia. Terti⁹ ꝟo recolit nouū testm̃: qđ habuit initiū a baptismo: qđ tertio tempore. s. gr̃e nobis collatū est: seu eos q̄ fuerūt in nouo testō vt sunt apostoli: martyres: ɔfessores ⁊ alij sancti. Jdēq̄ in illis antiphonis: q̄ eos recolunt: ⁊ q̄ ex nouo testō sumūtur. canit̃ alla: q̄ istos plus honorauit s⁹ aduētus q̄ pcedentes p̄ics: ita vt sī digni de h mūdo migrātes illico i celū trāsi

ferant: ⁊ societati sanctoꝝ iungant: qđ antiq̃ pr̃es longo tpe expectauerũt murmurantes ĩfra claustra iferni. Ante nocturnos solẽt ĩ q̃busdã locis sup altare tres pãni põi ad designationẽ pmissoꝝ triũ tẽpoꝝ: ⁊ ĩn singulis nocturnis singuli amoueri. Prim⁹ niger p tempore añ legẽ. Secũd⁹ alb⁹ p tpe reuelationis. Terti⁹ rubeus p tpe grẽ ꝑpter dilectionẽ spõse cãdide ⁊ rubicũde. In q̃busdã ãt ecclesijs suspendunt duo pãni: ĩ q̃busdaꝫ vilea: ⁊ ĩ q̃busdã nulli. put in pma pte dcm̃ est sub ti. de picturis. Sane ad pmũ rñsoriũ pmi nocturni dñr ĩ q̃busdaꝫ ecclesijs tres ꝟsus pp cãꝫ reddita sub pma dñica aduẽtus: ⁊ p⁹ quodlibet triũ rñsoriorũ pdcõꝝ dr. Gloria patri ⁊c. hoc iõ quoniã ĩ trib⁹ rñsorijs tria significant. s. restauratio angeloꝝ: reparatio hominũ: ⁊ modus q̃ ista facta sunt. Restauratio angeloꝝ notat in pmo vbi dr. Gaudet exercit⁹ angeloꝝ. Repario hominũ in scd̃o vbi dr: pax ꝟra descẽdit. Modus ꝟo quo hec facta sũt: ⁊ poti⁹: quo descendit ille q̃ fecit isinuat ĩ tertio qđ est ĩ q̃busdaꝫ locis. Descẽdit de celis. In quo oñdit vt pmissum est deũ descẽdisse a pr̃e in ꝟginem: ⁊ ita ⁊ nobi vel p hoc qđ ĩ ipso rñsorio tãgit q̃ intrauit ĩ regionẽ nr̃aꝫ recolitur liberatio habitãtiũ ĩ regione vmbre mortis. Quia ergo hec facta sunt p trinitatẽ: iccirco post q̃dlibꝫ illoꝝ triũ rñsorium. Gloria pr̃i cantat: qđ ad laudeꝫ ptinet trinitatis. ¶ Rursus sicut mãna hẽbat saporẽ simille cuꝫ melle: ita ⁊ xp̃s duo hũit ĩ se. vꝫ: hũanitatẽ ⁊ deitatẽ. Humãitas p simillã. Deitas p mel intelligit. Vñ ẽt in hoc secũdo rñsorio dr. Hodie per totũ mũdũ mellistui facti sũt celi: quasi diceretur: tot⁹ mũdus mellificat⁹ ⁊ dulcorat⁹ ẽ. In tertio vero rñsorio fit triplex iubilus. s. ĩ fabrice: ĩ rãc. In glo. pa. ĩ q̃ gdẽ ĩ trib⁹ saluatorẽ pmẽdam⁹ oñdẽtes q̃ q̃ ieffabilr fabricã mũdi creauit ⁊ ieffabile ꝟ ꝑcis thalão ꝓcessit ⁊ ieffabilr eq̃l pr̃i ⁊ spũi scõ pmansit: sic fuit ab eterno: sic nũc ẽ ⁊ erit ĩ eternũ: ⁊ h tria triplici iubilo significam⁹: p⁹ pmo ⁊ scd̃o: ⁊ tertiũ tertio: ⁊ vt expressius tertiũ significet: ĩn q̃busdaꝫ ecclesijs cãtat. Glo. pa. ⁊c. ⁊ sicut erat in pncipio ⁊c. vsq ad Amẽ. ¶ Et no. q̃ fit iubil⁹ sup. a. ⁊ sup. o. Super a in fabrica: ⁊ in rãc. Sup o fit in glo. pa. ad notãduꝫ q̃ cui fit est alpha ⁊ o. i. pncipiũ ⁊ finis. Jubilus aũt quãdoq; notat expectatiõeꝫ nr̃aꝫ: vt dicet sub ti. de septẽ diebꝰ post pascha: quãdoqꝫ nr̃am ĩfirmitateꝫ: vt in ꝓsu. Tanq̃ spõsu a: q̃nq; rei de qua agit magnitudinẽ vt ibi. Fabrice mundi: q̃nq; gaudij imensitatẽ vt in fine respõsoꝝ. Verbũ caro: ibi enim signat imensitatẽ gaudij: qđ viri sci habent de eo q̃ verbũ caro factũ est: plenũ grã ⁊ veritate. De iubilo dcm̃ est in prohemio quarte partis. ¶ Restat adhuc de sex responsorijs dicere. Et q̃deꝫ ĩ pmis duob⁹ scd̃i nocturni agimus ꝟ grãsi tertio ꝟ parturiẽte. In duob⁹ vero pmis tertij nocturni agim⁹ de parturiẽte: ⁊ in tertio de ꝑtu in quo ꝯsuetudinẽ mulierũ imitamur. Cõsueuerũt eni mulieres visitare pturiẽtes ⁊ partũ: ⁊ eis munuscula sua dare: ⁊ nos pturiẽtẽ ⁊ partũ quodãmõ visitam⁹ cũ pro modulo nr̃o eos magnificam⁹. Ipse vero laudes sunt munuscula: q̃ offerim⁹. Dr etiã ad horas capl̃m. Paulus suus Ro. i. ⁊ illud. Multiphariẽ hebreoꝝ. i. c. ⁊ illud. Apparuit gratia ad Titũ. q. ⁊ illud Appuit benignitas ibidẽ. 3. c. In nocturnali offõ tria leguntur euãgelia: vt hẽat ecclia qđ credit. Vult. n. oñdere veraciꝫ nãꝫ eẽ ĩ xp̃o vt sic plures sint teste a natiuitatis xp̃i: ⁊ pp h ẽt legunt lectões ĩ qb⁹ Augustin⁹ ⁊ alij sci inducũt ad h auctoritates ĩfinitas. s. ab eis: q̃ fuerũt ãte legẽ sub lege: ⁊ post legẽ: q̃m integrũ ẽ iudicium qđ plurimoꝝ sententijs ꝯfirmat. ex ꝟ of. ꝟleg. prudẽtiã. Legit ⁊ q̃rtũ euãgeliũ Matthei. s. Liber generatiõis p⁹ nonũ ꝯsuꝫ ĩ q̃ exp̃mit ei⁹ generatio: vt oñdat eũ fuisse ꝟ gñe patrũ eoꝝ qb⁹ ẽ sca promissioꝭꝫ dauid ⁊ abrahã. Dauid in ps de fructu vẽtris ⁊c. ⁊ pmo paralipomenõ. Cũ dormieris cũ patrib⁹ tuis suscitabo semẽ tuũ post te. Abrahe vero Gene. 16. dcm̃ est. In semine tuo benedicent oẽs gẽtes. ⁊ ideo dicit ĩ pncipio filij dauid filij Abraham. Quia illis spãliter facta ẽ pmissio: ⁊ sic oñdit q̃ ipse erat messias q̃ promissus ẽ ĩ lege ⁊ pphetis. ¶ Et nota q̃ matthe⁹ describit hic genealogiã descẽdẽdo vsq ad Joseph. Lucas ꝟo ascendẽdo put sub expphania dicet. ¶ Sꝫ q̃re poti⁹ Joseph q̃ Marie generatio cõputat cũ ẽt xp̃s nõ fuerit fili⁹ Joseph. Rñdeo q̃a ambo de eadẽ tribu fuerũt. Et trib⁹. i. genealogia per mares nõ p feminas distingui solet ⁊ ꝯputari i vetere testo. Numerãdo ergo vsq ad Joseph: pinde est acsi vsq ad beataꝫ ꝟginẽ ꝓcessissent. ¶ Preterea xp̃s maluit fili⁹ fabri vocari: q̃ matrẽ propter suspitionẽ adulterij lapidari. Et reuera fili⁹ est illi⁹ fabri q̃ fabricat⁹ est auroraꝫ ⁊ solem. Et scias q̃ natiuitas btẽ Marie ex tribu iuda ⁊ regia stirpe Dauid originẽ duxit: put scriptura sepe testatur dicẽs xp̃m de semine dauid descẽdisse: q ꝟ ipsa sola natus est. Siqdem dauid inter ceteros duos filios habuit. s. Nathan ⁊ Salomonem. Ex cathena siue generatiõe Nathan descẽdit ꝟgo Maria. Quoniã ex cathena ipsi⁹ Nathan Leui genuit Melchi ⁊ Pantheram. Panthera vero genuit Barpantheram. Barpãthera Joachim Joachim ꝟginẽ Mariã: vt dicetur in septima parte sub festo Philippi ⁊ Jacobi apostoloꝝ. Ex cathena vero salomonis descendit Joseph vir ipsi⁹ Marie: quoniã ex cathena ipsius Salomonis Mathan ex vxore sua genuit Jacob. Defuncto autem Mathan Melchi ex tribu Nathe fili⁹ Leui ⁊ frater pantheris nupsit vxori ipsi⁹ Mathan. s. matri Jacob: ex qua genuit Hely: ⁊ sic facti sunt fr̃es vterini Jacob ⁊ Hely. Mortuus est autem Hely ex tribu Nathã sine liberis cui⁹ vxoreꝫ accepit Jacob frater eius ex tribu Salomonis: ⁊ suscitauit semẽ fratri ei⁹ ⁊ genuit Joseph. Joseph igitur natura est fili⁹ Jacob ex descensione Salomonis: secũdũ legeꝫ vero Hely qui ex Nathan. Nam qui nascebat secundum naturã q̃dem fili⁹ erat generãtis: sed secundum legeꝫ defuncti. ¶ Deide cantat. Te deuꝫ laudamus: te dominũ ꝯfitemur: in quo oĩuꝫ aũcedẽtiũ actiões grãꝫ ⁊ ad designãdũ exultare nos cum angelis ⁊ ꝯgratulari ꝟ dragma pdita inuenta. In q̃busdã rñ ecclesijs finita prima missa cãtat dcm̃ euãgeliũ Matthei. Liber gñatõis: ⁊ hoc iõ: q: duo testes ad min⁹ nobis necessarij erãt: pm⁹ testis erat Luc. q̃ ĩ euãgelio misse. Exijt edictũ a cesa. aug. ⁊c. narrauit iuxta ꝟbũ euãgelij: dcm̃ natũ ĩ ciuitate dauid. Adducit ẽ ali⁹ testis dicẽs eũ natũ de dauid. Ac si dicat nõ tm̃ ẽ nat⁹ de ciuitate dauid: sꝫ etiã de dauid: vñ Matthe⁹ pus noiat dauid q̃ Abrahã dicẽs: filij dauid filij Abraã q̃uis ⁊ alia possit eẽ cã q̃re pus Dauid noiat. s. q: dauid fuit prior Abrahã dignitate: nã ille patriarcha: iste patriarcha ⁊ rex. Audito igit ĩ euãgelio misse vno teste ab ecclia: q: vix ẽ q̃ vni testi soli credat: iõ adiecto alio. s. Mattheo q̃ ẽt generationẽ dñicã ꝟscribit: tũc plene ꝯfidẽs ecclia exultans clamat. Te deũ lau. vt in ore duoꝝ triũ vel pluriũ stet oẽ ꝟbũ: extra de testi. i oi. 2. q. 4. §. i. Adhuc q: vix est q̃ vni testi credat ibi est q̃ vn⁹ terminat missaꝫ dicẽs ĩ q̃busdã ecclesijs: bñdicam⁹ dño. Et ecclia q̃si voce ꝟ missa rñdet. Deo grãs. ¶ Rursus finita missa dr euãgeliũ. Liber gñatõis: ⁊ postea. Te deũ lau. q: gñatio diuinitatis pcessit gñatiõeꝫ hũanitatis. Et q: illarũ noticia fuit nobis laudis mã: iõ laudes sequũt. Missa ẽ laudes pcedit: q: pus fuit eterna gñitura: de q̃ missa illa loqtur: q̃ aliq̃ creatura fuerit q̃ deũ laudare potuerit. In laudib⁹ matutis q̃si chorẽã ducim⁹ vñ in pma antiphõa dicim⁹. Quẽ vidistis pastores ⁊c. ⁊ ipsi rñderũt natũ vidim⁹. ¶ Circa misse ꝟo offm̃ notãdũ ẽ q̃ Thelesphor⁹ papa statuit ĩ die ista ꝟbere cãtari tres missas ad oñdẽdũ q̃ xp̃i natiuitas saluauit pr̃es triũ tẽporũ. s. pr̃es añ legẽ sb lege ⁊ post legẽ: pma canit ꝟ media nocte ad oñdẽdũ q̃ illi q̃ fuerũt añ legẽ h̃ fuerũt illa iam aliq̃ lege ⁊ p illã ẽt oñdit q̃ pãis q̃ q̃ndie sacrificat ⁊ mãdu. ĩ altari vꝫ: xp̃s na. ẽ ĩ bethleẽ ĩ media no. ⁊ ĩ hac sic dic luc. vñ sap.

tg. Dū mediū silētiū tenerēt oīa: ꝛ nox. i. s. c. m. iter. b. ꝛc. ꝙ ad lr̄am exponit̄ de natiuitate dn̄i: hoc ēt insinuat euāgeliū hui⁹ misse ꝛ collecta illa. De⁹ q hāc sacratissimā noctē ꝛc. ꝛ ꝓphetia illa. Populus gentiū ambulabat i tenebris ꝛc. ꝛ ep̄la ꝛ fere oīa q̄ in illa missa dicūt̄. Idē ēt Thelesphorus papa: ꝺ ꝯse. di. j. nocte: statuit i hac missa hymnū angelicū. s. Gloria i excel. solēniter decātari: ad recolendū ꝙ angeli nocte ista illū decātauerūt: in qua ab angelis pastorib⁹ est nūciat⁹. Vn̄ in euāgelio legit̄. Et subito fcā ē cū angelo multitudo militie celestis laudantiū ꝛ dicētiū. Glo. in excel. deo ꝛ i ter. pax ho. bo. vo. ꝛc. ¶ Notādū ē autem ꝙ hec missa ꝛ laudes matutine terminant̄ in plerisq̄ locis vna ōrone ad ostendendū ꝙ totū illō offm̄ idē indicat. s. natiuitatē eternā ꝛ t̄palē: vn̄ ipsa missa incipit. Dn̄s dixit ad me fili⁹ me⁹ es tu: ego hodie genui te: qō tn̄ de gn̄atiōe eterna: seu de gn̄atōe xp̄i intelligit̄: qō ꝓo seqt̄ ego hodie genui te: de vtroq̄ est: ꝛ exponit̄ hodie id ē eternaliter. Nam sm̄ Augustinū hodie p̄ntiā significat ꝛ qō eternū est sem ꝑ p̄ns est. Versus de t̄pali. s. Quare fremuerūt gētes: ꝛ populi meditati sūt inania: q̄si diceret ꝓ nihilo cū xp̄s de⁹ ꝛ homo sit. Rn̄soriū de eterna in quo dicit. De⁹ p̄r ego pater sum. Tecū p̄ncipiū. Unde ꝛ ibidē seqtur. In die ꝟtutis tue. s. in die resurrectiōis. In splendorib⁹ sanctorum. i. in luce oīum sanctoꝝ: ꝛ dicit in splēdorib⁹ sanctoꝝ pluraliter ꝓpter diuersos effect⁹: ex vtero. i. ex intima bonitate mea. An̄ luciferū genui te. i. an̄ oēm creaturā: q̄si diceret ab eterno. Epistola ꝟo Paulus seru⁹: quā qdā in vigilia dicūt: ꝛ euāgeliū de temporali. Vn̄ i ep̄la dr̄. Ex semie Dauid sꝫ carnē. In euāgelio dr̄. Exijt edictū a cesare augusto: qō ē Luce scd̄o ca. In aliqꝫ ꝟo ecclesijs dr̄ ep̄la. Apparuit gratia dei: que ē ad Titū. z. ca. An̄ ep̄lam legit̄ imediate ꝓphetia. Primo vt basis sit sub colūna innitēte basi. Nō eni: q̄ dn̄r in euangelio crederent̄ impleta nisi forēt i veteri testō ꝓdicta. Secūdo iō i vigilia: ꝛ hac missa due lectiones sine interuallo dn̄r: vna de ꝓphetia: alia de apostolo: qꝛ xp̄s pro duob⁹ populis in pariete piungendis nascitur. Tertio qꝛ sup basim ꝓphetaꝝ fundata est colūna apostoloꝝ. Quarto qꝛ actiui ꝛ cōtēplatiui ꝑ hanc natiuitatē i vna fide saluant̄. Quinto qꝛ ꝑ vtrūq̄ testm̄ xp̄i natiuitas cōcorditer ꝓdicat̄: hi sunt duo cherubin q ꝓpiciatoriū tegūt seseq̄ in ꝓpiciatoriū ꝟsis vultib⁹ respiciūt: vt dcm̄ est i ꝓhemio ꝗr te pri. Quidā tn̄ nullā dicūt ꝓphetiā significātes ꝙ vetera trāsierūt: ꝛ noua facta sunt oīa: q̄si dicat ipso facto cessat figura: qꝛ ꝟitas venit. Secūda missa cantat̄ i diluculo in exordio diei: qn̄ xp̄s in cunabulis adorat⁹ ē a pastorib⁹: ꝛ hoc ꝓmo ad ostendendū ꝙ sancti patres ꝛ ꝓphete q fuerunt sub lege scripta aliquātulā cognitionē dei habuerūt: sꝫ nō tantā quātā nūc habem⁹: ꝛ ideo incipit a ꝓmissiōe: q̄ fcā ē antiqs in veteri lege. Lux fulgebit hodie in domo dn̄i ꝛc. Secūdo iō: qꝛ sicut dn̄s a gabriele fuit nūciat⁹ pri⁹ ꝙ̄ nasceretur: sic ante initiū diei sue natiuitatis missa canit̄. Tertio ꝓpter ortū noue lucis: qꝛ ille q nat⁹ est in ortu sua tā in vtero ꝙ̄ ex vtero fuit lux ꝟa. Dr̄ ergo in ortu hui⁹ t̄palis lucis: q̄si ipso facto dicat̄. Orta est lux. Huic ꝯsonat introit⁹: scꝫ. Lux fulgebit: ꝛ graduale i quo dr̄. De⁹ dn̄s ꝛ illuxit nobis: ꝛ qō sequit̄ i introitu: ꝛ vocabit̄ āmirabilis: sumitur Ysaie. 9. c. A qbusdā tn̄ dr̄ ꝺ nocte eo ꝙ pastores i nocte illa visitauerūt ꝓsepe dn̄i: qō notat euāgeliū eiusdē misse. Pastores ꝛc. Luc. z. c. predicat̄ etiā tn̄c i qbusdā ecclesijs ꝓphetia. Spirit⁹ dn̄i super me: que est Ysa. 41. c. Deinde dr̄ epistola. Apparuit benignitas: que est ad Titū. 3. c. Cōioē est. Exulta filia Zacharie. 9. c. Tertia ꝟo missa: que die clara hora tertia qn̄ illuxit nobis dies redēptiōis nr̄e festiui⁹ celebrat̄: ad temp⁹ refert̄ gratie in quo descēdit lux magna ꝺ celo: q̄ illuminat oēm hominē veniētē i hūc mūdum. Velum enī templi scissū ē in duas ꝑtes. Vn̄ Sapi. Aperta sunt petre: ꝛ apparuerūt herbe virētes. Ep̄la. Multiphariē: que est ad Heb. j. c. ꝛ euāgelium legunt̄ ꝺ eterna gubernatione. Vn̄ dr̄ i ep̄la. Fili⁹ me⁹ es tu. Ego hodie genui te: ꝛ de temporalib⁹ habet̄ ibi. Multipharie multisq̄ modis. In euangelio ꝟo de eterna: vnde icipit. In p̄ncipio. q. d. In p̄ncipio creaturaꝝ erat ꝟbuꝫ qō est Jo. j. c. Dr̄ ēt tūc i qbusdaꝫ ecclesijs ꝓphetia. Propter hec sciet: que ē. Ysa. 5z. c. Cōioē. Viderunt Ysaie. 5z. ca. ꝛ psal. Prima ergo missa est de eterna genitura. Secūda est de ꝓmissione antiqs facta: vnde cantat̄. Lux fulgebit in domo domini non dicit̄ fulsit vel fulget. Tertia ē ꝺ ꝟitate nobis exhibita: vn̄ cantat̄. Puer nat⁹ est nobis: ꝛ fili⁹ datus est nobis. Ysa. 9. ca. ibi vtitur futuro ad notandum ꝓmissionē: hic preterito ad notandū ꝓmissionis impletionē. Et qꝛ eterna generatio est nobis occulta. Juxta illud Ysa. Generationē ei⁹ quis enarrabit: iō missa de eterna genitura nocte profunda cantatur. Quia ꝟo antiq p̄res qbus facta ē ꝓmissio certi erāt de incarnatiōe domini: sꝫ nō tn̄ quārum p̄res noui testamenti: quibus exhibita est veritas: ideo missa ꝺ ꝓmissione antiquis facta cantat̄ illuscente aurora in qua ē modicum lucis: sed sm̄ ipsuꝫ introitum videt̄ ꝙ deberet esse lux fulgens sed non est ita: qꝛ lux in aurora rubet i tertia fulget: in sexta feruet: in vespera tepet: qꝛ ꝟo tēporib⁹ noui testā. manifesta est ꝟitas: inde est ꝙ missa: q̄ est de exhibitione ꝟitatis clara luce cantat̄. Prima ḡ missa ptinet ad gn̄ationeꝫ eternā. s. de patre sine matre: secunda ad tēporalem. s. de matre sine patre: tertia cōpacta ē: qꝛ ꝺ vtraq̄ agit ꝛ ideo ptinet ad eternā simul ꝛ temporalē. Notādum tn̄ ē ꝙ in missa: que est de eterna genitura legit̄ euangeliū ꝺ humanitate. s. Exijt edictuꝫ a cesare Augusto: in alia ꝟo: que est de veritate nobis exhibita: legitur euangeliū de diuinitate. s. In principio erat ꝟbuꝫ: ad notandū ꝙ ex quo humanitas diuinitati fuit vnita: nec humanitas sine deitate: nec deitas sine humanitate fuit: nec erit: hanc fonem asserit magister in psalterio. Aiunt qdam ꝙ cum in collectis: in lectionib⁹: in euangelio ꝛ in offertorio: prime misse euidēter natiuitas de ꝟgine memoretur: intentio toti⁹ officij ad temporalē pōt natiuitatē referri: ꝛ exponunt in introitu: hodie. i. hac die an̄ luciferum stellā: vꝫ: matutinam genui te. i. gn̄ationem tuaꝫ sum operat⁹: ꝛ qō in euāgelio dicit̄. Maria peperit filiū suū ꝓmogenitū: exponit̄ ꝓmogenitū. i. ante quē nullus: extra de ꝟbo. sig. nam ꝛ ego. Officiuꝫ ꝟo secūde misse aiūt ꝯcordare dictis pastoꝝ dicentiū vt legitur in euangelio. Trāseamus vsq̄ ad bethleē. ꝛ. 6. q. 5. hoc factum est. Qui gratulātes dicūt in introitu. Lux fulgebit. Orta. n. erat stella ex Jacob. Vel dicat̄. Lux fulgebit i ꝑsona legis: que temporalē natiuitatē antiquis patrib⁹ repromisit. Et subditur. Domin⁹ regnauit decorem indutus est: illum. s. decorē quo coronauit eū mater sua: hoc est humanitas. Et addunt i graduali. Bn̄dict⁹ q venit in nomine dn̄i: ꝛ in alleluia. Domin⁹ regnauit. Et qꝛ ꝛ quātus sit i offerenda supponūt dicētes. Dn̄s eni firmauit orbē terre. Et qꝛ ꝓmus pariēs est ex hebreis: iō ꝓmuit. s. pastores i cōione loquitur ad eos. Exulta filia syon. i. ecclīa. Officiū tertie misse ꝯsonat mirabilia ꝟbi dei qō erat i p̄ncipio: ꝛ incipit esse caro: sicut legit̄ i euāgelio. Hoc ꝟbū est puer q sm̄ ꝓphetā nat⁹ ē nobis: vt canim⁹ i introitu: ꝛ hē cāticū nouū: ꝺ que ꝓpha i ꝯsu. Cātate dn̄o cāticū nouum. Hoc q̄q̄ ꝟbuꝫ ē illud salutare ꝺ quo ꝓrin⁹ canit̄ i graduali. Viderunt oēs: hec ē lux magna q̄ descēdit i ꝟginis vterū: q̄ illuminat oēm hoiem ve. i hūc mū. ꝺ q̄ dr̄ i euangelio. In p̄ncipio erat ꝟbū ꝛc. Hic ōmū ē ille diues rex ꝛ potēs cui dr̄ i offerēda. Tui sunt celi: ꝛ tua ē terra. In fine ꝓme ꝛ secūde misse: dicūt qdā. Bn̄dicam⁹ dn̄o: ꝓut dcm̄ ē sub ti. ꝺ aduētu. Ab hac aūt die vsq̄ ad octauā epyphanie rn̄soria ꝛ eoꝝ ꝟsus dn̄r cum alleluia ad representandū sūmaꝫ leticiā: que aduenit tempore gratie.

¶ De dn̄ica infra octauā natalis dn̄i. Rubrica.

IN dominica: q̃ intercedit īfra octauam natalis dñi cantat̃ de natiuitate dñi. Unde introit⁹ misse ē. Dū mediū silētiū tenerēt oīa ⁊c. Sapiē.16.c. Est.n. triplex silētiū.s. ignorātie desperatiōis ⁊ glorie. Silētiū ignorantie fuit an̄ legē: qr ignorabāt pcā sua: ⁊ idō nō clamabāt ad dñm ad Ro.io. Mors regnauit ab Adaz vsq̃ ad moysen: postq̃ aūt lex data ē ad cognitionē peccati multo tpe seruauerunt legez. Ad vltimū ꝑo desperauerūt qñ.s. oēs declinauerūt simul inutiles facti sūt: tūc fuit silētiū desperatōis: postq̃ aūt venit xp̃s ruptū ē silentium. Unde clamāt oēs laudes dei. Silētiū glorie veniet qñ ipletū erit totū desideriū nr̃m. In silētio dsperatōis veniet dñs vt ei attribuat̃ sal⁹ hūani gñis: q ē ver⁹ medic⁹. Et hē qd dicit. Dū mediū silēniū. Seqtur ⁊ nox.i. dyabolus ī suo cursu mediū.i. cōe iter haberet. Oēs eni cōiter ad īferos descēdebāt. Oipotēs sermo tu⁹ id est fili⁹ tu⁹ dñe pr̄ q dicit̃ fmo prīs q a pcā nat⁹ ē: a regalib⁹ sedib⁹ venit: qrere ⁊ facere reges. Uel ad lrāz. Dū oīa tenerēt mediū.i. cōe silētiū ð nocte.s. qñ oīa silent: ⁊ nox in suo cursu mediū iter pageret. Ad lrāz. Oipotēs sermo tu⁹ a regalib⁹ sedib⁹ venit media nocte nat⁹ ē dñs: ⁊ cōcordat epl̃a que est ad Gal.4.c. vbi dr̃. At vbi venit plenitudo tpis ⁊c. rñsoriū est. Speciosus forma ⁊c. qr imunis ab oī pcō ⁊ oib⁹ ꝟtutib⁹ plen⁹: sicut ei hr̃ ad Colo.3. In ipso habitat oīs plenitudo diuinitatis corpaliter.i. ad modum trine dimēsiōis.i. cōi mō sicut ī oib⁹ est.s. eēntialiter: pñtialiter ⁊ potētialiter. Item fm grāz ē in sanctis: ⁊ fm vniōnē est in xp̃o: ⁊ idō Diffusa ē grā in labiis tuis. Grā qr nūq̃ sic locut⁹ ē hō. Diffusa ē inquā: qr i ore ei⁹ fuit lex clemētie: vt cū dixit. Mulier: nemo te ꝯdēnauit: nec ego te ꝯdēno: vade ⁊ ampli⁹ noli peccare. Et cū dixit. Diligite inimicos ⁊c. Euāgeliū. Erat Joseph Luc.2.c. silr ad natiuitatē ptinet qnātū ad pncipiuz: lz ⁊ ad aliud ptineat. Erant pr̄ ei⁹.s. putatiuus: ⁊ mater mirātes sup his q̃ dicebātur ð eo scz a pastoribus. Sequit̃ ī euāgelio ꝓphetia Symeonis. Ecce posit⁹ est hi ī ruinā.s. infideliū: ⁊ in resurrectōez multoꝝ.s. fideliū: ⁊ ī signū.i. ī signationē cui ꝯtradicet̃.q.d. si ī viridi hoc faciūt: ī arido qd fiet: vel in signū.i. ī oñsionez: qa p hūilitatez ⁊ paupratē itur ī paradisuz: vel ī signum: idest ī signaculū. Unde Joā.j. quē signauit pr̄ ⁊ misit ī mundū vt eo signaremur. Et Agge⁹. Ecce posui te ī signaculū: qa elegi te. Et ī canticis: pone me vt signaculū sup cor tuū ⁊c. positus est ergo xp̃s ī signū tripliciter.s. ī significatōez: in oñsionē: ⁊ in signaculū. Rursus ð offm. Dū mediū ⁊c. vox ē pmitiue ecclesie ī q̃ recolit dñi natiuitatē: cui⁹ fructū predicat in epl̃a: qr de seruitute transiuim⁹ ad filioꝝ adoptionē p ipsum ꝯmēdat fm sapiētiā ī euāgelio vbi dr̃: puer crescebat ⁊ cōfortabat̃ plen⁹ sapiētia fz potētiā. In alleluia. Dñs regnauit. Et in offerēdo. Dñs.n. firmauit: fz pl̃chritudinē. In graduali. Speciosus forma. In p⁹cōione ꝟo. Tolle puerū Mathei.2.c. qñ fuge vocat̃: quo ð scēdit dñs ī egyptum: ⁊ mystice respicit ad gētilitatis adoptionem: qr dñs ð iudea trāsiuit ad gētes vt eas adoptaret heredes.

¶ De festo circūcisiōis. Rubrica.

HEc de festo circūcisionis dicēdū ē. Sciēdū aūt q circūcisio pmo instituta ē Abrahe ⁊ semini ei⁹.i. hebreis ex eo nasciturís vt sic ꝓbaret an obediret vel nō: sicut ⁊ adā ad ꝓbationē obediētie mādatū accepit ne ð ligno vetito māducaret. Fuit aūt pcepta circūcisio pp q̃nq̃ cās: pmo vt p obediētiā mādati Abrahā placeret deo cui p puaricationē Adā displicuerat. Scðo data fuit in signū magne fidei Abrahe. Credidit.n. se hiturū filiū ī q̃ bñdicerent̃ oēs gētes p fidē idest p quā spūalis circūcisio iplereťur: vt sic iustificaret̃ ⁊ ipse. Tertio vt ī h signo discerneret̃ ab oī natiōe ppl̃s ille. Quarto vt circūcisio scā in virili mēbro: per qd gñat̃ creatura mortal: ⁊ ī quo libido solet dñari: castitatē corporis ⁊ mētis fundā ⁊ ipudicitiā resecādā indicaret. Quinto qr non posset meli⁹ significari per xp̃m tolli originale pcm̄: cū ꝑputio gppe oīs hō nascat̃ quemadmodū ⁊ cū originali pcō. In carne ꝑputij idō est iussa fieri qa in remediū instituta est: id est ꝯtra originale pcm̄: qd a parentib⁹ ꝯtraxim⁹ corrupti ꝯcupiscētia: que ī parte illa magis dñat̃: ⁊ qa in mēbro illo culpā iobediētie homo prius cognouit: decuit q ⁊ in illo signū obedientie acciperet. Fiebat circuncisio die octauo ex legis pcepto. Leuitici.12.ca. ⁊ fiebat cū lapideo cultello ad significādū q post septenariū hui⁹. vite: in octaua die id est etate: que erit resurgētium oīs abelectis per petrā id ē xp̃m abscidet̃ corruptio carnis ⁊ spūs: qñ liberabimur a future corruptōis qñ circūcidetur a peccatis aīs cuiusq̃ credētis in eū. Due itaq̃ res sūt illi⁹ sacri.s. circūcisio a peccatis in pñti: ⁊ circūcisio ab oī corruptiōe ī futuro. Christus aūt nō indigebat circūcidi: vt iā dicet̃. Cōferebat circūcisio suo tempore remissionem peccatoꝝ: sicut ⁊ nūc baptismus. Unde Greg. de cōse.di.4. qd apð: extra de baptis. maiores. Qð apð nos valet aq̃ baptismi: hoc egit apð veteres vel p paruulis sola fides: vel p maiorib⁹ ꝟtus sacrificij: vel p his q de Abrahe stirpe ꝓdierunt mysteriū circūcisiōis. ¶ Sed q̃rit xp̃s q fuit agn⁹ imaculat⁹ nō hñs maculā neq̃ rugā: q pcm̄ nō fecit nec inuent⁹ ē dolus ī ore ei⁹ voluit circūcidi. Rñdeo: sic voluit ī tēplo pñtari sicut ⁊ baptizari sic ⁊ ð agno paschali cū discipul' epulari: sic voluit ī corpe circūcidi pp nos. Scðo ne iudei dicerēt eū nō eē messiaz ī lege ꝓmissuz: qr nō esset circūcisus: nec viueret fz legē: q ð seipso dixit. Nō veni soluere legē sed adiplere. Tertio rōne nr̄i.s. pp figurā. Etenī circūcisio illa carnalis figurat pñtē spūalē: q̃ ē grā: ⁊ futurā: q̃ erit ī gloria: nec ðdit nobis expēplū carnalr circūcidendi: fz spūalr p vite inouationē. Nā fz Ber. duplr debem⁹ circūcidi.s. exteri⁹ ī carne: ⁊ iteri⁹ ī mēte. Quarto rōne sui: vt.s. se verā carnē assūpsisse oñderet. Quinto ne dmones circūcisiōis mysteriū agnoscerēt: cū z.n. illa ꝯtra origiale pcm̄ fieret: credidit dyabol⁹ ⁊ hūc q circūcidebat̃ silr pcōrē eē: pp quaz ēt eūm voluit vt mr̄ ei⁹ ꝟgo ppetua desponsaret̃. Sexto pp pfectā hūilitatē tanq̃ eēt peccator voluit ð fieri: lz nō idigeret: sicut ⁊ ex hūilitate voluit baptizari subdēdo se minori. Ubi sit caro preputij xp̃i dcm̄ ē ī q̃rta pte sub septia pticula canonis sup ꝟbo. Noui ⁊ eterni. Fuit autez mutata circūcisio ī baptismū q̃tuor ð cāis. Pmo qr sacrz baptismatis ē pfecti⁹. Scðo qr magis cōe. Mulieres.n. circūcidi nō poterāt. Tertio qa magis grā plenū. Per circūcisiōez naq̃ tm̄ pcm̄ remittebat̃: sz grā ad bñ operādū pcā nō pstabat̃: nec virtutes dabant̃ vel augebant̃. In baptismo nō solū pcm̄ remittit̃: sz grā coopandi ꝯfert̃: ⁊ virtutes auget̃: idq̃ recte ait apl̃s q Abrahā cepit circūcisionē tm̄ ī signū. Quarto pp honestatē. Honesti⁹ eni est aq̃ lauari q̃ corpe mutilari. ¶ Sz vr̄ q ð circūcisiōe nō debeat fieri festū: cū dicit apl̃s. Circūcisio nihil ꝓdest: extra ð baptis. maiores. Et iterū si circūcidimini: xp̃s nihil vobis ꝓderit. Preterea cū eccl̃ia nō faciat festū de passione dñi videtur q in circūcisiōe ī qua incipit passio dñi qñ pmū sanguinē suū fudit nō sit faciēdū festū: sz poti⁹ lamētū sicut ⁊ ī passione. Ad hoc dr̄ q festū nō fit ð circūcisiōe: sz ð octaua natalis dñi. Sed nec aliqd impedit nos dicere q fiat festū de circūcisiōe: qr significat circūcisionē: q̃ fiet ī octaua resurrectōis a culpa ⁊ a pena: ⁊ ē cā meritoria illi⁹: ⁊ pp illud gaudiū eccl̃ia solēnizat. Ad h ꝟo qd obicit̃ de passiōe rñdetur q alia de cā ecclesia dimittit facere festū ī die: qua dñs passus ē quā pp passionē.s. qr tūc dñs posuit pcā nr̄a ī statera. Unde Job. Utinā appēderent̃ pcā mea qb⁹ irā merui: ⁊ calamitas quam patior in statera. Oportuit enim filiū dei pati pro peccatis nr̄is: vt nos redimeret ab omni pcō: ⁊ ideo luget ecclesia magnitudinē peccatorū suoꝝ: ꝯsiderās q sol erubescēs ꝓpter peccata hominū obtenebrat⁹

est: de quo dicit sub parasceue. ¶ Celebrat iō hodie octaua natiuitatis: que ē octaua suppletiōis: prout dicit i p̄a hemio septie p̄tis: ē ēt hec octaua alteri⁹ negocij significatiua. Duplex est eni negociū quod i ea figurat: vnū circūcisio dn̄i q̄ i euāgelio exp̄mit: alterū aduent⁹ hoīs ad deū. Est eni duplex aduent⁹. s. christi ad hoīes: de quo i natiuitate actum est: ⁊ hoīuz ad xp̄m: de quo in hac octaua agit: qd̄ notāt āntiphōe laudū: vt illa. O admirabile cōmertiū. Nā cōmertiū est vbi aliqd accipit ⁊ aliqd dat. Dn̄s nā q̄ accepit nostrā humāitatē vt nobis daret suā diuinitatē qd̄ notat in v̄bis ibi seq̄ntib⁹. s. aiatū corp⁹ sumēs de v̄gine: p hoc eniz notat q̄ dn̄s accepit: per h eni q̄ dicit: largitus est nobis suaz deitatē: notat q̄ dederit. Secunda v̄o ⁊ q̄rta antiphōe terminant. Te laudam⁹ deus noster. q. d. ad te venim⁹ laudando te. Tertia terminat. Dei genetrix intercede p nobis. q. d. intercede vt fili⁹ tuus suscipiat nos. In q̄rta dr̄ illud qd̄ dixit baptista. Ecce agn⁹ dei. q. d. ad eū venire debem⁹. Vn̄ Andreas ⁊ ali⁹ discipulus Joānis hoc audito secuti sunt dn̄m. In antiphōa v̄o q̄ est supra. Bn̄dict⁹ d̄r. Innouant nāe: nr̄a eni natura recedendo a deo est inueterata: ⁊ redeūdo ē innouata. ¶ Notādū q̄ q̄ ē q̄ gnq̄ sunt que hanc diē reddūt solēnē. Primū est: q̄ hac die duo festa ɔcurrunt. s. pariētis ⁊ pt⁹. Vn̄ ⁊ due misse celebrātur. Prima de pariente. s. de btā v̄gine in qua dicit introit⁹. Vultū tuū: ⁊ cōio. Simile ē regnū celorū hoī negociatori. Matthei. 13. c. Secūda de partu. s. de filio i qua dr̄ introit⁹. Puer nat⁹ est nobis: vel in aliq̄ eccl̄ia. Dū medium silentiū. Vnde ⁊ in q̄busdaz gradualib⁹ offm̄ vtrūq̄ intitulatū inuenit. Et iō q̄a hoc festū ē de beata v̄gie fit hodie statio apud ecclesiā sancte Marie trans tyberim: q̄uis q̄daz scripserit q̄ fit apud sancta sanctorū ad lateranū: p eo q̄ caro circūcisiōis dn̄i ibi d̄r ɔseruari: put dcm̄ ē in q̄rta p̄te sub septima p̄ticula canonis. Epistola est: Apparuit benignitas: q̄ est ad Titum. 3. Euangeliū est: postq̄ ɔsumati sunt. Luc. 2. Alla. Multipharie: hebreor. 1. Secūduz qd̄ facit hāc diē solēnē ē octaua de qua dcm̄ est. Tertiū impositio noui ⁊ saluiferi noīs: de q̄ dicit sub titulo de sabbato sancto vbi agit de baptismo: qd̄ nomē triplex est. s. fili⁹ dei xp̄s ⁊ Jesus sicut ex euāgelio colligit: ⁊ hoc dcm̄ ē in p̄hemio secūde p̄tis. Quartuz ē effusio sanguis ihu xp̄i: hodie eni p̄mo sanguinē suū pro nobis fundere cepit: q̄uis post modū sepe fundere voluit. Quintū est signaculum circūcisionis qd̄ xp̄s hodie pro nobis dignat⁹ ē suscipe ppter cās premissas. In q̄busdā ecclesijs subdyacōi festes ⁊ iuuenes faciūt hodie festū ad significādū q̄ in octaua resurgētiū q̄ significat p octauā diē qua circūcisio fiebat: nulla erit debilis etas: nō senect⁹ nō seniū nō impotēs pueritia: s; oēs ɔcurrem⁹ in viruz p̄fectum: cū hoc mortale induet imortalitatez ⁊ hoc corruptibile icorruptionē: vt p̄missum ē: de h dicit i septia p̄te sub festis sanctorū Stephani ⁊ Joānis. ¶ Postrema notandū ē q̄ oli pagani ⁊ gētiles i his kalēdis multas sup̄stitiōes obseruabāt: q̄rū aliquas Augu. in quodā cōmemorat s̄mone. 26. q. vlt. nō obseruet. Credēbant eni inq̄t Janū quedā deū cēcū tūc venerabāt: ei duas facies figurantes: vnā ān aliā posteo q̄ ē p̄ncipiū anni seq̄ntis ⁊ finis p̄cedētis. Assumebāt. n. formas monstruosas aliq̄ ex pellib⁹ pecudū: aliq ex capitib⁹ bestiar: aliq vestiētes tunicas muliebres. Alij auguria obs̄uabāt dātes vel recipiētes dyabolicas strenas: alij mēsas laute p̄paratas tota nocte māere sinebāt: putātes totū āni spaciū ɔuiuia i tali cibi abūdātia p̄durare: q̄ v̄o ɔs p̄hibet xp̄ianos facere.

¶ De festo epyphanie. Rubrica.

SEquitur festū epyphanie qd̄ ē vocabulū grecū: ⁊ sonat latine māifestatio siue apparitio: ⁊ ē idē cū festo natiuitatis: nihil. n. nasci p̄fuit nisi apparuisset. Verū pro triplici apparitōe hodie solēnizat ecclia vn̄ ⁊ in codicib⁹ antiq̄s hec dies epyphaniar pluraliter intitulat: ⁊ iō tripliciter noiat. s. epyphania theophania ⁊ bethphania. Epyphania d̄r quātū ad illā app̄itōez dn̄i q̄ fcā ē magis p stellā magi aūt ipsi fuerūt Gaspar Melchior ⁊ Balthasar: ⁊ fuerunt reges: iuxta illud psalmiste: Tibi offerēt reges munera: ⁊ itez. Reges Thar. ⁊ insu. mu. of. reg. ara. ⁊ saba. do. adducēt: quor corpa de Mediolano in coloniā trāslata fuerūt. Et dn̄r magi a magnitudie scie. Per astronomiā. n. cognouerūt: q̄ stella illa n̄ erat ex ɔstitutis a p̄ncipio: s; illa de qua Balaaz magi⁹ su⁹ ppheraucrat. Nu. 24. Orit stella ex Jacob ⁊ ɔsurget v̄ga de israel ⁊ d Jacobe⁹ q dn̄t: ⁊ iō moti sūt vt ductu illi⁹ stelle venirēt in bethleē: vt regē natū quē eis pphetauerat balaā adorarēt: ⁊ d̄r epyphania ab epi qd̄ est supra ⁊ phanos qd̄ ē apparitio: q̄ d̄sursuz illa fuit apparitio. s. d celo: vel ab epi qd̄ est supra: q̄: scriptū est. Vsq̄ dū veniēs staret supra vbi erat puer. Erat q̄dē pximior terre q̄ alie stelle: ⁊ h facta sūt tredecima die a natiuitate dn̄i q̄ die stella magos ad p̄sepiuz duxit. Et dicūt q̄dā q̄ stella illa fuit spūs scūs q̄ postea descēdit sup dn̄z baptizatū i spē colūbe: ⁊ ipsis magis i spē stelle. Alij q̄ fuit Angel⁹ q app̄uerat pastorib⁹ iudeis. s. illis cāq̄ rōne vtentib⁹ i forma rōnabili. Istis v̄o gētib⁹ tāq̄ irrōnabilib⁹ i spē irrōnabili. Aliq ⁊ veri⁹ q̄ fuit d nouo creata: que pacto offō sua redat i p̄mordialē mām. Aliq dicūt q̄ cecidit i puteū: vbi adhuc d̄r apparere solis m̄ v̄gibus. ¶ Solet aūt q̄ri q̄ūa tā cito: vz. infra. 13. dies d tā remotissimis regiōib⁹ hierosolymā venerūt: q̄ d̄r eē i medio mūdi: iuxta illō ps. Rex nr̄ aperat⁹ ē salutē i medio terre. Dicit Isidorus q̄ ān natiuitatē stella illa illis app̄uit vt possēt ibi eē in tpe oportūo. Hieronym⁹ dicit q̄ i die natal dn̄i p̄mo ab eis visa ē. S; venerūt i dromedarijs. Juxta illō p̄phericū. Inundatio camelor operiet te dromedarij madiā ⁊ effa: q velocissime currūt: vn̄ ⁊ dn̄r a dromos qd̄ est cursus: ⁊ aros qd̄ ē v̄tus: ⁊ sūt minores camelis: s; veloci⁹ currūt q̄ illi. s. tm̄ i vno die quātū equ⁹ in trib⁹. ¶ Querit ēt q̄re magi veniētes mūera obtulerūt. Rn̄deo q̄ s̄m Bedā antiquus null⁹ ad regē vel dn̄m vacu⁹ introibat qd̄ p̄se ⁊ chaldei obs̄uāt. Scdō s̄m Bedā obtulerunt aurū beate v̄gini p̄p iopie subleuationē. Thus ɔ stabuli fetorē. Myrrhā p̄p mēbror pueri ɔsolidatiōez ⁊ v̄miū expulsiōez. Tertio q̄a aur ad tributū: thus ad sacrificiū: mirrha v̄o ad sepulturā ptinet. Per h̄ q̄ tria isinuāt i xp̄o regia ptās: diuina maiestas: ⁊ humana mortalitas. Quarto q̄ aurū significat dilectiōez: thus oīonē: myrra carnis mortificatiōez: q̄ tria offerre deo d̄bem⁹. Scd̄a app̄itio fuit eadē die i baptismo multis tn̄ ānis reuolutis. s. 13. die tricesimi vel tricesimi p̄mi anni: vt vn̄ Lucas. Et ipse ihs erat icipiēs q̄si annor. 30. ⁊ iō hec app̄itio d̄r theophania a theos qd̄ ē de⁹ ⁊ phanos qd̄ ē app̄itio: q̄ ibi trinitas app̄uit: pr̄ i voce: ⁊ fili⁹ i carne ⁊ spūs i colūba. Quidā aūt hretici dixerūt solum i die epyphāie baptizari dbē p eo q̄ xp̄s tūc fuit baptizat⁹: nec dari spm̄ scm̄ baptizato i alia die: ⁊ greci eadē die baptizābāt: ob quā heresiz extirpādā sci p̄res decreuerūt neminē nisi in articlo necessitat: eadē die baptizari dēre. Tertia app̄itio fuit postea sil̄r eadē die āno reuoluto cū esset. 30. ānor ⁊. 13. dierū. s. qñ māifestauit se eē deū p mutatiōez aq̄ i vinū: qd̄ fuit p̄⁹ miraculū aptū qd̄ dn̄s fecit i chana galilee: vl̄ simplr p̄mū qd̄ fecit. Et h app̄itio d̄r bethphania a beth qd̄ ē domus: ⁊ phāos qd̄ ē app̄itio: q̄ ista app̄itio fcā fuit i domo i nuptijs. De his trib⁹ apparitōib⁹ fit solēnitas i hac die. S; q̄ ecclesia nō pōt p̄fecte de oīb⁹ vnā ⁊ eādē die solēnizare: iō de stella plene exeq̄t: ⁊ d aliq̄ aliqd admiscet: vt notetur q̄ tres fuerūt i illa die apparitōes: q̄ legunt i euāgelio tāq̄ sub die eadē facte. De p̄mo v̄o miraculo hodie totū celebrat offm̄: q̄ i eo sp̄alr natiuitas dn̄i gētib⁹ ē notificata: de h̄o duo r̄n̄soria cātāt. s. p̄mū. Hodie i iordāe ⁊ i colūbe spē qd̄ a plurib⁹ ecclijs pōit nonū: ⁊ iō p̄mū ⁊ nonū: q̄ baptis

mo est pmū sacrm nr̄e redēptionis p qd̄ reformamur: et si miles angelis efficimur: quoꝝ sūt nouē ordines. Bruno aūt signēsis ep̄s correctoꝝ officij antiphonariū dixit q in responsorio. In columbe spē: et in antiphona. Uox de celo: que dicit in octaua ad laudes: nō dz cē ꝓ bā illud. Ipsuz audi te: qꝛ in baptismo nō fuit h dcm̄ s pꝛs: sz in trāsfiguratōe et qui agunt festū trāsfiguratōis cantāt rn̄ sorīu in qo illud p̄tinet. q.d. Ego sum testis q hic ē ille q p̄missus ē i lege. Deutero. 18. vbi dixit moyses. Prophetā d gēte tua et d fratrib⁹ tuis suscitabit tibi deus: ipsum audietis zc. Qui aūt ꝓba⁹ q̄ loquet in noīe meo audire noluerit ego vltoꝛ existā. De tertio ꝓo miraculo cū alus cātaꝭ vna antiphona. s. trib⁹ miraculis. ¶ Beda ēt dicit i cōmēto sup Lucā. Quartā apparitionē factā fuisse eadē die anno reuoluto cū esset. 31. annoꝝ. s. in fractiōe qnqꝫ panū: et saturatiōe qnqꝫ miliū hoiuz: et illa dr̄ phagiphania a phagin qd̄ est bucca siue comedere. Sed de hac hodie nil agit. Preterea dubitat vtrū hoc ptigerit ista die: tū qꝛ in originali Bede nō sic legit: tū qꝛ Jo. 6. vbi de h miraculo agit dr̄. Erat aūt p̄ximū pasca zc. Jō aūt ē institutū fuit hac die festuz de trib⁹ miraculis: qꝛ hec dies fuit antiquus celebris i honore Augusti cesaris ppter triplicē ei⁹ triumphū qo suo tpe romano impio tres regiones subiugauit. s. Parthiaz Egyptū et Mediā. Illā ergo celebritatē ecclesia in melius cōmutauit: vz ad celebrādū christo p̄ ei⁹ triplici attractu lo. In qbusdaz ecclesijs nō dr̄ hac die ad nocturnos. Domine labia mea api. nec Deus i adiutoriū: nec Gloria pa. nec hymn⁹: sed notādā p̄mptitudinē gentiū que statiz stella apparente venerūt. Ex arrupto ergo ad nocturnos venit quasi ipso facto dicat ecclesia: qb⁹ nō est narratuz de eo venient: et q non audierunt cōtemplati sunt. Isa. 53. c. Uel pōt dici q i hoc festo fit p̄cipue mentio de gentiliū p̄uersiōe: quos illi tres magi mistaliter p̄tulerunt. Qꝛ g cōuersio ipsoꝝ gētiliū adhuc erat imp̄fecta: qꝛ i paucissimis. s. i ipsis trib⁹ Magis: iccirco signū hui⁹ ecclia omittit cātica q̄ iā p̄uersoꝝ seu p̄fectoꝝ esse vident: sc̄ Glo. pa. hymnū et hmōi. Hac etiā de cā nō p̄mittit. Dn̄e labia me. ape. nec De⁹ in adiutoriū: qꝛ s̄m aplm. Corde credit ad iustitiā. s. pri⁹: ore aūt p̄fessio fit ad salutē. s. postea. Inuitatoriū etiā nō dr̄ pp̄ qrtuor rōnes. Primo ad oñdēdū q ecclesia in p̄mitijs suis venit de gentib⁹ ad dñz nō iuitata vel vocata per p̄conē aliquē: sz sola stella duce: iuxta illō. Nemo nos cōduxit: vt sic iuitiat erubescētia eis q tarde credūt cū multos h̄eāt p̄dicatores. Magi eni nō vocati venerūt adorare xp̄z. Scd̄o vt nos q quotidie iuitamur: et excitamur ad adorandā et rep̄hēdū deū: videamur detestari inuitatōez fraudulētā herodis dicētis magis. Ite et interrogate dili gēter d puero zc. Tertia ē cā qa ip̄a res nos iuitat. s. stella p quā significat fides q̄ ducit nos ad deū et illuminat nos i nocte hui⁹ seculi. Quarta qꝛ ps. Uenite: q idē dicit dr̄ i nocturnis: et sic idē repeti videret. Licz g hac die nō dicat inuitatoriū: tn̄ ps inuitatori⁹. s. Uenite exultem⁹: i tertio nocturno ad septimā antiphonā dr̄ ad oñdēdū q i tertio tpe s. grē sufficiēter iuitata ē ecclia d gentib⁹ et null⁹ se excusare pōt: qꝛ in oēm terrā exiuit son⁹ eoꝝ. 19. di. ita: et qa tertio tpe. s. grē data ē vniformis grā i plenitudie. Dr̄ quoqꝫ ad septimā āntiphonā ad notādū q p baptismū dat spūs septiformis. Per hebdomadā dr̄ inuitatoriū in psona magoꝝ aliōꝝ qui viderūt nūciāntiū. Legūt aūt tres lectōes d Isa. q expssi⁹ loquitur de xp̄i natiuitate: d q̄ siue d nati apparitione h festū est. ¶ Sz ōrit qre in qbusdā eccl̄ijs i p̄ncipio tertij nocturni hui⁹ festi canit psal. De⁹ nr̄ refugiū cū antiphona Flumis zc. cū ipse p̄cedat in ordie psalterij vltimū psalmū p̄me nocturne: et oēs scd̄e. Rn̄deo: tertiam nocturnū recolit nouū testa. qd̄ ē tp̄s grē: qa app̄ h tertiū nocturnū hz i capite antiphonā. Flumis: q cū deo psal. nouū tāgit testm̄: et iō dicit⁹ ꝓ tūc et nō pri⁹ dr̄. Preterea antiphona ip̄a hz alia qd̄ nō ponit l antiphōis p̄me vl scd̄e nocturne: vt dcm̄ est sub natali. Rursus iō ponit i septio loco qa ptiet ad septiformē grē spiritū p vi baptismi collatuz. Sequētes ēt āntiphone cū suis psalmis nouū idicant testm̄: et hi tres psalmi mōstrāt cōmotionē gētiū cōtra p̄dicationē aploꝝ: subuersionē idoloꝝ: et p̄uersionē fideliuz. Romana tn̄ ecclesia dcāz antiphonā. Flumis: cū suo psal. ponit i p̄mo nocturno: tertio psal. Uenite: in tertio s̄m rectū ordinatum et nālē ordinē psalmoꝝ: et p̄gruē qꝛ gentes tpe grē venerūt ad fidē. ¶ Et attēdē q antiphone i p̄mo parrochia siue nocturna p̄tinēt sacerdotes: et i scd̄a reges: i tertia vsqꝫ ad angelos pacit. Post tertiū nocturnū stati cantat euāgeliū luce. Festū ē aūt i quo d baptismo saluatoris plene agit: et ei⁹ genelogiā d scribit: qꝛ vt p̄missuz est hoc festū de natiuitate est. ¶ Notādū aūt ē q Mathe⁹ i euāgelio. Liber generatōis: enumerat gñatiōez illā icipiēs ab abrahā descēdendo vsqꝫ ad Joseph virū marie d q̄ nat⁹ ē Jesus zc. oñdens p hoc q a summo celo fuit egressio eius: et q̄lr dn̄s ad nos descēdit. Silr Isa. 11. c. Dona spūs sci enumerās vltimo ponēs timorē dicit: et repleuit eū spūs timoris dn̄i. Sz lucas i h euāgelio. Cū factū eēt: illā enumerat ascēdendo: qꝛ p⁹ baptismū cā enumerat nec sistit eā i abrahā: sz icadē vsqꝫ ad deū p̄cedit p grad⁹ sicꝫ fuit hely: oñdens p hoc q a baptismo iter ē ad deū: sz h qsi p q̄sdā grad⁹ virtutū q significant p p̄res gradati ordinatos: et tangit filios s̄m legē nō s̄m nām sic: q fuit Nathan: q fuit Dauid: s. apple fili⁹: scz adoptiuus. Una ergo gñatio describit descēdēdo altera ascēdēdo qsi vna carnalis altera sp̄ualis. In vna ponit genuit: vbi carnalis gñalis et tpalis successio exp̄mit. In altera ponit q fuit: vt notet sp̄ualis generatōis adoptio: et describit ascēdēdo: vt notet sp̄ualis ascensus. Prima terminata ē i v̄gis ptu. Scd̄a nobis icheata ē p baptismū. Tria ergo sūt euāgelia hui⁹ solēnitatis: vnū ē d baptismo s. Factū ē: scd̄m de magis. s. Cū nat⁹ eēt Jhus: qd̄ dr̄ i missa: et ibi dr̄. Sic. n. scriptū est p p̄phetam. s. Micheā ca. 5. Tertiū est d nuptijs: qd̄ dr̄ i dn̄ica sequēti post festū Hilarij. ¶ Sane p̄missa duo euāgelia d gñatōe xp̄i d nocte dr̄r vnū i natiuitate: alteꝝ i epyphania: qꝛ vtraqꝫ xp̄i gñatio fuit i nocte. i. obscura et p hoꝝ sensib⁹ nō intellecta. De h. n. sb natali dcm̄ est. Post euāgeliū ecclesia exaltādo dic. Te deum laudem⁹. Parū ergo agit de baptismo dn̄i i nocturna h offō: sz supplet i octaua: i q̄ agit d apparitōe facta in baptismo: p̄sertī i antiphōis laudū: q oñdūt effectū baptismi i nobis. s. vt baptizemur: vt a peccatis p nr̄m lauacꝝ abluamur. Oēs. n. vni⁹ et septi toni sūt: vni⁹ ad notādū ecclesie vnitatē i q̄ solū baptisma p̄desse pōt. Septimi: ad notādū q i baptismo dat septiformis grā spūs sci. Uel qꝛ p baptismū p̄ducimur ad septimā etatē quiescētiū. Si. n. aliqs statī post baptismū digne acceptū decederet: mox reciperet p̄mā stolā q̄ dat i septia etate. i. i scd̄a vespa. Antiphona ꝓo ad Magnificat ē octaui toni: qꝛ i vespa mundi nobis dabit stola. scd̄a. i. glia corpis: qa āi i octaua etate nos recepturos speram⁹. Duplex ē. n. mūdi vespa. Prīa ē septa etas: sz q dn̄s dr̄ i vespe mūdi nat⁹. Juxta illō. Uergēte mundi vespe. Scd̄a ē finis mūdi i q̄ vl p⁹ quā dabit nobis grā carnis: d q̄ dr̄. Ad vesperā demorabit flet⁹. Nā vsqꝫ tūc erit fletus miserie nr̄e: sz tūc erit finis. Dr̄ ēt ad horas capl̄m illud Surge illuminare: et illō. Sup te aūt: et illō. Inūdatio: que sūt Isa. 60. c. Misse aūt diurnū officiū silr ptiet ad p̄mū principale et p̄cipuū miraculū. s. ad p̄mitias gētiū: et ad mūera magoꝝ et ad xp̄i natiuitatē. Uñ introit⁹ q sumit de Isa. 15 nō sit ibi p̄riue: ē Ecce aduenit zc. Ecclesia. n. d gētib⁹ electa p sue vocatōis initio gaudēs gratiosā laudis p̄coniū offert deo p sua salute. d. Ecce zc. q. d. Ecce i p̄pātulo ē q dr̄ a nā dn̄ator effectus aduenit. i. ad nos venit et carnē assūpsit: vel vt alludam⁹ p̄nti diei ad nos venit i. q i carne latebat p multa signa de⁹ esse apparuit: vt p stellā: p magoꝝ munera p̄r

voce ꝑñaꝫ: ⁊ ꝑ spūm scm̄ i columba: ⁊ ꝓp hoc venit aduer
bio demonstrandi. Ecce ondens appariciōeꝫ filii dei qn̄ ad
oculū ꝑ premissa. Epla. Surge ⁊ illuminare: ⁊ graduale.
Oēs de saba ⁊c. sūt d̄ eodē ⁊ sumūtur d̄ Jsa. 60. ca. ⁊ euan
geliū d̄ eodē. s. Cū nat⁹ ēēt ⁊c qd̄ ē Math. 2. c. Ex q̄ sumūt
alleluia ⁊ cōione. Sicut āt i matutio offō fit supplemeo i oc
taua: vt iā tactū ē: ita ⁊ d̄ misse officio simplr̄ fit supplemeo.
Nā introit⁹ misse hodierne notat gaudiū gentiū de aduētu
saluatoris exultantiū: ⁊ i collecta hortat̄ gētes ad ɔtēplā
dū ciꝰ spēꝫ quā ꝑ fidē cognouerūt. Reliquū totū ē de mi
raculo hui⁹ diei. s. d̄ gentib⁹ ꝑ stellā ductis. ¶ Nō ē ēt pter
mittēdū q̄ i italia i missa hui⁹ diei futuruꝫ pasca populis
annūciat̄. Sacerdos nāq̄ vel ali⁹ post offertoriū dicit al
ta voce. Annūcio charitati vestre gaudiū magnuꝫ qd̄ erit
oī ꝑplo: q̄: septuagesima erit tali die ⁊ pasca tali. Jn cōci
lio ꝓ Bracharen. d̄ ɔsc. di. 3. placuit ꝑmoītra legit̄. Pla
cuit vt post h̄ omnia in cōcilio sacerdotū fuerit ordiata su
per vēturū ipsi⁹ anni pascha: quo kalēdarū die idest q̄ die
ante vel p⁹ kalēdas: vel quota luna debeat suscipi a metro
politano epo intimet̄ i qd̄ ceteri epi vel reliquus cler⁹ breui
culo subnotātes vnusq̄sq̄ in sua ecclesia aduenīēte natalis
dn̄i die post euāgelicā lectionē ꝑplo āñūciēt: hoc tn̄ nō vbi
q̄ seruat̄. ¶ Rursus i ɔcilio carthaginē. ca. vi. placuit. l.
Statutū ē vt dies pasce formataꝝ. s. lraꝝ subscriptōe oī
bus intimet̄. Dies ꝓ ɔcilij. 2. kalē. nouēbris seruet̄. Qui
dā tn̄ vltramontani epi i synodo quā celebrāt die mercurij
ꝓximiori festo beati luce ꝑmissa āñūciāt. Quidā asserūt i
vigilia epyphanie ieiunādū fore: eo q̄ sibi ꝓpriū offm̄ ap
propriat̄ i ⁊ alla i offō nisi i dn̄ica interueniat subticet̄: ⁊ d̄r
euāgeliū. Defuncto herode: qd̄ ē Math. 2. caplo.

¶ De octaua epyphanie. Rubrica.

D E octaua epypha-
nie i ei cātu ⁊ i lectiōe Jsa. q̄ legit̄ ꝓ epla
s. Dn̄e de⁹ me⁹ agit̄ d̄ baptismo. Vn̄ ibi
d̄r. Exultet solitudo: ⁊ i ordanis: id ē q̄ i ior
dane vi regn̄atiuā dn̄s ɔtulit aqs instituē
do baptismū: ⁊ q̄ gētes q̄ a deo pri⁹ erāt
q̄si i solitudie deserti ad eū redeūt. Octaua q̄ epyphanie sup
pletiōis ē: vt i ti. ꝓcedēti dictū est: q̄: sicut i festo recolim⁹ q̄
mō xp̄s baptizat⁹ est: ita i octaua rem ꝓp quā baptizat⁹ ē i
qd̄ antiphōe illi⁹ diei ondūt. Jn octaua igit̄ d̄ scd̄o epypha
nie miraculo. s. d̄ baptismo iubilat̄: vt i antiphona. Vete
rem hoīeꝫ: ⁊ ceteris que sequūtur q̄ q̄ trāslate sūt de greco
in latinū grauī⁹ ɔtinēt in dictamine ideoma. Et sunt de se
primo tono: q̄: ptinēt ad baptismum vbi septiformis gr̄a
spūs sancti opat̄ i ⁊ sūt noue: q̄m̄ ꝑ ianuam baptismi pue
nim⁹ ad ɔsortiū nouē angeloꝝ. Sūt tn̄ octo de hoc exp̄sti
us agentes ꝓpter verā octauā ad quā baptisms ducit. Et
merito baptismi offm̄ ad octauā differt̄: q̄: vicez tenet cir
cūcisionis q̄ in octaua celebrat̄. Et cantat̄ hac die inuitato
riū. Q̄: ꝑdicantib⁹ aplīs aū baptismū sūt homies instrati.
Quedā ꝓ ecclesie dicūt hac die ad missaꝫ euāgeliū. Veīt
iħus a galilea: qd̄ est Matthei. 3. c. Alij dicūt. Vidit Joā
nes iesuꝫ veniētē ad se: qd̄ ē Jo. c. j. q̄ ambo ptinēt ad lraꝫ
ad baptismū xp̄i: ⁊ eplam. Surge illuminare.

¶ De ꝑma dn̄ica post epyphaniaꝫ. Rubrica.

D E prima dominica
post epyphaniā. s. infra octauas dicturi ꝑmitti
tim⁹ q̄ ab epyphania vsq̄ ad sep. pn̄t esse sex
dn̄ice ad plus: ⁊ vna ad min⁹. Jn q̄b⁹ oīb⁹ in
tendit ecclesia i nocturnis officiis ostēdet apparitionē dn̄i
vt stella oriat̄ in nobis que ducat nos i herbicē supiorē: ⁊
fere omnia q̄ hoc tpe dicūt̄ ad gaudiū ptinēt. Verūtn̄ nō
nisi trea ex ipsis dn̄icis ꝓpriū hn̄t offm̄: ⁊ iō qn̄ ꝗtuor sūt
vel plures sequēs offm̄ d̄r i q̄busdā ecclesijs: i ꝑma dn̄ica
post octauas: qn̄ ꝓ sunt tres dn̄ice tm̄: d̄r i dn̄ica infra oc
tauas. Jn hac ergo dn̄ica. s. infra octauas monet nos eccle
sia in introitu vt offeram⁹ dn̄o auꝝ: q̄: rex regū est: ⁊ thus
q̄: de⁹ deoꝝ: ⁊ hoc idē facit i duab⁹ sequētib⁹. Et ē introit⁹.
Jn excelso throno vidi sedere viꝝ quē adorat multitudo
angeloꝝ: qd̄ sumptū est de illo loco Jsa. Vidi dn̄m sedētē
sup soliū excelsuꝫ ⁊c. q̄ eni hic dic̄ thronū dicit ibi soliū
qd̄ idē est: ⁊ q̄ dicit h̄ multitudo angeloꝝ: idē ēt ē qd̄ d̄r in
Jsa. q̄ angeli canebant. Scūs sanct⁹ scūs. Sane thronus
excelsus ē ecclia i qua sedet deus q̄ monet nos vt adorem⁹
xp̄m sicut verū regē. Epla ꝓ monet nos vt offeram⁹ myr
rhā dicēs. Obsecro vos ꝑ miaꝫ dei vt exhibeatis corpora
vr̄a hostiā viuētē scāꝫ deo placētēꝫ ⁊c. ad Ro. xij. c. ⁊ ꝑ hoc
ondit̄ myrrha: que intelligit̄ i carnis mortificatiōe. Euāge
liū est d̄ appariciōe dn̄i. Cū fact⁹ ē ihus ānoꝝ. 12. ⁊c. Luc.
2. c. vbi seqtur. Post tri⁹ iuenit eū i tēplo disputātē cū sapiē
tib⁹ ⁊ docētem. Pōt ēt dici q̄ ad h̄ vt efficiamur thron⁹ q̄
dn̄s sedeat tria sūt nobis necessaria: mūdicia carnis: hūi
litas mētis: ⁊ exultatio i dn̄o. Ad mūdiciā carnis inuitamur
i epla vbi d̄r. Obsecro vos ⁊c. vt supra. Ad hūilitatē mē
tis i euāgelio xp̄i exēploꝝ q̄ ibi legit̄ q̄ gentib⁹ subdit⁹ erat
ad exultationē i dn̄o i graduali i quo bn̄dicim⁹ dn̄o q̄ fecit
mirabilia sol⁹: ⁊ i alla: ⁊ i offertorio i quo dn̄o iubilari iu
bemur. Jnterest tn̄ inter alleluia ⁊ offertoriū: q̄: i alla tn̄ se
mel d̄r. Jubilate deo oīs terra: i offertorio aūt geminat̄ sb̄
diuersa melodia: ad notādū q̄ i gaudio dn̄i crescat debem⁹
q̄: sum⁹ mysticū corp⁹: vn̄ i euāgelio d̄r. Puer āt crescebat
⁊c. Jn cōione q̄ ē Luc. q̄. notat̄ xp̄i hūanitas: fꝫ quā vocat
eū filiū: ⁊ q̄si icrepās dic̄. Fili qd̄ fecisti nob̄ sic: ⁊ deitas fꝫ
quā ipse dic̄. Nesciebatis q̄: i his q̄ sūt p̄ris mei oꝫ me esse.

¶ De dn̄ica scd̄a post epyphaniā. Rubrica.

I N hac secunda domini-
ca q̄ ē
ꝑma p⁹ octauas: i sequētib⁹ dn̄icis cātat̄ i q̄bus
dā ecclesijs ad vespas i sabbato rn̄soriū. Pcā
mea dn̄e sicut sagitte ifixa sūt i me: sed añq̄
vulnera generēt i me. i. pcā alia sana me ⁊c. ⁊ ꝓp candem
cām d̄r i ꝑmo rn̄sorio matutinali. Dn̄e ne i ira. Ondit eni
ecclesia suis filijs penas ignis purgatorij ⁊ iferni: q̄: come
dēdus ē agn⁹ paschalis cū lactucis agrestibus: ⁊ vt mola
mur inter duas molas. s. speꝫ ⁊ timorē. Q̄: ꝓ ītēdit ecclia
nobis māifestat̄ fidē filij dei: vt dictū ē: qd̄ fit meli⁹ ꝑ eplas
Pauli ⁊ psal. iō legitur ipse eple: ⁊ psalmi cantant̄. Oia
eni fere rn̄soria ab octaua epyphāie vsq̄ ad sep. sunt d̄ Da
uid nō de bellis sed de psalmis. Jn q̄b⁹ istruimur d̄ bonis
opib⁹: q̄: fides sine opib⁹ mortua est. extra d̄ sac. vnc. ca. i.
⁊ q̄: maxie i psalmis dei miam iploram⁹: ⁊ ꝓp h̄ qdā legūt
de psalmis h̄ tpe: vt sic rn̄soria lectionib⁹ corn̄deāt: fꝫ psal
mi legi nō debēt nisi ꝓut qdam faciūt triduo añ pascha.
¶ Et nota q̄ pene oia responsoria dn̄icarū hui⁹ tpis vsq̄
ad sep. sumuntur de nocturno dn̄icali: ⁊ de q̄nq̄ psal. qui
sequuntur. s. Deus deus me⁹ respice: ⁊ alia rn̄soria secun
de ferie: silr̄ de ei⁹ nocturno sumit̄: ⁊ ita fere d̄ oībus alijs: ⁊
Eple ꝓ pauli legunt̄ ꝑmo q̄: ipse p̄ ceteris d̄ fide locut⁹
est per quā quasi ꝑ stellā xp̄s cognoscit̄. Jn illis. n. ad pe
nitētiam reuocamur. Secūdo q̄: sicut ꝓphete nasciturū
dn̄m ꝑdixerunt: ⁊ maxime Jsa. vn̄ isaiaꝫ añ natiuitatem
dn̄i legim⁹: ita ⁊ apli deuꝫ natū ꝑdicauerunt: ⁊ maxime.
Paulus q̄ plus alijs laborauit: vn̄ ei⁹ eplas post natiuita
teꝫ legimus xp̄m natum ondentes. Breuiter aūt notādū
est q̄ ꝓ natiuitate saluatoris varijs modis a die natiuita
tis vsq̄ ad octauā epyphanie oñs exultauimus: vex quia
exultationē que esse debuit spūalis: pene oēs ɔuertim⁹ in
carnalem cōmessationib⁹ ebrietatib⁹: ⁊ iocis inutilib⁹ va
cātes: inde est q̄ in hac dn̄ica q̄ ē ꝑma post octauā epyphe
nie in offō nocturno historia. Dn̄e i ira ⁊c. cātam⁹ in q̄ dn̄i
miam imploramus: ⁊ per pn̄ie lamētaꝫ peccata deflemus

⁊ qꝛ qlibet die peccam⁹: ideo qlibet dies sua dꝫ hr̄e spālia of-
ficia. s. rñsoria. Dies ergo dñic⁹ dꝫ sua. s. nouē: ⁊ scda feria
hr̄e dꝫ sua. s. tria: ⁊ sic d̄ alijs. Sicut. n. i hebdomada añ na
tiuitatē ad notādū saluatoris desideriū singul' dieb⁹ singu
la rñsoria ⁊ singulas antiphonas i laudib⁹ cātauim⁹ i ita
ad notandū placitū nr̄m ⁊ ɔ̄sideriū penitendi singulis die
bus p⁹ octauas epyphanie ppa rñsoria ɔ̄putam⁹ i ⁊ tam i
nocturnis psalmis q̄ in laudib⁹ matutis quolibet die di
cim⁹ antiphonas spāles q ferisles dicunt: qꝛ ille tm̄ in fe-
rialib⁹ dieb⁹ vel noctib⁹ cantant nisi festū impediat: exce
pto tpe qd̄ est a pascha vsq ad octauas penthecostes. Cir-
ca misse offm̄ sciēdū est q introit⁹ hui⁹ dñice ē. Omnis ter
ra ⁊c. ⁊ dr̄ ad idē qd̄ ⁊ alij offm̄. s. ad ostendendū apparitio-
nē. Sed istud totū plenū est hac voce. Jubilate ppter ino
uationē nr̄aꝫ: qꝛ nou⁹ rex. noua lex. Apoc. Ecce noua facio
oīa. Rursus ideo i hac dñica canit. Ois terra ⁊c. qm̄ Au-
gustus cesar ad gloriā imperij romani iussit vt de singulis
ciuitatib⁹ orbis aliqs romā veniret afferens inde tm̄ terre
quātū pugn⁹ claudere posset: vt per hoc appareret oēs ro-
mano iperio fore subiectos: ex qua terra facta est i vrbe q-
dam mōticulus sup quē fabricata fuit quedā ecclesia a ro-
manis ad fidem ɔuersis: q fuit in hac dñica dedicata: qa
ergo mōticulus ille de omni terra fact⁹ est: ideo i festo dedi
cationis illi⁹ ecclesie sup illū ɔstructe cantat. Omnis ter-
ra ⁊c. ⁊ sicut Cesar august⁹ ab omnib⁹ mundi ptib⁹ adora
bat: a quib⁹ terra illa apportata fuit: ita de⁹ ab omni ter-
ra. i. ab oib⁹ hoib⁹ siue ab oi genere hoium adorat. Beat⁹
quoq Gregori⁹ tali die pacē fecit i orbe: ⁊ ppter hoc i col-
lecta hui⁹ diei posuit: ⁊ pacē tuā nostris ɔcede tpib⁹. Hāc
igit pacē ⁊ xp̄i verā adorationē opatur ṽa dilectio pximi
ad quā inuitamur i epl'a. Habētes donatōes ⁊c. ad Ro. xij.
ca. In qua monemur vt donationes a xp̄o hitas ad alioꝝ
edificationem exerceam⁹: vñ ibi dr̄. Necessitatib⁹ sanctoꝝ
cōicātes. Ad idē ēt i euāgelio inuitamur exēplo dñi: q sicut
ibi legit: in nuptijs mutās aquā in vinū: magna miracu-
la faciēs necessitatib⁹ coꝝ subuenit: quoꝝ itererat ɔuiuan
tib⁹ ministrare: sed epl'a non vr̄ ɔuenire misterio euāgelij qd̄
est. Nuptie facte sunt in cana galilee. Jo. ij. c. Sꝫ bñ ɔue-
niunt qꝛ ad ɔfirmationē nr̄am facta sunt miracula ⁊ dona
data nobis ⁊ tanquā i nuptijs spūalib⁹ appōit apl's. xij.
fercula pncipalia dicēs: siue pphetiā fm rōnē fidei ⁊c. cha
na eni zelus iterptat: galilea transmigratio: q igit nu-
ptie facte sunt i chana galilee significat q in corde illi⁹ qui
zelū. i. ardētē amorē hꝫ trāsmigrādi de vitijs ad ṽtutes: d̄
mūdo ad pr̄em: de terra ad celū fiūt nuptie: ⁊ xp̄s dñs ibi
ē cuꝫ mr̄e sua: hoc est eni de pmis leticijs i illo corde vbi fi
unt nuptie q xp̄s nat⁹ est de ṽgine: ibi mutat aq i vinū. i.
insipiditas operū i leticiā spūalē. Ad has sigdē nuptias ce
lebrādas. Inno. papa terti⁹ istituit hac die stationē apud
venerabile hospitale spūs sci fieri vbi tanq in chana gali
lee est zelus trāsmigrādi d̄ vitijs ad ṽtutes. Ibi sigdē po-
site sūt sex idrie. i. istituta sūt ⁊ pfectissime exercent sex opa
mie: que sunt pascere esurientē: potare sitientem: colligere ho
spitē: vestire nudū: visitare ifirmū: adire icarceratū: ⁊ mor
tuū sepelire: ⁊ est ibi mr̄ Jhu: qm̄ i honorē beatissime Ma
rie ṽgi is illi⁹ loci ē ecclesia dedicata. Inuitat ēt ⁊ filius
ei⁹ Jhus cū discipulis ad has nuptias: qm̄ effigies Jhu
xp̄i que sudariū siue veronica vulgariter appellat hac die
ex instōne eiusdē Inno. a dño papa ⁊ cardinalib⁹ pplis fi-
delib⁹ ad has nuptias pietatis ⁊ mie celebrādas illic ɔue-
niētibus ibi solēniter demōstrat. In offertorio sūt quasi
pre gaudio corrizam⁹ qd̄ spūalis facit ebrietas geminan-
tes ṽba tā in offertorio q̄ in ei⁹ ṽsib⁹. Geminam⁹ eni illō.
Jubilate deo oīs terra: sir illō. Reddā tibi vota mea: ⁊ il-
lud. Locutū ē os meū i tribulatiōe mea. Duo eni sunt gn̄a
hoium ṽba geminantiū vel multiplicantiū. s. corrizātes
⁊ infirmātes siue afflicti. Corrizantes vt hic: ifirmantes:

vt in ṽsibus offertorij. Uir erat in terra: qd̄ cantat i dñica
vicesima pma post penthec. Sed i h̄ ē dr̄a: qꝛ hic tā in of
fertorio q̄ i ṽsib⁹ duplicam⁹ ṽba: ibi ṽo tm̄ i ṽsib⁹ q̄si ri-
diculose geminant. Et ē rō qꝛ istitutor officij loqt ibi i of-
fertorio tanq historiographus rē simplr narrās: ⁊ tāq n̄
egrotās d̄ Job i tertia psona loquēs cui⁹ patiētia nobis i
exemplū ɔmēdat. In ṽsib⁹ ṽo eiusdē offertorij loqt tāq
infirmus pre dolore multiplicās ṽba dicēs. Utinā appē
derent peccata mea ⁊c. Egrotāti eni loq conāti ṽba inter
cipiūtur: ⁊ sepe icepta vix efferunt reducēs nobis ad me-
moriā Job egrotantē ⁊ dolētē: cui⁹ ṽba sepe repetit more
egrotantis cui hanelit⁹ nō ē san⁹ neq fortis: ⁊ idō impfecta
ṽba sepe repetere solet. Geminant ēt ṽba in offertorio qd̄
dr̄ in dñica qnquagesime: ⁊ in illo qd̄ dr̄ feria qnta post se
cūdā dñicā qdragesime. Idō aūt h̄ pcipue fit in offertorio:
qꝛ i eo pcipue ostēdit offerentis affect⁹. In post cōione: dic
dñs Jo. ij. c. mystice ostēdit q dñs aquā i vinū mutat i no-
bis. s. aquā tioris i vinū diui amoris: aquā lr̄e i vinū spūa
lis intelligētie: aquā mortalitatis i vinū imortalitatis.

De dñica tertia post epyphaniā. Rubrica.

Tertia dominica post

epyphaniā nos monet cū āgelis adorare vnū
regeꝫ dicens in introitu. Adorate dñm oēs an
geli ei⁹ ⁊c. Monet ēt nos adorare cuꝫ ipso qa
dixit Joāni angelus in Apoc. Cōseruus tu⁹ sum ⁊ fratꝝ
tuoꝝ. Seqt ibi. Audiuit ⁊ letata est syon. i. ecclesia. Et no.
q iste introit⁹ hꝫ in se festū Ipopātis qd̄ ē scdo ab octaua
semp vel ipm ɔtingit nisi sep. ipediat. Inde est q ṽba hu
ius introitus cū ṽbis inuitatorij illi⁹ festiuitatis ɔueniunt
In introitu nāq dr̄. Audiuit ⁊ letata est syon. In inuitato-
rio ṽo dr̄ Gaude ⁊ letare syon: occurrēs deo tuo: qbus etiā
ɔueniūt ṽba rñsorij illi⁹ festi. s. Adorna thalamū tuū syō.
Euāgeliū. Cū descendisset ihs. Mathei. viij. est de sanatōe
leprosi vbi dr̄. Dñe si vis potes me mūdare: ecce fides: vn-
de dixit ei. Uolo mūdare. Sed epl'a que est. Nolite eē pru-
dentes ⁊c. ad Ro. xij. c. nō vr̄ ɔcordare euāgelio: sed bñ cō-
cordat ⁊ ɔperit mystico sensui vel intellectui. Nam sanatio
leprosi significat q deus vult sanare nos a lepra volatili:
que est heretica prauitas q euolat p totū mūdū ⁊ ab oi alia
lepra. i. ab oi peccatoꝝ sectā. i. p fidē natiuitatis ⁊ appari
tiōis. Huic intellectui ɔcordat epl'a: ⁊ pmaꝫ leprā remouet
cū dicit. Nolite eē prudētes apud vosmetipsos. Hec soluꝫ
est cā heresis q homo vult pprio sensui inniti ⁊ i intelligen
tia scripture accepta de ɔsti. c. ij. xxxvij. di. relatū. Aliā lepraꝫ
remouet cū dicit. Nulli malū p malo reddētes: sꝫ si esurie-
rit inimic⁹ tuus cibe illū ⁊c. Potest ēt dici q i offō huius
dñice inuitant angeli ad dñi orōnē p sua reintegratiōe: q̄ ē i
ɔuersiōe iudeoꝝ ⁊ gētiliū: vñ i graduali cā reddit. Ad cō-
uersionē gētiliū ptinet q dr̄. Timebūt gētes nomē tuū ⁊c.
ad ɔuersionē iudeoꝝ qd̄ dr̄. Q2 edificauit dñs syon. Pro
hac reintegratiōe dr̄ i alleluia. Adorate dñm omnes angeli
eius. Ad idē etiā ptinet euangeliū in quo agit d̄ curatiōe
leprosi sub figura iudaici populi: ⁊ de curatiōe centuriōis
sub figura gentilis populi a domino spiritualiter curatis
⁊ cū vtriusq populi curatiōeꝫ operat dilectio pximi: idō i
epl'a inuitamur ad eā vbi dr̄. Ne reddam⁹ malū p malo:
sed bona coram deo ⁊ hominib⁹ exhibeam⁹. In offertorio
ecclesia de vtroq populo collecta deum laudat dicens. Dex
tera domini fecit virtutem ⁊c. Et qa christus vsq in diē
iudicij quātū est ad corpus mysticum semp augēt: ideo cā-
tatur cōmunio i plurib⁹ ecclesijs. Puer Jesus crescebat
⁊c. lꝫ i alijs dicatur. Mirabant oēs ⁊c. Luc. iiij. c. Christ⁹
eni paruulus fuit cuꝫ a paucis iudeis cognoscebat: ⁊ cre-
uit qꝛ nō tantum a iudeis: sed ēt a gentibus cognitus est.
Illud aūt. Mirabantur oēs ⁊c. satis bene conuenit: quia
iudei ⁊ gentiles vidētes mirabilia eius: ⁊ audientes dona

admirantes pueniebant. Sane officia precedentiũ triũ dñi carũ quidam referunt ad tres ãnos quibus dicũt dñm post baptismũ pdicasse: z diuinitatẽ suã miraculis declarasse. Dicũt eni cũ trib⁹ annis pdicasse: z preter quarti ãni quãtũ ẽ a natiuitate vsq ad passionẽ. Primũ offm referũt ad hoc q angeli legunt ministrasse dño post baptismũ z post ieiuniũ z post dyaboli tẽtationẽ: vñ in officio illo dicit. Quẽ adorat angelo multitudo. Qz ergo angeli in pncipio istorũ triũ annoz statz post baptismũ: post temptationẽ angeli accesserunt ei ministrãtes: iõ post epyphaniã in dñica que occurrit infra octauas cantat in introitu. In excelso: z legit euangeliũ. Cũz factus esset Ihesus annoz. xij. Et bñ congruit vt illud post duodecimã diẽ natiuitatis pxima dñica legatur: qd post anno. xij. constat ẽe pactũ: z si necesse fuerit etiaz in sequẽti dñica reperat. Scdm officiũ dicũt esse de miraculis: qz in scdo anno miraculis manifestis coruscauit: et iõ in secũda dñica legit epistola in qua gratiaz dona scribũtur: z euangeliũ d initio signoz dñi recitat. Quod etiã ea cõgruit rõne: qz hoc miraculũ scdo baptismatis ãno legitur esse pactũ: quo qz lrẽ in spũale: terre in celũ: corruptibilis in incorruptibile mutatio figurat: iõ q omnis terra deũ adoret in introitu iubilat. Tertiũ officiũ dicũt ẽe de conuersione gentiũ z iudeoz: put iã dictũ est. Quia eni in tertio anno sua nos passione redemit p quã vtrũq pplm ab eterna infirmitate curauit: iõ legit euangeliũ de infirmo z leproso curatis: pp qd fit in cantib⁹ ꝓ hoc geminatio: vt in introitu. Leuata est syon z.c.f.i. z in graduali. Timebũt gẽtes z reges: z in alla. Exultet terra z letent insule: z i offertorio. Dextera dñi. Et qz p vtriusq ppli curationẽ adauct⁹ ẽ numerus angeloz: iõ in introitu inuitant ad laudes cuz dr. Adorate zc. Et qz nõ sanat putridus humor: nisi depo natur supbie tumor: iõ dr in epla vt ad exemplũ xpi patiẽtie z nõ pertiẽtie nõ simus malũ p malo reddẽtes. Hec quidem tria officia nobis insinuãt xpi bñficia nobis prestita ad letificãdũ corda nostra. Vñ cantam⁹ in offertorio. Iubilate. Iubilãdũ eni est q nos eduxit de claustris inferni: z liberauit de inferno inferiori. Quartũ aũt euãgeliũ in q agit de dormitiõe dñi i nauicula z de excitatione ad illaz ptẽ anni referunt in quo dñs obijt z resurrexit. Dormitio nãq dñi in nauicula est ei⁹ dormitio in cruce: z ei⁹ excitatio ẽ ei⁹ resurrectio: quã suoz vota ciu⁹ fieri exegerũt. Quintũ euangeliũ ad hoc refert q post dñi resurrectionẽ sensuz suis apuit vt scripturas intelligerẽt: vñ in eo gratias refert patri q reuelauit eas puulis: z abscõdit a sapiẽtib⁹ huius seculi. Octo aũt eple hui⁹ tẽporis ad dilectionẽ xpi gnietiq faciũt vt sim⁹ inuicẽ xpi mẽbra vñ dr in pma epla. s. que legit in pma dñica post octauã q donatões nobis a deo datas ad edificationẽ alioꝝ exerceamus. In hac scda dr: ne malũ p malo reddam⁹. In tertia dicit: vt inuicez diligamus. In qrta dr vt viscera misericordie habeam⁹. Quod vo dicit in quita hoc facit vt prelatis humiliter subiciamur exemplo christi q parentib⁹ subiectus fuit. Item qd dicit in pmo euãgelio scz qd legit in pma dñica post octauã: hic aquã nobis cõuertit in vinũ: qd in scdo leprã peccati tollit: qd in tertio dñm dormiẽtez excitat i nobis: qd in qrto nobis secreta reuelat. Potest etiã z aliter dici q sicut a die natalis vsq ad epyphaniã appuit ex officijs hũanitas saluatoris: sic z in his tribus dñicalib⁹ officijs diuinitas manifestaret eiusdẽ. Nam in pme dñice euãgelio dr. Nesciebatis qz in his que pris mei sũt oportet me esse. In quo dñs manifeste declarat se esse deũ illũ. s. cui milia miliũ seruiũt angeloꝝ: ppter qd in introitu dicit q cũ adorat multitudo ãgeloꝝ. In graduali collaudãt: z ad idẽ i alleluia z offertorio terrã inuitãt dicẽtes. Iubilate deo ois terra. Sed qz laus saluatoris nõ bñ sonat i labijs peccatoꝝ. Iõ aplus i epla hortatur: z obsecrat vite sanctimoniã. Cõio pro cõsonat euãgelio. In scdo pro dñice euãgelio dicit q dñs ad nuptias inuitatus aquã cõuertit in vinũ: qd fuit magnuz sue diuinitatis indiciũ. Solus eni deus põt naturã mutare: z nostrã corruptibile i gloriã reparare: pp qd ois terra eũ adorat: psallat: z iubilet: cõuertat: z laudet: z ãgelos ad laudãdũ inuitat: vt apparet i introitu: graduali alleluia z offertorio. Cõio pro cõsonat euãgelio. In tertie dñice euãgelio dicẽs dñs volo mũdare benignitatẽ z potẽtez sue diuinitatis ondit: vñ leprosus mũdat⁹ qsi coraulataz angelos z hoies ad dñm adorãdũ inuitat dicẽs in introitu. Adorate dñm: z i graduali. Timebũt gentes. In alleluia pro z in offertorio dicẽs. Dextera dñi: cãz reddit. Cõio cõsonat euãgelio. Ecce q euidẽter in his trib⁹ dñicalib⁹ officijs diuinitas appet que vt pmissum ẽ tres sũt: qz trib⁹ annis dñs pdicauit. Sũt quoq nõnulli q totũ hui⁹ tpis spaciuz. s. a natali vsq ad purificatiõez ascribũt i fantie saluatoris: iõ nõ debẽt i eo vt aiũt fieri cõmemorationes sanctoꝝ m apie de cruce: nec obijciat. Non cõquas edũ i lacte matris: z propter hoc ẽt in vigilijs nocturnis d nouo legit testõ pp presentẽ vitã eiusdẽ hois xpi quã dies isti significãt. Magn⁹ quoq pco vel preceptor scẽ natiuitatis Paulus in legẽtuz man⁹ accedit q cũ veteri lege nouã cõferẽs gfaz legẽ scõrũ deprimebat: z legẽ fidei cũ palma iusticie sublimabat z est hoc tps qdam qdragesima xpi cõstans ex duob⁹ pfectis numeris. s. ex senario duplicato. z. 28. Duplicitas senarij duplicẽ significat pfectionẽ. s. humanitatẽ corporis z diuinitatez aie: vnitas maioris numeri pfecti diuinitatis vnitatem. Iõ sicut in. xij. dieb⁹. s. q sunt inter natale z apparitionẽ iubilat d apparitiõe humanitatis: sic i vigintiocto q sunt ab apparitiõe vsq ad purificationẽ de apparitiõe diuinitatis. Hanc qdragesimã cũ gaudio celebram⁹: quia xpi incarnatio fuit gaudiũ angeloꝝ z hoiuz. Post quã qdragesimã sequit ypopanti. i. presentatio dñi in tẽpluz p quã excitamur ad pñtãdũ nos deo pri. Quadraginta ergo dies pñtez statũ demõstrat ecclesie vbi p quattuor mũdi partes satagim⁹ vt decalogũ ipleam⁹. i. iuste z pie viuam⁹ i hoc seculo expectãtes beatã spẽ z aduẽtũ glorie magni dei. In qua pñtatione apparebit nobis dñs gloriosus: z iõ i his dieb⁹ cantant versus. Qm edificauit dñs syon: z videbit i gloria sua. Inde est etiã q sicut pmissuz est: circa ypopãti merito cantat introit⁹. Adorate: q3 tũc erit nobis facie ad faciez manifestũ choros angeloꝝ dñm adorare.

¶ De dñica quarta post epyphaniã. Rubrica.

Quarta dominica

post epyphaniã nõ hz ppriũ officiuz: qz nõ semp sunt qttuor septimane vsq ad septuagesimaz. Habet tñ euãgeliũ ppriũ qd est. Ascẽdente Iesu in nauiculaz zc. Matthei. 8. c. z hr ibi quõ dñs mitigauit z sedauit tẽpestatẽ maris: z dixit discipulis suis. Cur timetis modice fidei. q. d. Modica fides est cã timoris z tẽpestatis cordis. Qui eni hz charitatẽ nihil timet: z hãc hz q verã fidẽ hz z iõ de charitate est epla. Nemini qcq debeatis: nisi vt inuicẽ diligatis zc. que est ad Romanos. 13. c. Euangeliuz significat q si christus dormit in nobis tẽpestas orit: q enim hz fidẽ hz deũ: vñ Aug. Fides in te z xps in te. Dormit igitur xps in nobis qñ i nos tepet fides: z tunc orit tẽpestas tẽptationũ in cordibus. Redit aũt trãquillitas si excitatur fides: que excitat p charitatez: z ideo in epla dici hui⁹ dicitur: non occides: diliges primum tuũ sicut teipsum. Fides eni z charitas serenitatem faciũt in mente hominis. His trib⁹ sententijs hoꝝ triũ euangelioꝝ reformat homo oibus modis: pmo eni mundat sicut leprosus: secũdo sedatur tẽpestas tẽtationũ: tertio fiunt nuptie i corde ipsi⁹. Sed pmo ponit euãgeliũ de nuptijs: qz dignior est ille status: z hi sunt tres stat⁹ in hominib⁹ secundũz augmentũ manifestationis christi.

¶ De dñica qnta post epyphaniam. Rubrica.

Euangelium quinte

dñice post epyphaniam sumitur de Matheo. Confitebor tibi pr̃ celi ꝛ terre ꝛc. in quo oñdiť qbus deus se manifestat. s. paruulis ꝛ mansuetis: vnď dicit. Et reuelasti ea puulis: ꝛ post. Uenite ad me oẽs qui laboratis ꝛc. ꝛ bene pueniť epistola ad colo. 3. ca. Induite mansuetudinē ꝛ pietatem. i. induite vos noua veste: vt cum nouo rege noui sitis. Noua enim fecit dñs oĩa. Alie vero ecclesie legunt euāgeliū. Simile est regnū celorū qď est Mathei. 13. capi.

¶ De dominica sexta. Rubrica.

Sexta dominica

quia raro contingit non habet aliquid proprium nisi orationes tā tummodo. Sed ei a duabus precedentib⁹ mutuatur.

¶ De dominica septuagesime. Rubrica.

Post tempus reuo/

cationis sequitur temp⁹ deuiatiōis. s. tēpus penitentie: qď est septuagesima. Uisa nāq̃ via que ducit in herbidē superiorē: per stellā. i. per fidem penitet homo q̃ deuiet ab illa. ¶ Prenotandū aūt est q̃ septuagesima instituta fuit ꝑpter tria. Primo ꝑpter redēptionē sabbati: vel secundum alios qnte ferie: ī qua sancti patres statuerāt ieiunari: put iam dicet. Scďo ꝑpter repñtationē: qm̃ representat septuaginta ānos babylonice captiuitatis: put iā dicetur. Tertio pp significationē: qm̃ per hoc tp̃s significat deuiatio: exiliū: ꝛ tribulatio toti⁹ humani generis ab adam vsq̃ ad finē mūdi: qď qdem exiliū sub reuolutiōe septem dieꝝ peragiť: ꝛ sub septē milib⁹ annoꝝ icludiť: p septuaginta eni dies septuagita cētenas ānoꝝ itelligimus. Siqdem ab initio mūdi vsq̃ ad ascēsiōē dñi sex milia annoꝝ ꝯputam⁹. Ex tunc vero qcqd tpis sequitur vsq̃ ad finē mūdi sub septio milleario ꝯphēdim⁹: cui⁹ terminū solus deus nouit: quia hoc de⁹ pr̃ in sua posuit ptāte. Nec mireris de eo qď dcm̄ est de sex milib⁹ ānoꝝ: diuersimode etenī anni ꝯputanť. Nam ꝛ alij dixerunt q̃ ab origine mundi fuerūt solū qnq̃ milia ꝛ ducenti āni: vno min⁹ vsq̃ ad xp̃i natiuitatē: vel ſm alios vsq̃ ad passionē: ſm alios āo vsq̃ ad baptismū ei⁹. Alij dixerunt q̃ ab adā vsq̃ ad natiuitatem xp̃i ſm carnē cōpleta fuerunt qnq̃ milia ducēti viginti octo āni. In historiis legiť q̃ ſm septuagītā ab Adā vsq̃ ad decimū qntū annū iperij Julij cesaris cōputanť anni quinq̃ milie ducenti viginti qnq̃. Sz scďm hebraicam vitatē. 4. milia. Cōputatio tamē sex miliū annoꝝ a Methodio poti⁹ mystice quā chronice est āa inuenta. Christus igiť in sexta mūdi etate nos ab hoc exilio ī spe eterne retributiōis reddita inocentie stola per baptismū eripuit: Sed ꝯsumato tēpore nostri exilij vtraq̃ stola ꝑfecte decorabit: vt iā dicet. ¶ Sciēdū autē est q̃ qnq̃ sunt septuagesime. Prima ē septuagesima annoꝝ. s. iudaice captiuitatis: in qua fuerūt iudei captiui ī babylone septuagita annis: de qua Jeremias dicit. Trademini ī manu hostili: ꝛ huiecis Nabuchodonosor septuaginta annis: ꝛ sic est ꝯstruendum: Trademini in manu hostili. s. Nabuchodonosor: ꝛ seruietis. 70. annis: nō eni Nabuchodonoser vixit tot annis. Secūda est septuagita dierū: que incepit ī hac dñica: qua cantať. Circūdederūt: ꝯterminať ī sabbato ī albis ſz alios in pascha: vt iā dicet. Tertia est septuagesima pegrinatiōis nostre. s. totū tp̃s huius vite: qď. 7. dieꝝ reuolutione agitur. Quarta est septuagesima hebdomadaꝝ: q̃ siľr incipit a Circūdederūt me: ſz terminatur in sabbato quo cantať. Sitiētes. Quīta ē septuagesima etatū. s. 7. etates quarū sex sūt moriētiū: ꝛ septima gescentiū. Harū aūt septuagesimarū due sunt figuratiue. s. septuagesima etatū: ꝛ septuagesima nostre pegrinatiōis: tres sūt figurate. s. septuagesima annoꝝ: dieꝝ: ꝛ hebdomadaꝝ. De vltimis duab⁹ ꝑmo dicēdū est. Nā septuagesima: hebdomadaꝝ figurat septuagesimā etatū: vt hebdomada pro etate ponať. Inde ē q̃ in septia etate aīe fideliū regescūt lz qdam ad tp̃s sint ī purgatorio ꝛ iccirco ī ꝑncipio septie hebdomade etatū cātatur Letare hierlm̄, vbi ponunť tria ꝟba letitie. s. letare: gaudētes: ꝛ exultetis: q2 sci in septia etate gaudēt de visione trinitatis. Et ſm q̃ visuz est doctorib⁹: iuxta septuagesimā hebdomadaꝝ facte sunt ille denotiationes. s. sexagesima: septuagesima: qnq̃gesima: ꝛ q̄dragesima. Unñ septuagesima dicta est: q2 septima ē ab illa ī q̄ cantať: Letare hierusalem. Sexagesima: q2 sexta est ab illa. Quinquagesima: q2 qnta est ab ista. Quadragesima q̄ est q̄rta. Et si forte q̄ratur q̄re nō dť tricesima q̄ est tertia ab illa. Rñdeť q̃ ſm varios varie inchoať abstinētia. Nā regulares icipiūt ieiunare a septuagesima: greci a sexagesima: clerici a qnq̃gesima: tota militia xp̃iana a q̄dragesima additis q̄tuor diebus hebdomade precedētis. Sz vť poti⁹ debere dici septena quā septuagesima: q2 sicut dictū est nō sūt nisi septē hebdomade a Circūdederūt me vsq̃ ad Sitiētes. Sz iccirco ħ fit: vt ħ septuagesima aliquo mō rñdeat septuagesime iudaice captiuitatis. Sicut eni multi ex illis auctoritate Cyri q cognominat⁹ est xp̃s in pr̃iaz redierūt: ꝛ ī fine oēs: ita ꝛ añ finem septuagesime etatū: q̄ p septuagesimaz hebdomadarū figurať: multi ad pr̃iaz per xp̃m redierūt: ꝛ tandē oēs redibūt. Aiūt etiā qdam q̃ septuagesima sic dr̃: q2 hz exordiū septuagita dierū quos ꝯtinet: sexagesima: q2 hz initiū sexaginta dieꝝ quos ꝯtinet: ꝛ sic de qnq̃gesima ꝛ q̄dragesima. Nūc dicam⁹ de trib⁹ ꝑmis. Nempe septuagesima dieꝝ repñtat septuagesimā ānoꝝ: ꝛ figurat septuagesimaz sive tp̃s nr̃e pegrinatiōis de quo iā dicet. Uisuz est aūt magno impatori karolo q̃ septuagesima: sexagesima: qnq̃gesima: ꝛ q̄dragesima: nō pp numerū sic denoīenť: nō eni a septuagesima sūt septuaginta dies: ſz tantū sexaginta q̄tuor: nec a sexagesima vsq̃ ad pascha sunt sexaginta dies: ſz tm̄ qnquaginta tres: ſz sic dicta sunt ꝑpter ꝯsequētiā numerādi hoc mō. Q2. n. in lege ꝑceptū erat vt ꝑmitie ꝛ decime darenť deo: placuit sanctis pr̃ib⁹ soluere decias dieꝝ ꝯstituētes p hmōi decimis q̄drage. Nā ab offō. Inuocauit vsq̃ ad pascha dēptis dñicis dieb⁹ sunt. 36. dies q sūt decima tricētoꝝ sexagita dieꝝ ex qb⁹ ann⁹ ꝯstat. Superfuit tamē qnq̃ dies in āno q videnť remanere idecimati: de quo dicet sub q̄rta feria qnquagesime. Et est vocatū tp̃s illud q̄dragesima: q2 hz sex septianas: put dicet sub ꝑma dñica q̄dragesime. Thelesphor⁹ āo papa. 4. di. statuimus ꝛ duob⁹. c. se. ꝛ Greg. de ꝯ. di. 5. q̄dragesima: volētes q̃ clerici aliqd adijcerēt ad pensuz scē religiōis: ꝛ vt pl⁹ q̃ laici ieiunarent: adiecerūt septimā septimanā ꝛ vocatum est tp̃s illud qnquagesima ꝑpter duas cās. s. q2 qnquaginta dies sunt ab Esto mihi vsq̃ ad diē sanctā pasche: ꝛ ēt ꝑpter ꝯsuetiā numerādi: nā post. 40. seqť. 50. Preterea sicut p sex hebdomadas sex mie opa intelligunť: sic ꝛ p septem hebdomadas septē modi significanť: qb⁹ crimina remittunť. s. p baptismū: p martyriū: p elemosynas: p indulgētiam: p ꝑdicationē: p charitatē: p penitētiā. Postea āo qa ꝑus statutū erat p Greg. z. sive iuniorē q̃ xp̃iani deberent qnta feria ieiunare: Melchiades papa de con. di. 3. ieiunium instituit q̃ nemo ieiunaret in qnta feria sicut nec ī ꝑma: vt sicut ꝑma feria solēnis erat ꝑpter dñi resurrectionē: ita ꝛ qnta feria eēt ꝑpter ci⁹ cenā ꝛ ascēsionē: vñ ꝛ adhuc die ipsa lauti⁹ pcuramur: ꝛ iccirco placuit scis patrib⁹ addere octauā hebdomadā in redēptionē qntarū feriarū: ꝛ vocatū ē tp̃s illud sexagesima: ꝑpter ꝯsequētiā numerandi. Nā sicut qnq̃gesim⁹ numer⁹ q̄dragesimū: ita sexagesimus qnq̃gesimū comitať. Si. n. oēs qntas ferias ꝛ ꝑmas. i. di/

es dñicos subtraxeris ab h tpe tātū q̄dragita dies ieiuna
biles restāt: i qbꝰ nō tñ decias solues: sꝫ ⁊ ieiuniū dñicinu
merū iplebis. Inno. ꝗꝗ papa de ꝯsc. di. ⁊. instituit ne sab
bato ieiunaret eo ꝙ dñs i sabbato i sepulchro iacuit i signū
nre future q̄etis i q̄ ois afflictio a nobis excludit. Idē etiā
statuerūt Melchiades ⁊ Siluester papa: ne pp abstinētiā
sexte ferie nā nimis debilitaret. Et iccirco addita ē nona
hebdomada: ⁊ vocatū est tps illō septuagesima silr ꝑpter
ꝯsequētiā numerādi. Nā si subtraxeris ab hoc tpe oēs pri
mas ferias ⁊ q̄rtas: ⁊ sabbata: ⁊ diē paschenō restāt nisi
nisi triginta sex dies: q vt dcm̄ est sunt decima dierū. In
cipit aūt septuagesima a merore ⁊ terminat i leticia sicut ⁊
penitētia quā significat: ⁊ sicut psalmi pniales. Itē pcem
hꝫ i tristicia: ⁊ pte i leticia semiplena: q̄si q cū pnia transe
unt pcipiunt vitā eternā vel aiaꝝ beatitudinē vel saltē cer
taꝫ in purgatorio expectationē. Itē icipit a dñica ⁊ termi
nat i sabbato eo ꝙ a mānsione paradysi nra captiuitas ichoa
uit: ⁊ vsqꝫ ad futurā requiē pdurabit: vel qz q p pctm̄ a dño
nro recessimꝰ p pniam ad requiē reuertemur. ⁊ terminat
sabbato in albis: ⁊ sic extēdit p decē hebdomadas: qz p de
calogū ad leticiā puenit. ¶ Rursus icipit a februario iux
ta zachariā. i. c. q dic ꝙ i vndecio mēse sabath i secūdo an
no darij scm̄ ē ad eū ꝟbū dñi. Sabath qdē nra lingua ꝟ
tit in ꝟgam: sonat. n. austeritatē ⁊ correctionē: qz i h tpe se
ptuagesime de pctis nris p q̄ sumꝰ a dyabolo captiuati nos
corripe ⁊ emēdare debemꝰ. Verū sexagesima i q̄rta feria i
albis: q̄nq̄gesima i die pasche: q̄dragesima in cena dñi ter
minant. Nā duo dies q sequitur: ⁊ q̄ttuor q sumpti sunt
de q̄nq̄gesima: supplent locū sex dieꝝ dñicaꝝ: vt sic rñdea
mus p modulo nri ieiunij ieiunio dñi q ieiunauit q̄dragi
ta diebꝰ. A septuagesima qppe vsqꝫ ad sabbatū i albis sūt
septuagita dies: ⁊ a sexagesima vsqꝫ ad q̄rtā feriā in albis
sunt sexagita dies: ⁊ sic ð alijs. Decebat eni: vt sicut fuerūt
tres israelitici populi ð captiuitate reuersiōes: pma sub zo
robabel: secūda ⁊ tertia sub Esdra: vt iam dicet: sic ⁊ nos
nostra pctā deflentes: ⁊ de peccatis miaꝫ iplorātes: tres fa
ceremꝰ terminationes. s. in sabbato: i q̄rta feria: ⁊ i pascha
vt reuerteremur ad gloriā triūphātē: ⁊ q̄rta i cena dñi p
pter q̄ttuor euāgelia per q̄ in his formamur. Sunt aūt sex
dies iter pncipiū septuagesime ⁊ pncipiū sexagesime: ⁊ sex
iter pncipiū sexagesime ⁊ pnm̄ q̄nq̄gesime: ⁊ sex iter pnci
piū q̄nquagesime ⁊ q̄dragesime. Inter finē ꝟo septuage
sime ⁊ sexagesime duo: ⁊ iter finē q̄nq̄gesime ⁊ q̄dragesime
duo similr: ⁊ ita habemꝰ a pncipio vnū senarium: ⁊ a fine
duos senarios. A fine ꝟo habemꝰ duo ⁊ duplex binariū:
qd h figuret Alcuinꝰ ondit dicens ꝙ vna fuit mors xpi. s.
mors corpis quā p vnū senariuꝫ significamꝰ: ⁊ mors nra
duplex est. s. aie ⁊ corpis quā significamꝰ p duos senarios.
Christꝰ aūt p vnā suā mortē duplā nraꝫ destruxit. Iteruꝫ
vna fuit resurrectio xpi scꝫ resurrectio corpis: quā signifi
cat vnꝰ binariꝰ: ⁊ nostra resurrectio dupla ē. s. resurrectio
aie a pctō: ⁊ corpis a corruptiōe quā significat duplex bina
riꝰ. Et xps sua simpla resurrectiōe: duplā nram muniuit.
Septuagesima ergo tps iudicisle captiuitat] repñtat. Si
qdē nabuchodonosor ppl'm iudaicū pp eiꝰ pctā ab hierl'm i
babylonē duxit: ⁊ septuagita annis opibꝰ varis affectꝰ est
vbi i orgāis ⁊ citharis ⁊ alijs istrumētis: sicut ꝯsueuerat
in hierl'm nō cecinit dicēs. Quō cātabimꝰ cāticū dñi i ter
ra aliena: imo vestibꝰ miserie fuit vsus. Finitis ꝟo sexagi
ta annis Cyrus q ⁊ christꝰ dicꝰ ē: regē babylonicū subiu
gauit: ppl'oq redeūdi licētiā ꝯcessit. Vn̄ ps sub Iesu ma
gno sacerdote cū zorobabel ad priaꝫ rediēs tēplū hyeroso
lymis cū gaudio reedificauit: ps aūt i captiuitate remāsit
vsqꝫ ad cōpletionē septuagita ānoꝝ: qbꝰ expletis sub Da
rio ⁊ Assuero: ⁊ quidā sub Esdra: ⁊ qdā sub neemia: vꝫ: re
uersi sūt: ⁊ tūc duplex gaudiū habuerūt. Sane mystice na
buchodonosor ē dyabolꝰ: babylonia mūdꝰ vel infernꝰ: hie
rusalē paradysus. Ppl's genꝰ humanū. Nabuchodonosor a
hierl'm pplm captiuauit: ⁊ dyabolus genꝰ humanū a pa
diso in hūc mūdū: vel in ifernū deiecit vbi septuaginta an
nis illū affecit: vel qz pñs vita septē dierū curriculo volui
tur: vel qz septē milibꝰ ānoꝝ icludit: put iā i pncipio dcm̄
est. Populus cātica leticie suspendit: ⁊ genꝰ humanū a cā
ticis exultationū i dcm̄ siluit: ppl's vestimētis miserie vsus
fuit: ⁊ genꝰ humanū vestimēto maledictiōis opertū fuit.
Iuxta illud. Fiat sicut vestimētū quo opit. Ppl's post se
xagita ānos sub Iesu redit ⁊ genꝰ humanū i sexta etate p
Iesuꝫ verū sacerdotē remeauit: qdaꝫ sub Esdra: qdam sb
Neemia redierunt. Esdra interpretat adiutor. Neemias
ꝯsolator: qz oēs vere fideles finita huiꝰ tpis captiuitate p
xpm̄ adiutorē ⁊ spm̄ scm̄ ꝯsolatorē ad priaꝫ sunt redituri:
⁊ tūc duplicatū gaudiū hebūt i glorificatiōe corpis ⁊ aie.
¶ Rursus hec oia repñtat ecclesia a septuagesima vsqꝫ
ad sabbatū i albis. Qz eni ppl's israel siue genꝰ humanuꝫ
deiectū fuit in miseriā: iccirco icipit. Circūdederūt me ge
mitꝰ mortis. Itē qz ille siluit a cāticis leticie: iō ecclesia cā
tica leticie. s. alleluia ⁊ glo. i excel. deo: ⁊ te deū subticet. Ad
huc qz ppl's pdidit vestē pcrurū: iō eccl'ia vestibꝰ cultioribꝰ ⁊
solēnibꝰ tpore dalmaticis ⁊ tunicellis: ⁊ hmōi q sunt ve
stes leticie nō vtit: sed potiꝰ lugubribꝰ. In albis quoqꝫ: vꝫ
ieiunando tristiciā repñtamꝰ: vn̄ zacharie. 7. Cū ieiuna
retis per hos septuaginta ānos: nūqd ieiuniuꝫ ieiunastis
mihi: iōqꝫ pxmā hebdomadā greci ieiunio sanctificabāt
Item qz ille anno sexagesimo p Cyrū q xps dicꝰ ē reddit
i priaꝫ: ⁊ liberationē a suitute recepit: sic ⁊ nos i sexta eta
te seculi sumꝰ p xpm̄ a suitute dyaboli redēpti: nobisqꝫ red
dita ē innocētie stola p baptism̄ i remissionē: iōqꝫ in sabba
to sancto vnū all'a cantamꝰ: iaꝫ spe q̄etis eterne ⁊ recupe
ratōis prie gratulātes. Et sicut ps ppl'i cū zorobabel repa
triauit: ps ꝟo in captiuitate remāsit: sic ⁊ ps fideliū defū
ctoꝝ cū xpo surrexit: ps in expectationis ꝯsolatōe reman
sit. Sꝫ qz ⁊ graues fuerūt labores eoꝝ q in hierl'm sunt re
uersi in lōgitudine vie: ⁊ i apparatu reditꝰ: iō ⁊ nos in pñ
ti ecclesia laboramꝰ ⁊ ingemiscimꝰ: ⁊ tūc stati post all'a can
tamꝰ tractū. Laudate dñm: q laborē significat: dr̄ tñ de lau
de dñi ꝯgratulādo pp resurrectiōes. Illi ꝗꝗ cū leticia re
deūtes i itinere vexabāt: ⁊ nos p totā hebdomadā pascha
lē graduale cū all'a cātamꝰ: p graduale laborē: p all'a gau
diū designātes. Deide illi oēs ꝯpleto āno septuagesimo ad
priaꝫ sūt reuersi: ⁊ plenā susceperūt leticiā: ⁊ nos sabbato
i albis quo vt pmissum ē: septuagesima terminat: duplex
all'a cātamꝰ: significātes ꝙ finito exilio nri tpe captiuitas
absoluet ⁊ stola geminabit. Hoc igit tpe leticie cātica sub
ticent: vt pmissum ē: de qbꝰ dr̄ Iere. 7. Faciā quiescere vo
cē gaudij ⁊ leticie: vocē spōsi ⁊ spōse: siqdē spōsus a nobis
abiit. Cū igit statū ecclesie nōdū redēpte recolimꝰ ⁊ nrm̄ i
colatū plangimꝰ: merito alleluia deponimꝰ qd̄ spālr illaꝫ
gloriā significat: de q dic i psalmo. Exurge gl'ia mea: exur
ge psalteriū cū cythara: exurgā diluculo. Nēpe gloria pa
tris est filiꝰ q cytharā nre humilitatis sacrā assūpsit: quā i pas
siōe fractā p resurrectionē i psalteriū reformauit. Nō dūr
ē alia cātica leticie: tū qz hoc tpe repñtat ecclesie statꝰ: nō
dū p xpm̄ redēpte. Et hec cantica sunt ad xpm̄ spālr ptinē
tia: tū qz i ipso tpe nos peccatores repñtamꝰ: ⁊ i ore pecca
toris nō bene resonāt pconia saluatoris. Verūtñ cāticum
triū pueroꝝ: ⁊ Glo. pa. ⁊ fi. ⁊c. nō subticet: qz nūq fuit ali
qd tēpus i quo nō fuerint aliq trinitatis cultores. Leo pa
pa de ꝯse. di. j. hi duo: dicit ꝙ iō hymnoꝝ illos. s. Alleluia
⁊ Glo. i excel. quos āgeli cātauerūt i septuagesima intermit
timꝰ: qz pctō veteris hois a ꝯspectu āgelice iubilatōis expul
si in huiꝰ miserē vite babylone sup flumia eiꝰ sedemꝰ ⁊ fle
mus dū recordaremur illiꝰ syon in q dcm̄ decet hymnus. A
septuagesima ḡ qn̄ prothoplastus lapsus ē recitare all'a: ⁊
glo. i excel. i eccl'ia nouē hebdomadibꝰ. s. vsqꝫ i pascha ter

mittimus vbi xp̄s resurgens a mortuis tristiciam nostrā̄ vertit i gaudiū ꝛ alleluia nobis redit. De hoc ēt dc̄m est in ꝓhemio hui⁹ ptis. Que cantica leticie dicant̄ i festis q̄ occurrunt i septuagesima dicet̄ in ꝓhemio. 7. ptis. Incipit ergo septua. a merore: ꝛ i gaudiū terminat̄: vt ꝓmissū est. ¶ Et nota ꝙ in sabbato ꝑcedenti sepe ꝛ fere per oīa cantuū officia alleluia iterat̄ i. ꝓ eo ꝙ illō diligim⁹ ꝛ i thesauro cordis recondimus sicut amicū iter longinquū ꝓfecturū sepe āplectimur: ꝛ ei⁹ os faciē ꝛ cetera osculamur. Rursus iō in sabbato ad vesperas geminat̄ seu multiplicat̄: q̄m in lapsu Ade q̄ erat in magna gēte gaudiū ꝑdidimus sed aīabus in requiē recuperamus ꝛ corꝑib⁹ in resurrectione deniq̄ geminabim⁹. Quidā aūt in ipo sabbato dimittunt alleluia ad septā: qdā ad nonā: qdā ad vesꝑas: qdam ꝟo ad nocturnā hui⁹ dn̄ice: ꝛ qdā ad ꝓmā dn̄ice hui⁹ dici q̄ varietas ꝓuēit ex diuersitate icepcōis dici: d̄ qua in ꝓhemio septie ptis dicet̄. Recti⁹ tamē dimittit̄ i vesꝑis: quia tūc dies icipit quo ad diurna officia: q: nox precessit: dies aūt appropinquauit: ꝛ hoc ēt statuit Alexāder papa. Et vt ei⁹ geminatio ad finē ꝑcedentis tēporis ptic: quā laus seq̄t euangelica referat̄: ꝛ ei⁹ depositio luctui seq̄ntis tpis assignetur. Unde ꝛ quedā ecclesie deponunt alleluia cū gaudio magno. Alie ꝟo cum gemitu ꝛ suspirio: illi repn̄tāt futurā reparationem: isti de paradyso eiectionē. Ceterū q: hoc tp̄s meroris est non dn̄r cantica angelorū sed hoīum: vnd̄ ꝓ deposito alleluia dicit ecclesia in ꝑncipio horaꝝ. Laus tibi dn̄e rex eterne glorie: nō ꝙ equipolleat. Alleluia enim est vox āgelica: ista hūana: illa hebraica: ꝛ iō dignior: ista latina: ꝛ iō min⁹ dignior. In antiphonis ꝛ respōsorijs dicūt qdam in eternū. In missa ꝟo pro alleluia dicim⁹ tractū: nec fit ꝯmutatio in hebraicā linguā: q̄ sicut Hieronymus ait sup Isaiā greco sermone opulētior est: nec i greca que latina dicior est: s; in latina alleluia cōmutat̄ q̄ oībus pauꝑior est: ad significandū paupertatē presentis vite. Et nota ꝙ a septuagesima vsq; i pascha ꝑ dn̄icas noctes duo psalmi mutant̄ ad laudes. s. Miserere mei: q̄ est psalm⁹ penitētialis in locū psalmi. Dn̄s regnauit: q̄ est ps leticie: ꝛ ad ꝑfectionē iformat: psal. Cōfitemini: i locū ps. Jubilate: ꝛ hoc iō: q: per penitentiam venit̄ ad laudis ꝯfessionē ꝛ ꝑ timorē ad spē. Quisq;. n. in peregrinatiōe quā septuagesima significat posit⁹ timori ꝛ spei est subdit⁹. Psalmus enī. Miserere: timorē quē oportet fragiles peccatores i presenti ꝑegrinatione de vīdicta dei habere designat iformās eos vt peccata sua plangant: q: ꝟo post dolorē cordis ꝛ cōfessionē reatus fiducia accedēdi ad dn̄m hn̄da est: iō deuz laudantes dicim⁹ ad alterutrū ps. Confitemini. Rursus ps. Confitemini dr̄ hoc tp̄e ad laudes ad notādū pueros debere instrui vt in ramis palmaꝝ sciāt laudes dn̄i decantare. Quoniā hic ps ꝓprie ad illū diē ptinet: maxime ꝓpter illū v̄sum. O dn̄e saluū me fac: o dn̄e ꝛc. vel ideo vt ꝑ mortem ꝛ confessionē sequamur peccatoꝝ remissionē. Dictus ꝟo ps. Dn̄s regnauit: ꝛ ēt ps. Deus de⁹ meus respice ꝛc. ꝛ sequentes hoc tp̄e dn̄r ad ꝓmā ne aliqd de psalterio pretermittatur q̄n totū saltē i septimana dicat̄: q̄d totū in ecclesia primitiua in die legi solebat. Ceterū: q: vt ꝓmissū ē ꝑ septuagesimā totū vite nostre spaciū accipim⁹: merito officia dn̄icaꝝ: q̄ sunt a septuagesima vsq; i pascha variant̄: per q̄d notant̄ ordies vite nostre seu cuiuslibet aīe fidelis post ꝙ peccauit. Per ꝓmū enī. s. Circūdederunt me: habemus aliquē peccata ꝯfitētem. Per. 2. s. Exurge: habemus eundē petentē. Per tertiū. s. Esto mihi: ꝓm orantē eē defensorē adiutorē sibi. Per quartū. s. Inuocauit me: cognoscimus dn̄m illum audiētē sibi adiutorē eē. Iuxta illud Te orante dicā. Ecce assum. Per q̄ntū. s. Reminiscere: habem⁹ illum credētē vel sperātē. Per sextū. s. Oculi mei: intelligim⁹ cū bone operatiōis ꝓmissionē facientē. Per septimū. s. Letare hierlm: vbi de hoc dicet̄: accipim⁹ cū de hac passione exultantē: ꝛ ꝙ etiā reges sit multis datis ibac vita. Per octauū. s. Judica me de⁹: videm⁹ eū a deo cōfirmatū in ꝟtutib⁹ ꝛ bonis opib⁹: q̄d iam cōfidenter vult ꝛ postulat iudicari in cōsumatione eterna. Per nonū. s. Domine ne longe: itelligim⁹ ꝙ iā sit collocatus in ordine angeloꝝ. Orat. n. ibi hr̄e ꝑseuerantiā. Et ꝙ istud totū valeat adipisci subiungit eūm. s. per resurrectionē: q̄d habet̄ per decimū offm̄. s. Resurrexi: de hoc etiam sub dn̄ica quadragesime dicetur.

¶ De officio septuagesime. Rubrica.

Nunc de officio ꝓntis dn̄ice aliq̄ dicam⁹. Sane vt ꝓmissum est: filij israel seruierunt septuaginta annis regi babylonis: ꝛ postea liberati redierunt in hierusalē. Silr̄ ꝛ nos seruire ipsi tota vita ista vel ꝑ culpā ꝛ penā vel ad minus per penā ꝓpter quod volens ecclesia agit penitētiā tā̄ ꝙ posita in captiuitate babylonie. i. hui⁹ mūdi vt q̄n q; liberet̄: ꝛ ꝑuēiat ad hierusalē celestē: ꝛ ꝓpter h̄ facit septuagesimā: ꝛ ideo incipit legere quinq; libros moysi: q: ista virtutes penitētie per gradus distinguit̄ i illis. Prim⁹. n. liber. s. Gen̄. istruit nos i initialibus penitētie in fide. s. ꝛ timore: q̄ sunt essentia penitētie: q: ꝑ ea concipit̄ penitētia. In fide autē nos istruit: sicut ꝛ in symbolo: q̄d. n. ibi dr̄ visibiliū ꝛ inuisibiliū: dicit hic. In ꝑncipio creauit deus celum ꝛ terrā. s. celū empyreū: ꝛ ea q̄ in eo sunt: q̄ sunt inuisibilia: ꝛ terrā. i. oīa ista visibilia: ꝛ sicut ibi exprimit̄ ꝑsona pris ꝛ filij: sic ꝛ hic. In ꝑncipio. i. in filio creauit deus. s. pr̄ celū ꝛ terrā: ꝛ postea exprimit̄ ꝑsona spūs scī: cū dr̄. Et spiritus dn̄i ferebatur super aq̄s. i. spūs sanctus qui creauit ꝛ regit oīa. Instruit etiā nos in fide incarnatiōis ꝛ passionis vt credamus christum i quātū hoīem passū fuisse: nō inquātū deū: ꝛ hoc per Isaac qui nō fuit imolatus: s; aries. Iterū instruit nos vt credam⁹ xp̄m datū eē ex grā non ex meritis: sicut Isaac. Instruit etiā nos in fide resurrectiōis ꝛ ascēsiōis: ꝛ spūs sancti missionis per Joseph qui post venditionē sublimat⁹ est in egypto distribuēs triticū per totā egyptū: sicut xp̄s post vēditionē sublimat⁹ mūdo distribuit triticum ꝟbi dei ꝑ predicatores suos per totum mūdū. Cui⁹ cā fuit resurrectio: ascensio: ꝛ spūs sancti missio. Incutit ēt timorē per Adā ne nos per vitiū gule siue ꝑ inobediētiā eijciamur de paradiso spūali sicut ille de paradyso terrestri: ꝛ per Cayn instruit vt caueamus ab homicidio: ꝛ per ciuitates penit⁹ destructas vt caueam⁹ a vitio sodomoꝝ: ꝛ ab oī vicio per diluuiū: ꝛ iterū a vitio gule per Esau: q ꝓpter esū lenticule rufe reprobat⁹ est. Preterea q: in septuagesima recolim⁹ miseriā nr̄aꝫ quā ꝓpter pcīm parētū nostroꝝ icurrimus: iō librū geneseos legim⁹: vbi agit̄ de expulsione ꝓmoꝝ parentū de paradyso: ꝛ de alijs i de quo ēt cantam⁹ hystoria. In sudore vult⁹ tui: ꝛ illō. Ecce adam ꝛc. Ad maiorē tū̄ miseriā designādā ꝓus legim⁹ ꝛ cantam⁹ de dignitate hoīs. s. ꝙ est fact⁹ ad imaginē ꝛ similitudinē dei: q: i paradyso ēt collocat⁹ est: ꝙ socia ei facta est: ꝛ ꝙ nec mori nec aliq̄ penā pati posset nisi ex culpa sua ꝓueniret. Offm̄ aūt misse est. Circūdederūt me ꝛc. vbi cōfitetur ecclesia se eē in pena ꝛ laboribus isflictis ꝓpter peccatū: q̄ sunt: fames: sitis: calor: frigus: lassitudo: egritudo: ꝛ mors ipsa per prauā ꝯsciam: ꝛ amaritudo: fetor: ꝛ tenebre: quales sunt dolores inferni. S; ne iste luct⁹ generet in nobis accidiam siue tristiciā: que mortē operat̄ ponit i ꝟsu consolationē. Diligā te dn̄e ꝟtus mea ꝛc. vt sic possit dicere. Fuerūt mihi lachryme mee panes ꝛc. Et aduerte q: hec ꝟba. Circūdederunt ꝛc. sunt ēt vox ecclesie ꝓmitiue plorantis in Abel ꝓthomartyre ꝓcentore: cui⁹ sanguis d̄ terra clamauit ad dn̄m: q; aperuit os suū ꝛ suscepit eū d̄ manu Cayn fratris eius: vn̄ statio est ad sanctū Laurentium cui⁹ mors ꝑciosa nouo ꝛ inaudito genere passionis clamo-

uit i celū ꝛ audita ē in vniuersū mūdū. Unde ꝛ ecclesia romana ꝑ ceteris ē autēticata martyrib⁹. Ut aūt ecclesia se speret ꝓponit̄ ei in euangelio triplex salubre remediū ꝛ in epl̄a triplex p̄miū. Remediū ē vt si vult ab illis plene liberari in vinea aie sue laboret abscidēdo vicia ꝛ pc̄a: postea i stadio vite p̄sentis currat ꝑ penitētie opera: deīde viriliter i agone pugnet cōtra oia dyaboli tētamēta: qḋ si fecerit triplex remediū habebit: nā q; laboranti dabit̄ denari⁹: currenti brauiū: ꝓpugnanti corona. Uez q; nō libenter hō suscipit on⁹ pn̄ie nisi videat p̄miū: iō ostendit p̄miū in epl̄a j. ad Corinth. 9. Nescitis q; hi q in stadio currūt: oēs quidez currūt: sed vn⁹ accipit brauiū. Est. n. brauiū p̄miū currentiū: p qḋ significat̄ btitudo eterna: q̄ est p̄miū currētiū in regnū eternū: qḋ ostēdit̄ vt libētius agant hoīes penitētiam: ꝛ vt magis fleāt peccata sua: vnde ps. Sup flumina babylonis illic ꝛc. ꝛ sicut i cursu exteriori remouent̄ q̄ impediunt cursuz: sicut dicit apl̄s se facere cū dicit. Castigo corpus meū ꝛ in seruitutē redigo ꝛc. q. d. Leuigo me. i. leuē facio ad hoc vt possim currere: sic facit ecclesia: macerat eniz carnē suam vt remotis oīb⁹ nociuis ad brauiū vite eterne meli⁹ currere possit. Et hīc rñdetur rn̄soriū. Adiutor in opportunitatib⁹ in tribulatiōe. Tribulatio eni opportuna ꝛ vtilis est hoī: quoniā facit nos recordari eternorū gaudiorū. Nec sequitur alleluia q; subticet ecclesia cātica leticie: vt p̄missum est. Post rn̄soriū seq̄t̄ tract⁹ a trahēdo dict⁹ ꝛ est suauis aurib⁹. s. De profūdis clamaui ꝛc: Ad notandū q in gemitib⁹ ꝛ suspiriis trahit ecclesia vitā suā ō ꝓfūdis peccati vel pene. Sed ad ꝯsolationē interponit̄ ỽba misericordie cū dicit. Quia apud te ꝓpitiatio ē. Sed q; nullo mō vult ecclesia q filij sui cadant in accidiā: iō post tractum seq̄tur euangeliū de denario diurno. i. de beatitudine eterna quā ostendit filiis suis vt hilariter faciāt pn̄iaz. Simile ē regnū celoꝝ homini prīfamilias q exijt p̄mo mane ꝛc. Matthei. 20. c. Homo est vinea dei ꝛ ecclesia quā q̄libz dz colere ꝓ posse suo: in aliis per predicationē: ꝛ in se ꝑ bonā operationē: ꝛ si bene coluerit habebit vitā eternā: q̄ dicitur denari⁹. In denario est imago ꝛ superscriptio: ꝛ nos habem⁹ imaginē dei ꝛ apertā superscriptionez: q; erim⁹ ꝛ dicemur dij ꝛ filij dei: vn̄ ps. Ego dixi dij estis ꝛ filij excelsi oēs. Sequitur offertoriū. Bonū est ꝯfiteri dn̄o ꝛc. In q̄ monemur laudare deū in tribulatione: qḋ possum⁹ facere viso denario diurno: ad quē vidēdū petit ecclesia illūinari. v. in postcōione. Illumina faciē tuā ꝛc. Pōt etiaz ꝛ aliter dici fm̄ Inno. 3. in fine de hui⁹ dici. Legitur eni q occupatio magna creata est oibus hoīb⁹ ꝛ iugū graue sup filios Adē a die exit⁹ de ventre matris eoꝝ vsq; in diez sepulture in matrē oium. Siqdem mr̄ oiuz hoīuz terra ē ꝛ eadē oiuz est sepultura: ꝓpter qḋ ille dicebat. Nudus egressus sum de vtero matris mee ꝛ nudus reuertar illuc. In premissis aūt ỽbis circa statū humane ꝯditiōis tria ꝯsiderāda sūt: vz ingressus, ꝓgressus ꝛ egressus. De ꝓgressu p̄mittitur. Occupatio magna creata ē oibus hoīb⁹ ꝛ iugū ꝛc. de ingressu subiungitur. A die exitus de ventre m̄ris eoꝝ de egressu ꝯcludit̄. Usq; in diē sepulture i m̄rez oiuz. Sūt i quolz statu graue iugū sup filios Ade ipont̄: graue quidē in ingressu: graui⁹ in ꝓcessu: grauissimū in egressu. Unā merito ꝓpheta flebat. v. Quare ō vulua m̄ris egressus sū vt vidēā laborē ꝛ dolorē: ꝛ cōsumerent̄ i ꝯfusione dies mei. Formatus est eni hō de terra ꝯceptus in culpa nat⁹ ad penaz. Uere itaq; occupatio magna creata ē oīs hō: ꝛ iugū graue sup filios Ade: ꝛ beati q occupant̄ in bonis i miseri qui in mal̄. beati quo q iugū xp̄i portāt: miseri q iugū dyaboli. Hāc hūane ꝯditiōis miseriā ꝯsiderās ecclesia gemit dicēs in introitu. Circūdederūt me dolores iferni ꝛc. in quibus ỽbis. Propheta recolit lapsū hūanū. Ne ỽo propterea nimio dolore desperet: iō statī cōmemorat misaz creatoris i graduali. Adiutor ꝛc. Occupationē aūt honestaz ꝛ vtilez dn̄s idicat in euāgelio. Operarios ꝯducēs vt reddat illis mercedē: inhonestā ỽo ꝛ inutilez docet apl̄s in epl̄a currat. ꝛc. Nescitis q̄ hi q in sta. cur. o. q. cur. sed vn⁹ accipit brauiū: sic currite vt ꝯphēdatis. ꝛc. ꝛ sequitur. Ego autez sic curro non q̄si in icer. In tractu ỽo. De ꝓfundis ꝛc. ꝓpheta inter iugū ꝛ iugū distinguit: dicens eni. Sed iniquitates ꝛc. innuit iugū dyaboli: de quo ꝑ ꝓphetaz dr̄. Cōputruit iugū a facie olei: vn̄ dmoꝝ subdit. Q; apud te ꝓpitiatio ꝛc. Ecce iugū xp̄i suaue: de quo ỽitas inquit. Iugum eni meū suaue est: ꝛ onus meū leue. In summa autē officij misse cōtinet afflictionē in introitu: ieiuniū i oratiōe: bellū in epl̄a: auxiliū in graduali: i euangelio i vineā idicamur: vbi ꝯpatimur ꝛ ꝯregnabimus.

¶ De sexagesima. Rubrica.

Post septuagesimā ꝯsequitur sexagesima. Sicut aūt ecclesia celebrat septuagesimā i misterio: q; quēadmodū filij israel ꝑ fletuz exierūt ꝛ liberati sunt ꝑ septuaginta annos de seruitute babylonica: sic ꝛ ipsa ecclesia de seruitute dyaboli cui oportz mō seruire: liberata est salte ꝑ pn̄iaz factā i septenario huius vite: sic ē ꝛ in misterio celebrat sexagesimā: lz eni istituta fuerit in redēptione q̄ntarū feriaruz, ꝓut dictū est sub septuagesima: fuit tn̄ ē instituta ꝓp significationē: q̄n significat tp̄s viduitatis ecclesie: ꝛ illi⁹ merorē ꝓp absentiā sponsi qui peccatorib⁹ abest ꝑ grāz ꝛ viatorib⁹ ꝑ humanitatis p̄sentiā. Licet eni tp̄s nobis sit p̄ns s; diuinitatē. Iuxta illud. Et ero vobiscū vsq; in cōsumatiōez seculi: tn̄ fm̄ q est hō i celo est sedens ad dexterā p̄ris. Nēpe fruct⁹ septuagesime viduis debet̄. In consolatiōez aūt illi⁹ absētie spōsi q ad celū rapt⁹ ē: dant̄ ecclesie due ale. s. sex operū mie exercitatio: ꝛ decalogi impletio. Unde sexagesima sonat sexies decē: vt ꝑ sex opa mie per decē decalogus itelligatur. Sexagesima. n. ex senario ꝛ denario cōstat: vt sicut dn̄s post opa sex diez bn̄dixit diei septie sic post perfectiōez operū decalogi pueniem⁹ ad beatitudinē eternā: ꝛ dicet̄ nobis. Uenite bn̄dicti p̄ris ꝛc. ꝛ iō i sexagesima legit̄ euāgeliū. Cū turba plurima. Luc. 8. c. ō semie ỽbi dei vt hoies seminēt opera mie ad hn̄dā illā bn̄dictionē. Et q; semē in plurib⁹ suffocat̄: iō clamat alta voce in introitu. Exurge quare obdormis dn̄e. In tertia ỽo dn̄ica. s. quinquagesime ostēdit ꝑ quē velit liberari. s. per deū vnde in introitu dicit̄. Esto mihi in deū protectorez: ꝛ q; dn̄s ꝓpe est omnib⁹ iuocantib⁹ eū: seq̄t̄ liberatio in seq̄nti dn̄ica: vnde dicit i introitu. Inuocauit me. ꝛ ego exaudiā eū. Impossibile est. n. q̄n ille liberet̄ qui aperit per ꝯfessionē peccata sua q̄ sunt dolores ducētes ad infernū: ꝛ dolet dolore satisfactorio ꝛ petit a dn̄o liberari. Q; ỽo pc̄ā hoiez a deo sperant: iō dubitādo dicit. Exurge. Itē dicit ter exurge i hodierno introitu: ꝓpter triplices filios. Prio. n. clamat ꝓ filijs q tentant̄ per aduersa: sed nō succūbunt vt Paulus: ꝓpter quos dicit p̄mo Exurge: q̄re obdormis. i. obdormire videris nō exaudiēdo vel liberando: ꝛ hoc facit dn̄s vt ꝓbentur ꝛ examinent̄ in igne tribulationis. Puriores eni exierūt tres pueri de fornace babylonis q̄ intrauerunt. Unde nō dormit sicut h̄r̄ Ieremie. 1. Uigilantē virgā ego video: ꝛ dicit dn̄s stati Bn̄ vidis: q; vigilabo ego super gregē meū ꝛ super filios meos psal. Ecce non dormitabit neq; dormiet q custodit israel: ꝛ quātū ad istos dicit postea Obliuisceris tribulatiōis: q; singula singulis debent reddi. Secūdi filij suntq in pugna cadunt ꝛ ꝓpter istos dicit ecclesia. Exurge ne repellas in finē: quare faciē tuā auertis. q. d. Ostēde faciē tuā ꝛ reuertent̄ ad te. Tertij filij sunt q per blanda tentant̄: nec succūbūt: s; q̄ aduersa nō tollerāt periculū ē ne ꝓspera eos frangant: ꝛ ꝓpter h̄ dicūt. Exurge dn̄e adiuua nos: ꝛ libera me ꝓp nomē sc̄m tuū, ꝓpter hoc seq̄t̄ ꝛ libera nos. De hoc ēt i dn̄ica se

quenti: dicet. Epla fr̃o. Libenter suffertis. i. ad Corin. xj. ca. hortat nos vt quamus dominū z despiciamus z iusti ciam⁹ ic idco: z tanq̃ hoc cognoscētes dicim⁹ responsoriū. Sciant gētes qm̄ zc. Tract⁹ ondit terrā ꝯmotā. i. conscientiaz pcōꝝ. In euāgelio ergo semē iacim⁹ qm̄ tn. 7z. i vineā iducti sum⁹: . st aūt euāgeliū. Exijt q seminat seminare semen suū zc. z hoc facit beat⁹ Paulus q seminauit semen suū: idest v̄bū dei: z ꝑpter hoc fit hodie statio apud sanctū Paulum: z inde est q in fine collecte hui⁹ diei dicitur doctoris gentiū zc. Sepe enim fm stationes officia ordinant vt hodie: qz enim statio est ad sanctū Paulū: iō de co fit mētio i collecta: z eodē mō in q̄nta feria āte. Letare hierlm z in sabbato ibi sequēti: vt ibi dicet. Protēdit aūt sexagesima vsq ad q̄rtam feriā post pascha: in q cātat. Uenite benedicti p̄ris: qz illi q in operib⁹ misericordie se exercent audient illud. Uenite bn̄dicti p̄ris mei zc. vt ipse testatur z tunc sponse ianua aperiet: z sponsi amplexu fruet: vn̄ i epla ammonetur vt ad instar Pauli tribulationem d ab/sentia sponsi patiēter expectet: i euāgelio vt seminatiōi bonorū operū semp isistat: z que quasi desperās clamauerat. Circūdederūt me gemit⁹ mortis dolores iferni zc. nūc ad se rediēs petit in offō in tribulatiōib⁹ adiuuari z ab ipsis eripi dicēs. Exurge dn̄e adiuua nos zc.

¶ De quinquagesima. Rubrica.

Equitur de q̄nq̄gesima. In p̄mis aūt notādū est q multiplex est q̄nq̄gesima. s. dierū: annorum: psalmorū: ꝑsonarū: z denariorū. Quinquagesima dierum triplex est: vna a dn̄ica ista vsq diez pasche. Alia a pascha vsq ad pēthe co. de q dr̄ i ꝯcilio Aurelian. de consec. di. j. sacerdotibus q añ pasche solēnitatē nō q̄nq̄gesima supplendū ē: qz illa seruat post pascha sz quadragesima tenrat. Tertia ab octaua pasche. i. a sabbato in albis vsq ad sabbatū post penthecō. p̄ma est penitentie afflictionis z abstinētie: tūc enim hoies abstinet a carnib⁹ z ꝑtinent a luxurijs: secūda est leticie z exultationis: tertia figure sue glorie: z glorificatiōis: figurat enim octauā etatē vbi vtraq stola. s. aie z corꝑis iduemur: vnde est q duo alleluia in illa quinq̄gesima cātemus. Quinquagesima quoq psal moꝝ triplex est: z tres status xp̄iane religiones significat. Primi⁹ est penitētie: secūdus iusticie: terti⁹ laudis vite eterne: iōq p̄ma terminat in ps. Miserere mei de⁹: secūda in ps. Misericordiam z iudicium: tertia. Omnis sp̄us laudet dn̄m: qd est in fine psalmi Laudate dn̄m de celis. He tres q̄nq̄gesime significant dies diluuij. Tot enim dieb⁹ fuit aqua super faciē terre. s. centū q̄nquaginta. Iō ergo tres q̄nquagesimas psalmoꝝ cantam⁹: vt de⁹ a tali diluuio: z ab oi periculo nos defendat. In q̄nq̄gesima vero annoꝝ erat ann⁹ iubileus qui q̄nquagesimus erat: tūta. n. erat septenary celebritas q septima dies celebrabat. s. sabbatū: z septia septimana: vt pēthe. septimus mēsis vt septēber: z septenari⁹ ann⁹ vt iubileus: i quo oēs serui liberabātur: si ꝓ aliq̄ esset q nollet liberari: sed remācre i ꝓuitute domini sui ducebat ad postes tabernaculi vel tēpli: z ꝑforabat ei⁹ auris cum subula qd erat signū seruitutis: nec deicepes manumittebat etiā si vellet. Itē oia que tellus ex granis eo anno ꝑcreabat oib⁹ erāt cōia: nō enim colebat illo anno. Preterea debita illo anno remittebātur: z possessiones alienate restituebātur ꝑut sub pēthe. dicet. Et vn̄ iubileus remittēs vel initiās iteꝝ pacat: p quē recte penitētia figuratur per quā vera libertas tribuit: z a diabolica seruitute liberamur: p quā etiā pcōꝝ debita remittunt z hereditas eterna atq celestis mansiones restituūt. Quinquagesima ergo pnie tps z remissionis significat. Inde ē q hoc tpore ps. Miserere mei de⁹: q est q̄nquagesim⁹ z est psalmus pnie z remissionis frequētat, z legit z cantat de diluuio. Nā sicut p diluuiū mūdus purgatus ē a malis homi

nib⁹: ita p pniaz purgat microcosm⁹. i. minor mūdus: scz homo a vicijs z criminibus. ¶ Rursus q̄nquaginta dies i penitentia ducim⁹ vt in q̄nquaginta sequētib⁹ diebus. s. a pascha vsq ad pēthe. quos i leticia sum⁹ acturi nō excedam⁹ quin in die pēthecō. sp̄us sancti grām suscipē mereamur. Finitur. n. q̄nquagesima i die pasche: qa pnia ad nouitatē vite i resurgere facit. De q̄nquagesima ꝑsonarū fmo hr̄ i Gen̄. Abraham quesiuit a dn̄o si septuaginta boni essent in ꝑplo nūqd parceretur eis: ipso dixit dn̄s postea d sexaginta z q̄nquaginta: z sic vsq ad decem. De q̄nquagesima denariorū hr̄ sermo i euāgelio vbi agit d duob⁹ debitoribus quoꝝ vn⁹ debebat cētū denarios: z alius q̄nquaginta sed d ea nil ad presens. Dr̄ autē q̄nquagesima q̄si q̄nquies decem significās tēpus remissionis: vt dictū est. Quinquagenari⁹. n. numerus consistit ex q̄nario z dn̄ario in se multiplicatis. Nam qui oꝑa q̄nq sensuum corꝑis p decem legis mandata moderatus fuerit: secure dicē poterit q in vltio die q̄nquagesime. s. in pascha cātat. s. Resurrexi z adhuc tecum sum zc. ¶ Et no. q Thelesphorus z Greg. pape. 4. di. statuimus. z. c. z. c. se. statuerunt vt clerici incipiāt a q̄nquagesima ieiūare. Instituta ē q̄nq̄gesima: p̄mo ꝑpter suppletionē: vt vid. qz supplerent dies dn̄ici q de ieiunio quadragesime subtrahūtur: z sic q̄dragintā dieb⁹ ieiunaret: ꝑut sub septuagesima est dictū. Secūdo ꝑpter significationē: qz significat tps remissiōis vt p̄missū est. Tertio ꝑpter repñtationē: qz nō solū tēpus remissiōis significat: verum etiā statū beatitudinis repñtat. Nā in q̄nq̄gesimo āno serui efficiebant liberi: vt p̄missuz est: z q̄nq̄gesimo die a die agni imolati lex data ē: z in q̄nq̄gesimo die a pascha dat⁹ est sp̄us sanct⁹: i zio hic numerus statū beatitudinis repñtat vbi erit adeptio libertatis z cognitio veritatis z ꝑfectio charitatis. Matutinale dici hui⁹ offiñ est de diluuio: vt ecclesia icuriat timore filijs suis ne peccēt per luxuriā sicut i multa post cōsuetūe peccēt per gulaz. Et qz hec duo vitia maxime dominātur in illo tpe ideo agit d diluuio p qd penitētia designatur: vt p̄emissū ē. Sz ne timor nimis desperare faciat: dicit rn̄soriū. Ponā arcū meū i nubib⁹ celi i signū federis: qd exponit allegorice d xp̄o vel d quolz sancto fm suū modū. Arc⁹ enī ille quāto magis ad celuz eleuatur tanto magis ad terrā dp̄rimit: ita sanct⁹ homo quāto magis eleuat⁹ est ad celestia tāto plus se humiliat. Iuxta illd. Quāto magis es: humilia te in oibus. Item arcus iste est signū federis: s. xp̄s. Unde in psalmo. Respice i faciez christi tui: z sancti ēt sūt federis signū: qz possent irā dei tenere: sicut fecit moyses. 65. di. inscipit̄ia. Itē arcus iste portētū ē: iis z sancti: qz si dn̄s ita suos affligi ꝑmittit qd erit de mal. vn̄ legit in ecclesia. Uidit arcū idest sanctū: z bn̄dic eū q fecit illū. Notādū autē est q p̄mo cātant: q̄dā rn̄soria de diluuio. Secūdo q̄dā de obediētia Abrahe. Postremo de ceco illuminato ad notādū q q per pniam peccata sua diluerit z mandatis dn̄icis: vt Abrahā obedierit: a domino plene illuminari merebit. ¶ Porro in officio misse ecclesia rogat deū: z inuocat p filijs suis afflictis dicēs in introitu. Esto mihi in deū ꝑtectorē: postea ꝓ ꝑ lapsis z dicit. Et in domū refugij zc. z cām subdit. s. p fidē cuz dicit: Quoniā firmamētū meū z refugiū meū zc. Tertio ꝑ ten tatis in ꝓsperitate existētib⁹ cū dicit. Et pp nomē tuū dux mihi eris: z enutries me. De hoc ēt in pēdēti dn̄ica dictū est. Sequtur v̄sus. de spe. q. d. qz merito spei dabis mihi h. In te dn̄e speraui. Oratio p afflictis ē. s. Preces nr̄as q̄s dn̄e zc. Epla est de charitate. i. ad Corinthi. 13. ca. Si linguis hoium loquar. q. d. oēs v̄tutes eo modo quo hēri possunt sine charitate nihil valēt ad vitā eternā. Et ponit ibi q̄ndecim gradus ex q̄bus ꝑuenitur ad regnū celeste. Primus gradus est. Charitas ꝑatiēs ē. Secūdus benigna ē. Terti⁹ nō emulatur zc. deinde sequitur ꝯmēdatio charitatis. Charitas nunq̄ excid. i. Quoniā autē nō pōt hō hēre

charitatē nisi fiāt mirabilia. Maiꝰ.n.est de impio facere
piū ꝙ creare celū ⁊ terrā: iō sequit̄ rn̄sorius. Tu es deꝰ qui
facis mirabilia: ꝟsus est. Liberasti i brachio tuo.i. christo
per fidem xp̄i. Et seqtur tractus. Jubilate: cuiꝰ ꝟba videt-
tur esse ꝯtra illud qd̄ p tractū significat̄.s. dolores: p quos
ecclesia trahit vitā miserā: s3 dic ꝙ iubilatio seu exultatio
nō est ꝯrariū tractui: quoniā homo beatꝰ i ipsis miserijs
exultat: ⁊ ēt quando homo liberatꝰ est in miserijs gaudet:
vnde in actibꝰ aplōꝝ. Ibant apostoli gaudētes ⁊c. ⁊ illd̄.
Salomonis. Coꝛ qd̄ nouit amaritudinē aīe sue in gaudio
eiꝰ nō miscebit̄ extraneꝰ.i. dyabolus hoc est sup oē gaudi
um. Euāgeliū est de fide passionis: ⁊ resurrectionis. Ecce
ascendimus Hierosolymā ⁊c. Luce.18.c. ⁊ qꝛ per fide3 ceci
illuminant̄: ideo stati seqtur ceci illuminatio qui valde sa-
pienter petiīt dicēs. Dn̄e vt videā: qꝛ visio erit tota merces.
Offertoriū silr est de fide. Benedictꝰ es dn̄e ⁊c. Et aduer-
te qꝛ in euangelio cecꝰ petitionē geminat dicēs bis. Fili da
uid miserere mei ⁊ in offertorio silr ēt gratias de illumina
tione veritatis pp̄li duplicat dicēs bis. Bn̄dictꝰ es dn̄e ⁊
in alijs ēt ꝟbis magis ac magis dupl'r illuminari postu-
lat dicēs ⁊ bis. Doce me iustificatiōes tuas: vel bis dicēs:
Justificatiōes tuas pp viā testimonioꝝ ⁊ ꝟitatis ⁊ man-
datoꝝ. Postcōio.s. Manducauerūt ⁊ saturati sunt nimis
est de timore vt ad memoriā reducamꝰ: qd̄ dr̄ de iudeis.
Adhuc esce coꝝ erant i ore ipsoꝝ: ⁊ ira dei descēdit sup eos
Qꝛ eni comederāt vsq3 ad nauseā stati deū ad iracūdiam
ꝯcitauerunt: vt: v3: incutiatur nobis timor ne p gulā offen-
damꝰ deū sicut iudei. Hoc aūt facit ecclesia: qꝛ tunc solēt ho
mines magis itendere gule ꝓpter carnis ꝓuiū qd̄ iminet:
de quibꝰ dicit Grego. dist.4. deniqꝫ: ꝙ reliquēdi sunt suo
ingenio cum venia. Et ideo bene cōpetit huic diei. Potest
ēt ⁊ alr dici ꝙ tria sunt necessaria q̄ ꝓponunt̄ nobis i epi-
stola ⁊ in euangelio: ad hoc vt opera penitētie q̄ per qnq̄ge
simā3 figurant̄ sint perfecta.s. charitas q̄ ꝓponit̄ i episto
la. Memoria dn̄ice passionis: ⁊ fides que itelligit̄ per ceci
illuminationē: ⁊ hec ꝓponūtur in euāgelio: vera fides sine
qua deo nemo placere pōt: opa facit acceptabilia: memo-
ria passionis reddit facilia: charitas facit esse cōtinua. Et
sicut ecclesia ꝓmo desperans clamauerat. Circūdederunt
me ⁊c. ⁊ post ad se rediēs adiuuari petabat: ita hic iā3 cō-
cepta fiducia ⁊ spe venie ꝓpter pn̄iam quasi dn̄m tenendo
orat ⁊ dicit. Esto mihi ⁊c. vbi petit quattuor.s. ꝓtectionē
illis q sunt in aduersis: firmamētu3 illis q sunt i grā: refu-
gium illis qui sunt in culpa: ⁊ ducatū illis q sunt in ꝓspe-
ris. Epla ꝟo nos ponit in expeditiōe armis muniri docēs
tractꝰ triūphatori militie nos docet seruire: cui qdem q nos
fecit nō ei cui nos vendidimus. Et nota euāgelioꝝ ꝯseque
tiā rōnabiliter ordīata3: nā in septuagesima vineā colimꝰ
in sexagesima agrū seminamꝰ siue semen spargimꝰ: i qnq̄
gesima fructū lucis in ceco illuminato colligimus.

¶ De feria quarta in capite ieiunioꝝ. Rubrica.

Post quinquagesimā

sequitur q̄dragesima que est numerus sp̄alis
pn̄ie i qua ieiunat ecclesia: ⁊ penitet de pecca-
tis suis. Per pn̄iam eni que i quadragesima
pficitur: ꝑuenit ad qnquagesimā.i. ad annū iubileu3: hoc
ē ad remissionē3 peccatoꝝ vt ꝓmissū est. Incipit aūt qua
dragesima a dn̄ica seqnti in q cantat̄. Inuocauit me: s3 in
feria quarta ieiuniū icohatur: vt iā3 dicet̄. Beatus petrꝰ
ꝓmo instituit ieiuniū q̄dragesime an̄ pascha. Nec vacat a
mysterio ꝙ quadraginta sex diebꝰ a capite ieiunij vsq ad
pascha in abstinētia sumꝰ. Nā pꝰ babylonicā captiuitatē
46. ānis edificatū fuit templū dn̄i: vn̄ ⁊ nos post captiui-
tatē babylonis.i. confusionis viciorū.46. diebꝰ p abstinē-
tiam ⁊ bōa opa nosmetipsos templū deo edificamꝰ. Qua
re aūt q̄draginta diebus ieiunet̄ ⁊ q̄re dr̄ quadragesima
sub dn̄ica sequēti dicet̄. ¶ Hec ieiuniū q̄dragesime com
mēdatur ab institutiōe ⁊ a tribus tꝑibꝰ: ⁊ a ꝑsonis q̄ i illis ie
iunauerūt. ¶ Rursus ieiunia ideo sunt istituta: qꝛ i vete
ri lege ꝓceptū erat decimas deo: ⁊ primitias de oībꝰ bonis
reddi: vn̄ ⁊ nos idipsum facere debemꝰ: ⁊ ēt de nobis ipsis
sc3 d corpe ⁊ de mēte: ⁊ de tp̄e. De his ⁊ alijs ieiunijs dicū
est sub q̄rta feria tertie hebdomade aduētus. Sigdē d no
bis decimas ⁊ ꝓmitias deo offerrimꝰ qn̄ bonum opamur.
In q̄dragesima soluit̄ decima dierū qm̄ sm̄ Greg. d ꝯse.
di.5. q̄dragesima: a ꝓma dn̄ica q̄dragesime vsq in pascha
sex hebdomade cōputant̄ quarū dies sunt q̄dragita duo:
ex qbus dū sex dies dn̄ici subtrahunt̄ de ieiunio remanēt
tantū trigita sex dies abstinētie: qui sunt quasi decima an
ni. Ut ergo numerꝰ quadragita dierū qbus xp̄s ieiuna-
uit ipleat̄: recipiuntur ex institutiōne Greg. papa. de ꝯse. di.5.
q̄dragesima: q̄ttuor dies ꝓcedētis hebdomade: v3: q̄rta q̄n
ta sexta ferie ⁊ sabbatū: ⁊ sm̄ hoc dr̄ q̄dragesima quasi q̄t
tuor cū decima: qm̄ triginta sex diebꝰ q sunt decia addunt̄
q̄ttuor vt premissu3 est: quoꝝ ꝓmus est sanctificationis ⁊
mūdationis: qꝛ tūc tā aiam ꝙ corpꝰ mūdamꝰ cineres capi
tibꝰ aspgentes. Reliq tres sunt de ꝓmitijs dieꝝ q̄ soluunt̄
in q̄ttuor tēporibus anni. S3 cum triginta sex dies ꝓdicti
sint decima trecentoꝝ sexaginta dierū: ⁊ annꝰ cōstat ex tri
centis sexaginta qnq diebꝰ ⁊ sex horis: p3 cū ieiunamus
triginta sex dies rōne decime remanēt qnq dies idecima-
ti: ⁊ sex hore: sed de illis ieiunamꝰ q̄ttuor ꝓcedentis hebdo-
made: vt sacer numerus cōpleat̄: vt ꝓmissu3 est. S3 scōm
hoc adhuc remanēt triginta hore idecimate: videlic3 vnꝰ
dies: q continet vigintiq̄ttuor horas ⁊ sex hore: s3 pōt dici
ꝙ pro decima illiꝰ tēporis: i sabbato sancto tardiꝰ cenamꝰ
vel forte ꝓpter hoc die illa tardiꝰ.s. de nocte missa celebra-
tur: vt dcm̄ est in ꝓhemio.4. partis. Nos ꝟo ꝓuinciales
ieiuniū q̄dragesime in ꝓcedenti secūda feria ichoamꝰ: ⁊ sic
duo dies plus ceteris natiōibꝰ ieiunamꝰ: ⁊ hoc nō solum
ꝓpter quādā honestatē: vt videl3 sic biduo purificati i q̄r
ta feria sacrū ieiuniū inchoemꝰ: verū etiā ꝓ eo ꝙ q̄drage
sima i magno die iouis cene terminat̄: ꝓut sub ti. d septua
gesi. a dcm̄ est. Ultimos ergo duos dies nō rōne quadra
gesime s3 ꝓpter cām ibi dcām ⁊ ꝓpter coꝝ sanctitate3 ieiu
namus. Clerici ēt in qnquagesima ieiuniū ichoare tenen-
tur: ꝓut ibi dcm̄ est. Quidā autē dixerūt ꝙ ꝓmissi q̄ttuor
dies addunt̄ alia de cā: v3: tres ꝓ tribꝰ diebꝰ q̄ttuor tēpoꝝ
q in q̄dragesima ꝯtingunt: q̄rtus ꝓ vigilia pasche quā ie-
iunare debemꝰ: s3 ꝓmissa rō verior est. S3 cū i q̄dragesima
imitemur ieiuniū xp̄i: vt ꝓmissu3 ē: ⁊ ipse stati post bapti
smū.s. epyphaniā suū ieiuniū inchoauerit. Querit̄ quare
hoc tp̄e ieiuniū ichoamus ⁊ illud cū pascha ꝯtinuamꝰ: ⁊
non eodē tempore quo ipse ieiunauit cu3 ipsius actio nostra
debeat esse istructio. 12.q.2. exēplū. Ad qd̄ quadruplex est
rō. Pria qꝛ in q̄dragesima repn̄tamꝰ pp̄lm isrl' q fuit q̄
draginta annis in deserto: ⁊ stati3 post celebrauit pascha.
Secūda qꝛ hoies tēpore verno naturalr ad libidinē cōmo
uentur: ad quā restrigendā institutu3 est hoc tp̄e ieiuniū.
Tertia qꝛ xp̄i passioni resurrectio continuatur: igit̄ rōna
bile fuit vt afflictio nostra ꝯtinuaret passioni saluatoris.
Cū eni ipse ꝓ nobis passus sit: ⁊ nos ei cōpati debemus: vt
ita tandē cōregnemꝰ: ⁊ post passionē stati3 resurrectio sub
sequat̄. Juxta illud apostoli. Si cōpatimur ⁊ cōregnabi-
mus: nā ⁊ egrotꝰ magis affligitur cū appropinquat sanita
ti. Quarta qꝛ sicut filij israel ꝓusq3 agnū comederent se af
fligebant ⁊ lactucas agrestes.i. amaras comedebāt: ita et
nos per pn̄ie amaritudinē debemꝰ ꝓus affligi: vt stati post
digne possimꝰ comedere agnū vite.s. corpꝰ christi: vt sic my
stica capiamꝰ paschalia sacramēta. ¶ Hec io in missis q̄
dragesimalibꝰ frequētatur. Humiliate capita vestra deo: eo
ꝙ illo tēpore dyabolus magis impugnat nos. Unde deus
humiliter orare: ⁊ nos sibi humiliare debemꝰ: ⁊ vt nos sub

oipotētis dei manu ībumiliem⁹ dr etiā. Flectam⁹ genua de quo dcm̄ ē sub q̄rta parte sub ri. de salutatōe. ¶ Et ē sciendū q̄ Flectam⁹ genua: ⁊ humiliate capita: sese comitāt ⁊ neutrū dr ī dnīca die. Nā vt ait Greg. q in dnīca die genua flectit deū resurrexisse negat. Propter multas qdem cās orādo nos ad terrā ꝓsternim⁹. put dcm̄ est in q̄rta parte sub ꝑma. Dr ēt orō sup ꝑplm post Humiliate capita ⁊c. ꝑpter tēporis sanctitatē: ⁊ ad notādū q̄ in hac vita ꝑ nobis est orādū: vt in futuro audire mereamur a dn̄o. Venite bn̄dicti p̄ris mei ⁊c. que qdez orō est vicaria sancte cōionis. Oli eniz oēs cōmunicabāt: ⁊ cōicaturos dyacon⁹ ad flectēdū genua iuitabat. nūc ꝓo q2 multi suscipiūt corpus dn̄i idigne: ꝑ cōione vtimur orone: dyacono sicut ꝓus suo fūgente officio ⁊ dicēte. hu. ca. ve. de. q2 q̄cunq3 humiliauerit se exaltabitur: ⁊ q̄sq3 hic bonis actib⁹ benedicet: eterne benedictiōi postmodū ascribet. In hac ergo orone sacerdos milites x̄pi pugne cōmēdat ad dimicādū cōtra hoste antiquū ⁊ isidias inimicoꝝ: ⁊ iō ꝑmunit eos per ministrū armis humilitatis: dicēs hu. ca. ve. deo: ⁊ sic tandē capitib⁹ humilitatis quasi cōfirmās eos ifundit sup eos ꝓtectionē sue bn̄dictiōis: ⁊ hoc magis i septuagesima q2 aduersari⁹ noster tunc sollicit⁹ circuit querens quez deuoret. Scd̄o in ꝑma collecta genua flectim⁹ i postulatiōe iusticie: q̄ est necessaria in presenti vita: i vltima vero reuerenter inclinam⁹ in grāꝝ actiōe ꝑ diurno denario vite future. Tertio in ꝑma collecta flectimus genua pro pugna ꝑsentis vite afflictionē laboris: ⁊ cōtinētie ostēdentes. In vltima vero que ē ꝑ gratiarū actione caput humiliam⁹ per qd̄ mētis humilitas designat: q2 in eterna vita ois labor excluderur: sed humilitas semꝑ stabit: ꝺ hoc dicet sub sabbato ꝑme hebdomade q̄dragesime. Itez i fine misse dr. Benedicam⁹ dn̄o: de quo dcm̄ ē: in. 4. pte sub titu. de orone nouissimo. Hoc ēt tēpore cortine i ecclesia suspēdunt: ꝺ quo dcm̄ est in ꝑma pte sub ti. de picturis. Porro ecclesia his dieb⁹ in magno certamine ꝯstituta in q̄dragesima frequētat ꝓs. qui hitat: q2 ꝓs ille iformat in certamine positos spez suaz in dn̄o ponere: ⁊ oē adiutoriuz ab eo deposcere: de quo sub dnīca sequēti dicet. Hoc tpe dyacon⁹ casulā sup humerū portat: de quo dcm̄ est in pte. 2. sub ti. de dyacono. Ab hac quoq3 quarta feria vsq3 ad dnīcā palmaꝝ dr oi die ꝑsatio de ieiunio. Etiā dnīcis dieb⁹ apd̄ quosdā. In illa ꝓo dnīca ⁊ sequētib⁹ dieb⁹ dr ꝑsatio de passiōe. Sz videt eē icōgruū q̄ in dnīcis dieb⁹ canteč ꝑsatio de ieiunio cū in illis non ieiunet: ⁊ iō qdā dicūt in illis quotidianā ꝑfationem sed lz nō ieiunetur numero: ieiunat tamē qualitate. i. i cibo quadragesimali sicut in alijs dieb⁹. In qbusdā tamen ecclesijs icipiūt dicere ꝑfationē de passione i dnīca de passione: ⁊ in qbusdaz ēt dicunt ꝑfationē ꝺ ieiunio vsq3 ad q̄rtaz feriā an pascha. Verū lz vt ꝑmissuz est q̄dragesimali ieiunio quod incipit in dnīca quadragesime supadditi sūt quattuor dies: solēnitates tamē officij q̄dragesimalis temporis incipiunt i eadē dnīca sicut ꝓus ⁊ nō ante: neci hoc i mutatio fcā fuit: quāq̄ poti⁹ ex i curia q̄ ex certa scia h̄ ptigisse credat: nā idē deberet eē caput ieiunij ⁊ officij: ⁊ s̄m hoc vr̄ q̄ in dcis q̄ttuor dieb⁹ deberēt imediate post missaz dici vespe. ¶ Circa qd̄ notādū est q̄ quadragesimale tempus est luct⁹ ⁊ pnie temp⁹: penitētes autem dū cōuertūtur ad x̄pm: a tenebris ad lucē trāseunt: vespertinū ꝓo tempus ꝑpter defectū ⁊ obscuritatē imperfectionē ꝺsignat. Quia ergo penitētes nō imꝑfectiōi ⁊ defectui sed poti⁹ ꝑfectioni ⁊ luci ꝯitatis insistūt: idcirco ꝯuenienter q̄rtū ad vesperas dcm̄ tēpus lucis ex instōne gabilon. ꝯci. de ꝯse. di. i. solent ꝑtuenit: vt sic stati post missaz dicant: que alias circa nocris temp⁹ consueuerant dici. Hoc tamē quattuor predcis dieb⁹ ꝑcedentib⁹ nō seruat q dieb⁹ q̄dragesimalib⁹ supadditi ex alia cā fuerūt: vel pōt dici q̄ q2 q̄dragesimali tēpore ꝑpter dispōnē ad paschalē solēnitatē ⁊ correctionē delictoꝝ preteritoꝝ sanctiorib⁹ opib⁹ insistendū est: iō ꝓuisum est: vt eo tpe quo seruam⁹ illa ieiunia plures oronū supplicationes ieiunij agam⁹: ⁊ ꝑpter hoc nō solū alias horas verū ēt vesperas ante cibuz dicim⁹. Predictis tamē q̄ttuor dieb⁹ hoc non seruat ad rep̄sentandū ꝑmariā dispōnez penitētiū: q in suis ꝑmordijs nō possunt tot sanctitatis obseruantijs insudare. Hoc tpe dr ad horas capl̄m. Cōuertimini. Iohel. 2. c. ⁊ illud inter vestibulū qd̄ ē ibidez: ⁊ illud Clama ne cesses. Isa. 58. c. ⁊ illud. Derelinquat impius. Isa. 55 c. ⁊ illud. Frange esurienti. Isa. 58. ca. ¶ Sane h̄ quarta feria q̄ttuor ꝓuilegijs isignit: primū q2 tali die icipimus ieiūnare: qd̄ fit quadruplici rōne. Primo ꝓeo q̄ x̄ps legit quarta feria suū ieiuniū ichoasse: qd̄ ide videt: quia nat⁹ est die dnīca: ⁊ si qs diligenter cōputet annos ex tunc vsq3 ad triginta: s̄m rōnes cōputi inueniret ī i tertia feria baptizatū fuisse ⁊ sequēti die intrans in desertū ichoauit ieiuniū. Secundo iō in q̄rta feria ieiuniū ichoamus: q2 i q̄rta etate Salomon templū edificauit: ⁊ nos quasi fūdamētum illi⁹ templi qd̄ ex nobis ꝯstruit facim⁹ ieiunando: vt in pascha templū dominicū eē possim⁹. Unde apl̄s templū dn̄i sanctū est quod estis vos. Tertio ideo in q̄rta feria ieiuniū incipit. Cū eniz ecclesia i dieb⁹ dnīcis q̄dragesime non ieiunet ꝑpter gaudiū qd̄ hz de resurrectione dn̄i que i illa die facta est. In resurrectiōe dn̄s legit bis comedisse: semel cū discipulis eūtib⁹ in Emaus: ⁊ iterū quādo intrauit clausis ianuis ad discipulos: ⁊ attulerūt ei ptez piscis assi ⁊ fauum mellis. Ideo icipit ieiunare ab hac quarta feria antecedente dnīcam illā q̄ ꝑpter hoc vocat caput ieiunij. De hoc ēt iam ꝑmissuz est. Quarto q2 sicut iā dicet hoc tpe ad bellū ꝓcedim⁹: iō q̄ttuor dieb⁹ hui⁹ hebdomade ieiunam⁹ vt quattuor armati ꝟtutib⁹. s. iusticia: fortitudine: prudētia ⁊ tēperantia: q̄ttuor mala que ꝑ ꝑmū parentē incurrimus deploremus. s. q̄ ꝺ paradyso eiecti sum⁹: q̄ i hac valle miserie cibo ad modū iumētoꝝ idigemus: q̄ i isernū descendere timem⁹: q̄ i p̄ria cū dn̄o nō gaudemus. Quinto vt ꝺfleam⁹ quattuor mala que fecim⁹. s. peccatū cogitationis operis ꝯsuetudis ⁊ locutiōis. Scd̄m ꝓuilegiū ē: q2 illa die audiunt ꝯfessiōes publice penitētiū: ⁊ eis pnīe iponūtur. Tertiū: q2 tūc cineres capitib⁹ aspergunt: vt iā dicet. Quartū: q2 i die ista fit ꝓcessio qualē per totū annuz fieri non ꝯtingit. Penitētes nāq3 tūc ab ecclesia cū ꝓcessione ⁊ cruce eijciunt: ⁊ i die cene i eadē recipiūt: sicut sub illa die dicet. Processionē qdez facim⁹: q2 tunc ad bellū cōtra hostes icedimus: q quasi i expeditōe a septuagesima vsq3 tunc fuim⁹. Procedētes ergo cōtra hostes armis nostris armamur: q̄ sunt humiliatio: orō: afflictio ⁊ elemosynarū largitio. Humiliatio sicut iā dicet est in cinere. Orō: q2 tūc dicim⁹. Parce dn̄e ⁊c. Afflictio de qua i euangelio. Cū ieiunatis ⁊c. Elemosynarū largitio q̄ maxie hoc tpe frequētāda est: vnde. Absconde elemosynaz i sinu pauperis. Talib⁹ itaq3 armis armati ad bella ꝓcedim⁹. Unā collecta huius diei est. Cōcede nobis oipotēs de⁹ p̄sidia militie x̄piane sciis ichoare ieiunijs ⁊c. Ceterū in hac die offitiū vsq3 ad nonā differim⁹: nō tm̄ q2 dn̄s hora nona expirauit: sz etiam ꝓꝑ castrimargiā nostrā. Adeo nāq3 ventri ꝺditi sum⁹ q̄ audita missa stati ad cibū curreremus ⁊ de horis parū aut nihil curarem⁹. Unde i ꝯci. gabilion. ꝺ ꝯse. di. i. solēt dr q̄ ad missaz cōcurrendū est: ⁊ auditis missarū solēnijs ⁊ vespertinis officijs ac largitis elemosynis ad cibū accedēdū est. Hac ēt die benedicat cinis ⁊ i signū humilitatis capitib⁹ aspgit. sub his ꝟbis. Cinis es: ⁊ i cinerē reuerteris qd̄ dcm̄ fuit Ade Gen̄. 3. c. Et Iob pniam i fauilla ⁊ cinere egit: pꝛout legit Iob vlt. c. Et ait dn̄s. In domo pulueris puluere vos aspgite. Michee. 1. c. Itez legit Iudith. 3. c. q̄ filij israel humiliauerūt aias suas i ieiunijs: ⁊ cinis sup capita eoꝝ. Et abrahaz inquit. Loquar ad dn̄m meū cum sim puluis ⁊ cinis. Gen̄. 18. c. ⁊ Mardoche⁹ idutus ē sac

eo spargens cinerem capiti suo. Hester. 4. c. ꝛ filie syon cō- sperserunt cinere capita sua. Treñ. 4. ca. Et hoc est ꝙ sicut ex libro pontificali habet. Penitētes ꝛ moniturí in signū pe nitentie ꝛ humilitatis: ꝛ ꝙ terra ꝛ puluis sunt: sc̄i cine revel solo ꝓsternūt: ꝛ ciliciū iduunt: qḋ ex ve. te. tractū est Legit. n. Isa. 58. c. ꝙ penitētes sacco ꝛ cinere sternunt. Itē Hiere. 25. ca. Aspergimini cinere: ꝙ cōpleti sunt dies vestri. Itē Ione. 3. c. Rex niniue idut⁹ ē sacco ꝛ sedit in cinere. Itē treno. 3. ca. Uirgines hierl'm accincte sunt cili- tijs. Itē in psal. 35. Induebar cilitio. Fit etiā hoc ad signi ficandum ꝙ sicut i eiectiōe Ade de paradyso maledicta fu it terra in opere suo: sic per hūilitatē pnie terra nr̄a. s. libe- rū arbitriū nostrū benedicit p pniaꝫ: vt non spinas ꝛ tri bulos: sꝫ dignos fruct⁹ pnie germinet. Inuitant aūt oēs ad pniam generalr cū dr̄ in antiphona. Immutemur ha bitu ꝛc. Ieiunem⁹ ꝛ ploremꝰ añ deuꝫ ꝛc. Et ondit cū q̄re hoīes debeāt ieiunare. s. ꝙ dominꝰ expectat eos ad pniam Uñ introit⁹ ē. Misereris oīuꝫ dn̄e ꝓpter pniaꝫ: ꝛ ē Sap. 11. ca. oēs ēt orones q̄cūq; dr̄r faciūt ad idē. In ep̄la quo- q; Cōuertimini ꝛc. q̄ est Iohelis. 2. c. ad hoc inuitant gña liter pui ꝛ magni ꝛ vtriusq; sexus. Uñ dicit. Scificate ie- iuniū: vocate cetū: congregate pplm ꝛc. Seqtur rn̄s loꝝ. 2. Miserere mei de⁹ ꝛc. qḋ rn̄det ep̄le: ostēdēs triplicē effcm̄ pnie. Primū ꝙ p eā habem⁹ remissionē peccatoꝝ ꝛ colla tionē grē: ꝛ ꝯculcationeꝫ inimicoꝝ. Uñ sequitur. Dedit i oppꝛobriū ꝯculcantes me. Seqtur tract⁹. Dn̄e nō fm pcā nr̄a ꝛc. q significat laboreꝫ q in pnia hētur. Et di iste tra- ctus vsq; ad dn̄icā de passiōe in scđa q̄rta ꝛ sexta feria: vt in dieb⁹ artiori ieiunio deputatis icepte penitētie mētes orones ieiunio cōbinem⁹. In euāgelio aūt. Cū ieiunaueri tis ꝛc. Mathei. 6. c. legit de mō ieiunādi: vbi dr̄. Tu aūt cū ieiunas vnge caput tuū: ꝛ faciē tuā laua: ꝙ ois penitēs debet vngi oleo spūali qḋ est iocūditas mentis tanꝙ athle ta ꝛ pugil dn̄i: sicut hr̄ in ecclesiastico. Oleū de capite tuo nō deficiat: ꝛ faciē tuā laua. i. iteriorē hilaritatē exterius demonstra ne videaris hoīb⁹ ieiunās. i. sic ieiuna vt nō in tendas fauoreꝫ hūanū: sꝫ soli⁹ dei: ꝛ pr̄ tu⁹ q videt i abscon dito reddet tibi. Offertoriū ē. Exultabo: vbi est grāꝝ actio ꝓ ipetrata remissiōe. Cōio ē. Qui meditabit: i q̄ ē aliōꝝ ex hortatio ꝯ legis meditatōe: ꝛ ꝯsonat euāgelio: ꝙ meditari i lege ē thesaurizare ī celo. ¶ De qnta feria. Rubrica.

Equitur de qnta feria. Sīqdem i uitati sunt oēs in pcedē ti die sicut ibi dictuꝫ est ad pniam. Sꝫ q: pe- nitētia ꝯsistit in trib⁹. s. i orone ieiunio ꝛ ele- mosyna: iō in tribus sequentibus dieb⁹ agit de his trib⁹: ꝛ pmo de orone i hac qnta feria: ꝛ iō incipit introit⁹. Dum clamareꝫ ad dominū. Fit autem oratio ab aliquo: q̄nq; ꝓ se: quādoq; ꝓ alio. Ut ergo ostēdatur quā- tuꝫ valet ab aliquo pro se facta oratio: igit sequitur ep̄la. Egrotauit: Isaie trigesimooctauo. c. In qua ꝓponit eccle sia regem Ezechiaꝫ in exemplū: q̄ oratiōe ꝓ se facta ipetra uit a domino qndeci annos vite sue supaddi. Ut ēt eccle- sia ondat quātū valeat orō ꝓ alio facta: legit euāgelium. Cū intraret Iesus. Mat. 8. c. de centurione q rogauit do- minū ꝓ puero suo vt sanaretur: qḋ impetrauit.

¶ De sexta feria. Rubrica.

In sexta feria agit ꝯ ieiunio: ꝛ ondi tur q̄le ieiuniū placꝫ deo. s. spūale nō carnale. Unde ep̄la agit de h. Cla- ma ne cesses. Isa. 58. c. ꝛ post. Quare ieiuna- uimus ꝛ nō aspexisti ꝛc. Et dn̄s rn̄det. Nūqd tale est ieiu niū qḋ elegi cōtorquere quasi circulū caput ꝛc. q̄si diceret. Non placet mihi tale ieiuniuꝫ ꝙ aliqs se cruciet tm̄: sꝫ ꝙ dissoluat fasciculos impietatis. i. ab oi pcō abstineat: qḋ fit p charitatē. Uñ seqtur euāgeliū. Audistis q̄. Math. 5. ca. agens de charitate: vbi dr̄: lꝫ h i ecclesia nō legat: i di ctū est antiqs. Nō occides. Ego aūt dico nō irasceris.

¶ De sabbato. Rubrica.

In sabbato agit ecclesia de elemo syna: ꝛ de sabbato: ꝙ p pmissa tria. s. orones: ieiunia ꝛ elemosynas venitur ad sabbatismū mentis: vbi pena iam facta que spectat ad pniam id est paꝫ q̄ est qes ꝛ sabbatism⁹ mētis se osculant. i. ꝯueniunt. Et ꝓpter hoc sequitur agēt in ep̄la. Isa. 58. ca. Si abstuleris de medio tui cathenaꝫ. s. peccatoꝝ: ꝛ cetera q̄ ibidē sequūtur: tūc vo caberis sabbatū delicatū ꝛc. q̄ ibidē sequūtur: ꝛ hoc idem dr̄ in euāgelio. Cū sero esset ꝛc. Marci. 6. c. vbi dr̄ de disci pulis laborantib⁹ i mari p quos penitētes designantur ꝙ dn̄s ascēdit i nauiculā cū eis: ꝛ stati facta est trāquillitas ꝙ deo p̄sente in corde hominis: pacificatur anīa ꝛ trangl litas fit ibi. Hoc sabbatū lꝫ hēat ep̄lam ꝛ euāgeliū sicut non nulla alia p anni circulū: non tn̄ est cātib⁹ officiatū: quia fm quosdam nōdum erat solēni ieiunio deputatū. Hodie pro ieiunamus vt ad qetis eterne sabbatū ꝑueniamus.

¶ De pma dn̄ica q̄dragesime. Rubrica.

In hac dn̄ica in qua cantatur. Inuo- cauit me ꝛc. icipit q̄dragesima que significat tp̄s pnie spūalis: ꝛ vocat dn̄i ca qntana: ꝙ qnta est a pascha. Quid autē si- gnificēt: qnq; q̄dragesime dictū est in pma p̄- te sub ti. de picturis. Dicta est aūt quadragesima lꝫ in ea sint q̄draginta duo dies vsq; ad pascha: primo ꝙ ecclesia non curauit de duob⁹: que minutias nō attēdit: sed sum- maꝫ numeri ponit q̄uis sit paꝝ plus vel min⁹. Secundo ꝙ q̄dragesima nō ꝓtendit nisi vsq; ad dieꝫ cene dn̄i: q̄ est dies absolutiōis. Nā p q̄dragesimā bene obseruatā: ꝛ per verā pniaꝫ ꝑuenit homo spūaliter ad cenā agni. Uñ Apo cha. Beat⁹ q vocat⁹ est ad cenā nuptiaruꝫ agni: ꝛ fm hoc solum sūt q̄draginta dies. Tertio ꝙ filii israel laborantes in deserto q̄draginta annis cibati manna: per q̄draginta mānsiones venerūt in terrā ꝓmissionis: quo ēt exēplo q̄dra ginta dieb⁹ a delicijs corporis abstinētes ꝓ his vite refici mur: oroni vacam⁹: vt tādē p Ihm xp̄m in terra viuenti um introeam⁹: sicut illi p Ihꝫ naue. i. iosue in terrā ꝓmis- sionis introducti sunt. Ideo fm hiero. sunt in ea q̄dragin ta duo dies: ꝙ dn̄s venit ad nos p q̄draginta duas genera tiones: ꝯputatis Iechonia pr̄e ꝛ Iechonia filio ꝛ ipso dn̄o. Sane totū tp̄s vite nr̄e q̄dragesima ē. Ieiunam⁹ aūt qua- draginta dieb⁹ incipiētes a pcedēti q̄rta feria. Ratio fm Aug. q̄m Matheus q̄draginta gñatiōes posuit. Ad hoc eni dn̄s suo q̄dragenario nūero ad nos descēdit vt nos ad eū nr̄o q̄dragenario numero ascēdam⁹: de ꝯsc. di. 5. ieiuni uꝫ. Scđo fm eūdē: ꝙ ad h vt hēam⁹ qnq̄genariū q̄drage nario adijciēdus est denari⁹. Ad hoc eniꝫ vt ꝑueniam⁹ ad regeꝫ beatū oꝫ nos toto tp̄e p̄ntis vite laborare i vñ ꝛ dn̄s cū discipulis q̄draginta dieb⁹ mānsit: ꝛ post decimā diē spi ritū sanctū misit. Ieiunam⁹ ergo q̄draginta dieb⁹. Nam ꝛ Moyses ad accipiēdū legē ieiunauit q̄dragita dieb⁹: si- militer ꝛ helias: dn̄s quoq; nr̄ q̄draginta dieb⁹ ieiunauit absq; cibo: ꝛ hoc p instōne ꝛ exēplo. Uñ nōnulli vnaꝫ tm̄ q̄dragesimā obseruāt: illi pro pro merito ieiunauerūt. Cō- muni⁹ tn̄ est tres q̄dragesimas seruare: eo ꝙ moyses vt tra dunt hebrei ter ascēdēs ad dn̄m ieiūauit: vel poti⁹: ꝙ tres i trib⁹ legunt ieiūasse q̄dragenis. s. Moyses: helias: ꝛ dn̄s Quare aūt q̄draginta sex dieb⁹ sum⁹ in abstinētia dictū ē sub pcedēti q̄rta feria. Considerandū est autē ꝙ tp̄s qua dragesime pnie ascribit. Penitētie aūt fruct⁹ sunt: ieiuni um: vigilia ꝛ alie carnis afflictiones: elemosyna corpalis ꝛ spūalis: ꝛ alia mie opa: orō: ꝛ deprecatio: ꝛ alie spēs ꝯtē plationis: flet⁹: lachryme: ꝛ alia insignia ꝯtritiōis. Ideo ꝙ de his ꝛ similib⁹ ad pniam ptinētib⁹ in nocturnis ꝛ diur nis officijs hoc die ꝛ sequētibus legit ꝛ cantat ecclesia an-

piose. Et pp hec hoc tpe dr regulr octies i canonicis horis ps
ille pnialis. Miserere mei de⁹. C Et e notadu q pp ieiunij
pncipiu ordo interrupit historia z. Cu eni in septuagesima
z sexagesima cantatu fuerit de Ada: z in qnquagesima d
Noe z Abraha z in hac pma interponit d fructib⁹ pnie in
secunda fo de Jacob: i tertia de Joseph: i quarta d Moy
se. Antiquitus tres instituit eccia sexagesimas: de quo ta
ctu est in pma pte sub ti. de ecclesiasticis sacramentis. Sane
qz vt dem est sub qrta feria cinerum hoc tps est xpiane mili
tie: z in quo dyabolus forti⁹ o nos insurgat: ideo ne homo de
speret quasi pfortatiuu quodda canit ecclesia introitu. Inuo
cauit me zc. quo audito spe fit homo fortis. Un dicit apls
Spe fortes i tribulatioe gaudentes: z Isa. 30. ca. In silen
tio z in spe erit fortitudo vra. Siqdez in his duob⁹ psistit
tota fortitudo hois spualis. s. in silentio. i. a tumultib⁹ se
culi: nihil de his que sunt seculi appetedo: z in spe eterna
desiderado. Per eplam q incipit. Hortamur vos. z. Cori.
6. ca. armat ecclesia milites suos qttuor cardinalib⁹ virtu
tib⁹. Primo fortitudie cu dicit. Ecce nunc tepus accepta
bile. Ecce nuc dies salutis zc. q ibi de fortitudie dicutur: z
qz sequit. In oibus exhibeam⁹ nos sicut dei ministros in
multa patientia. Secudo teperantia cu dicit. In castitate
z ieiuniis multis. Tertio prudentia cu dicit. In scia idest
in prudentia. Sut aute ide subiecto scia z longanimitas:
qz scia z longanimitate scim⁹ couersari in medio praue z
puerse nationis: z bonitate z suauitate: que e in spu sancto
hoc totu pro eode sumit. Segtur in charitate no ficta: qa
omnia sine fictioe fieri debent. Quarto iusticia: cu3 dicit.
Per arma iusticie a dextris z a sinistris: post Eplam seq
tur responsoriu. Angelis suis de⁹ madauit de te zc. vt sic se
cure ho possit pugnare. Sequit tract⁹. Qui habitat in adiu
torio: in quo agit de tetatione. Tract⁹ potio dr: qz ibi osten
ditur q hec vita misera trahitur multis dolorib⁹ z labori
bus: z qz posset pqueri aliqs de inequalitate isti⁹ pugne:
qz tentator potentissim⁹ est: vt hr in Job. No est potestas
sub celo que ei valeat coparari: z sapientissimus: qa mul
ta vidit: z crudelissim⁹: qz vt dicit hic. Crudelis e: z n mi
serebit: ho aut infirmissimus z ignoras: z io in ipso tractu
ponit solutio hui⁹: qz ad hoc pmittit de⁹ inimicu tentare
vt homo timeat z ad deu pfugiat: qz scit z pot z vult libe
rare: z sic in se no speret: sz i deo q pmittit q liberabit si co
fugiat ad eu: vult ergo de⁹ vt homo heat timore de inimi
co forti z spe de pmissionib⁹ futuroru z de dilectioe dei ve
hementissimo: ergo segtur q vult eum ptegere queadmo
du gallina ptegit pullos suos ex amore vehementi: z e spes
d custodia angeloru: ho aut si molat inter duas molas timo
re. s. z spe efficiet panis placens deo: z sic vincet oez tetatio
nez siue sit leuis z occulta q dr timor nocturn⁹ i siue leuis
z manifesta: que dr sagitta volas i die: siue sit grauis z oc
culta q dr negociu pambulas in tenebris: siue sit grauis z
apta q dr demoniu meridianu. Hec quattuor genera ten
tationu vincet quilibet sic armat⁹: vt dem e. Sz in euage
lio no sunt nisi tres tetationes vbi dr. Duct⁹ e ihs i deser
tu3 zc. Matth. 4. c. z pprehedutur qnqz oes tetatioes sb
quaternario: vt dem est qnqz sub ternario: vt i eode psalmo
inferius dicit. A laqueo venantiu. i. ab ope malo: z a pho
aspero. i. a pcto oris. Tetatus aut fuit dns a dyabolo tripli
ci tentatioe. s. tetatione gule: cu dixit ei. Dic vt lapides isti
panes fiat: cupiditatis. s. cu dixit. Hec ois tibi dabo: si pci
dens adoraueris me: z ianis glorie. s. qn dyabolus voluit
eu deijcere de pinaculo. sicut fecerat alios pdicatores mul
tos: z vicit eu dns p auctoritates sacre scripture: qd signi
ficatu e i h q Dauid lapidib⁹ sumptis de torrete deiecit Go
liā: doces nos debe armari gladio vbi dei: pter illa arma
qb⁹ nos armat apls i epla hodierna: vt sic sufficiēter ad pu
gna armati sim⁹. Pot etia dici q a pncipio septuagesime
ecclesia tot tribulatioib⁹ pssa desperas clamauerat. Circu

dede. me gemit⁹ mor. qsi a nulla pte euadere possit. In pnci
pio fo sexagesime vbi e de h dem e: z dicit i quarta dni
ca: qsi posita inter dspatione z spe clamauit. Exurge qre ob
dormis dne. In pncipio qnquagesime ia desperas clama
uit. Esto mihi dne i deu ptectore: imo desperatiua mutas in
affirmatiua dixit: dux mihi eris z enutries me. Nuc fo i
pin. qdragesime ondes se exaudiua dixit. Inuocauit me
z ego exa. z epla dic. In tpe placito exaudiui te. In gdua
li dat nob angeloru custodia. In tractu diuia ptectio: qz ar
cudamur scuto fitatis. In euagelio ad exeplu saluatoris
ab hoste triuph⁹: cui dicam⁹: vade retro sathanas. In of
fertorio et diuia ptectio notat cu dr. Scapu. suis obu. ti.
zc. In p⁹ coione dmu sbiectio: vbi dr. Sup aspide z basi
liscu. Ab hac die vsqz ad pascue cooperiut cruces: z velu an
altare suspedit: de quo in pma pte dem e sub ti. d picturis
Hec dnica puilegiata est: qz e ianua z limes qdragesime: q
repntat tps quo filij isrl morati sut i deserto. Tria qde fue
tut i pplo israel quoru duo comeorauim⁹. s. pegriatio q fu
it i egypto qn Jacob z filij sui pfecti sunt in egyptu: capti
uatio q fuit i babylone: z dispsio q fuit facta a Tito z Ve
spasiano p totu mudu qua non comemorauim⁹: qz ab illa
nuqa reuocabuntur: d q dem e. Trada eos in manu de qua
n poterunt surgere. In hac dnica ad horas dr caplm. Fra
tres hortamur ne in vacuu zc. z. Corin. 6. c. z illd. Ecce nuc
tps. z. Corinth. 6. c. z illd. In oib⁹ exhibeam⁹ ibide. Et fit
hodie statio apud basilica lateran. q pstructa e in honorez
saluatoris z pl⁹ q. pp hc Joa. eo q offm hodiernu saluato
ris nri pphice resoat felicitate. C De fa feria. Rubrica.

Postqua dns z apls armauerut mi
lite suu: no restat nisi vt pu
gnet: qz hostes semp parati sut. Ut fo popa
nic spalr z maxie fit pugna ista: io d ipsis e se
ia ista q agit d elemosyna. Rursus qz on⁹ pu
gne no libeter suscipit nisi iuuetur pmio: io i hac scda feria e
introit⁹. Sicut oculi suoru zc. Et dns in epla. Ecce ego reg
ra oues meas zc. q sumpta est d ezechiele. 34. ondit pmium
cu dicit. Et pasca eas: q eni pascit dns in paupe: z dns ps
scit eu sicut ibi legit i motib⁹ israel. i. i masionib⁹ eternis.
Ide habet p euageliu. Cu venerit fili⁹ zc. Matthei. 25.
ca. vbi dr. Venite bndicti zc. Esuriui z dedistis mihi ma
ducare. Debem⁹ aut hre oculu ad ipsu3 no tm sinistru3 vt
respiciam⁹ penas eternas: z ppter h bonu faciam⁹: h eni3
esset timor seruilis: sz et dextru vt psideremus pmia: istu ocu
lu vult nobis auferre dyabolus: z nitit quatu3 pot: vn. i.
Reg. z. ca. Rex amonitaru noluit inire fedus cu3 iabitis
nisi erueret eis dextros oculos. 8. q. j. vniqz. Similiter vult
face nobis dyabol⁹: vt no sim⁹ apti ad pugnadu sic miles
q no h3 oculu dextru. C De tertia feria. Rubrica.

Tertia feria agit de orone z sumit introitus
de psalmo gestoro. Dne refugiu fa
ct⁹ es nobis. Pugnam⁹ eni orado. Unde naue i
heremo pugnabat z moyses orabat: merito g pugnabat n
deficiebat: qz ille orado vincebat. 38. di. si qs vult. Epla ve
ro. Querite dnm zc. Isa. 55. ca. docet nos orare: z inuitat
nos ad orationem. Querite dnm. s. derelinqndo vitia z pec
cata: qz multus est ad ignoscedu: no eni cogitationes mee
cogitatioes vestre. Que fo sint cogitatioes ei⁹ odit Hie
re. dices. Ecce ego cogito cogitatioes pacis z no afflictio
nis. Si enim ex fo corde rogatur z qrit statim pacificat
qrtucuqz deliqrit icu ho z hoc du3 inueniri pot. s. i psenti.
Ecce ondit effect⁹ orationis: qz p ea ho deo pacificat. Ide
et habet p euageliu. Cu itrasset Matthei. 21. ca. i quo dr
Post q eiecit emetes z vedetes de teplo: dixit. Dom⁹ mea
i. hoi quo hitat: dom⁹ orationis vocabit: in epla monemur
ad petedu vt hiteri nobis: i euangelio: vt dei nobis eterna
gaudia. Cetera q i graduali: i offeredo: z postcoione cātan
tur sut qrētiū dnm orationes z pslatioes z graru actiones.

¶ De quarta feria. Rubrica.

Quarta feria est de ieiunio: sed quia illa dies est septima a capite ieiunij. Septim⁹ aūt numerus ⁊ septuagesim⁹ idē significāt. Idē enī significat numerus multiplicat⁹ ⁊ numer⁹ multiplicās. Septuagesim⁹ āt̄ significat liberationē a captiuitate: ideo i introitu quiest. Reminiscere ꝛc. petit liberationē. s. que hēt̄ p ieiuniū ⁊ in ep̄la ⁊ in lectione monemur ad ieiuniū exēplo Moysi ⁊ helie. Lectio q̄ legit̄ p ordines sumpta ē Exo. 24. c. Ascēde ad me i mōtē ꝛc. Ep̄la āt̄ ꝯ tertio Reg. venit helias ꝛc. Quale aūt ieiuniū debeāt ēē. s. spūale monstrat̄ nobis per ieiuniū moysi: velitas āt̄ p heliā. In azimo. n. cibo puenitur vsq̄ ad mōtē dei oreb. i. ad altitudinē mensellū⁹ q̄ñ comedem⁹ supra mēsas pr̄is xp̄i i regno suo. Per ieiuniū q̄dē ira dei rēpat̄ ⁊ mitigat̄ qđ ōñdit̄ p euāgeliū math. 12. c. Accesserūt ad ihm ꝛc. in q̄ hēt̄ de niniuitis: quoꝝ dei iēpe. rauerūt p ieiuniū suū. ¶ Et nota q̄ in hac feria solēnitas ieiunij duplicat̄: q: ieiunat̄ eoꝝ rōne quadragesime q̄ rōne ieiunij q̄tuor tēporū. Et āt̄ penitētiū asperius ieiunātiū corpora desiccent̄ in his nō habitat sicut dr̄ i euāgelio Spūs imūdus q̄ ābulat loca arida q̄rēns requiē ⁊ nō inuenit. Corpora. n. ieiunio desiccata fastidit. Jō ad ieiunia libēti⁹ appēdēda: moysi ⁊ helie p̄mittūt̄ exēpla quoꝝ vterq̄ in singulis lectionib⁹ q̄dragita dieb⁹ ⁊ q̄dragīnta nocti b⁹ ieiunasse p̄hibet̄. Itaq̄ ppter ieiunij geminationē. s. q̄dragesime ⁊ q̄tuor tēpoꝝ duo āt̄ sus i graduali ponūt̄. Ea q̄ i introitu: graduali: tractu: cōione ⁊ offerendo cātant̄ sūt ꝯsolatiōes ⁊ orōnes vt ieiunātes a tribulatiōib⁹ eripiant̄ ⁊ ne his q̄ ieiunās affligant̄ inimici dominent̄. Hec q̄rta feria i b̄ puilegiata est: q: illi q̄ in sabbato seq̄nti ordinādi sūt interrogāt̄ ꝯ scripturis sacris ⁊ exāminēt̄: ꝯ q̄ ⁊ q̄re due lectiones legūtur ad missaꝝ sub q̄rta feria tertie hebdomade aduēt⁹ dcm̄ est.

¶ De q̄nta feria. Rubrica.

Quinta feria ē ꝯ ꝯfessiōe p quaꝝ ē i pugnat̄ ⁊ circuitus. Cōfessio ⁊ pulchritudo. Est āt̄ triplex cōfessio. s. fidei peccati ⁊ hūilitatis. Qui hꝫ hāc ꝯfessionē pulchritudo est in ꝯspectu eius. In ꝯspiciēdo. n. deū humiliam⁹ nos: ⁊ ꝯ similes sum⁹ intuēdo ipsum. Ep̄la āt̄. s. Orauit Esdras ꝛc. sumit̄ de Esdre 9. c. in q̄ ē orō Esdre ⁊ ꝯfessio q̄ orauit sic ēt Daniel orauit. Peccauim⁹ ⁊ iniuste egim⁹ ꝛc. ⁊ p istā ꝯfessionē meruit āt̄ remissioneꝫ peccōꝝ: ⁊ ita ōñdit̄ effect⁹ ꝯfessiōis. In aliqs ecclesijs legit̄ ep̄la. Fact⁹ ē sermo dñi. Ezechiel. 18. c. q̄ ēt logt̄ de effectu ꝯfessiōis. Euāg. Egressus ihs ꝛc. Math. 15. ca. ē ꝯ muliere cananea. q̄ p ꝯfessionē fidei cū dixit. Dñe adiuua me: ⁊ p ꝯfessionē hūilitatis cū dixit. Nam ⁊ catelli ꝛc. meruit filie sue sanitatē ⁊ dcm̄ ē ei. Mulier magna ē fides tua. Quidā aūt legūt euāgeliū i quo iudei gloriātes q̄ essent filij abrahe: puicūt̄ nō esse filij abrahe: q: nō faciunt opa ei⁹: sꝫ eē ex p̄re dyabolo ei⁹ opa faciēdo: vel vt q̄busdaꝫ moris ē legit̄ euāgeliū: qđ olī legūt feria q̄nta seq̄ntis hebdomade de diuite q̄ ap infernos cruciat̄: patrē q̄ vocās ⁊ ꝯ precās abrahaꝫ nō vt filius exaudit̄. His ꝯsonat illō pphe ticū qđ i ep̄la p̄mittit̄ q̄ si vir iustus genuerit filiū sanguinē effundētē ⁊ vniuersa detestāda facientē: ipse q̄dē i iusticia sua viuet: filius aūt ei⁹ q̄ opat⁹ ē iniq̄tatē morte morietur. Cetera que sūt i introitu graduali ⁊ offerēda sūt laudes ⁊ orōnes iusti. Cōio panis quē ego dedero. Jo. 6. c. declarat vñ iusti viuat. s. ꝯ carne xp̄i. ¶ Et attēde q̄ q̄nte ferie ppe oliꝫ nō hēbant officia: sꝫ a dñicis estiualib⁹ officiabant̄: ⁊ eaꝝ euāgelia nō sūt ꝯ eiūs istituta: sꝫ ꝯ diuite ⁊ Lazaro ⁊ vidue filio suscitato. Oli eteniꝫ nō ieiunabāt: sꝫ vt in dñicis solēnizabāt: sꝫ postmodū a gregorio istitore q̄dragesime fuerūt adiūcte ieiūio: put dcm̄ ē sub septuagesima ⁊ i officio stant. Et ideo ē q̄ varietas ep̄laꝝ ⁊ euāgelioꝝ i q̄ntis ferijs reperit̄: ꝯ hoc dicet̄ sub q̄nta feria seq̄ntis hebdomade.

¶ De sexta feria. Rubrica.

In sexta feria q̄ ē nona dies ieiunij q̄ numer⁹ ē angelic⁹ petit ecclesia liberari ab omnib⁹ tribulatōib⁹. Et ē introitus ꝯ necessitatib⁹ ꝛc. ⁊ fit h̄ p angelos: ⁊ maxime p angelū magni ꝯsilij ⁊ iō legit̄ euāgeliū Joā. 5. c. Erat dies festus ꝛc. In quo dr̄ q̄ āgelus dñi descēdit in piscinā ⁊ mouebat̄ aq̄: ⁊ sanabat̄ vn⁹ : iō vnus q̄ est vnitas ecclesie sanat̄. Sꝫ ne i ꝯtradictiōe peccemus sicut iudei q̄ dicebant istud puerbiū ironice. Pr̄es nr̄i mā ducauerunt vuā acerbā in deserto: ⁊ dentes filioꝝ obstupescūt. i. nos punimur ppter hoc: qđ nō ē iustū: iō legit̄ ep̄la de Ezechie. 18. c. Aia q̄ peccauerit ipsa morietur. Fili⁹ nō portabit iniq̄tatē pr̄is: nisi imitet̄ pr̄eꝫ i malitia. Vidicat. n. dñs iniq̄tatem pr̄ū in filios in his qui oderūt eos: extra de reg. iur. nisi. i. q. 4. p totū.

¶ De sabbato. Rubrica.

Postea vero nō restat nisi sabbatissimus. Et ē ep̄la de sabbato mētis. Fratres hortamur vos. Per sabbatū āt̄ mētis venit̄ ad sabbatū eternitatis: ⁊ iō dicit̄ euāgeliū de trāsfiguratiōe dñi i q̄ apparuerūt ei moyses ⁊ helyas quoꝝ exēplo eiat̄ ecclesia ad ieiuniū. ¶ In missa hui⁹ diei lectio p̄ma ē. Orauit Moyses. Deutero. 25. c. Scōa ē. Dixit Moyses filijs isrl̄ ibidē. 2. c. Tertia ē. Orationē faciebant. 2. Macha. 1. ca. Quarta. Miserere nostri. Ecclesiasti. 36. caplō. Quinta ē. Angelus domini de q̄ dictū ē sub q̄rta feria tertie dñice de aduētu. Quia ergo p ordināđis orat ecclia cantat introitū. intret i ꝯspectu ꝛc. ⁊ graduale: ppiti⁹ esto ꝛc. ⁊ Protector nr̄ aspice ꝛc. ⁊ ꝯuertere dñe ꝛc. ⁊ Dirigat̄ dñe oratio mea ꝛc. ⁊ Ad dñm cū tribularer clamaui ⁊ exaudiuit me ꝛc. Ad q̄nq̄ lectiones flectūt genua: vt q̄nq̄ sensus ordināđorū a dño dirigant̄. Et āt̄ dyacōi ⁊ sacerdotes tāq̄ ꝑfectiores eternis intendere tenētur: ide est q̄ añ sextā lectionē siue añ ep̄lam nō dr̄ flectam⁹ genua: sicut nec añ euāgeliū. Hoc ēt fit ppter reuerētiā ap̄lice lectionis ⁊ ppter eādeꝫ ēt cām ad orōnē sup ppl̄m genua nō flectim⁹: sꝫ solū caput inclinam⁹. Rursus q: multū valet deꝑcatio ecclie assiduat q̄s. n. est q̄ nō audiat̄ i tribulatiōib⁹: idcirco q̄nto loco legitur lectio de trib⁹ pueris ꝯ camino ignis liberatis ⁊ sequit̄ grāꝝ actiōes in cantico. Benedict⁹ es dñe ꝛc. q: āt̄ officiū p̄dicatiōis ēt ad subdyaconū ptinet: idcirco sequitur ep̄la Pauli. i. ad Thessal. vlt. c. Rogam⁹ vos corripite inq̄etos ꝯsolamini pusillanimes ꝛc. Officiū. n. p̄dicatoris est alios corrigere: ⁊ reliqua facere q̄ i ep̄la ipsa docent̄: ⁊ ita ep̄la ipsa ptinet ad ordinatos saltē in sacris. Deinde seq̄tur tractus. Laudate dñm oēs gētes: laudate eū oēs populi: in quo oēs inuitamur ad dei laudē q̄ ministros suos sua mia ꝯfirmat. Tractus ergo ⁊ canticū. Benedict⁹ es: sunt ordinatorum Et q: sacerdotes in virum ꝑfectū cōmutari debēt: quoꝝ ministerio panis ⁊ vinū transubstātiant̄ in corpus ⁊ sanguinē dñi: inde est q̄ legit̄ euāgeliū de trāsfiguratiōe assūpsit Jesus Petrū ꝛc. Matthei. 17. ca. Debēt eni trāsfigurari ita q̄ i eis nō appeat nisi resurrectio dei. Sꝫ q: in presenti vita sine tribulatione aut vix aut nūq̄ eē possum⁹: ⁊ propterea sp ad dñm clamādum est: inde ē q̄ seq̄tur offertoriū. Dñe deus salutis mee ꝛc. ⁊ post cōio. Dñe deus in te sperui ꝛc. Priuilegiatū ē h̄ sabbatū: q: i eo ordines celebrāt̄.

¶ De scōa dñica quadragesime. Rubrica.

Hec secunda dñica intitulatur dominica vacat p eo q̄ proprio caret officio: ideo aūt caret proprio quia cū in precedenti hebdomada occurrant quattuor tempora: in quoꝝ fine ordines celebrant̄: hēbat antiq̄ ecclesie institō vt post finē diei sabbati inciperet offiū

ordinũ: ꝛ in die dñica terminaret: ꝛ ita offm̃ qđ ĩ fine diei sabbati incipiebat vsq; in diẽ dñicã pređebat: ꝛ sic tũc ipsa dñica ꝓprio carebat officio. 75. di. qđ a pribꝰ: extra đ tempo. ordi. litteras. Verũ qꝛ difficile erat a sexta feria vsq; in diẽ dñicã nil comedere: factũ est vt in sabbato ordiñs celebrent: ꝛ in die dñica: que vacat officio: offm̃ q̃rte ferie ꝑcedentis repetat: Põt etiã dici q ecclesia suspẽdit organa sua i hac dñica: q̃ ẽ q̃nta a septuagesima ad similitudinez populi q ꝑ̃fectꝰ in captiuitatem: nec altare nec tẽpluz hñit: imo organa sua suspẽdit: q̃re ꝓpriũ nõ hꝫ offm̃. Sicut autez dñica ista vacat ab offõ ꝓprio: ita ꝛ oẽs q̃nte ferie q̃dragesime quõdã ꝓprio carebãt offõ: pꝫ sub q̃nta feria dicetur. Et attẽde q hec dñica vacat solũ cãtu diurno: nec vacat diuino offõ: nec euãgelio: ꝛ iõ solũ in graduali debet intitulari dñica vacat: ꝛ nõ in antiphõario nec i euãgeliario: ꝛ in q̃busdã ecclesijs dr̃ euãgeliũ. Egressus q dem̃ est in prima q̃nta feria: in alijs. Assumpsit Jhs petrũ. Verũ i ꝑcedẽti dñica dictũ est q in ipsa dñica armauit dñs militẽ suũ quattuor cardinalibꝰ virtutibꝰ: ꝛ gladio verbi dei. Sed qꝛ vt ꝑmissuz ẽ in secũda feria pugna nõ libenter suscipit nisi ꝑmiũ ostẽdat: iõ agit i hac scđa dñica de bñdictiõe: q̃ ẽ q̃ntuplex. s. bñdictio liberatiõis: grẽ: augmẽti grẽ: ꝯtemplatiõis ꝛ glorie. Et qꝛ ꝓ bñdictio illa impetrat ꝑ orõnez: iõ dñica ista ꝯsistit in orõne: vñ dicit in introitu. Reminiscere miseratonũ tuarũ dñe ꝛc. petẽs cãtu lugubri liberatiõnẽ a vicijs ꝛ peccatis ꝛ spiritibꝰ immundis. Hec est ꝑma orõ ꝛ ꝑma dei bñdictio. s. liberatiõis. In epla ꝓ que est. Rogamꝰ vos ꝛc. i. ad Thessal. 4. c. petit sibi dari secũdaz bñdictionez. s. grẽ siue grãm ad bñ ambulãdũ ꝛ bñ agẽdũ dicẽs. Hec ẽ eni volũtas dei vt digne ambulemꝰ: vt sciat vnusq̃sq; vas suũ possidere in sanctificatiõnẽ. s. vt sit celeste corpꝰ ꝛ celestia apperat: ꝛ in honore. s. vt sit deo dignuz tẽplum: qꝛ sedes dei ꝛ tẽplũ spũs sancti sũt nr̃a corpora vt ait apl̃s. Qui s q caste ꝛ pie viuit tẽplũ dei ẽ: ꝛ spũs sancti sedes. Et in hac sola dñica idẽ ẽ graduale ꝛ tractꝰ: eo q ipsa tota ꝯsistit in orõne liberatiõis. Oratio exꝑmit laborez ꝛ planctũ: que duo significãtur in graduali ꝛ tractu. Est autẽ graduale Tribulatiões ꝛc. Tractꝰ ẽ đ necessitatibꝰ ꝛc. Aliq aũt dicũt tractũ. Dicit dñs mulieri: q est Math. 15. c. Tertia bñdictio ẽ bñdictio augmẽti grẽ. Quarta ꝯtẽplatiõis. Quinta bñdictio glorie. Qꝛ ꝓ bñdictiones hmõi nõ habent vl̃ ꝯseruant sine magna lucta: iõ in nocturno officio de lucta. Jacob cũ angelo ꝛ i vtero agit: vt exẽplo Jacob supplantemꝰ fratres nr̃os malos. s. si qđ nobis iferũt iniurie dissimulantes: ꝛ sit pugna ista i vtero rebecce: id est ecclesie. Rebecca. n. grã interꝑtat. In ꝑmo rñsorio in nocturnis agit đ augmẽto grẽ. Dixit eni Ysaac ad filiũ. Tolle arma tua pharetrã ꝛ arcũ ꝛc. arma predicatoris sũt sacre scripture: que dñt pharetra: qꝛ de eis sumũtur sagitte ad ꝑcutiẽdũ dyabolũ. Jacob igit. i. verꝰ ꝑdicator venatur ꝛ interficit hoies bono venatiõe ꝛ iterfectiõe. s. ꝑ arcuz sacre scripture ꝛ in se occidit bestias. i. vitia ꝛ peccata. s. porcuz luxurie ꝛc. ꝛ sic cenat cum eo Ysaac. i. risus. s. dñs q delectat in talibꝰ. Sũt eni ei ꝯuiuie cenare cũ talibꝰ: vñ scđz rñsoriũ est. Ecce odor filij mei sicut odor agri pleni. i. paradysi: hoc ẽ ẽ id qđ supra dicit apl̃s: vt sciat vnusq̃sq; vas suũ possidere i sanctificatiõe ꝛ honore. Seqtur v̄sus. Qui maledixerit ei: sit ille maledictꝰ. Hec ẽs. n. q ꝑplo xp̃iano iniuriã maledicũt maledicti sũt: vt iudei gẽtiles ꝛ alij. ¶ In tertio rñsorio dr̃. Det tibi deꝰ de rore celi: ꝛ đ pinguedie terre abundãtiã. Esto dñs fratrũ tuorũ: ꝯseruiant tibi tribꝰ ꝛ populi: hec bñdictio dat eccl̃ie: vt oibꝰ ꝑpl̃s dominet. Ista ꝓ tertia rñsoria sũt septimi toni ad significãdũ q ipsa eccl̃ia impetrat nobis grãm septiformẽ spũs sancti. ¶ In scđo nocturno i q̃busdã eccl̃ijs ẽ rñsoriũ. Si dñs ꝛc. In cuiꝰ v̄su dr̃. Jacob erexit i titulũ lapidẽ oleũ fũdẽs desup: qđ nos facimꝰ cũ imitatiõe xp̃i bona agimꝰ vngimꝰ. n. eũ ꝑ fidez cũ ipm hoiez plenũ grẽ ẽẽ credimꝰ: ꝛ duo rñsoria sũt đ primo ꝛ vnũ đ sexto tono: qꝛ de xp̃o agũt qui ẽ ꝑncipiũ ꝛ finis ꝛ i sexta etate vnctꝰ fuit oleo letitie ꝑ ꝑticipibꝰ suis. In septio ꝓ rñsorio orat Jacob. Erue me de manu fratris mei qꝛ valdẽ eũ timeo. Valde. n. dꝫ timere sanctꝰ ne corrũpatur a malis. In octauo rñsorio agit de bñdictiõe ꝯtẽplatiõis Vñ ibi legit de lucta Jacob cũ ãgelo: qꝛ ꝑ orõnẽ debemus luctari cũ dño: donec hẽamꝰ statũ ꝯtẽplatiõis. Et dixit ei angelus. Dimitte me aurora ẽ. i. satis hẽs fidez vel charitatẽ vl̃ grãz. Nec debemꝰ dimittere dõec de luctatiõe ꝯ vita faciat nos ꝯtẽplatiuos: qꝛ regnũ celoꝝ vim patit ꝛ violẽti rapiũt illđ. Tũc aũt vr̃ sine nubilo pci. Vñ i nono rñsorio dicit Jacob. Vidi dñz facie ad faciẽ. i. sine nubilo pci nõ sine velamie creaturarũ. Hac rõne ecclesia parisiẽsis dr̃ legere hac die euãgeliũ đ trãsfiguratiõe: q̃ ẽ bñdictio glie. Et ita pꝫ q hita bñdictiõe liberatiõis: grẽ: ꝛ augmẽti grẽ ꝛ ꝯtẽplatiõis: ꝛ ꝯsiderato ꝑmio glorie libẽter ꝛ fortiter pugnant milites christi.

¶ De secũda feria. Rubrica.

Secunda feria ẽ đ orõne: vñ i epla q̃ icipit. Orauit daniel ꝛc. Danielis. 9. c. ostẽdit: quãtũ valet orõ cũ ieiunio Daniel. i. vir đsideriorũ orauit ꝑ ꝑplo suo ꝛ abstinuit a regalibꝰ cibis: ꝛ vsus ẽ legumibꝰ ꝛ iõ exaudita ẽ orõ eiꝰ sic ei demõstratũ ẽ ab ãgelo. Sꝫ qꝛ nil valet orõ nisi: q̃ sit i cognitiõe dei: iõ seqt euãgeliũ. Joh. 8. Ego vado ꝛ q̃retis me ꝛ nõ inuenietis dicit dñs iudeis. Et iterũ. Ego sum desursuz ꝛc. Ego nõ sũ de h mũdo: ꝛ nõ cognouerũt eũ: ꝛ iõ adhuc manẽt i pctis suis. Ibi itaq; diuidit dominꝰ spũales a carnalibꝰ. i. aq̃s q̃ sunt sub firmamẽto ab his q̃ sũt sup firmamẽtũ: ꝛ ita huic scđe ferie ꝯpetit opꝰ secũde diei: ꝛ iõ introitꝰ ẽ đ ꝓ tono. Carnales. n. nõ pñt orare deũ: qꝛ nõ cognoscũt eũ. Naz q in carne sũt deo placere nõ pñt. 82. di. ꝓposuisti. Nẽpe ea q̃ in introitu graduali offerẽda ꝛ cõione cãtant: sũt orõnes ꝯsolatiões ꝛ laudes ꝯuerse gentilitatis cui dñs exhibuit itellectum.

¶ De tertia feria. Rubrica.

Tertia feria est de ope diei tertie qñ ẽ cõgregẽtur aque oẽs i locũ vnuz ꝛ terra fructificet: hoc sit quãdo hõ nõ curat đ voluptatibꝰ carnis ꝛ ieiũat ꝑ charitatẽ. Jeiuniũ laudabile ẽ: vt homo ñ sit multũ curiosus de cibo corporali: vt dicit i euãgelio. Nolite solliciti ẽẽ sollicitudie. s. suffocante: sed sollicitudie ꝓuidẽtie possumꝰ ꝛ debemꝰ: iõ introitꝰ. Tibi dicit cor meũ exquesiuit te: est tertij toni ꝓpter opus tertie diei. In epla vero. Factus est sermo domini ꝛc. 3. Regũ. 17. c. hortatur ecclesia vt nõ simus multũ solliciti: ꝛ hoc ꝓpter heliã q pastus est a vidua sarepteña: ꝛ a coruo: ꝛ ipse eñã pauit viduã dicẽs. Nõ deficiat farina hydrie. i. grã de corde: ꝛ oleũ đ lecytho. i. grã seu vnctio spiritualis desuper. Hoc idẽ hortatur ꝑ euãgeliũ. Super cathedrã Moysi ꝛc. Math. 23. ca. vbi sequitur: vnus est magister vester: ꝛ vnꝰ ẽ pr̃ vester qui in celis est q hꝫ curam de oibꝰ. Rursus sareptena mulier i introitu affectũ ad xp̃m ostẽdit dicẽs. Tibi dixit cor meũ. In graduali seip̃oz ꝯsolatur ꝛ hortatur dicens. Jacta cor tuuz. In offerenda misericordiam petit. In cõmunione quasi secura se mirabilia narraturam ꝓmittit dicens. Miserere mei deus: ꝛ narrabo mirabilia tua.

¶ De quarta feria. Rubrica.

Quarta feria est de penitentia: q̃ feria ẽ dies pnie. In illo enim traditus est saluator. E. ostẽditur in epistola. Orauit hester ꝛc. Hester. 13. capitu. quãtum eam oratio faciat efficacem. Per orationem Hester i que cum regina existeret Induta fuit cylicio impetrauit suspensionem Aman-

in patibulo qđ parauerat Mardocheo. Qꝛ ꝓ pnia cõci-pit timore iudicii: iõ de psalmo pnialı q intitulat̃ ꝓ octauã resurrectiõis. s. Dñe ne i furore: sumit̃ introit᷒. Ne derelin-qs me ⁊c. qꝛ ꝓ nõ valet pnia nisi imitet̃ xp̃m: iõ seqt̃ euã-geliũ. Ascẽdẽs Ihs ⁊c. Math. 20. ca. d̃ cruce xp̃i: vbi hr̃. Ecce ascẽdim᷒ hierosolymã: ⁊ seqt̃ ibidẽ d̃ filiis zebedei q petierunt vt vn᷒ sederet a dextris: ⁊ ali᷒ a sinistris: ⁊ dixit eis dñs: potestis bibẽ calicẽ quẽ ego bibiturus sũ ⁊c. q. d̃. bi-bit d̃ calice glorie: ⁊ postponit se xp̃s aplis i exẽplũ q d̃ hoc tractabant. ¶ De qnta feria. Rubrica.

Quinta feria

est de piscib᷒ ⁊ aui-b᷒: i. d̃ ẽ d̃ nõ ꝯfiden-nb᷒ i dño: ⁊ ꝯfidẽtib᷒ i hoĩe: de qb᷒ hr̃ i epl'a. Maledict᷒ hõ q ꝯfidit i hoĩe. Hiere. 17. ca. ⁊ ponit carnẽ brachiũ suum ⁊c. ⁊ post Bñdict᷒ vir q ꝯfidit in dño. Et hec õndunt̃ ꝑ euangeliũ. Hõ qdã ⁊c. Luc. 16. qđ est de diuite ⁊ Lazaro. Diues. n. nõ ꝯfidebat in dño: ⁊ iõ in inferno posit᷒ est. Paup ꝓ ꝯfidebat: ⁊ iõ i sinu abrahe regescit. In offertorio Precatus est Moyses ⁊c. õndit̃ q orõ iusti efficax ẽ. Moyses. n. erat ouis: qꝛ mãsuetissim᷒ oĩm hoĩum fuit: ⁊ ẽ forma ieiunii: ⁊ placationẽ ipetrauit super irã qua dñs irat᷒ erat iudeis ꝓpter vitulũ ꝯflatilẽ. ¶ Rur-sus qdã hodie legũt euãgeliũ i quo docet: dñs nõ i hoĩe sꝫ soli᷒ a i testimonio ꝯfidẽdũ: iõ seipso eni loquẽs ait ẽm car-nis fragilitatẽ. Si ego testimoniũ ꝑhibebo d̃ meipõ te-stimoniũ meũ nõ est verũ: ⁊ infra. Ab hoĩe testimoniũ non accipio: ⁊ infra. Habeo testimoniũ mai᷒ Ioanne. His ꝯso-nat pmissa lectio de Hieremia. Maledict᷒ hõ q ꝯfidit i ho-mine ⁊c. Et infra. Bñdict᷒ vir q ꝯfidit i dño. Cõfidens igr̃ erat in introitu ⁊ i graduali: ⁊ et i offerẽda i ꝑsona Moysi in q̃ fit ꝯboꝛ repetitio: qꝛ sepe ad dñm ꝓ ppl'o intercessit: d̃ hoc et dcm̃ ẽ sub scđa dñica p᷒ epyphaniã. Cõio. Qui mã-ducat. Io. 6. c. õndit qd vtilitatis ꝑueniat ꝯfidenti. s. q i xp̃o maneat: ⁊ xp̃s i eo: ⁊ hec cõio bñ ꝯgrueret sabbato añ dñicã palmaꝝ. ¶ Notandũ aũt est q sicut ꝑcedens dñica vacat ab offõ, ꝓut ibi dcm̃ est: ita ⁊ oẽs qnte ferie i q̃drage-sima quõdã ꝓprio carebãt officio: excepta feste qnta feria cene dñi. Illa tñ mutuat introitũ a tertia feria illã ꝑceden-ti. Nã sicut q̃libet qnta feria auctoritate Melchiadis pa-pe: de ꝯsc. di. 3. ieiuniũ. soluta erat a ieiũio: ita ⁊ ab officio. Unde beat᷒ Gregori᷒ nullũ in qnta feria istituit offm̃: ni-hilomin᷒ tñ hore ⁊ matutine ac vespꝰinũ offm̃ cantabant̃. Uñ necessariũ erat vt sup. Bñdictus ⁊ Magnificat anti-phone de euãgeliis alioꝝ dieꝝ sumpte dicerent̃. Sꝫ grego-rius secũdus instituit ieiuniũ ⁊ offm̃ qnte ferie: ⁊ a q̃ tñ pri-us instituta erant d̃ matutinis ⁊ vespꝰinis officiis nõ mu-tauit: ⁊ inde est q antiphone: que cantant̃ sup Bñdict᷒ ⁊ Magnificat in qntis feriis nõ ꝯsonãt euãgeliis illi᷒ diei: de hoc in qnta feria ꝑcedentis hebdomade dcm̃ est.

¶ De sexta feria. Rubrica.

Sexta feria

agit de ope sexte diei i q̃ fact᷒ ẽ hõ: ⁊ hortat̃ nos ecclia ad mãsuetudinẽ ⁊ patiẽtiã: vt oẽs irã de cordib᷒ nostris remoueam᷒: ⁊ h̃ exẽ-plo Ioseph ⁊ xp̃i. Et est epl'a. Dixit Ioseph. Gen. 36 ca. de Ioseph q multa passus est a fratrib᷒ suis: ⁊ tamẽ sub. inuat᷒ ẽ velint nolint. In euãgelio Mathei. 21. monemur ad pdcã exẽplo xp̃i: hõ erat pr̃ familias q plan-tauit vineã id est iudaicũ ppl'm ꝑ doctrinam legis: ad vlti-mũ misit filiũ suũ ad cultores vinee ad q̃s ꝓus miserat ser-uos quẽ interfecerũt: ꝑ hoc sũt. s. mãsuetudinẽ ⁊ patiẽtiã satiabimur in futuro: vñ introit᷒ est. Ego aũt cũ iusticia ap-parebo in cõspectu tuo: satiabor dũ manifestabit̃ gloria tua. Ad tolerandas ẽt ꝑsecutiões ꝓpter iusticiã hortat̃ in graduali. Ad dñm cũ tribularer: ⁊ in offertorio. Dñe i au-xiliũ: ⁊ cõione. Tu dñe seruabis.

¶ De sabbato. Rubrica.

Sabbatum de

ꝯuersiõe vel cõ-fessione: ꝑ que cessat hõ ab ope seruili: ⁊ sic sabbatizat ⁊ reci-pit bñdictionẽ a dño q bñdixit diei septimo. Ab hoc aũt istruimur ꝑ legẽ dñi ⁊ grãm spũs sancti: vñ introit᷒ ẽ d̃ lege. Lex dñi ⁊c. ⁊ ẽ pmi toni: qꝛ ꝯuer-sio ad deũ ẽ pncipiũ bone vite: vñ seqt̃ ꝯuertẽs aĩas. Seq-tur. Iusticie dñi recte letificãtes corda: qꝛ dant sabbatum spũale: ⁊ hec pncipaliter habent̃ ꝑ grãꝫ qđ õndit̃ ꝑ epl'aꝫ Dixit rebecca ⁊c. Gen. 27. ca. i q̃ hr̃ q rebecca monuit Ia-cob vt afferret pr̃i suo Isaac duos hedos. Per rebeccam grã dei intelligit̃: q̃ nos monet ⁊ ispirat nobis offerre deo abhominationẽ de peccato ⁊ ꝯfessionẽ: q̃ ꝑ hedos designa-tur. Hedus eni aĩal fetidũ ẽ: ⁊ hꝫ carnes sapidas. Cũ enim hoĩ fetet pcm̃ suũ ꝯfitet̃ illđ: qđ valde placet deo ⁊ angelis ei᷒: qꝛ gaudiũ est angelis dei sup vno peccatore pniaꝫ agẽ-te. Sequitur aũt in epl'a. De rore celi. i. de grã celesti: ⁊ de pin-guedine terre. i. abũdantia tpaliũ sit bñdictio tua: ⁊ pꝛepo-nit de rore celi: qꝛ boni spũalia ꝓponũt tpalib᷒: ⁊ postea se-qtur d̃ pinguedine terre: qꝛ pmũ q̃rite regnũ dei ⁊ hec oĩa adiicient̃ vobis. Boni eni oĩa hñt: vñ apl's. Tanq̃ nihil habentes: ⁊ oĩa possidentes: extra d̃ puile. nimis. Mali si-militer petũt bñdictionẽ q ꝑ Esau designant̃: sꝫ qꝛ ipsi pre-ponũt tẽporalia spũalibus: dr̃ eis. De pinguedie terre ⁊ d̃ rore celi erit bñdictio tua. Eis. n. hñant aliq̃ spũalia tamẽ eis preponũt tẽporalia. Seqtur responsoriũ. Bonũ ẽ con-fiteri dño ⁊c. q. d. ecclesia. Ex quo per ꝯuersionẽ ⁊ ꝯfessio-nẽ pcĩ ⁊ reprobationẽ habet̃ bñdictio ⁊ temporalia ⁊ spi-ritualia. Bonũ est ꝯfiteri dño. Item hẽtur in euangelio Luc. 15. Hõ qdam habuit filios duos: ⁊ petiit vn᷒ dicens. Da mihi portẽ hẽditatis: que me ꝯtigit: ⁊ diuisit illis sub-stantiam suã ⁊ post ille consumpsit oĩa: postea fuit tanta fa-mes in terra ad quã venit: vt cõpelleret̃ fame esse porcari-us. i. subulcus: ⁊ dixit reuersus ad se. Quãti mercẽnarii ⁊c. Quãdo eni homo omnia bona sua amisit ꝑ pcm̃ nõ ha-bet quid comedat: ⁊ permittit ita deus ipsum cadere vt ar-guat eum malicia sua: vt legit̃ Hiere. 2. circa mediũ: ⁊ mo-riatur fame: ⁊ dicat quot sunt. s. ecclesia q habẽt iocũdita-tem mẽtis: ⁊ ego fame pereo: reuertar i domũ pr̃is mei: vñ in Exo. 9. habẽ q egyptii cõpellebant filios israel exire de egypto: tũc recipit̃ ⁊ dat̃ ei pma stola. i. gratia: ⁊ ita i euã-gelio habet̃ de ꝯuersiõe. ¶ Rursus tñ in euãgelio vbi hr̃ d̃ duob᷒ filiis q̃ i epl'a vbi agit̃ de Iacob ⁊ Ioseph duoꝝ populoꝝ: iudaici vꝫ: ⁊ gẽtilis significatio cõtinet̃. Iudai-cus grãm spũalem amisit: gentilis ꝓ ꝯuersus ad pniaꝫ de lege dñi in introitu gloriat̃ ⁊ cãtat. In graduali ꝓ dño ꝯfitet̃ ⁊ laudat: i offerẽda oculos suos petit illuminari ne dormiat vt inimic᷒ nõ ꝑualeat ei. ¶ Et attẽde q tõnabili-ter i scđa q̃dragesime hebdomada legit̃ euangeliũ de filio ꝓdigo reuertente ad pr̃eꝫ: qꝛ gẽtilis ppl's ꝑ doctrinã legis ⁊ euãgelii ad creatoris cultũ reuertit̃: ⁊ quis penitẽs ꝑ fi-dem ⁊ opationẽ vel ꝑ duo pcepta charitatis dño recõcilia-tur: cõio est. Oportet ⁊c. Luce. 15.

¶ De dñica tertia q̃dragesime. Rubrica.

Tertia dominica

ẽ ꝯfessio-nis ⁊ q̃r-ta refectiõis: sicut eni supra dcm̃ ẽ: dñs i prima dñica q̃dragesime armauit militẽ suũ: in scđa õndit ei pmiũ: ãmodo q̃ nõ restat nisi vt õnda-tur via: qꝛ ꝑ ꝯfessionẽ ⁊ refectiõeꝫ illuc venit̃: ẽ q̃ dñica ista ꝯfessiõis. Est aũt duplex ꝯfessio. s. peccati ⁊ laudis q̃s hr̃e dꝫ hõ. Per hũilitatẽ eniꝫ ꝯfessionis expectat hõ a deo oĩa q̃ expectat. s. liberationẽ ⁊ donũ grẽ: ⁊ oĩa alia bona: vñ i-troit᷒. Oculi mei semꝑ ad dñm ⁊c. ⁊ est septimi toni: qꝛ ꝑ septiformẽ grãꝫ spũs sancti euellit̃ hõ de laq̃o dyaboli: ꝑ ꝯfessionem enim seruant̃ mala: ⁊ iõ fit statio ad sanctuꝫ Laurentiũ q ꝑ ꝯfessionẽ liberatus est. Hec humilitas libe

rauit Joseph de manibus frum suorum z de carcere: z idō
cantat de ipso i officio nocturnali. Adhuc dñica ista septa
est a dñica 70. z septa feria dñs crucifixus ē: z idō fit mētio
d passiōe dñi:q per Joseph significat: z ita ēt ipsi dici cō
petūt que dicunt. Nā xps per hūilitatē liberat⁹ ē ab insi
diis fratrū suoꝝ.i.iudeoꝝ: z exaltat⁹ ē i toto egypto.i.i mū
do: z ita q̄ l'raliter acta sunt circa Joseph spūalr sunt fcā
erga xpm: z nocturnū offm ordinē comitat histoīe. Cū
eni in precedēti dñica cātatū fuerit de Jacob: i hac succini
tur d ipso Joseph q vēdit⁹ a frib⁹ illos i fame dixauit: z xps a iu
deis crucifix⁹ sua morte hūanū gen⁹ redemit: z redimēdo
a demonie liberauit: put i euāgelio legit hodierno. Cete
rū q̄lis dēat eē ꝯfessio oñdit apls in epla. Fres imitatores
mei estote zc. ad Ephe. 5. c. Prio.n. eē debȝ i hūilitate. s. vt
humiliem⁹ nos deo: z ita i nouitate vite ābulem⁹. Scdo i
ꝑseuerantia. s. vt hō nō redeat ad vomitū: z vt īfamia pec
cati remoueat: vñ dic: fornicatio āt z īmūdicia nō noient
i vob zc. h fit p ꝑseuerātiā i bōa vita. Ad hī idē hortamur i
euāgelio i fine i q̄ oñdit q gr̄a expellit peccm. Erat ingt ie
sus eiciēs demoniū zc. Luc. ii. c. z Math. 14. ibi. i. gr̄a.
Iste idē demoniac⁹ cec⁹ dr a Matheo z Beda. Cec⁹ ing
qt Beda: vidит mut⁹ loqtur: possessus a dmonio liberat z
cū eiecisset dmoniū locut⁹ ē mut⁹: qz qñ data est hoi gr̄a cō
fitet z logt i ꝯfessiōe: postmodū oñdit dñs stabilitatē re
gni sui per indiuiduam charitatem: z instabilitatem re
gni dyaboli. Oē ingt regnū in seipm diuisum dsolabit: z
z sic regnū dyaboli z suoꝝ q diuisi sūt a deo destruet. Sed
regnū dei manet i eternū: z ita inuitat oēs hoies ad regnū
suū qd manet. Propter h dȝ hō ꝑseuerāter agere opera cō
fessionis: qa per ea hēbit regnū celoꝝ: z idō rñsoriū ē. Exur
ge dñe nō ꝑualeat hō. i. dyabolus q nobis itēdit auferre re
gnū celoꝝ. Hoc igit intēdit eccl̄ia vt sim⁹ perfecti i cōfessio
ne: z sil'r perfecte moriamur pctis: vt per bonā vitam ēt īfa
mia pcti dleat sicut dicit dñs per Hiere. perdā babylonis
nomē. Hoc dicit qz gr̄a expellit pcm z ifamiā. Seqt z reli
qas z germē babylonis ciuitatis. i. memoriā dtestabilē: vt
scz hō doleat qñ ad memoriā reducet. ¶ Rursus qz sicut i
euāgelio dr. Surdus audiuit: z mut⁹ vba dei narrauit: idō
dr in introitu. Oculi mei sp ad dñm: z ne iterū dficiat mi
sericordiā iplorat subdēs. Respice i me: z i graduali. Exur
ge dñe. Deide vox quodā muti secūda facūdia: cui⁹ os ape
ruit sapia hcs suas ꝯgeminat: z decēti similitudīe i tractu
perorat. v. Ad te dñe. In offerēda iā loquēs pdicat iustici
as dñi i rectas: eo q̄ se hūiliato dmonio exierat: sȝ ad iu
daicū ppl'm supbiēte spūs imūdus redierat. In cōione d
muto factus orator gratulatur: q sicut passer iuenit sibi do
mum z turtur nidū.

¶ De secūda feria. Rubrica.

IN dominica pcedēti dcm̄ ē q dñs saluat p cō
fessionē: i hac vo secūda feria oñdit q dñs sal
uat ēt per baptismū. Sȝ qz baptism⁹ dat per
trinitatē: idō de trinitate ē introit⁹. In deo lau
dabo vbū: z ponit ibi ter hoc nomē de⁹: z est d tertio tono
qd totū ꝯtingit ppter hoc qd loquit de trinitate. Epla ve
ro. Naamā pnceps zc. que est. 4. Reg. 5. c. est de Naamā
quē misit rex syrie domin⁹ suus ad Helyseū vt sanaret eū
z precepit ei vt in iordāe se lauaret septies z fieret ei⁹ caro
sicut caro pueri: z ita factū est. Jordanis interptat descē
sus humilitatis in q ecclesia mundari petit: z hoc facit ad
pceptū dñi querēs p humilitatē salutē in aqua: q est īferi
or creatura. Postmodū sequit rñsoriū. De⁹ laudē meā ne
tacueris: in quo ecclesia humiliat se p ꝯfessionē: z est tertij
toni rōne pdicta. In euāgelio vo. Dixerūt pharisei ad ie
sum. Luce. 5. ostendit dñs q non sunt missi ppħete nisi ad
humiles sicut helyseus ad Naamā z helias ad viduam: z
oñdit supbiā iudeoꝝ. Postea dicit. Jesus aūt trāsiēs per

mediū illoꝝ ibat: ad significādū q humilis gegd sibi fiat
viā suā non derelinquat.

¶ De tertia feria. Rubrica.

TErtia feria est de orōne z miseri
cordia p que ēt saluat
dñs. Vñ introit⁹ ē. Dum clamarē ad dñm.
Epla vo. Mulier quedā zc. est. 4. Reg. 4. c.
de vidua cuius filios creditor in seruitutē redi
gere pcēdebat: z ei⁹ vasa oleo repleuit Helyseus dicēs ei q
de precio olei redderet debitū qd debebat: z de reliquo ipsa z
filii sui viuerent. Vidua est ecclesia cui⁹ sponsus xps nō ē
p̄sens corporaliter siue visibiliter: que venit ad xpm: credi
tores sunt demones: vñ dyabolus exactor dicit q pecuniā
suā idest imūdiciam a nobis exigit cū vsuris. Unde Isa.
14. c. Quomodo cessauit exactor quieuit tributū. Sȝ xps
per opera misericordie liberauit nos ab huiusmōi credito
re. Et petitur hmōi liberatio in rñsorio. Ab occultis meis
mūda me dñe. Euangeliū vero qd est Matthei. 18. c. est de
mia. s. si peccauerit i te fr tuus corripe eū. Si ignorat dece.
Si pcīter dimitte: nō dico septies: sȝ ēt septuagies septies:
idest quotiēs peccauerit dimitte. ¶ Rursus vidua p filijs
ad helyseū orās dicit i introitu. Ego clamaui: z i gradua
li. Ab occultis. Demū pcib⁹ exaudita gratias agit offerē
da. Dextera dñi. Et docet in cōione. Dñe quis zc. q̄les se d
beāt exhibere: q volunt electū mle. s. q volūt regescere i mōte
ingrediūtur sine macula z operatur iusticiā.

¶ De quarta feria. Rubrica.

IN quarta feria agit d ipletiōe mā
datoꝝ p quā dñs etiā
saluat. Sȝ qa p gr̄az ē ipletio mādatoꝝ: idō ē in
troit⁹. Ego aūt i dño spabo: z ē pmi toni ad oñ
dēdū q spez debem⁹ ponere i solo deo. Epla ve
ro. Honora pa. zc. est d Exo. 20. c. i q sūt istituta vel distin
cta pcepta dñi. Honora pr̄ez z mrēz zc. In rñsorio vo pe
tit gr̄a: in quo oñdit hō ifirmitatē suā. v. Miserere mei de
us qm̄ ifirm⁹ sū: q̄si diceret: nō possū p me adiplere māda
ta. In euāgelio Accesserūt ad Jhz zc. Math. 15. c. redar
guit dñs iactātiā iudeoꝝ: q magis innitebant traditiōib⁹
hoīuȝ q̄ dei: z rephēdebāt discipulos dñi d traditiōib⁹ le
gis vl senioꝝ. Quib⁹ dñs dixit: hypocrite zc. nō lotis māi
b⁹ mādūcare nō coinquinat hoiez: z oñdit p q saluamur z iu
stificamur. In hac q̄rta fe. fit pmo scrutiniū put i ꝑxima
q̄rta feria dicet. ¶ De quīta feria. Rubrica.

IN quinta feria oñdit ecclesia non
eē salutem nisi a dño: z
maxie p ꝓuntes: vñ introit⁹ ē. Salus ppl'i ego
sum zc. z ē q̄rti toni ppter q̄tuor cardinales
virtutes. Epla vo. Factū ē vbū zc. ē d hiere. 7.
ca. vbi dr: bōas facite vias vr̄as z studia vestra: z hoc pp
bona opa virtutū: z repbendūtur iudei q credebāt se nō pos
se dānari: qz habebāt dñi tēplū z oēs alios dānatos eē di
cebāt: z vñ seqt rñs. zū. Oculi oiuȝ: oñdēs q i solo deo span
dū ē. Euangeliū vo. Surgens Jesus Luce. 4. ca. est de sa
natione socrus petri: per qd oñditur q in solo deo speran
duȝ est: qz ab ipso z p ipsum salus mentis z corpis est. In
alijs vo ecclesijs legit euāgeliū sequētis dñice. Abijt Jhs
zc. z aliter icipit. Opamini: i quo īproperat dñs turbe q
magis curabāt de salute corpis q̄ mētis: qñ voluerūt euȝ
facere regē post miraculū fcm̄ de saturatiōe quinq; miliū ho
minū d duob⁹ piscib⁹ z qnq; panib⁹ z hortat eos. v. Opa
mini nō cibū q perit: sed q pmanet in vitā eternā. Cui con
gruit pmittit pmissa lectio Hiere. vbi dñs ꝓmittit se habita
turū cū eis: z sic q̄si regē futurū eoꝝ q tale cibū fuerit opati
vt calūniā nō faciāt: inocētē zc. Sāguinē nō effundāt zc.
Rursus introit⁹. s. Sal⁹ ppl'i: vox ē dñi ppl'm ꝯsolātis: gra
duale offertoriū z cōio voces sūt ppl'i d regis gr̄a ꝯsidērāis.
In hac aūt quīta feria in q agit de salute fit statio ad scōs

Cosmā ⁊ Damianū q medici fuerunt: ⁊ hoīes corpaliter ⁊ spūalr sanabāt: iō de ipsis fit mētio ī collecta.

¶ De sexta feria. Rubrica.

S Exta feria que est dies crucis ōñdit ꝙ ꝑ crucē ē salus: vñ introit⁹ ē. Fac mecū signū ī bonū. i. crucē. Maiorē charitatē nemo hʒ: id est mai⁹ signū charitatis ē̄ vt aiaʒ suā ponat qs ꝓ amicis. Epl̄a ħo. Cōuenerūt ⁊c. q̄ ē Numeri. 20. c. ē de Moyse q bis ꝑcussit petrā ⁊ fluxerūt aq̄ vt biberēt hoīes ⁊ iumēta. Per binā ꝑcussionē duo ligna crucis itellige: petra xp̄s ē: ⁊ fluxerūt aq̄ doctrinaꝝ ⁊ grāꝝ: vt possit bibere totū gen⁹ humanū. Rñsoriū ē. In deo sꝑauit cor meū: ⁊ adiut⁹ sū: qꝛ in sola cruce ꝑfecta ē hūani gn̄is saluatio. In euāgelio vero. Venit iesus ī ciuitatē ⁊c. Jo. 4. c. ōñdit dñs ꝙ nō solū ꝓ nobis crucē sustinuit: sʒ ⁊ multos alios labores: vñ se quitur ibi. Jhs ḡ fatigat⁹ ab itinere ⁊c. ⁊ dr̄ ibi octo ī q̄bus istruxit dñs samaritanā que patēt ī euāgelio: ⁊ iō rñsoriū est octaui toni. Cōio ē q biberit. Jo. 4. ca.

¶ De sabbato. Rubrica.

I N sabbato ħo ōñdit ꝙ dñs saluat ꝑ iusticiā ⁊ miaʒ vñ epl̄a. Erat vir. Danielis. 13. c. logr̄ de Susanna: q̄ saluata ē ꝑ iusticiā. Euāgeliū ē ð muliere dep̄hēsa in adulterio: quā dñs liberauit ꝑ miam. Ecce qūo euāgeliū ⁊ epl̄a ꝯcordāt. Qꝛ ḡ adultera ī euāgelio saluata ē ꝑ miaʒ: iō vidēs ecclesia infirmitatē filioꝝ suoꝝ petit se liberari ꝑ miam ī itroitu dicēs. Uerba mea aurib⁹ ꝑcipe dñe itellige clamorē meū. Et ē q̄rti toni ꝓpter q̄nqʒ que ponunr̄ ī collecta que ē talis. Presta que sumus oīpotēs de⁹ vt q se affligēdo carnē ab alimentis abstinēt sectādo iusticiā a culpa ieiunēt. i. a delectatiōe q̄nqʒ sensuū: sicut Daniel: Susanna ⁊ Joachim. Miam dei nō ꝯsītur: qui sic nō ieiunāt. Seqtur ꝟsus introit⁹ semiplen⁹ scʒ rex me⁹ ⁊ de⁹ me⁹. ¶ Et iō notādū ē ꝙ ī itroitib⁹ aliqn̄ duplex ꝟsus ponir̄: aliqn̄ dimidi⁹: frequēti⁹ vn⁹: duplex vt in itroitu defunctoꝝ Requiē: ꝟsus Te decet ⁊c. ⁊ alius Exaudi orōnē ⁊c. qꝛ etiam⁹ ꝓ defunctis ꝓpter stolā corpis ⁊ aie q̄s rogam⁹ eis dari. Dr̄ ēt scd̄s ꝟsus: qꝛ succedit ī locū illi⁹ ꝟsus. Glo. pa. q ī officio defunctorum tacer̄ ꝓ eo ꝙ mortui ī trinitatē vlteri⁹ laudare nequeūt. Ad cui⁹ laudē ꝑtinet iste ꝟsus. Sepi⁹ ħo vn⁹ dr̄: qꝛ ad vnū tm̄. s. ad deū ꝑtere nos dbem⁹. Dimidi⁹ aūt ħ ponir̄: qꝛ q miaʒ dei impetrat: suā dʒ impfectionē ī opib⁹ ꝯsiteri: ꝓc tātū op⁹ significat. Post epl̄aʒ seqr̄ rñsoriū. Si ambulē ⁊c. q̄ sicci rñdet quē dñs liberat nullus ei nocere ꝓt igir̄ si ambulē ī medio vmbre mortis nō timebo mala ⁊c. vmbra mortis est mors tꝑalis. q. d. ⁊ si trāseā ꝑ mortē tꝑalē nō ē timēdū ex quo deus adiuuat. Et seqꝛ ꝟsus. Uirga tua ⁊ baculus tu⁹ ipa me ꝯsolata sunt: qꝛ tribulatōes dñi ꝯsolanr̄ hoiem bonū. Est aūt p̄mi toni: qꝛ ī solo deo ponēda ē spes. In euāgelio ħo. Perrexit Jhs. Joā. 8. ōñdit se dñs auctorē misericordie cuʒ dixit mulieri adultere. Uade ⁊ āpli⁹ noli peccare. Itē mia fuit qn̄ dixit. Qui sine pcō ē vestꝝ: p̄m⁹ mittat in eā lapidē. 3. q. 8. q fine. In offertorio petit sstr ꝑ miaʒ liberari cū dicit Gressus meos dirige: ⁊ ꝑtinet ad octauam resurrectiōis: postcōio ħo ad beatitudinē q̄ ē. Memor⁹. Jo. 8. c. ¶ Illud aūt notādū ē ꝙ hui⁹ sabbati cōpletorio antiphona. Media vita: cantar̄: eo ꝙ nūc mediana quadragesime incipiat hebdomada: q ħo eā in ꝑcedēti sexta feria cātant: numerū dierū ieiunijs afflictorū attēdūt. Hāc itaqʒ sub breuiloquio duxim⁹ exponēdā. Media vita xp̄s ē: ipse enī mediatorē dei ⁊ hoium. x. di. q̄m. Ipse ē via ꝟitas ⁊ vita. 8. di. q ꝯtēta. Ipse q̄dē scūs ipse de⁹: ipse fortis: ipse misericors ⁊ saluator. Ad xp̄ʒ ḡ ħmo dirigr̄. O media vita. i. o xp̄e. Uel media vita sancta trinitas ē q̄ ē ī se vita ⁊ nobis vita media. i. sufficiēs ⁊ cōis ad quā ħmo dirigr̄. O media vita. i. o scā trinitas: iōqʒ subdistinguir̄ scē de⁹ scē fortis sancte ⁊ misc. sal. i. pr̄ ⁊ fili⁹ ⁊ spūs sanct⁹: a quo ⁊ ꝑ quē: ⁊ ī quo saluamur: ⁊ iō saluator etiā trinitas appellar̄. Ad quēcūqʒ tñ ħmonē dirigim⁹ adiutoriū q̄rim⁹ ī qꝛ ī morte sum⁹ ī miserijs p̄ñtis vite: petimusqʒ ne tradat nos amaritudini mortis eterne. Uel supplico dñe existentes in vita media sum⁹ in morte. Prima fuit vita iusticie ⁊ inocentie in qua creatus est homo. Secunda ē vita peccati ⁊ miserie ī q̄ lapsus ē hō: tertia erit vita imortalitatis ⁊ glie ad quā repabir̄ hō. Nos igir̄ dū sum⁹ ī media vita: sum⁹ ī morte: qꝛ vita peccati mors est vite iusticie: ⁊ iō q̄rim⁹ adiutoreꝫ. Alie ecclesie dicūt: medio vite: qꝛ enī nūc est mediū q̄dragesime: q̄ vitā p̄ñtē: q̄ sine peccatis nō ducir̄ representat: merito dr̄ antiphona ipsa. In morte. i. ī peccatis: q̄ ducunt ad mortē. Et qꝛ ī epl̄a fit mentio de Susanna: iō ꝑꝑ equocationē vocabuli fit hodie statio apd̄ scām Susannā.

¶ De dñica q̄rta q̄dragesime. Rubrica.

S Equitur dñica q̄rta ī q̄ agir̄ de sup na hierl̄m: ⁊ qꝛ ī terrā illā venir̄ eo duce quo filij israel venerūt in terrā ꝓmissionis: put sub septuagesima dcm̄ ē: iō nūc legir̄ Exo. vbi dicit dñs. Uidēs vidi afflictionē populi mei q est in egypto: ⁊ descēdi vt liberareꝫ eos de manu pharaonis: sicut aūt dñs liberauit ppl̄m per plagas missas cōtra pharaonē: similiter ⁊ per plagas liberaqʒ de manu dyaboli q nō vult dimittere nos nisi in manu forti vt ibi habet̄. Prima plaga ē ꝯuersio aquaꝝ in sanguinē per quā pcm̄ infidelitatis significar̄. Per alias plagas significar̄ ꝙ hō per multas tribulatōes ⁊ penas. q̄s habʒ dū morar̄ in pcō cogir̄ redire ad dñm sicut ð filio ꝓdigo legir̄. Legir̄ ergo Exo. qꝛ per fidē est exit⁹ a ꝟuitute dyaboli ⁊ per baptismū q significar̄ ꝑ mare rubrū: ⁊ per iplētiōeꝫ mādatoꝝ. Quādo ħo hō talis est facit seipsuʒ tabernaculū dño: q ħo nō faciet ei hoc tabernaculū: nec ipse faciet ī futuro. Post Exo. seqtur liber Leuitici q est terti⁹ ī pētha teuco: q pertinet ad leuitas: q d̄bebāt dño offerre sacrificia vñ liberē oblationū. Ex quo eñi hō iplet mādata: ⁊ fac̄ tabernaculū dño: nō restat nisi oblatiōes deo offerre. Debet tamē sal apponere ī omni sacrificio suo: qꝛ cū discretiōe dʒ omnia facere. Qꝛ ergo tales debēt eē mūdi ab omni peccato: ⁊ offerre dño hostiā mūdā scām ⁊ imaculatā: iō seqtur ī Leuitico de mūdatione lepre: ⁊ dr̄ ibi multotiens. Sancti estote q̄m ego sanct⁹ sum. Et qꝛ hoc fit in solēnitate cordis ⁊ debēt omnia fieri cū gaudio: ideo postea in eodē libro agitur de solēnitatib⁹. Rursum qꝛ nullus ita per lect⁹ est qui peccet aliqū saltem venialiter; ideo ibi habetur de dubitatiōe Moysi ad aquas cōtradictionis: q nec ꝓpter hoc dimisit opus spūale facere vt ad vocē suā fluerent aque cum dixit. Ascendat puteus. i. doctrina sacra. Ceterū sicut mulier ōñdit ex vna pte pomū filio suo: ⁊ ex alia inimicum vt veniat ad se: similiter ⁊ dñs. Juxta illō. Osee. 2. c. In funiculis Adam traham eos in vinculis charitatis. Uñ in officio nocturnali ostēdit inimicū: q non vult dimittere populū nisi ī manu forti: ⁊ in manu diuina. s. per predicatores: ⁊ iō p̄mū rñsoriū est. Locut⁹ ē dñs ad Moysen ⁊c. Siqdem moyses ex aquis assumptus est: xp̄s per queʒ liberamur ab hmōi inimico: vel q̄libet predicator: qui ex aquis scripture debet assumi: ⁊ est q̄rti toni: quia quattuor modis nos affligit diabolus. s. interficiēdo martes idest bōa opa vel virtuosos: quos submergit in flumine deliciarum huius mūdi: ⁊ cogit fuire ī luto luxurie: ⁊ latere auaritie: ⁊ palea ianis glorie. Porro q̄dē qꝛ ppl̄us in illa septuagenaria captiuitate sicut sup flumia babylonis: ⁊ ī fine Cyro ꝑmittente letabundus exiuit: ⁊ gratulans hierusalem itrouit: iō cū in prima dñica ppl̄s captiuatus fuerit dicēs. Circūdederūt me: ⁊ ī scd̄a orauerit dicēs. Exurge: ī tertia quoqʒ orauerit dicēs, Esto mihi: in quarta ꝯsolatiōem

accepit dicēte dño. Inuocauit me ꝛ ego exaudiā eū: i qn
to ēt rursus oꝛoni institerit. v. Remisisti iniqtatē plebis tue
vn̄ ī septa ꝑo Dario tmiāʒ tribuēte ꝯsolatiōeʒ de reuersiōe
pcepit: idēq3 dixit. Oculi mei. In hac septiana tāq̄ i fine se
ptuagesime igrediēs hierlm gratulabūdꝰ exultat. v. Leta
re hierlm: de hēt offm̄ ē sub ꝑma dñica. ¶ Septenariū ḋq3
pn̄tis vite: q̄ septē dierū circulo siue curriculo voluit: vl po
tiꝰ septē etatibꝰ qbꝰ mūdus ipse distinguit: sicut ꝑ dies se-
ptuagiā: sic ꝑ septē dñicas sācta repn̄tat ecclesia. Pꝛima
.n. etas est ab Adā vsq3 ad Noe. Scd̄a vero a Noe vsq3 ad
Abrahā: vl ſm q̄sdā ad Moysen. Tertia a Moyse vsq3 ad
Dauid. Quarta a dauid vsq3 ad trāsmigrationē babylo-
nis. Quinta a trāsmigratiōe babylonis vsq3 ad aduētum
dñi. Sexta ab aduētu dñi vsq3 ad finē seculi. Septia sīr
vsq3 ad eūdē finē simul .n. ꝯcurrūt: ſʒ illa i vigilātibꝰ ꝛ la-
borātibꝰ ista i dormiētibꝰ ꝛ qescētibꝰ vbi reqescūt electorū
aie iter vbera lactātis mr̄is sue sup̄ne hierlm. In pꝛia dñi
ca velut i īfantia mūdi hō a felici delectatiōe decidꝰ clamat
Circūdederūt. In scd̄a velut i pueritia mūdi ꝯcipiens
hō spē sue recōciliatiōis voce Noe q̄si pctoris iplorat acce
ptatiōnē recōciliatiōis dicēs. Exurge q̄re obdormis dñe
In tertia velut i mūdi adolescētia ꝯcipiēs hō suā liberatio-
nē de egyptiaca seruitute sue ptectiōis ꝛ liberatiōis accele
ratiōnē voce Moysi orat dicēs. Esto mihi i deū ptectorē.
Quarta designat iuuētutē ecclesie i q̄ regū diademate coro-
nat: ꝛ sapia pp̄hetarū ornat. Vn̄ illō offm̄ voce dauid q̄si
ꝑcentoris i cātibꝰ celebrat. Quinta senectutē ecclesie i q̄ ca
lor nālis icipit deficere. Nā ꝑplo i babylone captiuato ec-
clesia captiua: nec altar hūit: nec tēplū: imo organa sua su-
spēdit: ideoq3 qnta dñica vacat officio. Sexta seniū eccl̄e. s.
fines secloꝝ cū filiꝰ dei venit i mūdū ꝛ ꝯ diaboli ptāte libe
rauit genꝰ hūanū. Ne igit sit imemor accepti bn̄ficij ꝛ in
grati gratulat ꝛ ait. Oculi mei sp ad dñʒ. Hec aūt septia
ꝛ vltia significat sabbatū mūdi: in quo sanctoꝝ aie requi-
escūt: illic hierlm: q̄ sursū ē: q̄ libera est: que mr̄ nr̄a ē letat:
vn̄ dr̄ dñica leticie. Est .n. septia septuagesima: ꝛ ꝑ septena
riū significat septia etas coꝝ q sunt in requie. Repn̄tat .n. h
dñica libtatē ꝯcessaʒ filiis hierlm redeūdi a babylone an-
no sexagesimo: quā hūerūt plenariā i anno septuagesimo:
vn̄ totū huiꝰ diei offm̄ de leticia ē ad repn̄tādū illoꝝ leticiā
ꝛ ēt nr̄aʒ: q̄n finitis sex etatibꝰ erimꝰ i septima a mūdi exi
lio liberati cū celeste paradysum: que ē pr̄ia nr̄a itrabimꝰ.
Cātat g̃ hodie itroitꝰ. Letare hierlʒ: ad ondēdū q̄ sicut il-
li cū ingēti leticia a babylone venerūt i hierlʒ: ita ꝛ nos ab
hoc mūdo letātes i celeste hierlm veniemꝰ. Babylon .n. in
terp̄tat ꝯfusio: vn̄ significat mūdū vl infernū: q2 in h mū-
do ē ꝯfusio vitioꝝ: ꝛ i iferno tormētoꝝ. Dr̄ etiā hec dñica
refectiōis: q2 i ea dñs refecit ꝛ satiauit qnq3 milia hoium
vel q2 in ea oñdit celestis hierlm: ex q̄ ōis refectio ē. Ꝫ er-
go ecclia letat ꝑ hac refectiōe: idō cātat. Letare hierlm. i. ec-
clesia: tibi eni eterna reqes ꝑmittit. In nocturnali eni of-
ficio cantat rn̄soriū. Audi israel ꝑcepta dñi ꝛ ea in corde
tuo q̄si i libro scribe. Et dabo tibi terrā fluētē lac ꝛ mel. Po
stea sequit in introitu. Ab vberibꝰ ꝯsolatiōis eiꝰ. Nec ꝟba
sūt duo testā: de qbꝰ sumūtur ꝑmissiōes dulces: i qbꝰ ē ꝯso
latio nr̄a. Et sūt in ea tria ꝟba leticie. s. letare: gaudere: et
exultare. Nō q̄re posita ē sub titulo de septuagesima i ꝑnci
pio. Et sumit iste itroitꝰ de Isa. vlti. ca. sed ꝯ antiq̄ trāsla-
tiōe quia in Isaia sic nō iacent ꝟba hec: ꝟsus ꝑo ꝯ psal-
mo q loquit de hierlm supna. s. Letatus sum ꝛc. qnti toni
ppter qnq3 milia hoium: quos refecit: vl iō q2 illi q celebrā
bāt ꝛ refrenant ꝛ bn̄ ordināt qnq3 sensus corpis: illi hēbūt
hmōi refectiōeʒ ꝛ consolatiōeʒ: de q̄ in introitu habet i ꝛ q̄
petit i collecta. Cōcede q̄s oipotēs deus: vt q ex merito nr̄e
actiōis affligimur tue grē ꝯsolatiōe respiremus. Scripse
runt tn̄ qdam q̄ q2 Albertꝰ papa q tamē i cronica nō inue-
nit celebrauit tali die Rome i dcā ecclesia: q̄ vocat hierlm
iō cantat. Letare hierlm. Et nota q̄ in qbusdam ecclesijs
hac die: ꝛ in festo annūciatiōis dñi due collecte dīr: vt q̄si
duplex festū exoluere videant: qđ nō fit i aliis ꝑcipuis fe-
stiuitatibꝰ ēt natiuitatis dñi: ꝛ filibꝰ: q2 ille ꝑ octauas pro
ducūt: nec vnꝰ diei dūtaxat obſuātia sicut ista cōꝑgusta
tur. Sequit epl̄a. Scriptū ē q̄m Abrahā duos filios hūit
ꝛc. ad Gal. 4. c. Vbi seqt. Que sursū ē hierlm libera ē: q̄
ē mr̄ nr̄a. Hoc aūt dicit vt nō timore serui seruiamꝰ dño sed
amore. Rn̄soriū ē ꝯ eodē. Letatꝰ sū i his: q̄ dcā sūt mihi ꝛc.
ꝛ est septimi toni ppter septimā etatē: i q̄ erimꝰ i qete. Sʒ
q2 adhuc sumꝰ i labore: iō sequit tractꝰ ſʒ suauissimꝰ. Qui
ꝯfidūt i dño sicut mons syon ꝛc. i q̄ oñdit q̄ q i dño solo spe
rāt hēbūt illā refectiōeʒ. Seqt euāgeliū. Abijt Iesus trās
mare galilee ꝛc. Ioā. 6. c. Quinq3 aūt panes qbꝰ dñs refe
cit nos ꝑut ibi legit sūt qnq3 libri Moysi: duo vero pisces
sūt ꝑs ꝛ pp̄hetia: vl libri Iosue ꝛ iudicū: q2 ꝯ illis septē li
bris sumūt oꝛones i hac dñica: ꝛ ita reficit oēs. Offertori
um ē. Laudate: ꝛ ē secūdi toni ad oñdēdū q̄ deū laudare de
bemꝰ ꝑ corpali refectiōe ꝛ spuali. Postcōio ꝟo ē. Hierlʒ q̄
edificat vt ciuitas ꝛc. Et legit de illa hierlm: q̄ libera ē: ꝛ ē
q̄rti toni ppter q̄tuoꝛ: q̄ ibi dr̄. Pꝛimū ē q2 oia sūt cōia.
Ibi .n. deꝰ ē oia i oibꝰ. Scd̄m ē q̄ eternalr̄ pticipant eo:
q̄ ibi sūt: vn̄ dic. Cuiꝰ pticipatio i idipm. Tertiū ē q̄ nullꝰ
de filiis dyaboli pōt ibi ascēdere vn̄ dicit. Illuc .n. ascēde-
rūt tribꝰ tribꝰ dñi. Quartū q2 ibi ē ꝯtinua laus dei: vn̄ se-
qtur. Ad ꝯfitēdū noi tuo dñe: ꝛ inde ē illud. Bti q habitant
i domo tua dñe: i secula secloꝝ laudabunt te. In hac dñica
Romanꝰ pontifex celebraturꝰ ad ecclā ꝑgens ꝛ rediēs ab
eadē: aureā i manu sub aspectu ppl̄i fert rosam. Circa qđ
duplex isurgit rō: vna scd̄m lr̄aʒ: altera ſm spm̄. Sane ſʒ
lr̄am ne fidelis ppl̄s: ꝑ ꝑ q̄dragesimalis obſuātie asperita
tē sub ꝯtinuo labore ꝯficiat: q2 qđ caret alterna reqe dura
bile nō est: iō i hac mediana q̄dragesime qđdaʒ recreatiōis
solatiū iterponit vt anxietas tēꝑata leuiꝰ sufferat. Iu-
xta illud. Interpone tuis iterdū gaudia curis. Hodiernū
nāq3 offm̄ tota leticia plenū est: ꝛ i oi ꝟboꝝ clausula iocun
ditas exuberat: gaudiū resonat: hilaritas inculcat. Tria
itaq3 repn̄tant dies ista. s. charitatē pꝰ odiū: vn̄ dr̄. Letat
hierlm ꝛ ꝯuētuʒ facite oēs q diligitis eā: gaudiū pꝰ tristi-
ciā: vn̄ Gaudete i leticia: q2 i tristicia fuistis: ꝛ sacietatem
pꝰ famē: vn̄. Vt satiemini ab vberibꝰ ꝯsolatiōis vr̄e. Que
tria pariter designātur i tribꝰ ꝑprietatibꝰ huiꝰ floris: cha
ritas i colore: iocunditas i odore: ꝛ sacietas i sapore. Rosa
qppe pre ceteris floribꝰ colore delectat: odore recreat ꝛ sapo-
re ꝯfortat: delectat i visu: recreat i olfactu: ꝛ ꝯfortat i gustu.
Nēpe rosa i manu romani pōtificis: gaudiū israelitici po
puli designat quādo ꝑ grām xp̄i data ē illi de babylonica
captiuitate i hiis redeūdi. Deide illaʒ donat nobiliori ꝛ po
tētiori: q tūc i curia reperit: i quo nobilitas ꝛ excellētia il-
liꝰ peculiaris ppl̄i dñi designat. Demū ille cū multo egra
tu ꝛ leticia igētē ciuitatē cū rosa circuit: figurās gaudiū il-
liꝰ ppl̄i i ciuitatē hierlʒ reuersi: atq3 cōionē totiꝰ fidelis po
puli ꝛ eccl̄ie leticiā de ꝑmissis. Spūalr̄ aūt flos iste florē il
lū significat: q ꝯ se dicit i cāticis. Ego flos cāpi ꝛ liliū ꝯual
liū. Et de quo pp̄hꝫ. Egredief ꝟga ꝯ radice iesse: ꝛ. f. d.
r. e. a. Qui vere est flos floꝝ. i. scūs scōꝝ: q2 ꝑ ceteris flori
bꝰ. i. sanctis colore delectat i visu. Nāʒ speciosus forma ꝑ fi
lijs hoium: i quē desiderāt āgeli ꝑspicē. Qui odore recreat i
olfactu: q2 sicut legit i cāticis. i. c. Meliora sūt vba tua vi
no: fragrātia vnguētis optīs. Qui sapore ꝯfortat i gustu:
q2 panis quē ipse dat caro sua est ꝑ mūdi vita oē delectamē
tū hn̄s ꝛ oīs saporis suauitatē. Dicit ē .n. q ꝯ qnq3 pāibꝰ ꝛ
duobꝰ piscibꝰ qnq3 milia hoium saturauit. Triplex autē ē
i hoc flore mā aux: vʒ: muscꝰ ꝛ balsamū: q2 triplex ē i xp̄o
subā: deitas corpꝰ: ꝛ aia. Sʒ balsamo mediāte muscꝰ auro
ꝯiūgit: q2 aia corpꝰ ꝯiūgit deitati. Diuina eni nā tāte sub
tilitatis ē: vt corpori de limo terre formato nō congrueret

vniri nisi rõnabili spũ mediante. ¶ Rursus flos ipse au/
reus est: q2 rex regũ est dñs dominantiũ: cui⁹ rubor appa
ruit in isignijs passionis: ꝛ odor in gloria resurrectionis.
Huius floris baiulus est vicarius saluatoris. Romanus
vero pontifex successor vtriq3 Petri: ꝛ vicari⁹ Jesu xpi qui
hunc flore3 fidelibus populis demonstrat non oi tpe sz in
hac dñica tm̃: que septima est ab illis: que septuagesima
nũcupaẽ: q2 xps nõ in qlibz hora sed in septima tantũ eta
te videẽ ab illis q beata requie cõsolabunẽ. ¶ Rursus in
vrbe ostẽdiẽ non alibi q̃ apud basilicam: q̃ sancte crucis i
hierusalem appellatur: que superne hierusalem i xpũ ebri
netꝛ spem repñtat: de qua dẽ in epistola hodierna. Illa q̃
sursum est hierusale3 libera est: q̃ est mater nostra: i q̃ xpm
angeli sancti ꝛ beate aie cõtẽplanẽ: ad quã merito dẽ. Le
tare hierusalẽ ꝛ ꝯuentũ facite oẽs q diligitis eã. q. d. vos
catholici non heretici. ¶ Differt aũt hodierna statio ab il/
la: que fit ibidẽ i secũda dñica aduent⁹: q2 illa future beati
tudinis ẽ annũciatio: hec aũt p̃sentis ꝯtẽplatio. Vñ ꝛ festi
uius agiẽ: q2 spei nostre festiuitas est. Hac ẽt die xpianus
coronaẽ imperator: vt semp corone superne hierusalẽ meditetẽ
Dauid ter in regẽ vnct⁹ est: vt diceẽ sub dñica post ascẽsio
nẽ. Hec ergo dñica priuilegiata est: q2 repñtat huia3 redeũ
di de seruitute ad libertatem populo israelitico ꝯcessam et
leticiã ex hoc habitam.

¶ De secunda feria. Rubrica.

Secunda feria est de

iudicio. Vñ in epistola. Venerũt due ꝛc. ter
cij Reg. 3. c. agiẽ de iudicio Salomonis dua
bus mulieribus de puero cõtẽdẽtibus: extra
de ꝑsump. c. j. Mulier vna: q̃ dixit q diuidaẽ puer: ẽ syna
goga: q̃ diuidi conata est puerũ Jesu3: alia mulier q̃ dicit
detur ei infans viuus: ẽ ecclesia. Unde in responsorio petit
hec mulier puer. Esto mihi in deũ ꝓtectorẽ. i. petit sibi da
ri christũ. Euãgeliũ. Prope erat. Jo. z. c. similiter ẽ de eie
ctione vẽdentiũ ꝛ de iudicio: ibi habetur q non credebat
se Jesus eis qa nixi sunt eũ interficere: postea seqtur de pas
sione sua. Soluite: idest solueritis templũ hoc ꝛ in triduo ex
citabo illud: sciebat enim quid facturi erant. ¶ Et vero
ex passione dñi est omne gaudiũ: ideo in offertorio cãtat ec
clesia Jubilate. In introitu aũt petit iudicari: sed pri⁹ pe
tit misericordiam. Deus in nomine tuo saluũ me fac. s. per
miam: ꝛ in virtute tua iudica me: ꝛ ẽ quarti toni: q2 ibi ha
betur. Ab insurgentib⁹ in me libera me. i. ab inimicis: qui
quatuor modis sicut dctm̃ est sub dñica insurgũt contra
nos: ꝛ ideo sicut dominica fuit de misericordia ita secũda
feria est de iusticia.

¶ De tertia feria. Rubrica.

Tertia feria est de

orone. i. de effica
cia orõnis: que. s. fit salua iusticia: qd̃ ostendi
tur in epl̃a. Locutus est ꝛc. que est Exo. 32. c.
vbi sequitur. Dimitte me vt deleã eũ: ꝛ Moy
ses orauit pro populo: ꝛ dñs dimisit pctm̃: salua tñ iusticia
q2 reseruauit sibi vĩdictam. Vñ ꝛ si ꝓpter illud pctm̃ qd̃ cõ
miserũt i xpm ꝑcipue puniantẽ: tñ ꝛ ꝓpter illud qd̃ ꝯmise
runt tũc. s. adorãdo vitulũ: vnde dicit dñs i euãgelio. Im
plete mẽsurã patrũ vestrorũ: q2 vero tam efficax est oro: iõ
i introitu dicit ecclesia. Exaudi orõnẽ meã ꝛc. Psus. Con/
tristat⁹ sum i exercitatiõe mea. Cõtristat⁹ enĩ sũt ꝓ dilatio
ne patrie ꝛ incolatu miserie. Et vero exercitatio xpiani ẽ
in correctione a curiositãs ꝛ lasciuia qnq3 sensuũ: iccirco qn
to tono resonat hunc introitũ ecclesia. Et seqtur epl̃a. Locu
tus est ꝛc. in qua sicut dctm̃ est ipetrauit Moyses dimissio
nem peccati salua iusticia: ꝛ vt filij eorũ mererent intrare
terram ꝓmissionis: iõ in responsorio orat ecclesia vt merea
tur ipsa3 ipetrare filijs suis vt intrent terram ꝓmissionis
ls adorauerũt vitulũ conflatilẽ. i. venerati sunt lasciuiam
ꝛ pompã mũdi dicens. Exurge dñe fer opẽ nobis: ꝛ Psus.
Deus aurib⁹ nostris audiuim⁹: qsi tu liberasti eos ꝛ con
donasti eis: sic ꝛ fac nos spũaliter. Postmodũ seqtur euã
geliũ. Jam die festo. Jo. 7. ca. de obstinatiõe iudeorũ q di
cebant. Quomõ hic lras scit cũ non didicerit: ꝛ dixit dñs
Moyses dedit vobis legem: ꝛ vos vultis me interficere. q.
d. cõtra legẽ vestrã vultis facere ꝛ facitis: ꝛ dixerunt. De
moniũ habes: ecce qñ obstinati fuerunt: ꝛ hoc est quod i
epistola habeẽ. Recesserunt cito a via quã ostẽdisti eis. Ec
clesia vero ostẽdẽs se nõ ꝯsentire peccantis: dicit i offertorio
Expectans expectaui dñm: ostẽdẽs se expectare xpm vsq3
ad finẽ. Et q2 bene expectat q a lasciuia qnq3 sensuu3 absti
net: iõ quinti toni est. Per hãc autẽ spem reduciẽ nou⁹ ppl̃s
in terrã ꝓmissiõis: vñ seqẽ postcõio. Letabimur i salutari
tuo: ꝛ est ꝑmi toni q2 oĩs leticia a deo est.

¶ De quarta feria. Rubrica.

Sequitur quarta

feria: q̃ ẽ catheci
zãdorũ: q2 ea die ducunẽ ad ecclesia3 catheca
mini ꝛ catheci3anẽ. i. istruũtur: ꝛ hoc est terti
um scrutiniũ: vt iam diceẽ. Ut autẽ seruiam⁹
consuetudini ecclesie italie: que scrutinij solẽnitatẽ obseruãt
ꝛ iuribus de illo loquentibus: ꝛ q2 etiã quedã de his: que
de illo fiunt vbiq3 in baptizando seruanẽ: iõ aliqua de illo
dicam⁹: vz: qd sit scrutiniũ ꝛ vnde dicaẽ: ꝛ vñ originẽ tra
xit: qñdo ꝛ quotiẽs ꝛ q̃re in tempoib⁹ statutis fiat: qd in
eo fiat vsq3 ad exorcismum: ꝛ qd ab exorcismo vsq3 ad eccle
sie ingressũ: ꝛ quid ab ipso ingressu vsq3 ad finẽ: ꝛ quare h̃
oĩa fiant: subsequenter in ꝯ de officio misse hui⁹ diei dice/
mus. Scrutinium nihil aliud est q̃ fidei ꝛ religionis xpia
ne inqsitio. Est. n. quasi qdã iter seu ꝑparatio ad ba/
ptismũ: ꝛ dẽ a scrutando. i. ingrẽdo: q2 fidei religionis in/
qsitio fit in eo: vnde originem traxerit iam diceẽ. Incipit
aũt fieri scrutiniũ in quarta feria tertie hebdomade qua/
dragesime: sed in hac quarta fit solẽne. Fiebant eni3 i pri/
mitiua ecclesia septem scrutinia: duo. s. in quarta feria ꝛ
sabbato tertie hebdomade: ꝛ duo i hac quarta feria ꝛ sab
bato huius quarte hebdomade: ꝛ duo i quarta feria ꝛ sab
bato: qnte hebdomade: ꝛ vnu3 in q̃rta feria vltime hebdo
made: in quib⁹ adulti q vẽturi erant ad baptismũ docebã
tur orones dñica3 ꝛ symbolũ: vt in sequẽti tũc sabbato in
quo baptizandi erãt vtrũq3 ante baptismũ scirẽt: ꝛ adhuc
hodie in qbusdam ecclesijs septem fiunt scrutinia ꝓpter se
ptiformẽ grãm spũs sancti. Sz tertiũ: vz: hac die solẽnissi
mum ꝛ in oibus ecclesijs ordinez romanũ sequentib⁹. In
quolibet scrutinio dẽ missa scrutinij: vz: Dũ sanctificatus
fuero: de qua iam diceẽ. Dicunẽ ẽt ꝓprie collecte ꝓ cathe/
cuminis: vt Oipotẽs sempiterne de⁹ ecclesiã tuã iter remedij
ꝛc. Sed q̃ritur q̃re tertiũ scrutiniũ fit solẽne: ꝛ nõ ꝑmum
nec secũdũ. Rñdetur ad notãdũ q nec ꝑma etas. i. infan/
tia: nec secunda. i. pueritia ita apta est seruitio dei sicut il/
la in qua maxime discretio boni ꝛ mali haberi icipit: ꝛ in
qua contra carnẽ pugnatur. Inde est etiam q non ꝑma
tribus. i. tribus iude: nec secunda. i. trib⁹ symeon: sed ter/
tia. i. leuitica sacrificijs dñi est deputata: sed nec in ꝑmo li
bro penthateuci: nec in secũdo agitur de sacrificijs: sed in
tertio ꝓut dctm̃ est in ꝑcedenti dñica: fit aũt scrutiniu3 in
hac septima hebdomada a septuagesima: q2 dũ3 iudei fue
runt in babylonica captiuitate mixti fuerunt inter eos qui
dam de gentilibus: vnde post eorũ reditum ignorabaẽ de
pluribus vtrum essent iudei vel non: qdam etiã dicebant
se fore de leuitica tribu qui non erant: ꝛ se sacerdotes q nõ
erant. Ideoq3 Esdras ꝛ alij sapientes genealogias dilige
ter scrutati sunt: ꝛ iudeos a gentilib⁹ ꝛ leuitas a nõ leuitis
segregauerunt: ita ꝛ nos in hac septima hebdomada: que
finẽ illi⁹ septuagesime babylonice captiuitatis significat3

scrutiniū facimus vt credētes ab incredulis segregemus
quos in sacrosācta solēnitate redēptionis nr̄e ex aq̄ ꝛ sp̄ū
scō renouemus. Nō.n.in primitiua eccl'ia alio tpe ba
ptisma celebrabat̄ nisi forte mortis pīculo imminente. Oēs
igitur ecclesie ꝑtis quā per anni circulū ꝟbi pabulo gene
rabāt:hac die noīa sua dabāt:in qb⁹ ꝑscrutādum erat ne
qua radix amaritudinis lesset:vt in hereticis:ne ꝑua illis
scā darent̄ ꝙ xp̄iana fides radices ī coꝝ mētibus fixisset
i.q.7.quotiēs:de cō.di.4.ego. Vñ noibus datis qlibꝫ eo
rum per dies sequētes vsqꝫ ad pascha fidei regulā audie
bat:ꝛ sic lactat⁹ ꝛ grādescēs in plenilunio.i.in baptismo
plena fide symbolū reddēs xp̄o in baptismo cōmoriebat̄
ꝛ resurgebat. ¶ Porro ī hac quarta feria fit scrutiniū ꝑꝑ
multa. Primo qꝛ ipsa ꝑfigurata est a quarta seculi etate q̄
fuit a.Dauid vsqꝫ ad trāsmigrationē babylonis. In qua
nō solū iudee gētis ichoatū est iperiū:vez ēt xp̄i ꝛ christia
noꝝ regnuꝫ ex ꝓmissione sumpsit exordiū iurāte dño Da
uid. De fructu vētris tui ponā super sedē tuā:ideoqꝫ meri
to ī hac feria cathecumini ad xp̄i nomē accedūt ꝛ xp̄iana
religio in ea initiū capit. Scdo qꝛ sicut ī quarta feria stelle
create sūt ꝛ in celo soli ꝛ lune cōiuncte: ita ꝛ fideles hodie
ꝯcipiunt̄ ꝗ xp̄o soli ꝛ eccl'ie lune cōiungunt̄:ꝛ in celo.i.in
patris regno iaꝫ splendēt in spe: ꝛ in futuro splendebunt
in re. Tertio qꝛ sicut in quarta etate edificatū est tēpliū dñi
per Salomonē:sic ꝛ in hac quarta feria p̄eparamus ba
ptizādos:vt sint tēpliū dño. Quarto qꝛ in quarta feria ce
pit nr̄a redēptio:in quo ꝓditus est dñs a Juda:vt prore
dimēda ecclesia moreret̄:iō ꝛ in quarta feria isti ꝑparan
tur vt effectū ꝑcipiāt redēptiōis. Quito qꝛ agnus viginti
quattuor diebus obseruabat̄ ꝛ ꝑparabat̄:ꝛ luna qndeci
ma imolabatur:docet vt eccl'ie noua soboles que ad cōmori
endū xp̄o in baptismo preparat̄:dieb⁹ qndeci anteriori ie
iunio sp̄ūalr̄ saginata.etati lune que illā significat exeque
tur. Sexto:qꝛ quarta hoīs etas:scꝫ iuuētus per quartā fe
riam significata apta est p̄elia ꝛ gubernaculo iperij:ꝛ iō
cathecumi ꝑpant̄ in quarta feria ad p̄liū ꝯtra dyabolū:
ꝛ ad regnū ꝛ iperiū regni dei. Hoc aūt ordine scrutinia ce
lebrant̄:qm̄ a ꝑncipio vsqꝫ ad exorcismū hec fiūt. Primo
qdē fit nominū baptizādoꝝ per acolitū descriptio: ꝛ eoꝝ
ꝑ noia in eccl'ia vocatio. Scdo masculoꝝ ad dexterā: femi
narū ad sinistrā ad ianuā ecclesie vbi fidē petūt reductio.
Tertio per exorcistā gemina interrogatio: vna de renūcia
tiōe dyaboli:alia de fide xp̄i. Quarto d̄monis exsufflatio.
Quito crucis in frōte expssio. Sexto dī ofo. Septimo fit
in ore salis ipositio. Quod igr̄ noia per accolitū scribunt̄
ex quo ipse ēt notarius dict⁹ est:significat ꝙ noia fideliū ī
libro vite scripta sūt. Quod noiatiꝫ vocant̄: significat vo
catiōeꝫ fideliū ad vitā eternā. Ceteꝝ ianua xp̄s est. Ducū
tur igr̄ credituri ad ianuā:idest ad xp̄ꝫ qui de seipso dicit
Ego suꝫ ostiū:per me si qs introierit saluabit̄. Qd̄ uo mas
culi ponūt̄ a dextra:ꝛ femine a sinistra: designat ꝙ viril̄r
agētes a dextris ꝛ effeminati a sinistris ī iudicio statuūt̄.
Qd̄ abrenūciāt dyabolo:per hoc sce iugo ei⁹ cui ex origi
nali sūt obnoxii subtrabūt: Per hoc eni ꝙ fidē xp̄i cōfitē
tur:iugo xp̄i se subijciūt. Demonis exsufflatio ē ptātis ei⁹
debilitatio. Crux q̄ iprimit̄ frōti est vexillū nostꝝ quo dya
bolū vincim⁹:nō fit aliud signū nisi crux:vt in hoc solo si
gno dyabolus sciēs se eē victū ꝯtremiscat ꝛ fugiat. Fit āt
in sede pudoris.i.ī frōte:ne erubescat fidelis cōfiteri dñm
suū eē crucifixū. Oratio cōtra dyabolū est munitio. Sal ī
ore positū est sapiētie cōdimētuꝫ. Hec plenius dcā sūt ī pre
fatis sub titulo de vnctiōibus: ꝛ dicetur sub sabbato scō.
Nūc dicēda sūt q̄ ab exorcismo vsqꝫ ad igressū eccl'e fiunt.
Pmo dyabolus exorcizat̄:ꝛ ter reperiūtur ꝟba illa. Audi
maledicte dyabole ꝛc. Scdo masculi sorsuꝫ ponunt̄. Ter
tio ad monitiōeꝫ dyaconi capita iclināt cathecumi: ꝛ sup
eos ofo dñica ꝛ symbolū dr̄. Quarto a sacerdote aures ꝛ

nares illoꝝ saliua tāgūt̄. Quito ab accolito illūināt̄. Sex
to a dyacono euangeliū sup eos dr̄. Septio ꝑ ostiariū in ec
clesiā introducūtur. Pmo ergo exorcizat̄ dyabolus.i.ad
iurat̄:vt a fidelib⁹ recedat. Ter reperiūtur ꝟba illa. Audi
maledicte diabole ꝛc.qꝛ in ꝯfessiōe trinitatis dyabolo re
sistitur. Sursum masculis:ꝛ deorsum feminis fit exorcis
mus:qꝛ maiorib⁹ maiora:minorib⁹ minora sunt ꝓponēda.
Qd̄ ad ãmonitionē dyaconi capita iclinant:significat ꝙ
cū deo cōicaturi acclamāte dyacono capita iclinabūt: ꝛ ꝟ
rō ꝓ cōmunione habet̄. Quod symbolū ꝛ dñicā ofonē sa
cerdos sup capita eoꝝ dicit:notat ꝙ tēpliū dñi ꝯtra dyabo
luꝫ muniit Aures ꝛ nares saliua tāgit:vt doctrinaꝫ de ore
ꝑdicatores ꝓcedētē fideles libēter audiāt ꝛ ī pactis bñ redo
leat quoadusqꝫ sp̄ūꝫ hūt in naribus.i.quādiu viuūt. Ip
soꝝ illuminatio est tenebraꝝ ignorātie ꝛ peci ꝑ lumē intelli
gētie effugatio. Euāgeliū qd̄ sup eos dr̄ est doctrina salua
toris qua istruunt̄. Deiñ ꝑ ostiariū itroducūtur qꝛ post im
pletionēz euāgelij:ꝑ ostiariū.i. ꝑ spiritū sanctū ī celestē pa
triā itroducūt̄. Post hec dicēda sūt ea q̄ ab ingressu eccl'ie
vsqꝫ ad missā fiūt. Pmo masculi ad austrū statuunt̄: femi
ne ad aqlonē:inde quattuor lectiōes sup eos legūtur: ꝛ qua
tuor initia euāgelioꝝ:deiñ duo:vnus masculus ꝛ vna fe
mina ī sanctuariū ab acolytis portātur:post symbolū grece
super masculos:latine sup feminas dr̄. His pactis ecclesiā
igrediūtur: ꝛ sic missa cātat̄. Quodāt masculi ad austrū
ꝛ femine ad aqlonē statuunt̄:significat ꝙ fortiores hosti
bus tētationū obijciēdi sūt: ꝛ debiliores humil̄r sūt erudi
endi. Qd̄ q̄ttuor lectiōes sup eos legūtur significat doctri
nā quattuor euāgelioꝝ qua istruūtur. Vñ statiꝫ quattuor
initia euāgelioꝝ legūtur sup eos: quasi cōgreget eos a q̄t
tuor ꝑtib⁹ orbis. Qd̄ vnus masculus ꝛ vna femia portāt̄
ī sacrariū significat ꝙ de vtroqꝫ sexu fideles ascēdēt ī celū.
Sꝫ nō ascēdet nisi vn⁹.i.ī vnitate eccl'ie ꝯstitut⁹: sicut ꝛ ī
ꝓbatica piscina nō sanabat̄ nisi vn⁹. Quod symbolū legi
tur sup masculos grece ꝛ sup feminas latine: ꝑ duas lin
guas qb⁹ symbolū legit̄ omnē linguā itelligimus. Nā in
grecis viguit sapia.ī latinis scꝫ Romāis potētia: ꝛ ita ꝑ
has duas tanq̄ excellētiores oēm ligua itelligim⁹ quasi cū
apostolo ad. Philip.2.ca.dicam⁹.ois ligua ꝯfiteatur:qꝛ
dominus noster Jesus xp̄s ī glīa ē dei pr̄is. Expositionēz
ofonis dñice: ꝛ symboli ī q̄rta pte ī suis locis exposuim⁹.
Et attēde ꝙ āte hāc quartā feriā ī dñica vel ī secūda feria ē
bui⁹ ferie scrutiniū populis annūciādū his ꝟbis. Scruti
nij diē dilectissimi fr̄es quo electi nr̄i diuinit⁹ istruātur ī
minet̄ cognoscite. ideoqꝫ solliciti deuotiōe sequēti quarta fe
ria circa horā nonā ꝯuenire dignemi: vt celeste mysteriuꝫ
quo dyabolus cū sua pōpa destruet̄ ꝛ ianua celestis regni
apieritur: iculpabili ministerio ꝑagere valeam⁹. In hac ve
ro feria quarta finitis missaꝝ solēnijs ꝑsbyter ānūciat vt
sabbato ꝓpio ad scrutiniū reuertāt̄: ꝛ sic iterū atqꝫ iteruꝫ
annūciat donec septē scrutinia celebret̄. Sane expleto scru
tinio dr̄ missa vt ꝓmissuꝫ ē:ī qua legit̄ lectio ꝛ epl'a:qꝛ ba
ptizādus ī duob⁹ ē cathetizādus.i.istruēdus.s.no:ꝛ ve.
te.mortis ī illis q̄ ꝑuenēt ad baptismū. ¶ Rursus qꝛ istruē
dus ē ī fide ꝛ in morib⁹.iō due lectiōes legunt̄: ī qb⁹ ī eis
cū suis rn̄soriis disputat̄ Legit̄.n.ī philippo ꝙ eunucho
euāgelizauit Jesuꝫ. Et sꝫ augustinū euāgelizare Jesuꝫ ēt
nō tm̄ docet̄ credēda: sꝫ ēt q̄ sūt post baptismū seruanda.
In p̄ia ergo lectiōe scꝫ. Scificabo ꝛc.q̄ sūpta ē ī Ezechi.
36.ī fide agitur vbi dr̄. Tollā qppe vos ī gētibus: ꝛ ꝯgre
gabo vos de vniuersis terris: ꝛ effundā sup vos aquā mū
dā: ꝛ mūdabimini ab oib⁹ iqnamētis vr̄is: ꝛ dabo vobis
cor nouū. Fideles eni de varijs terris agregati sūt ī eccl'ia
ꝛ aqua salutaris baptismi sup eos effusa ē:qua ab vniuer
sis peccatis ꝛ errorib⁹ sūt mūdati: ꝛ datū ē ei cor nouuꝫ vt
credāt in xp̄ꝫ. De hac lectiōe sumit̄ introit⁹. Dū sāctificat⁹
fuero ꝛc. vel baptizatus dr̄ cor nouum. In versu āt. Bñdi

caꝝ dñs ꝛc. ſūt gratiaꝝ actiões de hoc ſanctificatiõe. ꝛ eſt tertii toni: q2 ſanctificatio ptinet ad trinitatē. Ueruꝫ q2 ꝑ talē ſcificatõeꝫ fiūt hoies filii dei: nō ſubſeqtur i graduale. Uenite filii audite me: timorē dñi docebo vos: qḋ eſt ſeptimi toni: ꝓꝑ ſeptē dona ſpūs ſci q̄ danť i baptiſmo: vel q2 ad hoc ꝙ qs vere credat in xp̄ꝫ neceſſe eſt vt timeat deū: ꝙ ſeqtur ipꝫ graduale: vbi ſeqtur de timore: Initiū ſapie timor dñi eſt. Qui ergo radicē iponit credulitatis cum a timore ichoare oꝫ. Juxta illud. A timore tuo dñe ꝯcepimꝰ: ꝛ peperimꝰ ſpūꝫ ſalutis. In ſcḋa lectõe. ſ. in Epiſtola. Lauamini ꝛc. q̄ ſumiť de Iſa. i. ca. agiť abūdāter de morībꝰ vbi dť. Quieſcite agere ꝑuerſe: diſcite bñfacere ꝛc. ꝛ poſtea ꝯcludiť. ꝛ venite ꝛ arguite me dicit dñs. q. d. Si hoc feceritis ꝛ vos nō remunerauero: iure me tanꝙ iniuſtū redarguere poteſtis: Itē dť ibi Lauamini. ſ. ꝑ baptiſmū. ꝛ eſto. te. i. manete mūdi ſcꝫ ꝑ pniaꝫ. Et ꝙ poſſime oñdit dicens. Auferte malū cogitationū veſtraꝝ: ꝛ ſi fuerit peccata veſtra vt coccinū q̄ſi nix dealbabunť ꝛc. Uerū q2 illi q fideꝫ verā ꝛ bonos mores ſeruāt ad hereditatē dñi ptinere ꝓbātur: iccirco ſeqtur graduale. Beata gēs cuiꝰ ē dñs deꝰ eiꝰ: populus quē elegit dñs i hereditatē ſibi. Hi efficiūtur celi q̄ v̄bo. i. filio dei firmātur: vñ ſeqtur v̄ſus. Uerbo dñi celi firmati ſūt ꝛc. Itē q2 in talibus locū hꝫ beatitudo iō graduale illud ē ꝑmi toni: q2 btitudo a ſolo deo ē. Ab his quo ꝙ nō diſcrepat euangeliū ꝑcedēs. ſ. Preteriēs Jeſus ꝛc. Jo. 9. c. qḋ ē de illuminatõe ceci: q2 ceci illuminātur in baptiſmo: vñ dť ibi. Lutū fecit dñs ex ſputo ꝛ ꝑcepit ceco vt lauaret ſe in natatorio ſyloe. i. xp̄i q miſſus fuit a pr̄e. i. in baptiſmo vel i doctrina xp̄i de quo dť Gen. xlix. ca. Non auferet ſceptrū de iuda: ꝛ dux de femore eiꝰ donec veniat q mittēdus eſt. hebreꝰ hꝫ. Donec veniat ſylo. i. miſſus. Poſt modū in gratiaꝝ actiõe ſeqtur offertoriū ſcḋi toni: ꝓꝑ illuminatõeꝫ ꝛ ꝯfirmatõeꝫ. Dcō āt offertorio archidyaconus aſcēdit pulpitū clamās alta voce. Si qs ē cathecuminꝰ exeat foras: put dcm̄ ē i ꝓhemio q̄rte ptis: ꝛ tūc oēs cathecumini exeūt foras: ꝛ ſic ſit ſeptiēs ꝑuſq̄ baptizētur. vꝫ. i quolibꝫ ſcrutinio. q2 q nō regenerati ſūt nec inter dei filios ꝯputari: nec xp̄i myſteriis cōuenit intereſſe. Quidā tñ cathecuminos ante euāgeliū de eccl'ia eiciūt: qḋ nō laudamꝰ cum eis ſit euāgeliū ꝑdicādū ſic: ꝛ apoſtoli ꝑmiſiſſe gētiū euangeliū ꝑdicauerūt: ſꝫ ſacrificio intereē nō dñt: tū q2 ſacerdos horat ꝓ circūſtantibꝰ: quoꝝ fides deo cognita ē ꝛ nota ꝯuerſio: at iſti nōdū fideles vocātur: tū q2 qḋ ꝯficitur fidelibus porrigiť. In poſt cōiõe ꝑo agit gr̄as ceciꝰ de illuminatiõe ſua dicēs: Lutū fecit dñs ex ſputo. Joā. 9. ꝛ ē ꝑmi toni: q2 ad locū vñ exeūt flumina reuertūtur: vt iteꝝ fluāt ſic āt recognoſcēdo bōa debemꝰ agere deo gr̄as. Hec āt q̄rta feria i h ꝑuilegiata ē: q2 i ea legūť due lectões ꝓ eo ꝙ in ſequēti ſabbato ordies celebrāť. Itē q2 hac die ordināḋi examināť. itē q2 hac die fit ſcrutiniū baptizādoꝝ i ſabbato paſchali: vt ꝓmiſſuꝫ ē. ¶ De q̄nta feria. Rubrica.

Uinta feria oñdit ꝙ nō eſt ſciſuanto niſi a deo: vñ introitus ē. Letet cor q̄rētiū dñꝫ: ꝛ poſt. Querite faciē eiꝰ ſp. ꝛ ē ſi tōi: q2 q̄i iť vt hēat: ꝛ poſtea vt ampliꝰ hēatur. quāto. n. magis hētur tāto magis q̄riť. Epiſtola ꝟo. Uenit mulier ꝛc. q̄rti Regū. 4. c. ē de reſuſcitatõe filii mulieris ſunamitis quē reſuſcitauit Heliſeus: ꝛ icuruauit: ſe ſuper puerum: ꝛ pueri quātitati ſe conformauit puer vero ſeptem excitatiões emiſit: ꝛ ē reſuſcitatꝰ. Nēpe ſunamitis interp̄tať captiua: filiꝰ eiꝰ genus humanū. qḋ dť puer ꝓꝑ ꝑuitatē ſēſus: baculꝰ de quo ibi dť ē lex q̄ ꝑcutit dicēs. Oculū ꝓ oculo ꝛc. q̄ neminē ad ꝑfectõeꝫ ducit. Heliſeꝰ ꝟo. i. xp̄s iclinauit ſe ſuꝑ hūc pueꝝ. i. exinaniēs ſe factꝰ ē ei ſilis ꝛ reſuſcitatꝰ ē. Sꝫ oꝫ vt ſe ptē excitatões emittat. Prīa ē fidei: q2 ſiñ fide ñ ē introitꝰ. Patio. n. ſitati dꝫ qs credere ꝛ oia poſſia ſūt credēti. Dñe

igr lepꝛoſus ſi vis potes me mūdare: ꝛ dixit volo mūdare. Scḋa excitatio ē timor. Tertia ē dolor ḋ pctis: q2 miſericordia nō fit ſine iuſticia. Quarta ꝓpoſitū ꝯfitēdi. Quinta ē ꝓpoſitū ſatiſfaciēdi. Sexta ꝓpoſitū de cetero nō peccādi: q. ſ. nō offendat deū creatorē ſuū: ꝛ oia iſta dñt fieri in ſpe vite ꝛ glorie. vñ ſpes ē ſeptia excitatio. Rñſoriū eſt. Reſpice i teſtamētū tuū: ꝛ poſt. Exurge. i. fac nos exurgere: ꝛ eſt q̄rti toni ꝓꝑ q̄nq3 ſenſuū reparationē ſiue inouatõneꝫ. Euāgeliū ꝟo. Ibat Jeſus ꝛc. Luce. 7. ca. ē ḋ reſuſcitatiõe filii vidue: cui dixit dñs. Adoleſcens tibi dico ſurge: In q̄buſdā tñ eccl'iis dť illud euāgeliū. Sicut pr̄ ſuſcitat mortuos ꝛ viuificat ꝛc. Seqtur offertoriū. Dñe ad adiuuādū ꝛc. ſeptimi toni ꝓꝑ ſeptē excitatões in gr̄aꝝ actões. Poſt cōmunio ꝟo ē de eterna btitudine ſcꝫ. Dñe memorabor iuſtitie tue: cui ꝯpetit dare eternam beatitudinē: q̄ erit octaua reſurrectõis. ¶ De ſexta feria. Rubrica.

Exta feria prorſus idē dicē quod q̄nta: ꝛ ē introitꝰ. Meditabor ꝛc. v̄ſus: Celi enarrāt. i. ſci. ꝛ eſt ꝑmi toni q2 i ſolo deo pōit ſpeꝫ. In ep̄la. Egrotauit ꝛc. 3. Re. 17. c. pōiť reſuſcitatio filii vidue ab helya. Rñſoriū eſt. Bonū eſt ſperare in dño: ſupple: q̄ reſuſcitat: ꝛ eſt q̄rti toni cuiꝰ rō i ꝑcedēti feria āt dcā ē. Seqtur euāgeliū. Erat q̄dā. Jo. xi. ca. de reſurrectõe lazari: q hac die reſuſcitatus ē. Et offertoriū i gr̄aꝝ exhibitionē. Populū humilē ſaluū facies dñe ꝛc. ꝑmi toni eadē rõne: q1. ſ. i ſolo deo ſperādū ē. In poſtcōiõe ꝟo hť: ꝙ ad p̄ces earuꝫ. ſ. marie ꝛ marthe ſuſcitatus fuit lazarꝰ. Uidēs dñs flētes ſorores lazari ꝛc. Jo. xi. c. ꝑ qḋ ſignificať ꝙ ad p̄ces ſanctoꝝ ſuſcitat deus mortuos ſpālr dās eis ꝑmā gr̄aꝫ: ꝛ iō eſt ꝑmi toni ꝓꝑ ꝑmā reſurrectõeꝫ. ſ. aīe. Et attende ꝙ ſꝑ hac die q̄ ē q̄ntadecima a paſſiõe dñi legiť ꝑdictū euāgeliū: q2 ꝯſtat hac die lazarū ſuſcitatū eē: de quo euāgelio ſumiť rñſoriū. Occurrerūt iudei ꝛc. qḋ hodie in q̄buſdā eccleſiis cātatur: cui hodie cōgruc i euāgelio ꝑmittiť dcā lectio de filio ſareptāe mortuo que ſuſcitauit helyas: ponēs eū ſuꝑ lectū: ꝛ expādēs ſe tribꝰ vicibꝰ ſuꝑ eū. Nēpe hec mulier ē eccl'ia q̄ fide ſuſcipit xp̄ꝫ i hoſpitio cordis. Filiꝰ eius ē q̄lꝫ fideliſ q moriť cū morte dignū peccatū ꝯmittit. Lectꝰ helye catholicā deſignat eccl'iā. i q̄ ſole aie reuiuiſcūt: dū ꝑ fidē i unitatis a morte reſurgūt. Cetera laudes ꝯfeſſiões ꝛ cōſolationes ſunt cuiuſlibet a peccatis reſuſcitati.

¶ De ſabbato. Rubrica.

Abbatuꝫ vero de largitate ſaluatoris ē: vñ introitꝰ ē. Sitientes vēite ad aq̄s bñ etc. i. ꝛ baptiſmi. Seqtur ꝛ bibite cū letitia: hec ad ſabbatū mentis ptinēt. ꝛ oſtēdiť largitas dei: q paratus ē large dare cuilibet: ꝛ benignitas eiꝰ: vñ dicit. Uenite bibere aquas. ſ. q̄ mūdificāt ꝛ ſanctificāt gratis. Sequitur verſus. Attendite popule meus: i quo oñditur ꝙ ēt hoc de aqs doctrine itelligitur: ſcḋi toni ꝓpter mūdationē aie ꝛ corporis: ꝛ ſumiť de Iſa. Ep̄la eſt. In tēpore placito exaudiui te Iſa. 49. c. ꝛ poſt. Nūq̄d pōt mlr obliuiſci iſantē ſuum. ecce oſtēdiť largitas vel charitas dei erga nos. Poſtea ſequiť rñſoriū. Tibi derelictus eſt pauper: in gr̄aꝝ actiones: quarti toni propter q̄tuor virtutes per q̄s ſanctificat. In euāgelio vero quod eſt Joan. 8. c. de eadeꝫ largitate agitur. Ego ſum lux mūdi. Nō dicit huius hoīs vl illius: ſicut flos campi. Qui ſeqtur me nō ambulat in tenebris. Oñdit ergo ꝙ paratꝰ eſt illuminare oēm hoiem qui ſeqť ipꝫ. Ceteꝝ q vidēt currūt q currit ꝑuenit: exceptis ſuꝑbis: vñ ſeqť. Tu ḋ teipſo teſtimoniū ꝑhibes: teſtimoniuꝫ tuū ñ ē veꝝ. Rñdit eis. ſ. iudeis Jeſus. Nōne ſcriptū ē i lege veſtra ꝙ duoꝝ hoiuꝫ teſtimoniū verū eſt. videbāt. n. miracula: ꝛ ita pater erat teſtis eius: ꝛ reliquit eos dñs: q2 q̄ſi ſuperbos diſputatores non currentes illuminari. Soli

enim humiles illuminant. Unde sequitur offertorium. Factus est dñs: primi toni: qz solus deus põt illuminare. Qz igitur i hoc sabbato õndit ecclesia largitatē dñi dãtis gratiã in baptismo z in doctrina: qbus ex largitate dei abundanter dat gratia: nõ fiunt ordines i illo die: z ēt qz imminet tps passionis domini: i qua artius se tenet ecclesia ad significandũ q ordinati artius se tenere dñt, vt qui prius ebrij erãt: ammõ sobrij sint: z iterum se dñt immolare deo hostiã sanctã deo placētē. Hoc ēt sabbato fit scrutiniũ baptizandorũ: qz cathecumini ad requiē eternã que per sabbatũ intelligit veniũt per baptismũ. Unde in qbusdam ecclesijs hodie due lectiones leguntur in missa ex eadē causa qua in quarta feria precedenti.

¶ De dñica qnta in passione dñi. Rubrica.

Sequitur dñica de passiõe dñi: scz de cruce. Incipit aũt hᵒ celebritas passionis a fine sabbati. i. a vespa luce huius dñice pcedēte: qz Lazaro in precedenti sexta feria suscitato qdam de Bethania abierũt ad phariseos narrantes eis miraculũ. z cũ in illa sexta feria fuerit neomenia. i. pma dies mensis ad scificationē: multi iudei põtifices pharisei cõuenerãt ibi qui audientes signũ: mox vt ait Johannes hoc est i sabbato: collegerũt cõciliũ versus Jesũ: z ex illa die cogitauerũt vt interficerēt eũ: ac deinceps Jesus nõ palã ambulabat apud eos qz nõ dũ venerat hora eiᵒ: ideoqz i vespera sabbati: q̃si post horaz eiusdē pcilij publicũ luctũ icipit ecclesia suo ꝯpatiens dño: vt capiti mēbra: z ex tũc in gēdo recitat vexillũ regis: mysteriũ crucis: acetũ: fel: z arundinē: clauos z lanceã pforati corporis: diē passiõis: tõtes patiētis z illusiones inimicoꝝ z isidias eorũ: hec z his similia i vesperis z nocturnis plangit officijs: que de autenticis veteris z noui testamentoꝝ sunt cõgesta scripturis. Preterea post pcedētiuz septē dñicarũ ordinatissimã dispõnez qbᵒ vt pmisiuz ē septē mũdi etates figurant: q̃ oẽs sũt dñi passiõe redēpte: merito ipsius dñice passiõis celebratio inchoat: z q̃si longa funeris põpa pmissa demũ sequitur ipa salutis nostre victima igerens oculis ea q̃ ꝓ nobis ptulit vulnera z mortis isignia. ¶ Rursus ideo ecclesia cãtat. Vexilla regis ꝓdeũt zc. vt si forte aliqui sũt lapsi veniãt ad vexillũ qđ oẽs amaritudines fac̃ esse dulces: qđ significatũ est per lignũ ꝓiectuz i aquas marath. Semp. n. z maxie isto tēpore debemus habere i memoria dñicã passionē: vñ in canticis. Fasciculus myrre dilectus meus mihi iter vbera mea cõmorabit: qz memoria passiõis dñice secũ nõ patit amaritudinē peccati. Jdõ aũt spãlr duabus septimanis aũ pascha passio dñi recolit. Pmo qz ipe a duobᵒ z ꝓ duobᵒ populis passus ē. Scdo qz duo testamēta p duas hebdomadas exprimimus: vetᵒ qđ pdixit dñm passurũ: z nouum qđ ondit ipm passuz. Tertio qz i duobᵒ huius seculi tēporibᵒ scz aũ legem z sub lege eadē passio vaticinata est. Quarto vt he due septimane reducãt nobis ad memoriaz murmurationē eoꝝ q ante legē z sub lege i iferno fuerũt vsqz ad tēpus grẽ: qđ i tertia hebdomada scilz paschali significat. Ab hac nãqz die qua Gloria pri dimittit: due sũt hebdomade vsqz ad pascha. Tũc vero tertia est in qua restaurat ois dimissa glorificatio. Jn tertio. n. tēpore quod fuit sub grã: oia bñficia que pres nostri expectauerũt i ecclesia reddunt. ¶ Jdõ aũt Gloria patri dimittit: qz ille versus ad laudē pertinet trinitatis: que fuit i passione dñi quaz ab hac die repñtat dehonestata. Cõstat. n. q xps qui est tertia in trinitate psona fuit dehonestatus. Sz i resurrectiõe. Gloria patri resumitur: qz per resurrectionem fuit gloria immortalitatis glorificatᵒ. Sed certe hec protestatio fuit spãliter in crucifixiõe: vñ potest dici q Gloria patri ꝓ nũc tacet propter humilitatē per quã ad xpi passionē perueniendũ est z qz dñs se abscõdit. Et est aduertēdũ q tacetur in introitibus z rñsorijs: qz illa sũt de passione: z i. Venite exultemus domino. Jn psalmis vero z hymnis nõ: qz psalmus significat operationē. Jpsum enim non persequebantur nisi linguis tractando de nece ipsius: nec ipse bonum destitit operari. Non ergo tacetur in totum qz remissior debet esse luctus eo q nõ statim post habitum cõciliuz de nece eius traditus est agnus in manibus delatoruz. Sed in triduo ante pascha omnino tacetur: quoniã tunc maxime sancta trinitas dehonestata est: licz eni ante dies illos de nece domini ageretur: tunc tamen vapulat: sputis alaparum: z crucifigit. Unde Jsa. Et vidimus eũ nõ habētem speciē neqz decorem: vel qz tunc sepulturam dñi celebramus: que maxime fuit eius humiliatio. Ab hac ēt dominica in qbusdam ecclesijs tacetur ad primam. Christe fili dei viui: tum qz ex tunc ecclesia eius mortē z passionem representat: tum qz sm iudeorũ reputationē non poterat alijs misereri: qui seipsum saluũ facere non poterat. De hoc dictum est in qnta parte sub titulo de prima. Nõ fiunt etiam spãles cõmemorationes de sanctis neqz de pace ab hac dñica vsqz ad sabbatum post penthecosten quã uis post laudes dicat. Preciosa in conspectu dñi zc. ad pmam oratio. Domine deus omnipotens zc. in qbus commemoratio generalis fit de sanctis. Circa quod sciendum q cõmemoratio sanctoꝝ duplici ex causa fieri consueuit: videlicet ad recollendũ eorum sanctitatis meritũ z impetrandũ patrocinium nobis salutare: que duo excellētissime in xpo nostro capite passionis z resurrectionis sue tēpore nobis attendēda monstrant: qz passionis sue tempore prebuit eximiũ humilitatis z sanctitatis exemplũ. Post resurrectionem vero suam apud patrem: sicut testat iohannes noster aduocatus factus est singularis. Ut igitur nostra intētio illo pcipuo tempore ferat in sue sanctitatis exemplũ z spes nostra eleuetur ad vnicum eius singulare refugium: conuenienter tunc illorum sanctorũ specialia suffragia omittuntur. Hinc etiaz ē q quedaz ecclesie omittũt post primam dicere. Preciosa in conspectu domini mors sanctorum eius zc. incipiētes ibi. Deus in adiutoriũ meũ inten. zc. z in illa etiã oratione. Dñe sancte pater oipotēs zc. que dicitur ad primã: ptermittunt verba illa. Per intercessionē beatissime virginis marie z oiuz scõꝝ. Qui vero dicunt. Preciosa: asserunt illud qđ nõ ē hora nec pars canonice hore: put dictum est in qnta parte sub titulo de prima. Fit autē aliqualis z generalis sanctorũ cõmemoratõ in ecclesia: qz propter eorum multitudinē z nostrã ibecillitatē de ipsorũ quolibet sicut debuit esset solēnizari nõ põt. Et ex hoc etiã apparet quare omittit cõmemoratio de pace: quia sicut ait apls ad colloceñ. ses pmo. Christus pacificauit per sanguinem crucis eius: siue que i terris: siue que in celis sunt: z post resurrectionē suam pacem discipulis suis annũciauit: z cum eis ipse qui pax nostra est cõtinue vsqz ad ascensionē suam cõuersatus: tunc eis pacē suam dedit dicens. Pacem meã do vobis: z i penthecostē consolatorez mittere dignatus est. Jncassum ergo fieret cõmemoratio de pace. Jntroitus autē incipit ab orõne dñi passione. Judica me deus z discerne causam meam zc. Jn hoc enim instruxit nos in orando. Sequitur Emitte lucem zc. qz qui videt pmia fortis efficit in pugna: z veritatem tuam zc. qui enim videt vera bona de facili ducitur in eterna tabernacula: z est quarti toni propter formam crucis vel propter quattuor que perũt. s. iudiciũ: discretio: liberatio z fortitudo. ¶ Epistola vero. s. Christus existens pontifex futurorum bonorum peramplius z perfectius zc. que est ad hebreos. 9. capi. ostendit efficaciam passiõis xpi. Per passionē eius i eterna tabernacula ducimur cuiᵒ memores eē debemᵒ. Sz qz nõ oẽs intrabũt nisi q faciũt eiᵒ volũtatē: iõ sequitur rñsoriũ. Eripe me de inimicis meis deus me zc. alr. n. nõ intrat in sancta scõꝝ: z est tertij toni ꝓ

pter liberatiõem a triplici inimico per virtutẽ trinitatis. ¶ Postea sequitur tract⁹ in quo cõqueritur dñs de inimicis suis dicẽs. Sepe expugnauerũt me a iuuẽtute mea dicat israel. ꝛ in aliis. ꝛ verissime dr̃ tract⁹ qꝛ hmõi cogunt nos trahere vitã miserã. s. allophili ꝛ philistei: ꝛ est octaui toni: ad significandũ ꝙ hmõi tribulatões veniũt sup nos vt sim⁹ memores alterius vite que erat in octaua etate: qꝛ ad dñm cum tribularer clamaui ꝛc. Et Job Operuit confusio faciẽ ei⁹. ¶ Postea sequitur euãgeliũ. Quis ex vobis ꝛc. Jo. 8. ca. i quo habetur cõtumelia iudeoꝝ dicẽtium dño. Demoniũ habes: ꝛ dñs abscõdit se vt expectaret tẽpus imolatõnis agni: ꝛ decimaquarta luna ostendit se sicut dicebat de agno sieri: vt habetur in exodi. 27. c. ¶ Ecclesia vero ondit se esse contrariũ eis in offertorio. quasi diceret. Ipsi dicũt Demonium habes: sed ego cõfitebor tibi dñe: ꝛ est primi toni: quia soli deo ꝯfitendũ est. ¶ Postcõmunio ẽ. Hoc corpus ꝛc. Luc. 22. c. ꝛ Mathei. 26 ꝛ Marci. 14. ꝛ. i. corinthi. xi. c. Et incipit eã sacerdos ad ondendũ ꝙ magn⁹ sacerdos sacrificiũ vet⁹ mutauit in nouũ sacrificiũ: ꝛ est octaui toni: qꝛ illud sacrificiũ est verũ qd̃ pficietur in paradyso qñ resurgemus. Et illud apostoli vere implebitur Oia vestra sunt.

¶ De secunda feria. Rubrica.

SEcunda feria est ð crucifixiõe nr̃a ꝛ maxĩe ð ieiunio: qꝛ debemus crucifigere mẽbra cũ vicijs ꝛ ꝯcupiscentijs: sicut pcedẽs dñica est de cruce. Sed qꝛ nõ põt hõ ieiunare nisi liberetur ab inimicis visibilib⁹ ꝛ inuisibilib⁹ dyabolo. s. in mũdo ꝛ malis hoibus: ideo ecclesia petit in introitu liberari ab inimicis: ꝛ est tertij toni pp liberationẽ a triplici inimico. ¶ Epla vero est. Factũ est vbũ. Jo. 3. ca. in qua inuitamur ad ieiuniũ per exemplũ niniuitaꝝ q ꝯ lu⁹ione ꝛ vnica pdicatõe ieiuniũ indixerunt: et iumẽtis vt liberarentur a tẽporali subuersione: quanto magis nos debemus penitentiã suscipere ad vocẽ veri ione. s. xpi ꝛ apostolorum: vt subuersiõe spũali liberemur. ¶ In rñsorio petit similr liberari ab inimicis: ꝛ ẽ versus. De⁹ i noie tuo saluũ me fac: tertij toni pp virtutẽ trinitatis ꝛ liberatõez a triplici inimico. ¶ Postmodũ sequitur euangeliũ. Miserũt pncipes. Jo. 7. c. i quo dicit dñs scribis ꝛ pharisęis. Quid vultis me interficere: ꝛ loqtur de resurrectiõe sua: ꝛ ascensione ꝛ spũs sci missione: pp hoc vt illi qui sũt in cruce q sustinẽt multa a malis sicut ipse dñs semp habeãt respectũ ad fructũ charitatis. vñ. Ascendam in palmã vt apphendã fructũ eius. ¶ In offertorio. Dñe cõuerte ꝛ eripe aiam meã ꝛc. petit liberari ab inimicis in aia. ꝛ est sexti toni: qꝛ liberatio aie pfecta liberatio est. senarius. n. numer⁹ perfectus est. ¶ In postcõione. Dñs virtutum ipse est rex glorie: attribuit deo liberatõez suã ꝛc. ꝛ est tertij toni: qꝛ ille est deus trinitas q liberat. ¶ Dicitur ãt ad horas capl'z illud. Attẽde dñe. Jere. 18. c. ꝛ illud. Dñe oẽs q te derelinquũt. ibidem. 17. c. ꝛ illud. Confundantur qui me. quod est ibidez. ꝛ illud. Tu autẽ domine. 20. c. ꝛ illd̃. Dominus deus aperuit. isa. 50. ca.

¶ De tertia feria. Rubrica.

TErtia vero feria ad patiẽtiã iuitat: vñ introitus ẽ. Expectabo dñz ꝛc. psus. Dñs illuminatio mea. Deus. n. dat patiẽtiã: ꝛ q illuminat⁹ est patiẽtiã hz: ꝛ est septimi toni: qꝛ patiẽtia ꝯcipitur respectu q̃etis eterne. Postea sequitur epl'a. Cõgregati sunt Dañ. 3. c. in q ostenditur effectus patiẽtie: qꝛ ibi habetur quõ babyloni miserũt danielez in lacũ leonũ: nec tetigerũt eũ: ꝛ missus est ei cib⁹ a domino per abacuc: ꝛ significat ꝙ per patiẽtiã liberat nos dñs a spũalib⁹ babylonijs: ꝛ qñq3 etiã liberat corpalr ꝛ dat vitã eternã. Juxta illud apoc. Qui vicerit dabo ei manna abscõditũ. ¶ In rñsorio. Discerne cãm meaz de gẽte nõ sancta ꝛc. petit liberari ne succũbat. Deinde sequitur. Emitte lucẽ tuã ꝛ veritatẽ tuã. ipsa me deduxerũt. Ecce semp petit lucẽ quã q videt patiẽtiã hz: ꝛ sic liberatur: ꝛ est qnti toni: qꝛ petit liberari a tẽtatiõe qnq3 sensuũ vl' ab inimicis q nocuerũt per qnq3 sensus. Intrat. n. mors per fenestras corporis. ¶ In euãgelio vo. Ambulabat iesus in galileã ꝛc. Ondit discretio bonoꝝ ꝛ maloꝝ: tẽpus vo bonoꝝ erit in futuro. Unde dz dicere patiẽs sicut dixit dñs. Tẽpus meũ nondũ est: ꝛ dz sperare in dño. Unde sequitur offertoriũ. Sperẽt i te q te nouerũt. Et quia semp sustinent malos: ꝛ ideo in postcõmunione. Redime me domine ꝛc. petit liberari: que est septimi toni: propter requiem que speratur. ¶ De quarta feria. Rubrica.

QUarta feria ondit ꝙ a solo deo ẽ liberatio: qꝛ fidelis est de⁹ q nõ pmittit nos tentari supra illud ꝙ possumus sustinere. Unde introit⁹ ẽ. Liberator me⁹. ꝛ versus Diligam te dñe fortitudo mea ꝛc. Ecce ponit deũ fortitudinẽ suã: ꝛ ẽ tertij toni: pp donũ trinitatis: ꝛ pp triplicẽ inimicũ. In epl'a vero. Locut⁹ ẽ. Leuitici decimonono capitulo enumerantur pcepta: vbi ondit iudeos nõ obseruare illa in hoc ꝙ psequebantur innocentẽ: ꝛ oẽs ẽt qui persequuntur bonos nõ sũt timẽdi: qꝛ sũt inimici dñi: vñ ibi dr̃. Non iniuste iudicabis. Et ideo i rñsorio. Exultabo te ꝛc. petit liberari: qd̃ est septimi toni: pp septiformẽ grãm. In euãgelio vero. Facta sũt iohãnis decimo caplo: ondit qd̃ fecerit dñs in encenijs qꝛ iudei tulerunt lapides vt iacerẽt i eũ: ꝛ dixit dñs. Multa bona opera feci vobis. pp qd̃ vl'tis me lapidare: Encenium festum erat dedicatiõis tẽpli hoc est de repatiõe ipsius a machabeis. Sequitur. Et hyems erat hoc erit i die iudicij: qñ reparabitur verũ templũ quantũ ad bonos: ꝛ hyems maloꝝ erit. Boni vero cognoscẽt dñz sicut in euãgelio dr̃. Uos aũt cognouistis me: qꝛ pater in me est ꝛ ego i patre. Et tũc plene liberabitur ecclesia sicut petit in offertorio. Eripe me dñe de inimicis meis ꝛc. qd̃ est septimi toni: qꝛ tũc erit vera qes: vel pp gratiã septiformez: qꝛ vero beat⁹ erit q erit i illa qete: qd̃ nõ erit sine innocẽtia: ideo est postcõmunio. Lauabo inter innocentes manus meas ꝛc. Et introibo ad altare dei: ad deũ q letificat iuuẽtutẽ meã. i. ad altare qete mẽtis: ad altare supernuz. qd̃ est octaui toni qꝛ hoc erit i octaua etate: sicut dictuz est: quarta ergo feria est ð encenijs: idest de dedicatione que plene fiet in futuro qñ ecclesia perfecte dedicabitur deo. ¶ De quinta feria. Rubrica.

IN quinta feria imolat ecclesia hostias spũales quos possit ꝯsequi illud gaudiũ: sed qꝛ nõ ipetratur misericordia nisi ꝯfitẽdo iusticiã: ideo dicit i introitu ꝯfitẽdo iusticiã dei erga nos. Oia que fecisti nobis dñe in vero iudicio fecisti. Daniel. 3. c. Si misisti tribulatiões hñ factuz est: qꝛ peccauimus tibi. ꝛ postea petit misericordiã. Da iquit gloriam noi tuo: ꝛ fac nobiscũ fm multitudinẽ misericordie tue. Uersus est. Magnus dñs ꝛ laudabilis nimis: ꝛ est tertij toni: qꝛ q ꝯfitetur dz cõfiteri triplr peccatũ suũ. In alijs tñ ecclesijs ẽ versus. Beati immaculati. Idẽ hr̃ i epl'a que sumpta est de daniel. 3. c. Orauit daniel Dñe deus ne despicias ꝛc. qꝛ peccauimus. Et non est nobis sacrificiũ ꝛc. Ita eni dicebãt filij israel qñ erant in babylone: sic ꝛ nos possumus dicere qñ sumus i peccato. Nõ est sacrificiũ: sed in spũ humilitatis ꝛ i aio cõtrito suscipiam⁹ dñe a ꝛc. ¶ In rñponsorio. Tollite hostias ꝛc. monet nos offerre hostias spũales. Uersus est. Reuelabit deus cõdẽsa. Aliter. n. nõ posset offerre spũaliter nisi deus remoueat tenebras a corde. ꝛ est qnti toni: qꝛ talez oportet in quinq3 sensibus mactari: vnde sequitur euangelium. Luce. 7. Rogabat iesuz. In quo habetur quõ beata maria magdalena ipetrauit veniã lachrymis: qꝛ quot habuit in se oblectamenta tot mactando se hostias spũales obtulit

deo in corpe suo. ¶ In offertorio. Sup flumina ꝛc. ostēdi tur quō flēdū sit ꝛ quō oꝫ lugere. Duo. n. sunt que hoc fa ciūt. s. mēoria pcī pteriti: ꝛ recordatio celestis hierusalē: qm qñ hō suas miserias mūdicas cōparat āgeloꝝ: flet sup flumia babylonis: ꝛ est pmi toni: qꝛ hec dꝫ ee pa. ū in me moria. s. finis: pp quē sumus. In postcōmunione orat vt dñs memor sit pmissionū. Memēto pbi tui seruo tuo: in quo spem mihi dedisti: ꝛ est octaui toni: qꝛ in octaua etate fiet illa delicatio. In qbusdā tñ ecclesijs legit euāgelium vbi dr. Cū qdā vellēt apprehēdere iesum: ꝛ tñ nemo misit manū in eū: dixerūt pōtifices ad ministros. Quare nō adduxistis eum. Rñderunt ministri. Nunq̄ sic locutꝰ est hō: sicut hic loqtur. Hac ēt die pueniēter legit illud euan geliū: vbi dr q reuersi sunt vnusqsq; in domū suā. In of fertorio po dr. In salicibꝰ in medio eius suspendimus or gana nr̄a: qꝛ post hāc diē nullū euāgeliū legit in quo dñs iudeis publice pdicasse narret. Ecce q̄ illa diuinitatis or ganā i illis salicibꝰ ꝛ fluctuosis hoibꝰ babylōis suspēsū ē

¶ De sexta feria. Rubrica.

Exta feria

Sexta feria est de passione ꝛ orat christus dans nobis in introitu formā orādi. Miserere ꝛc. ꝛ est qnti toni: qꝛ nō pōt fieri liberatio sine qnq; sen suū cohibitione. ¶ In epla. Dñe oēs ꝛc. Iere. 17. c. petit suā liberationē ꝛ inimicoꝝ cōfusionē. ¶ In rñsorio vero silr conquerit de inimicis: ꝛ maxime de hypo critis qui pacifice loquebātur ꝛc. s. cū dicebāt. Magr sci mus: qꝛ verax es: ꝛ tñ dolus erat in corde: vnde. Uide do mie ꝛc. ¶ In euāgelio collegerūt pōtifices ꝛ pharisei ꝛc. Io. xi. c. silr dolus exprimit ꝛ dr ibi. Uenient romāi ꝛ tol lēt locū nostrū ꝛ gētē: qꝛ iā ablatū erat sceptruꝫ de iuda: ꝛ dux de femore eiꝰ: ꝛ Pilatū psidēꝫ romane ptātis hēbant Quis po vbi est dolus ꝛ crudelitas: ibi maxime idiget hō sapia: vt sapiēter respōdeat: ꝛ iō in offertorio petit intellectū vt possit rñdere sine pcō. Bñdictꝰ es dñe: doce me iustifi cationes tuas ꝛc. Et rñdebo: sic dicit Dauid. 3. Regū. Di mitte eū: vt maledicat mihi sicut pcepit dñs: tales. n. sunt virga dñi. Unde Augustinꝰ. Unde supbiunt ipi: qꝛ eos facit pater meꝰ virgā suaꝫ. Et in prouerbijs. Fili mi stude sapiaꝫ vt possis rñdere sermoni: ꝛ est septimi toni: ppter spūs scī grāꝫ septiformē. ¶ Postcōio quoq;. Ne tradide ris me ꝛc. eadē rōne est septimi toni in quo petit liberari.

¶ De sabbato. Rubrica.

Equitur sabbatum

Sequitur sabbatum vacās: licet ꝛ scda dñica quadragesime. In hoc. n. sabbatū intendere cōsueuit dñs papa pauperibꝰ xpi: dādo elemosinā ꝛ mādatum celebrādo: ꝙ qꝛ in cena dñi pp officij magnitudinē hoc fa cere nō poterit: ꝛ tū qꝛ sicut dicit Ioan. Ante sex dies pasce venit iesus in bethaniā: ꝛ factū est cōuiuiū i domo marie ꝛ marthe vbi fuit lazarus quē dñs suscitauit ꝛ tūc maria vnguēto nardo pistico vnxit pedes iesu. Apostolicus ergo in memoria eius: quod illa deuotissime egit: facit mēbris xpi qō ipsa capiti fecit vt pedes vngēdo. i. dñi vestigia se quēdo: ꝛ capillis tergēdo. i. superflua pauperibus erogādo ipleatur domus odore vnguēti. i. mundus impleatur bo na fama. ¶ Quis ergo hac die circa premissa charitatis opera exercēda occupatus est: ideo vacat hoc sabbatū a p prio officio ꝛ mutuo accipiet qnta feria antecedenti. Uel in qbusdā ecclesijs a sabbato antecedēti. Sitiētes venite ad aquas. ¶ Legit epla de Ieremia. 18. cap. Dixerūt im pij ꝛc. in qua sunt male cogitationes que pcesserūt passio nē. Uenite cogitemus ɔtra iustum cogitationes: ꝛ postea pcutiamꝰ eū lingua: tales aūt nō habēt sabbatuꝫ: qꝛ non est pax impijs dicit dñs. In euangelio vero. Subleuatis ꝛc. Ioānis. 17. cap. rogat pro se ꝛ pro discipulis: ꝛ pro oī bus fidelibus: vt habeant sabbatum: quod erit per vnita tē ꝛ charitatē in futuro: qñ vnū erimus: sicut pater ꝛ filiꝰ sunt vnuꝫ. i. in maiori approximatione que possit esse illi vnitati qua pater ꝛ filiꝰ vnū sunt. In alijs vero ecclesijs legitur euāgeliū. Cogitauerūt autē. Ioannis duodecimo cap. in qbusdā tñ ecclesij. legitur euāgeliuꝫ de proditione iude. Amē amē dico vobis nisi manducaueritis: cui recte premittitur lectio Ieremie vbi dicitur. Uenite cogitemꝰ cōtra iustū cogitationes. ¶ Hoc sabbatū priuilegiatū est qꝛ vt premissum est: dñs papa tunc elemosynas dat ꝛ mā datum facit: ꝛ qꝛ hac die vt quidā dicūt: Christus discu buit in domo symōis leprosi. martha ministrabat ei ꝛ ma ria lachrymis suis pedes eiꝰ lauit ꝛ ppriis capillis tersit.

¶ De dñica. 6. in ramis palmarum. Rubrica.

In dominica

In dominica in ramis palma rum: ꝛ in passio ne dñi legit Ieremias duplici rōne. Primo qꝛ ipse manifestius de passione dñi pphetizauit q̄ alius. Secūdo qꝛ per eius passionem pfigurata est passio dñi: qꝛ deplorando captiuitatē iudeo rum per babylonios factā: pfigurauit ꝛ romanā quam in currerunt pp xpi passionē. In nocturnali autē officio dr inuitatoriū. Ipsi vero nō cognouerunt vias meas: quod dr inuitatorium per cōtrariū: qꝛ inuitat nos ad cognoscen dū vias dñi per ɔtrium actū iudeoꝝ: qui non cognoscētes vias dñi nō introierunt in requiem ipsius. In primo vero rñsorio ostēdit securitas patientium tribulationes ꝛ cau sa quare non est timenda tribulatio: qꝛ deus est adiutor in die qua inuocaui te ꝛc. Uersus est. In die tribulationis mee inuocaui ꝛc. qꝛ si deꝰ adiuuat nō ē timēdū. Unde Iob Pone me iuxta te ꝛ cuiꝰ vis manus pugnet ɔtra me: ꝛ est pmi toni: qꝛ a solo deo sperādū est liberatio ꝛ auxiliū. Seq tur rñsoriū. Ingrediēte dño: scdi toni: qꝛ laudabāt pueri dñm. s. vtrāq; naturā in christo. Deitatē cū dicebat O san na. i. salua obsecro: humanitatē cū dicebāt. Fili dauid vl deū corde ꝛ ore pueri laudabant: sicut iudei corde ꝛ ore cō uiciabātur. ¶ Circa diurnū vero offiñ dōm est q post sab batū in quo ostenditur deuotio marie: sequit dominica in qua oñditur deuotio pueroꝝ. Ungamus. n. dñꝫ cū maria ꝛ cū pueris veneremur. Et iō facit ecclesia hac die ꝓcessio nē corporalr ꝛ spūaliter. Exierunt. n. pueri extra castra obuiā dño venienti de bethania in hierusalē: ꝛ nos silr obe mus extra castra. i. extra delicias carnis exire obuiā ei: si cut dicit aplš. Exeamus extra castra ipropeꝛium eiꝰ por tātes. Et sicut illi: sic ꝛ nos in ꝓcessione nr̄a cantamus. O sanna. Unde in egressu de eccla cantat antiphona. Pue ri hebreoꝝ: ꝛ nos debemꝰ eē pueri. i. inocētes: ꝛ debemus esse pueri hebreoꝝ. i. trāsilientiū oia terrena siue peccata. ¶ Postmodū facit ecclesia stationē in aliquo loco cōpetē ti: vt ibi cū deuotione ꝛ letitia suscipiat verbum dei: sicut xps qui est verbū patris susceptus est cū letitia a pueris in hierusalē. In scripturis. n. siue sermonibus est xps: vñ ipse in euāgelio: Scrutamini scripturas: ille. n. loquūtur de me: ꝛ est ipse dulcedo scripture. ¶ Legit aūt euangeliū de mattheo. 21. cap. Cum appropinquasset iesus hierusa lē ꝛc. Misit duos de discipulis suis dicēs. Ite in castellū qō ɔtra vos est: vnde alibi legit. Misit discipulos suos se ptuagintaduos binos: ꝛ binos. i. habētes geminā charita tē dei ꝛ pximi. Misit inquā querere asinā ꝛ pullum. i. iu daicū ppl̄m ꝛ gentilē: vt eos duceret in celestem hierusalē Et legit iō hac die: qꝛ ibi de fructu passionis habet. Po stea cantat. Occurrūt turbe cū floribꝰ ꝛ palmis: ꝛ nos si milr debemꝰ ei occurrere cū floribus virtutū: ꝛ palmis vi ctoriaꝝ. Palma. n. significat victoriā: vñ. Iustus vt pal ma florebit in domo dñi. Et fꝫ Greg. Ex qlitate palmarū designat ꝓficiēs vita iustoꝝ: ꝛ est octaui toni pp victoriaꝫ xpi in capite ꝛ in mēbris per quā peruenit ad octauam

resurrectionis. Deinde redeunte pcessione cãtaf cãticom
puerox.s. Gloria laus ꝛ honor sit tibi rex ꝛc. p aliquos ec
clesiã igredientes pfertim p pueros: qꝛ igrediente dño in san
ctã ciuitatẽ hebreox pueri ꝛc. Inuocites.n.laudãt cũ. ¶ Et
nota q Theodulphus aurelianẽsis eps apud ludouicum
iperatorẽ karoli magni filiũ falso a qbusdã suis emulis
accusat⁹ ab eodẽ est andegauis carcerali custodie mãcipa
tus. Cũqꝫ in hac dñica iuxta domũ in qua custodiebaf:
pcessio trãsiret: ille fenestra aperta factoqꝫ silẽtio hos pul
cherrimos vsus a se editos.s. Gloria laus ꝛ honor tibi sit
rex xpe redẽptor. Cui puerile decus pmisit osanna piũ. Is
rael es tu rex dauidis ꝛc. pñte iperatore cãtauit: cui itãtũ
placuerũt q mox illũ a vinculis absoluit ꝛ epatũ sibi resti
tuit: atqꝫ eos hac die i fine pcessiõis cãtari istituit. ¶ In
egressu ecclesie post cãticũ puerox cantaf rñsoriũ. Ingre
diẽte dño in scrãz ciuitatẽ: qd est pmi toni pp primã etatẽ
q i soli deo cãtandũ est. ¶ Rursus cantus puerox: qui fit
ianuis clausis significat illd qd cãt⁹ ꝛ occursus illox pue
rox significabat. prefigurabat.n. occursũ ꝛ letitiã ãgelox
recipiẽtiũ xpz i celũ p⁹ resurrectionẽ quã sibi ꝛ sequẽtib⁹
se per suã sanctissimã passionẽ meruit aperiri: cuius qdez
clausio angelos nõ extra miserat: sed aditũ hoibus nõ pre
bebat: ꝛ ideo pueri sua puritate angelos significãt itra ia
nuas clausas: qsi dño veniẽti occurrẽtes ad aperiẽdũ celũ
vt eox reparef ruina: versis vultibus cũ letitia ꝛ clamore
pferunt hymnũ laudis: qui sunt extra cũ gaudio rñden
tibus: ipsos itrãtes cũ xpo in suuz psortiũ recepunt. Hinc
est q in igressu eccl'ie cantaf rñsoriũ. Ingrediẽte dño i san
ctã ciuitatẽ ꝛc. Declarãs hec que dicta sunt figurari per
ea que fiũt: cũ.n. ibi fiat mentio de resurrectione: nã ibi fit
mẽtio de palmis que victoriã xpi de morte: ꝛ dyabolo signi
ficãt: accipit ecclesia factum illox puerox in signum pce
dẽs ei⁹ quod iã dictũ est: ꝛ factũ istox in recordationẽ il
lius. ¶ Sane ante crucẽ ꝛ in cruce rami virides insigun
tur ad notãdũ q oẽm virtutũ virorẽ crucifixo habeinus.
Christus.n. ramus viridis fuit habẽs in se: ꝛ nos ab ipo
oẽz virorẽ virtutũ. Unde ipse dicit si in viridi hoc faciũt
in arido qd fiet. In summa ergo dũ pcessionem facimus
xpm veniẽtẽ ad nos suscipimus. Cũ pueris obuiamus: si
inocẽtiam huamus. Oliuas gerimus si pacis ꝛ misericor
die operibus idulgemus. Palmas portamus: si de vicijs
ꝛ dyabolo victoriam obtinemus. Uirẽtes flores ꝛ frõdes
gestamus si virtutibus exornamur. Uestimẽta sternim⁹:
carnẽ mortificãtes. Ramos carpimus sanctorũ vestigia
imitãtes. Quia pcessio ciuitatẽ vel castrũ egredif: ouãter
ad crucẽ: ꝛ ad loca pminetiora fine eminẽtia vadẽs: recolit
pueros hebreos iuisse versus mõtẽ Oliueti: innuẽs etiaꝫ
q absit nobis gloriari nisi in cruce dñi nři Iesu xpi. Qui
ãt põtifici extra vrbẽ iuxta crucẽ cum suis pstituto occur
runt: ꝛ cũ ipso ciuitatẽ ingrediunf accurari⁹ agunt. Imi
tamur.n. pplm israel ꝛ pueros eox qui extra ciuitatẽ do
mino occurrerũt: ꝛ cũ eo illã igressi sunt. Hec ergo magna
pcessio representat illã que tali die facta est a turbis ꝛ pue
ris iudeox cuz veniret iesus hierusalẽ sup asinã sedẽs. Si
gnificat etiã q dñs ad nos veniet: ꝛ ad eterna tabernacu
la nos ducet. Uel forte recolit pcessionez filiox israel qui
hac die iordanẽ siccis pedibus trãsierũt: ꝛ cũ triũpho ter
rã pmissionis itrauerunt. Nec est hec pcessio inter alias
dñicales cõputãda. Hec.n. ipsa est pconium passionis: il
le vero sunt significatiue ꝛ rememoratiue dñice resurrecti
onis vel ascẽsionis. Unde rectius faciunt qui antiquam
tertia dicaf illas pmittũt. Hãc vero pcessionẽ post tertiã
hui⁹ diei cũ palmis celebrãt. De hoc sub ascẽsione dicef.
¶ Et quidẽ huic pcessioni lectio zacharie ꝛ euãgeliũ Jo
annis recte pmittũtur: qm ibi dñica pcessio pphetatur: ꝛ
hinc hystorice declaratur. In tractu ifantes ad preconia
imitãtur. Passio vero in missa legitur. Benedicũtur au

tẽ ꝛ distribuuntur rami per sacerdotẽ: lꝫ christus eos: nec
benedixisse nec distribuisse legaf: qꝛ xps non honorauit
eos: sed fuit ab eis honoratus: ꝛ ex eis: tum qꝛ populus il
le iudeox fecit hoc corporaliter ꝛ tpaliter: sed nos agimus
hoc sacramẽtal'r ꝛ spũaliter ad effectum qui in eorũ bene
dictione exprimif. Illi nãqꝫ ferentes ramos triũphũ xpi
nõdũ cõpletũ: sed tẽpore passionis cõplẽdum pfigurabãt.
Uñ non oportuit ramos distribui vel benedici a xpo qꝛ
nõdũ figura fuerat ipleta. Ecclesia vero per talia represen
tat triũphũ xpi iã cõpletum: fm illud colloceñ. secũdo. Ex
poliãs pncipat⁹ ꝛ potestates trãsduxit cõfidenter: palam
triumphãs illos in semetipso. Quia ergo nõ solũ ipse tri
umphator est: sed ẽt per ipsi⁹ grãm ꝛ sanctificationẽ triũ
phabũt oẽs electi: cõueniẽter ꝛ benedictio ramox ꝛ distri
butio per sacerdotem qui xpm representat debet expleri.
¶ Quare aũt non fit festũ de dicta asina sicut fit de cruce
dicef in septima parte sub festo crucis. Post pcessionẽ se
quif statim missa de passione dñi: qꝛ debemus gaudere de
fructu passionis ꝛ cõpati: qꝛ pro nobis passus est. Ibi.n.
est: vnde letemur.s. de amore quẽ ostẽdit nobis in cruce: ꝛ
vñ tristemur.s. de peccatis nostris que tot sunt q propte
rea oportuit filiũ dei pati. Uenit aũt decima luna sive die
pmi mẽsis.i. ante sex dies pasche ad ciuitatẽ in qua pate
tur: vt esset in domibus iudeox: sicut pceptũ erat i exodo.
xij.capitulo: ꝛ i deutrono. Decima luna accipietis agnũ.
Immolabif aũt agnus quartadecima luna.i. decimaqr
to die primi mẽsis ad vesperã. Et dñs eadẽ hora agnũ cũ
discipulis mãducãs vbi legalis pasche decreta cõpleuit.
Egressus est cũ eis statiz ad locũ orationis: ꝛ circũspectis
oibus cũ iã vespere eẽnt exiuit in bethaniã cũ duodecim
discipulis. Nẽpe mystice decima luna venit: qꝛ ppls israe
liticus decima luna egressus est de egypto: sic per istuz ve
rum agnũ est data libera potestas pplo israelitico.i. vidẽ
ti deuz per fidẽ: exeundi de peccato: quod nõ fuit datũ per
moysen: ꝛ virgã eius.i. per disciplinã ꝛ sacerdotiũ legale.
¶ In principio ergo misse reducẽs ecclesia ad memoriaꝫ
dñicã passionẽ incipit ab oratione dicẽs. Dñe ne lõge faci
as ꝛc. ꝛ est octaui toni significãs q per passionẽ venif ad
resurrectionez. ¶ Sequitur epistola. Hoc eniz sentite. ad
philippenf. scdo capi. in qua ostendif passio ꝛ passionis
fructus. Dicit ergo hoc eni sentite in vobis qd ꝛ in christo
iesu: idest imitamini ipsum: vt sicut habuit charitatem:
quia voluit pati: ita ꝛ vos habeatis charitatem: qua pa
riamini omnia tormẽta tẽporalia: vt habeatis humilita
tẽ que in xpo maxime fuit: mãsuetudinẽ ꝛ patientiaꝫ ꝛ
intellectũ realẽ vt senciatis. Cito.n. sentif dulcedo spirit⁹
sancti in corde qñ est ibi: ꝛ hi qdẽ sunt fructus passionis
scꝫ dulcedo in corde ꝛ gloria. Quedã tñ ecclesie legũt lectio
nẽ. Uenerũt eni in helim. Exodi. xv. cap. ¶ Uiso autem
hoc fructu fit hõ patiẽs qꝛ generat patiẽtiã psideratio fru
ctus: ꝛ ideo sequif rñsoriũ qd respõdet epistole in quo ost
ditur qño per passiones venitur ad gloriam: ꝛ dicunf ibi
tria: quare est tertij toni: Primũ est. Tenuisti manũ meã
dexterã dñe: ꝛ cõfirmasti me in bono. Scdm est. In volũ
tate tua deduxisti me. Talis facit quicquid de⁹ vult. Ter
tiũ est. Cũ gloria suscepisti me. Primuz est causa crucis.
Scdm ipsa crux. Tertiũ fructus ipsius. Uersus est. Quã
bonus israel deus: qñ.s deducit suos ad passionẽ: vnde de
beato stephano legif. Lapides torrẽtes illi dulces fuerũt.
¶ Postea sequif tractus. Deus deus meus respice in me
ꝛ quare me dereliquisti ꝛc. ꝛ est secundi toni: qꝛ ibi ostẽdi
tur passio ꝛ fructus ipsius. Unde ꝛ titulus illius psalmi
est prosumptione matutina. ¶ Euãgeliũ de passione est.s.
Scitis qꝛ post biduũ pascha fili⁹ tradef vt crucifigatur.
Mathei. 25. cap. ꝛ etiã offertorium.s. improperiuz expe
ctauit cor meũ de⁹ ꝛ miseriã: quod sumptũ est de psalmo
septuagesimooctauo: qui totus ex persona saluatoris orã

tis in passionis agone conscribitur: quasi diceret ecclesia. Ex quo xp̄s tot passus est pro nobis peccatoribus libẽter patiar. Unde dicit. Expectaui: supple: quasi rē dulcem. Postcōmunio de passione est. s. pater si fieri pōt 7c. Mat thei vigesimoquinto caplo: 7 Marci octauo caplo: 7 Lu ce vigesimoprimo caplo: 7 est octaui toni: ꝑpter rōnem pre missam. In quibusdam ecclesijs dicitur in hac dñica: 7 i diebus sequentibus prefatio de passione: put dictuȝ ē sub quarta feria cinerum. Dicitur aūt hec dominica i ramis palmarum eo q̄ tūc rami palmarum si haberi possunt i ꝑ cessione portantur. Dicitur etiaȝ alibi dñica oliuaꝝ quia rami oliue portant: qđ fit ad representanduȝ filios israel qui cū ramis palmarum 7 oliuarū venienti dño obuiā exie runt. Sequens quoq̄ septimana maior vocat: eo q̄ mai⁹ 7 ꝑlixius habet officium. Dicitur etiā penosa: q2 tunc pre cipue debemus vitia nostra punire. Uel q2 dñs in ea labo rauit: 7 penas sustinuit recreando: sicut 7 in prima mun di hebdomada creando. Dicitur quoq̄ indulgentie: q2 pe nitentes in ea absoluuntur. Dicitur etiaȝ sancta: q2 in ea impij iustificant. ℂ Hec aūt dñica in trib⁹ ꝑuilegiata est primo q2 illa die filij israel intrauerunt terraȝ ꝑmissionis 7 iordaneȝ sicco vestigio transierunt: sic eni continget q̄ eo āno tot dies fuerūt vsq̄ ad pascha quot sunt ab hac dñi/ca. Scđo q2 hac die veniens dñs de bethania cuȝ honore magno in hierlm suscept⁹ ē. Tertio q2 eadē die dñs a tem/plo ementes 7 vendentes eiecit.

ℂ De secunda feria. Rubrica.

SEcunda feria ostēdit cām pas sionis. s. in xp̄o hūilitatē 7 patiētiaȝ: 7 i iudeis crudelitatem 7 inuidiā: in iuda cupiditatē 7 auaritiā 7 est introitus quarti toni ꝑpter formā crucis. Epi stola vero sumit ꝺ Isa. 50. c. In qua ostendit principalis cā passionis dñi. Dñs de⁹ aperuit mihi aurem. s. ad intel/ligēdum: 7 ꝑter hoc dedi genas meas vellentib⁹ 7c. In q busdam ecclesijs in hac 7 in tertia ferijs dicunt due lectio nes in missa: ꝑ eo q̄ xp̄i passio a lege 7 ꝑphetis ꝑnuncia ta fuit. ℂ In rñsorio petit liberationē suaȝ. Exurge dñe 7 intende 7c. versus. Effunde frameā: 7 est tertij toni: q2 vir tute trinitatis liberamur ab inimicis. Framea est spata q̄ si ferrea vel quasi ferrea. ℂ In euangelio vero. s. añ sex di es 7c. Joā. xij. c. ostenditur triplex cā passiōis: 7 dicit an/te sex dies pasce: nō ideo q̄ sex dies futuri essent añ pasca sed q2 ibi cā passionis ostendit. In iuda ostendit cā cupi/ditatis eo q̄ dixit. Ut quid ꝑditio hec: erat eniȝ habēs lo/culos: 7 ideo sic dicebat vt nūmos furaret: vt habet i Jo. In iudeis causa est inuidia: q2 moti sūt in eum ꝑpter lau/dem puerorū: dicētes. Si dimittim⁹ eum: sic omnes credēt in eum: 7 ideo querebant interficere eū. In ipso vero chri sto est fructificatio toti⁹ generis hūani: vnde in euāgelio dicitur. Nisi granuȝ frumēti 7c. In quibusdam tamē ec/clesijs in secūda feria legit passio sꝫ Marcū. s. Erat pasca 7 azima post biduū 7c. 7 in tertia feria dictū euāgeliū sm̄ Joannem. s. ante sex dies pasche. sed ꝑmi magis videtur historiaȝ sequi: q2 post biduū. i. post tertiā 7 quartā ferias in quinta feria pascha. i. agn⁹ paschalis imolat⁹ fuit. Pre/terea secūda dies creationis mundane min⁹ est ceteris or nata dieb⁹. Nam cū dixisset domin⁹. Fiat firmamētum i medio aquarū non est additū. Et vidit deus q̄ esset bonū in quo numerus binari⁹ infamat: q2 prim⁹ ab vnitate de/generat 7 diuisioneȝ significat. Uñ in eo facta est aquarū diuisio. ℂ Non est ergo miruȝ si hec dies secūda q̄ illaȝ re/spicit min⁹ ceteris in officio dominice mortis put patetur insignitur. Sed non est multū attendēdū vtrū in secūda vl in tertia feria legatur passio. Quatuor enim euāgeliste pas sionem domini descripserūt: iccirco sm̄ quēlibet eorū pas sio legit ex institutione Alexandri pape: eo ordine quo scri pserunt. Nam die dominica legit passio sm̄ Mattheum qui prim⁹ scripsit. Scđa vel tertia feria sm̄ Marcū q̄ scđs scripsit. Quarta sm̄ lucā qui terti⁹ scripsit. Sexta feria sꝫ Joāneȝ q̄ vltio. Mediolanēses nō legūt passionē nisi sm̄ Joanneȝ: 7 in sexta feria. ℂ Sane passionē lectur⁹ bñdi/ctioneȝ non petit q2 i illa describit eē sublat⁹ q̄ auctor ē be nedictiōis. Uñ non est a quo petat. Legit quoq̄ sine lumi narib⁹: q2 ille morte extinctus nūciat: q̄ sm̄ Joanneȝ lux est mundi: 7 vt representet: q2 ei⁹ discipuli tunc q̄si extincti sunt: q̄b⁹ ipse viuēs dixerat. Uos estis lux mūdi. Nō fert ēt incēsuȝ: ad notādum q̄ tūc feruor deuotiōis vel orōnis q̄ per incēsum designat significari in aplis tepuit vel po/tius quasi extinctus fuit. Legit ēt sine salutatione: siue si ne. Dñs vobiscū: in detestationē salutationis iude: 7 sine tītulo ne. Nō eniȝ rñdet. Gloria tibi dñe: q2 in ipsa exꝑmi tur q̄ xp̄s fuit a suis separat⁹ ꝑ mortē corꝑaliter 7 spūalr q̄ metu mortis eo derelicto fugerant: 7 nulla gl̄ia sibi erat. ℂ Nō legit ēt tota sub tono euāgelij: sed cantus ṽborum xp̄i dulci⁹ moderant ad nōtandū q̄to dulci⁹ ṽba xp̄i i ip/sius ore resonabāt q̄ in ore cuiuslibet euangeliste referētis cuius ṽba i tono euāgelij ꝑferunt. Uerba ṽo ipsissimoꝝ iudeoꝝ clamose: 7 cū aspiritate vocis: ad designāduȝ q̄ ipsi xp̄o aspe loquebant. In fine tñ in quibusdā tectus bñdi/ctio petitur incensuȝ portat: 7 sub euāgelij tono legit: q2 finita est iaȝ narratio passionis: 7 ex tunc oīa verba sunt euangeliste narrantis q̄ post xp̄i mortē vsq̄ ad resurrectio nem cōtigerūt. ℂ In alijs tamē ecclesijs finis passionis q̄ ad sepulturam ꝑtinet i tono legit doloroso: vt planctus mulierū de passione Christi lamentātiū designet: de quo planctu dicit dñs in euangelio. Filie hierusalem nolite flē super me 7c. 7 ad maiorem deuotionē 7 amaritudinē pro/pter Christi passionē in animis audiētiū excitādū. Et legi tur super nudū pulpitū: put sub feria sexta dicet. In of/fertorio. Eripe me petit liberari: sicut 7 in responsorio: 7 ē quarti toni ꝑpter formā crucis. ℂ In postcōione. Erube scant: petit ꝑsecutores suos cōfundi: 7 est primi toni: vt sic in regione quiescentiū gaudeat.

ℂ De tertia feria. Rubrica.

TErtia feria est similr de pas sione: q2 ma/nifeste querebant eū interficere: vt habet in euangelio. Erat aūt pascha 7 azima post bi duum 7c. 7 q2 ecclesia cōsiderat salutē suam i cruce tripl'r. s. i amore quē dñs noster nobis ostēdit in cruce: 7 in imitatiōe crucis: 7 in salute nobis da ta ꝑ crucē: ideo dicit in introitu. Nos autē gloriari oporteȝ in cruce domini nostri Jesu xp̄i 7c. ad Gal. vlt. ca. Episto la vero est. dicit Hieremias: que est Hiere. xi. c. 7 habent in eo ṽba iudeorū de crucifixiōe christi: mittamus lignū in paneȝ eius: id est ipsuȝ qui se dicit panē in ligno crucis Audierant eni q̄ ipse dixerat. Ego sum panis viuus qui de celo descēdi: 7 hoc erat dictuȝ per lignū crucis destrua/mus ipsum vel doctrinam eius. ℂ Sequit responsoriuȝ. Ego aūt 7c. tertij toni ꝑpter triplex meritū q̄ ibi notat: pri mū cum dicit. Induebar cilitio: id est: nō ostendebam eis deitateȝ: sed aspiritatē hūanitatis: 7 hec fuit hūilitas 7 sa/pientia. Aliō notat ibi. Humiliabā in ieiunio aiam meaȝ s. nō reddēdo maluȝ ꝑ malo: sꝫ etiā ꝑ eis orabā: 7 hoc ē ter tiuȝ: vnde dicit. Et orō mea in sinu meo cōuertet: supple: ex quo eis non ꝑdest: q2 nō sunt digni. ℂ Euangeliū ṽo. Erat pascha. Marci. 14. c. est de passione: vbi dicit q̄ dñs crucifixus fuit hora tertia: 7 hoc dicit vt ostēderet eoꝝ impe tuositatem: q2 ab hora tertia linguis euȝ crucifixerūt dicē tes. Crucifige crucifige nō cessantes. In offertorio petit se custodiri a dyabolo 7 a mēbris eius. Unde dicit. Custodi me de manu peccatoris. i. dyaboli 7 ab hoīb⁹ iniquis erue me: 7 est secūdi toni. In postcōione. Aduersum me loquebant

malicia persequentiu: et meritu patientie. ¶ Sequitur ibi et in me psallebant qui bibebant vinu zc. i. filij dyaboli qui inebriebantur de calice babylonis.

¶ De quarta feria. Rubrica

Quarta feria est illa

in qua dominus venditus fuit a iuda: quia non solu voluit pati pro nobis: sed etiam vendi vt liberaret et nos a venditione qua primus parens vendidit nos dyabolo per esum pomi vetiti: vnde Isa. Gratis venundati estis et sine argento redimemini. Sicut multi vendunt se dyabolo per momentaneam delectationem: sicut Adam vendidit se pro esu pomi vetiti. Quarta ergo feria venditus est sol iusticie ad nostram salutem et quarta feria formatus est sol visibilis ad mundi lucem. Orauit autem dominus sicut habetur in euangelio huius diei flexu genu: et iccirco in introitu qui est. Philip. 2. c. inuitat ecclesia: vt in nomine domini omne genu flectatur celestium: quia eorum ruinam reparauit: terrestrium: quia eos liberauit: infernorum: quia eos eduxit de lacu in quo non erat aqua: vt dicit zacharias: et est tertius toni propter tria que inuitant ad flectendum genua. Sequitur. Et omnis lingua confiteatur: quia dominus noster iesus christus in gloria est dei patris: et sumitur de apostolo. Uerumtamen ordinator officij intercepit verba illa et omnis lingua confiteatur: eo quod iudaica silet. ¶ Deinde sequitur lectio. Dicite filie syon: ecce saluator tuus venit Isa. 62. c. vbi habetur de mercede: dicitur etiam ibi. Ecce merces eius cum eo zc. Et dixerunt angeli. Quosdam enim lotruiticam natio. Qui est iste qui venit de edom. i. de terra: tinctis vestibus. i. membris corporis que sunt vestimenta diuinitatis: sanguine purpurata tincta: de bosra. Bosra est ciuitas in moab: et interpretatur firma siue munita: hoc est de inferno. i. de terrena hitatio. ne translatine: enim bosra est hierusalem quam dominus quondam suo firmauit auxilio: sed facti moabite. i. ex patre dyabolo: vestes regis tinxerunt purpura sanguinis. Respondit. Ego qui loquor iusticiam et sum propugnator ad saluandum: et dixerunt. Quare ergo rubrum est indumentum tuum. q. d. Quare cruentatus es pressura crucis: si tu iusticiam loqueris. At ille respondit: Torcular calcaui solus. s. pro omnibus vt omnes liberarentur: et de gentibus non est vir mecum. Post lectionem responso cantatur responsorium. Ne auertas faciem tuam zc. in quo orat ipse: vt per passionem veniat ad gloriam. Quia christo in agonia prolixius orauit vt habetur in euangelio: ideo sumitur offertorium et postcommunio de psalmo qui intitulatur oratio pauperis cum anxiatus est: excepto versu responsorij graduale. Saluum me fac deus quoniam in. a. v. ad. a. meam ¶ Epistola est similiter de Isa. 53. cap. Domine quis credidit zc. in qua etiam describitur in eodem sermone: in quo ab euangelista representatur in passione vbi dicitur. Non est ei species neque decor et infra. Sicut ouis ad occisionem ducetur. ¶ Post epistolam sequitur tractus: et in solito modo. s. immediate: et hoc ideo quia ecclesia artius luget quam soleat et se plangit vt demum in quarta parte sub ri. de tractu. Tractus enim significat planctum: et ideo in tota sexta feria non dicuntur nisi tractus: responsorium vero est penitentium. Et quia dominus non est ista die crucifixus: sed tantum venditus: ideo non solum dicitur tractus verum etiam et responsorium. ¶ Passio que sequitur Appropinquabat zc. Luc. 22. ca. conuenit cum precedentibus in qua exprimitur consilium iudeorum. Iude proditio: domini passio. ¶ Post communio est. Potum meum cum fletu miscebam: potum. s. passionis quando: vz: sudor eius erat sicut gutte sanguinis decurrentis in terram. Potest etiam dici quod duo sunt nobis necessaria. s. oratio et patientia secundum quod dicit dominus Orate pro persequentibus et calumniantibus vos. Ad hec quidem duo inuitamur in introitu ad orationem: cum dicitur In nomine iesu omne genu flectatur ad patientiam exemplo saluatoris: de quo subiungitur. Christus factus est pro nobis obediens zc. non est enim obediens in tribulatione: nisi qui libenter tolerat. Due lectiones ideo leguntur: quia hac die dominus traditus est pro duobus et a duobus populis: et in quibusdam ecclesijs ad vtrumque genua flectuntur: quia ab vtroque populo adoratur. Preterea hac die sicut dicit Aug. consilium inierunt iudei quomodo Iesum dolo tenerent et occiderent: et iudas venit ad eos: et pacti sunt sibi pecuniam se daturos: sicut ergo ecclesia repetat in sexta feria actus iudeorum: ita et in quarta consilium eorum. Quidam autem legunt primo lectionem illam. Dicite filie syon. Et postea illam. Domine quis credidit: alij vero econuerso. Primi quidem attendunt solum illud quod diximus. s. quod venditio iude que facta fuit quarta feria passionem domini precessit: de qua venditione fieri videtur sermo in illa lectione. Dicite filie syon: in illo verbo. Ecce merces eius cum eo. Alij autem attendunt quod primus homo duas mortes incurrit. s. carnis et anime: et christus nos ab vtraque liberauit. Et quia mors anime mortem corporis precessit: ideo prius legunt lectionem illam in qua agitur de morte anime et de liberatione ab ipsa. De morte agitur in illa. Domine quis credidit zc. ibi. Omnes quasi oues errauimus: et vnusquisque in viam suam declinauit. De liberatione responso statim sequitur ibi. Dominus posuit in eo iniquitates eorum omnium nostrorum: et iterum. Si posuerit pro peccato animam suam videbit semen longeuum. Ad animam etiam pertinet graduale vnicum huius versus. s. Ne auertas faciem tuam a puero tuo. i. ab eo qui paratus et humilis apparet in experientia tribulationis. ¶ Sequitur versus. Saluum me fac zc. vsque non est substantia. Aque enim. s. seductionis iudeorum vsque ad animam saluatoris tollendam peruenerunt: et illi qui erant profundi limus in firmaciei eius preualuerunt. Sicut autem saluator animam suam posuit pro animarum nostrarum redemptione: ita et corpus subiecit pro corporum redemptione. Unde in secunda lectione de ipsius corpore agitur sanguine proprio rubricato vbi dicitur. Quis est iste qui venit de edom zc. et ibi: quare rubrum est vestimentum tuum zc. Ipse respondit. Torcular zc. Et quia de sola miseratione passus est dominus pro nobis: ideo propheta in persona ecclesie lectionem illam concludit dicens. Miserationum domini recordabor: laudem annunciaui super omnibus que reddidit nobis dominus deus noster: quia pro quinque sensus corporis peccauimus: ideo sequitur tractus. Domine exaudi orationem meam zc. habens quinque versus: propter quinque vulnera christi: seu quia quinquies exiuit sanguis ab eo. Primo in circumcisione. Secundo in oratione. Tertio in flagellatione. Quarto in crucifixione. Quinto in lanceatione. Et in ipso tractu genus humanum petit auxilium et confitetur defectum quem ex peccato primi parentis incurrit cum dicit. Quia defecerunt dies mei sicut fumus. Dies enim est vita hominis: cuius nox est mors: sed hec vita est abbreuiata: et deficit propter superbiam primi parentis que per fumum intelligitur. Et sequitur. Ossa mea sicut in frixorio confrixa sunt. Ossa sunt vires interiores vel fortes qui sunt ecclesia: qui carnes. i. carnales sustentant. Frixorium enim triplex est. s. peccatorum recordatio: proximiorum compassio futuri iudicij meditatio. In his frigitur bonus homo. Clauditur autem tractus sicut et lectio in misericordia domini. Unde vltimus versus est. Tu exurgens domine misereberis zc. ¶ Hec igitur quarta feria priuilegiata est: quoniam leguntur in ea due lectiones propter ordinandos in sabbato sequenti. Item quia in ea die christus venditus fuit triginta denarijs: sicut et ioseph triginta argenteis: quia seruus non est super dominum nec discipulus super magistrum. 26. di. quis dubitet: et ob hoc quarta feria statutum est quod semper in quarta feria ieiunare et abstinere a carnibus et carnalibus desiderijs debemus: et in memoriam venditionis christi hec feria secundum locum obtinet: post sextam feriam per totum annum: in ieiunijs principalibus.

¶ De quinta feria. Rubrica.

In hoc tractu

quinte ferie cene domini hodie procedamus: nam primo generaliter dicemus aliqua de officio sequentium trium dierum postea specialiter de officio huius diei. Et primo de introductione publice penitentium in ecclesiam et de sacris quibus hec quinta feria specialiter insignitur. Secundo de triplicis olei consecratione. Tertio de huius diei misse officio vbi etiam agitur de pedum lotione et officio vesperio. Quarto de altarium denudatione: et tam de ipsorum quam de pauimenta ecclesie lotione: et de corporis domini reseruatione: et de quibusdam alijs.

Prenotandum

autem est quod ecclesia luget tribus diebus: quia tot diebus fuit dominus in sepul-

chro. Sicut eni Jonas fuit in ventre ceti tribꝰ diebꝰ ⁊ tri
bꝰ noctibꝰ: ita ⁊ filiꝰ hoīs fuit i medio terre ⁊c. qđ synodo
chīte dem̄ esse asserit Augusti. Nam pars illa sexte ferie ꝗ̃
fuit i sepulchro accipit ꝓ nocte ⁊ die sexte ferie: ⁊ nox diei
dñice filr ꝓ nocte ⁊ die ipsius diei accipit. Dies ꝓo sabba
ti integra est scilicet nox cū die suo. i. spaciū: vꝫ: viginq̄tuor
horarū. Est ergo sensus. Fuit ergo dñs i sepulchro tribus
diebus ⁊ tribꝰ noctibꝰ. i. tribꝰ tēporibꝰ quoꝝ quodlibꝫ cō/
stat ex die ⁊ nocte. Sic eni loq̄ ꝯsueuimꝰ i. q: si aliqs etiam
minima pte alicuiꝰ diei fuerit i aliq̄ loco i dicimꝰ cū ea die
ibi fuisse. Fuit eni sm̄ ipsum quadraginta horis in sepul·
chro: vꝫ: q̄tuor horis sexte ferie ⁊ vigintiquattuor sabba/
ti: ⁊ duodecim noctis diei dñice: q: quadrificū orbeꝫ morte
trāsgressionis decē mandatoꝝ mortuū viuificauit. Sꝫ ꝫ
ꝑmissa vr ꝙ triduana dñi sepultura debeat celebrari sexta
feria sabbato ⁊ die dñica. Sꝫ rñdet ꝙ q: dñs i nocte diei
dñice resurrexit noctē illā ad honorē resurrectionis solēni
ter celebramꝰ. Vñ necesse est ꝙ in qnta feria ꝑueniamus i
⁊ ita triduo. s. qnta ⁊ sexta feria ⁊ sabbato humiliationeꝫ
domini i merore celebremꝰ: q: ⁊ in qnta feria iaꝫ interue
nerat nephariū cōmerciū iudaice ꝓditiōis. Quidā tamē
cuilibet ꝑmissoꝝ triū dieꝝ. 24. attribuunt horas volētes
xp̄i defuncti exeqas septuagintaduabꝰ horis celebrare i ⁊
tristiciā septuagintaduoꝝ discipuloꝝ merito ꝑ hoc expri
mere. ¶ Sane ecclesia his diebꝰ tenebras colit: ⁊ matuti
nas in tenebris finit. Primo q: in luctu ⁊ merore est ꝓpter
dñi passioneꝫ: ⁊ ꝓpter eiꝰ triduanā mortē exeqas celebrat
triduanas. Secūdo officiū tenebraꝝ significat nō tā tene
bras māles q̄ fuerūt sup faciē terre dū pendebat sol iusticie
in cruce. Fuit eni tūc eclipsis miraculosa non nālis ꝑ tres
horas: vꝫ: a sexta feria vsq; ad nonaꝫ inclusiue: ꝙ ēt spūa
les que in illo triduo in cordibꝰ fideliū extiterunt. Tertio ꝑ
hoc ꝙ tenebras colit tenebraꝝ ꝑmatus insinuat: q̄ his die
bus inceperūt ꝓcedere dies: put sub sabbato sancto dicet.
¶ In his vero tribꝰ diebꝰ silēt cāpane: q: tūc siluerūt apo
stoli ⁊ ꝓdicatores ⁊ aliꝫ ꝑ campanas itelligunt. Sonus
autem cāpanarū significat sonū predicatiōis: de quo dici
tur. In oēꝫ terrā exiuit sonꝰ eoꝝ. Nō eni iā circuibāt euan
gelizādo vicos ⁊ vrbes: sꝫ hymno dicto exierūt cuꝫ Jesu i
montē oliueti: qui cū dñs dixisset. Ecce appropinquat qui
me tradet: pre tristicia dormitauerunt ⁊ a laudibꝰ ꝯticue
runt. Vñ ⁊ a cōpletorio siue a vespera qua dñs traditꝰ fu
it cāpanaꝝ silentiū inchoat. A vespa autem qua dñs tra/
ditꝰ est: qñ: vꝫ: discipuli fugierūt cāpanis silētiuꝫ indicit.
Aliq̄: vꝫ: ad ꝑmā huiꝰ qnte ferie ⁊ nō vlteriꝰ pulsant cāpa
nas. Fit eti signū cū tabula. Primo ad significādū xp̄i hu
militatē q se abscōdit: ⁊ vsq; ad mortē ⁊ sepulturaꝫ se hūi
liauit: ligni qdem vsus humilior ē ꝗ̄ sono ē ostendit: ⁊ in
de ecclesia orientalis vsuꝫ adhuc ꝫ ligneoꝝ ⁊ vt ppl's hūi
lior reddat. Scđo ꝑ signū tabule terrorē accipimꝰ. Tabu
la ergo ꝑcutit: q: magnꝰ timor aplis a iudeis icutiebatur
Tertio ꝑ lignū i ligno malleū. s. in tabula suspensuꝫ itelli
gimꝰ xp̄m q est lignū plantatuꝫ secꝰ decursus aquaꝝ: q in
crucis ligno pepēdit: ⁊ pēdēs orabat ⁊ ꝓdicabat dicēs: pa
ter dimitte illis: q: nesciūt qd faciūt. Cū ligno autē tm̄ pal
sant: q: tūc solus christꝰ ꝓdicator hēbat: ⁊ solus torcular
calcauit. Quarto ꝑ tabulā ipam lignū fructiferū. s. xp̄s: ꝑ
malleū quo tabula ꝑcutit lignū ꝓuaricatiōis significat.
Quinto ideo campane ⁊ nō signū tabule vel alteriꝰ hm̄oi
silent q: iꝫ maiora signa nr̄a: vꝫ: apostoli a laude dei i xp̄i
passione siluerūt: minora tamē signa vt mulieres nō silue
rūt: imo secute sūt ipsuꝫ vsq; ad cruceꝫ. ¶ Principia quoq;
horaꝝ. s. Deus in adiutoriū: ⁊ fines. s. per dominū: ⁊ bñdi
camꝰ: ⁊ hm̄oi dimittunt: q: recessit ⁊ a nobis ablatus est
sacerdos ⁊ pastor bonꝰ qui ē alpha ⁊ o. i. ꝑncipiū ⁊ finis i
qui etiā ē sumꝰ sacerdos ⁊ caput nr̄ꝫ: ⁊ traditꝰ impiis: nec
ē a quo petamꝰ ꝙ intēdat in adiutoriū nr̄m. Percusso nā
ꝙ pastore nostro: discipuli eiꝰ dispersi sunt. Sic ergo istd
officiū qđ caret ꝑncipio ⁊ fine quasi mortuū ⁊ viduatū vr
q: ⁊ patres nr̄i viduati post mortē christi fuerūt. Nō dr
etiā. Glo. pa. q: in christi passiōe abscōdita fuit fortitudo
glorie ipsiꝰ christi: ⁊ in eiꝰ morte trinitas visa est extincta
cuiꝰ laude dr ille ꝟsus. De hoc etiaꝫ sub dñica de passione
dictū est. Notetiaꝫ notat in qbusdam ecclesijs in qbus his
diebꝰ duo tantū cerei ante altare ardēt tertio extincto put
sub titulo de pascha dicetur. ¶ In his q̄ꝫ tribꝰ diebus
salutatio non fit: quia Dominꝰ vobiscū nō dr: vt vitet pe
stifera salutatio per quā iudas tradidit xp̄ꝫ dicēs. Aue ra
bi. ¶ Pax etiā nō dat pro eo ꝙ iudas osculo tradidit xp̄m
⁊ q: in duobꝰ sequētibꝰ diebꝰ in altari nō cōsecrat nec di
cit. Pax domini sit semꝑ vobiscū: nec Dona nobis pacē.
In qbusdaꝫ tm̄ ecclesijs dat hodie pax: ꝓ eo ꝙ hac die sa
cramētū sacroꝝ. s. eucharistie institutuꝫ est. ¶ His quoq;
diebꝰ fit officiū humiliꝰ solito propter dñi hūiliationē: ⁊
triduanā eiꝰ sepulturā quā celebramꝰ. Verūtñ nocturna
le officiū ꝑ qđ significant prophetie prophetarū alta vo
ce ⁊ manifestꝰ cantat: q: prophete ⁊ alij sancti p̄res vete
ris testi alta ⁊ apta voce q̄ de xp̄o erāt ventura ꝓdixerūt i ⁊
qđ spūs scūs sibi dictabat remota formidine nūciarūt di
urnū ꝟo officiū ꝑ qđ aploꝝ ꝓdicatio figurat voce demissa
⁊ quasi sub silētio cantat: q: tūc apli oio tacuerūt aut sal
tem occulte ꝓdicauerunt. ¶ Incipit aūt tenebraꝝ officiū
zelus domꝰ tue comedit me. i. amor vehemens ecclesie fuit
cā q̄re passus suꝫ. Nō dicit inuitatoriū: ne inuitemur i sed
potꝰ per silētiū detestemur pestiferū iudeoꝝ ꝯsiliū ⁊ cōuē
tū sactū vt Jesum capent in sermone: ⁊ eū morti traderēt
Preterea tūc apli dispsi erāt q alios ad dñm iuitare ⁊ cō
uocare ꝯsueuerant. ¶ Hymnꝰ etiā laudis nō dr: q: tūc fa
ctus ē opprobriū hominū ⁊ abiectio plebis. ¶ Finis dñi
ce orōnis q̄ dr añ lectōes: dr i silētio pro eo ꝙ de euangelio
sumit. Nā tūc euāgelica enūciatio fugientibꝰ aplis cessa
uit: ⁊ est ad notādū ꝙ xp̄s cuiꝰ est ipsa oro auulsus a cete
ris ⁊ quasi i silētio orauit: sꝫ tūc fit sonitꝰ ꝑ tactū ligni cum
manu: q: ⁊ xp̄s i ligno crucis pēdens voce magna clama
uit. ¶ Nō dr ēt i lectionibꝰ. Jube dñe bñdicere: nec. Tu
aūt dñe: q: recessit pastor ⁊ sacerdos q gregi bñdicet ⁊ mi
sereri dꝫ. Sed q: illū ꝑꝑ pctā amisimꝰ ad h̄ vt eū recupare
valeamꝰ ammonemur ꝑ ꝟsum illū. Hierlm hierusalē con
uertere ad dñm deū tuū: q i fine lectionū dr i vt ad pniam
ꝯuertamur: ⁊ nā post luctū possumꝰ gaudere. Per hoc autē
ꝙ dr his hierlm agit duritia iudeoꝝ ⁊ pcōꝝ: sicut alibi in
euāgelio. Hierlꝫ hierusalē q̄ occidis prophetas ⁊c. ¶ Rur
sus ꝑ Jube dñe itelligūtur ad ꝓdicationē eūtes: ꝑ tu aūt
inde redeūtes. Jō ergo neutꝝ dr: q: tñ apli q̄s repñtāt qui
lcōnes legūt: his diebꝰ fugierāt. vñ nec ad ꝓdicatiōeꝫ mis
si sūt: nec q missi erāt sublato dño redierūt. Oēs āniphōe
sūt ꝺ passiōe ⁊ ꝯpassiōe. ¶ In his ēt tribꝰ nocti. nouē psal
mi: nouē lcōnes: ⁊ nouē rñsoria diuisim ꝑ singula noctur
na cantāt: ad oñdēdū ꝙ xp̄s i infernū descēdēs tria hoīuꝫ
gñā. s. virgines ꝯiugatos ⁊ ꝯtinētes īde rapuit: ⁊ ad āge
loꝝ societatē trāsuexit: q̄ tria gñā i euāgelio distigūūt per
eos q i mola: ꝑ eos q i agro: ⁊ ꝑ eos q in lecto sūt. ¶ Tria er
go hoīum gñā. s. q fuerūt i lege naturali: ⁊ in tpe legis ⁊ ꝓ
phetarū ꝑ tria nocturna recolimꝰ: ⁊ sicut illi ꝑ mortē dñi
ꝟtribꝰ sociati sūt nouē ordinibꝰ angeloꝝ. s. i actiōibꝰ cogni
tōibꝰ ⁊ gaudijs: ita ꝑ tres noctes dñice sepulture nouē psal
mi: nouē lcōnibꝰ: ⁊ nouē rñsorijs subdūt: psalmi. n. ad ac
tiōes: lcōnes ad opeꝝ dei cognitōeꝫ: rñsoria ꝟo ad gaudiū
⁊ ad cātū ꝯtinētiā āgeloꝝ. Ceteꝝ tres ꝑme lcōnes vl i qbus
dā ecclīis sex sūt ꝺ treñis Hiere. dflētis captiuitatē ppli sui
nō solū babylonicā: sed ēt rōanā: quā icurrāt ꝑꝑ passiōem
dñi: ⁊ iō dr lamētabilr i ꝑsonā lcōꝝ ꝺ iudeis q dflēt casū
gētis sue. Sic. n. ille ꝺplorauit mortē Josue regis occisi i
fatorā ꝺstructionē gētis; ita ⁊ nos ꝺplorāmꝰ mortē ⁊ pas

ſionē xp̄i regis nr̄i. In fine aūt lamentationuʒ dicit ideʒ
Hiere. ſpūs oris noſtri xp̄s dn̄s: captus eſt in peccatis no
ſtris. Alie ꝟo tres ſunt de expoſitione pſalmi tractantis d̄
paſſione: ꝛ ideo voce depreſſa legunt᷑ i tres vltime de ep̄ls
Pauli. i. ad Corin. Conuenientib⁹ nobis in vnū ꝛc. vbi oſtē
dit ap̄ls quomodo dʒ cena dn̄i ſumi. Ex quib⁹ ſex lectio-
nib⁹ apparet ꝙ ꝓphete ꝓuiderūt xp̄m occidendū: ꝛ apoſto-
li docent occiſum. Dicūtur aūt treni. i. lamētatiōes a tre
nato monte vbi lamēta animarū que ibi puniunt᷑ ſepe au
diri dicunt᷑. Inde ēt dr̄ trenū qđ eſt carmē lamētationis
ꝛ funeris. Dicuntur etiam treni: qꝛ ſemꝑ tres ꝟſus poſt
vnāquāqʒ lr̄am hebraica alphabeti ſequūtur: qđ alphabe
tuʒ totuʒ per ordinē in illis lamentatiōib⁹ ponit᷑. Primo
qꝛ mos fuit hebreis illud ponere in coꝝ cantib⁹ ſiue luct⁹
ſiue leticie alicuius rei multū notabilis: prout pʒ in vltio
capitulo prouerbiorum. Mulierē fortē ꝛc. ꝛ in qbuſdam
alijs locis prout habetur i prohemio libri regū. Scđo qꝛ
ſicut dixit Hieronymus in eodē prohemio ꝛ in prologo bi
blie: verſus quibus dicte littere añponūtur in lamētatio
nibus Hiere. incipiunt in hebreo ab eiſdeʒ lr̄is. Tertio vt
per hoc notet᷑ cecitas ꝛ duritia iudeoꝝ qui res tāq̄ alpha
betum notiſſimas: vʒ: paſſionē filij dei intelligere ꝛ crede
re nolunt: dicēte propheta. Miluus in celo turtur ꝛ cico-
nia cognouerunt tempus aduentus ſui. Iſrael aūt me nō
cognouit: ꝛ populus meus nō intellexit. Quarto qꝛ interp̄-
tationes lr̄arum ipſarum maxima ex pte cōtinēt ſenten-
tiam verſuuʒ qbus añponuntur. Circa qđ notandum eſt
ꝙ aleph interpretatur doctrina. Beth dom⁹. Gimel ple
nitudo. Deleth tabularū ſeu ſcripturarū. Hec ſiqdeʒ ē pri
ma ɔnexio lr̄arum ipſarum: vbi dr̄ ꝙ doctrina eccleſie: q̄
eſt domus dei: eſt in plenitudine ſcripturarū. He iſta: vau
ꝛ Zay hec. Heth vita. Hec eſt ſecunda ɔnexio: vbi dicit᷑ ꝙ
iſta ꝛ hec doctrina quā predixim⁹ eſt vita quā viuimus.
Theth bonū: Ioth pncipiuʒ. Hec eſt tertia cōnexio vbi di-
cit᷑ ꝙ bonū eſt pncipiuʒ ꝑ ſcripturas q̄ſi per ſpeculū ſalteʒ
in enigmate agnoſcere dn̄ʒ. Caph man⁹: Lamech cor vel
diſciplina. Hec eſt quarta cōnexio vbi dicit᷑ ꝙ i vtero cor
dis diſciplina exigit᷑: qꝛ nihil facere poſſumus niſi q̄ facien
da eē agnouerim⁹. Mem ex ipſis. Nuʒ ſempiternū. Sa
mech adiutoriū. Hec eſt qnta ɔnexio vbi dr̄ ꝙ ex ipſis ſcri
pturis eſt nobis ſempiternū auxiliū. Ayʒ oculus. Phe er
rauit. Sadech iuſticia vel conſolatio. Hec ē ſexta cōnexio
vbi dicit᷑ ꝙ ſepe dicta ſcriptura eſt oculus errātib⁹ ꝛ ɔſola
tio. Coph aſpice ſuꝑ. Res caput. Syn vuln⁹. Thau ſignū
vel ɔſumatio. Hec eſt ſeptima ɔnexio vbi ēt in numero ſit
myſticus intellectus vbi dicit᷑. Aſpice in ſcriptura conti
neri caput noſtrū a quo habemus medelā ſuꝑ vulnera: et
ſeqmur ɔſumationē. i. vitā eternā. Sic ḡ ſaluatoris exeq̄
celebrant᷑ vt in modico apice ab aliorū defunctorū exeqis
diſtare videant᷑. ¶ Cōſequēter cādele ꝛ lumē extinguūtur:
nā he tenebre tribus noctib⁹ celebrate ſignificāt tenebras
que trib⁹ horis fuerūt xp̄o in cruce pendente: vel ideo trib⁹
noctibus lumen extinguit᷑: qꝛ verū lumē triduo iacuit i ſe
pulchro. ¶ Circa qđ aduertendum ē ꝙ qdaʒ accēdunt ſe-
ptuagintaduas candelas: qdaʒ viginti q̄tuor: qdā qnde-
cim: qdam duodecim: quidā nouē: quidā ſeptē: ꝛ ſm quoſ
daʒ nō eſt numerus cert⁹: oēs tn̄ non ſine myſterio agunt.
Septuagintadue candele: que extinguūtur deſignant ſe-
ptuagintaduos diſcipulos quoꝝ p̄dicatio in morte xp̄i pe
ne extincta eſt: ſignificant etiaʒ ꝙ dn̄s ſeptuagintaduab⁹
horis iacuit in ſepulchro ꝑ ſynodochē intellectū: vel tot ac-
cēdunt᷑ ꝓpter. 72. nationes ſeu genera linguarū. Vigin-
tiquattuor candele accenduntur. Primo qꝛ ſol iſte q mun
dū. 24. horis diei ꝛ noctis illuminat: ſignificat xp̄m verꝝ
ſolē q extinguitur: qꝛ xp̄s occubuit veſꝑe paſſionis: ꝛ tene
bre facte ſunt ſuꝑ vniuerſaʒ terraʒ. Secūdo dicit cui⁹ ma
ius lumē xp̄s eſt: noꝝ ꝟo cuius min⁹ eſt lumē eccl'ia eſt: lu-
minaria: ſunt ap̄li ꝛ aliā viri apoſtolici: q ſunt quaſi vigi-
tiquattuor hore que dici xp̄o ꝛ nocti eccleſie famulantur.
Vigintiquattuor luminaria ergo extinguūtur: qꝛ ap̄li in
vnoquoqʒ die ꝑ vigintiq̄tuor horas latuerunt. Tertio vi
gintiquattuor candele deſignant ꝟſum. Gloria pa. ꝛc. q i
nocturnis feſtiuitatū vigintiq̄tuor vicib⁹ ſolet dici. Pri-
mo poſt. Deus i adiutoriū: ſcđo poſt inuitatoriū: tertio poſt
hymnū: nonies in pſalmis triū nocturnoꝝ: ter in rn̄ſorijs
ꝛ te deuʒ laudamus: q̄ſi Gloria patri ē. Iteruʒ ad laudes
ſemel poſt deus in adiutoriū: qnquies in pſalmis ſequen-
tib⁹: ſemel in hymno: ꝛ ſemel poſt bn̄dict⁹. Verſus. n. ipſe
hoc officio tacet᷑ vt premiſſū ē: qꝛ ille cui⁹ laudē dr̄ i ſepul
chro iacet: ideoqʒ vigintiq̄tuor cādele ad h̄ deſignādū extin
guūt᷑: vel ſignificāt. 12. ap̄los in quoꝝ honorē tonens dr̄.
Glo. pa. i nocturnis ꝑut dcm̄ eſt i ꝓhemio qnte ptis. Qui
decī cādele ſignificant. 12. ap̄los ꝛ tres marias q̄ ſeq̄bant᷑
dn̄m q extinguūt᷑: qm̄ tūc oēs laudes dei tacuerunt: ap̄lis
tn̄ fugientib⁹ ipſe marie qꝛ min⁹ timebāt circa xp̄ʒ quoad
poterāt ꝟſabant᷑. Vn̄ legit᷑. pelli mee ɔſumptis carnibus
adheſit os meū: ꝛ de. ſūctā. i. e. dē. meos. labia. i. mulieres
que ſūt q̄ſi pellicula circa dentes. Vel q̄tuordeci ex illis cā
delis ſignificāt q̄tuordeci articulos fidei: quoꝝ extictio ſi
gnificat extinctionē fidei factā in fuga apłoꝝ: extictio ꝟo
vltie cādele ſignificat mortē xp̄i. Duodeci cādele accēſe re-
preſentāt duodeci apłos q extiguūt᷑ ad notādū ꝙ ap̄li tūc
ſiluerūt ꝛ fugerūt: ꝛ pene extīcta eſt fides i eis. Nouē cāde
le ſignificāt gen⁹ hūanū: qđ ꝑ pc̄m ſe a nouē ordinib⁹ ange
loꝝ: ꝛ a ꝟa luce excluſit. Septē cādele ſignificāt gr̄aʒ ſpūs
ſeptiformis: q i cordib⁹ diſcipuloꝝ pene fuit extīcta. Vbi
ꝟo nō obſeruat᷑ cert⁹ cādelaꝝ nūer⁹ ſʒ qlibʒ laycus ꝓ vel
le cādelā appōit: hmōi cādele ſignificāt ꝓphas: ꝛ alios ſan
ctos p̄res: q xp̄ʒ vēturū lumē nr̄ʒ ꝓnūciātes ꝛ ꝟba ſalutis
p̄dicātes diuerſis penis vexati mortui ſūt ꝛ extīcti. Por-
ro oēs cādele nō ſimul ſed vna poſt aliā extinguunt᷑: qꝛ di-
ſcipuli nō ſimul a xp̄o ſed ſucceſſiue vn⁹ poſt aliū diſceſſe-
rūt. Alia ēt rō iā ſequit᷑. Quidā extiguūt eas poſt ſingula
cātica vſqʒ ad plenā extictionē: figurātes ꝙ ſingulis canti
cis ſiue pſalmis meſticia decidim⁹: qꝛ verus ſol occubuit
gaudiūqʒ nr̄m i luctū ē ɔuerſuʒ. Iuxta illđ. Cecidit coro-
na capitis nr̄i: ɔuerſus ē in luctū chorus nr̄. Alij i trib⁹ vi
cib⁹ eas extinguūt: recolētes triduanā domini ſepulturaʒ
¶ In qbuſdā quoqʒ eccl'ijs cādele quadā manu cerea exti
guūtur: q ſignificat manū iude: de quo dn̄s dixit. Qui in
tingit manū mecū ꝛc. q fuit q̄ſi cerea idē ad malū flexibi-
lis: ꝑ quā xp̄s rex nr̄ ꝛ ꝟa lucerna tradit⁹ fuit: ꝛ quātū in
illo fuit extict⁹. Cādela aūt q i medio eſt nō extiguit᷑: ſed i
feneſtra vel arca accēſa ſeruat᷑ occulte: vt poſtea reuelet᷑
ꝛ eccleſiā illuminet. Nēpe candela ipſa ſub eis lumē occulta
tū ſignificat. Primo fidē q in ſola ꝟgine remāſit: ꝑ quaʒ
poſtea oēs fideles docti ꝛ illuminati ſūt. Scđo ſignificat
xp̄m q lʒ videret᷑ ſm carnē extict⁹ tn̄ ſm diuinitatē q illis
erat occulta viuebat: ꝛ poſtea reſurgēs cū luce clariſſima
ſe ſuis diſcipulis manifeſtauit. Tertio occultati lumis qđ
videbat᷑ extictū reuelatio: notat fidei illuminationē i apo
ſtolis ꝛ alijs i qb⁹ tūc pene extīcta erat. Quarto notat fidē
p⁹ īfidelitatē. Quīto no. ꝙ ignis ſpūs ſci q i fidelib⁹ vr̄ ex-
tinct⁹ iterꝝ relucēſcet i eiſdē. Sexto lumis renouatio ſignifi
cat noui teſti renouationē. Septio lūīaria ſucceſſiue vnū
p⁹ alterū extiguūt᷑: ꝛ vnū q̄ſi pene extiguit᷑: qꝛ abſcōdit᷑ ꝛ
poſtea reuelat᷑: ad notādū ꝙ ꝑuerſi vinee cultores ꝛ gn̄atio
praua nūcios p̄ris: vʒ: ꝓphas ꝑ varia tp̄a ɔpleto ſuo mi
ſterio ꝓphetie occiderūt: ꝛ tādē p̄ris hr̄dē que i ſepulchro
poſitū lumie occultato figuram⁹ cui⁹ lumis reuelatio ē re
ſurrectiōis ei⁹ manifeſtatio ꝛ cōmemoratio. Sane cādela
q vltio extinguit᷑ eſt maior ceteris ſm quoſdā: ꝛ ſignificat
xp̄m qui fuit dn̄s ꝓphetaꝝ: ſm alios ꝟo nō eſt maior cete
ris ꝛ ſimilr̄ ſignificat xp̄m qui reputatus ē vnus ex ꝓphe

tis: ꝛ vltimus extinguit̃: qꝛ nullus post eũ apud illos ꝓpheta surrexit: sed extinctus eis ꝑfidie tenebras dereliqt. Et ad canticũ euangelicũ candela ipsa extinguit̃: qꝛ xp̃s euãgelizãs occidit̃. Et attẽde q̃ i h offo pastoris officia vt caplm subticẽtur: qꝛ pastores dispsi fuerãt: versus tñ qd̃ ẽ minoꝝ offm nõ omittit̃: qꝛ discipuli minus cogniti videbãtur. Vñ ꝛ h offm triduanũ poti⁹ a minoribus celebrat̃ in typo minoꝝ discipuloꝝ ꝛ mulierũ que dñz sequebant̃. Vociferatio ad bñdict⁹ ꝛ tumult⁹ popularis: q tũc fit: cõcrepatio ẽ iude ꝓditoris ꝛ tumult⁹ cohortis quam cũ gladijs ꝛ fustib⁹ iudas ɔ̃ xp̃z adduxit: vel ceci discipuli salutatio dicẽtis. Aue rabi. Tertio cãticuz ip̃z tũc alta voce dr̃ ad notãdũ: qꝛ multi interfecto antixp̃o gaudebũt. Clangor canẽtiũ kyrieleison: est tumult⁹ dñm ꝑsequẽtiũ: ꝛ cũ iniurie adorãtiũ: vel significat lamenta sanctaꝝ mulieꝝ q̃ sequebant̃ dñm: que legũtur postea lamentari sedẽtes ɔ̃ sepulchrũ. Tropi vo.i. ꝟ sua illi q in illis trib⁹ noctib⁹ cuz kyrieleison. ꝛ Dñe miserere: q̃si lamẽtabilr̃ cantant̃ significãt lamẽtatiões ꝛ dolores mulierũ de cognatione sua: q̃ a galilea fuerãt secute iesum: iter q̃s erãt maria magdalena ꝛ maria iacobi: ꝛ maria solome ploꝛãtes iuxta sepulchꝛ. ¶ In qbusdã ẽt ecclesijs tropis cãtatis ꝓcidentes ad terrã dicũt in tenebris sub silẽtio. Miserere mei deus: ꝛ collectã. Respice q̃sum⁹ dñe: in quo timor apl̃oꝝ in occultis notat̃. Postea fit cũ manu vel alio q̄de mõ sonit⁹ ante luminis reuelatiõnẽ q sonit⁹ repñtat terrores coꝝ icussioně vel ex tumultu cohortis vel ex terremotu. In qbusdã tñ ecclesijs ignis nou⁹ de lapide ꝓducit̃: qꝛ p xp̃m mediatorẽ nostrũ nobis spũs sanct⁹ ifundit̃. ¶ Ab hac quoq̃ die vsq̃ ad octauã pẽthecostes in qbusdã ecclesijs offm beate Marie omitit̃ vt memorie atq̃ reuerẽtie passiõis ꝛ resurrectionis: de qbus in ecclia h tpe agit̃ ardẽti⁹ instat̃. Cũ.n. honor ꝛ obsequiũ spãliter h tpe ꝓ ꝑ ei⁹ nato in nr̃a hũanitate passo ꝛ glorificato ipensum redũdet in ipsam mr̃ez nulla q̄dẽ sibi fit iniuria ipsum offm omittendo. Omittit̃ ẽt offm mortuoꝝ: qꝛ cũ recordatio bñficioꝝ xp̃i ꝑcipue que ipse passionis ꝛ resurrectiõis sue tpe ꝑtulit: oẽm nr̃m affectũ ꝛ itellectũ requirat. Proinde ecclia illud solũ officiuz qd̃ ad ipsum xp̃m spectat in quo deci⁹ passione ꝛ resurrectione agit̃ eo tpe agit: vt sic nõ ac plura dispsa ad vnũ dñ toꝛat vehemẽti⁹ occupet̃. Nec ꝑ hoc defuncti q sunt i purgatorio dispẽdiũ patiũtur: qꝛ cũ sint nobis ꝑ charitatem vniti bñficia nr̃a sm̃ qd̃ meruerunt ꝑticipant̃ ab eis: nec expressius memoria p̃ illis fieri posset q̃ agẽdo memoriaz de morte ꝛ resurrectiõe xp̃i: per quã a penis liberari expectant. Extra ecclesiã tñ velle est ipsa officia dicere.

¶ De diurno huius diei officio. Rubrica.

Sequitur de diurno hui⁹ diei officio videre. Et quidez hec q̃nta feria insignit sacramẽtis: tũ ab ecclia tũ a dño istitutis: i qua die ꝑmo penitẽtes in ecclesia introducũt̃ q in capite ieiunij de ea eiecti fuerãt. Vñ i canone Inno. ita legit̃. De penitẽtib⁹ vero q siue ex grauioꝛib⁹ omissis siue ex leuioꝛib⁹ pniam gerũt si nulla interueniat egritudo: q̃nta feria ante pascha eis remittẽdũ romane ecclie ɔ̄suetudo demõstrat. Pr̃io ergo d̃ penitẽtiũ introductiõe in ecclesiam dicturi alıq̃ de ipsoꝝ eiectione p̃mittam⁹. Siq̄dẽ misericors ꝛ miserator dñs cui⁹ misericordie nõ est nũerus: sicut in psalmo habet̃: misericorditer semꝑ agẽs ꝛ petõꝝ salutẽ sitiẽs ꝑ hui⁹ mũdi pelag⁹ ꝑiculose nauigãtib⁹ ꝛ q̃nq̃ fluctuãtib⁹ iter alia multa remedia spãlr̃ duas naues siue tabulas parauit: pr̃ia est baptism⁹. Scd̃a pnia: sicut apl̃s ait ad Ephe. Et q̄dẽ q̃ penitẽtes de ecclia eijciunt̃ repñtat exiliũ ꝛ eiectionem Ade ꝛ Eue de ꝑadiso ꝑꝑ iesum pomi. Petõres ergo de ecclia eijcim⁹: ꝛ eiectis pniaz septẽnẽ aut aliã ꝓ criminũ q̃litate iponim⁹: ꝛ eiecti ꝑ septẽ hebdomadas extra morant̃: qꝛ genus humanũ in adã lapsuz iudicio dei in hoc exilio septẽ milib⁹ dãnat̃ ãnoꝝ. Maria q̃z lapsa si pte diebus extra est castra. Forma eiectiõis hr̃ i ɔ̄cilio agathen. Eiectionez quo Cayn a facie dñi repñtat ecclia excõicando viros sanguinũ ꝑcipue cũ cãdelis extinctis: qꝛ ꝛ ille ꝛ isti spũm vite extinxerũt: q̃ cãdele i ꝓlatiõe anathematis debẽt ꝓijci ꝛ pedib⁹ ɔ̄culcari: nec vlteri⁹ debẽt ad aliquez vsum licut nec sal isatuatũ assumi. Eiecti ferũt cãdelas in manib⁹ ad significãdũ q̃ ꝓ ope q̃ ꝑmi parẽtes ꝑ⁹ extexerũt manus ad pomũ vetitũ apposita est ignea rũphea i ꝑadyso. Clauduntur corã eis fores ecclie i signũ adyt⁹ ꝑadysi quõdã obclusi. Qꝛ de loco ad locũ vadũt siue i exiliũ mittũtur: significat q̃ Cayn post mortẽ fratris ꝓfugus ꝛ vagus fuit sup terrã. Qꝛ cilicijs ꝛ laneis vtũtur de Job tractũ est: q pniaz i fauilla ꝛ cinere agẽs sacco se operuit: ꝛ de niniuitis q idr̃ fecerũt. Ciliciũ q̃z portãt i signum pelliciaꝝ tunicaꝝ Ade ꝛ Eue. Joan. ẽt hirũ recolẽtes. Carcer pnie a ioseph initiũ hũit. Qꝛ comã ꝛ barbã nutriũt: tractũ ẽ de ioseph cui i carcere posito ista excreuerũt. Qꝛ iacẽt aut sedẽt i terra: sũptũ ẽ de Job: q i sterqlinio sedit. In terra ẽt comedũt q̃si ipso facto dicãt. Maledicta est terra i ope tuo. Nõ dr̃ eis aue: qꝛ nõdũ erat mutatũ nomẽ Eue. q̃ pedes nudãt nuditatẽ repñtãt Ade: innuẽtes q̃ idigent ornatu glorie: q̃ baculis vtũtur tractũ est de Jacob q ꝑegrinãs in baculo iordanẽ trãsiuit. ¶ In his ẽt oib⁹ inuitãtur ad hũilitatez ꝛ purgatoriã ɔ̄fessionẽ: ꝛ tã pcõꝝ q̃ eterne pene meditationez: ꝛ q̃ sint memores sue ꝑegrinationis. Nã q̃ eijciũtur de ecclesia ꝛ post eos cãtat̃. In sudore vult⁹ tui vesceris pane tuo: hoc fit vt vidẽtes ecclesiaz ꝓ eis eẽ cõfusam magis ac magis ɔ̄fundant̃. In vestimẽtis q̄ppe sordidis ꝛ excremẽto crinũ ꝛ barbe: multiplicatio miserie pcõꝝ ɔ̄isinuat̃: q̃si dicãt ipso facto. Iniqtates mee multiplicate sunt sup capillos capitis mei. Qꝛ i terra iacẽt: eis eternã dãnationẽ ad memoriã reducit: q̃si dicãt. Dñe pedes oẽs q i terrã descẽderũt. i. q õditi sũt terrenis nisi resipiscãt. Qꝛ de loco ad locũ cum baculo vadũt: eis ad memoriã ꝑegrinationẽ suaz reducit q ꝑ pcm̃ recesserũt a deo. In baculo. n. intelligit̃ correctio ɔ̄solatio: ꝛ sustẽtatio: q̃si dicãt. Virga tua ꝛ baculus tuus ipsa me ɔ̄solata sũt. Est ãt baculus cubitalis: qꝛ i q̃ mensura mensi fuerint: remetiet̃ eis. ¶ Sed q̃rit̃ q̃re hac die penitẽtes in ecclesiã itroducũtur. Rñdeo i q̃nta feria de⁹ creauit pisces ꝛ volucres: pisces i aq̃s reliq̃t: volucres in aera leuauit. Juxta illud. Magne de⁹ potentie q ex aq̃s ꝛc. partim remittis gurgiti. s. pisces: partim leuas in aera. s. volucres. Per pisces intelligũtur cupidi auari ꝛ luxuriosi: q i fluxu cupiditatuz hui⁹ mũdi delectantur. Volucres sunt spũales q i spũalẽ ɔ̄uersationẽ q̃si in aera leuant̃. Penitẽtes igit̃ in q̃nta feria in ecclesiã itroducũt̃: ꝛ q̃si segregati a malis ꝛ ab hui⁹ mũdi delicijs: in celis aio conuersant̃. ¶ Preterea i fine q̃nte etatis quam hec q̃nta feria significat Joan. bap. pniam ꝑdicauit: ꝛ dñs noster venit in mũdũ pcã absoluẽs: ꝓut i pr̃ia hui⁹ diei ɔ̄fone dr̃. ¶ Rursus i hac die istitutũ ẽ sacrm̃ sacroꝝ. s. corpus ꝛ sanguinis dñi cũ dñs vetus finiuit testm̃ ꝛ nouũ icohoãs panẽ ꝛ vinũ in corpus ꝛ sanguinẽ suũ trãssumptiauit qd̃ est sacrm̃ misericordie. Quis ergo xp̃s solus de misericordia crimina tollit vt p̃missuz est: iõ penitẽtes hac die recõciliant̃: qꝛ hac die misericordie ɔ̄secrauit sacrm̃: ꝛ inde est q̃ missa hui⁹ diei solẽniter cantat̃: vt ibi dicet̃. Merito igit̃ hac die que tota in remissionẽ peccatoꝝ ɔ̄secrata est: penitẽtes recõciliant̃ ad ꝑcipienda corporis ꝛ sanguinis domini sacramenta. Decuit itaq̃ hoc sacrm̃ sacroꝝ in fine institui q̃nte ferie adueniẽte sexta feria: eo q̃ in fine q̃nte etatis: ꝛ in primordio sexte: lex finem ꝛ euãgeliũ sumpsit exordiũ. Preterea hac die absoluũtur: qꝛ in ea die xp̃s fuit captus ꝛ ligat⁹: ꝛ ligatio absolutionẽ nostrã opata est. Hac ẽt die xp̃s lauit pedes discipuloꝝ suoꝝ: vt pedes ꝛ affectus nr̃os lauet. i.

soluat a pctis. Forma ꝟo recõciliatiõis est hec. Exit põtifex ad ianuas patẽtes ecclie: vbi iacẽt penitentes ꝓstrati in terra: ⁊ eas vice xp̄i vocat ad timorẽ dñi dicẽs ter. Uenite ve. ve. filij audite me: timorẽ dñi docebo vos. Hãc eẽ xp̄i vocẽ ꝓbat ti. psalmi. 28. de quo sumit᷑ q̃ talis est psalmus. Dauid cũ mutauit vultũ suũ corã abimalech. Abimalech interpretat᷑ pr̃is mei regnũ: per quẽ iudeos accepimus: corã qb᷒ verus dauid mutauit vultũ suũ. i. sacrificiũ ritũ: ⁊ ferebat᷑ in manib᷒ qñ panẽ ⁊ vinũ dedit discipulis dicẽs. Hoc est corpus meũ: ⁊ hic est sanguis meus: qđ gdẽ hodie factũ est. Dicẽs ḡ põtifex vicari᷒ iesu xp̄i. Uenite penitẽtes: īuitat ad corpis sanguisq̄ ↄuiuiũ. Proinde ꝓcis orat: genua flectit: eos ãmonet: eosq̄ recõciliãs in ecclesia introducit. ¶ Illud ẽt notabile ẽ q̄ vndiq̄ ianue ecclesie patẽt: ad notãdũ: venientes ab austro vel ab aqlone. i. iustos ⁊ pctõres qñ accedãt ad mi̇sericordiã nõ eẽ ꝓhibẽdos ⁊ a pascha i antea patebũt: eo q̄ in octaua nr̄e resurrectionis nullũ erit ipꝓperiũ pctõꝝ ceteris. ¶ Illud q̃ꝫ notabile q̄ penitẽtes in ecclia recepti crines ⁊ barbã quã nutrierãt dponũt: ⁊ se vestes mũdas ⁊ cultiores depositis p̄nialib᷒ idũũt a Joseph capiẽtes exẽpliũ q̄ de carcere ductus tõsus ⁊ lot᷒ est ⁊ vestib᷒ decorat᷒: ꝑ hoc q̃ꝫ innuit᷑ q̄ deponentes multitudinem peccatorũ induũt vestimẽta virtutum.

¶ De eadem quinta feria. Rubrica.

Hec etiam quinta feria scđo loco tripartitũ oleum ↄsecrat᷑: qm hodie agn᷒ dei ad victimã. s. vesperã immolabat᷑ de cui᷒ sanguine vterq̄ postis ⁊ superliminare domoꝝ in qb᷒ erat edẽdus linebat᷑: vt hoc signo viso exterminator egypti dom᷒ sacri ↄuiuiq̄ pteriret intactas: in quo p̄figuratũ est q̄ sr frõtib᷒ nr̄is vnctione crismatis q̄ si sanguie xp̄i q̄ vnct᷒ interp̄tat᷑ signũ crucis iprimit: dyabolus in domib᷒ aiaꝝ nr̄aꝝ nullã nocẽdi hꝫ p̄tãtẽ. Recte ḡ q̄ die illud figuratiuũ agebat᷑: significatũ solẽniter celebrat᷑. ¶ Sꝫ d ceteris. Cõsequẽs igit᷑ eet: vt hac die pueri ↄfirmẽtur. i. in frõtib᷒ crismate sacro signẽtur. Rñdeo scĩ ecclia illũ in quo passus est dñs luctui dedicauit: ⁊ solẽnitatis ⁊ ↄuiuiq̄ gaudiũ in diẽ tertiũ quo resurrexit dñs reseruauit: ⁊ tũc demũ pro recupata salute aiarũ q̄ est parrata in sexta feria: ⁊ pro futura corpoꝝ resurrectione q̄ donata est nobis in eccl̄ia paschalis agni ↄuiuiũ celebrem᷒ dicẽtes. Pascha nostrũ imolat᷒ est xp̄s. itaq̄ epulemur. Sumẽtes ergo illud: vñ postes nr̄aꝝ ti õtiũ signare debem᷒: recti᷒ ab ipsa significatiõe vsq̄ ad cõuiuium paschale cessam᷒: vt tũc submerso pharaone trãseũtes ꝑ mare rubrũ signãtes demos ↄ exterminatorẽ paschale cõuiuiũ celebrem᷒. ¶ Sed diceres cur ita ꝗꝫ in sabbatũ crismatis ↄsecratio nõ differt᷑. Rñdeo q̄ ob hac quinta feria ꝗꝫ in vesperã sabbati a missaꝝ solẽnus vacamus: ipm aũt crisma nõ nisi īrra missaꝝ solẽnia fas est ↄsecrari: sed ante missam baptismũ ↄueniũ celebrari: put sub sabbato sancto dicet᷑. Uel iđ in quinta feria ↄsecratio celebrat᷑: q̄ Christus in quinta fuit vnctus etate: nã in quinta venit qui in sexta sanguinẽ ↄsecrauit. de cui᷒ vnctione dicit Daniel Ungat᷑ sanctus sanctoꝝ. Et Isa. Spũs dñi sup me eo q̄ vnxit me. a. e. m. m. Et dauid. vnxit te de᷒. d. t. o. l. p̄. cõ. tu. cui᷒ vnctio ex tũc cepit cũ ꝟbũ caro factũ est: cum plenitudo diuinitatis in eo corpal̄r habitauit: tũc aũt cõpleta est cũ in baptismo sup ipsũ spũs scũs in spẽ colũbe descẽdit Ideoq̄ꝫ vnctio que hodie ↄficit᷑ ad vngẽdum vsq̄ꝫ ad baptismũ differt᷑: vt significem᷒ spm̄ scm̄ sup dñm in baptismo visibiliter descẽdisse: ⁊ nos in baptismo spm̄ scm̄ accipere. Ex his itaq̄ꝫ pꝫ in vespera sabbati statiꝫ post baptismũ eẽ ↄfirmãdũ: vt postea celebret᷑ paschale ↄuiuiũ: ⁊ qđ qbusdã placet saltẽ in paucis eẽ tũc ↄfirmatiõis mysteriũ ichoãdũ. Quia igit᷑ de triplici oleo mẽtio facta est: notãdũ est q̄ triplex fact᷑m ex eadẽ suba fit olei ad ostẽdẽdum q̄ lꝫ vn᷒ sit spũs sanctus multiformis est tñ sꝫ dona sua: vnde aplus. i. ad Corin. 12. Alij ꝑ spm̄ dat᷑ smo sapie: alij smo scie: alij fides: alij grã sanitatũ ⁊c. hoc triplici oleo coaptemus qđ inde apparebit: si olei triplicẽ ꝓprietatẽ attendam᷒. Oliua. n. vt dicit Isi. est arbor pacis isignis: pinguedo cui᷒ valet ad reficiẽdos artus lassos ⁊ ifirmos: ⁊ est pabulũ luminis: q̄ est ai hor pacis refert᷑ ad oleum crismatũ q̄ pabulum est luminis refertur ad oleum cathecuminorũ: q̄ artus lassos ⁊ ifirmos reficit: ad oleũ ifirmoꝝ. Hec igit᷑ tria p̄cedẽtib᷒ ꝟbis aplo coaptant᷑. Siqdẽ in multitudine pacis eẽ videt᷑ q̄ dulcedinẽ interne suauitatis gustauit: sicut dicit psalmi. Gustate ⁊ videte qm̄ suauis est dñs. Saporẽ hui᷒ dulcedinis senserat ille q̄ dicebat. Grã dei sum id qđ sum. i. ad Corin. 15. c. Hec grã est donũ sapie q̄ itelligat᷑ ꝑ pacis oleũ. Uerũ q̄ hũc saporẽ libẽter in aliũ deriuat vir fidelis: idcirco alij dat᷑ smo scie. Scia. n. ẽ doctrina q̄ fidelis alioꝝ ꝟbo vel ad min᷒ exẽplo instruit᷑: q̄ ꝑ balsamũ itelligit᷑: ⁊ q̄ aplus in hoc laborauit: idcirco cũ dixisset: grã dei sum id qđ suꝫ: statiꝫ subiũxit: ⁊ grã dei in me vacua nõ fuit. Hec duo simul ↄiũcta. s. oleũ ⁊ balsamũ i. dulcor sapie: ⁊ odor doctrie ꝑfectũ faciũt fidelẽ: q̄ duo. s. sapia ⁊ doctrina ad oleũ crismatũ ꝑtinẽt. Ad oleuꝫ ꝟo cathecuminoꝝ ꝑtinet fides que mẽtẽ illumiat sic oleũ lumẽ p̄stat. Fides. n. valet ad duo. s. ad purgamẽtũ ⁊ tutamen purgat p̄terita vitia: ⁊ tutelã p̄stat ↄ futura sicut ꝟba cõsecratiõis hui᷒ olei mãifeste ostẽdũt q̄ iferi᷒ exponẽtur. Ad oleũ ifirmoꝝ ꝑtinet grã sanitatũ. i. sanitas corpis ⁊ mẽtis Ualet. n. ↄ vtriusq̄ꝫ egritudinẽ sicut ex verbis bñdictionis ipi᷒ liquet. ¶ Quare aũt ifirmi ⁊ cathecumini inũgũtur: ⁊ de vnctionib᷒ q̄ fiũt ex h̄ triplici oleo dem̄ est in prima pte sub tit. de vnctionib᷒. ¶ Seqtur videre de ipsoꝝ oleorũ ↄsecratiõib᷒. Et p̄ de oleo ifirmoꝝ: scđo de oleo crismatis: tertio de oleo scõ. ¶ Primo ḡ de oleo ifirmoꝝ dđꝫ est: nã illud pri᷒ ẽ ↄsecratũ q̄ crismatũ ⁊ scm̄. Et est rõ q̄ illi᷒ sacramẽtũ prius fuit tpe q̄ crismati vel sancti. Nã dñs discipulos suos docuit ifirmos vngere: sicut in euãgelio dr̄. Oleo vngebãt ifirmos ⁊ curabãtur: ⁊ Jacob᷒ aplus ait. Infirmat᷑ qs ⁊c. Oleũ ꝟo crismatũ ⁊ scm̄. s. cathecuminoꝝ ab ecclia istituta sũt: lꝫ ⁊ in veteri testamẽto aliqua de vtroq̄ꝫ habeatur similitudo. Ibi nãq̄ꝫ duplex oleũ inuenit᷑: vnũ vꝫ crisma q̄ vngebãtur reges. Precepit. n. dñs Moysi vt ↄficeret crisma quo vngeret tabernaculũ in dedicatione tẽpli: ⁊ arcã testi aarõ: reges ⁊ sacerdotes ⁊ filios ei᷒ dicẽs. Sumẽt aromata p̄mo ⁊ oleũ. Inde est q̄ vnctiõe crismatis ecclias ⁊ calices ↄsecram᷒: reges ẽt ⁊ põtifices inũgim᷒. Moyses tñ oleo mãli nõ legit᷑ inunct᷒: sꝫ solũ spũali sicut ⁊ xp̄s. Oleũ ẽt scm̄ a lege sumpsit exordiuꝫ q̄ reges tñ ⁊ sacerdotes vngebãtur. Alij dicũt q̄ oleũ ifirmorum apli istruerũt: q̄ cũ illo egrotos vngebãt. Oleum ꝟo crismatũ ⁊ cathecuminoꝝ aplici viri ↄstruerũt: ⁊ iđ cõsecratio olei ifirmoꝝ p̄or ẽ tpe q̄ crismati: ⁊ ẽt q̄ olei sancti: q̄ p̄or ⁊ maior ⁊ venerabilior est doctrina aploꝝ q̄ pape. Prius ũr olei ↄsecratio nõ hꝫ talẽ p̄ncipiũ qle alia habẽt: q̄ nõ dr̄ in eo. Dñs vobiscũ: nec Oremus: nec Sursuꝫ corda nec aliqd hmõi: nec etiã talẽ hꝫ finẽ qlẽ in alijs ↄsecratiõibus dicim᷒: vt ifra dicet᷑. s. Per dñm nr̄m iesum xp̄m ⁊c. vel Per eũ q̄ vẽturus est iudicare viuos ⁊ mortuos: sed sic claudit᷑. In noie dñi nr̄i Jesu xp̄i. Et est rõ: q̄ bñdictio ipsius olei sancti nõ est offm̄ per se: sed est embolism᷒ p̄cedẽtis officij: qđ appꝫ: q̄ cũ ponat᷑ añ illud ꝟbũ canonis Per quẽ hec oia dñe bona sp creas: statim bñdictiõe ipsa finita subiũgit᷑. Per quẽ hec oia ⁊c. Et sic est embolismus i. adiectio p̄cedẽtis officij. s. illi᷒ orõnis. Nobis quoq̄ꝫ pctõrib᷒: vbi ꝓ penitẽtib᷒ orat᷑. Est. n. duplex embolismus ꝑ ut dictũ est in q̃rta pte sub tit. de silẽtio post orõnẽ dñicã. ¶ Sed quare ↄsecratio huius olei canoni adijcit᷑. Respõdeo. Primo ibi rõnabiliter oleum morientiũ cõficit᷑: vbi

mors dñi cõsumanturvt sicut mors dñi destruxit mortis auctorẽ: sic grã que per vnctionẽ meretur cõfertur: destruat peccata que sunt causa mortis. Secundo duo sũt de quib⁹ in hoc officio agit̃. s. imolatio christi: ⁊ immolatio ecclesie immolatio xp̃i fuit in cruce ecclesie fit cum peccatis moritur. De imolatione xp̃i fit mẽtio i introitu. Nos aũt gloriari: ⁊ spãliter in canone: de immolatiõe ecclesie fit mẽtio in epistola vbi dr̃. Si nosmetipsos iudicaremus nõ vtiq; iudicaremur. Sunt ẽt ⁊ alia duo. s. infirmitas ⁊ medicina. infirmitas ex peccatis sepe puenit. medicina de grã dei. De infirmitatibus ait Paulus i epistola. Qui idigne mãducat ⁊ bibit corp⁹ ⁊ sanguinẽ dñi iudiciũ sibi mãducat ⁊ bibit nõ diiudicãs corpus dñi. Jccircoiter nos multi ifirmi ⁊ imbecilles ⁊ dormiũt multi. De medicina dicit Jacobus. Jnfirmatur qs in vobis inducat pr̃sbyteros ecclesie ⁊ orẽt sup eũ vngentes eũ oleo in nomine dñi: ⁊ oratio fidei saluabit infirmũ: ⁊ alleuiabit eum dñs ⁊ si in peccatis sit dimittunt̃ ei. Si igitur ppterea infirmant̃ qr mãducãt corpus dñi indigne: ⁊ grã spũs sci quã significat hec vnctio eos soluat: merito pseratiõi corpis dñi adiungit̃ psecratio h⁹ olei. Per passionẽ. n. dñi cui⁹ cõmemoratio fit i pseratiõe corpis, pstratus ẽ dyabolus: ⁊ grã spũs sci cui⁹ signũ ẽ vnctio dyaboli arma. i. peccata q̃tidiana tollũtur. Tertio iõ pseratio olei ifirmoꝝ pseratiõi corpis xp̃i adiũgit̃: qr nouissima ofo pseratiõis corpis xp̃i ex voto penitẽtiũ fit. pgrue igit̃ sub ea pserat̃ oleũ p penitẽtib⁹ vbi eoꝝ sacrificia dño offerũt̃. ¶ Cõsequẽter attendam⁹ aliq̃ v̾ba pseratõis h⁹ olei infirmoꝝ: dr̃. n. ibi sic. Emitte spũs tuũ paraclytũ i hãc piguedinẽ olei. Nẽpe nõ sine cã ponit̃ ibi paraclitũ qd̾ patebit si triplicis olei efficatiẽ attẽdam⁹. Oleuz sctũ pcipit: siue i exorcismo olei sci. vz. cathecuminoꝝ pcipit̃ dyabolo: vt recedat a cathecumino q adhuc reputat̃ mortuus q̃usq; nõ ẽ baptizat⁹: oleũ crismale iã viuẽtes scificat: oleũ ifirmoꝝ sauciatis medelã pstat: qr pro egritudinẽ seq̇t̃ dolor: vñ i eadẽ pseratõe olei ifirmoꝝ dr̃ ad euacuãdũ oẽs dolores ⁊ oẽz egritudinẽ: seq̇t̃ q dolorẽ psolatio recte põit̃ ibi Paraclytũ qd̾ iterp̃tat̃ psolator. Jn mortuo aũt q dolorẽ nõ sentit nõ seq̇t̃ psolatio: sz nec san⁹ ⁊ scificatus: qr i eo nõ est ifirmitas ex q̃ dolor indiget consolatiõe. ¶ Circa oblationẽ eiusdẽ olei infirmoꝝ notandũ est q in ordinario ita scribitur. Offerat̃ põtifici oleũ quod offerũt ppl̾i anteq̃ dicat̃. Per quẽ hec oia semp dñe bona creas. Nẽpe h in Exo. 27. c. phigratũ ẽ vbi dr̃ Moysi q accipiet a pplo oleũ oliuaꝝ purissimũ. Oleũ siqdẽ cũ offert̃ a populo tm̃ liquor est. sed p bñdictionẽ fit sacrm̃. Mystice aũt hec oblatio siue ãministratio significat q ppls dz clero tẽporalia mistrare: spũalia mistrãti ei: vñ apls. Si seminauim⁹ vob̃ spũalia. nõ est magnũ si vr̃a carnalia metam⁹. Cõsecrat aũt oleũ eps cũ oib⁹ sacerdotibus ei astãtib⁹: qr h sacrm fuit a xp̃i discipulis istitutũ: vel tractũ est ab antiq̃ cõsuetudine qua cõsueuerat ecclia pmitiua simul cũ põtifice v̾bis ⁊ manib⁹ corpus xp̃i cõficere: forte ad testimonium i put hodie in missa de ordinib⁹ cũ ordinatore faciũt ordinati. Nã ⁊ summ⁹ põtifex q̃n ẽs diuina celebrat sacerdotes ei astãtes v̾bis ⁊ manib⁹ cũ eo cõsecrãt. Et qr iã dictũ est hui⁹ olei pseratio est embolism⁹ canonis: iccirco cãtorẽ sicut ⁊ canonẽ sacerdotes cũ eo dicũt. Jnde pficit officiũ eps vsq; ad illũ locũ. Pax dñi sit semp vobiscũ: ⁊ cler⁹ r̄ndet. Et cũ spũ tuo: ⁊ tũc tacet: ⁊ solus eps cõicat. ¶ Secũdo videndũ restat de oleo crismati. Fabian⁹. n. papa statuit hac die singulis annis debere cõfici crisma: qr nouuz est sacrm: ⁊ iõ semp est inouãdũ: ⁊ vetus cõcremãdũ. Jta eni ab aplis coꝝ successorib⁹ accepit ecclia: ⁊ sic tenẽda mãdauit. ¶ Circa qd̾ sciẽduz q crisma pficit̃ ex balsamo ⁊ oleo pp mysticã rõnẽ: qm̃ p oleũ nitor psciẽtie designatur. Juxta illud euãgeliȷ. Prudẽtes v̾gines acceperũt oleum ⁊c. Per balsamũ v̾o exprimit̃ odor fame, p qd̾ in lib. sapientie dr̃. Sicut balsamus aromatizãs dedi odorẽ. ⁊c. Ideo qd̾ lucet addit̃ balsam⁹ q redolet: qr fide operãte p dilectiõnẽ lucere ⁊ bona fama redolere ad honorẽ dei: ⁊ ad vtilitatẽ pximi debem⁹. Odor. n. balsami in oleo bonã operationẽ lõge lateq; diffusam grã spũssancti coopante demõstrat. Secdo addit̃ oleo balsamũ: ad significãdũ q i vultu xp̃i resplẽduit celestis nitor ⁊ grã excellẽti⁹ q̃ in aliis. Nã vt Hiere. ait. Uirgo de v̾gine nat⁹. q nõ ex voluptate carnis neq; ex voluntate viri: sed ex volũtate dei natus est: nisi habuisset in vultu oculisq; quoddã desideriũ: nũq̃ cum statim cũ ingẽti desiderio secuti fuissent apli: nec qui venerãt ad eũ cõphedẽdum corruissent. Jste nitor opante dei grã vult⁹ electoꝝ exhilarat: vt dñm cũ magna dilectione imitẽtur. Unde i pfatiõe q̃ cantat̃ i cõsecratiõe crismatis dr̃. Dauid pphetico spũ grẽ tue sacrã pnoscẽs vultus nostros i oleo exhilarãdos eẽ cãtauit. Et paulopost. Hui⁹ olei vnctio stultus nr̃os iocũdos efficit ac serenos. Uult⁹ nr̃i sũt opeꝝ nr̃oꝝ manifestatio. Tertio q̃z balsam⁹ oleo addit̃ vt oẽs q ex eo vncti fuerint opante grã spũssancti puersationi doctrinã iũgere nitãtur. Et hec duo. s. vita ⁊ doctrina sũt pnexa in septẽ donis spũssancti pp qd̾ crismalis vnctio fit: nã sapiẽtia ad vitã: intellectus ad doctrinã: cõsiliũ ẽt ad doctrinã: fortitudo ad vitã: scia ad doctrinaz: pietas ad vitã: ⁊ timor ad vitã refert̃. Doctrina aũt p balsamuz intelligit̃ i vt pmissum est. Crisma grece dr̃ vnctio latine: q̃ ẽ dño nomẽ accõmodauit. Nã xp̃s a crismate dr̃. i. vnct⁹ put dcm̃ est in phemio sc̃de partis. Cõsecrat̃ aũt crisma in eo loco vbi cõsueuim⁹ dare pacẽ: sicut ⁊ oleũ sanctũ: ⁊ h iõ: vt pax ⁊ cõcordia per vnctionẽ crismatis regnet in nobis. Crismate. n. vngimur vt donis spũssancti repleti deo ⁊ hoibus pacificemur: qr in maliuolã aiam non introibit sapiẽtia. Habet qdẽ crisma offm̃ per se qd̾ inchoat̃ a Sursum corda: ⁊ finit̃ per xp̃m dñm nostrum q viuit ⁊ regnat ptinet. n. ad eos q surrexerũt ⁊ viuũt cũ xp̃o. ¶ Sane post q̃ solus põtifex cõicauit: vt pmissum est. ipse vadit sedere sup sedẽ suam: ⁊ tũc duodecim pr̃sbyteri parati duodecim aplos significãtes: ⁊ aliȷ clerici discipulos signãtes: descẽdunt in sacrarium ad apportandum solẽniter tam oleum crismale q sctũm siue cathecuminoꝝ hoc mõ. Precedunt nãq; duo luminaria ⁊ sequunt̃ due cruces: ⁊ inter eas in medio vnus acolitus ferẽs ampullã cum oleo futuro crismali: subsequunt̃ duo thuribula ⁊ in eoꝝ medio alter acolit⁹ ferẽs aliã ampullam cuz oleo futuro sancto: subsequenter dyaconus librũ euangeliȷ ferens: deinde dicti pr̃sbyteri ⁊ aliȷ clerici bini sequuntur quousq; perueniatur ad gradus ante altare. Nempe duo luminaria sunt lex ⁊ pphete que nobis saluatorẽ prenunciauerũt: due cruces sũt duo martyria sine sanguine. s. mortificatio corpis pprij q̃ est crux a sinistris: ⁊ cõpassio proximi que est crux a dextris. Jnter has fert̃ oleũ futuꝝ crismale quo inunguntur pugnatores qui debent esse parati ad martyriũ. ⁊ semper duplici martyrio debent se affligere. Crucem a sinistris habebat ille qui dicebat. i. ad Corin. 9. cap. Castigo corpus meũ: ⁊ in seruitutẽ redigo. Crucẽ a dextris habebat idẽ qui dicebat. 2. Corin. xi. Quis infirmat̃ ⁊ ego nõ infirmor: quis scãdalizatur: ⁊ ego non vror. Duo thuribula sunt duplex gen⁹ orõnis. s. orõ p remouẽdis malis: ⁊ orõ p adipiscendis bonis: hec duo notat psalmista: cũ dicit. Exaudi deus orõnẽ meã. s. q̃ est pro adipiscendis bonis: ⁊ ne despexeris dep̃cationẽ meaz. s. que est pro remouendis malis. Jnter duo thuribula fertur oleũ futurorum cathecuminorũ: qr pro cathecuminis est orãdũ: ⁊ eos orare oportet: vt ad robur qd̾ p oleũ crismale significat̃ valeãt peruenire. Jnde euangeliũ sequit̃: qr in coronis boni nostri est psumatio pr̃sbyteri ⁊ aliȷ bini sequũtur: quasi dicant sponse Cant. i. Trahe me post te: ⁊ curremus in odorẽ vnguẽtoꝝ tuorum. Potest etiam dici q ampulla cum oleo futuro cathecumi

notum humanitatē xpi significat plenā spū scō. Duo lūi naria: due cruces: duo thuribula: sūt lex ꝛ ꝓphete: q̄ ꝓdu xerūt Christū ꝛ dn̄m eē ventrū. Sequēs ꝓ euāgeliū affir mat qḋ lex ꝛ ꝓphete ꝓdixerūt: p̄sbyteri ꝛ clerici bini ꝛ bi ni sūt testes crismalis mysterij. Hi sūt apl̄i bini ad ꝓdica tiōis offm̄ destinati coopatores ꝛ testes xpi Cant⁹ isto:ꝝ. s. O redēptor: ꝓdicationē ꝛ orōnē significat aplo:ꝝ. Ampul la quoq̄ i singulos ordīes ad altare defert: p qḋ innuit q̄ dn̄s i corpe suo añ passionē officia septē ordinē adimple uit. ℂ Premisimus de ductōe olei crismalis ꝛ sci siue ca thecuminoꝝ de sacrario vsq̄ ad sanctuariū: nūc dicam⁹ deeadē vsq̄ ad episcopū. Postq̄.n. ꝓdicta ꝓcessio venit ad sanctuariū: tūc añ altare ad orientē ordinare se disponūt: ostiarij: lectores: ꝛ exorciste ꝛ acoliti: ita vt sextū locū obti neat subdyacon⁹ q illa die legit eplā: ꝛ post oēs ē acolitus cū ampulla: ita q̄ oēs sūt sub vmbraculo sub quo ampul la velata ē a sacrario: q̄ defert ꝫ vno ad alterū p quādā cō nexionē syndonis albe: q̄ ex pte velata ē ampulla quousq̄ ꝑueniat ad epm: ita vt a medio sursuz videri possit. Nem pe in ꝯnexiōe syndonis ꝯnexio itelligit charitatis. Am pulla xp̄s ē: vel āpulla cū crismate corpus dn̄i ex vergine. Maria assumptū cū diuinitate. s. xp̄z viuū eē significat. ꝑmissū ordinē q̄dā ecclie seruāt. Est ꝛ ali⁹ ordo quē ꝛ alie seruāt: nā fert ampulla coopta syndone alba i sinistro bra chio: portātē ampullā ꝑcedit lumē ꝛ antecedūt duo sacer dotes vnus cū thuribulo: alt⁹ cū cruce: ꝛ i medio coꝝ dya conus cū libro euangelij: ꝛ sup capita coꝝ fert vmbraculū seu palliū: ꝛ duo āñcedūt cantādo. In quo facto repñtat ꝓcessio quā fecerūt filij israel tendētes p desertū ad terrā ꝓmissiōis: q̄ sȳndon est archa: ampulla vrna: lumē p̄ce dēs ampullā: colūna ignis q̄ ꝑcedebat pplm: sacerdos cū thuribulo: aaron cū thuribulo. Numeri. 17. c. sacerdos cū cruce: iosue cū sceptro: dyacon⁹ cū libro euāgelij: Moyses cū libro legis: ombraculū ē tabernaculū vel nubes lucidis sima q̄ filios isrl obūbrauit: q cātātes p̄cedūt: letitiā coꝝ significāt q ad terrā ꝓmissiōis trāsierūt: vel duo cantores sūt ꝓdicatores: duo ꝑcepta charitatis annūciātes. Hec āt oia i figura ꝯtigebāt illis. In hoc ēt scō repñtat ꝓcessio xpi ꝛ ecclie redētes de hoc mūdo ad patriā. Nēpe ampulla est xp̄s: syndon alba ē scā ꝯuersatio ei⁹. In sinistro brachio tenet: q2 hec oia i hac vita q̄ p sinistrā significat acta sūt: vel q2 ꝯuersat⁹ ē i vita ꝑsentilumē ꝑcedēs est Joannes q fuit lucerna ardēs: dyaconus i medio duorū sacerdotū est xp̄s i medio moysi ꝛ. Helye: duo ꝑcedētes cū lumine sūt di scipli quos binos misit añ faciē suā. Ampulla fert coopta vsq̄ ad altare: ꝛ tūc discoopit: q2 q̄ñ xp̄s coopt⁹ fuit vsq̄ ad passionē: nā pene ab oib⁹ ei⁹ ꝯuersatio sancta dicebat. Sz i passiōe fuit nudus hoiuz reputatōe: q2 q paucis die bus añ dixerāt. Bñdict⁹ q venit i noīe: clamauerūt cruci fige crucifige eū. Quidā tñ ꝓusq̄ ad altare ꝑueniāt āpul lā mediā cooperiūt ꝛ mediā cooperiūt ꝛ mediā nudā ad al tare ꝓducūt: q2 xp̄s añ passionē mō latuit: vt cuz fugit in egyptuz: ꝛ cū inter cognatos q̄rebat: ꝛ cū parētib⁹ subycie batur: mō se palā exhibuit: vt cū ꝓdicauit vltra hoiez di cēs. Ego ꝛ pr̄ vnū sum⁹: ꝛ cū miracula fecit i qb⁹ virtutez sue diuinitatis oñdit. Ampulla statī postq̄ bñdicā fuit ex p te coopta ꝛ ex pte discoopta vt allata fuerat salutat ab epo ꝛ p̄sbyteris: q2 xp̄s postq̄ trāsiuit ad altare crucis. i. ad im molatōez: ꝛ se obtulit deo prī sicut ampulla ad ꝯsecratōez epi: aliq̄ pte corp⁹ suū nudū mōstrauit vt thome ꝛ alijs di scipul quos voluit eē testes sue resurrectōis: alijs vero inui sibilis fuit. Vel iō p pte nuda ꝛ p pte discoopta salutat: q2 xp̄s i humanitate manifest⁹ ꝛ i diuinitate occult⁹ ab oib⁹ venerat. Salutātur āt ampulle genges ab epo vt de quinq̄ vulnerib⁹ grāꝝ actio xpo reddat. Postq̄ aūt ampulla sa lutata ē a ministris altaris coopit vt a nemie nuda videa tur: ꝛ coopta itex salutat: q2 xp̄s postq̄ salutauit ꝛ mani

festauit se discipul suis quos voluit suos fuē resurrectio nis eē testes: ascēdit i celū ꝛ inuisibil fact⁹ ē hoib⁹. Sz q̄uis ei⁹ p̄ntiā corpalē nō videam⁹: tñ venerādo eū quotidie sa lutam⁹: q2 ꝛ discipuli eū ascendētē i celū adorauerūt. Tā dē ampulla i sacrariū defert vt xp̄s i celū quē veneramur p fidē donec ꝑueniam⁹ ad ipz: iō sydon mūda est ei⁹ caro vel ꝯuersatio imaculata. Sanc epus ter alat in ampullam. Primo q2 sicut alit⁹ ab iterioib⁹ ꝛ secretis ꝓcedit ad publi cū: ꝛ vocat spūs: sic eps p spūz suū demōstrat spūz scūz a patre ꝛ filio ꝓcedentē i corpe dn̄i habitare. Ampulla eniz cū crismate corp⁹ significat cū diuinitate: ampulla ꝓo cum oleo humanitatē plenā spū scō designat. Scdo ēt alat: q2 legit i euāgelio q dn̄s isufflauit in discipul dicēs. Accipi te spūz scūz ꝛc. Hic igit alit⁹ illā isufflatōez significat. Jō aūt ter alat q2 tres ꝑsone sūt ꝛ nūq̄ spūs scūs ē sine patre ꝛ filio a qb⁹ ꝓcedit: ꝛ a seipo venit. Datur aūt spūs scūs offō sacerdotū: sed nō dat ab alijs: sic.n. adest ꝓtus spūs sci per isufflatōez a sacerdote factā i honore ꝛ significatōe ipsius spūs sancti: sicut per ꝓba q̄ dn̄r i ꝓoie suo. His ꝑe ctis cantat agn⁹ dei ꝛ cōio. ℂ Tertio loco circa oleū scūm seu cathecuminoꝝ: de cui⁹ deductōe ꝑmissuz est: sciēdū q hec olei bñdictio ꝓpriū hz offm. Nā post eius exorcismuz quē eps lēta voce dicit: q̄ñ ꝑfatōez ichoat. d. Dn̄s vobiscū. Sursuz corda: ꝛ finit. Per eūdē dn̄m nr̄m iesum xp̄m q tecū viuit ꝛc. ꝛ i eo loco ꝯsecrat vbi dr̄. Pax dn̄i ꝛc. Hoc enim est corp⁹ gratie dei vt pacē ꝛ ꝯcordiā inter nos habea mus: ꝛ per vnctionē pax hēatur. Olea nēpe vt dcm̄ est: est arbor pacis insignis: qḋ ꝑfiguratū est i ve. test. sicut verba huius ꝯsecratōis hñt que sunt hec. Et cuz mūdi crimina diluuio expiarent effuso: similitudinē futuri muneris de monstrans per ramū virentis oliue pacē terre redditā nū ciauit. Valet etiā huius olei vnctio ad duo. s. ad purga tionē ꝛ tutelam. Ad purgationē vt si q̄ cathecumino post q̄ venit in scrutiniū adhesere macule recedant: ad tutelā vt dyabolus expulsus redire non audeat: ꝓba ciōis hec demōstrant dicēdo. Si que illis aduersantiū spūm tuum adheserūt macule: recedāt ad tactū hui⁹ sanctificati olei. Hec de purgatiōe. De tutela seqtur. Nullis spūalibus ne quis locus: nulla refugia virtutibus facultas: nulla insi diantib⁹ malis latendi licētia relinquat. Q2 vero dyabo lus se damnandū maxime in futuro iudicio nouit: ꝛ inde tremit: iccirco exorcismus terminat: Per eūdem. do. no. ie. xp̄m q ven. est. iu. vi. ꝛ mor. ꝛ se per ignē. Exorcism⁹. n. est adiuratio. Nam in ea adiuratur dyabolus vt recedat. Item q2 hoc oleo perfusi ꝛ baptizati spem regni hñt: ic circo orō terminat: Per eundem dominū nostrum.

ℂ De officio misse ipsius qnte ferie. Rubrica.

TErtio seriatim misse huius diei offm̄ ꝓsequamur. ℂ Sane in ꝑsoa penitētiū cātat ecclia in ꝑncipio misse: Nos aūt gliari oportet. Tales enim dn̄t ꝛ possunt gloriari i cruce: q penitētiā perfecte egerunt. Et q̄m in hac die istitutū ē sacramētū sacramētoꝝ vt pre missuz ē: iō ad solēnitatē noui sacrificij: ꝛ ꝑꝑ gaudiū recō ciliatōis penitētiū cantat ecclia in missa cantica letitie: preter alleluia: ꝛ missa solēnis dr̄ i ꝯcentu ꝛ ornatu mini stroꝝ: sicut i festo natalis xpi. Nā hoc festū oia alia excellit excepto festo trinitatis. Et vr̄ quodammō ecclesia sibi con trariari: cū i alijs h⁹ diei horis cantica letitie reticeat: ꝛ eas sub breuitate ꝛ q̄si flebilr̄ dicat. Sed nō est ꝯtrarietas: q2 alia ē cā letitie: alia est tristitie: ꝑꝑ memoriā. n. passiōis est tristitia. ꝑꝑ istitutōem ꝓo sacramēti sacramētoꝝ est gau diū: ꝛ iō ex istitutione Bonifacij pape cantat ecclia. Glo ria i excelsis deo. q2 gaudēt angeli de ꝯuersiōe penitētiū: ꝛ hoc i ecclia i qbus crisma ꝯficitur ꝛ nō i alijs: put qdā di cūt. Vbi. n. episcop⁹ ꝑsens nō est: nec Gloria i excelsis dr̄ nec alie solēnitates seruantur vt dicunt: q̄uis ꝛ tūc neq̄

ſecramus genua: nec oratio ſuper populū dicatur. ¶ Epi
ſtola vero: Cōuenientibus ⁊c. que eſt pma Corinth. xi. ē de
modo ſumēdi cenā dñi. ¶ Rñſoriū ē d̓ crucis ſiue Chriſti ꝑ
crucē exaltatōe. Chriſtus factus eſt obediens vſqꝫ ad mor
tē: ⁊ eſt ſepti toni: ꝓpter obediētie perfectionē: qm̄ ſenariꝰ
numerꝰ perfectꝰ ē. ¶ Euāgeliū eſt. Ante diē. Joan. xiij. cap.
vbi ſeqtur. Cum dilexiſſet ſuos Jeſus in finē dilexit eos:
⁊ eſt de dilectiōe ⁊ humilitate. qꝛ illud ſacramētū eſt dile
ctiōis ⁊ humilitatis. Agitur ēt ibi de lotiōe pedū: qꝛ dñs
precīxit ſe linteo. i. humanitate puriſſima: imitēs aquā i
pelui. i. grām i corde: ⁊ lauit pedes. i. affectus. Venit autē
ad ſymonē petrū: q recuſauit ex humilitate tātū. tertia tñ
vice obediuit: ⁊ oportuit eū obedire vt haberet partē cum
eo: vñ vocat̃. Symō petrus ꝓpter obedientiā. Tres ergo
ſūt cāe quare dñs voluit lauare pedes diſcipulorꝫ. Primo
ꝓpter ſignuꝫ dilectiōis. Secūdo in exemplū humilitatis.
Tertio rōne myſterij: qꝛ lotio pedū d̓ſignat lotionē affectū.
Puluis. n. ad heſerat pedibus apoſtolorꝫ. i. elatio inanis
glorie qñ dixerāt: Dñe in noīe tuo eijcimus demōia. ⁊ qñ
ꝯtendebātur plures: vel triſticia qñ nō ꝯuertebant̃ hoīes
ad volūtatē ſuā. Et iō oportuit lauare hmōi affectiōes in
illo die vt ſic eſſent mūdi toti. Nam pria die ieiunij dixit
dñs. Tu aūt cū ieiunas faciē tuā. i. aīam vel rōnē tuā la
ua. i. a peccato mortali mūda. Cū igit̃ a pncipio lauamus
nos a peccato mortali, a puluere. i. a venialibꝰ debemꝰ ab
ſtergi. hoc āt fit vt digne poſſimꝰ accipere corpꝰ xp̄i: qd̓ fit
peracta perfecta pnia: ⁊ iō fiunt penitētiū abſolutiōes in
hac die vt premiſſū eſt. Pedū quoqꝫ lotio ſignificat lotio
nē Marie qñ lauit lachrymis pedes dñi: iō cantat̃ anti
phona illa. Mulier q̄ erat in ciuitate peccatrix. ¶ Rur
ſus lotio pedū ſignū eſt remiſſiōis peccatorꝫ. In baptiſ
mo nāqꝫ vnuſqſqꝫ totus abluit̃: ſed cū i rebꝰ humāis poſt
ea viuit̃: vtiqꝫ terra calcatur. Ipſi. n. humani affectus ſi
ne qbus i hac vita mortali nō viuit̃ qſi pedes ſūt. Qui er
go nō idiget niſi vt pedes lauat: oñdit oia peccata ſibi eſſe
dimiſſa ſine qbus hec vita non ducit̃. Pedes ergo q ſunt
vltima pars corporis lauant̃ ad notandū q iudei aq̄ ba
ptiſmatis i vltimo tēpore mundabunt̃: vñ ⁊ reliqe iſrael
ſaluabūtur. Quare aūt fiat hec lotio iſta die, ſupra dcm̄ ē.
¶ Et eſt notādū q ex oibus mādatis dei iſtud ſolū dr̄ an
thonomatice mandatū: qm̄ maiori exhibitiōe officij hoc
obſeruari pcepit cū diſcipulis ſuis pedes lauit dicēs. Si
ego laui vobis pedes dñs ⁊ magr̄: ⁊ vos iuicē d̓betis alter
alterius pedes lauare. Et ēt cū interdicto ait petro. Si non
lauero tibi pedes ⁊c. Mādatū ēt illud de q̄ dcm̄ ē in ꝓxio
ſabbato qd̓ fit a plātis: repñtat illud qd̓ xp̄s fecit. Et atte
de q ad antiponas que dnr̄ dū fit mādatū nō dr̄ niſi vnꝰ
verſus de vno pſalmo: qꝛ alij eiuſdē pſalmi nō ita ꝯueniūt
cū antiphonis: vel cū his q̄ i ipſo mādato fiūt. In offerto
rio oñdunt̃ pmiſſa duo ſil. vz. q debemꝰ a mortalibꝰ ⁊ ve
nialibꝰ abſtergi dicēdo. Dextra dñi fecit vtutē abluēdo a
mortalibꝰ. Dextra dñi exaltauit me abluēdo a venialibꝰ.
¶ Poſtcōio. Et dñs Jeſus poſtq̄ cenauit. Joānis. xiiij. c.
oñdit̃ humilitas. ⁊ ē ſi toni: ꝓp ſcdaꝫ lotiōeꝫ a venialibꝰ.
¶ Breuiter āt notādū ē q hꝰ miſſe offiīn nr̄e redēptiōis cō
tinet ſummā ⁊ myſteriū. Nā i euāgelio legit̃ de pedū lotiō
ne. i epl̓a de corpe xp̄i ⁊ ſanguie. i itroitu d̓ cruce. i gradua
li d̓ morte. i offertōa de reſurrectiōe. Nā hec oia ſꝫ myſticū
ſenſuꝫ ex euāgelio qd̓ ē caput officij pēdēt. Chriſtus qdeꝫ
cū diſcipulis cenans iſurrexit a cena: veſtimēta d̓poſuit:
linteo ſe pcinxit: aquā i pelui miſit. ⁊ inter cenandū pedes
eorꝫ lauit: ⁊ ipſos lauare docuit: ⁊ poſt lotionē iterū recu
buit. Nēpe Chriſtū a cena ſurgere eſt ab accubitu pr̄is ve
nire. veſtimenta deponere ſe exinanire. linteū pcingere:
formā ſerui accipere: aquā i peluiꝫ mittere ſanguinē ſuuꝫ
effundere: pedes lauare peccata remittere: linteo extergē
re paſſiōis fide mūdare: veſtimēta reſumere: ē a mortuis
reſurgere: ⁊ veſtē glorioſe carnis induere: recūbere eſt aſcēde
re: ⁊ i dextra dei ſedere. Ad hec ptinēt officia. Diſcipulos
docere eſt eis ſpūꝫ ſanctū mittere. Verūtñ qꝛ nōdū perfe
cte credebant: ideo nō dicit̃. Credo. Ecce breuiter ſummaꝫ
redemptionis humane q̄ fuit oibꝰ ſufficiēs: ſꝫ nō efficiēs.
Unde agitur in oratione Deus a quo ⁊ iudas: de duobus
generibus penitentiū. vno proficientiū: vt latronis confi
tentis q audire meruit. Hodie mecum eris in paradyſo. ⁊
alio nō ꝓficientium: vt latronis cōtemnentis: ⁊ iude ꝓdi
toris qui laqueo ſe ſuſpēdit. ¶ Innocentius papa ſtatuit
hac die corpꝰ Chriſti ſub ſpē panis reſeruari: vt infirmi ⁊
religioſi qbus eſt neceſſitas cōmunicandi habeāt ipſum:
⁊ ꝓpter officiū adiplendū. nā in duobus diebꝰ ſequentibꝰ
nō conficitur corpus xp̄i. Sanguis vero non ſeruat̃ ſub
ſpē vini ꝓpter multa. Primo qꝛ vinum quod liquidum
eſt: de facili poſſet ex negligentia ſpergi. Secūdo qꝛ per ca
licē qui hac die ſumitur finis veteris legis intelligitur. vñ
ſecundum Lucam per calicem diſcipulis ⁊ non alius eadē
die datū dominus diſcipulos deſignauit. Tertio qꝛ corpꝰ
quod ſeruat̃ nō eſt ſine ſanguine. Quarto qꝛ per h̄ q ſan
guis nō ſeruat̃: oñdit̃ q vetus ſacrificiuꝫ deꝫ ceſſare. Pa
nis nanqꝫ nouū. Vinū vero vetus deſignat teſtamentuꝫ.
Ad qd̓ oñdendū dñs cum bibiſſet inqt. Conſumatum eſt.
Ergo calix ſumitur ⁊ panis ſeruatur: eo q lex finē ⁊ euan
geliū pricipiū. Quito qꝛ Chriſtus dixit in cena domini.
Amē dico vobis non bibam amodō de hoc genime vitis:
donec bibā illud in regno pr̄is mei. Nō aūt dixit de corpo
re ſeu de eſu. imo inuenitur q poſtea comedit partem piſcis
aſſi ⁊ fauū mellis: ſꝫ nō inuenitur q poſtea biberit. ¶ Sꝫ
nunquid vinū quod in die paraſceues cum dñico corpore
ſeruato ſumitur in altari cōſecratur ⁊ ſanguis xp̄i efficit̃
per imiſſionem ipſius corporis in calicem ⁊ ꝑ eius tactū:
Super hoc dicunt quidam q per dominicam orationem
que tunc dicitur fit conſecratio ſiue cōmutatio vini in ſan
guinem. Nam Grego. aſſignans cauſaꝫ quare dñica ora
tio in die illa a ſacerdote dicat̃: dicit q in pmitiua eccleſia
apoſtoli ſola dñica orōne vtebant̃ in cōſecratiōe. Nos tñ
hnō dicimꝰ: qꝛ ſi hoc iaꝫ eſſet non eſſet neceſſe corpus dñi
ad diē illum ſeruari. Preterea ex his q̄ in canone dñicam
orōnē pcedūt ſatis patet q ad ꝓlationē ipſius orōnis trāſ
ſubſtantiatio non fit: ⁊ nullo tempore miſſa fuit celebrata
ſine verbis illis. Hoc eſt corpus meuꝫ ⁊c. que ſola in pnci
pio naſcentis eccleſie ꝓferebant̃ ad cōficiendū ab apoſto
lis qui poſtmodum orōnē dñicam ſuperaddiderunt: ꝓut
dictum eſt in ꝓhemio huius partis. Dicimꝰ ergo illud ex
hoc nō cōſecrari ſed ſanctificari: differt aūt iter hec. Naꝫ
cōſecratio eſt cōſecratione tranſſubſtantiare. ſanctificare
eſt ex cōtactu ſeu admixtione ſacre rei reuerēdū ⁊ ſanctuꝫ
efficere: vt pꝫ in aqua benedicta cui alia admiſcetur. Item
ſanctificatū dicit̃ quod a tactu rei ſanctificate efficit̃ ma
gis reuerendū. Si enim diceret̃ q ſolo cōtactu vinū ⁊ aq̄
conſecrarent̃ magnū inconueniēs ſequeret̃. Nam ſic con
tingeret calicē nō poſſe lauari: ⁊ milia mille panū a tactu
vnius hoſtie ſine verbis poſſe cōſecrari: ⁊ q ſi gutta aque
benedicte in ſtagnū vel puteū funderet̃ aqua illa benedi
cta perpetuo remaneret: ⁊ alia plura. Preterea ſi vinum
tactu domini, dici corporis cōſecraretur eſſet contra decre
tuꝫ de cōſe. di. iij. ſabbato: qd̓ ꝓhibet die hac fieri ꝯſecratō
nē: d̓ quo dcm̄ ē in. iiij. pte ſub ſcpria ꝑicula ſecrete ſup ver
ba. Hic eſt calix. ¶ Illud quoqꝫ pteretūdū nō eſt qꝛ roma
nus pōtifex hodie remota tabula lateranē. altaris: de q̄ di
ctū ē in pria pte ſub titu. de altaris dedicatōe ⁊ i ſcda pte
ſub ti. de dyacono: i ſra ipꝫ altare ꝯficit eucharſtiā ⁊ ſan
guinē: ⁊ cū thuribulo incenſat illud: i hoc facto repñtās
qꝛ ſummꝰ pōtifex legalis ſemel i anno igrediebat̃ i ſancta
ſanctorꝫ cū ſanguie: ſecū portās thuribulū viuis carboni
bus plenū: ꝓut dcm̄ ē i q̄rta pte: ⁊ ſub tertia pte canonis.

Sic ⁊ ẜ apostolū ad hebre. 9. c. Christus ꝑ ꝓpriū sāguinē
introiuit semel i scā eterna redēptiōe iuēta. Peracto misse
officio stati itercenādū. i. dū sacerdos cōicat cātat vesper
tinū offm ad ostēdēdū ꝙ hoc sacramētū. s. eucharistie isti/
tutū fuit i vespe. Qꝛ ergo redēptio nr̄a i vespa mūdi. i. i sex
ta etate seculi facta ē: iō vespertina sinaxis. i. psalmodia sine
solēnitas psalmoꝝ: numero misse ꝯiūgit: ⁊ sub vnica ōrō
ne vtrūqꝫ offm terminat. s. ꝑ Ite missa ē: si episcop⁹ adē:
vel per Bñdicam⁹ ꝓp vespertinā ꝯclusionē. Et qꝛ ecclē va
tus ē calix: iō est ꝑia āthiphōa. Calicē salutaris accipiā:
quē dedit dñs apostolis dicēs. Hic ē calix noui testamēti
in sanguine meo. Secūda antiphona est. cū his q oderūt
pacē erā pacificus. Patiētiā eni quā hʒ ille qui paratus ē
bibere calicē dñi pacē cū oibus operatur. In alijs tribus
rogat se liberari: qꝛ habita pace pectoris nō mouet homo
ꝓp tribulatiōes: ⁊ hoc ē hʒ a deo: vñ petit liberari. Anti/
phona ad magnificat. Cenātib⁹ ⁊c. ē de cena domini.

¶ De ꝯnudatione altarium. Rubrica.

Quarto loco notādū est ꝙ statī vespertino finito offi
cio denudant altaria vsqꝫ in sabbatū: q̄ post
modū i tertia die cooperiūtur. Siquidē hec denu
datio significat ꝑmo recessuꝫ discipulorū dñi
seu apostoloꝝ. Vñ. Qui iuxta me erāt de lōge steterūt. Et
in euāgelio. Relicto eo oēs fugerūt: Altare nāqꝫ christū seu
corp⁹ ei⁹ significat. vñ De terra altare facietis mihi. Alta
re d̄ terra facere ē icarnationē ei⁹ credere vl̄ sperare. Alta
ris ꝟo vestimēta apostolos seu sāctos dei designāt: quoꝝ ꝓ
dicatiōe xp̄s q̄si qbusdā vestimētis adornat: ⁊ ꝑ illos ma/
gnificatū ē nomē ei⁹. Altare igr̄ vestimētis ꝯnudat qꝛ fu
giētib⁹ apostol xp̄s solus remāsit. Tertia die cooꝑit qꝛ p⁹
ei⁹ resurrectionē discipuli ad eū redierūt. Scđo ꝯnudatiō
altaris designat ꝙ xp̄s fuit nudat⁹ i cruce. Cū itaqꝫ nudū
altare ꝯspicim⁹: illō ꝓpheticū ad memoriā reuocam⁹. Ec
ce vidim⁹ eū ⁊ nō erat ei spēs neqꝫ decor: ⁊ ꝯsiderauim⁹ euꝫ
despectū ⁊ nouissimū viroꝝ: qđ accidit i passiōe. Naꝫ an
tea speciosus pre filijs hoīꝫ extitit. Fuit qđē denudat⁹ ad
colūnā ⁊ ad crucē: et diuiserūt sibi milites vestimēta sua.
Tertio altaris ꝯnudatio significat xp̄ꝫ diuinitatis gl̄ia nu
datū. Vñ ps. Deus meus quare dereliq̄sti me. Quarto d̄
signat ꝙ velū tēpli scissū ē: ⁊ liber q signat⁹ erat apt⁹ est.
Vñ in ꝓuerbijs. Apta sūt prata ⁊ apparuerunt herbe vi
rētes. i. exēpla actiōuꝫ xp̄i q̄ sūt ab eternitate ⁊ ducunt ad
eternitatē. Et bñ dīc Apta sūt prata: ⁊ apparuerūt herbe
virētes: qꝛ ea q̄ magis occulta erāt i lege sicut passio: resur
rectio: ⁊ ascēsio patefacta sūt. In plerisqꝫ locis lauant al
taria vino ⁊ aq̄: ⁊ ramis fricāt ꝯsertī cū ramis d̄ sauina.
Lauant ergo aq̄ ⁊ vino: ad notādū ꝙ corp⁹ xp̄i qđ est veꝝ
altare: sāguie ⁊ aq̄ i cruce asꝑsū est. Nā de ipsius latere exi
uit sanguis ⁊ aq̄. ꝑ q̄ gen⁹ hum anū lotū est. Vel vino ⁊ a
q̄ lauant ad ostendēdū ꝙ nō Ioānis sꝫ suo baptismo fuit
baptizatus. s. ex aq̄ ⁊ spū scō. Et lauant cū psalmo penitē
tiali vel cuꝫ cātu ad passionē ꝑtinente. Plus aūt ibi est d̄
vino q̄ de aqua ponēdū: qm̄ aque mlt̄e populi mlt̄i: sicut
in apo. hr̄. ꝑ qđ significat ꝙ sanguis xp̄i sufficit ad redi
mēdū plures in infinitū q̄ sint redēpti vel nūc q̄ redimēdi.
¶ Rami ꝟo asꝑi qb⁹ altare fricat significat spineā coro
nā q̄ xp̄s coronatus est: vl̄ flagella amara ⁊ dolores ⁊ ict⁹
quos in morte sustinuit. Vel lauatio altaris. i. corpis xp̄i:
cū aq̄: significat lachrymas marie. vinū vnguētum. rami
ei⁹ capillos. Et scias ꝙ qdā hac feria qnta hora iā aduesꝑ
ascente denudāt altaria ⁊ lauāt: alij ꝟo solū denudāt: sed
i parasceue lauāt: qđ magis ꝯgruit rōni. ¶ In qbusdaꝫ
ēt locis pauimētū ecclīe ēt mūdat ꝑ qđ pauperes xp̄i signi
ficant. ꝓut i ꝑma pte sub ti. de ecclesia dictū est. Pauimē
tū ergo ecclesie mūdat: q pauꝑib⁹ vl̄ frīibus ꝓp deū pedes
lauat: ⁊ illis cetera misericordie opa exhibet. Inde ē ꝙ pa
cientes dom⁹ quāuis vocabulū ecclesie hn̄t: ꝓ eo ꝙ cōtinēt
ipāꝫ: nō tn̄ ipsi sꝫ hoies sunt ecclesia. ⁊ pauimētū est quasi
hoīuꝫ pedes. Pauimētū quoqꝫ mundat ad notandū ꝙ a
vicijs mūdari debem⁹. Statutū ē i canonib⁹. de cō. di. q̄r
ta. ñ lꝫ. ⁊. c. sc. ne hac qnta feria ieiuniū soluat: Qꝛ. n. dñs
surgēs de cena lauit discipuloꝝ pedes: ⁊ iteꝝ redijt ad ce/
nā: iō qdā ad istar ipsius volebāt post prādiū pedes alios
abluere: ⁊ iterū post ablutionē cenare: qđ fieri nō dꝫ. Hec
dies i plerisqꝫ locis capitulauiū vocat: qꝛ tūc capita i fan
tiū q vnguēdi sūt lauant ne obseruatiōe q̄dragesime sordi
data ad vnctiōeꝫ accedāt. ¶ Rursus hac die symbolū ꝯpe
tētib⁹ tradit ꝓp cōfinē dñice paschalis solēnitatē: vt q iā
ad dei grāꝫ ꝑcipiēdā festināt: fidē quā cōfitētur agnoscāt.
Hec ergo qnta feria in q̄tuor ꝓncipalr̄ ꝓuilegiata ē. Pri
mo qꝛ tūc penitētes recipiūtur. Scđo i ea nāqꝫ nouū testa
mētū icipit ⁊ vet⁹ terminatū fuit. Tertio qꝛ i ea fit olei cō
secratio. Quarto qꝛ i ea sacrm̄ sacramētoꝝ istitutū est.

¶ De die parasceue. Rubrica.

Sequitur de parasceue: q̄re sic di
cat i ꝓhemio septie ꝑtis
dicet. ¶ Sāe hac die ecclesia arctissimū ieiu
niū ⁊ silētiū agit: nullū tñ offm solēniter cele
brat: sꝫ hora nona ꝯuenit ad adorādū crucē:
nō ad misse offm quo hec dies caret. sed q̄si ad funeris ob/
sequiū dēꝫ Et hoc iō: qꝛ hora nona mortuo dño cēturio fa
ctus ē preco fidei nostre. ⁊ perfidis recedētib⁹ licuit ioseph
⁊ nicodēo disponere de funere: ⁊ mulierib⁹ accedere ꝓpi⁹.
Df̄ āt offm tacita ⁊ humili voce: ⁊ absqꝫ pricipio: ꝓut in
ꝑcedēti titulo dcm̄ est. Sup altare vnica dūtaxat tobalia
disponit per quā sydon q̄ corpus xp̄i inuolutū fuit signi/
ficatur. ¶ In qbusdā ecclijs i hora sexta ignis extiguit ⁊
in nona accēdit: qꝛ tūc sol in sexta lumē abscōdit ⁊ i nona
reddidit. ¶ Incipit h offm a lectōib⁹: qꝛ i ꝑmitiua ecclesia
ois missa a lectōib⁹ ichoabat. Sꝫ hoc hac die spāliter fit
ꝓ eo qꝛ passio dñi hodie celebrata est in cui⁹ memoriāꝫ ois
missa cātat: ⁊ legunt lectiōes sine titulis: qm̄ tūc amisim⁹
xp̄m caput qui nos illuminat sicut tituli illumiant libros.
Legunt aūt due lectiōes: qꝛ ꝓ duob⁹ populis xp̄s passus
est: gētili vꝫ ⁊ hebreo vel pro salute carnis ⁊ aie. Vna sum
pta est ex lege alia ex ꝓphetis: qꝛ xp̄i passio a ꝓphetis fuit
ꝓnūciata: ⁊ a lege ⁊ patriarchis ꝑfigurata. Abrahā .n.
carnē xp̄i figuratiue imolauit cū arietē imolauit. Silr̄ ⁊
abel qn̄ agnū sacrificauit: vñ dñs: Assimulatus suꝫ iquit
ꝓphetis: Rursus iō due lectiōes dñr: qꝛ sicut in q̄rta feria
mortē nostrā duplicē manifestauimus: pro qua xp̄s pati
venerat: ita ad memoriā i parasceue reducim⁹ suā passio
neꝫ ⁊ nr̄aꝫ imitationē. Quedā aūt ecclesie ꝑmo legūt lecti
onē osee. 6. c. s. In tribulatiōe. ⁊ scđo. le. exo. 12. ca. s. Dixit
ad moysen dñs. ⁊ illi naturalē ordinē seruāt: qꝛ passio dñi
ꝑmo prenūciata est a lege: scđo a ꝓphetis. In ꝑma qdem
est preconiū resurrectōis vbi dr̄. Post duos dies viuifica
bis nos: ⁊ i die tertia suscitabis nos. In scđa mod⁹ expri
mit passiōis vbi dr̄. Immolabitqꝫ eū vniuersa multitudo
ad vesperā. Quedā vero ecōuerso faciūt: ⁊ mouētur ex eo
qꝛ passionē lectōi ex lege quasi ꝯtinuare volūt: qꝛ i passiōe
quedā ꝟba ponūtur que ex illa lectiōe sumpta sunt. s. Os
nō ꝯminuetis ex eo. Cōtinuāt ergo passionē lectōi: qꝛ eius
est expositio: ⁊ agit de duob⁹ spāliter i officio hodierno. s.
de passiōe xp̄i ⁊ de passiōe ecclesie: que est illius imitatio: d̄
qua dicit petrus. Christus passus est ꝓ nobis ⁊c. Hec siqui
deꝫ duo i lectiōe exo. ꝯmemorant vbi dr̄. Erit autē agnus
sine macula masculus anniculus: iuxta hunc ritū tolletis
⁊ hedūꝫ. Agnus est corpus xp̄i imaculatū. Hedus est eccle
sia que nos sumus: qui peccatores sumus. Passio xp̄i cele
brata est in eius imolatiōe. nostra celebrat i vicioꝝ morti
ficatiōe. In lectiōe osee manifeste agit de passiōe xp̄i ⁊ ei⁹
effectu vbi dr̄. Venite reuertamur ad dñm: qꝛ ipse cepit ⁊

saluabit nos: percutiet z curabit nos. Uiuificabit nos post duos dies: z in die tertia suscitabit nos: z viuemus in cōspectu eius. Osee sexto c. qd̄ hieronym⁹ sic exponit. Percutiet dñs z sanabit nos: q̄ quez diligit corripit z castigat: q̄rta. q. 5. nō oscu' sꝫ. Uiuificabit nos post. d. d. z in d. t. s. n. q̄ tertia die resurgēs a mortuis oē genꝰ humanū suscitauit z cursuit: z cū nos viuificauerit z suscitauerit in cōspectu eiꝰ viuemꝰ. Ibi ḡ loquit ꝓpheta de tribꝰ diebus qbꝰ dñs fuit i sepulchro: cū dr̄. Uiuificabit nos post d. d. z. in. t. d. s. nos. i. post duos dies sepulture veniet nob quasi ymber tēporaneus z serotinus terre: z dabit gr̄az incipiente z subsequētē. ¶ Sequit tractus. Dñe audiui auditionē. Abacuc vlt. c. z q̄ dic̄ ꝟsus. In medio duoꝝ aialiū cognosceris: ad lrāꝫ itelligit. s. in p̄sepe bouis z asini. Un̄ Isa. Cognouit bos possessorē suū z asinus p̄sepe dñi sui: vel i medio duoꝝ latronū: vl' in medio duoꝝ ꝓplōꝝ. Scd̄s lectio est de exo. vt ibi habet. Os nō cōfringetis ex eo: ꝗ cōpletū est qñ fregerūt duoꝝ latronū crura: venientes aūt ad iesuz iuenerūt eū mortuū: z nō fregerūt eiꝰ crura. Allegorice ꝓo in eo nō sūt fracta crura. i. fructus z maxie potētie. Un̄ Isa. Dedi faciē meā sicut petrā durissimā: z scio q̄ nō cōfūdar: p crura. n. itelligunt itinera de qbus in cantico abacuc. Incuruati sunt colles mūdi. i. hoies excelsi p itelligētiā: ab itineribꝰ eternitatis eiꝰ. i. exēplo actionū ipsiꝰ q̄ ducūt ad eternitatē: tāq̄ colūne imobiles idest argētee ꝑ eloquētiā: q̄ fundate sūt sup bases argenteas vl' aureas. i. rōnes imobiles eterne sapie. ¶ Sequuntur tractꝰ de passione dñi: q̄ tūc luget ecclia valde: z sūt duo tractꝰ ad itētionē maioris luctꝰ. s. ꝑ pctīs q̄ cōmittimus: z ꝑ penis q̄s patimur: z pro incolatu q ꝓlongat. Nec cantat graduale cū tractu: ꝗ solū tractus put dcm̄ est in q̄rta feria z in q̄rta pte sub ti. de tractu. Duo ḡ tractus dñr. Prius. s. Dñe audiui: z est i qbusdaz ecclijs q̄tuor ꝟsuū: alter plurium. Tractꝰ q̄tuor ꝟsuū significat q̄ ꝑ xp̄i passionē redimit hō q ex q̄tuor lrīs ꝯstat. Un̄ xp̄s nec i celo nec i terra crucifixus est ꝗ i medio. i. in aere Fecit. n. pacē iter celestia z terrestria: qm̄ erat inimicitia iter hoiem z hoiez: ꝗ maior iter angelū z hoiez: z maxia iter deū z hoiez. Ipe. n. xp̄s oia pacificauit in cruce: qm̄ fecit vtraq̄ vnū cū sit lapis angularis. Adhuc ꝑ q̄tuor versus tractus significant q̄tuor ptēs crucis. Scd̄s ꝓo tractꝰ. s. Eripe me ꝓlixior est: z repn̄tat magnū bellū dauid cū golia: z xp̄s nr̄ dauid hodie magnū goliaz. i. dyabolū debellauit. ¶ Rursus iō tractꝰ est longus q̄ ꝗ nob ꝯmissū est in lec. osee: vbi dr̄. Post duos dies suscitabit nos oportet nꝰ retinere in spe. Itē i scd̄o tractu ponit. Obūbrasti caput meū i die belli: q̄ nō tm̄ i alio tpe: ꝗ etiā in die passiōis diuinitas a passione ꝑmāsit imunis: imo in passione xp̄s hō itā ꝓtectꝰ ē grā diuinitatis vt hostes superaret q supari videbat. Quedā aūt ecclie cātant scd̄m tractū. Qui habitat i adiutorio altissimi: q̄ xp̄s a dyabolo p̄mū latēter tētatus est: velut a dracone latitāte in petra: postea in passiōe tāq̄ a leone forti acriter vexatus est: qd̄ notat ꝑ illū ꝟsū. Sup aspidē z basiliscū. ¶ Sequit euāgeliū siue passio. Egressus est. Io. 18. ca. qd̄ dr̄ hac die: q̄ ipse iter fuit crucifixiōi: z iuxta crucē stetit securus alijs fugiētibus: q̄ notus erat pōtifici. Cū igit hac die passio dñi oculis nr̄is repn̄tat merito eius testimoniū legit: q vidit z testimoniū ꝑhibuit: z scimus q̄ testimoniū eius verū ē. Preterea ipe posterius scripsit euāgeliū: q̄re merito posteriꝰ legit: z q̄ ibi mā̄ifestius sunt scr̄a. Un̄ ibi dr̄. Os nō cōminuetis ex eo. Itē illd̄. Unus militum lateꝰ eius aperuit z ꝯtinuo exiuit sanguis z aq̄. ¶ Legit aūt hac die passio sup nudū pulpitū. Primo ad memorandū q̄ sup nudū crucis patibulū nudus fuit positus ipe xp̄s. Scd̄o ad notandū q̄ Ioānes ꝗ quē passio legit relicta syndone nudus ꝓfugit a iudeis. Tertio ad repn̄tandū q̄ sicut xp̄o in cruce pendente ipsius secreta nō tm̄ cordis q̄ corꝑis nuda oibꝰ astātibus apparuerūt: ita z velo tēpli ꝑ mediū scisso oia tēpli intima nuda remāserūt. Legit etiā nudis pedibꝰ: vt cū afflicto ꝓ nob nos affligi debere mōstremus. In qbusdā ꝓo eccl'ijs syndon seu tersoria vl' vestes altari nudato superponunt vsq̄ dū passio legat: sed cū ꝓo ꝑuenit ad locū illū. Diuiserūt sibi vestimēta mea zc. tūc subdyaconi syndonē illā vel tersoria tollūt repn̄tantes historiā: q̄ q̄tuor milites xp̄m crucifigētes vestē xp̄i substulerūt: z subdyaconi q̄si furtiue pānos subtrahūt: ad notādū q̄ Ioānes q cū dño vsq̄ ad crucē ꝑseuerauit: postea more furis se occultauit z nudus effugit. In qbusdā tm̄ locis vna veste sublata altera sup altari remanet ad significādū q̄ vestis dñi incōsutilis nō fuit scissa vl' partita: sed sorte sup eā missa cōtigit integra vni militi: ad significāduz q̄ ecclie vnitas nūq̄ potuit a scismaticis vel hereticis scindi: q̄ nō est sapis ꝯ dñm. 16. q. 7. sic. ¶ Qd̄ vero dr̄ in passione. Exiuit in eū q dr̄ caluarie locus nota q̄ sicut legit in hystorijs: caluaries est ꝓpⁱcos capitis humani nudū. Inde dictus est locus ille mons caluarie siue caluariū: vbi rei decollabantur z vbi multa capitū ossa erant dispersa. Cū ꝓo xp̄s in cruce pendens ꝓlixe orauit decantans dcē psal. s. Deus deꝰ meus respice in me: vsq̄ ad In te speraui: cū ꝑuenisset ad locū illuz. In manꝰ tuas dñe: illo dicto emisit spm̄: iō z nos postq̄ recitata est passio eiꝰ ōrones dicimus: ad notādū q̄ qñ ab inimicis ꝑsequimur: sp ad ōronē est recurrēdū: sic tm̄ est institutus mos orādi. Nā in alijs dieb⁹ añ euāgeliū ōrones dñr: z in earū ꝑncipijs dr̄: Dñs vobiscū que ē ꝓpria vox z sacerdotis offm̄ qd̄ nō fit in istis: q̄ sacerdos z dñs nr̄ occidit. ¶ Orauit aūt xp̄s ꝓ tribus. Primo ꝓ se dicēs. Pater clarifica filiū tuū. Scd̄o ꝓ suis dicēs. Pr̄ quos dedisti mihi pro eis rogo. Tertio ꝓ illis q in eū credituri erāt dicēs. Pater nō tm̄ ꝓ illis rogo sed pro illis q credituri sunt in me. Et ex hoc vr̄ q̄ nō debemus rogare ꝓ eis quos scimus nō eē saluādos: nec ꝓ illis q in iferno remāserunt: nec pro iuda qui desperauit: sed oramus pro nob in oi gradu ecclie: z pro neophitis: z pro gētilibus ꝓ iudeis pro hereticis: z scismaticis: vt xp̄s grāz suā eis infundat z ad fidē ꝯuertat. Christus eni orauit ꝓ inimicis z amicis: iō ecclis statiz sibi erat pro oibus. ¶ Sane ecclia pro his oībꝰ flectit genua in ōronibus: vt ꝑ habitū corporis deuotionē z mentis humilitatē ostēdat: insinuans etiā q̄ in noie ihesu oē genu flectendū est: qm̄ oēs nationes sibi genua curuant: nisi qñ pro iudeis oratur q̄ eniz ipsi illuserunt dño flexis genibus dicētes. Prophetiza nob xp̄e qs est qui te ꝑcussit: ideo in detestationē huius illusionis ecclia pro eis orans genua non flectit vt vitet opa simulata. Preterea q̄ eoꝝ cecitas nulla poterit ōrone depelli donec plenitudo gentiū subintrauerit: iō nō est pro ipsis vehementer orādū: nec genua flectēda. Est tm̄ vtcūq̄ orāduz: q̄ futurū est vt q est exaltatus i cruce oia trahat ad se. Sed in ōronibus pro iudeis z paganis nō respondet Amen: vt quidā dixerunt: z hoc iō q̄ cū illi sint extra collegiū siue corpus ecclie: fideliū ppl's nō ostēdit affectū suū ad eos. Iuxta illud apl'i ad Corin. i. Quid mihi de his qui foris sunt iudicare: extra de sacra vnc. c. i. ꝑ Amē aūt affectus exprimit. Preterea lz pro illis oret: vt eoꝝ duritia cōuertat: quia tm̄ hoc impleri nō poterit vsq̄ circa finē seculi: aplo testāte qui dicit. Donec plenitudo gētiū itroierit: z ois israel saluus fiet: iō ad ōrones ꝓ illis nō respondet amē. Uerūtamē recte iuenti nihil iterest quo ad hoc iter illas z alias ōrones: imo ita respōdet ad illas amen: sicut z ad alias ōrones ꝓ alijs statibus: qd̄ sic ostēditur. Pro quolibet statu bis ꝓfertur oremꝰ: sed qd̄ sub primo oremus ante flectamus genua dr̄ nō est ōro sed adhortatio vt oremus: siue ꝑfatio seu monitio exꝑmens qd

fine ꝓ quo fit in sequēti orōne orandū: vnde sub tono pfa tionis nō orōnis dr: ideoqȝ ꝓ nullo statu post pfationem rn̄det amē: sicut nūq̄ fit post aliquā pfationē: lȝ ēt ibi ponat̄ ꝑ xp̄m dn̄m nr̄m: sicut pȝ in quotidiana misse pfatione. Qd̄ aūt scd̄o orem⁹ dr̄ oro est: ⁊ rn̄deri dȝ amē: pro iudeis ⁊ paganis sicut pro alijs. ¶ Consequēter sacerdos post orōnes crucē velatā baiulat ad dextrum cornu altaris: ibiqȝ crucē sup humeros tenēs i ꝑsona xp̄i iudeis improperat bn̄ficia dn̄i. d. Popule me⁹ qd feci tibi. In q̄busdā tn̄ ecclījs duo p̄sbiteri baiulāt illā: ad notādū q in xp̄i ꝑsona due fuerūt nāe diuinitatis vȝ. ⁊ humāitatis. Qd̄ dr̄. Popule me⁹ qd feci tibi: aut in quo ꝯtristaui te: respōde mihi: q2 eduxi te de terra egypti ⁊c. ad diuinitatē refert̄. Qd̄ ꝓo sequit̄. Parasti saluatori tuo crucē ad humanitatē: ⁊ sic de alijs sequentib⁹ verbis. Cantat aūt sacerdos q̄si hebraice i ꝑsona saluatoris: accoliti cantant grece Agyos atheos q̄si i ꝑsona grecoꝝ: chor⁹ rn̄det. Scūs scūs i ꝑsona latinoꝝ. Sicqȝ trib⁹ liguis laudat̄ de⁹. s. hebraica: que ꝑꝑ legē oīuȝ linguarū est mater: greca que doctrix est: ⁊ latina q̄ iperatrix est: ꝑꝑ romani dn̄iū iperiq ⁊ popat⁹. Quia eni hebraica nunc silet a laude dei: ponit̄ pro illa: Pp̄le me⁹: qd̄ q2 cantat̄ in ꝑsona dn̄i loquentis hebreis: iō intelligit̄ dcm̄ hebraice. Et nota q ꝯtra tres illusores xp̄i tres p̄mittunt̄ adorationes: vt īfra dicetur. Tres vero antiphone. s. Popule meus: q2 eduxi te: ⁊ qd vltra ⁊c. parū aut nihil sensibus differētes verbis ⁊ modulatione cōsiles: triplicē tituli scripturā significant qui script⁹ fuit trib⁹ linguis. s. hebraice grece ⁊ latine. Ihesus nazarenus rex iudeorū: verū p̄ncipiū tituli scriptum fuit trib⁹ linguis ignorat̄: sed de hac clausula rex iudeorū cōstat: qd̄ q2 negauerūt iudei dicentes. Noli scribere rex iudeoꝝ: sed q2 ipse dixit rex sum: ideo illud in istis antiphonis astruitur ab effectu. s. q2 tanq̄ rex eoꝝ eduxit eos de egypto: ⁊ duxit eos per desertū: ⁊ introduxit in terrā bonā. Itē qd̄ i titulo scriptū fuit. Ihesus: in singulis antiphonis ꝯcludit̄ saluator: q ibi nazarenus ad singula respondet̄ agyos sanctus. Et q2 titulus tribus liguis scriptus fuit: ideo duab⁹ linguis respōdet̄. s. greca ⁊ latina que xp̄m adorant. Hebraica vero cōtradicit: ⁊ adhuc blasphemat p̄dictas. Et nota q antiphona. Popule meus: est michee. 6. c. p̄ncipium antiphone: q2 eduxi te. Numeri. 14. c. ⁊ mediū. s. māna ⁊c. est Isa. 16. c. ⁊ Josue. 6. c. vbi ēt est finis ipsius. s. introduxit. Notādū q iudei tres accusationes cōtra xp̄m proposuerunt. s. q tributum negasset: q se regē fecisset: ⁊ q se dei filiū dixisset: ꝯ q̄s tres in ei⁹ ꝑsonā excusatōes dn̄r. s. Popule me⁹ vbi xp̄s tris exp̄brat tria bn̄ficia sua. s. liberationē d̄ egypto: regnū i desertū: ⁊ introductōem in terrā optimā. q. d. Tu accusas me de negatione tributi: potius d̄beres grās agere: q2 te liberaui a tributo siue a fuitute egypti. tu accusas me q2 me regē dixi: poti⁹ d̄beres grās agere: q2 te rexi i d̄serto ⁊ regalr̄ paui. Itē acusas me q2 filiū dei me dixi: poti⁹ d̄beres grās agere: q2 terrā lacte ⁊ melle manātē cōtuli tibi. ¶ Deinde crux denudat̄ in signū q ꝑuersi iudei saluatorē denudauerūt: ⁊ fit denudatio iter tres vices: ad notādū q illi ter xp̄o in passione illuserunt. Primo qn̄ i atrio p̄ncipis velata facie ei⁹ colaphis eū cedebāt. Ad qd̄ designādū i p̄ncipio reuelationis ipsius crucis nō on̄dit̄ facies crucifixi. ¶ Scd̄o an̄ pretoriū qn̄ eo tradito ad crucifigēdū milites plectētes coronā spineā illudebāt ei flexis genibus adorādo eū dicentes. Aue rex iudeoꝝ: ad qd̄ rep̄sentādū in scd̄a reuelatiōe discooperit̄ caput ⁊ facies crucifixi. Et scias q corona fuit de iuncis marinis: sicut eā vidimus in thesauris regis francoꝝ: quoꝝ acies non minus spinis dure sunt ⁊ acute. Tertio qn̄ ei i cruce pendenti trāseuntes dicebant: vah q destruis tēplū dei. Et q2 qn̄ hec illusio fiebat xp̄s tot⁹ nudatus i cruce pēdebat ideo in tertia reuelatione totus nudus on̄dit̄ crucifixus. Et ēt ad significandū q oīa que in lege ⁊ ꝓphetis obscura fuerant in passione apta ⁊ manifesta sunt. Reuelat̄ ꝗ crux post orōnes: ad notādū q orō a xp̄i passione quā in cruce sustinuit hȝ effectū ⁊ exēplar. Ipse eni in cruce pendens ꝓ amicis ⁊ inimicis orauit. ¶ Sane a dextra pte crux icipit reuelari q2 xp̄s crucifixus vera fide adoratus extitit ab apostolis ⁊ discipulis iudeis: q tunc in d̄xtera erāt. Et qm̄ hec fides ꝑ illos deuote publicata ⁊ in medio gentiū ꝑducta est: ideo ad h̄ significandū ante mediū altaris per sacerdotem deducit̄. Rursus q2 xp̄o nūc super ecclīaȝ gescit ⁊ vsqȝ in finē seculi quiescet: iō ad hoc significādū ⁊ figurādū subsequēter crux sup altare ponit̄ iꝑ qd̄ hec ecclesia gentiuȝ designat̄. Denicȝ q2 in fine seculi fides in cordib⁹ gētiū refrigescet: ⁊ teste Isa. a reliquijs israel que salue fiet suscipiet̄: ⁊ cōis iudeis ⁊ gentilibus habebit̄: merito ad hoc significādū in fine misse crux de altari deponit̄: ⁊ in cōi loco collocat̄. Crux quocȝ reuelata ⁊ ēt vexilla eccle in q̄busdā locis diriguntur in altuȝ ad xp̄i victoriā designandā. Adhuc crucē baiulātes antiphonas canentes: crucē illo deferūt: vt grece ⁊ latine tn̄ deat̄ ⁊ deuote adoret̄: q2 dn̄s crucifixus a trāsiuit a ꝑfidis iudeoꝝ ad ꝯfessionē ⁊ deuotionē gentiū: ⁊ significat apostolos canētes. i. totis viribus crucis opprobriū ꝯfitētes ⁊ predicātes. Itē crucē baiulādo nūc eūt: nūc vt fessi subsistunt: q2 ⁊ illi ꝑsecutionū pōdere fessi aliquātulū quieuerunt. Subsequēter ipsa crux denudata salutat̄ ⁊ adorat̄: q2 eū cui iudei ꝑfidi illuserūt xp̄iani reuerēter salutādo ⁊ deuote osculādo venerant̄. Et dū adorat̄ canit̄ in q̄busdā ecclījs responsoriū. Ecce quō morit̄. Isa. 57. ca. ⁊ antiphona. Sicut moyses. Jo. 3. c. Et est sciēdū q cōtra p̄missas tres illusiones ter illū adoramus dicētes: agyos q̄si ter honorātes ter illusuȝ ꝑꝑ nos. Et q2 illudēdo genua flectebāt: iō ⁊ nos illū adorādo genua flectim⁹. Ad terrā ēt ante illā ꝓsternimus: vt qd̄ illi suꝑbe illudēdo fecerūt nos humilr̄ ⁊ vere faciam⁹: ⁊ mentis humilitatē ꝑ habitū corpis on̄dam⁹: ⁊ q2 sicut xp̄s humiliatus est patri pro nobis vsqȝ ad mortē: mortē āt crucis: sic ⁊ nos eius mortis imitatores humiliari opȝ. Demō ꝓstratōis ait Augu. Quisq̄s sic humiliat̄ vt genua figat: adhuc hȝ vt ampli⁹ humiliet̄ q̄sq̄s ꝟo sic humiliat̄ vt hereat i terra venter eius vltra qd̄ humiliet̄: nō hȝ. Nudis ēt pedibus adorat̄: vt oēs ꝓprias affectiones sibi nudas ac notas eē mōstrem⁹: ⁊ vt cū afflicto ꝓ nob̄ nos affligi on̄damus. Salutat̄ āt crux q2 ꝑ eā salus hoībus reformat̄: postea adorat̄. i. osculat̄. Solus. n. de⁹ adorād⁹ ē cetera vt crux cū illi⁹ venerāda sunt. ¶ Ceterū expositio illoꝝ verborū agyos ⁊c. ibidē sequit̄. Nā agyos grece dr̄ scūs latine ab a qd̄ est sine ⁊ ge qd̄ est terra quasi celestis sine terra. In canone tn̄ isidori. 24. q. 3. quidā. ꝟ. sed tangis: habet̄ q agyos grece dr̄ vas latine. Otheos vero grece dr̄ deus latine. yschyros grece fortis latine. Athanatos grece Imortalis latine ab a qd̄ est sine ⁊ thanatos quod est mortale. Eleyson. i. miserere. ymas. i. nobis. ¶ De profundo crucis mysterio dcm̄ est in ꝓhemio q̄nte ptis: ⁊ hic aliq̄ ꝯstringamus. Fuerūt āt i dn̄ica cruce ligna q̄ttuor. s. stipes siue lignū erectū: lignū trāsuersū: truncus subposit⁹: ⁊ titulus suprascriptus: fuerūt ⁊ claui q̄ttuor: q̄bus ⁊ manus ⁊ pedes cōfixi sūt: fuit ⁊ lancea q̄ latus aptū est: ⁊ corona spinea capiti circūposita: q̄ oīa p̄nt i spūali cruce significari Quattuor. n. crucis ligna sūt q̄ttuor mentis ꝟtutes. s. fides: spes: ꝑseuerantia: patiētia: de q̄bus ait apl's. Ut cōp̄hēdatis cū oīb⁹ scis q̄ sit lōgitudo ⁊ latitudo: sublimitas ⁊ ꝓfūdū. Lōgitudo crucis est ꝑseuerātia: d̄ qua dn̄s inq̄t. Qui ꝑseuerauerit vsqȝ i finē hic salu⁹ erit. Latitudo crucis est patiētia: de q̄ ꝟitas ait. In patiētia vr̄a possidebitis aīas vr̄as. Profūditas ei⁹ est fides: de q̄ apl's

Fides est substãtia sperandaꝝ rerũ argumẽtũ nõ appen
tiũ. Sublimitas vero est spes: de qua ps. In verbo tuo
supersperaui. Habuit ergo crux xp̃i vnũ lignũ erectũ in
lõgitudinẽ: alterũ trãsuersũ in latitudinẽ q̃si in modũ po
tẽtie seu martelli: q̃ duo significata sunt p illa duo ligna
que paupcula mulier in sarepta collegit. Stipes ꝑo ere
ctus habuit trũcũ suppositũ: titulũ supscriptũ: qꝛ pseue
rantia de fide ꝓcedit ad spem: q̃si stipes erectus de trũco
supposito ad titulũ superscriptũ. Ꝗ̃ beatus Job itelli
gens ait credo q redemptor meus viuit: ⁊ i no. ⁊c. reposi
ta est h spes mea in sinu meo. Nisi enĩ crux hẽat fũdamẽ
tũ fidei ⁊ titulũ spei: ꝑfecto suppliciũ est solũmodo ⁊ nõ
meritũ. Q꞉ aũt patientia spectet ad crucẽ ex eo appet q
patiẽter in aduersis tribulationis sustinet cruciatũ. Un
de Jacobus. Tribulatio patientiã operaẜ. De perseuerã
tia quoq legiẜ. Esto fidelis vsq ad mortẽ: ⁊ dabo tibi co
ronã vite. Etiã ſm apostolũ non coronatur nisi qui legiti
me certauerit. Perseuerantia igiẜ que coronaẜ certamẽ
bz: vt merito spectet ad crucẽ. In his ergo duob⁹ lignis
duos pedes ⁊ duas man⁹ q̃tuor clauis dz affigere xp̃ia
nus. Quattuor claui sũt q̃tuor ꝓncipales virtutes iustitia
fortitudo tẽperãtia ⁊ prudẽtia: pedes sũt mentis affect⁹
de qbus sponsus in canticis. Laui pedes meos quõ inqui
nabo illos. Et dñs inquit aplis. Qui lotus est nõ indiget
nisi vt pedes lauet: ⁊ est mũdus totus. Et itẽ. Excutite
puluerẽ de pedibus vr̃is: duo ergo pedes sũt duo mentis
affectus. s. timor ⁊ amor: pes timoris clauo fortitudĩs dz
configi ne timidus pp aduersa succũbat: vñ psalmista.
Cõfige timore tuo. c. m. a. iu. e. t. timui. Dũ enĩ i petro me
tus clauo fortitudinis affixus nõ extitit: ad vocẽ ancille
xp̃m negauit: cũ vero cõfixus extitit ante reges ⁊ p̃sides
nomẽ dñi ꝑdicauit. Pes amoris siue appetit⁹ clauo iusti
cie dz cõfigi. ne cupidus ad illicita desideria euageẜ. Si
enĩ appetit⁹ fuerit cõfixus: tũc spũs cõcupiscit aduersus
carnẽ: si vero nõ fuerit cõfixus: tũc caro aduersus spũm
cõcupiscit. Sic itaq xp̃ianus pedes suos cruci dz affige
re: ne vł timidus succũbat vł cupidus euageẜ. Aliq tñ di
cũt q xp̃s trib⁹ dũtaxat fuit clauis affixus significãtib⁹
tres cruciat⁹ quos in cruce sustinuit: vz passionẽ i corpe
passionẽ in mẽte: ⁊ passionẽ in corde. Ambo. n. pedes vno
clauo affixi sunt ita q dexter fuit sup sinistrũ: ad signifi
cãdũ q spũales affectiones p pedẽ dextrũ significate sup
esse ⁊ dñari debẽt terrenis p sinistrũ significatis. Lãcea
vero q̃ latus est vulneratũ charitas est: de q̃ spõsa in cãti
cis. Uulnerata sũ charitate. Lateri qdẽ cor ꝯtiguũ ẽ cu
ius bñficia diligimus: qđ iõ vulnerãdũ ẽ vt affectus ex
eat nõ solũ ad amicos verũ etiã ad inimicos. Uñ dñs ait
Diligite inimicos vr̃os ⁊ bñfacite his q vos oderũt ⁊ ora
te pro persequẽtib⁹ ⁊ calũniantib⁹ vos. Corona vero spi
nea est penitẽtia circũponenda capiti. i. mẽti: de q̃ psal
mista. Cõuersus sum i. e. m. d. c. spina. Hec corona de tri
bus spinis cõplectiẜ. s. cõtritiõe: cõfessione ⁊ satisfactõe.
Prima pungit cor p dolorẽ pp vanã cogitationẽ. Scda
pungit os p pudorẽ pp variã locutõez. Tertia manũ per
laborẽ pp iniquã oparionẽ. Manus. n. opa sũt vñ psal.
Bñdict⁹ dñs deus. m. q. d. ma. m. ad ꝓliũ ⁊c. Et salamõ
in ꝓuerbijs. Quesiuit linũ ⁊ lanã: ⁊ opata est ꝯsilio ma
nuũ suaꝝ. Sũt igiẜ due manus duo operũ gña. vz. opus
volũtaris ⁊ necessitatis. Manus opis volũtarij ꝯfigi dz
clauo prudẽtie: ne cirrua faciat opa tenebraꝝ: qñ. n. i sau
lo clauo prudẽtie ꝯfixa nõ fuit: Saul⁹ ecclñã ꝑsequebaẜ
Cũ vero i paulo ꝯfixa fuit: ipse ꝓ ecclia passus est. Ma
nus vero opis necessarij clauo tẽperãtie: ne lapsa nimis
ad supflua extendaẜ. Necessaria opa sũt nãlia: vt dormi
re: comedere ⁊ similia. Et nota versus de cruce. Pes ce
drus est: trũcus cipressus: oliua supremũ. Palmaq trã
uersũ xp̃i sũt i cruce lignũ. ❡ Osculata ⁊ adorata cru

ce duo p̃sbiteri deferunt ad altare corpus dñi qđ pridie
fuerat cõsecratũ ⁊ recõditũ. Sacerdos vero induta casula
illud sup corporale disponit iuxta latus calicis in quo sit
vinũ ⁊ aq̃ mixtũ nõ sctificatũ: q̃si ipso facto dicaẜ. Hoc ẽ
illud corpus de quo sanguis ⁊ aq̃ fluxerũt. Utrũ aũt ex
cõtactu hostie vinũ ꝯsecreẜ: dcm̃ est in titulo precedenti.
Quo scõ incipit mox. Oremus ꝑceptis salutarib⁹ ꝑfici
ens dñicam orõnez: ⁊ illã. Libera nos q̃s ꝺ quo repñtaẜ
antiqua apostoloꝝ celebrãdi missaꝝ ꝯsuetudo. Prius. n.
lectione ꝑmissa dicebanẜ solũmodo verba illa. Hoc ẽ cor
pus ⁊c. Hic ẽ san. me. ⁊c. sed ipi postmodũ dñicam orõnẽ
addiderũt: ⁊ ita illo modo hac die celebraẜ: de quo dictũ
est in ꝓncipio q̃rte ptis Ex qbus colligiẜ q sola dñica oro
nõ sufficit ad eucharistiã ꝯsecrãdã. Sigdẽ sacerdos alio
tẽpore dicẽs. Per oĩa secula seculoꝝ: eleuat calicẽ cuz cor
pore dñi: ⁊ postea dicẽs. Preceptis ⁊c. calicẽ depositũ ite
rũ cooperit in quo illud nobis significaẜ q de cruce depo
situ corp⁹ dñi sepeliẜ. Duo aũt presbyteri q hodie corp⁹
ad altare ꝯferũt: repñtant Joseph ⁊ nicodemũ q corpus
dñi tulerũt ad sepulchrũ Tres ꝑmissi canonis articuli. s.
Preceptis: pater nr̃: ⁊ libera nos q̃s sũmissa voce deposituz
calicẽ ꝓferunẜ: q꞉ trib⁹ dieb⁹ sepultus dñs occultaẜ. Et
orõ ipsa. Libera nos: alta voce: sicut ⁊ dñica orõ ꝓferẜ:
put dcm̃ est in q̃rta pte sub ti. de silentio post orõnẽ dñi
cã. Nec est pretereundũ q hac die qñ particula hostie i cali
cẽ mittiẜ nõ dñr verba illa. Fiat cõmixtio: q꞉ ibi de san
guie mẽtio fit: sed i calice sanguis nõ ẽ nec hodie cõsecraẜ
⁊ fracta hostia nõ dr̃ pax dñi ⁊c. eo q osculũ circũstãtiũ
nõ sequunẜ. Orõ q̃ꝙ illa. Dñe ihesu xp̃e fili dei ⁊c. ⁊
illa. Corpus tuũ dñe: omittunẜ: q꞉ ibi mẽtio de sanguine
fit. Omittunẜ etiã illi psal. Quid retribuã dño ⁊c. Il
la quoq. Placeat tibi: ẽt omittiẜ: q꞉ ibi cõtineẜ. Presta
vt hoc sacrificiũ qđ oculis tue ⁊c. Hac ẽt die sacrificiũ nõ
offerẜ sed aliter: sz sumiẜ altera die oblatũ. Agn⁹ dei non
dr̃: q꞉ nõ vr̃ eẽ inuocandus q cerniẜ i agone deficere. Et
cũ silẽtio sacerdos cõicat: vñ postcõio nõ cantaẜ i q꞉ nob
sumẽtib⁹ sanguis ille quẽ sumimus de ore nr̃o ꝓ nob ad
dñm clamat. Nos enĩ sumus terra illa q̃ aperuit os suũ
⁊ bibit sanguinẽ abel. i. xp̃i quẽ effudit cayn. i. pplꝰ iuda
icus vñ fact⁹ est vagus ⁊ ꝓfugus sup terrã. Juxta illđ.
Disperde illos in virtute tua: ⁊ factus est maledictus il
la maledictiõe: sanguis eius super nos ⁊ sup filios nr̃os
Et rursus postcõio que iubilũ ⁊ letitiã significat nõ dr̃
q꞉ ecclesia illa die plorat. ❡ Sed queriẜ quare xp̃s voluit
pati sexta feria. Respõdeo: vt dies q̃ crucifixus ẽ cõpara
reẜ sexte ferie ꝑme creationis: ⁊ sexte etati huius mundi.
Sigdem in sexta feria primus hõ scz adam creatus est
ad imaginẽ dei: ⁊ ex latere eius dormiẽtis sumpta costa
femina fabricata: ⁊ in sexta etate filius dei: vt hoiem ad
imaginẽ dei creatũ redimeret in carne apparuit: q i sexta
feria dormiẽs in cruce sanguinẽ ⁊ aquã de latere suo vñ
sanctã ecclñaz cõsecraret emisit. Ideo ergo in sexta feria
pati voluit: q꞉ cũ tali die adã peccauerit illa ẽt die hoiem
redimere voluit: de hoc dcm̃ est sub ti. de natali. ❡ Et no
ta q xp̃s cõpletis triginta duob⁹ annis ⁊ mẽsib⁹ tribus
vel ſm chriso. triginta tribus ⁊ dimidio crucifixus ẽ ea
dẽ die q̃ cõcept⁹ ẽ de ꝟgine. s. i sexta feria que fuit. 8. kaẜ.
aprilis de quo diceẜ i. 7. pte sub festo ãnũciatõis. ❡ Que
riẜ ẽt cũ de morte sanctoꝝ cuz gaudio festa in ecclia cele
brenẜ: q꞉ ꝑciosa est in cõspectu dñi mors sanctoꝝ ei⁹ q̃re
ecclesia hodie de morte dñi cũ gaudio festũ non solemnizat
Uideẜ. n. q multo magis deberet letari ⁊ festũ de illa ce
lebrare cũ mors ipsi⁹ sit ꝑciosissima ⁊ mors mortis: ⁊ est
nr̃a redẽptio: ⁊ q꞉ apostolus gloriãdũ ait i cruce dñi nr̃i
iesu xp̃i. Rñdeo q꞉ ipse ꝓ peccatis nr̃is mortuus est sicut
dicit dñs per. Isa. ꝓpter scelus populi mei percussi eũ: ⁊
ideo debet hõ erubescere nõ gaudere cũ ⁊ sol insensibilis

erubescens radios suos retrouerteret:ineqz obscuratus est z petre scisse sūt merito ergo ois hō in hac die tristitiā pretendit ne esse durior lapidib⁹ videaꝛ. Preterea ipse dñs tristis fuit. Unī tristis est aia mea vsqz ad mortē: z etiam beata vgo. Unde tuā ipsi⁹ aiam pertrāsibit gladius: z apli de cōsecratōe. di. 3. sabbato. Merito igiꝛ in hac die ecclesia in artissimo est ieiunio z silētio z tristitia cōpassionis: de hoc dcm̄ est sub festo circumcisionis. ❡ Rursum hūc diē celebram⁹ cū merore: tristitia: z abstinētia: passiones vero sanctoꝝ cū gaudio: qꝛ sancti post martyriū statī celos ascenderūt: xp̄s vero ad īfernū descēdit. Sz qm̄ tartara ꝯfregit z inde sanctoꝝ aias eduxit: z tertia die resurrexit: ideo tūc. s. die resurrectōis maxime letamur. Hinc est ꝙ passiones patꝝ ve. t. qꝛ ad iferos descenderunt non celebramus pter ꝙ̄ inocētiū: ex eo ꝙ in ipsis singulis xp̄s occisus est: z Machabeoꝝ: put in septima pte sub eoꝝ festo diceꝛ: de hoc ēt dictū ē in pte pma sub ti. de picturis ❡ Et est notādū ꝙ xp̄s passione sua redemit nō tm̄ illos q tūc erāt in limbo inferni: q locus dicebaꝛ sinus abrahe vbi lazarus erat: sed ēt oēs futuros q scīā morte vitā erāt finituri. Unī osee xiii. Ero mors tua o mors morsus tuus ero iferne: sz nec oēs q in iferno erāt ide extraxit. ❡ Itē q̄riꝛ q̄re ecclia nō ꝯficeat hac die corpus dñi cū dñs dixit Hoc facite i meā cōmemoratiōez. Et in gabilon. cōcilio de cō. di. i. visuz dꝛ. Nulla dies excipiꝛ q̄ nō ꝑ viuētib⁹ depreceꝛ. Preterea cū xp̄s imolat⁹ hac die z sabbato iacuit in sepulchro: z discipuli totā noctē sequētē vsqz diluculo in tristitia trāsegerunt: rōnabilr videreꝛ vt i hac die corpus dñi cōficereꝛ: z ide vsqz ad primam sabbati iugi silentio cōsopiti a sacri altaris mysterio vacareꝛ. Rñdeo ad hoc multiplex rō reddi pōt. Prima est: dñs nr̄ pdie ꝙ̄ pateretꝛ accipiēs panez z calicē benedixit: dedit qz discipulis dicens Hoc est corpus meum. Hic est calix meus: z tūc imolatus est in manib⁹ suis: de qua imolatōe subiūxit. Hoc facite in meā cōmemorationē. Illa igiꝛ die. s. feria qnta nō est omittēda cū sit firmiter iniuncta, sexta vero feria est dies scda qua velut in monumēto quiescit: sabbatū tertia qua velut a morte resurgit: resurrexit eni aute diē. Triduū ergo dñice mortis qd perfici nequit eo respectu ꝙ ipse a iudeis est trucidat⁹ eo trāsponiꝛ ꝙ ipse suis manibus imolaꝛ. Cuius quoqz rei illud magnū est iudiciū ꝙ in nocte cene luminaribus extinctis vigilias celebramus. Sicqz vt in qnta feria q̄ sexta in duplū mana colligaꝛ: qm̄ in hac die q̄si in sabbato nō inueniꝛ. Scda rō est: qꝛ ecclia corpus illud qd flagellꝛ z spinis z cōtumelijs ista die reuera afficitū est: nō dz cū missarū solēnitatibus celebrare: qm̄ veniēte veritate dz cessare figura. Tertia qꝛ oblata est hostia de manib⁹ xp̄i z nr̄is. Nō ergo sacrificēt amici dū trucidāt inimici: sz tm̄: qꝛ semp idigem⁹ cōmunione z semp est xp̄s cōicādi: sacerdos ipm̄ corp⁹ recipit i hostia a die antecedēti reseruata. Quarta rō ē qm̄ hac die velū tēpli scissuz z cornua altaris trāsuersata sūt z ita nō habem⁹ vbi corp⁹ xp̄i ꝯficiaꝛ. Quinta est qꝛ. s. recessit z sublatus est ver⁹ sacerdos. i. xp̄s spōsus ecclie. descendit. n. ad iferos. Septiā rōnē ponit Inno. papa ꝺ cōse. di. 5. sabbato: dicēs q ideo i die parasceue z in sabbato scō sacrm̄ nō celebraꝛ: qꝛ cōstat apostolos istis duobus diebus in merore z in tristitia fuisse: z se pp metū iudeorū occultauisse. Missa eni que in ipso sabbato celebraꝛ: nō ad ipsuz sabbatū: sed ad diē ptinet⁹ subsequētē: vt infra diceꝛ. Septima qꝛ Moyses ait. Uos tacebitis: z alius. s. xp̄s pugnabit ꝑ vobis torcular eni calcauit solus. Cum igiꝛ hac die nō sit corpus dñi cōficiēdū: ad hāc diē referuandū est. Hec sexta feria, z ab ista oēs alie sexte ferie priuilegiate sūt pp xp̄i passionē: sicut z a sequēti dñica oēs alie dñice pp eius resurrectionē. Sunt aūt huiusmōi sex sexte ferie sex priuilegia. s. xp̄i immolatio: inferni spoliatio: mortis cōculcatio: hūani gn̄is redēptio: paradisi aptio. z scripturaꝝ mā: festatio. In parasceue vno solo cibo vescimur: qꝛ xp̄s ea die vnū. s. latronē sibi icorporauit dicēs Hodie mecū eris in paradiso. Unde ipē dixit. Singulariter sum ego donec transeam.

❡ De sabbato pasce. Rubrica

Sequitur videre de sabbato scō. Sane sicut deus opib⁹ creatiōis mūdi. s. i sex dieb⁹ cōpletis i septima requieuit ab oi ope qd patrarat: sic z i sexta etate recreatiōis opibus ꝯsumatis: iuxta qd dñs in cruce pēdens dixit. Cōsumatū est: in septima etate requieuit. Cū eni aia eius passibilitatē corpis exuit quodāmō requieuit: z preterea in sepulchro dormiuit: ideo ꝙ dies ista sabbatū appellaꝛ qd requies iterpretaꝛ: vt dictū est in ꝓhemio scde ptis: qd antonomatice sabbatū sanctū dꝛ eo ꝙ vt premissū ē: significat requiē xp̄i ab ope recreationis in fine sexte etatis: vel pp requiem xp̄i in cui⁹ morte sanctificati sum⁹. Dꝛ etiā sanctū ꝓpter baptismuz qd fit in die ista in qua noua ecclesie ꝓles sanctificatur. Hec aūt dies sicut precedens nullū hz officiū diuinū i in quo cōstat apostolos fugisse z in merore fuisse: ꝺ cō. di. 3 sabbato. Nam officiū qd cantaꝛ est noctis dici dñice: de con. di. i. cū ieiunio. 75. d. ꝙ a patribus. s. de resurrectione nō de sabbato: sicut z cōtingit i sabbatis quatuor tēpoꝝ: quod apparet qꝛ dꝛ in cerei bñdictione. hec est nox. z in collecta misse. De⁹ q hāc sacratissimā noctē: vñ antiquus totū offīm de nocte dicebaꝛ: z adhuc i. plerisqz locis fit. Primo ad notādū ꝙ cathecumini quoqz est ipsum officiū sepulti cū xp̄o: per baptismum resurgant cum ipso Scdo ꝓpter visitationē. mulierum ad sepulchrum dñi mane venientium. Tertio qꝛ dñs de nocte resurrexit fm̄ Hiero. z Grego. z Ambro. z ideo qꝛ nox illa tanto lumine illustrata est de dñi resurrectōe: merito tūc vigilare z deo laudes canere debem⁹. Traditio quoqz iudeoꝝ ē xp̄z media nocte venturū: i cui⁹ figura angelus trāsiuit media nocte pcutiēdo pmogenita egyptioꝝ: z dñs trāsiuit protegēdo ppl̄z suū. Et hiero. Reor vnde traditionē apostolicā pmansisse: vt i die vigiliaꝝ pasche ante noctis mediū dimittere nō liceat populos expectantes xp̄i aduētū: vt resurgēti saluatori occurrant: z postq̄ tempus illud trāsierit securitate ꝓsumpta festū cūctos agere diē. Sed qꝛ qd ꝑ deuotōe fuerat istitutū in min⁹ honestas actōes qbus nox facultatē prebet cōuersuz est: institutū fuit vt offīcū ipsius noctis de die celebrareꝛ. De hoc tactū est in ꝓhemio q̄rte partis: z in qnta pte sub ti. ꝺ nocturnis. Aug. tm̄ dicit dñm in diluculo surrexisse: z ipsum p q̄dragınta horas mortuū fuisse in sepulchro extitisse: cui ecclia ꝯsentire vr̄ q̄ ꝑ resurrectōe matutinū eadē celebrat hora. Silet ergo ecclia vsqz in horā decimā: z tūc congregaꝛ ad offīm celebrādū qn̄ resurrectio appropiquat. vz. circa vesperam noctis q̄ lucescit in pma sabbati: z quā p totā noctē vsqz ad diei claritatē ꝯtinuat vt illō ipleaꝛ. Nox illuminatio mea i delicijs meis z nox sicut dies illuminabiꝛ. Tribus aūt de causis dꝛ hec dies illuminata. Primo qꝛ refulget in delicijs nr̄is pp redēptionē seu resurrectionez aiarū q̄ iā fit in die parasceue morte dñi recuperata: cui⁹ tm̄ gaudiū z letitia est ad hanc noctē translata ꝓpter rōnē positam sub qnta feria cene dñi vbi agitur de olei consecratione. Scdo pp resurrectionē corpoꝝ que dño resurgente prima sabbati speraꝛ futura: ideoqz vigilam⁹ z resurgēti vigilādo cōcinimus. Tertio pp baptismi scīm quod hodie celebraꝛ: qm̄ ab illis causis sumpsit exordiū z illarū nobis tribuit fructū. Celebraꝛ eni hac die cathecuminoꝝ officium: vt ipsi xp̄o cōsepulti ad baptismū in morte cū eo resurgant: hec ergo nox pascha dꝛ qd transitus iterpretaꝛ qua trāsiuit dñs de mūdo ad patrē: de morte ad vitā: tm̄

sime

simus ꝛ nos. Pascha.n.nr̄m imolatus est xp̄s: de hoste ad pacē: de tenebris ad lucē: de reatu ad grām: de pena ad gliam: de pugnis ad victoriā. Hec nox siue pascha i q̄ resurrexit dn̄s fuit.17.luna mensis p̄mi.i.aprilis q est primus apd̄ hebreos: q cōputāt menses s3 lune cursum. Jō qdē in mēse p̄mo resu. rexit: q2 ipse est p̄ncipiū. Jtē iō i luna.17. vt p obseruatōez decalogi p̄duceret nos ad eternā requiē sabbati sui. Surrexit igr̄ tūc cū luna alta perinad desi gnādū q ecclia petere dz alta ſtutū: ꝛ scādere ad tēpla ce loꝝ. Jtē i tertia hebdomada lūe surrexit. p qd̄ tertiū tp̄s s3 grē aduenisse significauit: ꝛ ideē q cū semꝑ i lunatio ne aprilis ꝛ i plenilunio hāc solemnitatē ex iussu dn̄i ce lebrem⁹: qn̄q3 in nr̄o aprili ꝛ qn̄q3 in martio eā solēniza mus: sed cū post.12. lunatōes cōstituimus innuit q p de cē legis ꝛ duo charitatis p̄cepta ad resurrectionis gliam p̄uenitem⁹. Si ho eā post.13. lunatōes obseruam⁹ innuit q p decalogū ꝛ trinitatē p̄uenitem⁹ ad gliā3 eternitatis. Ad huc iō hec nox i plenilunio celebrat: qm̄ tūa iubar lumi nis a sole mutuat. Lūa ē ecclia: sol xp̄s q dū occidit occi dit: sed eius occasu ecclia grē plenitudine illustrat. Jtē hec nox in q̄ xp̄s resurrexit eqnoctio trāsacto qn̄.s. dies i cipiūt crescere ꝛ eē maiores noctib⁹ celebrat. Primo q2 post ignorātiā ꝓlongat de deo scia ꝛ vbi abūdauit iniqui tas supabundauit ꝛ grā. Scd̄o q2 ꝟtutes i nob crescere ꝛ vitia supare debēt. Tertio q2 p ei⁹ resurrectionē tenebre mortis ceperūt minui ꝛ dies vite cepit augeri. Quarto q2 p ip̄3 q est lumē de lumie: p̄uenit ad diē lucis eterne. Jtē hec nox celebrat in vere qn̄ post hyemis aspitatē3 flores p̄nāt ꝛ volucres iubilāt q2 pulso p̄fidie gelu mūdus flo ruit pulchritudie ꝟtutū. Et i oē3 terrā exiuit son⁹ eoꝝ: h nox ē vtriusq3 diei cōis.s. sabbati p̄cedēns ꝛ dn̄ice sequē tis. Nā vt3 nūc dies p̄cedebāt noctē nūc ecōuerso fit. Cō ditor eni i tp̄is fecit a p̄ncipio dies nālr p̄cedēt noctē s3 qd̄ diē scriptura fiat lux ꝛ fcā ē lux ꝛ ea p̄cedēte p supi⁹ hemi spiu3 ab oriēte i occidēte fc̄3 ē vesp̄e: ꝛ s̄deūte ea p inferi⁹ hemispiū ab occidēte i oriēte fc̄3 ē mn̄e. Precessit g̃ dies no ctē i signū q hō siue Adā trāsitur⁹ erat d̄ luce ꝟtutū i tene bras vitioꝝ siue q hō a die paradisi d̄scēderet ad noctē ifer ni: s̄ i r̄surrectiōis nocte artificialr̄ fec dn̄s vt nox recipro cādo p̄cedēt diē i signū repatōis scōi adeq3 nos p suā r̄sur rectiōē3 d̄ petōꝝ tenebris repauit ad lucē. Vn̄ apl̄s. Nox p̄cessit dies āt appinq̄bit. Seriati igr̄ h⁹ diei offin̄ ꝓse quētes dicem⁹. Prio p quē qūo ꝛ q̄re agni de cera hac die fiant. Scd̄o de benedictione cerei. Tertio de lectionibus ꝛ tractibus. Quarto de bn̄dictione baptismi siue fontiū vbi ēt agit de cereis cathecuminoꝝ. Quito de baptismo vbi agit de vestibus q̄s neophiti octaua die deponunt ꝛ de p̄inis. Sexto de confirmatione: Septimo de missa.

¶ Per quē qūo ꝛ q̄re agni de cera fiant. Rubrica.

IN primis Jtaq3 hac die accoliti ecclie romane faciunt agnos de cera noua bn̄dcā: vel de cera cerei paschal' āni p̄cedentis admixto chrismate q in sabbato i albis in ecclis p dn̄3 papā pplo distribuūt. Agni isti significāt agnū illū imaculatū qui tollit pctā mūdi. Cera significat eius humanitatē sic bea tus gre. dicit mel in cera diuinitas i hūanitate. Apis qdē3 q opatur cerā cū melle: nulla resoluit libidine. ꝛ hrā ꝟgo eū q est d̄s ꝛ hō ꝯcepit sine virili semie. Jn cera admiscet oleū seu crisma: q2 dn̄s nr̄ plen⁹ ē mia: q̄ p oleū d̄signat. i octaua distribuūt: q2 i octaua r̄surectōis dn̄s suis p̄mia distribuit. Rursus agn⁹ i agno cereo p̄figurat⁹ ꝛ i pascha imolat⁹ ad memoriā reducit: vn̄ btūs gre. oleū infundi istituit qn̄ paschalis agni mysteria resuauit. Vn̄ ēt cerei agni figurāt agnos nouellos de qb⁹ ecclia cātat i sabba to in albis: ꝛ iō qn̄q3 in illo sabbato siūt qd̄ ēt vsus apo stolicus docet: qm̄ in dn̄ica tunc sequēti dn̄s pa. mensa3 intrāte ꝛ agnos cereos capellanis ꝛ familiarib⁹ suis di stribuere volēte: vn⁹ acolitus solēniter portās ꝛ p̄ntans sibi agnos ip̄os dicit ter alta voce. Dn̄e. d. isti sunt agni nouelli q annūciauerūt all'a: mō venerūt ad fontes ꝛc. Hi agni a fulgure ꝛ tēpestate fideles ꝛ credētes defendūt p ꝟtutē cōsecrationis ꝛ bn̄dictionis. fane s3 q̄rundā eccle siarū cōsuetudinē cereus distribuitur in octaua pasce po pulo ad suffumigandas domos: ad significandum q in vltima resurrectione xp̄s fidelibus in premio tribuetur: ad qd̄ expressius significādū romana ecclia agnos fecit supradictos.

¶ De benedictione cerei. Rubrica.

SEcundo Loco pascalis cereus bn̄ dicit. Circa qd̄ sciendu3 est q in p̄ncipio officii tot⁹ i ecclia dz ignis extingui ꝛ nou⁹ d̄ lapide p̄cusso cū calibe vl̄ ex cristallo soli obiecto dz elici ꝛ de sarmēto foueri. Jgnis vet⁹ ve. significat legē: cuius figure i morte xp̄i ꝯplete fuerēt: ꝛ iō velut extincte cessare d̄buerūt: sed de lapide. i. de xp̄o q ē lapis angularis qui verbere crucis p cussus sp̄m san. nob effudit: vl̄ de cristallo iter solē ꝛ escā mediāte. i. de xp̄o q fuit mediator iter deū ꝛ hoiē3 q sicut testat ignē in terrā mittere veni: nouus ignis elicit dū p ei⁹ passionē vl̄ resurrectiōe3 sp̄us scūs nob effundit cui p̄bet alimētū sc̄3. i. xp̄s q ē vitis vera. Christallus quoq3 perlucida ē: xp̄i hūanitas resurrectiōe splēdidissima. Ad huc nou⁹ ignis iō bn̄dicit vt sicut ille q ē lumē idesiciēs illuminās oē3 hoiē3 veniētē i hūc mūdū igne illuminauit moysen: ita illumiet sensus ꝛ corda nr̄a vt ex his tenebris ad lumē ꝛ vitā eternā mereamur p̄uenire. Nec ē vana reli gio solēni ꝓcessione ad h⁹ ignis bn̄dictionē exire: i quo meminisse d̄bemus excūdū nobis esse ad illu3 quē iudei ext̄ castra eiecerūt. Exeamus inq̄t apl̄s ad eū extra castra iproperiū ei⁹ portātes ꝛ bn̄dicim⁹ illū cū cruce ꝛ aq̄: vt ve nos i passiōe ei⁹ p quē sp̄m scm̄ accipim⁹ idoneos eē signifi cem⁹. Rursus extinctis ecclie luminarib⁹ ꝛ igne de petra cū calibe excusso ignis aq̄ aspergit bn̄dicta: q2 extinctis aplis q lumē mūdi a xp̄o dicti sūt de xp̄o petra excussus est ignis charitatis cū calibe lācee vulnerātis dū sanguis ꝛ aq̄ de ei⁹ corꝑe sacro emanauerūt a qb⁹ habēt efficaciā sacra: qb⁹ mediātib⁹ i amore dn̄i inflāmamur aq̄ grē ꝑ/ fusi. Et attēde q sic his singul' dieb⁹. s. cena dn̄i pasceue ꝛ sabbato scō ignis extinguit sic volūt qdā: vt ē ex eis nouus ignis i memoriā passionis: vt p̄diximus accēdat. Subsequēter bn̄dicit cere⁹ ex istitutione zozimi ꝛ theo dori p̄mi papē: h btūs Ambro. bn̄dictiōe3 dictauit: quā q̄ Aug. ꝛ petr⁹ dyacon⁹ cassinen̄. mōachus al's bn̄dictiōes dictauerūt q̄ i vsu nō sūt. Bn̄dicit āt iō: qm̄ ex simplici sui nā absq3 bn̄dictiōe nō pōt trāsire ad significatiōe3 my sterii colūne ignis: de q̄ iam dicet. Bn̄dicit ēt pp gliam re surrectiōis ei⁹ quē ꝛ pr̄ bn̄dixit: ꝛ q2 p ipsū ipse xp̄s visi bilr̄ ad memoriā reducit. Bn̄dicit qdē3 ēt p̄ntē ep̄o vel sacerdote a dyacono q ē minoris ordinis: q2 xp̄s resurgēs a mortuis p̄mū Marie magdalene se māifestās voluit p debiliorē sexū gliam sue resurrectiōis aplis nunciari: vt sic nr̄e mortis initiū p mulierē i mūdū intrauerat: ita ꝛ re parationis initiū p mulierē in mūdo nūciaret. Adhuc dya conus bn̄dicēs cereū significat euāgelii p̄dicatorē q xp̄m p nobis passionis violētia corꝑaliter extinctū dz laudu3 bn̄dictionib⁹ p̄dicādo resurrectiōis luminosa grā reddere illustratū: q dalmatica induit: qm̄ dz eē celesti conuersa tione adornatus quā dalmatica ipsa designat. ¶ Porro cereus sup colūnā illuminatus significat p̄mo columnā ignis q̄ p̄cedebat i nocte ppl'3 israel. extinct⁹ ho significat colūnā nubis q̄ p̄cedebat i die p̄ma qdē3 de nocte illumi nās: ꝛ scd̄a i die refrigerās i q̄ sp̄us scūs significabat. Te nuieq3 dē i nobis colūna nubis figurā humanitatis: ꝛ colū na ignis figurā diuinitatis. Recte aūt cereus colūnā signi

ficat. Nā illic pcessit ppl'z ad mare: ubeū in quo baptiza
ti sūt: sic pspe. dit neophitos ad baptismū. Itē illic pces
sit ppl'm vsqz ad terrā pmissionis: sic pō pcedit septē die
bus neophitos ad fontes: z dñs nos pcedit vt parce nob
viā vsqz ad patriā q post finē bui' vite q septenario reuo
luit nobis pmittit. ¶ Et nota q nec i pma nec in secun
da māsione colūna pcessit ppl'z sed tertia pma: māsio fuit
in ramatha. scda i segor: tertia i erbā. Ramatha iterpre
tat cōmotio tinee. segor tabernaculū. erban firmū vel p
fectū vel signa ei': he trea mansiones his trib' dieb' dñi
coaptant. s. dieb' passionis sepulture z resurrectionis.
Nā in die passionis fuit dñs qsi i ramatha. i. i cōmotione
tinee. vz. icōmotōe iudeor q ad modū tinee vestē iconsuti
lē dñi. i. ecclesie vnitatē: imo z ipsum demoliri nisi sunt.
Sed de hac māsione qsi exiuit cū obiit z venit in segor. i.
in tabernacula cū in sepulchro latuit z tāq fortis milies
fortē dyabolū ligādo vasa eius diripuit. tabernacula. n.
militantiū sunt. Sed de hac māsione exiuit cū surrexit z
intrauit i erban. qd iterpretat firmū seu pfectū seu signa ei'
qz ipse resurgēs a mortuis iā nō morit: mors illi vltra nō
dñabitur: tunc signaculū suis fuit cū ipsis tā gliosus ap
paruit: z eos tāq colūna ignis illuminauit. Scdo cere'
sup colūnā significat xpz q nos in huius mūdi nocte illu
minat: z in die a vitior incēdio refrigerat vt pmissuz ē.
Recte qdē cereus xpz significat pp tria q in eo sūt i iacbi,
mē nāqz aiam: cera corp': z lumē diuitatē significat. Ter
tio cereus renouat' z illuminat' post bñdictionē signifi
cat nouā xpi doctrinā q est in nouo testō q ait. Mādatuz
nouū do vob: vel grāz nouā q nox dñica singulariter illu
strata est. vz. xpi resurrectōez q resurgens a mortuis ap
paruit in carne gliosus: z splēdore diuitatis illuminatus.
Hui' eni cerei cerā apes mater sine pcubitu eduxit: z xpi
carnē virgo Maria cōcepit z pepit z in carne deū qsi mel
in cera pferēs inuiolata pmāsit. Incipit āt cerei bñdictio.
Exultet iā angelica turba. de hoc eni ē exultatio q extra
xit suos de iferno z de ei' victoria. Ascēdit. n. sup occasuz
dñs nomē illi: z h salutat ppl'z dicēs. Dñs vobiscū vt illū
reddat beniuolū z attētū. Ceterū lumē cerei seu ei' signifi
catio duplex est: significat. n. spm scm quo xps plen' fuit
z gloriā resurrectōis ei'. Scdm pmū mysteriū in qbusdā
ecclijs cereus a pncipio bñdictōis accēdit qz xps ab ini
tio sue pceptōis spū scō fuit repletus. Et vba bñdictōis
in h psonare vident. Nā stati circa pn'm dr. Gaudeat se
tellus tātis irradiata fulgorib': z postea subdit letet mr
eccli a tāti luminis adornata fulgorib': z postea dyaconus
rogat circūstātes cū eo miaz dñi inuocare ad tā mirā bui'
luminis claritatē: qd l3 de significato itelligat. s. d xpo pue
niēs tñ vt vt z ipz significās ei aliq mōi pot fieri pōt tñ
dicat: z ei' silitudinē gerat. Quātū ad alterū vō mysteriū
vz q lumē gliaz r̄surrectōs significat. In qbusdā ecclijs
illūinatio cerei vsqz post appōnez incēsi defert. infigit. n.
ipsi cereo dyacon' qnqz grana thuris in modū crucis cū
dicit. Suscipe scē pr hi' incēsi sacrificiū vesptinū: sigdē
passio saluatoris reuera fuit sacrificiū vesptinū legis: iux
illō. eleuatō manuū meaz sacrificiū vesptinū: qz fuit i ve
spa mūdi. i. i sexta etate factū: z i vespa diei: q grana thu
ris designāt aromata q mlieres emerūt vt vngerēt cruci
fixū. Emerūt eni ad lraz aromata vespe sabbati: qz sab
bato siluerūt pp festū sabbati: z ōndit ecclia se illā deuo
tionē hre i aromatib' fructū: vl qnqz grana significāt qn
q plagas i cruce receptas. Post h aliquātulū iferi' fit ce
rei illuminatio qz post passionē secuta ē resurrectōis glia z
lucet cathecumis' añ baptismū z post vsqz ad octauas: ad
notādū q xps lucet ecclie vsqz i diē iudicij. In cereo etiā
affigit tabula seu carta scripta: q significat tabulā i q pi
lat' scripsit. Ihs naza. rex iudeor: quā vidim' parisius
i capella illustris regis frācor vna cū spinea corona z fer
ro z hasta lācee z cū purpura q xpz iduerūt z cū syndone
q corp' fuit inolutū: z spōgia: z ligū crucis z vno ex clauis
z aliqa religio mltis. Et cū cere' xpz significet merito i di
cta tabl'a iscribit ānus dñi tc currēs cū ei' icarnatōe qz i
cereo notat q xps ē an' āuqu' z magn' plen' dierz: ideo ā
iocarna pte sub ci. d āno solari dicit: Ideo āt xps an' di: qz
sicut i āno dierz hr mltitudo fructuū: ita z i xpo fuit z ē mlti
tudo oiuz bonor. hz. n. xps suos mēses: vt sunt duodecz
apli. z suos dies: vt sūt oēs fideles: suas horas vt sūt neo
phiti. Scribit ēt i illa tabula ān' ab origie mūdi currēs
ad notādū q ipe ē alpha z o. Scribit ēt ibi i itio vl cra z
epacta d qb' sub ci. d āno solari dicet ad notādū q hoiuz
actōes z tpor successiōes p dei dispōnē ordinant. In q
busdā ecclijs addit alter cere' mior: pm' maior pfecrat
i psonā xpi dicētis. Ego suz lux mūdi: alr i psonā aplor
qb' ipe dñs inqt. Vos estis lux mūdi: vterqz cere' pcedit
cathecumios ad baptismū z apli nos ad terrā pmissiōis.
Itē xps p se illuiat ecclā: illuiat ē illā p aplos q p pcepta
diligēter iueni z obsuare dbemus qd ōndit ex illuiatōe
alior cereor q ab alijs duob' illuiant. In plerisqz vero
ecclijs duo alij pui cerei accēdunt a maiore: z statuit vn'
ab vna pte cerei bñdicti ali' ab alia: q significāt scōs uo
ui z ve. te. q p xpz illuiati sūt z p doctrinā aplor z pphe.
q cū xpo cōcordāt. Illi āt tc. Ecclie luiaria ex igne maio
ris cerei accēdunt ad figurādū q ignis spūs sci a xpo p
cedit: z q nō solū pphe z apli. q p duos cereos significant
vez ēt oēs ecclie fideles a xpo illūinati sūt: q tō sūt duo:
tū q a apli bini ad pdicādū missi sūt: tū qz discipli z alij il
luminati a xpo gemina charitate seruēt: z tā vbo q exē
plo lucēt. Possūt ēt ipsi duo cerei cathecumios significare q
a lumine maioris cerei accēdunt: qm a lumie xpi opz ca
thecuminos illuminari. Lumē qdē xpi est ei' glia z do
ctrina: q p sequētes lectōes intelligunt seu insinuantur.

TErtio lococirca lectiōes z circa tra
ct' sciēdū q lectōes q xpi gliaz
z doctrinā significāt: iccirco carēt titulo: qz
cathecumini nōdū sūt ciues hierusalē z scri
ptuas ignorāt: z noia ciuiū hierusalē igno
rāt. Vñ ne eis noiarent noia doctor veteris vel noui testi
sorte pot' pténerēt q venerarent. Carēt ēt titulo: qz xps
caput nrm nōdū redditū est nobis. Legunt quoqz sine to
no: qm i eis iūpiētes z cathecumini simplices istruunt.
Lectiōes aūt i qbusdā ecclijs legunt qttuor: in qbusdam
sex. i qbusdā. 12. z i qbusdā. 14. Qui qttuor legūt ideo fa
ciūt qz doctor cathecuminor dz eē cōuiuator eor. dz. n.
eis pare puiuiū i mēsa sacre scripture: q p mēsam q in ta
bernaculo dñi fuit significat. q 4. pedes habuit qz sacra
scriptura qttuor modis exponit. vz. historice: allegorice:
tropologice: z anagogice: qd plen' dcm ē in phemio hu
ius libri. Prima lectio. In pncipio creauit de' celū z ter
rā que est Gen. i. c. historiā mōstrat. Ad lraz eni scā sūt q
ibi dicunt de creatōe celi z terre z alior: tc: z d hoie qui
factus ē ad imaginē z silitudinē dei tc. z sic de alijs. Se
cūda lectio. s. factū est in vigilia tc. que est. Exo. 14. c. pri
net ad allegoriā. Tertia. s. Apphēdēt septē mulieres tc.
que ē Isa. 4. c. ad tropologiā. Quarta. s. Hec ē hereditas
seruor: que est ibidē. 5. c. ad anagogē. put infra patebit
Verū si diligenter attēdere volumus pma lectio z secun
da tā ad pmū q ad scōm pedē ptinēt: tertia poti' ad scōz
q ad tertiū. Prima ptinet ad scōm pedē sicut ad pamū.
nā que in ea historice dicunt allegorice exponūtur: verbi
grā. Fact' ē hō xps ad imaginē z silitudinē dei: mascu
lū. i. xpm z feminā. i. ecclesiā creauit eos. Verū etiā ptinz
ad scōz: pti ad tertiū refert: qz opa sex dier coaptant opi
bus lucis spūalis: qz interi' reformamur z illuiamur.
Nempe opus pmi diei fuit lux q significat illuiatio fidei
Opus scōi diei fuit firmamētū qd diuidit aqs supiores
ab aquis

ab aquis iferioribus: hoc est fundamētū sacre scripture
qd diuidit aq̄s supiores. i. angelos: ab aq̄s iferioribus. i.
hoībus q cono indigēt. Opus tertie diei fuit segregatio
aquarū ab arida. i. segregatio eoꝝ q dediti sūt fluxui car
nalium voluptatū: q quēadmodū aque se z alios ꝗtiant
ab his q ad modū aride sitiūt fontē aq̄ vite vt possint fru
ctificare dicētes. Sitiuit aīa mea ad deū fontē viuū zc.
Quarte diei opus est luminaria in firmamēto: hec lumi
naria sūt doctores q inherentes firmamēto sacre scriptu
re iferioribꝰ lumine sciē lucēt. Quinte diei opus est crea
tio pisciū z auiū ex aq̄s p que intelligunt renati ex aq̄s
baptismatis: quoꝝ qdam bn̄ficio baptismatis vtunt ad
modū pisciū vt puuli: qdā vero alis gemine charitatis ad
instar auiū volāt ad supiora vt boni adulti. Vn̄ in pma
lectiōe dr. Spūs dn̄i ferebat sup aquas. s. baptismū. In
aq̄s tn̄ aūt pisces. i. curiosi: aues ꝓo. i. baptizati ad ce
lestia volāt. Sexte diei opus ē creatio aīaliū de terra. Si
qdē terra caro nr̄a est: ex qua creant aīalia cū ex ea pce
dunt opa viua: z interior hō nr̄ reformat vt in eo imago
z silitudo dei relucēat sm q dcm̄ est: ibi. Factus est hō ad
imaginē z silitudinē nr̄am. ¶ Rursus p pmā lectionē in
struunt baptizādi ne credāt manicheis. q dicūt oia hec
visibilia a rege tenebraꝝ fore creata. post illā pmā lectio
nē nullū sequit canticū: sūt eni quattuor cātica sicut quattuor
lectiones: post duas primas sequit vnū cāticū: z post vl
timā duo cātica sequunt. Post pmā ḡ nō sequitur canticū
qꝛ in eo agit de primo hoīe q creatus deū nō laudauit sz
peccauit: z in eo oēs peccauerūt. ideoq; potiꝰ deberet seq
luctus q̄ cāticū qd est exultatio mētis habita de eternis
Quia vero pmus hō p oblectamēta peti glīa excidit: z
ad eā redire possumꝰ si rōne cōtra petōz stēterimꝰ: iccirco
orat sacerdos post lectionē dicēs. Deꝰ q hoīez mirabiliter
collocasti: z mirabiliter creasti z mirabiliꝰ reformasti
da nob̄ pcta oblectamēta peti rōne psistere: vt ad eterna
gaudia puenire mereamur. Et ico ē q ipse dicit q hoīez
mirabiliter creasti z mirabilius reformasti: innuit q i pre
cedēti lectione historice agit de hoīs creatōe: z allegorice
de eiꝰ redēptōe. i. de illo p quē est facta redēptio. In scda
quoq; lectiōe est historica narratio: sz ipsa ptinet ad scdz
pedē mēse: qꝛ qd ibi historice dr allegorice intelligit. Nā
sicut in mari rubro submersis egyptiis liberati sūt hebrei:
ita z i baptismo submersis vitijs z petis liberat ppls dei.
Vn̄ post illā lectionē sequit cāticū letitie z exultationis.
vz. Cantemus dn̄o. Exo. 15. ca. i quo exultat ppls xpianꝰ
q a spūalibus egyptijs p baptismū est liberatꝰ: sicut iudei
a corpalibꝰ z iō sacerdos orat vt dn̄s salutē gētiū operet
in aq̄s baptismatis mysterio quo ipse pꝛ ppłm: ab egy
ptijs liberauit: Per egyptios qdē petōres: p mare rubrū
baptismus intelligunt: ex qbꝰ egyptijs neq; paruꝰ neq;
magnꝰ remāsit: nec ēt baptismo magnū vel paruū petūz
remanet: qd i pnia facile nō pringit. Recte igit subijcit
cāticū illud Cātemus dn̄o: qꝛ sz qdiu hō in petō est deuz
laudare nō pōt: qꝛ nō est speciosa laus in ore petōris: tn̄
cū liberatus ē pōt cātare dn̄o pmū canticū. s. de liberatio
ne sua. Tertia lectio que ē Isa. ptinet ad scdm pedē mēse
scz ad allegoriā sz ad tertiū. s. ad tropologiā vtcūq; vals at
coaptari. In ea. n. cōtinētur scta xpi z eccłie. Scm̄ xpi
vbi notat vbi dr. Apphēdēt septē mulieres virū vnum.
Mulieres septē sūt septē dona spūs sci in baptismo colla
ta: que apphēderūt vnū virū. i. xpm vt in eo plene quie
scerēt: qd in alio hoīe facere nō poterāt vitijs z petis ipe
dientibꝰ. Sequit ibi. Panē nr̄m comedemꝰ: qd ad ipm
spūz scūz cuiꝰ hec dona sunt refert. Nā spūz scūm panē
suū comedere z vestimētis suis cooperiri: nihil aliud est
q̄ ipsuz eq̄litatē pr̄is z filij possidērē nullo idigere. Po
stea subiungit: Tantūmō inuocet nomē tuū sup nos. i. il
li i qbꝰ erit hitatio tua a noīe tuo xpiani dicant aufer op
probriū nr̄m qd. s. a malis hoībꝰ passi sumꝰ a qbꝰ sepe p
vitia z pcā expulsi sumꝰ. Hec ē ḡ allegoria. Moralr āt p
septē mulieres itelligunt hoīes septiformi gr̄a repleti. i.
sapiētes: itelligētes: ꝯsulētes: fortes: sciētes: pij: timorē dn̄i
hn̄tes: q apphendēt vnū virū. i. xpm ei p fidē z charitatē
adherēdo. hi dicāt q in lectiōe ipa sequit. s. Panē nr̄z co
medemꝰ. i. corpꝰ tuū qd est nr̄ panis: qꝛ nobis ad refectio
nē datus vestimētis. s. bonoꝝ operū ꝯ frigus peti coopie
mur. Inuocet tm̄mō nomē tuū sup nos: vt. vz. a te xpia
ni dicant. Aufer opprobriū nr̄m. s. ne serui dyaboli no
minemur. ico ꝓo qd sequit. Si abluerit dn̄s sordes filia
rū syon z lauerit sanguinem hierusalē de medio eiꝰ in spū
iudicij z spiritu ardoris: notat scm̄ eccłie: per sordes no
tat leuiora petā: p sanguinē grauiora. Leuiora. n. petā la
uat dn̄s in spiritu iudicij. i. leuioris correctionis grauio
ra in spiritu ardoris. i. grauioris satisfactionis. Notat
igit in hoc effectū baptismi: qꝛ dn̄s tā grauiora petā q̄ le
uiora tollit p baptismū. Post hāc lectionē sequit cāticū
qd est pmū cāticū synagoge. s. Facta est vinea dilecto meo
Isa. quīto ca. Vinea eni ad l'raz synagoga ē sepes circa eā
sunt obseruātie legales: turris in ea est teplū: torcular al
tare holocausti: z in eis scta eccłie nihilominꝰ itelligunt
Vinea. n. est eccłia q facta est in cornu illo. s. de quo scri
ptū est. Erexit cornu salutis nobis: hoc cornu est xp̄s: z
vinea facta est in loco vberi: xp̄s est locus vber: de quo di
ctū est. Mons dei mons pinguis. Circa hāc vineā sepes
ē diuina ꝓtectio. fossa timor dn̄i. turris est xp̄s de quo dictū
est. Esto nobis dn̄e turris fortitudinis. torcular crux xpi
de quo dictū est. Torcular calcaui solus. Et qa in lectio
ne in cantico exprimuntur facta eccłie z synagoge: iccir
co sacerdos orat dicēs. Deus q nos ad celebrandū pasca
le sacrm̄ vtriusq; testi paginis istruis. vtriusq; testamen
ti: dicit vtrumq; testamentum: z subdit. Da nobis intel
ligere misericordiā tuā vt ꝑ ꝑceptione psentiū munerū fir
ma sit expectatio futuroꝝ. Misericordia dn̄i quā nos in
telligere optat ē remissio petōrū in baptismo. psentia igi
tur munera sūt spūalia dona que in psenti percipimus.
Quarta lectio ē. Hec ē hereditas seruoꝝ dn̄i. iustitia eoꝝ
apud me dicit dn̄s: z ptinet ad quartū pedē. s. ad anagogē.
Nempe sicut ex pdictis patet in pma lectiōe instruit hō
de sua formatione. in scda z tertia de reformatione q̄ fit
i baptismo p Iesuz christū: vn̄ iā nō restat nisi q istruat
cathecuminis de vita hēa z de bonis moribus per quos
ad eā venit que in hac quarta lectione docent. Si quidē
vita eterna ē hereditas que seruis dn̄i debet: z iustitia
eoꝝ est apud eū. Nā meritis eoꝝ iuste debet: vt apud euz
eternaliter qescāt. Ea ꝓo que sequunt ad bonos mores p
tinēt: vt illō. Audite audiētes me z comedetis bonū z de
lectabit in crassitudine aīa vr̄a: p bona itelligit ipsuz xp̄z
vel verbū eius quo oia reficiunt. Vn̄ notās delicias aīe
nō carnis: dixit. Delectabit i crassitudine aīa vr̄a. Hanc
lectionē sequunt duo cātica in qbusdā eccłijs. In ea. n.
agit de hereditate eterna que erit i duobꝰ. i. in glīa aīe z
corpis: sed cōuenientior est rō qa in ea agit de duobꝰ. s. de
bonis moribus z vita beata vt dictū est. Primū canticū
scz. Attēde celū: qd ē. Deutro. 32. ad bonos mores ptinet
vn̄ verba cātici huiusmōi verbis lectionis in plerisq; rn̄
dent. In lectione igit dr. Feriā vobiscū pactū sempiter
nū: misericordias dauid fideles: z in cātico dr. Deus fide
lis z absq; vlla iniquitate: tibi dicitur. Quomodo descē
dit ymber z nix de celo z illuc vltra nō reuertit: sz inebri
at terrā z germinare eā facit: hic dicit. Quasi ymber sup
herbā z nix sup fenū zc. Et qꝛ bona opa que facimꝰ sūt
ad dei glīaz referenda: iccirco circa finē lectionis dr. Da
te magnificētiā deo vestro. Attēdens ꝓo sacerdos cathe
cuminoꝝ aīos esse deuotos: z ad baptizandum esse para
tos: orat q dn̄s quos aqua baptismatis abluit cōtinua

ptectione tueatur. Posica sequitur canticū in personā cathecuminoꝝ rñdentiū se affectare baptismū: vt p hoc ad visionē dei puenīat. Unde cātaf. Sicut ceru⁹ desiderat ad fontes aq̄ꝝ: ita desiderat aīa mea ad te de⁹. Sup q̄d dicit Aug. q hoc i psona cathecuminoꝝ dr̄ desiderātiū ad fontē baptismi puenire: sic ceru⁹ desiderat ad fontes aq̄ꝝ venire. post exponit desideriū suū cathecumin⁹ dicēs. Sitiuit aīa mea ad deū fontē viuū. q. s. ꝛ appa. a fa. dñi q̄si dicat: si nō in ingressu: si nō in ꝑgressu satiabor in ꝓuentu. Hoc desideriū ꝯfirmat sacerdos orās ꝛ dicēs. Ut desiderius celestib⁹ accēsi fontē vite sitiamus. Qui aūt sex lectiones legūt hoc faciūt: qꝛ p christi passionē ꝛ resurrectionē mūdus sex dieb⁹ perfectus: redēptus: ꝛ reparatus ē: vel pp senariū numerū q ꝑfectus est: vel qꝛ cathecumini ad sex opa misericordie inducant. Nūc tāgamus ꝯsuetudinē ecclesiaꝝ duodeci lectiones legētiū: qd̄ faciūt in honorē duodecim aplorū a qb⁹ post xp̄m ois doctrina xp̄ianitatis processit a qua cathecumini illuminanf: ꝛ ibi q̄nq̄ legūt sex grece ꝛ sex latine: qꝛ xp̄s a iudeis ad gētes translat⁹ est. greca eni ꝛ latina lingua sunt pncipaliores inter alias: ꝛ per eas apte totū genus oiuꝫ gentiū reparatū per xp̄m intelligimus. Uerū ꝛ si pmissi legāt duodeciꝫ lectiones: nō tñ cantāt nisi q̄ttuor cantica pdicta. Post quartā nāq̄ lectionē cantāt primū cāticū: post octauaꝫ scd̄m: post vndecimā tertiū: post duodecimā q̄rtū. Pria lectio ē. In principio creauit de⁹ celū ꝛ terrā: in qua hō ad imaginē dei fact⁹ docef. Sed hec imago pene amissa p petūz restauraf per baptismū. Unde sequif scd̄a lectio. Noe vero cū esset ꝛc. que ē Gen. 5. in fine ꝛ. 6.. 7. ꝛ. 8. c. in q̄ ondi tur q oēs perierūt in diluuio: exceptis illis qui in archa saluati sunt. diluuiū est baptismus: archa est ecclia. oēs eni q extra eccliaꝫ baptizanf pereunt: ꝛ illi soli q sūt in ecclia merito saluanf: ꝛ qꝛ post baptismū dꝫ eē paratus ad tentationē: ideo sequif tertia lectio. Tentauit deus abrahā que ē Gen. 22. c. in qua Isaac legif a patre oblatus: ꝛ aries pro eo imolat⁹: ꝛ ita filius dei p nobis oblat⁹ ē sꝫ nō eius diuinitas: imo eius corp⁹ p nob est imolatuꝫ. Et qꝛ in passione dñi maiorē efficaciā baptism⁹ recepit: ideirco sequif q̄rta lectio. s. Factū est in vigilia matutina in qua ondif q i mari rubro submersi sūt egyptij ꝛ liberari hebrei. Sacerdos eni est Moyses baptismus mare: cereus colūna ignis: cathecumini egyptij baptizari hebrei. Tres pme lectiões sumpte sūt de gene. q̄rta de exo. quā sequif canticū filr de exo. sumptū qd̄ est canticuꝫ victorie. quinta lectio est. Hec ē hereditas: sūpta de Isa. in qua agif de baptismo ibi. Sitiētes venite ad aq̄s: vbi inuitanf ad baptismū. Sexta lectio est audi israel. sumpta de baruch. c. 3. sed cōueniētius dr̄ sumi de Hiere. qꝛ q̄cq̄d scripsit baruch de ore hiere. sūpsit. In ea agif de xp̄i resurrectione q̄ in baptismi imersione significaf ibi Post hec i terra visus est ꝛ cū hoib⁹ ꝯuersatus ē. Septima est. Facta est sup me man⁹ dñi: sūpta de ezechiele. 37 c. in q̄ agif de generali resurrectione cui⁹ cā ꝑcessit resurrectio xp̄i: ibi. Ossa arida reuiuiscūt. Octaua ē. Apphēdent septē mlieres virū vnū sūpta est de Isa. in qua xp̄i ecclie sacr̄m exp̄mif ꝛ ē baptism⁹: ibi Cū abluerit dñs sordes ꝛc. Post quā seqtur cāticū Isa. i psona ecclie. vꝫ. vinea facta ē. Nona est. Dixit dñs ad moysen Exo. 12. c. i q̄ sub figura agni imolati xp̄i passio p nobis imolati exp̄mif. Decima est factū ē v̄bū dñi q̄ est Jone. 3. c. Sub figura eni ione i mari pieci ꝛ a ceto absorpti ꝛ tertia die euomi significanf passio sepultura. ꝛ resurrectio xp̄i. vndecimā scripsit Moyses. ꝛ ē Deutero. 31. c. i fine: quā sequif suuꝫ cāticū Attēdite celi: i q̄ pmittunf pmia renat̄ qb⁹ in lectiōe lex dñi pponif. Duodecima est. Nabuchodonosor. Dan. 3. c. in q̄ figurate ondif q sicut angelus in camino ignis flāmā extinxit: ita spūs scūs p baptismū flāmā pcti extinguit. Unde cathecumini baptismū desiderātes cātāt cāticū. Sicut ceruus desiderat ad fōtes aquaꝝ: qd̄ sumptū ē de psal. Ad orōnē aūt q̄ post hāc lectionē sequif nō dr̄ flectamus genua in detestationē eius q Nabuchodonosor rex in cōtemptū dei coegit populū genua flectere ante statuā aureā quā erexerat. Romani pro dicūf legere. 24. lectiões: duodeci grece ꝛ duodeci latine: pp cāꝫ scriptā sub sabbato quarte hebdomade aduētus. Primo legūt duodecim grece iuxta translationē septuaginta interpretuꝫ que est autentica apud grecos: postea duodecim latine iuxta nostraꝫ: ꝛ vt significēt cathecuminos fundari supra fūdamētū aploꝝ ꝛ ꝓphetaꝝ: postea descēdunt ab baptismū cū cātico. Debēt eni eē fōtes in ecclia ꝛ nō alibi: quia mater est ex qua noua ꝓgenies generaf. Quicūq̄ ergo numerus fuerit in lectionib⁹ q̄ttuor tm̄ sunt cantica. Est aūt canticū scōꝝ intercessio facta pro cathecuminis vt ecclie iunganf: sicut ꝛ cantus post baptismū est grārum actio d̄ ꝯiunctis: ꝛ intercessio vt ꝑseuerēt. Ideo aūt cātica cantanf: qꝛ cathecumini quoꝝ est huius diei officiū: futuri sunt in ꝑximo de cetu centū quadraginta quattuor miliū cantātiū canticū nouū. Cantanf etiā ꝓpter futurā renouationē in verā inocētiā q̄si iā factū sit qd̄ cito futurū sit. Ex psona eni eoꝝ cantores cantica canūt que ceteri cantare nequeūt: q̄si imaculati iterū post baptismuꝫ. Uocanf aūt cātica qꝛ cantanf: vel qꝛ libri vñ excerpta sunt cantica siue carmina vocanf. De primo scriptū est. Nūc cecinit moyses ꝛ filii israel carmen hoc dño: de scd̄o sic. Cantabo dilecto meo canticū patruelis mei. de tertio sic. Scripsit Moyses canticū. d̄ quarto ꝛ de oibus ita dicit Aug. in pfatione cantici. Sicut ceruus. Ideo q̄ttuor cantica dicunf: qꝛ scripture de quib⁹ cathecumini instruunf quattuor habēt intellect⁹. Primū canticū hꝫ intellectū historicū. Scd̄m allegoricū. Tertiū morale. quartū anagogicū. q̄ꝛ vnūq̄dq̄ subdif lectioni in eodē dogmate cōsistenti. ac id vltimis quattuor lectionib⁹ que de bonis morib⁹ ꝛ celesti patria disputāt ꝯiūganf duo cātica que de eadē materia loquūtur vt pmissū est. Illud quoq̄ notabile est q quotcūq̄ fuerit lectiones semp orōnes sequentes ad lectiones ꝛ tractus respiciūt ꝑcedētes: ꝛ est ꝑposterus ordo: alias eni pmo sacerdos orat. secūdo legit lector: ꝛ exinde succinit cantor: hic pro primo legif vt neophitis doctrina fidei pponaf: secundo cantatur in psona illorū vt recognoscaf quanta sit deuotio ꝛ hilaritas baptizandorum: qua cognita sacerdos orat cōfidēter: vt eoꝝ deuotio nō deficiat sed incrementa suscipiat: ꝛ sicut i lectionib⁹ tituli supprimunf: sic eadē rōne orōnib⁹ Dñs vobiscū subtrahif. ¶ Et nota q in h̄ officio lectiōes sunt q̄si ꝑcs magistroꝝ: cantica quasi beniuolentia auditoꝝ. Orōnes sacerdotis ꝛ rñsio populi. s. amē. sunt quasi ꝯfirmatiões beniuolentie ꝑcedentis. Itē hodie i lectionib⁹ ꝛ letanijs senes precedūt ꝛ iuuenes subsequunf: vt infra dicef.

¶ De bñdictione baptismi seu fontiū vbi etiaꝫ agif de cereis cathecuminorum. Rubrica.

Quarto loco de bñdictione fontiuꝫ seu baptismi dicturi pmittimus. Ideo eni fit hac die baptismus: qꝛ in eo cōsepulti sumus xp̄o: ꝛ pp h̄ baptizādus ter imergif ꝓut infra dicef. Scd̄o id qa baptismus priu a passione ꝛ p̄tꝫ a resurrectione vim suā accipit a passione ablutionem a pctis a resurrectione gr̄e inouationē. Tertio qꝛ sicut dñs tūc liberauit āntiquos pñes a carcere ifernali. vñ Isa. Habitātib⁹ i regione vmbre mortis lux orta ē eis: ita ꝛ hac die liberanf a pctō originali. ¶ In fontiū bñdictione ꝛ in cathecuminoꝝ imersione quidā vtunf simplicibus ꝛ lineis indumentis: pp rōneꝫ scriptā in pma pte sub ti. de altaris dedicatiōe. De letanijs que in bñdictione baptismi dr̄ ifra dicef. ¶ In

bñdictione

bñdictiõe baptismi sũt sex q̃ñ sacerdos orat aquã manu tãgit: vocẽ mutat: cereus imergit̃: 7 alij cerei illuminant̃ insufflat sacerdos: 7 crisma miscet. Primo ergo orat deũ patrẽ vt p ihm xp̃z iploret spm̃ sc̃ũz vt in fonte descẽdat ideoq3 in modũ oꝛõnis legit: s3 añ oia ab astãtib⁹ sibi ca prat b: niuolẽtiã saludãdo eos dicẽs. Dñs vobiscũ: 7 illi rñdẽt. Et cũ spũ tuo: q̃si dicãt: dñs sit tecũ in isto sacro p ficiẽdo. q2 sine eo nihil potes: post sacerdos alloquit̃ dñz: quasi longe positũ rogans vt velit adesse p̃sens dicens. Oĩpotẽs sempiterne deus adesto magne pietatis tue my sterijs. adesto sacramẽtis 7c. Sed q2 vĩt sacerdoti q insuf ficiens sit 7 indignus ad inuocãdũ tã magnũ dñm: ideo iterũ circũstantes monet 7 vocẽ mutãs dicit. Sursũ cor da: 7 ipsi rñdent habemus ad dñm. Iterũ q2 dñs dicit. Adhuc te loquẽte ecce assum: intelligens iã dñm esse p̃sen tem monet alios secũ gr̃as ei agere dicẽs. Gratias aga mus dño deo nr̃o: 7 ipsi respondent. Dignum 7 iustum est: postea sacerdos dño tanq̃ p̃senti familiariter loquẽs dicit. Vere dignũ 7 iustũ est equũ 7 salutare 7c. 7 postea addit. Qui inuisibili potẽtia tua sacrorũ tuorũ mirabilr operaris effectũ 7c. Postea ponit duo in quib⁹ significa tũ est baptismũ. Primũ in exordio mũdi nascẽtis. Scdm̃ in purgatione mũdi inocentis. Primũ est cũ dicit. De⁹ cuius spũs ferebat̃ sup aq̃s: vt iã tũc inter ipsa p̃mordia mũdi v̄tutẽ sanctificationis aquarũ natura cõciperet. i. ex cõceptura magnificaret̃. Scdm̃ cũ subiũgit. De⁹ q no cẽtis mũdi crimina p aq̃s abluẽs regenerationis spẽm in ipsa diluuij effusione signasti: vt vnius eiusdẽq3 elementi mysterio 7 finis esset vitijs 7 origo virtutibus 7 respice in faciem ecclesie tue 7c. 7 terminat hanc oꝛõnem vt tue ma iestatis imperio sumat vnigeniti tui gr̃az de spũ scõ. Dein de ter tãgit aquã manu. Primo diuidẽs aquã in modũ crucis: p quã vt p̃missum est baptism⁹ maximã efficaciã recipit: vt aq̃ spũ scõ fecundet̃ 7 spũs imũdus expellat̃. De fecũdatione spũs dicit. q hãc aquã regenerãdis hoi bus p̃paratã archana sui luminis admixtiõe fecundet 7c. De expulsione demonis dicit. Procul ergo iubente te dñe ois spũs immundus abscedat 7c. vsq3 ibi. Nõ inficiẽdo corrũpat: scdo aquã manu tãgit: vt eã p inuocatiõez sancte trinitat̃ muniat: ne hostis ab illa expulsus redeũdi hẽat p̃tãtẽ. Vñ tãgẽdo dicit. Sit hec innocẽs 7 sancta creatura libera ab oĩ impugnationis incursu 7c. qđ ex adiectiuis ibi positis p̃uincit̃: q2 fons viuus ad patrẽ: aqua regenerãs ad filiũ: vnda purificãs ad spũz scũz refert̃. Tertio aquã tangit: cũ eã in quattuor p̃tes p̃ijcit: vt iã dicet̃. Trin⁹ igit̃ aque tactus trinã sancte trinitatis operationẽ figu rat. Hac oꝛõne finita bñdicit aquã dicẽs. Unde bñdico te creaturã aque p deũ viuũ 7c. vbi trĩ vtit̃ verbo prime p̃sone dicẽs. Bñdico te. qui p̃mo vtebat̃ verbo scẽe diri gens sermonẽ ad deũ: vel tertie loquẽs de ipso vel de re bñdicẽda: vtit̃ ergo nunc verbo prime p̃sone vt ondat se hoc facere ministerio: qđ dñs facit auctoritate: 7 sicut in baptismo dñi affuit trinitas: ita 7 in nr̃o baptismo tria adesse ostendit patrẽ adesse ostendit cũ dicit. Benedico te creaturã p deũ 7c. 7 filiũ cũ dicit. Benedico per iesum xp̃m: 7 spm̃ scũz circa finẽ cũ dicit. Descẽdat in hãc ple nitudinẽ fontis virtus spũs scĩ. ¶ Sed nota q in bñdi ctione que est p patrẽ ponunt̃ quinq3 miracula in aqua facta ante aduẽtũ xp̃i: 7 in bñdictione que fit p filiũ alia quinq3 miracula in aqua facta post aduẽtũ ei⁹ l3 nõ oĩno eodẽ ordine facta sint quo ponũt̃: tñ quãtũ ad mysteriũ rõnabiliter ordinant̃ 7 posteriora p̃grue p̃orib⁹ coaptã tur priora hoc ordine ponunt̃. p̃mo qui te separauit v̄bo ab arida: secundo cuius spũs. s. ferebat̃ super te tertio q te de paradiso manare p̃cepit: quarto q te in deserto amarã suauitate nitida fecit esse potabilẽ quinto 7 sitienti popu lo de petra p̄duxit. Posteriora sic ponũt̃. Primo q te ica

na galilee mutauit de aqua in vinũ. Scdo q pedib⁹ sup te ambulauit. Tertio q in te a Ioãne baptizat⁹ est. quar to q te vna cũ sanguine de latere suo produxit. quinto q te oẽs gẽtes a discipulis baptizare p̃cepit. In oibus ent his baptismus exp̃mit̃: 7 posteriora p̃oribus p antitheto sim rñdẽt. Ibi nãq3 i p̃mo miraculo aq̃. s. baptismi v̄bo sepata ab arida accedẽte v̄bo terrenitatẽ pccõrũ a nobis separat: 7 hoc in p̃mo. Silr in baptismo aqua mutat̃ in vinũ q2 tristitia peccatorũ expulsa mens nr̃a q̃dã spũa li letitia inebriat̃ q per vinũ intelligit̃. vñ vinũ letificat cor hois. Aquã in vinũ mutari est timorẽ de pctis p̃uer ti i exultationẽ mentis. Itẽ ibi dĩ in scdo miraculo: cui⁹ spũs ferebat̃ sup aquas. 7 hic silr in scdo dicatur. q pedi bus sup te ambulauit. 7 hec duo bñ p̃ueniũt. q2 i baptis mo sicut i alijs indiuisibilis est operatio patris 7 filij 7 spũs sancti: 7 vtrobiq3 dicit̃ sup. q2 gr̃a que p̃fert̃ ĩ superna ẽ 7 vt notet̃ q dñs potẽtiã suã nõ alligauit. Itẽ ibi dici tur in tertio. q te de paradiso 7c. hic. q in te a Ioãne bapti zat⁹ ẽ. quia gr̃a de paradiso manẽs aq̃s i baptismo ẽ ifu sa. vñ de baptismi gr̃a ecclesia p̄fluẽs i q̃ttuor p̃tes orbis dilatata est. qđ quodãmodo factum ẽ qñ dñs baptizat⁹ est a Ioanne: quia tunc omnes aque vim regeneratiuã susceperunt. Rursus ibi dicitur in quarto: q te i deserto amarã suauitate nitida fecit potabilez. hic dĩ. q te vna cum sanguine de latere suo produxit: q2 in gẽtilitate que prius erat a dño deserta: aqua baptismi reficiẽdi mẽtes 7 sanãdi habet effectũ. Dulcorata. autẽ fuit aqua: q2 p passionẽ crucis maxime baptismus plenã recepit effica ciam: vnde in cruce de latere dñi aqua p̄fluxit. Itẽ etiã ibi in q̃nto dicit̃: 7 sitiẽti populo de petra p̄duxit: hic v̄o dicit̃: qui in te oẽs gentes p discipulos baptizare p̃ce pit: q2 baptismus a petra xp̃o originẽ habens populũ eũ desiderantẽ reficit. Non enim p̄dest baptismus nisi sitiẽ tieũ id est desiderãti vel in se vel in alio. Vñ discipulis p̃ceptũ est vt babtizarẽt oẽs gẽtes in noie patris 7 filij 7 spũs sancti sicut in vltimo Matth. dicit̃. ¶ Hic est no tandũ q vbi dĩ: qui te de paradiso manare 7 in q̃ttuor fluminib⁹ exire 7 totã terrã rigare p̃cepit: ibi sacerdos aquã manu in quattuor p̃tes effũdit vt ostẽdatur q gr̃a baptismi in quattuor p̃tes orbis sit dilatata. Ceterũ sacer dos ipse sepe vocẽ mutat. In primis eniz orat deũ vt di gnet̃ mundare mentẽ eius ad suscipiendũ spiritũ sanctũ 7 deprecat̃ eius aduentũ: 7 iõ voce humili. s. in modũ oꝛõ nis legit: que vocis humiliatio est ad spũs sancti aduen tũ: 7 ad eius dignã receptionẽ mẽtis preparatio. Postea vero indicãs se illũ habere legitime in modũ prefationis agẽs gr̃as: quia tam magnus hospes dignat⁹ est ad tam humile hospitium descendere: 7 recolens miracula tot p aquã facta. Deinde post benedictionem que fit per filiũ que terminatur in nomine patris 7 filij 7 spiritus sancti mutat vocem iterato. Cũ enim vsq3 tunc in modũ prefa tionis cantauerit: postea legit in modum lectionis voce sc3 humiliori: que vocis humiliatio est signum humilita tis. humilitas enim nostra per baptismi regenerationez ad alta polorũ reddit̃. Dicit ergo sacerdos hec nobis p̃e cepta seruantibus 7c. quasi diceret: nõ auderẽ tantã 7 tã altam rem. s. spũm sanctum: vt in creaturam aque descẽ dat inuocare: nisi quia tu p̃cepisti nobis baptisma exerce re. Et addit sacerdos. Tu deus oĩpotens clemens adesto tu benignus aspira 7c. vbi illud orat: vt sicut in p̃dictis miraculose in aqua operatus est ita modo faciat. v3. vt p̃ ter naturalẽ emũdationẽ que pñt aquã adhibere corpo rib⁹: sint et purificandis mẽtibus efficaces. Post hec alta voce clamat sacerdos. Descendat in hãc plenitudinem fontis virtus spiritus: 7 ideo alta voce vt altum mentis desiderium designet: 7 tunc deponitur cereus in aquã q cerei imersio est spũs sancti aduẽtus seu missio q in aqua

baptismi in specie columbe descendit. Secūdo ideo cere⁹ i aquā deponitur: qm̄ corpus xp̄i per cereū significatum i baptismo aquas sanctificauit ⁊ viz regeneratiuam illis cōtulit. Tertio baptismus cerei remissionē p̄cc̄ōrū significat: quā p xp̄i mortē cōsecuti sum⁹ habēt quoq; neophiti cereos suos extinctos: qui ⁊ si plures sint p vno reputātur. Et in quibusdaz ecclesijs statī cū cathecumini baptizati sūt illuminanꝫ. In quibusdā vero differꝫ eoꝝ illuminatio vsq; ad agnus dei: qḋ cātaꝫ in letonia: ⁊ in quibusdaz et vsq; ad missaꝫ: qñ: vz. alij cerei ecclie illuminā̄ꝫ. Sane cerei q statī post baptismū accēdunꝫ: significāt q perturbationē p̄cc̄ōꝝ comitaꝫ illuminatio gr̄arū. Qui differūt vsq; ad agnus dei: significāt q p agnū q tollit p̄cc̄ā ⁊ tenebras mūdi renati ⁊ fideles illuminā̄ꝫ. Qui xo differunt vsq; ad missaz: ideo faciūt: q2 missa illa ad noctē ꝑtinet resurrectōis dn̄icē: vt sicut nox illa irradiata fuit splēdore dn̄ice resurrectionis: ita ⁊ a lumine nr̄o irradietur: ⁊ vt neophitos nr̄os xp̄o ꝯsurrexisse significemus. Et pp eādem cām alij cerei ecclie ad missaz illuminanꝫ: ⁊ fm hoc cerei cathecuminoꝝ sūt sine lumine vsq; dū alij cerei ecclie illumīenꝫ: ad notādū q postq; spūs scūs purgauerit corda eoꝝ ⁊ eos introduxerit in societatē ⁊ vnitatē ecclie tūc illuminabit corda eoꝝ. De cereis et neophitoꝝ diceꝫ in ti. de septē dieb⁹ post pasca. Post imersionē cerei i quibusdaz ecclesijs sacerdos isuffiat i aquā dicēs. Aut totā hui⁹ aque subāz regenerādi fecūdet effectu. Primo vt sicē in exorcismo cathecumini spūs imūd⁹ isuffiaꝫ: vt ab hoīe recedat: vt īfra diceꝫ: ita ⁊ in exorcismo aque vt ab ea expellaꝫ: ⁊ ad splcaꝫ qḋ dn̄s ingt. Nūc p̄nceps mūdi hui⁹ eiicieꝫ foras. Scd̄o vt intelligat sathanas quātus habeaꝫ q tā leuiter vz p suauē exsuffiatōēz pōt expelli. Tertio vt sacdos oñdat qūt ignominia dyabolus dignus sit ab aq̄ expelli. In sufflat āt sacerdos ter: q2 spūs scūs tria i baptismo opaꝫ: a vitijs purgat virtutib⁹ ornat: ⁊ tādē p̄mio eterno coronat eos i qb⁹ fit hec isufflatio: vt dic. ꝫ vbi de imūdi spūs expulsione ageꝫ. Post exsuffiatī nē muniꝫ aq̄ iterato crucis signaculo p inuocatōēz scē trinitatis ne hēat p̄tātem dyabolus ad eā amplius redeundi. Postremo fit admixtio crismatis i aq̄ sicē dcm̄ ē. vñ dr̄ in burcardo. li. 3. Bñdicimus fontes baptismatis oleo vnctōīs. ⁊ Aug. eisdez v̄bis vtēs subiicit q hoc magis tacite sine scriptura ac mystica rōne introductū est q̄ p aliquā scripturā. Per huiusmōi ḡ admixtionē vnio xp̄i ⁊ ecclie significaꝫ. Nā crisma est xp̄s aqua ppls: ⁊ dr̄. Sanctificeꝫ fons iste: ex qb⁹ verbis ad q̄d fiat admixtio satis daꝫ intelligi. ¶ Et nota q̄tuor esse genera sacre aque bñdicte: prout in q̄rta parte dictū est vbi agiꝫ de aque benedicte aspersione.

¶ De baptismo vbi etiā agiꝫ d̄ vestib⁹ q̄s neophiti q̄rto die deponunt: ⁊ de patrinis. Rubrica.

Quinto Loco est de baptismo dōm. De scrutinijs xo q̄ p̄cedunt baptismū solēnez de misterijs ad baptismū ꝑtinētibus dictū est sub q̄rta feria tertie hebdomade quadragesime. ¶ Primo notādū est q baptismus grece interpretaꝫ vnctio latine vel lotio: baptismus qḋē p aquā cōfertꝫ: vt res inuisibilis p illud visibile elemētū ꝯferaꝫ: sup quo spūs scūs i p̄ncipio ferebaꝫ. Sicut enī aq̄ corp⁹ visibiliter purgat exterius ita baptismus latēter aiaz. vñ Aug. i. q. i. detrahe. Aqua corp⁹ tāgit ⁊ mētē abluit. ¶ Et est notādū q pagani siue gētiles circa fontes tēpla sua facere solebant: vel saltem ibi semp aquā habebāt p cuius aspersionē purificari credebāt: ⁊ inde dr̄ lustra vocabanꝫ quasi purificātia: ⁊ ita quodāmodo figuraliter ad baptismū tendebāt. Nos vero ab eo dē cōsuetudinē baptismi nō sumpsim⁹ imo a trib⁹ q̄ i veteri testō fuerūt. s. a cathaclismo id est diluuio: ⁊ a mari rubro: ⁊ a iordane q̄ baptismi figure fuerūt. Baptisma dn̄s instituit cū de latere suo sanguinē ⁊ aquā produxit: quē postea quasi lege edictali sanxiuit dicēs. Nisi q̄s renat⁹ fuerit ex aq̄ ⁊ spū scō nō intrabit i regnū celoꝝ: ⁊ ipse dn̄s baptizatus est in sua passione. Vñ ingt. Baptismo habeo baptizari quo coartor vsq; dū ꝑficiaꝫ. Fieri debet baptismus in aqua: q2 illa copiosius inueniꝫ: ⁊ hāc spūs in p̄ncipio legiꝫ fouisse. ⁊ q2 sordes abluit: sinz cō primit imaginē reddit sicut cantaꝫ de narcisso: ignē ex: inguit sic in baptismo a p̄cc̄ōrū sorde lauamur: a fonte vite potamur imagini ꝑditā restauram⁹: vñ ignis penaꝝ extinguitur. Debet aūt aqua esse viua ⁊ pura posset tñ fieri etiā in resoluta siue a niue siue a glacie siue a lachrimis terre siue etiā ex institutōe Victoris pape. i. in mari siue in flumine siue in lacu siu in fontib⁹. Nō aūt lz baptizari in aq̄ cōdita: vt in ceruisia vel medone: nec ēt in aliquo liquore vt i vino vel oleo sz si aliq̄s liquor aq̄ admisceaꝫ hn̄ fit baptism⁹ dū tñ aqua p̄ualeat. Quottidie enī mari nou⁹ liquor vel sputū vel vrina addiꝫ: ⁊ tñ ibi baptizaꝫ: aliqui tñ ꝯdicunt: hoc notaꝫ de ꝯse. di. 4. c. i. ⁊ i. q. i. detrahe. Porro fm canonicā traditōēz: de ꝯse. di. 4. duo ⁊. c. se. Solēne baptisma in duob⁹ dūtaxat sabbatis celebraꝫ vz. i isto ⁊ penthecoste. Quare i isto p̄missū ē. in scdo q2 spūs scūs i die pētecoste donaꝫ nobis p quē facta est remissio peccatoꝝ: vt diceꝫ ibi. Alio xo tp̄e nō lz baptizare nisi necessitatis causa que ē quadruplex. de ꝯse. di. 4. hi. q. ⁊. c. se. Pria est causa munitōīs: vt si rex obsideat aliquā ciuitatē vel oppidū. tūc enī pueri illius loci baptizari debēt ne i baptizati decedāt. Scd̄a est gēntiū ꝑsecutio Tertia naufragiū. Quarta egritudo. Pōt tñ egritudo hic large accipi p infirmitate nature: que facile dissolui pōt: ita q nescimus diē neq; horā. ⁊ ob hāc cām singulis diebus ⁊ horis fit baptism⁹ nō solēnis. s. di. baptizari. Solēnitas tñ baptismi saltē i paucis ad p̄missos duos dies pp sllitudinē ⁊ memoriā reseruaꝫ. Greci xo baptismū celebrare solent in epiphania: p eo q tūc fuit dn̄s baptizatus: put sub ipso festo dictū est. Celebraꝫ etiā oz baptism⁹ solēnis hora none: vt diceꝫ sub sabbato penthe. ¶ Sciēdū aūt est q baptizandus cū p̄mo ad ecclīaz venit p̄uscq̄ intergaꝫ: interrogaꝫ vtrū abrenunciet dyabolo ⁊c. qḋ poti⁹ p vsuz q̄ p aliquā scripturā introductū est fz Aug. ⁊ eccliā rñdet. ꝯ abrenūcio. Et itez vtrū credat i p̄rez ⁊ filiū ⁊ spm̄ scūz: ⁊ ipsa rñdet Credo. In his āt dieb⁹ de vita ⁊ fide istruiꝫ. De vita cū doceꝫ abrenūciare dyabolo ⁊ oibus pompis sue opib⁹ ei⁹. De fide cū doceꝫ credere in trinitatē: ⁊ pp hoc due fiunt ei ꝯsequēter vnctiones. s. in scapulis ⁊ in pectore. Jō aūt fit huiusmōi interrogatio ⁊ rñsio: vt vacua dom⁹ a p̄isco habitatore deserta: fide orneꝫ. ⁊ dei habitatio ꝑpareꝫ. Aug. dicit q etiaz hec fiant iuxta saluatoris impꝑiū q ad patrē in celū ascēsurus discipulis suis. i. ap̄lis dixit. Eūtes docete oēs gētes baptizantes eos in noīe p̄ris ⁊ filij ⁊ spūs sancti. Interrogaꝫ etiā si credit in sanctā eccliaz: remissionē p̄cc̄ōrū ⁊ carnis resurrectionem. Nō tñ fm ipsum Augustinū eo dez modo interrogamus: vt q̄o in deū credimus sic ⁊ in sanctā ecclīam catholicā credam⁹: sed propterea scā ⁊ catholica ē eq; recte crediꝫ i deū. Nō ḡ diximus vt in ecclīaz q̄si i deū crederit]: sz vt ecclia scā ⁊ cat. ꝯuersantes i deū credētes credatis ēt resurrectōēz carnis que futura ē. Innuit ergo Augu. ex p̄missis verbis q prepositio in. reperitur dū diceꝫ: in sanctā ecclesiā: ⁊ sensus mutaꝫ: d̄ quo dictuz est sub quarta p̄te sub ti. de symbolo. Planior tñ intellectus est vt propositio ipsa p̄termittaꝫ nec reperatur vt sit sensus. Credo ecclesiā sanctā catholicā. i. fidē catholicā tenentē esse sanctā. i. iustā ⁊ bonaz. Vel eccliam sanctam. i. santificatā ⁊ firmatā ⁊ semp ꝑseueraturaz: ita q nunq̄ deficiet. vel credo sanctā ⁊ catholicā ecclesiā esse vnā ⁊ in vnitate cōsistere. Patrinus aūt pro baptizādo

interrogat vt iā dicet. Post interrogationē ⁊ rñsionē sacerdos ter i faciē baptizandi exsufflat: ad notādū q̄ seua ptās .i. malignus spūs ab eo exsufflat .i. exsufflādo expellit seu i pximo expellēda significat: vt p piū sacerdotis misteriū spiritui scō cedat fugatꝰ spūs malignus. Hinc ēt ait Aug. Ergo puuli exsufflant ⁊ exorcizant .i. increpant seu adiurant: vt expellat ab eis dyaboli ptās inimica q̄ decipit hoīez vt possideat hoīes. Nec ēt exsufflatio siue exorcizatio ⁊ si nō pfit aliqd ad vitā qz adhuc in eis mors manet: pdest tñ vt inimicus minus ei nocere possit. Adest .n. spūs scūs nō solū pbis que dicunt i noīe suo: verū ēt significationibꝰ q̄ fiūt i honor̄ suo. ¶ Et ē notādū q̄ exorcismus grece: latine dr̄ adiuratio: vt ē illud. Exi ab eo imūde spūs. Cathecismꝰ ēt ⁊ exorcismꝰ neophitoꝝ sūt: ⁊ pcedūt .n. baptismū ⁊ magis debēt dici scr̄alia q̄ scr̄a: i. ca scr̄z baptismi ptinētia vl̄ pludia noui pabrismi: sine eis tñ pōt ēē baptismꝰ. Cathecismꝰ ṽo grece: latine dr̄ istructio: inde cathecizare .i. istruere i symbolo ⁊ fidei rudimētis. Inde etiā dr̄ cathecuminus grece: qd ē latine audiēs vel istructꝰ: qz adhuc doctrinā fidei audit: nōdū tñ baptizorꝰ ē: s; sit in fide istructꝰ. Qui ⁊ cōpetēs vocatur ca. dist. symbolū .34. dist. audire. palea est: qz post fidei instructionē: ⁊ post acceptā penitētiā: z cōpetit grāz xp̄i recipiēdā. Neophitus ṽo grece latine nouellus ⁊ rudis vel nup renatus interpretat. ¶ Hoc quoq; sciendū est q̄ sic sūt septē dona spūs scī sic ēt sūt septē dona baptismi. 30. q. i. c. Primū ē sal' collatio. Dat .n. s; Rabanū ⁊ Bedā de pse. dist. 4. ex hinc. ⁊ c. se. sal' bñdictū i os baptizādi: vt p sal typicū idest figuratiuū sapiētie sale pditꝰ iniquitatis fetore careat idest carere significet: ne a vermibꝰ peccatorū vltra putrescat: s; magis illesus seruet ad maiorē grāz pcipiēdā. Sal quoq; significat prima fidei documēta sine quoꝝ pdimēto insulsus est ois hō. De quo ⁊ d sale dictū est in pma pte sub titulo de psecra. altaris ⁊ ecclie. ¶ Scdz est auriū ⁊ nariū cū sputo linitio: qd fit pmo exēplo xp̄i qui lutū cū sputo faciēs mutū ⁊ surdū sanauit: ⁊ oculos ceci nati liniuit: ⁊ expuens linguā eiꝰ tetigit: ⁊ digitos i eiꝰ auribꝰ imponēs dixit. Effeta. qd est apire. z 4. q. 3. §. his ita. Scdo s; Rabanū. c. di. añ baptismū. ⁊ c. postea tangāt. ⁊ c. i. ⁊ ca. pp: h facꝫ id agit: vt p saliuaz typicā .i. figuratiuā sapie dñi ⁊ p sacerdotis tactū sapia ⁊ virtꝰ diuina salutē eiusdē cathecumini opet: vt aperiant ei nares ad capiēdū odorē notitie dei: vt aperiant ei aures ad andiēdū mādata dei: vt apiant ei sensus in intimo cor de ad rñdū sacerdoti de articulis fidei interrogāti. Digiti ḡ q in aures mittunt sūt verba siue dona spūs scī. Tertio p h q̄ aures saliua tāgunt significat ⁊ petit q̄ doctrina q̄ de ore altissimi fluxit p aures eius intret: eiq; suaue redoleat: saliua nēpe xp̄i .i. dulcedo ṽboꝝ ex ore eiꝰ defluētiū ⁊ ipsa xp̄i diuinitas nos sanat. Quarto ēt nares tāgunt: vt diuinaz suscipiāt ṽitatē: p quā bonū a malo discernāt: odorē ⁊ sanā doctrinā sepāre valeant a fetore heretice prauitatis. Vñ in ecclesiastico di. Nasus tuꝰ sicut turris libani q̄ respicit ꝯ damascū. Quinto ad notādū q̄ q̄diu sputū naribꝰ trahet in fidei pcepta manere dz: ⁊ vt aures ṽbis euāgelicis pateāt ⁊ varias ⁊ iuniles fabulas a se repellāt. Sexto s; Ambrosiū. ca. di. pp gl̄iam siue dignitatē muneris ⁊ opis nō tangit os cū saliua s; nares vt bonū odorē accipiāt pietatis eterne. Tertiū ⁊ q̄rtū ē i pectore ⁊ iter scapulas cū oleo scō signatio: de qbꝰ dictū est in pma pte sub ti. de pseratōibus. ¶ Quintū est baptismi ablutio. ca. di. venit. Circa qd notandū q̄ trina fit imersio seu lotio i baptismo i noīe trinitatis .s. i noīe pātris ⁊ filij ⁊ spūs scī. c. di. postq̄. ⁊ c. de trina. ⁊ c. sequēti. qz i fide trinitatis fit baptismꝰ: i qua trina imersione triduana dñi sepultura significat: fuit eni tribꝰ diebꝰ ⁊ tribꝰ noctibꝰ i corde terre. Trina quoq; fit imersio: qz i baptismo

a triplici peccato .s. cogitatōis: locutōis ⁊ opationis mūdamur: ⁊ a triplici trāsgressione legis .s. legis nāe: legis mosayce: ⁊ legis euāglice. Nō igit dz qs tñ semel imergi p eo q̄ xp̄s semel mortuꝰ ē. c. di. psbiter. dz tñ semel baptizari tñ qz tñ semel xp̄s mortuꝰ ē ⁊ sepultꝰ ⁊ resurrexit: q̄ tria i baptismo significant. Et licet trina fit imersio: tñ vnū est baptisma. c. di. eodē. Itē qz tñ vna est fides: idcirco vnū dz esse sacr̄m eiꝰ: iuxta illud: Una fides vnuz baptisma. Immersio ēt fit i modū crucis: qz q baptizat mūdo crucifigat ⁊ cruce xp̄i affigit. Trina quoq; ab aq̄ eductio triduani tpis exp̄mit resurrectōez. Si āt qs ita eger fit vt nō posit ter sine lesione imergi: sufficit illū aq̄ aspgi: vt pbat multiplr i canone Cypriani c. di. ne q̄s: s; qdā illud intelligāt d aque bñdicte aspsiōe. S; ⁊ si magnus corpis ps pter caput infundit: vel saltē caput baptizatꝰ qs reputat ⁊ nō aliter: s; qdā ēt si sup pedē aq̄ ceciderit reputāt baptizatū. ¶ Pueris baptizatis nomē iponit in baptismo qd idē est: qz baptismus est vicarius circūcisiōis: i q̄ noia pueris iponūt hebrei eo q̄ tpe circūcisionis abrahe nomē fuerit immutatū: eū cui pus dicebat abrā postea vocatus fuit abrahā. S; si baptizato obliuiōe nomē non iponit: vel forte errore masculi nomē femine vel ecōuerso iponit: tenet qdē baptismus nec iterabit. 29. q. i. §. i. ff. d cōtra. emp. in vēditionibꝰ. C. de testa. si in noīe. ⁊ nomen in pfirmatōe frōtis denuo iponet ex de sacra. nō ite. c. i. ¶ Sextū ē i vertice .i. in sūmitate capitis sup cerebrū cum crismate scā punctio. de quo in pma pte sub ti. de cōsecratiōibꝰ dictū est. ¶ Septimū est in frōte crismatio: de q̄ infra dicet. ¶ Dat āt i qbusdā locis baptizatis cādida vestis in signū sacerdotij ⁊ q̄dā rotūda mitra in signū corone regni vite qz ipē est mēbrū xp̄i q ē rex ⁊ sacerdos. Oēs eni vere xp̄iani reges ⁊ sacerdotes dñr: vñ Petrus aplūs ait. Uos estis genus electū regale sacerdotiū: reges qz se ipos ⁊ alios regūt: sacerdotes: qz seipos dño offerūt. Iuxta illud apli. Obsecro vos p miaz dei vt exhibeatis corpa vr̄a ⁊c. Scdo crismale seu vestis cādida q̄ sup caput baptizati ponit: significat s; Rabanū. c. di. post baptismū ⁊ c. se. iterioris ⁊ exterioris hoīs castitatē ⁊ innocentiā ⁊ puritatē xp̄ianā quā post ablatas veteres maculas studio se huare dz. Iuxta illd̄ Oi tpe vestimēta tua sint cādida. Tertio renati albis induunt vestibꝰ ad designādū mysteriū ecclie resurgētis. Designat eni p hoc corpoꝝ ⁊ aiarū futura resurrectio gl̄iosa: ⁊ ēt resurrectio a pctis atq; angelicus nitor. Recte igit baptizati albis vtūtur vestibꝰ: ⁊ vt quoꝝ pme natiuitatis faciē vetusti erroris pānus fuscauit: habitus scdē regeneratiōis pferat gl̄ie idumentū. Unde vestis ipsa duplex est q̄si in modū cappe manicate qz sancti duplicia .s. beatitudinē ⁊ gl̄iam possidebūt. Ipse aūt vestes sunt stole albe: de qbus dr̄. Et date sunt illis singule stole albe. Stole eni baptismū: palme vero triumphū insinuāt. Quarto hec alba vestis corpus: ipse vero albatꝰ aiam significat. In puincia narbon: hec alba vestis linea in sūmitate cū filo rubeo supsuitur: aut alia varietate insignit quādā quodāmodo ptendens coronam. Nempe alba vestis inocētie stolā que nobis in baptismo reddit significat: rubea fimbria que supsuit xp̄i passionē p quā baptismi sacramētū iplet designat. Coronā ptēdit in signū corone regni vt pmissum est. ¶ Rursus id crismale cādidū filo rubeo insignitū baptizatis dat vt sint sollicite seruare candorē virtutū quē i baptismo p passionem dñi rubricatum receperunt. Iuxta illud. Quare rubrum est vestimentū tuū. vnde in Apoc. Beatus est q custodit vestimenta sua ne nudis ābulet. Sane albati seu neophiti huiusmōi albā vestē p septē dies portāt qz h tpe quod septē diebus agitur i nocētiā p bona opa exercere oportet: iuxta illud quod ait Salamon. Omni tpe vestimenta tua candida sint: ⁊ oleū de capite tuo non deficiat

In octaua ꝟo die illã deponi͞t. q2 in octaua etate quã di
es octaua significat ab oi ope vite pn̄tis cessabim⁹. Tunc
eni audiẽte veritate ois figura cessabit q̃ p candidã veste
innuitur: nã tẽ erim⁹ vtroq3 hoie. i. aia ⁊ corpe glioſi. Rur
sus hec vestis cãdida corpus significat qꝺ oi tpe vite nr̄e
qꝺ p septenariũ agit mũdũ seruare ꝯuenit. In fine vero
vite nr̄e illud deponim⁹ aliud glioſũ resumpturi: qꝺ erit
in octaua etate. Merito ergo illã septẽ dieb⁹ seruamus et
in octaua deponim⁹. Vñ Salamon. Da partẽ septenaꝫ
⁊ octauam. Seruatur quoq3 hec alba vestis de sabbato
in sabbatũ qñ in sancto sabbato vel pentbe. baptizati
sũt: ad notãdũ q̃ si mũdiciã corpis seruauerimus de sab
bato tẽpõris trãsituri sumus depositis corpib⁹ ad sabba
tũ eternitatis. Et exuit in alio sabbato ad notãdũ q̃ aia
illius de corpe exiens: sabbatũ. i. requiẽ inueniet: si ei⁹ ve
stis fuerit alba. Pari quoq3 rõne ꝯfirmati sunt in fronte
crismati vsq3 ad septimã diẽ lauari nõ dꝫbẽt. Cũ. n. eccl̃ia
tãto tẽpore celebret aduẽtũ spiritus sancti sup aplos: me
rito vnusqsq3 spũ3 scũ3 accipiẽs: tãto tẽpore celebrare dꝫ
illius aduẽtũ in se singulos dies p singulis donis cele
brãdo. Hec aũt vestis vni imposita alteri põt imponi si ne
cesse fuerit: put iã de pãno quo caput ꝯfirmati alligat di
cet: q̃uis melius sit nouã hr̄e. In qbusdã ẽt locis bapti
zatis dant calciamẽta q̃ sũt dñice mortis isignia vt exem
plo ei⁹ q p nobis passus ⁊ mortu⁹ est: carnẽ suã viciis ⁊
ꝯcupiscẽtiis mortificet baptizat⁹. Dat quoq3 cãdela il
luminata in manu baptizati: vt cũ dñs ad nuptias ve
nerit sit sp paratus ei in aula celesti occurrere cũ lumina
ribus virtutũ ⁊ bonoꝝ operũ. De cereis etiã neophitoꝝ su
pra dcm̃ ẽ. ¶ Sane legit in canõe Greg. ca. di. neq3. Ab
sit q̃ iudeis baptizãdis qdraginta dierꝫ abstinẽtia indi
cẽda est: ⁊ si postq̃ baptizati sũt apostatauerit cogẽdi sũt
fidẽ seruare: ⁊ filii quos circũciderũt ab eoꝝ ꝯsortio sepa
rent: serui eoꝝ circũcisi ob eis p iniuria corpis sui liber
tati tradant. c. di. plerisq3: ⁊ extra de bap. maiores. Et in
ꝯcilio agathẽñ. ca. di. iudei statuimẽ q̃ iudei baptizãdi q
de facili ad vomitũ redeũt: nouẽ mẽses sint p⁹ iter cathe
cuminos. Eger quoq3 sic ait Ciprianus. ca. di. nec qcq3:
baptizari põt: mortu⁹ ꝟo nõ: nec eucharistia sibi dari sic
legit i burcardo. li. 4. ca. cauendũ est: ⁊ i li. 5. ca. idem pla
cuit: sed sicut in eodẽ li. 4. ca. subito: legit: si subito obmute
scẽs sicut tñ voluntatis p̃terite testimonium verbis hr̄ant
pñtis annuit in suo nutu. 25. q. 7 in q. Pregnãs ꝟo mu
lier si baptizet nõ intelligit ꝫ3 Isidoꝝ. c. di. q i maternis
⁊. ca. baptizata: partus baptizatus in vẽtre: q2 q adhuc
natus sm̃ Adã nõ est: ꝫ3 xp̃3 regenerari nõ põt: nec dici
regeneratio in eo põt in quo gñatio nõ p̃cessit: baptizan
dus ergo est q ex baptizato nascit. Tenẽdũ quoq3 ẽ q̃ di
scipuli ⁊ apli baptizati fuerint. ca. di. qñ. ⁊. ca. sc. ⁊ no. i
ca. aliud. q ẽt alios baptizabãt: put dicit sub pẽtecoste.
qꝺ de Ioãne spẽaliter Hyeronimus. d. pe. di. 2. si eni i pn
cipio attestat. ⁊ Aug. de paulo de ꝯse. di. 4. si eos. Item
statutũ ẽ in ꝯcilio carthagiñ. ca. di. mlier. q̃ mlier q̃uis
docta baptizari nõ p̃sumat nisi necessitate vrgẽte. Rur
sus i ꝯci. lugd. ca. di. si qs de alio: statutũ ẽ vt q p̃terq̃ in
mortis necessitate cũ veteri crismate baptizauerit depo
nat. In ꝯcilio ilerden. de ꝯse. di. 4. ois p̃sbiter. statutũ ẽ
vt ois p̃sbyter q fontẽ lapideũ hr̄e nõ põt: vas ꝯueniens
ad hoc solũ offm̃ hẽat: qꝺ extra ecclia3 nõ deportet. Dꝫ
ẽ fons eẽ lapideus: nã ⁊ de silice aq̃ i baptismi p̃sagium
emanauit. Sꝫ ⁊ xp̃s q est fons viuus ẽ lapis angularis ⁊
petra. ¶ Hoc quoq3 notãdũ est q̃ p circũcisionẽ delebat
olim pctũ3 originale: ⁊ nũc p baptismũ. ca. di. ex quo extra
eo. maiores. put sub ti. de circũcisione dcm̃ est. Iõ aũt ori
ginale peccatũ oib⁹ nocet: q2 qñ Adã peccauit nõdũ ali
qs ex eo fuerat mãliter ꝓseminat⁹. eu. di. q̃ris. ⁊. 34. q. 3.
§. i. Ipsum3 aũt originale pctũ3 i ipsa aie isusione ꝯbitur: q2

tũc principales vires aie debilitant: hoc nõ. ca. di. nõ ex
quo i p̃ncipio. Sꝫ cũ originale pctũ3 ꝯbit solũ ex carnis
corruptiõne: q̃re iputat aie. Rñdeo q2 aia ꝯdelectat carni
vel m. hus vel ibidẽ quedã digna retributio nocet. Aia. n.
p̃mi hois p⁹ peccãdo carnẽ ipsa3 corrupit: vñ mõ corru
ptio carnis aias corrũpit: h̃ no. ca. di. si ñ scificat⁹. ¶ Cir
ca baptismi formã notãdũ ẽ: q̃ sicut ait Alexander papa
terti⁹ extra ꝺ baptismo. c. i. si qs puer ter i aquã imerserit
in noie pa. ⁊ fi. ⁊ spũs sci amẽ: ⁊ nõ dixerit: Ego baptizo
te i noie pa. ⁊ fi. ⁊ spũs sci: nõ est puer baptizatus. Sꝫ ⁊
si imerserit ter puerũ nihil dicẽs baptizatus nõ est. Vex
tpe aploꝝ baptizãdo nil aliud dicebat nisi baptizo te in
noie trinitatis. de ꝯse. di. 3. i synodo: ⁊ ita explicite dice
bãt: vel ẽt iplicite: vt pote. In noie dñi nr̄i iesu xp̃i. ⁊ ba
ptizabant i stagnis ⁊ fluminib⁹. Sꝫ btũs clemẽs scõs a
btõ petro ex ipsi⁹ doctrina vnctionẽ olei crismatis addi
dit. Postea leo papa Damasus ⁊ Ambro. exorcismos ⁊
bñdictiones ⁊ ceteras solẽnitates adiecerũt. Babtismi aũt
foꝛa nõ viciat si qd i ea supflue ponit. hoc no. ca. di. si nõ
scificat. vt si dicat. Baptizo te in noie pa. ⁊ fi. ⁊ spũs sci
⁊ dyaboli. vel Arma virũq3 cano: vel si qd p̃mittit forme
vt si dicat. Arma virũq3 cano ⁊ ego baptizo te ⁊c. Si ꝟo
aliqd iterponat: vt si dicat: ego baptizo te: ⁊ de⁹ est: i no
mie pa. ⁊ fi. ⁊c. dicũt qdã nõ eẽ baptizatũ: alii ꝟo ꝯdicũt
Si aũt ꝟboꝝ ordo forme mutat: vt si dicit. Baptizo te in
noie filii ⁊ p̃ris ⁊ spũs sci: dicũt nõ eẽ baptizatũ q2 ordo
ꝟboꝝ de forma est. Si ꝟo mora n̄alis ⁊ cõpẽdiosa inter
ponat: puta respirãdo: tussiendo: vel screãdo nõ obest. Ce
terũ foꝛa ipa pnũciari põt l'aliter vulgarit: grece: latine ⁊
armenice: h̃ legit ⁊ no. ca. di. misteriis ⁊ ca. sc. Idẽ. n. sũt ef
fectus lꝫ voces nõ eedẽ ꝫ3 Ari. Vñ grecus huc veniẽs ba
ptizat i lingua greca ⁊ ecõuerso: q2 apli loquebãt variis
linguis. Hinc ẽ q̃ si qs dicit. Baptizo te i noie genitoris
⁊ nati siue geniti ⁊ sci flaminis baptizat⁹ ẽ. Bñ. n. sit ba
ptism⁹ sub noib⁹ synonimis. Sꝫ si dicat: imergo te i noie
p̃ris. ⁊c. nõ ẽ baptism⁹: q2 illꝺ ꝟbũ mergo nõ ẽ synõimũ
cũ illo ꝟbo baptizo. Nõ fit ẽt baptism⁹ si dicat: baptizo
te i noie triũ p̃sonaꝝ: vel i noie trinitatis vl' i noie xp̃i: vel
si baptizauerit in trib⁹ p̃ncipiis aut i trib⁹ filiis aut i tri
bus paracletis: vel si obmittat aliq̃ de trib⁹ p̃sonis puta
spũs sci vel fi. vt pa. vl' ẽt si diceret i noie p̃nitatis ⁊ filia
tionis ⁊c. nõ eẽt baptismus. Itẽ si omitteret hoc p̃nomen
ego dicẽdo: baptizo ⁊c. tenet qdã: q2 p̃nomẽ illꝺ sub
intelligitur. vñ nõ deest. Sed ẽt sm̃ Zachariã papã. ca.
di. retulerũt: si sacerdos simplicitate ductus nõ intẽdens
errorẽ introducere dixerit. Baptizo te in noie patris ⁊ fi
lia ⁊ spũs scã: baptism⁹ nõ viciat. Si ꝟo dubitat ꝺ aliq̃
verũ sit baptizatus vel nõ: statuit alexãder papa tertius
extra de baptismo. c. i. q̃ baptizet sub hac foꝛa. Si es ba
ptizat⁹ nõ te rebaptizo: sꝫ si nõdũ baptizat⁹ es ego bapti
zo te in noie pa. ⁊ fi. ⁊ spũs sci amen. Adhuc si infans nõ
põt nasci: sꝫ solũ caput: illꝺ baptizat p⁹ q̃ moriat. ff. ꝺ.
reli. ⁊ sum. fu. l. cũ in diuersis. Sed si mater in partu mo
riat incidat: ⁊ ifans viu⁹ de ventre extrahat ⁊ baptizet.
¶ Circa patrinos q in baptismo ⁊ ꝯfirmatiõe necessarii
sunt: dicendũ est q̃ vbi infans fari vel credere nescit pa
trinus interrogat ⁊ rñdet p eo ⁊ i ei⁹ fide ⁊ ꝯfessiõe bap
tizãdus saluat. Nõ ẽt sm̃ Isid. ca. di. pparuuli. ⁊. c. sc. i egro
to muto ⁊ surdo baptizandis ꝯtingit. Nã ẽt legim⁹ extra
p̃hemissam mulierẽ venisse ad iesum ⁊ rogasse p filia spi
ritũ imũdũ hñte: ⁊ illã ad p̃ces mr̃is saluatã fuisse. Aug.
quoq3 ca. di. nihil. ⁊. c. sc. asserit q̃ rñsio ipsi⁹ patrini ad
celebritatẽ. i. solẽnitatẽ ptinet sacri. q. d. nõ ad necessita
tẽ. Paruulũ. n. nõ fides illa q̃ in credẽtiũ voluntate ꝯsistit
sed fidei sacrũ3 fidelẽ facit. vñ fidelis vocat nõ rẽ ipsa3 an
nuendo. i. ꝯfitendo: sed ipsi⁹ rei scm̃ recipiẽdo. Sicut ẽ
paruuli alieno errore dãnati fuerãt: sic ex aliena ꝯfessione
saluari

saluari posse necesse est.e.di.illud.z.c.se.qre z cū filij ad itelligibilē etatē puenerit debēt patrini insinuare illis pfessionē quā p eis fecerūt. Porro sacerdos baptizans z eps cōfirmās sibi illos obligāt q de eis curā spālē gerāt. qz.n.ipse nō oib⁹ pōt curā spālē ipēdere:icca eo pīno cōmittit q se pillo fideiussorē constituit q teneatū docebit ozonē dñicā z symbolū fidei quā glibet xpianus adult⁹ scire tenet i vel in ligua latina vel materna: z si patrinus filiolū docet negleperit grauissime peccat. Itez iuxta auctoritatē Leonis pape.c.di.z plcs: vnus tm dz esse in baptismo z vnus in cōfirmatiōe pīnus siue vir siue mlier z hoc pp picula q psueuerūt pringere i cōiunctionib⁹ matrimonialib⁹. In gbusdā tn ecclis pirat ia psuetudine B derogatū est: vt z B iō: qm si venitur in dubiū d aliquo vtrū sit baptizatus vel nō quāto plcs fūt pīni z testes baptismi: tāto fortius dubiū excludet: z tāto plcs ad istruēdū filiolū se pstituūt debitores. Itē sz canonē.c.di.in cathecismo z i baptismo z i pfirmatiōe vnus z idē pīnus sufficere pōt vbi necessitas cogit: alias singulos singuli suscipiāt. Verū baptizātis seu pfirmatis patrinoz pfidis q nō cōsentiūt nō obest. Cū igr pīnus filiolū istruet teneat z i fide ipsi⁹ baptizādus saluet. Null⁹ dz pīnus effici nisi sciat dñicā ozonē z symbolū.c.di.nōlz.z.c.se.i gb⁹ ipse tenet filiolū suū istruere: cū sit fideiussor fidei illi⁹ z eū dz custodire p posse ne a fide z iustitia deuieti: castitatē custodiat: iustitiā diligat: z teneat caritatē: vt possit respōsurus i die iudicij de oi excessu illius. Sūt aūt qttuor gña psonaz q ecclia nō suscipit pīnos. Primū gen⁹ est monach⁹: abbas: abbatissa: moniales z huiusmodi. Scdz genus sūt ifideles. Terciū: illi q nōdū sūt pfirmati.c.di.in baptismo: q alios nō pñt tenere i baptismo vel in pfirmatiōe.nō.n. pnt debēt vocari fideles: vñ nec esse testes eē pñt.z.q.7.nō pōt.z.ca.se. Quartū gen⁹ ē vir z vxor siml.30.q.4.qō vr: nisi pus ambo votū emiserit castitatis: si ambo eūdē puerū de fōte leuāt ētspūales pres eiusdē fierēt: vñ vlterius carnalr cōmisceri nō debēt: nec ē vt aiunt gdā aligs de sacro fōte leuare dz aliqs de sua cōsanguinitate: cpfertī filiū pprīū vl filiā vel vxoris vel ecōuerso: extra de cog.spi.ca.z.z.4.qt charitas: dilectio p baptismū ppagari dz: Baptismi solēnitate cōpleta itur ad fōtes cū triplici letania: z idē: qz aū baptismū z post letanie circa baptisteriū peragunt: p eo q i Apoca. legit: Iris erat in circuitu sedis. Iris vt ait Beda q fit sole irradante nubes: z que post diluuium fuit propitiatiōis indiciū significat intercessiones sanctoz: sedes ecclesiā significat: nubes sunt viri sancti: iuxta illud Isa. Qui sūt hi q vt nubes volāt q aū aduētū xpi z post deuotissime p ecclia orauerūt z orāt. Fit aūt hic letania circa fontes vsq ad: Scte Iohā.baptista ora p nob: eo q ipse pmus inuenit vl docuit baptismū: Deinde sil'r cū trina letania redit vsq ad oēs sci orate p nobis: ad oñdēdū q ipsi orāt p filio baptizato: q mortu⁹ fuerat z reuixit: pierat: z inuentus est: vt in vera fide trinitatis pcipiat scō baptismi: vel vt deū quē psessus est diligat toto corde tota mēte z tota virib⁹. ¶ Hanc agunt i gbusdā ecclijs septene letanie ante baptismū qz oramus scōs intercedere p nobis vt spūs scūs cui⁹ grā septiformis ē veniat sup aquā baptismi. In alqs agunt qne dū cathecumini baptizant: vt de⁹ custodire dignet qnqz sensus corpoz eoz ne per eos illecebris secularib⁹ icitati purificationē i baptismo acceptam omittant. Trine etiā qñqz post babtismū aguntur vt credulitatē trinitatis in qua baptizati sūt z quā pfessi sūt toto corde: tota mēte: totisqz virib⁹ diligāt. Quidā āt cantāt letaniā in eūdo ad fontes pp spē: z ide redeūdo pp rē.ad notādū q sci orant p baptizādis: vt scīm vera fide pcipiāt: z p baptizatis vt i scō vere fidei pcepto pfirmentur. In fine letanie fiunt iuxta aplm petitiones: vt. Propici⁹ esto parce nob dñe: z obsecratiōes: vt p natiuitatē tuā liba nos dñe: z postulatiōes: vt Petōres te rogamus audi nos. Quid significet cāt⁹: post baptismū dcm est supra vbi d cāticis agit. Cetez i gbusdā ecclijs i lectionib⁹ z letanijs senes pcedūt z iuuenes subsequunt: vl qz sit nex funs.s.eleazar adduxit rebeccā: vt Isaac iuuenis apphēderet eā: vl qz i baptismo iuuenescit ecclia z renouat vt aqla iuuētus nra: Rursus i gbusdā ecclijs dū.12. lectōes legunt letanie dñt: z ca z duodenarius numer⁹ p tres qternarios clericoz iplet: gb⁹ orat vt i baptizādis doctris capiat aplozz fidē trinitatis z quatuor prutibus pdicatoz.

¶ De cōfirmatione. Rubrica.

SExto Loco de cōfirmatiōe dicamus. Si gdē post baptismū sequitur spūale signaculū.s.pfirmatio quo pfectio fiat qū ad inuocatiōez epi spūs scūs ifundit: ca.di.accepisti. Baptizatus aūt pfirmari non pōt nisi demū post.7.dies post baptismū: pp septē dona spūs sci q recipit i baptismo. Nā p singulis donis decet dies singulos celebrare. Alij dicūt q statī post baptismū est cōfirmatio iebdōāda pp rōnē scriptaz sub.5.feria cene dñi: vbi agit de olei pfecratiōe. Nā z clemēs papa.i.statuit vt baptizatus q citi⁹ fieri possit cōfirmet: qz nō est pfectus xpian⁹ q hoc nō necessitate sz incuria aut voluntate omittit. Nec frontis chrismatio pfirmatio d qz per eā spūs scūs dat ad augumētū z robur: extra de sacra. vnc.c.i. Unde cū ceteras vnctiones simplex sacerdos valeat exhibere hāc nō nisi sūmus sacerdos: idest: epus dz cōferre: extra de pfir.quāto: qz de solis aplis legit quoz vicarij sūt epi q p manus ipositionē spūz scūz dabāt quēadmodū actuū aploz lectio māifestat. Cū audissent inqt apli q erāt hierosolymis: qz recepisset samaria verbū dei miserūt ad eos petrū z Iohānē q cū venissent orauerūt p ipsis vt acciperēt spm scūz. nōdū enī i quēq illoz venerat sed baptizati tm erāt in noie dñi iesu: tūc iponebāt man⁹ sup illos z accipiebāt spm.s.cui⁹ aduētus p mysteriū vnctiōis designat: qz colūba i quā spūs scūs sup xpm in baptismū descēdit ad vespez i cathaclismo reuertens ramū retulit oliue virētis: extra de sacra vnc.ca.vno ciūs vticqz scdm Dauid pphetā pnoscens exilarādū faciez in oleo pdicauit. Arnoldiste tn perfidi heretici dicentes manuū ipositionē siue cōsolamentū fieri posse a quolibet hoie bono obiciūt ad hoc qz pmissū est: de eo quod legitur in actibus apostoloz: q Ananias Saulo z Symeon z lucius ciren.z manaen barnabe z saulo manus iposuerūt qui tn nec apostoli nec epi fuisse legunt: z ex eo qd pdicit miserunt ad eos petrū z Iohannez: apparet q episcopi debēt illuc ire vbi sunt quibus sit necesse manus imponi cumqz illuc venerint orant pro eis dicētes. Emitte in eos septiformē spm sanctū zc. Non.n.discipuli dabant spiritū sanctū: sed orabant vt veniret in eos quibus manus iponebāt. Hoc ergo agit epālis pfirmatio baptizato qd tutor pupillo. Quid enī pdest amplā hereditatē filio relinquere: nisi ipse vel lex aut pater illi puideat de tutore paracliti⁹ qdē est ei⁹ cōsolator in xpo custos z tutor q sua dēte dyabolo posset sicut z pupillus suā perdere facultatē idest baptismi vtilitatē si hunc nō haberet tutorē. In cōfirmatione ergo tot⁹ xpiane religiōnis mysterij plenitudo cōplet.i baptismo nāqz per spm sanctū dat remissio pctōzū: hic aūt ipse spūs initat vt veniat i domū ipsam quā scificauit descēdere z habitare dignet: z ad epi inuocatiōez ifūdit: ca.di.accepistis. Unū vrban⁹ papa igr p manus epāl impōnē spūs scūs dat: ex q cor fidele ad prudētiā z pstātiam dilatat vt qs plen⁹ sit xpian⁹: Hic g vngit crismate baptizat⁹.s.in vertice z i frōte: nā z ipsis apostol hic fuit dat⁹ spūs scūs. Primo i tra qñ xps exsufflauit i eos dicēs. Accipite spm scūm. Secundo e celo in die

pentbe. sed ⁊ ipsi apli receperūt spm̄ sanctū in baptismo. Nō eniz credēdū est ipsos nō fuisse baptizatos qui alios baptizabāt: vt pmissuz est. Hec ḡ duplex baptizatoꝝ vnctio significat q spūs sctūs dat' est aplis semel in terra ad dilectionē ꝓximi: ⁊ semel ð celo ad dilectionē dei. Vñ ad notādā pulchritudinē donoꝝ spūs sci q̄ in ꝯfirmatio ne ꝯferunt dr̄. Emitte in eū spūz sapie ⁊ intellectus ⁊c. He sunt vestes qb' induunt filij regis: de qbus dictū est. Dedit ptātez filios dei fieri his q credunt in noie eius: ⁊ de qb' dicit apls. Quotqt baptizati estis xp̄z induistis. Nō eni hz xp̄z ꝓidumēto: q donis spūs scti qb' xp̄s ab ipsa ꝯceptione ornat' fuit nō est ornatus. ¶ Differt aūt hec vnctio que fit in frōte p ep̄m ab illa que fit in cerebro siue in vertice p sacerdotē. Primo q: s; Rabanū de ꝯse. di. 5. nouissime in illa signat sup baptizatū spūs sancti ð scensio ad habitationē deo ꝯsecrādā: in hac vero signat vt eiusdē spūs scti septiformis grā cū plenitudie scitatis scie ⁊ vii tutis venire in hoie declaret. Scd̄o differūt q: p illā que fit in vertice aia xp̄o despōsat: p istā vero dotat ⁊ dotat. Itē p illā oñdunt vulnera esse sanata: p hāc ple nitudo grarū ꝯfert qd ex verbis vtriusq vnctōis pōt ꝑpendi. In collatiōe. n. illi' vnctiōis dic sacerdos. De' pr̄ dñi nr̄i iesu xp̄i q te regenerauit ex aqua ⁊ spū sctō q tibi dedit remissionē oium pcōꝝ: ipse te liniat crisma te salutis in vitā eternā. His verbis que est salutatio i vi tā eternā p hāc vnctionē obtineri oñdit: sed hec ꝟba trā scendit ep̄s in vnctōe ꝯfirmationis dicēs. Emitte in eū septiformē spm̄ sctūz tuū paraclitū de celis: spm̄ sapie ⁊ itellect': spūm ꝯsilij ⁊ fortitudinis: spūm scie ⁊ pietatis: ⁊ iple eū spū timoris dñi: ⁊ ꝯsignaculo scē crucis: ꝓpitia tus in vitā eternā: ꝯsigna iquā vt spūz sctūz nō amittat. In ꝯcilio tole. ð. ꝯse. di. 5. dcm̄. ⁊ ca. se. dr̄ q null' dz bis ꝯfirmari sicut nec rebaptizari. Post orōnez quā ꝯiter dicit ep̄s sup oēs ꝯfirmādos si plēs fuit: singulr cuilibet frōtē linit i modū crucis crismate cū pollice dicēs cuilibz In noie pa. ⁊ filij ⁊ spūs scti: pax tibi. Que salutatio fit ad nouū hoiez q dign' est salutari pp vite nouitatē: ⁊ q s; deū creatus est in iusticia ⁊ sctitate ⁊ ꝟitate. Interiz eni cū erat vetus nō erat salutādus s; tm̄ erat ꝓ eo oran dū. Jō āt fit i modū crucis ⁊ cuz crismate sicut ⁊ oia cri smata cū crucis figura pficiunt: de ꝯse. di. 5. nūqd: vt ap pareat q est illi' p cuius crucē redēpti sumus sine quo signa culo nō oz nos añ deū repñtari. Qð fit cū pollice: q: ille in ꝯsecratione pōtificis est ad hoc spāliter ꝯsecrat'. Vel q: oē datū optimū descēdit a patre luminū: iō in fronte: q: ibi melius ⁊ citi' vr̄: vt sic exterminator angelus vi dēs eū h signo munitū ad se nō ptinere ꝑtrāseat: sic ptrā siuit domos hebreoꝝ i egypto vbi vidit vtrūq postē lini tū sang. ag. ⁊ ꝑcussit pmogenita egyptioꝝ i domib' vbi hoc signū nō erat. Quid enim est sanguis agni nisi fides passionis xp̄i: vtrūq postis hoc sanguie linit cū fidē pas sionis xp̄i i corpe ⁊ mēte gestamus: i corpe p mysteriū: in mente p efficaciā. Ideoq fit in frōte q: ꝑfectoꝝ est nō in occulto s; in māifesto xp̄i nomē sp hr̄e. Hinc est qd Joā. apls ait. Vidi supra montē syon agnū stātē ⁊ cū eo. 144. milia habētes nomē ei' ⁊ nomē pr̄is ei' scriptū in frōti bus suis. Stare eni ⁊ i mōte ⁊ cū agno ꝑfectoꝝ est: ⁊ ꝑfe ctio i ꝯfirmatione dat vt pmissuz ē. Heli' quoq i frōte infigit in quo sūmus pōtifex laminā aureā figebat in q scriptū erat ineffabile nomē dñi: ⁊ vt baptizatus libere ꝯfiteat: q credit. e. de sacra vnc. q: corde credit ad iusti ciā: ore āt ꝯfessio fit ad salutē: memor ei' qd dñs ait. Qui me ꝯfessus fuerit corā hoib' ⁊c. Subsequēter ep̄s ꝯfirma tū ꝑcutit i faciē. Primo vt tenaci' memorie teneat se hoc recepisse. Scd̄o q: hoc sctz dat baptizato ad robur fidei: vt pmissuz ē: vt. vz. sit ita fortis i fide i baptismo suscepta q vlteri' corā quocūq ꝯfiteri nomē xp̄i nō erubescat.

Tertio hec ꝑcussio repñtat manuū ipositionē: qm̄ apli p manus ipositionē ꝯfirmabāt. Quarto ad terrēdū mali gnū spūz vt fugiat: ⁊ ne redire audeat: sic fecit btūs Bñ dict' liberās p alapā monachū q ab maligno spū vexa bat vt legit i dialogo grego. li. 2. ca. 32. Duo ḡ facit ep̄s: pmū: q: eū vngit in fronte: s; m q: ipm ꝑcutit i facie. Vn ctio significat vnguētū grē cōtrū ad actus audaces aggre diēdi ea q ptinēt ad fidē: ꝑcussio ꝟo fit ne vlterius ꝯfun dat: aut timeat ꝯfiteri nomē xp̄i. q. d. ep̄s ꝯfirmato: ita sis fortis vt quancuq sic te ꝑcusserit: vel quocunq alio mō tibi ꝯfusionē fecerit: ꝓ eo q: xp̄i fidē ꝯfiteris: tu i his oi bus nō erubescas: ꝑcussi eni i facie erubescere solēt. Sir etiā fit alicubi ꝑ ꝑcādē cām militib' nouis. Fieri pōt ꝯ firmatio in cāpo: melius tñ fit in ecclesia aut i atrio eccle sie. In buccardo. li. 4. ca. ep̄s. In ꝯcilio aurela. ð ꝯse. di. 5. vt ieiunii: statutū est vt sctz ꝯfirmationis a ieiunis ⁊ iuuenib' ꝑfecte etatis puta. 12. vel. 15. annoꝝ seu adul tis monitis pus ꝑctā ꝯfiteri conferat: hodie tñ q: citius pōt hoc fiat vt premissuz est. Crismato āt aliquo pāno al bo frons sua circuncingit: ne recens vnctio defluat aut deleat: ⁊ septima die deponit sicut supra vbi agit de ba ptismo dictū est. Et in concilio beluacēñ. de ꝯse. di. 4. si quis noluerit: dr̄: q pānus crismalis quo caput pueri i in fronte p ep̄m vel in vertice p presbiterū crismati circūcin git: pōt iterū super aliū baptizatū imponi. Itē nō ꝯfir matus non potest aliū tenere in baptismo vel in confir matione nec vir ⁊ vxor vel ꝯsanguineus vel etiā plures teneant confirmandū: put in baptismo dictū est.

¶ De missa. Rubrica.

Septimo Loco de missa hui' dici dūz est. In qua qdē plu ra sūt notabilia. Primo q añ missaz altaria coopiunt: qd fit q: iā ecclia icipit resurrecti onis ꝑludia celebrare. Magna eni ps hui' officij ad illā ptinet: ⁊ i resurrectione xp̄s q p altare signi ficat stola corpis idutus est. Itē ministri altaris preciō sis ⁊ splēdidis sunt vestibus decorari ad significandū q neophiti sunt indumētis virtutū ornati. Itē missa ideo nō cantat solito more q: i ea nō dr̄ introit' q est caput mis se: eo q ille q est caput ⁊ pncipiū nr̄z subtractus est ⁊ in sepulchro iacet: ⁊ nocte resurrectionis s; resurrexisset tū a suis nesciebat: vnde cū maria magdalena inuenit monu mentū vacuū credidit eū esse sublatū. Hoc eni die ⁊ in vi gilia penthecostes seruamus antiquū ecclesie morē: qui fuit ante papā Celestinū: s; quē introitus in missa nō di cebatur: sed a kyrieleyson icipiebatur: Incipit ergo a ky rieleyson officiū qd est quedā vox leticie: de hoc q neophi ti sunt renati rogat ecclesia vt dñs eos in nouitate conser uare dignetur. Oia eni que dicunt vsq ad euāgeliū ad eos referunt. Sequit Gloria in excelsis: qd ideo cantat. Primo q: pax data est renatis que ab angelis nūciata ē in nocte natiuitatis: cū ergo ipsi sint renouati grā dei pos sunt cantare cū angelis. Scd̄o ideo qm̄ angeli qui pmo il lud nato dño cantauerunt: pro renatis in baptismo glori antur. Tertio q: resurrectio xp̄i proxima est: ideo dicitur iste angelicus cantus: ⁊ cū ipsis angelis chorus exultat ꝑsonāti melodia ⁊ cāpane siue signa etiā concrepant que hactenus fuere muta. Collecta etiā de renatis manifesta est que est. Deus qui hanc sacratissimā noctē gloria domi nice resurrectionis illustras: conserua in noua familie tue progenie spūm adoptionis quē dedisti ⁊c. Cui premittit Dñs vobiscū: ⁊ non Pax vobis dicit. Sic epistola refer tur ad eos. vz. Si ꝯsurrexistis cum xp̄o que sursuz sunt querite vbi xp̄s est in dextera dei sedens: ad collocēñ. 3. c. q. d. resurrexistis in baptismo a peccatis: sicut christ' re surrexit ab oib' ifirmitatib' suis. S; ad qd debēt labo rare resurgētes: nisi q sursū sūt obtineāt. Jō dr̄. Que sur

sum sunt

suz sunt sapite nō q̄ sup terrā.i.celestia nō terrena vobis sapiāt. ⁊ addit̄ mortui.n.estis: ⁊ vita vr̄a abscōdita ē cū xp̄o in gl'ia: mortui.n.estis pcō: ⁊ mortui estis vobis: vt iā nō vobis sed dn̄o viuatis: sicut dicit apl's: viuo ego iā nō ego sed viuit in me xp̄s. Uita aūt vr̄a abscōdita ē in deo nō q̄ nōdū appet qd futuri estis: sz cū appuerit xp̄s vita vr̄a apparebitis cū ipso in gl'ia. Ecce ad qd debēt tēdere neophiti.s.vt sint ⁊ appareant cuz xp̄o in gl'ia: ad quā repn̄tandū ministri altaris solēnes vestes induūt vel vt renatoꝝ stolā innocētie demōstrent: in epistola vero baptizati instruunt̄. Post ep'laz p̄o sequit̄ all'a: qd ē vox angelica siue canticū angeloꝝ: sicut ostēdit Johānes in Apo. dicēs. Audiui quasi vocē tubarū multaꝝ in celo dicētiū all'a: qz āgeli glorian̄t pp baptizatos a dyaboli seruitute ereptos ⁊ ad fidē cōuersos: ⁊ dr̄ all'a sine graduali ad significādū q̄ caput nr̄m gescit: vbi eni est quies ibi nō est motus: vbi aūt nō est motus: ibi nō est ascensus de gradu in gradū qd significat graduale. Jō āt graduale non dr̄: qz baptizati nōdū p opa in virtutib⁹ gradū fecerūt. Dr̄ āt tract⁹ q significat patiētiā p quā expectare debēt gloriā sempiternā: quā sequēs sabbatū in albis repn̄tat. In quo sabbato nō cantat̄ graduale: qz ibi nō ē necessariū bonū opus vel tractus: qz nec patiētia: sz duplex all'a p duplici gl'ia.s.aie ⁊ corpis: de hoc sub ti. de septē dieb⁹ post pascha dicet̄: ⁊ p̄ter morē añ tractū ponit̄ all'a qd ē quedā vox letitie: ad notāduz letitiā neophitoꝝ quā hn̄t de sp̄uali nouitate. Sz qz graues sunt labores vite: sequit̄ tractus q dr̄ a trahēdo. Ad idē tn̄ inuitant̄ neophiti i p̄su all'a: ⁊ in tractu vz ad dei laudē. Nā all'a sonat. Laudate dn̄z: ⁊ in versu all'a dr̄. Cōfitemini dn̄o.i.laudate dn̄z ⁊ addit̄ cū: qm̄ bonus est in se ⁊ nob cū qb⁹ misericorditer ⁊ benigne egit dimittēdo pcā i baptismo: ⁊ cātat̄ in tono resurrectiōis s.octauo. Sz qz effect⁹ benignitatis posset esse ad tēpus: iō subdit̄: qm̄ in seculū misericordia eius. Ad idē etiā inuitant̄ in tractu.s. Laudate dn̄m oēs gentes ⁊c. qm̄ cōfirmata est ⁊c. reuera firmat̄ misericordia q̄ i eternū durat sicut i versu all'a dcm̄ est. Hec aūt duo.s.misericordia ⁊ veritas i psalmis iungunt̄: vt nec misericordia iniusta nec veritas nimis austera credat̄.45.disti. disciplina.24.q.4.nō ē iniusta. Quare duplices laudes dicunt̄ ⁊ q̄re tract⁹ ⁊ quare sub humiliori ligua dr̄ sub ti. de.7.dieb⁹ post pascha dicet̄. Scdo ⁊ all'a iō p̄us q̄ tractus dr̄: qz hebrea ligua mr̄ est nobilissima eiuz liguarū pp auctoritatē dic scripture: latina vero iferior q̄si filia. Pretetea all'a significat iudeos p̄us puersos: tractus gentiles postea credētes. Tertio dr̄ p̄mo all'a in memoriā prioris status Ade. Sequit̄ tractus i memoriā sequētis. Precedit ēt all'a ppter gaudiū reuertētiuz de captiuitate babylonica. In alijs p̄o dieb⁹ graduale p̄cedit all'a ppter p̄ ecctā p̄ficiētiū. Deide sequit̄ euāgeliū. Uespe āt sabbati que lucescit i p̄ma sabbati. Matthei.28 ca i quo d̄ sollicitudine mulieꝝ circa dn̄i sepulchrū: ⁊ misterio angelorū: ⁊ de resurrectione saluatoris agit̄: vesp̄ nūc.n.fuit sacrificiū neophitoꝝ: sed de hic resurrectio ad memoriā reuocat̄. ¶ Et nota q̄ vesp̄e sabbati hic accipit̄ p nocte: ⁊ est sensus: vesp̄e sabbati.i.in nocte sabbati. Sed qz credi posset q̄ venissent mulieres i p̄ncipio noctis vel in medio: idcirco adiunctū ē q̄ lucescit i p̄ma sabbati.i.q̄ ptinet ad lucē p̄mi sabbati. Lucescerat eni iā qn̄ venerat maria magdalena: ⁊ altera maria videre sepulchrū ⁊c. An̄ euāgeliū āt nō portat̄ lumē: nec ēt in qbusdā ecclijs cādelabra cū luminarijs stant ad missaz sup altare. Primo qa sileq̄ lumē nōdū nobis reddit⁹ ē: qm̄ eius resurrectio nōdū erat manifesta: imo credebat̄ adhuc in sepulchro latere. Secūdo qz mulieres xp̄m nō deū: sed solūmodo esse mortalē credentes occulte sine lumine ibant ad sepulchrū vt vngerent corpus ihesu. Tertio ad notanduz cecitatē cordis ignorantiū ipsuz resurgere posse. Incensuz tn̄ fertur in signū q̄ mulieres tulerunt aromata vt vngerent ihesuz. Rursus accēsa luminaria non ferunt̄ sed incēsuz fert ad notādū q̄ tunc orōnis affectio que p incēsuz exp̄mit̄ aīs infirmoꝝ nō deerat: sz veritatis lux q̄ p accensa luminaria designat̄: eis certitudinal'r nō clarebat pp dn̄i sepulturā. Post euāgeliū nō dr̄ Credo: vt per hoc infirmoruz animoꝝ dubitatio denotet̄. Quedā tn̄ ecclesie dicūt hac die credo ⁊ p totā sequētē hebdomadā: q̄ renati assenerāt se in deū tēdere: ⁊ ea que de xp̄o dicta sunt in euāgelio firmissime credere. Offertoriū quoq̄ nō dr̄ i quo significat̄ p̄mo silentiū mulierū q̄ territe quasi cū silentio recesserūt a monumēto ad qd iuerāt vt xp̄o vnguentū offerrēt. Secundo q̄ ipse venientes iuxta legis mandatū vngere corpus ihesu latēter venerūt ad sepulchrū ⁊ p̄ illō in silētio steterunt timentes r̄ndere angelo vel custodibus sepulchri: ergo caꝝ more cantores silent. Tertio quia nonduz surrexit qui det nobis quod offerre possimus. Cantatur autē Scūs scūs scūs: qd est angeloꝝ canticū: qz angeli tanq̄ nihil timētes in sepultura dn̄i: ⁊ eius resurrectiōe quā nō tacuerūt suū habuerūt mysteriū. In canone etiā scz infra actiōez fit mentio de renatis. Agnus dei nō cātat̄ tum qz nōdū surrexit q̄ ipsi scirent q in die resurrectiōis dixit discipul'. Pax vob: tū qz discipuli tūc desperauerāt neq̄ credebāt eū esse deū q redimeret isr'l. Un̄ cleophas dixit. Nos sperabam⁹ q̄ ipse eēt redēptur⁹ israel.q.d.iā nō speram⁹ imo desp̄amus. Sz ⁊ mulieres q̄ venerūt ad monumētū credētes corp⁹ sublatū eē: nō credebāt q̄ ipe pctā mūdi tollere posset. Un̄ ⁊ maria magdalena q̄ fuit magis sollicita audiuit a dn̄o. Noli me tāgere: nōdū eni ascēdi ad p̄rēz meū: subaudi in corde tuo.i.nondū credis me eē eq̄lē p̄ri: g̊ nō credis me tollere posse pcā mūdi. In qbusdā tn̄ ecclijs dr̄ ter. Agn⁹ dei. sine. Dona nobis pa. nō dat̄ ēt pax in detestatiōem osculi pditoris: qz xp̄s q ē vera pax nr̄a nōdū pacē nūciau: tu qz nōdū surrexit q in die resurrectiō a aplis ait. Pax vobis: vn̄ forte hic modus salutatiōis.s. Pax vobis hic p̄o i p̄ncipio h⁹ misse nō dr̄ sz differt̄: vt nouā salutationē i die resurrectiōis sue ppl's affectuosius āplectat̄. In aliqb⁹ tn̄ ecclijs pax dat̄ eo q̄ gl'ia i excelsis cantat̄. Postcōio ēt nō cātat̄: p̄rio ad notāduz q̄ nō erāt tūc q i fide xp̄i cōicarent. Scdo qz baptizati nōdū cōicauerūt: sz in die pasche cōicare debēt. Tertio qz nōdū surrexit q nob dat q̄ cōicem⁹. Quarto qz vesp̄e q̄ sequunt̄ vicē obtinēt postcōionis. Quito qz oēs tacuerūt i xp̄i ꝯp̄hēsione ⁊ crucifixione: iō cātores tacēt. Cātorib⁹ igr̄ tacētib⁹ sacerdos suū ipler offm̄: qz aplis d̄ resurrectiōe dubitātib⁹ ⁊ mulierib⁹ timētib⁹ ⁊ nil dicētib⁹ xp̄s ipe p suā gl'iosaz appitiōez qb⁹ voluit fecit se manifestū. Cōsequenter iter cenādū.i.dū sacerdos cōicat adijciunt̄ breuissime vespere.s. Laudate dn̄m oēs gētes: que quasi nō sunt vesp̄e: qz sabbatū eterne getis: qd p hoc sabbatū figuratur nullā habet vesperā: sit ēt offm̄ breue pp ipsos neophitos quib⁹ oia debēt breuiter cantari: maxime primo die ne eis gn̄et̄ fastidiū ex plixitate: vn̄ sub vna collecta missa ⁊ vesp̄e claudunt̄ ne forte si finita missa dicerentur vesp̄e neophiti nō auditis vesp̄is recederēt credētes hr̄e licētiā abeūdi: vn̄ iō totū offm̄ sub vna oīone cōplet̄. qm̄ sacr̄z baptismi i xp̄i passione ꝯsumat̄: vl' iō dies hec i missa nō i vesp̄a termiat̄ vt xp̄s q nos i morte redemit sine fine laudet̄: q est i scl'a bn̄dictus. In qbusdaz aūt ecclijs cantat̄ ps. Laudate dn̄z: sine gl'ia: qz filius q ē tertia p̄sona in trinitate nōdū scit̄ esse nobis redditus. Rursus inuitant̄ neophiti ad laudē dn̄i p psalmū illū Laudate: ⁊ ipsi se laudare r̄ndent dicētes: quasi vnus hō per se vel p alios. Magnificat aīa mea dn̄z. Hoc sabbatū priuilegiatum est: qz in eo fiunt ordines: cathecumini post baptizātur: cereus benedicitur: ⁊ plures lectiones leguntur.

¶ De sancto die pasche. Rubrica.

SEquitur videre de festo paschali: de quo primo aliqua generalia premittentes: consequenter primo de nocturno huius diei officio postmodum de diurno aliqua supponemus. Sane tempus paschale significat tempus illud quod erit post diem iudicii. quando. scilicet ad patriam vite quam per adam amisimus deo propitiante regrediemur: quod considerationem potest dici tempus regressionis: quod tamen incipit in octaua. In hac autem die resurrectionis domini que est mundi prima: et rediens ad caput est octaua: vt dicetur in prohemio septime partis de quo dicitur in paralipomenon in ti. psalmorum. Quam octauam sicut septem mundi etates precedunt quarum sex sunt viuentium et septima dormientium: sic et septem dies nostre reconciliationis hanc diem precedunt: sic quoque septem dominice a Circumdederunt vsque ad Letare hierusalem precesserunt quas interposita dominice passionis memoria: hec dominica octaue etatis representatiua sequitur: in qua etiam representatur quod sicut octaua est eadem cum prima: sic restituetur homo in idipsum: et ad id quod fuerat conditus: imo supra prime originis reparabitur dignitatem et consequetur corporis et anime felicissimam immortalitatem. Qualiter dominus tribus diebus et tribus noctibus fuit in sepulchro et qua hora resurrexit: et qua hora hoc tempore debet dici officium matutinum: et quare hac die pascha celebratur: dictum est sub quarta feria cene domini: et sub sabbato sancto. ¶ Sane pascha grecum nomen est quod hebraice dicitur phase: quod latine transitus interpretatur secundum Bedam. Non enim dicitur pascha a passione ex eo quia passim grece dicitur pati latine: sed dicitur a transitu: et hoc primo secundum historiam ex eo quod exterminator angelus videns sanguinem in foribus israelitarum pertransiit nec eos percussit: tunc etiam populus ex egypto transiuit. i. exiuit tertiaque die mare rubrum pertransiuit. Secundo secundum allegoriam: quia ecclesia in hoc tempore transit per baptismum ab infidelitate ad fidem. Tertio secundum tropologiam quando hoc tempore transimus per contritionem et confessionem de vitiis ad virtutes vt infra dicetur. Quarto secundum anagogen quia nunc christus transiit a mortalitate ad immortalitatem et faciet etiam transire: vnde in euangelio. Cum vidisset iesus inquit: quia venit hora vt transiret de hoc mundo ad patrem etc. Noiamus autem hanc diem greco et non hebraico vocabulo: licet lingua hebrea dignior sit tanquam mater: propter ne in hoc videamur iudicare iudeos ne in hoc imitemur quosdam hereticos dicentes euangelium sine ceremonialibus non sufficere ad salutem: Item vtimur greco et non latino vocabulo propter auctoritatem: quoniam greca lingua antiquitus rome et in italia tante fuit auctoritatis: vt non solum dies solemnes grecis nominibus nuncuparentur vt pascha: penthecoste. hypopanti et epiphania: verum etiam dignitates vt apostolicus: patriarcha archiepiscopus et huiusmodi. Isidorus tamen dicit quod pasche vocabulum non grecum: sed hebraicum est: et Innocen. tertius dicit in quodam sermone quod pascha hebraice dicitur a phase quod est transitus: grece vero a phasin quod est passio. Aug. dicit quod hoc nomen pascha per diuinam dispositionem compactum est ex hoc nomine greco passic quod passio interpretatur: et ex hoc nomine hebreo phase quod transitus interpretatur: nam hec duo conueniunt in hoc nomine pascha: tamen secundum significationem quam secundum vocem: secundum significationem quoniam in passione christi fuit eius transitus: vnde merito hoc nomen habet intellectum vtriusque nominis: et est latinum: vt sic ex duabus linguis fiat tertia. scilicet latina: et est hoc nomen pascha prime declinationis et neu. ge. quod solum in tribus grecis nominibus inuenitur. scilicet pascha: manna et mammona. Vel est tertie declinationis: vt dicatur pascha paschatis: sicut dicitur fantasma: atis. Vocatur autem pascha ipsa dies resurrectionis et etiam tempus a dominica in ramis palmarum vsque ad octauas pasche: quia in dominica ipsa inducebatur agnus qui in quarta feria immolari debebat. Verumtamen secundum vulgi consuetudinem dominica in ramis palmarum dicitur pascha floridum feria. vi. pasche hodierna pro dies paschalis: olim tamen proprie dicebatur pascha dies illa in qua agnus immolabatur. Solemnitas pasche autem anthonomatice dicitur solemnitas solemnitatum eo quod ceteras solemnitates huius solemnitatis nobilitas antecedit: et omnes dies dominici sunt octaue huius festi: vt dicetur in prohemio septime partis: et in ea omnia leticie insignia proponuntur: templum quoque mundatur et ornatur in parietibus: quia in eis cortine et pallia extenduntur: et in choro dorsalia et tapeta extenduntur et banchalia disponuntur: Velamen etiam quod erat ante crucem vel in altum dirigitur vel remouetur vel retro altare ponitur ad notandum quod prius occulta: modo sunt manifesta. altare quoque suis ornamentis decoratur: vel in quibusdam ecclesiis vexillis que significant victoriam iesu christi crucibus et aliis. De quibus et de velaminibus trium colorum que hac die in tribus lectionibus de altari remouentur et de triplici ornamentalis templi dictum est in prima parte sub ti. de picturis. Similiter quia ad decorem huius solemnitatis se balneis preparant barbas et coronas tondunt capillos deponunt vestes siue cappas nigras deponunt et albas induunt que licet ad decorem fiant: ad spiritualem quoque hominem referuntur: Non enim lauamur ad voluptatem sed ad significationem: vt. scilicet per exteriorem lotionem corporis interiorem anime debere fieri ostendamus: barbas et coronas tondere: est superfluitates et vitia deponere: capillos super aures tondere est quinque sensus corporis ad seruiendum deo expeditos habere: nigras vestes siue cappas exuere est aspirantem penitentie deponere: albas siue supplicia induere: est stolam immortalitatis firmiter expectare: vel per vestem albam significamus innocentie stolam renatorum: vel per hoc representamus hodiernas apparitiones angelorum qui in vestibus albis apparuerunt. In hac sancta die nil quod a sacerdote non sit benedictum comedere debemus: quia inimicus noster nunc nos magis satagit supplantare. Vnde in quibusdam locis quecunque comedi debent ad ecclesiam portantur: et in atrio vel vestibulo ecclesie cum cruce et aqua benedicta et in vestibus sacris a sacerdote benedicuntur. Hinc est quod hodie agnus a sacerdote benedicitur: ad representandum quod deus per moysen et populum agnum comedi iussit in figuram iesu christi: cuius sanguine omnia primogenita sibi de mundo redemit et angelo in nocte illa omnia percutienti in egypto peruientem populum suum signauit agni sanguine prenotatum. Agnus autem secundum romanum ordinem non ad altare sed ad mensam benedicitur. In quibusdam etiam locis benedicitur lac et mel in memoriam eius quod dominus inquit patribus nostris Abraham Isaac et Iacob. Introducam vos in terram fluentem lac et mel. Nullus debet etiam vnquam aliquid comedere nisi prius saltem signo crucis facto. Vnde legitur in dialogo gregorii pape li. i. ca. 4. quod cum quedam monialis iret per hortum lactucam sine benedictione comedit: et sic demonem qui super eam erat suscepit qui eam multum vexauit. Nos quoque vidimus in ciuitate bonon. puellam a duobus spiritibus immundis et malignis triennio vexatam. Cumque a quodam perito volente illos cum exorcismis et abiurationibus ab humano corpore pellere: interrogarentur qualiter corpus mulieris intrassent: responderunt quod sedebant in quodam malogranato quod ipsa puella comederat: qui tandem virtute adiurationum nobis presentibus ab humano corpore recesserunt. In quibusdam quoque locis hac die in claustris in natali prelati cum suis clericis ludunt: vel in claustris vel in domibus episcopalibus ita vt etiam descendant ad ludum pile: vel etiam ad coreas et cantus: quod vocatur libertas decembrica: quia antiquitus consuetudo fuit apud gentiles quod hoc mense serui: pastores et ancille quadam libertate fruerentur: et cum dominis suis dominarentur: et cum eis facerent festa et conuiuia post collectas messes laudabilius tamen est a talibus abstinere. In plerisque etiam regionibus mulieres secunda die post pascha verberant maritos suos: die vero tertia mariti vxores suas. Sicut et antiquitus licebat viris dominos salrem in crimine adulterii accusare impune. iz. q. z. quoniam. Hoc autem fit ad notandum quod debent se inuicem corrigere: ne alter ab altero hoc tempore exigat debitum thori. Statutum est enim de conse. di. z. omnis homo. 34. q. 4. ca. i. quod cum hac die communicare debeant. tribus precedentibus et tribus vel quinque vel septem sequentibus diebus ab amplexibus vacent: quod sumptum est a dauid: qui cum pueris suis accepturus panes propositionis iit ad Abimelech sacerdotem. Continuimus ab heri et nudiustertius. de conse. dist. z. tribus. io. q. prima: hanc consuetudinem. His tribus diebus primis solemniter est feriandum: in sequentibus vero licet viris rurralia opera que magis necessaria sunt exercere: sed feminis non licet nere: nunquam autem

choreas ducere. qz sm gregoriū. Medi⁹ est fodere ⁊ arare
ꝙ choreas ducere. ide est ꝙ hi singuli dies ꝓprias habēt
rñsoria: ceteri ꝟo i quibusdā ecclesijs comutata. in aliis tñ
habēt ēt vsqz i quītā feriā ꝓpria. Fuit quoqz apud quos-
dā hoc tpe aquaꝝ dimersiones ne qz hoi. s. vigilauerūt
i quadragesima i his sāctis dieb⁹ dormire vetit. ¶ Hoc
quoqz notandū est ꝙ pascha nr̄z sp dz fieri i die dñico: sic
statuit Pius papa de cō. dist. 3. nosce. ⁊ c. sc. ⁊ c̄t. Uictor
papa q ꝑ hoc ꝯciliū pascha ꝓuenit. lz eni pius codē
die celebraret: qz tñ qdā inde dubitabāt. angelus dñi ad
corroborādos illoꝝ aīos apparuit i habitu pastorali Her
me doctori pcipiens vt pascha sp die dñico ab oibus cele
braret: dñs tñ vere surrexit in die. 6. kal. aprilis nā pas
sus est. 8. kal. aprilis. vz. i die tali in q̄li ꝯcept⁹ est sic in
quali annūciatio ꝟgini facta est pront d. tñ est sub ti. de
parasceue. Celebrari ēt dz pascha i lunatōe aprilis: qm i
Exo. pcepit dñs ꝙ mēsis ille prim⁹ haberet ⁊ agnus die
14. imolaret. Uñ victor papa de cō. di. 3. celebritatē. dicit
ꝙ pascha dz celebrari post. 14. diē lunatōis apri͛ q est pri
mus mēsis hebreoꝝ vsqz in. 21. diē eiusdē mēsis. i. luna
tionis. Loquit. n. ibi de mēse lunari nō de solari qm in il
la lunatōe ē sp pascha vsqz in. 21. diē: ⁊ vsqz ponit ibi in
clusiue: qm icludit ipsa. 21. dies. vult ḡ dicē victor papa
ꝙ pascha ñ dz cē infra. 14. diē lunatōis april: nec post. 20.
diē illius. Si. n. 14. dies lunatōis est i die dñica ibi est pa
scha iudeoꝝ: ⁊ dñica sequēti est pascha nr̄m. s. i. 21. die. ⁊
hec lunatio qñqz icipit a martio. de q̄ plene i fine. 8. prīs
dicet. Eccl̄ia tñ antiquitus celebrabat pascha cuz iudeis.
14. luna pmi mēsis q̄cunqz die occurreret: quē ritū sci pa
tres i nicena synodo ꝓhibuerūt: ꝯstituētes nō solū lunā
paschalē ⁊ mēsez ingrere: sz ēt diē dñice resurrectōis ob-
seruare: ⁊ iō ꝯtēderūt pascha a. 14. luna vsqz ad. 21. vt
dictū est: vt sic ⁊ dies dñicos nō omitterent ⁊ i die resurre
ctōis dñi pascha celebraret: ⁊ hoc plurib⁹ de causis. Pri
mo ne eccl̄ia videat iudaizare ⁊ figuris iudaicis adhere
re ⁊ in tpibus ⁊ ānis cōsidere. Scdo qz die dñica datū fu
it manna a dño: p qd significat eucharistia. i. panis an-
geloꝝ habēs i se oē delectamētū ⁊ suauitatē ois saporis: vñ
Exo. 17. dic. 6. Parēt qd iferāt ⁊ sit duplū ꝙ iferre solebāt
p singulos dies: ⁊ hec ē dies veneris: ⁊ ita die dñica datū
est māna. Tertio qz pceptū ē comedere agnū cū lactucis
agrestib⁹: ⁊ i azimis sinceritatis ⁊ ꝟitatis. i. cū puro affectu
⁊ puro itellectu hoc est i veritate. Xp̄s ꝟo morte destruxit
moriēdo: ⁊ vitā nr̄az resurgēdo reparauit: ⁊ ita pz ꝙ in die
resurrectōis debem⁹ comedere agnū: qz tunc incipit veri
tas vite nr̄e. Quarto nō celebram⁹ pascha nr̄z cū iudeis
q illud celebrāt. 14. lūe: qz q̄uis tūc imolat⁹ fuerit agn⁹
tñ icipit ei⁹ imolatio i sequēti die: qz tūc ē tps luct⁹ nec ē
tps solēnizandi: ⁊ iō eccl̄ia dimittit hoc vsqz ad tps solē
nitatis: qz dz fieri cū solēnitate sicut dcm̄ est. Quīto qz cū
xp̄o vult eccl̄ia celebrare pascha suū. Triplex eni pascha
fecerūt iudei. Primū in ramesses: qd iterptat cōmotio
tinee: p hoc significat pmū pascha. i. spūalis trāsitus ð
vicijs ad ꝟtutes: p tineā eni peccatū itelligit: qz sic tinea
cōsumit panū iperceptibilr: sic petūz aīaz: qm aūt petm̄
cōmouet i nobis siue ammouet p penitētiā: fit iste tran-
situs. Scdm pascha factū fuit in syna qd iterptat mē-
sura: per qd significat scdm pascha spūale. i. trāsitus de vir
tute ad virtutē: p qd restituit hoi sua mensura attingen
di celestia. Iste trāsitus fit qñ trāsimus de virtute ad vir
tutē. Tūc eni accedit ad mēsurā suā hō: qm fact⁹ est vt sit
socius angeloꝝ. Primū pascha xp̄s nō potuit celebrare
qz peccatū nō fecit: nec iuēt⁹ est dolus i ore ei⁹: neqz scdz
qz datus fuit ei spūs scūs nō ad mēsurā a tpe sue natiui-
tatis. Tertiū pascha factū fuit in galgale qd interptat
reuelatio. Istud pascha fit a nobis qñ trāsimus ð mūdo
ad patrē: siue de mūdo ad celū: ⁊ reuelabunt nobis oia q̄

mō credimus. Hoc pascha celebrauit xp̄s p resurrectiōez
suā: qd nos celebram⁹ sp post. 14. lunā pmi mensis i post
equinoctiū vernale qñ dies icipiūt maiores esse noctib⁹
ꝓut dictū ē sub sabbato scō. Sexta cā est qz de pmo pa
scha vel scdo nō est gaudiū multū: sed decertis. vñ. 2.
Regū. 17. c. Nō glorietur accinct⁹ eque sicut discinctus. Se
ptima qz ex iussione angeli monemur pascha in dñica ce
lebrare: vt pmissū est. Quare hec ⁊c. festa saluatoris p̄-
ter natale mutabilia sūt: dcm̄ est sub natali: qm̄ dñicat pa
scha annūciari: dictū est sub epiphania. ¶ Porro cōside
rāde sūt q̄dā hui⁹ paschalis tēporis varietates. Sūt eni i
eo tres septimane q̄s ꝓprijs vocabul' nūcupare. Prima
est paschalis: scda in albis: tertia expectatōis. Prima dr̄
sanctificata ꝑ iustificatōem aie: vñ est ꝙ hoīes p baptis
mū sanctificati p totā septimanā illā vestē quā in baptis
mo susceperūt deportāt que significat pmā inocētie stolā.
Scda dr̄ i albis. pzioqz baptizati i sabbato scō deponūt
i sabbato i albis albas stolas seu vestes q̄s i baptismo su
sceperūt. Per albas qdē inuit q̄les i pn̄ti vita esse debent
scz mūdi ⁊ q̄lia deniqz sint corpora recepturi qz sci beati
tudinē ⁊ gl̄iaz possidebūt: ꝓut dcm̄ ē sub sabbato sancto
Scdo qz hoc tpe illi q baptizati sūt i sabbato scō ab epis
cōfirmati alias albas stolas portare vsqz ad aliū sabba
tū solēt: cōiter tñ hec septimana vocat i albis ꝑ ange-
los q in resurrectione dñi i albis appuerūt vt pmissū est:
⁊ qz oli baptizati illis diebus candidis vestibus vtebant
vsqz ad sabbatū in albis. Et ꝑ pmissas ēt cās dr̄ sabba
tū i albis: vel qz mos fuit antiquus: vt in ipso sabbato ve
stes ex toto deponerēt ⁊ albas iducrēt qd nō fit. i sabbato
sancto. Tertia septimana. s. q̄ est post ascēsionē dr̄ expecta
tionis qm repn̄tat illud tps quo apli expectauerūt ad
uentū spūs sancti qb⁹ dñs dixit. Manete i hac ciuitate
expectate vsqz dū iduamini ꝟtute ex alto. Prima ēt septi
mana nō ꝓtendit nisi vsqz ad sabbatū in albis exclusiue
⁊ sic pascha sex dies solū hz ꝓ octaua septimana ꝟo in
albis icipit sabbato in albis ⁊ terminat in alio sabbato
⁊ sic durat p octo dies. Octaua ꝟo ascēsionis cū deberet
terminari i qnta feria añ pēthe. ꝓtēdit vsqz ad pēth. qz lz
duo dies q sup sūt octaue ascēsiōis possint officiari ad mis
saz a dñica anteceden: tñ ad nocturnos nō haberēt inuita
toriū vel lectōes vel respōsoria: nisi ab ascēsiōe dñi acciper
rēt. Uñ illi. 10. dies ꝓ vno reputant: nec mirū cū ⁊ totū
tps pascale ꝓ vno reputet octaua: ⁊ sic a natiuitate vsqz
ad octauā epiphanie: de h dicet sub dñica post ascēsionē:
Tps aūt paschale vsqz ad pē. vocat q̄nquagesima: qz cō
tinet quinquagīta dies: p qd tps iubilei significat: vt di
cet sub pēthe. Duas. n. q̄dragesimas celebram⁹ cui nu
mero addit decimus numerus ⁊ fit q̄nquagenarius: pri
mā añ pascha i qua labores mi͛sie hui⁹ tpis significant
vñ tūc ieiunamus ⁊ cātica leticie subticem⁹. Scdāz post
pascha que significat statū eterne felicitat. ⁊ i ea tps gl̄ie
nr̄e post hanc vitā repn̄tam⁹: tūc eni ab oi labore quie-
scemus: ⁊ in dei laude erimus: ḡre tūc cātica leticie multi
plicamus: ⁊ ianua penitentib⁹ aperit: qz nullius pecca-
ti iproperiū erit: totū eni erit absorptū a gl̄ia ꝓut in colle
cta hui⁹ diei habet: vt dictū est in ꝓhemio huius prīs.
Nec ieiunam⁹ nec genua flectim⁹ immo stātes oramus tū
qz nō erit ꝓ quo flectant: sz domus dei gl̄ia replebit: tū
etiā ꝓ libertatē quā nobis dñs resurgēdo acq̄siuit ꝓsi
teamur: tū qz mulieres ad monumētū venientes nō flexerūt
genua sz erecte inspexerūt i sepulchro: sicut dicit Ambro.
in fine Luc. tū qz sm cū ibis quinquaginta dieb⁹ qbus
dñs nobiscū fuit: gaudēdū ē ⁊ iugis festiuitas ē icio iāqz
sit dies dñicus. 75. di. scire: tñ ēt qz h tps paschale signifi-
cat octauā resurrectōis in qua nec ieiunabit nec genua
flectent: sz ꝑfectū gaudiū oibus erit. In festiuitatib⁹ etiā
beate Marie ⁊ dieb⁹ dñicis ⁊ festiuis ⁊ in dieb⁹ pēthe.

nisi in pñtia corpis ⁊ sanguinis xpi genua flectēdo non fuerunt ħ in .f. pec sub ri. ō pma dictū ē: ⁊ sub sabbato pen the. dicet. Genua enim ecclia flectere cordis ptritionē sig-nificat. Et ē notādū q genu flectionib⁹ vtēdū est oīone dñica: vel oīone quā scripsit Aug. seu approbauit. s. De⁹ ppitius esto mihi p tōti vel peccatrici; vel illa quā gdā; sciōs be enim cōposuit ⁊ docuit tīhaydē meretricē docēs illā quātidie genu flectere ⁊ in terrā discumbere ⁊ oculos sursū nō attollere ⁊ dicere. Qui me plasmasti miserere mei deus. Cetera festiuitas paschalis hebdomadæ iacet ꝑut in ri. se. dicet. In paschali septimana salutare nos ad inui cē hō mō debem⁹. s. Resurrexit dñs ⁊ salutatus dz rñdere Deo grās. ⁊ ¶ Et apparuit Simoni ⁊ postea debemus da re osculū adinuicē in signū pacis ⁊ charitatis. vsus tamē hoc nō habet. Romanus eñ pontifex hac die missaꝫ cele braturus cardinales: platos. notarios ⁊ familiares suos hoc mō salutat ⁊ osculat: ⁊ etiā oēs pmissi se inuicē hoc mō salutant ⁊ osculant. Salutans enim dicit. Surrexit dñs vere: ⁊ salutatus ⁊ osculat⁹ rñdet. Et apparuit simoni.

Sequitur Uidere ō diurno officio hui⁹ diei. Incipiunt autē ecclie inuitatoriū alla. Surrexit dñs vere: ⁊ est quti toni pp quinqꝫ apparitiones dñi in il lo die q dicte sunt in qrta pte sub ri. de salu tatione ad pplm: vel pp quinqꝫ sensuū reparationē q fit p resurrectiōe. In quibusdā tñ ecclijs dr inuitatoriū cū tripli ci alla ⁊ septimi toni: pp qetē quē dat i resurrectiōe: apo ca. xiiii. Amodo iā dic spūs vt requiescant a laborib⁹ suis ⁊ idigem⁹ inuitatorio: qz vie syon lugētes q nō sūt q veni ant ad solēnitatē. Hymn⁹ āt nō dr i quibusdā ecclijs: qz in resurrectiōe nō cātabim⁹ hymnos huiusmōi: sed i plateis hiclz cātabim⁹ alla: vt habet .c. pe. thobie. sed loco hym ni cantat alla pp spez quā habem⁹ de gliosa resurrectiōe Alie ṽo ecclie cātant hymnū qz sp laudādus est de⁹: ⁊ cā tāt illū ad tertiā sub duplici cantu: v3 vnū ṽsum sub vno cātu ⁊ aliū ṽsuz eiusdē hymni sub alio ⁊ vnū altiori voce q aliū: ad significādū duplicē stolā glie quā xps assūpsit scꝫ corpis ⁊ aie. Qz vero ṽtate trinitatis in qua est pfectio facta q resurrectio: iō dnr tres lectiōes: tñ qz breuis ꝑfā par uus est ⁊ vbera nō hz iterū qz baptizati nō idigent labo re qsi mō geniti isantes: de quo i sequēti tractatu dicet. Hac ēt die ⁊ hoc tpe cantant tres psalmi cū trib⁹ anti phonis. Obseruat āt iō iste trinarius numerus. Primo qz parcit oib⁹ pp pcedēs iejuniū attritis. Scdo ne neo phiti molitudine onerent: vt pmissuz est. Tertio pp tri duanā dñi sepulturā q pcessit dñicā resurrectiōez. Quar to ad notādū q tria que dñs. ꝫ lucā pmisit in hoc seculo pficere. s. demones eijcere: sanitatē pficere: ⁊ tertia die cō sumari in resurrectiōe: cōsumata sūt. Primū operatus est dñs cū fecit vt relicta creatura redirem⁹ ad creatorē. Se cūdū cū p fide nos sibi tāq mēbra capiti vniuit: vt deci⁹ spū viueremus. Tertiū cū in hoc cōfirmauit nos ne labe remur: vel cōsumatio est nr̃a resurrectio. Hec etiā in nr̃a cōuersione apparēt. Eijciunt eni a nob demones p exor cismos: sanamur p cathecismū: ⁊ cōsumamur p baptis mū ⁊ cōfirmatiōez. Primū notat in pmo psalmo ⁊ i sua antiphona: vbi dr. Et psiliū meū nō ē cū impijs. In quo psalmo ondit qd vitare debeat qz adhoc vt sit btūs. s. non ire in psilio ipiorū: ⁊ qd facere debeat ꝫ hñe voluntatē dñi in corde: ⁊ in ea die ⁊ nocte meditari. Primus ergo psal mus cū antiphōa sua mōstrat ipios. i. dmones eijci a psi lio filij dei. In hac demonū lectiōe fit qd dñs in euāgelio Joā. dic. Nūc iudiciū est mūdi nūc pnceps hui⁹ mundi eijciet foras. Hoc iudiciū ē discretio q fideles p fidē sepa rant ab ipsis demonib⁹ iqd iudiciū factū est i mētis mi lib⁹ credētiū. Sz in hō iudicio ipij. i. in ipietate pseueran tes nō resurgūt: sz hij q p fidē xpi vniūt: ⁊ hoc est 2m qd

notat .2. psalmo ⁊ sua antiphona vbi dr. Postulaui pa trē meū alla. Dedit mihi gētes alla i hereditatē sibi alla. Hoc factū est cū fideles p fidē ei tāq capiti vniti sūt: vt p ipm ad modū hereditatis fructificet. vñ i psalmo irridē do dicit. Quare fremuerūt gētes ⁊c. dicētes dirūpamus vincula eoꝝ ⁊ pijciamus a nob iugū ipsoꝝ stulte dicūt. Qui habitat i celis irridebit eos ⁊c. ⁊ xps dicit. Ego āt psti tutus sū rex ab eo ⁊c. dicē. Postula a me. dabo tibi gētes hereditatē tuā ⁊c. Et aduerte q i antiphona dr dedi. in psal. dabo: ⁊ in antiphōa ondit impletū esse qd in psal. est pmissuz. Tertiū notat i tertio psal. ⁊ i sua antiphōa q tāgit pfomatio quā dñs pmisit se pfecturū i tertio die: vbi dr. Ego dormiui ⁊ somnū cepi ⁊c. Hoc. n. lz de passio ne ⁊ morte ⁊ resurrectiōe salvatoris intelligat moralr tñ cō uenienter intelligit de eo q diu⁹ pctō dormiuit: ⁊ tādē per dei adiutoriū surrexit. Possz ēt pōt dici q qz popa ista rū triū dicꝫ fiūt cathecumi mēbra xpi. s. p exorzizatiōez: p abrenūciatiōez dyaboli p fidē qua vnita . i eis pficit. ⁊ p ipositiōez manuū epoꝝ sive resurrectiōez dñi que est iu stificatio nr̃a: idō pp hāc iustificatiōez cantim⁹ tres antipho nas i nocte resurrectiōis. Prima eo iungit nos ab ipsis: Scda piūgit nos capiti xpo. Tertia facit nos resurgere pp iustificatiōez. Septiōe pōt dici q p tres ps. tria tpa si gnificant: tres antiphone cū al. i qb⁹ patriarche pphete ⁊ apli significant. tres lectiōes sequunt: qz lex psalmi ⁊ p phetie resurrectiōez dñi pfitent. Tria rñsoria subsequūt qz tres ordies. s. Noe Job ⁊ Daniel xpi resurrectiōez sal uāt. Singul rñsorijs Glia pri subiūgit i qbusdā ecclijs qz trinitas ab oib⁹ ordinib⁹ cōlaudat. In quibusdā ṽo nō nisi vnū Glia trib⁹ rñsorijs ꝫ gnālē psuetudinē pcinna tur ad notādū q i trinitate vnū deū glificam⁹. Septimo ternariū ioib⁹ frequētam⁹ pp factū baptismi i triū pso naꝝ noie celebrati. Octauo paucitate vtimur lectiōnū pp paucitatē q tūc aderat pdicatoꝝ. Nā pauci erāt i numero pauci: metu iudeoꝝ muti de morte dñi mesti: ō audito re surrectiōe qsi deliri. q paucitate volūt qdā vti vsqꝫ in pē. qn facti sūt pdicatores numero plures ⁊ spūscō feruen tiores: vt iā dicet. Alij ṽo solēnitatē potius attēdentes in grū ⁊ solēne seruāt numeꝝ: tñ ⁊ si apli muti fuerūt tñ al loquiū angeloꝝ ⁊ frequēs visitatio dñi nō de fuerūt: qre in sequēti hebdomada cātat tñ vna antiphōa cū trib⁹ psal. vt i se. ti. dicat. Sane tertio tñ sexto cū glia pri decā tato cū cereis ⁊ solēni pcessione de choro ad aliquē locū tēdim⁹ vbi sepulchrū imaginariū coaptat: ⁊ vbi introdu cunt psone sub scemis ⁊ habitu mulieꝝ ⁊ duoꝝ discipu loꝝ. s. Jo. ⁊ Petri q ad sepulchrū xpm qrentes venerūt ⁊ qdā alie psone in psonis ⁊ scemis angeloꝝ q xpz a mor tuis resurrexisse dixerūt. i psonis q p recte cātari pōt illa scda rñsoꝝ pmi pticula. Nolite timere. ⁊c. vsqꝫ ad finē rñsoꝝ. tūc redeūt ad choꝝ qsi fratrib⁹ referētes q vide rūt ⁊ audierūt. ⁊ vn⁹ reddit citius alio: sic Jo. cucurrit ci tius Pe. In psona quoꝝ cōuenienter cātat illud rñsoriū Cōgratulamini: siue psa. Si qui āt habēt versus de hac repñtatiōe cōpositos lz nō autēticos nō iprobam⁹. Tūc chorus audita resurrectiōe prūpit in vocē alacritate can tās. Te deū laudam⁹ qdā vero hāc pñtatiōez faciūt ātꝫ matutinū inchoent: sz hic ē pprior loc⁹ eo q. Te deū lau dam⁹ exprimit horā qua dñs resurrexit: qdā ēt eā faciūt ad missaꝫ cū dr sequētia illa. Victime paschali cū dr ver sus. Dic nob ⁊ sequētes. Adhuc in die resurrectiōez nr̃az repñtam⁹ q xpo psurreximus: ⁊ iō de die dicim⁹. Hec di es ⁊c. Et i nocte sepulturā q ei psepulti sum⁹: ⁊ iō illō nō dicim⁹ de nocte vñ dicit aplus. Consepulti sumus cū illo per baptismū in morte. Trina eni imersio in aq baptismi triduanā dñi sepulturā repñtat. Ille qdē cōsepultus est xpo q peccare qescit: ille cōsurrexit cū xpo q celestib⁹ inten dit: ⁊ aduerte qz in duab⁹ pcedentib⁹ noctib⁹ triduanaꝫ

domini

dñi sepulturā repñtam⁹ hīc q̄ oīa latuit i sepulchro vñ tūc alle nō dixim⁹: in hac ṗo nocte sepulturā dñi repñtam⁹ in eo q̄ xp̄o ꝯsepulti sum⁹: ſ; ꝑpterea alle cantam⁹ q̄ xp̄o ꝯsepulti gaudiū ē nob. Ad p̄mā ṗo nō dr̄ hymn⁹ ꝑp rōnē i. 6. p̄te sub ti. de nocturnis assignatā. nec. Deus in adiutoriū. Quicūq̄ vult. q̄dā tñ dicūt psal. Cōfitemini. sic i se. ti. dicet. Non sūt ēt p̄ces q̄r obsecratiōes t postulatiōes: q̄r dicit dñs. i die nō rogabit me q̄c̄q̄ t q̄ cū glificati fuerim⁹ nō indigebim⁹ illis. Nō ḡ dr̄ p̄ces: q̄r vbi erit miſia nō erit ꝑcā dē mia: vbi nō erit tēptatio nō erit orōn. Libera nos a malo. nō dr̄ ēt capl'm q̄d ē refectio ne post lōgā psalmodiā hō tedio afficiaṫ t cōfortet. n. fessos sic electuariū mēbra: tñ q̄r ibi nulli erit tediū: q̄r in hoc officio breuis ē psalmodia. t q̄ capl'm in horis nō dr̄ nō nec versiculus dr̄ vel q̄d r̄ndet caplo sine lectioni in nu tū dr̄: q̄r r̄ndet eplē t in laudib⁹: q̄r r̄ndet lectiōib⁹ t dr̄ tūc capl'm ex ep̄la resurrectionis: ad ro. 6. c. De vesperis in se. ti. dicetur.

¶ De diurno officio huius diei. Rubrica.

Nunc de diurno officio videam⁹. Et q̄dē hac die fit statio apud sctām Mariā maiorē: q̄ cū bt̄us Gre. hac die illi celebraret: t p̄ac dñi ꝑnūciaret: āgelus dñi alta voce r̄ndit: t cū ipsū tu⁹ ꝑp hoc cū papa ibi hac die celebrās dicit. pax dñi. in testimoniū hui⁹ miraculi nō sibi r̄ndet: Cetera aū missaꝝ ſ; ꝑcessio q̄ ex euāgelii auctoritate expetaṫ: eo q̄ angeli dicūt mulieribus. Ite dicite discipulis: q̄r p̄cedet vos i galileā. Et dñs ad eas. Nūciate fratrib⁹ meis vt eant i galileā ibi me videbitis. hec ḡ significat ꝑcessionē aplorꝝ vt viderēt dñm i galileā euntē. Rursus galilea trāsmigratio interp̄taṫ. In galileā ire fuit de iudeis ad gētes trāsire: de qua trāsmigratiōe postea dixit. Euntes docete oēs gētes baptizātes in noīe pr̄is t filii t sp̄us sctī. in significatiōez ḡ huius trāsmigratiōis hodie solēnez agim⁹ ꝑcessionē siue i signū q̄ nos oꝫ de viciis trāsmigrare ad virtutes siue ꝑficisci de ṗtute in ṗtutē: ad hoc vt videre dñm mereamur: t q̄a fit spāliter in baptismo: t in significatiōem baptismi nos t loca nr̄a aqua bñdicta aspergim⁹ cātātes. Uidi aquā alijs ṫpib⁹ cantaṫ. Asperges. Uerꝫ tñ nec hodie nec in pētb. aqua bñdicaṫ: q̄r fōtes ꝯsecrati fuimus in q̄rta pte sub ti. de aq̄ be. aspsione. Ab hac processione oēs ꝑcessiones dñicales per annū originē traxerūt: vt videam⁹ dñm in galilea. i. trāsmigratiōe de vicijs ad virtutes. Dies. n. dñica est dies resurrectiōis natiuitatis t sp̄us sctī missiōis t in oīb⁹ de nouo t vetere testamēto cātandū. De processione dictū est in q̄rta pte sub ti. de acce. pon. ad alta. Sed ad q̄d fuit dictū aplīs vt irent in galileā ad videndū dñm: put legiṫ. 3. Mathei. cū eadē die eū viderīt i hierl'm: Rn̄deo hoc dr̄ maxime ꝑp allegoriā ſ; ad lrāꝫ factū fit: allegorice. n. transmigratio illa significat trāsmigratiōez de iudeis ad gentes in qua maxime vr̄ xp̄s: q̄r in h maxime appet xp̄i deitas q̄ totus mundus ad p̄dicatiōez famulorꝝ xp̄i credidit. Dixerūt. n. apli iudeis: q̄r verbū dei repulistis: t vos idignos fecistis vite eterne: ecce ꝯuertimur ad gētes. In hac processione p̄cedunt luminaria: vt illud euangelicū impleatur in nob. Sint lūbi v̄ri p̄cincti t lucerne ardētes in manib⁹ v̄ris. Crux. n. p̄cedit vt carnē nr̄aꝫ crucifigam⁹ cū vicijs t ꝯcupiscētijs: t post crucem t vexilla que sunt victorie iesu xp̄i insignia sequunṫ sacerdotes dealbati ꝑpulantes in laudes resurrectionis: q̄ p̄cedūt cū tacita ꝑpli sequētis expectatione ꝑ diuturnas t morosas expectatiōes: vt ꝯparetur illō ꝑpheticū q̄d tūc cantaṫ impleri videaṫ. Cū iocūditate exibitis t cū gaudio deducemini. Nā t mōtes t colles expectātes vos cū gaudio. Itē in ea maior sacerdos p̄cedit: q̄r dixit dñs p̄cedā vos in galileā. Itē i ea nihil resonet q̄d sit vetere histrie: ſ; ea solū cātanṫ q̄ glīaꝫ ꝯsonent euāgelij: iter que

nō pleni i q̄busdā eccl'ijs admitunṫ. Uirtute magna reddebāt apli testimoniū resurrectiōis iesu: q̄r sicut dixim⁹ in galilea trāsmigratio est aplorꝝ p̄dicatio: vñ ōr venturum est ad mediū tēpli vt in seq. sequētis ꝑplo circūstātes vero vt vīdeāt viri i voce ꝯpulsatiōis rūpit dicit̄ desp. Dedit angelus. q̄ exp̄mit q̄d apli docuerūt docere obuenit. i. xp̄m viuere t esse totis virib⁹ ꝑdicādū t in auditū circūstātiū efferēdū: q̄r quē q̄rimus viuentē: vite hoīuꝫ cibos surrexit. vel hodierna ꝑcessio illō nob recolit q̄ rex glīe cū exercitu redēptorꝝ ō infernalib⁹ claustris ad celestia regna migrauit. post ꝑcessionē seqṫ missa: t icipit p̄ctō loco magni p̄cōis. i. xp̄s. Resurrexi t adhuc tecū sum. post quē cātat cor⁹ ad significādū q̄ ad xp̄i siītudinē eius sctī q̄ erūt in p̄rīa deū laudabūt. Hō ṗo seqṫ t adhuc tecū sum significāt eternitas i q̄ sc̄ ēēt p̄ici ctātom⁹ ḡ hac die i ꝑsona xp̄i. Resurrexi t c. ſ; et illō i ꝑsona nr̄a q̄n resurgētes tūc sūbimus d hac mortalitate ad imortalitatē: i q̄d significatur i hoc q̄d dicet i euāgelio t mānes ministrabat eis. Ministrauit. n. nob cibū spālē scripꝫ sic iudeis ōdit mānā de celo. Potē et dici q̄ dñs p̄ ora ꝑpheꝫ dirigēs sermonē ad p̄rē ait. Resurrexi t adhuc tecū sum t c. i q̄ tria notat. s. suā gl'iosā resurrectiōez: t p̄m̄o i passiōe p̄ctōez: t cognitionē ei⁹ p scie suē dilatatiōez p orbē. Resurrectiōez ei⁹ notat cū dic. Resurrexi t adhuc sum t c. cū t c. q. d. nō ē vt sic in de⁹ cogitauit q̄ o te a ōio sim d̄relict⁹ t abiect⁹ tāq̄ ī infid⁹. Uñ deridēdo dicebāt iude⁹. Si fili⁹ dei ē liberet eū. q. d. nō liberabit eū: q̄r de eo nō curat. Protectionē p̄ris i passione notat cū dicit. Posuisti sup me manū tuā. q. d. ꝑtexisti me nō a passione ſ; ab eo q̄d iudei sperabāt. vꝫ. ab extinctione noīs mei adq̄uā sperabāt. vñ dicebāt. Si dimittim⁹ eū sic oēs credēt i eūꝫ: t h q̄ me occiderūt h q̄d ipsi timebāt ꝯsecutū ē. Nā ego sū granū frumēti cadēs in terrā mītū fructū attuli: t iā de illō q̄d de illo p̄mo laudādus est pr̄. vñ post verūq̄ cantaṫ alla. Sciē p̄ris dilatatiōez notat cū dic. Mirabil' fca est t c. q. d. ex h cognitio tua pr̄ nō tm̄ ad iudeos ſ; et ad gētes dilatata ē: nā p̄us tm̄ i gēte iudeorꝝ cognoscebaris. Iuxta illō. Not⁹ i iudea de⁹: t q̄r ab vtroq̄ ꝑplo cognit⁹ fcā est: ab vtroq̄ tibi laus offeret: t iccirco duplex alla seqṫ: t ad id ꝑtinet ṗsus Dñe ꝑbasti me t c. sessionē meā. i. humilitatē i passione t resurrectiōez meā. i. gl'iaꝫ meā in resurrectiōe. i q̄busdā tñ eccl'ijs tacet ꝑbā illō: sessionē: t solū dr̄ resurrectiōem meā. potest tñ vtrūq̄ dici per q̄d duplex xp̄i natiuitas designat. Sequit hymn⁹ trinitati. s. Glia p̄ri q̄ i p̄cedētib⁹ dieb⁹ intermissus fuit ꝑp ignominiā illatā trinitati i tercia ꝑsona. s. i filio. Nūc āt q̄r sublata ē ignominia illa hymn⁹ iste cātaṫ. Nec ēt in q̄busdā eccl'ijs p cereos repñtanṫ vbi tres cerei an altare ardere ꝯsueuerūt: ſ; i trib⁹ dieb⁹ añ pascha nō ardēt nisi vno i signū q̄ tertia ꝑsona sublata ē hac ṗo die terti⁹ cere⁹ reaccēdiṫ i signū q̄ ipsa xp̄i ꝑsona gl'iose reddiṫ nob. Post h dr̄ collecta i q̄ ostēdiṫ q̄ ea sit resurrectiōis t mortis efficacia: q̄r h opus ianue regni celestis ē effect⁹. Qualr āt illā ianuā itrare debeamus dr̄ in epl'a q̄ est p̄ma ad corinth. 5. c. s. Expurgate vet⁹ fermentū. i. abijcite vetustatē a vob: t h est ire in galileā. i. de vicijs ad ṗtutē: t d ṗtute in ṗtutē. sic estis azimi. i. cē debetis v'l esse ꝑ baptismū. Quare: Et eni pascha nr̄ꝫ imolatus est xp̄s: q̄si diceret coct⁹ ē agn⁹ t pat⁹: itaq̄ epulemur t dtermina q̄ sit agn⁹ cū dic xp̄s. xp̄s āt pascha nr̄m. i. agn⁹ paschal' t festū paschale. Alio ēt rōne ip̄e ē paschae q̄r ꝑ ip̄ꝫ t ab ipso t ad ip̄m est nob trāsitus p̄dictus. Nō in fermēto veteri neq̄ i fermēto malicie. i. male volūtatis t neq̄tie. i. prauc itelligētie. Neq̄uā. n. est q̄ de dō male intelligit. ſ; i azimis sinceritatis t ṗitatis. i. i accēso affectu t purificato intellectu vel in sinceritate charitatis t puritate fidei. Sed ēt plus dicit veritas q̄ fides ꝯprehendit eni sapiaꝫ t itelligētia. ſ; vr̄ ita eplē i se ṗtis. Si eni sū

De septē diebus post pascha. Rubrica.

Ec prima Septimana paschalis

eternis.9.lectões cū nouez rñsoriis: τ ēt ecclia romana.
Qui eni dicūt q oīa facilis debēt eē eo tpe pp neophitos
illā facilitaté nimis extēdūt. Nā due tm̄ sunt hebdoma
de neophitoꝝ.s. in pascha: τ pēt. τ pptereа ɔcludit eis i
ascēsione vbi sūt nouē rñsoria τ nouē psalmi cū suis anti
phonis. Nulla eni est sufficiēs rō quare in sequēti die post
ascensionē dicam⁹ tm̄ tres psalmos cū vna antiphōa: de
hoc dctm̄ est in ti. pcedēti. Nēpe fm romanū ordinē in oī
bus offıcis.9. lectões dicunt. de psc. di.i. in diebz magū
tinēse ɔcillū a pascha vsq ad pēth. tres tm̄ istitueri eē le
gendas: vt seruitiū matutinū i die cātet qz in futuro tri
nitas cōphēdēt τ a scis in luce dño seruiet. Ad pmā āt
dicūt qdā p totā hebdomadā totū psal. Cōfitemini τc. in
quo pcipue de xpi resurrectōe agit. Alij vo solū versuz.
Hec dies τc. quē in pma τ in alijs horis p caplo dicūt:
qz vitā illā figuram⁹ in q doctrina nulli necessaria erit
sed oēs docti gratulabimur τ exultabim⁹. Psalmus vo
Quicūq vult τc. toto isto tpe nō dr: qm̄ ad fidē ptinet h
eni tps significat octauā etatē vbi nō erit fides que eua
cuabit: sed res q ɔphēdēt nō erit figura sed veritas. In
qbusdā tm̄ ecclis aīr obseruat qz vbi fides nō est sup edifi
cari nō pōt. 23. q. i. vbi sana. i. q. i. cū paulus. Minus tm̄
symbolū. s. credo i deū ob eādē cām subtrect ad pmā. Nā
cū venerit qd pfectū est euacuabit qd ex pte est. vnde in
cōdent. i. ɔdensitatibus ppli vsq ad cornu altaris. i. ad
cōionē nō dr caplz neq pces: vt dctm̄ est i ti. pcedēti. Uc
spriuū offm̄ est hui⁹ festiuitatis claritate illustratū: non
eni p. De⁹ in adiutō. qm̄ in illa vita nō sicut hic adiuto/
rio indigebim⁹: sed p kirieleyson inchoat qz vespina ho
ra sabbati paschal baptisma fuit p kirieleyson ichoatuz
τ in trinitatē noīe celebratū: τ pptereа eadē hora τ in cūs
dē vbis p totā hebdomadā hāc in festiue regnationis io
cūditatē scā trinitas adorat: vl p kyrieleyson i capit vt qsi
nō existens p se offm̄ misse officio cōtinuet. Nā vt in ti.
pce. dixim⁹ dies hec vesperā nō hz. qz declinū eternitas
nō agnouit. Tres ps. sub vno alla. i. gaudio cātant i qui
busdā ecclis: qz p fidē trinitas ad vnū eternitas gaudiū
pueniт. vel hi tres psalmi resurrectioni que tertia die fa
cta est ɔueniūt Iesu xpo. Pro ca. seqt. Hec dies: sicut in
alijs horis: qz ibi nō erit necessaria doctrina: sed exulta
tio: Uel vt notet sollicitudo baptizatoꝝ adhuc pegrinan
tiū τ laborātiū: qz nō nōdū hñt gaudiū nisi spei quo per
ueniт ad alla rei. Deinde p hymno sequit alla: qd est p
pri⁹ illoꝝ ciuiū hymn⁹. Sane descēdim⁹ pcessionalr ad
fontes cū cereo p totā hebdomadā cātātes cāticū exulta
tōis: τ ppls seqt. s. viri p se τ mlieres p se. qd fit i mēoriā
ei⁹ q hebrei pharaone τ suis i mari rubro submersis se/
cerūt q i grāꝝ actōes de submersiōe hostiū p totā hebdo
madā redibāt ad mare: viri p se τ mulieres p se: canītes
illud cāticū moysi. Cantem⁹ dño. Si qdē hostes nři sūt
demones: mare rubrū est baptism⁹ in quo submergunt
oēs hostes. i. vitia τ pctā τ demones: τ inde ēt est q neo/
phiti baptizati i sabbato scō pcedēte suo lumie. s. xpo i re
deunt ad fontē baptismi: his septē dieb⁹ grās agentes:
qz inimici coruz submersi sunt. s. vitia τ pctā: τ tunc cir/
ca fontes cātant psal. Lau. pu. s. nouiter baptizati τ In
exitu isr. d eg. qz p baptismū d tenebris peti exim⁹. Duo
g psalmi circa fōtes cātāt qz p geminā dilectionē ad fōtē
vite pringit: q baptizat τ baptismo ɔueniūt. Baptiza/
tis: vt Lau. pu. dñz τc. est ammonitio laudis ad neophi
tos: q facti sūt pueri. i. a vitijs pueri: p qb⁹ mr ecclia iubi
lat ad fontes in laudē ei⁹ grē: p quā meruit esse qd i cātico
amoris audiuit. Fons ortoꝝ puteus aquaꝝ viuētiū. Po
stea trāsit ad aliqd oratoriū cū psal. In exi. isra. q ɔuēit
baptismo cū dr. Quid est tibi mare qd fugisti: τ fit sta/
tio ad crucifixū τ reddunt ei grates: qz ipse ē q baptizat
vt in euāgelio. Sup quē videritis spm̄ descendentē τc.

Hic est qui baptizat τ salutat: qz p crucē τ in cruce nacti
sum⁹ aiarū nraꝝ rédēptionē. Rursus p hos dies septez
baptismales neophiti quottidie ad ecclesiaz ducūt i sic. n.
filij israel lz trāsissent mare rubrū in quo baptizati sunt:
nō tm̄ puenerūt ad terrā pmissionis nisi sub ducib⁹: dño
illos pascēte ex māna: τ colūna ignis eos pcedēte: sic τ isti
his septē dieb⁹ sub ducib⁹. i. psbiteris patrinis τ matrinis
ducunt ad ecclesiaz τ pascunt corpe dñi: τ cerei precedunt
eos: τ sic tādē in sabbato qsi puenerūt ad terrā pmissio/
nis. Cereos autem quos in sabbato scō dū baptizarent
habuerunt per hanc hebdomadaz in qbusdam locis ad
missas τ vespas accēdūt: τ i sabbato in albis τ in seqē/
ti dñica illos accēsos offerūt sacerdoti. Si quidē lumina
ria accēsa bona opa sūt qb⁹ toto tpe pñtis vite q p septe/
nariū ducit lucere debēt. Offerūt sacerdoti qz post hāc
vitā ad sumū sacerdotē. i. ad xpm cū luminarib⁹ bonorū
operū veniūt: iuxta illd. Venientes aūt venient cū. e. p. m.
¶ Pōt ēt dici q pcessiones vespinales hui⁹ hebdoma
de reuersionē significāt de captiuitate babylonie. Hec est
eni hebdomada reuertentiū q in fine sue captiuitatis re
uertunt ad deū: τ vespe trina statione cōplent: sicut τ ba
ptism⁹ i trinitas noīe celebrat. Qui vo fōtes nō hñt nō
exeūt: sed qnq psalmos quottidie dicāt: τ post collectam
dici de cruce collectā adiūgāt. Eadē vespe quottidie repe
tunt: qz p vna τ eadē die tota hec hebdomada reputat
In qbusdā ēt ecclis i his septē dieb⁹ qñ descēdit ad fon
tes affert qdā serpēs imaginari⁹ sup virgā: τ cādela no
uo lumine accēsa sup caput serpentis retorto affigit: i ex
qua cereus paschal τ oēs alie ecclie cādele accēdūt. Cir
ca qd sciēdū est sicut legit numeri. 21. capit. Moyses in
deserto erexit sup palū serpentē eneū vt q pcussi erant a
serpentib⁹ p illius sanarent aspectū i quo xpi passio pfi
gurata fuit. Uñ τ dñs ait in euāgelio Io. Sicut moyses
exaltauit serpentē in deserto. ita τ exaltari oz filiū hois.
Ideo g serpēs imaginarius fert τ aspicit: vt xpi passio
memoret: τ p h a vulnerib⁹ pctōꝝ sanemur. Nā serpēs
in palo est xps in patibulo. Item ideo in bñdictione ba
ptismi τ cū ad fontes descēdit qz baptismus a xpi passio
ne virtutē accepit in quo etiā a petis sanamur τ mūda/
mur. Fit hoc in vesperis: qm̄ ipse xps fuit sacrificiū vesp
tinoꝝ. vñ psal. Eleuatio ma. m. s. ve. Ignis nouus ex sili
ce excussus: xps passus ē: q est lumē de lumine: ex quo ce
tere candele in ecclia illuminant: qz ipse illuminat oēm
hoiez venientē i hūc mūdū. Cādela i capite serpētis retor
ta: ē spinea corona i capite xpi posita. In cōpletorio vero
in qbusdā locis ptermittit ps. Qui hitat: sicuti in pma
ps. Quicūq. ¶ In his āt sex dieb⁹ dr ad missaz rñsoriū
τ alla: vt infra dicet. τ dr pmo rñsoriū τ post seqt alla: τ
hoc triplici de cā. Primo qz eni in laboribus vite pñtis
exultādū est iuxta illud. Hilarē datorez diligit deus
23. q. 6. §. ex his ideo nūc post graduale τ versuz cōuenie
ter seqt alla: qd est vox leticie. Scdo rñsoriū actiuā. Alla
vero cōtēplatiuā vitā significat. Rñsoriū eniz significat
actionē quā sci exercebunt in resurrectione corpoꝝ que
erit in oī leticia: put verba rñsorioꝝ hui⁹ tpis declarāt
que oīa siue versus eoꝝ excepto eo q cātat in tertia feria
put ibi dicet: sūt de psalmo. 107. Cōfitemini dño. q pse.
sonat ɔfessionē laudis: τ est de eterna leticia: qz igit oīs
illa laus cōfessionis siue actio ad gaudiū τ ad glificatōez
tēdit merito ab alla ɔcludēdū est. τ qm̄ eadez actio nihil
aliud ē q laus dei: iō ad hoc ostēdēdū post hos sex dies cō
tinue canit sine rñsorio alla. Tertio ideo in his sex die/
b⁹ h fit qz senarius nūerus ad opa sic septenari⁹ ad requiez
refertur: q eni vult puenire ad requiez oportet eum pmo toto tem
pore pñtis vite bñ operari. ¶ Circa hoc sciendū est q ec
clesia his diebus scōꝝ actuū in corpe cū fine leticie reco/
lit: sic incipiens actū vt pertingat ad requiez: primus dies

mendatꝰ septimus regem gestat:octauꝰ glorificat. nēpe rñ-
sorū illā actionē significat quā sci in resurrectōe corpoꝝ
exercebūt. sic q̄ppe scōꝝ añ resurrectōem corpoꝝ in q̄ete
sunt: sꝫ cū illā recipiēt in actōe erūt ⁊ tūc sic erit actio vt
nō desinat q̄es in q̄ete q̄dē erūt: q̄ꝛ nō laborabūt: nec cogita
tōnibꝰ fluctuabūt: nec erit ēt in q̄ete illa segnities ꝯsidio
sa: sed sic ab huiꝰ vite opibꝰ in fine q̄escēt vt in alteriꝰ vi
te actōe gaudeāt. Hec āt actio iō nobꝭ ꝑ numerū senariū
in memoriā reducit: q̄ꝛ sic septenariꝰ numerꝰ requiē: ita
senarius opa rñsorioꝝ significat. Per rñsoria eni intelligi
mus scōꝝ actōes q̄ erūt cū oī leticia: vt iā dc̄m est. Et no
ta q̄ p̄dicti ꝟsus q̄ canunt̄ his sex diebꝰ cū rñsorijs dn̄r
eo ordine quo positi sūt in psal. Cōfitemini. vn̄ supti sūt
exceptis duobꝰ q̄ in q̄busdā ecclijs p̄posterè ponunt̄: naꝫ
in. 5. feria dicūt ꝟsuꝫ. Bn̄dictꝰ q̄ venit in noīe ⁊c. q̄ ibi
pōit vltio: ⁊ in feria. 6. ꝟ. Lapidē quē reprobauerūt edifi-
cātes ⁊c. ⁊ h̄ iō: q̄ꝛ in illo plenius agit̄ d̄ passione saluato
ris q̄ in alijs ꝟsibus ibi positis: ⁊ iō merito illa die can
tat̄ in q̄ passus fuit. Nec est omittēdū q̄ i q̄busdā ecclijs
in his septē diebꝰ duo in albis suppellitijs icipiūt rñso-
riū. Hec dies: ⁊ in alijs q̄sdā tropos retro altare qd̄ repñ-
tat sepulchrū ꝓ eo q̄ corpus ibi in eo sacrale collocat̄ ⁊
ꝯsecrat̄: gerētes typū duoꝝ angeloꝝ q̄ stātes i sepulchro
xp̄ꝫ resurrexisse retulerūt. Uerba. n. illa. hec dies ⁊c. ad
resurrectōis diē ꝑtinere noscunt̄. Rursus cātādo post al
tare repñtāt aplos ⁊ mulieres timētes: ⁊ xp̄m resurrexis
se dicē publice formidātes. Fit āt hoc ad laudes ad tertiā
⁊ ad vespas. Ratio eo q̄ i his trībꝰ spāijs horis xp̄i passio
est expleta. Nā mane captꝰ ⁊ illusus: in tertia flagellatꝰ:
⁊ lignis crucifixus: in vespis de cruce depositꝰ ⁊ sepultꝰ
est. Scdo isignū q̄ resurrectio tribꝰ vocibꝰ nūciatat̄. Pri
mo ꝫ Marcū ⁊ Mat. ꝑ vnū angelū: q̄ ꝫ Aug. stabat in
monumēto nō directe sꝫ q̄si ad ostiū. Scdo ꝑ duos ange
los q̄ ꝫ Jo. stabāt intus. Tertio ꝑ ipꝫ xp̄ꝫ iuxta monumē
tū: Fit ēt h̄ in q̄busdā ecclijs ad missā: eo q̄ illa i altari ce
lebrat̄ sup qd̄ xp̄i corpꝰ ꝯsecrat̄. ¶ Jō aūt a pascha vsq̄
ad octauā pēt. canit̄ alla fere i oībꝰ antiphōis ⁊ rñsorijs
nocturnalibꝰ: ⁊ i offerēdis: ⁊ postcōionibꝰ: vt celebratio
tpis post resurrectōeꝫ reducat nobꝭ ad memoriā vitā ꝯtē-
platiuā sicut tps qd̄ ē añ pascha reducit ad actiuā. Tps. n.
qd̄ ē añ pascha qd̄ i ieiunijs ⁊ oīonibꝰ agimꝰ significat erum
nas huiꝰ vite ⁊ tribulatōeꝫ captiuitatis: in q̄ dū sumus
cantica leticie subticemꝰ. Tps vero post pascha significat
btitudinē ⁊ ꝑpetuā exultatōeꝫ i q̄ pꝰ resurrectōeꝫ erimꝰ: ⁊
iō relaxis ieiunijs canēdo alla: qd̄ interp̄tat̄: laudate dn̄ꝫ
frequētamꝰ: vt q̄ dc̄m ē i ꝓhemio hꝰ ptis. ¶ Illud tñ notā
dū ē q̄ in q̄busdā ecclijs i hac hebdomada alla cantat̄ in
missa sine finali melodia: ⁊ ꝟsus ⁊ āriphōe sine neuma.
sꝫ i sequētibꝰ cantat̄ cū illa: ⁊ h̄ iō q̄ꝛ i hac cātamꝰ ꝓ dn̄o
nr̄o q̄ i aīa ⁊ corpe ꝑ resurrectōeꝫ iā factꝰ ē glīosus: sꝫ illa
final melodia expectatōeꝫ nr̄aꝫ significat vl̄ ēt scōꝝ scōe
stole expectatōeꝫ. Tacemꝰ ⁊ q̄ꝛ hēmꝰ qd̄ optamꝰ. Par
uuli nāq̄ plorāt cū panē nō hn̄t: sꝫ cū hn̄t qd̄ desiderant
tacēt: ita ⁊ nos q̄si ploramꝰ alio tpe: q̄ꝛ nō hēmꝰ qd̄ ꝯside
ramꝰ: ⁊ sci q̄si in desiderio sūt expectatōis. In q̄busdaꝫ
ecclijs in magnis solēnitatibꝰ tacet illa melodia: i signū
q̄ sci ꝑ q̄bꝰ celebramꝰ certi sūt q̄ scdaꝫ stolā quā expectāt
amittere nō pn̄t. Jubilus q̄dē diuersa notat: vt dc̄m est
sub natali. ¶ Porro in istis diebꝰ cātat̄ ꝓ memoria neo
phitoꝝ: ⁊ singulis diebꝰ singula denotata sant officia:
qd̄ nō fit in toto tpe vsq̄ ad pēt. ⁊ in p̄mo die. s. in sabba-
to scō ⁊ in octaua duplices laudes ponunt̄. In p̄mo eni
dr̄ alla. Cōfitemini. ⁊ tractꝰ. Laudate dn̄ꝫ oēs gētes. In
octaua vero dr̄ duplex alla qd̄ iō sit q̄ꝛ p̄ma vita nr̄a q̄ fu
it añ pctūꝫ btā fuit sꝫ nō sempiterna: sꝫ vita q̄ erit in septi
ma etate erit btā ⁊ sempiterna. Quia ꝫ prima vita fuit
btā: iccirco cantat̄ ꝓ alla qd̄ est vox angelica in ligua he-

braica: q̄ꝛ dignior est: sꝫ q̄ꝛ nō fuit sempiterna: iō hūilio
ri lingua latina cātat̄ tractꝰ. Laudate. Quia vero vita q̄ erit
in septia etate erit btā ⁊ sempiterna: iō i sabbato i albis q̄
est dies septimꝰ duplex alla cātat̄ ꝑꝑ duplicē stolā: vt ibi
dicet̄. Nā vita illa q̄ i septia etate dabit̄: nō tollet̄ i octa
ua etate q̄ꝑ octauū officiū itelligit̄: sed potiꝰ ꝯsumabit̄.
¶ Circa cātica leticie notādū est q̄ quattuor sunt status
ecclie. Primus est culpe. scdus culpe ⁊ pene: tertius pene
⁊ grē: q̄rtus grē ⁊ glīe. Primū repñtat ecclia in septuage
sima: iō subticet. Te de. lau. ⁊ alla: q̄ꝛ nō est speciosa laus
in ore pctōris: ⁊ glīa in excel. deo q̄ꝛ positus ē inter deuꝫ ⁊
hoīes paries inimicitiaꝝ. Scdm repñtat i aduētu. iō q̄ ⁊
supradcā cātica subticent̄ p̄ter alla: q̄ꝛ lex data deū intel
ligere docuit ⁊ laudare. Tertiū repñtat i estiuo tpe: iō q̄
ꝑꝑ grāꝫ acceptā i festiuis ista cātant̄: sed ꝑꝑ penaꝫ ista in
ferialibꝰ subticent̄ p̄ter alla: q̄ qd̄ ēt quotidie frequentat̄
q̄ꝛ spes de resurrectōe futura nō ifirmat̄. Quartū repñ
tat inter octauas pasce ⁊ pēthe. iō q̄ supradicta cātica le
ticie frequentant̄ ⁊ multiplicant̄: q̄ꝛ tñ nōdū hēmꝰ glīā
quā expectamꝰ: iō Te de. lau. ⁊ glīa i excel. in ferialibus
subticemꝰ: ⁊ i dn̄icis in q̄bꝰ q̄si duplicē resurrectōeꝫ re-
pñtamꝰ. ⁊ ēt in festis scōꝝ i missa duo alla cantamꝰ: sed
in ferialibꝰ vnū vt iā dicet̄. Nec te moueat q̄ nō rectuꝫ
sed p̄posterū ordinē ecclia repñtat: eo q̄ erūt nouissimi p̄-
mi: ⁊ p̄mi nouissimi: sic ꝫ varietas dieꝝ ⁊ statuū huma-
noꝝ variētatē iducit officioꝝ. ¶ Querēdū tñ est q̄re diui
na officia ita distiguunt̄: vt alia celebrent̄ cū solo rñsorio
alia cū solo alla: ⁊ hec q̄nq̄ cū simplici alla: q̄nq̄ cū dupli
ci: alia simul cū rñsorio ⁊ alla: ⁊ alia cū rñsorio ⁊ tractu: ⁊
alia cū alla ⁊ tractu. Dici pōt q̄ dies ieiunioꝝ q̄bꝰ rñso-
riū sine alla canit̄: recolūt actꝰ eoꝝ q̄ ꝓhibitis grauia cō
fitent̄ vt ab illis ꝯsiliū accipiāt peniēdi. Ipsi ꝫ dies agū
tur cū solo rñsorio ꝑ qd̄ vita actiua itelligit̄ q̄ i labore du
cit̄ sine alla qd̄ est canticū leticie: q̄ꝛ ecclia dolet ꝓ talibꝰ
tāq̄ ꝓ mēbris vulnerat̄ ⁊ nōdū sanatis: ex eo. n. q̄ alla
dimittit̄ robur ecclie mōstrat̄: q̄ ē hꝫ ī suis vulneribꝰ nō
dū sanatis. Praeterea nō tūc nō dr̄ alla: q̄ꝛ nō est pulchra
laus in ore pctōris. In diebꝰ vero ꝓfestis q̄ sūt ab octaua
pasche vsq̄ ad octauā penth. simplex alla sine rñsorio ca
nit̄. Primo q̄ꝛ dies illi vitā ꝯtēplatiuā significāt q̄ erit
post resurrectionē in qua rñsoriū nō erit q̄ꝛ pnūc actꝰ ibi
superfluus erit: sed tñ alla canet̄ de ꝑpetua imortalitate.
Scdo q̄ꝛ tūc ꝓ illis canimꝰ q̄ iā sunt in p̄ria ad q̄s iaꝫ nō
ꝑtinet actio laboriosa quā rñsoriū notat: sed sūt in dei cō
tēplatione ⁊ exultatōe q̄ itelligit̄ ꝑ alla. Tertio q̄ꝛ añ re-
surrectōeꝫ corpoꝝ nr̄oꝝ aīa sine corpe deū laudabit. q̄rto
q̄ꝛ sci añ diē gn̄alis resurrectōis simplicē tñ recipiūt sto
lā. s. aīe. Rursuꝫ in q̄uaria feria Glīa in excel. ⁊ duplex
alla nō dr̄: q̄ꝛ nōdū hēmus ꝑfectā iustitiā nec glīaꝫ quaꝫ
expectamus. Sed q̄ꝛ ecclia iā p̄mā hꝫ resurrectōeꝫ: ideo
alio tpe semꝑ alla canit̄ p̄ter quā in septuagesima: vt di
ctū est in ꝓhemio huiꝰ ptis ⁊ sub ti. de tpe aduentꝰ. In
octauis vero pasce ⁊ i sabbato in albis duplex alla dr̄ q̄ꝛ tē
pꝰ resurrectōis repñtamꝰ ⁊ in tpe q̄ erit in resurrectōe
duplicē stolā. s. aīe ⁊ corpis ꝑcipiemꝰ q̄ꝛ erimꝰ i vtroq̄ hoīe
idest. in aīa ⁊ in corpe glīosi. erimꝰ eni incorruptōis glīa
vestiti. In dn̄icis q̄ꝫ q̄ sūt ab octaua pasce vsq̄ ad octa-
uā pēt. duplex alla dr̄: tū q̄ꝛ in resurrectōe quā ipsi dies
significāt corpus sil̄ cū aīa laudabit deū: tū q̄ꝛ duo sunt
vn̄ letari dꝫ aīa in die sempiterna: vnū de ꝑcepta leticia
aliud d̄ ꝑcipiēda i resurrectōe: tū q̄ꝛ resurrectio dn̄i q̄ facta
est in die dn̄ica: est cā nr̄e resurrectōis future: ⁊ iō in oībꝰ
dn̄icis q̄si octauā dn̄ice resurrectōis repñtamꝰ: in feria-
libꝰ vnū q̄ꝛ añ resurrectōeꝫ aīa vna dūtaxat fruit̄ bti
tudine. ¶ Rursus iō vsq̄ ad octauā pēt. q̄ꝛ i octaua eta-
te i qua erit corpoꝝ resurrectio erimus vtroq̄ hoīe glīosi.
In oībus quoq̄ festiuitatibꝰ illo tpe occurrētibꝰ duplex
alleluia

alla dr: z hoc ꝓ ꝑꝑ requiē z fruitionē iscdo q2 illi iaz de duo
bus gaudēt.s.de eterna qete z diuina visione.tertio q2 cuz
iā habeāt glīaz aie secure sunt de glīa corpis : quarto q2
tūc vnū alla canit: q2 qescūt:aliud q2 deū vidēt. Sex vero
dies paschales. vz.inter sabbatū sctm z sabbatū i albis z
dñici dies atq3 festiui q̄s celebram9 ab octauis pēt. vsq3
ad septuagesimā i qb9 rñsoriū z alla canit: recolūt actus
eoꝝ q elemosynas largiēdo:ifirmos visitādo: z solū q̄ bo
na sūt opando: ꝯseuerātiā habēdo in scitate quā i baptis
mo receperūt:sine dubio ad ꝯtēplationē dei ꝑueniūt. In
de est q rñsoriū qd vitā actiuā significat: seqt alla qd si
gnificat ꝯtēplationē:sed tūc vnuz tm̄ siue simplex alla dr
ꝑꝑ cās supradictas:prius aūt dr rñsoriū z postea seqt alla:
ꝓut supradictū ē. Dñici aūt dies z festiui a septuagesima
vsq3 i pascha q̄ꝝ rñsoria nō alla sz tract9 subdit . recolūt
eos q sūt in bonis opib9: sz videntes laborē vie timēt casū
nā temptationib9 cādunt :sine qb9 hec vita nō ducit . In
ter rñsoriū.n.z alla tract9 ē medi9 q neq3 i tāta leticia est
sicut alla: neq3 in tāto ope vt rñsoriū. In sabbato ꝓo scō
gaudētes ꝓ neophitis nr̄is: q2 ab oi peccō liberati sūt cani
mus alla. sz q2 eos trahēdos vatqs videm9 laborib9 tria
eū aduām9 p quē labores itelligunt : de q̄ dictū est sub ti.
de septuagesima z in ꝓhemio h9 ptis. Quo officia istex
septē diex z officia dñicaꝝ q̄ sūt inter pascha z pēt.adaptē
tur septē donis spūs sci sub vigilia ascēsiōis z sub sabba
to i albis dicet . Circa euāglia q̄ hoc tpe legunt sciēdū est
q oia ptinēt ad resurrectionē: z iuxta ordinē scriptoꝝ po
nūt. Mat.n.ꝑ scripsit.z. Mar.3. Lu.vit. Jo. Vñ ꝑ po
nit euāgeliū Mat.i vigilia pasce. In ipso ꝓo die pasce
euāgeliū Marci.i scda z tertia feria euāgeliū luce.in qr
ta z qnta.feria z in sabbato euāgeliū Jo.i.6.feria iterpo
nit euāgliū Mat. ¶ Sancti euāgelijs vigilie z diei tātū
agit d ānūciatōe resurrectōis fcā p āgeliū:i alijs de visio
ne. Cōueniebat.n.vt prius annūciaret dñi resurrectio: z
postea ad maiorē fidē faciēdā corporalr ipse ab hoib9 vide
ret. Tria ꝓo Jo.euāgelia oio ꝑposter posita sūt. Primū
nāq3 fuit qd legit in sabbato.postea qd legit in qnta fe
ria: z aliquāto tpe post qd in qrta feria legit. Nā maria
magd.cū venisset ad monumētū z nō iuenisset corp9 dñi
sublatū credidit z cucurrit z nūciauit Pe. z Jo.q cucur
rerūt ad monu. z Jo.ꝑcucurrit: sz nō stati introiuit.sz pe.
tādē veniēs intrauit: z postea Jo.intrauit: z cū nō iuenis
sent redierūt ad ꝓpria:hoc legit in sabbato. Illis rede
untib9 maria remāsit ad monu. z iclināste in monum.
vidit vnū angelū sedētē ad caput aliū ad pedes q dixerūt
Maria qd ploras :q̄ dixit. Q2 tulerūt dñz meū z nescio
vbi posuerūt eū: z tūc cōuersa retrorsuz vidit ihm q dixit
ei mulier qd ploras:quē qris: z illa respiciēs z hortula
nū eū credēs dixit. Dñe si sustulisti eū dicito mihi: z ego
eū tollā: hoc legit in.5.feria. Aliquāto tpe p9 pe. iuit pisca
tū cū sex alijs ad mare tyberiadis: vbi dñs appuit eis in
littore: z hoc legit i qrta feria. Sz qre hec eia solutiore qr
ta feria cātat hoc qd cātabit scis in die iudicij. Venite bñ
dicti pr̄is mei zc. z in illo euāgelio qd eadez die legit dr
q dñs appuit discipul' in littore maris. z hoc bñ ꝯuenit.
Nā p littus maris: vt dic btūs Greg. sup illū locū finis
intelligit mūdi in quo dñs appebit suis gliosus. z tūc pe
trus trahet ad littus rethe plenū magnis piscib9 centū
q̄dragīta trib9: nec tm̄ scidet rethe. Per Petrū itelligit
ordo scōꝝ platoꝝ q de fructu h9 secli ad litt9 stabilitatis
eterne ducēt eos: q p ipsos ꝯuersi fuerit. sz hoc attribuit
soli petro ꝑꝑ ecclie vnitatē. Sed qre legit in sabbato i al
bis euāgeliū: qd tūc legit. Rñdeo q officiū illi9 sabbati cū
officio ꝑcedētis sabbati sci in multis ꝯuenit. Nā i ꝑcedē
ti sabbato duplex laus cātat: sic z in hoc lectioni ꝯuenit
q in lectiōe ꝑcedētis sabbati dr. Que sursū sūt sapite nō
q̄ sup terrā: z in lectiōe sequētis dr. Deponētes oēm dolū
zc. z itaq3 tanq̄ lapides viui edificamini: qd nihil aliud
est q̄ q̄ sursū sūt sapere. Cōueniebat igit vt euāgeliū cor
respōderet euāgelio qd legit i coꝝ ꝑncipijs. Nā in euāgelio
ꝑcedētis sabbati dr. Vespe aūt sabbati q̄ lucescit i ꝑma sab
bati.i. diluculo: venit ma.mag. z i euāgelio sequenti dr.
Vna sabbati maria magd. venit ad monumētū cū adhuc
tenebre essent: qd idē est. In hoc vr̄ dr̄ia: q2 dr ibi q venit
ma.mag. z altera ma. hic nō fit mētio nisi de ma.mag.
Sz vt ait Aug.in li. d ꝯcor.euāgelistaꝝ: iō Jo.solā ma
riā mag. noiat q2 fuit ceteris feruētior: nec tm̄ iō ceteras
excludit. Euāgeliū ꝓo Mat. legit in sexta feria: q2 dñs
p passionē meruit sibi dari ptātē in celo z in terra: vel po
ti9 datā notificauit: z q2 dñs i sexta feria passus ē iccirco le
git euāgeliū Mat. in sexta feria: i q̄ dñs ait discipul'. Da
ta est mihi ois ptās i celo z in terra. Vñ aplūs. Xp̄s factus
est ꝓ nob obediēs pr̄i vsq3 ad mortē: mortē aūt crucis : ꝑꝑ
qd z de9 zc. Vbi ḡ poneret euāgeliū in quo agit a Joā.
de ꝑma visione dñi q̄ facta fuit Ma.mag. nisi i qnta fe
ria. In ꝑma.n.die nō poterat poni ꝑdictis d causis: nec
in scda: nec i tertia: nec i quarta: nec in sexta: nec i sabba
to. Vñ restat q in quinta feria necessario poni debuerit.
Aiunt qdā q sz in scda feria legat euāgeliū de appariti o
ne dñi facta discipulis eūtib9 in emaus: nō tm̄ illa facta
fuit in ea die sed in ꝑcedēti. Decē etenī appariōnes post
xp̄i resurrectōez i euāgelijs inueniunt ad fidē nr̄az ꝯfir
mandā: qnq3 in ꝑma die: z qnq3 postea: sed in aplo dr q
in die resurrectōis appuit Ja. z qngētis frib9 zc. Et sic
qdā dicūt in ipa ēt die ꝑ apparuit mr̄i vt dictū est in qrta
pte sub ti. de accessu pōtificis ad altare. z etiā Ja. q vo
tū vouerat nō comedere. sed z ioseph q ꝓ eo tenebat i car
cere. Verū q2 de visione angeloꝝ: z de ma.mag. euāgeli
ste discordare vident. Jō aliq̄ sup hoc ꝑter ꝓpositū dice
mus. Nā Math. dicit q mlieres viderūt angelū sedētē
sup lapidē q tm̄ erat ex monu. Marcus dicit q introeun
tes ipse in monumētū viderūt eū sedētē a dextris. Joā.
dicit q ma.mag. vidit duos āgelos vnū ad caput z aliū
ad pedes sedētes. Luc. dicit q duo angeli stātes dixerūt
marie mag. z alijs cur qritis viuētē zc. Jo. dic solā vnā
venisse.s. mariā mag. Mat. duas.s.eā z aliā. Mar. tres
scz.eā z mariā matrē Ja. minoris: z mariā filiā salome q̄
fuit mr̄ filioꝝ zebedei.s.iacobi minoris. z Jo. euangeliste
sz criso.tm̄ salome filia fuit. Lucas plures dicit. dicit.n.
Erat aūt maria mag. z ioāna z ma.ia. minoris: subaudi
mr̄ z cetere q̄ cū ipsis erāt: z alie q̄s nō numerāt : euange
liste. Ecclia tm̄ tres marias repn̄tat. Rursus Mat. dicit
q mlieres certificate p angelū: inter q̄s erat ꝑcipue maria
magdalena denūciauerūt aplis dñz resurrexisse. z Jo.
dicit q ma.mag. nūciauit petro z Jo. eū sublatū fuisse.
Vera qdē sūt oia q̄ dicūt euāgeliste i his: z nō sūt aduer
sa: sz qd vn9 minus dicit ali9 supplet. Vex.n. est sic nar
rat Math. q ꝑ viderūt angelū sedētē sup lapidē quē re
uoluerat ab ostio monumēti: q z dixit eis eū resurrexisse
z adiecit. Venite z videte locū vbi posuerāt eū: z tūc ipse
surgēs ꝑcessit eas in monum. z sedit i dextris: sic narrat
Mar. post ma.mag. vidit vnū ad caput z aliū ad pedes
sedētes sicut dicit Jo. Qui dixerūt ei. Mulier qd ploras
z nūciauerūt eū resurrexisse: z tūc surrexerūt ipsi vt ap
parerēt ei stātes sicut dicit Lu. vt in hoc q resurrexerāt se
dñm surrexisse ostēderēt: z cū starēt dixerūt ei z alijs. Cur
qritis viuētē cū mortuis.i.eū q resurrexit. Cur queritis i
sepulchro qd est loc9 mortuoꝝ. Ambro. dicit duas fuisse
marias mag. vna que fm̄ Mat. sciuit dñz resurrexisse.
alia q̄ fz Jo. nesciuit: sz corp9 sublatū credidit. Aug. ꝓo
de ꝯcor. euāgelistaꝝ sic soluit. dicit.n. q cū ma.mag. cuz
alijs veniret dicēdo. Quis reuoluet nob lapidē ab ostio
monumēti cū adhuc aliquantulū lōge eēt vidit lapidez
reuolutū: z stati cucurrit ad petrū z Joā. z significauit

tis corp⁹ dñi fuisse sublatū q venientes inuenerūt monu/
mentū vacuū: ⁊ credētes q fuisset sublatū redierūt. Ma
ria āt iterū adiūxit se aliis: ⁊ ppri⁹ accedēs cū eis vidit an
gelū sedētē sup lapidē: ⁊ dicit ꝰeis. Cur q̄ritis i sepulchro
qd̄ ē locus mortuoꝝ. Math. ⁊c. sicut superi⁹ dicta sūt. Za
cha. q cōposuit vnū euāgeliū ex q̄tuor aliter soluit. dic. n
q ma. mag. ⁊ alie venerūt ad monu. ⁊ viderūt angelū sedē
tē sup lapidē: sic dic math. ⁊ post in monumēto sicut dic
mar. ⁊ idē duos stātes: vnū ad caput aliū ad pedes sicut
Luc. dic. s. illū pōrē cū alio: vel eo disparēte alios duos q di
xerūt. Cur q̄ritis viuētē cū mortuis ⁊ significauerūt eū re
surrexisse. Alie recederūt ꝓbis coꝝ maria remāsit incredu/
la. Vn̄ alie nūciauerūt discipulꝭ dūz resurrexisse: illa nū
ciauit pe. Jo. eū sublatū fuisse: q p⁹ aduētū ⁊ recessū eorū
sola remāsit ad monumētū: ⁊ iclināns se i monumētū vidit
duos angelos sedētes: vnū ad caput ⁊ aliuz ad pedes: sic
dicit Jo. q dixerūt ei. Mulier qd ploras: ⁊ illa rn̄dit: q̄ tu/
lerūt dn̄z meū ⁊ nescio vbi posuerūt eū: ⁊ ꝯuersa vidit dn̄z
q dixit ei. Mulier qd ploras: quē q̄ris? ⁊ illa putās eum
hortulanū eē dixit. Dn̄e si tu sustulisti eū dicito mihi ⁊ ego
eū tollā. Et tūc dn̄s eā ex noīe noīauit: ⁊ ipsa tūc eū cognouit
⁊ post plures locutiōes angeloꝝ tūc ꝓ credidit ⁊ voluit ꝓ
cidē ad pedes dn̄i: ⁊ dn̄s dixit ei. Noli me tāgē nōdū. n.
ascēdi ad prēz meū sub intelligit i corde tuo. q. d. Quē q̄ris
tāq̄ mortuū nō credis prī eē eq̄lē: ⁊ adiecit dn̄s. Vade ⁊
dic frīb⁹ meis Ascēdo ad prēz meū ⁊ prēz vrm ⁊c. i. in ꝓ
ximo ē vt ascēdā. Et ipa cepit ire iā certificata: ⁊ iuēns
alias mlierib⁹ iuit pariter cū eis h̄ nūciare aplis: ⁊ i illa via
appuit eis dn̄s dicēs. Auete: q accesserūt ⁊ tenuerūt pedes
ei⁹. Predictū āt modū loquēdi i quo gn̄alr dcm̄ ē q mli
eres iuerūt nūciare dn̄z resurrexisse: cū tn̄ maria que erat
vna ꝯ illꝭ tūc icredula fuit sepe i scripturis inuenit⁹ sic ⁊ dn̄s
dic discipulꝭ: ⁊ me scitis ⁊ viā meā scitꝭ: cū tn̄ qdā eēnt iter
eos q hec nescirēt. vn̄ dn̄s. Tāto tpe vobiscū sū: ⁊ n̄ cognoui
stis me ⁊c. sꝫ illō ꝓ aetā est scienb⁹ istud igr̄ aūb⁹. Jta ēt
dr̄ q dn̄s in ascēsione appuit discipulꝭ ⁊ exꝓbrauit icredu
litatē ⁊ duriciā cordis coꝝ: q̄ his q viderāt eū resurrexis
se n̄ crediderūt. cū tn̄ aliq iter eos fuerit q iā crediderāt sicut
petr⁹ ⁊ alij plēs: sꝫ illō ꝓ dcm̄ est de icredulis: hec opio vr̄
ꝓbabilior q̄ scd̄a. Et qd̄ dixit amb. nō ē credēdū q dixe
rit asserēdo. sꝫ alioꝝ opi. referēdo lꝫ eā argumētis ꝓbare
videaꝰ: qb⁹ tn̄ pa pdictā opi. leuiter rn̄deꝰ ⁊ fere totū qd̄
ipe iducit p interptatiōēz soluiꝰ. v. g. qd̄ ipe dic q vna ma
ria fuit sꝫ math. q sciuit dn̄ resurrexisse hē falsū: q̄ alias
credētib⁹ ꝓbis angeli ipsa remāsit incredula. Augusti.
ꝓ nō sic fuisse dicit vt narrat ita potuisse fuisse: vn̄ ꝓba
biliori snīe nō pꝫiudicat. ¶ De scd̄a feria post pasca. Ru.

Ulia p gliaz resurrectōis ipleuit dn̄s q̄ pro
misit in veteri testō vt vꝫ. introduceret nos in
terrā fluentē lac ⁊ mel: iō dic eccīa i introitu
hui⁹ scd̄e ferie. Introduxit nos dn̄s in ter/
rā fluētē lac ⁊ mel exo. iꝫ. q̄ xp̄s iā introduct⁹
est: ⁊ eccīa triūphans i re eccīa ꝓ militās i spe. ¶ Epla
sumiꝰ de actib⁹ aploꝝ. io. c. Stās petr⁹ i medio ⁊c. ⁊ in
tēdit ꝓbare passionē xp̄i ⁊ resurrectionē: vn̄ dicit. Huic
oēs ꝓphe testimoniū ꝑhibēt. ¶ Euāgeliū. Duo ex disci
pulis. Luc. 24. c. ꝯcor. eple de apitiōe dn̄i discipulꝭ eūti
b⁹ i emaus. ibi. n. hr̄ q cognouerūt eū i fractiōe pāis. qd
est fractio pāis nisi expō scripturē: ibi. n. ꝯfiteꝰ dn̄s. rn̄
sorīū ꝓ ꝯcor. cū introitu. Dicat nūc isrl̄. Alla. nōne cor
nr̄z erat ardēs ⁊c. ē d scripturaꝝ expōne. In alijs eccīis
dr̄ alla. Angelus dn̄i. Mat. vi. c. Offertoriuz. Angelus
dn̄i ⁊c. est de testimonio aploꝝum. Postcōio. Surrexit
dn̄s ⁊c. Luc. vi. c. est de apitione q̄ facta est petro. Multi
plicat igr̄ appitiōes vt dꝫ ē ad ꝯfirmādū fidē. ¶ Sane
ex hodierno euāgelio sumiꝰ alla. nōne. ⁊ offerēda. Ange
lus. d. ex eo q ibi dr̄ mlieres visiones angeloꝝ vidisse qui

dicūt eū viuere. silr ⁊ cōio. Surrexit dn̄s ex eo qd̄ ibi dr̄.
surrexit dn̄s ꝓe ⁊ appuit simoni. Ad pietatē ꝑ ptinet h
offm̄ in quo ꝯtineꝰ rememoratio scripturaꝝ: ⁊ p pietatē
accedit ad māsuetudinē: māsueti āt terrā ꝓꝑidebunt illā
deq̄ dr̄. Vbi mittēs: qui ipsi possidebūt terrā fluentē lac ⁊
mel: vn̄ i introitu dr̄ Introduxit nos dn̄s i terrā fluētē lac
⁊ mel. Et sunt hec ꝟba moysi ꝑplm post esum agni d egy
pto ducētis. Introduxit in quā spe. sed in illis postea intro
ducet re quā caleph dedit axe filie sue irrigatā: irriguū su
periꝰ i inferiꝰ. Irriguū inferi⁹ timor est: supius amor ce
leph enī q̄si cor interpretaꝰ: dat hic deuotiōez cū timo
re pariter ⁊ amore. ¶ In hac scd̄a feria fit in vrbe statio
apd̄ scm̄ petrū p h qd̄ i euāgelio hr̄ ⁊ appuit symoni: ⁊
q̄ ibidē dr̄ nōne cor nrm ardēs erat in nob: q̄ ipe ꝑ ce/
teris magis arsit dn̄z diligēdo. Hac dic pisces viuos i spi
cimus recolētes cū gaudio q dn̄s ad ꝓbatiōēz resurrectio
nis ptē piscis assi comedit ⁊ i tertia feria ad fontes imus
vt ibi dicꝰ: ⁊ mulieres verberabant viros: ⁊ tm̄ in his
tribus diebus est feriandū: put sub pascha dictū est.
¶ De tertia feria post pascha Rubrica.

N tertia feria ōndiꝰ p qd̄ habeaꝰ hereditas
celestis pātie. Dn̄s io ꝓ in scd̄a feria q i terraz
fluētē lac ⁊ mel iā introduxit nos de⁹ in spe: ⁊
postea introducet i re: modo ōndit p qd̄ habeaꝰ: ⁊
q̄ p diuinaz sciaz siue cognitionē dn̄i nr̄i: vn̄
hec tota feria est de cognitiōe siue sapia dei ⁊ idē introit⁹ est
Aq̄ sapie ⁊c. Eccle. 15. c. ⁊ ē septimi toni: q̄ in septē donis
spūs sci est ista sapia. In epla. Surgēs paulus act. 13. c.
ōndiꝰ passio xp̄i ⁊ resurrectio p quā h sapia hr̄. Qui enī
verā fidē hꝫ de his hꝫ saporē dei. hec āt cognitio est dic
quā fecē dn̄s. De graduali ꝑ pꝫ. ⁊ nota q cū oēs gradua
les ꝓsus h⁹ hebdomade sumāꝰ de ps. c. S. l. Cōfitemini.
q ē non⁹ post. Dixit dn̄s: hodiern⁹ sumiꝰ de ps. 106. l. Cō
fitemini q ē dcim⁹ i matutinali. Cātate. eo q iste ps exortaꝰ
fideles ad lau. dei p sapiaz suā redemit ⁊ libauit eos d q̄
druplici tēptatiōe: q: libauit eos de necessitatib⁹ coꝝ. i. ab
infidelitate: ⁊ quia liberauit eos de necessitatib⁹ coꝝ. i. a
praua ꝯsuetudie ⁊ libauit eos a tedio bōe actōis: ⁊ edu
xit eos a ꝯfusione heretice ipugnatōis. Alla est. Surrexit
dn̄s ⁊ appuit mulierib⁹: vel sꝫ alias eccīas. Oportuit: qd̄
sumiꝰ de euāgelio i alijs ēt dr̄. Surrexit dn̄s ꝓe. Lu. vi.
c. In euāgelio ꝓo. Stetit it. ⁊c. Lu. 24. c. ōndit dn̄s ⁊ ꝓ
bat resurrectōz suā discipulꝭ suis p q̄tuor. ꝓ p ꝯsuetū mo
dū loq̄ndi: cū dixit. Pax vobis loq̄bat. n. eis sepe d pace ⁊
amator pacis erat: vn̄ ipe dn̄s igr̄. In me pacē habebitꝭ i
mūdo āt ꝑssurā. pacē relinq̄ vob. pacē meā do vob. scd̄o p
h q ōndit se palpabilē. tertio q̄ cū eis cōedit. 4. q̄ eis sen
suz apuit scripturaꝝ. ⁊ q̄ hāc sapiaz dn̄s dedit p se ⁊ p
aplos iō dr̄ i offertorio intonuit d celo dn̄s. i. d aplis vt oēs
crederēt i illū. Hec. n. igr̄. Jo. scripta sūt vt credatꝭ ⁊ credē
tes vitā eēnā hēaꝭ. ¶ In postcōione q̄ ē ad collo. 3. c. inuita
mur ad hāc sapiaz. Si ꝯsurrexistꝭ cū xp̄o q̄ sursū sūt sapi
te. ecce d sapia. Et q̄ d sapia hr̄ i hac. 3. feria: iō fit statio
ad scm̄ pau. q fuit sapiētior oib⁹ aplis: seu cui dn̄s singulr
apuit intelligētiā scripturaꝝ: de qb⁹ legiꝰ i euā. ⁊ introitu.
Vn̄ ipe dic. Nō a me nec ab hoie accepi euāg. meū s p re
uelationē dn̄i mei ihu xp̄i: vel q̄ p eū maxie adipletū ē qd̄
i euā. legiꝰ. s. oportuit pdicare pniaz i oēs gētes: nōq̄ ⁊ ei⁹
pdicatio legiꝰ i hodierna lectōe actuū aploꝝ. Hac dic vi
ri ꝓberāt mulieres: put sub pascha dcm̄ ē. Hac ēt dic ad
fōtes imus: p eo q hodie i introitu viri hei aq̄ sapie potati
referunꝰ: ⁊ i offertorio fōtes aq̄ꝝ appuisse memoranꝰ.

¶ De q̄rta feria post pascha. Rubrica.
Stenso in tertia feria de celesti pātia: ⁊ p qd̄
habeaꝰ ostēso ēt in. 3. feria q in terrā fluētez
lac ⁊ mel introducimur: iō nūc in hac q̄rta fe/
ria inuitamur ad illā. Vn̄ introit⁹ est. Venite

bñdicti pris mei zc. Mat. 25. c. Qz p̄o dicit dñs pniam agite appropinquabit enim regnū celorū. ⁊ qz ibi nō intrant nisi purificati p pniaz: iō dr̄ıs p̄e in epl̄a Apl̄ōs. act. 3. inuitat iudeos ad pniaz: iō āt ad pniaz inuitaꝫ hō: vt de filio dyaboli fiat fili⁹ dei: ⁊ hec mutatio dextre excelsi pp qḋ in r̄ñsorio dr̄. Dextera dñi fecit v̄tutē. ¶ Seqꝫ all'a de resurrectōe. Surrexit dñs zc. ⁊ in aliq̄ eccl'ıs est. Xp̄s resurgēs zc. Semp̄ eni i his diebus aliq̄ de resurrectōe dñi. In alijs eni dr̄. Cū sederit. Mat. 26. c. ¶ Quia p̄o hec mutatio fit ēt qñ hoies fiūt filii dei pp̄ter p̄dicationē: iō i euāgelio māifestauit se ih̄s. Jo. 21. c. dicit dñs: mittite i dexterā nauigij rethe. h̄ facit q tm̄ p̄dicat pp̄ter deū: ⁊ tūc trahant magni pisces. postea dedit eis piscez assaz. Piscis assus xp̄s passus. hec erit refectio in patria cū comedemus panē angeloꝝ de quo in offertorio. Portas celi zc. Postcōmunio est xp̄s resurgēs. Ro. 6. c. Et qz beatus Laurētius fuit vnus de magnis piscibus: ⁊ fuit assatus pro xp̄o: ideo fit statio ad beatum laurentiuz.

¶ De quinta feria post pascha. Rubrica.

Quinta feria est de cōuersione gentiuz pp̄ter passionē ⁊ resurrectionē: vñ introitus est. Uictricē manū tuā laudauerūt pariter xp̄iani qz sapiētia aperuit os mutorū. Uñ Isa. 25. c. Tunc claudus saliet sicut ceru⁹: ⁊ apietur lingue mutorū: qḋ factū est qñ xp̄s demones eijciebat ⁊ faciebat hoies mutos loq. Uñ in euāgelio. Erat iesus eijciens demoniū ⁊ illud erat mutū. ¶ In epl̄a p̄o Angelus dñi. act. 8. significat̄ ↄuersio ista gentiū. Uñ dr̄ ibi de eunucho q ↄuersus est a philippo q interp̄taꝫ os lāpadis siue os illuminās: qz qñq p scripturaz īspectionē vel p̄dicatōez ↄuertiꝫ hō: vt gētiles q significant p eunuchū qñq p̄o p inspirationē ↄuertiꝫ ad dñm: vt hr̄ i euāglo qḋ apparuit ma. mag. ¶ Qz p̄o p ↄuersionē gētiū fact⁹ est xp̄s lapis angularis: iō in p̄sa r̄ñsorio dr̄. Lapidē quē reprobauerūt edificātes zc. Et qz p̄a ↄuersio fit p pniaz: iō seqꝫ all'a. Mat. 26. In die resurrectōis mee dicit dñs. Precedā vos in galilea. i. i trāsmigratōe de vitijs ad virtutes. ¶ Euāglz. maria stabat. Jo. 20. ea. est de apparitiōe dñi. ma. mag. i specie hortulani siue pegrini: qz pegrin⁹ est de⁹ hoi q diu est in pctō. ¶ In offertorio. In die solēnitatꝫ. Exo. 4. ⁊ 13. c. silr ↄmittꝫ. ↄuertentib⁹ p̄a beatitudo. ¶ In postcōione p̄o. Popl's zc. i. Reg. 2. c. ad laudādū iuitamur. Et fit statio ad scōs apl'os qz i philippo q interp̄taꝫ os lāpadis intelliguntꝫ oēs apl'i: p quoꝝ p̄dicationē ↄuersio gentiū facta ē. Itē qz fratres dñi de qbus in euangelio legiꝫ fūt apl'i: per quos os muti apertū est ⁊ deserte lingue infantium: ideo statio fit ibi.

¶ De sexta feria post pascha. Rubrica.

Sexta feria est ō institutōe baptismi. vñ introitus est. Introduxit eos dñs. s. de egypto. i. de tenebris pctī ⁊ inimicos eoꝝ operuit mare. i. baptism⁹. ⁊ subijciꝫ ibi ter all'a pp̄ter liberatōez ab hostib⁹ ⁊ donū grē. ¶ Postmodū seqꝫ epl'a. Xp̄s sel. i. pe. 3. c. in q̄ breūs pe. agit de baptismo ⁊ dat chā noe sicut i diluuio p archā salue facte sunt ale ls pauce. s. 8. silr ⁊ i baptismo: qz sicut in aqa diluuij q̄ inundauerūt totū mūdū: mūdus a pctīs purgatus ē: ⁊ per archā, aie salue fcē fūt: ita ⁊ i aqa baptismi i quo oīa pctā mūdata sūt p ecclīaz saluati sumus. ¶ Seqꝫ graduale. Hec dies quā fcē dñs. p̄sus. Bñdict⁹ q venit i noīe dñi. Est. n. hō q ↄsecrat baptisma: sz de⁹ est q inuisibilr baptizat. Uñ seqꝫ. deus dñs ⁊ illuxit nob. s. per illuminatōez baptismi ⁊ per illuminationē legis dñi. All'a est Angelus dñi. cū duplici p̄su sicut i die pasce i qbusdā eccl'ıs: qz i hac die agiꝫ de institutōe baptismi. vn⁹ p̄sus est pp xp̄i resurrectōez i corpe. ali⁹ pp̄ter stolā aie quā i baptismo suscipiūt baptizati. ¶ Euāglz p̄o. est ō institutōe baptismi p̄z mat. vlt. c. vndecīz discipuli abierūt in mōtē quez cōstituit illis ih̄s: ⁊ seqꝫ ibi. Eūtes docete oēs gētes baptizantes eos in no. pa. zc. ¶ Et qz in memoria debem⁹ hr̄e istū diē pp̄ter institutionē baptismi: iō seqꝫ i offertorio. erit nob memorial' dies ista zc. Exo. 12. ⁊ 13. c. memorial' quidem est dies in qua de vitijs ad virtutes transim⁹: hec eni dixit moyses de die pasce. ¶ Postcōio. Data est mihi ois ptās. matth. vlt. c. Quia p̄o hīā p̄go credit iter fuisse in istitutione baptismi qz vt hieronym⁹ ait hoc apud nazareth i domo cuiusdā actū est: iō hac die fit statio i eccl'ıa ei⁹.

¶ De sabbato in albis. Rubrica.

Sequiꝫ ō sabbato in albis in quo est introit⁹. Eduxit dñs ppl'z suū in exultatōe: hoc maxime in extremo sabbato fieri itelligim⁹ qñ erit verū sabbatū. sed ne iudei credant hoc desinēt de se. seqtur in epl'a p̄me pe. 2. c. Fratres deponētes oēz malitiā ⁊ dolū zc. Seqꝫ duplex all'a sine graduali. Primo qz nūc terminaꝫ septuagesima post quā seqtur octaua resurrectōis: qñ habebiꝫ duplex stola aie. s. ⁊ corpis: ⁊ cessabit labor opis: ō quo dcīm est i ↄplēx. hui⁹ grīs: ⁊ sub ti. de. 7. dieb⁹ post pascha. ⁊ in qrta pte sub ti. de all'a. scdō qz in die iudicij plenū erit gaudiū p dñica ⁊ nr̄a resurrectōe. tertio geminaꝫ all'a: qz tūc erit letitia sempiterna. qz. n. erit letitia vnū all'a: qz sempiterna scdm ↄcinitꝫ all'a. quarto qz in octaua resurrectionis ois sollicitudo deponetur: qḋ significaꝫ in hac. 8. die in qua vestis cādida sine crismale deponiꝫ: iō in albis non cantaꝫ graduale sed duplex all'a qz tūc erimus in albis. Itē q̄rū ad resurrectionē dñi nō dz graduale cātari: neqz q̄rū ad baptizatos: ⁊ iō cantatur vnū all'a pro baptizatis scz. Laudate pueri dñm: ⁊ aliud de resurrectōe dñi. scilz Hec dies. Preterea ideo post all'a. Hec dies, seqtur all'a. Laudate pueri. qz de letitia aiaꝫ trāsient ad gl'iam incorruptibilē corpoꝫ. Euāgeliū p̄o. Una sabbati. Jo. 20. c. est de duobus discipulis q currebant ad monumētū. Pe. s. ⁊ Jo. q significant duos pp̄los. cucurrit tñ citius Joā. i. iudaicus pp̄ls: qz habebat pp̄hetas. s. Hieremiā Isaiā ⁊ alios q de passione dñi loquūtur. sed Petrus citi⁹ intrauit. i. gentilis pp̄ls nō tñ intrauerūt iudei in multitudine qui eni credit intrat: sicut dicit aug. Et attēde qz epistola ⁊ euāgeliū hui⁹ sabbati cōcordant cū epl'a ⁊ euāgelio sabbati sancti: ↄut dictū est sub ti. de. 7. diebus post pasca. In offertorio p̄o de illuminatōe post baptismuz agūtur grates. Benedictus qui venit zc. Postcōmunio est. Oēs q in xp̄o baptizati estis xp̄m induistis. Gala. 3. Die ista statio ad eccl'iam beati Jo. in laterano. qz enim ibi in p̄cedenti sabbato baptizati sūt pueri. ⁊ in. 8. die i lege circūcidebanꝫ: ideo recte hac diē ibi ↄueniūt: vt hoc spiritualiter agatur in baptizatis. ⁊ hoc est qḋ diciꝫ in epl'a Deponētes oēm malitiā ⁊ oēm dolū zc. quasi mō geniti infantes: ne p fenestras qnqz sensuū intret mors. Diciꝫ aūt ad horas capl'z. Xp̄s resurgēs. Ro. 6. c. ⁊ illḋ. Expurgate vetus zc. ad Cori. 5. c. ⁊ illud. xp̄s passus est. i. pe. 2. Quia vero in tota septuagesima que vsqz ad hāc diē ptēdiꝫ pniam egimus: ideo ecclesia hodie celebrat in albis: vt magis ac magis albi simus: sicut dñs ait in euāgelio matth. 3. Agite pniaz appropinquabit eni regnū celorū. Quare hoc sabbatū dr̄ in albis dictū est sub pasca. Hac die dñs papa distribuit agnus dei. Alicubi ēt distribuuꝫ cereus paschalis: de quo dictum est sub sabbato sancto.

¶ Alia expō dictoꝝ. 7. dierum. Rubrica.

Potest ēt aliter dici q iō in p̄missis. 7. dieb⁹ baptismalia celebranꝫ officia. vl' qz baptizati sapia septiformi doceꝫ. vel qz ipsoꝝ tpis vniuersitas dieꝝ septenario voluiꝫ: i qb⁹ qz fides spes ⁊ charitas p̄cipue sūt necessarie iō trib⁹ psalmis vtimur i nocturnis. Singuloꝝ āt dieꝝ

officia sic possumꝰ.7.spiritibus ꝛ btitudinibꝰ coaptare. Officiū qdē dñice resurrectiōis ptinet ad timorē q̄ timemꝰ terribilē sniaꝫ iudicis. Cū.n.dicat pr̄ rex ꝛ iudex oiuꝫ resurrexi ꝛ adhuc.i.sugillatōeꝫ inimicoꝝ dicētiū:qn̄ morieť ꝛ pibit nomē eiꝰ:tūc magnꝰ erit tior ꝛ tremor:vn̄ ꝛ in offertorio. Terra tremuit ꝛc.sp̄s timoris vt fūdamētū ponit.sꝫ q̄re a tiore icipiētes i sapia terminamꝰ cū Ysa.cepit a sapia ꝛ descēderit ad timorē:rn̄deo. Ysa.saluatorē describit q carnē assumēdo descēdit.nos v̄o d terrenis ad celestia tēdere conamur:ꝛ iō gradꝰ ascēdēdo ānūerare debemꝰ vt a tiore ad sapiaꝫ puenire possimꝰ. In scda feria legiť euāgl'ꝫ d duobꝰ discipul' eūtibꝰ i emaꝰ:qbꝰ dñs apparuit ꝛ scripturas moysi ꝛ oiuꝫ pphaꝝ apuit. Et attende q' lꝫ hodie legať euāgl'ꝫ d appōe dñi:nō tn̄ hodie b̄ heri appitio fuit. Ad pietatē ǵ ptinet h̄ offm̄ i q̄ ptineť remēmoratio scripturaꝝ:ꝛ accedit ad māsuetudinē:put ibi dēꝫ ē. In tia feria legiť euāgl'ꝫ. Stetit ihs vbi misteriū hic suā resurrectōeꝫ pbat.s.p visū ꝛ tactū p gustū ēt ꝛ p auditū cū scripturas ēt exponit qd ptinet ad sciaꝫ.vn̄ in introitu. Aq̄ sapie ꝛc.beati viri potati referunť.i offertorio. Intonuit.fontes aquaꝝ appuisse memoranť.i post cōione.Si ꝯsurrexistis:q̄ sursuꝫ sūt q̄rere ꝛ sape iubenť ꝛ i euāgelio sensus ad itelligēdū scripturas discipul' apitur. Scriptaraꝝ qppe itelligētia ꝛ scia lamēti ꝛ luctus ē cā effectiua:Q ai.n.legit in scripturis pphas ꝛ eoꝝ dn̄ꝫ occisos quoq̄ mō dolore mordeť:ꝛ q̄to q̄s peciā sua itelligit tāto i luctū ꝛ pnie lamētū ꝓrumpit. Lꝫ igiť his diebꝰ sit gaudiis vacādū:tn̄ inepiā letitiā remoueamus:ne carnes agni sine lactucis agrestibꝰ comedamꝰ q: bti q lugēt. In q̄rta feria legiť euāgeliū de discipul' piscātibus q̄s dñs inuitauit ad prādiū ꝛ dedit eis panē ꝛ piscē assuꝫ.i. xp̄ꝫ cognoscere deū ꝛ hoieꝫ passū.q̄ est illa qdē saturitas:de q̄ dr̄. Bti q esuriūt ꝛ sitiunt iusticiā qm̄ ipi saturabunť qd ǵ dr̄ ibi. Uenite prādete.h̄ ē qd cātať in introitu. Uenite bn̄dicti pr̄is mei pci reg. Hoc.n.regnū est prandiū eternū vbi erūt pisces magni:sꝫ vnꝰ sup prunas ad passiōis rememoris. Rōnabil' ráť feria q̄rta nob a xp̄o regnū ꝓmittiť:q: i q̄rta etate regnauerūt Da.ꝛ Salo.i quoꝝ monibꝰ xp̄i regnū sp̄ualiꝰ ꝛ plenꝰ significať,ꝛ q: Pe.supradictū rethe traxit in terrā.ipi.n.cōmissa ē eccl'ia ipi sp̄aliter dētm̄ ē. Pasce.o.m.iō ꝓ eplā sonitur eiꝰ p̄dicatio de acti.apo. Ad saturnitatē quoq̄ ptinet offerēda. Portas celi apuit. pphetas q p̄dixerūt.angelos q annūciauerūt. Mariā q̄ genuit.aplos q p̄dicauerūt.doctores q exposuerūt.p hos oēs pluit dñs māna i ore egētiū aiaꝝ.i.v̄bū verbi corporis factū:vt nō deficerēt i via tēdētes ad p̄riaꝫ vbi comedēt panē angeloꝝ:v̄sus gradual'. Dextera dñi fec̄ v̄tutē ꝯgruit illi v̄bo euāgelij. Mittite i dexteraꝫ nauigij rethe.ꝛ est sensus dextera:dñi fec̄ v̄tutē q: potētia v̄bi mihi vniti fec̄ me vincer̄ mortē:idcq̄ dextera dñi exaltauit me.i. laudabilē me fecit. Et r̄petit. Dextera dñi fec̄ v̄tutē:vt ondat resurrectōis q̄litatē.s.eternā vn̄ seq̄ť. Nō moriar sꝫ viuā.iuxta quē sensuꝫ canimꝰ cū aplo i alla ꝛ cōione:xp̄s resurgēs:ꝛ ptinet h̄ ad fortitudinē. Et q: btūs Lau. fuit piscis assus fortis i esurie:ꝛ esuriēs i fortitudie:iō fit ibi statio. ¶ Offm̄ q̄nte ferie ptinet ad ꝯsiliū ꝛ m̄iaꝫ. magnū enī fuit ꝯsiliū peccatricis pedes lauātis cū lachrymis vt m̄iaꝫ ꝯsequereť put in euangelio dr̄. ¶ Offm̄ sexte ferie ptinet ad mundiciā cordis ꝛ corporis. In baptizato nāq̄ de quo ibi agiť lauanť corpꝰ ꝛ aīa. Et q: mūdis cordibꝰ visio dei ꝓmittiť vt ibi dictū est: Beati mūdo corde:qm̄ ipsi deū videbūt.ꝛ p mūdiciā ad intellctm̄ pueniť:iō recte in euāgelio dr̄ q' trāsmigrātes deū videbūt. ¶ In sabato legiť euāgeliū in quo dr̄ q' lꝫ Jo.p̄currerit:tn̄ Pe.sequēs eūꝰ in monumētū itrauit:ꝛ postea Jo. Vi put dictū est ibi sūt duo ppl'i. Pe.significat gētes q̄ posteriꝰ venerūt ad notitiā passiōis:sꝫ tn̄ p̄miꝰ crediderūt. Jo.sinagogaꝫ q̄ in lege ꝛ pphetis p̄us audiuit dñi passionē: sed nondum credere in mortuū voluit:credet aūt cum israel saluus fiet. ¶ De his duobꝰ ppl'is.s.credētibꝰ ꝛ nō credētibꝰ loqtur Pe.in epl'a. Deponētes ꝛc. De credentibꝰ dr̄ i itroitu. Eduxit dñs popu.s.in ex. Eduxit.n.dñs israel d egypto cū auro ꝛ argēto:sꝫ illis in deserto murmurātibꝰ ꝛ nō pcuntibꝰ:eduxit eos q nō murmurauerūt d deserto i terrā ꝓmissionis.ꝛ pp eosdē dimittimꝰ graduale.ꝛ duplicať alla:q: tūc neophiti laborabāt:nūc deū voce ꝛ ope laudāt. Ad eosdē ptinet psal. Lau.pu.d.torꝰ.n.ille p̄s ad lectionē dirigiť gēnū.qd eiꝰ illo fine pbať. Qui habitare facit sterilē i domo. Eisdē pueris ꝯuenit qd caniť i offertorio. Bn̄dictus q venit in noie dn̄i. Hūc.n.v̄siculū cantauerūt pueri occurrētes dño ad passionē venienti. Qd sequiť. Bn̄diximꝰ vob de do.dn̄i.adiecit m̄r eccl'ia dicēs pueris suis. Bn̄diximus vob.i.signauimus vos baptismo nos q sumus familia dn̄i:q: dñs deus illuxit nob:sequēs v̄sus. Hec dies.ad gaudiū spectat credētiū.ille alleluia. Lapidē quē reprobauerūt.ad sigillatōeꝫ pertinet iudeoꝝ. Ad eosdē credētes pertinet postcōmunio. Oēs q in xp̄o ꝛc.ptinet igiť officiū istud ad pacificos q filij dei vocabūť. Dedit enī dñs his qui credunt in nomine eiusꝰ filios dei fieri:quibus datur sapientia perfrui.

¶ De p̄ma dñica post pascha. Rubrica.

In octaua pasche icipit tp̄s regressiōis seu recōciliationis:put dctm̄ ē i ꝓhemio hꝰ p̄tis. ¶ Sane in hac die dñica in qbusdā eccl'iis fiūt octaue pasce dn̄r.rn̄sorio de die dñica ꝛ itroitꝰ. Resurrexi.ꝛ graduale qd d̄relictū erat resumūt hūc respectū ad gn̄alē resurrectionē:ad cuiꝰ gl'iā p gradꝰ ascēdiť. xp̄i.n.resurrectio i.8.etate scā est. Sꝫ cū paschalis solēnitas significet illā octauā q̄ seq̄ť septenariū hꝰ vite.queriť q̄re hꝫ octauas cū ēt eiꝰ solēnitas ꝓtēdať:nō tn̄ per octo dies sꝫ ēt vsq̄ ad diē pēt. Rn̄deo q: resurrectio futura significata est p circūcisionē:q̄ octauo die mādata ē cuius vere circūcisionis octo sūt btitudies:q̄ꝝ octaua redit ad p̄mā ꝛ iō ad rep̄ntadū has btitudies solēnibꝰ.8.dieꝝ officiis celebramꝰ octauas dñice resurrectōis q̄ ē cā ꝛ signū n̄re future resurrectōis. Has btitudies coaptat Aug. in li.de doct.xp̄iana.7.spiritibus omittēs vltimā:q: redit ad p̄mā.graduri.n.a tiore paeniť ad sapiaꝫ.vn̄ Initiū sapie timor dn̄i.d h̄ dicet i ꝓhe.7.ptis. Q: ǵ nouiter baptizati sūt pueri:ꝛ q: m̄ltos nouellos i q̄dragesima genuit eccl'ia.ꝛ q: in illo tp̄e fuerūt apl'i pueri pp qd dñs fuit cū eis q̄dragita diebꝰ pꝰ pasca istruēs eos i fide:vt possent oio fieri sp̄uales:ꝛ feruerent igne sp̄us scti:pp istos tres cās sue nouitatis istruit nos eccl'ia in fide in h̄ tp̄e. Et iō in pꝰ q̄ndena leguntť Apoc.ꝛ Act.apo.in qbus libris habetur de.7.signacul'.vꝫ.de icarnatōe natiuitate ꝛc.q̄ xp̄s solus aperuit:que sūt maxima p̄ncipia fidei n̄re. postmodū in alia q̄ndena cātať in rn̄sorijs de psalmis ꝛ in lectionibꝰ legūtur epl'e canonice vsq̄ ad ascēsionē dn̄i:vt supra fidē edificētur bona opa:psalmi eni ꝛ epl'e bona opa desināt. ¶ Et attēde q' an̄ resurrectōeꝫ lex ꝛ ꝓphe legebanť post resurrectionē v̄o Apoc.ꝛ epl'e canonice q̄ sant aplorū scripta leganť ꝛ cantibus iubilanť. Lex.n.ꝛ ꝓphete xp̄i passionē ꝛ resurrectionē p̄dixerūt:sed apl'i iā factam annūciauerūt ꝛ testificati sunt:ideoq̄ rn̄sorū illō cantatur. Uirtute magna reddebāt apl'i testimoniū resurrectionis. Rōnabil' quoq̄ legiť apo.ꝛ canitur:eo q' in eo visio xp̄i ꝛ angeloꝝ collocutio memorať. In illa.n.vita quaꝫ paschale significat tp̄s aie visione trinitať ꝛ angeloꝝ cōsortio ꝯgratulabunť. Legiť ēt apo.cū historia. Dignꝰ es dñe alla icipit. Ego sū vid v̄a. Q: ēt i quodā rn̄sorio dr̄ decātabat ppl's isrl' alla:ꝛ vniuersa m̄ltitudo iacob canebat legitie.ꝛ dauid cū cātoribꝰ cytharā percutiebat i domo domini

dñi.illō respicit q reg Saul destructo.i.mortis iperio tar cha.i.būanitas saluatoris i q̄ fuit māna.i.v̄bū: ⁊ tabule testamti.i.thesauri sapie ⁊ scie dei abscōditi i hierusalē ducit: ⁊ in tabernaculo collocat. vt eterna pacis visione fruat: ⁊ ad p̄ris eq̄litatē gl'iosus exhibeat. Cū aūt superi⁹ de tpib⁹ infantie saluatoris paululū dixerim⁹ et legēdū nūc v̄o scripta ceteroꝝ aploꝝ:pz q toto tpe siue an̄ passionē siue postea quo dñi p̄sentia memorat ꝯgrue preco nes no.tc.loquuntur vt quasi ab vberibus sponsi filii cō solatōis lacte potent. Hec nāq3 scripture sūt vbera d' qb⁹ dicit. Meliora sūt vbera tua vino: de quib⁹ nos sic refi ciat deus: cui⁹ mīsicordia plena ē terra: vt oēs de ipsi⁹ plenitudine accipiam⁹. Et nota q secūdū romanū ordi nē legunt .9.lectōes i dñicis a pasca vsq3 ad penthe. p ut dem̄ est sub ti.de.7.dieb⁹ post pasca. pp nouitatē aūt triplicē que dicta est icipit introitus . Quasi mō geniti tc.i. Pe.2.c. In epla v̄o i fide instruimur que incipit. Omne qd natū est ex deo vincit mūdū tc.i. Jo.qnto.c. Ondit fidē p testimoniū i celo ⁊ i t'ra ⁊ in ꝯscīs. In ter ra cū dicit. tres sunt q testimoniū p̄hibēt i terra spūs: a. qua: ⁊ sanguis: q2 enī clamorem magno dñs emisit spūm ⁊ q ex eoiā mortuo exiuit sanguis ⁊ aq̄ iudiciū fuit hūa nitatis: ⁊ hi tres vnū sūt.i.vnū significāt. Tres p̄hibēt testimoniū in celo: p̄r in voce: v̄bū in carne: spūs in co lūba: ⁊ hi tres vnū sunt: de testimonio ꝯscie seqt i epla. Qui credit i filiū dei: h̄3 in se testimoniū dei h3.i.h dictat ei ꝯscia: seqt duplex all'a.i dñicis eni ⁊ festiuis dieb⁹ ab hac die vsq3 ad pēth. canit duplex all'a. de quo dictū est sub ti.de.7.dieb⁹ post pascha. ⁊ sub sabbato in albis ⁊ sub septuagesima: p̄m all'a ē. Post dies. 8. Jo.20.c. Euā geliū Cū esset sero. Jo.20.c.est de duab⁹ apparitionib⁹ p̄ma oib⁹ aplis in ipsa die pasche excepto thoma: alia. 8. die p̄nte thoma qui vidit ⁊ credidit ⁊ tetigit ⁊ dixit: dñs me⁹ ⁊ deus meus: aliud vidit aliud credidit: vidit hūani tatē ⁊ credidit deitatē: ⁊ ꝯgruit sctī iterp̄tatōi noīs. tho mas enī iterp̄tat abyssus. nā ꝓfunde itellexit: q ex eis q̄ exteri⁹ vidit deitatis intima penetrauit: postmodū inuita uit nos i euāgelio btūs Jo.ad credēdū abuerili ⁊ honesto vtile ē.n.nob credē. vn̄ dixit. Mlta signa fec ihs q̄ n̄ sūt scripta in li.h. Postcōio est. Mitte manū tc. Jo.20.c.

¶ De scd̄a dñica post pascha. Rubrica.

SEquitur De scd̄a dñica post pasca q2.n.p xp̄i resurrectōez illuxit de⁹ nob: nō tm̄ puulis s3 ēt p̄fectis: iō hec dñica d' past nb⁹ est q ĩbēt plene imita ri xp̄3: vn̄ introit⁹ est. Mia dñi plena ē terra ea eni nō tm̄ puuli: sed ⁊ magni repleti sūt: ⁊ iō sicut añce dēs dñica fuit de puulis: sic ista est de p̄fectis: vn̄ sequit. Uerbo dñi celi.i.apli firmati sūt. ⁊ q2 Pe. loqt ad pasto res in epla. Xp̄s passus est pro nobis tc.i. Pe.2.ca.ideo nūc fiūt synodi ⁊ fit statio apud scm̄ Pe. In fine eni d'r. Cōuersi eni estis ad pastorē ⁊ ep̄m aiaꝝ vr̄aꝝ. Duo all'a di cunt .p̄mū.s. Cognouerūt discipuli tc.ē de resurrectōe. i alijs tn̄ eccl'is d'r. Surrexit dñs. Mat. vlti.ca. aliud sc3 Ego sū pastor bonus tc. Jo.10.c.est de p̄latis. euāgeliū v̄o. Ego sū pastor bon⁹. Jo.10.c.ē d' bonis p̄latis ⁊ mer cenarijs. Offertoriū est. De⁹ de⁹ meus ad te de luce vigi lo: q2 p̄lati debēt semp vigilare: vn̄ in cāticis canticoꝝ d'r. Inuenerūt me vigiles q custodiunt ciuitatē. postcōio similiter de p̄latis. Ego sum pastor bonus.

¶ De dñica tercia post pascha. Rubrica.

IN precedētib⁹ duab⁹ dñi cis ondsum ē q puui vl' magni p xp̄i resurrectiōez pleni sūt mīa dñi p'ui cū d'r i introitu p̄cedentis dñice. Mia dñi plena est terra magni cū d'r ibidē. Uerbo dñi celi firmati sūt. In hac v̄o tercia ⁊ in seque tib⁹ duab⁹ dñicis an̄ ascēsionē hortat nos eccl'ia ad iubi lū ⁊ exultatōez pp xp̄i resurrectionē ⁊ ascēsionē. vn̄ intro itus h⁹ dñice icipit. Jub. d.o.t. tc. ⁊ ibi seqt all'a: q2 iubi lus ē exultatio mētis hita de eternis. soli aūt d'o iubilādū est. seqt ps. Dicite noi ei⁹.i. hilar i opatōe ip̄3 laudate: ⁊ seqt sūr ibi vnū all'a: q2 ab vna radice oriū hn̄t oia alia.i. a charitate. seqt. Date gl'iaꝫ laudi ei⁹. ⁊ ibidē i fine seqt triplex all'a: q2 a potētia p̄ris ⁊ sapia filij: ⁊ a benignitate spūs sci p̄cessit: q nos liberauit p passiōe ⁊ resurrectōez suā: ⁊ iō laudādus est deus. l3 aūt sit exultatio tn̄ incutit timor: ne spes sine timore luxuriet in p̄sumptōem: vn̄ seq tur v̄sus. Dicite deo q̄ terribilia sūt opa tua dñe. dz eni3 timere nouus pp'l's: q2 iudei excecati sūt q erāt pp'ls pecu liaris dñi: q l3 apposuissent custodes: tn̄ dixerūt: venerūt discipuli ei⁹ ⁊ furati sūt eū. ⁊ h est qd dicit ps. Mētient tibi.i.ad honorē tuū: q2 ex h magis ꝯfusi sūt inimici tui.i. iudei. ⁊ seqt ibi. In multitudie v̄rtut tue.q.d. l3 vidissēt mlta miracula. v3. solē obscuratū ⁊ petras scissas. i h est etiā m̄ltitudo v̄rtutis dei q mēdacia inimicoꝝ v̄tit in suū honorē. In epla v̄o monet Pe. baptizatos vt ābulēt i no uitate vite abstinētes a carnalib⁹ desiderijs dicēs. Ob se cro vos frēs tāq3 aduenas ⁊ pegrinos abstinere vos a car nalib⁹ desiderijs.i.pe.2.c. ⁊ ꝯcordat cū introitu: q2 gusta to spū desipit oīs caro: q̄dam eccl'ie dicūt all'a. Xp̄s resur gens. Ro.6.c. Euāgeliū ē de resurrectōe. Modicū ⁊ non videbitis me. modicū.i.a morte vsq3 ad resurrectionem iterū modicū ⁊ videbitis me post resurrectōez: ⁊ modicū quia vado ad p̄rem. Jo.16.ca.

¶ De dñica quarta post pascha. Rubrica.

IN quarta Etiā3 dñica inuitamur ad iubilū ⁊ sp̄ali'r inuitā tur ad h gētes. vn̄ introit⁹ sup'⁹ ē de ps. inuitā te ad cātū q icipit. Cātate dño canticū nouū q2 mi.fe. Bernard⁹ inq̄t. Tria fecē dñs mira bilia in icarnatōe sua. Primū q m̄r cēt v̄go. scd̄3 q de⁹ fieret hō. terciū q p̄dicta pōt credere carnal' hō. seqt ibi an̄ ꝯspectū gētiū reuelauit iusticiā suā.i. filiū suū. Seqt v̄sus. Saluauit sibi dextera ei⁹ tc. Et q2 p fidē vniri sūt duo pp'li.s. gentilis ⁊ iudaicus: iō in oōne h'r. Deus q fi deliū mētes vnius efficis voluntatis tc. Rursus q2 ista dñica q̄rta appropinq̄t ascēsiōi: iō d'r euāgeliū. Uado ad eū q me misit ⁊ nemo ex vob tc. Jo.16. ⁊ post. expedit vo bis vt ego vadā tc. Ondit.n.cā iubili.s. ascēsio: huic cō sonat principium epistole beati Ja.i.c. Omne datū op timū: ⁊ oē donū p̄fectū d'sursū ē descēdēs a p̄re luminū.

¶ Seqt i euāgelio. Cū venerit paraclit⁹. arguet mūdū d' petō.i.de ifidelitate. fides.n. petm̄ excludit. vn̄ arguere de h petō est arguere d' oī petō: ⁊ de iudicio ⁊ de iusticia. dicit g de petō.s. qd habēt. De iusticia quā nō hn̄t.s. scōꝝ q2 vado ad p̄rē.i.i cordib⁹ scōꝝ hoiu3: p̄ducendo eos ad p̄rē3 p cognitionē dei bonā: ⁊ extollēdo eos ad p̄ris ꝯfor mitatē: ⁊ tn̄ volūt hoies scis assimilari. de iudicio qd nō timēt: q2 p̄nceps mūdi hui⁹ iā iudicat⁹ est ⁊ adhuc sequū tur dānatū: ⁊ sufficeret de duob⁹ arguere.s. de fide quam nō hn̄t ⁊ hr̄e possent si vellent. ⁊ de iusticia siue d' bona vi ta in qua nō imitant scōs: ⁊ iō adiecit v̄bū timoris.s. de iudicio qd debēt tales subire. Seqt ibi. Et q̄cūq3 audiet loquet ⁊ huic ꝯcordat finis eple. Suscipite cū mansuetu dine insitū verbū tc. Si eni spūs scūs audit q̄ loqt mul to forti⁹ dz hō audire ⁊ expectare donec deus in ipso lo quat: q2 qui de seipso loquitur mendaciū loquitur.

¶ De dñica rogationum. Rubrica.

QVinto Loco seqt de dñica rogatio nū i q̄ istructos p q̄ttuor dñi cas q̄si ornatos q̄ttuor cardinalib⁹ v̄rtutib⁹ monet anūciare alijs: vt q audit dicat venit ⁊ cortina cortinam trahat. extra de sa. vnc.

es. vnico. dicẽs in introitu q̃ ẽ Isa. 64. c. ƺ aliã trãslatiõnẽ: voce iocũditat̃. i. no. testa. in quo ꝓmissa redduntꝰ nõ terrorissicut vetꝰ lex fuit annũciate ⁊c. ¶ Hec ãt dñica dr̃ rogationũ ꝑ ꝓpinquã ascẽsionẽ dñi quã q̃ nos seq nõ possumꝰ: ñõ in orõne docemur petere duoq̃ue petẽda sũt. s. vt cognoscamꝰ ⁊ faciamus. Dic̃. n. orõ. Largire q̃s dñe supplicibus tuis semꝑ spm̃ cogitandi q̃ recta sunt ꝓpitius ⁊ agẽdi ⁊c. Vñ in epla redarguit btũs Ia. eos q volũt cognoscere ⁊ nõ facere dicẽs. Estote factores verbi ⁊ nõ auditores tm̃ ⁊c. Ia. i. ca. q̃dã eccl̃ie dicũt all'a. Nõne cor nr̃ƺ ardẽs ⁊c. Lu. vlt. c. ⁊ vsq mõ ⁊c. Io. 16. c. In euãgelio ꝓo. Amẽ dico vob ⁊c. Io. 16. c. oñdit q̃d debeamus petere. s. eterna dicẽs. vsq mõ nõ petistis q̃cq̃. q. n. petit tp̃alia nil petit q̃m̃ i eis q̃ nõ q̃escũt quies eẽ nõ põt vñ sequit̃. Petite ⁊ accipietis. q̃ r̃ pter a dñi sꝑ apta ẽ.

¶ De rogationibus. Rubrica.

IN tribꝰ diebus añ festũ ascẽsiõis dñi fiunt rogationes que dñr letonie: letanie ãt grece: apud nos supplicatio seu rogatio est. In q̃ ecclesia scã deũ rogat: vt q destruxit ꝯsiliũ achitofel. destruat ꝯsiliũ eoꝝ q nolũt viuere sꝑ pacẽ eiꝰ. tũc ẽt supplicamꝰ deo vt nos a morte subitanea ⁊ ab oĩ ĩfirmitate defẽdat: rogamus ꝓo scõs vt ꝓ nobis apõ deũ intercedãt. Et denoiat̃ greco vocabulo letania ꝑ auctẽ lĩgue grece: put deĩn est sub pascha. Est ãt duplex letania. s. maior ⁊ minor. Maior ẽ i festo btĩ Marci que ĩuenta fuit a btõ Gre. ꝑ pestẽ iguinariã siue ĩflaturã in guinũ: cuiꝰ ĩstitutõis cãs Pau. mõtiscassini monachus longobardoꝝ historiographꝰ ita dẽscribit dicẽs: q̃ tp̃e pelagij pape tãta fuit inundatio aquaꝝ ꝑ italiã q̃ aq̃ ascenderũt vsq ad supiores fenestras tẽpli neronis q̃ſi erat ro meine aque itrabãt tẽplũ: tũc ꝑ tiberi effluxit mltitudo serpẽtũ inter quos fuit maximꝰ draco. ex quoꝝ flatibꝰ aer est corruptꝰ: ⁊ inde emersit pestis iguinaria: q̃ hoies passiƺ ⁊ subito moriebant̃: ⁊ cũ pene totꝰ romanꝰ pplˢ deleret̃ Pelagiꝰ papa oĩbꝰ ieiuniũ ⁊ ꝓcessionẽ idixit. Sƺ in ipa ꝓcessione ipse cũ septuaginta aliis expirauit cui substitutus ẽ Gre. pm̃ꝰ q ⁊ magnꝰ dicꝰ ẽ: ⁊ hãc letaniã vbiq terraꝝ fieri p̃cepit. letãia idq h̃ dr̃ gregoriana vl' romana Vocat̃ ẽt cruces nigre: q̃m̃ i signũ meroris ex tãta hoiuƺ strage ⁊ i signũ pnie hoies nigris vestibꝰ idueban̄t: ⁊ cruces ⁊ altaria nigris velebant̃. Tertio ẽt mõ dr̃ ꝓcessio septiformis eo q̃ btũs Gre. septeno ordine iri in ea i maioribꝰ ecclesiis ordinauit. In pmo ordine sunt clerici. in scõo religiosi: i tertio scẽ moniales. i quarto pueri. i q̃nto laici p̃ſecte etatis: in sexto vidue ⁊ ꝯtinentes. in septio cõiugati. In aliis ꝓo ecclesiis q̃ nõ possumus in numero ꝑsonarũ: supplemꝰ i numero letaniaꝝ. Nã septies letaniã dicere debemꝰ p̃usq insignia deponamus. Cõtigisse ãt dr̃ romanis p̃missa iguinaria pestis ꝓ eo q̃ cũ in q̃dragesima cõtinẽter vixissent: ⁊ i pascha corpꝰ dñi recepissent postmodũ ludis cõmessationibus ⁊ luxurie frena laxabant. Fuit q̃dẽ tã seua hec pestis: vt vbiq hoies subito pimeret ita q̃ sicut dr̃ ⁊ cuƺ aliqs sternutabat sepe spm̃ emittebat: vñ cũ aliqs sternutabat audiens stati accurrẽs dicebat. Deus te adiuuet. ⁊ abinde vt dicũt: hec adhuc ꝯsuetudo seruat̃ vt audiẽs aliquẽ sternutãtẽ statim dicat deꝰ te adiuuet. Rursus vt fert̃ cũ tũc aliqs oscitabat: frequẽter subito spm̃ emittebat: vñ cũ aliqs se velle oscitare sentiebat cõtinuo signũ crucis sibi i p̃mere festinabat: q̃ ꝯsuetudo sĩr vsq hodie obseruat̃. Minor ꝓo letãia q̃ ẽt rogatões ⁊ ꝓcessiones vocat̃: fit tribꝰ diebꝰ añ ascẽsionẽ: i q̃ sic legit̃ in bucardo li. 13. c. exigẽtibꝰ inuenta est apõ viennã a btõ mamerto epõ vien̄. q ꝑ pestẽ lupoꝝ ⁊ aliarũ ferarũ in gallis acriter hoies ꝑimentiũ. ⁊ ꝑ piculosos terremotus illic crebro cõtingentes idixit popul' ieiuniũ triduanũ ⁊ letanias ĩstituit. cessante vero illa persecutõe ieiuniũ illud in ꝯsuetudinẽ ãnue obseruãtõis deuenit. ⁊ sicut q̃dãƺ refersit fuit ꝑ ecclesiaƺ ꝯfirmatũ vt vl'r obseruet̃. dr̃ ãt hec letania minor: q̃ a minori. s. a simplici epõ ⁊ i minori loco. s. in viẽna iuẽta est. Illa ꝓo dr̃ maior. q̃ in maiori loco. s. rome: ⁊ a maiori. s. a magno Gre. ⁊ ꝓ magno ⁊ grauissimo morbo inuenta est: minor tñ antiquior est tẽpore nam ĩstituta fuit tp̃e zenonis iperatoris. maior vero tempore mauricij iperatoris. Fiunt etiã letanie ꝓpter plures alias cãs vñ liberiꝰ papa statuit vt ꝓ guerra: ꝓ fame. ꝓ pestilentia ⁊ huiusmõi aduersitatibꝰ iminentibus semꝑ letania fiat: vt sic ista per supplicatões orões ⁊ ieiunia effugiamꝰ. Q̃ꝛ ꝗ hoc tp̃e maxime bella emergere solent: ⁊ fructꝰ terre: q̃ adhuc i teneritate vel flore sũt pluribus modis facile corrũpi solẽt: ıõ hoc tp̃e fiũt letanie vt rogemus deũ q̃ ı alia a nob auertat: ⁊ ab aeris itemperie: ⁊ a bellis ⁊ ab hostibꝰ xp̄iane religiõis nos eripiat ⁊ defẽdat sꝑ h̃ patrocinia scõꝝ spũaliter ⁊ gñaliter implorãtes: ⁊ iõ rogationes vocant̃: dicunt̃ etiã processiones: quia tunc ecclesia ꝓcessionem facit generalem. ¶ Et est notandũ q̃ rogamus sanctos ꝓpter nostrã inopiã: ꝓpter eoꝝ gloriã ⁊ ꝓpter dei reuerentiã: q̃ñ aũt letaniã pro iminentibus periculis in penitentiali ⁊ flebili habitu facimus: illam vltimã processionẽ mulierũ plangentiũ post dñm q̃ñ ducebat̃ ad crucẽ repñtamus plangentes iuxta mandatũ dñi sꝑ nos ⁊ sꝑ filios nr̃os: fiunt etiã hoc tempore letanie: q̃ꝛ xp̄o ascendente qui dixit. Petite ⁊ accipietis: confidentius ecclia petit. Ieiunat. n. tũc ⁊ orat vt paruƺ habeat de carne ꝓpter carnis maceratõem ⁊ acquirat sibi alas ꝑ orõnẽ: q̃ est ala q̃ aĩa volat in celũ vt sic xp̄m ascendentẽ libere seq valeat: qui ascẽdit pãdens iter ante nos ⁊ volauit super penas ventoꝝ: ⁊ hec est cã quare vltimaƺ letaniã sive vltimũ ieiuniũ ascẽsioni cõtinuamꝰ: vt vƺ ꝑ orones ⁊ ieiunia deposita mole carnis xp̄m ascẽdentem sequi possimus. In letaniis ergo fit ꝓcessio ⁊ cantat̃ in quibusdã ecclesiis in p̃ncipio ꝓcessionis. Exurge domine ⁊c. Frequentãdũ etiã esset ⁊ a pueris dicenduƺ illud canticũ euãgelicũ: Sãcte deꝰ. scẽ fortis: scẽ ⁊ imortalis miserere nobis. nã Io. damascenus refert in libro. 3. cum apud cõstãtinopoli ꝓpter quãdã tribulatõeƺ fierẽt letãie: q̃dã puer e medio populi raptus est i celũ: ⁊ hoc canticũ ibidẽ edoctꝰ: demũ ad pplƺ rediẽs illud in ꝯspectu oĩs ppli decantauit: ⁊ mox oĩs tribulatio cessauit: qd̃ canticũ calcedoñ. synodus approbauit. Huiꝰ ergo cãtici laus ⁊ auctoritas colligit̃. p̃mo ex eo q̃ angelus illud docuit. scõo ex eo q̃ ex eius prolatõe illa tribulatio cessauit. tertio ex eo q̃ tantũ cõsiliũ approbauit. q̃rto ex eo q̃ demones illud valde timent. Cetez in ꝓcessione ipsa p̃cedunt crux ⁊ capse reliquiaꝝ sanctoꝝ: vt vexillo crucis ⁊ orõnibꝰ sanctoꝝ demones repellant̃: vt dictuƺ est in. 4. parte sub ri. de tacces. pon. ad al. Portantur ẽt vexilla ad repñtandũ victoriã resurrectõis ⁊ ascensionis xp̄i q cum magna preda celos ascendit. vñ vexilluƺ per aera icedens est xp̄s in celũ ascendens. Et sicut vexillũ in ꝓcessione ipsa multitudo fideliũ sequit̃: sic ⁊ xp̄m ascendentẽ magna scõꝝ collectio comitat̃. Portant̃ ẽt vexilla ad imitationẽ eiꝰ qd̃ dr̃ in Isa. ii. ca. Et leuabit dñs signũ in nationes: ⁊ congregabit ꝓfugos israel ⁊ dispsos iuda colliget a quattuor plagis terre. Q̃ꝛ ꝓo cruces ⁊ vexilla portant̃ a cõstãtino sumpsit ecclia: q cũ in sõnis crucis signũ vidisset: eiq̃ dictũ fuisset. Vinces in h̃ signo: iussit crucẽ i vexillis bellicis ĩsigniri. Q̃ꝛ in letaniis crux maior a crucis baiulo de altari sumit̃: recollit q̃ de xp̄i humeris tulit eã symon cyreneus. ¶ In quibusdã locis fit letania ꝑ cãpos vt ẽt a segetibꝰ demones expellant̃: vel potiꝰ vt a dño ꝯseruẽtur. Cantus autẽ in ꝓcessione qd̃ significet dcm̃ ẽ in p̃cedenti ti. de acces. pon. ad al. Cõsueuit quoq quidã draco cũ cauda longa erecta ⁊ iflata duobꝰ p̃mis diebus ante

cruces

cruceȝ ⁊ vexilla preferre. vltimo vero die qꝛ retro aspici. eius cauda vacua ⁊ depressa retro sequit̃. Nempe draco iste significat dyabolū q̃ p triꝰ tpa. s. añ legē ⁊ sub lege ⁊ tpe gr̃e: q̃ p hos tres dies significant̃ homines seducere et fallere cepit: duobꝰ primis tpibꝰ regnauit ⁊ quasi dñs erat. fuit cauda longa. i. potens: ⁊ inflata. i. superbe incedens: vñ xp̃s illū mundi principē vocat. ⁊ Jo. xii. Apoc. draco de celo cadēs traxit secū tertiā ptē stellarū. i. hoīuȝ. ⁊ Lu. x. euangelio. Uidebā sathanā sicut fulgur cadentē de celo. In tertio vero tpe figurā duobꝰ dictꝰ nō predicto pcedit in tpe sꝫ gr̃e p xp̃z victus ē ⁊ deuictꝰ est a pplo: ita q̃ cessit et repulsus est spūs immundus prīc pp quod tertio die draco qui prius p̃cedit pp fidem dilectiōeȝ amissā post crucē sequit̃ cauda vacua ⁊ dimissa ⁊ nō longa: qꝛ nō audet ita potenter regnare vt prius: sꝫ p suggestiones ⁊ latenter hoīes seducit quos videt pigros ⁊ bonis operibus ⁊ remissos decorꝫ vite sectātes: qꝛ ipe retro aspiciens sigs oberrēt ⁊ a consuetudine fidei cadere: quē ad se quasi cauda trahit ⁊ sibi incorporat: sicut ⁊ in deserto filios israel insirmos ⁊ debiles: ⁊ q̃ oberrātes remanebant vltimi, hostes post tergū venientes occidebant. In hac aūt die debentꝰ sm aliquos. pce. ieiunare vel saltē cibis quadragesimalibꝰ ⁊ cappis nigris ⁊ sm̄ penitētie vtimur ⁊ vt qꝛ vili veste induti: vnde quod vocant̃ processiones nigre nō tñ debēt cruces nigre deferri. de cō. di. v. rogationes. In letanijs quoqꝫ debēt oēs a seruilibꝰ opibꝰ vacare. s. viri ⁊ mulieres serui ⁊ ancille. vt de cō. di. iii. rogationes ⁊ donec etiā mittunt processioni adesse: vt sicut oēs peccauerūt: sic oēs p venia supplicent: vt ad deū corda cū manibus eleuent. studiū orōnis erigit. Post processionē cantat̃ missa in aliq̃ ecclia. ⁊ est introitus Exaudiuit ⁊c. Rememorat̃ eñ ecclia p̃terita dei bñficia ad maiorē spē ⁊ dei largitas inuocat̃ vt p hoc tempore sit secura. ex eo eñ q̃ in multotiēs exaudiuit perpendit q̃ adhuc exaudiet: exaudiuit inquā de templo scō suo. s. p grāz a q̃ nō pōt brādi esse exaudiuus siue dilectiōe: sequit̃ versus. Diligā te ⁊c. Jtē si qꝛ nō exaudiunt̃ nisi p cōfessionē. iō dicit Ja. in epla. Cōfitemini alterutrū pcā vr̃a quest Jaco. vlti. c. Et vt maior spes habeat̃ adhibet exemplū de helya q̃ petijt vt nō plueret ⁊ nō pluit ānis tribꝰ ⁊ mensibꝰ sex: ⁊ postea q̃ plueret: ⁊ pluit. Si enim helyas solus exaudit̃ ē multo fortiꝰ tota ecclia exaudiet̃. manus eñ dñi nō est abbreuiata. ¶ Sequit̃ vnū alla. Cōfitemini. Sed cū i diebꝰ antecedentibus duplex alla cantet̃ ⁊ in sequētibꝰ vnicū tñ dr̃. Jtē cū i alijs ieiunijs nō cantat̃ alla: q̄re in h̃ dr̃. Ad primū dicimꝰ q̃ sicut sepe dictū est duplex alla cantat̃ in añtecedentibꝰ diebꝰ: pp duplicē stolā q̃ habebit in resurrectiōe. s. aīeȝ ⁊ corporis. Quā ām paschale qd hic significat futurū est ⁊ iō remota ē retributiōe ⁊ electꝰ. i. q. vii. quod pmedio acc̃ de ap. cū cessante. ⁊ de iure iurā. ⁊ si xp̃s. Ad scōm dicimꝰ q̃ iō in alijs ieiunijs nō cantat̃ alla: qꝛ est canticū leticie: q̃ fiūt p pctis: pp qd dicunt̃ ieiunia merorie: hoc aūt ieiuniū ⁊ ieiuniū pētis. sunt exultatōis: qꝛ nō fiūt p pctis: sꝫ vt ptās dyaboli remoueat̃ ⁊ pestis ac. iō ieis alla cantat̃. Preterea i hoc ieiunio dr̃ alla pp̃ter gaudiū ascēsionis quod iminet. In euāgelio dr̃. Si quis vestrū ⁊c. Luc. xi. c. ostendit̃ q̃ debemꝰ petere pseueranter per amicū q̃ dicit amico. Amice commoda mihi tres panes ⁊c. si pseuerauerit pulsans pp importunitatē eius surget ⁊ dabit ei. p hoc habet̃ q̃ etsi tñ in pctō mortali si pseuerauerit petieris exaudiet̃ pp importunitatē. Allegorice amicus n̄r est xp̃s a quo intellectꝰ theoricus petit tres panes. s. fidē spē ⁊ charitatē: qꝛ amicus. i. intellectꝰ practicus. s. rō inferior venit de via. i. de cōsideratiōe temporaliū. Sequit̃. Et non habeo qd ponā añ illū. qꝛ nō inuenit in talibꝰ spūalē refectiōeȝ: ⁊ sic petit superior intellectꝰ p inferiori et pro tota aīa nō eñ pōt hr̃e aīa dū rō inferior aliquā refectiōeȝ spūaleȝ nisi ab intellectu superiori cuiꝰ est contēplari celestia. Sequit̃ postea similiter. Quis aūt si petierit panē. i. charitatē, lapidē

daret

dabit eū. i. induratiōeȝ quod est contra charitatē. Nūqd dabit contrariū. q. d. nō. Uel si petierit piscē. i. fidē q̃ nutrit̃ i aquis baptismi: nunqd p pisce dabit ei serpētē. i. infidelitatē: q̃ est ois vie pecciosa. q. d. nō. Aut si petierit ouū. i. spē q̃ in ouo ē spes pulli: nūqd porriget ei scorpionē. i. desperatōeȝ: q̃ retro ē venenata pūgit sicut scorpio. desperātiū eñ est retro abire. q. d. nō. vel p panē intelligunt̃ oia que hoīs victui sunt necessaria vt cibꝰ ⁊ potus: p ouū ois genera seminantium ⁊ fructuū. p pisce oia genera natantiū. ¶ Post cōmunio. Petite ⁊ accipietis sumpta ē de euāgelio. ¶ Ad vesperas dr̃ capitulū. Cōfitemini. ⁊ illud. Helias hō erat. ⁊ illud. Si quis errauerit. q̃ sunt Ja. v. c. ¶ In festo scī dei Marci dicitur qdā epistola. Qui timet deū faciet bona: que ē Eccl. xv. capitulo. ⁊ alia prophetie. Absterdo vel ius: que est Eze. primo. c. ¶ Euāgeliū. Ego sum vitis: quod ē Jo. xv. c. ⁊ alia ppo dicit. Designauit. ¶ Secūda q̃ die rogatiōnꝫ est idē officiū quod i prima: nisi q̃ i quibusdā ecclesijs euāgeliū de Marth. legit̃ in quo est eadē simili te...

¶ De vigilia ascensionis. Rubrica.

Uigilia ieiuniū de quo premissuȝ est nō sufficit sine opibus mie: iō in vigilia ascēsionis que est tertia dies rogationū scōsius monet ad opa misericordie dicēs introitu qui est in quibusdaȝ ecclijs. Misericordia dñi ⁊c. Dicit eñ Grego. Si vis orōnē tuā ad celuȝ volare: fac ei duas alas. s. ieiuniū ⁊ elemosynā. cū bonum tui desiderijs volant̃ ad celū. vñ de dño de elemosinis mundus ferebat̃ in celuȝ. In alijs tñ ecclijs dr̃. Oēs gentes. Epistola vero que est in quibusdaȝ ecclijs. Multitudinis nō dr̃ cōcordare: imo dr̃ ppostere: tñ iō post ascensionē dñi facta est vt multitudinis credentiū esset cor vnum ⁊ vna aīa. Sed h̃ fit duabus de causis. Prima vt epla cōsonet euangelio. Subleuatis oculis ⁊c. Jo. xvii. c. i. quo dicit dñs. Pater clarifica. manifesta filiū tuū. Et postea rogat dicēs. Rogo vt vnū sint sicut ego ⁊ tu vnū sumus. ⁊ totū. tu. c. ii. Hec h̃ vnitas ostēdit̃ i epla. Alia cā est qꝛ eps ex vero corde dantur elemosyne oīa reputant̃ cōia sicut dicit apls de māna q̃ q̃ plus collegit non plus abundauit: ⁊ q̃ minus nō habuit minus: qꝛ cui dines est pp hoc nō vꝫ amplius concedere. sꝫ alijs distribuere: ⁊ h̃ dr̃ in epla. Erant illis oia cōia. Jdē añt predictū euāgeliū hodie ēp q̃ passurus orauit hoībꝰ in quo tñ est ascēdit vel qꝛ in fine concludit̃. Ego ad te venio in quo rogat p his quos dedit ei pater vt sint in pr̃e vnū: i. cum ois sint in h̃ fide ⁊ charitate vnū. i. p cōcordia vnitatis vicissim rūt q̃ precedit epla. Multitudinis credentiū. Hilarius vero sic exponit predicta verba. Rogo vt sicut ego ⁊ tu vnū sumus. s. nō tñ voluntate sed etiā nā: sic ⁊ ipi vnū sint. s. vnitate spūs ⁊ grā spūs scī. In plerisqꝫ tñ ecclijs dr̃ epla. vnicuiqꝫ ⁊c. ad Ephe. iiii. c. Officiū ē viri galilei. Ac. i. c. Post cōmunio. Nō vos. Jo. xiiii. c. In alijs pro ecclijs dr̃. Pater ⁊c. Mat. vii. c. Ita q̃ in h̃ officio de elemosyna ⁊ opibꝰ misericordie agit̃ nō in quibusdā locis vt premissas sibi alas acquirāt elemosyna ⁊ largitiōni intendāt: quā tñ vsqꝫ in festum ascēsionis differūt q̃si tūc post xp̃m in celuȝ aduolēt ⁊ vt sic liberiꝰ vacare possint. Quidā tñ nō icōgrue supradicta officia paschalis hebdomade p. vii. dona spūs scī ad eos referūt qui sūt in baptismo renati vt renatꝰ afflatꝰ spū sapie dicat. Resurrexi. Per qd resurrexerit euāgelium declarat. s. per resurrectionē dñi: qd inde acquierit spūs sapie intellectꝰ dicēs. Introduxit vos in terrā. s. ecclesiā ⁊ adhuc addit spūs consilij: aq̃ sapie potauit eos. Quid in de q̃ acquirere debeat spūs idicat fortitudinis dicēs. Uenite benedicti prīs mei: q̃ ex his collatis bñficiis deū laudare debeat spūs scie docet dicēs. Uictricē ⁊c. Quid i surrectio renati attulerint idicat spūs pietatis dicēs. Eduxit vos dñs in spe. ⁊ adhuc spūs timoris adiūgit dicēs. Eduxit dñs pplm suū. Pro his oibꝰ bñficijs i baptismo collatis bei

hic angeli gratulant. hoc eis deo cōfitent: z ad ipsi pcōia se inuicē exhortant. igit eo agit, in bullis hic significatio z baptisio rū cās remenorāt z ad maiora pdicēt aspirāt. Circa hi gerere grās officacē subscripte hebdomade ad dei laus z ide est q hic mutat ordo dominicae. Et attēde q p officia hb heb domade ad quatuor introit quātū z ad tres ter ponit alleluia scā trinitas a quatuor mūdi ptib collaudat de xpi resurrectiōe z de bonis redēptiōe. In pma dnica. s. Quasi mō geniti baptizati monent a matre ecclia ifantes inocentes vi uere z lac sacre scripture ppuiscere: vt paschale sacrm per xpi resurrectiōez acquisitū moribus z vitā tenēāt: mūdū vincant: vt cū xpo triūphent z letici in corpe z in aīa sit ob tinēat: p quadragenā alla duplicat sp merēt ea assecuturi z spē vite hre meruerint vel p actionē z ptēplatioēz. vel p gaudiū pdicatorū z auditorū. ¶ In scda vero dnica. s. Miam dni baptizati iā instructi xpi miam itonant: z mi nisteria pdicat: nō in mīs spūs: in verbo suo: i. deo pīez pn nunciāt. pponūt pro spūs p quē sūt scificati. deinde filiū p quē redēpti: deinde pīez cui recōciliant. z q trinitatē cōtinuo nō ter iubilant alla. ¶ In tertia dnica. s. Jubi late. baptizati ad laudē dei totū mundū inuitant z trinitatē psonāt: cū ibi in deo pīez in noie filiū z in laudē spūs scūm accipiunt. Et q p duo pcepta charitatis firmant in fide trinitatis: nō plus bis. deinde ter cōcinūt alla. ¶ In quarta dnica. s. Cātate rursus baptizati ad dei laudem gētes cōuersas suiant z miranda cōmemorant q deus ibi in dno patrāt p mirabilia fidei: p iusticiā intelligūt. s. z q fidē trinitatis gētes a quatuor mūdi ptibus acceperūt: ideo trinitatē sub quarto alla pcinūt. ¶ In quinta dnica. s. Uo cē iocunditatis rursus baptizati liberatōē suā gētibus suis annūciāt: cū q trinitatē p et pollū cōcinunt alla. Et sicut ibi cōtinet istā pdicatū sic i offō. Exaudi uit de tēplo scō suo: sollicitudo se ab errore puertētiū: z iō offi cio vigilie: oēs gētes: applausus in celū intelligunt ascēsio rū. ¶ De festo ascensionis dni. Rubrica.

In festo ascēsionis dni: q i pō celebrat die quadragesima post pasca qr xpus die quadragesima post resurrectiōez celos ascēdit: fit pcessio solēnis. Precepit. n. dns discipulis suis vt pcederēt i montē oliueti: vt viderēt ipm ascēdere: z fecerūt ei pcessionē: z ipse eleuatis manibus ferebat i celū. vt h dcm ē in. 4. pte sub ti. ō accessio. ad al. hec pcessio significat accensuz de virtute in virtute: z cātat rñsoriū de ascēsiōe vt inuitemur ad ascendēduz post dnz. De bethania sūt que interpretat obediētia de q eduxit aplos ascēdit dns: p qd significat q sine obediētia nullus pōt ascēdere in celū. Unū qdā cātāt in pcessiōe rñsoria a penitētia ad ipsaz eductionē: vt Eduxit dns q vero ascēdit de monte oliueti significat q p opa mie opz nos ascēdere. Cū igit hac die pcessionē rōnabilr agam nihilominus z hoc rōnabilius est q nō celebret: [illegible] ter nis dicat: sz ea cātata iā in die pasche z ceteris dnicis ali ter fiat z in paschali pcessione z in dnicalibus aq bndi cit i memoriā z veneratione baptismatis: z ideo q pcedūt tertiā dnicā spūs scūs sup discipulos ascēdit: vt sicut plus baptizamur z poste spūs scūs accipimus: sic aq bndicā plus nos z loca nra aspgim z post modū aduētus spūs sci memoriale i. tertiā occultam. Cur āt in dnicis dieb baptismatis memoria renouet supius exnodat: i hac vo die tertia cātata pcessio celebrat: hūr z oēs aliē q sine aq bndictione celebrant: ita vt misse piungent: officiariā qr nullus eā sequit nisi scificat spū scō. De hoc etiā sub dnica in ramis palmaz dcm est. Facta pcessione cātat an tiphona. O rex glie p illud nō vos relinquā orphanos Sequit introitus. Uiri galilei qd amirami aspicientes in celū. Jā non. n. oculis aspiciebāt z diuinis aspexissent nisi angeli eis intimassent q recederēt dicētes. Hic iesus q assumptus est a vobis in celū: sic veniet quēadmodū vi distis eū ascendentē in celū. i. sic veniet ad iudiciū in nube Nubes significat grās: quia sine nube z sine grā nullus pōt ascendere: sic xps hin q hōs: z hoc significat nubes in qua ascendit: qr vero de ascensione dni est ineffabile gaudiuz ideo sequit versus. Oēs gentes plaudite manibus. Seq tur epla. Primū qdē sermonē zc. Act. i. c. in q hr de ascen sione: postea sequit duplex alla. i. qa dns ascendit in du plici stola: z eadē rōne cantant duo alla in ascēsione que dur ant vsq ad pentec. que z in tpe paschali fiunt a. s. e. Ascendit deus in iubilatōe. i. in gaudio ineffabili antiquoz patrū q cū eo ascēdebāt z aploz z angeloz di centiū. Quis est iste rex glie. Jsa. Quis est iste q venit de edō. Sequit. Et dns i voce tube. i. in voce hoc alleluia q voce loquit angeloz: vel dns per āgelos cū dicebat aplis. Sic veniet zc. vel qr inuitabat ad nuptias eternas: sic z tuba solebat antiquus inuitare ad nuptias et ad pcessiones. Se cūdū alla est. Ascēdēs xps i altū: captiuā duxit captiuitatē. Non vos Jo. 14. c. Sequit euāgeliū Marci recūbentibus. vlt. c. Recū bentibus. xi. discipulis zc. vbi sequit. Et exprobrauit incre dulitatē. in fine hr de ascensione Dns quidē iesus postq lo cutus ē eis assumptus ē in celū. Potest ēt dici q oēs q hac die cātant: quedā sūt ascensionis parte narratiue: vt illud qd narrat Jo. post passionē zc. z illud. Ascēdit deus zc. qdā sūt cōsolatio spōsi ad spōsaz. vt illud. Nō turbet cor viz neq formidet. z illud. Ipse ē vt reuertar. z illud. Si nō abiero paraclytus nō veniet: qdā sūt pgratulatio spōse ad spōsū: vt illud rñsoriū. Exaltare dne. z illud. Ponis nubē. In narratione spēs pcipit: in cōsolatōe erigit. i. gratifi catōe certificat vel declarat. Ut in diurno offō narrat: ascensio in epla z in euāgelio vbi dr q dns assūptus est in celū z sedet ad dexterā dei i equalitate pris. z i alla. Dns in syna. pfolat spōsus. In alio alla. Nō vos relinquā. cō gratulat spōsa. In offerēda narrat pcessione ascēsiōis in visione dicēs. Psallite deo q ascendit sup celos celi ad orientē alibi est vsq ad verbū sibi pronunt: vt nullq nō dr celū vl paruu sz eriēsitas sp filius a pre pcedit vel sup celū celi ad orientē. hoc est sup firmamentū celi ad orientalē plagā. Nō āt cātat i introitu z offertorio. Uiri galilei. sumit de eplā q et angelis paruit ab angelis coz suppliantg trāssiperūt: z co rū mādone sapia q nō cognouerūt z coz pigritia q eā ea sibi cōmissa cū lucro dñs nō reportauerūt: z sollicitat coz desideriū q aduētū dni diuini expectauerūt. Hec. n. ea nō est sm pcessionē sollicitudie z gaudio. Hoc. n. festū hz io. die pro octaua vt dcm ē sub ti. d scō pascha. Hac die fiūt in qbusdā ptibus clerici fine ḡnalem vt dcm est i pcedenti ti. ō rogationib. Dr āt i hac die ad beās ca. Pāniū qdē. z illud. Cūq intuerent. z illud. Uiri galilei q sūt. ac. i. c. ¶ De dnica post ascensionem. Rubrica.

Nunc consequenter dicēm est de dnica post ascēsionē. Si qdē z ablato a se sponso magis deuota est ecclia: vñ orat in hac dnica i introitu. Exaudi dne vocē meā q clamaui ad te. Et. sequit ibi. Uultū tuū dne reqrā. q. d. desiderio z cogitatōe sequar te: qz sūt filia ag li. ¶ Sequit epla. Estote zc. i. pe. 4. i qua habet q vnus qsq sicut accepit grā z alij i alterutrū administret: de cōmis sione talentiz q mutua charitate sectemur nobis sinuis ho spitales inuicē sine murmuratōe zc. Sic eni ad oprat no bis pēnas virtutū qbus volare possumus ad celū post xpm q bonis opibus. s. charitate z misericordia q de monte oliueti ascendim. Sequitur duplex alla. vnū est in qbus dam ecclesijs. Dns in syna in scō. Sed qd est q dicat dns in syna: cū nō ascendit de monte syna sed de monte oliue ti de bethania: sicut habet Luc. vlt. Ad quod dicendum q de syna in scō ascendit qrū ad interpretationem. Syna. eni interpretat mandatū. ascēdit eni de scō mādato: qn ē

Ire z pdicate euāgeliū oī creature. Uel mandatū factū est. Negociamini dū venio ipse ē.n. hō pegre pficiscēs q vocauit seruos suos zc. Uel de scō mādato ascēdit qr per ipletionē mandatoꝝ dei ascēdit xp̄s in quātū hō: z alii post ipz. ¶ Euāgeliū zoest de pmissione spūs scī. Cū venerit paclyt9 q a p̄re pcedit spūs veritatis zc. Jo.16.c.alia parte. Sicard9 ep̄s cremon. dixit i introitu q apli post p̄mā vnctionē quā in xp̄i morte susceperāt: insufflāte illo z dicēte. Accipite spūz scīm: scdam expectabāt quā pmisse rat dn̄s dicēs. Si abiero mittā paraclytū ad vos. Expectantes g decātant i introitu. Exaudi. q sūsa de psal. 17. s. Dn̄s illūiatio. assumit: cui9 titulus ē in fine psal. Dauid ḡu sepli vnireē. Agit .n. ibi de vnctiōe dauid: q̄ fuit triplex. Primo. n. vnctus est in signū regis futuri. Scdō i regez sup tribū iuda. Tertio sup totū isrl. Nos quoqz idē cātamus qr vnctionē tertiā expectamus. Prima. n. vnctio est in baptismo. Scda i ꝯfirmatiōe aut in penitētie ꝯfessione. Tertia erit i resurrectiōe. Uel p̄ma erit i aplis: scda in iudeis: tertia i gētibus. ¶ Et qm apli vt diximus erāt expectātes i téplo z stantes laudātes z bn̄dicētes deum. Ideo in hac expectatiōe i epla. Estote prudētes: inuitamur ad orōnem z i offerēda. Lauda aīa mea dn̄z: puocamur ad laudes. ¶ Quis aūt fuerit effectus illi9 aplice vnctionis euāgeliū declarat. Cū venerit. vbi dr̄. Uos testimoniū phibebitis qr ab initio mecū estis. In qbusdā tñ ecclesiis est offerto. Ascēdit deus. Et postcōio. Pater cū essē. ¶ Et attēde q ob pmissaz cāz. s. qm apli expectabant in diui spiritu: hec hebdomada dr̄ expectatiōis in qua solēt qdā ieiunare z orōni vacare vsqz ad pēthe. eo q apli ieiunasse legant ꝑ hoc tps. Sed magr̄ Guilbert9 pbat ieiunādū nō esse: qr est ꝯ paschali tpe: z de quinquagesima pēth. Hiero. Ambro. Aug. 76. di. scire. z. c. ex his aūt inter pascha z pēth. nō esse necesse ieiunia inducēda. voluntate enī oī tpe a cibis pcipiendis possum9 abstinere: sz ex necessitate nō ez. vñ Ambro. p hos quinquaginta dies ieiunium nescit ecclia: sicut ipa dn̄ica q̄ dn̄s resurrexit. Sunt enī oēs hi dies velut pascha z dn̄ica celebrādi: i qbus sicut ait Beda. maior h9 epulis z hymnis celestib9 est vacandū ob reuerētiā dn̄ice resurrectiōis z ob memoriā dn̄i ei cōmict9 cū discipulis sub spē glie imortalitatis: verūtñ ob hac auctoritate penthētēn excludūt. Sed z grego. letanie excipit et etiā cōciliū aur. de cōse. di. 3. rogationes: illud tñ voluntariū est. ¶ Illud etiā notabile ē q octauā ascensiōis q̄ deberet in qnta feria terminari: viteri9 ꝓtz ꝓrogari. Licet. n. offm̄ dn̄ice in. 5. feria repetat: tñ in nocturnis officiis sexte ferie z sabbati inuitatoriū z r̄nsoria de ascensione cātant: verūtñ nocturnales psalmos dicimus cū trib9 lectōib9. z Te deū lau. omittim9. ¶ Pro rogat ꝑ octaua cū apli erāt laudātes deū de hoc dcm̄ ē sub pascha. Nec vacat a mysterio qm̄ apli expectātes p obseruacionē decē dieꝝ ꝓp paraclytū: mysteriū denarii accipe meruerūt: z nos et expectātes ob eādē obseruatiōez: denariū vite pcipiem9 eterne. In his decē dieb9 legēdi sunt actus aploꝝ: q̄s q sequit' l; ūz scīz accipiet z denariū pmerebit'.

¶ De vigilia penthe. Rubrica.

SEquitur De vigilia pēthe. i q̄ sicut i vigilia pasche celebrat' baptismus: qr iste due festiuitates sunt maiores z magis necessarie inter oēs. In vigilia enī pasche celebrat' baptismus: qr in passione xp̄i oēs baptizamur qr redimimur z iustificamur: nihil enī nasci nobis pfuit nisi redimi pfuisset. Itē redimi nihil pfuisset nisi paraclitus mitteret'. z iō in vigilia pēth. celebrat' baptism9: qr tñ p spūz scīz mūdamur z scificamur: q̄m dn̄s i celū ascēdēs discipulis pmisit dicēs. Jo. qdē baptizauit aq̄ vos āt baptizabimini spū scō. non post multos dies. i. post. 10. dies qd̄ z fctm̄ est: pp hoc ꝑ ecclia i decima die post ascēsionē celebrat baptismū ad notādūz q nr̄i neophiti baptizant' in spū scō quēadmodū z illi. Baptizant' ēt hodie solēniter: tū ad hoc vt post pascha nati vel necessitatib9 ipediti baptizent' nisi qr per vnius hore tria milia hoīuz baptizauit: tū qr dei filius i dei digito sterē deuicit. ideoqz idē opus p idē misteriū repñtat' digito veniēti z filio resurgētiū qr baptismi regeneratio ꝓpria est spūs scī opationū qr sic hodie descēdit i aplos: quē descēsuz dn̄s baptismū appellauerat dicēs. Uos āt baptizabimini spū scō: sic in baptismate descēdit iz inuisibilit in baptizatos. Sz cū spūs scūs die dn̄ica z hora tertia missus fuerit in discipulos: q̄re baptism9 fit in sabbato z hora nona: videt' enī q deberet poti9 hora tertia celebrari. Rn̄deo q̄uis baptisma fiat in sabbato tñ ad illud baptisma pertinet qd̄ apli acceperūt i die pen. z q̄uis illō eadē die vel hora nō celebret' pp aliqōs fluctuātes mundi occasiōes: tū pp sacrz: qd̄ in se ꝯtinet imitādo xp̄i mortē z ei9 resurrectiōez ne mēbra caput pcedāt: ōbem9 illō baptisma eidē diei z dn̄icez spū scī eidē hore deputare. In baptismo enī nō tñ repñtat' sepultura saluatoris: sz etiā mors xp̄i: per quā baptism9 plenā recipit efficaciā: z ipe hora nona emisit spūz. Centurio quoqz sicut ex act. apost. hr̄ eadē hora auditur ab angelo. Audite sunt orones tue z eadē hora abrō Pe. baptizat9 est: z hora nona angelus dn̄i venit ad eū nūcians ei vt mitteret ad Pe. q eū baptizaret. 26. di. de eo. z. q. 7. nō oīs. Inde ꝑ mos solēnis vt hora nona fiat baptism9 solēnis. Alie tñ sūt hui9 hore prerogatiue: put dcm̄ est in qnta pte sub ri. de nona. iō aūt spiritus scūs datus est discipul' hora tertia: qr fidē scē trinitatis pdicaturi erāt. Hoc sabbatū intitulat' sabbatū. 12. lectiōnū: qr i p̄mitiua ecclia. 12. lectiōes legebant': vt dcm̄ est sub qrta feria tertie dn̄ice aduēt9. Offm̄ āt hui9 diei fere idē ē i plib9 eccliis cū officio sabbati paschal': z lectiones legunt' ante baptismū ad istructiōez baptizādoꝝ z legūt' sine ti. put ibi dcm̄ est. Uerūtñ quedā lectiōes ibi legunt' q̄ nō hic: z quedā ibi que hic: ꝓposteri tñ. Ibi est enī p̄ma lectio. In principio: hic vero est p̄ma. Temptauit. Itē ibi p̄mo legit'. Ap̄hēdēt septē mlieres zc. z postea Scripsit moyses zc. hic ꝓ eo cōuerso. Circa qd̄ notandū est q duo fuerūt p̄res: vnus sz carnē. s. Adā qui pp inobediētiā deo displicuit: z i quo oēs peccauerūt z mortui sunt. Alter sm̄ spūz Abrahā qui pp obediētiā placuit deo: z eius imitatores liberati sunt z viuunt. De primo agit' in vigilia pasche vnde tunc p̄mo legit'. In principio zc. vbi describit' diuersitas hoīs p quo oīa facta sunt: vt cū eius miserabilior appareat: z inde est q nō sequit' ibi cāticū qr nō bene nobis cantauit: imo per eū nascimur ad lucē. Adijcit' tñ tertio. Factū est in vigilia zc. in quo per figurā maris rubri agit' de baptismo in quo egyptijs spūalibus submersis veri filij isrl liberati sunt. vnde sequit' ibi canticū victorie seu leticie. s. Cantemus dn̄o. Sed qr imitatores Ade ad hoc vt liberent': primū instruendi sunt in fide: z postea in moribus: iccirco p̄mo legit' ibi lectio illa. Apprehendent in q̄ de fide agit': z in qua xp̄s a septiformi grā spūs scī apprehēsus ostendit': z postea illa scripsit moyses. in q̄ agit' de morib9. In hac āt vigilia agit' de p̄re spūali. s. abrahā: vnde legitur tunc prima lectio scz. Temptauit deus abrahamz z post eam dr̄ canticū leticie: qr nobis bene cantauit z per eius fidē ad gaudiū ꝓperamus: vnde dcm̄ est ei. In semine tuo benedicent' oēs gentes. Aiunt tamē qdam nullū tractū sequi deberet: qr post pmissionē sibi factā nullū cecinit canticū abrahā: qr nullū sociū cū quo cantaret habebat solus dei cultor z peregrinus i terra aliena. Hec autem lectio bene cōgruit huic diei: quia in effusione spūs sancti data est gētibus bn̄dictio: de qua dixit dn̄s ad abrahā. In semine tuo benedicent' zc. huic etiā recte cōgruit orō. Deus q abrahe zc. Scda lectio est.

Scripsit moyses eoque darā legē declarat que hodie data
est ꝛ nouā significat: que in cordib⁹ fideliū diffusa est: vn̄
canticū seqtur in quo eterna leticia repromittit. Sed q̄ꝛ
veri abrahe filij bonos habuerūt mores anteꝗ̄ septē mu
lieres apphenderent virū vnū. i. anteꝗ̄ xp̄s sepciformis
grā spūs sancti repletus nasceret: ꝛ postea in nouo test. p
baptismū xp̄o coniuncti sūt: iō postea legit lectio. Apphē
dēt septē mulieres virū vnū. que septē dona spūs sancti
pnunciat: q̄ bonis morib⁹ que ī zeoꝝ iformāt. vnde seqt
canticū: q̄ꝛ bonos mores gaudiū comitat. Quarta lectio
scʒ. Audi isrl̄ ꝓcepta que dona comitant insinuat: vt sa
piaʒ: prudētiā: lumē ꝛ pacē: vn̄ canticū sequit: q̄ꝛ p his ꝛ
in his eternalr gratulabimur: pma gdē resonat historiā:
scda allegoriā: tertia tropologiā: qrta ꝓo anagoge. Pria
ergo lectio est. Temptauit de⁹ abrahā. Sʒ qd ptinet mō di
cere de imolatōe Jsaac: magis. n. ptineret ad vigiliā pa
sche. Rn̄deo dr̄ ꝑꝑ pmissiōes q̄ sūt ibi. vʒ. Multiplicabo
semē tuū sicut stellas celi: baptizati eni sunt stelle. Et ite
rū. Jn semine tuo baptizent oēs gētes. h. n. cōuenit ba
ptizatis q̄ sunt verū semē. i. veri filij abrahe. Jn lectio
ne ꝓo Apphēdēt septē mulieres ꝛc. p septē mulieres signi
ficant septē dona spūs sci q̄ dant i baptismo. ut̄ patet.
Postea fit p̄cessio ad fontes sicut ꝛ in vigilia pasche: ꝛ
cantat missa sine introitu: q̄ꝛ ecclia non hʒ adhuc spūm
scm̄ saltē i tāta plenitudine i quāta expectat eū in crasti
no q̄ est principiū ꝛ finis oīs boni. ¶ Jn vigilijs ergo pa
sche ꝛ pentec. icipit missa a. kyrieleison sine introitu: vt di
ctū est ibi: ꝛ dr̄ Glia i excelsis deo: ꝛ hoc more aploꝝ q̄ ex
pquo scm̄ spm̄. s. acceperāt erāt iugiter i tēplo laudātes ꝛ bn̄
dicētes dn̄z. Rursus q̄ꝛ angeli gaudēt ō renatis: iō subiū
git Glia in excelsis. ¶ Postea seqt epla. de actib⁹ aploꝝ
Cū apollo ꝛc. in q̄ hētur q̄ paul⁹ baptizabat baptizatos
a Jo. i. q. i. dedit qm̄ in spūʒ scūʒ nō credebāt: dixerūt. n.
Sʒ neqꝫ si spūs scūs est audiuimus. Postmodū sequitur
vnū all'a. s. Cōfitemini: i grārū actōe p baptizatis: q̄ꝛ ab
oi pcō liberati sūt. Dr̄ ꝗ hodie all'a: nec dr̄ flectamus ge
nua: q̄ꝛ hoc est ieiuniū exultatōis ꝛ leticie ꝑꝑ resurrectōeʒ
ꝛ ascēsionē. Sequit tract⁹. Sed quare hoc cū spūs scūs
oīa faciat leuia: Ad h̄ dicendū est q̄ hoc fit ꝑꝑ baptizatos
q̄ multos tractus miseriaꝝ passuri sunt si vixerit. Post
modū sequit euāgeliū Jo. 14. c. de pmissione spūs sci. Si
diligit̄ me mādata mea seruate ꝛc. Credo i vnū deū: nō ē
tn̄ omittēdū: q̄ꝛ cū symbolū hoc doctrinaruʒ sit a symbolo
aploꝝ: fidem quā habebāt isinuat: offerēda. Emitte. ma
nifeste ad opatōeʒ spūs sci ptinet: q̄ꝛ p eū renouat facies
terre ex delicto. Ad maledicta. p cū dn̄s bn̄dicat. p cū celū
sicut pellis extēdit. i. scriptura vt q̄si nihil lateat explane
tur: silr ꝛ cōio. Ultimo ꝛc. Jo. 7. c. ad eandē ptinet spūs
sci opationē q̄ facit flumina velut aque viue de vētre cre
dentis exire. i. affluētiā salutaris doctrine: ꝛ est vt q̄busdā
placet hec missa p Bn̄dicamus dn̄o cōcludēda. ¶ Jn ve
spera hi psalmi sʒ quarūdā ecclesiaꝝ ꝯsuetudinē ꝯcinū
tur. s. Laudate pueri. Laudate dn̄m oēs gen. Lauda aia
mea dn̄m. Laudate dn̄m qm̄ bonus est psa. Lauda hieru
salē dn̄z: eo q̄ in his psalmis laudes dei magis resonare
vident. Ubi eni spūs spirat organū ad laudes inuitat.

¶ De die sancto pentec. Rubrica.

Pen: hecostes sicut ꝛ pascha apud hebreos celebre festuʒ erat qd̄ post qnqꝫ decades pa
sche celebrabat: vn̄ ꝛ vocabulū sumpsit. Nā
pentec. dr̄ a penta qd̄ est qnqꝫ: ꝛ costes qd̄
est decē. Uocat. n. pentec. qnquagesimus dies a pascha
put iā dicet. ¶ Jnter hoc festū ꝛ ad aduentuʒ dn̄i cātat
All'a. ꝛ Glia in ex. deo: put dcm̄ est in pemio hui⁹ ptis
ꝛ sub ri. de 7. dieb⁹ post pascha. Jccirco āt all'a frequēter
cantat p totā hebdomadā pen. q̄ꝛ p dies pē. ecclia p ba
ptismū deo pplos ꝯgregat: ꝛ iō saluti eoꝝ cōgaudēs quo
usqꝫ albis vtunt vestib⁹ hymnū laudis decātat. Tunc
eni stantes oramus in figurā liberatōis eoꝝ̄deʒ q̄ p dona
spūs sci de morte ad vitā resuscitari meruerūt. Hac eni
die missus est i aplos in linguis igneis. ¶ Sane octaua
pētec. a q̄busdā celebrat: q̄ꝛ sicut in septenario hebdoma
rū qui pcedit intelligit pfectio bonoꝝ operuʒ sepciformis
spūs: ita in octaua itelligit ꝯsumatio pmioꝝ quoꝝ vtrū
q̄ appropriat spūi sancto: lʒ tota trinitas vtrūqꝫ operet
qm̄ indiuisibilia sunt opa trinitatis: de cō. di. 4. c. fi. Sed
q̄ꝛ spūs scūs est amor pris ꝛ filij: ꝛ ex solo amore hoc dat
ꝛ dabit nobis dn̄s: iccirco spūi scō ascribit. Alij vero nō
celebrāt octauā pētec. Nā cū solū septē sint spūs sancti do
na solū septē dieb⁹ fieri dʒ festū pētec. Et iō clemēs papa
dicit i sua epla dcre. ex̄ de fer. cappellanis: q̄ hoc festū ca
ret octauis. Sed pari rōne nec pascha deberet octauam
hre: nisi solū vnū diē ꝑꝑ vnitatē. ¶ Rursus hoc festū. 7.
dieb⁹ agit ꝑꝑ pn̄tis vite septenariū: vel ꝑꝑ aiaꝝ sabba
tismū: vel q̄ꝛ p septē spūs sci dona corpib⁹ ꝛ aiab⁹ plena
gaudia cōferunt. Un̄ septē vltimi psalmi a laudib⁹ intitu
lant: q̄ꝛ p sepciformis grē opationē gaudia cōferunt eter
na. De h̄ dicet sub dn̄ica pma post pen. Utrū pē. sit heb
domedaria festiuitas dictuʒ est sub ri. de. 7. diebus post
pascha. ¶ Jn nocte pentec. leguntur tres lectiones ꝛ
dn̄r tres psalmi cū trib⁹ antiphonis sicut fit in nocte pa
sche: ad notādū vnū esse opus totius scē trinitatis i porte
tia miraculoꝝ. Quidā tn̄ legūt nouē lectiōes sicut fit in
alijs dn̄icis: sed tn̄ canonicū est tres pūctatī legere ꝑꝑ sa
cramentū baptismi i triū psonaꝝ noie celebrati. vel ob
triduanam dn̄i sepulturā cui sumus in baptismo conse
pulti. ¶ Rursus iō tres psalmi cū trib⁹ antiphōis dn̄r
q̄ꝛ spūs scūs tria circa aplos opat⁹ est. Nā veteres inoua
uit. inouatos ꝯfirmauit: ꝛ ꝯfirmatos ad alios ꝯuerten
dos misit: ad pmū ptinet qd̄ dr̄ in pma antiphona. Fa
ctus ē repente de celo sonus. Ad scdʒ qd̄ dr̄ in scda. Cōfir
ma hoc de⁹. Ad tertiū qd̄ dr̄ i tertia. Emitte spm̄ tuū. Eo
rū. n. n ꝯfectio docti sunt alij: ꝛ spū scō iterius regari: ꝛ
q̄ꝛ in ipis aplis duo operat spūs scūs. s. remissionē pcōꝝ
ꝛ operatōeʒ miraculoꝝ ꝛc. iccirco ille antiphōe termina
tur p duplex all'a. Uerū si diligēter attēdere volum⁹ ꝛ cō
ferre psalmos ꝛ antiphonas que dn̄r in pascha: ꝛ eas his
que dn̄r in pētec. alia rō iuenit. Nā ibi infra hebdomodā
fit variatio psalmoꝝ: antiphonarū: ꝛ tonorū: hic aūt nec
in ipsa die nec i alijs fit variatio: ꝛ oēs ille antiphone sūt
vnius toni. s. octaui: ꝛ eiusdē dn̄ie. Rō āt ē q̄ꝛ q̄si duplex
baptisma legim⁹ aploꝝ: pmuʒ quo perceperūt remissio
neʒ pctōꝝ. nam eos baptizatos eē xp̄i baptismo ambigē
dū nō est: vt dictū est sub ri. de vigilia pasche. Scdm̄ re
ceperūt ad robur virtutis: ꝛ ad opatōeʒ miraculoꝝ: ꝛ ad
repulsionē illecebrarū oiuʒ secularid. Primo baptizat⁹
fuerat Pe. cū ad vocē ancille xp̄m negauit. Scdo bapti
zatus fuit in die pentec. cū corā regib⁹ ꝛ principib⁹ nō ti
muit pdicare verbū dei. Jn pmo ergo multa istabilitas
ꝛ va. ietas fuit circa discipulos. Jn scdo vniformitas ꝛ
stabilitas. Jn hūc ēt modū in ecclia dei duo sunt genera
bonoꝝ. s. actiuoꝝ ꝛ cōtemplatiuoꝝ. Actiua vita ꝯsistit i
bonis opib⁹. i. i admistratōe exterioꝝ. i q̄ ꝯstituti ab amo
re tpaliū nō oio separant: lʒ amorē dei amori tpaliū pferāt
Cōtēplatiua ꝯsistit i dilectōe ꝛ ꝯtēplatiōe. Hę due vite p
Mariā ꝛ Marthā significate sūt: ex̄ de renū. nisi. Marie
ps vel ā est optima. iuxta illō. Maria optimā partē elegit
ꝛc. non tn̄ reprehenditur ps Marthe: q̄ꝛ ꝛ ipsa actiua vi
ta bona est que hic inchoat ꝛ terminat. Cōtemplatiua
vero optima est que inchoat hic ꝛ in futuro cōsumat in
illa tn̄ ē multa varietas: i ista vniformitas. put i hac vita
eē pōt antiphōe ꝗ cū psal. que cātant i pascha ptinēt ad
vitā actiuā: ꝛ iccirco i eis est varietas. antiphōe ꝓo ꝛ psal
mi que

mſ que cãtanẽ in pẽtb. ꝑtinẽt ad cõtẽplatiuã vitã: ꝛ iõ in
cis eſt vniformitas. i ꝑma eni antiphona que ẽ in paſcha
cãtaẽ ꝛ dr̃. Cõſiliũ meũ nõ eſt cũ ipys. hic dr̃. Factus eſt
repẽte de celo ſonus ꝛc. ſpũs ſeu ventus veniens ſolet pu
luerẽ a facie terre deiicere. magna. n. eſt dr̃ia inter donuȝ
ſpũs ſci quo ſeꝑanẽ fideles ab ipys: ꝛ donũ q̃ ois plis ter
renaꝝ cogitationũ a pectore humano tolliẽ. illõ ad acti
uã vitã ꝑtinet. hoc ad cõtẽplatiuã. in ſcd̃a ibi dr̃. Poſtu
laui patrẽ meũ ꝛc. hic ꝓo dr̃ Cõfirma h̃ deꝰ ꝛc. ad oẽs q
dẽ fideles ꝑtinet eẽ de hereditate dñi: ſed ad paucos ꝑti
net eẽ a terrenis cogitationibꝰ ſeparatos: ꝛ in h̃ ꝯfirmatos
ne ad terrena redeãt: ſȝ ꝑ ꝯuerſatõeȝ eẽ in hieꝉm celeſti ꝛ
ibi all'a cãtare nõ ceſſent qõ hic ꝑtiẽ. i tertia ibi dr̃. Ego
dormiui ꝛ ſomnũ cepi ꝛc. hic. dr̃. Emitte ſpm̃ tuũ ꝛ crea
buntẽ ꝛc. Oẽs fideles ꝛ boni a vicijs reſurgũt vel reſur
rexerẽt ſicut xp̃s a mortuis reſurrexit qõ ibi dr̃ h̃ ꝓo pau
cis renouaẽ facies terre. i. rõ aie q̃ ſit ab oi puluere terre
noꝝ deſiderioꝝ imunis. ibi ḡ hoc ẽ i vita actiua q̃ ibi oñ
diẽ ſꝛ icohatio: hic ãt h̃ eſt i cõtẽplatiua q̃ hic oñdiẽ ẽ ꝑfe
ctio ꝛ cõſumatio. ibi varietas h̃ vniformitas. ꝛ ꝓpterea
ibi variantẽ ãtiphõe ꝛ pſalmi: hic nõ. ꝑꝑ hãc ꝯſumatõeȝ
ꝛ vniformitatẽ notãdã: antiphone ſũt octaui toni ꝛ eiuſ
dẽ dr̃ie: q2 octo ſũt beatudies q̃rũ octaua reddit ad caput
nã i ꝑma dr̃. Bti pauꝑes ſpũ ꝛc. ꝛ in octaua. Bti q ꝑſe
cutionẽ patiunẽ ꝑꝑ iuſticiã. q. i. c. r. cc. Propẽ hãc cãdeȝ
cõſumatõeȝ notãdũ q̃ in q̃buſdã eccl'ys celebraẽ octaua
pẽt. ꝑ hos q̃ȝ ſeptẽ dies tres quotidie legunẽ lectões. vt
7. ſr̃es tres ꝯcurrẽt ſorores. i. ſeptẽ dona. ſ. ſ. ꝑ illos ſigni
ficata tres ꝟtutes. ſ. fidẽ ſpẽ ꝛ charitatẽ: ꝓut gre. ꝓſeq̃ẽ
in moralibꝰ. hoꝝ. n. dieꝝ officia ſeptẽ donis. ſ. ſ. adaptan
tur. heſternũ igẽ ꝛ hodiernũ ꝑtinet ad ſapiam ꝛ intelle
ctũ: vt ex oꝑibꝰ pȝ. Per totã etiã ſeptimanã ſunt ſolẽni
tates ſeruãde. dr̃ eni Glia i ex. all'a. credo. ite miſſa ẽ. ꝛ te
deũ lau. ꝓut in ſe. ti. diceẽ. dr̃ etiã ad horas caplꝫ. Dũ cõ
plerenẽ. Ac. 2. ꝛ illud. Spũs dñi. Sap. i. c. ꝛ illõ. Chari
tas dei. Ro. 5. c. Sequiẽ videẽ de offõ miſſe. ꝛ q̃dem i die
pẽtb. celebraẽ feſtũ de aduẽtu ſpũs ſci. Viſibiliẽr eni deſcẽ
dit tũc in diſcipulos. ꝛ fuit hoc miraculũ ꝛ argumentuȝ
qõ nõ potuerũt calũniari iudei. Reſurrectionẽ. n. ꝛ aſcẽ
ſionẽ calumniabanẽ: ſed hoc nõ potuerũt facere de aduẽ
tu ſpũs ſci: q2 ex oi natõe q̃ ſub celo ẽ ꝯuenerãt ad dieȝ fe
ſtũ: ꝛ tũc deſcẽdit ſpũs ſcũs viſibiliẽr in diſcipulos ſicẽ xp̃s
ꝓmiſerat: ꝛ loq̃banẽ oibꝰ liguis corã oibꝰ: ꝛ iõ icipit itro
itus ſapie. i. c. Spũs dñi repleuit orbẽ terraꝝ. i. eccl'iaȝ q̃
dr̃ orbis terraꝝ: ſicẽ eni ex̃ orbẽ terraꝝ nihil viuit ad lr̃aȝ
ſic ex̃ eccl'iaȝ nil viuit ſpũalr. Seqẽ. Et h̃ qõ cõtinet oia
. i. ſpũs ſcũs cuiꝰ bonitati oia ſubſiſtũt. hȝ ſciam vocis. i.
linguarũ. ꝛ ita potuit dare ꝛ dedit aplis. vñ cõfuſi ſunt
inimici xp̃i. ꝛ iõ ſequiẽ verſus. Exurgat deꝰ ꝛ diſſipenẽ
inimici eiꝰ. ꝑ ſpũȝ eni ſcũȝ oẽs demones ꝯpellunẽ ꝛ eiici
unẽ. Rurſus ipleuit orbẽ terraꝝ dũ aplos iebriauit quo
rũ ſonus i oẽm terrã exiuit: de quo ſono dr̃ in epl'a. Factꝰ
eſt repẽte de celo ſonus: ꝛ q̃m orbis terre ꝑ q̃tuor climata
ſeꝑaẽ nõ q̃ter i itroitu all'a cõcinẽ. Duplex vero all'a qõ
poſt epl'am caniẽ ſignificat duplicãdã leticiã: vel. ſ. ſ. bis
aplis fuiſſe datũ. ſ. de terra ꝛ de celo: vel eos ſpũ ꝛ mente
pſallẽtes. vel duoꝝ ppl'oꝝ ꝯuerſionẽ. Et hoc qõ ꝯtinet oia
ſciam hȝ vocis. i. nouit qua mẽte q̃ſq; loq̃baẽ. vl' hȝ ſciaȝ
oiuȝ ꝑ q̃ ꝛ de q̃bꝰ põt vox hũana variari: vl' ſciaȝ vocis. i.
vocẽ ſcie. hȝ. i. facit nos hr̃e: vt q̃ ipõ inſpirãte apli ꝓfer
rent cũ itelligẽtia ꝓnũciarẽt. ❡ Et nota q̃. ſ. ſ. paraclytꝰ
dr̃: qõ ꝟbũ grece latine ſonat aduocatꝰ q̃ õ nomẽ ꝛ filio ꝛ
ſpũi ſcõ aſcribiẽ: vñ dñs i euãgelio. Rogabo pr̃eȝ meũ ꝛ
aliũ paraclitũ dabit vob. ꝛ Jo. i euãgelio. Aduocatũ hẽ
mus apõ pr̃eȝ ihȝ xp̃ȝ iuſtũ. Dr̃ ẽt paclytꝰ ꝯſolator, nã pa
clyſis dr̃ latine ꝯſolatio. Poſtmõȝ ſeqẽ epl'a õ act. apo. 2.
ca. Dũ ꝯplerẽẽ dies pẽt. dies. ſ. q̃nq̃geſima a reſurrectiõe

ſicẽ. n. q̃nq̃geſima die a paſca fiebat pẽt. iudeoꝝ ita ꝛ nr̃ȝ
fit. ꝛ ſicẽ ppl's iſrl' q̃nq̃geſima die ab imolatõe agni paſcal'
ſiue a paſcha q̃ õ celebrauerãt i ramata venerũt ad mõtẽ di
oreb vl' coreb vl' ſynai qõ idẽ ẽ: ꝛ tũ legẽ acceperũt: ita ꝛ die
q̃nq̃geſima a reſurrectõe dñi datꝰ ẽ ſpi. ſ. diſcipul' i ſupiori
cenaculo illiꝰ aduẽtũ expectãtibꝰ. ꝑcipiẽ. n. leui. 23. vt in
die pẽ. offerãẽ noui panes. ſ. ꝓpõis õ nouis frugibꝰ ꝑ qõ
ſignificaẽ q̃ õbemꝰ dõ g̃ras agerẽ ex eo q̃ eadẽ die õdit no
uã legẽ ꝑ ſpm̃ ſcm̃. i q̃ die data ẽ lex vetꝰ. ſ. q̃nq̃geſima die
a paſca: de q̃ diceẽ i ꝓhe. ſeptiẽ ꝑris. õ dono cuiꝰ õbemꝰ
laudare deũ: qõ ẽ offerre panẽ nouũ: q2 ẽt lex vetꝰ ſpũalr
itellcã noua ẽ. Et attẽde q̃m agnꝰ imolatꝰ ẽ. 14. die apl'.
lex ꝓo data. ẽ. 14. die mẽſis tertu. dr̃ tñ eẽ data tertia die.
Jã. n. vt igẽ ſcriptura aduenerat tertia dies: ꝛ mane in
clauerat ꝛ ceperũt audiri tõitrua. die nãq; tertia deſcen
dit dñs ſr̃ mõtẽ ad dãdã legẽ ꝛ moyſes aſcẽdit ad deũ: ꝛ õ
ſcẽdẽs narrauit oĩa plebi. maneq; rurſus aſcendẽs. 2. ta
bl'as ſcriptas accepit. ꝛ cauẽ vt i ſcõo mẽſe. 30. dũtaxat cõ
putes dies. ſȝ lunã q̃. 16. i mẽſe ꝑ. 30. in ſcõo. ꝛ q̃tuor i ter
tio faciũt q̃nq̃ginta. ❡ Rurſus i q̃nq̃geſimo ãno erat iu
bileꝰ ãnꝰ: q̃ iterpretaẽ remiſſiõis ãnus: q2 ſeptenis annoꝝ
hebdomadibꝰ. i. 40. ꝛ. 9. ãnis texaẽ: i quo clãgebãt tuber
ꝛ oia debita remittebanẽ: ſui manumittebanẽ ꝛ libros
cõceſſa ꝯfirmabaẽ: atq; poſſeſſiones alienate oibus reſti
tuebanẽ: vt dcm̃ eſt ſub dñica q̃nquageſime. ❡ Silr in
diebꝰ pẽtb. hũc numerũ poſt dñi reſurrectionẽ obſerua
mus ſuſcipiẽtes aduenientẽ i nos ſpũs ſci g̃raȝ ꝑ quẽ effi
cimur filij dei ꝛ ꝟtutuȝ poſſeſſio nob reſtituiẽ: ꝛ remiſſa
culpa ꝛ totꝰ debiti cyrographo euacuato ab oi ſeruitutẽ
nexu liberi efficiamur. 85. di. hũc nũeꝝ. ꝓ iſte nũerus q̃n
quageſimꝰ reſultat ex ſeptenario numero ducto in ſeipo
ſuꝑaddita vnitate. Septẽ eni ſũt hebdomade a paſca vſ
q; ad pẽtb. ꝛ ita cõpetenẽ q̃nq̃geſimo die a paſcha ẽ pẽt.
in quo daẽ ſpũs ſcũs cuiꝰ dona ſũt ſeptẽ q̃ danẽ ab vno.
Judei. n. ſeptenariũ numerũ nõ ſine figura i oibꝰ obſer
uãt: ꝓut dcm̃ eſt ſub q̃nq̃geſima. Aſcẽſio ãt ſcã fuit q̃dra
geſima die ꝛ eſt numerꝰ pnie: ꝛ h̃ cõpetẽs fuit: q2 ꝑ pniaȝ
hõ fit filius deo: ꝛ h̃ eſt aſcẽdere. Sȝ vr̃ q̃ ſicẽ iudei ab imo
latõe agni typici q̃nq̃gita dies cõputãdo ibi faciebãt ſuũ
pentb. ita ꝛ nos q̃nq̃ginta dies ab imolatõe agni debere
mus cõputare ꝛ ſic dbeamꝰ nr̃ȝ pẽt. facẽ i die veneris ſꝛ ꝯ
trã mõ facimꝰ qõ docet cõputatio. Ad hoc dicimꝰ q̃ nõ
faciebãt cõputatõeȝ ab imolatõeȝ agni ſed a ſequẽti dñi
ca. vñ legiẽ Leui. 23. Nũerabiẽ ab altris die ſabbati. i. a
dñica q̃ ẽ altera dies poſt ſabbatũ: nũerabiẽ dies ſeptem
hebdomadas vſq; ad alterã diẽ cõpletõis ſeptime hebdo
made. hoc dixit ſpũs ſcũs ꝑ Moyſen imuẽs ꝑ h̃ pẽt. xp̃ia
noꝝ qõ ſpẽ in die dñica. Dicit ḡ Luc. de hac die. Dũ cõ
plerenẽ dies pẽt. erãt oẽs diſcipuli pariter i eodẽ loco. i. in
cõſona ꝛ ꝯcordi vnitate: ꝛ factꝰ ẽ repẽte de celo ſonus: q2
exiſtẽtibꝰ i pnia q̃ ẽ annꝰ iubileꝰ: ꝛ ꝯpleto pẽt. ꝛ exiſtenti
bꝰ in vnitate daẽ. ſ. ſ. ſȝ repẽte: q2 neſcit tarda hr̃e rerum
molimina ſpũs ſci gr̃a. In igne ãt dſcẽdit q2 ſicẽ ignis il
luminat ꝛ iflamat: ita ſpũs ſcũs illuminat ad cognitõem
dei ꝛ i iflãmat ad amorẽ dei. Apparuit ergo i liguis igneis
vt fecũdi eẽnt in oi gñe liguaꝝ. Et q2 ipſe eſt lingua q̃ de
occulto ſue bonitatẽ ꝟbũ ꝓtulit in vterũ ꝟginis ꝛ ꝓfert
ꝟbũ i corde hois. Mat. 10. Vos ñ eſtis q̃ loq̃mini ſȝ ſpũs
pr̃is vr̃i q̃ loq̃tur in vob. ipſe. n. quos replet eloquẽtes faẽ
Seq̃tur. Quaſi aduenientis ſpũs vehemẽtis. hoc aũt di
cit q2 nullus potuit reſiſtere ſpũi ſcõ nec aplis. Vñ dñs i
euãgelio Math. Ego dabo vobis os ꝛ ſapiaȝ cui nõ po
terũt reſiſtere ꝛ contradicere oẽs aduerſarij veſtri. Et de
btõ Stephano ſcriptũ eſt i Act. q̃ nõ poterãt reſiſtere ſa
pientie ꝛ ſpũi q̃ loq̃baẽ. Q2 ꝓo in epl'a dr̃. Et factꝰ ẽ repẽ
te õ celo ſonꝰ tanq̃ aduenientis ſpũs vehemẽtis ꝛc. iõ ad
hoc repñtandũ i nõ nullis eccl'ys clangũtur tube duȝ ſe

quētis dr̄. Venit enī spūs. in spū vehemēti: qr̄ sicͭ ventus vehemēs ꝓijcit puluerē a facie terre: sic spūs scūs ejicit a corde hoīs oēm terrenitatē: Tubis qͥdē vtebant̄ antiq̄: vt legit̄ i nūeris ad multitudinē ꝯgregādā: ad dimicandū ⁊ ad ꝯgratulādū i dieb⁹ festiuis. cū diuersitate tñ sonoꝝ: q̄rū vsus fuit tāte ꝟtutis i iubilo vt ad crepitū siue sonuz eoꝝ corruerēt muri hiericho. Per figād sūt duo testamēta: vl̄ p̄dicatores: qb⁹ ad ꝯcetū fidei ppl's euocat̄ ad penitēz ⁊ lacbrymabile ꝯpūctōēz excitat̄ ad laudes dño exhibēdas iuitat̄: ⁊ ad mōtē syon ⁊ ad ciuitatez scām hierlm: ⁊ multoꝝ miliū angeloꝝ frequētiā: ⁊ ad futurū di iudiciū ꝯuocat̄. Et vide qr̄ i aduersis ⁊ ꝓsp̄is tubis cānit̄: qr̄ oī tp̄e cōuenit ꝟbo dei. Vn̄ bñdicā dñm i oī tp̄e sp̄ laus ei⁹ i ore meo. De organis dcm̄ est i q̄rta p̄te sub ti. de scis. Tūc ēt ex alto ignis ꝓijcit̄: qr̄ spūs scūs d'scēdit in discipulos i igneis linguis. ⁊ ēt flores varij ad denotādū gaudiū ⁊ diuersitatē linguaꝝ ⁊ ꝟtutū. Colūbe ēt p ecclīaz dimittunt̄ i q̄ ipa. s. s. missio d'signat̄. Post eplāz dr̄ graduale i qbusdā ecclījs: q̄a festū pascale terminatū est. Tamē i qbusdā alijs dr̄ duplex all'a: qr̄ spūs scūs datus est gemine stole.

¶ Euāgeliū. Si qs diligit me. Jo. 14. c. māifestū ē d spū scō. ¶ Postcōio ē fact⁹ ē. Act. 2. c. Quare h̄ festū celebrat̄ a iudeis: ⁊ q̄re a xp̄ianis: dicet̄ i ꝓhemio septime partis.

¶ De secunda feria. Rubrica.

Sequit̄ scđa feria i q̄ oñdit̄ q̄ nō tātūmō est data lex iudeis: sed ēt gētib⁹. vñ introitus ē. Cibauit eos ex adipe frumēti. i. de intelligentia spūali. ⁊ d petra melle. i. melliflua doctrina xp̄i que est petra saturauit eos. ⁊ hoc h̄r i epl'a. Apiēs pe. Act. 10. c. in qua h̄r q̄ adhuc loquēte Pe. descēdit. s. s. Vel frumētū xp̄s est cui⁹ adeps est spūs scūs quo fideles satiant̄ cū spū scō replent̄ q̄ etiā satiant̄ melle d petra. i. doctrina de xp̄o ꝓcedente: in quo sūt oēs thesauri sapie ⁊ scie dei. Hic āt pp̄ ꝓmissiōes q̄ ibi cōtinent̄ ꝯcinit̄ quater all'a. sicͭ in feria tertia ⁊ sabbato exponet̄. de hoc dcm̄ est in tertia dñica post pascha. All'a est. Spūs dñi. Sap. i. c. Aliō all'a. Loq̄bant̄. Act. 2. c. ¶ Euāgeliū ꝟo Jo. 3. ca. nō vr̄ ꝯuenire spūi scō. s; ꝯcordat eplē. ibi. n. oñdit̄ q̄ nō tm̄ iudeis sed ēt gētib⁹ data ē lex dicēs. Sic de⁹ dilexit mūdū. supple nō tm̄ iudeos: vt filiū suū vnigenitū daret ⁊ postea seq̄t̄. Vt oīs q credit in illū nō pereat. Et nō terribi e ꝟbū q̄ q nō credit i eū iā iudicatus est. Preterea p h̄ q̄ de dilectōe mētio sit spūs scūs q amor est satis exp̄mit̄ Postcōio ē. Spūs scūs. Jo. 14. c. Et est sciēdū q̄ p totaz hanc septimanā in missa sūt solēnitates seruāde: vt Glia i ex. Credo. Jte missa ē. ⁊ Te de. ⁊ All'a: vt baptizatoꝝ solum cōgaudeam⁹: ⁊ vt future letitie plenitudinē figuremus. Postremo notandū q̄ dñs nō p̄dicauit gentibus p se s; p aplos. vñ. Jte baptiçate oēs i noīe pr̄is ⁊ filij ⁊ spiritus sci. sicut Jsaac iunior filio suo nihil p̄cepit d offerēdo sibi cibū vt bñdictōēz acciperet: s; p operatōnē rebece p̄ma tū bñdictōis accepit: ⁊ qr̄ hec scā sunt dei occulto iudicio iō offm̄ hui⁹ ferie scđe ptinet ad ꝯcilīū: q̄d est donū spūs sancti.

¶ De tertia feria. Rubrica.

Sequit̄ tertia feria: ⁊ qr̄ spūs scūs nō datur nisi p ministros. iō i tertia feria dr̄ introitus in ꝑsona p̄latoꝝ: Accipite glīā iocūditatis vestre: in q̄ qr̄ p geminā dilectōēz ad fidē p̄tingimus trinitatis: iō q̄nquies ꝯcinim⁹ all'a. ⁊ est sensus. Accipite iocūditatē glīe. i. s. s. q vos glīficabit ⁊ clarificabit: vt q̄sq; d se dicē possit q̄d dr̄ i cōiōe. Spūs q a pr̄e ꝓcedit ille me clarificabit. Seq̄t̄ epl'a. Cū audissēt apli Act. 8. c. vbi seq̄t̄. Tūc iponebāt man⁹ sup illos ⁊ accipiebāt spūz scm̄: qr̄ i ipōne man⁹ accipiebāt spūm scūm. Euāg. Jo. 10. ꝯcordat eple: vbi dr̄. Qui ñ intrat p ostiū ⁊c. nō. n. intrat i ecclīaz: q nō intrat p eos q sūt ostiū. s. p xp̄m ⁊ aplos: vñ heretici nō hñt spm̄ scm̄ nisi in q̄rtū ꝯueniūt cū ecclīa: ⁊ q̄si apli ⁊ eoꝝ successores heresiarchas i sp̄u fortitudis sūt agressi ⁊ aggrediunt̄: iō offm̄ hodiernū ptinet ad fortitudinē q̄ ē spūs sci donū. Rursus spūs scūs ostiari⁹ est q p ostiū introducit ad pr̄ēz q̄d ēt i offertorio edit̄. portas celi. i. aploꝝ scripturas apiet. Postcōio. ē. Spūs q a parte Jo. 9.

¶ De quarta feria. Rubrica.

Sequit̄ q̄rta feria in qua fiūt ieiunia q̄tuor tēporū. Apli nāq; nobis exēpluz ieiunādi h̄ tp̄e reliquerūt q post susceptū spūz scūm sic mētes auerterāt a ceteris mūdi illecebris: sic ⁊ ab epulaꝝ appetitu. licet enī q̄diu cū illis fuit xp̄s non ieiunarēt: post ablatiōēz tñ eius spontaneis se subdidere ieiunijs. Spōso. n. ablato eis ieiunādū erat sicut dñs p̄dixerat. Vn̄ spōsus auferet̄ ab eis tūc ieiunabūt. Vn̄ repleti spū scō: spōte ieiunare ceperūt quo circa in p̄cedēti scđa feria q̄dā estiualē inchoant q̄dragesimā. Alij ꝟo sanius hodiernū ieiuniū autumāt esse hui⁹ tēporis q̄dragesime initiū cui q̄dā terminū statuūt in festiuitate sci Johā. bap. siue sex habeat hebdomadas siue nō. Tertij festiuitatē sci Johānis includūt: ⁊ eo vsq; ieiunātes sine termino p̄fixo ꝓdūt donec senariū cōpleāt numerū: Hāc q̄dragesimā ꝓbat hiero. nō esse necessitat̄ sed volūtatis dicēs. Nos vnā facim⁹ q̄dragesimaz. illi tres q̄si tres passi fuerint saluatores: nō q̄ p totū annū ieiunare nō liceat excepto pent. sed qr̄ aliud est necessitate aliud voluntate minus offerre. S; hoc dic̄ hiero. ꝯ Mōtanū hereticū q apud suos trib⁹ q̄dragesimis statuit ieiunādū: ⁊ dr̄ hoc ieiuniū estatis q̄d est ieiuniuz exultatōis in quo genua nō flectim⁹: imo cātica letitie dicim⁹ vt dictū est sub q̄rta feria tertie hebdomade aduētus. Hoc autem ieiuniuz statutuz est ab ecclīa in tali tp̄e: qr̄ q in se sentit grām sci spūs leuiter ⁊ cuz gaudio ieiunat: ⁊ etiā qs sup ieiunātes descēdit spūs scūs visibilr̄: ⁊ iō icipit introitus. Deus cū egredieris i ꝯspectu ppl'i tui ⁊c. Credit̄ āt dñs q̄n aliq̄ signo visibili venit ad auxiliū hoīuz. egressus vero ē cū dedit nobis filiū suū q venit pādens iter añ nos: vt dr̄ michee. 2. Tūc egressus ē ēt p spūs sci missionē q̄n visibilr̄ descēdit sup aplos. ⁊ qr̄ p hoc dissipati sūt inimici: iō sequit̄ ꝟsiculus. Exurgat deus ⁊ dissipent̄ inimici ei⁹ ⁊c. Seq̄t̄ in qbusdā ecclesijs lectio de p̄nci. sapiētie. s. Diligite iusticiā q iudicat̄ terrā: vbi oñdit̄ q̄liter poterit haberi spūs scūs: ibi Spūs scūs discipline effugiet fictū. i. q. 3. saluatori ⁊ i fine dr̄. Spūs dñi repleuit orbē terraꝝ ⁊c. postmodū seq̄t̄ epl'a. Stans pe. ⁊c. ac. 2. c. i q̄ oñdit̄ q̄ sup ieiunantes descēdit spūs scūs: ⁊ ibi seq̄t̄. Nō. n. isti sūt ebrij sicͭ vos dicitis cū sit hora diei tertia: sed hoc ē q̄d dixit dñs p ꝓphetā iohel. Effundaz de spū meo sup oēm carnē: ⁊ ꝓphetabūt filij vestri ⁊ filie vr̄e ⁊c. Jn alijs ꝟo ecclīs dr̄ p̄mo lectio. Stās pe. ⁊ postmōz epl's. Per manus āt. act. 5. c. due itaq; lectiōes legunt̄: qr̄ duo ppl'i ad fidē ꝯuertunt̄: vel qr̄ ordinandi in vtriusq; testamēti pagina imbuunt̄: sequit̄ all'a: qr̄ est ieiuniū exultatiōis: vt dictū est: ⁊ dicūt q̄dā. Pr̄ cū essez. Jo. 18. sequit̄ euāglm Jo. 6. c. Nemo vēit ad me nisi pr̄ q misit me traxerit eū. s. p. s. s. ⁊ post seq̄t̄. Patres vr̄i māducauerūt māna ⁊ mortui sunt: q māducat ex hoc pane viuet in eternū. ⁊ egressus est corā xp̄ianis māna spūale sicͭ añ corā iudeis: sed tp̄ale māducātes ⁊ corp̄ale mortui sūt. q ꝟo māducauerit spūale nō morit̄ morte. s. icredulitatis seu iehēnali i vñ p3 q̄ elegātius egressus est dñs corā nouo pplo q̄ corā veteri. Cōio est. Pacē ⁊c. ⁊ est. Jo. 14. ca. Et attēde q̄ officiū hui⁹ quarte ferie p̄dicat scientiā que est donū s. s. qui vsq; adeo scōs illuminat q̄ de q̄nq; libris moysi paucisq; prophetarū scripturis librozuz copia creuit: q̄d mystice innuit nobis euangeliū de quinq; panib⁹ ⁊ duobus piscibus: quod hodie in quibusdam ecclesijs legitur.

¶ De feria quinta. Rubrica.

sequitur

Sequit̃ q̃rta feria q̃ ƀm aliquas eccl̃ias nõ bz introitũ ꝓpriũ:sed q: dñs descẽdit in die dñica ꝑ missionẽ spũs sci. ꝛ.5.feria ascẽdit in celũ:iõ dici dñice ꝛ quinte ferie cõis est introit⁹. A dñica ḡ mutat:nec bz ꝓpriuz:vt a sabbato in sabbatũ septẽ sũt dũtaxat officia septẽ donis spũs sci deputata:q̃dã tñ ꝛ huic offõ mutuato nõ icõgrue donũ ascribũt:huiũmõi ascriptões nõ a sabbato sz a dñica facere icipientes. In dñica ẽ eni ponũt spũz sapie. in scd̃a feria itellectus:in tertia ↄsilij:i q̃rta fortitudinis. ꝛ in hac q̃rta spũm scie q dat scrutari ꝓfunda.Vñ cãtat̃ in all'a. Spũs oia ꝛc. In q̃busdã ↄ̃o ecclijs,cãtat̃ introitus q̃ i sequẽti dr̃ feria.s. Repleat̃ os meũ laude. Aliq̃ ↄ̃o eccl̃ie sic habẽt ꝓpriũ officiũ.s. de⁹ patrũ nr̃oꝝ da nob̃ spũz grẽ ꝛc.in quo eccl̃ia orat filijs suis dari spũz scũm ad remissiones peccõꝝ:ꝛ ad faciẽda miracl'a. Et qꝛ ꝑ spũm sãctũ fiũt miracula.iõ hr̃ in ep̃la. Philippus ꝛc.que ẽ act. 8.c.q̃ philippus multos claudos sanauit ꝛ spũs imundos eiecit. ꝛ factũ est gaudiũ magnũ in illa ciuitate.s. samarie. Et qꝛ ꝑ spũm scũm oia ista fiũt:iõ seq̃tur euãgeliũ Luc.9.c. Cõuocatis ihũs.12.discipulis suis dedit eis ptãtẽ sup oia demonia. ꝛ post. Nõ feratis ↄ̃gaz neq; perã ꝛc. que fieri nõ possunt nisi spũs sancti abũdantia habeat̃.

¶ De sexta feria. Rubrica.

Sexta feria est introitus. Repleatur os meũ laude:vt possim cantare ⁊c. qꝛ q̃ gaudet ore ꝛ corde:põt ieiunare ieiunio exultationis. Et qꝛ est dies veneris in qua passus est dñs ꝛ dies spũs sancti:iõ dicit petrus i ep̃la. Aꝑiens.act.2. que in q̃busdã eccl̃ijs legit̃:q̃ xp̃s suscitatus est a spũ scõ. Vñ ibi habet̃. Suscitauit ihm̃ solutis doloribus iferni sicut scriptũ est. Nõ dabis scm̃ tuũ videre corruptionẽ.in quo significata ẽ illa spũs sci operatio:qua synagoga nunc mortua pietate resurget:postq̃ plenitudo gẽtiũ eadẽ introierit pietate. Predicat ḡ hoc offm̃ pietatẽ. Possetetiã ꝑtinere ad spũz timoris ꝓ eo qd̃ dr̃ in euãgelio. Et repleti sunt timore:ꝛ expaũi ꝛc. In q̃busdã eccl̃ijs legit̃ lectio. exultate filij syon:q̃ est Joelis.2.ca. Et qꝛ ꝑ spũz scũm siunt miracula:sequit̃ euãgeliũ. Factũ est. Lu.5.c.de paralitico sanato. Et qꝛ ꝑꝑ hoc dz laudari dñs:iõ seq̃tur offer. Lauda aĩa mea dñm. Cõmunio. Spũs vbi vult spirat. Jo.3.

¶ De sabbato. Rubrica.

In sabbato est introitus. Charitas dei diffusa est in cordib⁹ nr̃is.ad Ro.5.c. ꝛ cõpetit spũi sancto q̃ est charitas:ꝛ ẽt dici sabbati. qꝛ in sabbato future quietis maxie diffundet̃ vt q̃ igniculus est i syon caminus fit in hierl'z. Et seq̃tur ↄ̃sus Dñe deus salutis mee in die clã. ꝛ nocte corã te. Ille.n.in quo diffusa ẽ spũs sci gr̃a laudat deũ i ꝓsperis ꝛ i aduersis. ¶ Sequit̃ ep̃l'a. Justificati.ꝛc.ad ro.5.c.in qua hr̃ de huiusmõi diffusione. Qꝛ.n.charitas dei diffusa est:nõ ꝑmittit eã paulus intra fines terre ꝓmissiõis tm̃ coartari imo oñdit q̃ nõ tantũ iudeis verũ ẽt gẽtib⁹ datus est.s.s. dicẽs ipsis iudeis. Vob̃ oportebat ꝑmũ ꝑdicari:sz qꝛ repulistis verbũ dei:ꝛ vos idignos fecistis vite eterne ecce cõuertimur ad gẽtes:ꝛc̃. õ renũ.nisi.q̃.ꝑꝑ. In alijs vero eccl̃ijs dr̃ ep̃la. Cõuenit vniuersa ciuitas ꝛc. Act.13. Quia ergo gẽtib⁹ dat⁹ est spũs scũs iõ seq̃t all'a. Lau. do.o.gẽ. In h̃.n.ieiunio nõ tacent̃ cãtica letitie ꝑꝑ reuerẽtiã festi. Nec ƀm nicẽ.ↄciliũ.76.di.de ieiunio.de cõ.di.3.qm̃ genua flectim⁹:sz stãtes oramus ꝑꝑ neophitos gaudẽtes q̃ a pctĩs surrexerũt. In alijs eccl̃ijs dr̃. Repleti sũt oẽs.act. 2.c. ꝛ spũs dñi ornauit celos. Job.27.c.postea seq̃t euãgeliũ. Surgẽs ihũs.Luc.4.c.de socru. Pe. sanataq̃ significat sinagogã q̃ sanata est a pc̃.ab ifidelitate:ꝛ pfecti⁹ ꝑ fidẽ ipsi⁹ sanabit̃ i futuro:ꝛ sic ↄuenit cũ ep̃la. ¶ Fiunt sũt hac die ordines:qꝛ sup ordinãdos descẽdit spũs scũs:ꝛ ẽt sup ieiunãtes:ꝛ iõ dñr q̃tuor lectiones añ lectionẽ danielis:ꝓut dcm̃ est sub q̃rta feria tertie hebdomade aduẽtus. Prima ẽ de ꝑncipio libri sapie.i q̃ oñdit̃ q̃b⁹ dat̃ spũs scũs ꝛ q̃b⁹ nõ.s.illis q̃ sentiũt de dño in bonitate ꝛ i simplicitate cordis querũt illũ. ¶ In alijs ↄ̃o eccl̃ijs ꝑma est de ioele.3.c. Effundã de spũ meo sup oẽm carnẽ:qꝛ sic spũs scũs sup ap̃l'os descẽdit visibilr̃.ita sup ordinandos descẽdit inuisibilr̃. scd̃a est. Locutus ẽ:q̃ est leui.23.c. tertia est. Dixit moyses:que ẽ in deutro.26.c.q̃rta ẽ. Dixit dñs ad moysez.q̃ ẽ leui.26.c. Offertoriũ ẽ. Intonuit dñs. Postcõio ↄ̃o. Nõ vos relinquã ꝛc.de effusione spũs sci logt̃.

¶ Põt ẽt dici q̃ h̃ offm̃ figurat duoꝝ ↄcordiã pploꝝ.iudei.vz.ꝛ gẽtilis. Hi sũt duo ceci de q̃b⁹ dr̃ in euãgelio q̃ sũt illuminati a xp̃o:de q̃ ↄcordia logt̃ pau.i ep̃la ad iudeos ꝛ gẽtiles dicẽs. Justificati ex fide:pacẽ habeamus ad deũ ꝑ.d.n.ihm xp̃m. Sz qꝛ pax ꝛ ↄcordia ↄ̃a nõ fit nisi ꝑ charitatẽ:iõ ꝑmit̃ in itroitu. Charitas dei diffusa ẽ. i q̃ ter ponit̃ all'a.qm̃ ad fidẽ trinitatis ꝑuenit̃ ꝑ obsequia charitatis. Lectões ẽt ad ieiuniũ ꝑtinẽtes attestant̃ operationẽ ꝛ gr̃am spũs sci:vt ꝑma. Effundã de spũ meo:ꝛ scd̃a. Locut⁹ ẽ vbi dr̃. Numerabit̃.7.hebdomadas vsq; ad alterã diẽ expletõis. Hebdomade.7.p̃ntẽ inuũt festiuitatez q̃ oli dicebat̃ festiuitas hebdomadaꝝ ꝛ qꝛ postq̃ gentes intrauerũt reliq̃e saluabunt̃:iõ nũc flentib⁹ ꝛ sponsuz expectãtib⁹ dic dñs in postcõione. Nõ vos reliquã orphanos:qꝛ igit̃ hec ↄcordia fiet iminẽte die iudicij q̃ ẽt electis erit cã timoris:iõ h̃ officiũ ꝑtinet ad timorẽ: vel quia timor itroducit charitatẽ lz charitas foras mittat timorẽ de pe.di.2.sicut cera. ¶ Et attẽde qꝛ ƀm Aug. in ordine officioꝝ istoꝝ descẽdẽdo cõputam⁹ in ordine ↄ̃o pascaliũ ascẽdẽdo:qꝛ ꝑ hec descẽsus spũs sci ad nos ꝑ illa nr̃ ad ipsuz significat̃ ascẽsus. ¶ Et caue qꝛ p̃ter ꝑmissa officia ad ieiuniũ ꝑtinẽtia.q̃ in q̃rta ꝛ in sexta feria ꝛ in h̃ sabbato exposuim⁹ alie q̃dẽ lectões ꝛ euãgelia ieisdẽ dieb⁹ inueniunt̃ q̃ forte solẽnitati magis appropinq̃re vident̃: sed tñ hec ꝛ illa gr̃am spũs sci ꝑsonãt ꝛ operationẽ. vñ q̃dã hodie nõ incõgrue duas missas celebrãt. vnaz in tertia de festo cũ gl'ia i excel. ꝛ credo.aliã i nona õ ieiunio sine gl'ia i ex. in qua sũt clerici ordinãdi q̃ merito i hac hebdomada ordinant̃ vt sci spũs dona ꝑcipe mereant̃. Et memẽto q̃ i hac die terminat̃ q̃nquagesima:ꝛ iõ hodie frequentat̃ ꝛ cãtat̃ pro graduali all'a:nec flectunt̃ genua: ꝑtinet.n.ad octauã. Gñale q̃dẽ ẽ q̃ q̃ties õ tpe in die gr̃e mã laudis assumit̃: aut dies ad octauã refert̃ genua nõ flectim⁹:sz in orõnib⁹ stãtes collatã nobis gr̃am ꝛ cõferẽdã gl'iam profitemur:vt cũ olim essem⁹ sui curui.nũc fracto iugo incedam⁹ erecti vt in dñicis dieb⁹ ꝛ scõꝝ natalitijs ꝛ pascalibus inclinare tñ capita possimus: ꝛ mulieres deuotas ad monumentum venientes imitemur.

¶ De die dñica sancte trinitatis. Rubrica.

In plerisq; locis i octaua penthe. fit festũ scẽ trinitatis. Postq̃ eni celebrata est festiuitas p̃ris i natiuitate i qꝛ natiuitas dr̃ festiuitas p̃ris ꝛ postq̃ celebratũ ẽ festũ filij in pascha ꝛ festũ spũs sci i missione ipsi⁹ merito i octaua pent. fit festũ coꝝ.s.trinitatis vt oñdat̃ q̃ tres ꝑsone sunt vn⁹ deus: ꝛ hec ẽ ꝑma cã q̃re celebrat̃ festũ triũ ꝑsonaruz diuinaꝝ fit. Scd̃a cã est qꝛ ad inuocatõez scẽ trinitat̃ datur i baptismo spũs scũs vt ꝑmissũ ẽ. Tertia cã est vt oñdat eccl̃ia filijs suis illũ a quo sunt oia bona cui⁹ hz imaginẽ ꝛ cui⁹ dz hr̃e silitudinẽ. vz. dei ꝛ scẽ trinitatis quaz sp̃ laudare debem⁹. ꝛ qꝛ tota itẽtioẽ laudare ꝑsũ:ꝛ iõ in q̃busdã eccl̃ijs in singulis ãripħonis laudũ ꝑponit̃ ↄ̃sicul⁹ q laborẽ significat ad oñdẽdũ q̃ toto labore totoq; nisu debem⁹ nos ↄ̃tere ad laudãdũ deũ ꝛ sanctã trinitatẽ ꝛ eodẽ mõ fit in q̃busdã eccl̃ijs in festo btẽ marie in antiphonis laudũ ꝓ eo qꝛ ipsa se totã ↄ̃tit i laudẽ dei. vñ tũc

In euāgelio dr̄. Maria āt obſuabat oīa ꝟba hec cōferēs in corde ſuo: ⁊ qꝛ ipa ꝓuilegiata fuit in ꝟginitate. ipa. n. eſt ꝟgo ꝟginū. in antiphonis ꝗꝫ de btō Laurē. ⁊ ō btō Vīc. ⁊ ō btō pau. ⁊ de btō Stephāo ꝓponunꝉ gdā ꝟſus antiphōis ad maiorē labōꝛē notādū quē in ſuis martyrijs ſuſtinuerūt. btūs eni Laurē. grauius ceteris paſſus eſt. vñ btūs ſixtus dic̄ ei. Maioꝛa tibi debenꝉ ꝓ xp̄i fide certamina. btūs ꝟo pau. plus ceteris laborauit ꝑdicādo ⁊ btūs Steph. ꝓ xp̄i fide ꝑm⁹ martyr extitit. ſed in h̄ eſt dr̄ia: qꝛ in nocturnalib⁹ antiphōis tm̄ de btō Lau. ꝑmit tunꝉ: qꝛ paſſio ſua de nocte cōſumata eſt vñ dixit. Mea nox obſcurū nō hꝫ: ⁊ itez. Nō eſt iuenta in me inigtas: ⁊ ita agit q̄ tot⁹ fuit ſacrificiū laudis. Vñ ſemꝑ dicebat. Gr̄as tibi ago dñe. Mane ꝟo corp⁹ ei⁹ ꝯdītū fuit ⁊ iō tm̄ nocturnalib⁹ ⁊ nō laudū antiphōis verſiculi ꝑponunꝉ. Rurſus qꝛ ꝟſus laborē ⁊ bōi opis fructū ſignificāt ꝓut tactū eſt in ꝓhe. gnte ptis. merito in dictoꝝ ſcōꝝ natalicijs ſpecialr̄ ꝑmittunꝉ antiphonis: ad notādū q̄ ipſi excellētius labores ⁊ bonoꝝ operū fruct⁹ ſuis natalicijs ⁊ martyrijs ꝑmiſerūt. Itē in gbuſdā eccl̄ijs antip. de martyrio btī Vīc. ꝓpoſtere ꝓponunꝉ verſi. iō qꝛ ipē petijt vt in cruce caput ſuū ad terrā verterēꝉ. hi āt ꝟſus tropi vocātur ꝗſi laudes ad antiphōas ꝯuertibiles. tropos. n. grece ꝯuerſio dr̄ latine: qꝛ ꝗ ſꝑ ſctāꝫ trinitatē laudare ōbem⁹ iō ad miſſā dr̄ introitus: Bñdicta ſit ſcā trinitas queꝫ alchuinus ſūpſit de thobia. 12. poſtmodū ſeqꝉ ep̄la de apo. Vidi oſtiū aptū in celo ⁊ in circuitu ſedis. i. eccl̄ie que eſt ſedes dñi. mare vitreū i. baptiſmū in quo ſubmergunꝉ oēs egyptij. i. oīa pcā. Et nō qꝛ dic̄ mare vitreū ꝑꝑ corporis fragilitatē ⁊ ꝑſpicuitatē quā̄ recepit in baptiſmo. ⁊ ē in circuitu qꝛ ad eccl̄iaꝫ venire nō poſſumus niſi ꝑ baptiſmū: ſeqꝉ. Silē criſtallo: qꝛ qui pri⁹ erāt aq̄ fluxibiles ſūt ꝑ grām in baptiſmo acceptā firmi ſicͭ chriſtallus que fit ex aq̄ cōgelata ⁊ diuturno gelu in naām lapidis cōſolidata. Et hec eſt vna cā q̄re in hac die legiꝉ hec ep̄la: qꝛ in ea dr̄ de baptiſmo i quo ꝑ inuocationē trinitat̄ danꝉ ſeptem dona ſpūs ſci. ſcōa rō eſt qꝛ i ea inuitamur ad laudes trinitatis cū ibi ſequaꝉ q̄ aialia plena oculis añ ⁊ retro. i. ꝑlati dabāt gl̄iaꝫ ⁊ honoreꝫ ⁊ bñdictionē ſedēti ſuꝑ thronū viuēti in ſcl̄a ſcloꝝ. Sedēs aūt ſuꝑ thronū eſt de⁹ trinitatis. vñ ſeqꝉ. Et ꝓcidebāt viginiqꝫtuor ſeniores in facies ſuas mittētes coronas añ eū: h̄ ſignificat q̄ oīa bona nr̄a ōbem⁹ attribuere ei. itaq̄ oē illō ex quo meremur coronā ſeqꝉ: ⁊ nō habebāt regeꝫ dicētia. Scūs ſcūs ſcūs: ⁊ iō in introitu ⁊ i alijs officijs totiēs repetiꝉ. Bñdicta ſit ſcā trinitas: ⁊ ꝑꝑ h̄ rñſoriū ſiue ēt gradualeq̄ð rñdet ep̄le eſt. Bñdict⁹ es dñe q intueris abiſſos. dani. 3. c. ꝟſus ē. Bñdicite deū celi. thobie. 12. c. ⁊ all̄a. Bñdictus es dñe ⁊c. offer. Bñdictus es dñe: ⁊ poſtcōio. Bñdicim⁹ deū celi ⁊c. thobie. 12. c. euā. ē. Erat hō ex phariſeis nicodem⁹ i quo hr̄ de baptiſmo q i inuocatōe ſcē trinitatis ſctificat baptizatos. In alijs ꝓceſſijs dr̄ ep̄la. Gaudete ꝑfecti: ꝗ eſt ad Corin. vlt. c. ⁊ i alijs dr̄. Vidi oſtiū: que i apo. 4. ⁊ euāgeliū. Cū venerit ꝑaclitus. Jo. 14. c. Sciēdū eſt q̄ hiſtorias de ſcā trinitate: ⁊ de inuētione ſci Stephani cōpoſuit ſcūs ſtephan⁹ laudicēn. ¶ Rurſuꝫ cū arrhilaret ꝯ xp̄ianos ꝑſecutus eſt vere oīa volumina xp̄iāe religiōis deſtru xiſſet. Alchuin⁹ magiſter karoli ⁊ loduici filij ei⁹ ⁊ rogatu boniſacij archiep̄i maguntini multa de eccl̄iaſticis officijs ꝯſcripſit. vñ ⁊ mangūtinē. ꝯcilio approbātē vt hr̄ ō ꝯſe. di. 5. iſtituit q̄ a feſto paſce vſq̄ ad dñicā iſtā tres tm̄ dicerenꝉ lectōes: ⁊ hac die ō trinitate cātari vſq̄ ad dñicā ſequētē: ⁊ tunc incipe. Dñe in tua miā ⁊c. ⁊ cōpoſuit officiū de trinitate. vꝫ. rñſoriū: āntiphonas i miſſā ⁊ ſequētiā ꝗ oīa obtulit Alexā. pape. Ille ꝟo rūdit nō eē celebrādū feſtū de trinitate ſicut nec de vnitate. Naꝫ ſingulis dieb⁹ ſit feſtū trinitatis ⁊ vnitatis: qꝛ ſꝑ dr̄: Gl̄ia pr̄i ⁊ filio ⁊ ſpūi ſcō ⁊ ꝑmiſſas hiſtorias ⁊ offm̄ nō admiſit ex̄ de fe. c. 2. Vez ſupueniente hereſi arriana: fere fuit fides trinitat̄ extincta. ſꝫ hilari⁹ euſebi⁹ ⁊ ambro. reſtituerūt. Cōſenſit igiꝉ eadē de cā Gre. magnus vt de trinitate ſpālia cātarem⁹. ⁊ eccl̄ias in ipſius honorē edificarem⁹. Exinde ꝗ eſt q̄ de hiſtoria trinitatis inueniꝉ varia ꝯſuetudo. Alij nāq̄ nō vtunꝉ ea ſequētes reprobatōeꝫ Alex. pape. Sꝫ in q̄libet dñica ab octaua pēth. vſq̄ ad aduētū cātant in nocturnis nonū rñſoriū ō trinitate ⁊ niſi feſtuꝫ aliqð īpediat vt eā ꝯſiteanꝉ ꝑ quā ſaluanꝉ: ⁊ i miſſa all̄a eā hilariter ꝯfitētes: vt dcm̄ eſt ſub q̄rta pte ſub ti. ō all̄a. Alij ꝟo vtunꝉ ea cātātes eā in hac ꝑma dñica ſequentes ꝑmā inſtitutionē alchuini. Alij ponūt eā in fine tpis dēſnatōis. ſ. in vl'ia dñica. vꝫ añ dñicā de aduentu ſequētes vltimā ꝓbatōeꝫ Gre. Romani ꝗ nūq̄ de trinitate celebrāt feſtū: nec ēt has octauas faciūt ſꝫ i p⁹ dñica poſt pēt. incipiūt hiſtoriā. Preparate. ſeu. De⁹ oiuꝫ. Alij ꝟo celebrāt hodie de octaua. ſ. de ſpū ſcō. ⁊ ponūt eadē ep̄lam ⁊ ideꝫ q̄ð ꝑdixim⁹ euāgl̄m ꝑꝑ baptiſmatis ſacrm̄: ceteris obſeruatis ſicͭ i die pēt. Celebrāt āt octauā ad iſinuādū ꝑfectionē vel ꝯſumationē opeꝝ ſci ſpūs. ꝑ ſeptē. n. dies operatio gr̄e ſeptiformis. in octaua ꝟo ꝯſumatio declaraꝉ. Et qm̄ i octaua redit ad caput: iō oīa ſicͭ i die feſto a veſꝑa i veſperā. i ipſis veſꝑis ⁊ trib⁹ nocturnalib⁹ pſalmis obſeruāt. De his octauis Aug. dicit. Celebratōeꝫ octauaꝝ feriarū noui hoīs celebram⁹. Baptiſm⁹ neophitoꝝ lꝫ in ſabbato ꝑagaꝉ: ad illū tm̄ baptiſmū ꝑtinet quē apl̄i ſuſceꝑēt i die pēt. c⁹ octaua dies ē dñica ſeq̄ns. Qui ꝟo ponūt hiſtoriā Preparate. ſeu. De⁹ oiuꝫ. melius faciūt: qꝛ romanaꝫ ſequūꝉ eccl̄iaꝫ nr̄e ꝑegrinatōis recolētes. ⁊ ꝑcurrentes hiſtoriā. Nā ꝑ ſeptuageſimā ſignificamus expulſionē gñis humani de patria paradiſi: ꝑ quadrageſimā ſeruitutē ppl̄i ſub pharaone. ꝑ paſcha imolatōeꝫ agni. ꝑ quadraginta dies paſcales q̄dragīta ānos i deſerto: ꝑ rogatōes terre ꝓmiſſionis ingreſſionē. ꝑ. 7. dies pēth. in gbus. 7. dona diuidunꝉ terre date diuiſionē. ꝑ tp̄s q̄ð ab hodie ſequiꝉ ſignificam⁹ ppl̄i afflictionē ⁊ gubernatōeꝫ ſactā. ꝑ iudices ⁊ reges: iōq̄ ſequūꝉ q̄ttuoꝛ libri regū ꝓut ſequē. ti. diceꝉ.

¶ De ꝑma dñica poſt pēth. Rubrica.

Hic dōm reſtat de ꝑma dñica poſt pēth. que ē vna de ꝑncipalib⁹ dñicis: ⁊ incipit h̄ q̄rtum tp̄s ꝑegrinatōis: qꝛ ſum⁹ i via veniēdi ad patriā. Sꝫ qꝛ hoſtes habem⁹ ꝑuſq̄ illuc ꝑueniamus. ſ. carnē: mūdū ⁊ dyabolū: iō legiꝉ de libris regū in qbus agiꝉ de bellis ⁊ de victorijs: vt inuitemur ad pugnādū fortiter ꝯ hoſtes vt victoriā hēam⁹ ſicͭ iudeis de philiſteis ⁊ tādē gl̄iemur i cel̄ qꝛ ñ ē nob̄ tm̄ lucta aduerſus carnē: ſꝫ ēt aduerſus aereas ptātes. vñ ꝑ dicimus in veſꝑis. Bñdict⁹ dñs de⁹ me. ⁊c. hiſtoria ē. De⁹ oiuꝫ. ſeu ſm̄ Ro. Preparate. Sꝫ qꝛ bellū ſine diſcretiōe nō bñ geriꝉ iō ſequēti tpe ſubiūgunꝉ libri ſalomonis. Itē qꝛ iſurgunt vitia ꝯ ꝗ neceſſaria ē patiētia: iō ſubſequēter ſubiūgiꝉ hiſtoria ō iob. recte ꝗ inuitamur ad pugnā: qꝛ poſtq̄ digni ſumus in numero iuſtoꝝ hr̄i ꝑ librū numeri iā ꝑfectuꝫ ⁊ in ſtatu ꝑfectōis ꝑ nouā legē. ſ. deutro. i ꝗ hr̄. diliges dñꝫ deū tuū ex toto corde tuo ⁊ ex tota aīa tua. ⁊ ſum⁹ ſub ihu ꝑ librū ioſue: ⁊ ſub iudicib⁹. i. ꝑlatis ꝑ iudiciū. ⁊ ſum⁹ ſine acceptione ꝑſonaꝝ ꝑ librū ruth q̄ fuit moabitis: reſtat tm̄ pugnare: qꝛ tūc magis tētat dyabol⁹ ⁊ ſic ordinanꝉ libri regū i qb⁹ tractaꝉ ō bell̄ ipoꝝ ad alios libros. Adaptanꝉ ēt ⁊ ſit ꝑme q̄ttuoꝛ dñice q̄ttuoꝛ libris regum: ꝓut diceꝉ ſub 4ᵃ ⁊ ſub. 7. ⁊ ſub. 15. dñicis. Legunꝉ āt i tali tpe ⁊ p⁹ miſſionē. ſ. ſ. ⁊ p⁹ feſtū trinitat̄: qꝛ qñ accipim⁹ grām. ſ. ſ. ex tūc ſum⁹ filꝭ dei: ⁊ ſ. iq ſum⁹ ſūmi regis ⁊ ꝑ ꝯñs ſum⁹ reges. Vñ i apo. Fecit nos reges ⁊ ſacdotes deo ⁊ pr̄i ſuo ⁊c. Vīc. i canonica. Vos eſtis gen⁹ electū regale ſacdotiū ⁊c. extra de ſac. vnc. ꝗ cū ſim⁹ reges ⁊ hēam⁹ aduerſarios non

rios:nõ restat nisi vt regnũ nr̃m defendam⁹:q͛ꝛ h̄ nob̄ inuidet dyabol⁹.qꝛ ad illd̄ regnũ sum⁹ assũpti vñ fuit de lectus:ꝛ idõ nob̄ grauis iminet pugna. Nēpe oñdit nob̄ dauid i exēplũ q vicit p humilitatē ꝛ p iocũditatē mētis: ꝛ vnct⁹ fuit ter. Pmo a samuele i bethleē in signũ regni. 2⁹.sup domũ iuda in regē sup tribu iuda a viris iuda in ebron.tertio itez i ebrõ ꝛ i ɔfirmatõe regni sup totũ isrl̄. Silr̄ nos si bñ pugnabim⁹ ter inũgemur.pˀ i bapt̄.in si gnũ regni.scdõ i ɔfirmatõe.3.i padiso qñ regnũ nr̄z ɔfir mabit̄.Saul nob̄ ꝓpõit exēplũ q p iobediētiā amisit re gnũ.vñ nõ sim⁹ iobediētes sic ipse fuit:ne pdam⁹ regnuz etnũ.Dauid aũt fuit hũil i oib⁹ opib⁹ suis:qd̄ pꝫ.qꝛ cũ lu deret corã archa dñi idut⁹ ephot lineo:depositis regalib⁹ vestib⁹ despexit cũ michol filia saul dicēa ei q nudat⁹ fue rat sic vn⁹ de scurꝛ:ꝛ ille respõdit:ludã ꝛ vilior fiã añ dñz q elegit me ꝛc.itē qñ venit ad eũ nathã ꝓpħa ꝛ redargu it eũ de pctõ suo publice penituit. Itē iocũditatē mentis hũit:ꝛ oĩa bona a se fcã ad deũ retulit vñ õ eo cãtat eccl̃ia ꝓualuit dauid i philisteũ in fũda ꝛ lapide in noie dñi. ec ce exultatio in deo.nõ.n.in se ɔfidebat.Fũda dauid est p̄ dicatio p quã fundã pdicatõis eicit̄ dyabolus de cordi b⁹ hoiuz cũ p durã rephēsionē incutit̄ timor ꝛ ɔcipit̄ pe nitētia.lapis ꝓ dura rephēsio est:qꝛ ꝑ huiusmõi victo ria habet̄ p hũilitatē.idõ ad missaz icipit itroit⁹. Dñe in tua mĩa sꝑaui.ecce hũilitas dauit.exultauit cor meũ. ec ce mētis iocũditas.p hec duo vincit̄ pugna:ꝛ qꝛ ille sol⁹ vicit q nihil sibi sꝫ oĩa bona sua deo attribuit ꝛ sperat in ɔtrõ hñ seqt̄ orõ. De⁹ in te sperãtiũ ꝛc. postea seqt̄ epl̃a de charitate. De⁹ charitas est ꝛc.i. Jo.4.ca.qꝛ p chari tatē reges sumus ꝛ p eã facim⁹ bona opa meritoria regni p que regnũ nr̃z defendim⁹ ꝛ cõseruam⁹.vñ seqt̄ in hoc. Appuit charitas dei ꝛc.post. De⁹ charitas est ꝛc.ibi ēt oñdit̄ q diligere debem⁹ deũ ꝛ ꝓximũ.in euãgelio aũt. Hõ qdã erat diues. Luc.16.c.oñdit̄ q nõ debem⁹ dilige re diuitias p diuitē q iduebat̄ purpura ꝛ bisso: ꝛ p penã ei⁹:vt.n.dr̄ eccle.5.c.qui amat diuitias fructũ nõ capiet ex eis.qui amat.s.amore libidioso.nã h̄ ꝓ vel charitati uo põt:qꝛ diuites cũ iusticia ꝛ bonis opibus nõ obiicim⁹ 30.distin.hoc scriptũ⁹ i habet̄.n.in euãgelio de mēdico lazaro in cui⁹ ꝑsona icipit graduale. Ego dixi dñe mise remei.ꝛ seqt̄ ꝟsus de opib⁹ mic. Btũs q itelligit sup ege nũ ꝛ pauperē.i.itelligit ꝛ ꝓcogitat illud qd̄ est in egeno ꝛ paupe.s.egestas ꝛ paupertas vt ei subueniat.dicēti Greg. q debem⁹ eos vocare pñonos ꝛ amicos nr̃os:qꝛ etiã fres nr̃i sunt:ꝛ sic facere nob̄ amicos de mãmona iniqtatis ꝛ de male acq̄sitis:vt cũ defecerim⁹ p mortē recipiãt nos i eterna tabnacula. H̄ nõ fecit diues ille i epulo:ꝛ qꝛ in ali quo noluit paupi subuenire:idõ cuz eo distinctissime fecit dñs:vt nõ possꝫ hr̃e guttã aq̄ ad refrigeriũ lingue: ꝛ idõ se quit̄ all'a. De⁹ iust⁹ iu.for.ꝛc.postea seqt̄ offer.i ꝑsona mē dici.s. Intēde voci orõnis mee:ꝛ qꝛ nõ obliuiscit̄ de⁹ orõ nes pauperuz seqt̄ postcõio. Narrabo oĩa mirabilia tua psal.9.ꝛc.i qbusdã tñ eccl̃iis legit̄ hodie euan. Estote mi sericordes:qd̄ est Luc.6.c.ꝛ ē sciēdũ q vrban⁹ papa q̄rt⁹ statuit fieri festũ de corpe xp̄i qnta feria post hãc dñicaz cõcedēs magnã indulgētiã tã clericis officiãtib⁹ q̄ ꝑplis cõuenientib⁹ ad diuina:ꝓut in offõ sup h̄ ordinato habet̄.

¶ De secũda dñica post penthe. Rubrica.

Verũ est q pma cã q̄ defendimus regnũ nr̃m est charitas q dilatat̄ p ɔsideratõez eternaꝝ nuptiaꝝ de qb⁹ i Apo. Btũs q vocat⁹ est ad cenã nuptiaꝝ agni.vñ in hac scdã dñica hr̄ de hmõi cena in euangelio Luc.14.c.Hõ qui dã fecit cenã magnã:ꝛ vocauit multos:ꝛ misit seruos su os hora cene dicere inuitatis vt venirēt ꝛc.hora cene ē ex quo porta paradisi apta est p xp̄m.sequit̄.ꝛ ceperūt se oēs simul excusare.nã pmus dixit:villã emi ꝛ necesse habeo videre illã. Scdõs dixit:iuga boũ emi q̄nq̄:ꝛ eo ꝓbare il la. Tertius ꝟo dixit:vxorē duxi:ꝛ ideo nõ possum venire. Dñs ꝟo dixit ad seruũ. Uade ꝛ cõpelle intrare vt dom⁹ mea ipleat̄. Multos eni cõpellit itrare p tribulatõës: il li ꝟo q vocati fuerãt nõ venerũt:qꝛ auari q pmũ se excu sant:supple:vel gulosi q p scdm:ꝛ luxuriosi q p tertiũ itel ligunt̄:hac cena se reddũt indignos:vñ ꝟsus. Uilles bo ues vxor cenã clausere vocatis. Mundus cura caro celũ clausere renatis. Et qꝛ in hoc isti se reddunt indignos:idõ dñs alios vocat. Quia ꝟo p ɔsideratõez hui⁹ cene dilat at̄ charitas:ꝛ qꝛ dñs ꝓtegit hñtes charitatē:idõ incipit introit⁹. Fact⁹ ē dñs ꝓtector meus:ꝛ eduxit me in latitu dinē charitatis. Seqt̄ versus õ charitate. Diligã te dñe fortitudo mea ꝛc. In orõne ꝟo petit charitatez sci noĩs tui ꝛc. In epl̃a. Nolite mirari.1. Jo.3.c. hr̄ de vita eter na p cui⁹ itruitũ amor ɔcipit̄:ꝛ seqt̄ i fine õ charitate. Fi lioli nõ diligam⁹ ꝟbo neq̄ lingua:sed ope ꝛ ꝟitate. Nec est ligua dolosa:q̄ dicũt amatores mũdi. Rogo te habe me excusatũ. Dicũt ēt bonis ꝛ scis viris. Rogate p nob̄.ꝛ tñ venire nõ curant. Et attēde q duo pmi excusant se. Per pmũ eni supbi intelligunt̄. Per scdm oēs q delectant̄ in q̄nq̄ sensib⁹ corpis. Per tertiũ ꝟo luxuriosi q se nõ excu sant qꝛ nõ hñt cor:sicut hr̄ in osee.4.c. Fornicatio vinũ ꝛ ebrietas aufert cor. Magis eni absorbet hominē forni catio q̄ supbia vel auaritia. Quia ꝑ vt dcm̄ ē ligua taliũ excusantiũ se dr̄ lingua dolosa:idõ eccl̃ia a lingua dolosa petit se liberari in trãsitorio. Ad dñm cũ tribularer clama ui:ꝛ exaudiuit me. In. ꝟ. Dñe libera me ꝛc. Et qꝛ pfect⁹ est q nõ peccat in lingua:idõ in scdõ tono cantat̄. Postmo dũ icqt̄ all'a similiter de charitate. Diligã te dñe fortitudo mea ꝛc. Quia ꝟo p ɔsideratõe vite eterne ɔcipit̄ charitas visa cena petit ɔuerti in offertorio. Cõuertere dñe eripe. Et qꝛ ibi cantabimus vocaliter:vt ait cassiodorus super psalmistã. Omnis spũs laudet dñm:nõ erit ibi tñ cena sed maxia solēnitas. Uñ in trenis primo.c. Uie syon lu gent:eo q nõ sint q veniant ad solēnitatez. Ideo in post cõione promittit se cantaturũ ibi dño: dicens. Cantabo dño qꝛ bona tribuit mihi ꝛ psallam ꝛc.

¶ De dominica tertia. Rubrica.

Tertia cã quare inflamamur ad defendenduz regnũ nr̃m:est ɔsideratio beniuolentie dei:q̄ nos custodit ꝛ diligenter q̄rit:nõ in euãgelio hui⁹ dñice. Erãt appropinquãtes. Luce.15. ca.hr̄. Quis ex vobis hõ hñs cētũ oues.i. angelos ꝛ hoies.ꝛ si pdiderit vnã.s.hoiem.nõne relinqt nonaginta nouē in deserto.i.in celo ꝛ vadit q̄rere pditam ꝛc.aut q̄ mlier hñs dragmas.10.s.ãgelos ꝛ hoies.ꝛ pdit vnã.s.hoiem i q̄ imaginē suã depinxerat nõne accēdit lu cernã.i.nãm hũanã i q̄ lumē deitatis posuit vniēdo se ei ꝛ q̄rit diligēter donec inueniat.ꝛ cũ inuenerit ɔuocat ami cas ꝛ vicinas dicēs eis. Cõgratulamini mihi:qꝛ inueni dragmã quã pdiderã. Ita dico vobis gaudiũ ē in cel.an. dei su.v.pec.pe.agen. Ecce quãta est beniuolētia dei erga nos. Ista enim beniuolētia accēdit in nobis charitatem ¶ Quia vero ad nuptias eternas nõ itrãt supbi neq̄ lu xuriosi neq̄ auari:vt pmissum est:io itroitus hui⁹ dñice. Respice in me ꝛc.ꝛ dicit vide humilitatē meã ɔ̃ supbiã.ꝛ laborē meũ ɔ̃ luxuriã.qꝛ inops ꝛ paup sũ ego ɔ̃ auaritiã. Et pp̄ pdcã monet nos Pe.ad humilitatem dicēs in epi stola.i.pe.vi.c. Humiliamini sub potēti manu dei vt vos exaltet ꝛc. Et post seqt̄ ibi. Sobrii estote ꝛ vigilate i orõ nib⁹ iq̃m ad.v.di.tã le.ru.cir.q.quē de. ¶ Et qꝛ tantã cu rã hꝫ dñs de nobis:idõ i graduali iuitat nos eccl̃ia dicēs Jacta cogitatũ tuũ i dño ꝛ ipe te enutriet. ꝟsus. Dũ cla marē ad dñm ex.vocē meã ꝛc. ¶ All'a est. Dñe refugiuz. Offer.est. Sperēt i te oēs q te nouerũt ꝛc.qꝛ de sperãtib⁹ in se hꝫ curã. Qꝛ ꝟo dñs nõ inuenit̄ nisi qa penitenti cũ

po qs penitet ad dñz clamat. iō seqt postcōio. Clamabo
¶ Rursus hoc officiū de penitētib; sic appet ex ipa cōione 7
ex euāg. vbi p dauid itelligit glibz penitēs. ibi dr Gau
diū est i celo sup vno pec. pe. agen. 7c. 7 ex introitu 7 alus
7 iō cātat circa festū bti Jo. bap. q legit ppl'm ad pnias
prouocasse. ¶ De dñica q̄rta post penth. Rubrica.

Quarta cā q defendimus regnū nr̄z sunt opa
mie. Vñ in euāgelio Luce. 6. c. qd legit i hac
quarta dñica in qbusdā ecclijs dr. Estote mi
sericordes sicut 7 pr vester misericors est. Et p9
seqt. Mēsurā bonā 7 cōfertā 7 cogitatā 7 su
pfluētē dabūt in sinū vrm. ¶ Qr pō nō pōt hō opa mie
facē nisi pus illuminet a deo: iō icipit introitus. Dñs illu
minatio mea. Et qr p opa mie ē ecclia terribilis vt castro
rū acies ordinata: sic dr in canticis cāticoz: seqt p̄sus
Si exurgāt aduersuz me castra nō timebit cor meū: 7 si ex
urgat in me pliū 7c. Postea petit i collecta mias 7 gr̄az
dandi elemosynas: cū dicit. Protector: i te sperātiū deus
7c. ¶ In epla vero. Existimo. q est ad Ro. 8. c. oñdit pre
miū vbi dic aplš. Nō sunt odigne passiones b9 tpis ad
futurā gl̄iaz q reuelabit i vob. Et post seqt. Et ois creatu
ra igemiscit expectās reuelatōez filioz di. Et vt hāc gl̄iaz
ecclia possit adipisci: petit in rñsorio veniā de petis. Pro
picius esto petis nr̄is dñe 7c. ¶ Seqt all'a. In te dñe spe
raui: qr in se sperātib9 ppicius est. Vñ psal. Qm̄ i me spe
rauit liberabo eū. Adaptant etiā iste q̄ttuor p̄cedētes dñi
ce q̄ttuor libris regnū sic. In p̄. n. libro habet qūo dauid
inūctus fuit. Vñ in p̄a dñica icipit itroitus. Dñe in mia
tua speraui. Et in rñsorio br̄. Et vnxit me vnctiōe mie sue
7 oleo exultatōis. Vñ seqt in itroitu. Exultauit cor meū
in salutari tuo: 7 ita oñdit se vnctū oleo letitie p miaz di.
In scdo libro habet qūo libatus fuit ab inimicis 7 vnce9
bis vt hr̄et latitudinē regni. Vñ in scda dñica incipit in
troitus. Factus est dñs protector meus 7 eduxit me in la
titudinē vt late regnarē. In tertio habet qūo mortuus
fuit. Vñ i tertia dñica vtitur ecclia voce decentiū dicēs.
respice i me 7 miserere mei 7 in p̄sa. In te dñe spaui. In q̄r
to libro br̄ de pphetis q illuminati sunt a deo vt viderēt
vētura: 7 iō i q̄rta dñica dr̄ i introitu. Dñs illuminatio
mea. ¶ De q̄nta dñica post penth. Rubrica.

Quinta cā qua defendim9 7 obtinem9 regnū
nr̄m est pax cū inimicis ecclie: 7 patiētia in
aduersis: ad quā inuitat nos btūs Pe. i epl'a
hui9 q̄nte dñice. Oēs vnanimes. i. pe. 3. c. di
cens 7 nō reddētes malū p malo 7c. Vñ in
euāgelio br̄ de rethe bti petri. Sz multi sunt q rūpunt re
the bti petri. i. ocordiā 7 vnitatē frnam: 7 iō in psona tol
lerātiū incipit introit9. Exaudi dñe vocē meā qua clamo
ad te 7c. versus est. Dñs illuminatio mea 7c. Illumina
tus. n. a deo saluat ab hostib9 qr sperat in eo. Pro p̄di
cta aūt pace cū inimicis ecclie ipetrāda orat ecclia in col
lecta dicēs. Da nob q̄sum9 dñe vt 7 mūdi cursus 7c. In
aliqbus tñ eccl'ijs dr̄. Deus qui diligentib9 te 7c. ¶ Seq
tur euāgeliū Luce. 5. c. Dū plurime turbe irruerent in ie
sum 7c. vbi seqt. Preceptor p totā nocte laborātes nihil
cepim9. Tales q laborāt in nocte 7 nihil capiūt: sūt q pro
terrenis p̄dicāt. seqt. In p̄bo tuo aūt laxabo rethe: h̄ fa
cit q hz sciētiā 7 vitā: istis. n. ocludit multitudinē pisciū
copiosaz. vñ in principio tot capti sunt boni 7 mali q re
the rumpit: p qd significat q ecclie vnitas i hac vita rū
pit a qbusdā: sed post resurrectionē capti sūt multi: 7
tñ nō est scissaz rethe p qd significant boni q nō scindūt
vnitatē ecclie. Et iō i offertorio dicit ecclia se laudare deū
q quantū ad bonos filios dedit eis itellectū vt nō rūpāt
rethe. i. vnitatē ecclie. Bñdicā dñm q mihi tribuit intelle
ctū. In postcōione p̄o dicit ecclia se opare vnitatē 7 hāc
petere a dño, inqt. Petii a dño: lz. n. plura petat q̄ttidie
tñ dr̄ vnū petere: qr ad vnū finē. i. ad habēdū a deo oia pe
tēda petit 7 h̄ est qd ibi seqt. Hāc reqrā vt ihabitē in
domo dñi oib9 dieb9 vite mee. hoc iō dicit qr tunc legit.
Paralipomenon. i. p̄ba dierz q hz eandē materiā cum li
bro regū: 7 significat q qui in dieb9 suis bñ reperit se ha
bebit dies eternitatis. Et attende q hoc officiū cātat cir
ca festū beati Jacobi qui sicut dicit i euāgelio: relictis re
tibus secutus est dñm: 7 factus est piscator hoiuz. i. sup
plantator re 7 nomine viciorum.
¶ De sexta dñica post penth. Rubrica.

Quia p̄o nō valent oia predicta nisi fiat etiaz
plena istitia fidei 7 i nouitate vite: iō in hac
sexta dñica legit secūdus liber palipomenō
vbi habet q cōfortauit dñs salomonē: p qd
significatur q dñs spūaliter suos confortat
dādo eis fortitudinē: iō dr̄ in offō h9 dñice. Dñs fortitu
do plebis sue 7 protector 7c. versus est. Ad te dñe leuaui
aiam meā: qr ab ipso est ois fortitudo: 7 tūc bñ regim9 re
gnū nr̄m qd maxie fit si rēdat hō ad pmissiones dei. vñ
dr̄ in oōne. De9 q diligētib9 te bona inuisibilia p̄parasti
7c. In epl'a aūt. Quicūq baptizati sum9 7c. ad Ro. 6. c.
hortat nos paulus vt in nouitate vite ambulemus aliter
eni nihil valent alia. 7 vt hoc possimus orat ecclesia in rñ
sorio. Cōuertere dñe aliquātulū 7c. Ille vero q ambulat
in nouitate vite preparat se ad laudandū deū in p̄senti:
7 in futuro. vñ seqt all'a. Te decet hymnus deus in sy
on. Ad hanc orōnē vel pfectionē hortamur in euangelio
Matth. 5. c. Nisi abūdauerit iusticia vr̄a 7c. Et sequitur
ibi. Si offers munus tuū añ altare 7c. Et qr nō pōt hō h̄
facere sine auxilio dei: iō orat in offertorio. Perfice gres
sus meos in semitis tuis 7c. Et quia talis pōt offerre: iō
sequit in postcōione. Tollite hostias 7c.
¶ De septima dñica post penth. Rubrica.

Sequit septima dñica i q legunt libri. Salo
monis. vt pabole 7c. Cātica libri sapie quez
philo cōposuit. 7 ecclesiasticus quē Ihs fili
us sirach edidit 7 tñ salomoni attribuit. Hi
libri q sūt d opib9 sapie salomonis legunt a
kalēdis augusti vsq ad kalēdas septēbris qr mensis iste
calidus ē 7 estū significat viciorz in q nos oz sapienter re
geri: sicut in medio nationis praue 7 puerse: vel qr mensis
iste. s. augustus sextus est. vñ sextilis añ augustū cesarem
vocabat. 7 verus noster salomō in sexta etate venit qui fe
cit vtraq vnū: q fuit dei p̄bus 7 dei sapia: q docuit nos sa
pienter viuere 7 docere. Hic est xp̄s rex regū: q septē pani
bus 7 paucis piscib9 vt legit in euāgelio hodierno: satia
uit eos qui de longe venerant: 7 cū triduo sustinuerant.
¶ Rursus i hac dñica icipit ecclia parabolas salo. Post
festū eni trinitatis legit liber regū. qm̄ homo qñ trinita
tis similitudinē hz fit rex 7 sacerdos. vñ pponant ei exē
pla de regib9 7 sacerdotib9: sic sub p̄ma dñica dctm ē. Po
stea p̄o sequūtur libri doctrinales. pponūtur eni exēpla
doctrinis. qr plus mouēt fcā q dicta. ac. i. Cepit ihs face
re 7 docere: 7 sic ordinant libri ad se inuicē vt p̄cedant li
bri exēplares regū 7 paralipomenon: 7 sequunt libri do
ctrinales salomonis: q doctrina ē refectio spūalis de quo
habet i euāgelio hui9. 7. dñice. de h̄ dicet sub dñica. 11. 7
12. Et qr huic doctrine bonis opib9 rñdere debem9 inci
pit introitus. Oēs gētes plaudite manib9. Et btūs Pau.
lus hortat nos in epl'a ad Ro. 6. c. vt rñdeam9 illi doctrine ser
uiendo deo dicēs. Humanū dico pp̄ter infirmitatē car
nis vestre: vñ in qbusdā eccl'ijs sequit rñsoriū. Beata
gens cuius est dñs deus eoz. i. q deū hz p dño ei soli ser
uiendo: 7 sequit versus. Verbo dñi. i. doctrina dñi celi
firmati sunt. i. maiores sicut apl'i 7 alij sci. Sequit in qui
busdā eccl'ijs all'a. Attēdite popule meus legē meā. lex. a.
illa refectio. illa aūt refectio oñdit i euāgelio Mar. 8. Cū

turba

turba plima &c. & est notādū q ibi dr q qdā de lōge venerūt. s. illi qui de pctis enormib⁹ redierūt & penituerūt: qeni in pctō mortali est nō hz qd mâducet. Erāt āt quattuor milia scilicet habentes quattuor cardinales virtutes & comederunt & saturati sunt quia lex domini satiat: & remanserunt septē sporte scilicet predicatores habentes septem dona spūs sci. & reficientes alios. in alijs vo eccl'ns legit euāgeliū. Attendite a falsis pphetis: qr vo bñs doctrinā videt in quāto piculo sit cōstitutus. videret n se esse in fornace babylonis in offertorio. Sicut holocaustū &c. Danielis. 3. c. petit se. liberari & vnit vocē triū puerorū. In postcōione vo. Inclina aurē tuā &c. petit liberationē accelerari. ¶ De octaua dñica post pentb. Rubrica.

Sequit octaua dñica in q docet nos ecclia vitare oēm vanitatē. Hic. n. dz esse effect⁹ doctrine in nobis qr in doctria docet nos fieri spūales: & remoueri a corpalibus desiderijs ad silitudinē beate vginis cui⁹ festū instat. Vñ introitus icipit. Suscepim⁹ de⁹ miaz tuā. i. filiū tuū. Ihm xpm nobis ex mia datū in medio templi tui. i. in cōi ecclia tua: fm nomē tuū deus. Deus. n. vbiq noiat. sic & laus tua in fines terre. i. vbiq. Tēplū etiā est btā vgo: in qua vere suscepim⁹ dei miaz. Vñ circa ei⁹ festū rōnabilr pñs cantamus officiū cū sit tēplū dñi & sacrariū spūs sci. Sequit epla ad Ro. 8. debitores carni nō sumus: vt fm carnē viuamus &c. in q docemur ɔculcare oēm carnalitatē: & ad oñdendū q hoc possum⁹: sequit. Nō eni accepistis spūm seruitutis iterū in timore: sed accepistis spūm adoptiōis filiorū: quo gustato desipit ois caro. Sed qr nō pñt hec fieri nisi dñs protegat iō orat i graduali. Esto mihi i deū protectorē. ¶ Rursus qr nō pōt hēre hec oia nisi qui gaudet i dño: iō sequit alla. Exultate deo adiutori nro. gaudiū. n. spūale excludit oēm carnalitatē. Quia vo quidaz sūt vita casti & hūiles sed ficte: ab his docet caueri in euāgelio Mat. 7. c. Attēdite a falsis pphetis q ptendūt castitatē & sunt luxuriosi. Vel pp humanā laudē sunt casti sicut fatue virgines: quibus dr. Amen dico vobis nescio vos. Sed dñs vere humiles saluat. Vñ sequitur offer. Populū humilē saluū facies dñe & oculos supboz humiliabis. Quia vo p delicias spūales ois ɔculcam⁹: iō dicit i postcōione. Gustate & videte qm suauis est dñs.

¶ De dñica 9. post pentbe. Rubrica.

Postmoduz sequit nona dñica in q legit li. sapie. Sapis aūt est cogitare de celestibus & leuare cor ad illa. Vñ monet nos ad h maxime pp festū assūptiōis beate vginis qd instat qñ. s. assumpta ē i celū. Et qr hō se sup se leuare non pōt: nisi cū dñs trahat: iō dr in introitu. Ecce deus adiuuat me & dñs susceptor est aie mee. i. sursuz captor. sicut. n. itur ad celestia nō passibus corpis sed assimilatione mētis ad deū in q vitant oia mala. de qbus sequit in epla. i. ad Corin. 10. c. Nō simus ɔcupiscētes malorū &c. Postea sequit ibi. Fidelis de⁹ q nō patiet vos tētari sup id qd potestis sed faciet cū tētatione pventuz: vt possitis sustinere. pus tñ timorē icutit dicēdo. Stare q se putat videat ne cadat. In graduali vo q sursuz rapitur reddat gras deo dicēs. Dñe dñs nr q admi. est no. tu. in vniuersa terra. Qm eleuata ē magnificētia tua sup celos nō tm in xpo & beata vgine. i. sup celos māles. & spirituales verū etiaz in sanctis super celos materiales. In euāgelio Luc. 16. monet vt si nō possumus p nos volare ad celū faciam⁹ nobis amicos de māmona iniqtatis. i. de diuitijs iniqr possessis dicēs. Hō qdā hēbat villicū &c. Hō iste sciuit sic p prudētiā carnis disponere q amot⁹ a villicatione fuit recept⁹ in domib⁹ dñi: & h p iniqtatē fraudis. Sic ḡ ille laudat q p iniqtatē fraudis sciuit sibi i futurū pvidere: multomagis laudabit dñs eos qui dant elemosynas: qd ē prudētia spūs: de quo dicit aplus. Est vita & per qua hō sibi pvideri futuro. Postea sequr: qr filij huius seculi prudētiores sūt filijs lucis in gnātione sua. i. i his q ptinēt ad gnātionē suā. i. circa tēporalia. Et ego dico vobis facite vobis amicos de māmona iniqtatis: vt cū defeceritis. s. moriēdo. recipiāt vos in eterna tabernacula q sūt sua. Vñ beati pauperes spū: qm ipsoz est regnū celorū. Et qr nō tm p elemosynas sed ēt per orōnes volamus ad celestia: iō est alleluia. Dñe deus salutis mee in die clamaui & nocte corā te. Quia vero hec tabernacula per opa iustitie habētur: sequr offertoriū. Iustitie dñi recte letificātes corda &c. Quo aūt ordine hec fiāt ostēditur in postcōione. Primū qrite regnū dei. Matthei. 6. capitulo.

¶ De decima dominica post pentb. Rubrica.

T Dñica decima legit ecclesiasticus qui incipit. Ois sapiētia a dño deo est: vbi oñdit q nō soluz sapiētia sed ēt oia bona sunt a deo, & iō ab eo solūmodo sūt petēda: & ad eū del em⁹ clamare: & iō icipit introitus. Dū clamarem ad dñm exaudiuit vocē meā. Et qr debem⁹ ipsum solum orare: sequr versus. Exaudi deus orōnē meaz. Et orō in qbusdā ecclesijs. Pateāt aures misericordie tue dñe pcibus supplicātiū. In qua collecta pz qs rogās dignus sit exaudiri: vñ sequr: & vt petētibus desiderata ɔcedas: fac eos q tibi sūt placita postulare. Et ostēdit in epla. Scitis qm &c. pma ad Corin. 12. c. q oia bona sūt a deo: & ideo ei sūt exhibēde graz actiōes. Vñ enumeratis oibus donis dicit. Hec āt oia opatur vn⁹ atq idē spūs diuidēs singulis put vult. Sed qr bonū cito amittitur qd nō a largiēte custodit sicut dicit Greg. iō sequr rñsoriū. Custodi me dñe vt pupillā oculi. Itē qr ad illū ɔfugere debemus a q oia bona hēmus: sequr alleluia. Dñe refugiuz factus es nobis. In alijs ecclesijs dr alla. Te decet. Euāgeliū vero qd in qbusdā ecclesijs. Cū appropinquaret dñs hierosolimā. Luc. 19. c. est de symoniacis qui iniuriātur spūi sancto. s. in h q vēdūt ea que ipse dat gratis vel ad volūtatē suā tribuūt: ac si ab illis cēnt illa bona & nō a spū sancto. Et nota q h euāgeliū i quo hierusalē destructio pdicat in augusto legit: qr prius a nabuchodonosor: postmodū a romanis i h mēse destructa fuisse iuenit. In alijs ecclesijs legit. dixit iesus ad quosdā: sequr & offertoriū. Ad te domine leuaui aiam meā: qsi diceret nō ad symoniacos nō ad plāos prauos vel ad quosdā fatuos & simulatos religiosos q faciūt se a simplicibus adorari: sed a te a quo oia bona sunt. Et qr tūc acceptat deus oia opa nra qn speramus in ipso deo: ideo sequr postcōio. Acceptabis &c.

¶ De vndecima dñica post pentb. Rabrica.

V Ndecima dñica incipit ecclesia legere Job q silr est liber exēplaris: sed est exēplū pfectionis. i. perfecte sapie q nō habet nisi p pdictā refectionē doctrine spūalis. Nā refectio facit spūalr fortes: & iō post libros Salomonis legit liber Job. In ordine āt biblie oēs exēplares. s. ruth. Job thobias: iudith: & hester pcedunt libros doctrinales Salomonis: pp pdictā rōnē. de quo ēt dicet sub dñica de elemosyna. Et qr vnanimitas facit fortes: & patiētes: sicut fuit Job. & ɔcordes sicut fuerūt filij Job q faciebāt ɔuiuia p domos vnusquisq in die suo: iō icipit introitus. deus in loco scō suo. i. in humilib⁹. Isaias super quē requiescet spūs meus nisi sup hūilē & quietuz & tremētē fmones meos: & si deus est cū eis nullus pōt eis pualere. Deus. n. habitare facit vni⁹ moris in domo. i. cōcordes & vnanimes q̄les fuerūt filij Job qui dabāt sibi inuicē comedere: vñ versus est. Exurgat de⁹ & dissipētur inimici ei⁹ qr fortitudo nra nihil valet nisi dñs nobiscū cooperet imo pncipaliter operet. In epla. Notū vobis facio euāgeliū que est. i. Corin. xv. ostēdit btūs Paulus humilitatē: va

de sequitur ibi. Qui nõ sum dignus vocari aplus: ꝛ pro pter hãc humilitatẽ raptus fuit vsq ad tertiũ celum. In responsoriũ quoq sequitur vox humiliũ. In deo sperauit cor meum ꝛ adiutus sum: ꝛ in versu. Ad te domine leuaui animã meã: ꝛ qꝛ ex tali spe sequit exultatio. iõ in quibusdã ecclesijs est all'a. Uenite exultemus dño. Euãgeliũ vero est de humilitate ꝛ eius effectu. Duo hoies ascẽdebãt ꝛc. Luc. 18. c. vñ sequit. Phariseus dicebat. Dñe nõ suz sicut ceteri hoiuz ꝛc. ecce supbia: sequit. Publicanus dicebat. Deus ꝓpicius esto mihi peccatori: ecce humilitas ꝛ ideo abijt iustificat' in domũ suã ab illo: qꝛ vero humilitatẽ sequit exaltatio: q. n. se humiliat exaltabitur: iõ sequit offer. Exaltabo te dñe: qm̃ suscepisti me. i. sursum cepisti. q. d. exaltabo te qm̃ exaltasti me. postcõi. Honora dominũ de tua substãtia ꝛc. puer. 3. c. hoc ad l'ram facit hũilis. dat. n. libenter paupibus: ꝛ hoc est honorare dñm: qꝛ ipse precepit vt detur pauperibus: vel honora dñm ꝛc. i. ois bona tua deo attribue: ꝛ hoc est ꝓpriũ humiliuz. Hec postcõio ꝯgrue hoc tẽpore canit qñ frugibus horrea ꝛ vino cellaria plene redundãt: qbus deuote dña honoratur.

¶ De. 12. dñica post penthe. Rubrica.

Duodecima dñica est de orone ꝛ qñ exprimitur Job orãs ꝛ sedẽs in sterqlinio cõquerẽdo de falsis amicis: legit. n. Job in duab' dñicis. Job qdẽ in sterquilinio moraliter est aia i mortali pcõ ꝛ fetido: in quo duz residet: non restat nisi orare deũ vt ipsaz ab eo eripiat: vñ icipit itroitus. De' in adiu. meũ intẽde. Dñe ad adiu. me festina. cõ. ꝛ ꝛc. q̃ que. aiam meã: in offertorio aũt oñdit efficatia orõnis: ꝛ totũ offer. est oro moysi supra de exo. qñ rogauit pro filijs isrl' qui fecerũt sibi vitulũ ꝯflatilẽ: ꝛ incipit. Precatus ẽ moyses i ꝯspectu dñi dei sui ꝛc. q moyses seipm exposuit pro salute ppli dicẽs dño. Aut dimitte eis hãc noxam aut dele me ꝛc 45. di. disciplina: ꝛ reducit ad memoriã merita patrũ. Memẽto inqꝫ Abrahã Isaac ꝛ Jacob ꝛc. ꝛ placat' fact' est dñs de malignitate quã dixit facere pplo suo: ꝛ ex h̃ ꝓbatur q scõrũ merita nobis ꝓsũt. Et nota q i hoc offertorio fit ꝟboꝝ geminatio: de quo dcm̃ ẽ sub scõa dñica post epiphaniã: in epl'a. Fiduciaz talẽ habem' p xp̃m ad deũ. 2. ad cor. 3. c. oñdit aplus q oro sua ꝛ alioꝝ bonoꝝ ꝓlatoꝝ noui te. maiorẽ hꝫ efficatiã q̃ habuit in veteri testõ. q ẽt moyses orauit cũ fiducia ꝯfisus de meritis patrũ: sed ne videat hoc ex arrogãtia facere subdit. Nõ q sufficiẽtes simus cogitare aliqd a nobis q̃si ex nobis sed sufficiẽtia nr̃a ex deo est cui' ministri sumus. In euãgeliũ ꝟo oñdit q multũ valet oro ꝓlatoꝝ qd legit in qbusdã ecclesijs. Dũ transiret iesus p medios fines decapoleos: adducũt ei absurdũ ꝛ mutũ: ꝛ sanauit eum dñs. Multi sunt surdi q nolũt audire verbũ dei: ꝛ multi muti qui nolũt loq ꝛ possunt: sꝫ hos debẽt ꝓlati p ꝓdicationẽ adducere ad dñm ꝛ in ꝯfessiõe ꝛ orone saluabit eos: vñ in psona surdi ꝛ muti cãtatur in graduali. Bñdicã dñm in oi tpe: ꝟsus est. In dño laudabit aia mea. in all'a ꝟo monet ad hãc laudẽ. Uenite exultemus dño ꝛc. de offertorio supra dcm̃ est: postcõio ꝟo est. De fructu opeꝝ tuoꝝ satiabit terra. i. ꝓdicatores quos dñs replet prius bonis ꝛ ipi repleti alios replẽt. In aliq̃ ꝟo ecclesijs dicit euãgeliuz. Exiẽs iesus de finib' tyri: qd est Marci. 7. Nõt aũt dicit sm̃ Sicardũ epm cremoñ. in mitrali: q salomõe mortuo regnũ diuidit. ꝛ iõ mensis septẽbris historia bipartitur. Prima ps i vna historia ꝯsolidat. alia variat: qꝛ regnũ iuda in dauid familia stabilit: sed regnũ isrl' a pluribus occupatur. Vñ ꝛ historia de his iustis q gẽtib' intermixti fuerãt ꝯpilat: vt de iob thobia iudith ꝛ hester cũ in pma septẽbris hebdomada legat Job quẽ ipse scripsit cũ rñsorio. Si bona. in scõa liber thobie: quẽ ipse cõposuit: in tertia iudith: quẽ achior edidit: in q̃rta hester quẽ mardocheus vel posti' esdra cõposuit: sed ꝛ liber esdre post hec opa recitat: ꝛ cũ his cãtat rñsorium. Peto. ꝛ adonai dñe ꝛc. His tpibus ꝓphetizauit helias qui gessit typũ xp̃i. Sic mortuo ꝯstantino ecclia separatur: vna pars est catholica: alia p multa scismata sepata: a qb' ecclia catholica multa aduersa p dño tollerauit: sicut illi quoꝝ opa hr̃e legũtur: Inter catholicos qdã sunt pfecti qdã ipfecti: pfecti sũt ꝓdicatores idonei: mistri ꝛ coopatores dei qd dr̃ i epl'a Fiduciã. Hi adducũt ipfectos ꝛ alienos surdos ꝛ mutos ad gl'iaz iesu xp̃i: sicut legit i euãge. Uox itaq pfectoꝝ est in introitu. De' in adiu. meũ itẽde q adiutoriuz dei iplorãt vt heretcis valeãt resistere: ꝛ eos ad dei gr̃am adducere. Aut est vox iperfectoꝝ ꝓficiẽtiuz: q vt ꝓficiãt dei iplorãt auxiliũ graduali. Bñdicã ꝛ in all'a. Dñe refugiũ vox sit qdẽ est pfectoꝝ gr̃as agentiũ de illis se a psecutiõe aliquantẽs rẽperãtib' ꝛ istis ꝓficiẽtib'. Et qꝛ moyses fuit vnus coꝝ q se obtulerũt ꝓ pplo subditoꝝ. iõ in offer. cãtat. precatus est moyses. Hi pfecti sũt illa terra q̃ satiata fructu opeꝝ dñi: donis. vꝫ. spũs sci ꝓducit fenũ iumentis. i. doctrinã hoib'. Vñ cõio est. De fructu ꝛc. Et attẽde q recte de iob ꝛ moyse sil' cantat: qm̃ ꝯtẽporanei reperiunt p quoꝝ exemplũ ad patientiã ꝛ mansuetudinem inuitamur.

¶ De. 13. dñica post penthe. Rubrica.

Dominica. 13. legit liber thobie: p quẽ figuratur gen' humanũ cecũ factũ p pcũz pmi parẽtis q nõ potuit sanari nisi amaritudie passionis: q p fel significata ẽ. xp̃s ꝟo p piscẽ qꝛ piscis assus ẽ xp̃s passus. Cecũ qdẽ erat genus humanũ: qꝛ habitãtib' in regione vmbre mortis lux orta ẽ eis. Petit g vt veniat dñs sic ꝓmisit. Dñica. n. ista est de ꝓmissiõib'. Vñ dic i introitu. Respice dñe in testm̃ tuũ: ꝛ i ꝓmissione tua: vt sic ꝓmisisti veniat filius tu'. ꝛ h̃ est qd seqt: ꝛ aias pauperũ tuoꝝ ne obliuiscaris in finẽ: ꝛ hoc est qd dixit thobias filio suo. Memento fili: qm̃ pauperẽ vitã gerimus. habebis multa bona si timueris deũ. Vñ seqt oro. O ipotẽs sempiterne de' de cui' munere venit ꝛc. ꝛ rogat vt possit currere ecclia ad veras ꝓmissiones. Epl'a. Abrahe facte sunt ꝓmissiões ꝛ semini eius ꝛc. Ad Gala. 3. c. vbi agit de ꝓmissionib'. ꝛ seqt. ibi. qd igit lex dic apl's. si nõ põt sanare gen' humanũ cecũ sic thobiã: ꝛ seqt rñsio. Lex qdẽ pp trãsgressores posita est sic dicit pedagogus: Seqt rñsoriũ. Respice dñe in testamẽtũ tuũ: vbi oñdit vehemẽs effect' orãnis. In all'a. Qm̃ de' magn' ꝛc. oñdit qs est q põt illuminare. In euang. oñdit q lex nõ põt sanare: ꝛ icipit in qbusdã eccl'ijs. Bti oculi q vidẽt q̃ vos videtis. multi ꝓphe ꝛ mlti reges ꝛc. Luce. 10. c. vbi hr̃ q sacerdos ꝛ leuita ptrãsierũt hoiem q icidit i latrões. sacerdos mõ ꝛ leuita veteria testa. sꝫ sol' samaritan'. s. xp̃s q est custos nr̃ ipꝫ sanauit. Et qꝛ lex nõ sanat: qm̃ neminé ad pfectõez ducit: sꝫ sol' de' in quo sperãdũ est: iõ seqt offer. In te dñe speraui. Quo ãt sanauit illũ cecũ pꝫ: qꝛ p panẽ angeloꝝ q fact' est lac hoium. i. p filiũ dei incarnatũ: ꝛ iõ sequit in postcõione. Panẽ angeloꝝ mãducauit hõ. Alie eccl'ie dicũt panẽ de celo ꝛc. sapi. 16. c.

¶ De. 14. dñica post penthe. Rubrica.

Dominica. 14. legit liber iudith. ꝛ cãtat qñ victoria data est i manu femine. ꝛ monet nos ecclia ad scimoniã siue ad ꝯtinentiã exẽplo iudith. sic eniz iter fecit Olofernẽ q iterfecit eneruãs vitulũ saginatũ: sic monet ecclia vt iterficiam' Olofernẽ. i. dyabolũ q enertat ꝛ interficit lasciuos mũdi: qd fit p sanctimoniã: abscindendo ei caput nã caput dyaboli est luxuria: quia pmo de ea icipit hoies temptare: ꝛ iõ dñs dicit in Lu. Sint lu. ve. pre. hoc est. precingatis vos ꝯ pmuz vitiũ. Exo. 12. In comestione agni renes vr̃os accingetis. Aliotn̄ mõ superbia est initiũ ois pcti. Quia ꝟo fragiles sumus ꝛ effeminati. vñ interficere nõ possumus

nō possum⁹ Olofernē nisi adiutorio dei:iō dicit i itroitu. Protector noster aspice de⁹ ⁊ respice i faciē xpi tui. Seqꝛ i qbusdā ecclijs epla ad Gal.5.c. Spū ābulate ⁊ desideria carnis nō pficietis. caro.n.cōcupiscit aduersus spm ⁊ sps aduersus carnē:⁊ seqꝛ mā ifesta āt sūt opa carnis ⁊ noiat ea. Itē alibi dic. Si cōtēditis nōne carnales estis? h dic qꝛ cōtēdim⁹ de carnalib⁹:⁊ p⁹. fruct⁹ āt spūs sci sūt lōganimitas pax patiētia ⁊c. Deuicere igiꝛ Olofernē in nob est facere ista duo. Per hoc quoq͂ vitiis iter hēim⁹ in nob q̄ gustam⁹ spūm scm quo gustato desipit ois caro. Sed qꝛ nō pōt sanari in nobis carnalitas nisi a dño:qꝛ est sic lepra. iō in qbusdā ecclijs seqꝛ euāgeliū. Dū iret Jesus. Luc.17.c. de leprosis q venerūt ad dñz. ⁊ dixit eis. Ite ⁊ ostēdite vos sacerdotib⁹. ipsis tñ pus sanatis:p qd significaꝛ q pus peccator a dño sanaꝛ ⁊ postea iniūgiꝛ ei pnia a sacdote ⁊ absoluiꝛ qd significatū ē p h q discipuli dñi institas lazari soluerūt:⁊ tñ pus ipse erat resuscitat⁹ a dño. Rediit aūt vnus adeū flexis genib⁹ gr̄as agēs p qd significaꝛ q vnitas ecclie reddit gr̄as deo. vñ vn⁹ sanabaꝛ i piscina. Jo.4. ⁊ iō in rñsorio in gr̄az actōes dicit ecclia Bonū est cōfiteri dño. ⁊ ē t in alla qd ē in qbusdā ecclijs. Cōfitemini dño:⁊ inuocate nomē ei⁹. ⁊ qꝛ h nō sufficit nisi ⁊ dñs nos custodiat:iō seqꝛ in offer. Immittit angel⁹ dñi i circuitu timētiū eū:qꝛ custodit nos dñs p angelos. seqtur. Gustate ⁊ videte:qd āt gustare debem⁹ ostēdiꝛ i postcōione. s. panē q saginat aīaz nō corp⁹ vñ ē offer. in qbusdā ecclijs. Panis quē ego dedero caro mea est p mundi vita.

¶ De.15.dñica post penth. Rubrica.

Dominica.15.hz eādē intentōez cū pcedēti:⁊ iō in qbusdā ecclijs i his duabus dñicis legitur liber iudith. ⁊ itroit⁹ est. Inclina aurē tuā dñe. vsus ē. Letifica aiaz serui tui:qm ad te dñe leuaui aiaz meā qsi dicat nō ad carnalia desideria. In epla que est ad Gala.6.ca. monet nos vt nō simus vitulus saginatus:sed simus spirituales. vnde dicit ibi paulus. Si spū viuim⁹ spū ⁊ ambulemus:qꝛ q seminat in spū de spū metet vitā eternā:q aūt in carne d carne metet corruptionē. seqꝛ rñsoriū. Bonū est cōfidere in dño q̄ cōfidere in hoīe. q dat victoriā in manu femine:qm facit hoīem vincere carnē:⁊ qꝛ h facit q pparat cor suū ad seruiēdū deo:seqꝛ alla. Paratū cor meū deus ⁊c. in euāg. Nemo pōt duob⁹ dñis seruire:qd est. Mat.6.c. docemur ne seruiam⁹ vētri:⁊ post. Nolite solliciti eē dicētes:qd mādūcabim⁹ aut qd bibem⁹ ⁊c. sz pmū q̄rite regnū dei ⁊c. Nolite solliciti esse. s. sollicitudine suffocationis. sollicitudine aūt puidētie solliciti esse debemus. In offertorio aūt monemur vt seruiam⁹ dño nō ventri. Expectās expectaui dñz vt respiceret me. Quis aūt sit iste cibus q aīa dz refici ostēdiꝛ in postcōione q est in qbusdā ecclijs. Qui mādūcat meā carnē. s. p fidē. nā vt dic Aug. Crede ⁊ mādūcasti ⁊c. Queriꝛ aūt q̄re ecclia post libros Salo. legat librū Job ⁊ postea libꝛ tobie ⁊ iudith cū alio mō ordinenꝛ in biblia. sicut eni dcm̄ est sub septia dñica pcedunt libri exemplares:⁊ postea doctrinales:qꝛ magis mouēt facta q̄ dicta:⁊ ad vltimū ponūꝛ libri machabeorum q sunt libri exemplares: Ad qd dr̄ q per doctrinā puenit ad pfectōez patiētie: q magis fuit Job. vñ postea seqtur Thobias qꝛ magnū ēt patiētie signū fuit i thobia q misit multa ⁊ filiū ad tps ⁊ oculos: q maxime ab hoīe diligunꝛ ex eo q oculi sūt pncipiū cognitiōis ad quā natura est hō:⁊ qꝛ ēt plus valet exēplū femine ⁊ magis erubescentiā incutit:iō liber iudith in quo hr̄ de victoria i manu femine post predictos ab ecclia ordinatur. vltiō vero liber machabeo᷑ legiꝛ:qꝛ ibi hr̄ exēpliū d cōfirmatōe iustitie. Machabei.n. passi sūt martyrium p lege defendēda ⁊ custodienda ab anthiocho fidei inimico.

¶ De dñica.16.post penth. Rubrica.

Decimasexta dñica legit ⁊ cātat ecclia de machabe. vt dicꝛ i sc.ri. q multa passi sūt ab āthioco ⁊ septē pplis: ⁊ ibi hr̄ q tēplū qd pollutū fuerat ab illis pplis ab istis machabeis purificatū fuit:⁊ p h significaꝛ q aīa q̄ tēplū dei ē polluta a septē capitalib⁹ vitijs nō pōt mūdari nisi purificeꝛ a pcō:qd ē eā resuscitari de morte pcti. vñ hr̄ in euāg. d resurrectōe filij vidue:⁊ iō icipit. itroit⁹. Miserere mei dñe. s. vt resuscites me. v̄sus ē. Inclina dñe aurē ⁊c. In epla aūt aplus iuitat nos ad patiētiā dicēs. Obsecro vos ne deficiat i tribulatōib⁹ ⁊c. q est ad ephe.3.c. sic eni vincunꝛ inimici machabeis. i. a scis. seqꝛ gradeale. Timebūt gētes:qꝛ sic postq̄ illi vicerūt inimicos suos ⁊ mūdauerūt tēplū ⁊ reedificauerūt timuerūt gētes i circuitu sic ⁊ postq̄ hō vicerit dyabolū ⁊ mūdauerit se p cōfessionē ⁊ reedificauerit tēplū dei in se timēt demones. vñ seqꝛ v̄sus. Qm̄ edificauit dñs syō:sz qꝛ nō pōt fieri nisi a dño q hō liberet a vitijs nō seqꝛ alla. Redēptōez misit ⁊c. Euāg. ē i qbusdā ecclijs. Ibat ihs i ciuitatē ⁊c. Lu.7.c. ⁊ p⁹. Accessit ihs ⁊ tetigit loculū:⁊ dixit. Adolescēs tibi dico surge ⁊ surrexit:⁊ dedit illū mr̄i sue. Nēpe tāgit dñs loculū vbi erat mortu⁹ qn̄ ifirmitate vl' aliq flagello tāgit corp⁹ hoīs in q iacet mortu⁹ spūs hoīs. i. aīa ⁊ sic excitaꝛ a sōno mortē. vñ eccci.21. Infirmitas grauis sobriā reddit aīaz Seqꝛ offer. qsi i voce machabeo᷑. Dñe i auxiliū meū respice. seqꝛ postcōio. Dñe mēorabor iustitie tue soli⁹: iustitie in q̄z qꝛ ois q venit ad te ñ eijciꝛ foras. Pōt ⁊ alr dici q iosue defūcto hiersm destruiꝛ. ppl's captiuaꝛ ⁊ pmiꝛ nō i h mēse octobri machabeo᷑ historia legiꝛ ⁊ cātaꝛ. Adaperiqꝛ ⁊c. qꝛ a suis aduersarijs admodū pmebāꝛ:q̄rū primā grē symon pōtifex edidit:aliā fili⁹ ei⁹ Jo. posteriorez qdā iude⁹ agrestis sed erudit⁹. hi captiui militantē dcā gnāt ecclia zi q sūt duces ⁊ satellites:doctores ⁊ discipuli pfecti ⁊ ipfecti. Doctores vidua significat euāgelica q vidua ē:qꝛ militās cū spōso triūphanti nō ē:cui⁹ fili⁹ moriꝛ cū discipuli p q̄uis crie ab ecclie corpe separanꝛ. resuscitāꝛ cū illis gr̄a infūdiꝛ. Hec igiꝛ orat i euāg. p filij resurrectione. i gr̄e infusione. ⁊ hortaꝛ i epla ne deficiat in tribulatōib⁹:⁊ h⁹ rei gr̄a flectit genua sua. hic eadē orat in introitu. Miserere:⁊ i offertorio. Dñe. gradeale. Respice id qd dr̄ in euāg. Accepit āt oēs timor. Postcōio. Dñe memorabor. gr̄az ē actio. Vel hic mensis octobris vt qdā aiūt designat octauā. sic ē iudei finitis plijs ⁊ templo restaurato i hymnis ⁊ cōfessiōib⁹ dño bñdicebāt sic in octaua magne festiuitatis sancti festiuius exultabunt.

¶ De dominica.17.post penth. Rubrica.

In dñica.17. agiꝛ de nuptijs eternis:qꝛ cōsideratōe nuptia᷑ illa᷑ libēter patimur tribulationes:sic ⁊ machabei fecerūt. Sūt aūt q̄tuor dñice in qb⁹ agit ecclia de machabeis. cōsideratio eni illa tribulatōes leues fac ⁊ pp illas nuptias pena quelibz leuiter sustineꝛ. De his nuptijs dr̄ in euāgelio qd in hac die i qbusdā ecclijs legiꝛ. Cū inuitatus fueris ad nuptias recūbe i nouissimo loco ⁊c. Oēs inuitati sumus ad nuptias eternas:⁊ si i nouissimo loco nos ponimus hic:vt simus humiles:exultabimur i paradiso ⁊ ecōtra. vnde stati subiungiꝛ. Ego āt dico vobis qꝛ ois qui se exaltat humiliabiꝛ ⁊c. Unde incipit introitus. Justus es dñe. s. in hoc iudicio. ⁊ rectū iudiciū tuū. Huic.n. iudicio cōcordat ecclia seu cōsentit quo deus exaltat humiles ⁊ supbos deprimit dicēs. Justus es dñe ⁊c. In epistola. Obsecro vos:que ē ad ephe.4.c. inuitat nos ad humilitatē:vt dicaꝛ nob. Amice ascēde superius. vbi dr̄. vt digne. s. i humilitate ambuletis. vocatōe qua vocati estis. s. ad nuptias:hoc eni est nouissimū locū tenere. Ad h idem monet in graduali. Btā gens cuius est dñs deus eo᷑ ⁊c. supbi faciūt se dños. humiliū aūt de⁹ est dñs:vñ versus est.

Uerbo dñi celi.i.humiles firmati.i.sanctificati sūt. De bemus ergo esse humiles:qꝛ nihil habem⁹ nisi a deo:ꝛ iō seqꝛ i qbusdā eccl'ijs. All'a. Qui timēt deū sperēt i eū.q.d.nō insse. Postea sequit̄ euāgeliū de nuptijs sicut dctū est. In alijs ṽo eccl'ijs legit̄. Cū intraret Jesus in domū Luc.14.c. Notādū aūt q̄ anteq̄ in ipso euangelio dicat̄ de nuptijs:habet̄ q̄ño sanauit hydropicū:p quē itelligit̄ oīs amator mūdi prius eni oꝫ q̄ sitis mūdi sanet̄:qꝛ qui biberit ex aqua sitiet iterū. Jo.4. q̄diu eni hō erit hydropicus:in illis nuptijs non poterit satiari. In offertorio sit initamur ad humilitatē. Uñ ibi habet̄ oīo Danielis Oraui ad deū meū ꝛc. Danie.9.c. Et ꝓpter hāc humilitatē meruit audire archāgelū q certificauit eū de incarnatione xp̄i. Satis aūt ꝯgrue fit ibi mētio d' angelis. qm̄ hoc officiū circa dedicatōem bti michaelis cantat̄. In postcōione habet̄ de humilib⁹ ꝛ superbis. Uouete ꝛ reddite dño deo vestro oēs q in circuitu eius offertis munera.i.hūiles q attribuūt oīa bōa deo terribili ꝛ ei q aufert spūm ꝑncipiū.i.supbiā eoꝝ ecce qꝛ superbos humiliat.

¶ De quarta feria q̄tuor tēpoꝝ septēbris. Rubrica.

In quarta feria legit̄ euāgeliū. Rñdēs vn⁹ de turba. Mat.9.c. d' surdo ꝛ muto quē apl'i curare nō potuerāt eo q̄ illō gen⁹ demonij nō eycit̄ nisi in oīone ꝛ ieiunio:qđ bene huic die ꝯuenit. hodie nāq̄ ieiuniū est q̄tuor tēporū. Jō nāq̄ due lectōes legunt̄ vt ordinādi in duob⁹ preceptis charitatis:vel duabus legib⁹ instruant̄. Primā calcatore vue.s. Ecce dies. Amos i fine.tpi ꝯuenit. Scđa vꝫ. Cōgregat⁹. Neemie.8.c. ꝯgruit ordinādis. qb⁹ dr̄ in itroitu. Exultate deo:q ꝑmeditari ꝓmittūt i offer. Meditabor. Cōio ē. Comedite pinguia:ꝛ sumit̄ de lectōe scđa.

¶ De sexta feria q̄tuor tēpoꝝ septēbris. Rubrica.

Ferie sexte officiū pniaꝫ exꝑmit ordinādoꝝ. Uñ in euāgelio. Factū est.peccata paralitico dimittūt̄:ꝛ in lectōe. Cōuertere. O see vl. ca. ad ꝯuersatōem instruunt̄:ꝛ in introitu. Letet̄.ad querēdū dñꝫ imitant̄. Graduale ꝛ postcōio.sunt oīones electoꝝ. Offerenda cōsolatio eorūdem. In alijs tamē ecclesijs dicitur euangelium. Rogabat Jesum. Luce.7.capitulo.

¶ De sabbato quatuor tēpoꝝ septēbris. Rubrica.

Sabbati quoq̄ officiū ad doctrinā ipsoꝝ ordinādoꝝ sit:ne sint steriles vt fici arbor infructuosa:de q̄ loqt̄ euāgeliū. Arborē fici ꝛc. Luc.4.c.ne vita illoꝝ sit terrenis iplicata sicut mulier icuruata. In ep'la ṽo. Tabernaculū factū est ꝛc.que est ad Hebre.9.c. vbi de primo ꝛ secundo agitur tabernaculo:monētur vt sic seruiant in tabernaculis eccl'ie militātis:vt dño ꝑsentent̄ in tabnaculo triūphantis. In lectōib⁹ ṽo q̄re hoc septēbris ieiuniū indicit̄ cū istitutiōis.ꝛ ei⁹ vtilitas itimat̄:q̄rū ꝑma ē. Decia die. Leuit.23.c.scđa ē. Quītadecia die.q̄ ē ibidē.tertia ē. Dñe dñs nr̄. Miche vlt.c.q̄rta ē. Factū est ṽbū. Zacha. 7.qnta est. Angelus dñi. Dani.3.c. Cetera sunt ordinandoꝝ exhortatōes oīones ꝛ ꝯsolatōes. Cōio.s. Mēse.7° d' leuitici lectōe sumit̄. Merito aūt in hoc mēse fit clericoꝝ ordinatio:qm̄ ꝛ in hoc mēse fiebat tabernaculoꝝ celebratio. Ordinati ṽo sunt eccl'ie ministri in dei tabernaculo p septiformē gr̄am in septē gradib⁹ ꝯstituti: Uñ ꝛ btūs petr⁹ legit̄ ordinatōeꝫ fecisse i septēbri sex.sc̄. ꝑbyteroꝝ ꝛ septeꝫ dyaconoꝝ. Et celebrat̄ ordinatio in tertia hebdomada:qꝛ in tēpore tertio.s. gr̄e fuit ab ap'lis istituta. Oli tñ alia rō fuit a sapiētib⁹ assignata. Nā oli isti tūc fuere ieiunia i ꝑma hebdomada Martij.in scđa iunij.i tertia septēbris:in q̄rta decēbris:vt comitarent̄:initia thessaredecadis ihu xp̄i. Cū eni qs ordinat̄ quodāmō vt xp̄o attineat gñat̄.ergo ꝑsona ꝑme thessaredecadis est abrahā a quo sumit̄ ordinatio ꝑme hebdomade. Martij.ꝑma ꝑsona scđe thessaredecadis ē dauid a q̄ sumit̄ ordinatio scđe septimane iunij.initiū tertie ē ieconie:a quo sumit̄ ordinatio tertie septimane septēbris. demū est xp̄s in quarto loco a quo sumit̄ ordinatio q̄rte septimane decēbris. Sumant̄ āt poti⁹ ab his ꝑsonis q̄ ab alijs ordinationes vel qꝛ fuerūt i genealogia maiores vel ꝓp nominū iterꝑtatōes. dr̄.n.abrahā pr̄ multaꝝ gentiū dauid fortis Jeconia ꝑparatio dñi:sic ꝛ illi q ordināt̄ debēt eē fortes ꝑparati ad euāgl'ꝫ xp̄i:vel sic a ꝑsona in ꝑsona sūt.14.generatōes:sic ab ordinatōe i ordinationeꝫ septimane.14.i ueniunt̄:vt ordinādi piti sint in decalogi ꝛ i euāgelij disciplina. Nūc āt ieiunia ex causis ꝑmissis olī ordinant̄:vt dctm̄ est sub q̄rta feria tertie hebdomade aduentus. Et memēto q̄ ap'lici vsq̄ ad Siplicij papā i decēbri sp̄ ordines celebrabāt vt ordinādos coaptarent gñatōi iesu xp̄i. Simplici⁹ ṽo addidit ordines i februario tribuendos vt ordinādos vicini⁹ icorporaret corpi ihu xp̄i. vide de h' in ꝓhemio scđe ꝑtis. Sed si vt ꝑmissam ē ieiunia ꝯstituta sūt i ꝑdictis septimanis:ꝓ his q ad ordinatōē accēdunt vñqd ꝯmutari pñt qm̄ nullus tūc ordinat̄:certe nonnisi necessitate vrgente:de q̄ in ꝓhemio scđe ꝑtis dictū ē. Cū eni sit vna ecclia oīno dꝫ in actōib⁹ ei⁹ esse ꝯcordia q̄ nō decet si in tā gñali ieiunio aliq prāderēt:alij ieiunarēt. Preterea lꝫ alicubi nō fiat ordinatio:sit tñ alibi pro qbus ieiunare ꝛ orare debem⁹:vt digni ad ordinationē ꝑueniāt: oēs eni fratres sumus ꝛ vnanimes in domo dñi sumus.

¶ De.18.dñica post penteh. Rubrica.

Dictū est i ꝑcedēti dñica q̄ dꝫ hō se ponere in nouissimo loco:vt ponat̄ in ꝑ sicut sunt ꝑlati. vñ in hac.18.dñica agit̄ de ꝑlatis q sūt in ꝑ loco. vñ euāg.est i qbusdā eccl'ijs. Sup cathedrā moysi ꝛc. Introit⁹ ṽo qui sumit̄ eccle.32.c.incipit Da pacē dñe sustinentibus te:vt prophete tui.i.ꝑlati fideles inueniant̄. supplendū est nō infideles sicut scribe ꝛ pharisei. versus est. Letatus sum in his que dicta sunt mihi in domū dñi ibim⁹.i.ibimus ad nuptias ꝛ de hoc letatus sum:quia inuitati sumus ad nuptias in qb⁹ erat eterna pax. In alijs ṽo eccl'ijs versus ē Bonū est. Preterea scripserūt qdā q̄ iō dr̄ introit⁹ iste qꝛ tali die zacharias papa fec pacē cū lōgobardis. In ep'la ap'ls agit gr̄as de ephesijs:qꝛ habēt fidē verā de istis nuptijs dicēs. Gr̄as ago semꝑ deo meo ꝓ vob̄ ꝛc.1.ad Cori. ca.1. In rñsorio ṽo. Letat⁹ sū ꝛc. oñdit gaudiū de ꝑdictis nuptijs:ꝛ iō ꝓpter predictas nuptias in all'a. Laudate dñm oēs gentes. hortat̄ ad laudē. Euāgeliū in quibusdā ecclesijs. Accesserūt ad ihꝫ:qđ est Mat.22.c. de scribis ꝛ pharisejs q infideles fuerūt. Uñ tentauerūt dñꝫ dicētes Quod est mādatū magnū ꝛc. Dixit dñs. Diliges dñm deum tuū ꝛc.ꝛ postea rep̄hendit eos de ifidelitate:qꝛ nō credebant ipm esse deū dicēs. Quid vobis videt̄ de xp̄o cuius filius sit. dicūt ei dauid.ꝛ dixit eis. Quō ergo dauid in spū vocat eū dñm dicēs. Dixit dñs dño meo se.a dextris meis ꝛc. Prelati ṽo nō debēt esse tales.i.infideles: sꝫ sicut moyses de q̄ hr̄ i offer. Scrificauit moyses altare dño ꝛc. dicūt ꝑlati se totos offerre icēsū:ꝛ postea multas hostias. Uñ seqt̄ postcōio. Tollite hostias.loqt̄ eni de ꝑlatis.

¶ De.19.dñica post penthe. Rubrica.

Hec.19.dñica rñdet ꝑcedenti in qua dict⁹ est. Da pacē dñe sustinētib⁹:vt te ꝓphete tui.i.ꝑlati tui fideles inueniant̄. Rñdet inquā si faciant qđ hr̄ in euāgelio qđ legit̄ in hac dñica in qbusdā eccl'ijs.s. Ascēdens Jhs ꝛc.qđ est Mat.9.ca.in quo habet̄ q̄ adduxerunt ad dñm paraliticū. Jesus autē vidēs fidem illoꝝ qui offerebant ꝛc. Paralitici sunt q in delicijs carnis ita dissoluti sunt q̄ non possūt opa bōa facere ꝛ merito fidei ꝑlatoꝝ sanant̄:ꝛ iō

bonum

bonū est hēre bonos plātos. Quidā āt de scribis dixit itra se. Hic blasphemat q pcā dimittit. Jesus āt vidēs cogitatiōes eoꝝ dixit. Ut sciatis qm filꝰ hoīs hꝫ ptātē i terra dimittēdi pcā dixit paltico. Tolle grabatū tuū ꝛ ābula. Et qz solus deꝰ est q sanat paltīm: iō icipit itroitꝰ. Salus ppli ego sū ꝛc. versus est. Attēdite pple meꝰ legē meā. sub audi per quā sanant paltici. In epla monet aplš paraliticos vt erigātur corpoliter a paralisi ad bona opa dicēs Renouamini in spū mētis vestre ꝛ iduite nouū hoīez ꝛc. Ephe. 4. c. Seqtur ēt graduale in voce paltici. Dirigat orō mea sicut icēsum ꝛc. versus est. Eleuatio manuū meaꝝ ꝛc. iā iste leuat ad bona opa. Alla ꝓo dr in voce paltici sanati. s. dextera dñi fecit virtutem. sb audi: qz sanauit me. Sed qz nō sufficit sanare nisi dñs custodiat: seqtur offertoriū. Si ambulauero in medio tribu anōis i vbicūqz eni ambulāt sanati a dño custodit eos ꝙtū in se est.

¶ De dñica. 20. post penthe. Rubrica.

In dñica. 20. icipit ecclia legere. 12. pphetas ꝛ danielē: ꝛ cātat de Jsa. ꝛ daniele ꝛ Hieremia: nō tñ legit de Jsa. ꝛ Hieremia qz i aliis tpibus plenꝰ legūtur. de Jsa. n. legit in aduētu de hieremia in passione. ¶ Querit aūt ꝙre legit ecclesia pphetas post librū machabeoꝝ cū in biblia ppoñātur ad qḋ dicimus ꝙ biblia ppōnit oēs libros exēplares: eo ꝙ magis mouent exēpla ꝙ doctrina: pter librū machabeoꝝ quē vltimo ponit: ꝛ pp pfectā iusticiā: ꝛ pp tēpus qz vltimo tpe fuerūt. Ecclia etiā legit vltimo librū Ezechielis: qz in eo agit de tēplo celesti: in quo est cōfirmatio ꝛ finis eius. Duodecim vero pphetas legit pp fundamētū fidei qḋ semp necessariū est ꝙtūcūqz hō sit pfectꝰ ꝛ vide qḋ dcm̄ est sub dñica. 15. Incipit autē ecclia legere ezechielē in pncipio nouēbris. In matutinali huiꝰ dñice officio pmū rñsoriū est in qbusdā ecclesijs de Jsa. s. Vidi dñz sedētē sup soliū excelsū. Vidit. n. Jsa. quō thronū dei angeli sūt ꝛ sci in ecclia triūphāte ꝛ militāte in qbus per grāz sedet ille q est pmus ꝛ nouissimꝰ. Qz ꝙ ezechiel vidit tēplū celeste in quo fiūt nuptie eterne: iō in euāgelio misse qḋ in qbusdā ecclesijs in hac dñica dr. ꝛ est math. 22. ca. hr̄ de illis nuptijs. Sile est regnū celoꝝ hoī regi q fecit nuptias: ꝛ misit suos. s. hora cene dicē iuitat. Oīa para sūt venire ad nuptias. Illi vo ptēpserūt venire ad nuptias. Hi sūt iudei q ptēpserūt venire. Et misit tūc seruos suos dicēs. Ite ad exitus viaꝝ ꝛ ꝯuocate oēs ꝛ iplete sūt nuptie discūbētiū. Et vidēs rex quēdā nō hñtē vestez nuptialē dixit ei. Amice quō huc itrasti nō hñs vestē nuptialē ꝛ tradidit eū ministris suis: vt pijcerēt eū in tenebras exteriores. Hoc āt iudicio quo dñs eos q ptēpserūt venire ad nuptias āmouit a nuptijs: ꝛ oēs alios vocauit cōgaudet ecclia in itroitu dicēs. Oīa q fecisti nobis dñe i vo iudicio fecisti. In epla ꝓo monet nos aplš vt caute ābulemꝰ ad has nuptias: qz sine veste nuptiale pijcimur i tenebras exteriores dicēs. Videte āt quō caute ābuletis ꝛc. q est ephe. 5. cap. ꝛ dissuadet a ꝯtrio dicēs. Nolite inebriari vino i quo ē luxuria ne sitis in nuptijs diaboli: sed īpleamini i spū scō. Sed qz cibū illaꝝ nuptiarū non pōt dare nisi solus deꝰ iō seqtur i rñsorio. Oculi oīuz in te sperāt dñe ꝛ tu das escā illoꝝ. i. cibū nuptiaꝝ eternaꝝ in tpe oportuno. Et qz de nuptijs illis nō pōt comedere q est in pcō mortali: seqtur in qbusdā ecclesijs alla. De profundis idest de pcō. clamaui ad te dñe: vt me eruas a pctō: ꝛ ita pcto nuptijs iteresse. In offertorio vero ostendit qd sit interesse nuptijs. s. hēre memoriā de eternis dicēs. Sup flumina babylonis. s. delicias seculi illic sedimꝰ ꝛ fleuimꝰ duz recordaremur tui syon. i. tuis ecclesia triūphās. In postcōione ꝓo petit vt detur ei interesse nuptijs illis dicēs. Memēto ꝟbi tui suo tuo: i q mihi spez dedisti ꝛc. q. d. memor esto qz pmisisti. q eni pmittit ꝛ nō dat vr̄ eē oblitus.

¶ Et nota ꝙ tres nuptie legūtur in euāge. De pmis dr ꝙ sile est regnū celoꝝ hoī regi: q fecit nuptias filio suo. hic filiꝰ est xp̄s q humanā nāz sibi copulauit: vbi fuit thalamꝰ ꝟginis vterus: vñ tanꝙ spōsus pcedēs de thalamo suo: ad has nuptias hoīes sub lege p pphas inuitauit. De scđis dr. Vos siles hoībꝰ expectātibꝰ dñm suuz qñ reuertat a nuptijs: hic dñs xp̄s est verus hō q ascēdēs angelicā nāz sibi copulauit. ad has nuptias gētes p aplos cōuocauit. De tertijs ꝓo dr. Virgines q pparate erāt itrauerūt cum eo ad nuptias. hic spōsus est xp̄s q ecclesiam post iudiciū sibi copulabit ꝛ in thalamo glificabit. Ad has p plātos ecclesie quotidie iuitamur. De pmis solēnizat ecclia in xp̄i natiuitate. De scđis in ascēsione. De tertijs in resurrectione: qm̄ in nr̄a resurrectiōe xp̄s spōsaz assumet ꝛ de babylonis mūdi itroducet i cellariū padysi. de qbus nuptijs hi pōt itelligi. cū. n. itrasset hō nō hñs vestē nuptialez eiectꝰ est in tenebras exteriores: ceteri nuptialr iduti sūt cū dño epulari. Hi sūt lapides vidi e qbꝰ edificātur muri hierusalē. Pōt ēt aliter dici ꝙ post reuersione za captiuitate: hierusalē reedificabit ꝛ tēplū restaurabit p zachariā ꝛ aggeum: ꝛ esdrā ꝛ malachiā p quos aduētus dñi pnūciat: iōqz i h mēse nouēbris vsqz ad aduētū dñi cātat historia de pphetis. Vidi dñm. ꝛ legūtur libri ezechielis: danielis: ꝛ 12. pphaꝝ. Captiuitas illa corporalis: nr̄a aūt spūalē significat. A captiuitate reuersio est pcōꝝ remissio. Rex itaqz pphaꝝ volēs supnā hierl'm restaurare: filio nuptias celebrauit: ꝛ sicut legit in euāge. multos ad celeste prādiū iuitauit: hi q itrauerūt sūt lapides viui de qbꝰ pmissum est. Ne igr̄ ad captiuitatē istez reuertamur: ꝛ a nuptijs excidamur monet nos Paulus in epla pcedēti. Videte quō caute ambuletis: nō q̄si isipiētes: sed vt sapiētes. Introitus. Oīa q fecisti. vox est danielis captiuitatē pteritaz recolētis ꝛ eā suis meritis dei iudicio ascribētis. Silr i offer. Sup flumina babylōis captiuitatē illā ploramꝰ: sꝫ in graduali. Oculi oīuz: grās agimus. In postcōione. Memēto ꝟbi. postulamꝰ vt nuptias pmissas i spe: pcipiamꝰ in re.

¶ De dñica. 21. post penthe. Rubrica.

In pcedēti dñica instructi sumꝰ ꝛ āmoniti vt caute eamꝰ ad nuptias q celebrātur in tēplo qḋ scripsit ezechiel. Sꝫ qz de his nuptijs maxime iuidet nobis dyabolus: pro eo ꝙ de illis eiectus fuit: iō in hac. 21. dñica agit ecclia de bello ꝯ dyabolū: ꝛ de armatura nr̄a ꝯ eū: si. n. pugnauerimus itererimꝰ eternis nuptijs: si tñ hūerimꝰ vestē nuptialē q est charitas: aliter nō. Vñ qz cinis ꝛ ciliciū sūt arma pnie: in itroitu vtit ecclia voce mardochei i cilicio ꝛ cinere cōspersis dicēs deo. In volūtate tua dñe vniuersa sūt posita: ꝛ nō est q resistat voluntati tue. Hester. 3. ca. Seqtur. Qm̄ dñs vniuersoꝝ tu es: ꝛ iō hei q tibi seruiūt: qz tu liberas eos de manu dyaboli ꝛ adiuuas eos i bello ꝯ dyabolū sicut i hac orōne liberasti mardocheū de manu naamā: ꝛ suspēsus est in patibulo qḋ parauerat mardocheo. In epla monet aplš armari ꝯ dyabolū armatura dei dicēs. Confortamini i dño ꝛ i potētia virtutis eiꝰ ꝛc. q est ad ephe. 6. c. ꝛ post. Qm̄ nō est nobis colluctatio aduersus carnē ꝛ sanguinē sꝫ aduersus spūalia neqtie i celestibꝰ: ꝛ i oībꝰ sumētes scutū fidei ꝛc. Sed qz ēt bñ armati non pñt p se resistere nisi deꝰ adiuuet: seqtur rñsoriū. Dñe refugiū factus es nobis ꝛc. qz si lassamur vel sauciamur in hoc bello nō est refugiū nisi ad ipz: vñ seqtur i qbusdā ecclesijs alla. Lauda aīa mea. d. qz ꝓo sauciati i hoc bello nō sanātur nisi a dño: ꝛ multi ab eo sanantur: iō in qbusdā ecclesijs seqtur euāgeliū de sanatiōe filij reguli. Erat qdā regulus cuiꝰ filius ifirmabat ꝛc. qḋ est Jo. 4. c. Per istū regulū itelligūtur reges. s. plati q reges sūt: ꝛ debēt eē humiles: ꝛ ita sūt reguli: vñ exaudiunt sꝫ habeāt puā fidē pro sanatiōe filioꝝ. Credebat. n. iste regulus ꝙ dñs poterat sanare filiū

suũ: sed nõ credebat q̃ eẽt de⁹: q͛ credebat q̄ nõ posset sanare nisi p̄ñs. Humilitas ꝙ̃ valde necessaria ẽ p̄latis. Et ꝓ ꝑ patiẽtiã maxie vincit dyabol⁹ ꝓponit̃ i offer. Job i exẽplũ. vñ i sapia. Melior est patiẽs viro forti ⁊ q dñat aio suo expugnatore vrbiũ. ⁊ icipit. Uir erat i terra hus⁹ noie Job ⁊c. In versib⁹ ãt h⁹ offer. sit sepe repetitio: de q̃ dcm̃ est sub dñica scdã post octauã ephie. Et q͛ nihil valet patiẽtia nisi hõ speret in dño. seq̃t̃ postcõio. In salutare tuũ aia mea sperauit ⁊c. quia spes patientiam operatur.

¶ De dñica. xxij. post penthecosten. Rubrica.

Dictũ est q̄ nullus põt interesse cẽnis nuptijs nisi hẽat vestẽ nuptialẽ: q̃ est charitas idõ in hac. xxij. dñica monemur ⁊ inuitamur ad hẽndã charitatẽ vt nõ tm̃ bñ faciam⁹ ꝓximo sꝫ dimittam⁹ iniurias nob̃ ab eo factas. Unde in qbusdã ecclĩis euãgeliũ est de seruo q debebat decẽ milia talẽta: cũ quo dñs posuit rõnẽ. ⁊ ille dixit. Patiẽtiaꝫ habe i me ⁊ oia reddã tibi. ⁊ misertus dñs ei⁹ dimisit eũ: ⁊ debitũ dimisit ei: ⁊ icipit. Sile est regnũ celoꝝ hoi regi q voluit rõnẽ ponẽ cũ seruis suis: qđ ẽ Mat. xviij. c. Sigdeꝫ in die iudicij ponet dñs rõneꝫ nobiscũ ⁊ nullus poterit cõputare cũ eo: q͛ de tpe quõ reddet hẽc rõnẽ qđ tñ bonũ est q̄ i quolꝫ momẽto citius põt hõ fieri fili⁹ dei: ⁊ idõ icipit introit⁹. Si iniqtates ob. d. d. q. s. q̃si diceret nullus: ⁊ hẽc est Patiẽtiã habe i me ⁊c. ⁊ seq̃t̃ v̄sus. De p. cla. ad te dñe ⁊c. In epla. Cõfidim⁹ ⁊c. ad philip. ca. i. inuitat nos apls ad ꝑfectã charitatẽ vt dimittamus frĩ: vt deus dimittat nob: q͛ sic habet̃ i fine euãgelij. Sic ⁊ pr̃ me⁹ celestis faciet vob̃ si nõ remiseritis vnusq̃sq͛ frĩ suo de cordibus v̄ris. Dic igr̃ apls i epla. Frẽs ꝯfidim⁹. i. ꝯfidẽtiã talẽ hẽmus vt postea seq̃t̃. Obsecro ãt vos: vt charitas v̄ra magis ac magis abũdet vestris sinceres: ⁊ sitis sine offensa. ⁊ tũc ẽ vnitas in ecclĩa q̃n nõ offendim⁹ ꝑp iniurias sꝫ dimittimus. vñ seq̃t̃ r̃nsoriũ. Ecce q̃ bonũ ⁊ q̃ iocũ. hitare frẽs in vnũ. sed q̃n illos q irascunt̃, sanat dñs ꝑ charitatẽ dñ penitẽt: idõ seq̃t̃ alla. Qui sanat ꝯtritos corde ⁊ al. cõ. eoꝝ In ꝑmisso ꝓ euãgelio monemur ad ꝑfectã charitatẽ vt caute ambulem⁹ ad nuptias cũ veste nuptiali. ⁊ q͛ ꝑfecta charitas nõ tm̃ impẽdit bñficia ⁊ dimittit iniurias: sed ẽt orat ꝓ inimicis deo seq̃t̃ i offer. Oĩo hester ad assuerũ regẽ qđ iterp̄tat̃ britudo. i. ad xp̄m. ⁊ incipit. Recordare dñe ⁊c. hester. xiiij. ca. in quo offer. rogat pro recõciliatione peccõꝝ. ⁊ quia de hac recõciliatõe gaudẽt angeli: seq̃tur in qbusdã ecclĩs post cõio. Dico vobis ⁊c. Luc. xv. ca.

¶ De. xxiij. dominica post penthe. Rubrica.

In tribus dñicis vltimis. s. xxiij. xxiiij. ⁊ xxv. est idẽ officiũ: ⁊ in eis ondit ecclĩa se habere vestẽ nuptialẽ. i. charitatẽ: q͛ orat ꝓ iudeis vt cõuertant̃: qđ fiet in fine mũdi q̃n venient ad fidẽ nr̃aꝫ. qđ figuratuꝫ est in ioseph q noluit lõgo tpe se manifestare fratrib⁹ suis: postea vero ad vltimũ se mãifestauit eis. ⁊ petierũt veniã ab eo. ⁊ dixit eis. nolite timere ego pascã vos. ⁊ iebriatus est cũ eis. q̃ iebriatio significat leticiã oiuꝫ in illa ꝯuersione iudeoꝝ. hẽ ãt erit ĩ fine ꝑegrinatõis nr̃e: ⁊ idõ de huiusmõi ꝯuersione agit̃ in fine tpis ꝑegrinatõis. In q̃tuor. n. ꝑtes diuisũ est tps ãni: put dcm̃ in ꝓhe. h⁹ ꝑtis. ⁊ ꝑ has tres dñicas agit̃ de hac ꝯuersione. q͛ ad fidẽ trinitat̃ ꝯuertent̃. In hac ꝙ̃ xxiij. dñica itroit⁹ est de ꝯuersione iudeoꝝ ⁊ ꝓmissione dñi ipse nãq͛ dicit ꝑ hieremiã. xxix. c. Ego cogito cogitatões pacis ⁊ nõ afflictiõis: q͛ ad hoc tendũt mala q̃ vob̃ isero vt reconciliẽ vos mihi ⁊ nota q̄ tpe Henrici tertij ipatoris Bruno tuliensis eps̃ q de multis scis cãtus cõposuit: factus papa ꝑ henricũ tertiũ iperatorẽ: ⁊ vocatus leo. ix. dũ romã ꝓ papatu veniret: audiuit voces angeloꝝ canẽtiũ ⁊ dicẽtiũ: Dicit dñs ego cogito cogitatões pacis ⁊c. Ipse ꝓ cogitãs q̄ nõ hẽret canonicũ igressũ renũciauit: ⁊ iterũ a romãis papa eligit̃: ⁊ vitã cũ m̃ltis miraculis finiuit. in graduali ꝓ agit dauid gr̃as de sua liberatõe a captiuitate sp̄uali ⁊ corꝑali dicẽs. Libasti nos ex affligentib⁹ nos ⁊c. In ꝟsu ꝓ ꝓmittit laudẽ bonoꝝ opeꝝ. d. In dõ laudabimur tota die ⁊c. ⁊ q͛ solus dñs est q sanat: idõ i qbusdã ecclĩjs seq̃t̃ alla. Qui sanat ꝯtritos corde. In offertorio ꝓ petit veniã sicut frẽs ioseph dicẽs. De ꝓfun. cla. ad te dñe. ⁊c. ⁊ quia Joseph. i. xp̄s r̃ndit. Nolite timere ego pascã vos: idõ q͛ ita libalis est dñs ⁊ cito dimittit: seq̃t̃ postcõio. Amẽ dico vob̃ qcq͛d orãtes petit̃: credite: q͛ accipiet̃: ⁊ fiet vob̃. Mat. xviij. c. Q͛ ꝓ nõ itrabũt ad nuptias nisi habebũt silitudinẽ dñi: idõ i euãgelio. Abeũtes ⁊c. Matthei. xxij. ca. qđ legit̃ in qbusdã ecclĩjs: dr̃. Reddite ergo q̃ sunt cesaris cesari: ⁊ que sunt dei deo. s. imaginem suã silitudine sua ĩsignitã: q͛ oia ad sibi silia cõuertunt̃. In epla hꝫ. Frẽs imitatores ⁊c. ad phi. iij. c. monet nos apls vt reddam⁹ deo imaginẽ suã. ⁊ post seq̃t̃. Cõuersatio nr̃a i celis est. q. d. i hẽ debẽt me imitari nõ illos quoꝝ vẽter de⁹ est q sunt inimici crucis xp̄i. Imitemur ãt deũ ⁊ aplm̃ in humilitate: mãsuetudie: charitate ⁊ sanctimonia. ⁊ post. Saluatorẽ expectam⁹ dñꝫ iesum xp̄m: q reformabit corp⁹ humilitatis nostre: ꝯfiguratũ corꝑi claritatis sue. Si eni habuerim⁹ silitudinẽ dei i aiabus nr̃is in futuro nõ habebim⁹ tñ silitudinẽ in aiab⁹ tm̃: sꝫ etiã in corporib⁹: q͛ vt dicit apls. Similes erimus ꝑo.

¶ De. xxiiij. dñica post penthecosten. Rubrica.

In vigesimaq̃rta dñica silr̃ agit̃ de vocatione ⁊ cõuersione iudeoꝝ. Unũ incipit i qbusdã ecclĩjs euãgeliũ Matthei. ix. c. loquẽte iesu ad turbas. Ecce ꝑnceps archisynagogus venit ad eũ ⁊ dixit ei. Filia mea defuncta est: sꝫ veni ⁊ in pone manũ tuã sup eã ⁊ viuet. Dũ aũt iret post eum: ecce mulier emorroissa dicebat si tetigero fimbriã vestimẽti ei⁹ salua ero. ⁊ sanata est a dño. postea suscitauit dñs filiã archisynagogi. Allegorice archisynagogus iste significat Moysen vel aliquẽ de ꝓphetis vel etiã aplos: qui rogauit dñm ꝓ synagoga. ⁊ dñs vadit vt sanet eã: q͛ nõ cessat corrigere: vt sanet ipsos iudeos ꝑ varias tribulationes ⁊ seruitutes: sed eoꝝ sanitas fiet i fine mũdi Mulier ꝓ patiẽs fluxũ sãguis ẽgẽtilitas q̃ dixit. Si tetigero fimbriã vestimẽti eius. i. si minima ꝑcepta seruauero saluaero. Per fluxũ sanguis pcc̃m itelligit̃. Postea vero saluabit̃ synagoga qđ significat̃ ꝑ filiã Jairi postmodũ suscitatã. Itẽ per Jairi q iterp̄tatur illuminãs siue illuminatus itelligunt̃ p̄lati. p̄latus. n. illuminat⁹ a dño alios illuminat. ⁊ talis debet orare ꝓ subditis suis sicut iste ꝓ filia sua. sicut etiã orat apls in epla huius dñice: q̃ est ad colloceñ. i. ca. Nõ cessamus inquit frẽs orantes ꝓ vobis. In qbusdam tñ ecclĩjs dr̃ hac die euãgeliũ. Cum videritis abhom in arõem. Matt. xxiiij. c. Et attẽde q̄ hec dñica ꝓpriũ cantuale nõ habet offm̃: q͛. n. vexabit̃ ecclesia ꝑsecutionib⁹ antixp̄i: idõ sua cõtinet organa. vel ideo q͛ ꝑcedẽs offm̃ huic euãgelio rectissime coaptatur. vel q͛ hec dñica sepius superabũdat. icirco ꝓprio vacat offõ.

¶ De. xxv. dñica post penthecosten. Rubrica.

In vigesimaquinta dñica agit̃ de illuminatione iudeoꝝ. vñ dr̃ in quibusdã ecclĩs in epistola que est de hieremia. xxiij. ca. Ecce dies veniunt dicit dñs ⁊ suscitabo dauid germen iustũ ⁊c. ⁊ post seq̃tur. In diebus illis saluabitur iuda. ⁊ post nõ dicemus amplius. Uiuit dñs: qui eduxit filios israel de terra aquilonis. ⁊ de cũctis terris in quib⁹ ꝓiecerã eos. in quib⁹ verbis ꝑcedens cantuale officiũ ꝯcordat. Nã in introitu dicit. Dñs ego cogito ⁊c. dr̃ ⁊ reducã captiuitatẽ vestrã de cõctis locis. Soluti ꝙ̃ illi q nũc tenent̃ i captiuitate, in graduali. Liberasti nos. gratias referũt actõeꝫ. In offerẽda. De ꝓfundis. adhuc

porrigunt

porrigunt orone͂ qui sue petitionis. i postcōione. Amē di co ꝛrecipiūt sanctificatōez. Euāgeliū vo est ō refectōe quā fecit ioseph fratribꝰ suis qñ recepit eos ad puiuiuz. Ui dēs ihs q2 mltitudo maxia venit ad eū ꝛc. Quinq3 panes sūt spūalis itelligētia qnq3 libroꝝ moysi quos modo ha bēt necess pñt satiari: q2 eos frāgēdo p spūalē itelligētiā nō māducāt: sed tūc eos dñs saturabit. Duo vo pisces sūt psal. ꝛ euāgeliū. Tūc eni reficiet eos dñs itelligētia legis ꝛ psalmoꝝ ꝛ euāgelij. In qbusdā tñ ecclijs dr̄ euāgeliū. Cū subleuasset ihs oculos. Jo. 6. c. ❡ Rursus i hac vltia dñica ceteras ɔcludēte recte ponit offm̄ qd̄ adūtūq3 dñi ptinere possit aduentū: vt desm̄ hieremie ꝓpheticū. Ecce dies veniūt ꝛ suscitabo ꝛc. Ecce pmꝰ aduētꝰ. In diebꝰ il lis saluabit iuda. Ecce scd̄s. Sz i euāgelio recte legit ō qn q3 panibꝰ: q2 post qnq3 milia ānoꝝ datꝰ ē nob̄ i pmo ad uētū panis angeloꝝ. Ab hinc etiā qnq3 dñice cōputant vsq3 ad illū diē in quo panis celus in pseſepio pdicabit. Quidā tñ hāc eplaz ꝛ h̄ euāg. ponūt cū offō trinitat. In fra hebdomadā vo fit sic in ceteris feriali. ꝛ ɔgrue circa festū bti Andree h̄ euāgeliū legit qm̄ in eo de ipso mentio cōtinet. Quedā ecclie faciūt in hac dñica festū de trini tate. alie vero in octaua penth. vbi de hoc dictum est.

Illud postremo notādū est q̄ nocturnales le ctiones a pma dñica post pēth. vsq3 ad aduē tū dñi: quidā nō isubtiliter referunt ad illaz i pis scriꝑ: que fuit a dauid vsq3 ad aduentuz dñi. Sz ꝛ ad illā ɔgrue referi pñt: que a pmi tius cepit ecclia: sicut eni Sauli successit dauid vñ pmo legit de pmis libris Regū. sic demonū cultui cultꝰ vni us dei. ꝛ sicut regnū dauid p Roboā ꝛ Jeroboā in scissu ra ē diuidit: vt legit in libris sequētibꝰ: sic ecclīā scidit he reticoꝝ insania. Deīde sequūt libri salomonis q2 post pu gnas hereticoꝝ claruerūt i ecclia sanctoꝝ doctoꝝ igenia. Postmodū sequit liber iob vbi agit de psecutionibus ꝛ cōsolationibꝰ eiꝰ: q2 q̄tūuis in pace floreat ecclia: tētatio nes tñ nō desunt spūaliū aduersarioꝝ quoꝝ quāto est oc cultior pugna tāto difficilior est. sed gloriosior erit acqsita victoria. ❡ Rursus illud quoq3 adiciēdū est q̄ singulos mēses pteritis possumꝰ adaptare tpibꝰ. Nā p ianuariū in quo nouus annus ichoat tps a diluuio intelligit: vbi mūdus renouat. Per februariū in quo alla deponit: il lud tps inuit in quo vniuersitas liguarū ɔfundit. Per martiū in quo q̄dragesima sepiꝰ celebrat: illud tps acci pit in quo dei ppls in egypto affligit. Per aprilē vbi pa scha celebrat vel obseruat. illud tps oñdit in quo ppls a pharaone liberat. Per maiū in quo de pēth. solēnizat: illud tps recolit in quo ppls i terra ꝓmissionis gratula bat. Junius ꝛ Juliꝰ in qbus historia regnū legit regnū saulis ꝛ dauid cōmemorant. Augustus i quo liber sapiē tie recitat regnū sapiētis salomonis insinuat. Reliq q̄e tuor mēses regna pncipalia notāt. babylonicuz qd̄ est in oriēte. psarū qd̄ est in meridie. grecoꝝ qd̄ est in aqlone. ro manorū qd̄ est in occidēte. Igit historia Job q̄ legit in septēbri p duas hebdomadas regnū expmit oriētis. Uñ ibi dr̄. Erat vir ille magnꝰ iter oēs orientales: ꝛ legit per duas hebdomadas: q2 regnū illō durauit p duas ānua les hebdomadas. i. p bis septingētos ānos. Tot eni anni inueniunt a rege Nini a quo regnū babylonie icepit vsq3 ad Cyrū regē psarū in quo defecit. In reliqua pte septē bris regnuz persarū inuit. quocirca due historie legunt eo q̄ nūc de psis nūc de medis reges assumebant. Histo ria machabeoꝝ q̄ legit i octobri grecoꝝ significat regnū sub qbꝰ machabei fuerūt afflicti. Per nouembrē in ꝛ de cēbrē in qbus ꝓphete legunt regnū romanoꝝ in quo xp̄i religio viget accipit. ꝓphetie maxime de xp̄o loquunt cuiꝰ natiuitas est i fine āni sic regnū romāoꝝ i fine mūdi.

❡ Explicit liber sextus.

❡ Incipit septimus de scōruz festiuitatibus. Rubrica.

Post q̄ de diuinis officijs in genere atq3 dñicis ꝛ ō festiuitatibꝰ ad dñz ptinē tibus in spē pmisimus: vtile est vt de officijs festi uitatū scōꝝ aliq̄ in hac se ptimana pte subiciamꝰ. Sane ecclia scōrum festa multis de causis celebrat. Primo vt eius vicē repē damus q2 ipsi iā celebrāt festū de nob̄ qm̄ gaudiuz est i celo angelis dei ꝛ aia bus sanctis sup vno petōre pniam agente. i. dist. q2 tua. Scdō q2 eos honorādo rē nr̄az agimꝰ. nā coꝝ festiuitas nr̄a est: vñ apls. Oia nr̄a sunt: nos āt xp̄i. charitas enim oia cōia facit. Tertio vt habeamꝰ eos itercessores ꝓ nob̄ vñ legit in tertio. Regū. i. cap. q̄ bersabee que iterpretat puteus satietatis. i. ecclia triūphās ipetrauit filio suo re gnū. Quarto vt eos imitemur. p eoꝝ eni exēpla ad coruz imitatōez ꝓuocamur. Quito pp augmētū nr̄e securitat ꝛ spei subleuatōez. sicut hoies mortales nobis siles potue rūt ita p sua merita sublimari ꝛ nos silr poterimꝰ qm̄ ma nus dñi nō est abbreuiata. Sexto pp honorē diuine maiesta tis quā illos honorādo i eis honoramꝰ: ꝛ mirabilē pdica mus q̄ ipsos scīficauit. Septimo vt visa eoꝝ pulchritu dine ꝛ mūditia cōfundat hō de petis suis ꝛ terrena cōtē nat: sicut ꝛ ipsi fecerūt. Octaua ꝛ pncipalis cā est q2 scōꝝ dies ꝛ anniuersaria i eoꝝ honore nob̄ ad memoriā redu cit pp nr̄am vtilitatē: qm̄ in eis honoramꝰ deū. Ipse nā q̄ cū sint pfecte hti oronibꝰ nr̄is nō indigēt q2 oia eis ad votū succedūt. imo iniuriā fac martyri q̄ ꝓ martyre orat extra ō cele. mis. cū marthe. §. pe. Jo. etiā daz. i li. 4. c. 7. ponit alias rōnes q̄re sci ꝛ pariter eoꝝ corpa siue reliquie debeāt honorari q̄rū quedā sumunt q̄tū ad eoꝝ dignita tē: ꝛ q̄dā q̄tū ad corpoꝝ ipoꝝ pciositatē. Dignitas q̄dru plex est: qm̄ sūt amici di. filij dei heredes dei. ꝛ duces nr̄i De pmo Jo. 15. Jā nō dico vos seruos ꝛc. De scd̄o Jo. 1. Dedit eis ptāē filios di fieri. De tertio Ro. 8. Si āt filij ꝛ heredes. De q̄rto ita dicit: Si qs multū laboret duci i uenire q̄ eū alicui regi mortali adducat: ꝛ ꝓ eo ad ipm̄ v bū faciat: quāto magis duces gñeris humani q̄ ꝓ nobis ad deū iterpellatōes faciūt honorādi sūt tēpla illis erigē do ꝛ eoꝝ memoriā venerādo? Quātū vo ad corpoꝝ coruz pciositatē manifestādā: ponit et idē q̄tuor rōnes. nā ipsa scōꝝ corpa fuerūt ꝓmptuaria dei tēplā xp̄i: alabastruz spūalis vnguēti: fōtes diuini: ꝛ Aug. addit q̄ntū. s. orga nū spūs sci. Circa pmū dicit. Hi eni sunt ꝓmptuaria di cenacula spūs sci. De scd̄o dicit. Qm̄ p itellectū in corpi bus eoꝝ habitauit deꝰ. vñ apls. Ne scitis qm̄ corpa vr̄a ꝛc. deꝰ: āt spūs est. Honorāda ḡ sunt aiata dei tēpla. Nō qdē delectat in edificatōe muroꝝ deꝰ vo i cōuersione scō rū. vñ ps. Dñe dilexi decorē domꝰ tue. decorē. s. quē pstat diuersitas nō marmoꝝ sz grāꝝ. Circa tertiū dic. Si. n. ex rupe aq̄ manauit in heremo ꝛ ex maxilla asini samso ni sitienti: neq̄ aq̄ icredibile est ex martyꝝ reliquijs vn guentū bene olens emanare sitientibꝰ dei ꝛ scōꝝ vtutez. Circa q̄rtū dicit. Isti eni vincētes i veritate cū liba pscien tia dō assistūt: ꝛ fōtes nob̄ salutares dñator xp̄s scōꝝ suo rū pbuit: reliqas mltiformia bñficia irrigātes. Circa qn tū dicit Augu. in libro de ciui. dei. Nō sunt contēnenda sed plurimū veneranda sanctoꝝ corpa quibus dū adhuc vixerūt: spūs scūs quasi qbusdā organis ad oēm bonuz vsus est. Unde apls. An experimētū q̄ritis eiꝰ q̄ in me lo quit xp̄s. Itē ambrosius i exameō. Hoc est pciosissimū q̄ hō diuine vocis sit organū ꝛ corpalibus labijs celeste

exp̄mit oscuꝉū. Est aūt q̄druplex dr̄ia scōꝝ noui testamē ti quos ꝑ anni circulū colimus: sunt eni apl̄i martyres: cōfessores ⁊ ꝟgines ⁊ hi ſm Rabanū ꝑ q̄ttuoꝛ mundi ꝑ tes significant: ꝑ oriētē apl̄i. ꝑ meridiē martyres ꝑ aq̄lo nē ꝯfessores: ꝑ occidētē ꝟgines. Lz aūt festiuitates scōꝝ celebrāde sint: ⁊ in eoꝝ memoriā altaria cōstruēda: nulli tā eoꝝ vel etiā angelis: sz soli deo sacrificare dbem⁹. Nec moeni antistitū i locis scōꝝ corpoꝝ assistēs altari aliqñ dixit Offerimus tibi petre, ⁊ paule aut Cypriane: sed qd̄ offert: deo q scōs coronauit: offertur apud eoꝝ memorias quos coronauit vt ex ipsorum locorum amore maioꝛ affe ctus assurgat ad augēdū charitatē in illis quos imitari possum⁹. ⁊ i illū q̄ adiuuari possum⁹. Nec.n. ipsi sci vel āgeli exhiberi sibi volūt qd̄ vni dō ꝑlatriā dberi norunt. vñ paul⁹ ⁊ barnabas cū gdā miracul̄ ꝑ eos factis ꝯmo ti: ipsis tanq̄ dijs immolari voluissent. cōscissis vestib⁹ cō fitētes se hoīes mortales ⁊ nō deos esse hoc fieri vetuerūt Et sic i Apo. legit angelus iohānē ipm in visione adorar volētē ꝓhibuit dicēs. Uide ne feceris. frater eni tuus ⁊ cōseru⁹ fratrū tuoꝝ sū. deū adora. Jā eni xp̄s erat sup angelos exaltatus. Antea ꝟo legunt angeli adorari: vt dictū est i quarta pte sub q̄rta ꝑticula canonis sup ꝟbo seruitut. Et mardocheus naamā noluit adorare: qm̄ ille diuinā sibi voluit adorationē ipendi. Honorādi sunt er go sancti ꝑꝑ imitatōez. nō adorādi ꝑꝑ religionē. honorā di sunt charitate: nō seruitute: vt dcm̄ est sup dcō verbo seruitutis. Trib⁹ ergo de causis scōs rogam⁹: put dictū est in ꝑcedēti pte sub ti. d rogatōib⁹. ¶ Et nota φ stando scōs rogare debem⁹: vt dcm̄ est in ꝓpb. quite ptis vbi de cōsistorio agit. Porro dierū alq sunt ꝓfesti. alq festiui siue solēnes ꝓfesti sunt q nulla speciali celebritate isigniti sūt q̄si ꝓcul a festo. ¶ Et nō φ hebrei aliter denoiant dies se ptimāe. ⁊ alit gētiles ⁊ eoꝝ ꝓsbyteri. ⁊ alit xp̄iani. hebrei denoiant oēs alios dies a sabbato q apud oēs ꝑcipu⁹ ha bet. vñ diē sequētē post sabbatū vocāt ꝑma sabbati. aliā scdāz sabbati ⁊ sic de reliqs. septimā ꝟo diē vocāt simplr sabbatū ⁊ q̄nq3 sabbatū sabbatoꝝ. Sextā feriā vocāt pa rasceue a para qd̄ est pte ⁊ sceue qd̄ ē structio q̄si ꝑstru ctio seu ꝑparatio: q2 tūc iudei ꝑparāt cibaria ad op⁹ sab bati iuxta qd̄ eis ꝑceptū fuerat de māna. s. sexta die colli gatis ex eo duplū. qm̄ in sabbato nō licebat eis cibos pre parare sicut nec māna colligere. Nos ꝟo hoc nomē qd̄ est cōmune cuilibet sexte ferie appropriamus illi sexte ferie q̄ est ꝓxima ante pascha. ꝓ eo φ tunc ꝑparatus cibus siue māna: quo ⁊ militās ecclia modo: ⁊ triūphans i futura rege ꝑfruet. ¶ Et nota φ parasceue est nomē grecū. sz iu dei ꝑꝑ varias captiuitates iter grecos dispsi q̄dā vocabu la a grecis sumpserūt vt ꝑasceue ⁊ synagoga ⁊ alia q̄daz Gētiles āt tā vulgus q̄ ꝓbi denoiant dies a plānetis. Uñ sz eos p⁹ dies dr̄ dies sol. ⁊. dies lūe ⁊c. q̄ noia sacra scri ptura nō recipit. lz hodie vulgari vsu teneant: de h̄ dicet in pte octaua vbi aget de septimana. Nēpe vulgus ideo sic eos denoiabat q2 solē: lunā: martē: ⁊ alios planetas a qb⁹ dies denoiabant deos esse credebāt. Ubi ꝟo iō quia hec sunt noia planetarū: ex quoꝝ motibus ⁊ naturis oīa sui vegetatōem ſm illos trahūt. Xp̄iani ꝟo duos dies tā q̄ ꝓprijs designāt nominib⁹. Nā sabbatū simplr sabba tū vocāt: ꝑꝑ auctoritatē hebraici sermonis: ⁊ sequētē diē dñicā vocāt ꝑꝑ sui ꝑmatū de quo iā dicet. Uel q2 sic in Apo. vocat vbi dr̄. Johā. dñica die post missarū solēnia descēdit in defossū sepulture sue locū. Possēt ēt dies dñi ca ꝑma feria appellari. diē ꝟo post dñicā sequētē apella bant scdāz feriā. aliā tertiā feriā ⁊ sic de alqs dieb⁹ vsq3 in sabbatū. Interpretat eni feria q̄si dies solēnis a ferie do dicta. vnde prima dies septimane solennis est. Uo cant ergo ferie a feriēdo: q2 toto tpe a vitijs feriare. i. va care debem⁹: nō φ sit a necessarijs vite opib⁹ feriādū. Ul

dr̄ a fando. i. loquēdo: qm̄ sicut legit in Gen̄. Dñs dixit ⁊ fcā sunt. Sigdē beūs Siluester nolēs imitari iudeos q dicūt ꝑma sabbati. scdā sabbati. nec gētiles q dicūt dies solis dies lune ⁊c. ad inuenit hoc nomē feria. Jn sure tñ se ptimane seruauit sabbatū ꝑꝑ ꝑmissaz rōnez: vel ꝑꝑ figu rā q2 sabbatū interpretat requies: q2 tūc dñs requieuit ab oi ope qd̄ patrauerat. vñ ⁊ nos ꝑ totā hebdomadā. i. ꝑ totū tp̄s vite nr̄e qd̄ ꝑcurrit ꝑ spaciū. 7. dieꝝ: debem⁹ laborar ⁊ niti sūmo conamine vt ad requiē ⁊ beatitudinē ꝑueniamus. ¶ Dies ḡ tripl̄r denoiat: ꝑmo sz se: vt dies lūe dies mar tis ⁊c. scdō iuxta vsum ecclie: vt ꝑma feria: scdā feria ⁊c. tertio ſm mēses: ⁊ hoc tripl̄r. p⁹ mō kal. ꝑdie kal. 3. kal. Scdō mō idus ꝑdie idus. 3. idus. Tertio mō nonas. ꝑdie nonas. tertio nonas. Dñica ꝟo dies ꝑmatū obtinet ⁊ ma ioꝛ est iter alios dies: q2 xp̄s annūciatus fuit ⁊ resurrexit ⁊ in aplos spūm sanctū misit: ⁊ deus mundū. i. celū ⁊ ter rā in illa fecit. ⁊ in eadē quoq3 die vt dr̄ mūdus dissoluet Dr̄ āt dñica ꝑꝑ gaudiū dñice resurrectionis qd̄ in eo cele bramus. Licet aūt quedā dñice oib⁹ alqs sunt supiores. vz pasche ⁊ pētē. ⁊ hoc ꝑꝑ resurrectōez ⁊ spūs sci missio nē: tñ ⁊ q̄nq3 alie ꝑncipales dñr ⁊ solēnes in qbus officia mutant. s. dñica p⁹ de aduētu. dñica i octauis pasce. dñi ca in octauis pētē. dñica q̄ cātat. Letare hierlm: ⁊ dñi ca in ramis palmaꝝ. Addunt etiā gdā sextā. s. qua cātat. Inuocauit me. q̄dā ēt alie dñice dñr ꝑuilegiate qb⁹ vz. historie sunt appropriate. ¶ Et nota φ sūt gdaz dies priuilegiati in tpe quadragesime. vz. q̄ttuoꝛ quarte ferie scz quarta feria in capite ieiunioꝝ: quarta feria sequētis hebdomade: ⁊ q̄rta feria post letare hierlz: ⁊ quarta feria ante cenā dñi. Itē q̄ttuoꝛ sabbata. vz. sabbatū ꝑoris heb domade q̄n ordines celebrant: ⁊ sabbatū q̄rte. ⁊ sabbatū q̄nte: ⁊ sabbatū in vigilia pasche. Itē tres dies dñice. s. Inuocauit me. ⁊ Letare ierlz. ⁊ dñica in ramis palmaꝝ Item vna q̄nta feria. s. cene dñi. Item vna sexta feria. scz parasceue. Itē tota vna septimana. s. vltima que ma ioꝛ dr̄ ꝓut sub dñica de ramis palmaꝝ dcm̄ est: de qbus ꝑuilegijs in suis locis dictū ē. ¶ Et nota φ pascha ⁊ pēt. sunt hebdomadarie festiuitates: vt dicm̄ est in sexta pte sub ti. de septē dieb⁹ post pasca ⁊ sub pentec. Incipit āt dies nālis sz egyptios ab occasu solis siue in ꝑncipio no ctis: ⁊ durat vsq3 ad vesperā sequētis diei. iuxta illud. Et factū est vespe ⁊ mane dies vnus. ſm ꝑsas ⁊ grecos ⁊ ſm cōmunē vulgi vsum icipit mane ab ortu solis. ſm roma nos a media nocte. ſm athenienses ⁊ ſm arabes ⁊ astro nomicos a sexta diei hora. q̄s oēs varie imitamur: qm̄ ad celebratōem diuinoꝝ officioꝝ icipit dies in vespis. Iu xta illud. A vespere i vesperam celebrabitis sabbata vr̄a. ex de ferijs. ca. i. quo ad treuge obseruatōez in ortu solis: ex tra de treu. ⁊ pa. c. i. ff. de iudi. l. more. quo ad cōtractus icipit dies ⁊ finit in media nocte. quo ad esuz carniū post cenam vsq3 ad diluculū: de cōse. di. 3. de esu. quo ad iudi ciū incipit mane ⁊ terminat sero in fine diei ante noctis tenebras. de offi. dele. cōsuluit. ⁊ in auc. de iudi. §. sede bunt. Cōputatio autē egyptioꝝ vera vr̄ cū cōtineat ortū ⁊ occassuz signoꝝ. Pōt tñ dici φ sz eccliam icipit media nocte: q2 tūc verus sol. s. xp̄s ort⁹ est. iuxta illud. Dū me diū silentiū ⁊c. vel verius in vesperis: vt ꝑmissuz est: q2 nox ꝑcessit. dies aūt appropinquauit. Lz aūt nāliter die ꝑcedant noctes: tñ in nocte paschali fit ecōuerso: vt dcm̄ est in sexta pte sub ti. de sabbato scō solēnes ꝟo seu festiuī dies in qbus a quolibet ope seruili i honorē dei ⁊ scōꝝ abstinēdū est ⁊ diuinis laudib⁹ isistēdū. ¶ Et notanduz est φ solēnitas est cōiter istituta celebritas ꝓ aliq̄ ꝑrogati ua. Et dr̄ a solon qd̄ est cōe vel a soluto. i. firmo atque so lido: q2 ob religionē mutari nō dz. vel dicitur solennitas ex eo φ fieri solet in anno. Celebritas ꝟo vocat: quia ibi non terrena sed solū celestia agunt. ¶ Solēnitas āt alia

est festiuitatū

+

est festiuitatū. alia stationū. alia letaniarū. alia ieiunioꝝ
de quaꝝ singulis videamus. Solēnitas festiuitatū ꝙ est
more scōꝝ pluribꝰ noībus designatur. Uocatur enī festi
uitas. festū. celebritas. natiuitas. natalis vel natale: siue
natali cū: trāsitꝰ seu exitus. obitus. passio assumptio. de
positio ⁊ obdormitio. Festiuitas dicā ē a festis diebꝰ ꝗ̄si fe
stiditas eo ꝙ in eis sola diuina res agit̄: qbꝰ ꝫrā sūe festi in
qbꝰ ius fat̄. Dr̄ ꝗ̄z festiuitas ꝗ̄si sci natiuitas. Natiuitas
ꝓprie dr̄ festū illius natiuitat̄ ꝗ̄ est in carne ⁊ i mūdo: ⁊
ꝭm h̄ dr̄ tm̄ xp̄i natiuitas: ⁊ btē Marie: ⁊ bti Joā. bap.
quoꝝ tm̄ natiuitates i eccl̄ia celebrant̄. Quare sci dicāt̄
in morte nasci: iā sequit̄ ⁊ dicet̄ vbi ỏ octaua aget̄. De ce
lebritate iā dcm̄ est. Natalis ꝯo vel natale vel natalicium
dr̄ migratio scōꝝ ab h̄ seculo: qꝛ tūc nascūt̄ deo ⁊ scło ad
gl̄iā ea natiuitate ꝗ̄ tēdit ad vitā eternā. Indifferēter tñ
ista accipiūtur. Trāsitus dr̄ festū de morte scōrum ꝗ̄m aīe
illoꝝ a corꝑibꝰ exeūtes ꝑ ignota sibi ⁊ diuersa loca trā-
seunt. 13. q. 2. tp̄s. vt ꝑ celū aereū ⁊ ethereū ⁊ crystallinū
vt tādē ꝑueniāt ad empyriū. ¶ Et nota ꝙ maius est festū
trāsitꝰ alicuiꝰ sci ꝗ̄ꝫ aliqd aliỏ. de illo dicet̄ sub festo assū
ptiōis. Obitus dr̄ qꝛ tūc angeli veniūt obuiā aīe: vt legi
tur de btō martino. Passio dr̄: qꝛ tūc maxime corꝑꝰ pa
tit̄ ⁊ etiā aīa ꝗ̄n ꝑ violētiā abinuicē separant̄: ⁊ obitꝰ vni
uscuiusqꝫ pōt passio noīari: qꝛ tūc amaritudine ⁊ sine vio
lētia ꝗ̄dā nulla aīa de corꝑe tollet̄. Assūptio ꝓprie dr̄ trā
sitꝰ btē Marie. Depositio ꝓprie dr̄ depō bti Johā. euā.
ꝗ vt p̄missū est locū sepulture viuus intrauit: ⁊ ita seipm̄
deposuit. Obdormitio ꝯo dr̄ mors scōꝝ ꝗ̄si ꝗes. nā sicut
ꝗs post somnū integer ⁊ validior fit: sic sci sine difficultate
resurgēt in corꝑibꝰ gl̄ificat̄: ꝗ̄si a somno euigilātes. Uñ
dñs de Lazaro mortuo dixit. Lazarꝰ amicus nr̄ dormit.
13. q. 2. tp̄s. vñ apl̄s. Nolumus vos ignorare ỏ dormiēti
bꝰ ⁊c. ¶ Seq̄t de stationibꝰ videā. Statio aūt ꝭz Isido
rū est obseruatio statutoꝝ dieꝝ vel tēpoꝝ. Dierū vt ꝗ̄rte
⁊ sexte ferie ieiuniū ex veteri lege ꝓceptū: de qua statione
ī euāgelio. Jeiuno bis in sabbato. i. i ꝗ̄rta ⁊ sexta sabbati
Tēpoꝝ. s. que legalibꝰ ⁊ ꝓpheticis institutionibꝰ deter-
minatis tp̄ibꝰ statuta sūt. vt ieiuniū mēsis ꝗ̄rti ꝗ̄nti septi
mi ⁊ decimi: vel sicut in euāgelio dr̄ dies ille in qbus ob-
latus est spōsos. Statio quoqꝫ vocat̄ ꝓcessio ad aliquā
eccl̄iā ad exoluēdū ibi gr̄as deo facta. Et dr̄ statio: qꝛ tūc
stātes orare ⁊ deo gr̄as ꝑsoluer̄ ñ flexis genibꝰ debemꝰ tūc
nec ieiunamꝰ tūc: nec in eis supplicatōis voces fiūt: ꝗ̄ oīa
cū vestibꝰ humilitatis in letanijs fiūt. Uident̄ aūt statio
nes a veteri lege initiū habuisse: ꝗ̄m tūc ppl̄s iudeoꝝ ⁊ ēt
multi gētiles ꝯueniebāt i magnis solēnitatibꝰ. s. i pasca
⁊ pēt. vt ibi orarēt in tēplo ⁊ dō gr̄as ꝑsoluerēt ⁊ offerrēt
qỏ adhuc obseruat ecclia ꝑsertī in italia vbi tn̄ hebdo
madibꝰ pasce ⁊ pēt. ppl̄s de oppidis ⁊ villis adiacētibꝰ
ciuitatibꝰ ꝯuenit ad eccl̄iā cathalē. Alie stationes a roma
nis habuerūt initium ꝗ eas maxime frequētant: ꝗ cū in
tercessionibꝰ scōꝝ quoꝝ suffragia iplorabāt ꝑiculꝭ euasis
sent. cū ꝓcessione veniebāt ad eccl̄iā illius sci cuiꝰ patro
cinio fuerāt liberati: laudes deo cū gr̄aꝝ actionibꝰ ꝑsoluē-
tes. Isidorus dicit. l. 6. ethymo. ꝙ statio ex militari exem
plo nomē accepit: ꝓ eo ꝙ nulla letitia castris obueniente
statōem cōtristatio militū rescidit. Sūt aūt due spēs sta-
tionū. alie nāqꝫ sūt gn̄ales. alie particulares. Gn̄ales sūt
que in ꝓdictis duabꝰ septimanis ad matricē eccl̄iā fiūt.
Particulares sūt ꝗ in diuersis eccl̄ijs fiunt ꝓ ꝓdicta cā.
Fiunt etiā qñqꝫ obseruatōis cā: nulla alia causa interce
dente: vt cū in festo alicuiꝰ sci ad eius eccl̄iā vadit ꝓcessio
a maiori eccl̄ia. Fiūt ēt cū in diuersis festis diebus ad di-
uersa altaria cū ꝓcessione ob sanctoꝝ venerationē veni-
mus. Institutio ꝗ̄ statōūz ex ꝓdictis liquet: hoc tñ addi
to: ꝗ̄m sicut romani ꝓ vitādis suis ꝑiculis statuerūt suas
statōes in vrbe: sic et alij in suis ciuitatibꝰ ob cās siles sta
tiones instituerūt. In diebꝰ aūt stationū voces seu can-
tica letitie cantant̄. vz. rñsoria vel antiphone vel aliqd hu
iusmodi. Qñqꝫ etiā tunc missa celebrat̄ in eccl̄ia ad quā
vadūt: ⁊ qñqꝫ nō sed post statōnē orōne finita redeunt.
¶ Et nota ꝙ ppl̄s ꝑmo cōuenit i aliqua eccl̄ia vicina il-
li in qua dꝫ esse statio: vt dcm̄ est in ꝗ̄rta pte sub ti. de oro-
ne. Népe btūs Gre. ꝗ statōes i vrbe ordinauit. 20. omel.
euāgeliꝫ diuerso tp̄e in illis dicēdas declarauit. alias ve
ro stomacho lacescēte alijs ꝓnūciandas cōmisit. De solē-
nitate letaniaꝝ i. 6. pte sub ti. de rogatōibꝰ dcm̄ est. ¶ No
ta tñ ꝙ statōes fiūt ꝓꝑ preterita ꝑicula. Letanie ꝯo que
rogatōes vel supplicatōes interpretant̄ fiunt pro ꝑiculis
euitādis vt p̄missū est. De solēnitate ieiunioꝝ: ⁊ de vigi-
lijs scōꝝ dcm̄ est in sexta pte sub ꝗ̄rta feria ꝗ̄rte dñice de
aduētu. Hoc ēt nota ꝙ natale dñi festū est pt̄is: ⁊ ꝑ eū fi-
lius īnotuit mūdo. In hoc eni apparuit charitas dei qỏ
nobis dedit filiū suū: sicut dicit btūs Jo. Festū tñ pt̄is fe
stū est filij ⁊ spūs sci. In hoc eni ꝙ dr̄ ꝟbū intelligit̄ pr̄
ꝟbi. ⁊ ēt alia rōne qꝛ. s. filius p̄rem manifestauit mūdo.
Pascha ꝯo est festū filij: qꝛ tūc xp̄s a mortuis resurrexit
⁊ verꝰ deꝰ apparuit. ¶ Et nota ꝙ solēnitas pasche ātho
nomatice dr̄ solēnitas solēnitatū sic dr̄ sancta scōꝝ: ⁊ cā-
tica cāticoꝝ: eo ꝙ alia scā ⁊ alia cātica excedūt. Inde est
ꝙ oēs dies dñicos recipimus. i. oēs dies dñice sunt
octaue hꝰ festi. Dr̄ ēt festiuitas festiuitatū: tū qꝛ pma est
oīum festiuitatū: tū qꝛ oēs hac dñica cōicare debēt. In
qbusdā tñ locis qỏlibꝫ magnū festū pascha vocat̄ ꝗ̄si trā
sitꝰ: qꝛ de vitijs ad virtutes trāsire debemꝰ. Pēth. est fe-
stū spūs sci. ⁊ ꝗ̄libet istaꝝ solēnitatū est solēnitas totiꝰ tri
nitatis: ꝗ̄m idiuisa sunt opa trinitat̄. de cōse. di. 3. c. si.
licet vt p̄missū est ꝗ̄libet istoꝝ magis vni ꝗ̄ꝫ alteri appro-
priet̄. Nō est etiā ignorandū ꝙ populus israeliticus tres
ꝑncipaliter celebrabat solēnitates. Primū erat dies pas
che siue dies azimoꝝ qỏ est pascha qꝛ tūc deꝰ eos libera-
uit a ptāte pharaonis: de seruitute egypti: ⁊ a ꝑcussione
angeli liminis postibꝰ deꝗ̄ sanguine agni imolati. Nō eniꝫ
fuit domꝰ alicuiꝰ egypti vbi mortui nō iacerent: nisi
domus iudeoꝝ vbi nullus mortuꝰ est. Scōm erat pēth.
qꝛ tūc susceperūt legē: vt dcm̄ est in sexta pte sub ipo festo
Tertiū cenophegia in septēbri qỏ ex greco interpretat̄ de-
dicatio siue fixio tabernaculoꝝ. Ppl̄s eni israeliticus ꝗ̄-
draginta ānis in tabnacul̄ habitauit. in cuiꝰ rei memo-
riā adhuc iudei hoc festū celebrāt ꝗ̄si i tabnaculis de gen
tes: Ceno eni grece tabnaculū dr̄. Hec festa que septē die-
bꝰ ꝓtelebant̄: ꝑcipua dicebant̄. ⁊ sabbatū qỏ inter ueniē-
bat dicebat̄ sabbatū sabbatoꝝ. i. sabbatū scōꝝ. Uerū
⁊ supaddiderūt ⁊ alia festa ob euētus varios. vt encenia
qỏ celebrabāt hebrei i hyeme. s. in octobri: ⁊ vocabāt en-
cenia nouā dedicatōēꝫ tēpli. Cenō eni grece dr̄ nouū lati
ne: vñ qñcūqꝫ aliqd nouū fuerit dedicatū encenia vocat̄
Nā ⁊ si ꝗs noua tunica induit̄ enceniare dr̄. Nos āt duo
illoꝝ seruamꝰ. s. pascha ⁊ pentheć. sed alia rōne ꝗ̄ꝫ illi. Ip
si eni celebrabāt pascha: qꝛ tūc ab egyptiaca seruitute li-
berati sūt. nos ꝯo qꝛ tūc ꝑ xp̄ꝫ redēpti sumꝰ. Illi celebra
bāt pēth. qꝛ tūc susceperūt legē. nos ꝟo qꝛ tūc spūꝫ scūm
accepimꝰ. Itē illi susceperūt legē i tabul̄ lapideis ad du-
riciā cordis notādā extrinsecus scriptā ꝗ̄m vsqꝫ ad spūalē
littere intellectū nō ꝑtingebāt. Sꝫ spūs scūs datꝰ est. 72. di
scipul̄ in corde digito dei spūalē intelligētiā eis dictāte. Ce
nophegiā ēt ꝗ̄dāmō celebramꝰ i ascēsiōe dñi: qꝛ ꝑ tabna-
culū intelligimꝰ corꝑꝰ dñi: i quo sub hūanitate diuīas la-
tuit. Juxta illỏ spal. In sole posuit tabnaculū suū. Hoc
itaqꝫ tabnaculū xp̄s in mortali carne ñ figebat: ꝗ̄m exul
tauit vt gygas ad currēdā viā discurrēs ỏ loco i locū: vt
susceptū mysteriū ad iplerer: sꝫ tñ fixit ⁊ stabiliuit tabna
culū. i. corꝑꝰ suū cū assūptꝰ ē in celū sedēs ibi ad dexterā
dei p̄ris: ⁊ regescēs i p̄rimonialibꝰ p̄ris bonis donec ꝑo-

net inimicos suos scabellū pedū suoꝝ. Hec itaqꝫ tria festa decte in euāgelio spūalr celebram⁹. Nā iuxta ps. xp̄s captiuā duxit captiuitatē: qñ i pasca resurgēs victos suos eduxit de lacu in q̄ nō erat aq̄. Ascēdit in altū. cū in ascēsione exaltatus est sup celos celoꝝ ad oriētē. Dedit dona hoīb⁹ cū in pētb. effudit de spū scō sup oēm carnē. Quarta ꝓo feria post dñicā de passione est de encenijs ꝓut ibi dcm̄ est in sexta pte. Erāt q̄ꝫ ⁊ alie q̄tuoꝛ solēnitates nō tñ ita solēnes sicut pcedētes. vꝫ. sabbatū: festū tūbarū: festū ꝓpiciationis: ⁊ neomenia. Si qdē apud hebreos neomenia dicta est: q2 fm lunarem cursuꝫ menses supputabanť. Mene grece luna vocať: inde neomenia. i. noua luna. Apd̄ nos ꝓo neomenie sunt klende. Erāt apud hebreos ipsi dies klendarū: ex legali institutiōe solēnea. ¶ Sane ꝯstantin⁹ impatoꝛ pces trāsmarinas petēs inuenit eusebiū cesarieñ. epm̄ virū sctissimū cui dixi. Pete a me vñ eccl'ia tua ditet. Ille ꝓo rñdit. Eccl'ia mea sortis abūdat in diuitijs: sꝫ rogo te vt mittas p ptes mūdi ⁊ noia scōꝝ ⁊ tēpora passionū ⁊ sub qb⁹ ⁊ qualr ⁊ in qbus locis passi sūt rescribas: qđ factū est. Et refert Eusebi⁹ q̄ quolibꝫ anni die plusq̄ quinqꝫ miliū scōꝝ festa ꝯcurrūt excepta die kalēdarū ianuarij quo intēdebāt gētiles epulis ⁊ solēnitatib⁹ nō ad martyrizādū scōs. ⁊ Hiero. dicit idē in ep'la que suo kalēdario ꝓponiť. vñ Greg. dicit. Tot⁹ mūdus plen⁹ est festis. ⁊ silr Haymo dixit de angelis q̄ si qs creaturas spūales videre posset videret eos ebulire in aere sicut minimos athomos in solis splēdore. ¶ Et nota q̄ nullus ascribēdus seu annumerādus est cathalogo siue nūero scōꝝ nisi p romanū pōtificē: ⁊ nisi facta prius clara fide de illi⁹ vita ⁊ miraculis extª de re. ⁊ ve. sanc. c. i. et de testa. venerabili. Dř āt cathalogus vl'is fmo. a catha qđ est vl'e. ⁊ logos qđ est sermo. Et letania siue klēdariuꝫ in qb⁹ enumeranť sci p romanā ecclīā approbati dř vl'is sermo certū fm decretū cōcilij africani: de cōse. di. i. placet. nulla memoria martyruꝫ ꝓbabilr siue solēniter accipiať nisi aut vbi corp⁹ martyris aut certe relīqe sunt aut vbi fuit origo habitatōis vel possessionis illi⁹. nā altaria que p somnia ⁊ inanes q̄si reuelatōes quoꝝlibet hoīum vbicūqꝫ statuunť oino reprobanť. Itē statutū est in ꝯcilio aurelianeñ. de cōse. di. 3. eps. q̄ eps si in isirmitate nō fuerit ipedit⁹ eccl'ie cui fuerit ꝓxim⁹ puta epali. die dñica deesse nō dꝫ. que aūt festiuitates celebrande sint pꝫ ex cōcilio lugduñ. de ꝯse. di. 3. c. i. extra de fer. ca. si. i quo sic statutū est. Dies dñi feriādi sūt a vespa i vesperā. Itē festū natalis dñi: sci stephani: sci Johā. euāg: innocētiū: sci silvestri: circūcisionis. theophenie siue epiphanie. pascha cū tota pcedēti ⁊ sequentib⁹ hebdomadib⁹. Rogatōes cū trib⁹ dieb⁹. Ascēsio dñi. Pētb. cū duob⁹ diebus sequētibus. sancti Johā. bap. duodeci apl'oꝝ. sci Laurētij. festiuitates beate Marie. oēs dies dñici. dedicatio sancti michael'. ōdicatio cuiuslibꝫ oratoriꝫ. festū oiuꝫ scōꝝ. sci martini. Ille festiuitates. s. scōꝝ canonizatoꝝ q̄s singuli epi in suis eccl'ijs cū clero ⁊ populo decreuerint celebrādas. Reliqs vero festiuitatib⁹ que per annū sūt nō sūt populi cogēdi ad celebrādū siue feriādū nec ꝓhibēdi. Quot psalmos. quot rñsoria. quot lectōes: ⁊ q̄re i festis dicāť. dcm̄ est in sexta pte sub ti. de nocturnis. Quedā aūt festa dñr in toto duplicia: quedā simplr duplicia. qdā semi duplicia. Dñr qdā duplicia in qbusdā eccl'ijs pro eo q̄ rñsoria tā maiora q̄ breuia: ⁊ ꝟsus a duob⁹ cantanť: ⁊ q2 oia incipienda a duob⁹ icipiunť: ⁊ q2 antiphone in matutinis ⁊ vespis duplicanť. dñr. n. ꝯplete q2 añ psalmū ⁊ post sic est festuꝫ natal' dñi. Sci stephani ꝓthomartyris: sancti Jo. euāg. circūcisio dñi: epiphanie: purificatōis: annūciatōis: resurrectionis: ascēsionis: pētb. sci Jo. baptiste apl'oꝝ petri ⁊ pauli: sci laurētij: assumptionis btē marie v̄ginis: natiuitatꝫ eiusdē: ⁊ dedicatio basilice. Premissa quidē sunt maiora duplicia festa. Minora aūt duplicia festa sūt scda ⁊ tertia feria ifra octauas r̄surrectōis. Itē scda ⁊ tertia feria ifra octauas pēt. Cōmemoratio sci pauli apl'i: Octaue apl'oꝝ Petri ⁊ pauli. ⁊ assūptōis: ⁊ qđlibet festū qđ vnaqueqꝫ eccl'ia duplex ordinauerit celebrari. Semi duplicia aūt festa sunt in qbus pmissa oino nō obseruanť: sed tm̄ tertiū sextū ⁊ vltimū. Rñsoria cātanť a duob⁹. nec icipiť a duob⁹. nec duplanť antiphone: sꝫ versus ⁊ breuia rñsoria a duob⁹ dicāť: ⁊ sūt hec semi duplicia festa scōꝝ andree: nicolai: lucie: thome apl'i: innocētū: octaua epiphāie: agnetis: ꝯuersio sci pauli: agate: mathie: cathedra sci petri: gregorij: augustini: hieronimi: ambrosij: philippi ⁊ iacobi: marci euāgeliste: inuentionis sancte crucis: reuelatōis: sancti michaelis: octaua ascensionis: Johā. ante portā latinā: barnabe apl'i octaua sci Johānis baptiste: marie magdalene: iacobi apl'i: ad vincula petri: octaua sci laurētij: bartholomei: decollatio sci Johā. bap. octaua natiuitatis beate marie: exultatio scē crucis: matthei: luce: symonis ⁊ iude: martini: cecilie: katherine: ⁊ alia fꝫ ꝯsuetudinē cuiuscūqꝫ eccl'ie. Sane igitur hec varietas circa festa seruať: q2 sicut per apl'm stella differt in claritate a stella: sic etiā erit resurrectio mortuoꝝ. Cū ergo fꝫ btūꝫ Dionysiū ecclesiastica hierarchia repñtet aliqualr i suis actionib⁹ seu ordinationib⁹ celestē hierarchiā in qua sancti fꝫ diuersitatē meritoꝝ suoꝝ disponunť: iō ad hoc repñtādū varietas diuersoꝝ officiorū i nr̄a eccl'ia reperiť. ¶ Que igiť festa in totū duplicia ⁊ que semi duplicia dici debeāt liqdo pꝫ fm mysticū intellectū. Nā fm sanctos visio dei erit pmiū oium beatoꝝ: q̄ quidē visio erit maioꝛ vel minoꝛ in oibus fm q̄ hic positi magis vel min⁹ in charitate: que est radix oium meritoꝝ pfecerit. Verūtñ sunt qdā specialia merita que fm aliq̄ spālia premia habēt ib⁹ alia merita i futura glīe ꝯferentur. Vñ spāle premiū sup essentiale reddeť martyribus i doctoribus ⁊ ꝟginibus: qđ premiū aureola dicitur q̄ quarū ad hoc aliq sancti duplex habebunt pmiū. s. essentiale qđ dř dei visio: ⁊ accidentale aureolā: ⁊ fm hoc festa scōꝝ possunt dici maiora vel minora. s. i quib⁹ premioꝝ rōnes magis vel min⁹ reperiri pñt. Q2 igiť btā ꝟgo inter oēs scōs sublimiori pmio potiť quātū ad pmiū ecntiale: ⁊ rōnes ēt accidētaliū premioꝝ sibi cōpetūt: iō ei⁹ festū totū duplex dř esse. sic est etiā in festiuitatib⁹ ad honorē xp̄i statutis. Q2 ꝓo post eos angeli 2ᵐ obtinēt locū: ⁊ post illos apl'i ⁊ martyres: ⁊ p⁹ ipsos alij: iō fꝫ eoꝝ plura vl' pauciora ecntialia ⁊ accñtalia pmia ipsoꝝ festū vl' totū duplex vel semi duplex vel simplex dꝫ ab eccl'ia militāte: que vestigia triūphātis imitať ꝯformiter celebrari. ¶ Quandoqꝫ vero alia ꝯsideratione dñr festa duplicia. qñ scꝫ eadē die duo festa cōcurrūt: ⁊ tūc minus cedit maiori. Naꝫ die illa de festo excellētiori officiū celebrať. ⁊ ð minori fit solūmodo cōmemoratio. ⁊ illius officiū ad diē sequētē reseruať: sicut fit de beatis petro ⁊ paulo. Si ergo eadē die plura festa cōcurrant ⁊ oēs sūt martyres: illius qui inter eos maioris eminentie officiū celebrať. Si vero alter cōfessor ⁊ ali⁹ martyr vel martyres: si ꝯfessor maioris sit nois q̄ martyr: vel ꝓuilegiatus: vt btūs martinus: ⁊ cuius generalr offm̄ instituit eccl'ia: dicēdū est officiū de cōfessore: ⁊ cōmemoratio faciēda est de martyre. sin autē celebrandū est de martyre. Itē si festū andree veniret in pma dñica de aduentu: fiet in secūda feria. idē dicim⁹ de quolibꝫ festo apl'oꝝ ⁊ martyrū si occurrit in pmis dñicis ꝓuilegiatis. Itē si festū habēs vigiliā ꝯtingit in feria secunda: celebrať officiū de vigilia: ⁊ ieiunať in sabbato antecedenti. extra de obseruā. ieiu. ca. i. Si aūt in quacūqꝫ alia dñica ꝓuilegiatis. i. qbus historie appropriate inueniunť euenerit festū apl'i vel alicuius pcipui martyris vel alterius sancti q ꝓpriū habeat officiū: attendendū est vtrus

sequen

sequēs hebdomade siue singuli dies ipsius propriū habe
ant officiū: qḋ si habēt fiet officiū de dñica: et festū sancti
fiet in scḋa feria: si āo nō hȝ fiat offm̄ de festo in dñica: et
officiū dñice fiet in scḋa feria: et sic dñica qñqȝ cedit festo
qñqȝ ecōuerso. ¶ Circa vigilias scōꝝ quare sic vocant et
vn̄ ortū habuerūt dictū est in sexta pte sub q̄rta feria tertie
hebdomade aduētus. Porro circa festa que in septuage
sima seu in tpe passionis siue ante illā occurrūt sicut est fe
stū sancte agathe: kathedra sancti petri: sancti mathie:
annūciationis dñi. festū sancti gregorij. festū ēt patroni
cuiuslibet ecclie si acciderit: vel āniuersariū illius vel pa
sche alicuius ānotiū: gñalr dicimus q̄ cātica laudis. s.
Te deū lau. Glia in excel. deo. et Ite missa est: in illis de
bent cantari et oia que cantarent in illis si in aliqs tpib⁹
cōtingerent preter alla qñ festa huiōi ad tps pasche pti
nere noscunt. Sȝ quare nō dr̄ tūc alla sicut alia cātica le
ticie. Rñdeo qr illud est magis cāticū leticie q̄ alia q̄ sūt
magis obsecratōes seu grārū actiones q̄ cātica leticie. Li
cet et in illis sit aliqua leticia pcertim in cantu. Si āo op
ponat q̄ Glia i excel. qḋ est ppriū natal dñi. et Ite mis
sa est: qḋ est cāticū seu laus resurrectōis. et Te deū lau. qḋ
significat leticiā p dragme inuenta. nō debebāt i festo an
nūctiatōis dñi cātari: pro eo q̄ pmissa in aduētu dñi nō
dū sua tēpora habebāt: qr dñs nōdū eo in reb⁹ humanis
fuerat pfecutus. Rñdet q solēnizare ptendūt q̄ hoc festū
est oiuȝ festoꝝ xp̄i: q̄si fons et origo seu initiū: qm̄ et si nati
te dñi vel passio vel inuentio dragme nōdū erāt in re vel in
spe: habebant tñ i spe: qm̄ i spe coꝝ pdigia pcedebant.
Annotinū pasca vocat qñ aliqs diē quo baptizat⁹ est ce
lebrat ānuatī: qḋ forte sumit a gētilib⁹ q diē i quo ad nu
certā nascebant natalitiū obseruabāt. in qua celebratōe
offm̄ pasche dȝ cātari pter alla: si in tpe quadragesime cō
tingat. ¶ Et nota q̄ hec tria. s. Te deū laudam⁹. Glia in
excel. et Ite missa est. sese ↄcomitantur. et est rō. Nā glia
in excel. significat illud ieffabile gaudiū: qḋ āgelus pasto
ribus nūciauit dicēs. Annūcio vobis gaudiū magnū: qr
natus est nob̄ hodie saluator. Ite missa est: qḋ est dictū.
Ite ad ppria missa est ↄsumata. d̄signat accessuȝ pastoꝝ
ad locū natiuitas xp̄i dicētiū adinuicē post āgelicā annū
ciatōeȝ. Trāseam⁹ vsqȝ ad bethlē et videam⁹ hoc verbū
qḋ factū est. Et q̄ post annūciatōem angeli secut⁹ ē pasto
rū accessus: nō merito quādo sacerdos dic. Glia in excel.
in quo pdictū angelū repñtat: dȝ etiā dici. Ite missa est.
Sitr qñ hec duo dñr vel omittunt. Te deum lau. ad noc
turnos dr̄ vel omittit: qm̄ ibi gaudiū et laudes celi et ter
re: creatoris et creature capitis et membroꝝ significant:
sicut in Glia in excel. celū et terra. creator et creature caput
et mēbra cū laude et gaudio nominant. imo ferre oia que
ibi iplicite cōtinent hic explicite ponunt. merito igit qñ
illud dr̄ hoc nō dȝ omitti: verūtñ nō semp pmissa se cō
comitant. Nā in festo cathedre beati Petri ēt si occur
rat in quadragesima: quedā eccle dicūt Te deū lau. cete
ris laudib⁹ tacitis: qr hoc cātico vti solemus ad itronizā
dos epos in sedes suas: et btūs Petrus eadē die fuit i ca
thedra āntiochena intronizatus. Itē in cena dñi dr̄ Glia
in excel. deo: et Ite missa est: si eps adsit et crismatis cele
bret officiū. Et in sabbato sancto dr̄ Glia in excel. deo sed
nō Ite missa est. In ipsis tñ diebus nō dr̄ Te deū lauda.
Itē in die natiuitatis dr̄. Glia in excel. in pma missa: sȝ
Ite missa est nō dr̄ ne pplus licentiatū se credēs nō audi
to matutino discedat: et pp hoc ēt qdā tūc reseruant fina
lē collectā pme misse donec matutine expleant ↄcludētes
postea missaȝ sub Bñdicamus. sed alis rō ponit in q̄rta
pte sub ti. de ↄone nouissima. Secūdā etiā missaȝ eodeȝ
mō finiunt. In qbusdā tñ ecclijs dr̄ tūc. Ecce cōpleta sūt
oia: nec dat pplo licētia recedēdi: vt sciat se debere tertiā
missaȝ audire: in qua demū dr̄. Ite missa est. In alijs āt

in qbus sit offm̄ ambrosianū in tēpore quadragesime nul
lius sci festiuitas celebrat: sed tñ cōmemoratio fit: et idi
psum antiq decreta i alijs ecclesijs fuari iubebāt: et antiq
tus cōiter sic fiebat: i alijs quoqȝ ecclijs pus sacrificat q̄
euāgeliū legat vel cātet. 34. q. 4. nō opȝ: et. ca. sc. De offō
festoꝝ que tpe aduēt⁹ occurrūt dictū est in sexta pte in tit.
de tempore aduent⁹. De festis vero resurrectōis vsqȝ ad
octauā pēthe. hec regula gnālīter in qbusdā ecclesijs ser
uatur q̄ in oib⁹ scōꝝ festis canit historia. Btūs vir. hoc
in aplis: martyrib⁹ ↄfessorib⁹: virginib⁹: hoc in vno et in
plurib⁹ frequētat. Vir. n. iste btūs xp̄s est fm regulā ticō
nij caput et mēbra. Hic ē. n. martyr de quo dr̄ in antipho
na. Filie hierlm: quē scḋm caput coronauit dña sicla im
mortalitatis in h tpe solēnitatis et leticie: et scḋꝫ mēbra pe
stea coronabit in illo tpe qḋ p istud significat: qḋ erit eter
nitatis et glie: hic est. n. q loquitur in offō qḋ hoc tēpore fre
quētatur. s. Protexisti me de⁹: hic est vitis vera: et sancti
sūt palmites: sicut dr̄ in euāge. Ego sum vitis vera. Ioā.
15. ca. qḋ sitr hoc tēpore frequētatur: et fm pmissa pȝ q̄ ēt
in festis duoꝝ vel pluriū scōꝝ dȝ dici in pdicta antipho
na. Filie hierlm venite et videte martyrē. s. xp̄m: et nō mar
tyres et alia in plurali sicut faciūt qdā. Frequētamus aūt
hoc tpe in festiuitatib⁹ scōꝝ idē ptietē offōꝝ eo q̄ in suo
significato idē erit denarius oium: et qr tūc glorificati eri
mus vnū cū xp̄o hoc tpe glorificato. ¶ Sed q̄ris q̄re in tē
pore paschali nō celebram⁹ festa scōꝝ qui cū xp̄o surrexe
rūt vel cū eo celos ascēderūt: debemus. n. de illoꝝ glorifi
catiōe gaudere et solēnizare sicut et de alijs sanctis: cū cer
ti simus eos celos ascēdisse? Rñdeo q̄ ideo nō solēnizam⁹
quoniam ad inferos descenderant solemnizamus enim
sanctoꝝ natalicia qñ videlicet celo nati sunt: vt pmissum
est: nō qñ inferno de quo dictū est in sexta parte sub para
sceue. Potest ēt dici q̄ de glorificatione illoꝝ in anima in
pascha vel saltē in ascēsione festare deberemus sed nō pos
sumus pp auctoritatē officioꝝ illoꝝ dierū. Obūbratur
enī solēnitas illoꝝ auctoritate maioris solēnitatis: et quo
niā veniēte principe cessat magistratus: et ideo statutū fu
it vt per alia tēpora anni diebus qbus eis dedicate fuerit
ecclesie festa illoꝝ celebrētur. Vel fȝ Bedā in dedicatiōe
ecclesie i qua nouē lectiones dicūtur sit festū de illis: sicut
et festū sancti Ioan. baptiste fit ad finē augusti: qui tamē
circa pascha mortuus fuit: et festū beati Iacobi cōpostel
le in iulio: qui tñ fuit tēpore paschali occisus. Beat⁹ quo
qȝ Petrus aplus fuit icarceratus hoc tempore. Facta est
enī predictoꝝ festoꝝ mutatio: qr tāta erit festiuitas princi
pis oium q̄ nō poterāt tūc celebrari solēnitates satelliū
iuxta illud. Cede maiori. Verūtamē festa scōꝝ veteris te
stamēti: vt Abrahē: Isaac: Dauid: Daniel et aliorūȝ per
greciā et apud Venetos coli dñr: et ibi hēre ecclesias. De
machabeis dr̄ pūt sub ipso festo dicet. Circa octauas no
tādū est q̄ octauā diē leuiticus liber isinuat dicens. Dies
octauus erit celeberrim⁹ atqȝ sanctissimus. Sunt octaue
sanctoꝝ ideo celebrātur: qr sicut prim⁹ dies significat na
tiuitatē eoꝝ. s. qualr nascūtur celo et in societatē angeloꝝ
et sanctoꝝ patrū: qñ eīe coꝝ a corpibus separātur: ita in
octauis recolētes resurrectionē corpoꝝ: ↄgratulamur re
surrectioni eoꝝ. ¶ Et attēde q̄ quorūdā sanctoꝝ celebrā
tur octaue ne hoc mysteriū lateat: nō aūt oiuȝ: ne vilescat
Si. n. nō valemus ois festa celebrare sanctoꝝ: quanto mi
nus octauas eoꝝ. Si igit aliorūȝ sanctoꝝ octaue solēnes
sunt: quāto magis sancti scōꝝ. s. dñi natiuitatis octaua
solēnis erit. Videt aūt q̄ natiuitas dñi non habeat octa
uā: qr illa tendebat ad mortē. Obitus. n. sanctoꝝ ideo ha
bēt octauas: qr tūc ipsi nascūtur ea natiuitate que est ad
vitā eternā. Post illā. n. natiuitatē que est in morte sperā
da est gloria resurrectionis que dat in octaua: nō post na
tiuitatē que est ad mortē. Scḋm hoc ēt videtur q̄ natiui

tas beate marie:natiuitas beati Johānis baptiste nō ha
bent octauam:nec etiam resurrectio dñi in qua dñs reci
pit stolā corporis: que generalr oibus fidelibus dabitur in
octaua:iam.n.ipsa resurrectio dñi facta erat in re. Quia
igitur diuerse ecclesie in diuersis festiuitatib⁹ octauas ce
lebrāt:ideo ne illas reprehēdere videamur: dicimus q̄ du
plex est octaua.s.reuerētie siue venerationis seu deuotiōis
τ institutionis. Octaua reuerētie est festiuitatū pasce:pē
thecosten:natiuitatis beate virginis marie τ beati Jo.
baptiste:celebrātur.n.octaue eoꝝ pro sola deuotione nō ꝓ
alio mysterio. Octaua etiā deuotionis est in scīs patronis
ecclesiaꝝ τ de scō Nicolao τ maria magdalena: τ silibus
qui octauas nō habēt: sed qdā ecclesie ob deuotionē eas fa
ciūt. Octaua vero institutiōis quadripertita est:qꝛ est octa
ua significationis:suppletiōis:alterius negotii significa
tionis τ future glorificationis. Octaua significationis
est: vt octaue sanctorum vigilias habētium: τ festum de
dicationis ecclesie:qđ fit in signuz q̄ dedicabit ecclesia.i.
extrema τ plenissima dedicatione dicabit tunc.i.cōpula
bit xp̄o:dicari.n.est copulari. τ octaue martyꝝ:qꝛ ipsi ꝑ
ea que passi sunt τ ex eo q̄ hāc vitaz pro nihilo habuerūt
ostēderūt q̄ erat vita imortalis. Vñ octaue inocētiū pñe
dici octaue significationis:qꝛ ꝑ eas resurrectio nr̄a signi
ficat:ꝑut sub festo illo dicetur: τ ēt octaua btōꝝ petri τ
pauli τ quorūdā scōꝝ que significāt stolā scōꝝ.s.glorifi
cationē quā in octaua etate habituri sunt. Sed quare ob
simile ēt cāz nō obseruat seu celebratur octaua passionis
dñi: sicut.n.xp̄s qui est sol iustitie natus est non ꝑpter se
sed vt lux nr̄is mētib⁹ q̄ eram⁹ i tenebris appareret: sicut
ēt baptizat⁹ est nō ꝑꝑ se sed vt nr̄a pcā lauaret: sic mortu⁹
est nō ꝑꝑ se sed vt nos moreremur pcō per qđ nos libera
ret a morte: Rñdeo iō qꝛ superueniēs festū letitie obūbrat τ
aboleret cōmemorationē tristitie. Preterea lz reddat ratio
q̄re ꝓmisse octaue fiāt: nō tñ vsquequaq̄ in silibus exigatur
q̄ octaue fiāt. Nā xp̄s fuit circūcisus carnalr vt circūda
mur spūaliter: ieiunauit vt ieiunemus: pedes lauit vt la
uemus. Nec tñ octauā istoꝝ aut similiū celebram⁹: sed τ
octaue scōꝝ ob cām dissimilē celebrātur: vt premissuz est.
¶ Rursus dissimilē hz cāz octaue pascalis solēnitas: cui
nō fit octaue mysteriū vel misteriū. Octaua tñ addit ꝑꝑ
octo btitudines q̄ in illa solēni octaua ꝑcipiūtur: ꝑut di
ctū est ibi: τ ēt octaua pēthe. que τ iō celebrat vt opeꝝ scī
spūs ꝯsumatio declaret. Est ēt oium octauaꝝ rō gnālis
qꝛ.s.octaua redit ad caput:qđ est de btitudinibus. In li.
de doctrina xp̄iana asserit Aug. Idē q̄ dies prim⁹ ē τ octa
uus.s.dñica: τ iō resurrectio dñi dr̄ facta in octaua.i.in
die dñica. Idcirco igitur obseruatur celebritas octauaꝝ
vt reuertamur ad ꝓmū inocētie statū: in cui⁹ inocentie re
cordatiōē in octaua die circūcisio agebat vt mēs circūcisa
fieret ab oi carnali cōtagiōe. Octaua supplendis est octa
ua natiuitatis dñi qꝛ in ea supplem⁹ qđ min⁹ factū est in
festo natiuitatis. Quia eni in natiuitate multū actū ē de
ꝑtu τ paꝝ de ꝑturiēte. iō in octaua pleni⁹ agit de ꝑturiē
te qđ apparet in rñsoriis τ antiphonis laudū τ in diurno
offō ipsi⁹ octaue: τ ob similē ēt cāz celebrat octaua epipha
nie. Octaua alterius rei significationis est: sicr octaua na
tiuitatis ꝑut ibi dcm̄ est: τ octaua agnetis. In illa.n. re
presentat q̄ beata agnes octaua die visa est gl'iosa a quibus
dā fidelib⁹: ꝑut sub illo festo dicet. Octaua future glori
ficatiōis est vt octaua obit⁹ cuiuslibet sancti. ¶ Itē nota
q̄ tm̄ beatus stephanus τ laurētius habent inter marty
res octauas istitutionis: solus vero btūs martinus inter
ꝯfessores. De octauis pasce τ ascēsiōis τ natalis dñi dcm̄
est in sexta pte sub ri. de pasca. Licet āt regulariter in octa
uis festiuitatū fiat in missa offm̄ sicut in ipsis festiuitati
bus pro eo q̄ octaua eadē dies cū ipso festo cēsetur: hoc tñ
fallit in octauis aploꝝ petri τ pauli: in quibus dr̄ offm̄ de

martyrib⁹: lz.n. vna τ eadē die ambo passi fuerint: nō tñ
eadē die de vtroq̄ i ecclesia solēnizat: ꝑut sub eoꝝ festo di
cet. Ideoq̄ vtriusq̄ offm̄ neqt in octaua fieri cū vnā dic
dūtaxat ābo habeāt ꝓ octaua. Oportuit ḡ q̄ in eoꝝ octa
ua aliqđ cōe offm̄ iueniret: τ iō qꝛ eoꝝ martyriū maximi
fuit meriti: offm̄ di de martyrib⁹ q̄uis de vtriusq̄ ꝑcipu
is actibus mētio in ipso officio habeatur. Fallit ēt hoc i octa
uis bti laurētii: in quo tria ꝑcipue valde cōmēdabilia fue
rūt. vz. pietas i elemosynis: firma stabilitas in fidei ꝯfes
sione: τ martyriū spāle. De prio agit in vigilia. de scdo in
festo: τ iō de tertio agi oportuit i octaua. Verꝫ lz ecclasti
ca officia ab aduētu dñi qđ est tēpus renouatiōis inchoa
ri in ꝓhemio septe ptis dixerim⁹. in hac tñ pte simplici⁹
icedētes kalēdariū ꝓsequemur a mēse ianuarii ichoādo
de aliqb⁹ anni festiuitatib⁹ seriatim aliq̄ spātia apponē
tes vz. De scīs fabiano τ sebastiano. De sancta agnete.
De ꝯuersiōe sancti pauli. De scō iuliano. De sancta aga
ta. De purificatione beate Marie. De cathedra sancti pe
tri. De annūciatiōe beate Marie. De scīs philippo τ ia
cobo. De iuētiōe sancte crucis. De reuelatiōe sci michaelis
De scīs geruasio τ ꝓtasio. De scō Joan. bap. De scīs pe.
τ pau. De festo septē fratrum. De scō Jacobo aplo. De se
ptē dormiētib⁹. De aduincula sci petri. De machabeis.
De iuētiōe sci stephani. De trāsfiguratiōe dñi. De scō lau
rētio. De assūptiōe beate marie. De scō bartholomeo. De
decollatiōe sancti Joānis. De sanctis Felice τ Ad aucto.
De natiuitate beate marie. De exaltatione sancte crucis.
De scō Mat. aplo. De scīs mauritio τ sociis suis. De btō
luca. De symone τ Juda. De festo oium scōꝝ. De offō
mortuoꝝ. De scīs q̄tuor coronatis. De scō martino. De
scō And. De scō nicholao. de venerabili beda ꝑsbytero.
de scō thoma aplo. de festis scōꝝ stephani τ Joānis euā
geliste. de innocētib⁹. de aplis. de euāgelistis. de martyri
bus. de ꝯfessorib⁹. de virginib⁹. de offō festi dedicatiōis ec
clesie.

¶ De scīs fabiano τ sebastiano. Rubrica.

In festo btōꝝ fabiani τ sebastiani duplex col
lecta in quibusdam ecclesiis dr̄: τ insoluto more
vtraq̄ sub vno per dñm nr̄m terminatur: tñ
qꝛ ab ipso vnico dei filio iesu christo median
te: ambo ad palmā martyrii peruenerūt: tuz
etiā: qꝛ lz diuersis passi fuerūt tēporibus: ecclesia tñ ꝑpter
ingētia vtriusq̄ merita vtriq̄ pariter τ principaliter so
lēnizat: τ vtramq̄ collectam vno eodēq̄ fine concludit.

¶ De sancta agnete. Rubrica.

Festū beate Agnetis caret octauis.s.institu
tionis: hz tñ octauā alteri⁹ negotii significa
tionis: vt iā dictū est in ꝓhemio. Quod ergo
dicitur in kalēdario agnetis scdo: nō dicit
ꝑꝑ hoc q̄ illud sit festū octauaꝝ eiusdē nec in
ecclesia ꝓnūciatur nec in kalēdario scribit octaua: sz est
alia solēnitas de eadez reperta ꝑꝑ miraculū quoddā qđ
in octaua die post eius obitū ꝯtingit ad tumulū illi⁹: pa
rētibus suis plorātibus. Intelligit ergo agnetis scdo.s.
festo. vñ melius diceret scdo agnetis. de hoc etiā dictū est
sub quarta pte sub symbolo. Qꝛ ꝓ ꝑfecti fuli⁹ cū adam
uit: iō recte ei⁹ festo citat introitus. Me expectauerūt pec
catores.

¶ De cōuersione sancti pauli. Rubrica.

Conuersio sancti pauli apli facta est eodem
anno quo xp̄s passus est τ stephanus lapi
datus anno qdē nō nāli sed emergenti. Nā
xp̄s passus est octauo kalendas aprilis Ste
phanus eodem anno tertio die augusti lapi
datus est. Paulus vero octauo kalendas februarii conuer
sus est. Eius autem cōuersio potius q̄ aliorum sanctoruz
celebratur triplici ratione. Primo propter exemplum ne
quisq̄ quātūcūq̄ peccator dispe̅ret de venia qñ tm̄ in cul
pa conspicit postmoduz talem fuisse in grā. Scdo ꝑpter
gaudiū

gaudiū. Sicut.n.ecclesia magnā habuit tristitiā in eius ꝑsecutione: ita maximā hūit leticiā de eiꝰ ꝯuersione. Tertio ꝓꝑ miraculū qḋ dn̄s i eo ostēdit: dū3 de seuissimo ꝑsecutore fecit fidelissimū3 ꝑdicatorē. In hoc festo dicit̄ epl'a Saulus adhuc: que est act.9.c. Et euangelium. Dixit Symon petrus ad iesum. qḋ est Mat.19.c. Dicitur etiam ad horas capl'm. Erat qdam discipulus. act.9.capl'a.

¶ De sancto Iuliano. Rubrica.

Iulianus iste cuiꝰ festū fit.5.kalēdas februarij fuit ep̄s cenomañ. qui symon fuisse dr̄ quē dn̄s a lepra mūdauit: ⁊ q deū ad ꝯuiuiū inuitauit. Hic ēt dr̄ eē ille iulianus q ab itinerātibus pro inueniēdo bono hospitio iuocat̄: eo q̄ i domo eiꝰ fuit dn̄s hospitatꝰ. Alij dicūt q̄ est ille q patrē ⁊ matrē occidit: de quo seqtur. Fuit q̄3 ⁊ aliꝰ iulianus de almania q desiderio martyrij se vltro persequētibꝰ offerebat. vn̄ crispinꝰ ꝯsularis cū iussit occidi: qḋ ipse iulianus audiēs stati foras ꝓsilijt ⁊ q̄rēti sponte intrepidus se opponēs ꝑcutiētis ictū feriētis excepit. Fuit isuꝑ aliꝰ iulianꝰ frater bt̄i iuliani q tēpla idolo2 ꝑmissu Theodosij imperatoris vna cū fratre destruebat: ad cuiꝰ ꝓbū bō viuꝰ suꝑ plaustrū mortuū se fingēs mortuꝰ est. Fuit ēt q̄rtꝰ iulianꝰ qui vtrūq3 parētē nesciꝰ occidit: sed post multam ꝑniam sub specie mēdici leprosi recipit i domo sua angelū a quo audire meruit q̄ dn̄s suā ꝑniā3 acceptasset. Fuit ēt q̄ntꝰ iulianus nō sctūs s3 apostata sceleratissimꝰ: ꝓ.n. fuit monachꝰ deinde imperator romanꝰ vt dicet̄ sub festo inuētionis sancte crucis.

¶ De beata agatha. Rubrica.

Beata agatha post multa tormēta in carcere mortua est: ad cuius caput in tumulo posita est visibiliter tabula per angeli ministeriū i qua scriptū3 erat. Mētē sanctā spōtaneā honorē deo ⁊ patrie liberationē. Ideoq3 ꝯsuetudo inoleuit cum tabula eiꝰ imaginem continente fieri processionem.

¶ De purificatione sancte Marie. Rubrica.

Inter cūctos sanctos gl'iosa dei genitrix virgo semꝑ maria ꝑmatū obtinet vtpote que est sanctis dignior ⁊ excellētior vniuersis: extra de pe. ⁊ remis. nouis. In cuius honore ecclesia in q̄tuor anni tēpibus q̄tuor solēnes celebrat festiuitates. v3. āñūciationē: assumptionē: natiuitatē ⁊ purificationē. Omni.n. tp̄e ipsam in memoria hr̄e debemꝰ q̄ oī tp̄e ad filiū suū pro nobis pc̄ōribꝰ intercedit: q̄rū due sūt sibi ⁊ dn̄o nr̄o cōes. s. purificatio ⁊ āñūciatio. Hee āt q̄tuor festiuitates sūt sm̄ q̄tuor bñdictiōes q̄ i ipsiꝰ virginis salutatiōe ꝯtinētur. Prima est Aue Maria gratia plena: q̄ prime festiuitati cōpetit. s. annūciatiōi qñ. v3. eā āgelus salutauit: ⁊ de spū scō ꝯcepit facta gr̄a plena. Secūda est. Dn̄s tecū: que cōpetit assūptiōi qñ. v3. assūpta ē in celū: q2 tūc fuit cū dn̄o suo. i. filio vt est dn̄s. Añ.n. nō viderat cū dn̄3 ita manifeste in se. Tertia bñdictio ē. Bñdicta tu in mulieribꝰ: q̄ cōpetit natiuitati: q2 tūc est nata mulier i vtero scificata: nulla.n. mulier fuit i vtero scificata: ⁊ iō dicta est castrū ꝓꝑ singularitatē3: q2 nunq̄3 demones castrū illud fregerūt. Quarta bñdictio est. Bñdictꝰ fructus ventris tui: q̄ ꝯgruit q̄rte festiuitati. s. purificationi q2 tūc obtulit illū bñdictū fructū in tēplo. Quidā ēt fecerūt q̄ntū festū. s. de cōceptiōe bt̄e Marie dicētes q̄ sicut celebrat̄ de morte scō2 nō ꝓpter mortē: sed q2 tunc recepti sunt in nuptijs eternis: sic pōt celebrari festū de conceptione nō q2 sit ꝯcepta: q2 in peccato est cōcepta: sed q2 mater dn̄i est ꝯcepta: asserentes hoc fuisse reuelatū cuidā abbati in naufragio ꝯstituto: qḋ tm̄ nō est autenticū: vn̄ non est approbandū cū concepta fuerit in peccato sc3 per concubitū maris ⁊ femine. de ꝯse. di.4. firmissime. Uerūtn̄ licet fuerit concepta in peccato dimissū3 est ei illud originale peccatū cū sanctificata fuerit in vtero: sicut ⁊ hieremias: ⁊ sanctus Ioānes baptista: quare merito natiuitas eiꝰ ⁊ beati Ioānis baptiste celebrant̄. natiuitas dico ex vtero: qñ. v3 in lucē seu in mūdū prodierūt. Sed natiuitas co2 in vtero. s. qñ infuse sunt anime in corporibus co2 nō celebrat̄: vt ꝑmissū3 est. Sextū etiā festū est festiuitas parientis. s. festū natalis: sed qm̄ tunc est etiā solēne festū filij qḋ plenū exigit officiū: ideo nō solennizat̄ de illa nisi vsq3 in octauas. tunc vero sic vt iā dictū est in ꝓhemio. Septimū quoq3 festū est beate Marie ad martyres: de quo sub festo oīū3 scō2 dicet̄. Quia vero festū3 purificatiōis s3 huiꝰ.7. ptis diuisionē in ordine tp̄is alia festa ꝟginis ꝑcedit: iccirco hic de illo dicamꝰ. Est aūt hodie duplex festū. ꝑmo quo ad partū qḋ dr̄ festū ipopanti. idest obuiatio: q2 in illa solēnitate ānis prophetissa ⁊ simeon obuiauerūt bt̄e marie venienti filiū suū xp̄m in tēplū offerre. Ipopāntos.n. grece dr̄ obuiatio latine ab ipo q̄ ē ire ⁊ anti qḋ ē ꝯ. Aduētꝰ dn̄i i tēplū significat aduētū eiꝰ i ecclīa3 ⁊ i mēte cuiuslib3 fidelis aīe: q̄ ē tēplū spūale. Hūc aduētū ꝑdixit dn̄s ꝑ malachiā propha3.3. Ecce ego mitto angelū añ faciē tuā q ꝑparauit viā añ faciē meā ⁊ stati3 veniet ad tēplū scm̄ tuū3 ⁊c. Uel dr̄ ipopānti. i. p̄ntatio eo q̄ xp̄s i tēplū ē p̄ntatꝰ. Scō3 quo ad parientē ⁊ dr̄ festū purificatōis: q2 bt̄a ꝟgo l3 purificatōe nō idigēt nec legi purificatōis obnoxia teneret̄ q2 nullo mō imūda fuit nec pepit ꝯcepto semie: tn̄ voluit facē ꝑceptū legis. Dr̄.n. leuit. 12.c. Mulier si suscepto semie pepit masculū imūda erit 7. diebꝰ. imunda qd est erat a ꝯsortio hoīum ⁊ ab igressu tēpli. expletis ꝟo.7. diebꝰ mūda efficiebat̄ quo ad ꝯsortiū hoīu3: adhuc tm̄ vsq3 ad diē tricesimū tertiū quo ad tēpli igressu3 imūda erat donec purgaret̄ iuxta ritū mēstrui fluxꝰ: s3 cōplet̄.40. diebꝰ i die q̄dragesimo tēplū itrabat ⁊ puerū cū muneribꝰ offerebat. si āt feminā pepisset tp̄s duplicabat̄ ⁊ quo ad ꝯsortiū: ⁊ quo ad igressū sic ⁊ duplicat̄ quo ad corpis formatōe3. Nā i.40. diebꝰ corpꝰ masculi organizat̄ ⁊ ꝑficit̄. ⁊ in q̄dragesimo ifundit̄ aīa vt sepiꝰ. corpꝰ ꝟo femie octoginta diebꝰ ꝑficit̄ ⁊ in octogesimo aīa ispirat̄ vt sepius. sic ergo si masculū pepat.40. si feminā octoginta diebꝰ a die natiuitatis partꝰ: a tēpli arcebat̄ ingressu: hodie tm̄ stati igredi nō prohibet̄ nesi hi pens iculpā ꝟtat̄. 5. di. ꝙ. hec si ⁊. c. se. extra ḋ purificatio. post par. c. vna. Uerūtm̄ mulier dū sentit sibi iminere dolores partꝰ nō itret ecclīā. vel saltē caueat ne polluat illā sacerdos autē mulierē vicinā partui sepe moneat vt confiteat̄: ita q̄ cu3 dolor partus vrgebit eam sit parata accipere eucharistiā. nā inhonestum est q̄ tempore partus presbiter diu cū ea moretur. Est autem triplex ratio quare precepit dominus die.40. puerū in tēplū offerri. Primo ad notādū q̄ sicut die.40. in māle tēplū ducitur sic in.40. a ꝯceptiōe vt sepiꝰ aīa ifundit̄ in corpus tanq̄3 in suū tēplū ꝓut in historia scolastica dr̄: q̄uis phisici dicāt q̄ in.46. corpus ꝑficit̄. Scdō vt aīa q̄ in die.40. corpori ifusa ab ipso corpe maculat̄ in die.40. tēplū igrediēs ꝑ hostias expiet̄. Tertio ad isinuandū q̄ illi merētur celeste tēplū igredi q decē ꝑcepta decalogi cū fide q̄tuor euāgelio2 obseruauerit. Trāsactis ergo purificatiōis diebus pariēs igrediebat̄ tēplū offerēs filiū vel filiā ⁊ munera ꝓ se. s. pro pcō pullū colūbe siue turturē: pro filio vero vel filia offerebat agnū āniculū in holocaustū. Que agnū habere negbat: offerebat duas turtures aut duos pullos columba2: alte2 in holocaustū pro ꝑuulo: alte2 vero pro se. s. ꝓ pcō suo. Un̄ in euāgelio dr̄ vt offerrēt par turturu3 ⁊c. sm̄ legis ꝯsuetudinē. s. sicut lex exigere videbatūr. Mulieres igit̄ in hoc beatā virginē imitātur: cū i q̄busdā locis post ꝑtū trāsactis.40. diebus ecclesiā ingrediūtur significātes q̄ si virginē ipsam fuerint imitate post vitā p̄ntē ingredientur cū ea eternā. Celebrat̄ ergo hoc festū die.40. a natiuitate dn̄i: q2 bt̄a virgo die.40. a natiuitate xp̄i ad tēplū

veniēs: ipsum fm legē p̄sentauit. ¶ Rursus hoc festū se quif post festiuitates natalis dn̄i circumcisionis et epiphanie. rōne mysterij: sicut et rōne mysterij voluit dn̄s in templū p̄ntari. Et hoc duplr. Primū mysteriū est: nascif enī p̄ deus p fidē in hoīe: et sequitur circūcisio: qz qn̄ fides i hoīe est: purificaf hō: vn̄ in actib⁹. Fide purificās corda eorū q vero hn̄t bonā fidē relinquūt oīa mala opa et tūc appet de⁹: sed tūc faciēda ē pnia: vt i nobis maneat sicut i tēplo suo: et tūc fit ibi oblatio: et offerf ei par turtur.i. mūdicia mētis et corpis: qd nō pōt fieri nisi in iugi luctu: sicut turtur gemit pro cātu: et duos pullos colūbar.i. geminā simplicitatē. Scdm mysteriū: qz in tēplū venit in hac die vt noteē aduēt⁹ ei⁹ in mētē cuiuslibz fidelis sic: siue in ecclesiā in quā semp parat⁹ est intrare. Vn̄ in introitu dr̄. Suscepimus de⁹ misericordiā tuā in medio tēpli tui: qz xp̄s est lignū vite in medio paradisi parat⁹ eqliter oibus subuenire et bona sua largiri: fm nomē tuū deus: ita et laus tua deus rc.q.d. sicut creasti oēs et recreasti: ita et laudandus es p totū mūdū. Hoc ēt expositū ē in.6.pte sub octaua dominica post pēthe. Vt aūt veniat in mētē nostrā hortaf ecclia filios suos: vt occurrāt. Vn̄ dicit in pncipio matutinalis officij.s.in inuitatorio. Ecce aduenit ad tēplū sctm suū dn̄inator dn̄s: gaude et letare syon occurrēs deo tuo.s. per fidē et per bona opa: et pp hoc festū illud dr̄ ipopāti.i. obuiatio: qz si volum⁹ q ille veniat i mētē nostrā: accipiamus in mētē nr̄am ei⁹ similitudinē: vn̄ dicit in rn̄sorio pmo. Adorna thalamū tuū syon.s. virtutib⁹: purifica te et suscipe.s. virtutes: et sic veniet in te. Epla hoc est. Ecce ego mitto angelū q est malachie. vi.c. Et euangeliū. Postq̄ ipleti sūt dies. Luc.2.c. Et post communio. Responsuz accepit simeon. Luc.2.c. Et nota q tēpore iustiniani impatoris fuit magna mortalitas apud ɔstātinopolim: et iō tūc constituta ē solēnitas purificatiōis marie in reuerētiā ei⁹ ob causas p̄missas. Solet āt qri cū adhuc pululēt infinite heresis: quō sit verū qd i nouo rn̄sorio dr̄.s. q btā virgo oēs hereses interemit. Ad h dicim⁹ q hoc fecit qrū i se fuit: qz ipsa ondit cū visibilē q inuisibilis erat: pmo.n. nō poterat inueniri: qz qdā ipsum qrebāt in delicijs carnis: qdā in diuitijs: qdam in libris phoz: et nō erat ibi: vn̄ in canticis. Quesiui et nō inueni eū. Modo vero nō pōt aliqs errare in via nisi velit: vnde manifeste hētur in Jsa. Hec erit recta via: vt ēt stulti⁹ nō errēt per eā: et que erit illa via. Ecce dabo in syon salutē et hierusalē gloriā meā. Dicif hodie capitulū. Ecce ego mitto. malach.3.c. et illud. Eradicaui Eccl. 24.c. et illud. Quasi cedrus: qd est ibidē. Fit autē hac die pcessio generalis q significat pcessionē illā.s. quā btā virgo et ioseph ad tēplū fecerūt. Qui in pcessione añ cāecclios cātant. Respōsum accepit rc. significāt p̄phetas natiuitatē dn̄i et misericordiā p̄nūciātes melodia rn̄dēriū ē gaudiū hāc dei misericordiā suscipiētiū. Tenētes igr cādelas in manib⁹ dicam⁹. Suscepimus de⁹ misericordiā tuā rc. qd vero cātaf in pcessiōe et in euāg. Accepit Simeon i vlnas suas: ondit q debem⁹ eū nō tm̄ corde: sz ēt i brachijs portare: vnde in cāticis. Pone me vt signaculum sup brachiū tuū et vt sigillū sup cor tuū. Ad Corin. Empti.n. estis precio magno glorificate et portate deum in corpe vestro. debemus quidem portare non tantum deitatem vel humanitatē: sed vtrūq sicut fecit simeō: qd significaf p candelā quā ferim⁹ i processione. Per cerā.n. p apes ope virginali cū melle productā. Nulla.n. libidine resoluif humanitas siue caro xp̄i ex virgine sumpta. per lumē deitas qz de⁹ noster ignis cōsumēs est. Deutro.4. per lichinū in cera aīa cādidissima vel deitas in carne latēs: vel fm alios mortalitas itelligif. vel per lumē pater. per cerā filius p lichinū sp̄ns scūs. ¶ Rursus cādela in manu accēsa ē fides cū bona opatione: nā sicut cādela sine lumie mortua dr̄: et lumē per se absq cādela nō lucet sed mortuū ē videtur: sic et opatio sine fide: et fides sine opatione mortua esse dr̄. Lichinus sub cera occultatus recta intentio est: vnde Greg. Sic fiat opus in publico vt tn̄ intētio maneat in occulto: cādele aūt bn̄dicūtur vt eas digne ferāt oēs. Sūt eni multi habētes intus tenebras lz exterius lucere videantur. Digne ferētes sunt qui sicut extra lucent per lumē qd ipsi ferūt in manibus: ita lucent interius per verā fidē: et et in hoc festiuitas et gaudiū magnū. Portanf itaq in pcessione cerei ardētes ppter sex cās. Primo vt vnusqsq se illuminet: et opa sua lumine perfecta alijs insinuet. Secundo vt ritū gentiliū in melius cōmutet religio christiana. romani nāq de quinto in quintū annū in kalēdis februarij ad honorē februe matris Martis: q vt putabāt erat deus belli: lustrabant vrbē tota nocte cū cereis ac facibus accensis: vt filius eius eis victoriā de hostib⁹ cōcederet: cuius matrē tā solēniter honorabāt qd festū amburbale dicebaf. Ipsi ēt in mēse februarij sacrificabant februo.i. plutoni cū ceteris dijs infernalibus p aiabus antecessoz suoz vt propiciarenf ipsorū eis solēnes hostias offerētes: et tota nocte eoz laudib⁹ cū cereis facib⁹ accensis vigilantes. Mulieres qz rōmanoz his diebus festū luminū exercebant. Gentiles nāq p eo q dr̄ pluto de⁹ infernalis ɔcupiscēs pserpinā speciosissimā: eā in pncipio.h⁹ mēsis rapuit deāq fecit. quā ceres eius mr̄ et parētes facibus accēsis p siluas de nocte i ethena mōte sicilie multo tpe qsierūt p ut poetaz fabule fingunt. ideirco et ipse i pncipio mēsis februarij in memoriā hui⁹ rei de nocte vrbē lustrabant ambiēdo ipsaz cū facib⁹ ardētib⁹. Idolatre.n. sicut legif in libro sapie obscura faciebāt. Hos igif lustrādi mores sergi⁹ papa mutās in meli⁹ statuit festū purificatiōis i honorē mr̄is dn̄i in eodē mēse et tūc processiōes fieri vt plebs vniuersa portās cereos ardētes i manib⁹ p ecclias procederet i memoriā celestis regni qn̄ oēs electi lucētib⁹ bonoz actuū lāpadib⁹ obuiā spōso venientes mox cū eo ad nuptias supne ciuitatis intrabūt. Tertio vt p h p̄tendētes virgīes imitemur qz btā virgo ē caput: vt accēsa nob lāpade castitatis et bonoz opez cū eis i tēplū glie ad verū spōsuz igredi mereamur. Quarto qz lumē qd ē ad reuelationez gētiū sic dixit Simeō: hoc die pro nob ē p̄sentatū. Hec ē processio significat illā simeonis. Quinto ad notādū diuinitatē et humanitatē xp̄i: vt p̄missuz est. Sexto ad ondendū virginis puritatē: ne qs audiens ei⁹ purificatiōez credere posset eā purificatiōe indiguisse. Portamus ergo cādelas accensas qsi ipso fcō dicat ecclia. Virgo btā purificatiōe non indiget: sed tota rutilans et tota splēdens: et pp eās p̄dictas cādelaria nuncupaf. Hoc festū caret octauis: qm̄ lz xp̄s legaliter fuerit p̄sentatus i tēplo nulli⁹ tn̄ doctoz nos coartat q infantes die qdragesimo natiuitatis eoz p̄senteē in tēplo. Vn̄ sicut presentatio puerorū ad tēplū fm veterē ritū defecit: qz hodie fit in baptismo: ita et octaus ipopātis. In octauis eni sicut p pmn̄ diē recolimus qd fcm̄ est: ita p octauā rē pro q fcm̄ est. De festis annūciatiōis assumptiōis et natiuitatis i suis locis dicef.

¶ De Cathedra sancti petri. Rubrica.

De cathedra scī petri ecclia solēnizat. qn̄. vz. apud antiochiā cathedrali honore sublimatus esse phibef: quā sublimationē dicūt quidā factā esse a theophilo pncipe antiocen. eius filiū defunctū post annos.14. petrus suscitauit: et ipsuz et pplm ciuitatis ɔuertit pp qd ibi ecclesiam cōstruxerūt in cuius medio excelsaz cathedrā collocauerūt et petrū vt ab oib⁹ audiri et videri posset exaltauerūt in q sedit septē ānis. De hoc igif honore solēnizat ecclesia: qz tūc p̄lati ecclesie ceperūt loco p̄stare et honore sublimari. Tūc eni cōpletū est illud psalmiste. Exaltēt eū in ecclesia plebis rc. Et nota q exaltatus est triplr: et iō triplex festum celebratur. Primo exaltatus est in ecclesia militantium

militātium eidē p̄sidēdo ⁊ eā in fide ⁊ moribus laudabili ter regendo: ad qd̓ ptinet hodierna festiuitas vt pmissuz est. Scd̓o i ecclia malignātiū: ipsaz. s. dissipādo ⁊ ad fidē puertēdo: ad qd̓ ptinet hm festū: qd̓ dr̄ vincula: tunc. n. ec clesiā malignantiū dissipauit: ⁊ plꝛes ad fidē puertit. Ter tio i ecclia triūphāti i eā. s. itroeūdo feliciter ad qd̓ ptinet tertiū festū. s. passiōis ei⁹. ¶ Rursus fit ei festū triplex pp alias qnqꝫ rōnes. Primo pp puilegiū: fuit. n. pre aliis pri uilegiat⁹: ⁊ iō magis honorat⁹ i auctoritate. Nā fuit pri ceps aplox̄ ⁊ claues regni celox̄ accepit. Fuit ēt feruētior i xp̄i amore ⁊ efficatior i ꝟtute. Nā ad ei⁹ vmbrā sanabā tur ifirmi. Scd̓o pp offm̄. Ipse. n. offm̄ plationis sup vni uersaz ecclīaz hūit. Que i tres ptes mūdi. s. asiā: africā ⁊ europā diffusa est: ⁊ iō ecclia ter i āno p eo solēnizat. Ter tio pp bn̄ficiū: qꝛ ipse q ptātē ligādi atqꝫ soluēdi hūit: li berat nos a trib⁹ generib⁹ pcōx̄. s. cogitatiōis ⁊ locutiōis ⁊ opatiōis. Vel qꝛ i deū: i pximū: ⁊ in nos peccam⁹. Vel h bn̄ficiū pōt eē triplex bonū qd̓ ꝟtute clauiū peccator in ecclia pseqr̄. Primū ē absolutiōis a reatu ōnsio. Scd̓z ē pene purgatorij i tpalē cōmutatio. Tertiū pene tpalis pꝫ ptē relaxatio. Quarto pp obitū: qꝛ. s. tripl'r pauit ⁊ pascit nos. s. ꝟbo: exēplo: ⁊ tpali subsidio. Quinto pp exēplū: vt qꝛ. s. nullus desperēt si tertio xp̄z negauerit sicut ille: si tm̄ velit cū eo deū corde: ore ⁊ ope pfiteri. Nec est ptermitten dū q h festū de icathedratiōe sci petri olim festū bti petri epulax̄ dicebat̄. Fuit. n. mos gētiliū hm magr̄m Joānez beleth annis singulis i mēse februarij hac die vinū ⁊ epu los offerre deo supra sepulchra parētū. mori forte pp illud thobie. 4. Panē tuū ⁊ vinū tuū sup sepulturā iusti pstitue q̄s de nocte demones consumebāt. Ipsi tn̄ ab aiab⁹ circa sepulchra oberrantib⁹ q̄s vmbras vocabāt: vastari puta bāt: qd̓ sci pr̄es extirpare volētes: festū de icathedratione sci petri tā de illa q̄ rome q̄z ēt de illa q̄ antiochie fuit facta statuerūt fieri illo die quo talia agentib⁹ fiebāt. Vn̄ ab il lis epulis festū psueuit appellari festū bti petri epularuz. Hac tn̄ die nō dr̄ in qbusdaz eccliis nisi vna collecta: ⁊ de illa icathedratiōe q̄ fuit anthiochie facta. Dicit̄ aut epla Petrus aplus ihus: que est. i. pe. i. Et euāgeliū. Venit ie sus in ptes. Math. 16. c. tract⁹ est. Tu es petrus. Math. 16. ca. Ad horas dr̄ caplm. Petrus aplus. i. pe. i. c. In fe sto beati Math. apli dr̄. epla. Exurgēs petrus in medio Actu. i. c. Et euāgeliū. Confitebor tibi pater.

¶ De annunciatione virginis marie. Rubrica.

Festū annūciatiōis btē marie est qn̄ angelus ei bonos rumores nūciauit: ⁊ ipsa saluatorē pcepit. Tūc aūt īplete sūt pphetie. Vn̄ eccle sia legit ⁊ cātat de pphetis: qre itroitus est. Rorate celi desup ⁊ nubes. i. pdicatores. plu ant. i. annūcient iustū. i. xp̄m. qꝛ antonomatice dr̄ iustus xp̄s: aperiat̄ terra. i. btā virgo. Apiatur inquā p psensuz ⁊ germinet. i. pcipiat saluatorē. i. xp̄z. De hoc dictū ē sub pma dn̄ica de aduētu. Epla ē. Egredit̄ virga. Isa. xi. c. Alię tn̄. ecclie dicūt. Locut⁹ est dn̄s ad achā: q est hmōi. 7. c. Euāgeliū est. Missus est gabriel. Luc. i. c. ⁊ qd̓ ibi dicit̄ Et hic mēsis ⁊c. sic exponit̄ hic mēsis. s. marti⁹: in quo btā virgo pcepit: est sext⁹ illi. i. a pceptiōe illi⁹. s. elizabet q̄ vo cat̄ sterilis: qꝛ illa pcepit Joannē baptistā. 8. kalen. octo bris. Dicit̄ ēt p horas caplm. In diebus illis nouū faciet deus. hiere. 3o. c. Cōpetit ēt h festū tpi veris. Nā tpe veris de⁹ fact⁹ ē hō: ⁊ oia facta sūt noua. Hoc āt festū est de dn̄o ⁊ de btā maria: qre eadē pfatio dr̄ i natali ⁊ in ānūciatiōe dn̄i de annūciatiōe dn̄i psueuit apponi q Glia in excel. ⁊ ite missa est: ⁊ te deū laudam⁹ in ea cātari nō debeant: de quo dictū est in phemio hui⁹ ptis. Si hoc festū fuerit in dn̄ica passiōis vel oliua x̄ ad secūda feriā trāsmutabitur. Hoc. n. generale est in puilegiatis dn̄icis. Si aūt i triduo añ pasca occurrerit: in sabbato añ palmas hm quosdā an

ticipabit̄. Quidaz vero illud transtulerūt vsqꝫ ad octauas. Similiter si fuerit in die pasce nō pgrue poterit ifra heb domadā celebrari: i quo historia de aduētu cōpilata cātat̄ vn̄ meli⁹ est si ad secūdā feriā post octauas trāsferat̄. In hac die vt dr̄: per diuersa tēpox̄ curricula de⁹ multa opa tus est: que qdē sic egregius versibus perstrinxit.

Salue festa dies que vulnera nostra coherces.
Angelus est missus: est passus ⁊ in cruce christus.
Et adam factus ⁊ eodem tempore lapsus.
Ob meritū decime cadit abel fratris abense.
Offert melchisedech. Isaac supponit̄ aris.
Est decollatus christi baptista beatus.
Est petrus ereptus. Jacobus sub herode peremptus.
Corpora sanctorum cum christo multa resurgūt.
Latro per christum tam dulce suscipit amen.

¶ De sanctis aplis philippo ⁊ iacobo. Rubrica.

Pascale tēpus sicut sepe dictū est octauā signi ficat etatē vbi bonū qd̓ erit singulox̄ i dispa ri charitate erit eox̄ oium: qꝛ vnusqsqꝫ de bo nis alterius gaudebit: vt de suis. ⁊ bonū om niū erit singulox̄. Vt ergo tēpus paschale cō cordaret solēnitatib⁹ q̄ ifra illud eueniūt: presertim cum apli in ecclia pmitiua nō hērēt pticulares solēnitates: sta tutū fuit vt in kalen. maij celebraret̄ solēnitas ad honorē oiuz aplox̄ vt dies varij nō viderētur diuidere: quos vna dignitas ⁊ aplatus in celesti glia fecit eē sublimes: qd̓ fe stū greci celebrare dn̄r in festo aplox̄ Petri ⁊ pauli. Hac ēt die festū est aplox̄ philippi ⁊ iacobi: qꝛ forte die ista pas si sunt. Sane Jacobus iste dictus est minor ad differenti am iacobi cōpostelle siue zebedei: qui dictus est maior non etate sed vocatione: sicut pingit in eplis qui loco aplorum sunt: qm̄ q prio pfecrat⁹ est. alios quātūcūqꝫ maiores an tecedit. 17. di. §. si. Primo. n. a dn̄o vocat⁹ est: ⁊ pcī adhe sit ⁊ sibi magis fuit familiaris. In secretis eni illū voca bat. s. qn̄ trāsfigurat⁹ est: ⁊ qn̄ suscitauit mortuū i domo: dict⁹ ēt est iste iacobus alphei: qꝛ fuit filius alphei: dictus est etiam frater domini hm carnez: de psc. di. i. iacobi qꝛ dr̄ fuisse psimilis ei facie: vel qꝛ erat filius alphei fratris ioseph viri beate marie: ⁊ marie sororis eius: q eni ex vtra qꝫ pte sanguinis piūgebātur apud iudeos fratres vocabā tur. Ihs eni putabat̄ fili⁹ ioseph: vel dr̄ frater dn̄i. i. cōso brinus: qꝛ fili⁹ sororis beate marie: quē morē tusci seruāt sed ⁊ ioseph dr̄ cognatus dn̄i vel qꝛ pr̄ putatiuus: vel qꝛ cognatus dn̄i ex pte matris. s. beate marie. Ad clariorem aūt pmissox̄ euidētiā notādū est q ioachim pr̄ beate ma rie accepit vxorē noie annā que habuit sororē noie imeriā hec aūt imeria genuit elizabeth ⁊ Eliud. Elizabet genuit ioannē baptistā: de eliud natus est eminend. de eminend natus est scūs seruatius: cuius corpus in opido traiecti su per flumē mosā in epatu leodin ensi regescit. Anna autē tres viros dr̄ habuisse ioachim cleophā fratrē ioseph ⁊ sa lome. De prio habuit filiā. s. mariā matrē dn̄i quaz dedit ioseph nuptui: que genuit xp̄m. Generatio ipsius ioseph ⁊ marie posita est in sexta pte sub festo natalis dn̄i. Prio aūt viro defuncto: de scd̓o sil'r genuit aliā filiā noie mariā quā alpheo postmodū in piugez dedit. Hec aūt maria ge nuit ex alpheo q̄tuor filios. s. iacobū minorē ioseph iustū qui barsabas dictus est: ⁊ symonē ⁊ iudā. Ex tertio vero scd̓o mortuo genuit aliā sil'r filiā noie mariā ⁊ zebedeo in piugē tradidit ex quo duos filios habuit. s. iacobū maio rē ⁊ ioānē euāgelistā. ¶ Porro iacobus iste merito sue pro fessionis cognominat⁹ est iustus. Ex vtero eni dr̄ scūs fuis se: ipse eni a petro ⁊ iacobo ⁊ ioāne aplis ordinatus est pri mus hierosolymitanox̄ epūs. 66. di. pono. Ipse etiam vna cū basilio epo cesarien. addidit nobis in scriptis misse ce lebrationē. de psc. di. i. iacobus: ipse quoqꝫ tradit̄ pmū ce lebrasse missam post pasca dn̄i in hierusalē: ⁊ petrus pm⁹

in antiochia. Iste vinū vel siceram nō bibit: nullā carnem comedit: nūq̄ tōsus: nūq̄ vnctus: nūq̄ balneo vsus est: ꝛ in tātū genub⁹ terre defixis orabat vt ei⁹ genua cameloꝝ excedere duritiā crederētur. Iste precipitatus est a iudeis de pinnaculo tēpli cū nomē xp̄i p̄dicaret ꝛ cū pertica fullo nis interfect⁹. Fullo enī est qui lineos pānos cādificat. Quidā aūt dixerūt pp̄ peccatū īterfectiōis eius iudeos destructos fuisse per tytum: ꝛ vespasianū ꝛ ita non attribuūt destructionem illā morti xp̄i. In hoc festo dicūt qdā ecclesie introitū. Exclamauerūt: neemie. 9. c. epl'am. Stabūt iusti q̄ est sapie. 5. c. euāgeliū. Nō turbet' cor vestrū: qd̄ ē ioan. 14. ca. Et postcōionē. Tanto tpe. Ioan. 14. c. dicit' est ad horas capitulū. Stabūt iusti. sapie. 5. c. ꝛ illud. Nos iseusati: qd̄ est ibidē ꝛ illud. Esurient. Apoc. septimo capl'o.

¶ De inuentione sancte crucis. Rubrica.

In sancta cruce dn̄i secūda spes habetur. Sicut. n. beata virgo portauit dn̄m: ita ꝛ sancta crux suo mō. Et sicut dat dn̄s aq̄s baptismalibus scificare: ꝛ aliis sacris: ita per tactū dominice carnis scificatū fuit lignū: vt nos suo mō scificare possit. Et q2 ita crux saluat per talē effectum quē hz iō de ea cantat'. O crux splēdidior astris ꝛc. que sola fuisti digna. s. dignitate tibi data portare taletū mūdi ꝛc. Et q2 finis crucis est gloria: iō in fine pluriū antiphonaꝝ de cruce dr̄ all'a. Dicit' aūt p horas capl'm. Mihi aūt ab sit gloriari. Gala. vlt. Fit aūt duplex festum de cruce. vz. exaltatiōis: de quo suo loco dicet': ꝛ inuētiōis: q2 inuēta fuit crux tpe eusebij pape a beata helena mr̄e ɔstātino mediāte iuda q tūc iude⁹ erat. Vñ in canone ipsi⁹ eusebij. de ɔse. di. 3. crucis ita legit'. Crux dn̄i nr̄i iesu xp̄i que nup nobis gubernaculo scē romane eccl'ie tenētib⁹ qnto nonas maij inuēta est: ī p̄dicto kalen. die inuētiōis festū vobis solēniter celebrare mādam⁹. Est aūt maius hoc festū q̄ festum exaltatiōis: put ibi dicet'. Legit' aūt de p̄dicto iuda: q cōuersus ad fidē factus est postmodū ep̄s hierosolymitan⁹: ꝛ mutato noīe vocat⁹ est qriacus. De q̄ dr̄ dyabolus sic ꝑ plxerasse. Iudas xp̄m morti tradidit: s3 iste iudas illū mortuū exaltauit: ꝛ artes magicas decepit: sed iulianus familiaris ꝛ amicus me⁹ cito rex erit q me de isto vindicabit qd̄ factū est. xi. q. 3. iulianus. i. ꝛ. z. Nā iulian⁹ monach⁹ ab ordine apostatās: acq̄siuit p nephas ɔsulatū romanū ꝛ deīde fact⁹ īpator ꝛ xp̄ianoꝝ psecutor: illum diuersis penis afflixit: ꝛ īterfici iussit. Legit' āt q̄ qdā miles noīe quiriacus hūc iulianū postea īterfecit. De isto iuliano legit' q̄ adhuc apud ɔstātinopolim de tūba sua fetor īntolerabilis ꝓgredit'. ¶ Si q̄rat' q̄re fit festū de cruce in q̄ xp̄s fuit dehonestat⁹ ꝛ flagellat⁹ ꝛ nō de asina ī q̄ fuit valde honoratus: nec ēt de aliis q̄ ipse tetigit. Rñderi pōt q la⁹ ꝛ honor sup asinā ip̄e suis trāsitori⁹ ꝛ mūdan⁹ fuit: nec ide sal⁹ nr̄a p̄dōt de quo curādū nō est. Preterea p alia q̄ ipse tetigit nō legūtur miracula ꝛ sanitates fieri: nec p illa redēpti sum⁹: dehonestatio ꝓ ī cruce facta nr̄a redēptio fuit. Dr̄ hodie introitus. Nos āt. Gala. vlt. c. Et legit' epl'a. Cōfido de vobis ī dn̄o. Gala. 5. c. p eo q ibi dr̄. Mihi aūt ab sit gloriari nisi ī cruce dn̄i nr̄i iesu xp̄i. Alie eccl'ie dicūt: h̄ sentite: ad phili. 2. Euāgeliū est. Simile est regnū celoꝝ thesauro abscōdito in agro ꝛc. q2 crux dn̄i ad lr̄am inuēta est ī agro. Vel moraliter in agro ecclesie inuenit' crux domini q̄ dr̄ thesaurus: q2 emptū est p eā nobis regnū celoꝝ q vidit hūc thesaurū in eccl'ia vadit ꝛ vēdit oīa q̄ hz. i. oēs transitorias delectationes: ꝛ emit agrū istū vt fit de ecclesia. Alij dicūt. Erat hō ex phariseis. Io. 3. c. Et est notādū q festū crucis sit semp cū festo martyꝝ: q2 crux significat martyriū. Et iō in festiuitatib⁹ sancte crucis leguntur in qbusdā ecclesijs sex lectiōes. De martyrib⁹. ꝛ officia cōmiscent'. De signo crucis dcm̄ est in p̄hemio qnte partis.

¶ De reuelatione sancti michaelis. Rubrica.

Ecclesia facit festū de angelis duplici ratione. Prīa ē q2 nobis ministrāt. Oēs. n. sūt administratorij spūs. i. in ministeriū missi pp̄ eos q hereditatē capiūt salutis: sicut hr̄ in epl'a ad hebreos p̄mo. Scd̄a rō est: q2 pugnāt pro nobis ɔ angelos malos: nec pmittūt nos tēptari supra id qd̄ possum⁹. De hac pugna dr̄ in Apoc. Factū est p̄liū ī celo. Hoc bellū erit maxime tpe antichristi: ꝛ in morte martyꝝ fuit: ꝛ ēt semp est: ꝛ eiectus ē draco. i. dyabolus de celo. i. de celestib⁹ hoib⁹ ꝛ deiectus in corda maloꝝ hoium. Hui⁹ aūt belli p̄nceps est beatissim⁹ mihael: ꝛ iō fit ei festū l3 sit de vltima ierachia: de iferiore. s. ordine. Sūt enī nouē ordines angeloꝝ ꝑut dictū est in q̄rta pte sub tit. de p̄fatiōe: q q̄uis oēs mittātur qm̄ vt p̄missū ē sūt administratorij spūs: ꝛ ī Ysai. 6. hr̄ q missus ē ad eū vn⁹ de seraphī raro tn̄ mittūtur. Vñ daniel. Milia miliū mistrabāt. ei ꝛc. Eoꝝ ꝓo q mittūtur p̄nceps ē michael q fuit p̄nceps ecclesie iudeorum: vt habetur in daniele. mō est princeps ecclesie xp̄ianoꝝ. In iudeis. n. fuit aliqñ eccl'ia: q̄ nūc ē ī xp̄ianis. Hoc aūt festū qd̄ ē cōmemoratio victorie scē michaelis: inde originē sūpsit: q2 cū barbari depopularētur apuliā xp̄iani triduano ieiunio idicto sci michaelis auxiliū iplorauerūt: p cui⁹ visibile p̄rocīniū fuge terga bar. dederūt: ꝛ xp̄iani victoriā hūerūt. Vocat' ēt festū reuelatiōis q2 ī mōte gargano reuelat⁹ ē vt seq̄t'. Sane michael gabriel ꝛ raphael noīa p̄sonalia sūt āgeloꝝ: alia ꝓo sūt ordinū vt dcm̄ ē ī q̄rta pte sub ti. de p̄fatiōe. Sed cū h̄ festū fit cōe oium angeloꝝ q̄re spālr denoiat' festū sci michaelis ꝛ nō gabrielis vel raphaelis. Rñdeo michael ē q missus ī egyptū fecit illas famosas plagas. q diuisit mare rubꝝ q eduxit pp̄l'm p desertū: ꝛ duxit ī terrā ꝓmissiōis. Ipse ē p̄positus padisi ꝛ custos: ꝛ ē susceptor aiaꝝ ꝛ p̄nceps eccl'ie: ꝛ iō eū magis venerari debem⁹. Scd̄a rō est: q2 ipsemet fūdauit eccl'iā ꝛ ɔsecrauit altare: vñ dr̄. Sicut angelus iuxta arā tēpli ꝛc. hoc fuit in mōte gargano: postea ꝓo reuelauit h̄ hoib⁹ p ep̄m illi⁹ regiōis. Tertia rō est vt hoies venerātes angelos ꝑueniāt ad ɔsortiū angeloꝝ: ꝛ ea de cā in dieb⁹ dn̄icis ꝛ festiuis solēnitatib⁹: nouē psalmi: nouē lectiōes: ꝛ nouē rn̄soria cātant': vt p cātū istoꝝ ad ɔsortiū ꝑueniam⁹ nouē ordinū angeloꝝ: quoꝝ ꝓpriū ē deo cātare. Cōgaudēdo aūt angelis dicit eccl'ia ī introitu. Bn̄dicite dn̄m oēs angeli ei⁹: ꝛ q2 āgeli laudāt ꝛ nos sīlr deū laudare debemus. Vñ. seq̄tur versus. Bn̄dic aia mea dn̄m. Epl'a ꝓo apoc. i. ca. sumit'. Significauit de⁹ que op3 fieri cito ꝛc. Seq̄tur ibi Ioānes septē ecclesijs p septē ecclesias vel p septē spūs q̄rū ad itelligētiā q̄ ad hāc diem ptinet: vniuersitas āgeloꝝ itelligit': p septē enim dies currit vita p̄sens. Seq̄tur rn̄soriū. Bn̄dicite: ꝛ ꝓsus. Bn̄dic. Rōne qua supra. All'a est. In ɔspectu āgeloꝝ psallam tibi. Hoc aūt iō dicit eccl'ia: q2 parati sūt angeli deferre deo ofones nr̄as. Semp. n. nobis astant: ꝛ aspiciūt nos ꝛ auscultant Vñ ī cāticis. Qui bitas ī hortis amici. i. angeli auscultāt ꝛc. Ber. istos. s. bonos: cōpassio. illos. s. malos: passio. s. inuidie cogit: vt ī nos aspiciāt. Seq̄t' euāge. Accesserunt ꝛc. Matth. 18. c. in q̄ p̄cipit' vitari scādalū puuloꝝ: q2 ibi fit mētio de āgelis. Amē dico vobis: q2 āgeli eoꝝ ī celis semp vidēt faciē p̄ris mei q ī celis est. Q2 vero pati sūt deferre ofones nr̄as: ī offertorio dn̄dit'. Stetit āgelus iuxta aram tēpli apoc. 8. Et data sūt ei icensa multa. i. ofones accense igne charitatis: ꝛ ascēdit fum⁹ aromatū. i. ofo ī cōspectu dei de manu angeli. In postcōione ꝓo placuit eccl'ie sicut p̄us bn̄dicere: vñ dicit ī qbusdam eccl'ijs. Bn̄dicite āgeli dn̄m ꝛc. Sane q michael legit' cū dracone pugnasse itelligit' allegorice michael. i. xp̄s historice ꝓo q2 michaelis ꝛ alioꝝ angeloꝝ ei⁹ misterio dyabolus describit' ī eccl'ia pp̄ laicos eē depulsus. In h̄ festo dī capl'm. Significauit. Et illud. Bn̄s q legit. ꝛ illd̄. Ioan. septē q̄ sūt apoc. p̄mo. i.

¶ De sanctis

¶ De sanctis geruasio ꝛ protasio. Rubrica.

IN festo scõꝝ geruasij ꝛ ꝓtasij cãtat̃ ex institutiõe Grego. introitus. Loquet̃ dñs pacẽ in ꝑplo suo: ex eo ꝙ tali die pax inter romanorũ ĩperatorẽ ꝛ agisulphũ regẽ lõgobardoꝝ extitit reformata: quẽ regẽ teldomia ei⁹ vxor ebristianissima cui Grego. librũ dialogorum scripsit ad fidẽ ꝯuertit. Officia namqꝫ sanctoꝝ patrum cõueniunt ipsis sanctis ꝓter his euẽtibus qui in ipsoꝝ euenere diebus.

¶ De sancto Joanne baptista. Rubrica

QUia inter natos mulierũ nõ surrexit maior Joãne baptista: merito ecclesia celebrat festũ de illo: ꝛ facit ei duplex festũ. s. natiuitatis ꝛ decollationis. Natiuitas ꝓꝑ q̃tuor. Primo ꝓꝑ historiã: q̄ꝛ dicit dña de eo per angelũ: sicut in euangelio hr̃. Et multi in natiuitate eius gaudebũt: qd̃ ẽt ꝓꝑ saracenos dictũ est q hoc festũ celebrare dñr. Scd̃o ꝓꝑ allegoriã ꝛ mysteriũ: qꝛ per Joãnez figurat⁹ est eitus gratie quã nobis attulit xp̃s. Ipm̃. n. Joãnes ꝑcessit in ãnũciatione in natiuitate ꝛ ꝑdicatiõe: ꝛ i passiõe ꝛ in ad ĩferos descẽsione. Tertio qꝛ sicut beata virgo sanctificata fuit i vtero m̃ris ita ꝛ ipse. Quarto qꝛ ipse p̄mus annũciauit gaudia eterna: ꝛ iõ dr̃ lucifer ꝛ turtur. Unde in cãticis. Uox turturis audita ẽ in terra nr̃a. Et Job. 38. c. Nũqd ducas luciferũ in tp̃e suo: ꝛ ei⁹ natiuitas fuit per gabrielẽ nũciata. Iõ aũt Joãnes dictus est lucifer: qꝛ obtulit nouũ tp̃s. Et inde est ꝙ i qbusdã ecclesijs hz missam in mane: qꝛ natiuitas fuit q̄ꝛ aurora: natiuitas vero xp̄i fuit q̄ꝛ ortus solis. Uel iõ dr̃ missa in ortu diei qꝛ legit̃ in euangelio Luc. ꝙ ipse fuit sanctificat⁹ ꝛ spũ scõ repletus in vtero matris q̃re merito laudãdus est ei⁹ creator in exordio diei q illum dignat⁹ est honorare in vtero matris. Habet etiã aliã ꝓpriã missaz sicut ꝛ alij sci q̃ dr̃ circa tertiaz: vel p̄mo missa est de vigilia euangeliste: vel alia dr̃: qꝛ ipse fuit martyr ꝛ ꝑcursor. Unde illa missa est vni⁹ martyris: ꝛ est introi⁹. Iustus vt palma florebit in domo dñi. De ipso nãqꝫ ꝓphetauerũt. Isaias: ꝛ hieremias. hier. ipso vite actu: qꝛ fuit ei similis: isaias vt in ep̃la hr̃ hodierna. Audite isule ꝛ attẽdite ꝓple de lõge. Isa. 49. ibi ẽt seqt̃ur: vñ sumit̃ introitus. De vẽtre ꝛc. Seqt̃ur ẽt ibi. Posuit os meũ vt gladiũ acutũ. gladi⁹ acut⁹ est lingua ꝑdicatoris q̄ꝛ abscindit sup̄flua: seqt̃ur. Posuit me q̄ꝛ sagittã electã. Sagitta electa ẽ ꝑdicator q facit qd̃ docet. Sagitta acuta fuit Joan. cũ dixit. Genimina vipaꝝ qs docebit vos fugere ab ira ventura: ꝛ sonũ est. Priusquã te formarẽ ꝛc. Hiere. i. c. ꝛ est de natiuitate ei⁹. all'a est. Tu puer. Luc. i. c. ꝛ illud inter natos ꝛc. Mat. xi. c. Euãge. est. Elizabet iplerũ. Luc. i. c. Dr̃ autem hac die cap̄lm. Audite insule. Isa. 49. c. ꝛ illud. Priusq̃ te formarem. hie. i. c. ꝛ illud. Reges videbunt. isa. 49. c.

¶ Notã i vigilia bti Jo. bap. ieiunam⁹ q̄ꝛ ꝯparticipes ei q i deserto ieiunauit: ꝛ asꝑam vitam duxit ꝛ vigilia ipsa plenũ hz offi̅m: qꝛ post ioãnis decollationẽ xp̃s crucifixus fuit ꝛ agnũ comedit. Fuit. n. Jo. q̄ꝛ lapis angularis. i. vetus ꝛ nouũ tes. ꝯiungẽs. Unde tũc magis solẽnizam⁹ ꝓꝑ mysteriũ q̃ ꝓꝑ ꝑsonã ipsam: ꝛ qm̄ ipse fuit medi⁹ iter vtrũqꝫ testm̃: qꝛ fuit finis veteris ꝛ initiũ noui testi: nam ꝛ lex ꝛ ꝓphete vsqꝫ ad Joãnẽ. vz. idus fuit: hic est ꝙ hui⁹ diei offi̅m ꝑti de veteri: ꝛ ꝑti de nouo ẽ testõ. In hac aũt die Jo. euãgelista obijt: sz ei⁹ festũ trãslatũ est ꝑut sub ei⁹ festo dicet̃. Festũ aũt decollatiõis nõ ita solẽnizat eccl'ia: sicut istud ꝑut ibi dicet̃. Fuit ḡ vt p̄missũ ẽ i vtero scificat⁹ sicut ꝛ hieremias. Unde ꝛ de Hiere. legit̃ i hac die: qd̃ ꝓbat̃ ꝑ illõ qd̃ dr̃ i euãge. Et repleta ẽ spũ scõ elizabeth: ꝛ exultauit i gaudio ĩfans i vtero meo: sz q̃ genere scificatiõis nõ legimus. dicũt tñ qdã ꝙ ab oĩ pcõ mũdat⁹ est: sz i glosa sup illo loco Tu vis a me baptizari ego a te debeo baptizari. i. ab originali pcõ mũdari: dr̃ ꝙ i ꝑsona gn̄alis hois loqbat̃: fuit tñ in pcõ originali ꝯceptus. Sic ꝛ btã virgo: de quo ꝛ q̃re ei⁹ natiuitas celebret̃ sub purificatiõe dictũ ẽ. Paulus historiographus romane ecclesie dyacon⁹ cassinẽsis monach⁹ q̄dã die cũ vellet pascalẽ cereuz ꝯsecrare: raucte facte sunt fauces ei⁹ cũ prius vocales ẽẽnt. Ut ergo vox sibi restitueret̃ cõposuit in honorẽ bti Joãnis hymnũ. Ut queant laxis resonare: in cui⁹ p̄ncipio petit vocis restitutionẽ quã obtinuit: sicut ꝛ merito sancti ioãnis restaurata est zacharie.

¶ In hoc festo nõ cãtat̃ frequẽter all'a sicut fit in festiuitatib⁹ petri ꝛ pauli ꝛ alioꝝ in quoꝝ vltimis nocturnis ꝑsonat̃. Rõ est: qꝛ ipse figurat legẽ: ꝛ qꝛ natale hui⁹ fuit ante xp̄i resurrectionẽ ꝛ ante gaudiũ. Quidã tñ faciũt officiũ sine all'a in initio noctis ꝓꝑ figurã legis: ꝛ postea iterãt offi̅m cũ all'a in medio noctis: terminãtes illud in p̄ncipio lucis: in memoriã antique obseruatiõis. De qua: ꝛ q̃re i h̃ festo nocturni cantat̃ in initio noctis: dictũ est in q̄rta pte sub ti. de nocturnis.

¶ Nota ꝙ antiqi⁹ solebat vna q̄dragesima celebrari añ h̃ festũ: ꝛ alia añ natale dñi: sed postea ꝓꝑ fragilitatẽ hoĩum redactũ fuit ad tres septimanas añ natale ꝛ tres añ hoc festuz. Unde ꝓhibitũ est in decretis. 33. q. 4. nõ opz ꝛc. sequẽti: ne in illis trib⁹ septimanis nuptie fiãt: sed ꝛ hoc abolituz est: ꝑut dictũ est in p̄ma pte sub ti. de sacris.

¶ Fiũt aũt tria sp̄alia i h̃ festo. In vigilia nãqꝫ i qbusdam ꝑtib⁹ ex antiq̃ obseruatiõe colligũt hoĩes ꝛ pueri ossa ꝛ qdã alia imũda ꝛ insimul cremãt: vt ex inde fum⁹ in aerẽ ꝓducat̃. Fer ũt ẽt brãdas siue faces ꝛ cũ illis circuũt arua. Tertiũ ẽ: qꝛ rotã voluũt. Qui imũda cremãt ꝛ fumũ in altũ ꝓduci faciũt: hñt h̃ a gẽtib⁹. Antiquit⁹ eni dracones h̃ tp̃e ad libidinẽ ꝓꝑ calorẽ excitati: volãdo ꝑ aerẽ frequẽter i puteos ꝛ fontes spermatizabãt ex quo inficiebãtur aq̃: ꝛ tũc erat ann⁹ letalis: ex aeris ꝛ aq̃rũ corruptiõe: qꝛ q̄cũqꝫ inde bibebãt moriebãtur aut grauẽ morbũ patiebãtur: qd̃ attẽdẽtes ph̃i ignẽ iusserũt frequẽter ꝛ passim circa puteos ꝛ fontes fieri: ꝛ imũda: ꝛ q̄cũqꝫ imũdũ redderẽt fumũ ibi cremari. Namqꝫ ꝑ talẽ fumũ sciebãt posse fugari dracones: ꝛ qꝛ talia h̃ tp̃e maxiẽ fiebãt: iõ hoc adhuc ab aliqb⁹ obseruat̃. Sunt. n. dracones aĩalia: vñ in psalmo. Laudate dñm de terra dracones: nõ ebracones. i. meat⁹ terre ꝑut qdã dixerũt: q̃ qdẽ aĩalia in aere volãt: in aq̃s natãt: per terrã ambulãt: nil imũdũ sustinẽt ꝛ fugiũt ꝓꝑ fumũ o. i. ex: sicut elephãtes ꝓꝑ grunitũ suũ. Est ẽt a. iarõ q̃re ossa aĩaliũ comburũtur. vz. in memoriã ꝙ ossa Joãnis baptiste a gẽtib⁹ in ciuitate sebaste cõbusta fuerũt: vel põt h̃ referri ad nouũ testm̃. Abijciũt eni pueri vetera ꝛ cõburũt: ad significãdũ ꝙ adueniente noua lege vetus testm̃ dz cessare. Dictũ est. n. vetustissima veterũ nõ comedetis: ꝛ nouis sup̄uenientib⁹ vetera ꝓijcietis. Ferũtur quoqꝫ brãde seu faces ardẽtes ꝛ fiũt ignes: q significãt sanctũ Joãnẽ q fuit lumẽ ꝛ lucerna ardẽs: ꝑcedẽs ꝛ ꝑcursor vere lucis q̃ illuminat oẽm hoiem venientẽ in hũc mũdũ. Unde dr̃ Jo. 6. Est lucerna ardẽs lucẽs ante dñm: q viã dño ꝑparauit in heremo. Rota in qbusdã locis voluit̃ ad significãdũ ꝙ sicut sol ad altiora sui circuli ꝑuenit: nec alti⁹ potest progredi: sed tunc sol descẽdit in circulo: sic ꝛ fama Joãnis q putabat̃ xp̃s descẽdit s̄m ꝙ ip̄e testimoniũ ꝑhibet dicẽs. Me opz minui illũ autẽ crescere qd̃ dicũt qdã dictũ eẽ eo ꝙ tũc dies icipiũt minui: ꝛ in natiuitate xp̄i crescere. Sz qꝛ añ festũ sci Joã. decrescũt: ꝛ añ natale dñi crescũt. itelligẽdũ ẽ d̃ natiuitate l m̃re: q̄ꝛ. s. cõcept⁹ ẽ vterqꝫ: qm̄ Joã. ꝯcept⁹ fuit decrescẽtib⁹ dieb⁹: vt i septẽbri: ꝛ xp̃s i crescẽtib⁹: vt i aplĩ. Uel de morte vtriusqꝫ: nã corp⁹ xp̄i exaltatũ ẽ i cruce: corp⁹ Joã. capite minoratũ.

¶ De sanctis petro ꝛ paulo. Rubrica.

OE Petro ꝛ paulo qd̃ est: vtrum eadez die passi sint. Nam heni icus solitarius velle videtur ꝙ eadẽ die ãno reuoluto paulus passus sit. Sz pelagi⁹ ꝛ nicolaus pape ꝛ ambrosius ꝛ alij sci pa

tres: volunt q̃ eadem die ꝛ eadem etiam hora sub nerone imperatore. vz. anno. 14. imperii eius: alioqn false eẽnt histo- rie de illis scripte. Sed tñ in diuersis locis: l3 in vrbe: ꝛ di- uersas penas passi sũt: qꝛ petrus in vrbe crucifixus ẽ: pau- lus vero qꝛ sicut legit̃ in actib⁹ aploꝝ ciuis roman⁹ erat ꝗuis nam ñ ẽ tar sensis eẽt extra muros vrbis decollat⁹: q̃ pena honestior videbat̃: ꝛ de ipso lac p sanguine legit̃ p- fluxisse. Verꝫ pcedẽte tpe cũ ꝯstãtinus imperator in honorẽ vtriusqꝫ ecclesias ꝯstruxisset: ꝛ roman⁹ põtifex vellet coꝝ corpa separe: ꝛ dubitaret̃ q̃ cui⁹ ossa forẽt: diuinit⁹ rñsuꝫ est. Maiora ossa sunt pdicatoris. minora piscatoris: ꝛ sic ab inuicẽ separata sũt in ppriis ecclesijs collocata. Postmo dũ vero Siluester papa volẽs ecclesias ipsas ꝯsecrare taꝫ pua q̃ꝫ magna ossa ex equo lãce cũ suma reuerẽtia põdera uit: ꝛ vnã medietatẽ in vna eccl̃ia: ꝛ aliã in alia eccl̃ia col locauit. Vñ qdaꝫ faciũt festũ de hac diuisione ossiũ in no nis vel octauo idus iulij: qꝛ die tali facta fuit: alij illud fa- ciũt. 15. vel. 16. die eiusdẽ mẽsis. Alij vero dicunt q̃ festũ di uisiõis petri ꝛ pauli qd̃ celebrat̃ de illa fit pp illaꝫ diuisio nẽ q̃ facta est in hierl̃m post duodecim annos qñ separati sũt ad pdicãdũ gẽtib⁹ in quo festo cãtãt illã magnã sequẽ tiã. Celi enarrãt gloriã: ꝛ euãgeliũ ascẽsiõis. Recũbẽtib⁹ ꝛc. incipiẽtes ibi in fine. Dñs qdẽ iesus postq̃ ꝛc. ¶ Licet aũt eoꝝ festa eadẽ die celebrãda ꝯcurrãt. Btũs tñ gregori us instituit vt tñ officiũ beati petri ipso die celebraret̃: tũ qꝛ tali die ecclesia bti petri fuit dedicata: tum qꝛ ipse prior fuit cõuersione: tum qꝛ maior fuit dignitate qꝛ romane ecclesie tenuerat pmatũ. Et dicit̃ in missa introitus. Nũc scio. Act. 12. Collecta cõis vtriqꝫ. Deus qui hodiernã diẽ. ꝗre nõ fit commemoratio de scõ paulo. Ep̃la. Misit hero des: que est ibidẽ. All'a. Tu es petrus. Matth. 16. Euãge liũ. Venit iesus in ptes qd est ibidẽ: vbi dr̃. Quẽ dicũt ho mines eẽ filiũ hois: sed fm hieremiã in hebreo dicit̃ filiũ ade. per horas vero dicit̃ ca. Misit herodes rex manus act. 12. c. ꝛ illud. Angelus dñi: ꝛ illud. Et petrus ad se re uersus: que sũt ibidẽ. Sequẽti vero die fit festum de beato paulo: ꝛ dr̃ in missa introitus. Scio cui. 2. ad thimo. 2. c. ꝛ collecta. Deus qui multitudinẽ graduale. Qui operat⁹ es petro. Gala. 1. ca. versus est. Gratia dei. 1. ad Corinth. 15. c. Ep̃la. Notũ vobis facio. gala. 1. all'a. Tu es vas. act. 9. cap. euãgeliũ. Dixit Symon petrus. Matth. 19. ca. in alijs ecclesijs dicitur. Hoc est preceptum Joan. 5. cap. Cõ munio. Amẽ dico vobis. Matth. 19. ca. Itẽ in nocturna li officio beati pauli qdã versiculi pmittũtur antiphonis laudũ vt dictũ est in sexta pte sub trinitate: ꝛ dicit̃ caplz Bonũ certamẽ. 2. ad thimo. 4. c. In octauis vero aploꝝ dr̃ illud. Cõfitebor tibi dñe rex. eccle. vlti. versũ in vigilia dicit̃ introitus. Dicit dñs. Joan. vl. ꝛ epistola. Petrus ꝛ Jo. actuũ. 3. Euãgeliũ. Dixit Jesus symoni petro. Jo. vltimo caplo. ¶ Habet aũt hoc festũ tria. s. ieiuniũ solẽni tatẽ ꝛ octauã. Jeiuniũ: qꝛ si volumus cõregnare opꝫ nos ꝛ cõpati. In die festi de eoꝝ glorificatiõe gaudemus. In octaua de eoꝝ futura beatitudine in corpore ꝛ anima iaꝫ certi letamur ꝛ eterne glorificationis meritũ expectamus de hac octaua dictũ est in phemio huius ptis. ¶ Et nota q̃ leo papa scd̃us crons pro neapolitanis ciuibus in mari cũ saracenis pugnãtibus fecit illã collectã. Deus cui⁹ dex- tera beatũ petrũ ꝛc. Persectis vero p eũ muris ciuitatis leo mane iponẽs seras portis orãs fecit illã collectã. Deus qui btõ petro collatis clauib⁹ ꝛc. ¶ In festo magdalene dr̃ ep̃la. Mulierẽ fortẽ qs inueniet: que est in parabolis vltimo cap. Euãgeliũ. Rogabat iesum. Luce. 7. caplo.

¶ De septem fratribus. Rubrica.

Circa festũ septẽ fratrũ notãdũ est tres fuisse matres quaꝝ q̃libet habuit septem filios ꝛ post passiones eoꝝ passe sunt videlicet ma ter machabeoꝝ cuius nomen ignoratur: ꝛ felicitas mr̃ istorũ septeꝫ fratrũ: ꝛ Simphoriana sapiẽs mulier q̃ scã fuit.

¶ De sancto Jacobo. Rubrica.

Jacobus maior filius zebedei frater Joãnis euãgeliste missus est ad pdicãdum hispanis. Sed cũ nõ posset nisi vnũ pncipeꝫ ibi ꝯuerte re redijt hierosolymã: sed tandẽ ab herode de collatus: ꝛ in hispaniã reportat⁹ quos viu⁹ ꝯuertere nequit: mortu⁹ diuino miraculo cõuertit. Fit aũt ei⁹ festũ octauo kal'. augusti pro eo q̃ tali die fuit apud cõ postellã trãslatus nõ q̃ tunc obierit: qꝛ occisus est ab hero de in dieb⁹ azimoꝝ. vz. octaua kalẽ. aprilis in annũciati one dñi. s. circa pasca: vt legit̃ in ep̃la huius diei. Misit herodes ꝛc. ꝛ ita tũc pp dies ipsos festum nõ habuit. In kalẽ. ꝯo ianuarij fuit sepult⁹: qꝛ ab Augusto vsqꝫ nũc se- pulchri ei⁹ fabrica fuit ꝯpleta: vel iõ fit octaua kalẽ. au- gusti hoc festũ: qꝛ h hac die dedicata est sibi ecclesia in com postella: q̃re dictus sit maior: dictũ est sub festo aploꝝ phi lippi ꝛ iacobi. Hoc autẽ festũ nõ hꝫ vigiliã vel ieiunium: ꝑut dcm̃ est in sexta pte sub q̃rta feria tertie hebdomade aduẽtus. Hac die dicũt quedã ecclesie ep̃lam. Jã nõ estis Ephe. scd̃o caplo. All'e. Bñdictus deus ꝛ pater. ephe. pri mo. ꝛ euãgeliũ. Accessit ad iesuꝫ. Matth. 20. caplo.

¶ De septem dormientibus. Rubrica.

Nunc de festo septẽ dormiẽtiũ dicendum est. Sex eoꝝ potẽtes fuerũt in epheso tẽpore quo decius cesar ꝑsecutus est ecclesiã dei: qui q̃ꝫ ci to audierũt ꝑsecutionẽ fugerũt in mõtẽ ꝛ la tuerũt in spelũca quadã ꝛ secũ magnã pecu niã portauerũt: sed parũ cibi: quoꝝ noĩa sunt. Maximia nus: marcus: martinianus: dionysius: Joãnes: serapion ꝛ ꝯstantinus. Hi cũ eẽnt in spelũca: prima die comederũt quicqd habuerũt comestioni aptũ ꝛ dixerũt fuienti suo. Cras emes nobis cibos: qꝛ paruꝫ hodie comedimus ꝛ po stea dormierũt. Tãdẽ decius q̃siuit eos: nã audiuit eos eẽ xp̃ianos: sed dictũ est ei eos aufugisse in alias regiões vel in mõte latuisse: qd̃ audiẽs fecit ostia spelũce lapidib⁹ ob strui. Post multũ vero tp̃s. vz. circiter trecẽtos annos q̃- dã voluit stabulũ ꝯ spelũcã facere: ꝛ fecit magnũ ignẽ: ꝛ q̃ soluti sũt lapides q erãt in ostio spelũce: ꝛ statim in spelũ- ca refulsit splẽdor ignis: euigilati sunt septẽ dormiẽtes: ꝛ sex q potẽtes erãt dixerũt septimo q erat fuus eoꝝ: dies ẽ vade nobis emere cibos: putabãt. n. se per vnã noctẽ tãtũ dormiuisse. Juit ꝗ ille ad ciuitatẽ ꝛ venit ad macellũ mi ratus vltra modũ: qꝛ cruces videbat p vicos ꝛ in triuijs ꝛ in q̃driuijs. Cũqꝫ carnes emẽs obtulisset monetã quam hẽbat nõ cognouerũt eã carnifices: ꝛ dixerũt. Vñ habes istos nũmos? qui ait. Ex meo ꝓprio labore: ꝛ illi. Vñ es tu? qui ait. De patria ista. Tũc illi: qui sunt parẽtes tui: ille ait. Isti ꝛ isti: ꝛ nõ cognouerũt carnifices aliq̃s eoꝝ quos ipse noiabat: a lõgo. n. tpe eoꝝ noia cũ illis erant sepulta. Iteꝝ illi dixerũt. Sub quo iperatore fuit illa moneta: ait ille. Sub decio. Tũc illi admirati sũt: tũ pp monetã: tum pp ea que referebat: estimãtes eũ isanũ eẽ: q ligauerũt euꝫ ꝛ duxerũt eũ ante põtificẽ ciuitatis: cui diligẽter ingren ti qs ille eẽt. ꝛ vñ: ꝛ vbi hãc monetã iuenisset: ꝛ de alijs q̃ ipse retulerat carnificibus: oĩa ꝑut ꝯtigerant reuelauit. Tũc ep̃s veniẽs cũ vniuerso pplo ciuitatis ad spelũcã in uenit eos sex qui ibi remãserãt iteꝝ dormiẽtes: ꝛ euigela- tos secũ in ciuitatẽ adduxit ꝛ singulis scissitatus ab eis in uentũ est eos in spelũca fuisse per ãnos vere trecẽtos. Pre terea iuẽte sũt plũbee tabule in ipsa spelũca: q̃s illi iposue rũt ibi q mãdato decij obturauerunt os spelũce. Impato res erãt tũc honorius ꝛ archadius: qui cuꝫ prius dubita rẽt de resurrectione hoc viso firmius crediderũt. Fuerũt aũt cũ ep̃o predicti septem iuuenes per aliquos dies: ꝛ po stea mortui sunt libera morte. Unde dicti sunt martyres quia tam diu in spelunca manserunt.

¶ De festo

¶ De festo sancti petri ad vincula. Rubrica.

Festũ btí petri ad vincula taliter fm bedã isti tutũ fuit Theodosia vxor theodosij secũdi imperatoris hierosolymã pficiscẽs vidit in alexãdria festũ celebrari in kal. augusti ad honorẽ cesaris augusti de triũpho habito d cleopatra regina egypti: ꝛ d marco antonio viro eius. Unde vehemẽter doluit ꝙ dãnato ꝛ gẽtili tãtus honor exhiberet. Veniẽs aũt hierosolymã cathenas quib⁹ petrus sub herode fuit alligatus acqsiuit ꝛ romã rediẽs eas aplico psentauit q alias cathenas qbus sub nerone fuerat alligatus apportari pcepit: que se tangentes vsq adeo sunt miraculose cõiuncte ac si semp fuissent eedẽ. Theodosius igit ad honorẽ btí petri ecclesiã edificauit: ꝛ ibi cathenas imposuit q dedicata ẽ i kal. augusti: vt solẽnitas piscatoris obfuscaret solẽnitatẽ imperatoris: ꝛ cathena petri extingueret torquẽ augusti. Scd̃a cã institutionis hui⁹ festi est pp memoriã liberationis btí petri p angelũ facte a carcere siue a vinculis qbus p herodẽ agrippã tenebat: put in epla legit hodierna: ꝛ fm hoc vr̃ ꝙ deberet vocari hoc festũ a vinculis. Tertia cã est qꝛ cũ quirin⁹ tribunus filiaz hñret gutturosaz illa ad mãdatũ sci alexãdri pape q sextus fuit a btõ petro ꝗsiuit bogas siue vicula qbus btũs petrus fuit vinculatus rome sub nerone: qbus osculatis liberata est: ꝛ quirin⁹ cũ sua familia baptizatus est tũc dictus alexãder papa hoc festũ in kal. augusti celebrandũ instituit ꝛ in honorem btí petri ecclesiã in vrbe fabricauit vbi vincula ipsa reposuit: ꝛ ad vicula noiauit: ꝛ kal. augusti dedicauit: in q̃ festiuitate ppls illic ipsa vicula hodie osculatur. Quarta cã põt eẽ: qꝛ dñs petrũ a viculis miraculose absoluit: ꝛ eidẽ ligãdi atq soluẽdi ptãtẽ dedit. Nos autẽ vinculis peccatoꝝ ligati tenemur ꝛ absolui indigemus. Ideo igit in solẽnitate ipsa que dicit ad vincula ipsum honoram⁹: vt sicut ipse a vinculis absolui pmeruit ꝛ absoluẽdi ptãtez accepit a dño: sic ꝛ ipse nos a pcõrũ nexib⁹ absolui obtineat. Hac die dr̃ epla. Misit herodes. act. xz.ca. Euãgeliũ. Venit Jesus in ptes. Math. xz.ca.

¶ De machabeis. Rubrica.

Machabei isti sunt illi de qbus fuit iudas machabeus: de qbus: habet in. z. machabeorũ. Et cũ ecclia occidẽtalis nullius alterius sci veteris testi festũ celebret: put dcm̃ est in phemio huius ptis: istoꝝ tñ ꝛ innocentũ festũ recolit. Istoꝝ qdẽ pꝑter quattuor. Primo qꝛ passi sunt propter legis obseruationẽ: qꝛ. vz. carnes porcinas cõtra legẽ comedere noluerunt. Scd̃o pꝑter martyrij prerogatiuam: prout legit in historia scolastica: qꝛ enim inaudita supplicia sup sanctos veteris testamenti ptulerunt: ideo in hoc priuilegiati sunt vt eorum passio celebret. Tertio quia ipsi fuerũt septẽ fratres: ꝛ numerus septenarius est numerus vniuersitatis. Unde eis significant oẽs martyres vete. testa. celebritate digni. ꝛ omnibus illis in istis reuerentia exhibet. Quarto qꝛ ipsi oñdunt in exemplũ martyrib⁹ noui testa. vt sicut illi pro legis mosayce obseruatione passi sunt. ita ꝛ nos maxime si necesse fuerit parati simus pro euangelica: ꝛ fm hoc magis celebrat hoc festum pꝑter significatũ ꝙ pꝑter significans. Quidaz vero dixerunt ꝙ illi machabei sunt illi septem fratres qui fuerunt filij fecilitatis.

¶ De inuentione sancti stephani. Rubrica.

Sancti stephani pthomartyris inuẽtio facta fuit die illa quo celebrat ei⁹ passio ꝛ passus est die illa q̃ ei⁹ inuẽtio celebrat. s. in augusto sz festa pcẽcliã ꝗtuor de causis trãslata sũt. Primo qꝛ cũ btũs stephan⁹ fuerit pthomartyr ꝛ martyriũ scõꝝ sit eoꝝ natale in celis: merito statim post natale dñi natale pthomartyris stephani celebrat. Scd̃o pꝑter dignitatẽ: digni⁹ nãq est festũ qd̃ est d morte ꝙ aliud: ꝛ ideo cõpetenter tanꝗ dignius statiz post natiuitatẽ collocatũ est. Tertio qꝛ officiũ passionis eius cõcordat offõ natalis dñi. Unde illud. Heri natus est xp̃s in terris hodie stephanus nascet in celis. Quarto qꝛ in ei⁹ inuentione maxima mltitudo hoiuz venit: q videtes miracula plurima ꝗ fecit de⁹ in illi⁹ inuẽtiõe: maiori cultu diẽ illũ celebrauerũt annuatiz: ꝙ etiã diẽ mortis illi⁹. Statuerũt ꝗ sci pr̃es vt festũ passionis ei⁹ trãsferret ad hanc diẽ inuentionis: ꝛ ad festũ inuentiõis festũ passionis qꝛ festuz passionis maiori cultu dignũ est. vt ppls hunc diẽ q natale dñi sequit feruentiori cultu celebret ꝙ diez eiusdẽ festi in augusto. Alia etiam ratio reddet sub ipso festo.

¶ De transfiguratione domini. Rubrica.

Sequit de festo trãsfiguratiõis dñi qd̃ est in die btí sixti: nõ qꝛ tali die trãsfiguratio facta fit: sz qꝛ tunc ab aplis q secũ fuerũt in mõte fuit manifestata ꝛ publicata ꝛ pdicata. Precepera. n. dñs ne alicui dicerẽt donec a mortuis resurrexisset. illi autẽ vsq ad hanc diẽ super hoc tacuerunt. Trãsfigurationẽ eniz constat factaz fuisse circa principiũ veris. eo scz die quo dicit euangeliũ de trãsfiguratione. scz secũda hebdomada quadragesime. Et nota ꝙ in quibusdam locis hac die cõficit sanguinis xp̃i d nouo vino si inueniri possit: aut saltẽ aliquantulũ de matura vua in calice eliquat. Benedicunt et racemi ex qb⁹ ppls cõicat ꝛ est rõ hec. In die eni cene dixit ihesus discipulis. Amẽ dico vobis. Amodo nõ bibã de hoc genimine vitis. donec bibã illud nouũ in regno patris mei. Qꝛ ergo hoc qd̃ dixit nouũ ꝛ etiã transfiguratio pertinet ad illã gl'iosaz innouatiõez quã xp̃s habuit post resurrectiõez ꝛ quã fideles post resurrectiõez sũt habituri: iõ i h festo sanguis xp̃i ex nouo vino cõficit ꝛ pp hẽt hac die noue vue bñdicunt. Eutician⁹ papa statuit: vt pme fruges ꝛ fabe sup altare bñdicant.

¶ De scõ laurentio. Rubrica.

Beatus laurentius: qꝛ post beatũ stephanuz inter alios martyres pmatũ obtinet: vigiliã hz: nõ qꝛ maiorẽ penã sustinuerit ꝙ alij nã multi tantã penã sustinuerũt sicut btũs vincentius ꝛ beatus gregorius ꝛ alij qdaz: sed propter officium predicationis ꝛ propter martyrij locũ: quia rome. ꝛ propter bonam administrationem thesauroruz ecclesie. Unde incipit introitus in vigilia ipsius. Dispersit dedit pauperibus. In die vero habet propriũ officiuz. vz. confessio ꝛ pulchritudo ꝛc. ꝛ hoc ideo dicit: qꝛ pꝑter confessionẽ fidei fuit assatus ꝛ exaltatus ꝛ apparuit eius sanctitas: cũ nõ timuerit sic tormentari p xp̃o: qꝛ vero ipse in tormentis posit⁹ iubilabat: ac dño laudes cantabat: iõ sequit versus. Cantate dño cãticũ nouũ. In collecta vero illa. Da nob ꝗsumus dñe ꝛc. orat ecclia se sic liberari per dñm ab igne vitioruz ꝛ ipsa vicia in se extingui sicut btũs laurentius fuit liberatus ab igne tormentoꝝ. Unde ipse dicebat tyrãno. Disce miser quãta est virtus dñi. nã carbones isti nõ dolorẽ: sed refrigeriũ mihi pstant. In epla vero. Qui parce. z. Corinth. 9. ca. agit de largitate elemosynarũ facienda pauperibus: qd̃ preceptũ strẽnue ipleuit btũs laurẽtius q thesauros ecclesie dedit pauperibus: ꝛ vt tñ in hoc imitemur dr̃. Justicia eius manet in seculũ sclĩ. Rñsoriũ de passione ei⁹ est eo ꝙ igne pbatus fuit: sicut aurũ in fornace probatur: ꝛ hoc est qd̃ dicit. Probasti cor me. ꝛ vi. no. qꝛ ad litterã de nocte fuit assatus: ꝛ a dño visibiliter visitatus: ꝛ iõ dicebat. Mea nox obscurũ non hz sed oia in luce clarescunt. Versus est igne me exa. ꝛ nõ est inuen. in me iniqui. i. inequalitas: qꝛ semper ꝛ pfecte in fide cõstans fuit. Vel nõ fuit inuenta in eo iniqtas. s. peccati. Alleluia est de nobili misterio eius. Et qꝛ erat pcipuus minister. ideo in virtute dñi pcipue operabat. Leuita ingt laurẽti⁹ bonũ opus

operatus est: q per signū crucis cecos illuminauit. Leuita idē est q assumptus vel offerens: q2 ad litterā assumptus fuit ad ministeriū diuinū. Unā legit ipsuz dixisse beato sixto. Quo pgrederis sine filio pater: nunquid degenerē me pbasti: experire certe vtrū idoneū ministrū elegeris cui cōmisisti dñici sanguinis pscrationē. Itē fuit leuita .i. seipm offerēs. Unā ipse in tormētis posit⁹ dicebat. Ego me obtuli hostiā deo in odorē suauitatis: τ iō de eo in nocturnali officio cantat ecclia. Meruit eē hostia btūs Laurē. q dū assaret dñz nō negauit: τ iō iuent⁹ est sacrificiū laudis. Et q2 de⁹ laudādus est de tāta patientia pcessa martyri. iō pdicta sub alla cantat. ¶ In euāg. Po. Nisi granū frumēti cadēs in terrā bonā qd est Joā. duodecio agit dñs de ministris suis: τ de pmio ipsoꝝ dicēs. Pimo de ope ipsoꝝ. Qui mihi ministrat me sequat. τ post de p adiungit dicēs. Et vbi suz ego illic τ minister meus erit: si qs mihi mistr fuerit honorificabit eū pr meus τc. Cū igit inter mistros pcipuus fuerat btūs laurētius. Iō istud euāg. i eius festiuitate cantat. Sed q2 puilegiatū misteriū est pdicatio: τ pfessio nois dñi corā regib⁹ τ pncipib⁹ iō seqt offertoriū. Cōfessio τ pulchritudo in pspectu τc. In post cōione qz agit de mistris τ merito ipsoꝝ. Qui mihi ministrat me sequat τc. Ad horas dr caplm. Qui parce. z. corinth. 9. ca. ¶ Et nō q iste scūs pp tres prerogatiuas supra in pncipio positas in trib⁹ puilegiatus est: pimo qm ipse solus inter martyres hz ieiuniū istitutionis. Scdo in octauis: qm iste tantū τ btūs stephanus octauas habēt inter martyres: sic btūs martinus inter pfessores. De hac octaua dictū est in fine phemij hui⁹ ptis. Tertio in regressibus antiphonaꝝ. in hoc eni festo quidā versiculi pmittūtur anthiphonis vt dcm est in sexta pte sub dñica de trinitate. Beatus laurētius fuit archidyaconus rome post quē: nullus dicitur ibi archidyaconus fuisse.

¶ De assumptione virginis gliose marie. Rubrica.

Ieronymus dicit quō btā maria assūpta fuerit siue in corpe siue extra corp⁹ nescio de⁹ scit Aug. po dicit q in corpe veritas tñ est q prio assumpta est in aia. verū po corpus in terra remansit incertū hr: τ melius est pie dubitare q aliqd circa hoc temere diffinire. pie tñ credēdū tñ cā totalr fuisse assumptā. Ut p qdā religiosissima mlier elisabet noie de ptib⁹ saxonie asseruit sibi reuelatū fuisse q post qdraginta dies post assumptionez aie assumptū fuit corp⁹: τ inde pposuit quēdā tractatū: q tñ nō ē autēticus. Refert ephirius q btā pgo qñ xpz cōceperat ānoꝝ. 14. τ in qntodecimo anno ipm peperit: τ cū eo māsit annis. 33. τ post mortē xpi supuixit annis. 24. τ sm hoc tpe obitus sui erat annoꝝ. 72. Pbabili⁹ vt videt dicūt alij: q2 12. annis filio supuixit: τ sic sexagenaria est assumpta: cū apli totidē annis pdicauerūt in iudea τ circa ptes illas. ¶ In h festo qdā dñr que in ecclesiaꝝ dedicatōibus dñr q2 ad eā ptinēt. Cantat ēt de libro cāticoꝝ. s. Osculet me osculo τc. Rñsoriū eni antiphone τ lectiōes īde sumunt: q liber est de amorib⁹: q2 in carne manēs maiorē habuit dilectionē q aliqua creatura in carne viuēs: excepto xpo τ iō pp excellentē charitatē quā habuit in terris meruit ascendere sup angelos. i carne eni ptercarnē viuere nō terrena sed celestis vita est. Et cōperit hoc festū estiuo tēpori: q2 p calorē ignis charitas ascēdit. Rursus legit τ cantatur de cantico amoris eo q btā virgo figurā tenet ecclesie Sicut. n. ipsa mater est pgo τ sponsa: sic τ ecclesia mater scōꝝ nomē tenet pginitatis τ spōse. pginitatis i quā mētis: τ fidei que pualet pginitati carnis τ spōse q2 ipsa est sponsa xpi. Unā apls. Despōdi vos vni viro pginē castā exhibere xpo. Est āt vt dicūt qdā: cātici legēda medietas vsq ad octauas: alia vero medietas vsq ad natiuitatem eiusdē virgis reseruet. Huic ergo congrue accedit q circa festū istud libri salomōis legant: τ pmittunt antiphonis qdā versiculi: vt dcm est in sexta pte sub dñica de trinitate. In calcedoñ. ocilio qd btūs leo celebrauit statutū fuit q virgo maria mr dei appellaret. Alij tñ dicūt q in ephesino: iussu celestini pape pmi celebrate. ¶ Itez nota q ille sermo hiero. Cogitis me o paula τ eustochiū. quia qbusdā in ecclia i hoc festo legit: sed nō dz legi nisi in refectorio vel caplo q2 ad hoc factus fuit. Dr aūt ad horas capitulū. In oib⁹ requiem. Eccle. 24. c. In vigilia assūptionis dr epla. Ab initio. Eccl. 24. c. Alie ecclesie. dicūt. Ego quasi: que est ibidē. ¶ Euāgeliū est. Exurgēs maria Luc. i. c. Alie eccle dicūt. Loquēte iesu. xi. c. Offertoriū. Oratio mea mūda. Job 16. c. Ceteꝝ in missa dici legit epistola. In oibus requiem τc. In oib⁹. n. quesiuit vitā eternaz: τ iō habuit illā. Seqtur. Et qui creauit me: requieuit i tabernaculo. i. in vtero suo. Et q2 dñs in vtero beate marie virginis requieuit: iō ipse dedit illi suū tabernaculū. i. celū. Et sicut ipsa dño fecit thronū grandē. Unde ipsa dicit. Magnificat aia mea dñm: τ. 3. Re. decimo. Thronū fecit rex salomon de ebore grādē: ita ei fecit dñs tronū grādē in celo qñ exaltauit eā super āgelos. ¶ Euāgeliū legit de martha τ de maria. s. Intrauit iesus. Luce. 10. qd prima facie pertinere non videt: tñ bene pertinens est sm allegoriam Intrauit. n. Jesus in quoddā castellū. i. in beatam virginē que dr castelluz: que est terribilis demonib⁹: τ bene se muniuit cōtra dyabolū τ vitia. Diminutiue aūt dr castellū pp humilitatē. Et dr quoddā pp singularitatez: q2 nec primā similē visa est: nec habere sequētē. τ martha. i. actiua vita recipit eū. Diligētissime eni nutriuit puerū suū: τ tulit in egyptū: τ pus se probauit in actiua vita eundo ad elisabeth: τ seruiendo ei. Et sicut ipsa fuit martha in actiua vita: ita τ fuit maria magdalena in contemplatiua. Unā in alio euāgelio hr. Maria pseruabat oia verba hec pferēs in corde suo. He aūt due sorores significāt vitā actiuā τ vitā cōtēplatiuā que plene fuerūt i beata virgine maria per quas ipsa sublimiter: honorabiliter: atq delectabiliter in seipsa recepit xpm. ¶ Illud aūt notādū est q qtuor sūt euāgelia de beata maria virgine. Unū est. Missus est: qd nō dz dici nisi in aduētu dñi τ in annūciatione eius. Alia tria possunt cātari quotiēs de ipsa peculiaris missa cātat: tanq cōia que sunt ista. Extollēs vocē qdam mlier τc. aliud. Abijt maria i mōtana τc. aliud. Stabat iuxta crucē τc. ¶ Itē nota q hoc festū hz ieiuniū: τ octauas: qd nō hz aliud festū de illa. Hoc. n. festū maius est oibus alijs q fiūt de illa. Silr τ de quolibz sancto maius festū est trāsitus illius q aliud de illo: q2 de miseria transit ad vitā: excepto de Joanne baptista. ¶ Quare aūt herbe colligātur τ bñdicantur in hoc festo: ipsa legēda indicat: q2 beata maria cōparat rose τ lilio. ¶ Unde sicut spina rosam: genuit iuda mariā. Offm beate marie virginis dz quotidie: sed in sabbato solēniter dici put dcm est in sexta parte sub titulo de tēpore aduētus. In qbusdā tñ ecclesijs nō dr a qnta feria cene dñi vsq ad octauas penthecostes: dicentes q tūc in ecclesia oia breuia debēt esse. ¶ Legitur tñ cū qdā sacerdos aliā forte missam nesciens: omni die missam de beata virgine celebraret: epūs euz ab officio suspendit: sed virgo beata ipsi episcopo ex hoc grauissime cōminata est: τ ideo ipse suspensionem hmōi relaxauit.

¶ De sancto bartholomeo apostolo. Rubrica.

Beatus bartholomeus primo predicauit: vt dixit beatus theodorus abbas in lugdonia. postea in idia: deinde in albania ciuitate armenie: vbi primo excoriatus: τ postea decollatus est: deinde translatus dicitur beneuentuz: quāuis hodie rome esse dicatur. Quidā autem celebrant festū excoriationis τ qdam decollationis: sicut dictum est in sexta parte sub quarta feria tertie hebdomade aduentus. ¶ Et nota q inquirentibus bea-

tum

tum bartholomeũ demonũ ipsuȝ ita descripsit dicẽs. Capilli eiꝰ nigri ꝛ crispi. caro cãdida: ocli grãdes nares equales ꝛ directe. barba prolixa habẽs paucos canos statura equalis collobio albo clauato: ꝛ purpura vestit: induitur albo pallio: qđ p singulos angulos habet gẽmas purpureas.

ℭ De decollatione scti Johãnis bapti. Rubrica.

Festũ decollatiõis btĩ Joħã. celebrat ecclia: q2 p veritate mortuꝰ est: sȝ nõ sic solẽniter sicut festũ natiuitatis eiꝰ: eo q descẽdit ad inferos sicut dic̃ Greg. sup illõ. Tu es q venturus es an aliũ expectamꝰ? Fuit aũt decollatus in tpe pascali p herodẽ regẽ ãno. 32. a natiuitate dñi. s. ãno pcedẽte passionẽ dñi. ꝛ ipse i ãno. 30. cepit pdicare: ꝛ ita hoc festũ est de decollatõe. Et nõ q tres fuerũt herodes quos eorũ ifamia crudelitas fecit famosos. Primꝰ dictꝰ est herodes aschalonita: sub quo natus est dñs a quo inocẽtes occisi sũt. Scđus antipas: q Joh. decollauit. Tertiꝰ agrippa: q Jacobũ occidit ꝛ pe. icarcerauit. Un̄ vsus. Aschalonita necat pueros. Antipa Johãnẽ. Agrippa iacobuȝ claudẽs in carcere petrũ. Sane decollato Joãne discipuli eiꝰ corpꝰ sepelierũt i sebasta vrbe pallestine: ꝛ caput in hierlm humatũ est iuxta herodis habitaculũ: ꝛ vbi corpꝰ sepultũ iacebat: multa deꝰ miracula opabat̃. Unde multitudo xpianoꝝ illuc ↄfluebat. Qđ vidẽs iulianꝰ apostata iussu eiꝰ gẽtiles ad dedecus scti Joħã. ↄfregerũt mausoleũ: ꝛ ossa eiꝰ p agros sparserũt. Sed cũ xpiani illuc venirent: ꝛ miracula nõ cessarẽt: iterũ gẽtiles ossa collegerũt ꝛ cõbusserũt: sed digitꝰ ille quo dñm ad iordanẽ venientẽ mõstrauit dicẽs. Ecce agnus dei ꝛc. nõ potuit cõburi. Multi tñ xpiani monachi a hierosolymis q intererant cũ gentilibꝰ ossa colligẽtibꝰ quot occultare poterãt reseruauerũt. Tulerũtq ossa ad philippũ hyerosolymitanũ epm q misit ea p iulianũ dyaconũ anastasio alexãdrie epo que post theophilus vrbis eiusdẽ eps in tẽplo serapis reposuit: ꝛ basilicã i honorẽ eius cõsecrauit. Un̄ hoc festuȝ de decollatõe ꝛ ↄbustione ossiũ est sȝ magistrũ gulbertũ quod celebrat ecclia quasi pro iam mortuo sm martyriũ q in suis ossibꝰ quodãmodo passus est. Alij dicũt q beata tecla digitũ btĩ Jo. q cõburi nõ potuit: de vltra marinis ptibus afferẽs in mouianã: ibi ad honorẽ btĩ Joħã. fundauit eccliaȝ: ꝛ hac die dedicata est ei ecclia. Jdeoq statutũ fuit a dño papa: vt hec dies ad honorẽ btĩ Johan. p totũ mũdũ sp celebris haberet̃. ꝛ sm hec vr̃ q debet dici festũ dedicatõis. ℭ Rursus btũs Joħã. caput suũ qđ in hierlm fuerat humatũ reuelauit duobꝰ monachis orientalibꝰ. q hierlm adorare venerãt: q iuxta herodis habitaculũ illud. 7. Kalen. martij inuenerũt: sed post ab aliis platũ est in emissaȝ ciuitatẽ: ꝛ in quodã specu ignobilr recõditũ donec denuo marcello psbytero fuit reuelatũ: ꝛ p eiusdẽ vrbis epm quarto Kalẽdas septẽbris reuelatũ: ex quo tpe cepit i eadẽ vrbe decollatio celebrari: ea die vt arbitror quo caput est reuelatũ: ꝛ ita hoc festũ põt dici reuelationis. Hoc g festũ põt esse de decollatione vel de decollatione ossium: vel de dedicatõe ecclie ad honorẽ illius: vel de reuelatõe. Hac die dicitr quidã eplaȝ. Expectatio. prouer. 10. ca. Et euãgeliũ. Misit herodes. Marci. c. ꝛ alia. Erat lucerna. Johannis qnto caplo.

ℭ De sanctis felice ꝛ audacto. Rubrica.

Sciendũ est q cũ btũs felix traheret̃ ad mortem p noie xpi: qdã repente se i medio protulit dicẽs. Ego suȝ xpianus Dixerũt carnifices ergo venies ꝛ tu. Cũ añt nomẽ illiꝰ ignoraret̃ vocatꝰ est Audactꝰ qđ sibi cũ btõ felici audacter associatus est. Sicut ꝛ beatus Johã. alexãdrinus eps ob eximiã in pauperes xpi pietateȝ Johãnes elemosynariꝰ dictus est. Cuiꝰ festũ nono kalẽdas februarij celebratur.

ℭ De natiuitate beate Marie. Rubrica.

Festuȝ natiuitatis btẽ Marie virginis: q̃ñ vȝ. in mũdo nata est: nõ celebrat̃: q2 fuit lutero scificata: iuxta illud psal. Sãctificauit tabernaculũ suũ altissimꝰ. Jn hoc festo legit̃ genealogia saluatoris nõ ipsius btẽ marie virginis: quia de eadẽ fuerãt genealogia: vnde legit̃ euãgeliũ. Math. i. c. Liber gñatõis iesu xpi: de qua dictũ est in sexta pte sub natali ꝛ sub festo aploꝝ philippi ꝛ iacobi. Et epla. Ego q̃si. eccliastici. 24. c. Alie ecclesie dicunt. Dñs possedit me: puer. 8. ca. Cantat̃ et historia de laudibus ipsiꝰ virginis marie. Jn qbusdã tñ ecclesijs legũtur cãtica cãticoꝝ q̃ magis ptinẽt ad festũ assumptiõis virginis marie: put ibi dictũ est. Dr̃ et ad horas capl̃ȝ. Ego q̃si vitis. Ecclesiast. 24. ca. Sane hoc festũ oliȝ nõ celebrabatur: sed qdã vir religiosus pluribꝰ annis audiuit angelos in hac nocte solẽnizãtes i celis: cui cãm q̃rẽti reuelatũ est. angelos gaudere: q̃m btã virgo nata fuit in illa nocte: qđ apostolicus autẽticauit: ꝛ festũ celebrari pcepit: vt in solẽnizando celesti curie ↄformemur. Nõ aũt hȝ festuȝ hoc ieiuniũ institutionis: põt tñ habere deuotionis. Olim etiã nõ habuit octauã: sed innocẽtiꝰ papa q̃rtus eaȝ instituit. Uacante enim romana ecclesia per obitũ Greg. pape noni cardinalibꝰ ↄcordare nequeũtibꝰ: romani post plures dies eis iclusis mltiplices molestias iferebãt: pp qđ dicti cardinales regine celi vouerũt: q si eiꝰ meritis ↄcordarẽt ꝛ abire libere possent octauã sue natiuitatis diu neglectã celebrãdã de cetero statuerẽt. Sicq in celestinũ papã ↄuenerũt ꝛ liberati sunt. Sed q2 idẽ celestinus vixit solũ. 18. diebus nõ potuit votũ iplere: qđ postmodũ dictus inocẽtius eiꝰ successor ipleuit. ℭ Et nota q ecclesia tres natiuitates solẽnizat. s. Joan. bap. ꝛ beate marie: ꝛ xpi: siqdem Jo. fuit lucifer: q2 sicut lucifer pcedit solem sic ipse xpm. Primus enĩ apte pdicauit. Maria fuit aurora natiuitas xpi: ortus solis: q2 in eo splẽdor pr̃is apparuit. Predicte aũt tres natiuitates designãt tres spũales natiuitates Nã renascimur cũ Jo. in aq̃: cũ maria in pnĩa: ꝛ cũ xpo in gl̃ia: cũ igr̃ oporteat q ↄtritio pcedat natiuitatẽ baptismi i adultis: ꝛ natiuitateȝ glorie siłr: ideo merito ille due vigilias hñt. Sed cũ pnĩa tota sit pro vigilia: nõ oportuit q ipsa vigiliã haberet: ꝛ ideo hoc festũ vigiliã siue ieiunium nõ habet. ℭ Et est sciẽdũ q beatus Fulbertus episcopus cardinalis fecit illa tria respõsoria. Stirps iesse. Solem iustitie: ꝛ chorus noue hierusalem.

ℭ De exaltatione sancte crucis. Rubrica.

Exaltatio sancte crucis dicit̃: q2 Cosdroes rex psaꝝ hierosolymã venit: ꝛ lignũ dñicuȝ inde secũ tulit: ꝛ facta domo celo similem in eadẽ sedeȝ sibi fecit: ꝛ lignum a dextris posuit loco filij: gallũ vero a sinistris loco spũs sancti: ꝛ ipse stans in medio se deuȝ vocari iussit. Quod audiens Eraclitus iperator romanus aciẽ mouit iuxta danubiũ q fluuius est psaꝝ: nõ hũc q in sueuia nascit̃: sed aliũ eiusdem nois: ꝛ inde victo filio cosdroe singulari certamine crucem dñi tulit: ꝛ cũ appropiquaret in magna põpa hierlȝ porte ciuitatis p angelũ clause sũt ne intraret: q cũ vehemẽter admiraret̃: audita ẽ vox de celo dicẽs. Rege regũ non sic itrasse hierlm phaleratũ: q̃ñ p oibꝰ pati venit: sȝ humilẽ ꝛ sup asinã sedẽtẽ. Et statĩ recognoscẽs elationẽ suã: de equo descẽdit ꝛ humiliatꝰ est valde: ꝛ porte ei spõte apte sũt: ꝛ nudis pedibꝰ ciuitatẽ intrauit: ꝛ eiꝰ itroitu mlti diuersoꝝ morboꝝ generibꝰ detẽti: curati sũt p crucẽ: ꝛ iperator ipse in has deuotissimas crucis prorupit laudes dicens. O crux splẽdidior cũctis astris: mundi celebrior hoibus ꝛc. Jlle ergo crucẽ exaltauit ꝛ exaltatiõis diẽ i futuꝝ epis sibi cõsentiẽtibꝰ in suo iperio statuit eẽ solẽnẽ. Sergiꝰ vero papa lõgis post tẽporibus in sacrario btĩ petri inuenit capsam argẽteã: ꝛ in ea crucẽ ex saluiferi ligni magna por

tione ꝯpositā: lapidibꝰ p̄ciosis adornatā: que posita in basilica saluatoris adorat̄ a pp̄lo i die exaltatiōis. ¶ Est āt maius festū inuētiōis q̄ exaltatiōis ꝑ auctoritatē istituentis. Nā illō a papa .s. eusebio: istud ab iperatore statutuȝ est. ¶ In h̄ festo dr̄ ep̄la q̄ dr̄ i ramis palmaꝝ: q2 i ea agitur de exaltatiōe scē crucis. Aliq legunt illā. Xp̄s factꝰ est. ad phili. z. ca. ¶ Legit̄ ēt in qbusdā ecclijs euāg. in quo fit mentio d̄ aduētu xp̄i ⁊ fulgure. Sicut fulgur exit ⁊c. qd̄ ⁊ dici ꝯsueuit t̄pe aduētꝰ. In alijs ꝟo dr̄ euāg. de nicodemo qd̄ qdā dicūt i festo inuētōis scē crucis. Ibi. n. dr̄ Sicut moyses exaltauit serpentē in deserto: ita exaltari oꝫ filiū hoīs. Cōtra tn̄ dr̄ q̄ melius est euāg. Nūc iudiciū ē mūdi. Jo. iz. c. in q̄ dr̄. Cū exaltatꝰ fuero a terra oīa trahā ad me ip̄m. ¶ Prefatio ꝟo illa dr̄ que ante pasca per. i5. dies seu in qbusdā ecclijs ꝑ quinq̄ dr̄. vel vt aliq volūt illa q̄ dr̄ in t̄pe pascali. Dr̄ ēt ad horas caplm̄. Christus factus est pro nobis. ad phil. z. c.

Beatus Mattheus leuita fuit. Erat āt hebreꝰ: ⁊ iō hebraice scripsit hebreis in iudea: sed postea liber eiꝰ fuit trāslatꝰ in grecū. deide in latinū. Et nota q̄ euāgeliū qd̄ ipse ꝓprijs manibꝰ āno dn̄i. 40. scripsit cū ossibꝰ bti barnabe reptū ē. Qd̄ qdē euāg. btūs barnabas secū ferebat: ⁊ sup egros illud ponēs tā fide barnabe q̄ merito bti matthei ꝯtinuo liberabat: Matthus ꝟo edidit eglei euāgeliū āno dn̄i. 44. ¶ Dr̄ hodie ep̄la. Vnicuiq̄ vr̄m. Ephe. 4. c. Alij ꝟo dicūt. Similitudo vultus Ezechi. i. c. Euāgeliū est. Dū transiret iesus. Matt. 9. ca. In vigilia ꝟo est euāgeliū. vidit iesus publicanū. Luc. 5. ca. ¶ Predicauit aūt sub Gayo caligula imꝑatore: q̄ sic dictus est: qm̄ natus est in expeditōe: ⁊ coopertus ē caligis Johā. aūt scripsit sub numa. Marcus sub nerōe. De Luca incertum est: quidā tn̄ dicūt q̄ sub nerone.

¶ De sancto Mauricio ⁊ socijs. Rubrica.

Cum galli exercuissent exercitū in romanos dux egypti collegit exercitū in quo fuit btūs Mauricius q̄ sub se habebat legionē in qua erāt. 6666. Cū ergo eēnt in exercitu: tyrānus voluit eos cogere adorare idola: q̄ noluerunt ⁊ ꝓpterea decimā partem accepit tyrannus ⁊ interfecit: qd̄ vidēs btūs Mauricꝰ ꝯuertit ꝟmonē ad socios orās vt viriliter starent ⁊ sic ab eo cōfortati passi sūt martyriuȝ. Fuerāt āt baptizati antequā romā venirēt. ¶ Et nota q̄ dr̄ de Mauricio ⁊ thebea legiōe: q̄ īueniunt̄ plures thebe: vna i egypto vbi sunt mauri. altera i grecia vbi sūt thebani. alia i idia vbi sūt thebite. isti socij Mauricij erāt de egypto.

¶ De festo sci Luce euāgeliste. Rubrica.

Lucas syrus fuit natōe: ⁊ antiochenꝰ p̄fiat chat: ⁊ p̄dicauit in bithinia vbi sua morte nō martyrio vitā finiuit. Fuit ēt pictor ⁊ medicus. ⁊ s̄m Hier. fuit discipulus aploꝝ ⁊ non dn̄i. Venit. eni ad fidē post dn̄i resurrectiōeȝ vt legit̄ in glo. sup exo. lȝ qdā dicāt q̄ fuerat de. 7z. discipulis dn̄i: ⁊ scripsit euāgeliū i achaia. Vixit aūt octogintaq̄tuor ānis. ipse euāgeliū ⁊ actꝰ aploꝝ cōposuit. Fuit discipulus bti Pauli: a quo didicit qd̄ docuit. sic ⁊ btūs Marcus a btō Pe. In prologo tn̄ euāgelij sui inuenit̄ q̄ ipse didicit multa a qbusdā qui in p̄ncipio cū dn̄o fuerūt Sed btūs Paulus nō fuit a principio cū dn̄o. ergo non didicit ab eo qd̄ docuit. Solutio. quedā didicit ab eo: ⁊ q̄dā ab alijs: sed maxime a beato Paulo. Credit̄ tn̄ q̄ ipse ad btā ꝟginē tāq̄ ad archā testi recurrēs ab ea de mi̅ris certificatꝰ fuit p̄cipue d̄ his q̄ sibi soli ꝯstabāt sic d̄ āgelica ānūciatōe ⁊ xp̄i natiuitate ⁊ hmōi d̄ qbꝰ solus Lu. agit.

¶ De festo aploꝝ simonis ⁊ Jude. Rubrica.

Jacobus minor frater dn̄i: ⁊ Simō ⁊ iudas ⁊ ioseph qui ⁊ barsabas ⁊ ēt iustus cognominatus est ne ꝑ iniusticiā ab apostulatu fuisse reprobatus credat̄: fratres fuerūt filij Marie cleophe: q̄ alpheo nupta fuit. Simon aūt iste dictus est zelotes. dictus est ⁊ simon cananeus a cana, vico galilee qd̄ idē est cana. n. zelus interp̄tat̄. habuit. n. magnū zelū aiaꝝ. Judas enim multiplr̄ cognonominatus est. Dictus est eni Judas iacobi supple frater: vt p̄missuȝ est. Dictꝰ ē ēt thadeꝰ a trarcha qd̄ est regia vestis: ⁊ deꝰ. vel thadeꝰ interp̄tat̄ app̄hēdēs p̄ncipē. Ipse eni fuit vestis regia ꝑ ornamēta virtutū: ꝑ quas apprehēdit p̄ncipē xp̄m. Dictus est etiā lebeus qd̄ sonat cor vel corculus. i. cordis cultor. Inter p̄missum ioseph ⁊ mathiā sortes iactate sunt. ⁊ de simone dr̄ q̄ crucifixus mortuus est. Aliq tn̄ dicūt q̄ nō est iste: sed simon q̄ fuit filius cleophe crucifixus est: iste simon p̄dicauit i egypto. postea vero venit in hierusalē: ⁊ ibi fuit ep̄s post beatū iacobū minorē qui dictꝰ est frater dn̄i. ibi ⁊ crucifixus est. Vixit āt centū viginti ānis ⁊ suscitauit anteq̄ moreretur. 3o. mortuos. vn̄ in eius legenda inuenit̄ q̄ terdenos mortuos mersos fluctibꝰ humane vite reddidit vsibus. Filiū eni hospitis sui mersuȝ fluctibꝰ suscitauit. Mortuus āt est in borhoro nō in postophorio. Postophoriū vt qdā volūt est porticus tēpli: in quo iacebāt custodes tēpli. Judas āt p̄dicauit apud ꝑsas ⁊ medos ⁊ mortuꝰ est apd̄ armenos.

¶ De festo oīum scōrum. Rubrica.

Cum singula idola romanoꝝ rome tēplū habere nō possent: romani vnū tēplū in honorē cibelles matris deoꝝ: ⁊ oiuȝ deoꝝ ipsoruȝ fecerūt qd̄ dcm̄ est pantheon. a pan qd̄ est totū: ⁊ theos deus. Successu ꝟo tēpoꝝ bonifacius papa petijt a phoca cesare imꝑatore ꝯstātinopolitāo q̄ p̄e erat romanis tēplū illō sibi dari. Quo obtēto abiectis inde idolis dedicauit illō. 4. idus maij ad honorem btē Marie ꝟginis ⁊ oīum martyrū: ⁊ dcm̄ est festū illō beate Marie ad martyres. Nondū eni fiebāt festa de cōfessoribus: sed solū de martyribus. vnde tunc institutum fuit festū beati Johānis ante portā latinā occasione martyrij: quod q̄tum in se fuit sustinuit. Statuit ergo ideȝ papa vt singulis annis illa die celebraret̄ festū de martyribus: sicut in kalendis eiusdē mensis celebrabat̄ festū apostoloꝝ: ⁊ in honore beate Marie ⁊ oīum martyrum cantauit ibi. Terribilis est locus iste i quo est salus ⁊c. quod tantū in dedicatione ecclesie solet dici. Veruȝ Grego. q̄rtus hoc festū martyrum trāstulit ad kalendas nouēbris vt tunc collectis terre frugibus cōuenienter ad hoc festuȝ possent copiosius victualia inueniri. instituens tunc fieri festum non solum apostoloꝝ ⁊ martyrū: sed etiā trinitatis ⁊ angeloꝝ ⁊ cōfessoꝝ ⁊ generaliter oīuȝ sanctoꝝ ⁊ sanctarum ⁊ etiam electoꝝ: vt pȝ in hymno. ⁊ illius officiuȝ ordinauit. ¶ Institutū autē fuit hoc festū q̄ttuor de causis. Prima ꝓpter ꝑmissaȝ templi dedicatiōeȝ. Secundo propter omissoꝝ festoꝝ suppletionē. Non eniȝ ꝓpter ipsarum multitudinē de oībus festare sp̄aliter valemus. Tertio ꝓpter negligentiaruȝ in festis que celebramus cōmissarū expiatōeȝ. Et hec rō cāntat̄ in sermone qui hac die in ecclesia recitatur vbi ita dr̄. Decretuȝ est vt die ista oīum sanctoꝝ memoria habeatur: vt q̄cq̄d humana fragilitas per ignorātiam aut negligentiaȝ vel per occupationē rei secularis in solēnitatibus sanctoꝝ minꝰ ꝑegisset: i hac sancta obseruatione persoluat̄. Quarto ꝓpter faciliorē orationū nostraꝝ ip̄etrationē. Faciliꝰ. n. qd̄ petimꝰ obtinebimus si illi oēs intercedāt ꝓ nobis: q2 impoīe est multitudinem nō exaudiri. Vnde in oīone hodierna dr̄ multiplicatis intercessionibus largiaris. ¶ Quare autem festa scōꝝ celebrent̄: dcm̄ est in ꝓhemio huiꝰ ꝑtis. Hoc festum habet ieiuniū istitutōis. nec debet quis comedere illa die vsq̄ ad vesperas. nec ieiuniū debet mutari vt qdā faciūt ꝓpter sanctū q̄ntinū. Q2 ꝟo hoc festuȝ oīum sanctorum est generale: ideo variatur illiꝰ offiīm ꝓut habetur varietas oīum

tas oium scõꝝ. Prima.n. antiphona ꝛ pͥma lectio ꝛ pri/
mũ rñsoriũ de trinitate cãtaꝛ: qꝛ festũ est trinitatis: scdo
loco cantaꝛ de btã Maria. tertio de angelis: qͣrto de pro
phetis. qnto de aplis. sexto de martyrib⁹. septimo de cõ
fessorib⁹. octauo de ꝟgib⁹. nono de oib⁹ sil. ¶ Auctoritas
aũt illi⁹ officij obseruaꝛ in lectõib⁹. nã i qbusdã ecclijs i
hoc festo maior in ecclia ẽt eps si p̃sens fuerit lectõez legit
de trinitate. s. pͥmã: vl̃ decan⁹ vel saltẽ sacerdos: ꝛ sic fit de
scẽsus p gsonas i legẽdo vsqꝫ ad pueros. Octauã nãqꝫ le
ctiõem de ꝟgĩnib⁹ legit vnus ex pueris. nã sp nonã lectio
nẽ maioris est legere. Octauũ ẽt rñsoriũ dicũt de ꝟgĩnib⁹
scꝫ Audiui vocẽ: qͦd cantaꝛ a qnqꝫ pueris corã altare btẽ
Marie ꝟginis si fuerint ibi candelas in manibus tenẽ
tes ad repñtatiõez qnqꝫ prudentũ ꝟginũ lãpades orna
tas accensas habẽtiũ. Dr̃ etiã caplm. Vidi turbã. Apo.
8. Ad missaꝫ vero dr̃ epla: Ecce ego Johã. que est Apo. 5.
c. Alla. O q̃ gliosum. Apo. 7. co. Euangeliũ. Videns Je/
sus turbas. Mat. 5. c. In vigilia vero dr̃. epla. Ecce ego
Jo. apo. 5. c. Euangeliũ Descendens Jesus. Luc. 6. co.

¶ De officio mortuorum. Rubrica.

Hoc loco de officio mortuoꝝ dicẽdũ est. Et qñ
qꝫ vocaꝛ Agenda ab ago agis: qꝛ iter ceteras
sui significatiões agere idẽ est qꝫ celebrare. In
de ergo offm̃ ordinatũ ad celebrẽ defunctorũ
memoriã agenda vocatur quandoqꝫ ẽt vocantur exequie
ab exequor exequeris qꝛ iter alias sui significatiões exeq
idez est qꝫ ex alia seq. Offm̃ ergo seu obsequiũ in sepulturis
mortuoꝝ exege vocaꝛ: qꝛ celebratur dũ mortui ex viuos
sepeliendi feruntꝛ: vel qꝛ ex horas canonicas spãles ꝛ sin
gulares hñt obseruantias. Hanc hoc offm̃ ꝯtinuaꝛ festo oiuꝫ
scõꝝ: ꝛ sũt tres dies ꝯtinui trib⁹ mysterijs deputati. Nã
vigilia oiuꝫ scõꝝ dies est afflictionis solẽnitas dies exul
tationis. hodie ꝟo dies orõnis. In pͥmo nos ieiunãdo af
fligim⁹ p̃ntis vite miseriã recolẽtes. In scdo btitudini
scõꝝ ꝯgaudem⁹ grãꝝ actões dño referẽtes. In tertio p
his q in purgatorio detinentꝛ oramus: vt eis nõ penã mino
rẽ: mͦ plenã absolutõez orõnib⁹ ipetrãtes. Si qdẽ cõme/
moratio oiuꝫ fideliũ defunctoꝝ istituta est fieri ab ecclĩa
tali die: vt gñalib⁹ bñficijs adiuuentꝛ: qꝛ spũalis hñt nõ
valẽt: de cõ. di. i. visum. sicut de festo oiuꝫ scõꝝ pͥmissuꝫ ẽ.
Sicut.n. petr⁹ damian⁹ ait. Sctũs Edibo cõperiens qꝫ
apud vulcanũ ecclie crebre voces ꝛ vlulatus demonuꝫ
audiebantꝛ plangentiũ p eo qꝫ aie defunctoꝝ p elemosy/
nas ꝛ orõnes de eoꝝ manib⁹ eripiebantꝛ: ordiauit i suis
monasterijs vt post festũ oium scõꝝ fieret cõmemoratio d
functoꝝ: qͦd fuit postmodũ a toto ecclĩa approbatũ. Pri
mo ergo videam⁹ a qb⁹ institutũ fuit offm̃ mortuoꝝ. Scdo
vbi habuit initiũ. Tertio de mͦ celebrãdi illd. Quarto d
mͦ sepeliẽdi. Fuit ergo pͥmo istitutũ ab aplis. sed ab Orige
ne vt testaꝛ Jsido. i li. de ecclesiasticis officijs: fuit adau/
ctũ: ꝛ ex maxia pte ordiatũ. Vñ ipm ꝯmẽdat btũs Aug.
i encheridiõ dicẽs eũ fuisse 2m in ecclesiasticis officijs post
aplos. Hoc offm̃ initiũ habuit in veteri lege. Nã sicut ait
Amb. iz. q. z. qꝛ mortuo iacob ioseph ꝛ alij fres sui cum
mltis egyptijs attulerũt eũ i hebrõ: sꝫ pͥus fleuerũt. 40. die/
bus i egypto: ꝛ postea fleuerũt eũ. 7. dieb⁹ in zab. Gen. 50.
c. Itẽ legiꝛ in deutero. vlti. c. qꝫ mortuo moyse fleuit ppl̃s
israel. 30. dieb⁹: ꝛ silr fecerũt de aaron: ꝛ de maria. Item
dic salomõ. Luct⁹ filij sapiẽtis mortui. septẽ dieb⁹. luct⁹
stulti filij sempitern⁹ idͦ qꝛ i eternũ morieꝛ. ¶ Nõ ãt qꝫ q/
dã faciũt memoriã p dfũctis die tertia seu p tres dies re
p̃ntãtes triduanã dñi i sepulturã: seu respectũ hñtes ad re
surrectiõem xpi: q tertia die resurrexit. resurrectiõem cuꝫ
xpo mortuis ꝯprãtes. seu ad trinitatẽ. vel vt qꝛ viuẽtes
tripl̃r peccauerũt. vꝫ. cogitatõe ꝟbo ꝛ ope remittantꝛ eisdẽ
Alij ꝟo faciũt missaꝫ celebrari septẽ dieb⁹ seu p septẽ dies
ꝛ vtrũqꝫ ostẽdiꝛ i li. numeri. 19. c. vbi dr̃: qꝫ q tetigerit cada
uer mortui hois imũdus erit septẽ dieb⁹. vñ aspergaꝛ aq̃
trib⁹ dieb⁹ ꝛ septẽ. ꝛ sic mundabiꝛ: de cõ. di. i. aq̃. Sane
imũdus pp cadauer mortui hois significat pollutã aiaꝫ
pp mortua opa. Celebraꝛ ergo p septẽ dies. Primo vt defũct⁹
ad sabbatũ eterne qͥetis citi⁹ valeat ꝑuenire. Scdo vt ei re/
mittantꝛ oia pctã que cõmisit in vita q̃ p septẽ dies ducit
Tertio pp septenariũ aie ꝛ corporis. Aia enĩ tres hꝫ vires
scꝫ rõnabilitatẽ ꝯcupiscibilitatẽ ꝛ irascibilitatẽ. Corp⁹
vero ꝯstat ex q̃tuor elemẽtis vt ergo pctã que hõ p hoc septe
nariũ siue i hac vita q̃ p septẽ dies ducit cõmisit deleantꝛ
septenariũ mortuis celebraꝛ. Quarto sic filij Jacob de/
fũcti fleuerũt p septẽ dies vt pͥmissũ est ita ꝛ ecclia p suis
defũctis celebrat offm̃ septẽ dieb⁹. qdã ãt faciũt nouẽdi/
nale. i. offm̃ nouem dieꝝ vt p hoc offm̃ mortuoꝝ aie penis
liberate: nouẽ angeloꝝ ordinib⁹ associentꝛ. hoc ãt a qbus/
dã nõ approbaꝛ ne gẽtiles imitari videamur: a qb⁹ hoc
sumptũ esse vr̃ q nouẽ dieb⁹ lugebãt mortuos suos: ꝛ i no
no die cineres eoꝝ piramidibus vel in bustis recondebãt
Alij ꝟo celebrari faciũt p defunctis triginta dies vel tri
gesimo die. Primo qꝛ filij israel tot dieb⁹ fleuerũt moysen
ꝛ aaron vt pͥmissuꝫ est. Scdo idͦ: qꝛ ter decẽ faciũt trigin
ta: p ter enĩ trinitatẽ: p decẽ decalogũ itelligimus. Ter d
nariũ ergo mortu⁹ facim⁹: vt qͦd in obseruatõe decalogi seu
pceptorum xpi: ꝛ ꝯ trinitatẽ peccauerũt eis dei mis con/
donetꝛ. Tertio qꝛ numer⁹ lune triginta dieb⁹ ꝑficiꝛ. idͦ tri
cesima die: vel triginta dieb⁹ fit mortuis officiũ: vt opa
eoꝝ corã deo plena esse itelligantꝛ. Quidaꝫ q̃ꝫ q̃terdecies
celebrãt siue q̃dragenariũ faciũt: vt qͦd illi in doctrina q̃/
tuor euãgelioꝝ ꝛ in decẽ pceptis legis peccauerũt sibi cõ
donetꝛ. ¶ Rursus qui diẽ q̃dragesimũ seruãt repñtãt dñi
cã sepulturã optãtes mortuos gliã hr̃e cũ xpo q quadra/
ginta horis iacuit in sepulchro cõputata hora in q̃ emi/
sit spm̃. ꝛ vltia hora noctis dñice in q̃ resurrexit sꝫ Aug.
Repñtant etiã qꝫ vt pͥmissuꝫ est mortuo iacob filij eius lu
xerũt quadraginta diebus. Alij qnquagenariũ faciunt:
qm̃ sicut Beda ꝛ Greg. dicũt i glo. sup locũ illũ vbi hr̃ qꝫ
Abrahã quesiuit a dño volente subuertere sodomã si qn/
quaginta fuerint ibi nũqd destrues eos: ꝛ rñdet dñs nõ.
Quinquagenarius numerus ꝑfectus est: ꝛ significat an/
nũ iubileũ. i. octauã etatẽ i qua erit remissio ꝛ plena liber
tas. Vt ergo aie dfunctoꝝ plenariã libertatẽ ꝛ peccatoꝝ
suoꝝ remissionẽ adipiscantꝛ: qnquaginta dieb⁹ p illis ce
lebrant officiũ. Preterea dr̃ in Marco. Vnũ granũ affe
rebat. 30. ꝛ vnũ qnquaginta: ꝛ vnũ centũ. Alij sexagena/
riũ p eo qꝛ sexagesimus significat merorẽ ecclie pp absen/
tiã spõsi: ꝛ ei in ꝯsolatiõnẽ due ale dantꝛ vt dictũ est i. 6.
pte sub dñica q̃dragesime: sic ꝛ hic repñtãt merorẽ pp ab
sentiam defuncti sui. i quoꝝ cõsolationeꝫ ꝛ aie defuncti
explatõez sacrificiũ dño offertꝛ: ꝛ pauperibus elemosyne
largiũtꝛ. Nõnulli ẽt celebrãt cẽtesimũ diẽ vt mortui tran
seãt a leua i dextrã: a militia i triũphũ: a terra i celũ: a mi/
seria i gliã: a morte i vitã. optãt.n. illis eternã btitudinẽ
que p centenariũ vltra quẽ nõ est numer⁹ designaꝛ. Qui
dã ꝟo anniuersariũ obseruãt triplici de cã. Primo vt defũ
cti de ãnis calamitatꝫ ꝑueniãt ad ãnos eternitatꝫ: siue ad
vitã eternã q̃ sine fine est: ꝛ q̃si ãnus in se reuoluiꝛ: vel qꝛ
ibi est idẽtitas ꝛ nulla repiꝛ varietas. Scdo qꝛ sic scõꝝ
anniuersariũ ad ipsoꝝ honorẽ nr̃am vtilitatẽ celebram⁹
ꝑut dictũ est in ꝓhemio hui⁹ ptis: sic ꝛ anniuersariũ de
functoꝝ ad ipsoꝝ vtilitatẽ ꝛ nr̃aꝫ deuotionẽ. Tertio dies
anniuersarij p defunctis idͦ repetiꝛ: qm̃ sm Augu. q̃liter
sit eis in alia vita nescim⁹: ꝛ meli⁹ est vt eis supersit bñfi/
ciũ nr̃m q̃ desit. iꝫ. q. z. nõ estimam⁹. Anniuersariũ autẽ
si cõtigerit i die dñica vel i aliqua celebrari solẽnitate nõ
dꝫ mutari ad sequẽtẽ diẽ ꝑut fit in festis scõꝝ: sed fiat in
in die pcedenti vt citi⁹ occurraꝛ penis defunctoꝝ q̃s i pur
gatorio sustinẽt. defũcti.n. nr̃o idigent auxilio ꝛ bñficio:

sed nõ sci. Die qdẽ festiuo anniuersariũ celebrari nõ dz:
nec missa ꝓ defunctis dici: nisi corp⁹ presens fuerit i tũc
sic qz oĩ tpe põt missa ꝓ defunctis celebrari cadauere pre
sente nisi in parasceue. tũc eni nõ dz corp⁹ itumulari: nec
missa pro eo cãtari: qz tũc corp⁹ xp̄i imolari nõ dz: ſ vſqꝫ
in crastinũ reseruet. ⁊ tũc. s. in sabbato põt missa pro illo
cantari ⁊ corp⁹ sepeliri. Silr si qs in die pasche moriat
corp⁹ eius vſqꝫ in crastinũ reseruet sup terrã. ⁊ tũc cũ ce
lebratõe misse sepeliat. Nõ. n. dz corp⁹ sepeliri absqꝫ mis
sa quis ɔriũ fiat i plerisqꝫ locis. ¶ Lz ãt ſz Cabiloneñ.
ɔciliũ de con. di. i. visuz quotidie sit pro defunctis orãdũ
⁊ sacrificandũ: in premissis tñ diebus hoc spãliter agit
ab amicis. Si qdẽ aliqui oĩ tpe festiuis diebus duntaxat
exceptis gñaliter orant pro defunctis in officio vesperti
nali ⁊ matutinali. alij missaz pro eis quotidie celebrant.
alij in mẽsis initio nouẽ psalmos: ⁊ nouẽ lectões: ⁊ nouẽ
rñsoriã cantant: ⁊ qdẽ sancta ⁊ salubris est cogitatio pro
dfunctis exorare vt a peccatis soluant. ¶ In qbusdã lo
cis nõ dr in ecclia offm mortuoꝝ a qnta feria cene dñi vſ
qꝫ ad octauas penth. dicẽtes: q oĩa officia illius tpis de
bẽt esse breuia: nec in dñicis dieb⁹. ¶ Legit aũt q qdaz
abbas probibuit monachos suos celebrare dñicis dieb⁹
pro defunctis: ſz mortui pp hoc durissimis ꝑberib⁹ eaz
afflixerũt ⁊ iõ probibitõez hmõi reuocauit. ¶ Et nota q
suffragia q̃ fiũt i eccłijs pro defunctis valde bonis: actio
nes sũt grãꝝ. Ille. n. aie que sunt pfecte bone: statim cũ
egrediunt a corꝑib⁹ euolant ad celos: nec subsidijs nrĩs
egent: extra de cele. mis. cũ marthe. ad fi. 13. q. 2. tps. Pro
valde malis fiũt qlescũqꝫ ɔsolatiões viuoꝝ. Eis. n. subsi
dia nrã nõ ꝓsunt. qm aie illoꝝ stati descẽdunt ad iferniũ
Pro mediocriter bonis q. s. sunt in purgatorio sũt expia
tões. ꝓ mediocriter mal q. s. sunt i iferno sũt ꝓpiciatões
siue penarũ mitigatões. Nã ſm Aug. qbus ꝓsũt aut ꝓ
sũt vt sit plena remissio: aut certe vt tollerabilior fit dãna
tio. 13. q. 2. tps. i fi. qdã tñ ꝓ codẽ sumũt mediocriter bo
nos ⁊ mediocriter malos quos vocant nõ valde bonos q
vz. itrãt purgatoriũ: q viuẽtes in iuncta pniaz nõ ꝑfecerũt
qb⁹ ꝓsunt elemosyne: orones: ieiunia ⁊ sacrificia q̃ ꝓ eis
nã vt dicũt eis q sũt in iferno nihil ꝓsunt. ¶ Illõ ẽt nõ
q ſz Hiero. de ɔse. di. 5. mediocriter. cũ ꝓ cũctis aĩalib⁹
psalm⁹ vł missa dicet: nõ min⁹ q̃ si ꝓ q̃lz diceret accipit
Circa h tñ dici põt q si suffragia fiũt i spãli magi ꝓsunt
illis ꝓ qb⁹ spãliter fiũt q̃ alijs. Si fiũt in gñe seu in cõi
magis ꝓsũt ill q plus meruerũt i hac vita vt sibi ꝓdessẽt
vt i. d. c. ñ estimem⁹. ⁊ c. tps. si eq̃li vł maiori necẽitate exi
stũt. Lz. n. ſm Aug. 13. q. 2. nõ estimem⁹. nõ ꝓsint oĩb⁹ ꝓ
qb⁹ fiũt: qz tñ nescim⁹ qb⁹ ꝓsint vł nõ ꝓ oĩb⁹ faciẽda sũt
ne aliqs ꝑtermittat: meli⁹ nãqꝫ superũt eis qb⁹ nec obsũt
nec ꝓsunt q̃ desint eis qb⁹ ꝓsũt: ⁊ iõ dies ãniuersariq fit
vt ꝑmissum est. ¶ Sz nũqd suffragia eius q pp mortale
pctũ i charitate nõ est ꝓsint ei q i charitate decessit? Rñ
deo opa scĩalia vt missa offm mortuoꝝ collecte ⁊ silia ꝑ ta
lẽ scã bñ valẽt ſz ⁊ defũcto ꝓsunt ex̃ de cle. ex. mi. c. fi. tñ
qz illa deo nõ ab opante efficaciã bñt. tñ qz ille nõ ꝓprie
noĩe. ſz q̃si sindicus oĩuz. vz. toti⁹ ecclie noĩe h agit ſm ea
q̃ dcã sũt in ꝓhe. q̃rte ꝑtis. Si ꝑo iã q̃ ꝑuata ꝑsona alia
suffragia fac: aut h agit alio noĩe aut suo ꝓpo. si alieno vt
qz defũcti seu alteri⁹ i charitate existẽtis iussu: de illi⁹ bo
nis elemosynã tã q̃ minister ꝓ eo fac: tũc qdẽ illi ꝓdest: qm
is intelligit facẽ cui⁹ mãdato fac. ex̃ de sen. ex. mulieres. ⁊ q
mãdat solui i ꝑsoluẽ vr. ff. de so. q mãdato. hic ẽ q pere
grinatõis votũ ab vno emissuz: alter ei⁹ iussu exeq põt
ex̃ de voto. 13. Idẽ ẽ si duo q̃z alter i charitate est alter
nõ ꝓ defũcto psalteriũ legũt. Et si elemosina dat iusso vt
oret ꝓ defũcto. His etenĩ casib⁹ ꝓdest defũcto rõne cha
ritatis hoĩs iusti adiũcti. ff. qd cũ fal. tu. vel act. §. ex̃ de
elec. illa ɔ. ex̃ de of. dele. cũ nup. Si ãt suo ꝑuato noĩe ⁊ de

ꝓprio qs pro illo elemosynaz dat vel orat vel ieiunat vel
alr se affligit: q̃si cõiter dicũt theologi q talis i nullo pro
sunt ei. Nã legit. Jo. 9. Scim⁹ q pctõres de⁹ nõ exaudit
ſz illõ deci ⁊ ñ euãgeliste fuit ꝟbũ. ⁊ Isa. i. cũ multiplicaue
ritis orones no exaudiã. man⁹. n. vrẽ sanguie. i. pctis ple
ne sũt. imo ſm Aug. 3. q. 7. in grauib⁹. Dũ is q displicet
ad itercedẽdũ mittit: irati iudicis aĩus ad deteriora ꝓ
uocat. De⁹. n. iniquoꝝ dona nõ respicit: ⁊ iustoꝝ solũ oro
nes exaudit. Itẽ dñs ꝑ amos ꝓpham. Uos pinguium
terre. i. pctõꝝ nõ recipiã. 24. q. i. odi. Uẽꝝ cũ pauci sine
crie viuãt: de pe. di. 2. si. n. in fñ. 50. di. qz dura talis fnia q̃
miaz ⁊ tot suffragia defũctis adimit. ⁊ viuoꝝ charitatez
ad illos refrigescẽ fac nimis dura: ⁊ iõ nõ sequẽda vr. 50.
di. ꝓderet. ex̃ de renũ. nisi. §. i. Si eni oĩuz q̃s cõscia cul
pe arguit suffragia ɔdẽnam⁹ illi paucoꝝ suffragijs iuua
bunt. Dõm ẽ vt q q̃q̃ suffragia ei⁹ ⁊ si nõ i charitate i
fide tñ est: illi q in charitate decessit: nõ ꝓsunt ex merito
vite agẽtis: qz tñ illa fiũt scdm doctrinã ecclie: ⁊ ꝑ eũ q i
fide est: ⁊ ꝓ eo q talia recipere meruit bñficia: vbi deficit
charitas agẽtis: supplet meritũ fidei ⁊ charitas ecclie ta
lia dictãtis ac defuncti capacis suscipiẽtis: nec nõ ⁊ libe
litas dei miserẽtis: q ſz Amb. de pe. di. i. q̃rũlibz. bñficia
nõ reuocat: imo cumulos libalitatis amplificat: ⁊ sua li
beralitate opus ab alio factũ ꝓinde reputat ac si ꝑ illũ ꝓ
quo fit factũ eẽt. Nã ſz iura aliq̃ alienũ debitũ exoluẽte
ipse debitor liberat. ff. de pig. ac. solutũ. §. solutã. ⁊ si suo
legata sit libertas: si titio decẽ ꝑstiterit: q̃cũqꝫ illa decẽ ꝑ
stant liber est. ff. de sta. ho. aretusa. Sz ⁊ ꝑ eũ q capax nõ
est alteri legatũ ⁊ hereditas acqri põt. §. ad trebel. l. cogi.
§. hi qui. ff. si qs aliquẽ testari ꝓhi. l. i. §. sed si legatũ. Et
is q obetimẽ ꝓ alijs postulare ꝓhibet pro se ⁊ pro his q̃
rũ curã gerit admittit. 3. q. 7. §. tria. Et ſm Aug. i. q. i. si
fuerit. q̃q̃ in lapideo canali nil gñet. tñ aqua idẽ trãsiẽs
terrã fecũdat. Et Hierony. de pe. di. i. ꝑt fieri. ⁊ di. 3. ꝑlũ.
Si qñ videritis iter mlta opa pctõꝝ quẽq̃ aliq̃ facẽ q̃ iu
sta sũt: nõ ẽ tñ tam iniustus deus vt pp mlta mala paucoꝝ bo
noꝝ obliuiscat. ¶ Sane defũcti sciũt suffragia q̃ ꝓ eis fi
unt trib⁹ modis ſz Aug. 13. q. 2. fatẽdũ. Primo ꝑ diaz reue
latione. qñ. s. de⁹ eis reuelat. Scdo ꝑ bonoꝝ angeloꝝ ma
nifestatõez. angeli eni q hic sꝑ nobiscũ sũt ⁊ oẽs act⁹ nrõs
ɔsiderãt q̃si in istãti pñt ad eos descẽdere ⁊ eis ꝑ nunciare. Tertio ꝑ aiaꝝ hic exeũtiũ intimatõem. Quarto ꝑ ex
periẽtiã. cũ. vz. se a penis sentiũt releuari. ¶ Sciẽdũ aũt
q defuncti valde mali nesciũt qd a viuis agit nisi q̃ten⁹
eis scire ꝑmittit. Silr nec mediocriter boni adhuc i igne
purgatorij ꝯstituti q nõdũ dei visione fruunt. nisi q̃ten⁹
ꝑ aliquẽ de ꝑmissis modis ꝑmittit eis scire. Sz valde bo
ni q iã ea fruunt bñ sciũt qd hic agit. Iuxta illõ Greg.
Quid est qd nesciãt q vidẽtẽ oĩa vidẽt? Alij tñ dicũt eos
scire oĩa q̃ eis necẽia sunt ⁊ non alia. Uñ Isa. ex persona
ꝓpli afflicti ait. Abraham pr̃ nr̃ nesciuit de h. 13. q. 2.
de mortuis. Et verũ mortuis cura sit de viuis. Aug. late
ꝓsequit li. de cura pro mortuis habẽda. ¶ Adhuc sicut
Aug. ait. 13. q. 2. fatẽdũ. Multi alijs ex mortuis vel i sõ
nijs vel alio quocũqꝫ mõ viuis apere credũt. Et vbi coꝛ
i humata iacerẽt corpa atqꝫ vt eis sepulchra fierẽt ⁊ alia
hmõi innumera sepe ad monuisse: ⁊ illa vera reꝑtũ eẽ in
dyalogo Greg. ⁊ in alijs plerisqꝫ scriptis autenticis repe
rit. Uerũtñ vt idẽ Aug. i ꝑmisso libro ait: q̃uis mortui
talia i sõnis indicare vel petere videant: mõ iõ putãdũ ẽ
eos ista sentire. nã ⁊ viuẽtes plerũqꝫ apparent in somnis
dormientib⁹ dũ ipsi se nesciãt apparẽ: ⁊ ab eis q hoc sõ
niauerũt audisse dicentib⁹ q eos in somnis agẽtes aliqd
vel loquẽtes viderũt vnde vt dicit credẽdũ est q he sunt
angelice opatões pp dispẽsatõez ꝓuidẽtie dei ad ɔleciãqꝫ
solaciũ viuoꝝ. Cõciliũ ẽt angritañ. 26. q. 5. epi. i fñ. ait q
plerĩqꝫ dmonũ illusionib⁹ ⁊ fantasmatib⁹ sepe seducũt.

¶ Officium

¶ Officiū mortuoꝝ imitaꝝ dn̄ o triduana xp̄i sepulturā
sicut.n.i illo triduo:ita ⁊ i hoc offō oīa laudis cātica sub,
ticemus ⁊ solēnitates q̄slibet subtrahimus:nā in missa bn̄
dictōes ab ep̄o nō petimꝰ:nec i agēda dicimꝰ. Dn̄e labia
mea.nec Deꝰ i adiutoriū meū itēde.nec Bn̄dicamꝰ.nec
inuitatoriū nisi corpꝰ p̄sens sit ⁊ tūc i vigilijs.nec Gl̄ia patri
ad r̄n̄soria vel i fine psal.nec ad lectōes bn̄dictiōes petimꝰ
vel damꝰ.nec dicimꝰ. Tu aūt.vel Deo grās:nec in missa
alla:nec Gl̄ia i excel.nec Ite missa est. Nā in veteri lege
ꝓhibitū fuit oleū letitie ⁊ thus suauitatꝭ ꝓ peccato offerri
mors etenī ē vindicta peccati:vnde vbi petūz ibi tenebre
nec dz esse letitia nec canticoꝝ letitie decātatio vbi est lu,
ctus ⁊ ꝯtristatio mētis:ac ex lege ꝓ mortuis celebrant cū
luctu. ¶ Rursus laudes supprimimꝰ qꝛ quo mortui trā
seāt ignorātes nescimꝰ. vn̄ laudare dn̄z dbemꝰ de iusticia
vel mīa gaudiū reprimimꝰ.qꝛ tristes in hūc mūdū itra
mus ⁊ tristiores eximus:nō ergo sequētia dz dici que est
canticū exultatōis. ¶ Adhuc iz in missa ꝓ viuis debeant
oēs thurificari ad significādū ꝙ illoꝝ oꝛones ad celestia
dirigunt:i missa tn̄ ꝓ defunctis nō dz thus ꝑ chorū por
tari nec offerri.i.altare thurificari:sed circa corpus tātū
qꝛ h̄ in lege ꝓhibitū fuit vt iā p̄missuz est. Nullꝰ ḡ in hac
officio thurificat:ad notādū ꝙ mortui nil ammō valēt
oꝛonibꝰ suis ꝓmereri. vn̄ psal. Nō mortui laudabunt te
dn̄e. Ipsa āt defunctoꝝ corpa thurificant ⁊ aq̄ bn̄dicta
aspergunt nō vt coꝝ pctā tollant:q̄ tūc ꝑ talia tolli neque
unt:sꝫ vt oīs imundoꝝ spūum p̄n̄tia arceat. Et fiūt etiā
in signū societatis vt cōionis scīoꝝ quā nobiscū dū vixe
rūt habuerūt. vn̄ ⁊ Dionysius tradit ꝙ antiquitus viui
mortuos osculabant i signū vnitatis quā cū ipsis habue
runt ꝓsunt etiā hec ⁊ silia iquātū ꝑ talia ipsi deo reuerē
tia exhibet. ¶ Quare aūt duplex v̄sus ponit in itroitu
ꝓ defunctis.s. Te decet. ⁊ Exaudi oꝛonē meā ⁊c. dcm̄ est
in sexta pte sub sabbato tertie hebdomade quadragesime
Itē in missa ꝓ defunctis nō dz iter misceri oīo ꝓ viuis
prout dcm̄ est in. 4. pte sub ti. de oꝛone. Pax etiā triplici
rōne nō dat. Primo qꝛ hoc officiū vt iā dictū est tridua
nā Xp̄i sepulturā vestigio seq̄t vbi pax nō dat ꝑꝑ inde
osculū detestādū. Scdo qꝛ nō cōicamꝰ mortuis qꝛ nō no
bis rn̄det.nos enī sumꝰ in sexta etate:illi septima. Inde
est ꝙ corpꝰ nunq̄ dz esse in ecclia q̄diu missa de die cele
brat imo ꝑus si esset ibi dz asportari ex ecclīā in vestibulo
ecclie quātacūq; auctoritate viuens fulgeret ⁊ postea ad
missam de mortuis reportari. Tertio qm̄ sicut ex multis
granis sil' collectis vnus panis cōficit:⁊ ex multis race,
mis vinū eliquat:sic ex multis fidelibꝰ:quoꝝ qdā boni
qdā mali sunt:vna ecclīa cōstruit ⁊ coadunat. Qꝛ ergo
de mortuo hoīe nescimꝰ adhuc vtrū sit ipse de cōformita
te ecclie ⁊ pacē habeat cū suo creatore ⁊ recōciliationē:iō
pacē ad missaz nō damꝰ:nec aliquas laudes ꝓ mortuis
referimꝰ:qa nō est vn̄ agendā sit.nō.n.adhuc appet coꝝ
reges. Quarta rō posita est in. 4. parte:vbi agit de osculo
pacis. ¶ Illud q̄z notādū est ꝙ officiū mortuoꝝ icipit a
vesperis.postea sequunt vigilie quarū tria sunt gn̄a. In
qbusdā enī eccl'ijs legunt nouē lectōes de Iob. ⁊ icipiūt.
Parce mihi dn̄e ⁊c. In alijs legunt de libro sapientie:⁊
incipiūt. Melius est ire ad. ⁊c. In alijs vero de quodā ser
mone Aug. sed vndecūq; sumant absolute sine Iube do
ne bn̄dicere. ⁊ sine Tu aūt dn̄e. vel alibi incipiunt ⁊ fini
unt ꝓut i exequijs q̄s in docto triduo ꝓ xp̄o celebramus
seruat. Verūtn̄ i qbusdā eccl'ijs loco Tu āt dn̄e: termina
tur. Beati mortui q in dn̄o moriunt que v̄ba sunt Apoc.
14.c. ¶ Frequētat aūt in h̄ officio psal. Te decet deꝰ.qm̄
ibi agit de reditu filioꝝ israel a captiuitate i terrā ꝓmis
sionis:sic ⁊ defūcti de captiuitat mīs ad vitā ꝓficiscū
tur etnā. Dr̄ et psal. Dn̄e ne i furore tuo arguas me.q cū
sit septus in ordine psalterij tn̄ pro octaua ititulat q̄si in
sex etatibꝰ ꝑ hūc psalmū deū rogātes vt septie etatis pos
sumꝰ ornamēta euadere ⁊ ad octauā glie ꝑuenire. ¶ Offi
ciū mortuoꝝ nō hꝫ scdas vesp̄as:vt dcm̄ est in. 6. pte sub
ti. d vesp̄is. ¶ In ꝯcilio tholetbañ. 26. q. 5. qcūq; statu
tū ē ꝙ sacerdos missaz defunctoꝝ celebrās vt eiꝰ inimicꝰ
mortē icurrat deponat ⁊ tā ipse q̄ eū ad hoc icitās exilio
ꝑpetuo puniat. ¶ Nūc vidēdū est q̄lr corpꝰ sepeliēdū sit
⁊ qdē qn̄ hō vr agere in extremis dz poni ad terrā sup ci
neres vel ad minus supra paleas:ꝑ qd innuit ꝙ cinis est
⁊ in cinerē reuertet:⁊ fit h̄ exēplo bti Martini q vt in se
alijs daret exēplū i cinere iacens vitā finiuit. Et si moriēs
lfatꝰ sit legi dz passio dn̄i vel saltē ꝑs illiꝰ añ eū:vt sic ad
maiorē ꝯtritiōez moueat. Et dz esse crux erecta ad pedes
vt moriens eā cernēs magis ꝯteraꝝ ⁊ cōterat. Debet ēt
supinꝰ iacere vt sp erecta facie aspiciat celū exēplo beati
Martini. ⁊ ꝑusq̄ expiret eiꝰ aīa dn̄o ꝯmēdet. Postq̄ v̄o
expirauerit cāpane debēt pulsari:ꝓut dcm̄ est i p̄ma pte
vbi agit de cāpanis. deīde corpꝰ nisi viuēs nouiter iun,
ctus fuerit dz lauari ad significādū ꝙ si aīa ꝑ ꝯfessionē ⁊
ꝯtritiōez a culpa mūdata sit vtrūq;.s.aīa ⁊ corpꝰ etnā gl'i
ficatōez ⁊ claritatē i die iudicij ꝯsequet q̄q; illi sꝫ Iob
vere in dn̄o moriunt ⁊ beati sunt q nullā secū portāt macu
lā. sed in hoc mūdo ꝑ p̄niaz dereliquūt. Sed cū de hac lo
tione neq; i ve. te.s. leuitici. io.c. neq; i nouo.s. Act. 5.c. nil
agat:si omitteret nō mirū vt aiūt qdā curādū eēt. Et Au
gu. dicit i li. d cura ꝓ mortuis agēda. Corpi humano qd
pꝰ mortē ipedit nō ē salutis p̄sidiū sꝫ humanitatꝭ officiū.
Verūtn̄ cū maria magd. vnxerit dn̄z an̄ passionē. Ma.
26.c. fecit.n. morituro qn̄ potuissꝫ facē mortuo. Mar. 13.
ca. Preuenit igr vngere corpꝰ meū in sepulturā. ex h̄ pro
bari pōt corpa defūctoꝝ lauanda eē. Nā sic hyero. ait in
originali sup illō Mat. 6.c. vnge caput tuū. i illis ꝑtibꝰ
vnguētis ꝓ balneis vtebant. Canō toletbanē. ꝯcilij. 13.
q. 2. q. diuina:statuit ꝙ q diuina vocatōe ab hac vita recedūt
cū psalmis tm̄mō ⁊ psallētibꝰ vocibꝰ ad sepulcrꝫ dferāt.
dz āt defunctꝰ portari a cōsilibꝰ sue ꝓfessiōis:vt si fuerit
dyaconꝰ a dyaconibꝰ:sic sacerdos a sacerdotibꝰ si sint ibi
alr nō est vis:qꝛ necessitas legi nō subiacet:de cō. di. i. sic
et de obs. icia. c. 2. clericus a clericis catholicꝰ a catholi
cis. Si v̄o fuerit de aliq̄ fraternitate deportet ab illis q
sūt eiusdē fraternitatis:mulieribꝰ v̄o nō lꝫ corpa ferre ne
cogant corpa sua lacinijs icitātijs denudare qd facile prin
gere posset. dū aūt de domo ad ecclīā seu sepulturā portā
tur sꝫ q̄rūdā locoꝝ morē ter i via pausat. Primo ad signi
ficādū ꝙ ipse i hac vita exn̄s:vt posset digne dn̄o p̄senta
ri:⁊ cū alqs scīs ꝑpetua qete ꝑfrui:i tribꝰ sp̄aliter seip̄m
exercitauit. vꝫ. i dei dilectōe:i charitate ꝓximi:⁊ i custo,
dia sui:siue ꝙ i fide scē trinitatis vixit atq; vitā finiuit.
Scdo ad rep̄n̄tādū ꝙ dn̄s triduo in ventre terre pausa,
uit. Tertio tres pause fiūt in via:vt ꝑ tres dictas psalmo
die q̄ tūc dr̄ trina:fiat ei absolutio a delictis tribꝰ modis
scꝫ cogitatōe v̄bo ⁊ ope cōmissis. Exo. 3. Viaz triū dierū
ibimꝰ i solitudine. Deīde ponit i spelunca i qua i qbusdā
locis ponit aqua bn̄dicta ⁊ pruni cū thure. Aqua bene,
dicta ne demones q multū eā timēt ad corpus accedant.
Solēt nāq; deseuire i corpora mortuoꝝ. vt qd nequerunt
in vita saltē post mortē agāt. Thus vero ibi ponit ꝓpter
fetorē corporis remouendū:seu vt defunctus creatori suo
acceptabilē bonoꝝ opeꝝ odorē intelligat obtulisse. seu ad
ostendendū ꝙ defunctis ꝓsit auxiliū oꝛonis. carbones in te
stimoniū ꝙ terra illa ad cōēs vsus amplꝰ redigi non po
test. plus.n. durat carbo sub terra q̄ aliud. Hedera quoq;
vel laurus ⁊ hmōi que semꝑ seruāt virorē in sarcophago
corpori substernūt:ad significandū ꝙ q moriunt in xp̄o
viuere nō desinere. Nā lꝫ mūdo moriant sm corpus:tn̄
sm aīam viuūt ⁊ reuiuiscūt deo. Alia tamē cōsideratiōe
habebāt in funeribꝰ antiq cypressos:qꝛ. vꝫ. sicut cyp̄ssus

cetis nō iterū surculescit sed tota morit̄: ita hō mortu⁹ nō reuiuiscit. Fiūt et hec nō q̄ cadaueribus isti sensus: sed i figurā. vz. vel ad resurrectōez sperādā vel ad dei miaz seu beniuolētiā puocādā: cui talia pictoris officia placent. Debet aūt quis sic sepeliri vt capite ad occidentē posito pedes dirigat ad orientē. In quo q̄si ipa positione orat: et innuit q̄ pmptus est vt de occasu festinet ad ortū: de mūdo ad seculū. Et i quocūq̄ loco extra cimiteriū xp̄ianus sepeliat̄ sp crux capiti illius apponi dz: ad notādū illū xp̄ianū fuisse. q2 hoc signum dyabolus valde veret̄: et timet accedere ad locū crucis signaculo isignitū. Debēt q̄z fideles xp̄iani sepeliri idui sudariis: put prouinciales obseruant: qd̄ sumunt ex euāgelio i q̄ legit̄ de sudario et syndone xp̄i. Qui dā vero cilicio isuunt̄: vt hac veste isignia pnie repñtet. nā cinis et ciliciū arma sunt penitētiū. Nec debēt idui vestibus cōibus put in italia fit. Et vt qdā dicūt debēt hr̄e caligas circa tybias: et subtulares in pedibus vt p hoc ipsos esse paratos ad iudiciū represent̄et. Clerici vero si sūt ordinati illis indumētis induti sint que regrūt ordines quos habēt. Si vero nō hn̄t ordines sacros more laicoꝝ sepeliant̄. Verūtn̄ lz in aliqs ordinibus pp paupertatē hoc sepius omittat̄: in sacerdote tn̄ et ep̄o nullo mō ꝑtermittēdū ē. vestes eni sacerdotales virtutes significāt cū qbus pre ceteris sūt deo p̄ntandi. Eutitianus papa statuit vt nullus martyres sepeliat sine dalmatica aut collobio purpureo. ¶ Circa hoc āt ꝯsiderādū est vtꝝ xp̄s vestitus fuerit post resurrectionē. et vtꝝ celū vestitus ascēderit. et vtrū duobus discipulis eūtibus in emaus: et ceteris mulieribus et discipulis vestitus appuit. Siqdē angeli legant̄ vestiti appuisse iuxta illud Johā. Vidit angelos sedētes i albis: et alibi. Ecce duo viri astiterūt iuxta illos i vestibus albis: q et dixerūt. Hic Jhs q assūptus est a vob in celū. sic veniet quēadmodū vidistis eū euntē in celū. Nēpe xp̄s vestitus ascēdit in celū Juxta illud. Quis est iste q venit de edō tinctis vestibus ō bosra. Jtē angeli dixerūt. Quare rubrū est idumētū tuum. ¶ Querit̄ etiā vtrū hoies erūt nudi post diē iudicii: an vestiti: et videt̄ q̄ vestiti. Nā semp angeli apparere solent vestiti: et xp̄s etiā post resurrectiōem cū veste appuit: et in trāsfiguratiōe vestitus fuit. vn̄ et apparebāt vestimēta eius alba sic nix. Ecōtra videt̄ q̄ nudi erūt: q2 hz auctoritas q̄ in eadē forma erimus in q̄ fuit adā p̄usq̄ peccaret: et ēt in meliori: sed tūc fuit nudus: ḡ silr nudi erimus. Solutio nil diffinimus de veste s; hic solū dicimus q̄ ibi nō erit difformitas nec vlla aduersitas vel isirmitas et erimus vestiti et ornati vestimētis virtutū. ¶ Quis aūt et in quo loco sepeliri dz: et vtrū locus sepulture aliqd cōferat dcm̄ est i p̄ma pte vbi de cimiterio agit̄. ¶ Jllud āt nō q̄ q2 scriptū est Leui. xxi. c. Pōtifex ad oēz mortuū etiā priz vel matrē nō igredit̄ neq̄ egredit̄ de scis. hinc est q̄ romanus pōtifex ad nullius defuncti domū accedit. Jtē q2 ibidez dr̄ Sacerdotes nō radēt caput nō barbā nec in crinibus suis faciēt in scisurā: nō q caroꝝ morte tristant̄ barbā nutriunt: nec crines p̄scindūt et ēt nigris vestibus erunt̄ vt p nigredinē et dolorē cōsepulti mortuo videant̄. ¶ Vicesimā q̄ri pōt vtrū voces mortuoꝝ loquant̄: et videt̄ q̄ sic: iuxta illud ꝓphete. Exultatiōes dei i gutture eoꝝ. Hormisda papa. so. di. siqs dyaconus. dicit q̄ illi qbus cū falsa mia idulserimus añ tribunal xp̄i ꝯ nos faciēt qōnē. et Aug. 13. q. 2. fatēdū. dicit q̄ defūcti q nesciūt q̄ hic fiūt dū hic agunt̄ postea audiūt ab his q moriēdo hic recedūt. S; apls ꝯdicere vr̄ dicēs q̄ tūc ligue cessabunt. et psal. Nō mortui laudabūt te. Et nō s; Aug. q̄ ipe qd̄ iter hoies mortē et vltimā resurrectionē iter positū ē aias abditis. i. nō occultis receptaculis ꝯtinet. ¶ Postremo nota s; magr̄z Jo. beleth q̄ antiq solebāt dicē q̄ qn̄ aie in humanis sūt corporibus: vocant̄ aie in ifernis manes: qn̄ p̄o celos ascēdunt spūs: qn̄ aūt recēs erat sepultura siue qn̄ spūs circa sepulturas errabat vmbrā vocabāt. vn̄ psal. Nā si ambulauero i medio vmbre mortis nō timebo mala. qm̄ tu mecū es et iō tūc panē et vinū ponebāt supra sepulchra mortuoꝝ: vt dcm̄ est sub ti. de cathedra petri. ¶ Jn missa p mortuis dr̄ qn̄q̄ epla. Vir fortissimus iudas. 2. Macha. 12. c. qn̄q̄. Nolumus vos ignorare de dormiētibus sicut et ceteri q spē n̄ hn̄t. Thessalocēn. 4. c. qn̄q̄. Audiui vocē. Apo. 14. c. qn̄q̄. Ecce mysteriū vob dico. p̄me Cori. 16. c. Dr̄ ēt qn̄q̄ euang. Amē dico vob q2 venit. Jo. 5. c. qn̄q̄. Dixit Marta ad Jesuz. Jo. xi. c. qn̄q̄. Sic. n. pr̄ suscitat mortuos et viuificat &c. Johā. 5. ca. qn̄q̄. Oē quod dat mihi pater. Joan. 5. ca. quādoq̄. Ego suz panis viuus qui de celo descendi. quod est ibidem.

¶ De quattuor coronatis martyribus. Rubrica.

De quattuor coronatis h̄ notabile repit̄ q̄ qnq̄ fuerūt q venerāt ad ꝯstruēdū tēplū. et diocletiano cognito q̄ eēnt xp̄iani martyrio sūt coronati: quoꝝ noia q2 nota fuerūt: icirco i collecta ponunt̄. Post duos p̄o ānos alii q̄tuor martyriū suscepertūt: quoꝝ corpa sepulta sunt iuxta corpora p̄dictoꝝ qnq̄ quoꝝ noia q2 fuerūt ignota: iō statuit melchiades papa vt dies eoꝝ sub noibus predictoꝝ qnq̄ celebris haberet̄: et sic vocatū est festū q̄tuor coronatoꝝ. postea p̄o fuerūt cuidā religioso eoꝝ noia reuelata. s. seueri: seueriani: carpophori: et victorini. nomē tn̄ festi ppterea mutatū non est: nec etiam dies in kalendario.

¶ De btō Martino ep̄o et ꝯfessore. Rubrica.

De beato Martino sciēdū q̄ dr̄ par aplis nō pp suscitationē mortuoꝝ quorūdā vt qdā putant: cū idē multi alii fecerūt martyres et cōfessores vel pp multitudinē miraculorū: sed spūaliter ꝓpter vnū miraculū. Cum eni eēt thuronēn. archiep̄s venit ad eū quidam pauper et inops tunicam ab eo petens: et ipse concessit. Jussit ergo ꝓcuratori suo vt emeret. Jlle vero iuit ad forū et tardus rediit tunicā vilē portans: quo fere penula quasi pene nulla poterat dici: quā vir sanctus sibi monstrare fecit. Erat aūt beatus forte vsq̄ ad genua: manice vsq̄ ad cubitū. extrahens ergo suā paupi dedit et ipe pauperis tunicā induit. Nec multo post p̄parauit se ad celebrādū missam et stans ante altare: sicut mos est in p̄fatiōe leuauit manus ad dn̄z manicis laxis retro labētibus: lz nec grossa eius brachia nec multū carnosa essent. et cū p̄fata penula non nisi vsq̄ ad cubitū ꝓtenderet̄ remanserunt eadez brachia nuda. Tūc venerūt miraculose aurei torques ipsaq̄ decēter operuerunt: et globus igneus apparuit sup caput eius: p quē demōstratū ē spūz scūz sup eū descēdisse ad robur: sicut sup aplos in pētib. Vn̄ pp h̄ nō imerito dictus ē par aplis est ēt eis par in offō. ¶ Cōsiderādū āt est q̄ ipse solus inter ꝯfessores institutiōis hz octauas: sicut btūs Laurē. inter martyres. Jlle eni dixit. Igne me examinasti: et non est inuēta in me iniqtas. et Martinus in agone mortis dixit demoni astanti. Nil inuenies in me cruēta bestia. ecce q̄ño ꝯcordāt. ille p̄pollens martyr: q̄re pre oibus aliis octauas et vigiliā habet iste ꝯfessor excellēs: q̄re pre oibus aliqs octauā hz. Cappā eius reges frācoꝝ ꝯsueuerūt portare in p̄liis: vt dcm̄ est i. 2. pte. vbi agitur de sacerdote. ¶ Fortunatus poeta vir vita egregius: et ingenio p̄clarus de italia thuronis veniens: gesta beati martini ꝯscripsit tēpore Joannis pape tercii.

¶ De beato Andrea apostolo. Rubrica.

Sanctus Andreas niger fuit colore: barba prolixa: stature mediocris. h̄ iō dr̄ vt sciat̄ q̄lis in ecclia dz depingi: qd̄ de vno quoq̄ aploꝝ et alioꝝ multoꝝ sanctoꝝ sciendū esset. Predicauit āt in achaia et athenis: et circa ptes illas. Excellētis fuit valde meriti. nec sine cā btūs Greg.

fuit sibi

fuit sibi adeo deuotus q̄ sibi fecit ꝓpriū officiū: ⁊ monasteriū ꝯdidit ⁊ ibi monach⁹ extitit vigiliā eē instituēdā nō hʒ: q̄ eē in tpe ieiuniorū q̄re non fuit necesse instituere vigiliā. ⁊ idē est de btō Thoma aplō. ¶ Sane ossa ei⁹ ac btī Luce euāgeliste tpe ꝯstantini scdi imperatoris trāslata sunt apud ꝯstantinopolim. Hac die dr̄ epl̄a. Corde creditur ad iustitiā. Ro. x. c. ⁊ euāgeliū. Ambulās ihs iuxta mare. Mat. iiij. ¶ Postcōio. Venite ad me. q̄ est ibidem. ¶ In vigilia ꝓo est introitus. Dñs secus mare. Mat. iiij. Et euāgeliū. Stabat Jo. ⁊ ex discipulis. Joā. i. c. Postcōio. Dixit Andreas. Joānis primo caplō.

¶ De beato Nicolao. Rubrica.

Legit̃ q̄ cū in q̄dā ecclia que dr̄ Crux subiecta monasterio btē Marie de charitate nōdū historia btī nicolai cantaret: fr̄es eiusdē loci priorē suū vt eā sibi cātare liceret instanter rogauerūt. Ille ꝓ hoc ꝑcise negauit dicēs incōgruū fore ꝯsuetū morē nouitatib⁹ imutare. Illis vero instātib⁹ indignatus rn̄dit recedite a me q̄ noua cātica īmo ioculatoria q̄dā in mea ecclia non cantabunt̃. Adueniēte aūt eiusdē sci festiuitate fr̄es cū q̄dā tristicia matutinales vigilias pegerunt. Cūq̄ oēs se in lectis recepissent. ecce btūs Nicolaus priori visibilr̄ terribilis apparuit quē a lecto extrahēs p capillos in dormitorij pauimēto allisit: ⁊ icipiēs antiphonā. O pastor eterne. p singulas vocū dr̄ias virgis q̄s in manu tenebat grauissimos ictus sup dorsū illi⁹ ingeminās: p ordinē morose cantādo antiphonā ipsā ad finē vsq̄ pduxit: ꝙ̄ illius clamorib⁹ excitatis semiui⁹ ad lectū deportat̃ q̄ tādē ad se rediens dixit Ite ⁊ historiā nouā sci Nicolai decātate. Tpe bñdicti tertij imperatoris ossa sci Nicolai apō vrbē barēsē trāslata sūt.

¶ De venerabili Beda presbytero. Rubrica.

Beda venerabilis pr̄sbyter ⁊ monachus egregius expositor claruit in anglia circa annū dñi. 686. qui licet in scōꝝ cathalogo cōputet̃: nō tñ ab ecclesia sctūs sed venerabilis appellat̃ duplici rōne. Primo q̄ cū p nimia senectute eius oculi caligarēt faciebat se duci per villas ⁊ castra vbiq̄ verbū dñi predicādo: cūq̄ quodam die per quandā vallē magnis lapidibus plenā trāsiret: q̄dā ex ductorib⁹ derisorie dixit ei q̄ ibi erat magn⁹ ppl̄s cōgregatus expectans eius predicationē auide ⁊ silenter: ⁊ tunc incepit ille predicare feruenter: ⁊ cū in fine conclusisset: per oia secula seculorū: mox oēs lapides alta voce clamasse dicunt̃. Amen venerabilis pr̄. ⁊ ideo venerabilis pater appellat̃. Alij vō asserūt q̄ angeli rn̄derūt hū dicēt̃ venerabilis pr̄. Scda cā est: q̄ post eius mortē clericus quidā sibi deuotus quendā versum edere cupiebat: quē in illius tumulo sculpi facere intendebat incipiens sic. Hac sunt in fossa volens versū terminare. Bede sci ossa: sed q̄ talē finē versus ꝯgruitas nō patiebat̃: ⁊ sedula mente reuolueret nec ꝯgruū finē videret: dū q̄dam nocte multū sup hoc cogitasset: mane ad tumulū ꝑperās manibus angelicis taliter versum scriptū reperit suum. Hac sunt in fossa bede venerabilis ossa. Eius autē corp⁹ apud ianuam deuotione congrua dicitur coli.

¶ De sancto Thoma aplō. Rubrica.

Historia seu legenda de scō Thoma aplō: ⁊ si qd ex ea in rñsorijs vel antiphonis sumptū reperitur: inter apocrypha deputatur: in ipso autem festo legitur ad missam euangelium. Thomas vnus ex. xij. Johānes. xx. caplō

¶ De scis Stephano. Jo. euāge. ⁊ inocētib⁹. Rubrica.

Post dñi natiuitatem sequenti die fit festū de obitu btī Stephani ꝓthomartyris: ⁊ tñ ipse fuit passus in augusto. Quare aūt hoc festum fiat sub festo inuētiōis eius dictū est. ¶ Querit̃ quare hec tria festa. vʒ. scōrum Stephani Johānis ⁊ innocentiū imediate post festū natiuitatis dñi ordinant̃: Rn̄deo pmo vt xp̄o capiti ⁊ spōso eccl̄e sui comites adiungant̃. Natus enī xp̄s spōsus eccle in hunc mūdum tres sibi comites adiūxit: de qbus dr̄ in canticis Dilect⁹ me⁹ cādidus ⁊ rubicūdus electus ex milib⁹. cādidus quātū ad Johānē euāgelistā ꝓciosū virginē ⁊ ꝯfessorē: rubicūdus q̄tū ad Stephanū ꝓthomartyrē. electus ex milib⁹ quātū ad magnā turbā inocētū. Scdo vt sic ecclesia oīum martyrū gn̄a quorū q̄dē martyrū xp̄i natiuitas cā fuit i simul adunaret. Triplex est enim martyriū. Primū volūtate ⁊ ope. tale fuit martyriū btī Stephāi ⁊ hoc est dignissimū in genere. hoc aūt dicimus: q̄ aliqua circūstātia facere posset q̄ aliq̄s ꝯfessor aliquo martyre dignior esset. ⁊ iō festū eius pcedit alia ⁊ ꝓximat̃ festo dñice natiuitatis. vñ in ipso festo legitur. Morte quā saluator dignatus est ꝓ oībus pati: hāc ille primus pro oībus reddidit saluatori. ⁊ iterū. Christus heri natus est in terris vt hodie nasceret̃ Stephanus in celis. ¶ In festo btī Stephani introitus est. Etenī sederunt ꝑncipes ⁊ aduersum me loquebant̃. in quo oñdunt̃ insidie ꝑncipū iudeorū btō Stephano insidiātiū. Epl̄a est. Act. vi. c. Stephanus plenus grā ⁊ fortitudine: que sicut dicit Aug. in smone hui⁹ diei cū plurimū habeat admiratiōis i ipsa spē nō minus gerit i mysterio dignitatis. in q̄ narrat̃ tā passio ipsius q̄ passionis cā ⁊ meritū seu remuneratio. ⁊ hec eadē insinuant̃ ⁊ exprimunt̃ in rn̄sorio: qd̄ est. Sederūt ꝑncipes aduersū me loq̄bant̃: ⁊ i alia qd̄ est. Video celos aptos ⁊ ihm stātē a dextris dei. Act. vij. c. ⁊ in offertorio ⁊ in postcōione. Video celos apos. Act. vij. c. ⁊ i nocturnali ēt offō idē repetit̃ vt oñdat̃ q̄ sepe ⁊ sepi⁹ ꝯsiliati sunt ꝑncipes sacerdotū i mortē ei⁹. euāgeliū est. Ecce ego mitto ad vos ꝓphetas. Mat. xxiij. c. ⁊ sequit̃. Hierusalē hierusalē que occidis ꝓphetas ⁊ lapidas eos ⁊c. Stephan⁹ enī fuit lapidat⁹. dr̄ etiā ibi a sanguine abel iusti. sicut enī ille fuit ꝓthomartyr in veteri testamēto: sic iste in nouo. ¶ Historiā sci Stephani cōposuit Alchuin⁹ karoli magni ⁊ capellanus. nocturnales antiphonas de psalmis qbus annectunt̃ accepit. ceteras vō ex actib⁹ aplōꝝ: antiphonis ēt laudū q̄dā ꝓsus adiunxerunt̃: ꝓut dictū est in. vi. pte sub dñica de trinitate. Frequentat̃ aūt in ꝓsa alla: vel ꝓꝑ solēnitatē dñice natiuitatis, vel ꝓꝑ gaudiū de glorio Stephāi angelice contionis. Dr̄ enī illud caplm. Stephanus plenus grā ⁊ fortitudine. ⁊ illud. Surrexerūt q̄dā. q̄ sūt. Act. vi. c. ⁊ illō. Cū esset Stephanus plenus. Ac. vij. c. Scdm martyriū est voluntate ⁊ nō ope: q̄le fuit martyriū Joānis euāgeliste q̄ martyr fuit. sicut pʒ in illa antiphona. In feruentis olei doliū missus ioānes aplūs diuina se ꝓtegēte grā illesus exiuit: ⁊ sicut nō senserat carnis ꝯtagiū: quia ꝓ virgo fuit mente ⁊ corpe: sic nec estū feruētis olei sensit. In natali aūt ei⁹ canit̃ i quibusdā ecclijs vna missa in exordio lucis ad notādū q̄ ipse accepto lumine hui⁹ mūdi sacrificiū virginitatis semꝑ obtulit deo: q̄ enī nō poterat hr̄e vigiliā ꝓꝑ festū btī Stephani statutū fuit vt duas missas hr̄et. In missa de btō Joāne epl̄a. Qui timet deū faciet bona. Eccl. xv. c. euangeliū est. Dixit ihs petro. Joā. xxi. c. ⁊ cantat̃ alla. Valde honorādus ē ⁊c. ⁊ qd̄ ibi dr̄. Qui supra pect⁹ dñi i cena recubuit sumit̃ Jo. xxi. c. introit⁹ ē In medio ecclie apperuit. Ecc. xv. ca. ⁊ rn̄soriū. Exijt sermo inter fratres ⁊c. Jo. xxi. c. Itē alla. Hic est discipulus. Jo. xxi. c. cōio. Exijt sermo. q̄ est ibidē. Dr̄ ēt ad laudes caplm. Cibauit. Eccl. xv. c. ⁊ illō. Bñdictus deus ⁊ pr̄. Ephe. i. c. ⁊ illō. Qui timet dñm. Eccl. xv. c. ¶ Et nō q̄ btūs Jo. euāgelista in festo btī Joānis baptiste obijt: sed q̄ nō poterat tūc ei⁹ festū fieri translatū est ad tertiū diē natalis dñi: vt oēs comites suos hr̄et sponsus vt pmissum est. Et festū btī Joā. baptiste in suo die remāsit. nec mirū q̄ dies illa ab angelo gaudio natiuitatis pcursoris autenticata fuit. Nec est dogmatizādū

q̄ euangelista baptiste tanq̄ maiori esse scriptor⁹ q̄ legitur. Inter natos mulierum non surrexit maior Joanne baptista: nā q̄ nō oꝫ esse de ipsorum maioritate disputandum diuinitus est ostensum. Cū enim duo magistri quorū vn⁹ baptistā: alter preferebat euāgelistā solēnē ad hoc indixissent disputationem: ⁊ quilibet solicite inuestigasset auctoritates ⁊ rationes efficaces quibus suū Joānē preferre posset: tandem die disputationis adueniente: quilibet sanctorum suo emulatori suo apparuit dicens. Bene concordes sumus in celis: de nobis non disputetis in terris. Tunc illi sibi admuicem ⁊ omni populo visionē publicauerūt ⁊ dn̄m benedixerūt: vel ideo fuit ad tertiū diē post dn̄i natiuitatem translatū: q2 forte illa die dedicata est sibi basilica: vel q2 forte ea die redijt de pathmos insula vel in sulam s est fuit. n. patriarcha ephesinus. ¶ Aiūt q̄dam q̄ btūs Joā. cū post celebratam missaꝫ descendisset in tumulū euanuit ab oculis circūstātiū: ⁊ cuꝫ terra ibi scaturiat de pfundo addūt eū viuere ⁊ terraꝫ ei⁹ anhelitu scaturire: alij in celū trāslatū. Igitur primi ex euāgelio prioris tpis⁹ tribulatione hodierna copulatur hystoriam cuius vltimo rn̄sorio. s. In medio ecclie: qd̄ sumit de libro sap. in quo agitur de spiritu intellectus neuma subiūgit: q2 per spiritum intellectus fuit de ineffabili verbo. s. de deo vero loquut⁹. Tertiū martyriū est ope ⁊ nō volūtate: q̄le fuit martyriū inocētū: qd̄ sicut tertiū locū obtinet in dignitate: ita ⁊ inter festa martyꝝ. ¶ Sed q̄re festū innocētū celebratur ante festū stelle. i. epyphanie cū mortui fuerint post apparitionē stelle q̄n. s. herodes vidit q̄ illusus esset a magis. Rn̄detur q̄ herodes audiens rumorib⁹ de xp̄o nato turbat⁹ est valde timēs amittere regnū: vnde cogitauit facere interfici oēs pueros: ⁊ sic xp̄s nō euaderet: sed fuit impedit⁹ q2 tūc q̄n aug. cesar mādauit ei q̄ ad eū veniret cū aristobolo ⁊ alexādro filijs ipsi⁹ herodis rn̄suris corā eo. Et q2 nō fuit ausus nō ire iuit: postmodū vero reuersus reuoluto anno post natale dn̄i fecit oēs pueros interfici a bimatu. i. biēnio ⁊ infra: bimatos em̄ grece dr̄ latine biennium. ¶ Querit q̄re in festiuitate inocētū in missa. Gloria i exc. sis deo: ⁊ all'a: ⁊ alia cātica letitie nō cātāt. Dicūt magistri ideo: q2 inocētes mortui sūt ante dn̄i passionē: ⁊ sic ad iferos descēderūt. Sed pari rōne ⁊ in festo beati Jo. bap. subtraheri deberēt. Dicēdū est igit q̄ hoc ideo ꝯtingit: q2 auctor officij voluit nos ꝯiūgi in hac festiuitate ꝯiab⁹ deuotaꝝ mulierū de morte inocētū plāgentiuꝫ ⁊ dolētiū. Vn̄ cū tristitie cātus illa dimittim⁹: ⁊ ideo legit pphetia Hiere. 31. c. de inocētib⁹. Vox in rama audita est: que ad līām de beniamitis exponit q̄ interfecti sūt pp vxorē leui quā oppresserūt ⁊ rachel fuit mater beniamin. Vel p rachel que interpretatur ouis vel vidēs: intelligit ecclesia que plorat filios suos scꝫ triplices. Primi sūt martyres ꝯsiderās eos eē sibi subtractos: ⁊ nos vult ꝯplorari in p̄ntia: sed oēm ꝯplorationem trāsfert in futuꝝ q2 nō sunt. s. p̄ntes. Scd̄os filios luget ecclesia: q2 fere ad partū veniūt in quibus patitur abortuꝫ. Tertij vero sunt qui iā renati in baptismo erāt sed p peccata retrocedūt: hos ⁊ illos luget ecclesia: q2 nō sunt. i. dānati sūt: ⁊ ideo q2 luget ecclesia cātica letitie subtrahent. Potest eē ⁊ alia ratio: nā cantica letitie ꝓpter post victoriaꝫ cātari debēt vn̄ exod. decā est. Dispone domui tue: quia morieris ⁊c. post victoriā habitā nō cecinit cantica letitie sed innocētes nō habuerūt victoriā: nō. n. est victoria vbi pugna nō est. Media rō melior est. Quidā tn̄ pro all'a cātant in missa. Laus tibi xp̄e. Al'a. Cantemus eia. Et dicitur ep̄la. Vidi supra mōtē syon agnū stanteꝫ. Apoc. 14. ca. Et euāgeliū. Angelus dn̄i apparuit in somnis. Mat the. 2. c. Si aūt festū illud in dn̄ica ꝯtingit nullaꝫ canticū letitie subtrahet ꝓpter gaudiū resurrectionis. In octauis quoq; coꝝ cantica letitie cantatur: pro significatione gaudij qd̄ecepturi sunt in octaua. i. in resurrectione: q̄lꝫ ad inferos descēderint resurgēt tn̄ nobiscum in gloria. Octaue. n. festiuitatū celebrātur in memoriā gn̄alis resurrectionis quā significāt. ¶ Rursus q2 hac die tristitiam mulieꝝ representam⁹: in multis ecclesijs dyaconi nō vtūtur dalmaticis: nec subdyaconi subtilib⁹. i. tunicellis ad notādū q̄ innocētes statim in morte p̄mā stolā nō receperūt: sed ad infernū descēderūt: de hoc in tertia parte dictuꝫ est: sub ti. de coloribus. ¶ In hoc festo dr̄ ca. illud. Vidi supra mōtem. Apoc. 14. c. ⁊ illud. Hi sunt qui cū mulieribus nō sunt coinquinati: ⁊ illud: hi empti sunt: ibidem. ¶ Et aduerte q̄ antiphone dicuntur nolc. de psalmis sumūtur tamē de ep̄la ⁊ euāgelio. Quod aūt dicūtur cētūꝫ q̄draginta q̄tuor milia: finitū ponit pro īfinito: q2 deus oēs sub certo numero cōprehēdit. Quod etiā dicit. Vidi sub altare dei aīas interfectoꝝ. sic est accipiēdū: q2 Joannes vidit aīas interfectoꝝ sub altare. i. humiliatos capiti suo: vel in abscōso: q2 nemo percipit hic quō ibi sit. ¶ Sꝫ q̄re solēnizat ecclesia pro morte inocētū qui nō habuerūt volūtatē patiēdi. Videt enim q̄ eadeꝫ rōne si aliqs tyrānus interficeret tot pueros deberet ecclesia similiter solēnizare pro illis qd̄ tn̄ nō est. Rn̄deri pōt q̄ hoc festū p̄ tria celebrādū est: licet volūtatem nō habuerīt patiendi. Primo q2 xp̄s in eis q̄rebat ⁊ occidebatur. Scd̄o q2 xp̄s in eis celabat dyabolo ⁊ herodi. Tertio q2 nomē dn̄i nō loquēdo sed moriēdo ꝯfessi sunt: ⁊ q2 pro xp̄o ⁊ vice xp̄i sunt occisi. Erāt innocētes ⁊ vteꝫ q2 circūcisi: nā circūcisio erat tunc remediū cōtra originale peccatuꝫ: licet ita non sufficiens sicut nūc baptismus est. ¶ Illud autē sciendū est q̄ in quibusdā ecclesijs in die natalis dn̄i dyaconi vesperis fiunt in honorē beati stephani qui eximius dyaconus fuit in tripudio conuenientes cantāt antiphonā de scō stephano: ⁊ sacerdotes dicit collectam. Nocturnos aūt ⁊ officiū crastinū celebrāt ⁊ bn̄dictiones sup lectiones dant: qd̄ tn̄ facere nō debēt. Et eodē mō faciūt sacerdotes in festo beati stephani in vesperis in honorē scī Joannis ad honorē innocētiū. Subdyaconi vero faciūt festū in quibusdā ecclesijs in festo circūcisionis: vt ibi dictū est: in alijs in epyphania: ⁊ et in alijs in octaua epyphanie: qd̄ vocāt festū stultoꝝ. Quia. n. ordo ille antiquus incert⁹ erat: nā in canonib⁹ antiquis: ⁊ extra de eta. ⁊ qua. ⁊ multis: q̄nq; vocat sacer: ⁊ q̄nq; nō: ideo subdyaconi certū ad festādum nō hūt diē: ⁊ coꝝ festū officio celebratur confuso.

¶ De apostolis. Rubrica.

Apostolus grece interpretatur missus latine: inde apostoli dicti sūt: q2 a xp̄o missi fuerūt euangelizare per vniuersuꝫ orbem. Sane ecclesia in cōmuni de apostolis solēnizat ⁊ canit in matutinis. Ecce ego mitto vos ⁊c. q2 omnes electi sunt simul a domino post sermonem ad eos factum in monte: sicut habetur in Math. ⁊ Marco: q̄ vꝫ electi sunt. 12. De quibusdam tn̄ facit ecclesia officiuꝫ proprium sicut de beato petro propter priuilegium dignitatis. De btō paulo q̄uis non sit de. 12. pp ꝓuilegiū predicationis. De btō Joāne ꝓpter priuilegiū amoris siue virginitatis. Et de beato Andrea ꝓpter ꝓuilegium crucis quā ita ardēter predicauit ꝯcupiuit ⁊ habuit. ¶ Per horas capl'm illud. Jam nō estis hospites ⁊ aduene. Ephe. 2. ⁊ illud. Non vos me elegistis: qd̄ ē ibidē: ⁊ illud. Beatus vir qui suffert tētationē. Jacobi. i. c. ⁊ illud. Magnificauit eū in timore inimicoꝝ. Eccle. 45. ⁊ illud. Statuit illi dn̄s testamētuꝫ sempiternū: ibidē: ⁊ illud. In fide ⁊ lenitate illius sanctum fecit illum: ibidem: ⁊ illud. Ibāt apostoli gaudentes. Ac. 5. ⁊ illud. Nam quos presciuit ⁊ predestinauit cōformes. Ro. 8. c. ⁊ illud. Corpora sanctoꝝ in pace sepulta sunt. Eccle. 44. c. ⁊ illud. Non esurient neq; sitiēt ampli⁹ Apoc. 7. c. ⁊ illud. Nos insensati vitā illoꝝ. Sap. 5. ⁊ illud. Ipso summo angulari lapide christo

Jesu

Jesu. Ephe. 2. c. Habent aūt vigilias ⁊ octauas: qꝛ si cō
patimur ⁊ cōregnabimꝰ: de hoc dictū est in. 4. pte sub q̄r
ta feria tercie hebdomade aduētꝰ. Instātia tñ est de bea
to Joāne euāgelista quo ad ieiuniuꝫ qḋ ꝯtingit: tūc qꝛ vt
dicūt qdā nō fuit martyr nisi animo: tum ꝑꝑ festū sancti
Stephani qḋ est in vigilia festi eiꝰ. ¶ In vigilias aploꝝ
dr̄ epla. Bñdictio dñi sup caput eius. Prouer. 15. cap. ⁊
Eccle. 45. c. Item illa. Per manꝰ aūt aploꝝ fiebāt signa
⁊ ꝓdigia. Act. 5. c. Et euāgeliū. Ego sum vitis vera. Jo. 15.
ca. In festis vero aploꝝ dr̄ epla. Jā non estis hospites ⁊
aduene. Ephe. 5. c. Itē illa. Hi sunt viri misericordie. Ec
cle. 44. Itē illa. Scimꝰ qꝛ diligētibꝰ deū. Ro. 8. c. itē il
la. Bñdictus deꝰ ⁊ pater dñi nr̄i iesu xp̄i. Ephe. 1. c. item
illa. Spectaculū facti sumꝰ: ad Corin. 4. c. itē illa. Uni
cuiqꝫ vestrū data est. ad Ephe. 4. c. itē alia. Ego vos elegi
Jo. 15. Itē illḋ. Uenite ad me oēs q laboratis. Mat. 40.
c. Euāgeliū vero. Hoc est ꝓceptū meū vt diligatis inuicē
⁊c. Jo. 15. c. ⁊ illud. Hoc mādo vobis qḋ est ibidē. item il
lud. Ecce ego mitto vos. Matth. 10. c. item illud. Facta est
ꝯtētio inter discipulos iesu. Luc. 22. c. itē illud. Designa
uit dñs ⁊ alios. Luc. 5. c. ⁊ illud. Ego sum vitis vera. Jo.
15. c. item illud. Dixit symon petrus. Mattheī. 19. c. Post
cōio. Amen dico vobis q̄ vos qui ⁊c. Mat. 19. c. item illa.
Uos qui secuti estis me: que est ibidē. ¶ Et nota q̄ tres
apli legunꝉ tm̄ viui fuisse rome. s. petrus. paulus ⁊ Joā
nes. ⁊ tres euāgeliste. s. Joānes Marcꝰ ⁊ Lucas. ¶ No
tandū est ēt aplos siue xp̄i discipulos nō iō tm̄ fuisse pas
sos: qꝛ p̄dicabāt de xp̄o: sed qꝛ ip̄z deificatū dicebāt sine ro
manoꝝ auctoritate qḋ ipsi ꝓhibuerāt. Ecclia olim statu
it fieri cōiter festū de oibus aplis kal. maij. vt dictū est in
sc̄ptra parte sub festo apostoloꝝ philippi ⁊ iacobi.

¶ De euangelistis. Rubrica.

Post aplos ecclia veneratꝰ etiā euāgelistas q
nō tm̄ p̄dicauerūt: sed ēt euāgelia scripserūt.
Legiꝉ enī in Gen̄. 4. c. q̄ fluuius egrediebā
tur de loco voluptatis ad irrigandū paradi
suꝫ q diuidiꝉ in q̄ttuor capita. s. physon ⁊ gy
on: tygrin ⁊ eufratē. ¶ Sane allegorice fluuius ille euā
gelica predicatio est que a xp̄o ꝓcedit: a quo gñaliter ois
voluptas emanat. Uenite inq̄t ad me oēs q laboratis ⁊
onerati estis: ⁊ ego reficiā vos: ⁊ inuenietis requiē aiabꝰ
vr̄is. Jugū enī meū suaue est ⁊ onus meū leue. Gustate ⁊
videte q̄m suauis est dñs: beāus vir q sperat i eo. ¶ Recte
aūt hec p̄dicatio fluuio ꝯparaꝉ: tū qꝛ reficit abluit ⁊ fecū
dat: tū qꝛ fluuiꝰ dr̄ aq̄ fluēs: ⁊ vt salomō ait. Aqua ꝓfun
da v̄ba ex ore viri ⁊ torrēs inundās est fons sapiē: q tā lō
ge lateqꝫ defluxit vt mūdū repleuerit vniuersum. iuxta il
lud. Euntes in vniuersuꝫ mūdū ⁊c. qua ꝑꝑ in oēm terrā
exiuit sonus eoꝝ: ⁊ in fines orbis terre verba eoꝝ. Hoc ir
rigat paradisuꝫ. i. fecūdat ecclīā iuxꝉ illud qḋ dicit aplūs.
Ego plātaui. apolo rigauit: deus āt incremētū dedit. Hic
est. n. fons hortoꝝ: puteus aq̄ꝝ viuētiū q̄ fluūt impetu de
libāo. Fluuiꝰ āt iste in q̄ttuor capita diuidiꝉ: qꝛ p̄dicatio
Jhu xp̄i i q̄ttuor euāgelia deriuaꝉ. nā lꝫ scripserint m̄lti
euāgelia: qꝛ luca testāte m̄lti conati sunt ordinare narra
tiōeꝫ reꝝ q̄ i nob̄ ꝯpleta sūt: tñ nō nisi q̄ttuor recepta sūt
ab ecclia. vꝫ. Matth. Marci: Luce: ⁊ Joānis: qḋ vtiqꝫ
factū ē q̄drupliciti rōne. Primo ad oñdendū duoꝝ testōꝝ cō
cordiā. sicut. n. in ve. te. vnꝰ fuit legislator. s. moyses: ⁊ q̄t
tuor maiores ꝓphe. s. Isaias Hieremias. Ezech. ⁊ Da
niel: ⁊ duodecim minores ꝓphe ⁊ multi sapiētes. s. Job:
Dauid: Salomō: ⁊ iesus sydrach ⁊c. ⁊ in nouo testō vnꝰ
fuit legislator. s. Xp̄s ⁊ q̄ttuor euāgeliste: ⁊ duodecī apli: ⁊
multi alij doctores: vt Hiero. Augu. Ambro. ⁊ Greg. vt
ꝑ hoc oñdaꝉ. qꝛ rota cōtineꝉ in medio rote: ⁊ duo cheru
bin se se respiciūt versis vultibꝰ in ꝓpiciatoriū. Scḋo ꝓ
misterio q̄drige aminadab: de qua sponsa in canticis di
cit. Anima mea turbata est ꝑꝑ quadrigas aminadab.
Aminadab enī interp̄taꝉ spontaneus dñi. hic est Xp̄s q
factꝰ est hō. oblatus est: qꝛ ipse voluit. huius quadriga ē
euāgelica doctrina ꝑ quā eius fama ꝑ mūdū vehiꝉ vni
uersuꝫ: cuiꝰ q̄ttuor rote sūt dicti q̄ttuor euāgeliste. ꝑꝑ hāc
quadrigā sponsa. i. ecclesia salubri dolore turbaꝉ ad peni
tentiā. Tertio ad designādū liberationē generis humani
a morte quadrifica. i. a trāsgressione quadruplici. prima
trāsgressio fuit mādati in paradiso. scḋa legis nālis. ter
tia legis scripte. quarta euāgelij. vel potius pc̄im fragi
litatis ꝑ impotētiā: simplicitatis ꝑ ignorātiā: securitatis
ꝑ negligentiā: malignitatis ꝑ inuidiā. His enī quattuor
modis peccandi aia moriꝉ ⁊ separaꝉ a deo. Quarto pro
ministerio forme quadrige. sicut enim inter ceteras formas
quadratū: sic inter ceteras doctrinas euangeliū solidius
⁊ stabilius ꝑseuerat. nā illḋ vndiqꝫ stat. ⁊ iō legiꝉ Apoc.
21. ca. q̄ ciuitas in q̄dro posita ē. ⁊ illud ꝓ stabilitatē ap
pellaꝉ eternū: ꝑ cuiꝰ grām hō quadraꝉ in moribꝰ: ⁊ in
virtutibꝰ solidaꝉ. Ceterū istoꝝ potius q̄ alioꝝ euāgelia
recepta sunt: tū qꝛ ipsi diligentius ⁊ apertius historiā
euāgelicā descripserunt: tū qꝛ lꝫ aliq̄ñ varia seu diuersa
nūq̄ tñ ꝯtria seu aduersa scripserāt. tū qꝛ isti q̄ttuor aia
liū figuris i visiōe Jo. ⁊ ezech. ꝓfigurati sūt. Ezech. 1. c.
Mattheus ꝑ hoiem: eo q̄ eiꝰ intētio p̄cipue circa scribē
daꝫ xp̄i humanitatē versaꝉ. Uñ eius liber ab humana
Christi natiuitate sumit exordiuꝫ. Liber inq̄t gnātionis
Jesu xp̄i ⁊c. Marcus per leonē in deserto rugientē: eo q̄
eiꝰ itētio p̄cipue circa describēdā eiꝰ resurrectionē ꝯsistit.
Uñ eius euāgeliū antonomatice in die resurrectionis le
giꝉ. Diciꝉ aūt q̄ leo rugitu maximo tertia die suos exci
tat catulos: ita ⁊ deꝰ pater immēsa potētia sua filiū suū
tertia die suscitauit: vñ ⁊ Marcꝰ ab exclamatione icipit:
scꝫ a p̄dicatione. Joānis in deserto clamantis ⁊ dicētis.
Uox clamātis in deserto. Et scias q̄ Marcus fuit lōgo
naso. subducto supcilio: pulcher oculis: caluꝰ: barba ꝓli
xa: habitudinis optime: etatis medie: canos aspsus. Lu
cas per vitulū: eo q̄ p̄cipue circa describendā. Christi pas
sionē eiꝰ intētio versaꝉ in qua Christus se obtulit hostiā
deo patri: idē ipse sacerdos ⁊ hostia. Uitulus. n. erat ho
stia sacerdotalis: vñ a sacerdotio icipit dicēs. Fuit in die
bus herodis regis iudee sacerdos qdā ⁊c. Joānes per aq
lā: qꝛ ceteris cū dño gradiētibꝰ ipse in celū ad describēdā
christi diuinitatē volauit dicens. In principio erat: ⁊ de
hoc dictū est in p̄ma pte sub ti. de picturis. Hec siqdē quat
tuor p̄ncipales itētiones designare sūt per figuras illoꝝ
q̄ttuor aialiū: quoꝝ quodliber fm visioneꝫ Ezechielis q̄t
tuor hꝫ facies: q̄m oēs de singulis agūt: lꝫ qdā p̄ncipaliꝰ
de qbusdā presertim cū oēs agant de xp̄o cui q̄ttuor ille fi
gure ꝯueniūt: fuit nāqꝫ hō nascēdo: vitulus moriēdo leo
resurgēdo aqla ascendēdo. Que vt meliꝰ intelligas: ima
gina aliqḋ animal habens caput quadratuꝫ: ⁊ in quali
bet supficie imagina vnā faciē. vꝫ. a parte anteriori faciē
hois a dextris: faciē leonis a sinistris: faciē vituli a parte
posteriori: faciē aqle a superiori. Quia vero facies aqle su
per alias eminebat ꝑꝑ colli lōgi ꝓductionem: ideo dr̄ q̄
erat desup. Quodlibet etiaꝫ hoꝝ habebat quattuor alas
de pe. di. 2. pēnata. Finge. n. quodlibet aial q̄si q̄dratū: in
quadrato sunt q̄ttuor anguli: ⁊ in quolibet angulo erat
vna ala. Porro hi q̄ttuor significati sūt ꝑ p̄dicta q̄ttuor
flumina: ꝑ phison Joānes: ꝑ gyon Mattheꝰ per tygrin
Marcus: ꝑ eufratem Lucas. Sic. n. clare ꝓbat inocētiꝰ
tertiꝰ de euāgelistis in sermone. Sūt etiam significati ꝑ
q̄ttuor annulos arche q aurei ⁊ rotūdi erāt. In auro cla
ritas: in rotūditate q̄ initio caret ⁊ fine: designaꝉ eterni
tas: ipsi. n. eternā xp̄i claritatē ⁊ clarā eternitatem descri
būt: ꝑ duos ānulos a sinistris duo euāgeliste. s. Mattheꝰ
⁊ Joānes: q ab ipso xp̄o fuerūt edocti significātur. Qui
dā tñ ꝑ duos annulos a sinistris Mattheū ⁊ Joānē qui
adhuc passibili ⁊ mortali adheserant accipiūt: ꝑ duos a

dextris Marcũ ⁊ Lucã: qui post ascensionẽ cū iam facto imortali ⁊ ipassibili adheserũt acceperũt: per sinistrã enim mortalitas: per dextrã imortalitas designat̃ iuxta illud. Leua ei⁹ sub capite meo ⁊ dextra illi⁹ amplexabit̃ me. Et ꝓpter hãc cãm in picturis ecclesiaꝝ Paulus ad dextrã ⁊ Pet. ad sinistrã statuunt̃ saluatoris: ⁊ i bulla papali caput pauli a dextris crucis ⁊ caput pet. a sinistris. ¶ Sane i quibusdã ecclesijs antiphona ad magnificat in eoꝝ officio ẽ. Ecce ego Joãnes vidi ostiũ apertũ in celo ⁊c. Apoc. 4. ¶ Per horas ãt dr̃ caplm. In medio ecclesie aperuit os ei⁹. Eccle. 5. ca. ⁊ illud. Cibauit illũ dñs pane vite ⁊ intellect⁹: ibidẽ ⁊ illud. Jocũditatẽ ⁊ exultationẽ thesaurizauit: qd̃ est ibidẽ. Oia rñsoria sumpta sunt de Ezec. Primũ est de visione dei. s. vidi q̃tuor ⁊c. ¶ In laudib⁹ vero hr̃ de misterio ꝑdicationis eoꝝ. Dilecti deo ⁊ hoib⁹ ⁊c. Eccle. 45. cap. ¶ Introit⁹ misse ꝓprie est. Os iusti meditabit̃ sapiam. Tñ Joãnes euãgelista h3 introitũ ꝓpriũ ꝓpter ꝑuilegiũ amoris ⁊ dignitatis. v3. In medio ecclesie aperuit os ei⁹ ⁊c. q2 ipse nõ tñ fuit euãgelista s3 ẽt ꝓpheta: qd̃ p3 in ꝑncipio libri. Apoc. vbi dr̃. Btũs q legit ⁊ q audit verba ꝓphetie hui⁹ ⁊ seruat ea q̃ in ea scripta sũt. ¶ Notãdũ tñ est q iste introitus ꝓpter ꝑuilegiũ ꝑdicatõis scḋario cõpetit Augusti. Gre. ⁊ aliqs expositorib⁹. ¶ Epla in quibusdã ecclesijs est de figura q̃tuor aialiũ. Ecce Ego Jo. vidi ostiũ apertũ. Apoc. 4. c. Alie ecclesie dicũt illã. Ezech. i. c. Similitudo vult⁹ ⁊c. ¶ Rñsoriũ est. Btũs vir q timet dñz ⁊c. ꝟsus est. Potẽs i terra erit semẽ ei⁹ ⁊c. qd̃ itelligit̃ de semine ꝟbi dei ⁊ bonoꝝ operib⁹. Seqt̃. Gñatio rectoꝝ bñdicet̃: q2 euãgeliste generãt filios dei q bñdicũtur. ¶ Alia in quibusdã ecclesijs est. Ad syon dicet ecce assum. ⁊ hierusalẽ euangelistã dabo. Isa. 41. ca. In alijs vero ecclesijs dr̃ alia. Btũs vir. Euãgeliũ est. Designauit dñs ⁊ alios septuagintaduos discipulos. Luc. 10. c. Et sequitur. Et dicebat illis: Messis quidẽ multa: operarij vero pauci. 20. dist. in nouo. Offertoriũ est. Posuisti dñe sup caput ⁊c. Postcõio ẽ. Magna ẽ gl̃ia ei⁹ i salutari ⁊c.

¶ De martyribus. Rubrica.

Martyr grece dr̃ testis latine: martyres eni testes sunt q xp̃s passus est pro oib⁹ ⁊ ipsi pro xp̃o. ¶ Sane solus btũs Laurẽti⁹ inter martyres vigiliã h3 ⁊ octauã ꝑut sub ei⁹ festo dictũ est: oẽs. n. martyres singulares hñt cõia officia exceptis stephano: laurẽtio: ioãne baptista ⁊ alijs quibusdã. Et est introit⁹ ad missaꝫ. Glia ⁊ honore coronasti eũ dñe: vel Sapia scõꝝ eccle. 44. c. vel iudicabũt sancti. Sap. 3. c. vel Sacerdotes dei. Dani. 3. vel letabit̃ iustus. Hr̃ tñ in paschali tp̃e hñt aliud esse eo q in illo tp̃e oꝫ q frequẽter repetat̃ alla ꝓpter gaudiũ resurrectiõis: ⁊ tũc est introit⁹. Protexisti me a ꝯuẽtu malignãtiũ ⁊c. ⁊ q2 corona debet̃ eis tanq̃ victorib⁹ ideo sepe fit mẽtio de corona: vñ stephanus interptat̃ coronat⁹. Epla vero quãq3 dicitur pro vno martyre. Justus cor suuꝫ. Eccle. 39. cap. quãdoq3 illa. Btũs hõ qui inuenit sapiam ꝓuerbi. 3. c. quãq3. Justoꝝ. anime. Sap. 3. ca. quãq3 illa. Justus si morte ꝑoccu. q̃ est ibidẽ. 4. cap. quãq3 illa. Btũs vir qui in sapientia. Eccle. 24. cap. ⁊. 15. quãq3 illa. Benedictus deus ⁊ pater. ad Corint. i. ca. quãq3 illa. Memor esto. 2. ad thimo. 2. ca. quãq3 illa. Nemo militãs que est ibidẽ: quãq3 illa. Btũs vir q inuent⁹ est. Eccle. 31. c. quãq3 illa. Bñdictio dñi sup caput Prouer. 26. cap. quãq3 illa. Stabũt iusti. Sap. 5. ca. Euãgeliũ ꝟo dr̃ quãq3. Siqs vult post me venire. Matth. 16. cap. quãq3 illud. Siquis venit ad me. Luc. 14. quãq3 illud. Nisi granuꝫ. Johã. 12. ca. quãq3 illud. Nolite arbitrari. Matth. 10. quãq3 illud. Nihil opertũ: qd̃ est ibidẽ: quãdoq3 illud. Si quis venit ad me ⁊ nõ odit. Luce. 14. ca. ¶ Pro pluribus vero martyribus dr̃ quãq3 epla. Lingua sapientiũ. ꝓuer. 15. ca. quãq3 illa. Bñdictus deus ⁊ pater dñi. nri. iesu. xp̃i. i. pe. i. ca. quãq3. Justoꝝ aie. Sapi. 3. c. quãq3. Rememoramini pristinos dies. Hebre. 10. quãq3. Sancti per fidẽ. Hebre. 11. ca. quãq3. Expectatio iustoruꝫ leticia. Prouer. 11. ca. quãq3. Hi sunt viri. Eccle. 43. c. quãq3. Absterget deus. Apoc. 7. capi. quãq3. Reddet deus. Sapi. 10. quãq3. Justi aũt in ꝑpetuũ viuẽt. Sapi. 5. ca. quãq3. Quis separabit nos a charitate xp̃i ad ro. 8. ¶ Alla est. Hi sũt due oliue. apo. 11. ca. Euãgeliũ ꝟo quãq3 dr̃. Cũ audieritis prelia Luc. 21. quãq3. Descẽdens iesus de mõte. Luc. 6 ca. quãq3. Videns iesus turbas. Mat. 5. quãq3. Egrediẽte iesu de templo. Matth. 24. c. quãq3. Attendite a fermẽto phariseoꝝ. Lu. 12. c. quãq3 illud. Sedẽte iesu sup mõtẽ oliueti. Mat. 24. cap. quãq3 illud. Ve vobis q edificatis. Luc. 12. quãq3 illud. Qui vos audit. Luc. 10. c. quãq3 illud. Cõfitebor tibi pater. Matth. 26. ¶ Dr̃ postcõio. Amen dico vobis qd̃ vni. Matthei. 5. ca. quãq3. Et si corã hoibus. Sap. 3. cap. quãq3. Quicũq3 fecerit. Matth. 12. quãq3. Dico autẽ vobis. Matth. 10. cap. quãq3. Signa aũt. Marci. vlt. ca. ⁊ quãq3. Multitudo. Luc. 6. ca. ¶ In nocturnali ꝟo offõ ꝑmũ rñsoriũ est. Iste sanctus ꝓ lege dei sui certauit vsq3 ad mortẽ ⁊c. ⁊ est q̃ntitoni: q2 petulantia quinq3 sensuum fuit mactata in eis. In tp̃e ꝟo paschali ꝑmũ rñsoriũ est. Beatus vir q metuit dñz. ⁊ est octaui toni ꝓpter octauã que significat gloriã resurrectiõis. q2 ꝟo sancti martyres in tolerandis tormẽtis sic habuerũt ꝯstãtiã: ⁊ cõstãtia a solo deo est: iõ illud rñsoriũ. O veneranda martyrũ ⁊c. cantat̃ ꝓ eis: ⁊ est q̃nti toni. q2 martyres quinq3 sensus deo immolauerũt. De martyrib⁹ etiã cantat̃ illud rñsoriũ. Fulgebũt iusti ⁊ tanq̃ scintille in arũdineto discurrẽt iudi. na. ⁊ reg. in eternũ ⁊c. Sapi. 3. c. ⁊ est sensus. Justi fulgebũt in futuro diuersis claritudinibus: ⁊ iusti nũ in hoc seculo discurrent idest per diuersas mundi ptes cursitando diuina ꝟba aliqs annũciabũt: ⁊ hoc faciũt more scintillaruꝫ discurrentiũ p arrũdinetũ: sic eni scintille vel fauille ignis arũdinetũ. i. materiã fragilẽ arũdinũ atterũt ⁊ annihilãt: sic ⁊ sancti sua ꝑdicatiõe ignita. i. diuino igne accensa: vitia que respectu fortiũ virtutũ fragilia sũt destruent. Judicabũt. i. dñabunt̃ natiões. i. illos q in ꝑtis suis ꝯmã serũt. ⁊ regnabũt in eternũ. i. in eternitate cũ deo recipiẽt imortalitatẽ ⁊ ipassibilitatẽ ceterasq3 virtutes. ¶ Rursus in his ꝟbis exprimit̃ stola carnis quã sancti recipiẽt que cõsistit in q̃tuor. s. in claritate subtilitate agilitate ⁊ ipassibilitate. Nã fulgebũt clari tanq̃ scintille subtiles in arũdineto discurrẽt agiles ⁊ regnabit dñs eoꝝ in ꝑpetuũ: ⁊ ipsi cũ dño ipassibiles. Nã absterget deus oẽm lachrymã ab oculis scõꝝ ⁊c. imo exultabũt in gl̃ia ⁊ letabunt in cubilibus suis: qd̃ ad stolã spũs refert̃ quã ẽt recipiẽt sci. Et nõ q arũdinetũ est locus in quo sũt multe arũdines siue cãne sicut in palludib⁹: stãte õt austro ex assidua confricatione arũdinũ ignis accẽdit̃: scintille vndiq3 aduolãt ⁊ accedit̃ arũdinetũ qd̃ allegorice cõtingit in sanctis. De martyribus ẽt cãtat̃. Circuierũt in melotis. hebreoꝝ vndecimo. q̃si dicat in pelle. Melota est vestis facta de pilis vel de pelle cuiusdã aialis: qd̃ melota vocat̃ siue taxus. Est eni habit⁹ necessarius ad exercitia opis. ¶ Per horas ẽt dr̃ caplm illud. Btũs vir qui suffert. iaco. i. ca. ⁊ illud. Beatus vir q inuẽtus est sine macula. Ecclia. 31. ca. ⁊ illud. Btũs vir qui in sapia morabit̃. Ecclis. 14. ⁊ illud. Justoꝝ aie. Sapiẽ. 5. c. ⁊ illd̃. Justi aũt. ibidẽ. ⁊ illud. Sancti p fidẽ. Hebre. 11. ⁊ illud. Potuit eni trãsgredi ⁊ nõ est trãsgressus. Ecclia. 31. ca. ⁊ illd̃. Corona aurea super caput eius. Ecclesia. 45. ⁊ illud. Stolã iocũditatis induit. ibidẽ. ibi tñ dr̃. Stola glorie. ⁊ illud. Sancti ludibria ⁊ verbera. Hebre. 11. ⁊ illud. Tanq̃ aurũ in fornace sapien. 3. cap. ⁊ illud. Hi sunt qui venerũt de tribulatiõe sapiẽ. 7. c. ⁊ illud. Nõ esuriẽt neq3 sitient. ibidẽ. ⁊ illud. Justi tulerũt spolia impiorũ. sapi. 10. c ⁊ illud. In bonis iustoꝝ exaltabit̃ ciuitas. Prouerbiorũ. 11. ca. ¶ Illud etiã sciẽdũ est q ecclia celebrat festũ. quorũdã martyrum veteris testamẽti ꝑut dcm̃ est in festo machabeorum.

¶ De ꝯfessoribus

¶ De confessoribus. Rubrica.

Confessores dicuntur laudatores: licet aũt tam martyres q̃ virgines q̃ et oẽs sancti veri sũt Christi cõfessores: Martyres tamẽ q2 in irascibili vincunt et transcendunt et supluctant speciale vocabulum martyrum: et virgines quis vincunt in concupiscibili nomen virginum et doctores quia alios superãt in rationabili doctorũ hinc est q martyres et virgines et doctores aureola decorabunt: ¶ Sane ɔfessores distinguunt in epõs et presbyteros. De epis dr introitus. Statuit. Ecclesia. 45. ca. ¶ Et epla. Ecce sacerdos magnus. Eccle. 44. ipsi enim sunt magni sacerdotes. Et illud de epis dr. Inueni dauid seruũ meuz. oleo sancto meo vnxi eũ. q2 nõ tm̃ vncti fuerũt in baptismo: et in ɔfirmatione et ordinatione in presbiteros. sed etiã in consecratione in epos vt habeãt mĩam superfluentẽ: et officia illa que icipiunt sacerdotes ꝓprie cõpetunt epis: cetera sunt cõia: et plura sunt rñsoria octaui toni: q2 affixerunt et crucifixerũt carnẽ suã cũ vitijs et cõcupiscẽtijs pp octauã resurrectionis. ¶ Rursus de ɔfessoribus dr q̃nq3 epla. Dilectus deo Eccle. 45. ca. q̃nq3. Testificor corã deo 2. ad thimo. 4. q̃nq3. Plures facti sunt sacerdotes. ad hebreos. ca. 7. quãdoq3. Dedit dñs cõfessionẽ. Eccle. 47. ca. q̃nq3. Iustus cor suũ: que est Eccl. 39. caplo. quãdoq3. Sapientia laudabit animã. Eccle. 24. q̃nq3. Iustũ deduxit dñs. Sap. 10. ca. q̃nq3. Doctrinis varijs ad hebreos. 13. ca. q̃nq3. Ego enĩz iaz delibor. 2. thimo. 4. capitulo. Alleluia. Iustus germinabit. Isaia. 35. capitulo. Euangeliũ vero dr q̃nq3. Sint lumbi vestri precincti. Luc. 12 q̃nq3. Vigilate. Mat. 24. q̃n. Hõ qdã peregre. Matth. 2. ca. q̃nq3. Videte et vigilate. Mar. 13. ca. q̃nq3. Hõ qdã nobilis. Luc. 19. ca. quãdoq3. Nemo accendit lucernã. Luc. xi. quandoq3. Vos estis sal terre. Matth. 5. ca. q̃nq3. Nolite timere pusillus grex. Lu. 12. c. ¶ Postcõio est. Quinq3 talenta. Matth. 25. et q̃nq3. Fidelis seruus. Mat. 24. c. et Lu. 12. c. ¶ Per horas ꝓo dr caplm illud. Ecce sacerdos Eccle. 44. ca. et illud. Bñdictionẽ oĩuz gentiũ: qd est ibidẽ. et illud. Cognouit eum ibidẽ. et illud. Iustũ deduxit. Sap. 10. caplo. et illud. Iustus cor suũ. Eccle. 39. c. et illd. Magnificauit eũ i cõspectu regũ. Eccle. 45. c. sz q hic dicit im agnificauit: dr ibi glĩficauit: et illd. Labia sacerdotis custodiunt. Malach. 2. c. et illud. Nõ est inuẽtus silis illi. Eccl. 24. c. et illd. Fũgi sacerdotio et hre laudẽ. Eccl. 45. ca. et illud. Talis decebat vt esset nobis pontifex. ibidẽ. et illud. Collaudabunt multi sapiam eius: et vsq3 in seculũ nõ recedet memoria ei9. Ecclesia 39. c. et illud. Honestauit illũ in laborib9. Sap. 10. c. et illd custodiuit illũ ab inimicis. qd est ibidem. ¶ Illud aũt notãdũ est q si plura festa in eodẽ die cõcurrãt illius qui inter eos maioris erit nois officiũ celebrat de h dcm̃ est in ꝓhemio huius partis.

¶ De virginibus. Rubrica.

Officiũ matutinale virginũ maxima ex pte sumitur de psalmo epithalamico. s. Eructauit cor meũ: in quo agit de laudib9 sponsi et spõse. virgines eni sũt sponse xpi: q sequunt agnũ quocũq3 ierit in corpe et in aĩa pp integritatẽ corpis et aie. ¶ Notandũ aũt est q illud rñsoriũ qd est de sponso. s. Audiui vocẽ de celo &c. qd in quibusdã ecclesijs dicit. est pmi toni: q2 vnicus est sponsus aiar3 xpi. et sumit de Mat. 25. c. illud ꝓo qd est de ɔtemptu mundi. s. Regnũ mũdi: et omnẽ ornatũ seculi ɔtẽpsi &c. est qrti toni q2 ibi ondit ɔculcatio qnq3 sensuũ. de ꝓginibus eni cantat illud. Fulcite me florib9. canticor3 scdo ca. qd expositũ est in qnta pte sub ti. de sexta. In quibusdã ecclesijs dicunt versiculũ de virginibus illũ. Elegit eã deus et ꝓelegit eã. sed alij rectius considerantes q sola btã virgo maria ꝓelecta est in in honorẽ ei9 tm̃ dicũt illũ: pro alijs vero ꝓginib9 dicũt. Elegit eã de9 et dilexit eã. ¶ Per horas aũt dr caplm illud. Qui gloriat pme corinthios. 2. c. et pme corinth. 10. c. et illud. Emulor eni. 2. corinth. xi. et illud. Sapia vincit. sapi. octauo. Et illud memorati sunt dñe mĩe tue. Eccl. qnqu agesimo pmo caplo. et illud. Liberasti me a pditione. ibidẽ: et illud. Accinxit fortitudine lũbos suos. ꝓuerbiorũ. 31. caplo. In officio misse si sit ꝓgo et martyr ꝓpriũ officiũ est. Loquebar de testimonijs tuis in ɔspectu regũ &c. Alia cõia sũt excepto q d btã agatha dicit introitus. Gaudeam9 oẽs i dñe: ꝓ eo q ipsa exultẽter letissima venit ad passionẽ sic de ea scriptũ ẽ. Agatha letissima et glorianter ibat ad carcerẽ: iõ eius letitie nrã letitiã sociam9: et cũ ea in dño ɔgaudemus. De btã etiaz agnete officiũ misse est. Me expectauerunt. iõ qre. põt ex ei9 legẽda hri et nota q de virginib9 dr q̃nq3 epla. cõfitebor tibi dñe. eccle. qnquagesimo pmo ca. q̃nq3. Qui gloriat. scda ad corinth. decimo. q̃nq3. Dñe deus meus exaltasti. eccl. scdo. q̃nq3. Sapia laudabit animã. s. sapi. 24. q̃nq3. Sapiẽtia vincit maliciã. sap. 8. q̃nq3 d ꝓginib9. i. ad corin. 7. q̃nq3. Dñs possedit me. ꝓuerbior3 octauo ca. Alleluia et postcõio. Quinq3 prudentes. Mat. 25. c. Euãgeliũ q̃nq3 dr. Simile est regnũ celor3 thesauro abscondito in agro. Math. 24. ca. q̃nq3. Simile est regnũ celoruz decem virginibus. Matth. xxv. capitulo.

¶ De festo et officio dedicationis ecclesie. Rubrica

Quoniã in pte pma dictũ est qualiter ecclesia dedicãda sit. Restat vt hic aliqua de officio qd in festo dedicatõis ecclesiar3 dr subijciam9. Festũ ergo illud solẽniter ab ecclesia celebrat de quo in Ioanne habetur facta sunt encenia: idest festa dedicationis in hierosolymis: et iesus ambulabat in templo in portico salomonis ad cõfirmationẽ illius festiuitatis. de ɔse. di. i. solẽnitates. Et dr porticus salomonis. q2 salomon solebat ibi orare: et ibi orauit in die dedicationis Hoc etiam festum in veteri testamento fiebat vñ legunt in pmo libro machab. c. 4. Elegit iudas machabeus sacerdotes sine macula et mũdauerũt sancta. Ecclesia eni militans põt mũdari. sed nõ triũphãs. Et augustinus dicit in omelia sup predicto verbo. Facta sunt encenia. Illum diẽ quo templũ dedicatũ est iudei solẽniter celebrant. Celebrauerunt aũt iudei encenia octo dieb9. quare videt q nos sĩr festũ dedicationis debemus octo diebus solẽnizare: vt in predicto. ca. solẽnitates. §. i. Sed mirũ est quare octo dieb9 celebrauerũt encenia cũ pasca et cenophegiã nõ celebrauerint nisi per septẽ dies tm̃: vt de cõse. di. i. §. i. Ad hoc est responsio: q2 hec festiuitas specialiter significat eternã dedicationẽ in qua ecclia illa. s. aia sancta ita deo dedicabit idest copulabit vt nõ possit ad alios vsus trãsferri qd erit i octaua resurrectionis: et ideo in nouo testamento h3 hoc festũ octauas. ¶ Hec ecclesia ɔstruit in baptismate et in doctrina et in penitẽtia: hic eniz auditur securis et ois generis ferramẽtũ. idest ois genera flagellorũ et disciplinar3. s. in hac ecclesia militãte que per tabernaculũ moysi significat. Tabernacula enim militantiũ sunt. Templũ vero illud salomonis significat ecclesiã triũphãtẽ in qua hec nõ audiunt. ¶ In matutinali officio dñr illi psalmi in quibus fit mẽtio de portis que specialiter sunt timor et amor sicut habet in psalmo illo. Dñi est terra. ibi. Attollite portas pnceps vias &c. Itẽ illi in quibus fit mentio de altari sicut in psalmo illo. Iudica me deus et discerne &c. Itẽ illi in qbus fit mentio de ciuitate vt sunt illi. De9 noster refugiũ &c. et magnus dñs noster. Item illi in quibus fit mentio de atrijs et de portis vt sũt illi. Quia dilecta tabernacula. Fundamenta eius in mõtibus sanctis. Sed querit quare tunc dicit psalm9 ille. Dñe deus salutis mee. Ad qd quidaz dixerunt q ideo q2 ibi fit mentio de sepulchris: sed hec rõ nõ valet: q2 ibi nõ

fit mentio de talibus sepulchris in quibus habitant sive sepeliuntur corpora fidelium infra ecclesiam: sed de sepulchris malorum. unde dicimus quod dicitur ille psalmus eo quod est psalmus penitentialis. et specialiter ibi de oratione habetur que in ecclesia facienda est. Unde ibi dicitur. Intret oratio mea in conspectu tuo. Dicit autem dominus de ecclesia. Domus mea domus orationis vocabitur. Octavus vero psalmus est. Qui habitat in adiutorio altissimi. idest in ecclesia: quia ibi dicitur. Altissimum posuisti refugium tuum: quia super omnes montes in vertice montium fundata est ecclesia. Ultima vero antiphona scilicet ad Magnificat in vesperis est pax eterna: quia ad hoc celebratur dedicatio ut dedicemur et habeamus illam pacem eternam. ¶ Per horas autem dicitur capitulum illud. Vidi civitatem. apoc. 21. capitulo. et illud. Ecce tabernaculum quod est ibidem: et illud. Unusquisque propriam mercedem prime Corinthios. 3. et illud. Fundamentum aliud nemo potest ponere. corinth. 3. capitulo. ¶ Sane huic festo competit quod iacob vidit scalam et angelos ascendentes et descendentes: idest totam ecclesiam vidit una visione: et erexit lapidem idest christum qui est lapis in summo: et est lapis angularis: et est fundamentum qui omnia sustinet. Erexit inquam in titulum preconialem memorialem et triumphalem fundens oleum desuper. Siquidem iacob. i. prelatus fundit oleum super lapidem idest christum ad ostendendum eius charismata: videlicet prophetavit iacob dicens. Terribilis est locus iste: non est hic aliud nisi domus dei et porta celi: vere dominus est in loco isto et ego nesciebam. Terribilis est enim ecclesia demonibus propter dei similitudinem quam habet: et propter hoc ad missam est introitus Terribilis est locus iste. gen. 28. Sequitur et vocabitur aula dei. hoc apposuit beatus Grego. de suo proto quod ibi paratus est deus exaudire sicut dixit dominus salomoni. 3. regum. 13. Exaudivi orationem tuam etc. Quare autem terribilis sit ostenditur in versiculo. Dominus regnavit decorem induit. s. in membris suis: et ideo terribilis est ecclesia demonibus. ¶ In consecratione vero altaris est introitus. Dicit dominus sermones mei. Isa. 59. et 56. Epistola sumitur de apoc. 21. Vidi civitatem sanctam hierusalem etc. responsorium est. Locus iste. s. ecclesia materialis sanctus est: quia sanctificata est ad hoc ut ibi dominus exaudiat preces: et ideo prestat orantibus sanctitatem. Salomon enim oravit ut dominus orantes ibi exaudiret: et dominus dixit ei. Exaudita est oratio tua: hoc enim significatum est. 3. regum. 8. ca. ubi salomon dedicato templo ait. Quicunque oraverit in loco isto exaudies in loco tabernaculi tui in celo: et cum exaudieris propitius eris. Alleluia est in quibusdam ecclesiis. O quam metuendus est. Gene. 28. c. Evangelium vero est. Egressus iesus. Luce. 19. c. eo quod ibi habetur. Hodie salus domini huic facta est. In quibusdam tamen ecclesiis legitur evangelium de mattheo in quo habetur. Et non potuerunt subvertere domum illam. Fundata enim erat supra firmam petram. Sequitur offertorium de verbis david ut paralipomenon. i. ultimo ca. vel secundum alios sunt verba salomonis. Domine deus in simplicitate cordis mei letus obtuli universa hec. Obtulerat. n. sacrificia inestimabilia que significant bonas operationes sive cogitationes et bona desideria que inestimabilia sunt et numero et precio. Sequitur postcommunio. Domus mea etc. Isa. 56. et Mat. 7. c. ¶ Nota quod si festum dedicationis ecclesie occurrerit in passione domini: fit in sequenti hebdomada: si vero in festo ascensionis: de ascensione fiet officium: et officium dedicationis differtur. Salomon enim dedicavit templum duodecima die mensis: et decima die mensis occurrebat cenophegia: celebravit autem dedicationem templi per septem dies: et prorogavit cenophegiam usque post dedicationem.

¶ Finit liber septimus.

¶ Incipit octavus de computo et kalendario: et pertinentibus ad illa. Pulcherrimus enim est liber iste et clericis et laicis necessarius valde.

Quoniam sicut ait beatus Aug. 38. di. que ipsis sacerdotes computum scire tenentur: aliquin vix in eis nomen sacerdotis constabit: sub quo verbo notitiam cursus temporis lune ac kalendarii intelligimus: quoniam computatus est scientia certificandi tempus secundum solis et lune progressum. Iccirco ad simplicium sacerdotum instructionem in hac octava et finali parte de hoc aliquid claro compendio perstringemus: prout ad usum ecclesie dignoscitur pertinere. Dicitur autem computus a computo tas: quia in ipso computando procedimus: non quia in ipso computare doceamur. Et est duplex computus. s. astronomicus seu philosophicus: et vulgaris seu ecclesiasticus. sed de astronomico nil ad presens. Vulgaris computus est scientia distinguendi tempus certa ratione: sive scientia temporis discretiva secundum ecclesie usum. ¶ Tempus vero prout hic sumitur est secundum Tullium quedam quantitas annui menstrui diurni seu alterius spacii. Vel tempus est mora motus rerum variabilium: cuius partes decem sit dicuntur. s. annus: mensis: septimanas: dies: quadrans: hora: punctum: momentum: uncia et athomus. ¶ Annus continet duodecim menses: et quinquagintaduas septimanas et diem unam: et trecentos sexagintaquinque dies et sex horas. ¶ Mensis continet quatuor septimanas vel paulo plus. ¶ Septimana septem dies. ¶ Dies quatuor quadrantes. ¶ Quadrans sex horas. ¶ Hora quatuor puncta. ¶ Punctum decem momenta. ¶ Momentum duodecim uncias. ¶ Uncia quadraginta septem athomos. ¶ Athomus indivisibilis est: nam athomos grece divisio dicitur: unde athomos grece indivisio latine. Anni quoque solaris fere duodecima pars mensis est. Septimana autem fere quarta pars mensis. Dies naturalis septima pars septimane. Quadrans quarta pars diei naturalis. Hora sexta pars quadrantis. Punctum quarta pars hore. Momentum decima pars puncti. Uncia duodecima pars momenti. Athomus quadragesima septima pars uncie. ¶ Et est alia temporis divisio. s. per tempus: per etatem: per seculum: per lustrum: per olimpiadem: et per indictionem: de quibus infra dicetur. Ceterum tria sunt tempora annorum: sive triplex est annus. s. solaris: lunaris et magnus: de quibus prosequimur in hac octava parte tractare que duas principaliter habet partes: in quarum prima agitur de anno solari et de magno: in secunda vero de lunari.

¶ Prima pars de anno solari incipit. Rubrica.

In hac prima huius operis parte de anno solari tractatur que in quatuor subdividitur particulas. ¶ In quarum prima agitur quid sit annus. De inicio anni. De multiplici anno. De duodecim signis. De bisexto. De quatuor anni temporibus. De ieiuniis illorum. De solsticiis. De equinoctiis. De magno anno. De era. De olimpiade. De lustro. De etate. De seculo. De evo. ¶ In secunda parte agitur de mense. De kalendis. De nonis. De idibus. Unde et qualiter dies denominentur. De diebus egyptiacis ac canicularibus. ¶ In tertia agitur de septimana. Et que sit littera kalendarum cuiuslibet mensis. In qua die septimane quilibet mensis incipiat. Et de litteris dominicalibus. De regularibus solaribus. De concurrentibus. Et de indictione. ¶ In quarta agitur de die. De momento. Et de hora. Occasione hora annectitur de quantitate lucernarum horarum noctis.

¶ Quid sit annus solaris. Rubrica.

Annus est solis anfractus: cum peractis tricentis sexaginta quinque diebus ad eadem loca syderum redit. Dicitur quoque annus: quia mensibus in se recurrentibus volvitur: ab an quod est circum et eo is quasi circulariter rediens

ter rediēs. Vñ ꝛ annꝰ dr̄ q̄ſi annulus.i.circulus eo q̄ in ſe redit. Vñ virgilius. Atq̄ in ſe ſua ꝑ veſtigia voluit̄ annus:ꝛ ob h̄ añ inuentas l̄ras ſic apud egyptios annꝰ indicabat̄. Pingebāt eni draconē caudā ſuā mordētē:q2 in ſe recurrit:ꝛ ſic adhuc a q̄buſdā figurat̄. Alij annū ab innouatione dicūt. ſꝑ eni renouat̄. ¶ Annus ſm̄ diuerſos diuerſa h3 initia. q̄m arabes ꝛ egyptij illū inchoāt pꝰ ſolſtitiū eſtiuale. ſ. a ſeptēbri: ꝓ eo q̄ legat̄ arbores in principio mūdi fructū habuiſſe ꝛ q2 h̄ in ſeptēbri ꝯtingit putāt tūc mūdū factū fuiſſe: ıōq̄ ibi icipiunt annū. Numa ꝟo pōpilius ꝛ romani annū a ianuario iceperūt: ꝓ eo q̄ tūc vl̄ paulo añ ſol nob̄ icipit appropinq̄re. Iudei a martio iceperūt q2 in eo cōditus eſt mūdus: ꝛ iō dr̄ q̄.18. dies eius eſt ꝑmus dies ſcl̄i: q̄s oēs quo ad aliq̄ cōputiſte imitant̄: ipſi nāq̄ a ſeptēbri icipiūt regulares lunares ꝛ embolismos ꝛ epactas ꝛ oēs ānos lunares. A ianuario ꝟo incipiunt aureū numerū ꝛ q̄ſdā l̄ras dn̄icales. a martio regulares ſolares ꝯcurrētes ꝛ q̄ſdā l̄ras dn̄icales: put in ſcd̄a ꝑte apparebit. ¶ Sane q̄dā moderni ob reuerētiā ſaluatoris computāt ānos a natiuitate eius alij vero ab eius incarnatione id eſt a conceptione beate marie: quādo illa dixit. Ecce ancilla domini ꝛc. ſtatim enim fuit chriſtus homo ꝛ plenꝰ ſpiritu ſancto. ¶ Annoꝝ alius eſt naturalis: alius vſualis: aliꝰ legitimꝰ: aliꝰ emergēs: alius ſolaris: aliꝰ magnꝰ: alius olimpias: alius luſtralis: aliꝰ inditionalis: aliꝰ iubileꝰ: aliꝰ benignitatis: aliꝰ eternitatis ꝛ ſic. ¶ Annꝰ nālis ē cū luna ſoli opponit̄. vñ ſol eclipſim patit̄. Vſualis ſiue tꝑalis ē q̄ h3 vſuz hoīuz ſumit initiū vz a ianuario vſq̄ ad ſequētē ianuariū. Legitimꝰ ſiue cerimonialis eſt q cōputat̄ ſm̄ lunatōes ab aprili vſq̄ i aprilē: aprilis eni ē ꝑmus mēſis apud hebreos. Emergēs eſt in quo aliqd̄ magnū iudeis vel aliis ꝯtingit: a q̄ factoꝛ illiꝰ memoriā annū icipiunt cōputare. ſ. a quouis die. Annꝰ ſolaris ē ſpaciū i quo circuit ſol.12. ſigna zodiaci. quē circulū facit: vt ꝑmiſſaz ē in trecentis.65. diebꝰ ꝛ fere ſex horis. fere dixi ꝓꝑ q̄dā momēta q̄ adijciant̄ ſic infra dicet̄: he aūt ſex hore d̄ q̄rto in q̄rtū annū faciūt vnū diē nālem biſextilē: ꝛ ānus iſte cōis eſt oībus gētibꝰ ꝛ icipit q̄libet die ꝛ q̄libet die finit̄ trāſactis ꝓdictis diebꝰ ꝛ iſte pōt ēt dici nālis. Signa ꝟo ꝓdcā ſūt iſta. Aries thaurus: gemini: cancer: leo: virgo: libra: ſcorpio: ſagittariꝰ capricornus: aquariꝰ: ꝛ piſces. vñ ꝟſus. Hec ſūt ſigna poli q̄ſꝑ ſūt via ſoli. Eſt aries thaurus: gemini: cācer. leo: virgo. Libraq̄ ſcoꝛ. chiron capricornus vrnula piſces. Et nō q̄ celi habitatio ſtat circuloꝝ diſtincta zonis. zone aūt ipſe ſūt q̄nq̄ que iō zone vel circuli appellant̄ q2 in circūductōe ſpere exiſtūt. zodiacus āt circulꝰ eſt q ex lineaꝝ q̄nq̄ angulis ꝛ ex vna linea cōſtat. Rurſus zodia grece dr̄ aial ſiue ſignū latine: idē zodiacus dr̄ aial ſeu ſignifer circulꝰ ex eo q̄ in medio firmamēti ſūt.12. ſigna ꝑ trāſuerſaz poſita eq̄liter ꝑ circulū diſtincta q̄ formis ꝛ noībꝰ aialiū deſignat̄: q2 ſol intrās in illa ꝓꝑetates aialiū quodāmō ſortit̄: vel q2 ſtelle in ſignis diſpoſite ſūt aialiū figuris. Signū āt dr̄ duodecia ꝑs zodiaci. ſol q̄dē intrat in aliqd̄ de ꝓdictis ſignis q̄libet mēſe in.15. kalē. ſm̄ eccliaz. vñ in martio intrat in arietē.15. kalē. apꝛil. i aprili itrat in thauꝝ.15. kalē. maij ꝛ ſic ꝑ ordinē mēſiū ꝛ ſignoꝝ. ¶ Primū igit̄ ſignū eſt aries in q̄ ſol dr̄ eē factꝰ: in quo ſigno eſt ſol circa ꝑncipia veris ſic dictū: q2 ſic aries ē aial retro debile hn̄s aliqd ante roboris: ſic poſtreme ſolis illo tꝑe debilia ſūt frigore eius fortitudinē minuēte. anteriora ꝟo q̄ eſt oꝛiē reſpiciūt aliqd fortitudinis. i. caloris hn̄t vel ſicut aries in hyeme cubat in latere ſiniſtro: in vere aūt incipit cubare in dextro: ſic ſol añ illud tꝑs morat̄ in ſiniſtro latere firmamēti. ſ. i meridie: tūc ꝟo intrat latus dextrū. ſ. ꝟſus aq̄lonē. Antiq̄ hoc ſignū ꝓꝑ amonē iouē vocauerūt in cuiꝰ capite q ſimulachra faciūt arietis cornua fingunt. ¶ Scd̄m ſignū eſt thaurus: ſic dictū: q2 ſicut thaurus fortior ē ariete: ſic fortioris eſt efficacie ſol in illo tꝑe quo ad nos q̄ in ꝓcedēti. verū tñ añ eſt efficacior q̄ poſt: ſicut thaurus añ fortior ē q̄ retro. Antiq̄ iō thauꝝ inter ſydera in honorē iouis collocauerūt: q2 ille fabuloſe fingit̄ in bouē ꝯuerſus q̄n europā trāſuexit. ¶ Tertiū gemini ſic dictū q2 illo tꝑe vis ſolis geminat̄ incipit eni eē calidus ꝛ ſiccus effectiue vl̄ q2 tūc ꝓcipue res geminant̄. i. multiplicant̄: oues eni ꝛ aialia fetus ꝓducūt: vel ꝓꝑ geminos ſiue duos gradus q̄bꝰ ſub illo ſigno magis q̄ ſub alio ſol eleuat̄ a terra. Antiq̄ aūt hoc ſignū gemini vocauerūt ꝓꝑ caſtorē ꝛ pollucē quos poſt mortē inter notiſſima ſydera ꝯſtituerūt. ¶ Quartū cancer ſic dictū q2 cancer ē aial retrogradū: ꝛ ſol tūc retrogradit̄ diſcedēs a nob̄ cū ꝑus appropinquerit nobis. ¶ Quintū leo ſic dictū q2 leo ē aial crudele ꝛ ſꝑ febricitās ſic ꝛ tꝑs illud crudele ꝛ generās febres. Rurſus q2 hercules leonē fortiſſimū in grecia occidit: iō ꝓꝑ ſuā ꝟtutē hūc inter.12. ſigna ſtatuerūt. ¶ Sextū ꝟgo q2 ſicut ꝟgo nil generat ſic tꝑs illud ſterile nil noui generat: generata tñ matureſcere facit: ē eni tꝑs canicularium dieꝝ. ¶ Septimū libra ſic dcm̄ ab eq̄litate mēſis ipſiꝰ: q2 ſol e ibi exiſtēte dies ꝛ nox eq̄pōderata ē: q̄m tūc ē eq̄noctiū autūnale. ¶ Octauū ē ſcorpiꝰ: ſicut eni ſcorpiꝰ venenoſus eſt ꝛ pūgit: ſic ꝛ tꝑs illd̄ morboſuz ē ꝓꝑ ineq̄litatē aeris: ē eni mane frigꝰ pungēs ꝛ i meridie: calor vrens. ¶ Nonū ſagittarius ſic dictuz q2 venatio q̄ ꝑ ſagittarios fit plerūq̄ tūc exercet̄: vel ꝓꝑ fulgura q̄ tūc ſepe cadūt que itali ſagittas vocāt. ¶ Decimū capricornus: ſicut eni capricornꝰ in abruptis montibꝰ ſiue in excelſis ꝓcipicijs paſcit̄: ſic ſol tūc eſt in altiſſimo gradu ꝟſus meridiē: vel ſicut capricornus mōtes ſolet aſcēdere ſic ſol tūc ad nos aſcēdē icipit. Rurſus antiq̄ capricorni figurā inter ſydera ſinxerūt ꝓꝑ capraz iouis nutricē cuiꝰ poſteriorē ꝑtē corꝑis in piſcis effigiē formauerūt vt pluuias deſignarēt quas plerūq̄ idē menſis in extremis ſolet hr̄e. ¶ Undecimū eſt aquariꝰ ſic dictuz q2 tꝑs illud aq̄s ꝛ vētis abūdat. ¶ Duodecimū ē piſces q2 ſicut piſcis eſt aial aquaticū ſic ꝛ tꝑs illud ꝓꝑ multas pluuias aquaticū eſt: vel q2 tūc aq̄s reſolutis ē tꝑs piſcationis. Verū l3 ſic p3 ex ꝑmiſſis ſigna eq̄lia ſint ſm̄ aſtronomicos eccleſia tñ illa nō ponit eq̄lia: nā q̄nq̄ plures dies ſunt in vno ſigno q̄ in alio cū vnꝰ menſis plures dies habeat q̄ aliꝰ. vñ plꝛes erūt gradus vniꝰ q̄ alterius ſigni gradus aūt dr̄ ſpaciū q̄ ſol mora ſuo trāſitu in zodaico die nāli. Ex iā dictis facile ſciri pōt i q̄rto gradu alicuiꝰ ſigni ſit ſol q̄cunq̄ die. ¶ Porro dies biſextilis de q̄ dcm̄ eſt dr̄ biſextilis ſm̄ phos q̄ſi ex biſſe momētoꝝ collecta qd̄ ſic poterit ꝯp̄hēdi. Sol. n. in quolibet ſigno morat̄.30. diebus: ꝛ.30. trientibꝰ horaꝝ. ꝛ.30. biſſe momētoꝝ: ꝛ triens eſt tertia ꝑs alicuiꝰ rei ꝯſtātis ex tribꝰ ꝑtibꝰ: biſſe ꝟo ſunt due ꝑtes: ſed multiplicatis duodecies triginta diebꝰ habemꝰ 360. dies. 30. triētes horaꝝ ꝯſtituūt.10. horas q̄ multiplicatis duodecies faciūt.5. dies.30. biſſe momentoꝝ ꝯtinēt viginti momēta ꝛ ita duo pūcta: ſed multiplicatis duodecies duobꝰ pūctis habemꝰ ſex horas ex biſſe momentoꝝ collectas q̄ de q̄rto i q̄rtū ānū ꝯſtituūt vnū diē q̄ dr̄ biſextilis. ¶ Rurſus ſm̄ iſidoꝝ ꝑ ſingulos ānos creſcit ꝑs quarta aſſis: ac vbi q̄rto āno aſſis ꝯpleta fuerit biſextū vnū facit ꝛ iō ꝑ q̄tuor ānos vnꝰ biſextilis adiectꝰ eſt. dictꝰ āt ē ſ3 eū biſextus: q2 bis ſexies ductꝰ aſſez fac qd̄ ē vnꝰ dies. In quo loco kalēdarij poni debeat illa dies his ꝟſibꝰ ꝯtinetur. Biſextū ſexte martis tenuere kalēde. Poſteriori die celebrant̄ feſta Matthie. h̄ eſt dicē q̄ in illa l̄ra vbi dr̄ in kalēdario.6. kal. martij d3 poni dies biſextilis: ꝛ tūc ſtamus ſiue ſedemꝰ duobꝰ diebꝰ ſuꝑ illa l̄ra: ꝛ feſtū ſci matthie qd̄ deberet illo die celebrari celebrat̄ tñ in ſequētis ita tñ q̄ inter ipm̄ feſtū ꝛ vigiliā nullū ſit mediū: extra de ꝟb. ſig. ꝯſtuit. nō icterē tñ verū ipm̄ feſtū i ꝑma vel in ſcd̄a

die pdicta2 duo2 celebraf: sed regionis in hoc ɔsuetudo seruef. Isidorus dicit q a sexto non. martij vsqz in diez kal. ianuarij. lune cursu bisextus apponif: atqz inde detra bif. Si aūt volum⁹ scire qñ sit ann⁹ bisextilis: debem⁹ di uidere annos dñi p q̃tuor quociēs possum⁹: ⁊ si nullus se parauerit tūc erimus in anno bisextili: si aūt aliqs remā serit tūc nō erit bisextus. Vñ ꝟsus. Anni diuisi dñi per q̃tuor cū. Mōstrant bisextū q̃ rōne scias. Hoc aūt veruz est ſm illos q diuidūt annos dñi incipiēdo a natiuitate: vel a ianuario: nō ſm illos q icipiūt ab icarnatiōe. Alia etiā doctrina ad inueniēdū bisextū ponef infra vbi de cō currentib⁹ agef. ¶ Tēpora siue ptes anni solaris sunt q̃t tuor. s. ver: estas: autūnus: hyems: vt dictū est i. 6. pte sub quarta feria tertie hebdomade aduētus. Dicta aūt sūt tē pora a cōionis tēpamēto eo q inuicez seu hūore: siccitate: calore ⁊ frigore cōtēperēt. hec ⁊ curricula dñr qz nō stant sed currūt. Ver dictū est: qz viret. Estas dr ab estu. i. calo. re: inde estas q̃si vsta ⁊ arida. Autūnus a tēpestate vocaf qñ ⁊ folia cadūt ⁊ oīa maturescūt. Hyems dr tōne hemi spera: qz tūc sol circulū voluif breuiori. vñ ⁊ h tpe bruma dr q̃si brachim. i. breuis: vel a cibo: qz tūc maior est vesce di appetitus: edacitas. n. grece bruma appellaf. Princi pia aūt partiū anni ſm ecclīaz his ꝟsib⁹ ɔtinenf. Festū clemētis hyems caput ē oriētis. Cedit hyems retro cathe drato simone petro. Ver fugat vrbanus. estatez simpho rianus. Id tibi qd restat autūni tpa p̄stat. Hoc est dicere festū clemētis qd est. 8. kalen. decēbris ē pncipiū hyemis ⁊ durat vsqz ad festū cathedre sci petri: tūc incipit ver: ⁊ istud festū ē. 8. kal. martij. ⁊ ver durat vsqz ad festū sci vr bani: qd est. 8. kal. iunij. tūc icipit estas: ⁊ durat vsqz ad festū simphoriāi qd ē. 8. kalē. septēbris: tūc icipit autum nus ⁊ durat vsqz ad festū clementis in quo icipit hyems In his q̃tuor ptib⁹ anni triduana ieiunia celebram⁹: ⁊ ī dō ieiunia q̃tuor tēporū appellanf. Ieiuniū veris est in pma septimana q̃dragesime. s. in q̃rta feria post cineres. Ieiuniū estatis est in pma die mercurij post pentē. Ieiu niū autūni est in tertia die mercurij septēbris. s. in q̃rta feria post festū scē crucis. Ieiuniū hyemis est i q̃rta feria post festū btē lucie pout ibi dcm ē. vñ ꝟsus. Vult crux lu cia cineres carismata dia. Ut det vota pia q̃rta sequens feria. ¶ Fiūt at h ieiunia i 4ᵃ feria. qz i 4ᵃ feria xp̄s a iu da traditus est. ⁊ in sexta feria qz in ea crucifixus est: ⁊ in sabbato qz tūc aploꝝ tristitiā de nece saluatoris repñta mus. nā si cōpatimur ⁊ ɔregnabim⁹ de hoc. di. 3. ieiunia. ⁊. c. sabbato. ¶ Aduēt⁹ āt dñi qñ celebraf: dcm est i sexta p te sub ti. de aduētu. Adhuc in āno solari cōtigūt duo sol stitia ⁊ duo eqnoctia. Solstitia i estate ⁊ i hyeme. Eqno ctia i ve ⁊ i autūno. Est āt solstitiū maxia inequalitas diei ⁊ noctis. siue ingressus solis in capcornū vel cācrū: ⁊ dr solstitiū q̃si solis statio: eo q tūc sole stāte crescūt dies vel noctes. Eqnoctiū est maxia diei ⁊ noctis eq̃litas: qz tunc eq̃li spatio horaꝝ ɔsistūt: siue igressus solis in arietē vel librā. Ubi āt sit locus solstitiorū eqnoctioꝝ his ꝟsib⁹ ɔti nef. Solstitiū decimo xp̄z pcit atqz ioānez. Equa crucis festū dat tpa martis ⁊ idus. Hoc est dicē q solstitiū hye male est añ natiuitatē xp̄i. 10. dieb⁹. vz. 18. kal. ianuarij. quo tpe sol icipit altiores circulos petere. ⁊ solstitiuz esti uale ē añ natiuitatē Io. bap. totidē dieb⁹. vz. 18. kal. iulij. quo tpe icipit sol ad iferiores circulos remeare. Vñ estiua lis solstitij dies maxim⁹: sic ⁊ hyemalis dies minim⁹ in uenif. Sz ſm egyptios hyemale est. 12. kal. ianuarij. ſm grecos. 9. kal. Estiuale ꝟo ſm egyptios. 12. kal. iulij. ſm grecos. 9. kal. Itē in festo crucis vel sz alios. 12. kalen. octobris est eqnoctiū autūnale: ⁊ vbi dr i kal. id⁹ martij vl sz alios. 12. kal aplis ē eqnoctiū ꝟnale. Oliz. n. anu⁹ i duas ptes tm̄ diuidebaf. s. estiuale ⁊ hyemale solstitiuz ⁊ i duo hemispia. Magn⁹ āt ān⁹ cōplef reuersis planet oīb⁹ ad loca sue creatōis qd fit annis nō paucioib⁹. 530. Mundan⁹ ꝟo ann⁹ erit oīb⁹ stellis ad pma loca reuersis qd fit demū post. 15. milia annoꝝ. Magister dicit i histo ria gesti. vbi agit de celebritate noe: q magnus ann⁹ implef per circula sexcentoꝝ annoꝝ. Era quarūdā hispanie sin guloꝝ annoꝝ est cōstituta a cesare augusto qñ ad primū censuz orbē descripsit. dicta est autem era ab ere ex eo q omnis orbis es reddere professus est reipublice romano ruz. Prius autē fuerunt indictiones postea ere. ¶ Olim pias constituta est apud grecos in Elide ciuitate: eius a gentibus agonem ⁊ quinquennale certamen: quattuor medijs annis vacantib⁹: ⁊ ob hoc tēpus eludij certaminis olipiadē vocauerūt: q̃driēnio in vna olimpiade supputa to. ¶ Lustrū ē pētesim. i. qnquēniū: qd quito anno dr ɔdi pp olipiades a romanis: nōdū. n. erāt ɔsules neqz ere. qn quēnale qdē tēpus ideo sic vocatū est: qz cēsu per qnquēni um in republica peracto vrbs romana lustrabaf. ¶ Apd romanos est annus idictionalis qui ter qnos ɔtinet ānos vt infra dicef ⁊ pmissum est. Apud hebreos est annus iu bile⁹. i. remissiōis q septenis cōpletis ānoꝝ hebdomadi b⁹ celebraf: de quo dictū est in sexta pte sub ti. qnquagesi me. Apud xp̄ianos est ann⁹ benignitatis ⁊ gratie in quo xp̄s venit ⁊ nos sola benignitate redemit. Apud sanctos. cōprehēsores est annus eternitatis ⁊ glīe i quo exultabūt sancti in glīa sine fine. Rursus secula generationib⁹ con stāt: sic dicta: qz sequuntur: abeūtib⁹ enim alijs alij succe dūt. Hoc tēpus qdā qnquagesimū annū dicūt quē hebrei iubileū vocāt: vt iā dictū est. Et ob hāc cām hebre⁹ ppter vxorē ⁊ liberos amās dñm suū: aure pertusa seruitio sub iugat⁹ seruire iubef in seculū: idest vsqz ad annū qnqua gesimū. Etas aūt plerūqz dr pro vno anno ⁊ pro septez ⁊ pro cētū ⁊ pro quouis tēpore. Unde ⁊ etas est qd de mul tis seculis istruif: ⁊ idō dicta est etas quasi cuiras: qz silitu do eui. Nā euū ē etas ppetua: cui⁹ neqz initiū neqz finis noscif. Deriuatū āt est euū ab eoνας qd apud grecos ali quādo pro seculo: ⁊ aliquando ponif pro eterno. Proprie vero etas duob⁹ modis dicif videlicet hois sicut ifantia iuuent⁹ senect⁹: aut mūdi: cui⁹ prima etas est ab adaz vs qz ad noe: scda a noe vsqz ad abrahā: tertia ab abraham vsqz ad dauid: ⁊ q̃rta a dauid vsqz ad trāsmigrationem iude in babyloniā: qnta de iuda vsqz ad aduētum saluato ris in carne: sexta que nūc agif vsqz quo mūdus iste fina tur. Quod aūt sunt anni ab origine mūdi: dictū est in sex ta parte sub ti. de septuagesima.

¶ Incipit secūda pars: ⁊ pmo de mense. Rubrica.

DIcto de anno seqtur videre de mēse. Est aūt mensis spaciū tēporis: quo a phebo phebe re cedēs eidē cōpleto suo circulo sociaf. Et dici tur mēsis a mēsurādo: eo q ann⁹ per mēses mēsuraf: vel a mene qd est defect⁹ eo q luna singulis mēsib⁹ visu deficit ab hūano. Vel scdm Isidoꝝ a mane grece qd est luna latine. Apud grecos. n. mēses le gitimi nō ex solis circulo, sed ex lune cursu connumeranf. qd est de noua ad nouā. Diuidif aūt annus per. 12. mēses qz sol pagrando zodiacū duodeciz circuit regiones signo rū. Et ibi his duodecim mēsib⁹ cōmoraf. Romulus tñ vo luit tm̄ decē eē mēses in anno: incipiēs a martio quē mar ti deo belli quē patrē suū eē putabat dedicauit. Vñ Ouī di⁹ in primo fastoꝝ. Tēpora digereret cū cōditor vrbis in annū: Instituit mēses qnqz bis eē suos. Sed nūma pom pili⁹ vidēs q ann⁹ nō hñ. 10. mēsib⁹ cōplebaf: superaddi dit duos principio. s. ianuariū ⁊ februariū. ¶ Ianuari⁹ dr a ianua. 86. di. icianiūqz sicut per ianuā intram⁹ do mū: ita per ianuariū intram⁹ annū: est. n. limes anni: vel dr a iano deo q ab antiqs dicebaf principiū ⁊ finis oium rez. Ei. n. fuit a gentilib⁹ mēsis iste cōsecrat⁹: vnde ⁊ idē ianus bifrons pingif vt anni introit⁹ ⁊ exit⁹ demōstref de quo

de quo dictū est in .6. parte sub titu. de circūcisione. ¶ Fe
bruarius dr̄ a febribus que tūc de facili contingūt: vel a
febrius .i. purgationib⁹. Sūt aūt februe oblationes facte
pro mortuis. Romani aūt illo mense memoriam aiarū ha
bebāt ⁊ eas purgabant celebrādo exequias mortuorū: vnde
fm̄ Isidorū dr̄ a febru .i. plutone cui eo mēse sacrificaba
tur. ¶ Martius dr̄ a marte pr̄e romuli: vel q2 eo tpe cūcta
animātia agūtur ad marē ⁊ ad ꝯcubēdi volūtatē. Appel
lat̄ etiā q̄nq̄ mēsis nouorū: q2 est anni initiū ⁊ q̄nq̄ nouum
ver: q2 in eo viriditatib⁹ fructib⁹ nobis transactorū ꝓbat̄
occasus. ¶ Aprilis dr̄ q̄si aperilis: q2 tūc terra aperit̄ ad
germinādū: et flores aperiūtur ⁊ arbores icipiūt pullula
re: vel aprilis pro venere dr̄ q̄si afrodis: afrodis grece dici
tur latine venus. Maius a maiorib⁹ natu dr̄ q erāt ꝑnci
pes reipublice: vel a maia matre mercurij. ¶ Junius a
iunioribus dr̄: erāt .n. olim maiores .s. seniores qui appella
bant̄ pr̄es: ⁊ hi in ciuitate semper remanebāt vrbis regi
mini cōsulētes: erāt ⁊ minores q ibāt ad pugnādū pro re
publica: ⁊ iō maius a maiorib⁹: iuni⁹ a iunioribus nomē
acceperūt: ⁊ in illorū honorē istituti sunt: vel dr̄ a iunone.
¶ Juli⁹ dr̄ a iulio cesare: q2 tūc nat⁹ fuit: vel q2 tūc de ho
stib⁹ triūphauit: vicit .n. cleopatrā reginā egypti cū anto
nio viro suo bello nauali. Juli⁹ tn̄ prius quītilis dicebat̄
eo q est quītus a martio: q fm̄ romulū ꝑncipiū erat anni.
¶ Augustus est dict⁹ ab octauiano augusto q tūc natus
fuit: vel q2 tūc hostes supauit: prius tn̄ dicebat̄ sextilis eo
q sext⁹ est a martio. Septēber nomē hz a numero ⁊ imbre
q2 septim⁹ est a martio ⁊ imbres hz: sic ⁊ october: nouem
ber atq3 decēber ex numero ⁊ imbribus vocabula accepe
rūt: quē numerū decurrētē decēber finit: pro eo q denari⁹
numerus precedentes numeros clausit. ¶ Quot aūt dies
qlibet mēsis habeat his versib⁹ ꝯtinet̄. Juni⁹ aprilis se
ptēber nouēq3 tricenos. Plus vnum reliqui: sed hz februs
octo vicenos. Cui si bisextus fuerit supaddit̄ vnus. Hoc
est dicere q iuni⁹ aprilis septēber ⁊ nouēber habēt .30. di
es: reliq aūt mēses habēt .31. sed februari⁹ tn̄ hz .28. ⁊ q̄n
bisext⁹ .29. Sciēdū aūt est q cuilibet mēsi primo dati fue
rūt .30. dies qui multiplicati duodecies ꝯstituūt trecenos
sexaginta dies. De quinq3 vero residuis datus est vnus ia
nuario eo q est principiū anni ⁊ ēt rōne ipsi⁹ numeri: q2
impar numerus mūdus est: ⁊ numero deus impare gau
det .32. q. i. nuptie. scd̄s datus est martio ꝓp eādē impari
tatē: terti⁹ maio: q̄rt⁹ iulio: quīt⁹ octobri. Cesar āt augu
stus volēs suū mēsem eē eq̄lem mēsi iulij abstulit februario
vnū diē: q2 erat mēsis tristitie atq3 luctus: ⁊ attribuit eam
augusto: ⁊ ita remanserūt februario tn̄ .29. ⁊ augusto .31.
Demū astrologi romani abstulerūt aliam diem februario
⁊ addiderunt decembri: ad hoc vt finis ꝑn. responderet:
⁊ sic februario remāserūt tn̄ .28. ⁊ decēbri .31. Verūtamē
ad quādā cōpensationem vna dies. s3. bisextilis est de q̄r
to in q̄rtū annū februario restituta. Qua vero die vel qua
feria qlibet mēsis intrat: dicetur sub tit. de septimana dicetur.
¶ Sane in quolibet mēse sunt tres dies celebres qui soli
ꝓpriis noīb⁹ noīant̄: ⁊ ab eis ceteri denominant̄ .s. kalē.
none idus quos romāi ꝓp dies festos vel ꝓp officia magi
stratuum instituerunt. His enim diebus in vrbib⁹ conue
niebant: de cōse. di. i. si quis: kalende sunt primi dies mē
sis. ⁊ dicūtur quasi colende: q2 tūc semꝑ erat festū iunonis
Vn̄ ouidius. Vendicat ausonias saturnia iuno kalēdas
Vel q2 tūc a romano pp̄lo principia mēsiū celebrabātur:
sicut fit ab hebreis .26. q. vii. nō li3. ⁊ c. se. Vn̄ Ouidius
Salue festa dies: meliorq3 reuertere semꝑ. A pp̄lo rerū di
gna potente coli. Vel dr̄ a kalo qd̄ est voco: primo nāq3
die mēsis: ꝑco de more pp̄l3 ad nūdinas vocabat: clamās
totiēs kalo quot dies erant vsq3 ad nonas: ⁊ ideo plurali
ter kalende a plurib⁹ vocationib⁹ vocabantur: vel a kalo
qd̄ est bonū omen per totū mēsem habendum .26. q. vii.

non obseruetis: tūc eni sibi mutuo encenia trāsmittebāt.
¶ None vero sunt q̄ttuor vel sex dies in quolibet mense q se
quuntur post kalendas: ⁊ dr̄ a nundinis quasi nūdine
q2 tūc romani nūdinas colebant. Ideo aūt in aliquo mē
se erāt none siue icohatio nūdinarū i die quīta: ⁊ in aliquo
in die septima: ne ꝑdones certū tp̄s ad insidiandū merca
torib⁹ haberēt. Vel dr̄ none a nonis: q2 ille dies nonus
erat an̄ idus: vel a nō q2 tūc nullū fiebat festū. Vn̄ ouidi
us. Nonarū tutela de⁹ erat. idus ꝟo sunt octo dies qui se
quunt̄ post nonas. Est aūt idus semꝑ in .13. vel .15. die fm̄
q none ꝑcedunt. Si eni mensis hz quattuor nonas idus
est in .15. die. Si aūt sex nonas idus est in .13. die. Q2 aūtē
cōciliū antiochen̄. 18. di. ꝓp. dicit q idus est in die deci
ma: hoc alia cōsideratione dicit ⁊ dr̄ idus q̄si diuisio: q2 ea
tunc fiebat diuisio nundinarū: vel q2 in idib⁹ fit diuisio
mensis. Dr̄ autē idus ab iduo as .i. separo as. vn̄ vidua
dr̄ quasi idua idest diuisa. Pleriq3 latinorū putant idus
dici ab edendo, eo q hi dies apud veteres epularū essent.
¶ Dies aūt qui sequunt̄ statim post kalen. ita denomi
nant̄. Si eni3 est mensis qui hz q̄ttuor nonas: debemus
dicere in kalendario statim post kalen. 4. nonas. in ter
tio .3. nonas. in quarto pridie nonas. in quinto vero no
nas dicimus: vt p3 in ianuario ⁊ silib⁹. Si vero est men
sis qui hz sex nonas debemus dicere stati post kalendas
sexto nonas. in tertio die quīto nonas i quarto .4. nonas
in quīto tertio nonas. in sexto pridie nonas: in septimo no
nas: vt p3 in martio ⁊ silib⁹. ¶ Dies aūt q sequunt̄ post
nonas ita denoiant̄ in quolibet mense. octauo idus. 7. idus.
6. idus. 5. idus. 4. idus. 3. idus pridie idus ⁊ idibus. sicut
hec apparēt in kalē. manifeste. ¶ Dies ꝟo q sequunt̄ p⁹
idus denoiant̄ a kalē. mēsis sequētis h̄ mō. Januarius
hz triginta vnū dies. de istis accipe vnū ꝓ kal. ⁊ 8. ꝓ idi
bus ⁊ .4. ꝓ nonis: ⁊ sic remanent tn̄ .18. adde g istis .18.
dieb⁹ kal. siue diē kalēdarū sequētis mensis ⁊ sic erūt .19.
Vn̄ in mense ianuario debemus dicē statim post idus .19.
kalen. februarij. in sequēti die .18. kal. ⁊ sic ꝑ ordinē vsq3
a finē mēsis semꝑ minuēdo. ¶ Nota tn̄ q dr̄ pridie idus
⁊ ꝑdie nonas ⁊ ꝑdie kal. ⁊ nō scd̄o: q2 scd̄s dr̄ a sequor: s3
illa dies nō sequit̄ sed precedit. Et exponit̄ hec prepositio
pre .i. ante vel prius. vn̄ pridie quasi priori die siue pre .i.
ante diē. Et cū dr̄ .4. nonas itelligit̄ quarto die ante no
nas: ⁊ sic de aliis. Quot aūt dies denoient̄ a nonis. quot
ab idibus ⁊ quot a kalendis oium mensiū his versibus
cōtinet̄. Sex nonas maius october iulius ⁊ mars. Quat
tuor at reliqui. tenet idus quilibet octo. Janus ⁊ augu
stus denas nonasq3 december. Julius october mars ma
ius septa decēq3. Juni⁹ april september ⁊ ipse nouēber Ter
senas retinēt. februsq3 bis octo kalendas: hoc est dicere q
maius october iulius ⁊ marti⁹ habēt dies sex pro nonis:
s3 reliq mēses habēt tn̄ q̄ttuor. Et quilibet mēsis hz octo di
es pro idibus. Itē q ianuarius augustus ⁊ december ha
bent .19. dies pro kalen. Julius vero martius october ⁊
maius habent .17. Junius autē aprilis september ⁊ no
uember habent .18. Februarius habet .16. ⁊ si fuerit bisex
tus supadditur ei vnus. ¶ Illud autē notādū q in quo
libet mense sunt duo dies egyptiaci .i. ab egyptiis depre
hensi. in egypto eni erant qdā astrologi quasdā constella
tiones nociuas humanis actibus in illis diebus inuene
runt: iōq3 illas notas esse hominib⁹ voluerūt: tn̄ illarum
cōstellationū pūcta scire ꝓpter errorē nr̄i cōputi nō vale
mus: vel forte inuenerunt illos dies bene constellatos: ⁊
ideo eos in kalēdario notauerūt vt in illis diebus poti⁹
q̄ in aliis actib⁹ isistat̄: quorū errorē ne ecclia seq videat̄
a talib⁹ cauet̄. Vel dr̄ egyptiaci fm̄ quosdam q2 dn̄s in
illis dieb⁹ ꝑcussit egyptios nouē plagis. Quot⁹ āt sit di
es egyptiacus a ꝑncipio vel a fine mēsis his versibus cōti
net̄. Augurior decies audito lumine clangor. Liquescit

a dies coluit colus excute gallũ. In his ꝟsib' sũt. 12. dictiones. 12. mẽsib' seruiẽtes: pma pᵒ: scda scdo: z sic p ordinẽ sũpto initio a ianuario: ita q̃ q̃ta die erit pma lr̃a pme syllabe alicui' istarũ dictionũ in alphabeto: tot' erit dies egyptiacus in illo mẽse cui seruit illa dictio cõputãdo a mẽsis pncipio ꝟsus finẽ. Itẽ q̃ta erit pma lr̃a scde syllabe in alphabeto totus erit dies egyptiacus in illo mẽse cui seruit illa dictio cõputãdo a fine versus principiuz verbi gratia. Augurior est prima dictio z seruit pmo mẽsi scz ianuario. au est pma syllaba: z a est prima littera ipsius syllabe: z est prima in alphabeto: ergo dies prima ianuarij egyptiaca. Itẽ gu est scda syllaba: z g est pma lr̃a ipsius syllabe: z g est septima in alphabeto: ergo septim' dies ianuarij numerãdo a fine versus pncipiũ est egyptiacus: z sic in alijs. hoc obseruato q̃ h in h loco p littera nõ ponat. Quilibet aũt pmissoruz dierũ pp vnicã horaz sui denoiatur egyptiacus: de hoc dcm̃ est in fine operis. De dieb' ꝟo felicib' vel infelicibus quos qdã astrologi notauerũt in pñti opusculo nõ agit q̃z eccl'ia ꝓhibet fidẽ talib' adhiberi. 26. q. vltima nõ obseruetis: z. c. qui estimaret. z. c. se. In qbusdã q̃z mẽsib' sũt qdã dies q canicularès dñr a cane vel canicula stella sita i frõte leonis z aũt genas thauri: q̃ estiuis mẽsib' est in medio centro celi: z dũ sol ad eã ascẽderit coniuncta cũ sole vel ei ꝓxima duplicant calor ipsius ex quo dissoluunt corpa z vaporantur: vñ vocat canis: q̃z corpa morbis afficit: z sũt septuaginta duo dies in qb' pp tpis crudelitatez z caloris solis ītẽperiẽ malũ est minui sanguinẽ z potionari. Añ aũt illi dies icipiãt z finiant his ꝟsib' cõtinet. Incipiunt iulij pdic idus caniculares. Et pdic nonas septẽbris fine resultant. fm aliquos vero incipiunt. 14. kalen. augusti.

¶ De septimana. Rubrica.

Equit de septimana. Nempe ꝯtinet septimana septẽ dies nãles quoꝝ repetitione z menses z anni z secula paguntur: z hec apud grecos hebdomada: sed apd̃ hebreos sabbatũ appellat: z dr̃ septimana a septẽ z mane quasi septẽ z mane: pars ꝓ toto. s. mane pro toto die. vel a septẽ z manet: q̃z manet p septẽ dies. vel dicit septimana quasi septẽ luces. nam mane lux est fm Isidoꝝ. Idez etiã spaciũ vocat hebdomada ab epta grece qd̃ est septez z deos quod est dies vel modas qd̃ est mensura: z scdm h hebdomada est cõmuni' nomen q̃ septimana. vnde daniel. Post septuagita hebdomadas zc. z sumunt ibi hebdomade annoꝝ idest septuagies septem anni. Septimane aũt nequeunt habere certa noia: q̃z neq habent certa initia. Singulis nãq annis variant ꝓpter vnũ vel propter duos dies qui qñq sunt sup integras septimanas. Oẽs autẽ dies septimanaꝝ inscribunt septẽ primis litteris alphabeti. Itẽ dies fm gentiles denoiant a planetis. Primus a sole q pnceps est oium sydeꝝ: sic z idẽ dies caput est ceteroꝝ dieꝝ. Secundus a luna que z splendore z magnitudine soli ꝓxima est z ex eo mutuat lumẽ. Tertius a stella martis que vesper vocat. Quartus a stella mercurij quã quidã candidũ circulũ dicunt. Quintus a stella iouis quã phetontem aiunt. Sextus a stella veneris quã luciferũ asserunt: q̃z inter cuncta sydera plus lucis affert. Septimus a stella saturni que sexto celo locata triginta annis fertur explere cursum suuz. de hoc dictuz est in ꝓhemio. 8. partis. ¶ Sed querit quare dies non ita ordinant in septimana sicut planete in celo: q̃m in celo ordinant fm hunc versum. Sol ve. mer. z luna saturnus. iuppiter z mars: vl sic. Saturnus ioue mars sol cũ vene. mer. luna. Solutio dicim' q̃ dies in septimana nõ ordinant fm ordinẽ planetarũ sed fm regimẽ eoꝝ in singulis diebus vnde q̃z viderũt pl'i q̃ sol regnabat prima hora diei dñice ideo illam diẽ denominauerũt a sole. Itẽ q̃z viderant q̃z luna regnabat prima hora secũde ferie: eũ diẽ illũ denoiauerũt a luna: z sic de ceteris: sicut pz ex distinctione horaꝝ diei facta inter planetas per ordinẽ successiue. Rursus a dictis planetis pl'i noia sumpserũt eo q̃ a singulis aliqd in hoie esse voluerunt vt a saturno tarditatẽ a ioue temperãtiã a marte feruorẽ a sole spũm a venere voluptatẽ a mercurio eloquentiã: a luna cor. Et quia ordo planetarũ vltra numerũ septenariũ nõ ꝓcedit sed ad primũ reuertit ideo tantũ septẽ dies in septimana sũt a sapientib' cõstituti. ¶ Nũc videndũ est qua die septimane quilz mẽsis intret: de hoc duplex rõ habet. Prima per hos ꝟsus. Alto domat dñs gratis beat equa gerẽtes Contẽnit fictos augebit dona fideli. In istis versib' sunt duodeci dictiones duodeci mẽsib' seruientes: prima primo scda scdo: z sic per ordinez sumpto initio a ianuario: ita q̃ quecũq fuerit initialis littera alicuius istaruz dictionũ: eadẽ erit lr̃a kalendarũ mensis cui seruit illa dictio verbi grã: alta est pma dictio z seruit pmo mensi. i. ianuario: z a est prima lr̃a illius dictionis alta: q̃ a est pma lr̃a ianuarij. Itẽ domat est scda dictio que seruit scdo mẽsi scz febuario: z d est pma lr̃a istius dictiõis: ergo d est pma lr̃a februarij: z sic de alijs. Itẽ dicit sequens versus per syllabas: qd̃ pcedentes p dictiones. Adã degebat ergo cifos adriscex. Habita aũt lr̃a kalendarũ facile possumus scire qua feria quilz mensis intret. Per lr̃am enim dñicalem illius anni procede computando dies per lr̃as subsequentes vsq ad lr̃am que est in kalen. mensis cuius diei introitũ scire optas: z in qua feria occurret in tali feria intrabit ille mensis. Scda rõ per quã scire potes qua feria quilibet mensis intret est per regulares z concurrentes. Nota ergo q̃ in anno solari sunt quinquaginta due septimane z vn' dies vel duo si sit bisextilis: pp quã diẽ variant singulis annis pncipia mensiũ. Si eni hoc anno icipiat ianuarius a die dñico: toto illo anno a: que est pria lr̃a ianuarij erit dñicalis. Cũ ergo vẽtũ fuerit ad finẽ anni: illud a finale kalẽdarij: qd̃ inscribit illi diei q̃ est vltra integras septimanas: repñtabit diẽ dñicã: ergo sequens a qd̃ iterũ est initiale ianuarij repñtabit scdam feriã: z sic toto illo ãno erit illa variatio. eodẽ mõ singulis annis variant initia mensiũ per diuersas ferias. Et si sit bisextus duplex erit variatio. prima in kalen. ianuarij: scda in festo sci mathie. Ut ergo cõputiste scire possent quã feria quolz anno quilz mẽsis iciperet inuenerũt duos nũeros. vnũ inuariabilẽ q vocat regularis. solaris. ferialis. aliũ variabilẽ q vocat ꝯcurrens de qbus breuiter est dicẽdũ. ¶ Uidẽdũ est aũt pmo qd sit regularis solaris: vñ dicat: z vñ hẽat ortũ z quot regulares qsq mensis hẽat. Regularis solus est nũerus inuariabilis dat' mensi: q adiunctus ꝯcurrenti declarat q̃ feria septimane quilz mensis intret cui' fuerit regularis. Dr̃ ãt regularis a regula: q̃z inuariabilis est sic regula. 3. di. canõ. Solaris dr̃ ad drñiaz lunaris: de quo ifra dicet. Habẽt ortũ regulares a martio: q̃ i mẽse martij sũt. 5. regłares seu. 5. ꝓ regłari. marti'. n. hõ hũit initiũ in p ãno mũdi seu secutiuimo dr̃ mũdus fact' fuisse in illo mense i die q̃ dr̃. 15. kal. aplis: vt alij dicũt. 8. kal. Si. n. ꝯputes ordine retrogrado dies pitmane vsq ad kal martij: inuenies q̃ qrta feria mundus icepit: si cũ añ martiuz fuit. z hec est cã q̃re martius q̃nariũ numeꝝ habuit pro regulari. Regulares ꝟo aliorũ mẽsiũ sic formant. Iungas regulares menses cũ diebus eiusdẽ: z ab illa sũma subtrahe. 7. quotiens poteris z regularẽ sequẽtis mensis qd̃ remansit indicabit. verbi grã. Martius hz qnq regulares z dies ei' sunt. 31. redige in summã z sunt. 36. subtrahe. 7. quotiẽs poteris z remanet vna dies que dat mensi sequẽti pro regulari. Itẽ aprilis hz. 30. dies z vnũ regularẽ qui cõstituunt. 31. subtrahe. 7. quotiens poteris: z remanebunt tres: que dant maio pro

maio pro regularibus: ꝛ ita de alijs vsqꝫ ad martiū. Pos
sum⁹ etiā scire mēsiū regulares per hos versus. Est astris
clara fulgentib⁹ ara deoꝝ. Grata bonis extat gratissima
cuiqꝫ fideli. In istis versib⁹ sunt. 12. dictiones. 12. mensi
b⁹ seruiētes: prima primo: secūda secūdo: ꝛ sic per ordinē sum
pto initio a martio: ita ꝙ quota fuerit littera prima alicu
ius istaꝝ dictionū in alphabeto tot regulares hꝫ ille men
sis cui seruit illa dictio: verbi gratia. Est est prima dictio ꝛ
seruit primo mēsi. s. martio: ꝛ e est prima littera istius di
ctionis est: ꝛ est quinta in alphabeto: ergo marti⁹ hꝫ. 5. re
gulares. Item astris est secūda dictio: ꝛ seruit secūdo mensi
scꝫ aprili: ꝛ a est prima littera istius dictionis que est eti
am prima in alphabeto: ergo aprilis habet vnū regularē
ꝛ sic de alijs. ¶ Nūc dicam⁹ de concurrentib⁹. Dicūtur
aūt concurrentes: qꝛ sibi inuicem concurrūt sicut videbit
in formatione: vel ideo qꝛ concurrūt cū regularib⁹ ad de
monstrandū initialem feriaꝫ mensiū singulis annis. Est
aūt concurrens: superexcrescentia vni⁹ diei vel pluriū su
per quinquagintaduas septimanas anni solaris: ideo dixi
vel pluriū: qꝛ in anno bisextili superexcrescunt duo dies:
in alijs vero vn⁹ tantū: ꝛ ab illa superexcrescentia habēt
originem cōcurrentes. Alij vero ꝯcurrētes q sequūtur post
primū formant vno addito singulis terminis siue annis: sic
tū ꝙ septenariū numeꝝ nō excedūt: qꝛ nō sūt nisi septē fe
rie: ꝛ quādocūqꝫ est septim⁹ cōcurrens: illo anno menses
habēt eadē principia q in primo āno mūdi seu seculi habue
rūt: quelibet. n. feria distat per septenarium a semetipsa.
Concurrentes etiam in hac linea demonstrantur. 1. 2. 3.
4. 6. 7. 1. 2. 4. 5. 6. 7 2. 3. 4. 5. 7. 1. 2. 3. 5. 6. 7. 2. 3. 4. 5. 6.
Nā prim⁹ annus cicli solaris habet vnū concurrentem:
secūdus duos: terti⁹ tres: quart⁹ quatuor: quint⁹ sex ꝓpter
bisextū: sext⁹ septē: septim⁹ vnū: qꝛ vltra septenariū non
procedit: sed reuertit ad vnū: ꝛ ita debem⁹ procedere vsqꝫ
ad. 28. annos: tūc reuertimur ad primū annū cicli ꝛ proce
dim⁹ sicut pri⁹. Unde trāscursus. 28. annoꝝ vocat ciclus
solaris vel ꝯcurrētiū: ꝛ dr̄ ciclus q̄si circulus per similitu
dinē. Si aūt volum⁹ scire quot⁹ sit annus cicli solaris de
bem⁹ diuidere annos dñi per. 28. quotiēs possum⁹: ꝛ ad
dere illis. 9. anteq̄ꝫ diuidamus: qꝛ qñ christus natus fuit
tantū iaꝫ processerat ille ciclus: ꝛ quot⁹ annus remāserit
supra diuisionē annoꝝ tot⁹ erit ciclus: ꝛ si nullus remāse
rit: tūc sum⁹ in vltimo āno cicli solaris: vnde versus. An
nis adde nouē dñi partire per octo. Uiginti. ciclus sic tibi
notus erit. Possum⁹ ēt scire ꝯcurrētes cuiuslibet anni ꝑ
litterā dñicalē illi⁹ anni sicut declarāt versiculi subseque
tes. A sex. b. quinqꝫ. c. q̄tuor. e. duo. tres. d. Prim⁹ concur
rēs. f. littera septim⁹ est. g. ꝛ sic de similib⁹. Nocesse dicere
ꝙ qñ a est littera dñicalis in illo anno sunt sex pro cōcur
rente: qñ. b. quinqꝫ: qñ. c. q̄tuor: qñ. e. duo: qñ. d. tres: qñ. f.
vn⁹: qñ. g. septē. Inuēto aūt cōcurrente debem⁹ iungere
cū regularib⁹ mensis cui⁹ feriaꝫ kalendaꝝ. i. introitū sci
re volum⁹: ꝛ quota fuerit illa summa si nō transcendat se
ptē: tota fuerit tali feria septimane ille mensis intrabit. Si
vero transcēdat septē quotū fuerit residuū tota feria septi
mane ille mensis intrabit. Sicut aūt cōcurrētes: ita ꝛ dñi
cales lr̄e variātur. Nā in primo anno cicli solaris est. f. lit
tera dñicalis: in secūdo. e. in tertio. d. in q̄rto. c. in quinto. a.
tūc. n. ꝓpter bisextū pertransit. b. qd̄ in his versib⁹ decla
ratur. Fert ea dux cor amet gens fautor eū coluit bis. Ars
genus est de corde bono gignit ferus ensis. Dicta beāt aq̄
ges frōs dat cūctis bon⁹ auctor. In his versib⁹ sunt vi
gintiocto dictiones vigintiocto annis cicli solaris seruiē
tes. prima primo: secūda secundo: ꝛ sic per ordinē sumpto
initio a primo anno cicli ita ꝙ quecūqꝫ fuerit initialis lit
tera alicui istaꝝ dictionū eadē erit littera dñicalis in illo
anno cui seruit illa dictio. Uerbi gratia. Fert est prima di
ctio ꝛ seruit primo anno cicli solaris: ꝛ. f. est prima littera
ergo. f. est littera dñicalis in primo anno cicli solaris: ꝛ sic
de alijs. Et nota ꝙ ille annus est bisextilis cui deseruit ali
qua dictio desinēs in. t. ꝛ ita prim⁹ annus cicli semper est
bisextilis: cū ei deseruiat dictio desinēs in. t. s. fert. ꝛ ꝑ hoc
prima lr̄a dictionis desinens in t nō erit lr̄a dñicalis in il
lo anno cui seruit illa dictio nisi a loco bisexti vltra: qꝛ lit
tera dñicalis cū bisexto simul mutat. A kalendis vero ia
nuarij p̄cedētis ipsum bisextū vsqꝫ ad locū bisexti erit lit
tera dñicalis illa que immediate seqtur in kalēdario post il
lā que deberet esse littera dñicalis: vnde in primo anno ci
cli. f. est littera dñicalis a loco bisexti vsqꝫ ad kalendas ia
nuarij sequētis. A kalēdis vero ianuarij p̄cedētis vsqꝫ ad
locū bisexti. g. est lr̄a dñicalis: ꝛ ita in alijs. Annus autēꝫ
cui seruit illa dictio sen̄ i p̄ōt per rōnē superi⁹ dictaꝫ de ci
clo solari: nā rō lr̄e dñicalis tūc currentis rōne simul inci
pit ꝛ finit. ¶ Nūc aliqua de inditione dicam⁹. Est aūt
īdictio spaciū tēporis quo roman⁹ princeps tributū gēti
b⁹ indicebat. Si aūt volum⁹ scire quota sit indictio debe
m⁹ addere tres annos annis dñi: ꝛ postmoduꝫ diuidere
annos dñi per quindecim quotiēs possum⁹: ꝛ quot⁹ annus a
remāserit facta diuisione tota erit īdictio: ꝛ si nullus supe
rauerit in vltimo anno īdictiōis sum⁹: ꝛ tūc ad primā in
dictionē reuertimur: qꝛ īdictio nō trāscēdit quindecim: vn
de versus. Si trib⁹ adiūcteris dñi diuiseris ānos: Per ter
quinqꝫ dat īdictio certificata. De īdictiōe pleni⁹ dixim⁹ in
speculo iudiciali: in tractatu de instrumētoꝝ editione. §. i.
versi. post annos: ꝛ infra vbi de ciclis agetur. De era supra
dictū est.

¶ De die. Rubrica.

Licet iam superi⁹ in plerisqꝫ locis de die tractū
est nihilomin⁹ hic specialiter dōm est. Scien
dū est igit ꝙ duplex est dies. s. nālis ꝛ artifi
cialis siue vsualis. Naturalis est spaciū quo
sol ducit circa totam terrā ab oriente vsqꝫ in
occidentē. s. spaciū diei ꝛ noctis: quod semper ꝯtinet. 24.
horas. Dicit dies ista a dijs quoꝝ noia romani quibusdaꝫ
siderib⁹ sacrauerūt: vnde quilibet dies ab aliquo deo antiq̄
tus vocata est: vt a ioue ꝛ alijs ꝓut sub septimana dictū
est: vel a dia quod est duo: qꝛ cōtinet duo tēpora noctem. s.
ꝛ diem vsualem. Quando: aūt incipiat dictū est in prohe
mio septime partis. Artificialis est spacium quo sol mora
tur super nostruꝫ hemisperium ab ortu solis vsqꝫ ad occa
sum. Et hic secūdū solis ascensum ꝛ descensum crescit pa
riter ꝛ decrescit. Dicit aūt dies a dian qd̄ est claritas. Et
dicit vsualis siue artificialis: qꝛ solū hoc tēpus aptū est
vsib⁹ ꝛ artificijs exercendis. Reliqua pars diei dr̄ nox a
nocendo: qꝛ nocet visui ꝛ vsui: ꝛ ideo vocata est dies a melio
ri parte sine cōmemoratione noctis: iuxta illud. Et factuꝫ
est vespere ꝛ mane dies vn⁹. ¶ Rursus ptes diei sūt tres
sm̄ Isidoruꝫ. s. mane meridies ꝛ suprema. Mane est lux
matura ꝛ plena nec iam crepusculū. Meridies dr̄ quasi
medi dies: idest medi⁹ dies: vel qꝛ tunc purior dies est. Su
prema est postrema pars diei. Sero dr̄ a clausis serís. No
ctis vero partes sunt septē. s. vespere: crepusculū: cōticini
um: intēpestū: gallicinū: matutinū ꝛ diluculū. Uesperuꝫ
dr̄ a vespere occidētali stella que tenebras sequentes prece
dit: ꝛ dicuntur tenebre quasi tenentes vmbraꝫ. Crepuscu
lum dicitur dubia lux: scilicet inter lucem ꝛ tenebras. Cō
ticinium est quando iam omnes silent. Intempestum est
mediū noctis temp⁹ quando nil agi potest: ꝛ omnia silēt
q̄si inopportunū. Gallicinū dr̄ ꝓpter gallos lucis prenū
cios. Matutinū est inter abscessum tenebraꝝ ꝛ aurore ad
uentū. Diluculū dicit quasi incipiēs parua diei lux ꝛ au
rora que solē precedat. Est. n. aurora diei clarescētis exor
dium. ¶ Et nota ꝙ dies alij sunt siderales in quib⁹ sido
ra mouentur ꝛ homines a nauigationibus excluduntur:
alij preliales: de quib⁹ in li. Regum. quib⁹ reges solent
ad bella ꝓcedere: alij intercalares: quos scim⁹ duodecim

mensibus supercsse: alij caniculares: alij solstitiales: alij equinoctiales: de quib⁹ iam premissum est: alij fasti in quibus iura fant: alij nefasti eis ꝯtrarij: alij festi.i.festiui: vt dies azimorum: alij profesti quasi procul a festis: vt feriales alij mali sunt quoniam in eis plus solito homines affligūtur: vnde apostolus. Redimētes tēpus: qm̄ dies mali sunt: ⁊ econtrario sunt boni: alij egyptiaci de quibus premissum est: est etiam dies salutis in quo dn̄s venit ad saluādū: est etiam dies iudicij in quo dn̄s veniet ad iudicandum: qui erit bonis dies letitie: malis aūt calamitatis ⁊ miserie. Momētū vero est minimū atq̄ angustū tempus a motu siderum dictum: est enim extremitas hore in breuibus interuallis cum aliquid sibi cedit atq̄ succedit sm̄ Isidorum. Hora grecum nomen est: ⁊ tamen latinum sonat: est enim finis temporis: quod autem horas continet dies naturalis dictum est in principio huius partis.

¶ Astrologus tamen curiosius potest horas equare: sed premissa equatio pro vulgarib⁹ ⁊ simplicibus sufficere pōt.

¶ Rubrice scd̄e partis tractantis de anno lunari.

Sequitur secunda pars de anno lunari. In qua agitur primo quid sit annus lunaris: ⁊ quot dies cōtineat. Secundo de regularib⁹ lunarib⁹. Tertio de epacta. Quarto de embolismo. Quīto de aureo numero. Sexto de termio pascali ⁊ aliaꝝ mobiliū festiuitatū. Septio d̄ ciclis.

¶ Quid sit ann⁹ lunaris: ⁊ quot dies ꝯtinet. Rubrica.

Annus lunaris dicitur tribus modis. Primo modo annus lunaris est spacium quo luna circuit totum zodiacum: quod facit in. 27. dieb⁹ ⁊ duodecim horis. Secūdo modo dicitur annus lunaris spaciū quo luna circuit solem ab vna ascensione vsq̄ ad aliam ⁊ hoc facit in. 29. dieb⁹ ⁊. 12. horis. Nā cū luna separatur a sole ad peragrandū zodiacum: ⁊ postea reuertitur ad eūdē pūctū in quo dimiserat solem nō inuenit illū ibi: q2 sol iā tantum processit suo motu: q̄ luna laborat recurrere ad eū siue attingere ipsum duob⁹ dieb⁹ ⁊ trib⁹ horis. Tertio dicit annus lunaris spaciū duodecim lunationum in anno cōmuni: ⁊ tredecim in embolismali: de qb⁹ infra dicet. Cū ergo lunatio q̄libz ꝯstet ex. 29. dieb⁹ ⁊. 12. horis: q2 non curat ecclesia de minutijs: ⁊ ex duodeciz horis precedentis

ris precedētis lunationis: ⁊ ex .12. sequentis ꝯstituit̄ vna dies nālis que semꝑ lunationi p̄cedēti attribuit̄ ita ꝙ lunario p̄cedētis mēsis semꝑ hēat .30. dies ⁊ sequētis .29. nisi aliud fit propter bisextum vel embolismū vel saltū lune vñ versus. Luna paris mēsis nūꝙ̄ tricesima fiet. Impar triceno nunꝙ̄ nisi fine carebit. Tēpore bisexti febrī tricesima luna est. Nam iulo luna tunc est .29. Par mensis dicit̄ qꝛ numerādo a ianuario per ordinē cadit in numeꝝ parē vt februariꝰ aprilis iunius augustus october decēber: quoꝝ lunario semꝑ est .29. dieꝝ: excepto februario cuiꝰ lunario est .30. qñ est bisextus. Impar vero est qñ cadit in numeꝝ imparē: vt ianuariꝰ martiꝰ maius iuliꝰ septēber ⁊ nouēber: quoꝝ lunario semper est .30. dieꝝ: excepto iulio qui in vltimo anno cicli lunaris ꝑpter saltū lune habet tm̄ .29. Ex his aūt .12. lunationibꝰ cōstituūtur trecēti q̄nquaginta q̄ttuor dies i anno lunari: ⁊ sic annꝰ lunaris in .11. diebus excedit̄ a solari: ex quo excessu oīs varietas etatis lune cōsurgit: ita ꝙ vbicūꝙ̄ fuerit luna p̄ris i p̄mo anno fit in scd̄o .11. pꝑ quā varietatē duoꝝ numeroꝝ genera sunt inuēta: regulares .s. ⁊ epacte de qbꝰ breuiter videamus.

¶ De regularibus lunaribus. Rubrica.

Nunc videamꝰ de regularibꝰ. Et q̄dē regularis lunaris est numerus inuariabilis datus mēsis ad inueniēdū lunā in kalē. mēsium singuloꝝ. Habēt aūt ortū regulares ab illis q̄nꝙ̄ diebus q supsunt in anno solari supra trecēto sexaginta dies: vnde q̄nꝙ̄ regulares dati sunt septēbri a quo annus lunaris sumit initium. Regulares vero alioꝝ mensiū sic formantur. Iūge regulares mēsis cū diebus eiꝰ: ⁊ ab illa sūma subtrahe lunationē eius: ⁊ residuum quod remanserit erit regularis illiꝰ mensis: verbi gr̄a Septēber hȝ q̄nꝙ̄ regulares: ⁊ dies eius sunt .30. qui coniuncti regularibꝰ ꝯstituūt .35. ⁊ lunatio septembris est tricesima: qua subtracta remanēt .5. que sunt regulares sequentis mēsis .s. octobris: ⁊ sic de aliis vsꝙ̄ ad septēbrem. Nam egypti suū annū incipiūt a septēbri: ⁊ ideo nos annū lunarē incipimus a septēbri. De regularibꝰ traditur iste versus. Dic. e. g. bis. i. k. bis ⁊ post manet ordo. q. d. Dic. e. bis que est q̄nta in alphabeto. i. p̄mis duobꝰ mēsibꝰ anni lunaris dant̄ q̄nqȝ pro regularibus. Itē dic bis. g. que ē 7. in alphabeto. i. tertiꝰ ⁊ q̄rtus mēsis habent .7. pro regularibus. Itē dic bis. i. que est nona in alphabeto. i. q̄ntus ⁊ septimꝰ mēsis hn̄t .9. pro regularibꝰ. Itē dic bis. k. q̄ ē decima in alphabeto. i. sextus ⁊ octauꝰ mēsis hn̄t .10. pro regularibus. Et nota ꝙ hic trāsitꝰ de q̄nto ad septimuȝ: ⁊ de sexto ad octauū vt pȝ informādo ipsos regulares: qꝛ ianuariꝰ ⁊ martiꝰ .9. ⁊ februariꝰ ⁊ aprilis .10. habēt: sȝ post manet ordo. i. maiꝰ .11. iuniꝰ .12. iuliꝰ .13. augustꝰ .14. hn̄t

¶ De epacta. Rubrica.

Sequitur de epacta. Est aūt epacta numerus variabilis datus anno ad inueniēdū lunaȝ in kalen. cuiuslibet mēsis: ⁊ dicit̄ epacta ab epi quod est supra ⁊ acta: qꝛ est superexcrescentia anni lunaris a solari. Ideoqȝ annus primus cicli lunaris nullā hȝ epactā: qꝛ nullus annꝰ precessit a quo .11. accepisset. Scd̄us vero hȝ .11. pro epacta: qꝛ epacta oritur ab illis .11. diebus quibus annus lunaris exceditur a solari. Tertiꝰ vero annus hȝ .22. qꝛ semꝑ additur .11. si nō transcendat .30. si vero trāscendat triginta abiectis .30. residuū erit epacta illius anni: ⁊ ideo in q̄rto anno: qꝛ summa ascendit ad .33. abiectis trigintatribꝰ sūt epacte illius anni. Epacte vero grece dicūtur latine adiectiones annue lunares que per numeruȝ .11. vsqȝ ad tricenariū in se reuoluuntur: quas egyptij: ideo adijciūt vt lunaris cursus ratione solis coequetur. Luna. n. iuxta cursum suū .29. semis dies lucere dinoscit̄ ⁊ fiunt in annuȝ lunarē dies trecēti .54. remanent ad cursum anni solaris dies .11. quos egyptij adijciunt. Absqȝ his non inuenies lunaȝ quota sit in quolibet anno mēse ⁊ die. Epacte eium ānoꝝ cicli lunaris per hāc tabulam denotant̄: ita ꝙ hoc verbū nulla respōdet primo anno ⁊ singuli sequentes numeri respondent singulis anni cicli vsqȝ ad .19. vt nulla. 11. 22. 3. 14. 25. 6. 17. 9. 21. 12. 23. 5. 16. 27. 8. 19. 30. Sȝ hoc idē etiā ostendit̄ per hos versus. Annis adde menos dn̄i partire per vnde. Viginti lune ciclis ⁊ inde pȝ. Hoc vult dicere ꝙ si volumꝰ scire quotus sit annus epactalis siue cicli: debemꝰ diuidere annos dn̄i per .19. quoties possumꝰ ⁊ addere vnū: qꝛ qñ christus natꝰ fuit tātū processerat ille ciclus: ⁊ quota fuerit summa que remāserit totus erit annus cicli epactalis: verbi gr̄a. Hoc anno cōputamꝰ ānos dn̄i mille ducētos octuagintasex. quoꝝ mille ducēti septuagintatres sunt recte per decē ⁊ nouē diuisi: superfunt .14. de predicto numero: addito ergo vno fiunt .14. vnde hoc anno est decimus quartꝰ annus cicli lunaris: in anno sequēti erit .15. ⁊ sic vsqȝ ad decē nouē: postea redibit ad primū: ⁊ hoc veꝝ est secūdū illos qui incipiunt cōputare annos dn̄i a natiuitate christi: vel in kalēdis ianuarij: non aūt scd̄m eos qui illos imutāt in kalendis septēbris ⁊ faciūt ibi diuisionē: nā tūc addēdi sunt duo anni. Potest etiam ⁊ aliter inueniri epacta vt si summā que remanet de premissa diuisione annoꝝ dn̄i per tres iuncturas pollicis numeremꝰ. Si. n. numerus finitur in prima iūctura debemus demere vnū de ipso numero: si in secūda debemꝰ addere nouem: si in tertia debemus addere decem ⁊ noueȝ: ⁊ summa inde prouenien est epacta: ⁊ hoc si triginta non transeat. Si vero transiret: abiectis triginta residuum est epacta. Unde versus. De me vnum: post adde nouem post dena nouemqȝ. Inuenta igit̄ epacta debemus eaȝ iūgere cū regularibus mēsis cuiꝰ lunā volumꝰ inuenire ⁊ quota fuerit summa inde ꝓueniēs tota erit luna in kalēdis illiꝰ mēsis: dūmodo trigita nō trāsēat: si vero triginta trāsiret abiectis triginta: residuū erit etas lune: ⁊ si si sūma illa fuerit triginta in kal. mēsis: tūc luna erit triginta: si aūteȝ epacta nulla fuerit puta i primo ānno cicli lunaris: tūc ad inueniēdū lunā sufficit regularis. Sed qm̄ epactaꝝ rō qn̄qȝ fallit pꝑ embolismū siue saltuȝ lune: iō de ipso breuiter videamus.

¶ De embolismo. Rubrica.

Circa embolismū siue lune saltum notādū est ꝙ embolismus grece interpretat̄ latine supaugmētū seu superexcrescētia anni solaris sup lunarē. Quia ē annus solaris excedit lunarē in .11. diebꝰ ex illo excessu ꝯstituūtur septē lunationes in .19. annis cicli lunaris multiplicatis illis .11. diebꝰ. Et dn̄r lunationes embolismales quaꝝ quelibet est .30. dierum: ⁊ attribuūtur semptem annis embolismalibus: ita ꝙ in quolibet ciclo lunari sunt septem anni embolismales: ⁊ .12. communes. Appellatur autem annus embolismalis: qꝛ q̄rtadecima luna precedētis pasce vsqȝ ad quartamdecimaȝ sequentis habet .13. lunationes siue .13. mēses lunares: id est trecentos octuagintaquattuor dies: ⁊ est annus sancto Moysi diuinitus reuelatus. Communis vero habet tm̄ .12. lunationes i. trecentos q̄nquagintaq̄ttuor dies. quoꝝ dispositiones cōtinet iste versus. Cur fles hos lachrymas odiosum quere tyrānuȝ. In isto versu sunt semptem dictiones septem embolismalibꝰ seruientes: prima primo: secūda secūdo: ⁊ sic per ordineȝ: ita ꝙ quota est prima littera alicuiꝰ istaꝝ dictionū in alphabeto totꝰ annꝰ cicli epactalis erit annus embolismalis: verbi gratia. Cur est prima dictio ⁊ seruit primo anno embolismali: ⁊ .c. est prima littera illiꝰ dictionis que est tertia i alphabeto: ergo tertiꝰ annus cicli lunaris est embolismalis: ⁊ ita de aliis: hoc obseruato ꝙ hec dictio hos debȝ scribi cū .h. Et dicit̄ annus communis: qꝛ sepe duo ita coniūctim incedūt vt inuicem se in pascali solēnitate sequantur.

embolismalis enim semper solus est. Ordo autem istorum annorum communium ⁊ embolismalium patet in linea subsequenti. Cõmunis communis embolismalis: cõmunis communis embolismalis: communis embolismalis: communis: communis embolismalis: communis cõmunis embolismalis: communis embolismalis: communis communis embolismalis. Habito autẽ anno embolismali possumus scire in quo mense lunatio embolismalis contingat per hunc versum. Mobilis ⁊ christum modo liber habeto coeuum. In isto versu sunt septẽ dictiones. 7. mẽsibus seruientes in quibus contingunt lunationes embolismales in prefatis. 7. annis: prima primo: secunda secũdo: ⁊ sic per ordinem: ita ꝙ quota erit prima littera alicuius istarum dictionum in alphabeto toto mense illius anni cui seruit illa dictio contingit lunatio embolismalis. Item quota erit prima littera secunde syllabe in alphabeto: tota die mẽsis incipit lunatio embolismalis: verbi gratia. Mobilis est prima dictio ⁊ seruit prime lunatiõi que contingit in tertio anno cicli lunaris: ⁊ m est prima littera huius dictionis ⁊ est. 12. in alphabeto ergo in. 12. mense contingit lunatio embolismalis. Item b est prima littera secunde syllabe ⁊ est secunda in alphabeto: ergo in secũda die illius mensis incipit illa lunatio ⁊ sic de aliis. Si autem velis plenius huius rei veritatem inquirere: recurre ad epactã ⁊ regulares illius anni de quo vis scire ⁊ ita inuenies esse. ¶ Nunc videamus vbi fallit epacta iuncta regularibus propter embo. seu saltũ lune. Circa quod nota ꝙ licet in ciclo lunari sint. 7. anni embolismales: vt superius dictum est: non tamẽ fallit epacta nisi in tribus. s. s. 8. 11. ⁊. 19. vnde versus. Octauo vndecimo postremo fallit epacta. ¶ In quo autem loco vel mense vel quot locis fallit epacta iuncta regularibus his versibus denotatur. Julius vndenus ter maius octo vicenis. Bisextus nisi sit mora peccat in vnde tricenis. In totidẽ maius: augustus vero duobus: hoc est dicere ꝙ in. 8. anno cicli lunaris fallit epacta cum regularibus in maio vel iulio: quia in kalen. maij cum luna deberet esse. 28 ſm epactam non reperitur nisi. 27. propter embolismum. Item fallit in kalẽ. iulij eodem anno: quia tũc luna deberet esse. 30. ſm epactã tamen non reperitur nisi. 29. propter embolismũ vbi credendum est embolismo ⁊ nõ epacte. Item in. xi. anno fallit epacta: quia in kalen. martij ſm epactam deberet esse luna. 29. sed propter embolismum reperitur tantum. 28. Uerumtamen si in illo anno fuerit bisextus tunc corrigitur ille error quoniam propter bisextũ additur vna dies. Item in. 19. anno fallit epacta in duobus locis: nam ſm epactam luna deberet esse. 29. in kalen. sed propter embolis. non reperitur nisi. 28. ⁊ in eodem fallit in kalẽ. augusti: q2 ſm epactam luna deberet ibi esse. 2. sed propter saltum lune ibi tertia inuenitur: quia lunatio iulij que deberet esse. 30. in illo anno est nisi. 29. ⁊ hoc contingit propter errorem nostri computi: ⁊ tunc annus in. 2. diebus excedit̃ a solari. De saltu lune traditur iste versus. Luna facit saltum quintilis luce suprema. Retrocedit enim luna vna die sicut diximus propter errorem nostri computi vt in sequenti anno in kalẽ. septembris luna redeat sicut debet: nisi enim saltus lune colligeretur contingeret error vt in. 14. ciclis diceretur luna prima quãdo esset plenilunium. Colligitur autem sic iste dies: quelibet enim lunatio ad hoc vt lunationes sint equales haberet. 29. dies ⁊ dimidium minus. 4. momentis ⁊ vna vncia ⁊ vno athamo: sunt autẽ in ciclo ducenti trigintaquinq3 lunationes: erunt ergo q̃ter tot momẽta: que sunt in vniuerso nongintaquadraginta que diuisa per. 40. constituunt. 23. horas ⁊ dimidiam. postea ex. 235. vnciis constituũtur. 19. momenta ⁊ remanent. 7. vncie: ⁊ ex. 235. athamis constituuntur. 5. vncie que vncie cum septem prioribus faciunt vnum momẽtum: quod iũctum ad. 19. momenta prehabita facit dimidiam horam: que iũcta cum aliis. 23. ⁊ dimidia facit vnã diem que subtrahitur vltimo anno a lunatione iulij: ⁊ dicitur saltus lune: potest etiam facilius hoc modo colligi. Annus lunaris constat ex. 354. diebus minus vna hora ⁊ q̃rta parte vnius hore ⁊ septuagesimasexta parte q̃rte vnius hore ergo in. 19. annis habetur. 19. hore ⁊. 19. q̃rte horarum. ⁊. 19.. octuagintasex partes quarte vnius hore que faciunt in. 19. annis quartam partem vnius hore: ⁊ ita erũt. 20. quarte horarum que faciunt. 5. horas que iũcte. 29. horis prehabitis faciunt vnũ diem. Est igitur saltus lune quidam dies collectus in. 19. annis ex eo superfluo qđ datur lunationibus: ⁊ dicitur saltus lune non ꝙ luna magis saliat illa die ꝙ alia: sed q2 nos lunã cõputãtes diẽ illam sup quam in aliis annis lunatio iulij dr̃: triginta salimus siue pretermittim⁹ nõ cõputãtes lunã in vltimo anno cicli decẽnouenalis nisi. 29. ideo aũt subtrahit̃ dies illa a lunatione iulij in vltimo anno cicli decẽnouenalis: q2 iulius est vltimus in anno epactali inter menses habẽtes 30. dies in lunatione: vnde vltimo anno lunatio iulij non cõputatur tricesima sed vicesimanona: ⁊ ideo aureus numerus illius anni. s. decẽnouenalis q̃uis crescat sequitur sine interuallo minorem ⁊ per consequens in aliis mẽsibus sequẽtibus vsq3 ad ianuarium sicut infra dicet̃: facit⁹ ergo lune facit duas lunationes pariter esse vigintinouẽ dierum: ad prefatos ergo errores facilius corrigendos inuentus est aureus numerus de quo breuiter est dicendum.

¶ De auro numero. Rubrica.

Aureus numerus est ille qui ponitur in kalẽdario qui in quolibet mense indicat lunã primam ad priuatos errores facili⁹ corrigẽdos inuent⁹. Et dicitur aure⁹ numerus per similitudinem q2 sicut aurum superat omnia metallorum iste numerus omnes alios rationes lunares excellit: quẽ iuli⁹ cesar cũ tanta diligentia dicitur inuenisse qui incipiens a quocũq3 anno cicli lunaris vbicũq3 inuenit lunam primam in primo anno cicli posuit. i. in kalendario in latere extrinseco iuxta litteras feriales. s. in quolibet mense: ⁊ in secundo anno vbicũq3 inuenit primã posuit. 2. in quolibet mense: ⁊ in tertio. 3. ⁊ sic de aliis: ⁊ ideo in kalen. ianuarij ternari⁹ est numerus: q2 ibi luna inuenitur tertio anno prima: nec ibi debet poni alius numer⁹ q̃ ternarius: q2 in nullo anno kalendis ianuarij luna est prima nisi in tertio anno cicli decẽ nouenalis. In quibusdam tamen kalendariis numeri ipsi designantur per litteras alphabeti: nam pro vno interponit̃ ibi. a. pro duobus. b. pro trib⁹. c. ⁊ sic de aliis numeris ⁊ litteris: ⁊ seriatim vsq3 ad litteram. t. que est. 19. in ordine alphabeti. Formatur autem aure⁹ numer⁹ ab illo ternario qui ponitur in kalen. ianuarij: nã illis trib⁹ addũtur. 8. ⁊ constituuntur. xi. qui numer⁹ debet poni in tertia littera ianuarij. Item illis. xi. addũtur octo que ↄstituũt. 19. q numer⁹ dz poni cũ interuallo in. 5. lr̃a ianuarij. Itẽ illis. 19. addũtur octo: ⁊ sic fiũt. 27. Sed q2 aure⁹ numer⁹ nõ trãsit. 19. ideo abiectis. 19. residuũ. s. octo dz poni imediate post. 19. ⁊ sic per totũ kalẽdariũ. Patet ergo ꝙ qñ maior numer⁹ sequitur minorẽ: tũc dz inter vtrũq3 numerum dimitti vna littera ⁊ qñ minor sequitur maiorẽ tunc nulla dz littera intermitti vnde versus. De trib⁹ octo caueas superet de dena nouẽq3 Maior sit ternus: minor aure⁹ esto secũdus. Uerũtamen formatio illa fallit in omni mẽse cui⁹ lunatio est. 29. dierũ. s. in februario: aprili: iunio: augusto: octobri: ⁊ decembri in quib⁹ post minorem numerum maior immediate locatur sequitur circa pricipiũ mẽsis quod pz hoc versu. Mẽse breuis lune februus est ars dat cito ganger. In isto versu sunt sex dictiones sex mẽsib⁹ deseruiẽtes quorum lunatio est. xxix. incipiẽdo in medio versu vbi dicit februus: ita ꝙ quecunq3

ꝙ quecunq fuerit initialis littera alicuius istarũ dictio
num super eadem littera in kalendario maior numerus
sequit minorem sine spacio: idest nulla littera dimissa in
illo mense, cui seruit illa dictio. Ubi gratia. Febrius est pri
ma dictio: ꝛ seruit primo mẽsi cuius initium est .29. f. febru.
ꝛ. f. est prima littera: ergo sup primum. f. mensis februarij
maior numerus sequitur minorem immediate. similiter
super primum. e. aprilis: ꝛ sic de alijs: sed super primũ. g.
decembris maior. 2. f. 13. sequitur immediate minorem. f. 2.
ꝛ super eadẽ littera: quia ibi est duplex aureus numerus
quod designat geminatio huius littere. g. in hac dictione
gengex. Item fallit in iulio ꝛ reliquis mẽsibus vsq ad ia
nuariũ in quibus circa finem numerus. 19. sequitur imediate
ad. xi. numerũ: vñ versus. Julius ꝛ reliqui qui restãt de
na nouẽq. Jũgũt vndeno. sic est ratus aureus ordo. Item
sciẽdũ est ꝙ qñ. xix. imediate sequitur. xi. tũc octauus qui se
quit dz tertio loco poni: vnde versus. Qñ cõtinuas vnde
nis dena nouẽq. Maior trinus tũc octonarius esto.

De termino paschali. Rubrica.

De termino pascali triplex datur ratio. pria p
claues mosaycas: scđa per etatẽ lune: tertia p
tabulas manuales: de quarum qualibet vi
dendum est. Sed primo de clauibus: ꝛ ideo di
vendum est quid sit clauis: ꝛ vnde dicatur: ꝛ
vnde habeat ortum ꝛ ad quid inuenta fuerit. Clauis est
numerus variabilis datus anno ad inueniendum princi
pia quinq mobilium festiuitatũ. s. septuagesime: quadrage
sime: paschatis: rogationum ꝛ penthecostes: ꝛ ideo sunt
quinq claues: ꝛ quodlibet predictorum festorum habet. 35. di
es in quibus semper celebrantur. A sede autem cuius subz
clauis numerantur dies. xi vsq ad initium ipsorum. 35.
dierum prout hec infra patebunt. Et dicitur clauis per si
militudinem: qz sicut per claues ostia reserantur: ita per ta
lem numerũ principia dictarum festiuitatum nobis deno
tantur. Habent enim ortũ iste claues terminorum a. 19. annis
cicli lunaris ꝛ. 7. diebus septimane: vnde prima clauis
est. 26. Claues autem aliorum annorum sic formantur: ad
damus enim semper claui precedentis anni. 19. ꝛ summa
inde proueniens erit clauis sequentis anni si non superat
quadraginta: si vero summa superat quadraginta abie
ctis. 30. residuum erit clauis sequentis anni: verbi gratia.
Clauis primi anni est. 26. cui si iungantur. 19. erũt quadra
gintaquinq: vnde abiectis. 30. remanẽt. 15. qui numerus
est clauis sequẽtis anni ꝛ ita formant vsq ad. 19. annos
per ordinẽ qz non proceditur vltra. 19. numerum sed reuerti
tur ad priorẽ: vnde ciclus clauiũ aurei numeri ꝛ epactarum
non differũt q̃titate: differũt tñ principio qz ciclus epa
ctarum incipit a septembri: ciclus vero aurei numeri ꝛ claui
um a ianuario: vnde si velimus scire quotus sit annus ci
cli aurei numeri ꝛ clauiũ possumus scire per diuisiones an
norum dñi factam superius in ti. de epacta. Inuẽto quotus
sit annus clauiũ possumus scire que sit clauis illius anni
per aliã hãc rõnem: numerus enim ille qui remanet de di
uisione annorum dñi numerari dz per summitates quinq di
gitorum inchoãdo a pollice: ꝛ si numerus terminatur in pol
lice debemus addere. 25. ꝛ summa inde proueniẽs erit cla
uis illius anni: si vero numerus finit in indice debemus
addere. 13. si in medio. 31. si in annulari. 19. si in auriculari
7. ꝛ si summa inde proueniẽs excesserit quadraginta: abie
ctis. 30. quod remanserit erit clauis: que additio his versi
bus continetur. Uigintiquinq tredecim plus esse tricenos
Unde vicenus epa bigina pro clauibus apta. Sedes quidẽ
clauiũ nũq inueniũtur in kalendario nisi super hanc lit
teram. g. prima ergo ianuarij. g. est clauis septuagesime:
vltima. g. eiusdem mensis est clauis quadragesime: ꝛ secũ
da. g. martij est clauis pascatis: tertia. g. aprilis est clauis
rogationũ: vltima. g. aprilis est clauis penthecostes: vn
de versus. Ultima. g. prima iam martisq secunda. Apri
lis tertia tibi signat ꝛ vltima clauem. Habita ergo claue
anni incipe cõputare a sede clauis ꝛ comple illam in die
bus kalẽdarij per ordinem procedendo: ꝛ vbi terminabi
tur ibi erit terminus solẽnitatis: ita ꝙ in proximo die dñi
co ibi sequẽti erit initiũ solẽnitatis: cuius est clauis: sed ro
gationes incipiũt in sequenti die lune: ꝛ si fuerit bisextus
cuilibet claui est vna dies addenda. Possumus etiam scire
pascales terminos per etatẽ lune cuius rõnẽ sequimur iuxta
consuetudinem iudeorum: de quo talis dat regula. Accipe lu
nam q̃cũq est in festo epiphanie ꝛ perfice illam proceden
do p dies kalendarij ordinate vsq ad q̃dra ginta dies: ꝛ si
fuerit bisextus vsq ad q̃dragintavnũ: in proxima die do
minica sequẽti erit initiũ septuagesime: vnde versus. A fe
sto stelle numerãdo perfice lunã. Quadraginta dies post
septuagesima fiet. Bisextus qñ fuerit supadditur vnus. Si
cadit in lucem domini tunc sume sequentem. Si cadit in
feriam septenam sitq bisextus: Linque diem domini pri
mum sumasq scđm. Habita ergo septuagesima terminos
aliorum mobiliũ festiuitatũ facile scire potes. Naz a septua
gesima vsq ad quadragesimã sunt tres integre septima
ne. a quadragesima vsq ad pasca sunt sex integre septi
mane: a pasca vero vsq ad diem lune rogationum sunt
quinqz septimane ꝛ vnus dies: a pascate vero vsqz ad pẽ
thecostẽ cõputant quinquies decem dies. Terminũ quo
qz pascalem his versibus scire potes. Post nonas martis
vbi sit luna noua regre. Tertia lux dñi proxima pasca te
net. Rursus vbicũqz post duodecim kalendas aprilis
luna decimaquarta reperitur in dominica proxima pasca
celebratur. Item qualiscũqz luna fuit in kalẽdis ianua
rij talem facias in festo sancti benedicti siue duodecimo
kalendas aprilis: ꝛ illã computes vsqz ad vicesimãquar
tam: ꝛ ibi erit pasca hebreorum. Rursus ab octauo idus
martij vsqz ad nonas aprilis sunt dies vigintinouẽ: quo
cunqz ergo illorum luna fuerit prima computetur vsqz
ad quatuordecim ꝛ ibi erit pasca hebreorum. Est etiam ꝛ
alia ratio inueniendi pasca per etatem lune: qñ quando
luna currit per vnũ: erit pasca dominica prima: post no
nas aprilis: quando currit per duo: erit dominica prima
post. 8. kalen. aprilis: quando currit per tres erit domini
ca prima post idus aprilis: quando per quattuor: erit do
minica prima post nonas aprilis: quãdo per quinqz erit
dominica prima post vndecim kalendas aprilis: quãdo
per sex erit dominica prima post quarto idus aprilis: qñ
per septem erit dominica prima post tres kalendas apri
lis: quando per octo erit dominica prima post quartũde
cimum kalen. maij: quando per nouem erit dominica pri
ma post septimũ idus aprilis: qñ per decem erit domini
ca prima post. 6. kalen. aprilis: quando per vndecim erit
dominica prima post. 17. kalẽdas maij: quando per duo
decim erit dominica prima post pridie nonas aprilis: quã
do per tredecim erit dominica prima post. 9. kalẽdas apri
lis: qñ per quattuordecim erit dominica prima post. 2.
idus aprilis: quando per quĩdecim erit dominica prima
post kalendas aprilis: qñ per sedecim erit dominica prima
post duodecim kalendas aprilis: qñ per decẽseptẽ erit do
minica prima post. 5. idus aprilis: qñ per. 18. erit domini
ca prima post quartũ idus aprilis: qñ per. 19. erit domini
ca post. 15. kalen. maij. Tabulas insuper manuales nõ
nulli ad inueniẽdos pascales terminos confecere: sicut Dio
nysius Isidorus ꝛ quidam alij quas ad presens duximus
dimittendas ne difficultas sit nimiũ onerosa. Ad presens
igitur sufficiãt carmina nra infra scripta. Esse grauẽ no
bis bello karmẽ kaueam. Bellũ sepe gerẽs ẽt puto deij
cit hostẽ. Mox aic lucrũ iuenies cũ religiosis. In his ver
sibus sunt. 19. dictiones. 19. annis cicli lunaris seruientes
prima primo: scđa scđo: ꝛ sic per ordinẽ: sumpto initio a primo

anno cicli: ⁊ quota fuerit prima littera dictiõis in ordine alphabeti que nõ desinat in .m. tota die aprilis computando a mensis principio versus finẽ erit terminus pasce hebreoꝝ .i. luna .14. ⁊ in proxima dñica sub sequenti erit pasca nostrum: sicut in sexta parte sub tractatu de pasca plene dictum est. Ibi etiam pȝ quare super .v. kalen. aprilis scribitur in kalendario resurrectio dñi. Si vero dictio definit in .m. quota ei it eius prima littera in alphabeto tota die martij cõputãdo a mẽsis fine versus principiũ erit terminus pascalis iudeoꝝ: ⁊ i primo die dñico qui postea occurrerit descendendo versus finẽ erit pasca nostrũ: hoc cautius obseruando qꝛ karmen ⁊ kaueamus in prefatis versibus debent scribi per .k. ⁊ hostez dȝ scribi per .h. que in hoc loco pro littera reputatur. Põt ⁊ aliter pasca facile inueniri. pone .n. in kalendario tuo in margine aureũ numerũ sequẽtẽ. vȝ. iuxta .12. kal. aprilis pone .16. iuxta .xi. kal. pone .v. iuxta .9. kal. 13. iuxta .8. kal. 2. iuxta .6. kal. 10. iuxta .4. kal. 18. iuxta .3. kalen. 7. Itez iuxta kal. aprilis .15. iuxta .4. nonas aplis .4. iuxta .2. nonas .12. iuxta nonas .1. iuxta .6. idus .19. iuxta .5. idus .17. iuxta .4. idus 6. iuxta .2. idus .14. iuxta idus .3. iuxta .17. kal. maij .xi. iuxta .15. kalen. 19. iuxta .14. kalen. 8. Volens ergo terminum pasce inuenire adde vnum annis dñi tunc currentibus: postea diuide ipsos quotiens poteris per .19. ⁊ si diuisio perficiatur in .19. ita q nil superfit: recurre ad kalendarium tuum: ⁊ in die illa iuxta quam inuenies scriptũ .19. erit pasca hebreoꝝ quod semper celebrãt in .14. luna: ⁊ in sequẽti dñica erit pasca nostrũ. Si vero aliquid superfit super vltima .19. puta quinqȝ vel .10. vel .15. dies: tunc pasca hebreoꝝ erit in die illa iuxta quã scriptuȝ inuenies .5. vel 10. vel .15. ⁊ sic de alijs premissis numeris ⁊ diebus: ⁊ in sequẽti dñica erit pasca nostrum quod non potest esse ante .xi. kal. aprilis: nec post .7. kalen. maij. verbi gratia. Hoc anno computãtur anni dñi mille ducenti octuaginta sex quoꝝ mille ducenti septuagintatres sunt recte diuisi per 19. supersunt ergo .13. de premisso numero quibus additur vnus ⁊ fiũt .14. vbi ergo inueneris in tuo kalẽdario hũc numeꝝ ibi erit hoc anno pascha iudeoꝝ: in sequenti vero anno erit vbi inuenies scriptũ .15. ⁊ sic vsqȝ ad .19. postea vero reditur ad primum: ⁊ sic perpetuo fiet. Per eundẽ quoqȝ modũ poteris terminum septuagesime inuenire. Pone enim in kalendario tuo in margine iuxta .16. kalen. februarij hunc numeꝝ .8. Item in eadem linea pone .16. iuxta .15. kalendas februarij pone .5. iuxta .13. kalen. 13. iuxta .12. kalen. 2. iuxta .10. kalen. 10. iuxta .8. kalen. 8. iuxta .7. kalen. 7. iuxta .5. kalen. 15. iuxta .4. kalen. 4. iuxta 2. kalen. 12. Item iuxta kalen. februarij .19. Item iuxta 3. nonas februarij .6. iuxta .6. idus .14. iuxta .5. idus .3. iuxta .3. idus .xi. iuxta .19. Diuisis ergo annis domini per 19. vt premissuȝ est: vide qui numerus superest. super .19. ⁊ vbi illum in ipso kalendario inueneris: ibi erit terminus septuagesime qui semper est in luna vndecima: ⁊ in sequenti dominica septuagesimam celebramus que non potest esse ante .15. kalendas februarij nec post .9. kalẽdas martij: sic nec quadragesima potest eẽ ante .6. idus februarij: nec post .2. idus martij. Eodem etiam modo terminꝰ penthecostes inueniri potest: pone enim in tuo kalendario in margine iuxta .7. idus maij .16. iuxta .6. idus .5. iuxta .4. idus .13. iuxta .3. idus .2. iuxta idus .10. Itez iuxta 17. kalen. iunij .18. iuxta .15. kalen. 7. iuxta .13. kalend. 15. iuxta .12. kalen. 4. iuxta .10. kalen. xij. iuxta .9. kalend. 1. iuxta .7. kalen. 19. iuxta quintum kalendas .xij. iuxta quartum kalendas .6. iuxta .13. kalen. 14. Item iuxta kalend. iunij .3. iuxta .3. nonas .xi. iuxta nonas .19. iuxta .8. idus 8. Diuisis ergo annis domini per .19. numeruȝ illum qui supererit. super decem ⁊ nouem quere in premissis locis kalendarij: ⁊ vbi illum inueneris ibi erit penthecoste hebreorum quod semper est in luna quarta: ⁊ in sequenti die dominica erit penthecoste nostrum quod nõ potest esse ante .6. idus maij: nec post idus iunij. sicut nec rogationes esse possunt ante sexto kalendas maij: nec post .3. kalendas iunij. Potest etiam pasca aliter inueniri per hanc tabulã quinqȝ quindecim tredecim duo vigintiduo decez vigintia decem ⁊ octo septem vigintiseptem quindecim quattuor .24. 12. vnũ .xxi. nouem vigintinouem decem ⁊ septez Isti numeri representant quosdam dies aprilis ⁊ martij in quibus contingit pasca hebreorum computando dies illos a principio ipsorum mensium ita q ipsi numeri a viginti infra respondeant aprili a viginti supra martio: hoc vult dicere hec tabula q in primo ãno cicli lunaris est pasca hebreorum in .5. die intrantis aprilis: in secũdo anno eiusdem cicli est quintadecima die intrantis martij: ⁊ sic de alijs donec numeri ipsius tabule compleantur: postea reditur ad primum annum cicli. Qualiter autem inueniantur anni cicli dictum est supra vbi agitur de epacta. Quare festa saluatoris excepto festo natalis siue natiuitatis sint mobilia dictum est in sexta parte sub festo natalis. Vltimo fm isidorum sciendũ est q inter latinos ⁊ grecos est varietas super termino festiuitatis pascalis: quod prouenit: quia latini a tertio nonas martij vsqȝ in tertiũ nonas aprilis primi mẽsis lunã requirũt: ⁊ si quindecima luna dies dominica peruenerit in aliaȝ dominicam pascã protrahunt vt premissum est. Greci vero obseruãt primã lunam ab .8. idus martij vsqȝ in diem nonam aprilis.

De ciclis. Rubrica

Quis in plerisqȝ huiꝰ partis locis de ciclo mentio facta est: ideo de ciclo aliqua dicamus. Notandum est ergo q ciclus est spatium aliquorum annoꝝ in se rediens fm aliquos numeros: ⁊ dicitur quasi circulus per duplicem sincopam. Est enim ciclus vocatus eo q in orbem digestus sit ⁊ quasi in circulum dispositum ordinem cõplectatur annorum sine varietate ⁊ sine arte. Sunt autez .6. cicli. Primus solaris incipiẽs in .6. kalen. martij in festo Mathie. constans ex .28. annis continens cõcurrentes ⁊ regulares solares ⁊ dominicales ⁊ annos bisextiles ⁊ communes. Secundus est ciclus decemnouenalis cõstãs ex .19. annis: ⁊ incipit a ianuario continens in se aureuȝ numerum ⁊ claues terminorum. Tertius est ciclus lunaris incipiens similiter a ianuario: habens .19. annos: incipit autem quarto anno cicli decemnouenalis hunc inuenerunt romani vt scirent qua hora luna a sole accenderetur: sed quia processu temporis hec inuentio falsificata est: nihil operamur fm hunc ciclum. Quartus est epactalis incipiens .5. kalen. septembris habẽs similiter annos 19. continens in se regulares lunares ⁊ epactas ⁊ annos communes ⁊ embolismales. Quintus est ciclus magnus constans ex quingentis .32. annis: vel fm alios quingentis triginta annis: fm quem formatur tabula Dionysij. Sextus est ciclus indictionalis constans ex .15. annis ⁊ continens indictiones. Romani enim qꝛ difficile erat de remotis mundi partibus venire singulis annis romam ad soluenda tributa per eos prouincijs indicta: statuerũt q saltem singulis quinquẽnijs soluerentur: ita q primo qnquẽnio apportarẽt pro tributo ferrũ pro fabricãdis armis. In scdo qnquennio argẽtũ pro stipẽdijs militibus erogãdis. In tertio aurũ pro simulacris fabricãdis: ⁊ sic semꝑ post auꝝ qd in anno qndecimo ferebat incipiebat qnquẽniũ quo ferrũ iterũ soluebatur: ⁊ sic erat quasi quidã circulus tp̄is: qꝛ ergo romani sic fieri idixerũt: ideo illi anni idictio nũcupati sunt: de quo dictum est supra. Premissum aũt spatiũ qnqȝ annorum vocatum est lustrũ: qꝛ venientibus nũcijs prouinciarum cum tributo: cum aere is ⁊ alijs preciosis sumptibus vrbem lustrabant.

¶ Conclusio huius operis. Rubrica

NEmo in hoc opere diuina officia sufficienter existimet exposita: ne forte opus extollendo humanū: diuinū improuide extenuet sacrz In diuinis nāq; officijs misse tot ⁊ tanta sūt inuoluta mysteria vt nemo nisi per vnctionem edoctus ea sufficiat explicare: quis enim nouit ordinem celi: ⁊ ponit rōnes ei⁹ in terra? Scrutator quippe maiestatis opprimetur a gloria. Ego vero nō presumens lippientibus oculis solem in rota conspicere: tanti mysterij maiestatem: q̄si per speculū in enigmate mihi visus sū intueri: nec penetrans ad interiora cenaculi sed prefoਰibus assidens in vestibulo egi diligenter vt potui: non sufficiēter vt volui .69. dis. si officia in prin. cū in humanis inuētionib⁹ nil sit ex omni parte perfectū. 7. q. i. nihil. Nempe propter innumeras atq; inevitabiles negociorum aplice sedis iniunctas necessitudines quotidie more fluctuum emergentes: que studentis ⁊ ad superiora tendentis obrūdunt animū: quasi perplexus atq; varijs ⁊ inevitabilib⁹ irretitus nexibus vacare ad plenū nequiui vt vellem: qn immo vix valui meditata dictare nedū cōcipere meditāda: nā cuiusq; anim⁹ ad plura diuisus fit profecto ad singula minor. Quo circa nō solū benignū sedulo imploro lectorem: verū etiam liberum desidero correctorem. Enimuero negare nequeo qn plura inserta sint in hoc opusculo que possunt iusto iudicio nulla temeritate culpari. 9. di. negare. Uerū si quid forte laude dignū reperietur in eo diuine gr̄e penitus ascribat: nā omne datū optimū: ⁊ omne donū perfectū de sursum est descēdens a pa. lu. i. q. 2. ꝙ pio. Si quid vero indignū: insufficientie deputetur humane: nā corpus qđ corrūpitur aggrauat aiam ⁊ deprimit terrena inhabitatio sensum multa cogitantem: aut siquidez proprie: aut eoꝝ fortassis quoꝝ dicta plerisq; positi⁹ recitādo ꝙ approbando hic introducta noscūtur: hoc enim tam ex diuersis alioꝝ libellis ⁊ cōmentarijs more mellificantis apis: ꝙ ex his que mihi diuina gratia ꝓpinauit fructuose collegi: ⁊ hāc doctrinā interno fluētem nectare velud fauū mellis i diuinis officijs speculari volētib⁹ diuino suffult⁹ ꝓsidio ꝓpinaui: hāc solū apud homines ex ingenti ꝯpresso labore mercedē expectās: vt apud misericordissimū iudicē pro pctis meis deuotas ōrones effundant.

Finis.

Joan. Aloisius tuscanus auditor camere aplice reuerendissimo. D. dño Petro cardinali Tirasonēsi.

Inter omnes libros quos hominem qui sacris initiatus sit habere oporteat: hic mihi reuerēdissime pater videtur esse p̄cipuus. Immo ceteri vtiles iste necessarius. Quippe ex alijs qđ agere debeam⁹ edocemur: ex hoc vero: ⁊ qđ illud sit ⁊ qua rōne agere debeam⁹. Cū ergo fundamētū sacri cultus sit mēs ⁊ intētio nr̄a: profecto qui ignorat qđ agat: frustra cultui sacro se ingerit: caret. n. fundamento scz mēte ⁊ intētione: quoꝝ partes nequaq; versantur circa illa que nescias. Quot hominū singulis dieb⁹ dñicaz illam electā orōnem. Pater noster ⁊c. ore annūciant qui non animaduertunt: qꝛ ꝓpe ⁊ sue vocis iudiciose ꝯdemnent. Quot hoium vestes ⁊ indumēta sacerdotum induunt: qui cur ea tam multiplicia: tam varia inuenta sunt penitus ignorant. Quot sacerdotuz annis innumeris missam celebrauere. Quod epoꝝ annis innumeris consecrauere. Quot archiepiscopoꝝ etate diuturna pallio vsi fuere. Quot deniq; antistitum omnia que pastoralis officij sunt: per longissima tempora ministrauere: a quibus si roges qua ratione id fecerint illico mussabunt: nec habebunt quid respondeant? Uerum enimvero vt iurisconsultus illi dicere solebat: turpe est viro id in quo quotidie versatur ignorare. Quare multum ⁊ multū tum in ceteris: tum in hoc vno maxime Guilhelmus duranti publice saluti ⁊ communi vtilitati prospexit ⁊ consuluit: qui vniuersi sacri mysterij figuras typos ⁊ rōnes acuratissime in hunc librum congessit: ex quo nisi pigeat laborum facile discere possum⁹ quid ⁊ qua ratione operemur. Adde iocunditatem: cuz in omnibus incognitis: tum in his maxime que indies pre manibus sunt: dum ad eorum cognitionem vel studio vel casu peruenisse concipim⁹: tunc enim rem ipsaz in digitis tenere arbitramur ⁊ quod alias difficile vt in memoria teneretur iudicauerimus: nūc facillimum reputamus: ⁊ ad meliora ac maiora: sublata difficultatis formidine: allicimur ⁊ inuitamur. Quid ꝙ nunc tantūmodo ⁊ non prius quod legimus quod gerimus quod operamur amamus? Quemodo. n. fieri pōt vt amemus quod nescimus: non intelligimus: nō cognoscimus: quod nō oculo vel visus vel intellectus intuemur. Magnas ergo gratias Guilhelmo debem⁹ ꝙ in hoc opere conscribendo ipse que prius vel ipsa vel abdita erāt reposuerit ⁊ patefecerit: vt nos onere leuarēt: ipse sudauerit vt nobis curam ⁊ laborem preriperet ipse vigilauerit vt nos quiescremus. Ego quantum ad me attinet dudum anteꝙ militie clericali me addixissem: dum in aduocationis seu postulationis officio me exercerē: conabar vt omnes scirent quantum Guilhelmo ob speculum iuris elucubratū teneremur. Nūc q̄n alia studia me vocauit: ⁊ ꝓspicio que sint in hac militia future partes mee: ⁊ quid sit officij ⁊ muneris mei: fateor me nisi hic liber foret dubitaturū ne omnino indocilis inscius ⁊ cecus euaderē. Gallicanū fuit Guilhelmi ingeniū: sed in Italia tamen enutritū: qui non idcirco minus gratie apud nos ꝙ extra italiā natus fuerit: sed plus ꝙ consuetudine factus in italia viuere: oppidū sui nois in italia relinquere ⁊ in italia mori ac mortu⁹ in loco italie florētissimo vrbe Roma iacere elegit ⁊ voluit: dz esse ꝯsecutus. Operepreciū est vt: qđ vnuz defunctis exhiberi pōt: in manus pluriuz transeant monumenta ingenij sui: laudentur legantur ametur.

¶ Finit rationale diuinoruz officiorum. Impressuz Uenetijs per Petrum de quarengijs bergomensem anno dñi. 1503. die. 29. Januarij.

Registrum

a

¶ Incipit rationale
pter communionem
corpus suum.
cturatquia

b

cramenta raitbus.
re super nos
dentes per hoc.
sua epistola.

c

obtinent sacerdotes
tate sacris
dum hoc ipsum
quomodo huc

d

timiamate in
lebrare presumat
dicta nos
subdyaconus

e

subsequentium
sit horarum

est quia
sua vt premissum

f

Conu= rter s
lo propter
hebraice than
Memento domine

g

comburendum est
moratur. Nam
est in remissionem.
Sed z binarius.

h

vnionem seu
benedicitur z
vocauit: vbi
q sanctorum.

i

z beliam
licentia a ciro
edidit z
ri adiudicatus

k

petitur in
hoc amor
omnium apostolorum
in qua christus

l

Euangelium
mittimus vbi
quenti dicitur
omnipotentis

m

scrutinium facimus
enim humiles
deo in corpore
tis in passionis

n

saluabit nos
Fides est
simus z nos
ab aquis

o

choreas ducere
domini sepulturam

cturnis
alleluia dicitur

p

mi que cantantur
Sequitur quinta
rios: non
tu ba plurima

q

Sequens hebdomada
gaudium. Sicut
militantium eidem
¶ De sanctis

r

fuit sibi
Jesu. Ephe.
¶ De confessoribus
ter reditus.
de quo